تفسير ابن كثير

ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ

เล่ม 6

ญุซ 15 - ญุซ 17
อายะฮฺที่ 1 ของซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ
ถึง ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 78

เรียบเรียง : เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์
แปล : อัดนาน นาแซ และ อัสรัน นิยมเดชา
บรรณาธิการ : อ.ซากีรีน บุญมาเลิศ

ISLAMIC BOOK CENTER
ศูนย์หนังสืออิสลาม
مركز الكتب الإسلامية
The Islamic Book Center Bangkok Thailand.

1. นิกมัต บินบะชีร บินยาซีน และอบูอิสหาก อัลซุวัยนี
2. มะหมูด บิน มุฮัมหมัด อัลมัคลาห์
3. อับดุรรอซซาก อัลมะฮ์ดี
4. ซุบัยร์ อุลี ซะอี
5. อะกีล บินยูซุฟ อัลอัษษารี และ และ มุฮัมหมัด อะนัส มุสฏอฟา อัลดิน
6. ซุอัยบ อัลอัรนะอูฏ
7. มุสฏอฟา อัลอะดะวี
8. อัลบานีย์

TAFSIR IBN KATHIR (ABRIDGED) المصباح المنير في تهذيب تفسير ابن كثير

6

تفسير ابن كثير

ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ

เล่ม 6

ญุซ 15 - ญุซ 17
อายะฮฺที่ 1 ของซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ
ถึง ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 78

เรียบเรียง : เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์
แปล : อัดนาน นาแซ และ อัสรัน นิยมเดชา
บรรณาธิการ : อ.ซากิรีน บุญมาเลิศ

ISLAMIC BOOK CENTER
ศูนย์หนังสืออิสลาม

مركز الكتب الإسلامية
The Islamic Book Center Bangkok Thailand.

700.-

ISLAMIC BOOK CENTER
ศูนย์หนังสืออิสลาม

ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ ผลิต และจัดจำหน่าย

تفسير ابن كثير

ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ เล่ม 6

อิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมัรฺ อิบนิ กะษีรฺ : เขียน

เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์ : เรียบเรียง

อัดนาน นาแซ และ อัสรัน นิยมเดชา : แปลภาษาไทย

อ.ซากีรีน บุญมาเลิศ : บรรณาธิการ

ISBN : 978-616-7480-85-5

พิมพ์ครั้งที่ 1 : ธันวาคม พ.ศ.2565 / ญะมะดิลเอาวัล ฮ.ศ.1444

ราคา : 700 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

อิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมัรฺ อิบนิ กะษีรฺ.
ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ เล่ม 6.– กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลามกรุงเทพฯ, 2565.
668 หน้า.
1. ศาสนาอิสลาม -- คำสั่งสอน I. อัดนาน นาแซ, ผู้แปล. II. อัสรัน นิยมเดชา, ผู้แปลร่วม. III. ชื่อเรื่อง.
297.2
ISBN 978-616-7480-85-5

พิมพ์ : บริษัท ออฟเซ็ท จำกัด

ผู้จัดพิมพ์, จัดจำหน่าย : สำนักพิมพ์ ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ
87/2 ถ.รามคำแหง ซอย 2 แขวง/เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
โทร. 089-005-3393, E-mail : muslimthaibook@yahoo.com

Publishers & Distributors
The Islamic Book Center Bangkok
THE FOUNDATION OF ISLAMIC CENTER OF THAILAND

คำนำ สำนักพิมพ์

อัลฮัมดุลิลลาฮฺ บรรดาการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ ﷻ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ขอความสันติประสบแด่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ผู้เป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย, บรรดาเครือญาติ (อะหฺลุลบัยตฺ), บรรดาสาวก (ศอฮาบะฮฺ) และบรรดาบรรพชนมุสลิมรุ่นแรกในอดีต (สะลัฟ) ที่ได้ชี้แนะทางนำแก่มนุษยชาติ

หนังสือ **ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ** นี้ ได้แปลจากต้นฉบับภาษาอาหรับ "อัลมิศบาฮุ้ลมุนีรฺ ฟีตะห์ซีบ ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ" ซึ่งเป็นตัฟซีรฺฉบับที่ เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์ เป็นผู้เรียบเรียง (สรุปย่อมาจากตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ ฉบับเต็ม) จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ดารุสสลาม ในประเทศซาอุดิอาระเบีย โดยนำมาจัดพิมพ์เป็นฉบับแปลภาษาไทย จำนวน 10 เล่ม

ในบรรดางานพิมพ์หนังสือทั้งหมด ไม่มีความภาคภูมิใจใดจะเทียบเท่ากับการได้พิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นพระวจนะของอัลลอฮฺ ﷻ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลกที่ประทานลงมาเป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติ

สำหรับการจัดพิมพ์หนังสือตัฟซีรฺฯ เล่มนี้ มีความยุ่งยากในการแปล การจัดพิมพ์ และการตรวจทานเป็นอย่างมาก ซึ่งแน่นอนย่อมหนีไม่พ้นความผิดพลาด ดังนั้น หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นประการใด ผู้จัดพิมพ์กราบขออภัยต่ออัลลอฮฺ ﷻ และขอน้อมรับคำชี้แนะจากทุกท่านเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

หากหนังสือเล่มนี้มีความดีประการใด ขออุทิศความดีนี้แด่บิดา มารดา "โอ้ อัลลอฮฺ โปรดทรงเมตตาท่านทั้งสอง เช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย"

สุดท้ายในนามสำนักพิมพ์ ศูนย์หนังสืออิสลามฯ ขอขอบคุณ อ.อัดนาน นาแซ, อ.อัสรัน นิยมเดชา ผู้แปล, อ.ซากีรีน บุญมาเลิศ บรรณาธิการ และทีมงานทุกท่านผู้มีส่วนช่วยเหลือในการทำให้หนังสือเล่มนี้ออกมาสู่สายตาผู้อ่าน ขออัลลอฮฺ ﷻ โปรดตอบแทนความดีแก่ทุกท่านทั้งโลกนี้ (ดุนยา) และโลกหน้า (อาคิเราะฮฺ) ด้วยเทอญ *อามีน*

บรรดาการสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก

ไพโรจน์ กาญจนเพ็ญ

สำนักพิมพ์ ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ

ชะอฺบาน 1442 / มีนาคม 2564

คำนำ ผู้แปล

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

الحَمْدُ للهِ الَّذِي نَزَّلَ الفُرْقَانَ عَلى عَبْدِهِ لِيَكُونَ للعَالَمِينَ نَذِيرًا، وَجَعَلَ الْقُرآنَ هُدًى لِلنَّاسِ وَنُورًا مُبِينًا، وَصَلَّى اللهُ عَلى مُحَمَّدٍ الَّذِي أَرْسَلَهُ اللهُ نَبِيًّا وَرَسُوْلًا، ودَاعِيًا إِلِيهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا، وَعَلى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا، وَبَعْدُ:

หนังสือ "ตัฟซีรฺ อัลกุรอาน อัลอะซีม" หรือที่รู้จักกันในชื่อ **"ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ"** เป็นผลงานการเรียบเรียงของ อิมาม อิสมาอีล บิน อุมัร บิน กะษีรฺ อบุลฟิดาอ์ (ฮ.ศ.700-774) ซึ่งได้รับการยอมรับตลอดหลายศตวรรษที่ผ่านมาในฐานะหนังสืออรรถาธิบายอัลกุรอานที่ดีที่สุดเล่มหนึ่ง โดยมีจุดเด่นสำคัญคือการเน้นอธิบายด้วยตัวบทหลักฐาน ไม่ว่าจะเป็นอายะฮฺอัลกุรอานหรือฮะดีษที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบันทึกรายงานจากบรรดาเศาะฮาบะฮฺ ตาบิอีน และอุละมาอ์ในยุคถัดมา สอดแทรกด้วยความเห็นเกี่ยวกับระดับความถูกต้องของตัวบทฮะดีษ รวมถึงการสรุปทัศนะที่มีน้ำหนัก และวิพากษ์ทัศนะที่ขาดหลักฐานสนับสนุน

ต้นฉบับภาษาอาหรับของ ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ ได้รับการจัดพิมพ์มาแล้วหลายครั้ง และยังคงมีฉบับพิมพ์ใหม่ออกมาอย่างต่อเนื่อง และด้วยข้อจำกัดหลายๆ ด้านของผู้อ่านในยุคปัจจุบัน นักวิชาการร่วมสมัยหลายท่านจึงได้จัดทำตัฟซีรฺฉบับย่อเพื่อให้กระชับและอ่านง่ายขึ้น ซึ่งเท่าที่พอจะรวบรวมได้ ณ ปัจจุบันนี้ ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ ฉบับย่อที่พิมพ์ออกมาแล้วมีมากกว่า 20 ชุด แต่ละชุดมีความโดดเด่นและมาตรฐานทางวิชาการที่แตกต่างกันไป โดยอาจกล่าวได้ว่าหนังสือ "อัลมิศบาฮุลมุนีรฺ ฟี ตะฮฺซีบ ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ" ที่จัดทำโดยกลุ่มนักวิชาการภายใต้การกำกับของ เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์ (ฮ.ศ.1362-1427) ซึ่งเป็นต้นฉบับของฉบับแปลเล่มนี้ เป็นหนึ่งในจำนวนตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ ฉบับย่อที่ดีที่สุด โดยคณะผู้จัดทำได้กล่าวถึงแนวทางการเรียบเรียงไว้อย่างสังเขปในบทนำของหนังสือ ผู้อ่านสามารถย้อนกลับไปศึกษาได้

สำหรับฉบับแปลเป็นภาษาไทย เล่ม 6 นี้ เป็นคำอธิบายอัลกุรอาน ญุซ 15, 16 และ 17 ประกอบไปด้วยซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ, อัลกะฮฺฟฺ, มัรยัม, ฏอฮา, อัลอันบิยาอฺ และอัลฮัจญ์ แต่ละซูเราะฮฺมีเนื้อหาหลักโดยสรุปดังนี้

1. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ : เป็นหนึ่งในซูเราะฮฺที่ประทานลงมาแรกๆ ระหว่างที่ท่านรอซูล ﷺ อยู่ที่มักกะฮฺ เนื้อหาหลักกล่าวถึงหลักยึดมั่นศรัทธา การฟื้นคืนชีพอีกครั้ง สถานะอันสูงส่งของท่านนบี ﷺ ความสมบูรณ์แบบของศาสนาที่ท่านประกาศเผยแผ่ และผลตอบแทนในบั้นปลายที่ท่านจะได้รับ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนและให้กำลังใจท่าน ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับการเยาะเย้ยถากถางจากผู้ปฏิเสธศรัทธาหลังจากเหตุการณ์อิสรออฺและเมียะอฺรอจญ์ ซูเราะฮฺนี้ยังระบุว่าบนีอิสรออีลบิดเบือนคัมภีร์เตารอต และจะสร้างความเสียหายอันใหญ่หลวงบนหน้าแผ่นดิน

2. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ : เน้นย้ำถึงแนวทางการรับมือกับฟิตนะฮฺต่างๆ ผ่านการนำเสนอเรื่องราวของชาวถ้ำ เหตุการณ์ระหว่างนบีมูซากับอัลคิฎรฺ และเรื่องราวของซุลก็อรฺนัยนฺ ซึ่งล้วนเป็นคนดีมีคุณธรรมที่ต้องเผชิญกับบททดสอบหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นด้านศาสนา ทรัพย์สินเงินทอง ความรู้ และอำนาจการปกครอง รวมถึงเรื่องราวอื่นๆ ที่อัลลอฮฺทรงยกเป็นอุทาหรณ์โดยเรื่องราวเหล่านั้นแฝงด้วยคำสอนและข้อคิดที่สำคัญ และยังเป็นการปลอบโยนให้กำลังใจท่านนบี ﷺ

3. ซูเราะฮฺ มัรยัม : เป็นซูเราะฮฺที่มุ่งเน้นเรื่องความเมตตาของอัลลอฮฺที่มีต่อมนุษย์ และข้อเท็จจริงที่ว่ามนุษย์นั้นต้องพึ่งพาพระองค์ ในขณะที่พระองค์ไม่ทรงต้องการผู้ใด โดยเฉพาะบุตร ตลอดทั้งซูเราะฮฺกล่าวถึงคำที่หมายถึงความเมตตา (الرحمة) และคำที่ผันมาจากคำนี้มากกว่าสิบครั้ง ซูเราะฮฺนี้ยังเล่าถึงสภาพของบรรดานบีผู้เคารพภักดีและนอบน้อมต่ออัลลอฮฺ ซึ่งตรงกันข้ามกับพฤติกรรมของบรรดาผู้ตั้งภาคี

4. ซูเราะฮฺ ฏอฮา : กล่าวถึงความสุขของผู้ที่ดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้กรอบทางนำแห่งอัลกุรอาน และความทุกข์ตลอดจนบทลงโทษซึ่งผู้ที่ผินหลังให้กับอัลกุรอานจะได้รับ และการที่อัลลอฮฺทรงปกป้องคุ้มครองนบีมูซาซึ่งต้องเผชิญกับอุปสรรคและความยากลำบากต่างๆ นานาอันเนื่องจากการต่อต้านของผู้คนในยุคนั้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้ท่านนบี ﷺ มีกำลังใจในการปฏิบัติภารกิจ และรู้สึกว่าอัลลอฮฺทรงอยู่เคียงข้างท่านเสมอ

5. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ : ในซูเราะฮฺนี้อัลลอฮฺทรงกล่าวถึงข้อเท็จจริงที่ว่ารอซูลทุกท่านล้วนมีภารกิจหลักที่เหมือนกัน นั่นคือการเชิญชวนผู้คนสู่การเคารพภักดีพระองค์โดยไม่ยึดสิ่งใด

เป็นภาคี ทั้งนี้ เป็นที่สังเกตว่าคำที่สื่อถึงการเคารพภักดี (العبادة) นั้นได้รับการกล่าวถึงซ้ำๆ หลายครั้งเพื่อเน้นย้ำประเด็นดังกล่าว นอกจากนี้ซูเราะฮฺอัลอันบิยาอฺยังกล่าวถึงการฟื้นคืนชีพ การสอบสวนพิพากษา และการตอบแทนในโลกหน้า

6. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ : กล่าวถึงการให้เกียรติอิบาดะฮฺต่างๆ ที่เป็นหัวใจหลักของศาสนา และแสดงถึงความยิ่งใหญ่และเดชานุภาพของอัลลอฮฺ โดยเฉพาะการทำฮัจญ์และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องซึ่งมีเจตนารมณ์ในการเน้นย้ำหลักเตาฮีดและการนอบน้อมศิโรราบต่ออัลลอฮฺ ซูเราะฮฺนี้ยังกล่าวถึงความน่าสะพรึงกลัวของวันกิยามะฮฺ และตัวอย่างกลุ่มชนในอดีตที่ดื้อดึงซึ่งถูกทำลายจนพินาศไป

อนึ่ง ผู้แปลพยายามอย่างยิ่งที่จะให้งานชิ้นนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด โดยคำนึงถึงความครบถ้วนตามต้นฉบับ การใช้ภาษาที่ชัดเจน อ่านง่าย และไม่ติดสำนวนโครงสร้างของภาษาอาหรับมากเกินไป โดยคงรูปแบบการเขียนทับศัพท์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับเล่มที่ 1–5 นอกจากนี้ ผู้แปลยังให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจต้นฉบับอย่างละเอียดถ่องแท้ด้วยการศึกษาคำอธิบายจากตำราเล่มอื่นๆ ประกอบ โดยเฉพาะในส่วนของความหมายตัวบทอัลกุรอานและฮะดีษ และเนื้อหาบางจุดที่ต้องอาศัยการค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งรวมถึงการปรับแก้ข้อผิดพลาดที่พบในต้นฉบับภาษาอาหรับ เช่น การระบุชื่อซูเราะฮฺ เลขอายะฮฺ หรือชื่อบุคคลคลาดเคลื่อน ถึงกระนั้นก็ตามเมื่อได้ชื่อว่าเป็นงานของมนุษย์ แม้จะผ่านการตรวจทานอย่างถี่ถ้วนแล้ว ก็อาจจะยังมีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องอยู่บ้างไม่มากก็น้อย หากผู้อ่านพบเห็นหรือมีคำแนะนำติชม โปรดแจ้งให้ทราบ ผู้แปลยินดีน้อมรับเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป *อินชาอัลลอฮฺ*

وَاللهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ، وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ للهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

อัดนาน นาแซ
อัสรัน นิยมเดชา
ญุมาดัลอูลา 1444 / พฤศจิกายน 2565

ประวัติผู้แปล

ชื่อ – นามสกุล • **อัดนาน นาแซ**

วันและสถานที่เกิด • 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 จ.นราธิวาส

การศึกษา
- ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านแป๊ะบุญ จ.นราธิวาส
- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัตตัรกียะห์อิสลามียะห์ จ.นราธิวาส
- มัธยมศึกษาตอนปลาย المعهد الديني - قرطبة ประเทศคูเวต
- มัธยมศึกษาตอนปลาย Rumaithiya High School ประเทศคูเวต
- ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยคูเวต
- ปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทำงานปัจจุบัน
- เจ้าหน้าที่สถานทูตซาอุดิอาระเบียประจำประเทศไทย
- คณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์อิสลามอมานะฮฺ
- บอร์ดชาริอะฮฺสหกรณ์อิสลามอมานะฮฺ
- ล่าม/นักแปลอิสระ

ประสบการณ์
- อดีตประธานสหกรณ์อิสลามอมานะฮฺ
- อดีตเจ้าหน้าที่สถานทูตคูเวตประจำประเทศไทย

ชื่อ – นามสกุล • **อัสรัน นิยมเดชา**

วันและสถานที่เกิด • 27 ตุลาคม พ.ศ. 2526 จ.นราธิวาส

การศึกษา
- ประถมศึกษา โรงเรียนสวนสวรรค์วิทยา จ.นราธิวาส
- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัตตัรกียะห์อิสลามียะห์ จ.นราธิวาส
- มัธยมศึกษาตอนปลาย المعهد الديني - قرطبة ประเทศคูเวต
- ปริญญาตรี นิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยคูเวต
- นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การทำงานปัจจุบัน
- เจ้าหน้าที่สถานทูต
- ล่าม/นักแปลอิสระ

ประสบการณ์
- อดีตผู้ช่วยบรรณาธิการ islamhouse.com (ภาคภาษาไทย)
- อดีตผู้ช่วยบรรณาธิการวิชาการ เว็บไซต์อิกเราะอ์ฟอรั่ม
- อดีตครูอิสลามศึกษา (ภาคเสาร์-อาทิตย์) มัสญิดอัลอะติ๊ก กรุงเทพฯ

ประวัติบรรณาธิการ

ชื่อ - นามสกุล : นายสุพล บุญมาเลิศ

ชื่อมุสลิม : ซากีรีน

วันและสถานที่เกิด : 1 มกราคม 2490, กรุงเทพฯ

หน้าที่การงานในปัจจุบัน : ผู้จัดการ ห.จ.ก อาราบิก เซนเตอร์

ค่อฏีบมัสญิดฟัตฮุ้ลบารี บางกะปิ กรุงเทพฯ

รองประธานมูลนิธิดารุสสลาม หนองจอก กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา : ประถมศึกษา โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง

- มัธยมศึกษา โรงเรียนบางกะปิ
- อิสลามศึกษา โรงเรียนมิฟตาฮุลอุลูมิดดีนียะห์ บ้านดอน กทม.
- อุดมศึกษา ปริญญาตรี คณะกฎหมายอิสลาม แผนกอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ (Faculty of Law for Islamic & Arabic Studies) มหาวิทยาลัยอัล-อัซฮาร์ ประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์
- ประกาศนียบัตรขั้นสูง คณะศึกษาศาสตร์ แผนกการศึกษา และจิตวิทยา (Faculty of Education : General Diploma in Education & Psychology) มหาวิทยาลัยอัล-อัซฮาร์ ประเทศสาธารณรัฐอาหรับ อียิปต์

สารบัญ

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง	*หน้า*

เนื้อเรื่อง

หน้า

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง หน้า

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง

หน้า

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง	*หน้า*

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง	*หน้า*

تفسير ابن كثير

คำแปล และอรรถาธิบาย

คัมภีร์อัลกุรอาน

ญุซ 15 - ญุซ 17

อายะฮฺที่ 1 ของซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ

ถึง ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 78

تفسير سورة الإسراء

อรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ

ซึ่งเป็นซูเราะฮฺมักกียะฮฺ

ความประเสริฐของ ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ

อิมามอัลฮาฟิซ อัลมุตกิน อบูอับดิลลาฮฺ มุฮัมมัด บิน อิสมาอีล อัลบุคอรี ได้รายงานจากอิบนุ มัสอูด ﷺ ได้กล่าวเกี่ยวกับ (ความประเสริฐของ) ซูเราะฮฺ บนีอิสรออีล (อัลอิสรออฺ) ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ และซูเราะฮฺ มัรฺยัม ว่า

« إِنَّهُنَّ مِنَ العِتَاقِ الأُوَلِ ، وَهُنَّ مِنْ تِلاَدِي »

"เป็นซูเราะฮฺแรก ๆ ที่ได้รับการประทานลงมา และเป็นซูเราะฮฺที่ฉันท่องได้ ตั้งแต่เมื่อนานมาแล้ว"[1]

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอาอิชะฮฺ ﷺ นางได้กล่าวว่า

« كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ حَتَّى نَقُولَ مَا يُرِيدُ أَنْ يُفْطِرَ، وَيُفْطِرُ حَتَّى نَقُولَ مَا يُرِيدُ أَنْ يَصُومَ، وَكَانَ يقرأ كُلَّ لَيْلَةٍ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَالزُّمَرَ »

"ท่านรอซูล ﷺ มักจะถือศีลอดจนกระทั่งพวกเรากล่าวว่า ท่านจะไม่อยากหยุดถือศีลอดเลย และท่านจะรับประทานอาหารจนกระทั่งเรากล่าวว่า ท่านไม่อยากถือศีลอดเลย และท่านมักจะอ่านซูเราะฮฺ บนีอิสรออีล (อัลอิสรออฺ) และ อัซซุมัรฺ ทุกค่ำคืน"[2]

1. ฟัตฮุลบารี 8/655
2. อะหฺมัด 6/189

سُورَةُ الإِسْرَاءِ

ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝١﴾

1. มหาบริสุทธิ์ผู้ทรงนำบ่าวของพระองค์เดินทางในเวลากลางคืน จากมัสญิดอัลฮะรอมไปยังมัสญิดอัลอักศอ ซึ่งบริเวณรอบมันเราได้ให้ความจำเริญ เพื่อเราจะให้เขาเห็นบางอย่างจากสัญญาณต่าง ๆ ของเรา แท้จริง พระองค์คือ ผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น

อธิบายการอิสรออฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงยกย่องและสรรเสริญตัวพระองค์เองในพระเดชานุภาพของพระองค์ในสิ่งที่ไม่มีใครมีความสามารถเว้นแต่พระองค์ เนื่องจากไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ ไม่มีพระผู้อภิบาลอื่นใดเว้นแต่พระองค์ ﴿ **ผู้ทรงนำบ่าวของพระองค์เดินทาง** ﴾ นั่นคือ (นบี) มุฮัมมัด ﷺ ﴿ **ในเวลากลางคืน** ﴾ ที่มืดมิด ﴿ **จากมัสญิดอัลฮะรอม** ﴾ คือ มัสญิดแห่งเมืองมักกะฮฺ ﴿ **ไปยังมัสญิดอัลอักศอ** ﴾ นั่นคือ บัยตุลมักดิส ซึ่งอยู่ที่เมืองอีเลียะอฺอันเป็นภูมิลำเนาหรือจุดกำเนิดของบรรดานบีตั้งแต่ อิบรอฮีม อัลเคาะลีล ﵇ เพราะฉะนั้นพวกเขาจึงถูกนำมารวมกันทั้งหมดเพื่อพบกับมุฮัมมัด ณ ที่นั่น และท่านได้นำละหมาดในสถานที่และถิ่นพำนักของพวกเขา ดังนั้น จึงเป็นหลักฐานว่าท่านคือผู้นำที่ยิ่งใหญ่ที่สุด และเป็นหัวหน้าของบรรดานบี ขอพรอันประเสริฐและศานติจงประสบแด่ท่านและนบีท่านอื่นๆ

และพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **ซึ่งบริเวณรอบมันเราได้ให้ความจำเริญ** ﴿ หมายถึงในการเพาะปลูกและพืชผลต่างๆ ﴾ **เพื่อเราจะให้เขาเห็น** ﴿ คือ มุฮัมมัด ﴾ **บางอย่างจากสัญญาณต่าง ๆ ของเรา**) คือสัญญาณที่ยิ่งใหญ่ ดังที่พระองค์ได้ตรัสไว้ในอายะฮฺอื่นว่า

﴾ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ﴿

"โดยแน่นอน เขาได้เห็นสัญญาณอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าของเขา"[3]

เราจะกล่าวถึงฮะดีษต่างๆ จากท่านนบี ﷺ ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **แท้จริง พระองค์คือ ผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น** ﴿ คือผู้ทรงได้ยินคำพูดต่างๆ ของปวงบ่าวทั้งที่เป็นผู้ศรัทธาและปฏิเสธศรัทธา ทั้งที่เชื่อและไม่เชื่อ (ต่อสัจธรรม) ผู้ทรงเห็นพวกเขา และพระองค์จะประทานพวกเขาทุกคนตามที่แต่ละคนสมควรได้รับในดุนยาและอาคิเราะฮฺ

ฮะดีษต่างๆ ที่กล่าวถึงการอิสรออฺ

รายงานจาก อนัส บิน มาลิก ﵁

อิมามอะหฺมัด รายงานจาก อนัส บิน มาลิก ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า "ตัวบุรอกที่ถูกนำมาให้ฉัน เป็นสัตว์พาหนะสีขาว ใหญ่กว่าตัวลาและเล็กกว่าตัวล่อ มันจะก้าวเท้าไกลถึงสุดสายตาของมัน จากนั้นฉันได้ขี่มัน และมันเดินทางพาฉันไปจนถึงบัยตุลมักดิส จากนั้นฉันผูกมันไว้ที่รูกลม ซึ่งบรรดานบีได้เคยผูก (สัตว์พาหนะ) ไว้ จากนั้นฉันได้เข้าไป (ในมัสญิด) และละหมาดสองร็อกอัต เมื่อฉันออกจากมัสญิด ญิบรีลได้นำภาชนะที่มีสุราและภาชนะที่มีนมมาให้ฉัน ฉันเลือกนม ญิบรีลจึงกล่าวว่า ท่านได้เลือกฟิฏเราะฮฺ[4] จากนั้นฉันถูกนำขึ้นไปยังชั้นฟ้าดุนยา ญิบรีลได้ขออนุญาตให้เปิด (ประตูชั้นฟ้า) จึงถูกถามว่า เจ้าเป็นใคร ท่านตอบว่า ญิบรีล จึงถูกถามต่อไปอีกว่า และคนที่อยู่กับเจ้านั้นคือใคร? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด จึงถูกถามอีกว่า เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้วกระนั้นหรือ? ท่านกล่าวตอบว่า ใช่ เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้ว จากนั้นชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้เรา ทันใดนั้นฉันได้พบกับนบีอาดัม ซึ่งท่านได้ต้อนรับฉันและดุอาอฺสิ่งที่ดีให้แก่ฉัน จากนั้นฉันจึงถูกนำตัวขึ้นไปยังชั้นฟ้าที่สอง ญิบรีลได้ขออนุญาตให้เปิด (ประตูชั้นฟ้า) จึงถูกถามว่า เจ้าเป็นใคร ท่านตอบว่า ญิบรีล จึงถูกถามต่อไปอีกว่า แล้วคนที่อยู่กับเจ้านั้นคือใคร? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด จึงถูกถามอีกว่า เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้วกระนั้นหรือ? ท่านกล่าวตอบว่า ใช่ เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้ว

---

3. ซูเราะฮฺ อันนัจมฺ อายะฮฺที่ 18
4. คือ อิสลาม หรือเตาฮีด – *ผู้แปล*

จากนั้นชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้เรา ทันใดนั้น ฉันได้พบกับลูกพี่ลูกน้องคือนบียะฮฺยากับนบีอีซา ซึ่งท่านทั้งสองได้ต้อนรับฉันและดุอาอฺสิ่งที่ดีให้แก่ฉัน จากนั้นฉันจึงถูกนำตัวขึ้นไปยังชั้นฟ้าที่สาม ญิบรีลได้ขออนุญาตให้เปิด (ประตูชั้นฟ้า) จึงถูกถามว่า เจ้าเป็นใคร ท่านตอบว่า ญิบรีล จึงถูกถามต่อไปอีกว่า แล้วคนที่อยู่กับเจ้านั้นคือใคร? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด จึงถูกถามอีกว่า เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้วกระนั้นหรือ? ท่านกล่าวตอบว่า ใช่ เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้ว จากนั้นชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้เรา แล้วฉันก็ได้พบกับนบียูซุฟ ﷺ โดยเขาได้รับครึ่งหนึ่งจากความสวยงามทั้งหมด เขาต้อนรับฉันและดุอาอฺสิ่งที่ดีให้แก่ฉัน จากนั้นฉันจึงถูกนำตัวขึ้นไปยังชั้นฟ้าที่สี่ ญิบรีลได้ขออนุญาตให้เปิด (ประตูชั้นฟ้า) จึงถูกถามว่า เจ้าเป็นใคร ท่านตอบว่า ญิบรีล จึงถูกถามต่อไปอีกว่า แล้วคนที่อยู่กับเจ้านั้นคือใคร? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด จึงถูกถามอีกว่า เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้วกระนั้นหรือ? ท่านกล่าวตอบว่า ใช่ เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้ว จากนั้นชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้เราทันใดนั้น ฉันได้พบกับนบีอิดรีส และท่านได้ต้อนรับฉันและดุอาอฺสิ่งที่ดีให้แก่ฉัน อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴾

"และเราได้เทิดเกียรติเขาซึ่งตำแหน่งอันสูงส่ง"[5]

จากนั้นเราจึงถูกนำขึ้นไปยังชั้นฟ้าที่ห้า ญิบรีลได้ขออนุญาตให้เปิด (ประตูชั้นฟ้า) จึงถูกถามว่า เจ้าเป็นใคร ท่านตอบว่า ญิบรีล จึงถูกถามต่อไปอีกว่า แล้วคนที่อยู่กับเจ้านั้นคือใคร? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด จึงถูกถามอีกว่า เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้วกระนั้นหรือ? ท่านกล่าวตอบว่า ใช่ เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้ว จากนั้นชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้เรา แล้วฉันก็ได้พบกับนบีฮารูน และท่านได้ต้อนรับฉันและดุอาอฺสิ่งที่ดีให้แก่ฉัน จากนั้นเราจึงถูกนำขึ้นไปยังชั้นฟ้าที่หก ญิบรีลได้ขออนุญาตให้เปิด (ประตูชั้นฟ้า) จึงถูกถามว่า เจ้าเป็นใคร ท่านตอบว่า ญิบรีล จึงถูกถามต่อไปอีกว่า แล้วคนที่อยู่กับเจ้านั้นคือใคร? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด จึงถูกถามอีกว่า เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้วกระนั้นหรือ? ท่านกล่าวตอบว่า ใช่ เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้ว จากนั้นชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้เรา ทันใดนั้น ฉันได้พบกับนบีมูซา ﷺ และท่านได้ต้อนรับฉันและดุอาอฺสิ่งที่ดีให้แก่ฉัน

จากนั้นเราจึงถูกนำขึ้นไปยังชั้นฟ้าที่เจ็ด ญิบรีลได้ขออนุญาตให้เปิด (ประตูชั้นฟ้า) จึงถูกถามว่า เจ้าเป็นใคร ท่านตอบว่า ญิบรีล จึงถูกถามต่อไปอีกว่า แล้วคนที่อยู่กับเจ้านั้นคือใคร? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด จึงถูกถามอีกว่า เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้วกระนั้นหรือ? ท่านกล่าวตอบว่า ใช่ เขาได้ถูกส่งให้เป็นรอซูลแล้ว จากนั้นชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้เรา ทันใดนั้น ฉันได้พบกับ

5. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 57

นบีอิบรอฮีม ﷺ ซึ่งกำลังนั่งพิงบัยตุลมะอฺมูรฺ โดยแต่ละวันจะมีมลาอิกะฮฺเจ็ดหมื่นท่านเข้าไปในสถานที่ดังกล่าว และจะไม่กลับเข้าไปอีกเลย จากนั้นญิบรีลได้พาฉันไปยังซิดเราะติลมุนตะฮา [6] ซึ่งใบของมัน (ใหญ่) เหมือนหูช้างและผลของมัน (ใหญ่) เหมือนถังน้ำ (กุลละฮฺ) และเมื่อมันถูกปกคลุมด้วยสิ่งที่อัลลอฮฺทรงกำหนดแล้ว มันจะเปลี่ยนรูปร่าง จนไม่มีผู้ใดจากมัคลูกของอัลลอฮฺจะสามารถอธิบายลักษณะความสวยงามของมันได้

จากนั้นอัลลอฮฺทรงวะฮียฺแก่ฉันซึ่งสิ่งที่พระองค์ประสงค์จะวะฮียฺ และพระองค์ได้บัญญัติการละหมาดแก่ฉันห้าสิบเวลาในหนึ่งวันหนึ่งคืน จากนั้นฉันได้ลงมาจนพบกับมูซา ซึ่งท่านถามฉันว่า พระเจ้าของท่านได้บัญญัติอะไรแก่ประชาชาติของท่าน? ฉันตอบว่า "ละหมาดห้าสิบเวลาในหนึ่งวันหนึ่งคืน" ท่านกล่าวว่า "ท่านจงกลับไปยังพระเจ้าของท่านและขอให้พระองค์ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่าน เนื่องจากประชาชาติของท่านไม่มีความสามารถที่จะปฏิบัติเช่นนั้นได้ และฉันก็ได้ทดสอบและลองกับบนีอิสรออีลแล้ว"[7] ฉันจึงกลับไปหาพระเจ้าของฉันและกล่าวขอพระองค์ว่า "โอ้ พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงผ่อนเบาให้แก่ประชาชาติของข้าพระองค์ด้วยเถิด" พระองค์จึงลดให้แก่ฉันห้าเวลา ฉันจึงลงมาจนมาพบกับมูซา ซึ่งท่านได้ถามว่า "ท่านได้ทำอะไรบ้าง?" ฉันตอบว่า "พระองค์ได้ลดให้แก่ฉันห้าเวลา" ท่านจึงกล่าวว่า "ประชาชาติของท่านไม่มีความสามารถที่จะปฏิบัติเช่นนั้นได้ ดังนั้น ท่านจงกลับไปยังพระเจ้าของท่านและขอให้พระองค์ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่าน" ฉันจึงกลับไปมาระหว่างพระเจ้าของฉันและมูซา โดยที่พระองค์ทรงลดเวลาละหมาดให้ฉันครั้งละห้าเวลา จนพระองค์ตรัสแก่ฉันว่า "โอ้ มุฮัมมัด ละหมาดห้าเวลาในหนึ่งวันหนึ่งคืน ทุกการละหมาดนั้นผลบุญเท่ากับสิบ (การละหมาด) ดังนั้น ทั้งหมดคือห้าสิบการละหมาด และผู้ใดที่ตั้งใจจะกระทำความดีหนึ่งแต่มิได้กระทำมัน หนึ่งความดีจะถูกบันทึกสำหรับเขา แต่หากเขาได้กระทำมัน สิบความดีจะถูกบันทึกสำหรับเขา และผู้ใดที่ตั้งใจจะกระทำความชั่วหนึ่งแต่มิได้กระทำมัน เขาจะไม่ถูกบันทึกความชั่วใดๆ แต่ถ้าหากเขากระทำมัน หนึ่งความชั่วจะถูกบันทึกแก่เขา" หลังจากนั้นฉันจึงกลับลงไปจนกระทั่งพบกับมูซาและฉันได้บอกเรื่องนี้แก่เขา เขาจึงกล่าวว่า "ท่านจงกลับไปยังพระเจ้าของท่านและขอให้พระองค์ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่าน เพราะประชาชาติของท่านไม่มีความสามารถที่จะปฏิบัติเช่นนั้นได้" ท่านนบีมุฮัมมัดจึงกล่าวว่า "ฉันได้กลับไปหาพระเจ้าของฉัน (หลายครั้งแล้ว) จนฉันรู้สึกละอาย" มุสลิมได้รายงานฮะดีษด้วยสำนวนนี้เช่นกัน[8]

---

6. سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى ; ความหมาย : "ต้นพุทรา ณ ขอบเขตที่ไกลที่สุด" - *ผู้แปล*

7. ซึ่งปรากฏว่าพวกเขาไม่สามารถปฏิบัติได้ - *ผู้แปล*

8. อะหฺมัด 3/148 มุสลิม 1/145

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอนัส[9] ว่า บุรอกได้ถูกนำมาให้ท่านนบี ﷺ ในคืนที่ท่านอิสรออฺในสภาพที่มันมีอานนั่งและบังเหียนจับเพื่อให้ท่านได้ขี่มัน แต่มันแสดงอาการดื้อต่อท่านนบี ญิบรีลจึงกล่าวกับมันว่า "ทำไมเจ้าทำเช่นนี้? ฉันขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ไม่มีใครที่ได้เคยขี่เจ้าที่จะมีเกียรติ ณ ที่อัลลอฮฺมากกว่าเขา" มันจึง (ตกใจ) จนเหงื่อไหลออกมา ฮะดีษนี้ยังได้รับการรายงานโดย อัตติรฺมิซี และได้กล่าวว่าเป็นฮะดีษเฒาะรีบ[10] odd

อิมามอะหฺมัด ยังได้รายงานจากอนัสว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า "เมื่อพระเจ้าของฉันให้ฉันเดินทางขึ้นไปยังฟากฟ้า ฉันได้เดินทางผ่านคนกลุ่มหนึ่งซึ่งมีเล็บที่ทำจากทองแดงโดยที่พวกเขาข่วนใบหน้าและหน้าอกของพวกเขา" ฉันจึงกล่าวว่า "พวกเขาเป็นใครกัน โอ้ญิบรีล" ท่านกล่าวตอบว่า "พวกเขาคือ บรรดาผู้ที่กินเนื้อมนุษย์และทำลายเกียรติยศของผู้คน"[11]

อบูดาวูดได้รายงานฮะดีษนี้และได้รายงานจากอนัสว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า "ในค่ำคืนที่ฉันอิสรออฺ ฉันได้ผ่านพบกับมูซา عليه السلام ในขณะที่เขากำลังยืนละหมาดในกุบูรฺของเขา" มุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกัน[12]

สายรายงาน อนัส บิน มาลิก จากมาลิก บิน เศาะอฺซออะฮฺ رضي الله عنه

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอนัส บิน มาลิก ว่า มาลิก บิน เศาะอฺซออะฮฺ เล่าให้เขาฟังว่า ท่านนบี ﷺ ได้เล่าให้พวกเขาฟังเกี่ยวกับค่ำคืนที่ท่านอิสรออฺ ท่านกล่าวว่า ในขณะที่ฉันนอนตะแคงอยู่ที่บริเวณฮิจรฺอิสมาอีล[13] ได้มีผู้มาหาฉันคนหนึ่ง เขาได้กล่าวแก่ผู้ที่มากับเขาอีกคนหนึ่งว่า คนที่อยู่ตรงกลางระหว่างสามคน[14] จากนั้นเขาได้มาหาฉัน แล้วผ่าจากนี้ถึงนี้ เกาะตาดะฮฺ (หนึ่งในสายรายงาน) ได้ถามญารูด (ลูกศิษย์ของอนัส บิน มาลิก) ว่า หมายถึงอะไร? เขาตอบว่า "จากจุดผ่าตรงไหปลาร้าจนถึงบริเวณขนใต้สะดือของท่าน" ท่านนบีได้เล่าอีกว่า จากนั้นหัวใจของฉันถูกนำออกมา และมีภาชนะ (คล้ายอ่าง) จากทองคำซึ่งบรรจุเต็มด้วยความศรัทธาและวิทยปัญญา (ฮิกมะฮฺ) ได้ถูกนำมาแก่ฉัน จากนั้นหัวใจของฉันถูกล้างและถูกบรรจุ (ด้วยความศรัทธาและวิทยปัญญา) และถูกนำกลับเข้าดังเดิม จากนั้นได้มี

---

9. อนัส บิน มาลิก - *ผู้แปล*
10. อัตติรฺมิซี 3131
11. อะหฺมัด 3/224, อบูดาวูด 4878
12. อะหฺมัด 3/120, มุสลิม 2375
13. ส่วนโค้งที่ยื่นออกมาจากกะอฺบะฮฺ แม้มิได้อยู่ในตัวกะอฺบะฮฺ แต่ถือเป็นส่วนหนึ่งของกะอฺบะฮฺ - *ผู้แปล*
14. นักวิชาการได้อธิบายว่า ท่านนบีนอนอยู่ตรงกลางระหว่างญะอฺฟัรฺ บิน อบีฏอลิบ และ ฮัมซะฮฺ บิน อับดุลมุฏฏอลิบ - *ผู้แปล*

สัตว์พาหนะตัวหนึ่งสีขาวซึ่งตัวเล็กกว่าล่อแต่ใหญ่กว่าลา ญารูดได้กล่าวว่า มันคือบุรอกใช่ไหม โอ้ อบูฮัมซะฮฺ[15] เขาตอบว่า "ใช่แล้ว และหนึ่งก้าวของมันนั้นไกลจนถึงสุดสายตา" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าต่อว่า จากนั้นฉันได้ขี่สัตว์พาหนะตัวนั้น และญิบรีลก็พาฉันเดินทางขึ้นไปจนถึงชั้นฟ้าของโลกดุนยา และเขาได้ขอให้เปิดประตูชั้นฟ้า มลาอิกะฮฺถามว่า นี่ใครหรือ? ท่านตอบว่า ข้าคือญิบรีล มลาอิกะฮฺถามอีกว่า แล้วใครที่มากับเจ้า? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด มลาอิกะฮฺถามอีกว่า เขาถูกส่งมาเป็นรอซูลแล้วหรือ? ท่านตอบว่า ใช่ มลาอิกะฮฺกล่าวว่า ยินดีต้อนรับเขา เขาคือผู้มาเยือนที่ประเสริฐที่สุด จากนั้นประตูชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้แก่เรา และเมื่อฉันผ่านประตูมาแล้ว ฉันได้พบกับอาดัม عليه السلام ญิบรีลได้กล่าวว่า "นี่คืออาดัม บิดาของท่าน ท่านจงให้สลามแก่เขาเถิด" ฉันจึงให้สลามแก่เขาซึ่งเขาได้รับสลามฉันและกล่าวว่า ยินดีต้อนรับลูกชายที่ศอและหฺและนบีที่ศอและหฺ (ฮะดีษที่เหลือเหมือนกับฮะดีษก่อนหน้านี้ และมีการกล่าวถึงมูซา عليه السلام) ท่านนบีได้เล่าอีกว่า เมื่อฉันข้ามผ่านเขา (มูซา) ไป เขาก็ร้องไห้ มลาอิกะฮฺจึงถามว่า อะไรที่ทำให้เจ้าร้องไห้หรือ? เขาตอบว่า "ฉันร้องไห้ เพราะเด็กหนุ่มคนหนึ่งที่ถูกส่งมาเป็นนบีหลังจากฉัน แต่ประชาชาติของเขาจะเข้าสวรรค์มากกว่าประชาชาติของฉัน" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าอีกว่า จากนั้นฉันถูกนำตัวขึ้นไปอีกจนถึงชั้นฟ้าที่เจ็ด แล้วญิบรีลก็ได้ขอให้เปิดประตูชั้นฟ้า มลาอิกะฮฺถามว่า นี่ใครหรือ? ท่านตอบว่า ข้าคือญิบรีล มลาอิกะฮฺถามอีกว่า แล้วใครที่มากับเจ้า? ท่านตอบว่า มุฮัมมัด มลาอิกะฮฺถามอีกว่า เขาถูกส่งมาเป็นรอซูลแล้วหรือ? ท่านตอบว่า ใช่ มลาอิกะฮฺกล่าวว่า ยินดีต้อนรับเขา เขาคือผู้มาเยือนที่ประเสริฐที่สุด จากนั้นประตูชั้นฟ้าจึงถูกเปิดให้แก่เรา และเมื่อฉันได้ผ่านประตูมาแล้ว ฉันได้พบกับอิบรอฮีม عليه السلام ญิบรีลได้กล่าวว่า "นี่คือ อิบรอฮีม ท่านจงให้สลามแก่เขาเถิด" ฉันจึงให้สลามแก่เขาซึ่งเขาได้รับสลามฉันและกล่าวว่า ยินดีต้อนรับลูกชายที่ศอและหฺและนบีที่ศอและหฺ" ท่านนบี ﷺ เล่าต่อว่า จากนั้นฉันจึงถูกให้ขึ้นไปยังต้นซิดเราะติลมุนตะฮา ซึ่งผลของมัน (ใหญ่) เหมือนกุลละฮฺหะญัรฺ (ถังน้ำชนิดหนึ่งที่ใหญ่ที่สุด) และใบของมัน (ใหญ่) เหมือนหูช้าง ญิบรีลได้กล่าวว่า นี่คือต้นซิดเราะติลมุนตะฮา ท่านนบีได้เล่าอีกว่า มีแม่น้ำสี่สาย สองสายอยู่ด้านในและสองสายอยู่ด้านนอก ฉันจึงถามว่า นี่คืออะไร โอ้ ท่านญิบรีล ? ท่านตอบว่า แม่น้ำสองสายที่อยู่ด้านในนั้นเป็นแม่น้ำในสวรรค์ ส่วนสองสายด้านนอกนั้นคือ แม่น้ำไนล์ และ ยูเฟรติส จากนั้นฉันถูกนำตัวไปยังบัยตุลมะอฺมูรฺ

กอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า อัลฮะซัน (อัลบัศรี) ได้รายงานจาก อบูฮุรัยเราะฮฺ ว่า ท่านนบี ﷺ ได้เห็นบัยตุลมะอฺมูรฺ ที่มีมลาอิกะฮฺจำนวนเจ็ดหมื่นท่านเข้าไปข้างในและจะไม่กลับไปอีก จากนั้นกอตาดะฮฺได้กลับไปรายงานฮะดีษของ อนัส บิน มาลิก ว่า ท่านนบีได้เล่าต่อว่า จากนั้นได้มีภาชนะที่บรรจุสุรา ภาชนะที่บรรจุนม และภาชนะบรรจุน้ำผึ้งถูกนำมาให้ฉัน และฉันก็ได้เลือกนม ญิบรีลจึงกล่าวว่านี่คือ ฟิฏเราะฮฺ ที่ท่านและประชาชาติของท่านได้ยึดถือ

---

15. ฉายาของ อนัส บิน มาลิก - *ผู้แปล*

ท่านนบีเล่าต่อว่า จากนั้นละหมาดห้าสิบเวลาในทุกๆ วันได้ถูกบัญญัติแก่ฉัน จากนั้นฉันลงไปและพบกับมูซา ﷺ ซึ่งท่านได้ถามว่า "พระเจ้าของท่านได้บัญญัติสิ่งใดแก่ประชาชาติของท่าน?" ฉันตอบว่า "ห้าสิบละหมาดในหนึ่งวันหนึ่งคืน" มูซาได้กล่าวว่า "แท้จริง ประชาชาติของท่านไม่สามารถละหมาดห้าสิบเวลา ฉันได้ทดสอบบรรดาผู้คนก่อนหน้าท่านและได้พยายามเรื่องนี้กับบนีอิสรออีลอย่างหนักหน่วง ดังนั้น ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่านและขอพระองค์ให้ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่านเถิด" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าต่อว่า "ฉันจึงกลับขึ้นไปหาพระองค์ซึ่งพระองค์ได้ลดสิบเวลา" จากนั้นฉันได้กลับไปหามูซา ซึ่งท่านถามว่า "ท่านได้รับคำบัญญัติอย่างไรบ้าง?" ฉันตอบว่า "ฉันถูกใช้ให้ละหมาดสี่สิบเวลาในหนึ่งวัน" มูซาจึงกล่าวว่า "ประชาชาติของท่านไม่สามารถละหมาดสี่สิบเวลาในหนึ่งวัน ฉันได้ทดสอบบรรดาผู้คนก่อนหน้าท่าน และได้พยายามเรื่องนี้กับบนีอิสรออีลอย่างหนักหน่วง ดังนั้น ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน และขอพระองค์ให้ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่านเถิด" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าต่อว่า "ฉันจึงกลับขึ้นไปหาพระองค์ซึ่งพระองค์ได้ลดสิบเวลา" จากนั้นฉันกลับไปหามูซา ซึ่งท่านได้ถามว่า "ท่านได้รับคำบัญญัติอย่างไรบ้าง?" ฉันตอบว่า "ฉันถูกใช้ให้ละหมาดสามสิบเวลาในหนึ่งวัน" มูซาจึงกล่าวว่า "ประชาชาติของท่านไม่สามารถละหมาดสามสิบเวลาในหนึ่งวัน ฉันได้ทดสอบบรรดาผู้คนก่อนหน้าท่าน และได้พยายามเรื่องนี้กับบนีอิสรออีลอย่างหนักหน่วง ดังนั้น ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่านและขอพระองค์ให้ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่านเถิด" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าต่อว่า "ฉันจึงกลับขึ้นไปหาพระองค์ซึ่งพระองค์ได้ลดสิบเวลา" จากนั้นฉันได้กลับไปหามูซา ซึ่งท่านได้ถามว่า "ท่านได้รับคำบัญญัติอย่างไรบ้าง?" ฉันตอบว่า "ฉันถูกใช้ให้ละหมาดยี่สิบเวลาในหนึ่งวัน" มูซาจึงกล่าวว่า "ประชาชาติของท่านไม่สามารถละหมาดยี่สิบเวลาในหนึ่งวัน ฉันได้ทดสอบบรรดาผู้คนก่อนหน้าท่าน และได้พยายามเรื่องนี้กับบนีอิสรออีลอย่างหนักหน่วง ดังนั้น ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน และขอพระองค์ให้ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่านเถิด" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าต่อว่า "ฉันจึงกลับขึ้นไปหาพระองค์ซึ่งพระองค์ได้ลดสิบเวลา" จากนั้นฉันกลับไปหามูซา ซึ่งท่านได้ถามว่า "ท่านได้รับคำบัญญัติอย่างไรบ้าง?" ฉันตอบว่า "ฉันถูกใช้ให้ละหมาดสิบเวลาในหนึ่งวัน" มูซาจึงกล่าวว่า "ประชาชาติของท่านไม่สามารถละหมาดสิบเวลาในหนึ่งวัน ฉันได้ทดสอบบรรดาผู้คนก่อนหน้าท่านและได้พยายามเรื่องนี้กับบนีอิสรออีลอย่างหนักหน่วง ดังนั้น ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน และขอพระองค์ให้ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่านเถิด" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าต่อว่า "ฉันจึงกลับขึ้นไปหาพระองค์ ซึ่งพระองค์ได้บัญญัติละหมาดห้าเวลาในหนึ่งวัน" จากนั้นฉันกลับไปหามูซา ซึ่งท่านได้ถามว่า "ท่านได้รับคำบัญญัติอย่างไรบ้าง?" ฉันตอบว่า "ฉันถูกใช้ให้ละหมาดห้าเวลาในหนึ่งวัน" มูซาจึงกล่าวว่า "ประชาชาติของท่านไม่สามารถละหมาดห้าเวลาในหนึ่งวัน ฉันได้ทดสอบบรรดาผู้คนก่อนหน้าท่าน และได้พยายามเรื่องนี้กับบนีอิสรออีลอย่างหนักหน่วง

ดังนั้น ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน และขอพระองค์ให้ทรงลด (จำนวนละหมาด) แก่ประชาชาติของท่านเถิด" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "ฉันได้ขอต่อพระเจ้าของฉัน (มากแล้ว) จนฉันรู้สึกละอาย ฉันพอใจและยอมรับแล้ว" จากนั้นได้มีผู้ประกาศว่า แท้จริง ข้า (อัลลอฮฺ) ได้กำหนดบัญญัติของข้าแล้ว และข้าได้ลดทอนแก่ปวงบ่าวของข้าแล้ว[16] อิมามอัลบุคอรีและมุสลิมก็รายงานฮะดีษทำนองนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านทั้งสองเช่นกัน

สายรายงาน อนัส บิน มาลิก จาก อบูซัรฺ ﵁

อิมามอัลบุคอรี รายงานจาก อนัส บิน มาลิก เขากล่าวว่า อบูซัรฺเล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า "หลังคาบ้านของฉันถูกเปิดออกในขณะที่ฉันอยู่ที่มักกะฮฺ จากนั้นญิบรีลได้ลงมาและผ่าหน้าอกของฉันและล้างด้วยน้ำซัมซัม จากนั้นได้นำภาชนะที่ทำจากทองคำบรรจุฮิกมะฮฺและความศรัทธา แล้วเทลงไปในทรวงอกของฉันและปิดมัน จากนั้นท่านนำฉันขึ้นไปยังชั้นฟ้าของโลกดุนยา จนเมื่อฉันมาถึงชั้นฟ้า ญิบรีลก็กล่าวแก่มลาอิกะฮฺผู้ที่เฝ้า (ประตู) ชั้นฟ้าว่า "จงเปิดเถิด" มลาอิกะฮฺถามว่า "ใคร?" ท่านตอบว่า "ญิบรีล" มลาอิกะฮฺถามว่า "มีคนที่มากับท่านด้วยหรือ?" ท่านตอบว่า "ใช่ ผู้ที่มากับฉัน คือ มุฮัมมัด ﷺ " มลาอิกะฮฺถามว่า "เขาได้รับการแต่งตั้งเป็นรอซูลแล้วหรือ?" ท่านตอบว่า "ใช่" จากนั้นเมื่อประตูถูกเปิด เราก็ได้ขึ้นไปยังชั้นฟ้าดุนยา ทันใดนั้นได้มีชายคนหนึ่งนั่งอยู่ โดยมีวิญญาณกลุ่มใหญ่อยู่ทางด้านขวาและด้านซ้ายของเขา เมื่อเขามองไปทางด้านขวาของเขา เขาจะหัวเราะ เมื่อเขามองไปยังด้านซ้ายของเขา เขาจะร้องไห้ จากนั้นเขาได้กล่าวว่า "ยินดีต้อนรับนบีที่ศอและหฺและลูกที่ศอและหฺ" ฉันจึงถามญิบรีลว่า "นี่คือใครหรือ?" ท่านตอบว่า "นี่คือ อาดัม ส่วนวิญญาณที่อยู่ด้านขวาและด้านซ้ายของเขานั้นคือวิญญาณของลูกหลานของเขา วิญญาณที่อยู่ด้านขวาของเขาคือ ชาวสวรรค์ ส่วนวิญญาณที่อยู่ด้านซ้ายของเขาคือชาวนรก ดังนั้น เมื่อเขามองไปยังด้านขวา เขาจึงหัวเราะ และเมื่อเขามองไปทางด้านซ้าย เขาจึงร้องไห้" จากนั้นญิบรีลก็นำฉันเดินทางขึ้นไปยังชั้นฟ้าที่สอง และอนัสก็ได้เล่ารายละเอียดฮะดีษเช่นก่อนหน้านี้จนถึงที่ท่านนบี ﷺ เล่าว่า "จากนั้นฉันได้ผ่านมายังอิบรอฮีม และท่านได้กล่าวว่า "ยินดีต้อนรับนบีที่ศอและหฺและลูกที่ศอและหฺ" ฉันจึงถามว่า "นี่คือใครหรือ?" ญิบรีลตอบว่า "นี่คืออิบรอฮีม"

อัซซุฮรี กล่าวว่า อิบนุ ฮัซมฺ เล่าว่า อิบนุ อับบาส และ อบูฮับบะฮฺ อัลอันศอรี ได้เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า "จากนั้นฉันถูกนำขึ้นไปเบื้องบน จนถึงชั้นที่ฉันได้ยินเสียงการขีดเขียนของปากกา"

อิบนุ ฮัซมฺ และ อนัส บิน มาลิก เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า "จากนั้นอัลลอฮฺ

16. อะหฺมัด 4/208

ทรงบัญญัติละหมาดห้าสิบเวลาแก่ประชาชาติของฉัน ฉันจึงนำบทบัญญัติดังกล่าวกลับไปจนผ่านไปพบมูซา ﷺ ซึ่งท่านได้กล่าวถามว่า "อัลลอฮฺทรงบัญญัติสิ่งใดแก่ประชาชาติของท่านหรือ?" ฉันตอบว่า "พระองค์ทรงบัญญัติละหมาดห้าสิบเวลา" มูซาจึงกล่าวว่า "ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน เพราะแท้จริง ประชาชาติของท่านไม่สามารถปฏิบัติเช่นนั้น" ฉันจึงกลับไป (หาอัลลอฮฺ) และพระองค์ได้ลดจำนวนละหมาดครึ่งหนึ่ง จากนั้นฉันกลับไปหามูซาและบอกว่า "พระองค์ทรงลดเวลาละหมาดให้ครึ่งหนึ่ง" เขากล่าวว่า "ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน เพราะแท้จริง ประชาชาติของท่านไม่สามารถปฏิบัติเช่นนั้นได้" ฉันจึงกลับไป (หาอัลลอฮฺ) และพระองค์ได้ลดจำนวนละหมาดครึ่งหนึ่ง จากนั้นฉันกลับไปหามูซาซึ่งเขาได้กล่าวว่า "ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน เพราะแท้จริง ประชาชาติของท่านไม่สามารถปฏิบัติเช่นนั้นได้" ฉันจึงได้กลับไป (หาอัลลอฮฺ) และพระองค์ได้ลดจำนวนละหมาดครึ่งหนึ่ง จากนั้นฉันกลับไปหามูซาซึ่งเขาได้กล่าวว่า "ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่าน เพราะแท้จริง ประชาชาติของท่านไม่สามารถปฏิบัติเช่นนั้นได้" ฉันจึงกลับไป (หาอัลลอฮฺ) และพระองค์ได้ตรัสว่า "ละหมาดห้าเวลาแต่ (ผลบุญของ) มันเหมือนการละหมาดห้าสิบเวลา พระดำรัสของข้า จะไม่ถูกเปลี่ยนแปลง" ฉันจึงกลับไปหามูซาซึ่งเขากล่าวว่า "ท่านจงกลับไปหาพระเจ้าของท่านเถิด" แต่ฉันกล่าวว่า "ฉันรู้สึกละอายต่อพระเจ้าของฉัน" จากนั้นญิบรีลได้พาฉันเดินทางไปจนถึงซิดเราะตุลมุนตะฮา ซึ่งมันถูกปกคลุมด้วยสีสันต่างๆ มากมายจนฉันไม่รู้ว่าคืออะไรบ้าง หลังจากนั้นฉันถูกนำเข้าไปในสวรรค์ และในนั้นมีโดมต่างๆ จากไข่มุก และพื้นดินของมันคือชมดเชียง และนี่คือสำนวนของอัลบุคอรีในบทว่าด้วยการละหมาด และเขายังได้รายงานฮะดีษนี้ในเรื่องเกี่ยวกับบนีอิสรออีลเรื่องฮัจญ์ และเรื่องราวของบรรดานบี จากสายรายงานอื่นๆ จากยูนุส และมุสลิมยังได้รายงานฮะดีษนี้ด้วยสำนวนทำนองนี้ ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านในบทว่าด้วยการศรัทธา[17]

อิมามอะหฺมัด รายงานจาก อับดุลลอฮฺ บิน ชะกีก ได้กล่าวว่า ฉันได้พูดกับอบูซัรฺว่า "ถ้าหากฉันได้พบกับท่านรอซูล ﷺ แน่นอนฉันต้องถามท่าน" อบูซัรฺจึงกล่าวว่า "ท่านจะถามอะไรท่านนบี ﷺ หรือ?" เขาตอบว่า "ฉันจะถามท่านนบี ﷺ ว่า ท่านได้เห็นพระเจ้าของท่านหรือไม่?" อบูซัรฺกล่าวว่า "แท้จริง ฉันได้ถามท่านนบี ﷺ แล้ว และท่านตอบว่า "ฉันได้เห็นรัศมี ฉันจะเห็นพระองค์ได้อย่างไร?" นี่คือสำนวนที่มีในรายงานของอิมามอะหฺมัด และมุสลิมได้บันทึกฮะดีษนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านจากอับดุลลอฮฺ บิน ชะกีก จากอบูซัรฺ ได้กล่าวว่า ฉันได้ถามท่านรอซูล ﷺ ว่า ท่านได้เห็นพระเจ้าของท่านหรือไม่? ท่านตอบว่า "รัศมี ฉันจะเห็นพระองค์ได้อย่างไร?"[18]

จาก อับดุลลอฮฺ บิน ชะกีก กล่าวว่า ฉันได้ถามอบูซัรฺ ว่า "ถ้าหากฉันได้พบกับท่านรอซูล ﷺ ฉันจะถามท่านอย่างแน่นอน" อบูซัรฺจึงกล่าวว่า "ท่านจะถามอะไรท่านนบี ﷺ หรือ?"

17. ฟัตฮุลบารี 1/547 และ 3/576 และ 6/431 และมุสลิม 1/148

18. มุสลิม 1/161

เขาตอบว่า "ฉันจะถามท่านว่า ท่านได้เห็นพระเจ้าของท่านหรือไม่?" อบูซัรฺจึงกล่าวว่า "ฉันได้ถามท่านรอซูลเรื่องนี้แล้ว ซึ่งท่านตอบว่า 'ฉันเห็นรัศมี' "[19]

สายรายงาน ญาบิรฺ บิน อับดิลลาฮฺ ﷺ

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก ญาบิรฺ บิน อับดิลลาฮฺ ได้เล่าว่า เขาได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า "เมื่อพวกกุเรชกล่าวหาว่าฉันโกหกในเรื่องที่ฉันเดินทางอิสรออฺไปยังบัยตุลมักดิส ฉันจึงยืนอยู่ในฮิจรฺอิสมาอีล (ในกะอฺบะฮฺ) จากนั้นอัลลอฮฺ ได้ทรงทำให้ฉันเห็นบัยตุลมักดิส ฉันจึงเริ่มอธิบายแก่พวกเขาเกี่ยวกับลักษณะของบัยตุลมักดิสในขณะที่ฉันกำลังมองเห็นมัน"[20] อัลบุคอรีและมุสลิม ได้รายงานฮะดีษนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านทั้งสองจากหลาย ๆ สายรายงาน[21]

ในรายงานของ อัลบัยฮะกี อิบนุ ชิฮาบ ได้กล่าวว่า อบูสะละมะฮฺ บิน อับดิรฺเราะหฺมาน ได้กล่าวว่า "จากนั้นมีคนกลุ่มหนึ่งจากกุเรชรวมตัวกันไปหาอบูบักรฺ และกล่าวแก่เขาว่า 'ท่านคิดอย่างไรกับสหายของท่าน? ที่เขาได้อ้างว่าได้เดินทางไปยังบัยตุลมักดิส แล้วเดินทางกลับมายังมักกะฮฺในเวลาเพียงคืนเดียว' อบูบักรฺได้ตอบว่า 'เขาได้พูดเช่นนั้นจริงหรือ?' พวกเขาตอบว่า 'ใช่' เขาจึงกล่าวว่า 'ฉันขอเป็นพยานว่า ถ้าหากเขาพูดเช่นนั้น เขาย่อมเป็นผู้สัตย์จริง' พวกเขาจึงกล่าวต่อไปว่า 'แล้วท่านจะเชื่อที่เขาอ้างว่าได้เดินทางไปเมืองชามและกลับมามักกะฮฺภายในค่ำคืนเดียวก่อนรุ่งเช้าอย่างนั้นหรือ?' อบูบักรฺตอบว่า 'ฉันเชื่อเขามากกว่านั้น ฉันเชื่อเขาในเรื่องราวที่มาจากฟากฟ้า (วะฮีย์)' " อบูสะละมะฮฺ กล่าวว่า "ด้วยเรื่องนี้เอง ที่อบูบักรฺได้รับฉายาว่า อัศศิดดีก"[22]

สายรายงานของ อับดุลลอฮฺ บิน อับบาส ﷺ

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ค่ำคืนที่ท่านรอซูล ﷺ อิสรออฺนั้นท่านได้เข้าไปในสวรรค์ จากนั้นท่านได้ยินเสียงหนึ่ง จึงได้กล่าวว่า "โอ้ ญิบรีล นี่คือ (เสียง) อะไร?" ญิบรีลตอบว่า "นี่คือบิลาล ผู้ประกาศอะซาน" ซึ่งท่านนบี ﷺ ได้กล่าวเมื่อกลับไปหาผู้คนว่า "แท้จริง บิลาลประสบความสำเร็จแล้ว เพราะฉันได้เห็นสิ่งที่เขาได้รับ เช่นนั้น เช่นนี้" อิบนุ อับบาส รายงานต่อไปว่า จากนั้น มูซา ﷺ ได้พบกับท่านรอซูล ﷺ ท่านทักทายต้อนรับท่านรอซูล ﷺ และกล่าวว่า "ยินดีต้อนรับนบีผู้ไม่รู้หนังสือ" ท่านนบี ﷺ ได้เล่าว่า "เขา (มูซา) เป็นคนผิวคล้ำตัวสูงใหญ่ ผมของเขาตรงยาวเสมอหูหรือสูงกว่านั้น" ท่านนบี ﷺ จึงถามว่า

---

19. มุสลิม 1/161
20. อะหฺมัด 3/377
21. อัลบุคอรี 4710 และมุสลิม 170
22. หนังสือ ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ 2/359

"นี่ใครหรือ โอ้ ญิบรีล?" ท่านตอบว่า "นี่คือมูซา" จากนั้นท่านเดินทางต่อไปและได้พบชายสูงอายุคนหนึ่งที่ดูสง่าน่าเกรงขาม ซึ่งเขาได้ทักทายต้อนรับและสลามท่านนบี และพวกเขาทุกคนต่างก็สลามชายคนนั้น ท่านนบี ﷺ จึงถามญิบรีลว่า "ชายผู้นี้คือใครหรือ โอ้ ญิบรีล?" ท่านตอบว่า "เขาคือ อิบรอฮีม บิดาของเจ้า" และท่านนบี ﷺ ได้มองไปในนรกและได้เห็นคนกลุ่มหนึ่งกำลังกินซากศพ เขาจึงถามญิบรีลว่า "พวกนั้นเป็นใครกันหรือ โอ้ ญิบรีล?" ท่านตอบว่า "พวกเขาคือบรรดาผู้ที่กินเนื้อมนุษย์ (นินทา)" จากนั้นท่านนบี ﷺ ได้เห็นชายคนหนึ่งผิวสีแดงอมฟ้าเข้ม ท่านจึงถามว่า "คนนี้คือใคร โอ้ ญิบรีล?" ท่านตอบว่า "คนนี้คือผู้ที่ฆ่าอูฐ[23]" และเมื่อท่านรอซูล ﷺ ไปถึงมัสญิดอัลอักศอ ท่านได้ละหมาดและบรรดานบีทั้งหลายก็ได้ละหมาดตามพร้อมกับท่าน เมื่อละหมาดเสร็จแล้ว เหยือกสองใบได้ถูกนำมาให้ท่านทางด้านขวาหนึ่งใบและด้านซ้ายหนึ่งใบ หนึ่งในสองใบบรรจุนมและอีกหนึ่งใบบรรจุน้ำผึ้ง ท่านนบี ﷺ เลือกดื่มนม มลาอิกะฮฺที่ถือเหยือกนั้นจึงกล่าวว่า "ท่านได้เลือกฟิฏเราะฮฺ" ฮะดีษสายสืบที่เศาะฮีฮฺ แต่ผู้รายงานคนอื่นๆมิได้บันทึกไว้ [24]

อิมามอะหฺมัด ยังได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ท่านรอซูล ﷺ อิสรออฺไปยังบัยตุลมักดิสและเดินทางกลับมาภายในหนึ่งคืน แล้วท่านก็เล่าเรื่องราวการเดินทางของท่านและสัญลักษณ์ของบัยตุลมักดิส รวมถึงกองคาราวานของพวกเขาให้พวกเขาฟัง และมีคนกลุ่มหนึ่งกล่าวว่า เราไม่เชื่อสิ่งที่มุฮัมมัดเล่า พวกเขาจึงตกมุรตัดกลายเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา ในภายหลังอัลลอฮฺก็ได้ลงโทษตัดคอ (เอาชีวิต) พวกเขาพร้อมกับอบูญะฮัล[25] ในขณะที่อบูญะฮัลกล่าวว่า "มุฮัมมัดขู่เราด้วยต้นซักกูม พวกท่านจงนำอินทผลัมและเนยมา และจงกินซักกูมเถิด"[26] นอกจากนั้นท่านนบี ﷺ ยังได้เห็นดัจญาลในรูปร่างเดิมของมัน ซึ่งเป็นการเห็นด้วยดวงตามิใช่เห็นในฝัน และได้เห็นอีซา, มูซาและอิบรอฮีม และเมื่อท่านนบี ﷺ ถูกถามเกี่ยวกับดัจญาล ท่านได้ตอบว่า "ฉันได้เห็นมันมีรูปร่างที่ใหญ่ ขาวล้วน ดวงตาข้างหนึ่งเปิดเสมือนดวงดาวที่ประกายแสง เส้นผมบนศีรษะของมันเสมือนกิ่งก้านของต้นไม้ และฉันได้เห็นอีซา عليه السلام (เป็นชายหนุ่ม) ผิวขาวผมหยิก ดวงตาคม ซ่อนรูป และฉันได้เห็นมูซา عليه السلام ผิวดำคล้ำ ผมดก รูปร่างกำยำ และฉันได้เห็นอิบรอฮีม عليه السلام ทุกส่วนในร่างกายของท่านที่ฉันเห็น เหมือนฉันมองตัวฉันเอง จนดูเหมือนคล้ายกับสหายของพวกท่านคนนี้ (คือตัวท่านนบีที่เป็นคนพูด) ญิบรีลได้บอกกับฉันว่า ท่านจงให้สลามบิดาของท่านเถิด ฉันจึงได้ให้สลามท่าน" อันนะซาอี ยังได้รายงานเรื่องนี้จากฮะดีษอบีเซด ษาบิต บิน ยะซีด จาก ฮิลาล อิบนุ ค็อบบาบ ซึ่งเป็นรายงานที่เศาะฮีฮฺ[27]

23. อูฐนบีศอลิหฺ – *ผู้แปล*

24. อะหฺมัด 1/257

25. ในสงครามบะดัรฺ – *ผู้แปล*

26. เป็นการเยาะเย้ย

27. อะหฺมัด 1/374 และอันนะซาอี ในหนังสือ สุนันอัลกุบรอ 11484

อัลบัยฮะกี รายงานจาก อบูอัลอาลิยะฮฺ ว่า อิบนุ อับบาส บุตรชายลุงของท่านนบีของพวกท่าน ﷺ กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า "ในคืนที่ฉันอิสรออฺ ฉันได้เห็น มูซา บิน อิมรอน ซึ่งเป็นบุรุษสูงใหญ่ ผมหยิก เสมือนเขาเป็นลูกหลานของเผ่าชะนูอะฮฺ[28] และฉันได้เห็น อีซา อิบนุ มัรฺยัม ﷺ ซึ่งท่านมีรูปร่างสมส่วน ผิวแดงขาว ผมตรง" และท่านนบี ﷺ ยังได้เห็นมาลิก มลาอิกะฮฺผู้มีหน้าที่เฝ้านรก และดัจญาลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในสัญญาณที่อัลลอฮฺทรงให้เห็น พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ ﴾

"ดังนั้น เจ้า (มุฮัมมัด) อย่าอยู่ในการสงสัยต่อการพบมัน"

กอตาดะฮฺ ได้อธิบายอายะฮฺนี้ว่าท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้พบกับมูซา ﷺ

﴿ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴾

"และเราได้ทำให้มัน (คัมภีร์อัตเตารอต) เป็นทางนำแก่วงศ์วานของอิสรออีล"

เขาได้อธิบายอายะฮฺนี้ว่า อัลลอฮฺทรงทำให้มูซาเป็นทางนำแก่วงศ์วานของอิสรออีล[29]

อิมามมุสลิม รายงานเรื่องนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่าน ซึ่งทั้งอัลบุคอรีและมุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้จากกอตาดะฮฺโดยสรุป[30]

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานเช่นกันจากอิบนุ อับบาสว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า "เมื่อคืนที่ฉันอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์ได้ผ่านไป วันรุ่งขึ้นฉันอยู่ที่มักกะฮฺในสภาพที่กังวลกลัวและฉันรู้ว่าบรรดาผู้คนต่างก็ไม่เชื่อฉัน" ท่านรอซูล ﷺ จึงนั่งปลีกตัวคนเดียวในสภาพที่โศกเศร้า จากนั้นอบูญะฮัลศัตรูของอัลลอฮฺได้ผ่านมา เขาเดินมาหาและนั่งลงตรงท่านนบี ﷺ และกล่าวเชิงดูถูกเยาะเย้ยว่า "มีอะไรหรือเปล่า?" ท่านตอบว่า "มี" เขาถามว่า "คืออะไร?" ท่านตอบว่า "ฉันได้เดินทางเมื่อคืนนี้" เขาถามว่า "ไปไหน?" ท่านตอบว่า "ไปยังบัยตุลมักดิส" เขากล่าวว่า "จากนั้นท่านมาปรากฏตัวอยู่กับพวกเราในตอนเช้าหรือ?" ท่านนบี ﷺ ตอบว่า "ใช่" อบูญะฮัลไม่ได้แสดงการปฏิเสธต่อหน้าท่านนบี ﷺ เพราะกลัวว่าท่านจะไม่กล้าเล่าให้ผู้คนฟัง ถ้าเขาเรียกให้พวกเขามาฟังท่าน เขาจึงกล่าวกับท่านนบีว่า "ท่านเห็นว่าอย่างไรถ้าฉันจะเรียกกลุ่มชนของท่านมาฟังเรื่องที่ท่านเล่าให้ฉันฟังนี้?" ท่านรอซูล ﷺ ตอบว่า "ได้สิ" เขาจึงไปเรียกผู้คนโดยกล่าวว่า "โอ้ บรรดา

---

28. เผ่าอาหรับในอดีต ซึ่งขึ้นชื่อในเรื่องรูปร่างใหญ่และมีความแข็งแรง – *ผู้แปล*

29. หนังสือ ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ 2/386

30. อัลบุคอรี 3239 และมุสลิม 165

ลูกหลานตระกูลกะอบฺ บิน ลุอัยยฺ" ผู้คนทั้งหลายต่างไปรวมตัวนั่งกันตรงที่ทั้งสองคนอยู่ อบูญะฮัล จึงบอกท่านนบี ﷺ ว่า "จงเล่าให้กลุ่มชนของท่านฟังในสิ่งที่ท่านได้เล่าให้ฉันฟังเถิด" ท่านนบี ﷺ จึงเล่าว่า "ฉันได้เดินทางเมื่อคืนนี้" พวกเขาถามว่า "ไปที่ไหน?" ท่านตอบว่า "ไปยังบัยตุลมักดิส" พวกเขาจึงกล่าวว่า "จากนั้นท่านมาปรากฏตัวอยู่กับพวกเราในตอนเช้าหรือ?" ท่านนบี ﷺ ตอบว่า "ใช่" จากนั้นบางคนก็ปรบมือ (อย่างขบขัน) บางคนเอามือทาบไว้บนหัวด้วยความฉงนสนเท่ห์ต่อการโกหก (ตามที่พวกเขาอ้าง) และพวกเขาได้ถามต่อว่า "แล้วท่านสามารถบอกลักษณะของมัสญิดอัลอักศอแก่พวกเขาได้ไหม?" เพราะในหมู่พวกเขามีคนที่เคยเดินทางไปยังเมืองดังกล่าวและได้เคยเห็นมัสญิด ท่านรอซูล ﷺ เล่าว่า ฉันจึงเริ่มบอกลักษณะของมัสญิด จนกระทั่งฉันรู้สึกสับสนในรายละเอียดบางอย่าง จากนั้นมัสญิดถูกนำมาให้ฉันได้เห็น จนเข้ามาอยู่ใกล้กับบ้านของอะกีล หรือ อิกอล[31] และฉันก็ได้ดูและบอกลักษณะของมัสญิด ท่านนบีไม่สามารถจำรายละเอียดได้ทั้งหมด จากนั้นบรรดาผู้คนเหล่านั้นก็กล่าวว่า "ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ เขาได้บอกลักษณะที่ถูกต้อง"[32] อันนะซาอี ได้บันทึกฮะดีษนี้และอัลบัยฮะกีได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกัน[33]

รายงานของ อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด رضي الله عنه

อัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อัลบัยฮะกี ได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้เดินทางอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์จนกระทั่งท่านไปถึงซิดเราะตุลมุนตะฮา ซึ่งอยู่ในชั้นฟ้าที่หก และเป็นจุดสิ้นสุดของทุกสิ่งที่ถูกนำขึ้นไปและเป็นจุดสิ้นสุดของทุกสิ่งที่ถูกนำลงมาจากเบื้องบน

« إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى »

"(ขณะนั้น) สิ่งที่ปกคลุม (แสงประกาย) ได้ปกคลุมต้นพุทรา"

เขากล่าวว่า ถูกปกคลุมด้วยตัวแมลงจากทองคำ และท่านรอซูล ﷺ ได้รับบัญญัติการละหมาดห้าเวลาและตอนท้ายของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ตลอดจนการอภัยโทษในบาปใหญ่สำหรับผู้ที่มิได้ตั้งภาคีใดๆ ต่ออัลลอฮฺ มุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่าน

31. อะกีล บิน อบีฏอลิบ – *ผู้แปล*

32. อะหฺมัด1/309

33. อันนะซาอี ในหนังสือ สุนันอัลกุบรอ 11285 และหนังสือ ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ 2/363

รายงานจาก อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ ﷺ

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานว่า ครั้งหนึ่ง อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ ﷺ อยู่ที่ตำบลอัลญาบิยะฮฺ[34] และท่านได้พูดถึงการพิชิตบัยตุลมักดิส อิมามอะหฺมัด กล่าวว่า อบูสะละมะฮฺได้กล่าวว่า อบูซินานเล่าให้ฉันจากอุบัยดฺ บิน อาดัมกล่าวว่า ฉันได้ยิน อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ ถาม กะอบฺ[35] ว่า "ท่านเห็นว่าฉันควรละหมาดตรงไหน (ในมัสญิดอัลอักศอ)" เขาตอบว่า "ถ้าหากท่านจะเชื่อฉัน ท่านก็ละหมาดหลังแท่นศิลา เพราะเมืองอัลกุดส์อยู่ในการปกครองของท่านหมดแล้ว" อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ ﷺ จึงกล่าวว่า "ท่านได้เลียนแบบศาสนายิวแล้ว แต่ฉันจะละหมาด ณ ตรงที่ท่านรอซูล ﷺ ละหมาด" จากนั้นอุมัรฺได้เดินไปที่บริเวณกิบลัตหน้ามัสญิดและละหมาด[36] เสร็จแล้วท่านเดินกลับมาและแผ่เสื้อคลุมของท่าน และปัดกวาดขยะด้วยผ้าคลุมของท่าน และผู้คนก็ได้ปัดกวาดตามท่าน[37]

อุมัรฺ มิได้ให้ความยิ่งใหญ่หรือให้ความศักดิ์สิทธิ์แก่แท่นศิลาแต่อย่างใด โดยท่านมิได้ละหมาดข้างหลังแท่นศิลาทั้งๆ ที่มันอยู่ด้านหน้าท่านตามที่กะอบฺ อัลอะหฺบารฺได้เสนอ ซึ่งกะอบฺมาจากกลุ่มชนที่ให้ความศักดิ์สิทธิแก่แท่นศิลาถึงขั้นที่ยึดมันเป็นกิบลัตของพวกเขา แต่อัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานเขาให้เข้ารับอิสลามและได้รับทางนำ ดังนั้น เมื่อเขาได้เสนอต่ออุมัรฺเช่นนั้น อุมัรฺจึงกล่าวกับเขาว่า "ท่านได้เลียนแบบศาสนายิว" ในขณะเดียวกัน อุมัรฺก็มิได้แสดงการดูหมิ่นต่อแท่นศิลาเหมือนที่ชาวคริสต์ได้กระทำ ซึ่งพวกเขาได้ทำเป็นที่ทิ้งขยะ (เพราะต้องการเหยียดหยามยิว) อันเนื่องจากมันเป็นกิบลัตของชาวยิว แต่อุมัรฺ กลับกำจัดสิ่งสกปรกและปัดกวาดขยะด้วยผ้าคลุมของท่านเอง

รายงานจาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ

อัลบุคอรีและมุสลิม ได้รายงานฮะดีษในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านทั้งสองจากอบูฮุร็อยเราะฮฺกล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า "เมื่อตอนที่ฉันเดินทางอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์ ฉันได้พบกับมูซา ﷺ" และท่านรอซูลก็ได้อธิบายรูปพรรณสัณฐานของมูซา ซึ่งเขาเป็นคนที่ผอมและสูงปานกลาง เส้นผมหยิกเล็กน้อย คล้ายกับชายจากเผ่าชะนูอะฮฺ ท่านรอซูล ﷺ กล่าวอีกว่า "จากนั้นฉันได้เจออีซา ﷺ" และท่านรอซูลก็ได้อธิบายรูปพรรณสัณฐานของอีซา โดยกล่าวว่า รูปร่าง

---

34. ตำบลหนึ่งในเมืองชาม (ปัจจุบันอยู่ในซีเรีย) – *ผู้แปล*

35. กะอบฺ อัลอะหฺบารฺ ผู้รู้ชาวยิวจากเยเมน ที่รับอิสลามในสมัยเคาะลีฟะฮฺอบูบักรฺ – *ผู้แปล*

36. คือ ท่านได้ละหมาดบริเวณส่วนด้านหน้าของมัสญิดอัลอักศอ โดยหันไปทางกะอฺบะฮฺ และมิได้ละหมาดอยู่หลังแท่นศิลาแต่อย่างใด – *ผู้แปล*

37. อะหฺมัด 1/38

ไม่สูงไม่เตี้ย ผิว (ขาว) แดง เสมือนเพิ่งออกมาจากห้องอาบน้ำ[38] และฉันได้พบกับอิบรอฮีม ﷺ ซึ่งฉันคล้ายท่านมากที่สุดในบรรดาลูกหลานของท่าน จากนั้น มลาอิกะฮฺได้นำภาชนะสองใบมาให้ฉัน หนึ่งในนั้นบรรจุนม อีกหนึ่งใบบรรจุสุรา ฉันถูกขอให้เลือกตามที่ต้องการ ซึ่งฉันได้เลือกดื่มนม มลาอิกะฮฺจึงกล่าวแก่ฉันว่า "ท่านได้เลือกฟิฏเราะฮฺ และถ้าท่านเลือกสุราแล้วไซร้ ประชาชาติของท่านจะต้องหลงทาง"[39]

ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า "ขณะที่ฉันอยู่ในฮิจรฺอิสมาอีล (บริเวณกะอฺบะฮฺ) และชาวกุเรชได้ถามฉันเกี่ยวกับการเดินทาง (อิสรออฺ) ของฉัน พวกเขาสอบถามหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับบัยตุลมักดิสซึ่งฉันไม่แน่ใจในคำตอบ ทำให้ฉันรู้สึกลำบากใจอย่างไม่เคยรู้สึกมาก่อน อัลลอฮฺจึงทรงยกบัยตุลมักดิสมาให้ฉันได้มองดูอย่างชัดเจน ไม่ว่าพวกเขาจะถามสิ่งใด ฉันสามารถตอบพวกเขาได้อย่างถูกต้อง ฉันยังได้พบกับนบีบางท่าน ฉันเห็นนบีมูซายืนละหมาด โดยรูปร่างของท่านนั้นมีผมที่ค่อนข้างหยิกเสมือนเป็นลูกหลานของเผ่าชะนูอะฮฺ และฉันได้เห็นอีซา อิบนุ มัรฺยัม ยืนละหมาด และรูปร่างลักษณะของท่านคล้ายกับอุรวะฮฺ บิน มัสอูด อัษษะเกาะฟี มากที่สุด และฉันได้เห็นอิบรอฮีมยืนละหมาด คนที่เหมือนท่านมากที่สุดคือสหายของพวกท่านนี้ (คือตัวท่านนบีมุฮัมมัดเอง) จากนั้นเมื่อได้เวลาละหมาด ฉันได้ละหมาดเป็นอิมามแก่พวกเขา เมื่อละหมาดเสร็จ ได้มีคนคนหนึ่งกล่าวว่า "โอ้ มุฮัมมัด นี่คือมาลิก ผู้เฝ้านรก เจ้าจงสลามเขาเถิด" ฉันจึงได้หันไปยังเขา และเขาก็ได้เริ่มให้สลามแก่ฉันก่อน[40]

รายงานจาก อาอิชะฮฺ อุมมุลมุมินีน

อัลบัยฮะกี ได้รายงานจากอาอิชะฮฺ นางกล่าวว่า เมื่อท่านรอซูล ﷺ เดินทางอิสรออฺไปยังมัสญิดอัลอักศอ วันรุ่งขึ้น ท่านได้เล่าเรื่องนี้ให้ผู้คน จนมีกลุ่มหนึ่งจากบรรดาผู้ศรัทธาออกจากอิสลาม และพวกเขาได้ไปหาอบูบักรฺ และกล่าวว่า "ท่านคิดอย่างไรกับสหายของท่าน? ที่เขาอ้างว่าได้เดินทางไปยังบัยตุลมักดิสเมื่อคืนนี้?" อบูบักรฺตอบว่า "เขาได้พูดเช่นนั้นจริงหรือ?" พวกเขาตอบว่า "ใช่" อบูบักรฺจึงกล่าวว่า "ถ้าหากเขาพูดเช่นนั้น เขาย่อมพูดจริง" พวกเขาจึงกล่าวต่อไปว่า "ท่านเชื่อที่เขาอ้างว่าได้เดินทางไปยังบัยตุลมักดิสและกลับมาก่อนรุ่งเช้ากระนั้นหรือ?" อบูบักรฺตอบว่า "ใช่ แท้จริงฉันเชื่อเขามากกว่านั้นอีก ฉันเชื่อเขาในเรื่องราวจากฟากฟ้า (วะฮีย์) ทั้งตอนเช้าและตอนเย็น" ด้วยเรื่องนี้เอง ที่อบูบักรฺได้รับฉายาว่า "อัศศิดดีก"[41]

---

38. คือ ผิวสว่าง สดใส – *ผู้แปล*
39. ฟัตฮุลบารี 6/493
40. มุสลิม 1/156 จากซุฮัยรฺ บิน ฮัรบฺ
41. หนังสือ ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ 2/360

วันเวลาที่เกิดอิสรออฺ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยร่างกายและวิญญาณของท่านนบี ﷺ ในขณะตื่นมิใช่ขณะนอนหลับ

มูซา บิน อุกบะฮฺ ได้เล่าจากอัซซุฮรี ว่า เหตุการณ์อิสรออฺเมียะรอจญ์นั้นเกิดขึ้นหนึ่งปีก่อนท่านนบีจะอพยพไปมะดีนะฮฺ[42]

อุรวะฮฺ ก็ได้กล่าวเช่นนี้[43]

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า เกิดขึ้นก่อนฮิจญ์เราะฮฺ 16 เดือน[44]

ทัศนะที่ถูกต้อง คือ ท่านนบี ﷺ ได้อิสรออฺในขณะที่ตื่นมิใช่ขณะหลับ จากมักกะฮฺไปยังบัยตุลมักดิสโดยขี่อัลบุรอก เมื่อไปถึงประตูมัสญิด ท่านได้ผูกสัตว์พาหนะไว้ที่บริเวณประตู และเข้ามัสญิด แล้วละหมาดตะฮิยะตุลมัสญิดสองร็อกอัต หันหน้าไปทางกิบลัตของท่าน จากนั้นเมียะอฺรอจญ์ได้ถูกนำมาให้แก่ท่าน ซึ่งมันคล้ายกับบันไดที่มีขั้นสามารถขึ้นไปได้ จากนั้นท่านได้ขึ้นไปยังชั้นฟ้าดุนยาและต่อด้วยชั้นฟ้าอื่นๆ ทั้งเจ็ดชั้น ทุกๆ ชั้นจะมีมลาอิกะฮฺต้อนรับท่าน และท่านก็ได้สลามบรรดานบีที่อยู่บนชั้นฟ้าตามตำแหน่งและระดับชั้นของพวกเขา จนกระทั่งท่านได้เจอกับมูซา กะลีมุลลอฮฺในชั้นฟ้าที่หก และเจออิบรอฮีม อัลคอลีล ในชั้นฟ้าที่เจ็ด จากนั้นท่านนบีได้ข้ามตำแหน่งชั้นของทั้งสองท่าน จนถึงระดับที่สามารถได้ยินเสียงการเขียนของปากกา คือปากกาที่เขียนกฎสภาวะการณ์กำหนดของสรรพสิ่งต่างๆ และท่านได้เห็นต้นซิดเราะตุลมุนตะฮา และสิ่งที่ปกคลุมมันจากสิ่งต่างๆ อันวิจิตรยิ่งใหญ่ที่อัลลอฮฺสร้างนั่นคือถูกปกคลุมด้วยตัวแมลงจากทองคำ และสีสันตระการตา และปกคลุมด้วยบรรดามลาอิกะฮฺ และท่านนบี ﷺ ได้เห็นญิบรีลในรูปร่างเดิมของท่านซึ่งมีหกร้อยปีก และได้เห็นแสงระยิบระยับสีเขียวเต็มท้องฟ้า และเห็นบัยตุลมะอฺมูรฺ โดยมีอิบรอฮีม ผู้สร้างกะอฺบะฮฺกำลังนั่งพิงบัยตุลมะอฺมูรฺ เพราะเป็นกะอฺบะฮฺแห่งชั้นฟ้าที่จะมีมลาอิกะฮฺเจ็ดหมื่นท่านเข้าไปข้างในทุกๆ วันเพื่อทำอิบาดะฮฺในนั้น โดยพวกเขาจะไม่กลับเข้าไปอีกเลยจนถึงวันกิยามะฮฺ และได้เห็นสวรรค์และนรก และอัลลอฮฺได้ทรงบัญญัติการละหมาดห้าสิบเวลา ซึ่งพระองค์ทรงลดเหลือห้าเวลาอันเป็นความเมตตากรุณาจากพระองค์ต่อปวงบ่าว และนี่คือสิ่งที่แสดงถึงความสำคัญ เกียรติและตำแหน่งอันยิ่งใหญ่ของการละหมาด

จากนั้นท่านนบี ﷺ ลงมายังบัยตุลมักดิสพร้อมกับบรรดานบี และนำละหมาดพวกเขาในมัสญิดเมื่อถึงเวลาละหมาด และเป็นไปได้ว่าเป็นการละหมาดศุบฮฺครั้งแรก อย่างไรก็ตาม มีคนที่

42. หนังสือ ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ 2/355

43. หนังสือ ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ 2/354

44. อัลกุรฎุบี 10/210

อ้างว่าท่านได้นำละหมาดพวกเขาในชั้นฟ้า แต่สิ่งที่ชัดเจนจากรายงานต่าง ๆนั่นคือเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่บัยตุลมักดิส แม้ว่าจะมีบางสายรายงานที่บอกว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นในตอนแรกที่ท่านนบีได้มาถึงและเข้าไปในมัสญิด (ก่อนขึ้นไปยังชั้นฟ้า) แต่ทัศนะที่ชัดเจนกว่าคือเกิดขึ้นหลังจากที่ท่านลงมาจากฟากฟ้า เนื่องจากเมื่อท่านได้พบกับพวกเขาในชั้นฟ้าต่าง ๆ ท่านถามญิบรีลว่าแต่ละท่านคือใคร ซึ่งญิบรีลก็ได้ตอบไป และนี่เป็นสิ่งที่เหมาะสมกว่า กล่าวคือท่านนบีถูกเรียกตัวไป ณ เบื้องบนเพื่อรับบัญญัติแก่ตัวท่านและประชาชาติของท่านในสิ่งที่อัลลอฮฺประสงค์จะบัญญัติ เมื่อท่านเสร็จสิ้นจากภารกิจนี้แล้ว ท่านได้พบบรรดานบี ซึ่งเป็นพี่น้องของท่านและได้แสดงถึงตำแหน่งและความประเสริฐของท่านเหนือนบีทั้งหลายด้วยการนำละหมาดพวกเขา ซึ่งทั้งหมดนี้ด้วยการแนะนำของญิบรีล ﷺ

จากนั้นท่านนบี ﷺ ได้ออกจากบัยตุลมักดิส และขี่พาหนะอัลบุรอกเดินทางกลับไปยังมักกะฮฺในเวลาใกล้รุ่งสาง – *อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง* –

ส่วนเหตุการณ์ที่ท่านนบีถูกเสนอให้เลือกภาชนะที่บรรจุนมและน้ำผึ้ง หรือนมกับสุรา หรือนมกับน้ำ หรือทั้งหมด ก็มีรายงานว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่บัยตุลมักดิส และมีรายงานว่าเกิดขึ้นบนฟากฟ้า และเป็นไปได้ว่าเกิดขึ้นทั้งสองวาระ เพราะเป็นสิ่งที่เปรียบเสมือนการต้อนรับสำหรับแขกที่เดินทางมา – *และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง* –

นอกจากนั้นแล้ว ท่านนบี ﷺ ได้เดินทางอิสรออฺด้วยร่างกายและวิญญาณในขณะที่ตื่น มิใช่ในขณะหลับแต่อย่างใด หลักฐานในเรื่องนี้คือพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ﴾ **มหาบริสุทธิ์ผู้ทรงนำบ่าวของพระองค์เดินทางในเวลากลางคืน จากมัสญิดอัลฮะรอมไปยังมัสญิดอัลอักศอ ซึ่งบริเวณรอบมันเราได้ให้ความจำเริญ** ﴿ และการตัสเบียะฮฺนั้นจะอยู่ในเรื่องที่สำคัญ ๆ และยิ่งใหญ่ ซึ่งถ้ามันเป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นในความฝันแล้ว ก็ไม่ถือว่าเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ใด ๆ บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจากกุร็อยช์ก็จะไม่กล่าวหาว่าท่านนบีโกหก (เพราะเป็นเพียงความฝัน) และกลุ่มคนที่เคยศรัทธาก็จะไม่ออกจากศาสนา (เพราะเป็นเพียงความฝัน) อีกเหตุผลหนึ่งคือ ความหมายของ "บ่าว" นั้นหมายรวมถึงจิตวิญญาณและร่างกาย ซึ่งพระองค์ได้ตรัสว่า ﴾ **ผู้ทรงนำบ่าวของพระองค์เดินทางในเวลากลางคืน** ﴿ และตรัสอีกว่า

﴿ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ ﴾

"และเรามิได้ทำให้การเห็นซึ่งเราได้ให้เจ้าเห็นเพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเป็นการทดสอบแก่มนุษย์ และต้นไม้ที่ถูกสาปแช่งในอัลกุรอาน"[45]

45. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 60

อิบนุ อับบาส อธิบายว่า คือการเห็นด้วยตาซึ่งท่านรอซูล ﷺ ได้เห็นในคืนที่ท่านเดินทางนั่นเอง ส่วนต้นไม้ที่ถูกสาปแช่งนั้นคือต้นซักกูม[46]

และพระองค์ได้ตรัสอีกว่า

﴿ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ﴾

"สายตา (ของมุฮัมมัด) มิได้เหลือบแลไปทางอื่น และมิได้ล่วงเกินไป"[47]

ซึ่งสายตาหรือการมองเห็นนั้นเป็นการกระทำของร่างกายมิใช่จิตวิญญาณ และอีกประการหนึ่งคือ การที่ท่านนบี ﷺ ได้ขี่อัลบุรอกซึ่งเป็นสัตว์พาหนะสีขาวสว่างจ้านั้นก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับร่างกายมิใช่วิญญาณ เพราะวิญญาณไม่ต้องการขี่พาหนะในการเคลื่อนที่แต่อย่างใด – *และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง* –

ข้อมูลที่น่าสนใจมากอีกประการหนึ่ง

อัลฮาฟิซ อบูนุอัยมฺ อัลอัศบะฮานี ได้รายงานในหนังสือ ดะลาอิล อันนุบูวะฮฺ จากสายรายงานของ มุฮัมมัด บิน อุมัรฺ อัลวากิดี ว่า มาลิก อิบนุ อะบิรฺริญาล ได้เล่าแก่ฉัน จากอัมรฺ บิน อับดุลลอฮฺ จากมุฮัมมัด บิน กะอบฺ อัลกุรอซี ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งดิหฺยะฮฺ บิน เคาะลีฟะฮฺ ไปยังก็อยศ็อร (กษัตริย์โรมัน)[48] จากนั้นผู้รายงานได้รายงานเหตุการณ์การเข้าพบกษัตริย์โรมันในครั้งนี้ และในสำนวนการรายงานนั้นชี้ให้เห็นถึงความฉลาดของฮิร็อกลฺ ซึ่งเขาได้เรียกพ่อค้ากุเรชที่อยู่ในเมืองชามในเวลานั้นให้เข้าพบ จึงได้มีการนำตัวอบูซุฟยาน ศ็อครฺ บิน ฮัรบฺ และบรรดาสหายของเขาเข้าพบ ซึ่งกษัตริย์ได้ถามพวกเขาด้วยคำถามต่าง ๆ ที่มีรายงานในฮะดีษอัลบุคอรีและมุสลิม โดยที่อบูซุฟยาน พยายามตอบในเชิงดูแคลนและไม่ให้ความสำคัญแก่ท่านนบี ﷺ ดังที่มีสำนวนรายงานคำพูดของอบูซุฟยาน ที่ได้กล่าวว่า "ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ฉันพยายามใช้คำพูดทุกอย่างที่จะทำให้เขา (นบี) ดูไม่มีค่าในสายตาของกษัตริย์ แต่ฉันเกรงว่าฉันจะโกหกต่อหน้ากษัตริย์จนทำให้เขาไม่เชื่อฉันเลย ฉันจึงได้เล่าคำพูดของเขา (นบี) มุฮัมมัดในคืนเหตุการณ์อิสรออฺ ฉันได้กล่าวว่า "โอ้ ท่านพระราชา ฉันขอเล่าเรื่องหนึ่งให้ท่านฟัง ท่านจะได้รู้ว่าเขานั้นมดเท็จ" กษัตริย์ตอบว่า "เรื่องอะไร?" ฉันกล่าวว่า "เขาอ้างว่า เขาได้เดินทางออกจากแผ่นดินของเรา แผ่นดินฮะรอม (มักกะฮฺ) ในค่ำคืนหนึ่ง และได้มายังมัสญิดของพวกท่านนั่นคือ

---

46. บันทึกโดย อัลบุคอรี - ฟัตฮุลบารี 8/250

47. ซูเราะฮฺ อันนัจมฺ อายะฮฺที่ 17

48. ชื่อ ฮิร็อกลฺ หรือ เฮราคลิอุส - *ผู้แปล*

มัสญิดอีเลียะอฺ (บัยตุกมักดิส) และได้กลับไปมักกะฮฺในคืนเดียวกันนั้นก่อนรุ่งเช้า” อบูซุฟยาน เล่าเรื่องนี้ต่อไปว่า ในขณะที่พูดคุยกับกษัตริย์โรมันอยู่นั้น ได้มีบาทหลวงแห่งเมืองอีเลียะอฺอยู่ด้วย ซึ่งเขาได้กล่าวว่า “ฉันรู้ว่าเป็นค่ำคืนไหน” กษัตริย์จึงถามว่า “เจ้ารู้ได้อย่างไร?” เขาตอบว่า “ปกติแล้ว ฉันจะไม่นอนจนกว่าจะปิดประตูทั้งหมดของมัสญิด (บัยตุลมักดิส) และในคืนนั้น ฉันก็ได้ปิดประตูทุกบานยกเว้นประตูเดียวที่ฉันไม่สามารถปิดได้ ฉันจึงขอความช่วยเหลือจากคนงานของฉันและทุกคนที่อยู่กับฉันในตอนนั้น แต่เราไม่สามารถขยับประตูนั้นได้ เสมือนว่าเรากำลังเคลื่อนภูเขาลูกหนึ่งอยู่ ฉันจึงเรียกบรรดาช่างไม้เพื่อมาดู และเมื่อพวกเขามองดูแล้ว พวกเขาบอกว่า ‘ประตูนี้มีทับหลังและส่วนหนึ่งของโครงสร้างได้ตกลงไปปิด และเราไม่สามารถจะขยับมันจนกว่าจะถึงรุ่งเช้า เราถึงสามารถดูว่ามันมาจากไหน’ ” บาทหลวงเล่าต่อว่า “ฉันจึงกลับไปโดยที่มีประตูสองบานที่ไม่ได้ปิด และเมื่อถึงเวลาเช้า ฉันจึงไปดูประตู และฉันได้เห็นหินที่อยู่ตรงมุมมัสญิดถูกทำให้เป็นรูและมีร่องรอยการผูกสัตว์พาหนะ ฉันจึงบอกกับบรรดาสหายของฉันว่า ประตูนี้ถูกเปิดไว้สำหรับนบีอย่างแน่นอน และเขาก็ได้ละหมาดในมัสญิดของเรา....” และเขาได้เล่าจนจบฮะดีษ

อีกหนึ่งข้อมูลสำคัญ อัลฮาฟิซ อะบุลค็อฏฏอบ อุมัรฺ อิบนุ ดิหฺยะฮฺ ในหนังสือของท่านคือ อัตตันวีรฺ ฟี เมาลิดิสซิรอญิลมุนีรฺ ได้บันทึกฮะดีษเหตุการณ์อิสรออฺ จากการรายงานของอนัส (บิน มาลิก) และได้อธิบายฮะดีษนี้อย่างละเอียด และกล่าวว่า รายงานต่างๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์อัลอิสรออฺได้รับการรายงานอย่างมากมายหลายกระแสจากอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏอบ, อะลี, บิน อบีฏอลิบ, อบูสะอีด อัลคุดรี, อิบนุ อับบาส, ชัดดาด บิน เอาซฺ, อุบัยยฺ บิน กะอบฺ, อับดุรฺเราะฮฺมาน บิน กุรฏฺ, อบู ฮับบะฮฺ, อบูลัยลา อัลอันศอรี, อับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ, ญาบิรฺ, ฮุซัยฟะฮฺ, บุร็อยดะฮฺ, อบูอัยยูบ, อบูอุมามะฮฺ, ซะมุเราะฮฺ บิน ญุนดุบ, อะบุลฮัมรออฺ, ศุหัยบฺ อัรรูมี, อุมมฺ ฮานี, อาอิชะฮฺ บินติ อบีบักรฺ และอัสมาอฺ บินติ อบีบักรฺ ﷺ โดยบางคนรายงานทั้งหมดอย่างละเอียด และบางคนรายงานอย่างย่อ แม้ว่าบางรายงานของพวกเขาจะขาดเงื่อนไขฮะดีษเศาะฮีฮฺ แต่บรรดามุสลิมมีอิจญมาอฺในฮะดีษอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์ แต่บรรดาพวกนอกรีตและพวกไม่มีศาสนาจะปฏิเสธเหตุการณ์นี้

﴿ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴾

“พวกเขาปรารถนาที่จะดับรัศมีของอัลลอฮฺด้วยปากของพวกเขา แต่อัลลอฮฺเป็นผู้ทำให้รัศมีของพระองค์สมบูรณ์ แม้ว่าพวกปฏิเสธศรัทธาจะเกลียดชังก็ตาม”[49]

49. ซูเราะฮฺ อัศศ็อฟ อายะฮฺที่ 8

﴿ وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكِيلًا ﴿٢﴾ ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾ ﴾

2. และเราได้ให้คัมภีร์แก่มูซา และเราได้ทำให้มันเป็นทางนำแก่วงศ์วานของอิสรออีลว่า อย่ายึดถือผู้ใดอื่นจากข้าเป็นผู้คุ้มครองอย่างเด็ดขาด

3. โอ้ เผ่าพันธุ์ของผู้ที่เราได้บรรทุก (ไว้ในเรือ) กับนูฮฺ แท้จริง เขาเป็นบ่าวผู้กตัญญู

เรื่องราวของมูซา ﷺ และการประทานคัมภีร์เตารอตแก่เขา

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า พระองค์ได้นำมุฮัมมัด บ่าวของพระองค์เดินทางในเวลากลางคืนแล้ว พระองค์ได้เล่าต่อถึงมูซาผู้เป็นบ่าวและรอซูลของพระองค์และผู้สนทนากับพระองค์ เพราะบ่อยครั้งที่พระองค์จะนำเรื่องราวของมูซามาเล่าพร้อมกับเรื่องราวของมุฮัมมัด (พรอันดีงามและความศานติจงประสบแด่ท่านทั้งสอง) และบ่อยครั้งเช่นกันที่ตรัสถึงเตารอตพร้อมกับอัลกุรอาน ดังนั้น หลังจากกล่าวถึงเรื่องราวการอิสรออฺแล้ว พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴿ **และเราได้ให้คัมภีร์แก่มูซา** ﴾ หมายถึงเตารอต ﴿ **และเราได้ทำให้มัน** ﴾ หมายถึงคัมภีร์นั้น ﴿ **เป็นทางนำแก่วงศ์วานของอิสรออีลว่า อย่ายึดถือผู้ใดอื่นจากข้าเป็นผู้คุ้มครอง** ﴾ ผู้ปกป้อง ผู้ช่วยเหลือและผู้ได้รับการเคารพบูชาอื่นนอกจากข้า ทั้งนี้นั้นเนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ทรงส่งนบีทุกท่านลงมาเพื่อสั่งใช้ให้เคารพสักการะพระองค์เพียงผู้เดียว ไม่มีภาคีใดๆ กับพระองค์

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **โอ้ เผ่าพันธุ์ของผู้ที่เราได้บรรทุก (ไว้ในเรือ) กับนูฮฺ** ﴾ ซึ่งเป็นการกระตุ้นเตือนถึงความโปรดปรานของพระองค์ ความหมายคือ โอ้ เผ่าพันธุ์ของผู้ที่เราได้ช่วยเหลือและบรรทุกพวกเขาพร้อมกับนูฮฺไว้ในเรือ พวกเจ้าจงเลียนแบบบิดาของพวกเจ้าเถิด ﴿ **แท้จริง เขาเป็นบ่าวผู้กตัญญู** ﴾ ดังนั้น พวกเจ้าจงระลึกถึงความโปรดปรานของข้าที่มีต่อพวกเจ้าที่ข้าได้ส่งมุฮัมมัด มาเป็นรอซูลแก่พวกเจ้า

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อนัส บิน มาลิก ﷺ กล่าวว่า ท่านรอซูล กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ أَنْ يَأْكُلَ الْأَكْلَةَ أَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدَ اللَّهَ عَلَيْهَا »

"แท้จริง อัลลอฮฺทรงพอใจต่อบ่าวที่ได้กินอาหารหรือดื่มเครื่องดื่ม แล้วเขาก็ขอบคุณอัลลอฮฺในสิ่งที่เขาได้รับนั้น" [50]

อิมามมุสลิม, อัตติรฺมิซี และอันนะซาอี ได้รายงานฮะดีษนี้เช่นเดียวกัน

อิมามมาลิก รายงานว่า เซด บิน อัซลัม นั้นมักจะขอบคุณสรรเสริญอัลลอฮฺในทุกวาระ

อิมามบุคอรี ได้รายงานฮะดีษอบูซุรอะฮฺ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า "ฉันคือผู้นำของบรรดาลูกหลานอาดัมในวันกิยามะฮฺ........" จนจบฮะดีษ ซึ่งเนื้อหาฮะดีษนี้ระบุว่า "จากนั้น พวกเขาได้ไปหานูฮฺ และกล่าวว่า 'โอ้ นูฮฺ แท้จริง ท่านคือรอซูลคนแรกสำหรับมนุษยชาติ และพระองค์ได้ขนานนามท่านว่าเป็นบ่าวผู้กตัญญู ดังนั้นแล้ว ได้โปรดขอชะฟาอะฮฺจากอัลลอฮฺให้แก่พวกเราด้วยเถิด' "[51]

﴿ وَقَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ ۚ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾ إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

50. อะหฺมัด 3/117

51. ฟัตฮุลบารี 6/428

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾

4. และเราได้แจ้งแก่วงศ์วานของอิสรออีลในคัมภีร์ว่า พวกเจ้าจะก่อการเสียหายในแผ่นดินสองครั้ง และแน่นอน พวกเจ้าจะโอหังยโสยิ่ง

5. ดังนั้น เมื่อสัญญาหนึ่งในสองครั้งได้มาถึง เราได้ส่งบรรดาบ่าวของเราผู้มีอำนาจเข้มแข็งเข้าครอบครองพวกเจ้า แล้วพวกเขาได้บุกเข้าค้นตามบ้านเรือน และมันเป็นสัญญาที่ได้เกิดขึ้นแล้ว

6. และเราได้ให้พวกเจ้ากลับมีอำนาจเหนือพวกเขา และเราได้ให้พวกเจ้ามีทรัพย์สินและบุตรหลาน และเราได้ทำให้พวกเจ้ามีรี้พลมากมาย

7. หากพวกเจ้าทำความดี พวกเจ้าก็ทำเพื่อตัวของพวกเจ้าเอง และหากว่าพวกเจ้าทำความชั่ว ก็จะได้แก่ตัวพวกเจ้าเอง ดังนั้น เมื่อสัญญาอีกข้อหนึ่งได้มาถึง เพื่อพวกเขาก่อความอับอายขายหน้าแก่พวกเจ้า และเพื่อเข้าไปในมัสญิดเช่นที่พวกเขาได้เข้าไปแล้วในครั้งแรก และเพื่อทำลายสิ่งที่พวกเขาได้ชัยชนะอย่างหมดสิ้น

8. หวังว่าพระเจ้าของพวกเจ้าจะทรงเมตตาแก่พวกเจ้า และหากพวกเจ้ากลับมา (ก่อกวน) อีก เราก็โต้กลับ และเราได้ให้นรกเป็นที่คุมขังสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธา

ในคัมภีร์เตารอตมีระบุว่า ชาวยิวก่อความเสียหายสองครั้ง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่าพระองค์ได้กำหนดในคัมภีร์ (เตารอต) ที่พระองค์ประทานแก่พวกเขาว่าพวกเขาจะก่อความเสียหายในแผ่นดินสองครั้งด้วยกัน และจะประสบชัยชนะอย่างยิ่งใหญ่ ยโสโอหัง ละเมิดและข่มเหงผู้คน ดังเช่นพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾ ﴾

"และเราได้แจ้งแก่เขาถึงเรื่องนั้นว่า คนสุดท้ายของพวกเหล่านี้จะถูกตัดขาดใน

ยามเช้า”[52]

หมายถึง เราได้แจ้งและบอกให้เขารู้ถึงเรื่องดังกล่าว

การบ่อนทำลายครั้งแรกของพวกยิว และการลงโทษที่พวกเขาประสบ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น เมื่อสัญญาหนึ่งในสองครั้งได้มาถึง** ﴿ หมายถึงการบ่อนทำลายครั้งแรก ﴾ **เราได้ส่งบรรดาบ่าวของเราผู้มีอำนาจเข้มแข็งเข้าครอบครองพวกเจ้า** ﴿ หมายถึง เราได้ให้พวกทหารจากมัคลูกของเราที่มีกำลังอาวุธและอำนาจที่เข้มแข็งเข้าไปครอบงำ ยึดครองพวกเจ้า ﴾ **แล้วพวกเขาได้บุกเข้าค้นตามบ้านเรือน** ﴿ หมายถึง ยึดครองแผ่นดินและเข้าออกในบ้านเมืองที่อยู่อาศัยของพวกเจ้าโดยไม่เกรงกลัวใดๆ ทั้งสิ้น ﴾ **และมันเป็นสัญญาที่ได้เกิดขึ้นแล้ว** ﴿

บรรดานักวิชาการตัฟซีรฺทั้งยุคสลัฟและเคาะลัฟมีความเห็นต่างกันว่า กลุ่มชนที่มายึดครองนั้นคือใคร? ในเรื่องนี้มีรายงานต่างๆ ที่เป็นอิสรออีลิยาต ฉันไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องอธิบายให้ยืดยาว เพราะบางส่วนเป็นรายงานที่เมาฎูอฺซึ่งถูกอุปโลกน์โดยพวกนอกรีต บางส่วนก็เป็นไปได้ว่าอาจจะเศาะฮีฮฺแต่เราก็ไม่มีความจำเป็นต้องรู้ อัลฮัมดุลิลลาฮฺ โดยสิ่งที่อัลลอฮฺได้เล่าในคัมภีร์ของพระองค์ (อัลกุรอาน) ก็ถือว่าเพียงพอแล้วไม่ต้องพึ่งคัมภีร์อื่นๆ ก่อนหน้าแต่อย่างใด และอัลลอฮฺหรือรอซูลก็ไม่ได้กำหนดให้เราต้องไปพึ่งพาพวกเขาแต่อย่างใด อัลลอฮฺได้เล่าถึงพวกเขาว่า เมื่อพวกเขาได้ละเมิดขอบเขตและข่มเหงผู้อื่นแล้ว อัลลอฮฺก็ทำให้พวกเขาถูกยึดครองกดขี่ข่มเหงจากศัตรูของพวกเขาเช่นกัน ซึ่งศัตรูได้ทำลายชีวิต บ้านเรือนของพวกเขา กดขี่ข่มเหงพวกเขา เป็นการลงโทษอย่างสาสมต่อพวกเขา และอัลลอฮฺก็มิใช่ผู้อธรรมต่อปวงบ่าว เพราะพวกเขา (ยิว) ได้ต่อต้าน ดื้อด้าน และเข่นฆ่าบรรดานบีและผู้รู้อย่างมากมาย

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจาก ยะหฺยา บิน สะอีด ว่า ฉันได้ยิน สะอีด บิน อัลมุซัยยิบ กล่าวว่า “บุคตะนัศศ็อรฺได้ยึดครองดินแดนชาม เขาทำลายบัยตุลมักดิสและเข่นฆ่าชาวยิวเป็นจำนวนมาก จากนั้นเขาได้เดินทางไปยังเมืองดามัสกัสและพบว่ามีเลือดกำลังเดือดบนถังขยะ เขาจึงถามพวกเขาว่า นี่คือเลือดอะไร? พวกเขาตอบว่า เราเห็นมันเป็นเช่นนี้ตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษของเราแล้ว และเมื่อใดที่มีขยะปรากฏอยู่เหนือเลือด มันก็จะปรากฏ บุคตะนัศศ็อรฺ จึงได้เข่นฆ่าผู้ศรัทธาจำนวนเจ็ดหมื่นคนบนกองเลือดดังกล่าว เลือดที่เคยเดือดพุ่งจึงสงบลง และนี่เป็นรายงานที่เศาะฮีฮฺถึงสะอีด บิน อัลมุซัยยิบ และเป็นรายงานที่แพร่หลาย บุคตะนัศศอรฺ ได้

52. ซูเราะฮฺ อัลฮิจรฺ อายะฮฺที่ 66

เข่นฆ่าบรรดาผู้นำและอุลามาอฺของยิว จนถึงขั้นที่ไม่เหลือผู้ที่ท่องจำเตารอต และยังได้จับลูกหลานบรรดานบีและคนอื่นๆ จำนวนมากเป็นเชลย และได้เกิดเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ มากมาย และหากเราพบว่ามีเรื่องราวที่เศาะฮีฮฺหรือใกล้เคียงแล้ว ก็ย่อมอนุญาตให้มีการรายงานและเขียนบันทึกไว้อย่างแน่นอน *วัลลอฮุอะอฺลัม*

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **หากพวกเจ้าทำความดี พวกเจ้าก็ทำเพื่อตัวของพวกเจ้าเอง และหากว่าพวกเจ้าทำความชั่ว ก็จะได้แก่ตัวพวกเจ้าเอง** ﴾ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ﴾

"ผู้ใดกระทำความดี ก็จะได้แก่ตัวของเขา และผู้ใดกระทำความชั่วก็จะได้แก่ตัวของเขาเอง"[53]

การบ่อนทำลายครั้งที่สอง

พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น เมื่อสัญญาอีกข้อหนึ่งได้มาถึง** ﴾ หมายถึง ครั้งสุดท้าย นั่นคือ เมื่อพวกเจ้าได้บ่อนทำลายเป็นครั้งที่สอง และศัตรูก็ได้มายังพวกเจ้า ﴿ **เพื่อพวกเขาก่อความอับอายขายหน้าแก่พวกเจ้า** ﴾ หมายถึง ศัตรูจะกดขี่และข่มเหงพวกเจ้า ﴿ **และเพื่อพวกเขาเข้าไปในมัสญิด** ﴾ หมายถึง บัยตุลมักดิส ﴿ **เช่นที่พวกเขาได้เข้าไปแล้วในครั้งแรก** ﴾ หมายถึงครั้งที่พวกเขาได้เคยเข้าไปยึดครองบ้านเมืองที่อยู่อาศัยของพวกเขา ﴿ **และเพื่อทำลาย** ﴾ หมายถึง บ่อนทำลายและสร้างความเสียหาย ﴿ **สิ่งที่พวกเขาได้ชัยชนะ** ﴾ หมายถึง ความยิ่งใหญ่ของพวกเขาในอดีต ﴿ **อย่างหมดสิ้น หวังว่าพระเจ้าของพวกเจ้าจะทรงเมตตาแก่พวกเจ้า** ﴾ หมายถึง ช่วยให้พวกเจ้ารอดพ้นจากพวกเขา ﴿ **และหากพวกเจ้ากลับมา (ก่อกวน) อีกเราก็โต้กลับ** ﴾ หมายถึง หากพวกเจ้ากลับไปบ่อนทำลายอีกครั้ง เรา (อัลลอฮฺ) ก็จะกลับมาจัดการพวกเจ้าอีกบนโลกดุนยา และจะเตรียมการลงโทษพวกเจ้าในอาคิเราะฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และเราได้ให้นรกเป็นที่คุมขังสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธา** ﴾ หมายถึง เป็นที่พำนักและเป็นคุกที่พวกเขาไม่อาจจะหนีออกไป อิบนุ อับบาส กล่าวว่า حَصِيرًا หมายถึง ที่คุมขัง[54] มุญาฮิดและท่านอื่นๆกล่าวว่า คือสถานที่ที่พวกเขาถูกกุมขัง[55] อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่า หมายถึง ที่นอน[56] กอตาดะฮฺกล่าวว่า เผ่าพันธุ์อิสรออีลได้กลับไปก่อความเสียหาย

---

53. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 46
54. อัฏฏ็อบารี 17/390
55. อัฏฏ็อบารี 17/390
56. อัฏฏ็อบารี 17/390

อีกครั้ง อัลลอฮฺจึงให้พวกเขาได้รับความต่ำต้อยภายใต้อำนาจของนบีมุฮัมมัด ﷺ และเศาะฮาบะฮฺของท่าน ซึ่งได้เก็บภาษีญิซยะฮฺจากพวกเขาโดยที่พวกเขาอยู่ในสภาพที่อ่อนแอไร้เกียรติ[57]

﴿ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾ ﴾

9. แท้จริง อัลกุรอานนี้นำสู่ทางที่เที่ยงตรงยิ่ง และแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธาที่ประกอบความดีทั้งหลายว่า สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการตอบแทนอันยิ่งใหญ่

10. และแท้จริง บรรดาผู้ไม่ศรัทธาต่อโลกหน้านั้น เราได้เตรียมไว้สำหรับพวกเขาแล้วซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ

การสรรเสริญอัลกุรอาน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสรรเสริญอัลกุรอาน คัมภีร์ของพระองค์ซึ่งประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่าเป็นคัมภีร์ที่นำทางสู่แนวทางอันเที่ยงตรงและชัดเจนที่สุด ﴾ **และแจ้งข่าวดี** ﴿ ด้วยอัลกุรอาน ﴾ **แก่บรรดาผู้ศรัทธาประกอบความดีทั้งหลาย** ﴿ ตามบทบัญญัติของอัลกุรอาน ﴾ **ว่า สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการตอบแทนอันยิ่งใหญ่** ﴿ ในวันกิยามะฮฺ ﴾ **และแท้จริงบรรดาผู้ไม่ศรัทธาต่อโลกหน้านั้น** ﴿ คือ แจ้งข่าวแก่บรรดาผู้ไม่ศรัทธาต่อโลกอาคิเราะฮฺว่า ﴾ **สำหรับพวกเขาแล้วซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ** ﴿ ในวันกิยามะฮฺ ดังที่พระองค์ได้ตรัสว่า

﴾ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾ ﴿

"ดังนั้น เจ้า (มุฮัมมัด) จงแจ้งแก่พวกเขาถึงการลงโทษอันเจ็บปวด (24)"[58]

57. อัฏฏอบารี 17/389

58. ซูเราะฮฺ อัลอินชิกอก อายะฮฺที่ 24

﴿ وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾ ﴾

11. และมนุษย์นั้นวิงวอนขอความชั่ว เยี่ยงการวิงวอนขอของเขาเพื่อความดี และมนุษย์นั้นเป็นผู้รีบร้อนเสมอ

ความรีบร้อนของมนุษย์ และการวิงวอนให้ตัวเองหายนะ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงความรีบร้อนของมนุษย์ และการวิงวอนให้ตนเองหรือลูกหรือทรัพย์สินประสบกับ ﴿ **ความชั่ว** ﴾ นั่นคือ ขอความตาย หายนะ ความเสียหาย การสาปแช่งหรือสิ่งเลวร้ายอื่นๆ ทำนองนี้ ซึ่งหากพระองค์ทรงตอบรับเขาแล้วไซร้ เขาจะประสบกับความหายนะเพราะการวิงวอนของเขาอย่างแน่นอน ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ.... ﴿١١﴾ ﴾

"และหากอัลลอฮฺทรงเร่งตอบรับความชั่วของมนุษย์ เช่นเดียวกับการเร่งของพวกเขาเพื่อขอความดีแล้ว แน่นอน ความตายของพวกเขาก็คงถูกกำหนดแก่พวกเขา... ⑪"[59]

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด และกอตาดะฮฺได้อธิบายไว้เช่นนี้[60] ในเรื่องนี้มีฮะดีษของท่านนบี ﷺ ระบุว่า

« لَا تَدْعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَلَا عَلَى أَمْوَالِكُمْ، أَنْ تُوَافِقُوا مِنَ اللَّهِ سَاعَةَ إِجَابَةٍ يَسْتَجِيبُ فِيهَا »

"พวกท่านจงอย่าวิงวอนให้ตัวพวกท่านหรือทรัพย์สินพวกท่านหายนะ เพราะพวกท่านอาจจะประสบกับช่วงเวลาที่ดุอาอฺถูกตอบรับจากอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะตอบรับการวิงวอนนั้น"[61]

และสิ่งที่ทำให้มนุษย์กระทำเช่นนี้ก็เพราะความวิตกกังวลและความรีบร้อนของเขา ดังนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และมนุษย์นั้นเป็นผู้รีบร้อนเสมอ** ﴾ ในเรื่องนี้ ซัลมาน อัลฟาริซี

59. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 11
60. อัฏฏอบารี 17/389
61. รายงานโดย มุสลิม

และอิบนุ อับบาส ได้รายงานเรื่องราวของนบีอาดัม ﷺ เมื่อตอนที่เขารีบร้อนจะลุกขึ้นยืนก่อนที่วิญญาณจะถูกเป่าไปถึงขาทั้งสองข้าง กล่าวคือ การเป่าวิญญาณเริ่มจากศีรษะของเขา เมื่อวิญญาณถึงสมอง เขาได้จาม เขาจึงกล่าวว่า อัลฮัมดุลิลลาฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า "พระผู้อภิบาลของเจ้า ทรงเมตตาเจ้าแล้ว โอ้ อาดัม" จากนั้นเมื่อวิญญาณได้ถึงดวงตา เขาได้เปิดตาทั้งสองข้าง และเมื่อมันได้ถึงร่างกายและอวัยวะอื่นๆ เขาก็เริ่มมองดูและชื่นชม และพยายามลุกขึ้นยืนก่อนที่วิญญาณจะถึงขาทั้งสองข้าง ทำให้เขาไม่สามารถยืนขึ้นได้ เขาจึงกล่าวว่า โอ้ พระผู้อภิบาลของข้า โปรดทรงรีบเร่งให้เสร็จสิ้นก่อนกลางคืนจะมาถึงด้วยเทอญ[62]

﴿ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ ﴾

12. และเราได้ทำให้กลางคืนและกลางวันเป็นสองสัญญาณ ดังนั้น เราทำให้สัญญาณของกลางคืนมืดมน และเราได้ทำให้สัญญาณของกลางวันมีแสงสว่าง เพื่อพวกเจ้าจะได้แสวงหาความโปรดปรานจากพระเจ้าของพวกเจ้า และเพื่อพวกเจ้าจะได้รู้จำนวนปีทั้งหลายและการคำนวณและทุก ๆ สิ่งเราได้แจกแจงมันอย่างละเอียดแล้ว

กลางคืนและกลางวัน เป็นสัญญาณแห่งเดชานุภาพที่ยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสแก่ปวงบ่าวของพระองค์เกี่ยวกับสัญญาณต่างๆ ที่แสดงถึงเดชานุภาพที่ยิ่งใหญ่ของพระองค์ เช่น การสร้างกลางคืนและกลางวันแตกต่างสลับหมุนเวียนกัน เพื่อที่พวกเขาจะได้พักผ่อนในเวลากลางคืน และแยกย้ายออกไปหาปัจจัยเลี้ยงชีพ สร้างผลผลิต ประกอบการงานและเดินทางไปยังที่ต่างๆ และเพื่อที่พวกเขาจะได้รู้วันเวลา สัปดาห์ เดือน และปีต่างๆ รวมถึงกำหนดระยะเวลาของหนี้สิน อิบาดะฮฺ ธุรกรรมต่างๆ การเช่าหรืออื่นๆ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **เพื่อพวกเจ้าจะได้แสวงหาความโปรดปรานจากพระเจ้าของพวกเจ้า** ﴿

62. รายงานของ ซัลมาน อัลฟาริซี เป็นรายงานที่เศาะฮีฮฺ ส่วนรายงานของ อิบนุ อับบาส เป็นรายงานที่เฎาะอีฟ มุนเกาะฏิยะอฺ ซึ่งอัฎฎาะฮากมิได้รับรายงานจาก อิบนุ อับบาส และ บิชรฺ บิน อิมาเราะฮฺ อัลค็อษอะมี นั้นเฎาะอีฟ (อัฏฏอบารี 17/394, 395)

ในการแสวงหาปัจจัยยังชีพ การเดินทางและเรื่องอื่นๆ ﴿ **และเพื่อพวกเจ้าจะได้รู้จำนวนปีทั้งหลายและการคำนวณ** ﴾ เพราะถ้าหากกาลเวลาทั้งหมดเป็นรูปแบบเดียวกันแล้วไซร้ สิ่งต่างๆ เหล่านั้นเราจะไม่สามารถรู้ได้เลย ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านเห็นแล้วมิใช่หรือ หากอัลลอฮฺทรงทำให้กลางคืนมีอยู่ตลอดไปแก่พวกท่านจนถึงวันกิยามะฮฺ พระเจ้าองค์ใดเล่าอื่นจากอัลลอฮฺที่จะนำแสงสว่างมาให้แก่พวกท่าน พวกท่านไม่รับฟังบ้างหรือ (71) จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านเห็นแล้วมิใช่หรือ หากอัลลอฮฺทรงทำให้กลางวันมีอยู่ตลอดไปแก่พวกท่านจนถึงวันกิยามะฮฺ พระเจ้าองค์ใดเล่าอื่นจากอัลลอฮฺ ที่จะนำกลางคืนมาให้พวกท่าน เพื่อพวกท่านจะได้พักผ่อนในเวลานั้น พวกท่านไม่พิจารณาไตร่ตรองดูบ้างหรือ (72) และเพราะความเมตตาของพระองค์ พระองค์ทรงทำให้มีกลางคืนและกลางวัน เพื่อพวกท่านจะได้พักผ่อนในเวลานั้น และเพื่อพวกท่านจะได้แสวงหาจากความโปรดปรานของพระองค์ และเพื่อพวกท่านจะได้ขอบคุณ (73)" [63]

และตรัสอีกว่า

﴿ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾ ﴾

"ความจำเริญยิ่งแด่พระผู้ทรงทำให้ชั้นฟ้ามีหมู่ดวงดาว และได้ทรงทำให้มีตะเกียงในนั้น และดวงจันทร์มีแสงนวล (61) และพระองค์คือ ผู้ทรงบันดาลให้มีกลางคืนและกลางวัน หมุนเวียนแทนที่กัน สำหรับผู้ที่ปรารถนาจะใคร่ครวญ หรือปรารถนาจะขอบคุณ (62)" [64]

---

63. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 71-73

64. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 61-62

และตรัสอีกว่า

﴿ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ﴾

“และพระองค์ทรงสิทธิ์ในการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกลางคืนกลางวัน”[65]

และตรัสอีกว่า

﴿ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٥﴾ ﴾

“พระองค์ทรงให้กลางคืนคาบเกี่ยวเข้าไปในกลางวัน และทรงให้กลางวันคาบเกี่ยวเข้าไปในกลางคืน และทรงให้ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นประโยชน์ (แก่มนุษย์) ทุกสิ่งโคจรไปตามวาระที่ได้กำหนดไว้ พึงทราบเถิด พระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงอภัยอย่างมาก (5)”[66]

และตรัสว่า

﴿ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ ﴾

“ผู้ทรงเผยอรุโณทัย และทรงให้กลางคืนเป็นเวลาพักผ่อน และทรงให้ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นการคำนวณ นั่นคือ การกำหนดให้มีขึ้นของผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ (96)”[67]

และ

﴿ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ ﴾

“และสัญญาณหนึ่งสำหรับพวกเขาก็คือกลางคืน เราได้ถอนกลางวันออกจากมัน แล้วพวกเขาก็อยู่ในความมืด (37) และดวงอาทิตย์โคจรตามวิถีของมัน นั่นคือ การกำหนดของพระผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงรอบรู้ (38)”[68]

---

65. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 80
66. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 5
67. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 96
68. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 37-38

นอกจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสร้างกลางคืนเพื่อเป็นสัญญาณนั่นคือ ความมืดและการปรากฏของดวงจันทร์ และสำหรับกลางวันนั้นก็มีเครื่องหมายบ่งบอกนั่นคือ แสงสว่างและการปรากฏขึ้นของดวงอาทิตย์ที่สว่างจ้า และพระองค์ทรงทำให้แสงของดวงจันทร์และแสงของดวงอาทิตย์มีความแตกต่างกัน เพื่อจะได้แยกแยะระหว่างสองสิ่งนั้น ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝٥ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ ۝٦ ﴾

"พระองค์ทรงทำให้ดวงอาทิตย์มีแสงจ้าและดวงจันทร์มีแสงนวล และทรงกำหนดให้มันมีทางโคจร เพื่อพวกเจ้าจะได้รู้จำนวนปีและการคำนวณ อัลลอฮฺมิได้ทรงสร้างสิ่งเหล่านั้น เว้นแต่ด้วยความจริง พระองค์ทรงจำแนกสัญญาณต่าง ๆ สำหรับหมู่ชนที่มีความรู้ ⑤ แท้จริง การสับเปลี่ยนของกลางคืนและกลางวัน และที่อัลลอฮฺทรงสร้างในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้น แน่นอน เป็นสัญญาณแก่กลุ่มชนที่มีความยำเกรง ⑥" [69]

และตรัสอีกว่า

﴿ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ﴾

"พวกเขาเหล่านั้นจะถามเจ้าเกี่ยวกับเดือนแรกขึ้น จงกล่าวเถิด มันคือกำหนดเวลาต่าง ๆ สำหรับมนุษย์ และสำหรับประกอบพิธีฮัจญ์" [70]

อิบนุ ญุร็อยจญ์ ได้รายงานจาก อับดุลลอฮฺ บิน กะษีรฺ เกี่ยวกับพระดำรัสของพระองค์ **﴿ ดังนั้น เราทำให้สัญญาณของกลางคืนมืดมน และเราได้ทำให้สัญญาณของกลางวันมีแสงสว่าง ﴾** ว่า หมายถึง ความมืดของกลางคืน และความสว่างของกลางวัน[71]

อิบนุ ญุร็อยจญ์ ยังได้รายงานจากมุญาฮิด ว่า ดวงอาทิตย์เป็นสัญญาณของกลางวัน และดวงจันทร์เป็นสัญญาณของกลางคืน **﴿ ดังนั้น เราทำให้สัญญาณของกลางคืนมืดมน ﴾** หมายถึง ความมืดของดวงจันทร์ซึ่งอัลลอฮฺทรงสร้างมันเป็นเช่นนั้น

อิบนุ อบีนะเญียะฮฺ รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า อายะฮฺ **﴿ และเราได้ทำให้กลางคืนและกลางวันเป็นสองสัญญาณ ﴾** หมายถึง เวลากลางวันและกลางคืนเป็นไปตามที่อัลลอฮฺสร้าง

69. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 5-6

70. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 189

71. อัฏฏอบารี 17/396

﴿ وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ﴿١٣﴾ اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ ﴾

13. **และมนุษย์ทุกคน เราได้ให้การงานของเขาแขวนติดไว้ที่คอของเขา และเราจะเอาออกมาให้แก่เขาในวันกิยามะฮฺ ซึ่งบันทึกที่เขาจะรับมันในสภาพที่กางแผ่**

14. **เจ้าจงอ่านบันทึกของเจ้า พอเพียงแก่ตัวเจ้าแล้ววันนี้ที่จะเป็นผู้ชำระบัญชีของตัวเจ้าเอง**

มนุษย์ทุกคนจะมีหนังสือการงานของเขาเอง

หลังจากที่กล่าวถึงกาลเวลาและการงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และมนุษย์ทุกคน เราได้ให้การงานของเขาแขวนติดไว้ที่คอของเขา** ﴾ คำว่า **طَائِرَهُ** หมายถึงการงานของมนุษย์ที่มาจากตัวเขาเอง ทั้งดีและชั่วซึ่งเขาต้องรับผิดชอบและรับการตอบแทนในสิ่งที่ได้กระทำ

﴿ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾ ﴾

"ดังนั้น ผู้ใดกระทำความดีหนักเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน ⑦ ส่วนผู้ใดกระทำความชั่วหนักเท่าละอองธุลีเขาก็จะเห็นมัน ⑧" [72]

ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ ﴾

"ท่านหนึ่งนั่งทางข้างขวา และอีกท่านหนึ่งนั่งทางข้างซ้าย ⑰ ไม่มีคำพูดคำใดที่เขากล่าวออกมา เว้นแต่ใกล้ๆ เขานั้นมี (มะลัก) ผู้เฝ้าติดตาม ผู้เตรียมพร้อม (ที่จะบันทึก) ⑱" [73]

---

72. ซูเราะฮฺ อัซซัลซะละฮฺ อายะฮฺที่ 7-8

73. ซูเราะฮฺ กอฟ อายะฮฺที่ 17-18

﴿ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ ﴾

"และแท้จริง มีผู้คุ้มกันรักษาพวกเจ้าอยู่ ⑩ คือ (มลาอิกะฮฺ) ผู้ทรงเกียรติเป็นผู้บันทึก ⑪ พวกเขารู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ ⑫"[74]

﴿ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ ﴾

"แท้จริง พวกเจ้านั้นจะถูกตอบแทนตามที่พวกเจ้าได้กระทำไว้เท่านั้น ⑯"[75]

﴿ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ ... ﴿١٢٣﴾ ﴾

"ผู้ใดที่กระทำชั่วเขาก็ถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้น... ⑫③"[76]

ความหมายคือ การงานของมนุษย์นั้นจะถูกรักษาไว้สำหรับเขา จะมากหรือน้อยก็ตาม และจะถูกบันทึกไว้ ทั้งกลางคืนและกลางวัน ทั้งเช้าและค่ำ

ส่วนอายะฮฺ ﴾ **และเราจะเอาออกมาให้แก่เขาในวันกิยามะฮฺ ซึ่งบันทึกที่เขาจะรับมันในสภาพที่กางแผ่** ﴿ หมายถึง เราจะรวบรวมการงานของเขาทั้งหมดไว้ในสมุดบันทึกหนึ่ง ซึ่งจะถูกมอบแก่เขาในวันกิยามะฮฺด้วยมือขวาถ้าเขาเป็นชาวสวรรค์ หรือมือซ้ายถ้าเขาเป็นชาวนรก ส่วนคำว่า ﴾ **ในสภาพที่กางแผ่** ﴿ หมายถึง ถูกเปิดเผยและถูกอ่านโดยเจ้าตัวเองและผู้อื่น ในสมุดนั้นจะบันทึกการงานของเขาทุกอย่างตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย พระองค์ตรัสว่า

﴿ يُنَبَّأُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ ﴿١٥﴾ ﴾

"วันนั้น มนุษย์จะถูกแจ้งให้ทราบถึงสิ่งที่ได้กระทำไว้ล่วงหน้าและภายหลัง ⑬ เปล่าเลย ! มนุษย์นั้นเป็นพยานต่อตัวของเขาเอง ⑭ ถึงแม้ว่าเขาจะเสนอข้อแก้ตัวของเขาก็ตาม ⑮"[77]

ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **เจ้าจงอ่านบันทึกของเจ้า พอเพียงแก่ตัวเจ้าแล้ววันนี้ที่จะเป็นผู้ชำระบัญชีของตัวเจ้าเอง** ﴿ กล่าวคือ เจ้ารู้ดีว่าเจ้ามิได้ถูกอธรรม ไม่มีการบันทึกใดๆ เว้นแต่สิ่งที่เจ้าได้ทำลงไป และตัวเจ้าเองก็จดจำทุกสิ่งที่เจ้าได้กระทำ ไม่มีใครหลงลืมการงานที่ตนเองได้กระทำ คนทุกคนจะอ่านสมุดบันทึกของเขา ไม่ว่าจะเป็นคนอ่านออกเขียนได้หรือไม่

---

74. ซูเราะฮฺ อัลอินฟิฏอรฺ อายะฮฺที่ 10–12
75. ซูเราะฮฺ อัฏฏูรฺ อายะฮฺที่ 16
76. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 123
77. ซูเราะฮฺ อัลกิยามะฮฺ อายะฮฺที่ 13-15

ก็ตาม ส่วนคำว่า "คอ" ในอายะฮฺ ﴿ **เราได้ให้การงานของเขาแขวนติดไว้ที่คอของเขา** ﴾ นั้น เพราะเป็นอวัยวะหนึ่งของร่างกายที่ไม่เหมือนส่วนอื่น ใครที่ถูกกำหนดให้แขวนสิ่งใดติดคอของเขา ก็จะไม่มีทางที่จะเลี่ยง มะอฺมัรฺ รายงานจากกอตาดะฮฺว่า อายะฮฺ ﴿ **เราได้ให้การงานของเขาแขวนติดไว้ที่คอของเขา** ﴾ หมายถึง อามัลของเขา ﴿ **และเราจะเอาออกมาให้แก่เขาในวันกิยามะฮฺ** ﴾ หมายถึง เราจะเอาอามัลนั้นออกมา ﴿ **ซึ่งบันทึกที่เขาจะรับมันในสภาพที่กางแผ่** ﴾ มะอฺมัรฺ ได้กล่าวว่า อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้อ่าน

﴿ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ ﴾

"ท่านหนึ่งนั่งทางข้างขวา และอีกท่านหนึ่งนั่งทางข้างซ้าย (17)" [78]

และกล่าวว่า มนุษย์เอ๋ย สมุดบันทึกของเจ้าได้ถูกกางแผ่แก่เจ้าแล้ว มลาอิกะฮฺผู้ทรงเกียรติสองท่าน ได้ถูกส่งมาเฝ้าเจ้าแล้ว ท่านหนึ่งอยู่ทางด้านขวา อีกท่านหนึ่งอยู่ด้านซ้าย มลาอิกะฮฺด้านขวา จะบันทึกความดีของเจ้า มลาอิกะฮฺด้านซ้าย จะบันทึกความชั่วของเจ้า ดังนั้น จะทำอะไรก็ทำเถิด จะทำมากหรือน้อย เพราะเมื่อเจ้าเสียชีวิตแล้ว สมุดบันทึกของเจ้าจะถูกปิดลงและแขวนไว้ที่คอของเจ้า อยู่กับเจ้าในกุบูรฺ จนวันกิยามะฮฺ สมุดบันทึกจะถูกนำออกมาให้เจ้าในสภาพที่กางแผ่ ﴿ **เจ้าจงอ่านบันทึกของเจ้า** ﴾....จนจบอายะฮฺ ดังนั้น ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ พระองค์ยุติธรรมที่สุดแล้ว โอ้ มนุษย์ พระองค์กำหนดให้เจ้าคิดบัญชีตัวเจ้าเอง[79]

นี่เป็นหนึ่งในคำพูดที่ดีที่สุดของ อัลฮะซัน อัลบัศรี ขออัลลอฮฺทรงเมตตาท่าน

﴿ مَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ ﴾

15. ผู้ใดได้พบแนวทางที่ถูกต้อง แท้จริง เขาจะอยู่ในทางนั้นเพื่อตัวเขาเอง และผู้ใดหลง แท้จริง เขาจะหลงต่อตัวเขาเอง และไม่มีผู้แบกภาระใดที่จะแบกภาระของผู้อื่นได้ และเรามิเคยลงโทษผู้ใด จนกว่าเราจะแต่งตั้งรอซูลมา

78. ซูเราะฮฺ กอฟ อายะฮฺที่ 17

79. อัฏฏอบารี 17/400

ไม่มีผู้ใดแบกบาปของผู้อื่นได้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า ผู้ใดที่ได้รับทางนำ คล้อยตามสัจธรรม และปฏิบัติตามแนวทางนบีแล้ว เขาจะได้รับบั้นปลายที่ดีงาม ﴾ **และผู้ใดหลง** ﴿ คือ หลงทางจากสัจธรรม และเบี่ยงเบนจากแนวทางที่ถูกต้องแล้ว เขาก็จะได้รับการลงโทษต่อตัวเขาเอง การลงโทษที่เขาได้รับก็มาจากการกระทำของเขาเอง พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และไม่มีผู้แบกภาระใดที่จะแบกภาระของผู้อื่นได้** ﴿ หมายถึง ไม่มีใครสามารถแบกบาปคนอื่นได้ ผู้ที่กระทำอะไรไว้ ก็จะได้รับผลของสิ่งนั้นเอง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ ... ⑱ ﴾

"และถ้าผู้ที่แบกภาระหนักอยู่แล้ว ขอร้อง (ผู้อื่น) ให้ช่วยแบกมัน ก็จะไม่มีสิ่งใดถูกแบกออกจากเขา... ⑱" [80]

และไม่มีความขัดแย้งระหว่างอายะฮฺนี้กับอายะฮฺที่ว่า

﴿ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ ... ⑬ ﴾

"และแน่นอน พวกเขาจะแบกรับความผิดของพวกเขาและความผิดอื่น ๆ ร่วมกับความผิดของพวกเขา...⑬" [81]

หรือ อายะฮฺ

﴿ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ... ㉕ ﴾

"และ (จงแบก) ความผิดของบรรดาผู้ที่พวกเขาทำให้เขาเหล่านั้นหลงผิดโดยไม่รู้...㉕" [82]

หมายถึง การลงโทษที่พวกเขาได้รับ เกิดจากบาปของความหลงผิดของพวกเขาเอง และบาปของคนอื่นที่พวกเขาเป็นสาเหตุให้หลงผิด โดยบาปของคนเหล่านั้นก็ไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด และพวกเขาไม่สามารถแบกบาปใดๆ แทนคนอื่น และนี่คือความยุติธรรม และความเมตตาของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มีต่อปวงบ่าว พระองค์จึงตรัสต่ออีกว่า ﴾ **และเรามิเคยลงโทษผู้ใด จนกว่าเราจะแต่งตั้งรอซูลมา** ﴿

---

80. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 18

81. ซูเราะฮฺ อัลอันกะบูต อายะฮฺที่ 13

82. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 25

ไม่มีการลงโทษใดๆ เว้นแต่หลังจากที่แต่งตั้งรอซูลแล้ว

เป็นการบอกถึงความยุติธรรมของพระองค์ โดยพระองค์ไม่ทรงลงโทษผู้ใด ยกเว้นหลังจากที่ส่งรอซูลเพื่อเป็นหลักฐานแก่เขา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ ﴾

"ทุกครั้งที่พวกหนึ่งถูกโยนลงไปในมัน ยามเฝ้านรกจะถามพวกเขาว่า มิได้มีผู้ตักเตือนมายังพวกท่านดอกหรือ? ⑧ พวกเขากล่าวว่า มี ได้มีผู้ตักเตือนมายังเรา แต่พวกเราได้ปฏิเสธ และเรากล่าวอีกว่า อัลลอฮฺมิได้ประทานสิ่งใดลงมา พวกท่านต่างหากที่อยู่ในการหลงผิดอย่างมาก ⑨"[83]

หรืออายะฮฺที่ว่า

﴿ وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَى وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾ ﴾

"และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะถูกไล่ต้อนสู่นรกเป็นกลุ่มๆ จนกระทั่งเมื่อพวกเขามาถึงมัน ประตูทั้งหลายของมันจะถูกเปิดออก ยามเฝ้าประตูของมันจะกล่าวแก่พวกเขาว่า บรรดารอซูลจากพวกท่านมิได้มายังพวกท่านเพื่อสาธยายสัญญาณต่างๆ แห่งพระเจ้าของพวกท่านแก่พวกท่าน และกล่าวเตือนพวกท่านถึงการพบในวันนี้ของพวกท่านดอกหรือ ? พวกเขากล่าวว่า มี แต่ว่าพระประกาศิตแห่งการลงโทษเป็นที่คู่ควรแล้วแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ⑦①"[84]

หรือเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٧﴾ ﴾

---

83. ซูเราะฮฺ อัลมุลกฺ อายะฮฺที่ 8-9

84. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 71

“และพวกเขาจะตะโกนอยู่ในนรกนั้นว่า ข้าแต่พระเจ้าของเรา ขอพระองค์ได้ทรงโปรดนำเราออกไป (จากนรก) เพื่อเราจะได้ปฏิบัติการงานที่ดีอื่นจากที่เราได้ปฏิบัติไปแล้ว และเรามิได้ให้อายุของพวกท่านยืนนานพอดอกหรือ เพื่อผู้ที่ใคร่ครวญจะได้ระลึกถึงข้อตักเตือนและ (ยิ่งกว่านั้น) ได้มีผู้ตักเตือนมายังพวกท่านแล้ว ดังนั้น พวกท่านจงลิ้มรส (การลงโทษ) เถิด เพราะสำหรับบรรดาผู้อธรรมนั้นจะไม่มีผู้ช่วยเหลือ (37)”[85]

และอายะฮฺอื่นๆ ที่เป็นหลักฐานว่า อัลลอฮฺ ﷻ จะมิทรงให้ผู้ใดเข้านรก ยกเว้นหลังจากที่ส่งรอซูลไปยังเขาแล้ว

กรณีเด็กที่เสียชีวิต

ยังมีประเด็นที่บรรดานักวิชาการทั้งรุ่นก่อนและหลังมีความเห็นต่างกัน นั่นก็คือ กรณีเด็กอายุน้อยที่เสียชีวิตโดยพ่อแม่ของพวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา สถานะของพวกเขาเป็นอย่างไร? เช่นเดียวกัน คนวิกลจริต หูหนวก คนแก่ชรา[86] หรือคนที่เสียชีวิตในช่วงเวลาที่ไม่มีรอซูลหรือศาสนาไปไม่ถึงเขา[87] ในประเด็นนี้ มีฮะดีษหลายบทที่ข้าพเจ้าจะนำเสนอ ขออัลลอฮฺทรงช่วยเหลือ

ฮะดีษแรก อิมามอะหฺมัด รายงานจาก อัลอัซวัด บิน ซะเรียะอฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

« أَرْبَعَةٌ يَحْتَجُّونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: رَجُلٌ أَصَمُّ لَا يَسْمَعُ شَيْئًا، وَرَجُلٌ أَحْمَقُ، وَرَجُلٌ هَرِمٌ، وَرَجُلٌ مَاتَ فِي فَتْرَةٍ، فَأَمَّا الْأَصَمُّ فَيَقُولُ: رَبِّ قَدْ جَاءَ الْإِسْلَامُ وَمَا أَسْمَعُ شَيْئًا، وَأَمَّا الْأَحْمَقُ فَيَقُولُ: رَبِّ قَدْ جَاءَ الْإِسْلَامُ وَالصِّبْيَانُ يَقْذِفُونِي بِالْبَعْرِ، وَأَمَّا الْهَرِمُ فَيَقُولُ: رَبِّ لَقَدْ جَاءَ الْإِسْلَامُ وَمَا أَعْقِلُ شَيْئًا، وَأَمَّا الَّذِي مَاتَ فِي الْفَتْرَةِ فَيَقُولُ: رَبِّ مَا أَتَانِي لَكَ رَسُولٌ. فَيَأْخُذُ مَوَاثِيقَهُمْ لَيُطِيعَنَّهُ، فَيُرسِلُ إِلَيْهِمْ أَنِ ادْخُلُوا النَّارَ، فَوَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَوْ دَخَلُوهَا لَكَانَتْ عَلَيْهِمْ بَرْدًا وَسَلَامًا» . وَبِالْإِسْنَادِ عَنْ قَتَادَةَ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ أَبِي رَافِعٍ عَنْ أَبِي

85. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 37

86. คือ ชราภาพมากถึงขั้นเลอะเลือน หรือไม่สามารถรับรู้อะไรได้ – *ผู้แปล*

87. หรือ ชาวฟัตเราะฮฺ – *ผู้แปล*

هريرة مثله، غير أنه قال في آخره: «فَمَنْ دَخَلَهَا كَانَتْ عَلَيْهِ بَرْدًا وَسَلَامًا، وَمَنْ لَمْ يَدْخُلْهَا يُسْحَبُ إِلَيْهَا»

"คนสี่ประเภทที่จะมีข้ออ้างในวันกิยามะฮฺ คือ คนหูหนวกที่ไม่ได้ยินสิ่งใดเลย คนวิกลจริต คนชรา และคนที่เสียชีวิตในช่วงที่ไม่มีการส่งรอซูล ซึ่งคนหูหนวกนั้นจะกล่าวว่า โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของฉัน อิสลามได้มาแล้ว แต่ฉันไม่ได้ยินสิ่งใดเลย ส่วนคนวิกลจริตจะกล่าวว่า โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของฉัน อิสลามได้มาแล้ว แต่ (ฉันวิกลจริตจน) ผู้คนต่างไม่เห็นฉันในสายตา ส่วนคนชราจะกล่าวว่า โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของฉัน อิสลามได้มาแล้ว แต่ฉันไม่สามารถรับรู้สิ่งใดเลย ส่วนคนที่เสียชีวิตในช่วงที่ไม่มีการส่งรอซูล จะกล่าวว่า โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของฉัน ไม่มีรอซูลใดมายังฉันเลย จากนั้นพระองค์จะทรงรับคำมั่นสัญญาจากพวกเขาว่าพวกเขาจะเชื่อฟังพระองค์ พระองค์จะรับสั่งให้นำตัวพวกเขาเข้าสู่นรก และฉันขอสาบานด้วยผู้ซึ่งชีวิตมุฮัมมัดอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ หากแม้พวกเขาเข้านรกแล้วไซร้ นรกจะร่มเย็นและปลอดภัยสำหรับพวกเขา" [88] ฮะดีษนี้ยังมีอีกสายรายงานจากกอตาดะฮฺ จากอัลฮะซัน จากอบูรอเฟียะอฺ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺซึ่งได้กล่าวเพิ่มเติมในตอนท้ายว่า *"และใครที่ไม่ยอมเข้านรก เขาจะถูกดึงเข้านรก"* [89]

และมีรายงานฮะดีษเช่นเดียวกันนี้จากอิสฮาก บิน รอหะวัยห์ จากมุอาซ บิน ฮิชาม[90] อัลบัยฮะกีได้รายงานฮะดีษนี้ในหนังสือ อัลเอียะอฺติกอด และกล่าวว่า เป็นสายรายงานที่เศาะฮีฮฺ รวมถึงอิบนุ ญะรีรฺ ที่ได้รายงานจากมะอฺมัรฺ จากฮัมมาม จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ และระบุว่าเป็นฮะดีษเมากูฟ และอบูฮุร็อยเราะฮฺได้กล่าวว่า เกี่ยวกับเรื่องนี้ ให้พวกท่านอ่านอายะฮฺ **﴿ และเรามิเคยลงโทษผู้ใด จนกว่าเราจะแต่งตั้งรอซูลมา ﴾**[91]

ยังมีสายรายงานของฮะดีษนี้ จากมะอฺมัรฺ จากอับดุลลอฮฺ บิน ฏอวูส จากบิดาของเขา จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ ซึ่งเป็นสายรายงานเมากูฟ[92]

ฮะดีษที่สอง รายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

88. กล่าวคือ อัลลอฮฺจะทรงทดสอบพวกเขาว่าจะเชื่อฟังพระองค์หรือไม่ ด้วยการสั่งให้เข้านรก ผู้ใดเชื่อฟังจะรอดปลอดภัย ส่วนผู้ที่ฝ่าฝืนก็จะประสบกับความหายนะ - *ผู้แปล*

89. อะหฺมัด 4/24

90. อัฏฏอบารอนี 1/287

91. อัฏฏอบารี 17/403

92. อัลกุรฏุบี 10/232

« كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ، كَمَا تُنْتَجُ الْبَهِيْمَةُ بَهِيْمَةً جَمْعَاءَ، هَلْ تُحِسُّونَ فِيهَا مِنْ جَدْعَاءَ؟ وَفِي رِوَايَةٍ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَفَرَأَيْتَ مَنْ يَمُوتُ صَغِيرًا؟ قَالَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا عَامِلِينَ »

"เด็กทุกคนถูกกำเนิดมาบนธรรมชาติอันบริสุทธิ์ จากนั้นบิดามารดาของเขา จะเป็นผู้ทำให้เขาเป็นยะฮูดี (ยิว) หรือ เป็นนัศรอนี (คริสเตียน) หรือ เป็นมะญูซี (พวกบูชาไฟ) เหมือนสัตว์ที่ให้กำเนิด (ลูกของมัน) เป็นสัตว์ที่สมบูรณ์ พวกท่านจะเห็นว่ามันมีความพิการไหม?" ในอีกหนึ่งสายรายงาน พวกเขากล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล แล้วผู้ที่เสียชีวิตในขณะเป็นเด็ก เขาจะเป็นอย่างไร?" ท่านตอบว่า "อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติ" [93]

อิมามอะหฺมัด รายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﵁ ว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« ذَرَارِيُّ الْمُسْلِمِينَ فِي الْجَنَّةِ يَكْفُلُهُمْ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ »

"ลูกหลานของมุสลิมที่เสียชีวิตจะอยู่ในสวรรค์ อิบรอฮีม ﵇ จะอุปถัมภ์พวกเขา" [94]

ในหนังสือ เศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจาก อิยาด บิน ฮิมารฺ ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

« إِنِّي خَلَقْتُ عِبَادِي حُنَفَاءَ » وَفِي رِوَايَةٍ لِغَيْرِهِ « مُسْلِمِينَ »

"แท้จริง ข้าได้สร้างปวงบ่าวของข้าในสภาพที่บริสุทธิ์" มีสำนวนในอีกหนึ่งสายรายงานว่า *"เป็นมุสลิม"* [95]

ฮะดีษที่สาม จากสะมุเราะฮฺ ﵁ รายงานโดยอัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อัลบัรฺกอนี ในหนังสือของท่านที่ชื่อ "อัลมุสตัคร็อจ อะลัล บุคอรี" จากฮะดีษ เอาวฺฟ อัลอะอฺรอบี จาก อบูเราะญาอฺ อัลอุฏอริดี จากสะมุเราะฮฺ ﵁ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ » فَنَادَاهُ النَّاسُ « يَا رَسُولَ اللَّهِ وَأَوْلَادُ الْمُشْرِكِينَ؟ » قَالَ « وَأَوْلَادُ الْمُشْرِكِينَ »

---

93. อัลบุคอรี 1385 และมุสลิม 2658

94. อะหฺมัด 2/326

95. มุสลิม 2865

"เด็กทุกคนถูกกำเนิดออกมาบนธรรมชาติอันบริสุทธิ์" เศาะฮาบะฮฺจึงถามว่า "รวมถึงลูกหลานมุชริกีนด้วยหรือ โอ้ ท่านรอซูล?" ท่านกล่าวตอบว่า "ลูกหลานมุชริกีนก็เช่นเดียวกัน"[96]

อัฏฏ็อบารอนี ได้รายงานจากสะมุเราะฮฺ ﷺ ว่า เราได้ถามท่านรอซูล ﷺ เกี่ยวกับลูกหลานมุชริกีน ท่านได้ตอบว่า **"พวกเขาจะเป็นคนรับใช้ของชาวสวรรค์"**[97]

ฮะดีษที่สี่ ซึ่งรายงานจากลุงของฮัสนาอฺ อิมามอะหฺมัดรายงานจาก ฮัสนาอฺ บินติ มุอาวิยะฮฺ .จากเผ่าบนี ศุรอยมฺ นางได้กล่าวว่า ลุงของฉันได้ถามรอซูล ﷺ ว่า "โอ้ ท่านรอซูล ใครจะได้เข้าสวรรค์บ้าง?" ท่านตอบว่า

« النَّبِيُّ فِي الْجَنَّةِ، وَالشَّهِيدُ فِي الْجَنَّةِ، وَالْمَوْلُودُ فِي الْجَنَّةِ، وَالْوَئِيدُ فِي الْجَنَّةِ »

"นบีได้เข้าสวรรค์, ชะฮีดได้เข้าสวรรค์, ทารก (ที่เสียชีวิต) ได้เข้าสวรรค์, เด็กที่ถูกฝังทั้งเป็นได้เข้าสวรรค์"[98]

ไม่ส่งเสริมให้ถกประเด็นนี้

การถกประเด็นนี้จำเป็นต้องมีหลักฐานที่ถูกต้อง แต่บางครั้งผู้ถกอาจไม่มีความรู้ที่ถูกต้องจากแหล่งบทบัญญัติ ทำให้นักวิชาการบางท่านรังเกียจที่จะถกประเด็นนี้ ดังที่มีรายงานจาก อิบนุ อับบาส, อัลกอซิม บิน มุฮัมมัด บิน อบูบักรฺ อัศศิดดีก, มุฮัมมัด อิบนุล ฮะนะฟียะฮฺ และท่านอื่นๆ อิบนุ ฮิบบานได้รายงานในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่าน จากญะรีรฺ บิน ฮาซิม ได้กล่าวว่า ฉันได้ยินจากอบูเราะญาอฺ อัลอุฏอริดี ว่า ได้ยิน อิบนุ อับบาส ﷺ กล่าวในขณะที่อยู่บนมิมบัรฺว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لَا يَزَالُ أَمْرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ مُوَاتِيًا أَوْ مُقَارِبًا مَا لَمْ يَتَكَلَّمُوْا فِي الْوِلْدَانِ وَالْقَدَرِ »

"กิจการประชาชาตินี้ยังคงอยู่ดีอยู่ ตราบใดที่พวกเขามิได้ถกประเด็นลูกหลานมุชริกีนและการกำหนดสภาวะ"

อิบนุ ฮิบบาน อธิบายว่า หมายถึง ลูกหลานมุชริกีนที่เสียชีวิตตั้งแต่เล็ก[99]

---

96. อัลบุคอรี 7047
97. อัลมัวะอฺญัม อัลกะบีรฺ 7/244
98. อะหฺมัด 5/58 และฟัตฮุลบารี 3/246
99. อิบนุ ฮิบบาน 8/256

อบูบักรฺ อัลบัซซารฺ ก็ได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกัน จากสายรายงานของญะรีรฺ บิน ฮาซิม และกล่าวว่า นักวิชาการกลุ่มหนึ่งได้รายงานเรื่องนี้ จากอบูเราะญาอฺ จากอิบนุ อับบาส โดยเป็นสายรายงานที่เมากูฟ[100]

﴿ وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ ﴾

16. และเมื่อเราปรารถนาที่จะทำลายหมู่บ้านใด เราได้บัญชาพวกฟุ้งเฟ้อในหมู่บ้านนั้น แล้วพวกเขาก็ฝ่าฝืน ดังนั้น พระดำรัส (การลงโทษ) สมควรแล้วแก่มัน ฉะนั้นเราจะได้ทำลายมันอย่างพินาศ

วิธีการอ่านคำว่า أَمَرْنَا และความหมาย

บรรดานักตัฟซีรฺมีความเห็นต่างกันเกี่ยวกับความหมายของคำนี้ โดยที่ทัศนะหนึ่งกล่าวว่า อายะฮฺนี้ความหมายคือ เราได้บัญชาพวกฟุ้งเฟ้อโดยเป็นการบัญชาเชิงกำหนดให้เกิดขึ้น ดังที่ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا ﴿٢٤﴾ ﴾

"คำบัญชา (การกำหนด) ของเราได้มายังมันในเวลากลางคืนหรือเวลากลางวัน (24)" [101]

เนื่องจาก อัลลอฮฺ ﷻ ไม่ทรงสั่งใช้ในเรื่องความชั่วนั่นเอง โดยทัศนะนี้อธิบายว่า ความหมายคือ พระองค์ทรงอำนวยให้พวกเขาทำความชั่วได้สำเร็จ พวกเขาจึงสมควรที่จะถูกลงโทษ อีกทัศนะหนึ่งอธิบายว่า ความหมายคือ เราสั่งใช้ให้พวกเขาทำความดี แต่พวกเขากลับทำความชั่วพวกเขาจึงสมควรที่จะถูกลงโทษ รายงานโดยอิบนุ ญุร็อยจญ์ จากอิบนุ อับบาส และสะอีด บิน ญุเบรฺ ได้กล่าวไว้เช่นกัน

อะลี บิน ฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า อายะฮฺ ﴾ **เราได้บัญชาพวกฟุ้งเฟ้อในหมู่บ้านนั้น แล้วพวกเขาก็ฝ่าฝืน** ﴿ หมายถึง เราได้ให้บรรดาคนชั่วในหมู่บ้านมีอำนาจ แล้วพวกเขาก็ฝ่าฝืน เมื่อพวกเขากระทำเช่นนั้นแล้ว อัลลอฮฺ ﷻ จึงลงโทษพวกเขา ดังเช่นที่

---

100. กัชฟุล อัสตารฺ 3/35

101. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺ ที่ 24

พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ ﴾

"และในทำนองนั้นแหละ เราได้ให้มีขึ้นในแต่ละเมืองซึ่งบรรดาบุคคลสำคัญ ๆ เป็นผู้กระทำความผิดในเมืองนั้น เพื่อที่พวกเขาจะได้วางอุบายหลอกลวงในเมืองนั้น และพวกเขาจะไม่วางอุบายหลอกลวง (ผู้ใด) นอกจาก (หลอกลวง) ตัวของพวกเขาเองเท่านั้น แต่พวกเขาหารู้สึกไม่ (123)"[102]

อบุล อาลิยะฮฺ, มุญาฮิด และ รอเบียะอฺ บิน อนัส ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกัน[103]

อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า อายะฮฺ ﴿ **และเมื่อเราปรารถนาที่จะทำลายหมู่บ้านใด เราได้บัญชาพวกฟุ้งเฟ้อในหมู่บ้านนั้น แล้วพวกเขาก็ฝ่าฝืน** ﴾ หมายถึง เราได้ทำให้พวกเขามีจำนวนมาก[104]

อิกริมะฮฺ, อัลฮะซัน, อัฎเฎาะฮาก และกอตาดะฮฺ ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกัน

อิมามมาลิก ได้รายงานจาก อัซซุฮฺรี ว่า อายะฮฺ ﴿ **เราได้บัญชาพวกฟุ้งเฟ้อ** ﴾ หมายถึง เราได้ทำให้พวกเขามีจำนวนมาก

﴿ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾ ﴾

17. และกี่ศตวรรษแล้วหลังจากนูฮฺ ที่เราได้ทำลาย และพอเพียงแก่พระเจ้าของเจ้า ผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงเห็นความผิดของปวงบ่าวของพระองค์

102. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 123

103. อัฏฏอบารี 17/404

104. อัฏฏอบารี 17/404

การข่มขู่ต่อกุเรช

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสข่มขู่พวกกุเรชที่ปฏิเสธศรัทธาต่อรอซูลของพระองค์คือมุฮัมมัด ﷺ ว่า พระองค์ได้ทำลายกลุ่มชนต่างๆ หลังจากนูฮฺเนื่องจากพวกเขาปฏิเสธศรัทธาบรรดารอซูลที่ถูกส่งมายังพวกเขา และนี่เป็นหลักฐานว่าศตวรรษที่อยู่ระหว่างอาดัมและนูฮฺนั้น อยู่ในแนวทางอิสลามที่ถูกต้อง ดังที่ อิบนุ อับบาส ได้กล่าวไว้ว่า ระหว่างอาดัมและนูฮฺนั้นมีสิบศตวรรษ ทั้งหมดอยู่ในแนวทางอิสลาม[105]

ความหมายของอายะฮฺนี้คือ โอ้ บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา พวกเจ้ามิได้มีเกียรติ ณ อัลลอฮฺมากกว่ากลุ่มชนเหล่านั้นเลย โดยที่พวกเจ้าได้ปฏิเสธศรัทธาต่อรอซูลที่ประเสริฐที่สุดและมัคลูกที่มีเกียรติที่สุด ดังนั้น พวกเจ้าเหมาะสมและสมควรได้รับการลงโทษมากกว่า ส่วนอายะฮฺ ﴿ **และพอเพียงแก่พระเจ้าของเจ้า ผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงเห็นความผิดของปวงบ่าวของพระองค์** ﴾ หมายถึง พระองค์ผู้ทรงรอบรู้การงานต่างๆ ของพวกเขา ทั้งดีและชั่ว ไม่มีสิ่งใดถูกปกปิดจากพระองค์

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ ﴾

18. ผู้ใดปรารถนาชีวิตชั่วคราวในโลกดุนยา เราก็จะเร่งให้เขาได้รับมันในดุนยาตามที่เราประสงค์แก่ผู้ที่เราปรารถนา แล้วเราได้เตรียมนรกไว้สำหรับเขา เขาจะเข้าไปในสภาพถูกเหยียดหยามถูกขับไส

19. และผู้ใดปรารถนาปรโลก และขวนขวายเพื่อมันอย่างจริงจัง โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธาแล้วไซร้ ชนเหล่านั้น การขวนขวายของพวกเขาจะได้รับการชมเชย

105. อัลมัจญมะอฺ 6/318

การตอบแทนสำหรับผู้ปรารถนาโลกดุนยา และผู้ปรารถนาปรโลก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า มิใช่ทุกคนที่ขอดุนยาหรือความโปรดปรานต่างๆ บนดุนยา แล้วเขาจะได้รับสิ่งเหล่านั้น แต่ทว่าผู้ที่อัลลอฮฺทรงประสงค์เท่านั้นที่จะได้รับมัน อายะฮฺนี้เป็นการตีกรอบอายะฮฺอื่นๆ พระองค์ตรัสว่า ﴾ **เราก็จะเร่งให้เขาได้รับมันในดุนยาตามที่เราประสงค์แก่ผู้ที่เราปรารถนา แล้วเราได้เตรียมนรกไว้สำหรับเขา** ﴿ ในปรโลก ﴾ **เขาจะเข้าไป** ﴿ จนนรกล้อมเขาไปทุกส่วน ﴾ **ในสภาพถูกเหยียดหยาม** ﴿ เนื่องจากพฤติกรรมและการกระทำของเขา เพราะเขาได้เลือกโลกดุนยาที่สูญสลายและทิ้งปรโลกที่จีรัง ﴾ **ถูกขับไส** ﴿ สภาพถูกขับไล่อย่างต้อยต่ำ

ส่วนอายะฮฺ ﴾ **และผู้ใดปรารถนาปรโลก** ﴿ กล่าวคือ ปรารถนาโลกอาคิเราะฮฺและความสุขสบายในวันปรโลก ﴾ **และขวนขวายเพื่อมันอย่างจริงจัง** ﴿ คือ แสวงหาตามแนวทางครรลองที่ถูกต้องนั่นคือการปฏิบัติตามรอซูล ﷺ ﴾ **โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธาแล้วไซร้** ﴿ กล่าวคือ หัวใจของเขาศรัทธาและเชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษและการตอบแทน ﴾ **ชนเหล่านั้นการขวนขวายของพวกเขาจะได้รับการชมเชย** ﴿

﴿ كُلًّا نُمِدُّ هَـٰٓؤُلَآءِ وَهَـٰٓؤُلَآءِ مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَلْـَٔاخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَـٰتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ ﴾

20. ทั้งหมด เรามอบให้เขาเหล่านี้และเขาเหล่าโน้นจากการประทานให้ของพระเจ้าของเจ้า และการประทานให้ของพระเจ้าของเจ้านั้นมิถูกห้ามแก่ผู้ใด

21. จงดูเถิด เราได้ทำให้บางคนในหมู่พวกเขาดีเด่นกว่าอีกบางคนอย่างไร? และแน่นอนปรโลกนั้นมีฐานะยิ่งใหญ่กว่าหลายชั้น และยิ่งใหญ่กว่าในทางดีเด่น

พระองค์ตรัสว่า ﴾ **ทั้งหมด** ﴿ หมายถึง ทั้งสองกลุ่มที่ปรารถนาโลกดุนยาและที่ปรารถนาปรโลก เราจะมอบให้พวกเขา ﴾ **จากการประทานให้ของพระเจ้าของเจ้า** ﴿ เพราะพระองค์คือผู้ทรงบริหาร ผู้ทรงตัดสินที่ไม่อธรรม และพระองค์จะประทานสิ่งที่เหมาะสมแก่พวกเขา

ทั้งเรื่องสุขและทุกข์ ไม่มีอะไรที่ทัดทานการตัดสินของพระองค์ ไม่มีผู้ใดสามารถขัดขวางสิ่งที่พระองค์ประทานให้ และไม่มีอะไรที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่พระองค์ประสงค์ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และการประทานให้ของพระเจ้าของเจ้านั้นมิถูกห้ามแก่ผู้ใด** ﴾ คือไม่มีผู้ใดสามารถห้ามได้ ไม่มีสิ่งใดหรือใครที่จะทัดทานได้ กอตาดะฮฺกล่าวว่า ﴿ **และการประทานให้ของพระเจ้าของเจ้านั้นมิถูกห้ามแก่ผู้ใด** ﴾ หมายถึง มิได้พร่องไป อัลฮะซันและนักวิชาการบางท่านได้กล่าวว่า หมายถึง มิได้ถูกห้ามแก่ผู้ใด

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **จงดูเถิด เราได้ทำให้บางคนในหมู่พวกเขาดีเด่นกว่าอีกบางคนอย่างไร?** ﴾ หมายถึง ในโลกดุนยา มีทั้งคนร่ำรวย มีทั้งยากจน และฐานะปานกลาง มีทั้งหน้าตาดี ไม่ดี และกลางๆ มีทั้งที่เสียชีวิตขณะอายุน้อย อายุยืนยาวแก่ชรามาก หรือปานกลาง ﴿ **และแน่นอนปรโลกนั้นมีฐานะยิ่งใหญ่กว่าหลายชั้น และยิ่งใหญ่กว่าในทางดีเด่น** ﴾ หมายถึง ความแตกต่างระหว่างพวกเขาในปรโลก จะมีมากกว่าความแตกต่างในดุนยา คือในหมู่พวกเขามีทั้งผู้ที่ตกนรกญะฮันนัมชั้นต่ำสุด ถูกพันธนาการด้วยโซ่ตรวนและกุญแจมือ และมีทั้งที่อยู่ในสวรรค์ชั้นสูง ได้รับความโปรดปราน สุขสบาย และแม้แต่ในชาวนรกด้วยกัน ก็มีความแตกต่างกัน หรือชาวสวรรค์ด้วยกันเองก็เช่นเดียวกัน เพราะสวรรค์มีหนึ่งร้อยชั้น ระหว่างสองชั้นคือระยะห่างระหว่างชั้นฟ้าและแผ่นดิน ในฮะดีษเศาะฮีฮฺที่รายงานโดย อัลบุคอรีและมุสลิม ระบุว่า

« إِنَّ أَهْلَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى لَيَرَوْنَ أَهْلَ عِلِّيِّينَ، كَمَا تَرَوْنَ الْكَوْكَبَ الْغَابِرَ فِي أُفُقِ السَّمَاءِ »

"แท้จริง ชาวสวรรค์ชั้นสูงๆ นั้น จะมองเห็นบรรดาชาวสวรรค์ที่อยู่เบื้องบน เสมือนที่พวกท่านมองเห็นดวงดาวอันไกลโพ้นสุดขอบฟ้า" [106]

﴿ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُولًا ﴿٢٢﴾ ﴾

22. เจ้าอย่าตั้งพระเจ้าอื่นคู่เคียงกับอัลลอฮฺ มิฉะนั้นเจ้าจะกลายเป็นผู้ถูกเหยียดหยาม ถูกทอดทิ้ง

106. ฟัตฮุลบารี 6/386 และมุสลิม 4/2177

พวกท่านอย่าได้ตั้งภาคีใดๆ คู่เคียงกับอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อมุกัลลัฟ [107] ทั้งหลายว่า ในการอิบาดะฮฺของเจ้านั้น จงอย่าตั้งภาคีใดๆ คู่เคียงอัลลอฮฺ ﴿ **มิฉะนั้นเจ้าจะกลายเป็นผู้ถูกเหยียดหยาม ถูกทอดทิ้ง** ﴾ อันเนื่องจากการตั้งภาคีของเจ้า เพราะพระองค์จะไม่ทรงช่วยเหลือเจ้า แต่จะปล่อยให้เจ้าไปพึ่งพาสิ่งที่เจ้าได้เคารพสักการะมัน ซึ่งมันไม่สามารถให้คุณให้โทษใดๆ เพราะผู้ที่ให้คุณให้โทษนั้นคืออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น ไม่มีสิ่งใดๆ คู่เคียงพระองค์ อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ อิบนุ มัสอูด ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

« مَنْ أَصَابَتْهُ فَاقَةٌ، فَأَنْزَلَهَا بِالنَّاسِ، لَمْ تُسَدَّ فَاقَتُهُ، وَمَنْ أَنْزَلَهَا بِاللَّهِ، أَوْشَكَ اللَّهُ لَهُ، بِالْغِنَى، إِمَّا بِمَوْتٍ عَاجِلٍ، أَوْ غِنًى عَاجِلٍ »

"ผู้ใดที่ประสบกับความทุกข์ยากแสนสาหัส แล้วเขานำไปฟ้องต่อมนุษย์ ความทุกข์ยากของเขาจะไม่ถูกชำระไป และผู้ใดนำไปวอนขออัลลอฮฺ ใกล้แล้วที่อัลลอฮฺจะทรงให้เขามีความพอเพียง ด้วยการเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว[108] *หรือด้วย (การทำให้เขาได้รับ) ความพอเพียงอย่างรวดเร็ว"* รายงานโดย อบูดาวูด และ อัตติรฺมิซี ซึ่งท่านได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซัน เศาะฮีฮฺ ฆอรีบ [109]

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ ﴾

23. และพระเจ้าของเจ้าบัญชาว่า พวกเจ้าอย่าเคารพสักการะผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น และจงทำดีต่อบิดามารดา เมื่อผู้ใดใน

107. ผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎบัญญัติของศาสนาอิสลาม – *ผู้แปล*

108. การเสียชีวิตของเครือญาติ ที่จะนำมาซึ่งการได้รับมรดกมั่งคั่งพอเพียง – *ผู้แปล*

109. อะหฺมัด 1/407 และ อบูดาวูด 2/296

ทั้งสองหรือทั้งสองบรรลุสู่วัยชราอยู่กับเจ้า ดังนั้น อย่ากล่าวแก่ทั้งสองว่า อุฟ! และอย่าขู่เข็ญท่านทั้งสอง และจงพูดแก่ท่านทั้งสองด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน

24. และจงนอบน้อมแก่ท่านทั้งสอง ซึ่งการถ่อมตนเนื่องจากความเมตตา และจงกล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของฉัน ทรงโปรดเมตตาแก่ท่านทั้งสองเช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย

คำสั่งใช้ให้ยึดมั่นในเตาฮีด และกตัญญูต่อบิดามารดา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาใช้ให้เคารพสักการะพระองค์เพียงพระองค์เดียวไม่มีภาคีใดๆ การบัญชาของพระองค์คือคำสั่ง มุญาฮิด กล่าวว่า ﴿ وَقَضَى **และพระเจ้าของเจ้าบัญชาว่า** ﴾ หมายถึง وصّى [110] "สั่งเสีย หรือ สั่งใช้" ดังที่อุบัยยฺ บิน กะอบฺ, อิบนุ มัสอูด, อัฎเฎาะฮาก บิน มุซาฮิม อ่านว่า وَوَصَّى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ [111] ดังนั้น พระองค์จึงสั่งใช้ให้กตัญญูบิดามารดาควบคู่กับการเคารพสักการะพระองค์ว่า ﴿ **และจงทำดีต่อบิดามารดา** ﴾ ดังที่พระองค์ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴾

"เจ้าจงขอบคุณข้า และบิดามารดาของเจ้า ยังเรานั้น คือการกลับไป"[112]

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **เมื่อผู้ใดในทั้งสองหรือทั้งสองบรรลุสู่วัยชราอยู่กับเจ้า ดังนั้น อย่ากล่าวแก่ทั้งสองว่า อุฟ!** ﴾ กล่าวคือ อย่ากล่าวคำที่ไม่ดีใดๆ แก่ทั้งสอง แม้กระทั่งคำว่า "อุฟ" ซึ่งเป็นคำไม่ดีที่เบาที่สุด ﴿ **และอย่าขู่เข็ญท่านทั้งสอง** ﴾ กล่าวคือ อย่าได้กระทำสิ่งที่น่ารังเกียจใดๆ ต่อทั้งสอง ดังที่ อะฏออฺ อิบนุ อบีรอบาหฺ ได้อธิบายประโยค ﴿ **และอย่าขู่เข็ญท่านทั้งสอง** ﴾ ว่า แม้กระทั่งการปัดเช็ดมือต่อหน้าท่านทั้งสอง[113]

เมื่อพระองค์ทรงห้ามมิให้กล่าวและกระทำสิ่งที่น่ารังเกียจต่อพ่อแม่แล้ว พระองค์ก็ทรงใช้ให้กล่าวและกระทำสิ่งที่ดีต่อทั้งสอง พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และจงพูดแก่ท่านทั้งสองด้วยถ้อยคำ**

110. อัฏฏอบารี 7/414

111. อัฏฏอบารี 17/413 414

112. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 14

113. อัฏฏอบารี 17/417

ที่อ่อนโยน ﴾ คือ ถ้อยคำที่ดีและนุ่มนวล ด้วยมารยาท การให้เกียรติและเคารพต่อทั้งสอง ﴿ **และจงนอบน้อมแก่ท่านทั้งสอง ซึ่งการถ่อมตนเนื่องจากความเมตตา** ﴾ คือ แสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อทั้งสอง ﴿ **และจงกล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของฉัน ทรงโปรดเมตตาแก่ท่านทั้งสองเช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย** ﴾ คือ ดุอาอฺเมื่อทั้งสองเข้าสู่วัยชราและหลังจากที่เสียชีวิตแล้ว อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ประทานอายะฮฺ

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ ﴾

“ไม่บังควรแก่นบีและบรรดาผู้ศรัทธาที่จะขออภัยโทษให้แก่พวกตั้งภาคี และแม้ว่าพวกเขาจะเป็นญาติใกล้ชิดกันก็ตาม ทั้งนี้หลังจากเป็นที่ประจักษ์แก่พวกเขาแล้วแน่นอน พวกเหล่านั้นเป็นชาวนรก (113)”[114]

มีรายงานฮะดีษหลายบทในเรื่องการกตัญญูต่อบิดามารดา หนึ่งในนั้นคือฮะดีษที่รายงานจากอนัสและคนอื่นๆ ว่า ครั้งหนึ่ง ท่านนบี ﷺ ขึ้นไปบนมิมบัรฺ แล้วกล่าวว่า

«آمين آمين آمين» قِيْلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَامَ أَمَّنْتَ؟ قَالَ: «أَتَانِي جِبْرِيْلُ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرْتَ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْكَ، قُلْ: آمِينَ، فَقُلْتُ آمِينَ، ثُمَّ قَالَ رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ دَخَلَ عَلَيْهِ شَهْرُ رَمَضَانَ ثُمَّ خَرَجَ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ، قُلْ: آمِينَ، فَقُلْتُ آمِينَ، ثُمَّ قَالَ: رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يُدْخِلَاهُ الْجَنَّةَ، قُلْ: آمِينَ، فَقُلْتُ آمِينَ»

“ ‘อามีน อามีน อามีน’ ท่านถูกถามว่า ‘โอ้ ท่านรอซูลุลลอฮฺ ท่านกล่าว อามีนเพราะอะไรหรือ?’ ท่านนบีกล่าวว่า ‘ญิบรีลได้มาหาฉัน และกล่าวว่า โอ้ มุฮัมมัด ขอให้ความอัปยศจงประสบกับคนที่เมื่อมีการกล่าวถึงท่านต่อหน้าเขา แล้วเขาไม่เศาะละวาตให้แก่ท่าน’ ฉันจึงกล่าวว่า ‘อามีน’ จากนั้นญิบรีลกล่าวอีกว่า ‘ขอให้ความอัปยศจงประสบกับคนที่เมื่อเดือนรอมฎอนได้มาหาเขาและได้จากไปโดยที่เขามิได้รับการอภัยโทษแต่อย่างใด’ ฉันจึงกล่าวว่า ‘อามีน’ จากนั้นญิบรีลกล่าวว่า ‘ขอให้ความอัปยศจงประสบกับคนที่ทันมีชีวิตอยู่กับบิดาหรือมารดาหรือทั้งสอง แต่กลับไม่ทำให้เขาได้เข้าสวรรค์’ ฉันจึงกล่าวว่า ‘อามีน’ ”[115]

---

114. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 113

115. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 5/550

อีกหนึ่งฮะดีษ รายงานโดยอะหฺมัด จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« رَغِمَ أَنْفُ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ أَدْرَكَ أَحَدَ أَبَوَيْهِ أَوْ كِلَاهُمَا عِنْدَ الْكِبَرِ وَلَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ »

"ขอความอัปยศจงประสบ และขอความอัปยศจงประสบ และขอความอัปยศจงประสบแก่คนที่ทันมีชีวิตอยู่กับบิดาหรือมารดาหรือทั้งสองตอนแก่ชรา แต่มิได้ทำให้เขาได้เข้าสวรรค์"[116] ฮะดีษเศาะฮีฮฺ นักรายงานมิได้รายงานฮะดีษนี้ ยกเว้นมุสลิม

ฮะดีษอีกบทหนึ่ง บันทึกโดยอิมามอะหฺมัด จากมุอาวิยะฮฺ บิน ญาฮิมะฮฺ อัสสุละมี เล่าว่า ญาฮิมะฮฺได้ไปหาท่านนบี ﷺ แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูล ฉันต้องการจะร่วมทำสงครามและที่ฉันมาหาท่านนี้ ก็เพื่อขอคำปรึกษาจากท่าน ท่านนบี ﷺ จึงถามว่า "มารดาของท่านยังมีชีวิตอยู่ไหม?" เขาตอบว่า ยังมีชีวิตอยู่ ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "หากเป็นเช่นนั้น ท่านจงอยู่กับนาง เพราะแท้จริงแล้วสวรรค์อยู่ตรงเท้าของนาง" ท่านนบี ﷺ ยังกล่าวเช่นนี้เป็นครั้งที่สองและสามต่างวาระและสถานที่ และฮะดีษสำนวนนี้ยังได้รับการบันทึกโดย อันนะซาอี และ อิบนุ มาญะฮฺ ด้วยเช่นกัน[117]

อีกหนึ่งฮะดีษ รายงานโดยอะหฺมัด จากอัลมิกดาม บิน มะอฺดีกะริบ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ يُوصِيكُمْ بِآبَائِكُمْ، إِنَّ اللَّهَ يُوصِيكُمْ بِأُمَّهَاتِكُمْ ، إِنَّ اللَّهَ يُوصِيكُمْ بِأُمَّهَاتِكُمْ، إِنَّ اللَّهَ يُوصِيكُمْ بِأُمَّهَاتِكُمْ، إِنَّ اللَّهَ يُوصِيكُمْ بِالْأَقْرَبِ فَالْأَقْرَبِ »

"แท้จริง อัลลอฮฺทรงสั่งใช้พวกท่านให้ทำดีกับบิดาของพวกท่าน แท้จริง อัลลอฮฺทรงสั่งใช้พวกท่านให้ทำดีกับมารดาของพวกท่าน แท้จริง อัลลอฮฺทรงสั่งใช้พวกท่านให้ทำดีกับมารดาของพวกท่าน แท้จริง อัลลอฮฺทรงสั่งใช้พวกท่านให้ทำดีกับมารดาของพวกท่าน แท้จริง อัลลอฮฺทรงสั่งใช้พวกท่านให้ทำดีกับญาติที่ใกล้ชิดก่อนตามลำดับ" ฮะดีษนี้ยังได้รับการรายงานโดย อิบนุมาญะหฺ จากฮะดีษ อับดุลลอฮฺ บิน อัยยาช[118]

อีกหนึ่งฮะดีษ รายงานโดยอะหฺมัด จากชายคนหนึ่งของเผ่าบนียัรฺบัวะอฺ เขาได้กล่าวว่า ฉันได้ไปหาท่านนบี ﷺ และได้ยินท่านกำลังพูดคุยกับผู้คน ท่านกล่าวว่า

---

116. อะหฺมัด 2/346

117. อันนะซาอี 6/11 และอิบนุ มาญะฮฺ 2/930

118. อิบนุ มาญะฮฺ 2/1207

« يَدُ الْمُعْطِي الْعُلْيَا، أُمَّكَ وَأَبَاكَ، وَأُخْتَكَ وَأَخَاكَ، ثُمَّ أَدْنَاكَ أَدْنَاكَ »

"มือของผู้ให้นั้นประเสริฐกว่า (ผู้รับ) และจงเริ่มให้แก่ มารดา, บิดา, พี่น้องหญิง, พี่น้องชายของท่าน จากนั้นก็ให้แก่ ญาติที่ใกล้ชิดถัดไปตามลำดับ"[119]

﴿ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾ ﴾

25. พระเจ้าของพวกเจ้าทรงรู้ดียิ่งถึงสิ่งที่อยู่ในจิตใจของพวกเจ้า หากพวกเจ้าเป็นคนดี ดังนั้น พระองค์เป็นผู้ทรงอภัยแก่บรรดาผู้กลับเนื้อกลับตัวอย่างแน่นอน

การอภัยโทษในความบกพร่องของลูกต่อบิดามารดา เมื่อเขากลับเนื้อกลับตัวไปสู่อัลลอฮฺ ﷻ

สะอีด บิน ญุบัยรฺ ได้กล่าวว่า (อายะฮฺนี้กล่าวถึง) ผู้ที่แสดงการกระทำบางอย่างต่อบิดามารดาของเขา โดยที่เจตนาหรือในใจของเขาไม่คิดว่าเป็นความผิดแต่อย่างใด[120] มีรายงานว่า หมายถึง เขาไม่มีเจตนาใดๆ ยกเว้นแต่สิ่งที่ดี อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **พระเจ้าของพวกเจ้าทรงรู้ดียิ่งถึงสิ่งที่อยู่ในจิตใจของพวกเจ้า หากพวกเจ้าเป็นคนดี** ﴿ ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น พระองค์เป็นผู้ทรงอภัยแก่บรรดาผู้กลับเนื้อกลับตัวอย่างแน่นอน** ﴿ นั้น กอตาดะฮฺได้อธิบายว่า หมายถึง บรรดาผู้ที่เชื่อฟังพระองค์ ผู้ที่ดำรงการละหมาด[121] ชุวะอฺบะฮฺได้รายงานจาก ยะหฺยา บิน สะอีด จาก สะอีด บิน อัลมุซัยยิบ ว่า อายะฮฺ ﴾ **ดังนั้น พระองค์เป็นผู้ทรงอภัยแก่บรรดาผู้กลับเนื้อกลับตัวอย่างแน่นอน** ﴿ หมายถึง บรรดาผู้ที่กระทำบาป จากนั้นพวกเขาก็กลับตัว และอาจจะกระทำบาปอีก แต่พวกเขาก็กลับเนื้อกลับตัวอีก[122] อะฏออฺ บิน ยะซารฺ, สะอีด บิน อัลมุซัยยิบ, สะอีด บิน ญุบัยรฺ และมุญาฮิด กล่าวว่า พวกเขา

119. อะหฺมัด 4/64
120. อัฏฏอบารี 17/422
121. อัฏฏอบารี 17/422
122. อัฏฏอบารี 17/423

คือบรรดาผู้ที่กลับตัวไปสู่ความดีงาม[123] มุญาฮิดได้รายงานจากอุบัยดฺ บิน อุมัยรฺ ว่า อายะฮฺนี้หมายถึง คนที่เมื่อใดที่เขานึกถึงบาปของเขาแล้ว เขาจะขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ และมุญาฮิดก็เห็นด้วยในทัศนะนี้[124] อิบนุ ญะรีรฺ ก็ได้อธิบายว่า ทัศนะที่มีน้ำหนักคือ ผู้ที่เตาบัดตัวจากบาปที่ได้กระทำ และกลับตัวจากการฝ่าฝืนอัลลอฮฺสู่การเชื่อฟังพระองค์ จากสิ่งที่อัลลอฮฺโกรธกริ้วสู่สิ่งที่พระองค์พอพระทัย[125] และนี่คือทัศนะที่ถูกต้อง เนื่องจากคำว่า الأَوَّاب มีรากศัพท์มาจากคำว่า الأَوْب หมายถึง การกลับ ดังเช่นที่ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ﴾

"แท้จริง ยังเราเท่านั้น คือ การกลับของพวกเขา (25)" [126]

มีรายงานฮะดีษเศาะฮีฮฺว่า เมื่อใดที่ท่านรอซูล ﷺ กลับจากการเดินทาง ท่านจะกล่าวว่า

« آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدونَ لِرَبِّنَا، حَامِدُونَ »

"เรากลับมาแล้ว เราขอกลับเนื้อกลับตัว เคารพสักการะพระองค์ ต่อพระเจ้าของเราเท่านั้นที่เราสรรเสริญ" [127]

﴿ وَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿٢٨﴾ ﴾

26. และจงให้สิทธิแก่ญาติที่ใกล้ชิด และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และอย่าสุรุ่ยสุร่าย

---

123. อัฏฏอบารี 17/424, 425

124. อัฏฏอบารี 17/424

125. อัฏฏอบารี 17/425

126. ซูเราะฮฺ อัลฆอชิยะฮฺ อายะฮฺที่ 25

127. ฟัตฮุลบารี 3/724

27. แท้จริง บรรดาผู้สุรุ่ยสุร่ายนั้นเป็นพวกพ้องของเหล่าชัยฏอน และชัยฏอนนั้นเนรคุณต่อพระเจ้าของมัน

28. และหากเจ้าผินหลังให้พวกเขา เพื่อแสวงหาความเมตตาจากพระเจ้าของเจ้า โดยหวังมันอยู่ ดังนั้น จงกล่าวแก่พวกเขาด้วยถ้อยคำที่นิ่มนวล

การสั่งใช้ให้ติดต่อเครือญาติ และห้ามการสุรุ่ยสุร่าย

เมื่อพระองค์ตรัสถึงการกตัญญูต่อบิดามารดาแล้ว พระองค์ก็ได้ตรัสต่อไปเกี่ยวกับการทำดีและติดต่อกับเครือญาติ ดังฮะดีษ “จงทำดีต่อมารดา บิดา รองลงมาก็ญาติที่ใกล้ชิดถัดไปตามลำดับ”[128] และมีฮะดีษที่ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ له فِي رِزْقِهِ، ويُنْسَأَ لَهُ فِي أَجَلِهِ، فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ »

“ผู้ใดที่ประสงค์ให้ริซกีของเขาเพิ่มพูน และให้อายุขัยของเขายืนยาวมากยิ่งขึ้น ก็จงติดต่อเครือญาติ” [129]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และอย่าสุรุ่ยสุร่าย** ﴾ นั้น หมายถึง เมื่อพระองค์ทรงสั่งใช้ให้ใช้จ่ายแล้ว ก็ทรงห้ามมิให้ฟุ่มเฟือย แต่ให้มีความพอดี ดังอายะฮฺ

﴿ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾ ﴾

“และบรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขาใช้จ่าย พวกเขาก็ไม่สุรุ่ยสุร่าย และไม่ตระหนี่ และระหว่างทั้งสองสภาพนั้น พวกเขาอยู่สายกลาง (67)” [130]

จากนั้น พระองค์ได้ตรัสเตือนให้ห่างไกลจากความสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้สุรุ่ยสุร่ายนั้นเป็นพวกพ้องของเหล่าชัยฏอน** ﴾ หมายถึง พวกเขาคล้ายคลึงกับชัยฏอน ในเรื่องนี้ อิบนุ มัสอูด กล่าวว่า “การฟุ่มเฟือยนั้น คือ การใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง” [131] อิบนุ อับบาส

---

128. อะหฺมัด 2/226

129. มุสลิม 4/1982

130. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 67

131. อัฏฏอบารี 17/428

ก็ได้กล่าวเช่นเดียวกันนี้[132] มุญาฮิดก็กล่าวว่า "หากคนคนหนึ่งใช้จ่ายทรัพย์สินของเขาทั้งหมดในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ถือว่าเขาฟุ่มเฟือย แต่หากเขาใช้จ่ายแม้เพียงหนึ่งกำมือในสิ่งที่ไม่ถูกต้องก็ถือว่าเขาฟุ่มเฟือย"[133] กอตาดะฮฺได้กล่าวเช่นกันว่า "การสุรุ่ยสุร่ายนั้นคือ การใช้จ่ายในสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืนอัลลอฮฺ ﷻ สิ่งที่ไม่ถูกต้อง และเรื่องที่เสียหาย"[134]

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อนัส บิน มาลิก ؓ ว่า ชายคนหนึ่งจากเผ่าบนูตะมีม ได้ไปหาท่านรอซูล ﷺ และกล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล แท้จริง ฉันเป็นคนที่มีทรัพย์สินมากมาย และมีภรรยา ลูกหลานและสิ่งปลูกสร้าง โปรดบอกฉันว่าจะใช้จ่ายอย่างไร จะให้ฉันทำอย่างไร?" ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า "ท่านจงออกซะกาตจากทรัพย์สินของท่าน ถ้าท่านมีซะกาต เพราะมันเป็นการชำระตัวท่านให้สะอาด และจงติดต่อเครือญาติ และรักษาสิทธิของคนขอทาน เพื่อนบ้าน และคนยากจน" เขากล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล โปรดรวบรัดให้ฉันด้วย" ท่านจึงกล่าวว่า ﴿ **และจงให้สิทธิแก่ญาติที่ใกล้ชิด และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และอย่าสุรุ่ยสุร่าย** ﴾ เขาจึงกล่าวว่า "เพียงพอสำหรับฉันแล้วหรือ โอ้ ท่านรอซูล หากฉันได้มอบซะกาตให้กับตัวแทนของท่าน แล้วฉันจะรอดพ้นในเรื่องทรัพย์สินต่อหน้าอัลลอฮฺและรอซูลหรือ?" ท่านรอซูล ﷺ ตอบว่า "ใช่ หากท่านได้มอบซะกาตแก่ตัวแทนของฉัน ท่านก็จะรอดพ้นและได้รับการตอบแทน และบาปของมันก็จะตกอยู่กับผู้ที่เปลี่ยนแปลงมัน"[135]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้สุรุ่ยสุร่ายนั้นเป็นพวกพ้องของเหล่าชัยฏอน** ﴾ หมายถึง ในเรื่องความฟุ่มเฟือย ความไร้สาระและการฝ่าฝืนอัลลอฮฺ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴿ **และชัยฏอนนั้นเนรคุณต่อพระเจ้าของมัน** ﴾ เพราะมันปฏิเสธความโปรดปรานของอัลลอฮฺและไม่เชื่อฟังพระองค์ แต่กลับดื้อดึงและฝ่าฝืนพระองค์

และส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และหากเจ้าผินหลังให้พวกเขา เพื่อแสวงหาความเมตตาจากพระเจ้าของเจ้า โดยหวังมันอยู่** ﴾ หมายถึง เมื่อเครือญาติของเจ้าหรือคนที่เราสั่งใช้ให้เจ้าใช้จ่ายแก่เขา แต่เจ้าไม่มีสิ่งใดที่จะให้เขาจึงผินหลังให้เขา ดังนั้น ﴿ **จงกล่าวแก่พวกเขาด้วยถ้อยคำที่นิ่มนวล** ﴾ คือ ให้สัญญากับพวกเขาด้วยความนุ่มนวลง่ายดายว่า เมื่อใดที่อัลลอฮฺประทานริซกีแล้ว เราจะมอบแก่พวกท่าน อินชาอัลลอฮฺ และนี่คือทัศนะของมุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, สะอีด บิน ญุบัยรฺ, อัลฮะซัน, เกาะตาดะฮฺ และท่านอื่นๆ ที่ได้อรรถาธิบายอายะฮฺ ﴿ **จงกล่าวแก่พวกเขาด้วยถ้อยคำที่นิ่มนวล** ﴾ ว่าคือ การสัญญาว่าจะให้ [136]

132. อัฏฏอบารี 17/429
133. อัฏฏอบารี 17/429
134. อัฏฏอบารี 17/429
135. อะหฺมัด 3/136
136. อัฏฏอบารี 17/431 และ 432

﴿ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ۝٢٩ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۝٣٠ ﴾

29. และอย่าให้มือของเจ้าถูกตรึงอยู่ที่คอของเจ้า และอย่าแบมันจนหมดสิ้น มิฉะนั้นเจ้าจะกลายเป็นผู้ถูกประณาม เศร้าโศกเสียใจ

30. แท้จริง พระเจ้าของเจ้าทรงเพิ่มพูนปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และทรงให้คับแคบ แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ เป็นผู้ทรงเห็นปวงบ่าวของพระองค์

การประหยัด หรือ ความพอดีในการใช้จ่าย

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้เราประหยัดและมีความพอดีในการดำเนินชีวิต ทรงตำหนิความตระหนี่และห้ามความฟุ่มเฟือย โดยตรัสว่า ﴿ **และอย่าให้มือของเจ้าถูกตรึงอยู่ที่คอของเจ้า** ﴾ หมายถึง เจ้าจงอย่าเป็นคนตระหนี่ที่ไม่ใช้จ่าย และไม่ให้อะไรแก่ผู้อื่นเหมือนพวกยิว ขออัลลอฮฺสาปแช่งพวกเขา ที่ได้กล่าวว่า

﴿ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ ﴾

"พระหัตถ์ของอัลลอฮฺนั้นถูกล่ามตรวน" [137]

พวกเขากล่าวหาว่า อัลลอฮฺนั้นมีความตระหนี่ มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺ ผู้ทรงให้อย่างมากมายและสูงส่งบริสุทธิ์จากสิ่งที่พวกเขากล่าวหา

และพระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และอย่าแบมันจนหมดสิ้น** ﴾ หมายถึง เจ้าจงอย่าฟุ่มเฟือยโดยใช้จ่ายเกินกำลังและเกินรายได้ของเจ้า มิเช่นนั้นเจ้าจะถูกตำหนิและเสียใจ ผู้คนจะตำหนิติเตียนและลดคุณค่าของเจ้า เมื่อใดที่เจ้าใช้จ่ายเกินกำลัง เจ้าจะไม่เหลืออะไรให้ใช้จ่ายอีก และเจ้าจะเสียใจ เปรียบเสมือนสัตว์ที่อ่อนแอไม่สามารถเดินได้ ที่เรียกว่า الحَسِيرُ ซึ่งหมายถึง สัตว์ที่ไม่มีแรงหรือหมดสภาพ ดังอายะฮฺที่ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

---

137. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 64

﴿ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ۝٣ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ۝٤ ﴾

"ดังนั้น เจ้าจงหันกลับมามองดูซิ เจ้าเห็นรอยร้าวหรือช่องโหว่บ้างไหม ③ แล้วจงหันกลับมามองอีกเป็นครั้งที่สอง สายตานั้นก็จะกลับมายังเจ้าด้วยการยอมจำนนและในสภาพที่ละเหี่ย ④"[138]

หมายถึง สายตาที่อ่อนแอ มองสิ่งใดไม่ค่อยเห็น

ดังนั้นแล้ว ความหมายของอายะฮฺข้างต้น[139] คือการห้ามความฟุ่มเฟือย สุรุ่ยสุร่าย ตามทัศนะของอิบนุ อับบาส, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อิบนุ ญุร็อยจญ์, อิบนุ เซด และท่านอื่นๆ[140] มีฮะดีษบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจากอะบิซซินาด จากอัลอะอฺร็อจ เล่าว่า อบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَثَلُ البَخِيلِ وَالمُنْفِقِ كَمَثَلِ رَجُلَيْنِ عَلَيْهِمَا جُبَّتَانِ مِنْ حَدِيدٍ مِنْ ثُدِيِّهِمَا إِلَى تَرَاقِيهِمَا، فَأَمَّا المُنْفِقُ فَلاَ يُنْفِقُ إِلَّا سَبَغَتْ أَوْ وَفَرَتْ عَلَى جِلْدِهِ، حَتَّى تُخْفِيَ بَنَانَهُ وَتَعْفُوَ أَثَرَهُ، وَأَمَّا البَخِيلُ فَلاَ يُرِيدُ أَنْ يُنْفِقَ شَيْئًا إِلَّا لَزِقَتْ كُلُّ حَلْقَةٍ مَكَانَهَا، فَهُوَ يُوَسِّعُهَا وَلاَ تَتَّسِعُ »

"อุปมาคนตระหนี่และคนที่ใจบุญนั้น ดังชายสองคนซึ่งสวมชุด (มีรายงานว่าเป็นชุดเกราะ) ที่ทำจากเหล็กยาวจากหน้าอกจนถึงกระดูกไหปลาร้า คนที่ใจบุญนั้นเมื่อเขาบริจาคแล้ว ชุดเกราะนั้นจะแผ่กว้างขยายทั่วผิวหนัง (ร่างกาย) ของเขาจนกระทั่งปกปิดนิ้วมือและลบรอยเท้าของเขา ส่วนคนตระหนี่นั้นไม่ประสงค์จะใช้จ่ายสิ่งใดเลย จนกระทั่งชุดจะคับแคบแน่นติดร่างกาย โดยที่เขาพยายามดึงให้มันแผ่ขยายแต่มันก็ไม่แผ่ขยาย"[141] นี่คือสำนวนที่รายงานโดยอัลบุคอรี ในบทว่าด้วยซะกาต

อีกหนึ่งฮะดีษ บันทึกในเศาะฮีฮฺทั้งสองเช่นกัน จากสายรายงานของมุอาวิยะฮฺ บิน อบีมุซัรริด จากสะอีด บิน ยะซารฺ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

---

138. ซูเราะฮฺ อัลมุลกฺ อายะฮฺที่ 3-4

139. อายะฮฺที่ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า อย่าแบมือจนหมดสิ้น - *ผู้แปล*

140. อัฏฏอบารี 17/434 และ 435

141. ฟัตฮุลบารี 3/358 และมุสลิม 2/708

« مَا مِنْ يَوم يُصْبِحُ العِبَادُ فِيهِ إلا وملَكَانِ يَنْزِلانِ من السماء فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقاً خَلَفاً، وَيَقُولُ الآخَرُ: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكاً تَلَفاً »

"ไม่มีเช้าวันใดที่บ่าวของอัลลอฮฺได้ตื่นเช้าขึ้นมา นอกจากจะมีมลาอิกะฮฺสองท่านลงมาจากฟากฟ้า ท่านหนึ่งจะกล่าวว่า 'โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ประทานให้แก่ผู้ที่ใช้จ่ายซึ่งสิ่งที่มาทดแทน' อีกท่านหนึ่งจะกล่าวว่า 'โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ประทานให้แก่ผู้ที่ตระหนี่ซึ่งความหายนะ' "

มุสลิม ได้รายงานฮะดีษบทหนึ่งซึ่งเป็นฮะดีษมัรฺฟูอฺ จาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« مَا نَقَصَ مَالٌ مِنْ صَدَقَةٍ، وَمَا زَادَ اللهُ عَبْدًا أَنْفَقَ إِلَّا عِزًّا، وَمَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ »

"ทรัพย์สินจะไม่พร่องจากการเศาะดะเกาะฮฺ และอัลลอฮฺจะไม่ทรงเพิ่มแก่บ่าวคนใดที่ให้อภัย (ผู้อื่น) นอกจากเกียรติยศ และผู้ใดที่ถ่อมตนเพื่ออัลลอฮฺ อัลลอฮฺจะทรงยกระดับเขา" [142]

และฮะดีษมัรฺฟูอฺ อีกบทหนึ่งรายงานจาก อบีกะษีรฺ จากอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ ว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِيَّاكُمْ والشُّحَّ فإِنَّهُ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، أَمَرَهُمْ بِالْبُخْلِ فَبَخِلُوْا وَأَمَرَهُمْ بِالْقَطِيْعَةِ فَقَطَعُوْا، وَأَمَرَهُمْ بِالْفُجُوْرِ فَفَجَرُوْا »

"พวกท่านจงห่างไกลจากความหวงแหนในทรัพย์เถิด เพราะแท้จริง มันได้ทำให้ผู้คนก่อนหน้าพวกท่านหายนะมาแล้ว มันสั่งให้ตระหนี่และพวกเขาก็ตระหนี่ มันสั่งให้ตัดเครือญาติและพวกเขาก็ตัดเครือญาติ มันสั่งให้ทำชั่วและพวกเขาก็ทำชั่ว" [143]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง พระเจ้าของเจ้าทรงเพิ่มพูนปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และทรงให้คับแคบ** ﴾ เป็นการบอกว่าพระองค์คือ الرَّزَّاق ผู้ประทานปัจจัยยังชีพ, القَابِض ผู้ทรงกักริซกี, البَاسِط ผู้ทรงแผ่ริซกี, ผู้ทรงบริหารจัดการกิจการมัคลูกตามความประสงค์ของพระองค์ พระองค์ประทานความร่ำรวยหรือความยากจนแก่ผู้ที่พระองค์ประสงค์ด้วยวิทยปัญญาและความรอบรู้ของพระองค์ ดังนั้น จึงตรัสต่อมาว่า ﴿ **แท้จริง พระองค์**

142. มุสลิม 4/2001
143. อะหฺมัด 2/159

เป็นผู้ทรงรอบรู้ เป็นผู้ทรงเห็นปวงบ่าวของพระองค์ ﴾ คือ รอบรู้และเห็นว่าผู้ใดเหมาะสมที่จะร่ำรวยหรือยากจน เพราะบางครั้งความร่ำรวยก็เป็นการทดสอบสำหรับบางคน และความยากจนอาจเป็นการลงโทษ ขออัลลอฮฺ ﷻ คุ้มครองเราจากสิ่งเหล่านี้

﴿ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ ﴾

31. และพวกเจ้าอย่าฆ่าลูก ๆ ของพวกเจ้าเพราะกลัวความยากจน เราให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาและแก่พวกเจ้า แท้จริง การฆ่าพวกเขานั้นเป็นความผิดอันใหญ่หลวง

การห้ามมิให้ฆ่าลูก

อายะฮฺอันทรงเกียรตินี้เป็นหลักฐานว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเมตตาปวงบ่าวของพระองค์มากกว่าที่บิดาเมตตาลูก เพราะพระองค์ห้ามมิให้ฆ่าลูกเช่นเดียวกับที่สั่งใช้ให้บิดามารดาสืบทอดมรดกแก่ลูกทุกคน ซึ่งผู้คนในยุคญาฮิลิยะฮฺจะไม่สืบทอดมรดกให้ลูกสาวถึงขั้นที่บิดาบางคนลงมือฆ่าลูกสาวเพื่อไม่ให้เป็นภาระ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงห้ามเรื่องเหล่านี้ พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าอย่าฆ่าลูก ๆ ของพวกเจ้าเพราะกลัวความยากจน** ﴾ เมื่อต้องเลี้ยงดูลูก ฉะนั้นพระองค์จึงระบุนำหน้าในอายะฮฺนี้ว่าจะให้ปัจจัยยังชีพแก่ลูกและตามด้วยพวกเจ้า โอ้บิดาทั้งหลาย พระองค์ตรัสว่า ﴿ **เราให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาและแก่พวกเจ้า** ﴾ และในซูเราะฮฺอัลอันอาม พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُم مِّنْ إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ﴾

"และพวกเจ้าอย่าฆ่าลูก ๆ ของพวกเจ้าเนื่องจากความยากจน เราเป็นผู้ให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า และแก่พวกเขา" [144]

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง การฆ่าพวกเขานั้นเป็นความผิดอันใหญ่หลวง** ﴾ คือบาปอันใหญ่หลวง นักวิชาการบางท่านรายงานวิธีการอ่านจุดนี้ว่า كَانَ خَطَئًا كَبِيرًا ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน มีฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมที่รายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด

144. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 151

ท่านได้กล่าวถามท่านรอซูลว่า "โอ้ ท่านรอซูล บาปใดเล่าใหญ่หลวงที่สุด?" ท่านตอบว่า "คือการที่ท่านตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺทั้งๆ ที่พระองค์สร้างท่านมา" เขาถามต่อว่า "แล้วบาปใดอีก?" ท่านรอซูลตอบว่า "คือการที่ท่านฆ่าลูกของท่านเพราะกลัวว่าลูกจะมาแย่งท่านกิน" เขาถามต่อว่า "แล้วบาปใดอีก?" ท่านรอซูลก็ตอบว่า "คือการที่ท่านผิดประเวณีกับภรรยาของเพื่อนบ้านท่าน"[145]

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ ﴾

32. และพวกเจ้าอย่าเข้าใกล้การผิดประเวณี แท้จริง มันเป็นการลามก และทางอันชั่วช้า

คำสั่งใช้ให้ห่างไกลจากการผิดประเวณี และสิ่งที่จะนำไปสู่การผิดประเวณี

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามบ่าวมิให้ผิดประเวณี และห้ามการเข้าใกล้หรือคลุกคลีกับสาเหตุหรือสิ่งที่จะนำสู่การซินา พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าอย่าเข้าใกล้การผิดประเวณี แท้จริง มันเป็นการลามก** ﴾ คือบาปที่ใหญ่หลวง ﴿ **และทางอันชั่วช้า** ﴾ หมายถึง หนทางที่ชั่วช้าที่สุด

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อบูอุมามะฮฺ ว่า มีชายหนุ่มคนหนึ่งไปหาท่านนบี ﷺ และกล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล โปรดอนุญาตให้ฉันทำซินาเถิด" บรรดาเศาะฮาบะฮฺต่างหันมาดุด่าเขาโดยกล่าวว่า "อะไรกันนี่ อะไรกันนี่" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "ให้เขาเข้ามาใกล้ๆ ซิ" เขาจึงเข้าไปใกล้ๆ ท่านนบี ﷺ จึงบอกว่า "นั่งลงสิ" เขาจึงนั่งลง ท่านนบี ﷺ จึงถามเขาว่า "ท่านพอใจที่จะให้เกิดขึ้นกับมารดาของท่านหรือ?" เขาตอบว่า "ไม่เลย ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ขออัลลอฮฺให้ฉันสละชีวิต เพื่อท่าน" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "คนอื่นๆ ก็ไม่พอใจที่จะให้เกิดกับมารดาพวกเขาเช่นกัน" ท่านถามชายคนนั้นอีกว่า "ท่านพอใจที่จะให้เกิดขึ้นกับลูกสาวของท่านหรือ?" เขาตอบว่า "ไม่เลย ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ขออัลลอฮฺให้ฉันสละชีวิตเพื่อท่าน" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "คนอื่นๆ ก็ไม่พอใจที่จะให้เกิดกับลูกสาวของพวกเขาเช่นกัน" ท่านถามต่อไปว่า "ท่านพอใจที่จะให้เกิดขึ้นกับพี่สาวหรือน้องสาวของท่านหรือ?" เขาตอบว่า "ไม่เลย ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ขออัลลอฮฺให้ฉันสละชีวิตเพื่อท่าน" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "คนอื่นๆ ก็ไม่พอใจที่จะให้เกิดกับพี่สาวหรือน้องสาวของพวกเขาเช่นกัน" ท่านถามชายคนนั้นอีกว่า "ท่านพอใจที่จะ

145. ฟัตฮุลบารี 8/13

ให้เกิดขึ้นกับอาผู้หญิงของท่านหรือ?" เขาตอบว่า "ไม่เลย ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ขออัลลอฮฺให้ฉันสละชีวิตเพื่อท่าน" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "คนอื่นๆ ก็ไม่พอใจที่จะให้เกิดกับอาผู้หญิงของพวกเขาเช่นกัน" ท่านถามชายคนนั้นอีกว่า "ท่านพอใจที่จะให้เกิดขึ้นกับน้าผู้หญิงของท่านหรือ?" เขาตอบว่า "ไม่เลย ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ขออัลลอฮฺให้ฉันสละชีวิตเพื่อท่าน" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "คนอื่นๆ ก็ไม่พอใจที่จะให้เกิดกับน้าผู้หญิงของพวกเขาเช่นกัน" จากนั้นท่านนบี ﷺ จึงวางมือของท่านบนหน้าอกของชายหนุ่มคนนั้น และกล่าวว่า "โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษบาปของเขา ชำระหัวใจของเขา และปกป้องอวัยวะเพศของเขาด้วยเถิด" หลังจากเหตุการณ์ครั้งนั้น ชายคนนี้ก็ไม่สนใจเรื่องดังกล่าวอีกเลยแม้แต่น้อย[146]

﴿ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ ﴾

33. และพวกเจ้าอย่าฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺทรงห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยความเที่ยงธรรม และผู้ใดถูกฆ่าอย่างอยุติธรรม ดังนั้น เราได้ให้อำนาจแก่ผู้ปกครองของเขา[147] ฉะนั้น อย่าได้ล่วงเกินขอบเขตในเรื่องการฆ่า แท้จริง เขาจะได้รับความช่วยเหลือ

ห้ามมิให้ฆ่าชีวิตโดยปราศจากความชอบธรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามมิให้ฆ่าชีวิตใดโดยปราศจากความชอบธรรมตามหลักการศาสนา ดังที่มีฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และเศาะฮีฮฺมุสลิมว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ: النَّفْسُ بِالنَّفْسِ، وَالزَّانِي الْمُحْصَنِ، وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمُفَارِقِ لِلْجَمَاعَةِ »

146. อะหฺมัด 5/256

147. ให้อำนาจในการลงโทษฆาตกร - *ผู้แปล*

“เลือดของมุสลิมไม่เป็นที่อนุมัติ นอกจากด้วยสาเหตุหนึ่งในสามประการ (คือ) ผู้ที่ฆ่าคนจะต้องได้รับโทษด้วยการประหารชีวิต ผู้ผิดประเวณีที่ผ่านการแต่งงานแล้ว และผู้ที่ละทิ้งศาสนาของเขาออกจากญะมาอะฮฺของประชาชาติ”[148]

ในหนังสือสุนันต่าง ๆ มีอะดีษที่กล่าวว่า

« لَزَوَالُ الدُّنْيَا عِنْدَ اللهِ أَهْوَنُ مِنْ قَتْلِ مُسْلِمٍ »

“สำหรับอัลลอฮฺแล้ว ให้โลกนี้พินาศไปยังเป็นเรื่องเล็กกว่าการฆ่ามุสลิมหนึ่งคน”[149]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และผู้ใดถูกฆ่าอย่างอยุติธรรม ดังนั้น เราได้ให้อำนาจแก่ผู้ปกครอง**[150] **ของเขา** ﴾ คือ ให้มีอำนาจเหนือฆาตกรโดยที่เขามีสิทธิเลือกว่าจะลงโทษประหารชีวิตหรือให้อภัยเขาโดยรับสิ่งชดเชยแทน หรือให้อภัยเขาโดยไม่มีสิ่งชดเชยใด ๆ ก็ได้ ในเรื่องนี้มีฮะดีษเป็นหลักฐาน

อิบนุ อับบาส ผู้เป็นปราชญ์แห่งประชาชาติได้วิเคราะห์จากอายะฮฺนี้ว่ามุอาวิยะฮฺ[151] จะขึ้นครองอำนาจเป็นผู้นำเนื่องจากเขาเป็นวลี (ผู้ปกครอง) ของอุษมาน[152] ซึ่งถูกสังหารอย่างไม่เป็นธรรม และมุอาวิยะฮฺก็ได้ขึ้นครองอำนาจเป็นเคาะลีฟะฮฺจริงตามที่อิบนุ อับบาส ได้วิเคราะห์จากอายะฮฺนี้ และนี่เป็นเรื่องมหัศจรรย์ยิ่ง

จากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **อย่าได้ล่วงเกินขอบเขตในเรื่องการฆ่า** ﴾ นักวิชาการให้ความหมายว่า ห้ามมิให้วลี (ผู้ปกครองหรือทายาท) ละเมิดขอบเขตในการลงโทษประหารชีวิตด้วยการประจานศพหรือประหารผู้ที่มิใช่ฆาตกร

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในท้ายอายะฮฺนี้ว่า ﴿ **แท้จริง เขาจะได้รับความช่วยเหลือ** ﴾ ความหมายคือ วลีจะได้รับความช่วยเหลือเหนือฆาตกรตามหลักการศาสนา ตามหลักส่วนใหญ่และตามหลักการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ ﷻ

---

148. ฟัตฮุลบารี 12/209 และมุสลิม 3/1302

149. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 4/256, อันนะซาอี 7/82 และ อิบนุ มาญะฮฺ 2/874

150. ทายาทหรือผู้ปกครองที่มีอำนาจในการที่จะลงโทษ หรือให้อภัยฆาตกร - *ผู้แปล*

151. อิบนุ อบีซุฟยาน

152. อิบนุ อัฟฟาน

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ ﴾

34. และพวกเจ้าอย่าเข้าใกล้ทรัพย์สินของเด็กกำพร้า เว้นแต่โดยวิธีที่ดียิ่ง จนกว่าเขาจะบรรลุนิติภาวะ และจงให้ครบตามสัญญา (เพราะ) แท้จริง สัญญานั้นจะถูกสอบสวน

35. และจงตวงให้เต็ม เมื่อพวกเจ้าตวง และจงชั่งด้วยตาชั่งที่เที่ยงตรง นั่นเป็นการดียิ่งและเป็นการตัดสินใจที่ดีกว่า

สั่งใช้ให้จัดการทรัพย์สินเด็กกำพร้าด้วยดี และการตวงชั่งที่ถูกต้องเที่ยงตรง

พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และพวกเจ้าอย่าเข้าใกล้ทรัพย์สินของเด็กกำพร้า เว้นแต่โดยวิธีที่ดียิ่ง จนกว่าเขาจะบรรลุนิติภาวะ** ﴿ หมายถึง พวกท่านอย่าได้กระทำการใดๆ ต่อทรัพย์สินเด็กกำพร้า เว้นแต่ด้วยสิ่งที่ดีเสมือนเป็นทรัพย์สินของตนเอง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾ ﴾

"และจงอย่ากินทรัพย์นั้นโดยฟุ่มเฟือย และรีบเร่ง ก่อนที่พวกเขาจะเติบโต และผู้ใดเป็นผู้มั่งมีก็จงงดเว้นเสีย และผู้ใดเป็นผู้ยากจนก็จงกินโดยชอบธรรม (6)"[153]

มีฮะดีษบทหนึ่งในเศาะฮีฮฺมุสลิม ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่อบูซัรฺว่า

« يَا أَبَا ذَرٍّ، إِنِّي أَرَاكَ ضَعِيفًا، وإِنِّي أُحِبُّ لَكَ مَا أُحِبُّ لِنَفْسِي: لَا تَأَمَّرَنَّ عَلَى اثْنَيْنِ، وَلَا تَوَلَّيَنَّ مَالَ يَتِيمٍ »

153. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 6

"อบูซัรฺ เอ๋ย ฉันเห็นว่าท่านนั้นอ่อนแอ และฉันปรารถนาให้ท่านได้รับสิ่งที่ฉันปรารถนาให้ตัวเองได้รับ ท่านอย่าเป็นผู้นำแม้แต่คนสองคนเลย และอย่าอาสาดูแลทรัพย์สินเด็กกำพร้าเลย"[154]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และจงให้ครบตามสัญญา** ﴾ ในสิ่งที่พวกท่านทำสัญญาไว้กับผู้อื่น เพราะเจ้าของพันธะหรือสัญญาจะถูกสอบสวนในวันกิยามะฮฺ ﴿ **แท้จริง สัญญานั้นจะถูกสอบสวน** ﴾

พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴿ **และจงตวงให้เต็ม เมื่อพวกท่านตวง** ﴾ โดยไม่ขาดและอย่าให้บกพร่องแก่มนุษย์ซึ่งสิ่งต่างๆ ของพวกเขา ﴿ **และจงชั่งด้วยตาชั่งที่เที่ยงตรง** ﴾ คำว่า **قسطاس** อ่านว่า กุสฏอซ หรือ กิสฏอซ เหมือน กิรฏอซ หมายถึง ตาชั่ง ส่วนคำว่า ﴿ **เที่ยงตรง** ﴾ คือ ไม่คดงอ เบี่ยงเบน หรือบกพร่อง ﴿ **นั่นเป็นการดียิ่ง** ﴾ สำหรับชีวิตของพวกท่านในโลกนี้และโลกหน้า ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และเป็นการตัดสินใจที่ดีกว่า** ﴾ คือ ดีกว่าในเรื่องการตอบแทนและจุดจบที่ดียิ่ง [155]

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า โอ้ ผู้มีหน้าที่ทั้งหลาย พวกท่านได้รับมอบหมายให้ดูแลสองสิ่งสำคัญซึ่งได้ทำให้ผู้คนก่อนหน้าพวกท่านหายนะมาแล้ว นั่นคือ การตวงและการชั่ง

﴿ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾ ﴾

36. และอย่าติดตามสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น แท้จริงหู และตา และหัวใจ ทุกสิ่งเหล่านั้นจะถูกสอบสวน

อย่าพูดในสิ่งที่ตัวเองไม่รู้

อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ความหมายของคำว่า ﴿ **และอย่าติดตาม** ﴾ คือ อย่าพูด[156] อัลเอาฟี ได้ให้ทัศนะว่า หมายถึง อย่ากล่าวหาใครในสิ่งที่

154. มุสลิม 3/1458
155. อัฏฏอบารี 17/446
156. อัฏฏอบารี 17/446

เจ้าไม่รู้[157] มุฮัมมัด อิบนุลฮะนะฟียะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง อย่าเป็นพยานเท็จ[158] กอตาดะฮฺให้ทัศนะว่า ความหมายคือ อย่าพูดว่า ฉันเห็นทั้งที่เจ้าไม่เห็น อย่าพูดว่า ฉันได้ยินทั้งที่เจ้าไม่ได้ยิน อย่าพูดว่า ฉันรู้ทั้งที่เจ้าไม่รู้ เพราะอัลลอฮฺ ﷻ จะทรงสอบสวนเจ้าในสิ่งที่เจ้าได้พูดทั้งหมด[159] ดังนั้น เนื้อหาความหมายที่นักวิชาการข้างต้นได้กล่าวมาคือ อัลลอฮฺทรงห้ามมิให้เราพูดในสิ่งที่เราไม่รู้หรือพูดด้วยการคาดเดา จินตนาการหรือคิดไปเอง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ ﴾

"พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากส่วนใหญ่ของการคาดเดา แท้จริง การคาดเดาบางอย่างนั้นเป็นบาป"[160]

และฮะดีษที่ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِيَّاكُمْ والظَّنَّ، فَإِنَّ الظَّنَّ أكذبُ الْحَدِيثِ »

"พวกท่านจงห่างไกลจากการคาดเดา เพราะการคาดเดานั้นเป็นคำพูดที่โกหกที่สุด"[161]

ในหนังสือ สุนันอบีดาวูด มีฮะดีษกล่าวว่า

« بِئْسَ مَطِيَّةُ الرَّجُلِ زَعَمُوا »

"นิสัยที่เลวร้ายที่สุดของคนคนหนึ่งคือ (การที่เขามักจะพูดว่า) 'ว่ากันว่า' " [162]

อีกฮะดีษหนึ่ง

« إِنَّ مِنْ أَفْرَى الفِرَى أَنْ يُرِيَ الرجل عَيْنَيْهِ مَا لَمْ تَرَيَا »

"แท้จริง หนึ่งในการโกหกที่เลวร้ายที่สุดคือ การที่คนคนหนึ่งอ้างว่าดวงตาของเขาเห็นสิ่งหนึ่ง ทั้งๆ ที่ดวงตาเขามิได้เห็นสิ่งนั้น" [163]

---

157. อัฏฏอบารี 17/447
158. อัฏฏอบารี 17/447
159. อัฏฏอบารี 17/446
160. ซูเราะฮฺ อัลฮุญุรอต อายะฮฺที่ 12
161. ฟัตฮุลบารี 9/106
162. อบูดาวูด 5/254
163. ฟัตฮุลบารี 9/106

มีฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี

« مَنْ تَحَلَّمَ حُلْمًا كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيْرَتَيْنِ، وَلَيْسَ بِفَاعِلٍ »

"ผู้ใดที่อุปโลกน์ว่าเขาได้ฝันเห็นความฝันหนึ่ง[164] *ในวันกิยามะฮฺเขาจะถูกสั่งให้มัดพันเส้นผมสองเส้นซึ่งเขาไม่สามารถทำได้"*[165]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ทุกสิ่งเหล่านั้น** ﴾ หมายถึง หู ดวงตาและหัวใจ ﴿ **จะถูกสอบสวน** ﴾ หมายถึง บ่าวจะถูกสอบสวนในสิ่งเหล่านี้ในวันกิยามะฮฺ และอวัยวะเหล่านี้ก็จะถูกถามในสิ่งที่บ่าวได้ใช้มันให้กระทำ ทั้งนี้ ในทางภาษาสามารถใช้คำว่า أُوْلَئِكَ (สิ่งเหล่านั้น) แทนที่คำว่า تِلْكَ ได้

﴿ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾ ﴾

37. และอย่าเดินบนแผ่นดินอย่างเย่อหยิ่ง แท้จริง เจ้าจะแยกแผ่นดินไม่ได้เลย และจะไม่บรรลุความสูงของภูเขา

38. ทั้งหมดนั้น ความเลวของมันเป็นที่รังเกียจยิ่ง ณ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า

การเดินอย่างเย่อหยิ่ง (ตะกับบุรฺ) เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสห้ามบ่าวของพระองค์มิให้เดินบนแผ่นดินอย่างเย่อหยิ่งจองหอง ﴿ **และอย่าเดินบนแผ่นดินอย่างเย่อหยิ่ง** ﴾ เดินด้วยท่าทางยโสโอหัง ดังเช่นพวกอำนาจบาตรใหญ่ ﴿ **แท้จริง เจ้าจะแยกแผ่นดินไม่ได้เลย** ﴾ คือเจ้าไม่สามารถทำให้แผ่นดินแยกได้ด้วยการเดินของเจ้า นี่คือทัศนะของอิบนุ ญะรีรฺ ซึ่งท่านได้นำคำพูดของรุอฺบะฮฺ บิน อัลอัจญาจ ต่อไปนี้มาสนับสนุน

« وَقَاتِمِ الْأَعْمَاقِ خَاوِي الْمُخْتَرَقِ »

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อไปว่า ﴿ **และจะไม่บรรลุความสูงของภูเขา** ﴾ ด้วยท่าทางเย่อหยิ่ง

---

164. โดยที่เขามิได้ฝันเห็นจริง – *ผู้แปล*

165. ฟัตฮุลบารี 12/446

จองหองและการหลงตัวเองของเจ้า แต่ผู้ที่กระทำเช่นนี้อาจจะได้รับการลงโทษเนื่องจากเจตนาของเขา ดังที่มีอะดีษเศาะฮีฮฺ

« بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، وَعَلَيْهِ بُرْدَانِ يَتَبَخْتَرُ فِيهِمَا، إِذْ خُسِفَ بِهِ الْأَرْضَ، فَهُوَ يَتَجَلْجَلُ فِيهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ »

"ในขณะที่ชายคนหนึ่งซึ่งอยู่ในสมัยก่อนหน้าพวกท่านกำลังเดินอยู่ โดยที่เขาสวมชุดคลุมสองตัวและกำลังโอ้อวดชุดคลุมของเขานั้น (ตะกับบุรฺ) ในทันใดเขาก็ถูกธรณีสูบ และเขาก็ดิ้นพล่านอยู่ในนั้นจนวันกิยามะฮฺ"[166]

และเช่นเดียวกันที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าเรื่องของกอรูน ในขณะที่เขาออกมาโอ้อวดต่อหน้ากลุ่มชนของเขา และอัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ให้ธรณีสูบตัวเขาพร้อมกับบ้านเรือนของเขา

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴾ ﴿ **ทั้งหมดนั้น ความเลวของมันเป็นที่รังเกียจยิ่ง ณ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า** ﴾ ได้มีนักวิชาการบางส่วนรายงานว่า سَيِّئَةً ที่มีความหมายความว่า فَاحِشَةً (ความชั่ว) กล่าวคือ สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามในอายะฮฺต่าง ๆ ก่อนหน้านี้ตั้งแต่อายะฮฺที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าอย่าฆ่าลูก ๆ ของพวกเจ้าเพราะกลัวความยากจน** ﴾ จนถึงอายะฮฺนี้ ทั้งหมดล้วนแล้วเป็นความชั่วที่นำมาซึ่งการลงโทษและการรังเกียจยิ่ง ณ อัลลอฮฺ และเป็นสิ่งที่พระองค์ไม่พอพระทัยยิ่ง ส่วนนักวิชาการที่รายงานวิธีการอ่านว่า سَيِّئُهُ ﴿ **ความเลวของมัน** ﴾ ความหมายคือ สิ่งต่าง ๆ ที่อัลลอฮฺตรัสห้ามตั้งแต่อายะฮฺ ﴿ **และพระเจ้าของเจ้าบัญชาว่า พวกเจ้าอย่าเคารพสักการะผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น** ﴾ จนถึงอายะฮฺนี้ ﴿ **และอย่าเดินบนแผ่นดินอย่างเย่อหยิ่ง** ﴾ ความเลวของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นที่รังเกียจยิ่ง ณ อัลลอฮฺ และนี่คือการอธิบายของอิบนุ ญะรีรฺ ﵀

﴿ ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۗ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾ ﴾

39. นั่นคือส่วนหนึ่งจากฮิกมะฮฺที่พระเจ้าของเจ้าทรงวะฮีย์แก่เจ้า และเจ้าอย่าตั้งพระเจ้าอื่นใดเคียงคู่กับอัลลอฮฺ มิฉะนั้นเจ้าจะถูกโยนลงในนรกญะฮันนัม เป็นผู้ถูกครหา ถูกขับไล่

166. มุสลิม 3/1653

สิ่งที่ได้รับการกล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นวะฮีย์ และฮิกมะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า สิ่งที่เราได้สั่งใช้ทั้งหมดนี้เป็นคุณธรรมอันงดงาม และสิ่งที่เราสั่งห้ามนั้นก็เป็นคุณลักษณะที่ต่ำช้า ซึ่งล้วนแล้วเป็นสิ่งที่เราได้วะฮีย์แก่เจ้า โอ้ มุฮัมมัด เพื่อที่เจ้าจะได้สั่งสอนผู้คน ﴾ **และเจ้าอย่าตั้งพระเจ้าอื่นใดเคียงคู่กับอัลลอฮฺ มิฉะนั้นเจ้าจะถูกโยนลงในนรกญะฮันนัม เป็นผู้ถูกครหา** ﴿ คือ เจ้าจะตำหนิตัวเจ้าเอง อัลลอฮฺและผู้คนทั้งหลายก็จะตำหนิเจ้าเช่นกัน ﴾ **ถูกขับไล่** ﴿ คือ ถูกผลักไสออกจากความดีทั้งหลาย อิบนุ อับบาส และกอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง مَطْرُوْدًا (ถูกขับไล่)[167] ผู้ที่ถูกใช้ให้ปฏิบัติตามคำสั่งนี้คือประชาชาติทั้งมวลโดยผ่านทางรอซูลซึ่งเป็นผู้ที่มะอฺศูม (ปราศจากความผิด)

﴿ أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ ﴾

40. พระเจ้าของพวกเจ้าทรงเลือกลูกผู้ชายให้แก่พวกเจ้า และพระองค์ทรงเลือกเอามลาอิกะฮฺเป็นลูกผู้หญิงกระนั้นหรือ? แท้จริง พวกเจ้านั้นกำลังกล่าวคำพูดที่ร้ายกาจอย่างแน่นอน

ตอบโต้ผู้ที่กล่าวอ้างว่ามลาอิกะฮฺเป็นลูกสาวของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบโต้บรรดามุชริกีนผู้โกหกมดเท็จ ขออัลลอฮฺทรงสาปแช่งพวกเขา ซึ่งกล่าวอ้างว่าบรรดามลาอิกะฮฺนั้นเป็นเพศหญิง และเป็นลูกสาวของอัลลอฮฺ จากนั้นพวกเขาก็อิบาดะฮฺต่อมลาอิกะฮฺ ดังนั้น พวกเขาผิดพลาดอย่างมหันต์ในข้อกล่าวอ้างทั้งสาม พระองค์จึงตรัสตอบโต้พวกเขาว่า ﴾ **พระเจ้าของพวกเจ้าทรงเลือกลูกผู้ชายให้แก่พวกเจ้า** ﴿ คือ กำหนดลูกเพศชายสำหรับพวกเจ้า ﴾ **และพระองค์ทรงเลือกเอามลาอิกะฮฺเป็นลูกผู้หญิงกระนั้นหรือ** ﴿ คือ เลือกลูกผู้หญิงที่เป็นมลาอิกะฮฺสำหรับพระองค์เองตามที่พวกเจ้ากล่าวอ้างกระนั้นหรือ? จากนั้นพระองค์ตรัสตอบโต้พวกเขาอย่างรุนแรงอีกว่า ﴾ **แท้จริง พวกเจ้านั้นกำลังกล่าวคำพูดที่ร้ายกาจอย่างแน่นอน** ﴿ คือ คำพูดที่พวกเจ้าอ้างว่าอัลลอฮฺมีลูกและเป็นลูกสาวทั้งๆ ที่พวกเจ้าเองก็รังเกียจลูกสาว ถึงขั้นที่ฆ่าลูกที่เป็นเพศหญิงด้วยการฝังทั้งเป็น ฉะนั้นแล้วนี่เป็นการแบ่งส่วนที่ไม่ยุติธรรม และพระองค์ตรัสว่า

167. อัฏฏอบารี 17/446

﴿ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَٰنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾ ﴾

"และพวกเขากล่าวว่า 'พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงมีบุตร' (88) แน่นอนที่สุด พวกเจ้าได้นำมาซึ่งสิ่งร้ายแรงยิ่งใหญ่ (89) ชั้นฟ้าทั้งหลายแทบจะพังทลายลงมา และแผ่นดินก็แทบจะถล่มลึกลงไป และขุนเขาทั้งหลายก็แทบจะยุบทลายลงมาเป็นเสี่ยง ๆ (90) ที่พวกเขาอ้างว่าพระผู้ทรงกรุณาปรานีนั้นมีบุตร (91) และไม่เป็นการบังควรแก่พระผู้ทรงกรุณาปรานีที่พระองค์จะทรงมีบุตร (92) ไม่มีผู้ใดในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเว้นแต่เขาจะมายังพระผู้ทรงกรุณาปรานีในฐานะบ่าวคนหนึ่ง (93) แน่นอนที่สุดพระองค์ทรงรอบรู้ถึงพวกเขาและทรงนับพวกเขาอย่างถี่ถ้วนไว้แล้ว (94) และพวกเขาทุกคนจะมายังพระองค์ในวันกิยามะฮฺอย่างโดดเดี่ยว (95)"[168]

﴿ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾ ﴾

41. และโดยแน่นอน เราได้ชี้แจงในอัลกุรอานนี้ เพื่อพวกเขาจะได้ระลึก แต่มันมิได้เพิ่มสิ่งใดแก่พวกเขา นอกจากการเตลิดหนี

พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และโดยแน่นอน เราได้ชี้แจงในอัลกุรอานนี้** ﴾ หมายถึง ชี้แจงการลงโทษเพื่อที่พวกเขาจะได้สำนึกและตระหนักในหลักฐานอันชัดเจน และคำตักเตือนต่างๆ เพื่อที่พวกเขาจะได้ห่างไกลจากการตั้งภาคี การอธรรมและการโกหกมดเท็จ ﴿ **แต่มันมิได้เพิ่มสิ่งใดแก่พวกเขา** ﴾ คือ พวกที่อธรรม ﴿ **นอกจากการเตลิดหนี** ﴾ คือ หนีห่างจากสัจธรรม

168. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 88-95

﴿ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾ ﴾

42. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หากมีพระเจ้าอื่น ๆ คู่เคียงกับพระองค์ เช่นที่พวกเขากล่าวอ้างแล้ว เมื่อนั้น แน่นอน พวกมันจะแสวงหาทางไปสู่พระผู้ทรงครองบัลลังก์

43. มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ และพระองค์ทรงสูงส่งเหนือจากที่พวกเขากล่าวอ้าง อันเป็นการสูงส่งอย่างใหญ่หลวง

พระองค์ตรัสว่า จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด แก่บรรดามุชริกีนที่อ้างว่าอัลลอฮฺมีภาคีที่เป็นสิ่งถูกสร้างซึ่งพวกเขาเคารพสักการะมันเคียงคู่กับพระองค์เพื่อให้มันช่วยให้พวกเขาใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺมากขึ้น ถ้ามันเป็นเช่นที่พวกท่านได้กล่าวอ้างว่ามีพระเจ้าอื่นๆ คู่เคียงพระองค์เพื่อช่วยให้พวกท่านใกล้ชิดพระองค์และขอชะฟาอะฮฺจากพระองค์แล้วไซร้ แน่นอนว่า พระเจ้าจอมปลอมเหล่านั้นก็จำต้องเคารพสักการะและอิบาดะฮฺต่อพระองค์ และแสวงหาหนทางไปสู่การใกล้ชิดพระองค์อย่างแน่นอน ดังนั้น พวกท่านจงเคารพสักการะอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวเหมือนที่พวกมันเคารพสักการะพระองค์เช่นกัน ไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีมะอฺบูด[169] ที่จะเป็นสื่อกลางระหว่างพวกท่านกับอัลลอฮฺแต่อย่างใด เพราะพระองค์ไม่ประสงค์และไม่พอพระทัยที่จะให้พวกท่านกระทำเช่นนั้น อีกทั้งรังเกียจและตำหนิพฤติกรรมดังกล่าว โดยที่พระองค์ทรงห้ามเรื่องนี้ผ่านบรรดานบีและรอซูลของพระองค์

จากนั้นพระองค์ตรัสสรรเสริญและให้ความบริสุทธิ์แด่ตัวพระองค์เองว่า ﴾ **มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ และพระองค์ทรงสูงส่งเหนือจากที่พวกเขากล่าวอ้าง** ﴿ คือ บรรดามุชริกีนที่เป็นผู้ละเมิดและผู้อธรรมเหล่านั้นที่อ้างว่ามีพระเจ้าอื่นๆ คู่เคียงพระองค์ ﴾ **อันเป็นการสูงส่งอย่างใหญ่หลวง** ﴿ แต่แท้จริงแล้ว พระองค์คือ ผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง ผู้ทรงไม่ประสูติและไม่ทรงถูกประสูติ และไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์

---

169. สิ่งที่ถูกเคารพสักการะ - *ผู้แปล*

﴿ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾ ﴾

44. ชั้นฟ้าทั้งเจ็ดและแผ่นดินและทุกสิ่งที่อยู่ในนั้นสดุดีสรรเสริญแด่พระองค์ และไม่มีสิ่งใดเว้นแต่จะสดุดีด้วยการสรรเสริญพระองค์ แต่ว่าพวกเจ้าไม่เข้าใจคำสดุดีของพวกเขา แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงหนักแน่น ผู้ทรงอภัยเสมอ

ทุกสิ่งทุกอย่างสดุดีสรรเสริญอัลลอฮฺ ﷻ

พระองค์ตรัสว่า บรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินตลอดจนสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในนั้น ล้วนแล้วสรรเสริญสดุดีพระองค์ ให้ความบริสุทธิ์ ความยิ่งใหญ่ และความเกรียงไกรแด่พระองค์ และความสูงส่งเหนือจากสิ่งที่มุชริกีนเหล่านั้นกล่าวอ้าง และสิ่งเหล่านั้นยังยืนยันความเป็นเอกะในความเป็นพระเจ้าของพระองค์

ในทุกๆ สิ่งล้วนมีสัญญาณ เป็นหลักฐานว่าพระองค์คือผู้ทรงเอกะ

ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ ﴾

"ชั้นฟ้าทั้งหลายแทบจะพังทลายลงมา และแผ่นดินก็แทบจะถล่มลึกลงไป และขุนเขาทั้งหลายก็แทบจะยุบทลายลงมาเป็นเสี่ยงๆ (90) ที่พวกเขาอ้างว่าพระผู้ทรงกรุณาปรานีนั้นมีบุตร (91)"[170]

จากนั้นพระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และไม่มีสิ่งใดเว้นแต่จะสดุดีด้วยการสรรเสริญพระองค์** ﴾ คือ ไม่มีสิ่งใดๆ จากสิ่งถูกสร้างเว้นแต่มันจะสรรเสริญสดุดีพระองค์ ﴿ **แต่ว่าพวกเจ้าไม่เข้าใจคำสดุดีของพวกเขา** ﴾ พวกเจ้าไม่เข้าใจการสรรเสริญของพวกเขาหรอก โอ้ มนุษย์ทั้งหลาย

170. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 90-91

เพราะมันแตกต่างจากภาษาของพวกเจ้า และการสรรเสริญนี้ครอบคลุมถึงสิงสาราสัตว์ วัตถุและพืชพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นทัศนะที่แพร่หลายจากสองทัศนะในเรื่องนี้ ตามที่มีระบุในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี จากอิบนุ มัสอูด ซึ่งท่านได้กล่าวว่า "เรามักจะได้ยินการสรรเสริญของอาหารในขณะที่มันถูกบริโภค"[171] อิมามอะหฺมัดได้รายงานจาก มุอาซ บิน อนัส อัลญุฮะนี ﵁ ว่าท่านนบี ﷺ ได้เข้าไปหาคนกลุ่มหนึ่งซึ่งกำลังยืนอยู่บนสัตว์ที่เป็นพาหนะของพวกเขา แล้วท่านก็กล่าวแก่พวกเขาว่า

« ارْكَبُوهَا سَالِمَةً وَدَعُوهَا سَالِمَةً، وَلَا تَتَّخِذُوهَا كَرَاسِيَّ لِأَحَادِيْثِكُمْ فِي الطُّرُقِ وَالأَسْوَاقِ؛ فَرُبَّ مَرْكُوبَةٍ خَيْرٌ مِن رَاكِبِهَا، وَأَكْثَرُ ذِكْرًا لِلَّهِ مِنْهُ »

"พวกท่านจงขี่มันด้วยดีและลงจากมันด้วยดี และอย่าทำมันเหมือนเป็นเก้าอี้ที่พวกท่านจะนั่งพูดคุยกันตามถนนหนทางและตลาด เพราะบางทีสัตว์พาหนะอาจจะดีกว่าและระลึกถึงอัลลอฮฺมากกว่าผู้ที่ขี่มัน" [172]

ในหนังสือ สุนันอันนะซาอี จากอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ ได้กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ ห้ามการฆ่ากบ และกล่าวว่า การร้องของมันคือ การตัสบีฮฺ [173]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงหนักแน่น ผู้ทรงอภัยเสมอ** ﴾ หมายถึง พระองค์ไม่รีบเร่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนแต่จะประวิงเวลาและให้โอกาสเขา หากเขายังคงฝ่าฝืนและดื้อดึง พระองค์จะทรงลงโทษเขาซึ่งการลงโทษแห่งผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงอานุภาพ ดังที่มีฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และเศาะฮีฮฺมุสลิม ว่า

« إِنَّ اللَّهَ لَيُمْلِي لِلظَّالِمِ حَتَّى إِذَا أَخَذَهُ لَمْ يُفْلِتْهُ » قَرَأَ : « وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ »

"แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงประวิงเวลาแก่ผู้อธรรมจนกระทั่งเมื่อพระองค์ลงโทษเขาพระองค์จะไม่ปล่อยเขาแม้แต่น้อย" จากนั้น ท่านนบี ﷺ ได้อ่านอายะฮฺ [174]

---

171. ฟัตฮุลบารี 6/679

172. อะหฺมัด 3/439 สายรายงานเฎาะอีฟ

173. ไม่พบฮะดีษตามสำนวนนี้ในหนังสือ สุนันอัศศุฆรอ และ สุนันอัลกุบรอ ของอันนะซาอี แต่มีฮะดีษเศาะฮีฮฺ เกี่ยวกับการห้ามฆ่ากบ รายงานโดยอบูดาวูด 3871, 5269, อันนะซาอี 4360 และ อะหฺมัด 3/453 โดยเชคอัลบานี ให้ทัศนะว่า เศาะฮีฮฺ

174. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 102

“และเช่นนี้แหละคือ การลงโทษของพระเจ้าของเจ้า เมื่อพระองค์ทรงลงโทษหมู่บ้านซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อธรรม แท้จริง การลงโทษของพระองค์นั้นเจ็บแสบสาหัส” [175]

หรืออายะฮฺที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ ﴾

“และกี่เมืองมาแล้ว เราได้ประวิงเวลาการลงโทษมัน โดยที่ชาวเมืองนั้นอธรรม แล้วเราได้ลงโทษทำลายมัน และยังเรานั้น คือทางกลับ (48)” [176]

﴿ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ ﴿٤٥﴾ ﴾

“ฉะนั้นกี่เมืองมาแล้ว เราได้ทำลายมันโดยที่ชาวเมืองนั้นอธรรม และมันได้พังพาบลงมา และกี่บ่อน้ำที่ถูกทอดทิ้ง และกี่ปราสาทสูงที่มั่นคง (41)” [177]

ดังนั้น ผู้ใดที่ละเลิกจากจากการฝ่าฝืนหรือการปฏิเสธศรัทธา พร้อมกับเตาบัตและกลับตัวไปสู่อัลลอฮฺแล้ว พระองค์จะทรงให้อภัยแก่เขา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١١٠﴾ ﴾

“และผู้ใดที่กระทำความชั่วหรืออธรรมแก่ตัวเอง แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ เขาก็จะพบว่าอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยโทษ เป็นผู้ทรงเมตตา (110)”[178]

ดังนั้น พระองค์จึงตรัส ณ ที่นี้ว่า ﴿ **แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงหนักแน่น ผู้ทรงอภัยเสมอ** ﴾ เช่นเดียวกับที่พระองค์ตรัสในตอนท้ายซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ ว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ ﴾

“แท้จริง อัลลอฮฺทรงค้ำจุนชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเอาไว้มิให้มันหล่นลงมา และหากมันทั้งสองหล่นลงมา ก็ไม่มีผู้ใดค้ำจุนมันทั้งสองไว้ได้ นอกจากพระองค์ แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ทรงขันติ ผู้ทรงอภัยเสมอ (41)”[179]

175. ฟัตฮุลบารี 8/205
176. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 48
177. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 45
178. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 110
179. ซูเราะฮฺ ฟาฏิร อายะฮฺที่ 41

จนถึงอายะฮฺ

﴿ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾ ﴾

"และหากอัลลอฮฺจะทรงเอาโทษมนุษย์ตามที่พวกเขาได้ขวนขวายเอาไว้แล้ว พระองค์จะไม่ทรงให้เหลือไว้บนหน้าแผ่นดินซึ่งสัตว์โลกต่าง ๆ แต่ว่าพระองค์ทรงประวิงเวลาให้พวกเขาจนถึงเวลาที่ถูกกำหนดไว้ ครั้นเมื่อวาระกำหนดของพวกเขาได้มาถึง เมื่อนั้นแหละ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นปวงบ่าวของพระองค์เสมอ (45)"[180]

﴿ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾ ﴾

45. และเมื่อเจ้าอ่านอัลกุรอาน เราได้ให้มีม่านบังกั้นไว้ระหว่างเจ้าและบรรดาผู้ไม่ศรัทธาต่อวันปรโลก

46. และเราได้ให้มีสิ่งปิดกั้นหัวใจของพวกเขาเพื่อมิให้พวกเขาเข้าใจมัน (อัลกุรอาน) และ (เราได้ทำให้) หูของพวกเขานั้นหนวก และเมื่อเจ้ากล่าวถึงพระเจ้าของเจ้าในอัลกุรอานเพียงพระองค์เดียว พวกเขาก็ผินหลังของพวกเขาในสภาพที่เตลิดหนี

การปกปิดหัวใจบรรดามุชริกีน

อัลลอฮฺ ﷻ ดรัสแก่มุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ว่า และเมื่อเจ้าอ่านอัลกุรอานแก่มุชริกีนเหล่านั้น เราจะกางม่านที่ถูกซ่อนไว้ กั้นระหว่างเจ้าและพวกเขา กอตาดะฮฺ และ อิบนุซัยดฺ กล่าวว่า หมายถึง สิ่งปิดกั้นหัวใจพวกเขา[181] ดังที่พระองค์ตรัสว่า

180. ซูเราะฮฺ ฟาฏิร อายะฮฺที่ 45

181. อัฏฏอบารี 17/457

﴿ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّنَا عَامِلُونَ ۝٥ ﴾

"และพวกเขากล่าวว่า หัวใจของเราถูกปิดกั้นจากสิ่งที่พวกท่านเชิญชวนเราไปสู่สิ่งนั้น และในหูของเราก็หนวก และระหว่างเรากับท่านก็มีม่านกั้นอยู่ ดังนั้น ท่านจงทำ (สิ่งที่ท่านพึงกระทำ) เถิด สำหรับพวกเราก็จะทำ (ตามที่เราต้องการจะกระทำ) ⑤"[182]

﴿ حِجَابًا مَسْتُورًا ﴾ ซึ่งหมายถึง มีสิ่งปิดกั้นมิให้สิ่งที่ท่านกำลังบอกนั้นมาถึงเรา คำว่า ﴿ **ม่านบัง** ﴾ แต่มีทัศนะว่าหมายถึง ถูกซ่อนไว้ไม่ให้สายตามองเห็น กระนั้นก็ตามมันก็หมายถึง ม่านบังระหว่างพวกเขากับฮิดายะฮฺ

อัลฮาฟิซ อบูยะอฺลา อัลมูศิลี ได้รายงานว่า อัสมาอฺ บินติ อบูบักรฺ ได้กล่าวว่า เมื่ออายะฮฺ ﴿ تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ **"มือทั้งสองของอบีละฮับจงพินาศ และเขาก็พินาศแล้ว"** ﴾ ถูกประทานลงมา นางอุมมุ ญะมีล (ภรรยาของอบีละฮับ) ได้เดินมาพร้อมกับการโอดครวญ และในมือของนางมีก้อนหินก้อนหนึ่ง พร้อมกับกล่าวว่า "โอ้ มุซัมมัม[183] เรามาแล้ว[184] ศาสนาของเขา เรารังเกียจแล้ว และกิจการของเขา เราปฏิเสธแล้ว" ในขณะนั้นท่านนบี ﷺ นั่งอยู่กับอบูบักรฺ ซึ่งเขาได้กล่าวกับท่านนบีว่า "นางคนนี้เดินมาหา และฉันกลัวว่านางจะเห็นท่าน" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "นางจะไม่เห็นฉันหรอก" จากนั้นท่านนบีได้อ่านอายะฮฺอัลกุรอานให้รอดพ้นจากนาง

﴿ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ۝٤٥ ﴾

"และเมื่อเจ้าอ่านอัลกุรอาน เราได้ให้มีม่านบังกั้นไว้ระหว่างเจ้าและบรรดาผู้ไม่ศรัทธาต่อวันปรโลก ㊺"[185]

จากนั้น นางได้เดินมาและยืนตรงหน้าอบูบักรฺ โดยไม่เห็นท่านนบี ﷺ นางกล่าวว่า "โอ้ อบูบักรฺ ฉันได้ยินมาว่าสหายของท่านได้กล่าวร้ายต่อฉันหรือ" อบูบักรฺตอบว่า "เปล่าเลย ขอสาบานด้วยพระเจ้าของบ้านหลังนี้ (กะอฺบะฮฺ) เขาไม่ได้กล่าวร้ายต่อเธอ" นางจึงได้เดินจากไปพลางกล่าวว่า "พวกกุเรชรู้ดีว่า ฉันคือลูกของผู้นำพวกเขา"[186]

---

182. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 5

183. **مُذَمَّم** อ่านว่า มุซัมมัม หมายถึง ผู้ที่ถูกตำหนิ ซึ่งตรงข้ามกับคำว่า **مُحَمَّد** ที่หมายถึง ผู้ที่ถูกสรรเสริญ กล่าวคือ นางต้องการเยาะเย้ยท่านนบี ﷺ - *ผู้แปล*

184. หรือ "เราปฏิเสธแล้ว" อบูมูซา หนึ่งในสายรายงานได้กล่าวไว้

185. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 45

186. มุสนัด อบียะอฺลา 1/53

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً และเราได้ให้มีสิ่งปิดกั้นหัวใจของพวกเขา ﴾ คำว่า أَكِنَّةً เป็นพหูพจน์ของคำว่า كِنَان ซึ่งหมายถึง สิ่งที่ปกคลุมหัวใจ (เพื่อมิให้พวกเขาเข้าใจมัน) เพื่อมิให้เข้าใจอัลกุรอาน ﴿ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا และ (เราได้ทำให้) **หูของพวกเขานั้นหนวก** ﴾ คำว่า وَقْرًا หมายถึง الثِقْل ซึ่งมีความหมายคือ ความหนวกของหูที่ปิดกั้นพวกเขามิให้สดับตรับฟังอัลกุรอานอันจะทำให้พวกเขาได้รับประโยชน์และทางนำ

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และเมื่อเจ้ากล่าวถึงพระเจ้าของเจ้าในอัลกุรอานเพียงพระองค์เดียว** ﴾ เมื่อเจ้าให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ ﷻ ในการอ่านอัลกุรอานและเมื่อเจ้ากล่าวว่า لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ) ﴿ **พวกเขาก็ผินหลังของพวกเขาในสภาพที่เตลิดหนี** ﴾ เช่นเดียวกันกับอายะฮฺ

﴿ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ ﴾

"และเมื่อ (พระนาม) อัลลอฮฺถูกกล่าวเพียงพระองค์เดียว จิตใจของบรรดาผู้ไม่ศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮฺก็รังเกียจ แต่เมื่อบรรดาเจว็ดถูกกล่าวนอกจากพระองค์เมื่อนั้นพวกเขาก็ดีใจ (45)" [187]

กอตาดะฮฺ ได้อธิบายอายะฮฺ ﴿ **และเมื่อเจ้ากล่าวถึงพระเจ้าของเจ้าในอัลกุรอานเพียงพระองค์เดียว พวกเขาก็ผินหลังของพวกเขาในสภาพที่เตลิดหนี** ﴾ ว่า เมื่อบรรดามุสลิมีนกล่าวว่า لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ) พวกมุชริกีนต่างก็แสดงการปฏิเสธและไม่พอใจ อิบลีสและพรรคพวกของมันก็เดือดร้อน แต่อัลลอฮฺประสงค์ที่จะให้คำนี้ดำเนินอยู่ต่อไป ทรงช่วยเหลือ สนับสนุนและทำให้คำนี้สูงส่งและประจักษ์เหนือทุกฝ่ายที่ต่อต้าน ผู้ใดใช้คำคำนี้ในการถกเถียง เขาจะได้รับความสำเร็จ ผู้ใดที่ต่อสู้เพื่อคำคำนี้ เขาจะได้รับชัยชนะ ในขณะนั้นผู้ที่เข้าใจมีเพียงชาวคาบสมุทรอาหรับที่เป็นมุสลิม ซึ่งอาศัยอยู่ในรัศมีที่ใช้เวลาเดินทางเพียงไม่กี่คืน ในขณะที่หากเดินทางห่างออกไปนานเท่านาน พบเจอผู้คนมากมายหลายกลุ่ม ก็จะไม่พบว่ามีผู้ใดเข้าใจหรือยอมรับกะลิมะฮฺดังกล่าวเลย[188]

---

187. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 45

188. อัฏฏอบารี 17/458

﴿ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَى إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾ انْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾ ﴾

47. เรารู้ดียิ่งถึงสิ่งที่พวกเขาฟังมัน ขณะที่พวกเขาเงี่ยหูฟังเจ้า และขณะที่พวกเขาปรึกษากันลับ ๆ โดยพวกอธรรมกล่าวว่า พวกท่านมิได้ตามผู้ใด นอกจากผู้ถูกเวทมนตร์เท่านั้น

48. จงดูเถิด พวกเขาเปรียบเทียบเจ้าอย่างไรบ้าง ดังนั้น พวกเขาได้หลงแล้ว พวกเขาไม่สามารถหาทางใด ๆ ได้

พวกกุเรชพูดคุยกันอย่างลับๆ หลังจากฟังอัลกุรอาน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกท่านนบี ﷺ ในสิ่งที่บรรดาผู้นำกุเรชได้พูดคุยระหว่างกันอย่างลับๆ หลังจากที่พวกเขาได้แอบฟังท่านอ่านอัลกุรอาน โดยพวกเขาได้กล่าวหาว่าท่านถูกทำไสยศาสตร์ ตามทัศนะส่วนใหญ่ مَسْحُوْرٌ คำนี้มาจากรากศัพท์ว่า اَلسِّحْرُ หมายถึง ไสยศาสตร์ หรือมาจากคำว่า السُحْر ที่แปลว่า ปอด ตามทัศนะนี้อายะฮฺข้างต้นก็จะมีความหมายว่า “พวกท่านมิได้ตามผู้ใด นอกจากคนคนหนึ่งที่กินดื่ม (เหมือนมนุษย์ทั่วไป)” แต่ทัศนะนี้มีข้อตำหนิ เพราะสิ่งที่พวกกุเรชต้องการสื่อคือมุฮัมมัดนั้นถูกทำไสยศาสตร์ และมีบางคนกล่าวหาว่าท่านคือนักกวี บ้างก็ว่าเป็นหมอดู บ้างก็ว่าเป็นคนวิกลจริต หรือนักไสยศาสตร์ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **จงดูเถิด พวกเขาเปรียบเทียบเจ้าอย่างไรบ้าง ดังนั้น พวกเขาได้หลงแล้ว พวกเขาไม่สามารถหาทางใด ๆ ได้** ﴾ หมายถึง พวกเขามิได้รับทางนำสู่สัจธรรม ไม่ได้รับการช่วยเหลือใดๆ

มุฮัมมัด บิน อิสฮาก ได้ระบุในหนังสือ อัซซีเราะฮฺ (หนังสือประวัตินบี) ว่า มุฮัมมัด บิน มุสลิม บิน ชิฮาบ อัซซุฮรี ได้รายงานว่า อบูซุฟยาน บิน ฮัรบฺ พร้อมกับ อบูญะฮัล บิน ฮิชาม และอัลอัคนัส บิน ชะรีก บิน อัมรฺ บิน วะฮบฺ อัษษะกอฟี ซึ่งเป็นพันธมิตรกับเผ่าบนีซุฮเราะฮฺ ทั้งหมดได้ออกไปแอบฟังท่านนบีละหมาดในค่ำคืนหนึ่งในบ้านของท่าน (โดยมิได้นัดกัน) แต่ละคนได้หาที่นั่งเพื่อแอบฟังโดยไม่รู้ว่าคนอื่นนั่งอยู่ตรงไหน พวกเขาได้แอบฟังจนถึงรุ่งอรุณจากนั้นก็แยกย้ายกันกลับบ้าน จนเมื่อได้เจอกันระหว่างทาง พวกเขาต่างก็กล่าวตำหนิกันและกันว่า

พวกท่านอย่าได้กลับมาฟังอีกเพราะถ้ามีคนเห็นพวกท่าน ต้องมีเรื่องอย่างแน่นอน จากนั้นพวกเขาต่างก็แยกย้ายกัน จนกระทั่งถึงค่ำคืนต่อมา พวกเขาแต่ละคนก็กลับมายังที่เดิมและแอบฟังจนรุ่งอรุณ จากนั้นก็แยกย้ายกันกลับบ้าน และเมื่อได้มาเจอกันระหว่างทาง พวกเขาก็กล่าวตำหนิกันและกันดังเช่นคืนก่อนหน้าและได้แยกย้ายกลับบ้าน จนมาถึงค่ำคืนที่สาม พวกเขาแต่ละคนก็กลับมายังที่เดิมและแอบฟังจนรุ่งอรุณ จากนั้นก็แยกย้ายกันกลับบ้านและเมื่อได้มาเจอกันระหว่างทาง พวกเขาก็กล่าวตำหนิกันและกันว่าเราจะไม่ไปไหนจนกว่าจะให้คำมั่นสัญญาว่าเราจะไม่กลับมาอีก เมื่อต่างได้สัญญากันแล้วก็แยกย้ายกลับบ้าน เมื่อถึงเวลาเช้า อัลอัคนัส บินชะรีก ก็ถือไม้เท้าออกจากบ้านไปหาอบูซุฟยานที่บ้าน และถามเขาว่า "โอ้ อบูฮันศอละฮฺ ท่านจงบอกฉันทีเถิดว่าท่านคิดเห็นอย่างไรกับสิ่งที่ได้ฟังจากมุฮัมมัด?" เขาตอบว่า "โอ้ อบูษะอฺละบะฮฺ ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ฉันได้ฟังหลายๆ อย่างที่ฉันรู้ดีและรู้ว่ามีความหมายอย่างไร และมีหลายอย่างที่ฉันไม่รู้ความหมาย" อัลอัคนัส จึงกล่าวตอบว่า "ฉันก็เช่นเดียวกันกับท่าน ขอสาบานด้วยพระองค์ที่ท่านได้สาบาน" จากนั้นเขาก็ได้เดินทางออกไปหาอบูญะฮัลที่บ้านของเขา และกล่าวถามเขาว่า "โอ้ อบุลฮะกัม ท่านเห็นอย่างไรต่อสิ่งที่ท่านได้ฟังจากมุฮัมมัด?" เขาตอบว่า "ฉันได้ฟังอะไรนั่นหรือ[189] (ตระกูล) เราและตระกูลอับดุมะนาฟต่างก็แข่งขันกันในเรื่องเกียรติยศ พวกเขาเลี้ยงอาหาร เราก็เลี้ยงอาหารด้วย พวกเขาแบกขน (สินค้า) เราก็แบกขน (สินค้า) พวกเขาบริจาค เราก็บริจาค จนเราขับเคี่ยวกันในกองคาราวาน และเราก็คู่คี่สูสีกันในเรื่องต่างๆ แต่เมื่อพวกเขาบอกว่า เรามีนบีที่ได้รับวะฮีย์จากฟ้า แล้วเมื่อใดเราจะได้เช่นนี้บ้าง? ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ เราไม่ศรัทธาต่อเขา (มุฮัมมัด) และไม่เชื่อเขาเป็นอันขาด" จากนั้นอัลอัคนัสก็ได้ปลีกตัวออกไป[190]

۞ وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾ قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ

189. หมายถึง ท่านรู้อยู่แล้วว่า ฉันได้ฟังอะไร - *ผู้แปล*

190. อิบนุ ฮิชาม 1/337

يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾

49. และพวกเขากล่าวว่า เมื่อเราเป็นกระดูกและร่วนยุ่ยแล้ว เราจะถูกให้ฟื้นขึ้นเพื่อกำเนิดใหม่กระนั้นหรือ?

50. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หากพวกเจ้าเป็นหินหรือเหล็ก

51. หรือสิ่งถูกสร้างใดที่ (พวกท่านคิดว่า) มันยิ่งใหญ่ในหัวใจของพวกท่าน ดังนั้น พวกเขาจะกล่าวว่า ผู้ใดเล่าจะให้เรากลับขึ้นมาอีก จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า (ผู้นั้นคือ) พระองค์ผู้ทรงบังเกิดพวกท่านในครั้งแรก แล้วพวกเขาก็สั่นศีรษะของพวกเขาแก่เจ้า และกล่าวว่า เมื่อใดเล่า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หวังว่ามันใกล้เข้ามาแล้ว

52. วันที่พระองค์จะทรงเรียกร้องพวกเจ้าและพวกเจ้าจะตอบสนองด้วยการสรรเสริญพระองค์ และพวกเจ้าจะนึกว่ามิได้อยู่ (ในโลกนี้) เว้นแต่เพียงชั่วครู่เท่านั้น

การตอบโต้ผู้ที่ไม่ศรัทธาต่อการมีชีวิตหลังความตาย

อัลลอฮฺ ﷻ ดรัสถึงบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาที่ไม่เชื่อในการฟื้นคืนชีพหลังจากความตาย ซึ่งพวกเขากล่าวถามในเชิงปฏิเสธว่า ﴾ **เมื่อเราเป็นกระดูกและร่วนยุ่ยแล้ว** ﴿ หมายถึง เป็นดินตามทัศนะของมุญาฮิด ส่วนอะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่าหมายถึง ฝุ่น[191] ﴾ **เราจะถูกให้ฟื้นขึ้นเพื่อกำเนิดใหม่กระนั้นหรือ?** ﴿ ในวันกิยามะฮฺ หลังจากที่เราย่อยสลายและไม่มีตัวตนแล้ว ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงพวกเขาในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ ﴾

"พวกเขาจะกล่าวว่า พวกเราจะถูกให้กลับไปอยู่ในสภาพเดิมอีกกระนั้นหรือ? (10) เมื่อเราได้กลายเป็นกระดูกที่ผุแล้วกระนั้นหรือ (11) พวกเขากล่าวว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นก็เป็นการกลับไปที่ขาดทุน (12) ความจริงมันเป็นเพียงเสียงก้องครั้งเดียวเท่านั้น (13)"[192]

191. อัฏฏอบารี 17/464

192. ซูเราะฮฺ อันนาซิอาต อายะฮฺที่ 10-13

หรือในอายะฮฺ

﴿ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ ﴾

"และเขาได้ยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบแก่เรา และเขาได้ลืมต้นกำเนิดของเขา เขากล่าวว่า ใครเล่าจะให้กระดูกมีชีวิตขึ้นมาอีกในเมื่อมันเป็นผุยผงไปแล้ว (78) จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พระผู้ทรงให้กำเนิดมันครั้งแรกนั้น ย่อมจะทรงให้มันมีชีวิตขึ้นมาอีก และพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้การบังเกิดทุกสิ่ง (79)"[193]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงสั่งรอซูล ﷺ ให้ตอบพวกเขาว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หากพวกท่านเป็นหินหรือเหล็ก** ﴿ ซึ่งทั้งสองสิ่งถือเป็นวัตถุที่แข็งแรงกว่ากระดูกและผงฝุ่น ﴾ **หรือสิ่งถูกสร้างใดที่ (พวกท่านคิดว่า) มันยิ่งใหญ่ในหัวใจของพวกท่าน** ﴿ อิบนุ อิสฮาก ได้รายงานจาก อิบนุ อบีนะญีฮฺ จากมุญาฮิด จากอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า หมายถึง ความตาย อะฏิยะฮฺได้รายงานจาก อิบนุ อุมัรฺ ในการอธิบายอายะฮฺนี้ว่าหมายถึง "แม้ว่าพวกท่านเป็นศพก็ตาม พระองค์ก็จะทรงทำให้พวกท่านฟื้นคืนชีพอย่างแน่นอน" และนี่เป็นทัศนะของสะอีด บิน ญุเบรฺ, อบูศอลิหฺ, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก และคนอื่นๆ[194] ดังนั้น ความหมายของอายะฮฺนี้คือ ถ้าหากพวกท่านจินตนาการว่าพวกท่านได้เสียชีวิตกลายเป็นศพซึ่งตรงข้ามกับการมีชีวิต แน่นอนว่า อัลลอฮฺจะทรงทำให้พวกท่านฟื้นคืนชีพหากพระองค์ทรงประสงค์เพราะไม่มีสิ่งใดที่จะขัดขวางสิ่งที่พระองค์ประสงค์ได้ มุญาฮิด กล่าวว่า ﴾ **หรือสิ่งถูกสร้างใดที่ (พวกท่านคิดว่า) มันยิ่งใหญ่ในหัวใจของพวกท่าน** ﴿ หมายถึง ชั้นฟ้า แผ่นดินและภูเขา และบางทัศนะบอกว่าความหมายคือ "พวกท่านจะเป็นอะไรก็ได้ตามที่ต้องการเป็น อัลลอฮฺ ﷻ ก็จะทรงทำให้พวกท่านกลับมามีชีวิตใหม่หลังจากเสียชีวิตแล้ว"

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเขาจะกล่าวว่า ผู้ใดเล่าจะให้เรากลับขึ้นมาอีก** ﴿ หมายถึงผู้ใดเล่าจะทำให้เรากลับไปมีชีวิตเมื่อเราได้กลายเป็นหินหรือเหล็กหรือสิ่งอื่นใดที่แข็งแกร่ง ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า (ผู้นั้นคือ) พระองค์ผู้ทรงบังเกิดพวกท่านในครั้งแรก** ﴿ คือ ผู้ทรงสร้างพวกท่านเมื่อตอนที่พวกท่านไม่มีตัวตนใดๆ เลย จากนั้นพวกท่านก็กลายเป็นมนุษย์แพร่กระจายออกไป ย่อมทรงมีอำนาจที่จะให้พวกท่านกลับมีชีวิตอีกครั้งแม้ว่าพวกท่านจะกลายเป็นวัตถุใดๆ ก็ตาม ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ﴾

---

193. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 78-79

194. อัฏฏอบารี 17/463

"และพระองค์คือ ผู้ทรงเริ่มแรกในการสร้าง แล้วทรงให้มันกลับขึ้นมาอีก และมันเป็นการง่ายยิ่งแก่พระองค์" [195]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แล้วพวกเขาก็สั่นศีรษะของพวกเขาแก่เจ้า** ﴾ อิบนุ อับบาส และกอตาดะฮฺ อธิบายว่า พวกเขาสั่นศีรษะไปมาแสดงการล้อเลียน[196] ซึ่งเป็นความหมายที่ชาวอาหรับรู้กันดี เพราะคำว่า الإِنْغَاض[197] ตามความหมายภาษาอาหรับคือ การเคลื่อนไหวจากล่างขึ้นบนหรือบนลงล่าง จึงมีการเรียกลูกนกกระจอกเทศว่า نَغْضٌ เพราะมันเดินเร็วและสั่นหัวไปมา เช่นเดียวกันเราจะกล่าวว่า نَغَضَتْ سِنُّهُ ฟันคลอนเมื่อมันเคลื่อนขึ้นจากรากของมัน

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และ (พวกเขา) กล่าวว่า เมื่อใดเล่า** ﴾ เป็นคำถามที่แสดงถึงการไม่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นจริง ดังที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾

"และพวกเขาจะกล่าวว่า เมื่อใดเล่าสัญญานี้ (จะปรากฏ) หากพวกท่านสัตย์จริง?" [198]

หรือในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ﴾

"บรรดาผู้ไม่ศรัทธาในเรื่องนี้เร่งเร้าจะให้เกิดขึ้น"[199]

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสสั่งให้รอซูลของพระองค์ตอบพวกเขาว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หวังว่ามันใกล้เข้ามาแล้ว** ﴾ กล่าวคือ พวกท่านจงระวังไว้เถิด แท้จริงแล้วมันอยู่ใกล้พวกท่านมาก และจะมาถึงพวกท่านอย่างแน่นอน เพราะสิ่งที่กำลังมา ต้องมาถึงสักวันหนึ่ง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **วันที่พระองค์จะทรงเรียกร้องพวกเจ้า** ﴾ ดังเช่นอายะฮฺ

﴿ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴾

---

195. ซูเราะฮฺ อัรรูม อายะฮฺที่ 27
196. อัฏฏอบารี 17/467
197. ที่มาจากคำว่า فَسَيُنْغِضُونَ ในอายะฮฺนี้
198. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 18
199. ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 18

"เมื่อพระองค์ทรงร้องเรียกพวกเจ้าอีกครั้งหนึ่งให้ออกจากแผ่นดิน เมื่อนั้นพวกเจ้าก็จะออกมากัน"[200]

กล่าวคือ เมื่อพระองค์ทรงสั่งให้พวกเจ้าออกจากแผ่นดิน (ที่พวกเจ้าถูกฝังอยู่) ก็จะไม่มีสิ่งใดมาขัดขวางหรือห้ามพระองค์ได้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴾

"และกิจการของเรา (ในการสร้าง) นั้นเพียง (บัญชา) ครั้งเดียว คล้ายกับชั่วพริบตาเดียว"[201]

หรืออายะฮฺ

﴿ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴾

"แท้จริง เมื่อเราปรารถนาคำตรัสของเราแก่สิ่งใด เราก็จะกล่าวแก่มันว่า 'จงเป็น' แล้วมันก็เป็นขึ้น"[202]

หรืออายะฮฺ

﴿ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ ﴾

"ความจริงมันเป็นเพียงเสียงก้องครั้งเดียวเท่านั้น ⑬ แล้วเมื่อนั้นพวกเขาก็จะออกมายังที่ราบโล่ง ⑭"[203]

มันคือ เสียงดังกึกก้องเพียงครั้งเดียว แล้วมนุษย์ทุกคนก็จะออกมาจาก (หลุมศพ) ใต้พื้นดินไปยังหน้าแผ่นดิน ดังที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **วันที่พระองค์จะทรงเรียกร้องพวกเจ้า และพวกเจ้าจะตอบสนองด้วยการสรรเสริญพระองค์** ﴿ กล่าวคือ พวกเจ้าทุกคนจะลุกขึ้นยืนซึ่งเป็นการตอบรับคำบัญชาของพระองค์ และนอบน้อมต่อความประสงค์ของพระองค์

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และพวกเจ้าจะนึก** ﴿ ในวันที่พวกเจ้าฟื้นคืนชีพจากหลุมฝังศพว่า พวกเจ้า ﴾ **มิได้อยู่** ﴿ ในโลกดุนยา ﴾ **เว้นแต่เพียงชั่วครู่เท่านั้น** ﴿ ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกันกับอายะฮฺ

﴿ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿٤٦﴾ ﴾

200. ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 25
201. ซูเราะฮฺ อัลเกาะมัรฺ อายะฮฺที่ 50
202. ซูเราะฮฺ อันนะห์ลฺ อายะฮฺที่ 40
203. ซูเราะฮฺ อันนาซิอาต อายะฮฺที่ 13-14

“วันที่พวกเขาจะเห็นมัน (วันกิยามะฮฺ) ประหนึ่งว่าพวกเขามิได้พำนักอยู่ในโลกนี้เว้นแต่เพียงชั่วครู่หนึ่งของยามเย็นและยามเช้าของมันเท่านั้น (46)”[204]

และอายะฮฺ

﴿ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ ﴾

“วันซึ่งสังข์จะถูกเป่า และในวันนั้นเราจะรวมนักโทษทั้งหลายที่มีตาสีฟ้าไว้ด้วยกัน (102) พวกเขาจะกระซิบกระซาบระหว่างกันว่า ‘พวกท่านมิได้พักในโลกนี้นอกจากเพียงสิบ (วัน) เท่านั้น’ (103) เรารู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเขากล่าวกัน เมื่อผู้มีความคิดที่ดีที่สุดในหมู่พวกเขากล่าวว่า ‘พวกท่านมิได้พักอยู่ นอกจากเพียงวันเดียวเท่านั้น’ (104)”[205]

และอายะฮฺ

﴿ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ ﴾

“และเมื่อวันอวสานเกิดขึ้น ผู้กระทำผิดทั้งหลายจะสาบานว่า พวกเขามิได้พำนักอยู่ (ในโลกดุนยา) นอกจากเพียงชั่วครู่ชั่วยามเท่านั้น เช่นนั้นแหละ พวกเขาถูกให้หันออก (จากความจริงสู่ความเท็จ) (55)”[206]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ ﴾

“พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้าพำนักอยู่ในแผ่นดินเป็นจำนวนกี่ปี (112) พวกเขากล่าวตอบว่า เราพำนักอยู่วันหนึ่งหรือส่วนหนึ่งของวัน ขอพระองค์โปรดถามนักคำนวณที่เชี่ยวชาญเถิด (113) พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้ามิได้พำนักอยู่เว้นแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น หากพวกเจ้ารู้ (114)”[207]

---

204. ซูเราะฮฺ อันนาซิอาต อายะฮฺที่ 46
205. ซูเราะฮฺ ฏอฮา อายะฮฺที่ 102-104
206. ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 55
207. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 112-114

﴿ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٥٣﴾ ﴾

53. และจงกล่าวแก่ปวงบ่าวของข้าว่า พวกเขาจงกล่าวแต่คำพูดที่ดีเถิด เพราะแท้จริง ชัยฏอนนั้นมันยุแหย่ระหว่างพวกเขา แท้จริง ชัยฏอนนั้นเป็นศัตรูที่เปิดเผยของมนุษย์

ปวงบ่าวจงพูดด้วยคำพูดที่ดี และอย่างสุภาพ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้ท่านรอซูลบอกแก่ปวงบ่าวว่าพวกเขาจงใช้คำพูดที่ดีในการพูดคุยสนทนา เพราะหากไม่เช่นนั้นแล้ว ชัยฏอนจะยุแหย่ระหว่างพวกเขาและนำคำพูดที่ไม่ดีเหล่านั้นสู่การกระทำ อันนำมาซึ่งการบาดหมาง ทะเลาะเบาะแว้งหรือแม้กระทั่งเข่นฆ่ากัน เพราะชัยฏอนคือ ศัตรูของอาดัมและมนุษย์ทั้งหลายนับตั้งแต่ที่มันปฏิเสธการสุญูดต่ออาดัม และมันเป็นศัตรูที่ชัดแจ้ง เพราะเหตุนี้จึงห้ามมิให้มุสลิมใช้อาวุธหรือของมีคมใดๆ ชี้ไปยังพี่น้องของเขา เพราะชัยฏอนอาจจะยื้อแย่งหรือยุแหย่ทำให้พลาดพลั้งเกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้ อิมามอะหฺมัดได้รายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ؓ ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« لَا يُشِيرَنَّ أَحَدُكُمْ إِلَى أَخِيهِ بِالسِّلَاحِ، فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي أَحَدُكُمْ لَعَلَّ الشَّيْطَانَ أَنْ يَنْزِعَ فِي يَدِهِ، فَيَقَعُ فِي حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ »

"คนหนึ่งคนใดอย่าได้ชี้พี่น้องของเขาด้วยอาวุธ เพราะเขาไม่รู้หรอกว่าชัยฏอนอาจจะยื้อแย่งสิ่งที่อยู่ในมือของเขา ทำให้เขาต้องตกลงไปในหลุมของไฟนรก" ฮะดีษนี้บันทึกโดย อัลบุคอรี และมุสลิม [208]

208. ฟัตฮุลบารี 13/26 และมุสลิม 4/2020

﴿ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ ﴾

54. พระเจ้าของพวกเจ้าทรงรู้จักพวกเจ้าดียิ่ง หากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทรงเมตตาพวกเจ้า หรือหากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทรงลงโทษพวกเจ้า และเรามิได้ส่งเจ้ามาเป็นผู้คุ้มครองพวกเขาแต่ประการใด

55. และพระเจ้าของเจ้าทรงรู้ดียิ่งถึงผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และโดยแน่นอน เราได้ให้นบีบางคนมีความประเสริฐมากกว่าอีกบางคน และเราได้ให้ซะบูรฺแก่ดาวูด

พระองค์ตรัสว่า ﴾ **พระเจ้าของพวกเจ้าทรงรู้จักพวกเจ้าดียิ่ง** ﴿ โอ้ มนุษย์ทั้งหลาย ข้ารู้ดียิ่งว่าผู้ใดที่สมควรและไม่สมควรได้รับทางนำ ﴾ **หากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทรงเมตตาพวกเจ้า** ﴿ ด้วยการช่วยเหลือให้พวกเจ้าเชื่อฟังและนอบน้อมต่อพระองค์ ﴾ **หรือหากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทรงลงโทษพวกเจ้า และเรามิได้ส่งเจ้ามาเป็นผู้คุ้มครองพวกเขาแต่ประการใด** ﴿ กล่าวคือ เราได้ส่งเจ้ามาเพื่อเป็นผู้ตักเตือน ดังนั้น ผู้ใดเชื่อฟังเจ้า เขาจะได้เข้าสวรรค์ และผู้ใดฝ่าฝืนเจ้า เขาจะตกนรก

จากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾ **และพระเจ้าของเจ้าทรงรู้ดียิ่งถึงผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน** ﴿ คือ รู้ดีถึงระดับการเชื่อฟังหรือการฝ่าฝืนของพวกเขา

บรรดานบีมีความประเสริฐแตกต่างกัน

﴾ **และโดยแน่นอน เราได้ให้นบีบางคนมีความประเสริฐมากกว่าอีกบางคน** ﴿ ดังเช่นที่พระองค์ได้กล่าวในอีกอายะฮฺว่า

﴿ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ ﴾

"รอซูลเหล่านั้น เราได้ให้บางคนในหมู่พวกเขาประเสริฐกว่าอีกบางคน ในหมู่พวกเขานั้น มีผู้ที่อัลลอฮฺตรัสด้วย และได้ทรงยกบางคนในหมู่พวกเขาขึ้นหลายขั้น"[209]

เรื่องนี้ไม่ถือว่าขัดกับฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และเศาะฮีฮฺมุสลิม ซึ่งท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لاَ تُفَضِّلُوا بَيْنَ الأَنْبِيَاءِ »

"พวกท่านอย่าได้แบ่งแยกความประเสริฐระหว่างบรรดานบี" [210]

เพราะความหมายของฮะดีษนี้คือห้ามมิให้แบ่งแยกความประเสริฐระหว่างบรรดานบีด้วยอารมณ์และความต้องการของตนเองโดยปราศจากหลักฐาน แต่หากมีหลักฐานใดๆ ในเรื่องนี้ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ไม่มีการขัดแย้งในหมู่นักวิชาการว่าตำแหน่งรอซูลนั้นมีความประเสริฐกว่าตำแหน่งนบี และในบรรดารอซูลก็มีอุลุลอัซมี ที่มีความประเสริฐกว่าส่วนที่เหลือ ซึ่งพวกเขาได้ถูกระบุในสองอายะฮฺแรกของซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ

﴿ وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ﴾

"และจงระลึกถึงขณะที่เราได้เอาคำมั่นสัญญาของพวกเขาจากบรรดานบี และจากเจ้า และจากนูฮฺ และอิบรอฮีม และมูซา และอีซา อิบนุ มัรฺยัม" [211]

อีกอายะฮฺในซูเราะฮฺ อัชชูรอ

﴿ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ﴾

"พระองค์ได้ทรงกำหนดศาสนาแก่พวกเจ้าเช่นเดียวกับที่พระองค์ได้ทรงบัญชาแก่นูฮฺ และที่เราได้วะฮียฺแก่เจ้าก็เช่นเดียวกับที่เราได้บัญชาแก่อิบรอฮีม และมูซา และอีซาว่า พวกเจ้าจงดำรงศาสนาไว้ให้คงมั่น และอย่าแตกแยกกันในเรื่องศาสนา" [212]

---

209. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 253
210. ฟัตฮุลบารี 6/519 และมุสลิม 4/1844
211. ซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ อายะฮฺที่ 7
212. ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 13

นอกจากนี้แล้ว ไม่มีข้อขัดแย้งระหว่างนักวิชาการว่า นบีมุฮัมมัด ﷺ ประเสริฐที่สุดในบรรดานบีและรอซูล ถัดจากท่านก็คือนบีอิบรอฮีม ถัดไปคือนบีมูซา ถัดไปคือนบีอีซา ตามทัศนะที่แพร่หลายซึ่งเราได้อธิบายเรื่องนี้พร้อมหลักฐานอย่างละเอียดก่อนหน้านี้แล้ว

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ และเราได้ให้ซะบูรฺแก่ดาวูด ﴾ เพื่อแสดงถึงเกียรติและความประเสริฐของนบีดาวูด อิมามอัลบุคอรี ได้รายงานเรื่องนี้จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« خُفِّفَ عَلَى دَاوُدَ الْقُرْآنُ، فَكَانَ يَأْمُرُ بِدَابَّتِهِ لِتُسْرَجَ، فَكَانَ يَقْرَأُ قَبْلَ أَنْ يَفْرُغَ »

"การอ่านคัมภีร์ถูกทำให้เป็นเรื่องง่ายสำหรับนบีดาวูด ซึ่งท่านมักจะสั่ง (คนรับใช้) ให้ใส่อานบนหลังสัตว์พาหนะของท่าน และท่านจะอ่านจบก่อนจะเสร็จสิ้นการใส่อาน"[213]

﴿ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾ ﴾

56. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจงร้องขอต่อบรรดาสิ่งที่พวกท่านกล่าวอ้างอื่นจากพระองค์ (แต่ทว่า) พวกมันไม่มีอำนาจที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ยากและเปลี่ยนแปลงมันจากพวกท่าน

57. บรรดาสิ่งที่พวกเขาร้องขอนั้น พวกมันก็ยังหวังที่จะหาทางเข้าสู่พระเจ้าของพวกมันว่า ผู้ใดในหมู่พวกมันจะเข้าใกล้ที่สุด และพวกมันยังหวังในความเมตตาของพระองค์ และกลัวการลงโทษของพระองค์ แท้จริง การลงโทษของพระเจ้าของเจ้านั้น ควรน่าระวัง

---

213. ฟัตฮุลบารี 6/522

พระเจ้าต่างๆ ของมุชริกีนนั้นไม่สามารถให้คุณให้โทษได้ มิหนำซ้ำพวกมันยังขอความใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด** ﴾ มุฮัมมัด แก่บรรดามุชริกีนที่เคารพสักการะสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ว่า ﴿ **พวกท่านจงร้องขอต่อบรรดาสิ่งที่พวกท่านกล่าวอ้างอื่นจากพระองค์** ﴾ อันได้แก่เจว็ดและภาคีต่างๆ และจงหวังการได้รับสิ่งต่างๆ จากพวกมันเถิด แต่ทว่า ﴿ **พวกมันไม่มีอำนาจที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ยากและเปลี่ยนแปลงมันจากพวกเจ้า** ﴾ แม้แต่นิดเดียว และไม่สามารถทำให้มันพ้นไปจากพวกท่าน ความหมายของอายะฮฺคือ ผู้ทรงอำนาจที่จะทำเช่นนั้นคืออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์ การสร้าง และกิจการทั้งหลายนั้นเป็นสิทธิของพระองค์เท่านั้น อัลเอาฟี รายงานจากอิบนุ อับบาส ได้อธิบายความหมายของอายะฮฺ ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจงร้องขอต่อบรรดาสิ่งที่พวกท่านกล่าวอ้างอื่นจากพระองค์ (แต่ทว่า) พวกมันไม่มีอำนาจที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ยากและเปลี่ยนแปลงมันจากพวกท่าน** ﴾ ว่า บรรดาผู้ตั้งภาคีจะกล่าวว่า เราเคารพสักการะมลาอิกะฮฺ พระเยซู[214] และอุซัยรฺ [215] ทั้งๆ ที่บรรดาผู้ที่ถูกเคารพสักการะเหล่านี้เองต่างก็วิงวอนร้องขอจากอัลลอฮฺ ﷻ เช่นกัน[216]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **บรรดาสิ่งที่พวกเขาร้องขอ** ﴾ จนจบอายะฮฺ อิมามอัลบุคอรีได้รายงานจากฮะดีษสุลัยมาน บิน มิหฺรอน อัลอะอฺมัช จากอิบรอฮีม จากอบูมะอฺมัรฺ จากอับดุลลอฮฺ เกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่า มีญินกลุ่มหนึ่งถูกเคารพบูชา จากนั้นพวกมันเข้ารับอิสลาม อีกหนึ่งรายงานระบุว่า มนุษย์กลุ่มหนึ่งได้เคารพสักการะกลุ่มหนึ่งจากญิน แต่ญินเหล่านั้นได้เข้ารับอิสลามแต่มนุษย์กลุ่มนั้นก็ยังคงยึดถือในความเชื่อของตนเอง[217]

ส่วนอายะฮฺ ﴿ **และพวกมันยังหวังในความเมตตาของพระองค์ และกลัวการลงโทษของพระองค์** ﴾ นั้น กล่าวคือ การอิบาดะฮฺหรือการเคารพสักการะนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญสองประการ คือความกลัว[218] และความหวัง[219] เพราะด้วยความกลัวนั้น บ่าวจะยับยั้งความชั่ว และด้วยความหวังนั้น บ่าวจะขยันทำความดี

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง การลงโทษของพระเจ้าของเจ้านั้น ควรน่าระวัง** ﴾ คือ สมควรที่ต้องระมัดระวังมิให้ประสบกับมัน ขออัลลอฮฺทรงคุ้มครองเราให้พ้นจากการลงโทษด้วยเทอญ

---

214. ที่พวกเขาอ้างว่า คือ นบีอีซาที่ถูกตรึงไม้กางเขน - *ผู้แปล*
215. นบีท่านหนึ่ง ซึ่งถูกยิวกล่าวอ้างว่าเป็นบุตรของอัลลอฮฺ - *ผู้แปล*
216. อัฏฏอบารี 17/471
217. ฟัตฮุลบารี 8/249, 250
218. กลัวการลงโทษ
219. หวังการตอบแทนที่ดี

﴿ وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾ ﴾

58. และไม่มีหมู่บ้านใดเว้นแต่เราเป็นผู้ทำลายมันก่อนถึงวันกิยามะฮฺ หรือเป็นผู้ลงโทษมันด้วยการลงโทษอย่างสาหัส นั่นมันได้ถูกบันทึกไว้แล้วในหนังสือบันทึก

เมืองของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา จะถูกทำลายหรือลงโทษก่อนวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งว่าพระองค์ได้กำหนดและตัดสินแล้วตามสิ่งที่พระองค์ได้บัญญัติไว้ในอัลเลาฮิลมะหฺฟูซ (แผ่นบันทึก) ว่า ไม่มีเมืองใดๆ ที่ปฏิเสธศรัทธาเว้นแต่อัลลอฮฺจะทรงทำลายล้างหรือลงโทษชาวเมืองทั้งหมด ﴾ **ด้วยการลงโทษอย่างสาหัส** ﴿ ด้วยการเอาชีวิตหรือลงโทษตามที่พระองค์ประสงค์ ทั้งนี้ ก็เนื่องจากบาปและความชั่วของพวกเขา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้เกี่ยวกับประชาชาติก่อนหน้านี้ว่า

﴿ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ﴾

"และเรามิได้อธรรมต่อพวกเขา แต่พวกเขาต่างหากที่เป็นผู้อธรรมต่อตัวเอง" [220]

และ

﴿ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴾

"ดังนั้น พวกเขาจึงได้ลิ้มรสผลร้ายแห่งการงานของพวกเขา และบั้นปลายแห่งการงานของพวกเขา คือ การขาดทุน" [221]

และตรัสอีกว่า

﴿ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُكْرًا ﴾

---

220. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 101

221. ซูเราะฮฺ อัฏเฏาะลาก อายะฮฺที่ 9

"มีชาวเมืองกี่มากน้อยแล้วที่ฝ่าฝืนพระบัญชาของพระเจ้าของพวกเขา และบรรดารอซูลของพระองค์ เราจึงได้คิดบัญชีพวกเขาด้วยการคิดบัญชีอย่างเข้มงวด และเราได้ลงโทษพวกเขาด้วยการลงโทษอย่างหนัก"[222]

﴿ وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ ﴾

59. ไม่มีสิ่งใดยับยั้งเราในการที่เราจะส่งสัญญาณต่าง ๆ เว้นแต่ว่าพวกสมัยก่อน ๆ ได้ปฏิเสธมัน และเราได้ให้อูฐเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่พวกษะมูด แต่พวกเขาได้ทารุณมัน และเรามิได้ส่งสัญญาณต่าง ๆ เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเป็นการข่มขู่เท่านั้น

สาเหตุที่ไม่ส่งสัญญาณต่างๆ

สะอีด บิน ญุเบรฺ ได้กล่าวว่า พวกมุชริกีนกล่าวว่า โอ้ มุฮัมมัด เจ้าอ้างว่ามีบรรดานบีถูกส่งมาก่อนหน้าเจ้าและในหมู่พวกเขามีผู้ที่สามารถบังคับลมได้ และมีผู้ที่สามารถฟื้นชีวิตคนตายได้ ดังนั้น ถ้าเจ้าอยากให้เราศรัทธาและเชื่อเจ้าแล้ว ก็จงวิงวอนขอจากพระเจ้าของเจ้าให้ประทานภูเขาเศาะฟาเป็นทองคำแก่เรา อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงวะฮีย์แก่นบีมุฮัมมัด ว่า "ข้าได้ยินสิ่งที่พวกเขากล่าวแล้ว ดังนั้น หากเจ้าประสงค์ เราจะให้ในสิ่งที่พวกเขาขอ และหากว่าพวกเขายังไม่ศรัทธา การลงโทษจะลงมายังพวกเขา เพราะภายหลังจากสัญญาณถูกส่งลงมาแล้วก็จะไม่มีการประวิงการลงโทษอีกต่อไป แต่หากเจ้าประสงค์จะให้เราให้โอกาสแก่กลุ่มชนของเจ้าเราก็จะให้โอกาสพวกเขา" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "โอ้ พระเจ้าของฉัน ขอพระองค์ทรงให้โอกาสพวกเขาเถิด"[223] กอตาดะฮฺ, อิบนุ ญุรอยจฺ และท่านอื่นๆ ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกันนี้[224]

อิมามอะหฺมัด รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ชาวมักกะฮฺได้ขอให้ท่านนบี ﷺ เปลี่ยนภูเขาเศาะฟาเป็นทอง และให้ภูเขาหายไปเพื่อที่พวกเขาจะได้เพาะปลูก ท่านนบีจึงได้รับแจ้ง (จากอัลลอฮฺ) ว่า หากเจ้าประสงค์ เราจะให้โอกาสพวกเขา หรือหากเจ้าประสงค์ เราจะให้

222. ซูเราะฮฺ อัฏเฏาะลาก อายะฮฺที่ 8

223. อัฏฏอบารี 17/477

224. อัฏฏอบารี 17/477

ในสิ่งที่พวกเขาขอ และหากว่าพวกเขายังไม่ศรัทธา พวกเขาจะประสบความหายนะ เหมือนที่ข้าได้ทำลายประชาชาติก่อนหน้าพวกเขา ท่านนบีจึงกล่าวว่า "ไม่เลย แต่ขอพระองค์ให้โอกาสพวกเขาเถิด" อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺ ﴾ **ไม่มีสิ่งใดยับยั้งเราในการที่เราจะส่งสัญญาณต่าง ๆ เว้นแต่ว่าพวกสมัยก่อน ๆ ได้ปฏิเสธมัน...** ﴿ จนจบอายะฮฺ อันนะซาอีได้บันทึกฮะดีษนี้เช่นกัน โดยรายงานจากญะรีรฺ[225]

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ชาวกุเรชได้กล่าวแก่ท่านนบี ﷺ ว่า "ท่านจงขอต่อพระเจ้าของท่านให้เปลี่ยนภูเขาเศาะฟาเป็นทองคำ แล้วเราจะศรัทธาต่อท่าน" ท่านได้กล่าวว่า "พวกท่านจะศรัทธาจริงหรือ?" พวกเขาตอบว่า "แน่นอน" ท่านนบีจึงขอดุอาอฺ จากนั้นญิบรีลได้มาหาท่านและกล่าวว่า "พระเจ้าของท่านได้ให้สลามแก่ท่านและกล่าวแก่ท่านว่า หากท่านประสงค์ พระองค์จะเปลี่ยนภูเขาเศาะฟาเป็นทองคำ และหากใครยังคงปฏิเสธศรัทธาภายหลังจากนั้น พระองค์จะลงโทษเขา อันเป็นการลงโทษที่พระองค์ไม่เคยลงโทษใครมาก่อนในโลกนี้ แต่หากท่านประสงค์ พระองค์จะทรงเปิดประตูแห่งการเตาบัดและความเมตตา" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "ถ้าเช่นนั้นแล้ว ขอเป็นประตูแห่งการเตาบัดและความเมตตา"[226]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **และเรามิได้ส่งสัญญาณต่าง ๆ เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเป็นการข่มขู่เท่านั้น** ﴿ กอตาดะฮฺ กล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺ ﷻ ทรงข่มขู่มนุษย์ทั้งหลายด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่พระองค์ประสงค์ เพื่อที่พวกเขาจะได้บทเรียน ตระหนักและกลับตัวกลับใจสู่พระองค์ มีรายงานเล่าว่า เมืองกูฟะฮฺเคยสั่นสะเทือนในสมัยที่อิบนุ มัสอูด ยังมีชีวิตอยู่ซึ่งเขาได้พูดกับผู้คนว่า "โอ้ มนุษย์ทั้งหลาย แท้จริง พระเจ้าขอให้พวกท่านกลับเนื้อกลับตัว (สู่พระองค์) ดังนั้นพวกท่านจงกลับเนื้อกลับตัวเถิด"[227] และมีรายงานเช่นเดียวกันว่า เมืองมะดีนะฮฺเคยสั่นไหวในสมัยเคาะลีฟะฮฺอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏอบ ؓ หลายครั้ง ท่านจึงกล่าวว่า "พวกท่านได้กระทำสิ่งอุตริ (หรือสิ่งที่ผิดหลักการ) แล้วใช่ไหม[228] ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ หากว่าแผ่นดินไหวเกิดขึ้นอีกครั้ง ฉันจะทำอย่างนั้น อย่างนี้"[229] เช่นเดียวกัน ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวในฮะดีษเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมว่า

« إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَإِنَّهُمَا لَا يَنْكَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهِ، ولكن الله عز وجل يُخَوِّفُ بِهِمَا عِبَادَهُ، فَإِذَا رَأَيْتُمْ ذَلِكَ

---

225. อันนะซาอี ในอัลกุบรอ 6/380 และอัฏฏอบารี 14/476

226. อะหฺมัด 1/242

227. อัฏฏอบารี 17/478

228. อัลลอฮฺ ﷻ จึงลงโทษด้วยการให้แผ่นดินไหว - *ผู้แปล*

229. รายงานโดย อิบนุ อบีชัยบะฮฺ (ความหมายคือ หากแผ่นดินไหวเกิดอีกครั้ง ท่านจะไม่อยู่ร่วมกับผู้คนที่กระทำผิดอีกแล้ว)

فَافْزَعُوا إِلَى ذِكْرِهِ وَدُعَائِهِ وَاسْتِغْفَارِهِ- ثُمَّ قَالَ- يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ وَاللَّهِ مَا أَحَدٌ أَغْيَرُ مِنَ اللَّهِ أَنْ يَزْنِيَ عَبْدُهُ أَوْ تَزْنِيَ أَمَتُهُ، يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ وَاللَّهِ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلًا وَلَبَكَيْتُمْ كثيرا »

"ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นสองสัญญาณจากสัญญาณต่าง ๆ ของอัลลอฮฺ และมันจะไม่ถูกบดบัง (เกิดสุริยุปราคาและจันทรุปราคา) ด้วยการตายหรือการเกิดของผู้หนึ่งผู้ใด แต่อัลลอฮฺทรงใช้มันเพื่อข่มขู่บ่าวของพระองค์ (ให้ยำเกรง) ดังนั้น เมื่อพวกท่านเห็นสัญญาณเหล่านั้น พวกท่านก็จงรีบเร่งระลึกถึงพระองค์ ขอดุอาอฺต่อพระองค์ และขออภัยโทษต่อพระองค์" และท่านได้กล่าวอีกว่า "โอ้ ประชาชาติมุฮัมมัด ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ไม่มีใครที่หึงหวงมากกว่าอัลลอฮฺที่จะมีบ่าวชายหรือบ่าวหญิงทำซินา โอ้ ประชาชาติมุฮัมมัด ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ถ้าหากพวกท่านรู้ในสิ่งที่ฉันรู้ แน่นอนว่า พวกท่านจะหัวเราะน้อยและร้องไห้มาก" [230]

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾ ﴾

60. และจงระลึกเมื่อเรากล่าวแก่เจ้าว่า แท้จริง พระเจ้าของเจ้าทรงรอบรู้ในเรื่องของมนุษย์ และเรามิได้ทำให้การฝันซึ่งเราได้ให้เจ้าเห็นเพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเป็นการทดสอบแก่มนุษย์ และต้นไม้ [231] ที่ถูกสาปในอัลกุรอาน และเราได้ข่มขู่พวกเขา แต่มันมิได้เพิ่มสิ่งใดแก่พวกเขานอกจากการดื้อรั้นมากขึ้น

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรอบรู้ในเรื่องของมนุษย์ และพระองค์ได้ทำให้ความฝันของนบีเป็นการทดสอบแก่มนุษย์

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อรอซูลของพระองค์กระตุ้นให้ทำหน้าที่เผยแผ่สาส์นแห่งทางนำ และทรง

230. ฟัตฮุลบารี 2/615 และมุสลิม 2/618

231. อัซซักกูม

บอกแก่ท่านรอซูลว่าพระองค์ทรงคุ้มครองท่านให้พ้นจากมนุษย์ทั้งหลาย เพราะพระองค์คือผู้ทรงอำนาจยิ่ง พวกเขาทั้งหมดอยู่ในเงื้อมพระหัตถ์ อำนาจ และการบังคับของพระองค์

มุญาฮิด, อุรวะฮฺ อิบนุ อัซซุเบรฺ, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และท่านอื่นๆ ได้อธิบายอายะฮฺ **﴾ และจงระลึกเมื่อเรากล่าวแก่เจ้าว่า แท้จริง พระเจ้าของเจ้าทรงรอบรู้ในเรื่องของมนุษย์ ﴿** ว่า หมายถึง พระองค์ทรงคุ้มครองท่านให้พ้นจากมนุษย์ [232] ส่วนพระดำรัสของพระองค์ **﴾ และเรามิได้ทำให้การฝันซึ่งเราได้ให้เจ้าเห็นเพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเป็นการทดสอบแก่มนุษย์ ﴿** จนจบอายะฮฺนั้น มีรายงานจากอัลบุคอรี จากอิบนุ อับบาส ว่าอายะฮฺนี้หมายถึง การเห็นด้วยตาจริงในค่ำคืนอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์ของท่านนบี ส่วนพระดำรัสของพระองค์ **﴾ และต้นไม้ที่ถูกสาปในอัลกุรอาน ﴿** คือ ต้นอัซซักกูม[233] มีรายงานเช่นเดียวกันนี้จากอิมามอะหฺมัด, อับดุรฺร็อซซาก และท่านอื่นๆ[234] รวมถึงอัลเอาฟี ที่รายงานจากอิบนุ อับบาส[235]

มุญาฮิด, สะอีด บิน ญุเบรฺ, อัลฮะซัน, มัสรูก, อิบรอฮีม, กอตาดะฮฺ, อับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด และท่านอื่นๆ ก็ได้อธิบายว่าอายะฮฺนี้หมายถึง ค่ำคืนอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์ [236] และในตอนต้นซูเราะฮฺนี้ ได้มีการอธิบายฮะดีษต่างๆ เกี่ยวกับอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์อย่างละเอียดแล้ว การขอบคุณและมวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และได้เคยอธิบายเช่นกันว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวมีคนบางกลุ่มออกจากศาสนาอิสลามจากที่เคยอยู่ในสัจธรรม อันเนื่องจากหัวใจและสติปัญญาของพวกเขารับไม่ได้ในสิ่งที่ท่านนบีเล่าเกี่ยวกับอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์ ทำให้พวกเขาปฏิเสธศรัทธาในสิ่งที่พวกเขาไม่รู้ แต่ในขณะเดียวกันอัลลอฮฺทรงให้เรื่องนี้เป็นการเพิ่มการยืนหยัดและความมั่นใจแก่คนอีกบางส่วน ฉะนั้นพระองค์จึงตรัสในอายะฮฺนี้ว่า **﴾ เว้นแต่เพื่อเป็นการทดสอบ ﴿** ส่วนพระดำรัสของพระองค์ **﴾ และต้นไม้ที่ถูกสาปในอัลกุรอาน ﴿** หมายถึง ต้นอัซซักกูม กล่าวคือ เมื่อท่านรอซูลเล่าให้พวกเขาฟังว่าท่านได้เห็นสวรรค์ นรก และต้นอัซซักกูม แต่พวกเขาไม่เชื่อ จนอบูญะฮัล (ขออัลลอฮฺสาปแช่งเขา) ได้กล่าวว่า "(ถ้าเป็นเรื่องจริง) ก็จงนำอินทผลัมและเนยมาให้เราด้วย" พร้อมกับกินมัน และกล่าว (อย่างเยาะเย้ย) ว่า พวกท่านจงกินสิ่งนี้เถิด เราไม่รู้จักอัซซักกูม เว้นแต่อัซซักกูมนี้ (ที่เป็นอาหาร)" เรื่องนี้รายงานโดย อิบนุ อับบาส, มัสรูก, อบูมาลิก, อัลฮะซัน อัลบัศรี และท่านอื่นๆ นักวิชาการที่อธิบายว่าอายะฮฺนี้หมายถึงค่ำคืนอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์ ก็อธิบายว่าต้นไม้ดังกล่าวนี้คือ ต้นอัซซักกูม[237]

---

232. อัฏฏอบารี 17/479, 480
233. ฟัตฮุลบารี
234. อะหฺมัด 1/221 และ อับดุรฺร็อซซาก 2/380
235. อัฏฏอบารี 17/480, 481, 482
236. อัฏฏอบารี 17/484, 485, 486
237. อัฏฏอบารี 17/484, 485, 486

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **และเราได้ข่มขู่พวกเขา** ﴿ หมายถึง เราข่มขู่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาว่าพวกเขาจะได้รับการลงโทษ ﴾ **แต่มันมิได้เพิ่มสิ่งใดแก่พวกเขา นอกจากการดื้อรั้นมากขึ้น** ﴿ หมายถึง เพิ่มการดื้อดึงและการปฏิเสธศรัทธา ซึ่งถือเป็นการลงโทษจากอัลลอฮฺนั่นเอง

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَٰذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ ﴾

61. และจงระลึกเมื่อเรากล่าวแก่มลาอิกะฮฺว่า จงสุญูดต่ออาดัม ดังนั้นพวกเขาได้สุญูดเว้นแต่อิบลีส มันกล่าวว่า ฉันจะสุญูดต่อผู้ที่พระองค์ทรงสร้างจากดินกระนั้นหรือ?

62. มันกล่าวว่า พระองค์ทรงเห็นแล้วมิใช่หรือ? เขาผู้นี้ที่พระองค์ทรงให้เกียรติมากกว่าฉัน หากพระองค์ทรงโปรดประวิงเวลาแก่ฉันจนถึงวันกิยามะฮฺ แน่นอน ฉันจะทำลายล้างลูกหลานของเขาให้หมดสิ้นเว้นแต่เพียงเล็กน้อย

เรื่องราวของอาดัม عليه السلام และ อิบลีส

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงเรื่องราวของชัยฏอนซึ่งเป็นศัตรูตัวฉกาจของอาดัมและลูกหลานมาอย่างยาวนานตั้งแต่ทรงสร้างอาดัม นั่นคือการที่พระองค์ได้ทรงรับสั่งให้บรรดามลาอิกะฮฺสุญูดต่ออาดัม และพวกเขาทั้งหมดได้สุญูดต่ออาดัมยกเว้นอิบลีส มันแสดงความโอหังและปฏิเสธที่จะสุญูดเนื่องจากความเย่อหยิ่งยโส จองหองและดูถูกอาดัม ﴾ **มันกล่าวว่า ฉันจะสุญูดต่อผู้ที่พระองค์ทรงสร้างจากดินกระนั้นหรือ?** ﴿ ดังเช่นที่มันพูดในอายะฮฺอื่นว่า

﴾ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿

"ฉันดีกว่าเขา พระองค์ทรงสร้างฉันจากไฟ และทรงสร้างเขาจากดิน"[238]

238. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 76

จากนั้น มันได้กล่าวต่ออัลลอฮฺ ﷻ ด้วยความหยิ่งยโสและความดื้อดึงในขณะที่พระองค์ทรงขันติและให้โอกาส มันพูดว่า ﴿ **พระองค์ทรงเห็นแล้วมิใช่หรือ? เขาผู้นี้ที่พระองค์ทรงให้เกียรติมากกว่าฉัน หากพระองค์ทรงโปรดประวิงเวลาแก่ฉันจนถึงวันกิยามะฮฺ แน่นอน ฉันจะทำลายล้างลูกหลานของเขาให้หมดสิ้น เว้นแต่เพียงเล็กน้อย** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ความหมายคือ ฉัน (อิบลีส) จะครอบงำลูกหลานของอาดัมทั้งมวล ยกเว้นเพียงเล็กน้อย ส่วนมุญาฮิด ให้ความหมายว่า ฉันจะควบคุม อิบนุ เซด ได้ให้คำอธิบายว่า หมายถึง ฉันจะทำให้พวกเขาหลงทาง[239] ซึ่งล้วนแล้วเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นสรุปความหมายคือ พระองค์ทรงเห็นแล้วมิใช่หรือ เขาผู้นี้ที่พระองค์ทรงให้เกียรติและให้ความสำคัญมากกว่าฉัน หากพระองค์ทรงโปรดประวิงเวลาแก่ฉัน แน่นอน ฉันจะทำให้ลูกหลานของเขาหลงทาง ยกเว้นเพียงเล็กน้อยจากพวกเขา

﴿ قَالَ اذْهَبْ فَمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُم بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ ﴾

63. **พระองค์ตรัสว่า เจ้าจงไปให้พ้น ดังนั้น ผู้ใดในหมู่พวกเขาที่ปฏิบัติตามเจ้า แท้จริง นรกคือการตอบแทนของพวกเจ้า ซึ่งเป็นการตอบแทนที่ครบถ้วน**

64. **และเจ้าจงยั่วยุผู้ที่เจ้าสามารถทำให้เขาหลงในหมู่พวกเขาด้วยเสียงของเจ้า และชักชวนพวกเขาให้เห็นพ้องด้วย ด้วยม้าของเจ้าและด้วยเท้าของเจ้า และจงร่วมกับพวกเขาในทรัพย์สินและลูกหลาน และจงสัญญาพวกเขา และชัยฏอนมิได้ให้สัญญาใด ๆ แก่พวกเขา เว้นแต่เป็นการหลอกลวงเท่านั้น**

65. **แท้จริง ปวงบ่าวของข้านั้น เจ้าไม่มีอำนาจใด ๆ เหนือพวกเขา และพอเพียงแล้วที่พระเจ้าของเจ้าเป็นผู้คุ้มครอง**

239. อัฏฏอบารี 17/489

เมื่ออิบลีสขออัลลอฮฺ ﷻ ให้ทรงประวิงเวลาแก่มัน อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสตอบว่า ﴿ **เจ้าจงไปให้พ้น** ﴾ ข้าจะประวิงเวลาให้เจ้า ดังที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺอื่นว่า

﴿ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝٨٠ إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ۝٨١ ﴾

"พระองค์ตรัสว่า 'ดังนั้น แท้จริงเจ้าอยู่ในหมู่ผู้ถูกประวิงเวลา (80) จนกระทั่งถึงวันแห่งเวลาที่ถูกกำหนดไว้แล้ว' (81)"[240]

จากนั้น พระองค์ได้ข่มขู่อิบลีสและลูกหลานอาดัมที่ตามมันว่า จะถูกลงโทษในนรกญะฮันนัม พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น ผู้ใดในหมู่พวกเขาที่ปฏิบัติตามเจ้า แท้จริง นรกคือการตอบแทนของพวกเจ้า** ﴾ เนื่องจากสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำ ﴿ **ซึ่งเป็นการตอบแทนที่ครบถ้วน** ﴾ มุญาฮิด อธิบายว่าหมายถึง ที่สมบูรณ์ กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง การตอบแทนที่ครบถ้วนแก่พวกเจ้าไม่พร่องแม้แต่น้อย[241]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และเจ้าจงยั่วยุผู้ที่เจ้าสามารถทำให้เขาหลงในหมู่พวกเขาด้วยเสียงของเจ้า** ﴾ มีทัศนะหนึ่งระบุว่าหมายถึง ดนตรี มุญาฮิด กล่าวว่าหมายถึง ด้วยการละเล่นและดนตรี [242] กล่าวคือ อิบลีสจะทำให้ลูกหลานอาดัมรู้สึกว่าการฝ่าฝืนเหล่านี้เป็นเรื่องเล็ก อิบนุ อับบาส ได้อธิบาย ﴿ **และเจ้าจงยั่วยุผู้ที่เจ้าสามารถทำให้เขาหลงในหมู่พวกเขาด้วยเสียงของเจ้า** ﴾ ว่า หมายถึง ทุกๆ คนที่เชิญชวนสู่การฝ่าฝืนอัลลอฮฺ[243] กอตาดะฮฺ และอิบนุ ญะรีรฺ มีทัศนะเช่นเดียวกันนี้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และชักชวนพวกเขาให้เห็นพ้องด้วย ด้วยม้าของเจ้าและด้วยเท้าของเจ้า** ﴾ กล่าวคือ โจมตีพวกเขาด้วยทหารของเจ้าทั้งที่เดินเท้าหรือขี่สัตว์เป็นพาหนะ ความหมายคือ เจ้าจงครอบงำควบคุมพวกเขาด้วยวิธีต่างๆ ที่เจ้าสามารถทำได้ และนี่เป็นเรื่องการกำหนดสภาวะ ดังเช่นพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ۝٨٣ ﴾

"เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริง เราได้ปล่อยให้ชัยฏอนมีอำนาจเหนือพวกที่ปฏิเสธศรัทธา เพื่อมันจะได้ยุแหย่พวกเขาอย่างจริงจัง (83)" [244]

---

240. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 80-81
241. อัฏฏอบารี 17/490
242. อัฏฏอบารี 17/490
243. อัฏฏอบารี 17/491
244. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 83

หมายถึง ยุแหย่และนำพวกเขาสู่การกระทำความชั่ว อิบนุ อับบาส และมุญาฮิด ได้อธิบายอายะฮฺ ﴾ **และชักชวนพวกเขาให้เห็นพ้องด้วย ด้วยม้าของเจ้าและด้วยเท้าของเจ้า** ﴿ ว่า หมายถึง ทุกคนที่ขี่พาหนะหรือเดินเท้าไปสู่การฝ่าฝืนอัลลอฮฺ[245] ส่วนกอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า ความหมายคือ อิบลีสนั้นมีสมุนจากญินและมนุษย์ที่ขี่พาหนะหรือเดินเท้าซึ่งพวกเขาจะเชื่อฟังมัน[246]

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และจงร่วมกับพวกเขาในทรัพย์สินและลูกหลาน** ﴿ อิบนุ อับบาส และมุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง ทรัพย์สินต่างๆ ที่อิบลีสสั่งให้พวกเขาใช้จ่ายในการฝ่าฝืนอัลลอฮฺ ﷻ[247] ส่วนคำว่า ﴾ **และลูกหลาน** ﴿ อัลเอาฟีได้รายงานจากอิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัฎเฎาะฮาก ว่า หมายถึง ลูกซินา[248] อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง ลูกหลานที่พวกเขาฆ่าเพราะความโง่เขลาโดยปราศจากความรู้[249] กอตาดะฮฺ รายงานว่า อัลฮะซัน อัลบัศรีได้กล่าวว่า "ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ มัน (ชัยฏอน) จะเข้าไปร่วมกับมนุษย์ในทรัพย์สินและลูกหลานของพวกเขา ทำให้พวกเขากลายเป็นชาวบูชาไฟ, ชาวยิว, ชาวคริสต์ และยึดถือศาสนาอื่นไปจากอิสลาม และแบ่งส่วนจากทรัพย์สินของพวกเขาให้แก่ชัยฏอน"[250]

ความหมายของการมีส่วนร่วมในอายะฮฺ ﴾ **และจงร่วมกับพวกเขาในทรัพย์สินและลูกหลาน** ﴿ มิได้เจาะจงเฉพาะสองสิ่งนี้เท่านั้น เพราะทุกสิ่งที่ถูกใช้ในการฝ่าฝืนอัลลอฮฺหรือเชื่อฟังชัยฏอนถือเป็นการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น ในเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจากอิยาฎ บิน ฮิมารฺ ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

« يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنِّي خَلَقْتُ عِبَادِي حُنَفَاءَ فَجَاءَتْهُمُ الشَّيَاطِينُ فَاجْتَالَتْهُمْ عَنْ دِينِهِمْ وَحَرَّمَتْ عَلَيْهِمْ مَا أَحْلَلْتُ لَهُمْ »

"อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า แท้จริง ข้าได้สร้างบ่าวของข้าในสภาพที่บริสุทธิ์ จากนั้นบรรดาชัยฏอนได้มายังพวกเขา และดึงพวกเขาให้หันเหจากศาสนาของพวกเขาและห้ามพวกเขาในสิ่งที่ข้าได้อนุมัติแก่พวกเขา"[251]

ฮะดีษเศาะฮีฮฺ รายงานโดยอัลบุคอรี และมุสลิม ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا

245. อัฏฏอบารี 17/491, 492
246. อัฏฏอบารี 17/491
247. อัฏฏอบารี 17/493
248. อัฏฏอบารี 17/494
249. อัฏฏอบารี 17/494
250. อัฏฏอบารี 17/495
251. มุสลิม 4/2197

الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا فَإِنَّهُ إِنْ يُقَدَّرْ بَيْنَهُمَا وَلَدٌ فِي ذَلِكَ لَمْ يَضُرَّهُ الشَّيْطَانُ أَبَدًا »

"หากคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านประสงค์จะร่วมหลับนอนกับภรรยาของเขา ก็จงกล่าวว่า 'บิสมิลลาฮฺ (ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ) โอ้ อัลลอฮฺ โปรดขับไล่ชัยฏอนให้ไกลจากเรา และโปรดขับไล่ชัยฏอนให้ไกลจากสิ่งที่พระองค์จะมอบให้แก่เรา (ลูกที่จะตามมา)' เพราะหากเขาถูกกำหนดให้มีลูกจากการนั้น ชัยฏอนจะไม่สามารถทำร้ายเด็กคนนั้นได้ตลอดไป"[252]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และจงสัญญาพวกเขา และชัยฏอนมิได้ให้สัญญาใด ๆ แก่พวกเขา เว้นแต่เป็นการหลอกลวงเท่านั้น** ﴾ หมายถึง ในวันกิยามะฮฺเมื่อความจริงได้ปรากฏ ชัยฏอนจะกล่าวว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ ... ﴾

"แท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาพวกท่านซึ่งเป็นสัญญาแห่งความจริง และฉันได้สัญญาพวกท่านแล้วฉันได้บิดพลิ้วพวกท่าน......" จนจบอายะฮฺ[253]

จากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง ปวงบ่าวของข้านั้น เจ้าไม่มีอำนาจใด ๆ เหนือพวกเขา** ﴾ เป็นการบอกว่าพระองค์จะทรงช่วยเหลือ ปกป้อง และคุ้มครองปวงบ่าวผู้ศรัทธาให้พ้นจากชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง ดังนั้น พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴿ **และพอเพียงแล้วที่พระเจ้าของเจ้าเป็นผู้คุ้มครอง** ﴾ คือ ผู้ทรงปกป้องรักษา สนับสนุนและช่วยเหลือ

﴿ رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾ ﴾

66. พระเจ้าของพวกเจ้าคือ ผู้ทรงให้เรือแล่นตามท้องทะเล เพื่อพวกเจ้าจะได้แสวงหาความโปรดปรานของพระองค์ แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงเมตตาแก่พวกเจ้าเสมอ

---

252. ฟัตฮุลบารี 6/386

253. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 22

เรือ คือหนึ่งในสัญญานความเมตตาของอัลลอฮฺ ﷻ

พระองค์ทรงเล่าถึงความอ่อนโยนเมตตาที่พระองค์มีต่อปวงบ่าวด้วยการให้เรือสามารถแล่นไปในทะเลเพื่อสร้างคุณประโยชน์แก่มนุษย์ ให้พวกเขาได้แสวงหาความโปรดปรานของพระองค์ในการค้าขายจากภูมิภาคหนึ่งไปยังอีกภูมิภาคหนึ่ง พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงเมตตาแก่พวกเจ้าเสมอ** ﴾ หมายถึง พระองค์ประทานสิ่งเหล่านี้ให้แก่พวกเจ้าจากความโปรดปรานและความเมตตาของพระองค์ที่มีต่อพวกเจ้า

﴿ وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ ﴾

67. และเมื่อทุกขภัยประสบแก่พวกเจ้าในท้องทะเล ผู้ที่พวกเจ้าวิงวอนขอก็จะสูญหายไปเว้นแต่พระองค์เท่านั้น ต่อมาเมื่อพระองค์ทรงช่วยให้พวกเจ้ารอดพ้นขึ้นบก พวกเจ้าก็หันหลังออกไป และมนุษย์นั้นเป็นผู้เนรคุณเสมอ

เมื่อประสบกับทุกข์ภัย ผู้ปฏิเสธศรัทธาจะไม่นึกถึงผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า เมื่อมนุษย์ประสบกับทุกข์ภัย พวกเขาจะวิงวอนต่อพระองค์ มุ่งหน้าสู่พระองค์ ด้วยความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์ ดังนั้นจึงตรัสว่า ﴿ **และเมื่อทุกข์ภัยประสบแก่พวกเจ้าในท้องทะเล ผู้ที่พวกเจ้าวิงวอนขอก็จะสูญหายไปเว้นแต่พระองค์เท่านั้น** ﴾ กล่าวคือ สิ่งต่างๆ ที่พวกเจ้าเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺ จะหายไปจากหัวใจของพวกเจ้า ﴿ **ต่อมาเมื่อพระองค์ทรงช่วยให้พวกเจ้ารอดพ้นขึ้นบก พวกเจ้าก็หันหลังออกไป** ﴾ หมายถึง พวกเจ้าจะลืมผู้ที่พวกเจ้าให้เอกภาพแก่พระองค์ขณะที่พวกเจ้าอยู่ในทะเลและปฏิเสธที่จะวิงวอนต่อพระองค์เพียงพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคีใดๆ ﴿ **และมนุษย์นั้นเป็นผู้เนรคุณเสมอ** ﴾ หมายถึง โดยกมลสันดานของมนุษย์มักจะลืมความโปรดปรานที่ได้รับ ยกเว้นผู้ที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเมตตา

﴿أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾﴾

68. พวกเจ้าจะปลอดภัยอย่างนั้นหรือ? หากพระองค์จะทรงให้ริมฝั่งนั้นถล่มลงไปกับพวกเจ้า หรือจะทรงส่งลมหอบกรวดกระหน่ำลงมาใส่พวกเจ้า แล้วพวกเจ้าจะไม่พบผู้ใดเป็นผู้คุ้มครองพวกเจ้าเลย

การลงโทษของอัลลอฮฺ ﷻ จะเกิดขึ้นบนแผ่นดินที่เป็นบกหรือไม่?

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า พวกเจ้าคิดหรือว่าการที่พวกเจ้ากลับออกไปยังริมฝั่งที่เป็นแผ่นดินบก แล้วพวกเจ้าจะปลอดภัยจากการลงโทษของพระองค์ ﴾ **พวกเจ้าจะปลอดภัยอย่างนั้นหรือ? หากพระองค์จะทรงให้ริมฝั่งนั้นถล่มลงไปกับพวกเจ้า หรือจะทรงส่งลมหอบกรวดกระหน่ำลงมาใส่พวกเจ้า** ﴿ คือ ฝนที่มาพร้อมกับก้อนหิน ซึ่งเป็นทัศนะของมุญาฮิด และท่านอื่นๆ [254] ดังที่พระองค์ตรัสเรื่องนี้ในซูเราะฮฺอื่นว่า

﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ ﴿

"แท้จริง เราได้ส่งพายุหินจากท้องฟ้าลงบนพวกเขา นอกจากวงศ์วานของลูฏ เราได้ช่วยพวกเขาให้รอดพ้นในยามรุ่งสาง (34) เป็นความโปรดปรานจากเรา เช่นนั้นแหละเราตอบแทนผู้กตัญญู (35)" [255]

และในอีกอายะฮฺ

﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ مَنْضُودٍ ﴿٨٢﴾ ﴿

"และเราได้ให้ก้อนหินจากซิจญีล[256] หล่นพรูลงมา (82) "[257]

---

254. อัฏฏอบารี 17/498

255. ซูเราะฮฺ อัลกอมัรฺ อายะฮฺที่ 34-35

256. ซิจญีล นักวิชาการตัฟซีรฺบางท่านให้ความหมายว่า ก้อนหินแข็ง หรือชื่อเหวในนรก หรือสมุดบันทึกรายชื่อชาวนรก - *ผู้แปล*

257. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 82

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَأَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ ﴾

"พวกเจ้าจะปลอดภัยอย่างนั้นหรือ? จากการที่พระองค์ผู้ทรงอยู่ ณ ฟากฟ้าจะให้แผ่นดินสูบพวกเจ้าแล้วขณะนั้นมันจะสั่นไหว ⑯ หรือว่าพวกเจ้าจะปลอดภัยจากการที่พระผู้ทรงอยู่ ณ ฟากฟ้า จะทรงส่งลมหอบก้อนกรวดให้กระหน่ำมายังพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าจะได้รู้ว่าการตักเตือนของข้าเป็นเช่นใด ⑰" [258]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **แล้วพวกเจ้าจะไม่พบผู้ใดเป็นผู้คุ้มครองพวกเจ้าเลย** ﴿ หมายถึง ผู้ที่ปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือพวกเจ้าให้พ้นจากการลงโทษนั้น

﴿ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ ﴾

69. หรือพวกเจ้าจะปลอดภัยอย่างนั้นหรือ? หากพระองค์จะทรงนำพวกเจ้ากลับไปในนั้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วทรงส่งลมพายุร้ายกระหน่ำพวกเจ้าแล้วให้พวกเจ้าจมน้ำตายเพราะพวกเจ้าเนรคุณ หลังจากนั้นพวกเจ้าก็จะไม่พบผู้ใดแก้แค้นแทนเรา

หากอัลลอฮฺ ﷻ ทรงประสงค์ พระองค์จะทรงนำพวกเจ้ากลับไปในทะเลอีกครั้ง

พระองค์ตรัสว่า ﴾ **หรือพวกเจ้าจะปลอดภัยอย่างนั้นหรือ?** ﴿ โอ้ บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาต่อข้า ที่ออกจากทะเลไปขึ้นฝั่งหลังจากที่พวกเจ้าได้ยอมรับข้าเป็นพระเจ้าผู้ทรงเอกกะแล้ว ﴾ **หากพระองค์จะทรงนำพวกเจ้ากลับไป** ﴿ ในทะเลอีกครั้งหนึ่ง ﴾ **แล้วทรงส่งลมพายุร้าย**

258. ซูเราะฮฺ อัลมุลกฺ อายะที่ 16-17

กระหน่ำพวกเจ้า ﴾ ที่จะพัดกระหน่ำเสาของใบเรือและทำให้เรือจมน้ำ อิบนุ อับบาส และท่านอื่นๆได้ให้ทัศนะว่า قَاصِفًا คือ พายุทะเลที่พัดถล่มเรือทำให้เรือแตกและจมน้ำ[259] ﴿ **แล้วให้พวกเจ้าจมน้ำตายเพราะพวกเจ้าเนรคุณ** ﴾ เพราะการปฏิเสธศรัทธาและการหันหลังให้กับอัลลอฮฺ ﷻ ﴿ **หลังจากนั้นพวกเจ้าก็จะไม่พบผู้ใดแก้แค้นแทนเรา** ﴾ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หมายถึงผู้ช่วยเหลือ[260] มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง ผู้ช่วยเหลือ ผู้แก้แค้นแทนพวกเจ้า[261] กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง เราไม่เกรงกลัวผู้ใดมาติดตามสอบสวนเราในเรื่องใดๆ

﴿ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ ﴾

70. และโดยแน่นอน เราได้ให้เกียรติแก่ลูกหลานของอาดัม และเราได้บรรทุกพวกเขาทั้งทางบกและทางทะเล และเราได้ให้ปัจจัยยังชีพที่ดีทั้งหลายแก่พวกเขา และเราได้ทำให้พวกเขาประเสริฐกว่าสิ่งที่เราสร้างอีกมากมาย

อธิบายเกียรติ และความประเสริฐของมนุษย์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้เกียรติลูกหลานอาดัมด้วยการที่พระองค์สร้างพวกเขาในสภาพที่สวยงามและสมบูรณ์ที่สุด ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ﴾

"โดยแน่นอน เราได้บังเกิดมนุษย์มาในรูปแบบที่สวยงามยิ่ง (4)" [262]

หมายถึง เขาเดินตัวตรงอย่างมั่นคงบนขาทั้งสอง กินอาหารด้วยมือทั้งสอง ในขณะที่สัตว์อื่นๆ เดินด้วยสี่ขา กินด้วยปาก และพระองค์ยังสร้างให้เขามีหูที่ได้ยิน ตาที่มองเห็น สติปัญญาที่สามารถคิดวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากการได้ยินได้เห็นนั้น สามารถแบ่งแยกสรรพสิ่งต่างๆ

---

259. อัฏฏอบารี 17/500
260. อัฏฏอบารี 17/500
261. อัฏฏอบารี 17/500
262. ซูเราะฮฺ อัตตีน อายะฮฺที่ 4

รู้ลักษณะสิ่งต่างๆ ทั้งสิ่งที่เป็นประโยชน์และสิ่งที่เป็นโทษ ทั้งเรื่องศาสนาและเรื่องดุนยา ﴾ **และเราได้บรรทุกพวกเขาทั้งทางบก** ﴿ บนสัตว์พาหนะต่างๆ ทั้งอูฐ ม้าหรือลา ﴾ **และทางทะเล** ﴿ บนเรือต่างๆ ทั้งขนาดใหญ่และเล็ก ﴾ **และเราได้ให้ปัจจัยยังชีพที่ดีทั้งหลายแก่พวกเขา** ﴿ จากพืชพันธุ์ผลไม้ต่างๆ เนื้อสัตว์ และนม รวมถึงอาหารมากมายหลายชนิดที่มีรสชาติเอร็ดอร่อย ตลอดจนวิวทิวทัศน์ธรรมชาติที่สวยงาม เสื้อผ้านานาชนิด หลากหลายสีสันและรูปแบบที่พวกเขาผลิตเองหรือที่มีผู้อื่นนำมาจากต่างถิ่น ﴾ **และเราได้ทำให้พวกเขาประเสริฐกว่าสิ่งที่เราสร้างอีกมากมาย** ﴿ ไม่ว่าจะเป็นสิงสาราสัตว์หรือมัคลูกอื่นๆ ดังนั้น อายะฮฺนี้ยังเป็นหลักฐานว่ามนุษย์นั้นมีความประเสริฐกว่ามลาอิกะฮฺ

﴿ يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَن كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ ﴾

71. **วันที่เราจะเรียกร้องมหาชนทั้งหลาย พร้อมด้วยผู้นำของพวกเขา ดังนั้น ผู้ใดที่บันทึกของเขาถูกยื่นให้ทางขวาของเขา เขาเหล่านั้นก็จะได้อ่านบันทึกของพวกเขา โดยที่พวกเขาจะไม่ถูกอธรรมแม้แต่น้อย**
72. **และผู้ใดบอดในโลกนี้ ดังนั้น เขาก็จะบอดในปรโลกด้วย และหลงทางอย่างไกลยิ่ง**

มนุษย์ทุกคนจะถูกเรียกพร้อมด้วยผู้นำของเขาในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเกี่ยวกับวันกิยามะฮฺว่า พระองค์จะทรงสอบสวนทุกประชาชาติพร้อมกับผู้นำของพวกเขา นักวิชาการมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องนี้ มุญาฮิด และกอตาดะฮฺ ให้ทัศนะว่าหมายถึง นบีของพวกเขา สลัฟบางท่านกล่าวว่า นี่คือเกียรติยศอันสูงสุดสำหรับชาวฮะดีษเพราะผู้นำของพวกเขาคือท่านนบี ﷺ อิบนุ เซด ได้กล่าวว่า หมายถึง คัมภีร์ที่ถูกประทานแก่นบีของพวกเขาที่บรรจุบทบัญญัติต่างๆ อิบนุ ญะรีรฺ ได้เลือกทัศนะนี้ มีรายงานจากอิบนุ อบีนะญีฮฺ จากมุญาฮิด ว่าหมายถึง สมุดบันทึกของพวกเขาซึ่งเป็นไปได้ว่าความหมายนี้คือสิ่งที่อัลเอาฟีได้รายงานจากอิบนุ อับบาส เกี่ยวกับความหมายของ ﴾ **วันที่เราจะเรียกร้องมหาชนทั้งหลาย**

พร้อมด้วยผู้นำของพวกเขา ﴾ ว่า หมายถึง บันทึกการงานของพวกเขา[263] อบุล อาลียะฮฺ, อัลฮะซัน และอัฎเฎาะฮาก ก็ได้ให้ทัศนะนี้เช่นกัน และนี่เป็นทัศนะที่มีน้ำหนักมากที่สุดเนื่องจาก อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ﴾

"และทุกสิ่งนั้น เราได้รวบรวมไว้อย่างครบถ้วนในบันทึกอันชัดแจ้ง"[264]

และตรัสว่า

﴿ وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ ﴾

"และบันทึกจะถูกวางไว้ ดังนั้น เจ้าจะเห็นผู้กระทำผิดทั้งหลายหวั่นกลัวสิ่งที่มีอยู่ในบันทึก"[265]

และตรัสว่า

﴿ وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ ﴾

"และเจ้าจะเห็น (กลุ่มชน) ทุกชาติอยู่ในสภาพคุกเข่า ทุกชนชาติจะถูกเรียกมาตามบันทึกของตน วันนี้พวกเจ้าจะได้รับการตอบแทนตามที่พวกเจ้าได้กระทำไว้ (28) นี่คือบันทึกของเรา มันจะพูดถึงเรื่องของพวกเจ้าด้วยความจริง แท้จริง เราได้ให้บันทึกไว้ตามที่พวกเจ้าได้กระทำไว้ (29)" [266]

และเรื่องนี้ไม่ขัดแย้งกับการที่อัลลอฮฺจะนำนบีมาเป็นสักขีพยานเมื่อพระองค์จะทรงตัดสินประชาชาติของนบีท่านนั้น เพื่อเป็นพยานในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำ แต่ความหมายของผู้นำตรงนี้คือบันทึกการงาน ดังนั้น พระองค์ตรัสว่า ﴿ **วันที่เราจะเรียกร้องมหาชนทั้งหลายพร้อมด้วยผู้นำของพวกเขา ดังนั้น ผู้ใดที่บันทึกของเขาถูกยื่นให้ทางขวาของเขา เขาเหล่านั้นก็จะได้อ่านบันทึกของพวกเขา** ﴾ คือ อ่านด้วยความปีติยินดีต่อความดีงามที่อยู่ในนั้น เขาจะอ่านและอยากที่จะอ่าน ดังอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَهْ ﴿١٩﴾ ﴾

263. อัฏฏอบารี 17/502

264. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 12

265. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ อายะฮฺที่ 49

266. ซูเราะฮฺ ญาษิยะฮฺ อายะฮฺที่ 28-29

"ส่วนผู้ที่บันทึกของเขาถูกนำมายื่นให้ทางเบื้องขวาของเขา เขาจะกล่าวว่า มาอ่านบันทึกของฉันสิ ⑲"[267]

จนถึงพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَهْ ﴾

"ส่วนผู้ที่บันทึกของเขาถูกนำมายื่นให้ทางเบื้องซ้ายของเขา เขาจะกล่าวว่า ฉันภาวนาที่จะไม่ให้บันทึกของฉันถูกนำมายื่น"[268]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا **"โดยที่พวกเขาจะไม่ถูกอธรรมแม้แต่น้อย"** ﴾ ได้เคยอธิบายแล้วคำว่า الفتيل คือ เส้นเล็กๆ ที่อยู่บริเวณรอยผ่ากลางเม็ดอินทผลัม อัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อัลบัซซารฺ ได้รายงานฮะดีษบทหนึ่งจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวเกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ﴿ **วันที่เราจะเรียกร้องมหาชนทั้งหลาย พร้อมด้วยผู้นำของพวกเขา** ﴾ ว่า "คนคนหนึ่งจะถูกเรียก จากนั้นเขาจะได้รับบันทึกด้วยมือขวา ร่างกายของเขาจะถูกทำให้สูงใหญ่ขึ้น ใบหน้าของเขาจะขาว ศีรษะของเขาจะได้รับการสวมมงกุฎไข่มุกที่เปล่งประกาย จากนั้นเขาจะเดินไปหามิตรสหายของเขาซึ่งพวกเขาจะมองเห็นเขาตั้งแต่ไกล พวกเขาก็จะกล่าวว่า 'โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ประทานสิ่งนี้แก่เราด้วย และขอทรงให้ความจำเริญแก่เราในสิ่งนี้ด้วย' จากนั้นเมื่อเขามาถึง เขาจะกล่าวว่า 'พวกท่านจงรับข่าวดีเถิด พวกท่านทุกคนจะได้รับสิ่งนี้' ส่วนผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ใบหน้าจะมืดมน ร่างกายของเขาจะถูกทำให้สูงใหญ่ขึ้น มิตรสหายของเขาเมื่อเห็นเขา ก็จะกล่าวว่า 'ขออัลลอฮฺทรงคุ้มครองเราจากสิ่งนี้หรือจากความชั่วของสิ่งนี้ โอ้ อัลลอฮฺ ขอทรงโปรดอย่าให้เราเป็นเช่นนี้' จากนั้นเมื่อชายคนนี้ได้มายังพวกเขา พวกเขาก็กล่าวว่า 'โอ้ อัลลอฮฺ ขอให้เขาได้รับความอัปยศเถิด' เขาจึงกล่าวว่า 'ขออัลลอฮฺทรงให้พวกท่านห่างไกลจากความเมตตาเถิด เพราะพวกท่านทุกคนจะประสบกับสิ่งนี้' "[269]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และผู้ใดบอดในโลกนี้ ดังนั้น เขาก็จะบอดในปรโลกด้วย และหลงทางอย่างไกลยิ่ง** ﴾ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และอิบนุ เซด ได้อธิบายว่า ﴿ **และผู้ใดบอดในโลกนี้** ﴾ คือ ในโลกดุนยา เขาบอดมองไม่เห็นหลักฐานและสัญญาณอันชัดแจ้งของอัลลอฮฺ ﴿ **ดังนั้น เขาก็จะบอดในปรโลกด้วย และหลงทางอย่างไกลยิ่ง** ﴾ คือ หลงทางยิ่งกว่า เช่นเดียวกับที่เขาบอดในโลกดุนยา ขออัลลอฮฺ ﷻ ทรงคุ้มครองเราจากสิ่งเหล่านี้ด้วยเถิด[270]

---

267. ซูเราะฮฺ อัลฮากเกาะฮฺ อายะฮฺที่ 19

268. ซูเราะฮฺ อัลฮากเกาะฮฺ อายะฮฺที่ 25

269. มะวาริดุซซ็อมอาน 2588, เศาะฮีฮฺ อิบนุ ฮิบบาน 7349 และสุนัน อัตติรฺมิซี 3136

270. อัฏฏอบารี 17/504, 505

﴿ وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذًا لَاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذًا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ ﴾

73. และหากว่าพวกเขาจะทำให้เจ้าหลงไปจากที่เราได้วะฮีย์แก่เจ้า เพื่อเจ้าจะได้กุสิ่งอื่นขึ้นแก่เรา และเมื่อนั้นแหละพวกเขาก็จะคบเจ้าเป็นเพื่อนสนิท

74. และหากว่าเรามิได้ให้เจ้าตั้งมั่นอยู่บนความจริงแล้ว โดยแน่นอนยิ่งเจ้าอาจจะโน้มเอียงไปทางพวกเขาบ้างเล็กน้อย

75. ถ้าเช่นนั้น แน่นอน เราก็จะให้เจ้าลิ้มรส (การลงโทษ) สองเท่าในชีวิตนี้ และสองเท่าเมื่อยามตาย แล้วเจ้าจะไม่พบผู้ช่วยเหลือแก่เจ้าให้พ้นจาก (การลงโทษของ) เรา

ความรุนแรงของโทษที่ท่านนบีจะได้รับ หากท่านโน้มเอียงแม้เพียงเล็กน้อยไปทางคำขอของผู้ปฏิเสธศรัทธาที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงวะฮีย์

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงการสนับสนุน การประทานความยืนหยัด ความคุ้มครองและการปกป้องของพระองค์ต่อศาสนทูตของพระองค์ ให้พ้นจากคนชั่วร้ายและอุบายของคนพาล เพราะพระองค์คือผู้ดูแลและช่วยเหลือการงานของท่านนบี ﷺ และไม่ทรงปล่อยให้ท่านอยู่ใต้การคุ้มครองของผู้ใด แต่พระองค์คือผู้คุ้มครอง ดูแล สนับสนุน และช่วยเหลือให้ได้รับชัยชนะ พระองค์คือผู้ทรงทำให้ศาสนาของท่านประจักษ์อยู่เหนือศัตรูและผู้ต่อต้านจากทั่วทุกสารทิศ ขอพระองค์ประทานความเมตตา ความโปรดปรานและการยกย่องให้เกียรติแก่ท่านนบี ﷺ อย่างมากมายจนถึงวันกิยามะฮฺ

﴿ وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذًا لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ ﴾

76. และหากพวกเขายุแหย่ให้เจ้าออกจากแผ่นดิน เพื่อขับไล่เจ้าออกไป และเมื่อนั้นพวกเขาจะไม่พำนักอยู่นานหลังจากเจ้า (ออกไปแล้ว) เว้นแต่ช่วงเวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

77. นี่คือแนวทางของผู้ที่เราได้ส่งเขามาก่อนเจ้าจากบรรดารอซูลของเรา และเจ้าจะไม่พบการเปลี่ยนแปลงในแนวทางของเราแต่ประการใด

สาเหตุของการประทานอายะฮฺนี้

อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับเรื่องราวของผู้ปฏิเสธศรัทธาจากเผ่ากุเรชเมื่อครั้งที่พวกเขาพยายามขับไล่ท่านรอซูล ﷺ ออกไป อัลลอฮฺจึงข่มขู่พวกเขาด้วยอายะฮฺนี้และเตือนว่าหากพวกเขาขับไล่ท่านรอซูล พวกเขาจะไม่ได้อยู่ในมักกะฮฺยกเว้นช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น และเหตุการณ์ก็เป็นเช่นนั้นจริง เพราะเพียงแค่หนึ่งปีครึ่งหลังจากท่านนบี ﷺ ได้อพยพออกจากเมืองมักกะฮฺเนื่องจากถูกข่มเหงรังแก อัลลอฮฺได้ทรงนำพวกเขามาเผชิญหน้ากับท่านนบี ﷺ ในสงครามบะดัรฺโดยมิได้นัดหมาย ซึ่งพระองค์ได้ช่วยเหลือให้ท่านนบีมีชัยชนะและมีอำนาจเหนือพวกเขา สังหารบรรดาแกนนำและจับบางส่วนของพวกเขาเป็นเชลยศึก ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **นี่คือแนวทางของผู้ที่เราได้ส่งเขามา** ﴾ จนจบอายะฮฺ หมายถึง นี่คือวิถีของเราในการจัดการพวกปฏิเสธศรัทธาที่ข่มเหงรังแกและขับไล่รอซูลของเรา นั่นคือพวกเขาจะประสบกับการลงโทษ และหากว่ามุฮัมมัดมิใช่เป็นรอซูลที่มีความเมตตาแล้วไซร้ แน่นอนว่าพวกเขาจะได้รับการลงโทษอันหนักหน่วงบนโลกดุนยาโดยที่พวกเขามิอาจทัดทาน ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า

﴿ وَمَا كَانَ اللهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴾

"และอัลลอฮฺจะไม่ทรงลงโทษพวกเขาขณะที่เจ้าอยู่ในพวกเขา และอัลลอฮฺจะไม่เป็นผู้ทรงลงโทษพวกเขา ตราบใดที่พวกเขายังคงขออภัยโทษ" [271]

---

271. ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 33

﴿ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾ ﴾

78. จงดำรงการละหมาดไว้ตั้งแต่ตะวันคล้อยจนพลบค่ำ และการอ่านยามรุ่งอรุณ แท้จริง การอ่านยามรุ่งอรุณนั้นมีสักขีพยานเสมอ

79. และจากบางส่วนของกลางคืน เจ้าจงตื่นขึ้นมาละหมาดในเวลาของมัน เป็นการสมัครใจสำหรับเจ้า หวังว่าพระเจ้าของเจ้าจะทรงให้เจ้าได้รับตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญ

คำสั่งใช้ให้ดำรงการละหมาดในเวลา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสั่งใช้รอซูลดำรงการละหมาดฟัรฎูต่างๆ ในเวลา ﴾ **จงดำรงการละหมาดไว้ตั้งแต่ตะวันคล้อย** ﴿ ฮุชัยมฺ ได้รายงานจากมุฆีเราะฮฺ จากอัชชะอฺบี จากอิบนุ อับบาสว่า **لِدُلُوكِ الشَّمْسِ** หมายถึงตะวันคล้อย[272] นาเฟียะอฺ ยังได้รายงานทัศนะนี้เช่นกันจากอิบนุ อุมัรฺ[273] อิมามมาลิก ก็ได้รายงานความหมายนี้ในตัฟซีรฺของท่านจากอัซซุฮฺรี จากอิบนุ อุมัรฺ[274] และเป็นทัศนะของอบูบัรฺซะฮฺ อัลอัสละมี และมุญาฮิด รวมถึงอัลฮะซัน, อัฎเฎาะฮาก, อบูญะอฺฟัรฺ อัลบากิรฺ และกอตาดะฮฺ[275]

หนึ่งในหลักฐานในเรื่องนี้คือฮะดีษที่รายงานโดยอิบนุ ญะรีรฺ จากญาบิรฺ บิน อับดิลลาฮฺ ได้กล่าวว่า ฉันได้เชิญท่านรอซูลและเศาะฮาบะฮฺบางท่านมารับประทานอาหารที่บ้านของฉัน จากนั้นพวกเขาได้กลับไปเมื่อตะวันคล้อยรวมถึงท่านรอซูล ﷺ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า

« اخْرُجْ يَا أَبَا بَكْرٍ، فَهَذَا حِينَ دَلَكَت الشَّمْسُ »

"ออกไปกันเถิด โอ้ อบูบักรฺ เพราะนี่คือเวลาที่ตะวันคล้อย"[276]

---

272. อัฏฏอบารี 17/514
273. อัฏฏอบารี 17/515
274. อัฏฏอบารี 7/515
275. อัฏฏอบารี 17/515, 516
276. อัฏฏอบารอนี 17/518 ในสายรายงานมีหนึ่งคนที่มิได้ถูกเอ่ยชื่อและมีหนึ่งคนที่เฎาะอีฟ แต่เรื่องนี้ได้รับการบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี, มุสลิม และอื่นๆ

ดังนั้นแล้ว อายะฮฺนี้หมายรวมถึงการละหมาดฟัรฎูทั้งห้าเวลา เพราะจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ตั้งแต่ตะวันคล้อยจนพลบค่ำ** ﴿ นั่นคือความมืดของกลางคืน และมีทัศนะหนึ่งว่า หมายถึง ตะวันตกดิน

ดังนั้น ความหมายครอบคลุมเวลาละหมาดซุฮฺรี, อัศรี, มัฆริบ และอิชาอฺ และ ﴾ **และการอ่านยามรุ่งอรุณ** ﴿ หมายถึง ละหมาดศุบฮฺ และในเรื่องนี้มีซุนนะฮฺที่ได้รับการรายงานหลายกระแสโดยไม่ขาดตอนจากการกระทำและคำพูดของท่านนบี เกี่ยวกับรายละเอียดของเวลาละหมาดเหล่านี้ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวมุสลิมได้ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องจนถึงวันนี้จากรุ่นสู่รุ่น จากศตวรรษหนึ่งสู่อีกศตวรรษหนึ่ง ตามเวลาต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ *อัลฮัมดุลิลลาฮฺ*

มลาอิกะฮฺมารวมตัวกันในเวลาละหมาดศุบฮฺ และอัศรฺ

﴾ **และการอ่านยามรุ่งอรุณ แท้จริง การอ่านยามรุ่งอรุณนั้นมีสักขีพยานเสมอ** ﴿ มีรายงานจากอิบนุ มัสอูด และอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **และการอ่านยามรุ่งอรุณ แท้จริง การอ่านยามรุ่งอรุณนั้นมีสักขีพยานเสมอ** ﴿ ว่า มลาอิกะฮฺกลางคืนและมลาอิกะฮฺกลางวันจะเป็นสักขีพยาน[277] อิมามอัลบุคอรี ได้รายงานฮะดีษจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷛ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« فَضْلُ صَلَاةِ الْجَمِيعِ عَلَى صَلَاةِ الْوَاحِدِ خَمْسٌ وَعِشْرُونَ دَرَجَةً، وَتَجْتَمِعُ مَلَائِكَةُ اللَّيْلِ وَمَلَائِكَةُ النَّهَارِ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ »

"ความประเสริฐของการละหมาดญะมาอะฮฺมากกว่าการละหมาดคนเดียวยี่สิบห้าระดับ และมลาอิกะฮฺกลางคืนและมลาอิกะฮฺกลางวันจะรวมตัวกันในเวลาละหมาดศุบฮฺ"

และอบูฮุร็อยเราะฮฺ กล่าวว่า (ในเรื่องนี้) พวกท่านจงอ่าน ﴾ **และการอ่านยามรุ่งอรุณ แท้จริง การอ่านยามรุ่งอรุณนั้นมีสักขีพยานเสมอ** ﴿ [278]

อิมามอะหฺมัดได้รายงานจากอิบนุ มัสอูด และอบูฮุร็อยเราะฮฺเล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **และการอ่านยามรุ่งอรุณ แท้จริง การอ่านยามรุ่งอรุณนั้นมีสักขีพยานเสมอ** ﴿ ว่า "มลาอิกะฮฺกลางคืนและมลาอิกะฮฺกลางวันจะเป็นพยานแก่การอ่านนี้"[279] อัตติรฺมิซี, อันนะซาอี และอิบนุ มาญะฮฺ ได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกัน และอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษ

---

277. อัฏฏอบารี 17/520
278. ฟัตฮุลบารี 8/251
279. อะหฺมัด 2/474

ฮะซันเศาะฮีฮฺ[280] อีกหนึ่งฮะดีษในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« يَتَعَاقَبُونَ فِيكُمْ مَلَائِكَةُ اللَّيْلِ وَمَلَائِكَةُ النَّهَارِ، وَيَجْتَمِعُونَ فِي صَلَاةِ الصُّبْحِ وَفِي صَلَاةِ الْعَصْرِ، فَيَعْرُجُ الَّذِينَ بَاتُوا فِيكُمْ فَيَسْأَلُهُمْ رَبُّهُمْ – وَهُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ – كَيْفَ تَرَكْتُمْ عِبَادِي؟ فَيَقُولُونَ: أَتَيْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ، وَتَرَكْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ »

"มลาอิกะฮฺกลางคืนและมลาอิกะฮฺกลางวันจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนมาหาพวกท่าน และจะมารวมตัวกันในเวลาละหมาดศุบฮฺและละหมาดอัศรฺ โดยที่มลาอิกะฮฺที่อยู่กับพวกท่านจะขึ้นไปยังชั้นฟ้า จากนั้นพระเจ้าจะถามมลาอิกะฮฺเหล่านั้น โดยที่พระองค์ทรงรู้ดียิ่งเกี่ยวกับการงานของพวกท่าน ว่า 'ปวงบ่าวของข้ามีสภาพเช่นไรในตอนที่พวกเจ้าจากพวกเขามา?' มลาอิกะฮฺตอบว่า 'เราไปหาพวกเขาในสภาพที่พวกเขากำลังละหมาด และเราจากพวกเขามาในสภาพที่พวกเขาละหมาดเช่นกัน' "[281]

อับดุลลอฮฺ อิบนุ มัสอูด ได้กล่าวว่า มลาอิกะฮฺสองกลุ่มซึ่งมีหน้าที่เฝ้ามนุษย์จะรวมตัวในเวลาละหมาดศุบฮฺ จากนั้นมลาอิกะฮฺกลุ่มหนึ่งจะขึ้นไปยังชั้นฟ้าและอีกกลุ่มหนึ่งจะอยู่กับมนุษย์ [282] อิบรอฮีม อันนะเคาะอี, มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และท่านอื่นๆ ได้ให้ทัศนะนี้เช่นกันในการตัฟซีรฺอายะฮฺนี้ [283]

การสั่งใช้ให้ละหมาดตะฮัจญุด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจากบางส่วนของกลางคืน เจ้าจงตื่นขึ้นมาละหมาดในเวลาของมัน เป็นการสมัครใจสำหรับเจ้า** ﴾ พระองค์สั่งใช้ท่านนบี ﷺ ให้ทำการละหมาดตะฮัจญุด นอกเหนือจากละหมาดฟัรฺฎู ดังที่มีฮะดีษในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิมรายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ท่านรอซูล ﷺ ถูกถามว่า ละหมาดใดประเสริฐที่สุดถัดจากการละหมาดฟัรฺฎู ท่านตอบว่า "คือการละหมาดในยามค่ำคืน" [284] ดังนั้น พระองค์จึงสั่งใช้ท่านรอซูลให้ละหมาดยามค่ำคืน นอกเหนือจากละหมาดฟัรฺฎู เพราะตะฮัจญุดคือการละหมาดยามค่ำคืนหลังจากการนอนหลับ และนี่คือ

280. ตุหฺฟะตุล อะหฺวะซี
281. ฟัตฮุลบารี 2/41 และมุสลิม 1/439
282. อัฏฏอบารี 17/521
283. อัฏฏอบารี 17/521
284. มุสลิม 2/821

ทัศนะของอัลเกาะมะฮฺ, อัลอัซวัด, อิบรอฮีม อันนะเคาะอี และท่านอื่นๆ [285] ซึ่งคำนี้เป็นที่รู้จักกันในภาษาอาหรับ ดังที่มีรายงานฮะดีษหลายบทจากท่านนบี ﷺ ว่าท่านมักจะละหมาดตะฮัจญุดหลังจากที่ท่านได้นอนหลับแล้ว ซึ่งรายงานโดยอิบนุ อับบาส [286], อาอิชะฮฺ [287] และเศาะฮาบะฮฺท่านอื่นๆ ﷺ ตามที่ได้เคยอธิบายเรื่องนี้ไปก่อนหน้านี้แล้ว อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่า ตะฮัจญุดคือ ละหมาดหลังจากละหมาดอิชาอฺ และรวมถึงละหมาดหลังจากการนอนหลับเช่นเดียวกัน[288]

พระดำรัสของพระองค์ ﴾ **เป็นการสมัครใจสำหรับเจ้า** ﴿ การที่พระองค์บัญญัติให้การละหมาดยามค่ำคืนเป็นสิ่งอาสาสำหรับท่านนบีเป็นการเฉพาะนั้น เนื่องจากพระองค์ทรงอภัยโทษความผิดทั้งมวลของท่านนบี ﷺ อยู่แล้ว ดังนั้น การละหมาดกิยามุลลัยลฺถือเป็นสิ่งอาสาสำหรับท่านนบี ﷺ ต่างจากมุสลิมทั่วไปที่ความผิดของเขาจะได้รับการอภัยโทษจากการละหมาดอาสาต่างๆ นี่เป็นทัศนะของมุญาฮิด[289] ที่มีรายงานในหนังสือมุสนัดของอิมามอะหฺมัด จากอบูอุมามะฮฺ อัลบาฮิลี ﷺ [290]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **หวังว่าพระเจ้าของเจ้าจะทรงให้เจ้าได้รับตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญ** ﴿ กล่าวคือ เจ้าจงปฏิบัติสิ่งนี้ซึ่งข้าสั่งใช้เจ้าเถิด แล้วข้าจะมอบตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญแก่เจ้า ทั้งพระเจ้าของเจ้าและสรรพสิ่งทั้งมวลจะสรรเสริญเจ้า อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า นักอรรถาธิบายส่วนใหญ่อธิบายว่า นั่นคือตำแหน่งที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ยืนในวันกิยามะฮฺเพื่อขอชะฟาอะฮฺต่ออัลลอฮฺให้พระองค์ช่วยให้มนุษย์ทั้งหลายหลุดพ้นจากความทุกข์ยากที่พวกเขากำลังประสบอยู่ในวันนั้น[291]

มีรายงานจากฮุซัยฟะฮฺ ว่า มนุษย์ทั้งมวลจะถูกนำมารวมกันในแผ่นดินเดียวกัน ผู้คนที่จะพูดคุยกับพวกเขาก็จะได้ยินทั้งหมด ใครก็ตามที่มองดูพวกเขาก็จะเห็นทั้งหมด ในสภาพยืนเท้าเปล่าและเปลือยกายเหมือนตอนที่พวกเขาถูกสร้าง ไม่มีใครจะพูดสิ่งใดเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งพระองค์จะเรียกท่านนบี ﷺ ว่า "โอ้ มุฮัมมัด" ท่านนบีจะกล่าวตอบว่า "ข้าพระองค์มาหาพระองค์ตรงนี้แล้ว และขอพระองค์ทรงพอพระทัยแก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด ความดีงามอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ ความชั่วนั้นไม่ถูกตอบรับจากพระองค์ ผู้มีทางนำคือผู้ที่พระองค์ให้ทางนำ บ่าวของพระองค์อยู่เบื้องหน้าพระองค์ มาจากพระองค์และกลับคืนสู่พระองค์

285. อัฏฏอบารี 17/524
286. ฟัตฮุลบารี 8/83
287. ฟัตฮุลบารี 3/39
288. อัฏฏอบารี 17/526
289. อัฏฏอบารี 17/525
290. อะหฺมัด 5/255
291. อัฏฏอบารี 17/526

ไม่มีทางรอดและไม่มีที่พึ่งใดเว้นแต่พระองค์ พระองค์คือผู้ทรงจำเริญและสูงส่งยิ่ง มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ผู้ทรงเป็นพระเจ้าแห่งบ้าน[292]" และนี่คือตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญที่พระองค์ตรัสในอายะฮฺข้างต้น [293] อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญนี้คือตำแหน่งชะฟาอะฮฺ [294] อิบนุ อบีนะญีฮฺ ได้รายงานทัศนะนี้จากมุญาฮิด และเป็นทัศนะของอัลฮะซัน อัลบัศรี [295]

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า "ท่าน (นบีมุฮัมมัด) คือมนุษย์คนแรกที่จะถูกฟื้นคืนชีพในวันกิยามะฮฺและเป็นคนแรกที่ให้ชะฟาอะฮฺ" [296] นักวิชาการหลายท่านเห็นว่ามันคือตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **หวังว่าพระเจ้าของเจ้าจะทรงให้เจ้าได้รับตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญ** ﴿

ท่านนบี ﷺ จะได้รับเกียรติต่างๆ ในวันกิยามะฮฺที่จะไม่มีใครได้รับนอกจากท่านเพียงผู้เดียวหรือได้รับแต่ไม่เทียบเท่าที่ท่านได้รับ ท่านคือมนุษย์คนแรกที่จะถูกฟื้นคืนชีพในสภาพที่ขี่สัตว์พาหนะมุ่งหน้าไปยังทุ่งมะฮฺชัรฺ ท่านจะได้รับธงนำซึ่งแม้แต่นบีอาดัมหรือคนอื่นๆ ก็จะอยู่ภายใต้ธงนี้ ท่านจะมีบ่อน้ำที่มีผู้คนมาดื่มน้ำมากที่สุด และท่านได้รับสิทธิ์ชะฟาอะฮฺที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่อัลลอฮฺมอบให้ท่าน นั่นคือการขอชะฟาอะฮฺให้พระองค์ทรงเริ่มการตัดสินระหว่างมัคลูกทั้งหลายซึ่งการชะฟาอะฮฺนี้จะเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้คนทั้งหลายอยู่ในสภาพที่ยากลำบากอย่างที่สุดจนพวกเขารีบรุดไปหาอาดัม จากนั้นไปหานูฮฺ จากนั้นอิบรอฮีม ต่อด้วยมูซาและอีซา เพื่อให้นบีเหล่านี้ไปวิงวอนพระผู้เป็นเจ้าให้พระองค์ทรงเริ่มการตัดสิน แต่นบีเหล่านั้นต่างก็กล่าวว่า ฉันไม่มีสิทธิ์ในเรื่องนี้ จนกระทั่งมนุษย์ทั้งหลายไปหามุฮัมมัด ﷺ ซึ่งท่านจะกล่าวว่า "ฉันจะขอชะฟาอะฮฺให้เอง ฉันจะขอชะฟาอะฮฺให้เอง" ดังที่เราจะอธิบายเรื่องนี้อย่างละเอียดต่อไป *อินชาอัลลอฮฺ* หนึ่งในสิทธิพิเศษดังกล่าวคือ ท่านจะชะฟาอะฮฺให้กลุ่มคนที่ถูกตัดสินให้ลงนรกแล้ว ทำให้พวกเขารอดจากการลงโทษในนรก และท่านคือนบีคนแรกที่จะได้รับการตัดสินในหมู่ประชาชาติท่านคือนบีคนแรกที่ข้ามสะพานอัศศิรอฏพร้อมกับประชาชาติของท่าน และท่านคือผู้ชะฟาอะฮฺให้ผู้คนได้เข้าสวรรค์หรือได้รับการยกระดับในสวรรค์ดังที่มีระบุในฮะดีษมุสลิม

ฮะดีษที่พูดถึงการเป่าสังข์ระบุว่า บรรดาผู้ศรัทธาจะไม่ได้เข้าสวรรค์เว้นแต่ด้วยชะฟาอะฮฺของท่าน และท่านคือบุคคลแรกที่จะได้เข้าสวรรค์ ประชาชาติของท่านคือประชาชาติแรกที่จะเข้าสวรรค์ ท่านยังมีสิทธิ์ชะฟาอะฮฺผู้คนบางกลุ่มให้ได้รับการยกระดับชั้นให้สูงขึ้นแม้ว่าการงานของพวกเขาไม่สามารถบรรลุระดับชั้นนั้นได้ ท่านคือเจ้าของตำแหน่งอัลวะซีละฮฺอันสูงสุดในสวรรค์ ซึ่งไม่มีใครคู่ควรนอกจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ทรงอนุญาตให้มีการ

---

292. คือ อัลกะอฺบะฮฺ
293. อัฏฏอบารี 17/526
294. อัฏฏอบารี 17/527
295. อัฏฏอบารี 17/527
296. อัฏฏอบารี 17/528

ชะฟาอะฮฺสำหรับผู้ฝ่าฝืนทั้งหลาย ทั้งมลาอิกะฮฺ บรรดานบีและผู้ศรัทธาจะชะฟาอะฮฺให้ผู้คนเหล่านั้น และนบีมุฮัมมัดจะชะฟาอะฮฺให้แก่ผู้คนต่างๆ อย่างมากมายไม่มีใครรู้จำนวนยกเว้นอัลลอฮฺ ﷻ ไม่มีใครที่มีสิทธิ์ชะฟาอะฮฺเหมือนหรือเทียบเท่าท่าน[297] เราได้อธิบายเรื่องนี้อย่างละเอียดในตอนท้ายของหนังสือ อัซซีเราะฮฺ [298] ในหมวดว่าด้วยคุณลักษณะเฉพาะของท่านนบี ﷺ *อัลฮัมดุลิลลาฮฺ* ตรงนี้เราจะกล่าวถึงฮะดีษต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญ อิมามอัลบุคอรี ได้รายงานจากอิบนุ อุมัรฺ ท่านกล่าวว่า

« إِنَّ النَّاسَ يَصِيرُونَ يَوْمَ القِيَامَةِ جُثًا، كُلُّ أُمَّةٍ تَتْبَعُ نَبِيَّهَا يَقُولُونَ: يَا فُلاَنُ اشْفَعْ، يَا فُلاَنُ اشْفَعْ، حَتَّى تَنْتَهِيَ الشَّفَاعَةُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَذَلِكَ يَوْمَ يَبْعَثُهُ اللَّهُ المَقَامَ المَحْمُودَ »

"มนุษย์ทั้งหลายจะอยู่กันเป็นกลุ่มๆ ในวันกิยามะฮฺ ทุกประชาชาติจะอยู่กับนบีของพวกเขา โดยที่พวกเขาจะกล่าวว่า 'โอ้ ท่านได้โปรดชะฟาอะฮฺเถิด โอ้ ท่านได้โปรดชะฟาอะฮฺเถิด' จนกระทั่งชะฟาอะฮฺมาถึงท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และนั่นคือวันที่อัลลอฮฺจะประทานตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญแก่ท่านนบี" [299]

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน อุมัรฺ ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« إِنَّ الشَّمْسَ لَتَدْنُوْ حَتَّى يَبْلُغَ العَرَقُ نِصْفَ الْأُذُنِ، فَبَيْنَمَا هُمْ كَذَلِك اسْتَغَاثُوا بِآدَمَ، فَيَقُولُ لَسْتُ بِصَاحِبِ ذَلِكَ، ثُمَّ بِمُوسَى فَيَقُولُ كَذَلِك، ثُمَّ بِمُحَمَّدٍ فَيَشْفَعُ بَيْنَ الْخَلْقِ، فَيَمْشِي حَتَّى يَأْخُذَ بِحَلْقَةِ بَابِ الْجَنَّةِ، فَيَوْمَئِذٍ يَبْعَثُهُ اللَّهُ مَقَامًا مَحْمُودًا »

"ดวงอาทิตย์จะอยู่ใกล้ (ศีรษะ) จนกระทั่งเหงื่อจะท่วมถึงครึ่งหู ในขณะที่พวกเขาอยู่ในสภาพเช่นนั้น พวกเขาจะขอความช่วยเหลือจากอาดัม [300] แต่ท่านตอบว่าฉันไม่มีสิทธิในเรื่องนั้น จากนั้นพวกเขาจึงขอความความช่วยเหลือจากมูซา แต่ท่านก็ตอบเช่นเดียวกันกับนบีอาดัม จากนั้นพวกเขาจะขอความช่วยเหลือจากนบีมุฮัมมัด และท่านจะชะฟาอะฮฺให้แก่ผู้คน โดยท่านจะเดินไป และจับห่วง

---

297. อัฏฏอบารอนี

298. หนังสือ ชีวประวัติท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ - *ผู้แปล*

299. ฟัตฮุลบารี 8/251

300. ขอความช่วยเหลือจากนบีอาดัม เพื่อวิงวอนต่ออัลลอฮฺให้พระองค์เริ่มการตัดสิน - *ผู้แปล*

ประตูสวรรค์ [301] *และในวันนั้น อัลลอฮฺจะประทานตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญแก่ท่าน"* [302]

อิมามอัลบุคอรี ได้รายงานเรื่องนี้เช่นเดียวกันในหมวดว่าด้วยซะกาต และเพิ่มสำนวน "ในวันนั้น อัลลอฮฺจะประทานตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญแก่ท่าน ซึ่งบรรดาชาวชุมนุมทั้งหมดล้วนสรรเสริญท่าน"[303]

อบูดาวูด อัฏฏอยาลิซี ได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ ซึ่งเขาได้กล่าวว่า เมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ทรงอนุญาตให้ชะฟาอะฮฺ ทั้งญิบรีลรูฮุลกุดุส, นบีอิบรอฮีม, นบีอีซาหรือนบีมูซา[304] จะชะฟาอะฮฺ จากนั้นนบีมุฮัมมัดของพวกท่านเป็นคนที่สี่ซึ่งท่านจะชะฟาอะฮฺแก่ผู้คนเป็นจำนวนมากโดยไม่มีใครเทียบเท่า และนี่คือตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ว่า ﴾ **หวังว่าพระเจ้าของเจ้าจะทรงให้เจ้าได้รับตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญ** ﴿ [305]

ฮะดีษที่รายงานโดย อบูฮุร็อยเราะฮฺ

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ؓ ว่า ครั้งหนึ่ง มีคนนำเนื้อมาให้ท่านนบี ﷺ โดยยกเนื้อส่วนขาหน้าให้ท่านรับประทาน ซึ่งเป็นส่วนที่ท่านโปรดปราน ท่านจึงหยิบมันขึ้นมาฉีกกัด จากนั้นก็กล่าวว่า

« أَنَا سَيِّدُ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَهَلْ تَدْرُونَ مِمَّ ذَاكَ؟ يَجْمَعُ اللَّهُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ، يُسْمِعُهُمُ الدَّاعِي، وَيَنْفُذُهُمُ البَصَرُ، وَتَدْنُو الشَّمْسُ فَيَبْلُغُ النَّاسَ مِنَ الْغَمِّ وَالْكَرْبِ مَا لَا يُطِيقُونَ وَلَا يَحْتَمِلُونَ، فَيَقُولُ بَعْضُ النَّاسِ لِبَعْضٍ: أَلَا تَرَوْنَ مَا أَنْتُمْ فِيْهِ مِمَّا قَدْ بَلَغَكُمْ؟ أَلَا تَنْظُرُونَ مَنْ يَشْفَعُ لَكُمْ إِلَى رَبِّكُمْ؟ فَيَقُولُ بَعْضُ النَّاسِ لِبَعْضٍ: عَلَيْكُمْ بِآدَمَ، فَيَأْتُوْنَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَام فَيَقُولُونَ يَا آدَمُ أَنْتَ أَبُو الْبَشَرِ خَلَقَكَ اللَّهُ بِيَدِهِ وَنَفَخَ فِيكَ مِنْ رُوحِهِ، وَأَمَرَ الْمَلَائِكَةَ فَسَجَدُوا لَكَ، فَاشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ أَلَا تَرَى مَا نَحْنُ فِيهِ، أَلَا تَرَى مَا

---

301. ห่วงวงกลมใช้ในการเคาะประตู - *ผู้แปล*

302. อัฏฏอบารี 17/529

303. ฟัตฮุลบารี 3/396

304. อะบุซซะอฺรออฺ หนึ่งในนักรายงาน ไม่แน่ใจ

305. มุสนัด อัฏฏอยาลิซี 51, อันนะซาอี ในอัลกุบรอ 11296

قَدْ بَلَغَنَا؟ فَيَقُولُ آدَمُ: إِنَّ رَبِّي قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَبًا لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلُهُ، وَإِنَّهُ قَدْ نَهَانِيْ عَنِ الشَّجَرَةِ فَعَصَيْتُ، نَفْسِيْ نَفْسِيْ نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي اذْهَبُوا إِلَى نُوحٍ فَيَأْتُونَ نُوحًا فَيَقُولُونَ: يَا نُوحُ أَنْتَ أَوَّلُ الرُّسُلِ إِلَى أَهْلِ الْأَرْضِ، وَقَدْ سَمَّاكَ اللَّهُ عَبْدًا شَكُورًا، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ أَلَا تَرَى مَا نَحْنُ فِيهِ، أَلَا تَرَى مَا قَدْ بَلَغَنَا؟ فَيَقُولُ نُوحٌ: إِنَّ رَبِّي قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَبًا لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلُهُ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ قَطُّ، وَإِنَّهُ قَدْ كَانَتْ لِيْ دَعْوَةٌ دَعَوْتُهَا عَلَى قَوْمِي نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي اذْهَبُوا إِلَى إِبْرَاهِيمَ فَيَأْتُونَ إِبْرَاهِيمَ فَيَقُولُونَ: يَا إِبْرَاهِيمُ أَنْتَ نَبِيُّ اللَّهِ وَخَلِيلُهُ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ، أَلَا تَرَى مَا نَحْنُ فِيهِ، أَلَا تَرَى مَا قَدْ بَلَغَنَا؟ فَيَقُولُ: إِنَّ رَبِّي قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَبًا لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلَنْ يَغْضَبْ بَعْدَهُ مِثْلَهُ، فَذَكَرَ كَذِبَاتِهِ، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى مُوسَى، فيأتون موسى عليه السلام فَيَقُولُونَ: يَا مُوسَى أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ اصْطَفَاكَ اللَّهُ بِرِسَالَاتِهِ وَبِكَلَامِهِ عَلَى النَّاسِ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ، أَلَا تَرَى مَا نَحْنُ فِيهِ، أَلَا تَرَى مَا قَدْ بَلَغَنَا؟ فَيَقُولُ لَهُمْ مُوْسَى، إِنَّ رَبِّيْ قَدْ غَضِبَ غَضَبًا لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلَنْ يَغْضَبْ بَعْدَهُ مِثْلَهُ، وإني قد قَتَلْتُ نَفْسًا لَمْ أُومَرْ بِقَتْلِهَا، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى عِيسَى فَيَأْتُونَ عِيسَى فَيَقُولُونَ: يَا عِيسَى أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ، وَكَلَّمْتَ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا، فَاشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ، أَلَا تَرَى مَا نَحْنُ فِيهِ، أَلَا تَرَى مَا قَدْ بَلَغَنَا؟ فَيَقُولُ لَهُمْ عِيسَى: إِنَّ رَبِّي قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَبًا لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ، وَلَمْ يَذْكُرْ ذَنْبًا، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم.

فَيَأْتُونَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُونَ: يَا مُحَمَّدُ أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ، وَقَدِ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ، فَاشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ، أَلَا تَرَى مَا نَحْنُ فِيهِ، أَلَا تَرَى مَا قَدْ بَلَغَنَا؟ فَأَقُومُ فَآتِي تَحْتَ الْعَرْشِ، فَأَقَعُ سَاجِدًا لِرَبِّي عَزَّ وَجَلَّ، ثُمَّ يَفْتَحُ اللَّهُ عَلَيَّ وَيُلْهِمُنِي مِنْ مَحَامِدِهِ وَحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ مَا لَمْ يَفْتَحْهُ عَلَى أَحَدٍ قَبْلِي، فَيُقَالُ: يَا مُحَمَّدُ ارْفَعْ رَأْسَكَ وَسَلْ تُعْطَهْ، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ، فَأَرْفَعُ رَأْسِي فَأَقُولُ: أُمَّتِيْ يَا رَبِّ، أُمَتِيْ يَا رَبِّ، فَيُقَالُ: يَا مُحَمَّدُ أَدْخِلْ مِنْ أُمَّتِكَ مَنْ لَا حِسَابَ عَلَيْهِ مِنَ الْبَابِ الْأَيْمَنِ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، وَهُمْ شُرَكَاءُ النَّاسِ فِيمَا سِوَى ذَلِكَ مِنَ الْأَبْوَابِ، ثُمَّ قَالَ: وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ إِنَّ مَا بَيْنَ الْمِصْرَاعَيْنِ مِنْ مَصَارِيعِ الْجَنَّةِ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَهَجَرَ، أَوْ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَبُصْرَى، »

"ฉันคือผู้นำของมนุษย์ทั้งหลายในวันกิยามะฮฺ พวกท่านรู้หรือไม่ว่าเพราะเหตุใด? อัลลอฮฺจะทรงรวมผู้คนยุคแรกและยุคหลังทั้งมวลในแผ่นดินเดียวกัน ผู้คนที่จะพูดคุยกับพวกเขาก็จะได้ยินทั้งหมด ใครก็ตามที่มองดูพวกเขาก็จะเห็นทั้งหมด ดวงอาทิตย์จะอยู่ใกล้ศีรษะ ผู้คนทั้งหลายสะสมความทุกข์ (ความลำบาก ทรมาน) ที่ทนไม่ไหว ผู้คนก็จะคุยกันว่า พวกท่านเห็นไหมว่าเราประสบกับความลำบากขนาดไหน? พวกท่านไม่หาผู้ที่จะขอชะฟาอะฮฺต่ออัลลอฮฺให้แก่พวกท่านหรือ พวกเขาจึงคุยกันว่า พวกท่านจงไปขอความช่วยเหลือจากอาดัมเถิด พวกเขาจึงไปหาอาดัมแล้วกล่าวว่า โอ้ อาดัม ท่านเป็นบิดาของมนุษยชาติ อัลลอฮฺสร้างท่านมาด้วยพระหัตถ์ของพระองค์ และทรงเป่าวิญญาณจากพระองค์ในร่างท่าน และใช้ให้บรรดามลาอิกะฮฺสุญูดต่อท่าน แล้วพวกเขาก็สุญูดต่อท่าน ได้โปรดขอความช่วยเหลือจากพระเจ้าของท่านให้แก่พวกเราด้วยเถิด ท่านไม่เห็นหรือว่าสภาพของพวกเราเป็นอย่างไร ท่านไม่เห็นหรือว่าอะไรเกิดขึ้นกับพวกเรา แต่อาดัมจะตอบว่า แท้จริง พระเจ้าของฉันทรงกริ้วมากในวันนี้ อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลย ทั้งก่อนหน้านี้และหลังจากวันนี้ พระองค์ได้เคยห้ามฉันไม่ให้เข้าใกล้ต้นไม้ต้นหนึ่ง แต่ฉันกลับฝ่าฝืนคำสั่งของพระองค์ ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน พวกท่านจงไปหาคนอื่นเถิด พวกท่านจงไปหานูฮฺเถิด พวกเขาจึงไปหานบีนูฮฺ แล้วกล่าวว่า โอ้ นูฮฺ ท่านเป็นศาสนทูตคนแรกของโลก พระองค์อัลลอฮฺทรงขนานนามท่านว่า บ่าวผู้รู้คุณ ได้โปรดขอความช่วยเหลือต่อพระเจ้าของท่านให้แก่พวกเราด้วยเถิด

ท่านไม่เห็นหรือว่าสภาพของพวกเราเป็นอย่างไร ท่านไม่เห็นหรือว่าอะไรเกิดขึ้นกับพวกเรา นบีนูฮฺได้ตอบพวกเขาว่า แท้จริง พระเจ้าของฉันทรงกริ้วมากในวันนี้อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลย ทั้งก่อนหน้านี้และหลังจากนี้ ฉันเองได้เคยวิงวอนสาปแช่งประชาชาติของฉัน[306] *ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน พวกท่านจงไปหาอิบรอฮีมเถิด พวกเขาจึงไปหาอิบรอฮีม แล้วกล่าวว่า ท่านคือนบีของอัลลอฮฺ และเป็นผู้สนิทกับพระองค์มากที่สุดในบรรดาชาวโลก โปรดขอความช่วยเหลือต่อพระเจ้าของท่านให้แก่พวกเราด้วยเถิด ท่านไม่เห็นหรือว่าสภาพของพวกเราเป็นอย่างไร ท่านไม่เห็นหรือว่าอะไรเกิดขึ้นกับพวกเรา นบีอิบรอฮีมได้ตอบพวกเขาว่า แท้จริงพระเจ้าของฉันทรงกริ้วมากในวันนี้ อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลย ทั้งก่อนหน้านี้และหลังจากนี้ และอิบรอฮีมได้พูดถึงการโกหกของท่าน (และกล่าวว่า) ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน พวกท่านจงไปหาคนอื่นเถิด พวกท่านจงไปหามูซาเถิด พวกเขาจึงไปหามูซา แล้วกล่าวว่า โอ้ มูซา ท่านคือศาสนทูตของอัลลอฮฺ พระองค์ทรงเลือกท่านให้ทำหน้าที่ประกาศสาส์นของพระองค์ และพระองค์ทรงสนทนากับท่าน ได้โปรดขอความช่วยเหลือต่อพระเจ้าของท่านให้แก่พวกเราด้วยเถิด ท่านไม่เห็นหรือว่าพวกเราประสบกับทุกข์ยากเช่นใด มูซาได้ตอบกับพวกเขาว่า แท้จริง พระเจ้าของฉันทรงกริ้วมากในวันนี้อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลย ทั้งก่อนหน้านี้และหลังจากนี้ และฉันก็เคยสังหารคนคนหนึ่งทั้งที่ฉันไม่ได้ถูกใช้ให้กระทำเช่นนั้นเลย ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน พวกท่านจงไปหาอีซาเถิด พวกเขาจึงไปหาอีซา แล้วกล่าวว่า โอ้ อีซา ท่านคือศาสนทูตของอัลลอฮฺ และท่านคือพระดำรัสของพระองค์ที่ได้ทรงกล่าวมันแก่มัรฺยัม และเป็นวิญญาณหนึ่งจากพระองค์ และทรงให้ท่านพูดกับผู้คนตั้งแต่อยู่ในเปล ได้โปรดขอความช่วยเหลือต่อพระเจ้าของท่านให้แก่พวกเราด้วยเถิด ท่านไม่เห็นหรือว่าสภาพของพวกเราเป็นอย่างไร ท่านไม่เห็นหรือว่าเรากำลังประสบความยากลำบากอย่างไรบ้าง อีซาจึงได้ตอบพวกเขาว่า แท้จริง พระเจ้าของฉันทรงโกรธมากในวันนี้ อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลย ทั้งก่อนหน้านี้และหลังจากนี้ ท่านมิได้พูดถึงความผิดของท่าน (เพียงแต่กล่าวว่า) ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน ตัวใครตัวมัน พวกท่านจงไปหาคนอื่นเถิด พวกท่านจงไปหามุฮัมมัดเถิด พวกเขาจึงไปหามุฮัมมัด แล้วกล่าวว่า โอ้ มุฮัมมัด ท่านคือศาสนทูตของอัลลอฮฺ เป็นนบีท่านสุดท้าย พระองค์อัลลอฮฺทรงอภัยโทษให้แก่ท่านทั้งความผิดในอดีตและอนาคต ได้โปรดขอความช่วยเหลือต่อพระเจ้าของท่านให้แก่พวกเราด้วยเถิด ท่านไม่เห็นหรือว่าสภาพของพวกเราเป็นอย่างไร ท่านไม่เห็นหรือว่าอะไรกำลังประสบกับพวกเรา จากนั้นฉัน (นบีมุฮัมมัด) จึงไปที่ใต้บัลลังก์ของอัลลอฮฺ แล้วก้มลง*

306. ทั้ง ๆ ที่การเผยแผ่ศาสนาเป็นหน้าที่ของฉัน - ผู้แปล

สุญูดต่อพระเจ้าของฉัน แล้วอัลลอฮฺก็ประทานแก่ฉันและดลใจฉันให้กล่าวถ้อยคำสรรเสริญสดุดีต่อพระองค์ด้วยถ้อยคำที่สวยงาม โดยที่พระองค์ไม่เคยให้แก่ผู้ใดมาก่อนฉัน หลังจากนั้นพระองค์ก็กล่าวว่า โอ้ มุฮัมมัด เงยศีรษะของเจ้าขึ้นเถิด จงขอเถิด แล้วคำขอของเจ้าจะถูกตอบรับ จงชะฟาอะฮฺเถิด แล้วเจ้าจะได้รับการชะฟาอะฮฺ ฉันจึงเงยศีรษะของฉันขึ้นแล้วกล่าวว่า '(โปรดทรงช่วยเหลือ) ประชาชาติของฉันด้วยเถิด โอ้ พระเจ้าของข้าพระองค์ (โปรดทรงช่วยเหลือ) ประชาชาติของฉันด้วยเถิด โอ้ พระเจ้าของข้าพระองค์ (โปรดทรงช่วยเหลือ) ประชาชาติของฉันด้วยเถิด โอ้ พระเจ้าของข้าพระองค์' จากนั้นจะมีเสียงพูดขึ้นว่า 'โอ้ มุฮัมมัด จงเอาประชาชาติของเจ้าส่วนหนึ่งที่ไม่ต้องถูกสอบสวน เพื่อเข้าสวรรค์ทางบรรดาประตูด้านขวา ส่วนพวกที่เหลือจะเข้าจากประตูอื่นๆ ร่วมกัน' ขอสาบานต่อพระองค์ผู้ซึ่งที่ชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ว่า ความกว้างของเสาวงกบประตูสวรรค์แต่ละบานนั้น จะเท่ากับระยะทางจาก มักกะฮฺ ถึง ฮะญัรฺ[307] หรือระหว่าง มักกะฮฺ กับบุศรอ" [308] อิมามอัลบุคอรีและมุสลิม ได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกันในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านทั้งสอง [309]

﴿ وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّي مِن لَّدُنكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ ﴾

80. และจงกล่าวเถิดว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์เข้าซึ่งทางเข้าที่ชอบธรรม และได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์ออกซึ่งทางออกที่ชอบธรรม และทรงโปรดประทานให้แก่ข้าพระองค์ซึ่งอำนาจการช่วยเหลือจากพระองค์

81. และจงกล่าวเถิด เมื่อความจริงปรากฏขึ้น และความเท็จย่อมมลายไป แท้จริง ความเท็จนั้นย่อมมลายไปเสมอ

---

307. เมืองหนึ่งซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกสุดของคาบสมุทรอาหรับ ปัจจุบันคือบริเวณประเทศบาห์เรน หรือกาตาร์ *- ผู้แปล*

308. ชื่อเมืองหนึ่งอยู่ใกล้กับกรุงดามัสกัส เมืองหลวงของประเทศซีเรีย *- ผู้แปล*

309. อะหฺมัด 2/435, อัลบุคอรี 4712 และมุสลิม 894

คำสั่งใช้ให้อพยพ

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ท่านนบี ﷺ อาศัยอยู่ที่มักกะฮฺ และในภายหลังท่านถูกสั่งใช้ให้อพยพ ซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ได้ประทานอายะฮฺ ﴾ **และจงกล่าวเถิดว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์เข้าซึ่งทางเข้าที่ชอบธรรม และได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์ออกซึ่งทางออกที่ชอบธรรม และโปรดประทานให้แก่ข้าพระองค์ซึ่งอำนาจการช่วยเหลือจากพระองค์** ﴿ [310] อัตติรฺมิซี กล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซัน เศาะฮีฮฺ [311]

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้อธิบายอายะฮฺนี้ว่า เมื่อชาวมักกะฮฺผู้ปฏิเสธศรัทธาวางแผนร้ายต่อท่านนบี ﷺ เพื่อสังหารหรือขับไล่หรือจับตัวท่าน อัลลอฮฺจึงประสงค์ให้ต่อสู้กับชาวมักกะฮฺ พระองค์จึงสั่งใช้ให้ท่านนบี ﷺ อพยพออกไปยังเมืองมะดีนะฮฺ และนี่คือความหมายที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และจงกล่าวเถิดว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์เข้าซึ่งทางเข้าที่ชอบธรรม และได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์ออกซึ่งทางออกที่ชอบธรรม** ﴿ จนจบอายะฮฺ[312]

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า อายะฮฺ ﴾ **และจงกล่าวเถิดว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์เข้าซึ่งทางเข้าที่ชอบธรรม** ﴿ หมายถึง เมืองมะดีนะฮฺ ส่วน ﴾ **และได้ทรงโปรดนำข้าพระองค์ออกซึ่งทางออกที่ชอบธรรม** ﴿ หมายถึง เมืองมักกะฮฺ[313] และนี่คือทัศนะของอับดุรเราะฮฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม[314]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **และโปรดประทานให้แก่ข้าพระองค์ซึ่งอำนาจการช่วยเหลือจากพระองค์** ﴿ อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้อธิบายว่า อัลลอฮฺทรงสัญญาว่าพระองค์จะยึดอำนาจและความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรเปอร์เซียและอาณาจักรโรมันเพื่อให้แก่ท่านนบี [315] กอตาดะฮฺ ได้อธิบายอายะฮฺนี้ว่า ท่านนบี ﷺ รู้ดีว่าท่านไม่มีกำลังใดๆ ยกเว้นด้วยพลังอำนาจจากอัลลอฮฺ ท่านจึงวิงวอนขออำนาจการช่วยเหลือในการต่อสู้เพื่อคัมภีร์ของอัลลอฮฺ เพื่อหลักการของพระองค์ เพื่อบทบัญญัติของพระองค์ และเพื่อดำรงซึ่งศาสนาของพระองค์ เพราะอำนาจคือความเมตตาจากอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะมอบให้บ่าวที่พระองค์ทรงประสงค์ ถ้ามิเช่นนั้นแล้ว

---

310. อะหฺมัด 1/223
311. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 8/574
312. อัฏฏอบารี 17/533
313. อะหฺมัด 1/223
314. อัฏฏอบารี 17/534
315. อัฏฏอบารี 17/536

มนุษย์บางส่วนที่เข้มแข็งจะกดขี่ข่มเหงอีกบางส่วนที่อ่อนแอ[316] ดังนั้น สัจธรรมจำเป็นต้องมีอำนาจไว้คอยคุ้มครองและต่อสู้กับศัตรู ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า

﴿ لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴾

"โดยแน่นอน เราได้ส่งบรรดารอซูลของเราพร้อมด้วยหลักฐานทั้งหลายอันชัดแจ้ง และเราได้ประทานคัมภีร์และความยุติธรรมลงมาพร้อมกับพวกเขา เพื่อมนุษย์จะได้ดำรงอยู่บนความเที่ยงธรรม และเราได้ให้มีเหล็กขึ้นมา เพราะในนั้นมีความแข็งแกร่งมาก และมีประโยชน์มากหลายสำหรับมนุษย์ และเพื่ออัลลอฮฺจะได้ทรงรู้ถึงผู้ที่ช่วยเหลือพระองค์ และบรรดารอซูลของพระองค์ (มีความเชื่อมั่น) โดยทางลับ (ต่อพระองค์) แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงอำนาจ"[317]

คำเตือนแก่ชาวกุเรชที่ปฏิเสธศรัทธา

พระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และจงกล่าวเถิด เมื่อความจริงปรากฏขึ้น และความเท็จย่อมมลายไป แท้จริง ความเท็จนั้นย่อมมลายไปเสมอ** ﴾ เป็นการเตือนและข่มขู่ต่อชาวกุเรชผู้ปฏิเสธศรัทธา เนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ทรงส่งสัจธรรมอันชัดแจ้งปราศจากข้อสงสัยใดๆ มายังพวกเขาอันได้แก่อัลกุรอาน ความศรัทธาและความรู้ที่ยังประโยชน์ ทำให้ความเท็จของพวกเขาต้องมลายและสูญสลายหายไป เพราะความเท็จไม่อาจจะต้านทานสัจธรรมความจริงได้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ﴾

"แต่ทว่าเราได้ให้ความจริงทำลายความเท็จ แล้วเราก็ให้มันเสียหายไป แล้วมันก็จะมลายสิ้นไป"[318]

อิมามอัลบุคอรี ได้รายงานจาก อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ว่า เมื่อท่านนบี ﷺ กลับเข้ามายังเมืองมักกะฮฺ[319] ซึ่งรอบๆ กะอฺบะฮฺในเวลานั้นมีเจว็ดจำนวนสามร้อยหกสิบตัว ท่านจึงได้ทุบทำลายมันด้วยท่อนไม้ในมือของท่านพร้อมกับกล่าวว่า

---

316. อัฏฏอบารี 17/536
317. ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด อายะฮฺที่ 25
318. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 18
319. หลังจากท่านนบีประสบชัยชนะในสงครามพิชิตมักกะฮฺ - *ผู้แปล*

« جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا، جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ »

"เมื่อความจริงปรากฏขึ้น และความเท็จย่อมมลายไป แท้จริง ความเท็จนั้นย่อมมลายไปเสมอ เมื่อความจริงได้ปรากฏขึ้น ความเท็จก็จะไม่เกิดขึ้นและจะไม่กลับมาอีก"[320]

﴿ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ ﴾

82. และเราได้ให้ส่วนหนึ่งจากอัลกุรอานลงมา ซึ่งเป็นการบำบัดและความเมตตาแก่บรรดาผู้ศรัทธา และมันมิได้เพิ่มอันใดแก่พวกอธรรม นอกจากการขาดทุนเท่านั้น

อัลกุรอาน คือ การบำบัดและความเมตตา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงอัลกุรอานซึ่งพระองค์ประทานลงมาแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อันเป็นคัมภีร์ที่ไม่มีความเท็จใดๆ แม้แต่น้อย และถูกประทานจากพระผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญว่าอัลกุรอานนั้นเป็นการบำบัดและความเมตตาสำหรับผู้ศรัทธา กล่าวคือ อัลกุรอานจะกำจัดโรคต่างๆ ออกจากหัวใจ เช่น โรคแห่งความเคลือบแคลงสงสัย โรคกลับกลอก ชิริก การเอนเอียงและหันเหออกจากความสัจธรรม อัลกุรอานจะรักษาโรคเหล่านี้ทั้งหมด นอกจากนั้นอัลกุรอานยังเป็นความเมตตาที่นำมาซึ่งอีมาน (ความศรัทธา), ฮิกมะฮฺ (วิทยปัญญา), การใฝ่ดีและอยากทำความดี ไม่มีผู้ใดที่จะได้รับสิ่งดีๆ เหล่านี้เว้นแต่ผู้ที่ศรัทธา เชื่อฟังและปฏิบัติตามอัลกุรอาน ดังนั้น อัลกุรอานจะเป็นการบำบัดและความเมตตาสำหรับเขา ส่วนผู้ปฏิเสธศรัทธาและผู้อธรรมต่อตนเอง ไม่มีสิ่งใดที่เขาจะได้รับจากการฟังอัลกุรอานเว้นแต่จะยิ่งปฏิเสธและยิ่งห่างไกลจากความเมตตา เพราะปัญหาอยู่ที่ตัวผู้ปฏิเสธศรัทธามิได้อยู่ที่อัลกุรอาน ดังอายะฮฺที่พระองค์ตรัสว่า

320. ฟัตฮุลบารี 8/252

﴿ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อัลกุรอานนั้นเป็นแนวทางที่เที่ยงธรรม และเป็นการบำบัดแก่บรรดาผู้ศรัทธา ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น หูของพวกเขาหนวก[321] และตาของพวกเขาบอดต่ออัลกุรอาน ชนเหล่านี้จะถูกร้องเรียกจากสถานที่อันไกล"[322]

หรือดังที่พระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ ﴾

"และเมื่อมีซูเราะฮฺหนึ่งซูเราะฮฺใดของอัลกุรอานถูกประทานลงมา ดังนั้น ในหมู่พวกเขามีผู้กล่าวขึ้นว่า มีใครบ้างในพวกท่าน ที่ซูเราะฮฺนี้ทำให้ความศรัทธาเพิ่มขึ้น แต่สำหรับบรรดาผู้มีความศรัทธานั้น ซูเราะฮฺนี้ได้ทำให้การศรัทธาเพิ่มขึ้นแก่พวกเขา แล้วพวกเขาก็มีความปีติยินดี (124) ส่วนบรรดาผู้ที่มีโรคอยู่ในจิตใจของพวกเขา ซูเราะฮฺนี้ก็ยิ่งจะเพิ่มความสกปรกให้แก่พวกเขามากยิ่งขึ้นไปอีก และพวกเขาจะตายไปในสภาพที่เป็นพวกปฏิเสธศรัทธา (125)"[323]

และมีอีกหลายๆ อายะฮฺที่กล่าวถึงเรื่องนี้ กอตาดะฮฺ ได้อธิบายอายะฮฺ ﴿ **และเราได้ให้ส่วนหนึ่งจากอัลกุรอานลงมา ซึ่งเป็นการบำบัดและความเมตตาแก่บรรดาผู้ศรัทธา** ﴾ ว่า เมื่อผู้ศรัทธาฟังอัลกุรอาน เขาจะได้รับประโยชน์ จดจำและเข้าใจ ส่วนอายะฮฺ ﴿ **และมันมิได้เพิ่มอันใดแก่พวกอธรรม นอกจากการขาดทุนเท่านั้น** ﴾ หมายถึง พวกเขาจะไม่ได้รับประโยชน์ ไม่จดจำและไม่เข้าใจ เพราะอัลลอฮฺ ﷻ กำหนดให้อัลกุรอานเป็นการบำบัดและเป็นความเมตตาแก่ผู้ศรัทธา

---

321. คือ พวกเขาไม่เข้าใจและไม่ได้รับสิ่งดี ๆ และทางนำที่อยู่ในอัลกุรอาน - *ผู้แปล*

322. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 44

323. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะที่ 124-125

﴿ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا ﴿٨٣﴾ قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ ﴾

83. และเมื่อเราให้ความโปรดปรานแก่มนุษย์ เขาจะเหินห่างและปลีกตัวออกไปข้าง ๆ และเมื่อความชั่วประสบแก่เขา เขาจะกลายเป็นผู้หมดหวัง

84. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ทุกคนจะกระทำตามรูปแบบของเขา ฉะนั้นพระเจ้าของพวกท่านทรงรู้ดีถึงผู้ที่ได้รับแนวทางที่ถูกต้อง

วิสัยของมนุษย์ในภาวะสุขและทุกข์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกถึงข้อเสียของมนุษย์ในความเป็นมนุษย์ ทั้งในยามสุขและทุกข์ (ยกเว้นผู้ที่พระองค์ปกป้อง) กล่าวคือ เมื่ออัลลอฮฺประทานความโปรดปรานแก่เขาในเรื่องทรัพย์สิน สุขภาพ ทางออกหรือชัยชนะ ตลอดจนปัจจัยยังชีพและการช่วยเหลือให้แก่เขาตามที่เขาต้องการแล้ว ﴾ **เขาจะเหินห่าง** ﴿ ออกจากการเชื่อฟังและการอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ﴾ **และปลีกตัวออกไปข้าง ๆ** ﴿ มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง เขาจะออกห่างจากอัลลอฮฺ ซึ่งอายะฮฺนี้จะคล้ายคลึงกับอายะฮฺ

﴿ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرٍّ مَسَّهُ ﴾

"ครั้นเมื่อเราปลดเปลื้องอันตรายของเขาให้พ้นจากเขาไปแล้ว เขาก็เมินคล้ายกับว่าเขามิได้วิงวอนขอเราให้พ้นจากอันตรายที่ได้ประสบแก่เขา"[324]

และอายะฮฺ

﴿ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ﴾

"ต่อมาเมื่อพระองค์ทรงช่วยให้พวกเจ้ารอดพ้นขึ้นบก พวกเจ้าก็หันหลังออกไป"[325]

---

324. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 12
325. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 67

แต่เมื่อมนุษย์ประสบกับความทุกข์ยาก อุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ ﴿ **เขาจะกลายเป็นผู้หมดหวัง** ﴾ คือ หมดหวังว่าจะได้รับสิ่งดีๆ หลังจากประสบความทุกข์ยากนั้น ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ۝٩ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ۝١٠ إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝١١ ﴾

"และถ้าเราได้ให้มนุษย์ลิ้มรสความเมตตาจากเรา แล้วหลังจากนั้นเราได้ดึงมันกลับมาจากเขา แท้จริง เขาจะกลายเป็นผู้หมดหวังและเนรคุณ ⑨ และถ้าเราได้ให้เขาลิ้มรสความโปรดปรานหลังจากความทุกข์ยากได้ประสบกับเขา แน่นอนเขาจะกล่าวว่า ความชั่วร้ายต่างๆ ได้ผ่านพ้นจากฉันไปแล้ว แท้จริงเขานั้นเป็นผู้คึกคะนองหยิ่งยโสยิ่ง ⑩ เว้นแต่บรรดาผู้อดทนและบรรดาผู้ปฏิบัติความดีทั้งหลาย ชนเหล่านั้นแหละ สำหรับพวกเขาจะได้รับการอภัยโทษและรางวัลอันยิ่งใหญ่ ⑪"[326]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ทุกคนจะกระทำตามรูปแบบของเขา** ﴾ อิบนุ อับบาส อธิบายว่า หมายถึง ในส่วนของเขา[327] มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง ตามปัจเจกและตามธรรมชาติของเขา[328] กอตาดะฮฺ อธิบายว่า หมายถึง ตามเจตนาของเขา[329] อิบนุ เซด อธิบายว่า หมายถึง ตามศาสนาของเขา[330] ซึ่งคำอธิบายเหล่านี้มีความหมายใกล้เคียงกัน และอายะฮฺนี้ – *วัลลอฮุอะอฺลัม (อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง)* – เป็นการเตือนและข่มขู่บรรดามุชริกีน เช่นเดียวกันกับอายะฮฺ

﴿ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แก่บรรดาผู้ไม่ศรัทธาว่า พวกท่านจงกระทำตามแนวทางพวกท่าน แท้จริง เราก็กระทำเช่นกัน"[331]

ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ทุกคนจะกระทำตามรูปแบบของเขา ฉะนั้นพระเจ้าของพวกท่านทรงรู้ดีถึงผู้ที่ได้รับแนวทางที่ถูกต้อง** ﴾ จากพวกเรา

---

326. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 9-11
327. อัฏฏอบารี 17/541
328. อัฏฏอบารี 17/541
329. อัฏฏอบารี 17/541
330. อัฏฏอบารี 17/541
331. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 121

และจากพวกท่าน ซึ่งพระองค์จะทรงตอบแทนผู้ประกอบการงานทุกคนตามการงานของเขา เพราะไม่มีสิ่งใดสามารถปิดบังพระองค์ได้

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُم مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ ﴾

85. และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับวิญญาณ จงกล่าวเถิดว่า เรื่องวิญญาณนั้นเป็นเรื่องของพระเจ้าของฉัน และพวกท่านไม่ได้รับความรู้ใด ๆ เว้นแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ว่าด้วยวิญญาณ

อิมามอัลบุคอรี ได้รายงานเกี่ยวกับตัฟซีรฺของอายะฮฺนี้ว่า อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ﷺ ได้กล่าวว่า "ครั้งหนึ่ง ในขณะที่ฉันกำลังเดินอยู่กับท่านนบี ﷺ ในสวนแห่งหนึ่งและท่านกำลังค้ำไม้เท้าที่ทำจากต้นอินทผลัม ทันใดนั้นมีชาวยิวผ่านมาและพวกเขาพูดระหว่างกันว่า จงไปถามเขา (มุฮัมมัด) เกี่ยวกับวิญญาณ แต่มีบางคนกล่าวว่า พวกท่านจะถามไปเพื่ออะไร? และพวกเขาบางคนก็กล่าวว่า พวกท่านไม่กลัวเขาจะตอบพวกท่านด้วยสิ่ง (วะฮีย์) ที่พวกท่านรังเกียจหรือ? แต่พวกเขาส่วนใหญ่ก็กล่าวว่า ไปถามเขาเถิด จากนั้นพวกเขาก็ถามท่านนบีเกี่ยวกับวิญญาณ ท่านนิ่งไปสักครู่โดยมิได้ตอบใดๆ ฉัน (อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ผู้รายงานฮะดีษนี้) จึงรู้ว่าท่านนบีกำลังรับวะฮีย์ ฉันจึงลุกขึ้นไป และเมื่อวะฮีย์ถูกประทานลงมาแล้ว ท่านนบีได้อ่าน ﴿ **และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับวิญญาณ จงกล่าวเถิดว่า เรื่องวิญญาณนั้นเป็นเรื่องของพระเจ้าของฉัน** ﴾ จนจบอายะฮฺ" ตามเนื้อหาของฮะดีษบทนี้ อาจทำให้เข้าใจได้ว่าอายะฮฺนี้เป็นอายะฮฺมะดะนียะฮฺ (ถูกประทานหลังจากที่ท่านนบีอพยพไปมะดีนะฮฺ) ซึ่งถูกประทานลงมาเมื่อชาวยิวได้ถามท่านนบีที่เมืองมะดีนะฮฺ ทั้งๆ ที่ซูเราะฮฺนี้ (อัลอิสรออฺ) ทั้งหมดเป็นซูเราะฮฺมักกียะฮฺ เรื่องนี้สามารถตอบได้ว่า เป็นไปได้ว่าอายะฮฺนี้อาจจะถูกประทานลงมาอีกครั้งเหมือนที่ถูกประทานลงมาแล้วที่มักกะฮฺก่อนหน้านี้ หรือเป็นไปได้ว่าวะฮีย์ถูกประทานลงมาให้ท่านตอบพวกยิวในสิ่งที่พวกเขาถาม ด้วยอายะฮฺที่เคยถูกประทานลงมาแล้วก่อนหน้านี้ ซึ่งก็คืออายะฮฺนี้

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอิกริมะฮฺว่า ชาวคัมภีร์ได้ถามท่านรอซูล ﷺ เกี่ยวกับวิญญาณ อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทาน ﴿ **และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับวิญญาณ** ﴾ จนจบอายะฮฺ ชาว

คัมภีร์จึงกล่าวแก่ท่านว่า "ท่านอ้างว่าเราไม่ได้รับความรู้เว้นแต่เพียงเล็กน้อยกระนั้นหรือ? ทั้งๆ ที่เราได้รับคัมภีร์เตารอตซึ่งเป็นวิทยปัญญาที่ยิ่งใหญ่ **"และผู้ใดที่ได้รับความรู้ แน่นอน เขาก็ได้รับความความดีอันมากมาย"**[332] จากนั้นอายะฮฺ **"และหากว่าต้นไม้ทั้งหมดที่มีอยู่ในแผ่นดินเป็นปากกาหลาย ๆ ด้าม และมหาสมุทร (เป็นน้ำหมึก) มีสำรองไว้อีกเจ็ดมหาสมุทร พระดำรัสของอัลลอฮฺก็จะยังไม่หมดสิ้นไป แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ"**[333] ถูกประทานลงมา ท่าน (นบี) จึงกล่าวตอบว่า "ความรู้ที่พวกท่านได้รับซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้อัลลอฮฺทรงปลดปล่อยพวกท่านจากไฟนรกนั้นมีอยู่อย่างมากมายและดีงาม แต่หากเทียบกับความรู้ของอัลลอฮฺแล้ว นับว่าน้อยมาก"[334]

อัลเอาฟี ได้รายงานทัศนะของอิบนุ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับวิญญาณ** ﴾ จนจบอายะฮฺ ว่า เรื่องนี้เนื่องจากชาวยิวได้กล่าวกับท่านนบี ﷺ ว่า ท่านจงเล่าให้เราฟังเกี่ยวกับวิญญาณ และวิญญาณที่อยู่ในร่างกายถูกลงโทษได้อย่างไร? และแท้จริงแล้ว วิญญาณมาจากอัลลอฮฺและยังไม่มีวะฮีย์ใดๆ ที่ถูกประทานให้แก่ท่านนบีเกี่ยวกับวิญญาณ ดังนั้น ท่านจึงมิได้ตอบพวกเขา จากนั้นญิบรีลได้มาหาท่านและบอกท่านว่า ﴿ **จงกล่าวเถิดว่า เรื่องวิญญาณนั้นเป็นเรื่องของพระเจ้าของฉัน และพวกท่านไม่ได้รับความรู้ใด ๆ เว้นแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น** ﴾ ท่านจึงตอบเช่นนี้แก่ชาวยิวเหล่านั้น พวกเขาจึงกล่าวว่า ใครเป็นผู้แจ้งเรื่องนี้แก่ท่าน? ท่านนบีตอบว่า "ญิบรีลได้นำเรื่องนี้จากอัลลอฮฺมาบอกแก่ฉัน" พวกเขาจึงกล่าวว่า "ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ไม่มีใครที่มาบอกเรื่องนี้แก่ท่านยกเว้นศัตรูของเรา" อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺ

﴿ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิดว่า ใครกันที่เป็นศัตรูต่อญิบรีล? แท้จริงนั้น เขาได้นำอัลกุรอานลงมายังหัวใจของเจ้าด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ ทั้งนี้ เพื่อยืนยันสิ่งที่อยู่ในอัลกุรอาน และเพื่อเป็นข้อแนะนำ และข่าวดีแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย (97)"[335]

วิญญาณ และ ชีวิต

อัชซุฮัยลี ได้อธิบายถึงความเห็นต่างระหว่างนักวิชาการว่าวิญญาณนั้นคือชีวิตหรือสิ่งอื่น ท่านได้สรุปว่าวิญญาณเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนเหมือนอากาศ ไหลเวียนในร่างกายเหมือนน้ำที่

332. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 269

333. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 27

334. อัฏฏอบารี 17/542

335. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 97. อัฏฏอบารี 17/543

ไหลเวียนในรากของต้นไม้ และได้สรุปอีกว่า วิญญาณที่มลาอิกะฮฺเป่าลงไปในทารกที่อยู่ในครรภ์ คือชีวิตหลังจากที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย อันเป็นผลให้มีลักษณะที่น่าชื่นชมหรือน่ารังเกียจ โดยอาจเป็นชีวิตที่สงบร่มเย็นหรือชีวิตที่ถูกครอบงำไว้ด้วยความชั่ว เช่นเดียวกับน้ำที่เป็นชีวิตของต้นไม้และน้ำก็จะเปลี่ยนคุณสมบัติเพราะการผสมกับสิ่งอื่นจนได้ชื่ออื่น เช่น เมื่อผสมเข้ากับองุ่นและถูกหมัก มันก็จะกลายเป็นน้ำหมักหรือน้ำเมา (สุรา) และจะไม่ถูกเรียกว่าน้ำอีกต่อไป ยกเว้นในเชิงเปรียบเทียบ เช่นเดียวกัน เราจะไม่เรียกวิญญาณว่าเป็นชีวิตยกเว้นในแง่ที่ว่าสุดท้ายแล้วชีวิตย่อมหมายรวมถึงวิญญาณ เราสามารถกล่าวโดยสรุปว่า วิญญาณคือต้นกำเนิดและแก่นแท้ขอชีวิต ส่วนชีวิตนั้นเกิดขึ้นจากการผสมผสานของวิญญาณและการติดต่อกับร่างกาย เพราะฉะนั้นชีวิตก็คือวิญญาณในแง่มุมหนึ่งแต่ไม่ใช่ทั้งหมด และนี่คือคำอธิบายที่ดีในเรื่องนี้ วัลลอฮฺ อะอฺลัม[336] ทั้งนี้ มีนักวิชาการจำนวนมากที่อธิบายและประพันธ์หนังสือเกี่ยวกับวิญญาณและบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง หนึ่งในบรรดาผู้ที่อธิบายในเรื่องนี้ได้ดีที่สุดคือ อัลฮาฟิซ อิบนุ มันดะฮฺ ในหนังสือของท่านว่าด้วยวิญญาณ

﴿ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ ﴾

86. และหากเราประสงค์ แน่นอน เราจะเอาสิ่ง (อัลกุรอาน) ซึ่งเราได้วะฮีย์แก่เจ้าไปเสีย และเจ้าจะไม่พบผู้คุ้มครองคนใดเหนือเราในเรื่องนี้สำหรับเจ้า

87. แต่ว่ามันเป็นพระเมตตาจากพระเจ้าของเจ้า แท้จริง ความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อเจ้านั้นใหญ่หลวงนัก

---

336. อัรเราฎุล อันฟฺ 2/62

88. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แน่นอน หากมนุษย์และญินรวมกันเพื่อที่จะนำมาซึ่ง (คัมภีร์อื่น) ที่เหมือนอัลกุรอานนี้ พวกเขาไม่อาจจะนำ (คัมภีร์ใด ๆ) ที่เหมือนอัลกุรอานมาได้ แม้ว่าพวกเขาจะช่วยเหลือกันและกันก็ตาม

89. และโดยแน่นอน เราได้อธิบายแก่มนุษย์จากทุกอุทาหรณ์ในอัลกุรอานนี้ แต่ส่วนมากของมนุษย์ปฏิเสธไม่ยอมรับ นอกจากการไม่ศรัทธา

หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ พระองค์จะเอาอัลกุรอานคืนกลับไป

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกถึงความโปรดปรานและบุญคุณอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ที่มีต่อรอซูล ﷺ ในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานวะฮีย์ให้แก่ท่านนั่นคืออัลกุรอานอันทรงเกียรติ ที่ไม่มีส่วนใดเป็นความเท็จแม้แต่น้อย ซึ่งเป็นการประทานจากพระผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ

อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ؓ ได้กล่าวว่า "ในวาระสุดท้าย (ก่อนวันกิยามะฮฺ) จะมีลมแรงแดงฉานจากแผ่นดินชามพัดผ่านมายังผู้คน และในเวลานั้นจะไม่มีอายะฮฺใดๆ หลงเหลืออยู่ในอัลกุรอานหรือในหัวใจของผู้คนแม้แต่อายะฮฺเดียว" และอิบนุ มัสอูด ก็ได้อ่าน ﴿ **และหากเราประสงค์ แน่นอน เราจะเอาสิ่ง (อัลกุรอาน) ซึ่งเราได้วะฮีย์แก่เจ้าไปเสีย** ﴾ จนจบอายะฮฺ[337]

การท้าทายด้วยอัลกุรอาน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเตือนให้ตระหนักถึงเกียรติและความสูงส่งของอัลกุรอาน พระองค์ทรงแจ้งว่าหากมนุษย์และญินรวมกันและตกลงที่จะนำมาซึ่งคัมภีร์อื่นที่เหมือนวะฮีย์ที่อัลลอฮฺประทานแก่รอซูลของพระองค์ พวกเขาไม่สามารถที่จะกระทำเช่นนั้นได้ แม้ว่าพวกเขาจะช่วยเหลือกันและร่วมมือกันก็ตาม เพราะเรื่องนี้เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ จะให้คำพูดของสิ่งถูกสร้างเหมือนกับพระดำรัสของผู้สร้าง ผู้ทรงเอกะได้อย่างไร

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และโดยแน่นอน เราได้อธิบายแก่มนุษย์จากทุกอุทาหรณ์ในอัลกุรอานนี้** ﴾ หมายถึง เราได้อธิบายหลักฐานและสัญญาณอันชัดแจ้งของอัลลอฮฺ และ

337. อัฏฏอบารี 17/546

ชี้แจงสัจธรรมต่อพวกเขาอย่างละเอียดและชัดเจน กระนั้นก็ตาม ﴿ **แต่ส่วนมากของมนุษย์ปฏิเสธไม่ยอมรับ นอกจากการไม่ศรัทธา** ﴾ คือ ดื้อดึงต่อสัจธรรมและปฏิเสธความจริง

﴿ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾ ﴾

90. และพวกเขากล่าวว่า เราจะไม่ศรัทธาต่อท่าน จนกว่าท่านจะทำให้แผ่นดินแตกออกเป็นลำธารแก่เรา

91. หรือให้ท่านมีสวนอินทผลัม และองุ่นให้มันแยกเป็นลำน้ำหลายสายพวยพุ่งออกมาท่ามกลางมัน

92. หรือท่านทำให้ชั้นฟ้าหล่นลงมาบนพวกเราเป็นเสี่ยง ๆ ตามที่ท่านอ้าง หรือให้ท่านนำอัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺมาให้เราเห็นต่อหน้า

93. หรือให้ท่านมีบ้านที่ประดับประดาไว้หนึ่งหลัง หรือท่านขึ้นไปบนชั้นฟ้า และเราจะไม่ศรัทธาสำหรับการขึ้นไปของท่าน จนกว่าท่านจะนำคัมภีร์เล่มหนึ่งลงมาให้เราได้อ่าน จงกล่าวเถิด มหาบริสุทธิ์แห่งพระเจ้าของฉัน ฉันมิได้เป็นอื่นใด นอกจากเป็นมนุษย์ เป็นรอซูล

ชาวกุเรชขอสัญญาณบางอย่าง และการตอบกลับพวกเขา

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากมุฮัมมัด บิน อิสฮาก ว่า เชคคนหนึ่งที่เดินทางมาจากอียิปต์เมื่อสี่สิบกว่าปีที่แล้วได้รายงานจากอิกริมะฮฺ จากอิบนุ อับบาส ว่า "อุตบะฮฺ บิน เราะบีอะฮฺ, ชัยบะฮฺ บิน เราะบีอะฮฺ, อบูซุฟยาน บิน ฮัรบฺ, ชายคนหนึ่งจากตระกูล บนีอับดุดดารฺ, อบูอัลบุคตารี

ซึ่งเป็นพี่น้องกับเผ่าอบูอะซัด, อัลอัซวัด บิน อัลมุฏฏอลิบ บิน อะซัด, ซัมอะฮฺ บิน อัลอัซวัด, อัลวะลีด บิน อัลมุฆีเราะฮฺ, อบูญะฮัล บิน ฮิชาม, อับดุลเลาะฮฺ บิน อบีอุมัยยะฮฺ, อุมัยยะฮฺ บิน เคาะลัฟ, อัลอาศ บิน วาอิล, นะบีฮฺ และมุนับบิฮฺ ลูกชายสองคนของอัลฮัจญาจ อัซซะฮฺมี พวกเขาทั้งหมดหรือบางส่วนได้รวมตัวหลังตะวันตกดินบนหลังคากะอฺบะฮฺ โดยคุยกันว่า "พวกท่านจงส่งคนไปหามุฮัมมัด เพื่อพูดคุยและโต้เถียงกับเขาจนไม่มีใครจะตำหนิพวกท่านได้อีก" จากนั้นพวกเขาจึงส่งคนไปบอกท่านนบีว่า บรรดาผู้นำของกุเรชได้รวมตัวกันเพื่อพูดคุยกับท่าน ท่านนบี ﷺ จึงรีบเร่งไปหาพวกเขาเพราะนึกว่าพวกเขาคงมองเห็นสัจธรรมบางอย่าง เพราะท่านหวังดีกับพวกเขา ต้องการให้พวกเขาได้รับทางนำ และไม่สบายใจในความหลงทางของพวกเขา เมื่อท่านนบีไปถึงก็ได้นั่งพูดคุยกับพวกเขา พวกเขากล่าวว่า "โอ้ มุฮัมมัด เราได้เรียกท่านมาเพื่อพูดคุย และเราไม่เคยเห็นใครในชาวอาหรับที่นำสิ่งแปลกปลอมเข้ามาในกลุ่มชนของเขาเหมือนที่ท่านทำ ท่านได้ด่าทอบรรพบุรุษของเรา ตำหนิศาสนา (ของบรรพบุรุษ) ดูถูกสติปัญญา ด่าทอพระเจ้าของเรา (เจว็ดต่างๆ) และสร้างความแตกแยกในกลุ่มชน ท่านได้กระทำทุกสิ่งที่เรารังเกียจ ดังนั้น หากท่านต้องการเงินทองจากการนำศาสนาใหม่เข้ามานี้ เรายินดีจะรวบรวมเงินทองมอบให้ท่านได้เป็นผู้ที่ร่ำรวยที่สุดในหมู่พวกเรา หรือหากท่านต้องการเกียรติยศ เรายินดีจะให้ท่านเป็นผู้นำที่มีเกียรติของเรา หรือหากท่านต้องการอำนาจปกครอง เรายินดีจะให้ท่านเป็นผู้ปกครองของเรา หรือหากสิ่งที่ท่านได้นำมานี้มาจากญินที่ครอบงำท่าน เรายินดีใช้จ่ายทรัพย์สินของเราเพื่อรักษาตัวท่านให้หาย มิเช่นนั้นก็อย่าหาว่าเราไม่เตือน" ท่านนบี ﷺ ได้ตอบพวกเขาว่า "ฉันมิได้เป็นตามที่พวกท่านกล่าวอ้างมาเลย สิ่งที่ฉันนำมานั้นมิใช่ต้องการทรัพย์สินหรือเกียรติยศหรืออำนาจจากพวกท่าน แต่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงส่งฉันมายังพวกท่านในฐานะศาสนทูต พระองค์ได้ประทานคัมภีร์แก่ฉัน ทรงสั่งใช้ให้ฉันแจ้งข่าวดีและตักเตือนพวกท่าน ฉันจึงนำสาส์นจากพระเจ้าของฉันมาแจ้ง และตักเตือนพวกท่าน ดังนั้น หากพวกท่านตอบรับสิ่งที่ฉันได้นำมานี้ก็ถือว่าเป็นผลประโยชน์ของพวกท่านในดุนยาและอาคิเราะฮฺ แต่หากพวกท่านปฏิเสธมัน ฉันจะอดทนต่อการกำหนดของอัลลอฮฺ จนกว่าอัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างฉันกับพวกท่าน" (หรือท่านนบีกล่าวคำพูดใกล้เคียงกันนี้)

พวกเขากล่าวต่อไปว่า "หากท่านไม่ตอบรับสิ่งที่เราเสนอแล้ว ท่านก็รู้ดีว่าไม่มีใครที่มีแผ่นดินคับแคบมากกว่าเราแล้ว ไม่มีใครที่มีทรัพย์สินน้อยกว่าเรา ไม่มีใครที่มีความเป็นอยู่ลำบากมากกว่าเรา ดังนั้น ท่านจงขอต่อพระเจ้าของท่านที่ส่งท่านมาให้พระองค์ทรงทำให้ภูเขาเหล่านี้ปลิวหายไป และทำให้แผ่นดินของเรากว้างขวางขึ้น และขอให้พระองค์ทรงทำให้แผ่นดินแยกออกเป็นแม่น้ำต่างๆ เหมือนแม่น้ำที่เมืองชามและอิรัก และขอให้พระองค์ทรงให้บิดามารดาของเราที่เสียชีวิตไป แล้วกลับฟื้นขึ้นมา รวมถึงกุศ็อย บิน กิลาบ เพราะเขาคือผู้อาวุโสที่สัตย์จริง จากนั้นเราจะถามพวกเขาว่าสิ่งที่ท่านได้นำมานั้นเป็นสัจธรรมหรือความเท็จ

หากท่านสามารถทำในสิ่งที่เราขอได้และพวกเขายืนยันในความสัตย์จริงของท่าน เราถึงจะเชื่อท่านและจะได้รู้ว่าตำแหน่งของท่าน ณ อัลลอฮฺนั้นสูงส่งเพียงใด และเราจะเชื่อว่าพระองค์ส่งท่านมาเป็นศาสนทูตจริง" ท่านนบี ﷺ ได้ตอบพวกเขาว่า "ฉันมิได้ถูกส่งมาเพื่อทำสิ่งเหล่านี้ แต่ทว่าฉันถูกอัลลอฮฺส่งมายังพวกท่านด้วยกับสิ่งที่พระองค์ประทานให้ฉัน และฉันได้แจ้งสาส์นแก่พวกท่านแล้ว ดังนั้น หากพวกท่านตอบรับสิ่งที่ฉันได้นำมานี้ ก็ถือว่าเป็นผลประโยชน์ของพวกท่านในดุนยาและอาคิเราะฮฺ แต่หากพวกท่านปฏิเสธมัน ฉันจะอดทนต่อการกำหนดของอัลลอฮฺ จนกว่าอัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างฉันกับพวกท่าน" พวกเขาตอบว่า "หากท่านไม่ทำเรื่องเหล่านี้ที่เราขอ ท่านก็จงขอจากพระเจ้าของท่านให้ส่งมลาอิกะฮฺลงมาเพื่อยืนยันในสิ่งที่ท่านพูด ให้มลาอิกะฮฺถกเถียงกับเราแทนท่าน และท่านจงขอให้มลาอิกะฮฺนำสวนต้นไม้ ทรัพย์สมบัติ และคฤหาสน์จากทองคำและเงินมาให้ท่านเพื่อให้ท่านได้ร่ำรวย ไม่ต้องแสวงหาทรัพย์สินอื่นใดอีก เพราะเราเห็นท่านก็ค้าขายในตลาด เสาะแสวงหาปัจจัยยังชีพเหมือนพวกเรา ทั้งนี้ เพื่อพวกเราจะได้รู้ว่าตำแหน่งของท่านประเสริฐเพียงใดและอัลลอฮฺส่งท่านมาจริงตามที่ท่านอ้าง" ท่านนบี ﷺ กล่าวตอบพวกเขาว่า "ฉันจะไม่กระทำสิ่งเหล่านี้ ฉันไม่ใช่คนที่จะขออะไรเยี่ยงนี้จากพระเจ้าของฉัน และฉันมิได้ถูกส่งมาเพื่อกระทำเรื่องเหล่านี้ แต่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงส่งฉันมาในฐานะผู้แจ้งข่าวดีและผู้ตักเตือน ดังนั้น หากพวกท่านตอบรับสิ่งที่ฉันได้นำมาบอก ก็ถือว่าเป็นผลประโยชน์ของพวกท่านในดุนยาและอาคิเราะฮฺ แต่หากท่านปฏิเสธมัน ฉันจะอดทนต่อการกำหนดของอัลลอฮฺ จนกว่าอัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างฉันกับพวกท่าน"

พวกเขากล่าวว่า "ถ้าเช่นนั้นแล้ว ท่านจงทำให้ชั้นฟ้าตกลงมาตามที่ท่านอ้างว่าหากพระเจ้าของท่านประสงค์พระองค์ก็จะให้ชั้นฟ้าตกลงมา และเราจะไม่ศรัทธาต่อท่านเว้นแต่ท่านจะทำตามสิ่งที่เราขอ" ท่านนบี ﷺ ได้ตอบพวกเขาว่า "นั่นเป็นเรื่องของอัลลอฮฺ หากพระองค์ประสงค์แล้ว พระองค์ก็จะทำเช่นนั้นกับพวกท่าน" พวกเขาจึงกล่าวว่า "โอ้ มุฮัมมัด พระเจ้าของท่านไม่รู้หรือว่าเราจะมานั่งพูดคุยกับท่าน และเราจะถามท่านในสิ่งที่เราถามนี้ หรือเราจะขอท่านทำในสิ่งที่เราขอนี้ พระองค์ไม่บอกท่านในสิ่งที่เราถามท่านหรือ พระองค์ไม่บอกท่านเกี่ยวกับสิ่งที่พระองค์จะลงโทษพวกเรา หากเราไม่ตอบรับสาส์นที่ท่านได้นำมาบอกเราหรือ เรารู้มาว่าผู้ที่สอนท่านในเรื่องนี้คือชายคนหนึ่งที่เมืองอัลยะมามะฮฺ ที่ชื่อว่า อัรฺเราะฮฺมาน และเราขอสาบานต่ออัลลอฮฺว่า เราจะไม่ศรัทธาต่ออัรฺเราะฮฺมานอย่างแน่นอน ดังนั้น เราได้เตือนท่านแล้วโอ้ มุฮัมมัด และขอสาบานด้วยอัลลอฮฺอีกว่า เราจะไม่ปล่อยให้ท่านทำกับเราเช่นนี้ แต่เราจะกำจัดท่านหรือไม่ท่านก็เข่นฆ่าให้เราตายไป" จากนั้นคนหนึ่งในหมู่พวกเขาก็กล่าวว่า "พวกเราเคารพบูชามลาอิกะฮฺ ซึ่งก็คือลูกสาวของอัลลอฮฺ" อีกคนหนึ่งก็กล่าวว่า "เราจะไม่ศรัทธาต่อท่านจนกว่า ﴿ **ท่านนำอัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺมาให้เราเห็นต่อหน้า** ﴾"

เมื่อพวกเขาได้กล่าวเช่นนั้นแล้ว ท่านนบี ﷺ ก็ลุกเดินออกไป ในขณะนั้น อับดุลลอฮฺ

บิน อบีอุมัยยะฮฺ บิน อัลมุฆีเราะฮฺ บิน อับดุลลอฮฺ บิน อุมัรฺ บิน มัคซูม ซึ่งเป็นลูกชายของอาติกะฮฺ บินติ อับดุลมุฏฏอลิบ ป้าของท่านนบี ﷺ ก็ได้ลุกเดินออกไปพร้อมกับท่านนบี ﷺ และกล่าวว่า "โอ้ มุฮัมมัด กลุ่มชนของท่านได้นำเสนอสิ่งต่างๆ แก่ท่าน แต่ท่านกลับไม่ยอมรับ พวกเขาขอท่านหลายอย่างเพื่อจะได้รู้ว่าตำแหน่งของท่าน ณ อัลลอฮฺนั้นสูงส่งเพียงใด แต่ท่านกลับไม่ทำตามที่พวกเขาขอ และพวกเขาก็ยังได้ขอให้ท่านรีบนำการลงโทษลงมายังพวกเขา (แต่ท่านก็ไม่ทำตามที่พวกเขาขอ) ดังนั้น ฉันขอสาบานว่า ฉันจะไม่ศรัทธาต่อท่านอย่างแน่นอนจนกว่าท่านจะนำบันไดพาดไปยังชั้นฟ้า แล้วท่านก็ขึ้นไปให้ฉันเห็นด้วยตา จากนั้นให้ท่านนำสมุดบันทึกลงมาพร้อมกับมลาอิกะฮฺสี่ท่านที่จะมายืนยันความสัตย์จริงในสิ่งที่ท่านได้กล่าวอ้าง และขอสาบานอีกว่า แม้นว่าท่านจะทำสิ่งนี้ให้ฉันได้เห็นก็ตาม ฉันก็คิดว่าฉันจะไม่เชื่อท่าน" หลังจากกล่าวแล้ว เขาก็ปลีกตัวไป ท่านนบี ﷺ ก็กลับไปหาครอบครัวของท่านในสภาพที่โศกเศร้าและเสียใจ เพราะผิดหวังจากกลุ่มชนของท่านที่ยิ่งห่างไกลออกไปทุกที[338]

สาเหตุของการปฏิเสธคำขอของมุชริกีน

การรวมตัวของพวกมุชริกีนมักกะฮฺในครั้งนี้ หากอัลลอฮฺรู้ว่าพวกเขาต้องการทางนำจริงแน่นอนว่าพระองค์จะตอบรับสิ่งที่พวกเขาขอจากท่านนบี ﷺ แต่ทว่าพระองค์ทรงรู้ดีว่าพวกเขาขอสิ่งต่างๆ เหล่านั้นเพราะต้องการปฏิเสธศรัทธาและดื้อดึงต่อสัจธรรม ดังนั้น พระองค์จึงแจ้งต่อท่านนบี ﷺ ว่า "หากเจ้าต้องการ เราจะให้ในสิ่งที่พวกเขาขอ และหากพวกเขายังคงปฏิเสธศรัทธาแล้ว ข้าจะลงโทษพวกเขาซึ่งเป็นการลงโทษที่ข้าไม่เคยลงโทษใครมาก่อน แต่หากเจ้าประสงค์ ข้าจะเปิดประตูแห่งการเตาบัตและความเมตตาให้แก่พวกเขา" ท่านนบี ﷺ กล่าวตอบว่า "อย่ากระนั้นเลย ขอให้พระองค์เปิดประตูแห่งการเตาบัตและความเมตตาให้แก่พวกเขาเถิด"[339] ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับอายะฮฺที่ว่า

﴿ وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ ﴾

"ไม่มีสิ่งใดยับยั้งเรามิให้ส่งสัญญาณต่างๆ เว้นแต่ว่าพวกสมัยก่อนๆ ได้ปฏิเสธสัญญาณเหล่านี้ และเราได้ให้อูฐตัวเมียเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่พวกษะมูด แต่พวกเขาได้ทารุณมัน และเรามิได้ส่งสัญญาณต่างๆ เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเป็นการเตือนสำทับเท่านั้น (59)"[340]

338. อัฏฏอบารี 17/557
339. อะหฺมัด 1/242
340. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 59

และสอดคล้องกับอายะฮฺต่างๆ ต่อไปนี้

﴿ وَقَالُوا مَالِ هَٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا ۝٧ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ۝٨ انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۝٩ تَبَارَكَ الَّذِي إِن شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّن ذَٰلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَل لَّكَ قُصُورًا ۝١٠ بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۝١١ ﴾

"และพวกเขากล่าวว่า อะไรกันกับรอซูลคนนี้ เขากินอาหารและเดินในตลาด ทำไมจึงไม่มีมลาอิกะฮฺถูกส่งมากับเขา เพื่อจะได้เป็นผู้ตักเตือนร่วมกับเขา ⑦ หรือมีคลังสมบัติถูกโยนลงมาให้เขา หรือให้เขามีสวนหนึ่ง เพื่อเขาจะได้กินสิ่งที่มีอยู่ในนั้นจากมัน และบรรดาผู้อธรรมจะกล่าวว่า พวกท่านมิได้ปฏิบัติตามผู้ใด นอกจากชายผู้ถูกทำไสยศาสตร์ ⑧ จงดูเถิด! พวกเขาได้เปรียบเปรยตัวอย่างต่าง ๆ แก่เจ้า (มุฮัมมัด) อย่างไร พวกเขาจึงหลงทาง แล้วพวกเขาก็ไม่สามารถจะพบทางแห่งความจริงได้ ⑨ ความจำเริญยิ่งแด่พระองค์ ผู้ซึ่งหากพระองค์ทรงประสงค์จะให้เจ้าได้รับสิ่งดียิ่งกว่านั้น คือมีสวนหลากหลาย ณ เบื้องล่างมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน และทรงให้เจ้ามีวังหลายหลัง ⑩ แต่ว่าพวกเขาปฏิเสธวันกิยามะฮฺ และเราได้เตรียมไฟอันร้อนแรงไว้สำหรับผู้ปฏิเสธวันกิยามะฮฺ ⑪" [341]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴾ **"จนกว่าท่านจะทำให้แผ่นดินแตกออกเป็นลำธารแก่เรา"** คำว่า ﴿ الْيَنْبُوع ﴾ คือ ตาน้ำไหล กล่าวคือ พวกเขาขอท่านนบี ﷺ ให้ผุดตาน้ำไหลออกมาจากแผ่นดินอัลหิญาซ ซึ่งเป็นเรื่องที่ง่ายดายยิ่งสำหรับอัลลอฮฺ และพระองค์สามารถให้ทุกสิ่งที่พวกเขาขอหากพระองค์ทรงประสงค์ แต่พระองค์ทรงรู้ว่าพวกเขามิได้ต้องการทางนำแต่อย่างใด ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝٩٦ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝٩٧ ﴾

"แท้จริง บรรดาผู้ที่พระดำรัส (การลงโทษ) ของพระเจ้าของเจ้า ได้บัญญัติแก่พวกเขาแล้วนั้น พวกเขาจะไม่ศรัทธา ⑯ และแม้ว่าทุกสัญญาณได้มายังพวกเขา

341. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 7-11

ก็ตาม จนกว่าพวกเขาจะแลเห็นการลงโทษอย่างเจ็บปวด (97)” [342]

หรือดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾ ﴾

“และแม้ว่าเราได้ให้มลาอิกะฮฺลงมายังพวกเขา และบรรดาคนตายได้พูดกับพวกเขา และเราได้รวบรวมทุกสิ่งไว้เบื้องหน้าพวกเขา ก็ใช่ว่าพวกเขาจะศรัทธา นอกจากอัลลอฮฺจะทรงประสงค์เท่านั้น แต่ทว่าส่วนมากในหมู่พวกเขานั้นไม่รู้ (111)” [343]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **หรือท่านทำให้ชั้นฟ้าหล่นลงมาบนพวกเราเป็นเสี่ยง ๆ ตามที่ท่านอ้าง** ﴾ หมายถึง ตามที่ท่านได้ข่มขู่เราว่าในวันกิยามะฮฺท้องฟ้าจะแตกออกและอ่อนตัวตกลงมาอย่างไม่เป็นระเบียบ ดังนั้น ท่านจงรีบให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในดุนยาโดยให้ท้องฟ้าแตกตกลงมาเป็นเสี่ยงๆ เช่นเดียวกับคำพูดของพวกเขาที่กล่าวว่า

﴿ ... اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ.... ﴾

“...ข้าแต่อัลลอฮฺหากปรากฏว่าสิ่งนี้ คือความจริงที่มาจากที่พระองค์แล้วไซร้ ก็โปรดได้ทรงให้หินจากฟากฟ้าตกลงมาดังฝนแก่พวกเราเถิด...” จนจบอายะฮฺ[344]

และเช่นเดียวกับที่กลุ่มชนของนบีชุอัยบฺ ﷺ ได้กล่าวกับนบีของพวกเขาว่า

﴿ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴾

“ดังนั้น ให้ส่วนต่าง ๆ จากท้องฟ้า หล่นลงมาบนพวกเรา หากท่านเป็นหนึ่งในบรรดาผู้สัตย์จริง”[345]

อัลลอฮฺ ﷻ จึงลงโทษพวกเขาด้วยการลงโทษในวันแห่งเมฆปกคลุม แท้จริง มันเป็นการลงโทษแห่งวันยิ่งใหญ่ แต่นบีแห่งความเมตตา นบีแห่งการกลับเนื้อกลับตัว ซึ่งถูกส่งลงมาเป็นความเมตตาแก่สากลโลกนั้น กลับขอให้อัลลอฮฺทรงประวิงเวลาและให้โอกาสพวกเขาโดยหวังว่าพระองค์จะให้พวกเขามีลูกหลานที่เคารพสักการะพระองค์เพียงองค์เดียว ไม่ตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์ ซึ่งในภายหลังก็เป็นเช่นนั้นจริง เพราะมีบางคนในบรรดามุชริกีนเหล่านั้นได้เข้ารับอิสลาม

342. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 96-97
343. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 111
344. ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 32
345. ซูเราะฮฺ อัชชุอารออฺ อายะฮฺที่ 187

และปฏิบัติตนตามครรลองของศาสนาด้วยดี แม้กระทั่ง อับดุลลอฮฺ บิน อบีอุมัยยะฮฺ (ลูกพี่ลูกน้องท่านนบี) ที่ลุกเดินตามนบีออกไปและพูดกับท่านด้วยคำพูดที่ไม่ดี เขาเองได้เข้ารับอิสลามด้วยดีและกลับเนื้อกลับตัวสู่อัลลอฮฺ ﷻ

พระดำรัสของพระองค์ ﴿ **หรือให้ท่านมีบ้านที่ประดับประดาไว้หนึ่งหลัง** ﴾ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด และกอตาดะฮฺ กล่าวว่า (คือบ้านจาก) ทองคำ[346] เช่นเดียวกับกิรออะฮฺ (การอ่าน) ของอิบนุ มัสอูด ﴿ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ **"หรือให้ท่านมีบ้านที่ทำจากทองคำ"** ﴾[347] ﴿ **หรือท่านขึ้นไปบนชั้นฟ้า** ﴾ คือ ขึ้นบันไดไปต่อหน้าเรา ﴿ **และเราจะไม่ศรัทธาสำหรับการขึ้นไปของท่าน จนกว่าท่านจะนำคัมภีร์เล่มหนึ่งลงมาให้เราได้อ่าน** ﴾ มุญาฮิด อธิบายว่า คือ หนังสือที่ระบุชื่อถึงแต่ละคนว่าหนังสือนี้มาจากอัลลอฮฺ ส่งถึงคนนั้นคนนี้ (ระบุชื่อ) และตั้งไว้ที่ศีรษะของเขา[348]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **จงกล่าวเถิด มหาบริสุทธิ์แห่งพระเจ้าของฉัน ฉันมิได้เป็นอื่นใด นอกจากเป็นมนุษย์ เป็นรอซูล** ﴾ กล่าวคือ มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ผู้ทรงสูงส่งยิ่งใหญ่เหนือกว่าการที่คนหนึ่งคนใดจะบังอาจก้าวก่ายพระอำนาจและการปกครองของพระองค์ เพราะพระองค์คือผู้ทรงกระทำสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์จะตอบรับหรือปฏิเสธสิ่งที่พวกท่านขอก็ล้วนเป็นพระประสงค์ของพระองค์ ส่วนฉันเป็นเพียงรอซูลที่ถูกส่งมายังพวกท่านเพื่อประกาศแจ้งสาส์นจากพระเจ้าของฉัน และตักเตือนพวกท่าน ซึ่งฉันได้ปฏิบัติภารกิจนั้นแล้ว ส่วนสิ่งที่พวกท่านขอนั้นก็ขึ้นอยู่กับพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ

﴿ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾ قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾ ﴾

94. และไม่มีสิ่งใดที่จะห้ามมนุษย์ให้ศรัทธา เมื่อแนวทางที่ถูกต้องมายังพวกเขาแล้ว นอกจากพวกเขาจะกล่าวว่า อัลลอฮฺทรงแต่งตั้งมนุษย์เป็นรอซูลกระนั้นหรือ?

346. อัฏฏอบารี 17/553
347. อัฏฏอบารี 17/553
348. อัฏฏอบารี 17/554

95. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หากมลาอิกะฮฺ (สามารถ) เดินสัญจรอย่างสงบในแผ่นดิน แน่นอน เราจะส่งมลาอิกะฮฺสักตนหนึ่งลงมาจากฟากฟ้า (เพื่อ) เป็นรอซูลแก่พวกเขา

มุชริกีนปฏิเสธศรัทธาเพราะรอซูลเป็นมนุษย์ และการตอบโต้ต่อพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และไม่มีสิ่งใดที่จะห้ามมนุษย์** ﴿ คือ มนุษย์ส่วนใหญ่ ﴾ **ให้ศรัทธา** ﴿ และปฏิบัติตามรอซูล เว้นแต่เพราะพวกเขาแปลกใจที่รอซูลที่ส่งมานั้นเป็นมนุษย์ธรรมดา ดังอายะฮฺ

﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ﴿

"เป็นการแปลกใจแก่มนุษย์หรือ ที่เราได้ให้วะฮีย์แก่ชายคนหนึ่งจากพวกเขา ให้เตือนสำทับมนุษย์ และแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า แท้จริง สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับตำแหน่งอันสูงส่ง ณ ที่พระเจ้าของพวกเขา"[349]

และอายะฮฺ

﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿

"นั่นเป็นเพราะว่า บรรดารอซูลของพวกเขาได้มายังพวกเขาพร้อมด้วยหลักฐานอันชัดแจ้ง แต่พวกเขาได้กล่าวว่า มนุษย์ธรรมดาเช่นนี้นะหรือจะชี้แนะทางให้แก่เรา พวกเขาจึงได้ปฏิเสธศรัทธา และผินหลังให้ แต่อัลลอฮฺทรงพอเพียง (จากการศรัทธาของพวกเขา) เพราะอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมั่งมีอย่างเหลือหลาย เป็นผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ"[350]

หรืออายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงคำพูดฟิรฺเอาน์ และกลุ่มชนของเขาว่า

349. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 2
350. ซูเราะฮฺ อัตตะฆอบุน อายะฮฺที่ 6

﴿ أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ ﴾

"จะให้พวกเราศรัทธาต่อมนุษย์ทั้งสอง (นบีมูซา และนบีฮารูน) ที่มีสภาพเช่นเดียวกับเรากระนั้นหรือ ทั้ง ๆ ที่พวกพ้องของเขาทั้งสองก็เป็นทาสรับใช้เรา"[351]

หรือคล้ายกับคำกล่าวของประชาชาติต่างๆ ที่พูดกับบรรดารอซูลที่ถูกส่งมายังพวกเขาว่า

﴿ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴾

"พวกท่านมิใช่อื่นใด นอกจากเป็นมนุษย์เยี่ยงพวกเรา พวกท่านประสงค์ที่จะกีดกันพวกเราจากสิ่งที่บรรพบุรุษของพวกเราเคยเคารพบูชา ดังนั้น พวกท่านจงนำหลักฐานอันชัดแจ้งมาให้พวกเราสิ"[352]

และมีอีกหลายอายะฮฺที่เกี่ยวกับเรื่องนี้

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเตือนปวงบ่าวของพระองค์ให้รำลึกถึงความเมตตาและความกรุณาปรานีของพระองค์ที่มีต่อบ่าว นั่นคือพระองค์ทรงส่งรอซูลที่เป็นมนุษย์เช่นเดียวกับพวกเขา เพื่อที่พวกเขาจะได้เรียนรู้ เข้าใจและยึดรอซูลเป็นแบบอย่าง สามารถสนทนาพูดคุยกับรอซูลได้ เพราะถ้าหากพระองค์ส่งรอซูลที่เป็นมลาอิกะฮฺมายังมนุษย์แล้ว แน่นอนพวกเขาย่อมไม่สามารถพบปะ คลุกคลีหรือเรียนรู้จากมลาอิกะฮฺได้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ ﴾

"แน่นอนยิ่ง อัลลอฮฺนั้นทรงมีพระคุณแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย โดยที่พระองค์ได้ทรงส่งรอซูลคนหนึ่งจากพวกเขาเองมายังพวกเขา"[353]

และ

﴿ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ ﴾

"แท้จริง มีรอซูลคนหนึ่งจากพวกท่านเองได้มาหาพวกท่านแล้ว"[354]

---

351. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 47
352. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 10
353. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 164
354. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 128

และ

﴿ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ ﴾

"ดังที่เราได้ส่งรอซูลผู้หนึ่ง จากพวกเจ้าเองมาในหมู่พวกเจ้า ซึ่งเขาจะอ่านบรรดาอายะฮฺของเราให้พวกเจ้าฟัง และจะทำให้พวกเจ้าสะอาดบริสุทธิ์ และจะสอนคัมภีร์และความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติให้แก่พวกเจ้า และจะสอนพวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าไม่เคยรู้มาก่อน (151) ดังนั้น พวกเจ้าจงระลึกถึงข้าเถิด ข้าก็จะระลึกถึงพวกเจ้า และจงขอบคุณข้าเถิด และจงอย่าเนรคุณต่อข้าเลย (152)"[355]

ดังนั้นแล้ว พระองค์จึงตรัส ณ ตรงนี้ว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หากมลาอิกะฮฺ (สามารถ) เดินสัญจรอย่างสงบในแผ่นดิน** ﴾ เหมือนพวกเจ้าแล้ว ﴿ **แน่นอน เราจะส่งมลาอิกะฮฺสักตนหนึ่งลงมาจากฟากฟ้า (เพื่อ) เป็นรอซูลแก่พวกเขา** ﴾ ดังนั้น เพราะพวกเจ้าเป็นมนุษย์ เราจึงส่งรอซูลที่เป็นมนุษย์เช่นเดียวกับพวกเจ้า เพื่อเป็นความเมตตาและกรุณาต่อพวกเจ้านั่นเอง

﴿ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾ ﴾

96. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นพยานระหว่างฉันและพวกท่าน แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ทรงมองเห็นปวงบ่าวของพระองค์

อัลลอฮฺ ﷻ รับสั่งแก่รอซูล ﷺ ของพระองค์ให้บอกกลุ่มชนของท่านว่าสิ่งที่ท่านนำมาประกาศนั้นคือสัจธรรม และให้บอกกล่าวพวกเขาว่า "พระองค์ทรงเป็นพยานต่อตัวฉันและต่อ

355. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 151-152

พวกท่าน พระองค์ทรงรู้ดียิ่งในสิ่งที่ฉันได้นำมาบอกพวกท่าน หากฉันโกหกต่อพระองค์แล้ว พระองค์จะลงโทษฉันอย่างแสนสาหัสอย่างแน่นอน" ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ ﴾

"และหากเขา (มุฮัมมัด) เสกสรรกล่าวคำเท็จบางคำแก่เราแล้ว (44) เราก็จะจับเขาด้วยความมั่นคง (45) แล้วเราก็จะตัดเส้นชีวิตให้ขาดไปจากเขา (46)"[356]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ทรงมองเห็นปวงบ่าวของพระองค์** ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงรู้ดีว่าผู้ใดที่สมควรได้รับความโปรดปราน ทางนำ และความกรุณาปรานี และผู้ใดที่สมควรได้รับการลงโทษและการหลงทาง ดังนั้น พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า

﴿ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾ ﴾

97. และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแล้ว เขาก็จะเป็นผู้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้หลงทางแล้ว สูเจ้าจะไม่พบผู้คุ้มครองอื่นใดสำหรับพวกเขานอกจากพระองค์ และเราจะนำพวกเขามาชุมนุมกันในวันกิยามะฮฺในสภาพถูกคว่ำหน้า ตาบอด และเป็นใบ้ และหูหนวก ที่พำนักของพวกเขาคือ นรกญะฮันนัม ทุกครั้งที่มันมอด เราจะเพิ่มการเผาไหม้ให้ลุกโชนแก่พวกเขา

ทางนำ และความหลงทางอยู่ที่อัลลอฮฺ ﷻ

พระองค์ตรัสว่าพระองค์คือ ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงตัดสินและบริหารจัดการงานของปวงบ่าวโดยไม่มีผู้ใดสามารถคัดค้านอำนาจหรือเปลี่ยนแปลงการตัดสินของพระองค์ ﴿ **และผู้ใดที่**

356. ซูเราะฮฺ อัลฮากเกาะฮฺ อายะฮฺที่ 44-46

อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแล้ว ﴾ ก็ไม่มีผู้ใดสามารถทำให้เขาหลงทาง ﴿ **และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้เขาหลงทางแล้ว สูเจ้าจะไม่พบผู้คุ้มครองอื่นใดสำหรับพวกเขานอกจากพระองค์** ﴾ ที่สามารถให้ทางนำแก่พวกเขาได้ ดังอายะฮฺที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴾

"ผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแก่เขาแล้ว เขาก็คือผู้ที่อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง และผู้ใดที่พระองค์ทรงให้เขาหลงทางแล้ว เขาจะไม่พบผู้ช่วยเหลือ ผู้ชี้ทางแก่เขาเลย"[357]

การตอบแทนสำหรับผู้หลงทาง

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และเราจะนำพวกเขามาชุมนุมกันในวันกิยามะฮฺในสภาพถูกคว่ำหน้า** ﴾ อิมามอะหฺมัด ได้รายงานฮะดีษจากอนัส บิน มาลิก ว่า ท่านรอซูล ﷺ ถูกถามว่า โอ้ ท่านรอซูลุลลอฮฺ มนุษย์จะถูกนำมาชุมนุมในสภาพที่คว่ำหน้าได้อย่างไร? ท่านตอบว่า "พระองค์สามารถทำให้พวกเขาเดินด้วยขาของพวกเขาได้ฉันใด พระองค์ก็สามารถทำให้พวกเขาเดินด้วยหน้าได้เช่นกัน"[358] อัลบุคอรีและมุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกัน[359]

ส่วนคำว่า ﴿ **ตาบอด** ﴾ คือ มองไม่เห็น ﴿ **และเป็นใบ้** ﴾ คือ พูดไม่ได้ ﴿ **และหูหนวก** ﴾ คือ ไม่ได้ยินซึ่งเป็นการลงโทษพวกเขาเนื่องจากบนโลกดุนยา พวกเขาแสร้งเป็นมองไม่เห็น เป็นใบ้ และไม่ได้ยินสัจธรรม ดังนั้น พวกเขาจึงถูกลงโทษในสถานที่ชุมนุมในวันกิยามะฮฺ ﴿ **ที่พำนักของพวกเขา** ﴾ หมายถึง ที่กลับและจุดจบของพวกเขา ﴿ **คือ นรกญะฮันนัม ทุกครั้งที่มันมอด** ﴾ อิบนุ อับบาส อธิบายว่า หมายถึง สงบนิ่ง[360] มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง ดับมอด ﴿ **เราจะเพิ่มการเผาไหม้ให้ลุกโชนแก่พวกเขา** ﴾ คือ เพิ่มเปลวเพลิงและความร้อน ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴾

"ดังนั้น พวกเจ้าจงลิ้มรส (การลงโทษ) เถิด เราจะไม่เพิ่มอันใดแก่พวกเจ้านอกจากการทรมานเท่านั้น"[361]

---

357. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ อายะฮฺที่ 17
358. อะหฺมัด 3/167
359. ฟัตฮุลบารี 8/350 และมุสลิม 4/2161
360. อัฏฏอบารี 17/561
361. ซูเราะฮฺ อันนะบะอฺ อายะฮฺที่ 30

﴿ ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾ ﴾

98. นั่นคือการตอบแทน (การลงโทษ) ของพวกเขาอันเนื่องจากพวกเขาปฏิเสธศรัทธาต่อสัญญาณต่าง ๆ ของเรา และพวกเขากล่าวว่า เมื่อเราเป็นกระดูกและร่วนยุ่ยแล้ว แท้จริง เราจะถูกให้ฟื้นขึ้นเพื่อกำเนิดใหม่ได้อย่างไร

99. พวกเขาไม่เห็นดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้น พระองค์เป็นผู้ทรงอานุภาพที่จะสร้างเช่นเดียวกับพวกเขา (อีกครั้ง) และทรงกำหนดเวลาหนึ่งสำหรับพวกเขา ซึ่งไม่มีการสงสัยใด ๆ แต่พวกอธรรมจะไม่ยอมรับนอกจากการดื้อดึง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า นี่คือสิ่งที่เราได้ลงโทษพวกเขาด้วยการให้พวกเขาฟื้นคืนชีพในสภาพตาบอด เป็นใบ้และหูหนวก ซึ่งเป็นการลงโทษที่พวกเขาสมควรได้รับ เนื่องจากพวกเขาได้ปฏิเสธ ﴿ **สัญญาณต่าง ๆ ของเรา** ﴾ คือหลักฐานต่างๆ ของเรา และปฏิเสธการฟื้นคืนชีพ ﴿ **และพวกเขากล่าวว่า เมื่อเราเป็นกระดูกและร่วนยุ่ยแล้ว** ﴾ คือ ผุพังและย่อยสลายแล้ว ﴿ **แท้จริง เราจะถูกให้ฟื้นขึ้นเพื่อกำเนิดใหม่ได้อย่างไร** ﴾ คือ หลังจากที่เราได้กลายเป็นกระดูก ร่วนยุ่ย ย่อยสลายเป็นผุยผงและกระจัดกระจายไปในดินแล้ว เราจะกลับฟื้นคืนชีพอีกครั้งกระนั้นหรือ? อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงโต้แย้งพวกเขาและเตือนความจำของพวกเขาว่า พระองค์คือผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดินจากไม่มีอะไรเลย ดังนั้น การที่จะให้พวกเขาฟื้นคืนชีพหลังจากเสียชีวิตย่อมเป็นการง่ายกว่า ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَخَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ ﴾

"แน่นอน การสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้นใหญ่ยิ่งกว่าการสร้างมนุษย์"[362]

362. ซูเราะฮฺ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 57

และ

﴿ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى بَلَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾

"และพวกเขาไม่เห็นดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺซึ่งทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ และมิทรงอ่อนแรงจากการสร้างสิ่งเหล่านั้น ย่อมทรงเป็นผู้อานุภาพที่จะให้คนตายมีชีวิตขึ้นมาอีก แน่นอน แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุก ๆ สิ่ง"[363]

และดังที่พระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَى وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾ ﴾

"พระองค์ผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน จะไม่ทรงสามารถที่จะสร้างเช่นเดียวกับพวกเขา (อีกครั้ง) กระนั้นหรือ? แน่นอน (พระองค์ทรงสามารถ) และพระองค์เป็นผู้ทรงสร้างที่ยิ่งใหญ่ ผู้ทรงรอบรู้ (81) แท้จริง พระบัญชาของพระองค์เมื่อทรงประสงค์สิ่งใด พระองค์ก็จะตรัสแก่มันว่า จงเป็น แล้วมันก็จะเป็นขึ้นมา (82) ดังนั้น มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์ ซึ่งในพระหัตถ์ของพระองค์มีอำนาจเหนือทุกสิ่ง และยังพระองค์เท่านั้นที่พวกเจ้าจะถูกนำกลับไป (83)"[364]

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัส ณ ตรงนี้ว่า ﴾ **พวกเขาไม่เห็นดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้น พระองค์เป็นผู้ทรงอานุภาพที่จะสร้างเช่นเดียวกับพวกเขา (อีกครั้ง)** ﴿ กล่าวคือ ในวันกิยามะฮฺ พระองค์จะนำร่างกายของพวกเขากลับมา และทำให้พวกเขาฟื้นคืนชีพอีกครั้งหนึ่ง เหมือนเช่นที่สร้างพวกเขาในตอนแรก

พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴾ **และทรงกำหนดเวลาหนึ่งสำหรับพวกเขา ซึ่งไม่มีการสงสัยใด ๆ** ﴿ คือ กำหนดเวลาที่แน่นอนสำหรับการฟื้นคืนชีพของพวกเขา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ ﴾

363. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 33

364. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 81-83

"และเรามิได้เลื่อนมัน (วันกิยามะฮฺ) เว้นแต่เพราะมันถูกกำหนดไว้แล้ว"[365]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แต่พวกอธรรมจะไม่ยอมรับ** ﴾ หลังจากที่พวกเขาได้ประจักษ์กับหลักฐานแล้ว ﴿ **นอกจากการดื้อดึง** ﴾ คือ ดื้อดึงและยืนยันที่จะอยู่ในความเท็จและการปฏิเสธศรัทธา

﴿ قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ ﴾

100. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกท่านครอบครองขุมคลังแห่งความเมตตาของพระเจ้าของฉันแล้ว เมื่อนั้นแน่นอนว่า พวกท่านก็จะหน่วงเหนี่ยว (ตระหนี่) เพราะกลัวการบริจาค และมนุษย์นั้นเป็นคนตระหนี่เสียนี่กระไร

ความตระหนี่ คือธรรมชาติของมนุษย์

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสแก่รอซูลของพระองค์ว่า เจ้าจงกล่าวเถิดว่า โอ้ มนุษย์ทั้งหลาย หากพวกท่านครอบครองขุมคลังของอัลลอฮฺ ﴿ **เมื่อนั้นแน่นอนว่า พวกท่านก็จะหน่วงเหนี่ยว (ตระหนี่) เพราะกลัวการบริจาค** ﴾ อิบนุ อับบาส และกอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง กลัวความยากจน[366] กลัวว่ามันจะหมดไปทั้งๆ ที่ขุมคลังของอัลลอฮฺนั้นไม่มีวันหมดหรือพร่องแม้แต่น้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะความตระหนี่นั้นเป็นลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และมนุษย์นั้นเป็นคนตระหนี่เสียนี่กระไร** ﴾ อิบนุ อับบาส และกอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ตระหนี่ หวงแหน[367] ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴾

"หรือว่าพวกเขามีส่วนได้ใด ๆ จากอำนาจ ถ้าเช่นนั้นแล้ว พวกเขาก็จะไม่ให้แก่คนอื่นแม้เพียง (เท่ากับ) จุดเล็กบนเมล็ดอินทผลัม"[368]

---

365. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 104
366. อัฏฏอบารี 17/563
367. อัฏฏอบารี 17/563
368. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 53

กล่าวคือ หากพวกเขามีส่วนในอำนาจและในคลังของอัลลอฮฺ พวกเขาก็จะไม่ให้สิ่งใดแก่ผู้อื่นแม้เพียงเท่ากับจุดเล็กๆ บนเมล็ดอินทผลัม อัลลอฮฺทรงบอกลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ทั่วไป ยกเว้นผู้ที่อัลลอฮฺให้เตาฟีกและทางนำแก่เขา เพราะความตระหนี่ ตีโพยตีพาย และตื่นตกใจง่าย ล้วนแล้วเป็นคุณลักษณะของมนุษย์โดยทั่วไป ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ﴾

"แท้จริง มนุษย์นั้นถูกบังเกิดมาเป็นคนตื่นตกใจง่าย ⑲ เมื่อความทุกข์ยากประสบแก่เขา ก็ตีโพยตีพาย ⑳ และเมื่อคุณความดีประสบแก่เขา ก็หวงแหน ㉑ นอกจากบรรดาผู้กระทำละหมาด ㉒"[369]

และมีอีกหลายอายะฮฺในอัลกุรอานที่มีความหมายเช่นนี้ และนี่เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเกื้อกูล ความใจบุญและความกรุณาปรานีของพระองค์ที่มีต่อมนุษย์ ดังที่มีฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมว่า

« يَدُ اللهِ مَلْأَى لَا يَغِيضُهَا نَفَقَةٌ سَحَّاءُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارَ، أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْفَقَ مُنْذُ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ، فَإِنَّهُ لَمْ يَغِضْ مَا فِي يَمِينِهِ »

"พระหัตถ์ของอัลลอฮฺนั้นเต็มเปี่ยม[370] การให้ใดๆ ของพระองค์มิได้ทำให้พระหัตถ์นั้นพร่องลงแม้แต่น้อย พระองค์ผู้ทรงให้ตลอดเวลาทั้งกลางคืนและกลางวัน พวกท่านเห็นไหม สิ่งที่ประทานให้ตั้งแต่ทรงสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินมิได้ทำให้สิ่งที่อยู่ในพระหัตถ์ขวาของพระองค์พร่องแต่อย่างใด"[371]

﴿ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْأَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَى مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ

---

369. ซูเราะฮฺ อัลมาอะริจญ์ อายะฮฺที่ 19-22

370. เต็มไปด้วยความโปรดปราน อุปมาสำหรับคลังของพระองค์ที่ไม่มีวันหมด – *ผู้แปล*

371. ฟัตฮุลบารี 8/202 และมุสลิม 2/691

وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ
اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

101. **และโดยแน่นอน เราได้ให้แก่มูซาซึ่งสัญญาณต่าง ๆ อันชัดแจ้งเก้าประการ ดังนั้น เจ้าจงถามวงศ์วานของอิสรออีล เมื่อเขา (มูซา) มายังพวกเขา ฟิรฺเอานฺจึงได้พูดกับเขาว่า โอ้ มูซา แท้จริงฉันคิดว่าท่านถูกทำไสยศาสตร์อย่างแน่นอน**

102. **เขากล่าวว่า โดยแน่นอน ท่านย่อมรู้ดีว่าไม่มีผู้ใดประทานสิ่งเหล่านี้นอกจากพระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเพื่อเป็นหลักฐาน และแท้จริง ฉันคิดว่าท่าน โอ้ ฟิรฺเอานฺ เป็นผู้หายนะแล้ว**

103. **จากนั้นเขา (ฟิรฺเอานฺ) ต้องการยุแหย่พวกเขา (ให้ออกไป) จากแผ่นดิน ฉะนั้น เราจึงให้เขาและผู้ที่อยู่ร่วมกับเขาทั้งหมดจมน้ำตาย**

104. **และเราได้กล่าวแก่วงศ์วานของอิสรออีลหลังจากเขาว่า จงพำนักอยู่ในดินแดนนี้ ดังนั้น เมื่อสัญญาแห่งวันอาคิเราะฮฺได้มาถึง เราจะนำพวกเจ้าทั้งหมดมารวมไว้ด้วยกัน**

สัญญาณเก้าประการของมูซา عليه السلام

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งว่าพระองค์ได้ประทานแก่มูซา عليه السلام ซึ่งสัญญาณอันชัดแจ้งเก้าประการ ซึ่งเป็นหลักฐานที่ชัดเจนในความเป็นนบีและสัจธรรมที่มูซาได้นำมาจากอัลลอฮฺ สัญญาณนี้คือ ไม้เท้า, มือ, ความแห้งแล้ง, ทะเล (แยก), น้ำท่วม, ฝูงตั๊กแตน, เห็บ, ฝูงกบ, เลือด (น้ำกลายเป็นเลือด) ซึ่งเป็นสัญญาณอันชัดเจน นี่คือทัศนะของอิบนุ อับบาส[372]

มุฮัมมัด บิน กะอับ กล่าวว่า สัญญาณเหล่านี้คือ มือ, ไม้เท้า, ห้าสัญญาณที่ถูกระบุในซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ (น้ำท่วม, ตั๊กแตน, เห็บ, กบ, เลือด) การสาป[373] หิน[374]

372. อัฏฏอบารี 17/564

373. الطَّمْسُ คือ การสาปกลุ่มชนที่ดื้อดึงต่อนบีมูซาให้เป็นหิน หรือ สาปทรัพย์สินให้เป็นหิน – *ผู้แปล*

374. อัลลอฮฺ ﷻ สั่งให้มูซาตีหินด้วยไม้เท้า แล้วตาน้ำสิบสองตาก็พุ่งออกจากหินนั้น

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อัชชะอฺบี และกอตาดะฮฺ ให้ทัศนะว่า (สัญญาณเหล่านั้นคือ) มือของท่าน,[375] ไม้เท้าของท่าน, ความแห้งแล้ง, และขาดแคลนพืชผลต่างๆ, น้ำท่วม, ฝูงตั๊กแตน, เห็บ, ฝูงกบ และเลือด[376] อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴾

"แต่แล้วพวกเขาก็แสดงโอหัง และได้กลายเป็นกลุ่มชนที่กระทำความผิด"[377]

กล่าวคือ แม้อัลลอฮฺ ﷻ จะประทานสัญญาณต่างๆ เหล่านี้ซึ่งประจักษ์แก่พวกเขาแล้ว แต่พวกเขายังคงปฏิเสธศรัทธา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴾

"และพวกเขาได้ปฏิเสธมันอย่างอยุติธรรมและเย่อหยิ่ง ทั้งๆ ที่จิตใจของพวกเขาเชื่อมั่นมัน ดังนั้น จงดูเถิดว่า บั้นปลายของบรรดาผู้บ่อนทำลายนั้นจะเป็นเช่นไร?" [378]

ดังนั้น สัญญาณต่างๆ เหล่านี้มิได้สร้างประโยชน์ใดๆ แก่พวกเขาเลย และเช่นเดียวกันหากแม้นว่าเรา (อัลลอฮฺ) ตอบรับสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้นขอจากเจ้า โอ้ มุฮัมมัด ซึ่งพวกเขากล่าวว่า **"เราจะไม่ศรัทธาต่อท่าน จนกว่าท่านจะทำให้แผ่นดินแตกออกเป็นลำธารแก่เรา"** และอายะฮฺอื่นๆ ต่อจากนั้น ถึงพระองค์จะตอบรับคำขอของพวกเขา แต่พวกเขาก็จะไม่ตอบรับคำเชิญชวนของเจ้า และจะไม่ศรัทธายกเว้นพระองค์จะทรงประสงค์ เช่นเดียวกับฟิรฺเอาน์ ทั้งๆ ที่เขาได้เห็นสัญญาณต่างๆ เหล่านี้แล้ว แต่เขากลับกล่าวแก่มูซาว่า ﴿ **โอ้ มูซา แท้จริงฉันคิดว่าท่านถูกทำไสยศาสตร์อย่างแน่นอน** ﴾ มีทัศนะกล่าวว่า หมายถึง นักไสยศาสตร์ วัลลอฮุ อะอฺลัม (อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง) ดังนั้น นี่คือสัญญาณทั้งเก้าประการที่บรรดานักวิชาการได้กล่าวว่าเป็นสัญญาณที่อายะฮฺนี้หมายถึงซึ่งถูกระบุในอายะฮฺ

﴿ وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَى لَا تَخَفْ ﴾

"และจงโยนไม้เท้าของเจ้า (โอ้ มูซา) ดังนั้น เมื่อเขาเห็นมันเคลื่อนไหวคล้ายกับว่ามันเป็นงู เขาก็กลับหลังหันและไม่หันกลับมาอีก โอ้ มูซา! เจ้าอย่ากลัว"[379]

---

375. อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสั่งให้นบีมูซาสอดมือของเขาเข้าไปในอกเสื้อเกราะของเขา จากนั้นเมื่อดึงมือออกมามือนั้นจะขาวสว่าง – *ผู้แปล*

376. อัฏฏอบารี 17/565, 566

377. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 133

378. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 14

379. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 10

จนถึงอายะฮฺ

﴿ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴾

"ในเก้าสัญญาณ (ที่เจ้าจะนำไป) ยังฟิรฺเอาน์และพวกพ้องของเขา แท้จริง พวกเขาเป็นหมู่ชนผู้ฝ่าฝืน" [380]

ในอายะฮฺนี้พระองค์ระบุสองสัญญาณนั่นคือ ไม้เท้าและมือ ส่วนสัญญาณต่างๆ ที่เหลือพระองค์ได้ระบุอย่างละเอียดในซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อันที่จริงนบีมูซาได้รับสัญญาณต่างๆ มากมาย หนึ่งในนั้นคือ การใช้ไม้เท้าตีก้อนหินจนมีตาน้ำแยกออกมาสิบสองสาย หรือสัญญาณที่พระองค์ส่งเมฆมาปกคลุมมูซาและบรรดาผู้ติดตามเขา หรือสัญญาณที่พระองค์ส่งอาหารอัลมัน (คล้ายน้ำผึ้ง) และซัลวา (นกชนิดหนึ่ง) หรือสัญญาณอื่นๆ ที่วงศ์วานอิสรออีลได้ประจักษ์เห็นหลังจากที่พวกเขาต้องอพยพออกจากดินแดนอียิปต์ แต่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัส ณ ตรงนี้ถึงสัญญาณทั้งเก้าที่ฟิรฺเอาน์และชาวอียิปต์ได้ประจักษ์เห็นซึ่งถือเป็นหลักฐานต่อพวกเขา แต่พวกเขากลับฝ่าฝืนและปฏิเสธมันด้วยความดื้อดึง ดังนั้น นบีมูซาจึงกล่าวแก่ฟิรฺเอาน์ว่า ﴿ **โดยแน่นอน ท่านย่อมรู้ดีว่าไม่มีผู้ใดประทานสิ่งเหล่านี้ นอกจากพระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเพื่อเป็นหลักฐาน** ﴾ เป็นสัญญาณยืนยันสัจธรรมที่ฉันได้นำมาให้แก่เจ้า โอ้ ฟิรฺเอาน์ ﴿ **และแท้จริง ฉันคิดว่าท่าน โอ้ ฟิรฺเอาน์ เป็นผู้หายนะแล้ว** ﴾ مثبورا หมายถึง ผู้หายนะ ซึ่งเป็นทัศนะของมุญาฮิดและกอตาดะฮฺ[381] ส่วนอิบนุ อับบาส ได้อธิบายว่า หมายถึง ผู้ถูกสาปแช่ง[382] อัฏเฏาะฮาก กล่าวว่าหมายถึง ผู้พ่ายแพ้[383] ดังนั้น ผู้หายนะ ตามทัศนะของมุญาฮิด จึงมีความหมายที่ครอบคลุมความหมายอื่นๆ ข้างต้น

ฟิรฺเอาน์ และกลุ่มชนของเขาถูกทำลาย

พระองค์ตรัสว่า ﴿ **จากนั้นเขา (ฟิรฺเอาน์) ต้องการยุแหย่พวกเขา (ให้ออกไป) จากแผ่นดิน** ﴾ กล่าวคือ ฟิรฺเอาน์ต้องการขับไล่และกำจัดวงศ์วานอิสรออีลออกจากแผ่นดินอียิปต์ ﴿ **ฉะนั้น เราจึงให้เขาและผู้ที่อยู่ร่วมกับเขาทั้งหมดจมน้ำตาย และเราได้กล่าวแก่วงศ์วานของอิสรออีลหลังจากเขาว่า จงพำนักอยู่ในดินแดนนี้** ﴾ นัยของอายะฮฺนี้คือ การแจ้งข่าวดีแก่นบีมุฮัมมัด ﷺ ว่าท่านจะพิชิตมักกะฮฺในอนาคต แม้ว่าซูเราะฮฺนี้เป็นซูเราะฮฺมักกียะฮฺถูกประทานลงมาก่อนฮิจญ์เราะฮฺ และการพิชิตมักกะฮฺก็เกิดขึ้นจริง เพราะชาวมักกะฮฺต้องการ

380. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 9-12
381. อัฏฏอบารี 17/571
382. อัฏฏอบารี 17/570
383. อัฏฏอบารี 17/570

ขับไล่ท่านรอซูล ﷺ ออกจากมักกะฮฺ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذًا لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ ﴾

"และหากพวกเขายุแหย่ให้เจ้าออกจากแผ่นดิน เพื่อขับไล่เจ้าออกไป และเมื่อนั้นพวกเขาจะไม่พำนักอยู่นานหลังจากเจ้า (ออกไปแล้ว) เว้นแต่ช่วงเวลาเพียงเล็กน้อย (76) นี่คือแนวทางของผู้ที่เราได้ส่งเขามาก่อนเจ้าจากบรรดารอซูลของเรา และเจ้าจะไม่พบการเปลี่ยนแปลงในแนวทางของเราแต่ประการใด (77) "[384]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงให้ท่านนบี ﷺ ได้ครอบครองมักกะฮฺและยึดดินแดนนี้ด้วยกำลังตามหนึ่งในสองทัศนะที่มีน้ำหนัก และได้มีอำนาจเหนือชาวมักกะฮฺ แม้ว่าท่านจะปล่อยพวกเขาเนื่องจากความเมตตาปรานีของท่าน ดังเช่นที่พระองค์ทรงให้วงศ์วานอิสรออีลที่อ่อนแอได้ครอบครองแผ่นดินจากทิศตะวันออกจนถึงทิศตะวันตก รวมทั้งดินแดน ทรัพย์สิน พืชพันธุ์ เรือกสวนไร่นา และคลังสมบัติของฟิรฺเอาน์และกลุ่มชนของฟิรฺเอาน์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴾

"เช่นนั้นแหละ และเราได้ให้วงศ์วานอิสรออีลได้ครอบครองมัน"[385]

และพระองค์ตรัส ณ ตรงนี้ว่า ﴿ **และเราได้กล่าวแก่วงศ์วานของอิสรออีลหลังจากเขาว่า จงพำนักอยู่ในดินแดนนี้ ดังนั้น เมื่อสัญญาแห่งวันอาคิเราะฮฺได้มาถึง เราจะนำพวกเจ้าทั้งหมดมารวมไว้ด้วยกัน** ﴾ คือ ทั้งพวกเจ้าและศัตรูของพวกเจ้า อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และอัฎเฎาะฮาก ได้อธิบายว่า **لفيفًا** หมายถึงทั้งหมด[386]

﴿ وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾ وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿١٠٦﴾ ﴾

384. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 76-77
385. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 59
386. อัฏฏอบารี 17/572, 573

105. และด้วยสัจธรรม เราจึงได้ประทานมัน (อัลกุรอาน) ลงมา และด้วยสัจธรรม มันจึงถูกประทานลงมา และเรามิได้ส่งเจ้าเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อเป็นผู้แจ้งข่าวดี และเป็นผู้ตักเตือน

106. และอัลกุรอาน เราได้แยกแยะมันไว้อย่างชัดเจน เพื่อเจ้าจะได้อ่านมันแก่มนุษย์อย่างช้า ๆ และเราได้ประทานมันลงมาเป็นขั้นตอน

อัลกุรอานถูกทยอยประทานลงมาด้วยสัจธรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเกี่ยวกับอัลกุรอานว่าคือ คัมภีร์ที่ถูกประทานลงมาด้วยสัจธรรม กล่าวคือ มีเนื้อหาที่เป็นสัจธรรม เป็นความจริง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ ﴾

"แต่ทว่าอัลลอฮฺนั้นทรงยืนยันในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานลงมาแก่เจ้า ว่าพระองค์ได้ประทานสิ่งนั้นมาด้วยความรู้ของพระองค์ และมลาอิกะฮฺก็ยืนยันด้วย"[387]

คือ มีเนื้อหาที่เป็นความรู้ คำสั่งใช้ ข้อห้ามและบทบัญญัติต่างๆ ของอัลลอฮฺซึ่งพระองค์ประสงค์ให้พวกเจ้ารู้และปฏิบัติ ส่วนพระดำรัสที่ว่า ﴿ **และด้วยสัจธรรม มันจึงถูกประทานลงมา** ﴾ คือ ถูกประทานลงมาแก่เจ้า โอ้ มุฮัมมัด โดยได้รับการคุ้มครองรักษาไม่มีสิ่งแปลกปลอมใดๆ ในนั้น ไม่ขาด ไม่เกิน และลงมาถึงเจ้าด้วยความสัตย์จริง เพราะอัลกุรอานนั้นถูกนำลงมาโดยญิบรีลผู้ทรงพลังอำนาจอันมากมาย ผู้ซื่อสัตย์มั่นคง เป็นหัวหน้าของมลาอิกะฮฺชาวชั้นฟ้าทั้งหลาย ﴿ **และเรามิได้ส่งเจ้าเพื่ออื่นใด** ﴾ โอ้ มุฮัมมัด ﴿ **นอกจากเพื่อเป็นผู้แจ้งข่าวดี และเป็นผู้ตักเตือน** ﴾ แจ้งข่าวดีแก่ผู้ศรัทธา และเตือนผู้ที่ฝ่าฝืนและปฏิเสธศรัทธาว่าจะต้องถูกลงโทษ

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และอัลกุรอาน เราได้แยกแยะมันไว้** ﴾ สำหรับกิรออะฮฺ (การอ่าน) โดยไม่มีชัดดะฮฺ فَرَقْنَاهُ หมายถึง เราได้นำอัลกุรอาน (คัดลอก) แยกออกมาจาก اللوح المحفوظ [388] นำไปยังบัยตุลอิซซะฮฺที่อยู่ ณ ชั้นฟ้าดุนยา จากนั้นญิบรีลทยอยนำลงมาให้แก่ท่านรอซูลุลลอฮฺ ต่างวาระ ต่างเหตุการณ์ จนครบถ้วนโดยใช้เวลาประมาณ 23 ปี นี่คือทัศนะของอิกริมะฮฺ ที่ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส[389] และมีรายงานจากอิบนุ อับบาส เช่นกันว่า ท่าน

387. ซูเราะฮฺ อันนิสาอฺ อายะฮฺที่ 166
388. แผ่นจารึกที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงระบุทุกสิ่งทุกอย่างลงไป – *ผู้แปล*
389. อัฏฏอบารี 17/574

ได้อ่านโดยมีชัดดะฮฺ فَرَّقْنَاهُ คือ เราได้ประทานอัลกุรอานลงมาแยกแต่ละอายะฮฺอย่างชัดเจน[390] ดังนั้น พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴿ **เพื่อเจ้าจะได้อ่านมันแก่มนุษย์** ﴾ คือ เพื่อให้เจ้าได้ประกาศและอ่านให้แก่มนุษย์ทั้งหลาย ﴿ **อย่างช้า ๆ** ﴾ ค่อยเป็นค่อยไป ﴿ **และเราได้ประทานมันลงมาเป็นขั้นตอน** ﴾ คือ ทยอยลงมาทีละส่วน

﴿ قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾ ﴾

107. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจะศรัทธาในมัน (อัลกุรอาน) หรือไม่ศรัทธาก็ตาม แท้จริง บรรดาผู้ได้รับความรู้ก่อนหน้ามันนั้น เมื่อมันได้ถูกอ่านแก่พวกเขา พวกเขาจะหมอบราบลง ใบหน้าจรดพื้นเพื่อสุญูด

108. และพวกเขาจะกล่าวว่า มหาบริสุทธิ์แห่งพระเจ้าของเรา สัญญาของพระเจ้าของเรานั้น ย่อมถูกปฏิบัติให้ครบถ้วนอย่างแน่นอน

109. และพวกเขาจะหมอบราบลง ใบหน้าจรดพื้นพลางร้องไห้ และมันจะเพิ่มการสำรวมแก่พวกเขา

อัลกุรอาน คือ สัจธรรมซึ่งผู้ที่มีความรู้ในชนรุ่นก่อนต่างยอมรับ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสแก่มุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด** ﴾ โอ้ มุฮัมมัด แก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้นว่า สำหรับสิ่งที่อัลกุรอานได้นำมานั้น ﴿ **พวกท่านจะศรัทธาในมัน (อัลกุรอาน) หรือไม่ศรัทธาก็ตาม** ﴾ มันยังคงเป็นสัจธรรมในตัวของมันซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ประทานมันลงมาและระบุในคัมภีร์ต่าง ๆ ก่อนหน้า ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ได้รับความรู้ก่อนหน้ามันนั้น** ﴾ คือ บรรดาผู้มีคุณธรรมในหมู่ชาวคัมภีร์ (ยิวและคริสต์) ที่ยึดมั่นและปฏิบัติตามคัมภีร์ของพวกเขาโดยมิได้เปลี่ยนแปลงหรือบิดเบือน ﴿ **เมื่อมันได้ถูกอ่านแก่**

390. อัฏฏอบารี 17/573, 574

พวกเขา ﴾ คือ อัลกุรอาน ﴿ **พวกเขาจะหมอบราบลง ใบหน้าจรดพื้นเพื่อสุญูด** ﴾ ขอบคุณอัลลอฮฺ ﷻ ในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานความโปรดปรานให้แก่พวกเขา นั่นคือการที่พระองค์กำหนดให้พวกเขาได้พบกับรอซูลท่านนี้ ผู้ซึ่งได้รับการประทานอัลกุรอาน ฉะนั้นพวกเขาจึงกล่าวว่า ﴿ **มหาบริสุทธิ์แห่งพระเจ้าของเรา สัญญาของพระเจ้าของเรานั้น ย่อมถูกปฏิบัติให้ครบถ้วนอย่างแน่นอน** ﴾ และพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และพวกเขาจะหมอบราบลง ใบหน้าจรดพื้นพลางร้องไห้** ﴾ นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ ﷻ ศรัทธาและเชื่อในคัมภีร์และรอซูลของพระองค์ ﴿ **และมันจะเพิ่มการสำรวมแก่พวกเขา** ﴾ เพิ่มการศรัทธาและการยอมจำนนต่อพระองค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴾

"ส่วนบรรดาผู้ที่ได้รับทางนำนั้น พระองค์ทรงเพิ่มพูนซึ่งทางนำแก่พวกเขา และจะประทานให้แก่พวกเขาซึ่งการยำเกรงของพวกเขา"

﴿ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾ ﴾

110. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจงเรียก อัลลอฮฺ หรือจงเรียก อัรฺเราะหฺมาน เถิด อันใดก็ตามที่เจ้าเรียก พระองค์นั้นทรงมีบรรดาพระนามที่สวยงามยิ่ง และอย่าอ่านเสียงดัง (เกินไป) ในการละหมาดของเจ้า และอย่าเสียงเบา (เกินไป) เช่นกัน แต่จงแสวงหาทางระหว่างนั้น (ปานกลาง)

111. และจงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ ซึ่งไม่ทรงตั้งพระบุตรและไม่มีภาคีใด ๆ ร่วมกับพระองค์ในอำนาจ และไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆ แก่พระองค์ให้พ้นจากความต่ำต้อย และจงให้ความเกรียงไกรแด่พระองค์อย่างกึกก้อง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีบรรดาพระนามที่สวยงามยิ่ง

พระองค์ตรัสแก่รอซูลของพระองค์ว่า ﴿ จงกล่าวเถิด ﴾ โอ้ มุฮัมมัด แก่บรรดามุชริกีนที่ปฏิเสธคุณลักษณะแห่งความเมตตาของอัลลอฮฺและปฏิเสธพระนาม "อัรฺเราะหฺมาน" ว่า ﴿ **พวกท่านจงเรียก อัลลอฮฺ หรือจงเรียก อัรฺเราะหฺมาน เถิด อันใดก็ตามที่เจ้าเรียก พระองค์นั้นทรงมีบรรดาพระนามที่สวยงามยิ่ง** ﴾ กล่าวคือ ไม่มีความแตกต่างระหว่างการเรียกพระองค์ว่า "อัลลอฮฺ" หรือ "อัรฺเราะหฺมาน" เพราะพระองค์มีพระนามต่างๆ ที่สวยงามยิ่ง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾ ﴾

"พระองค์คือ อัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับและสิ่งเปิดเผย พระองค์คือ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ (22) พระองค์คือ อัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใด (ที่ถูกเคารพภักดีโดยเที่ยงแท้) นอกจากพระองค์ ผู้ทรงอำนาจสูงสุด ผู้ทรงบริสุทธิ์ ผู้ทรงความศานติสุข ผู้ทรงคุ้มครองการศรัทธา ผู้ทรงปกปักรักษาความปลอดภัย ผู้ทรงอำนาจยิ่ง ผู้ทรงปราบให้เรียบร้อย ผู้ทรงความยิ่งใหญ่ มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺให้พ้นจากสิ่งที่พวกเขาตั้งภาคีต่อพระองค์ (23) พระองค์คือ อัลลอฮฺ ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงให้บังเกิด ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง พระองค์ทรงมีบรรดาพระนามที่สวยงามยิ่ง สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินต่างแซ่ซ้องสดุดีพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ (24)"[391]

มักฮูล ได้รายงานว่า มีชายคนหนึ่งจากพวกมุชริกีนได้ยินท่านนบี ﷺ กล่าวขณะสุญูดว่า โอ้ "เราะหฺมาน" โอ้ "เราะฮีม"[392] เขาจึงกล่าวว่า "มุฮัมมัดอ้างว่าเขาวิงวอนต่อพระองค์เพียงหนึ่งเดียว แต่เขากลับวิงวอนต่อพระเจ้าสององค์" อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺนี้ มีรายงานทำนองนี้จากอิบนุ อับบาส เช่นกัน โดย อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานทั้งสองรายงานนี้[393]

---

391. ซูเราะฮฺ อัลฮัชรฺ อายะฮฺที่ 22-24
392. ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตา
393. อัฏฏอบารี 17/580

คำสั่งใช้ให้อ่านเสียงปานกลาง ไม่ดังมากและไม่เบามาก

พระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และอย่าอ่านเสียงดัง (เกินไป) ในการละหมาดของเจ้า** ﴾ จนจบอายะฮฺ อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาในขณะที่ท่านรอซูล ﷺ เผยแผ่ศาสนาแบบลับ ๆ อยู่ในเมืองมักกะฮฺ ﴿ **และอย่าอ่านเสียงดัง (เกินไป) ในการละหมาดของเจ้า และอย่าเสียงเบา (เกินไป) เช่นกัน** ﴾ ก่อนอายะฮฺนี้ถูกประทานลงมานั้น ท่านจะอ่านเสียงดังในขณะละหมาดกับเศาะฮาบะฮฺซึ่งเมื่อมุชริกีนได้ยิน พวกเขาจะด่าทออัลกุรอาน ด่าทอผู้ประทานและนำอัลกุรอานลงมา อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสแก่ท่านนบี ﷺ ว่า ﴿ **และอย่าอ่านเสียงดัง (เกินไป) ในการละหมาดของเจ้า** ﴾ ในการอ่านของเจ้าจนพวกมุชริกีนได้ยินและด่าทออัลกุรอาน ﴿ **และอย่าเสียงเบา (เกินไป) เช่นกัน** ﴾ จนเศาะฮาบะฮฺของเจ้าไม่ได้ยินและไม่สามารถเรียนรู้จากเจ้าได้ ﴿ **แต่จงแสวงหาทางระหว่างนั้น (ปานกลาง)** ﴾ [394] อัลบุคอรีและมุสลิม ได้รายงานเรื่องนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านเช่นกัน[395] อัฏเฏาะฮากก็ได้รายงานเรื่องนี้จากอิบนุ อับบาส และรายงานเพิ่มเติมว่า เมื่อท่านได้อพยพยังเมืองมะดีนะฮฺ คำสั่งใช้นี้ก็ถูกยกเลิก โดยที่ท่านนบีจะอ่านในละหมาดตามที่ต้องการ[396]

มุฮัมมัด บิน อิศหาก ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า เมื่อท่านรอซูล ﷺ อ่านเสียงดังในขณะละหมาด พวกเขาจะหนีห่างออกจากท่านและปฏิเสธที่จะฟังจากท่าน หากมีใครต้องการฟังท่านนบีอ่านอัลกุรอานในละหมาด เขาจะแยกตัวไปแอบฟังโดยไม่ให้คนอื่นรู้ เมื่อรู้สึกว่ามีคนรู้ว่าเขาแอบฟัง เขาจะหนีกลับไปเพราะกลัวว่าจะโดนตำหนิ แต่ถ้าหากท่านอ่านเสียงเบาเกินไป พวกเขาก็จะไม่ได้ยินการอ่านของท่าน ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺ ﴿ **และอย่าอ่านเสียงดัง (เกินไป) ในการละหมาดของเจ้า** ﴾ เพราะพวกมุชริกีนจะหนีไป ﴿ **และอย่าเสียงเบา (เกินไป) เช่นกัน** ﴾ เพราะคนที่ต้องการฟังเจ้าจะไม่ได้ยิน ทำให้ไม่มีโอกาสได้ประโยชน์จากการฟังอัลกุรอาน ﴿ **แต่จงแสวงหาทางระหว่างนั้น (ปานกลาง)** ﴾ [397] อิกริมะฮฺ, อัลฮะซัน อัลบัศรี และกอตาดะฮฺ ได้อธิบายเช่นนี้ และกล่าวว่าอายะฮฺนี้เกี่ยวกับการอ่านอัลกุรอานในขณะละหมาด[398] มีรายงานจากอิบนิ มัสอูด ว่า ﴿ **และอย่าเสียงเบา (เกินไป) เช่นกัน** ﴾ คือ ผู้ที่อ่านให้ตนเองได้ยินเพียงคนเดียว[399]

---

394. อะหฺมัด 1/23
395. ฟัตฮุลบารี 8/257 และ มุสลิม1/329
396. อัฏฏอบารี 17/584
397. อัฏฏอบารี 17/585
398. อัฏฏอบารี 17/587
399. อัฏฏอบารี 17/589

สาส์นแห่งเตาฮีด

พระดำรัสของพระองค์ ﴾ **และจงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ ซึ่งไม่ทรงตั้งพระบุตร** ﴿ เมื่อพระองค์ยืนยันว่า พระองค์มีบรรดาพระนามที่สวยงามยิ่งแล้ว พระองค์ทรงยืนยันอีกว่า พระองค์บริสุทธิ์จากข้อบกพร่องต่างๆ ﴾ **และจงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ ซึ่งไม่ทรงตั้งพระบุตรและไม่มีภาคีใดๆ ร่วมกับพระองค์ในอำนาจ** ﴿ แต่พระองค์คือ อัลลอฮฺผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง พระองค์ไม่ประสูติ และไม่ทรงถูกประสูติ และไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์ ﴾ **และไม่มีผู้ช่วยเหลือใดๆ แก่พระองค์ให้พ้นจากความต่ำต้อย** ﴿ กล่าวคือ พระองค์มิใช่เป็นผู้ต่ำต้อยที่จำเป็นต้องมีผู้ช่วยเหลือ หรือผู้สนับสนุนหรือผู้ชี้ทาง แต่พระองค์คือ ผู้ทรงสร้างทุกสิ่งด้วยตัวพระองค์เอง ไม่มีภาคีใดๆ และพระองค์คือ ผู้ทรงบริหารและผู้ทรงกำหนดสิ่งต่างๆ ตามที่พระองค์ทรงประสงค์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ

มุญาฮิด ได้อธิบายอายะฮฺ ﴾ **และไม่มีผู้ช่วยเหลือใดๆ แก่พระองค์ให้พ้นจากความต่ำต้อย** ﴿ ว่า พระองค์มิได้สร้างพันธมิตรกับผู้ใดและไม่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้ใด[400] ﴾ **และจงให้ความเกรียงไกรแด่พระองค์อย่างกึกก้อง** ﴿ หมายถึง จงให้ความยิ่งใหญ่และสรรเสริญพระองค์และให้ความบริสุทธิ์สูงส่งแก่พระองค์เหนือจากที่บรรดาผู้อธรรมเหล่านั้นได้กล่าวหาพระองค์

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอัลกุรอซี ได้อธิบายอายะฮฺ ﴾ **และจงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ ซึ่งไม่ทรงตั้งพระบุตรและไม่มีภาคีใดๆ ร่วมกับพระองค์ในอำนาจ และไม่มีผู้ช่วยเหลือใดๆ แก่พระองค์ให้พ้นจากความต่ำต้อย และจงให้ความเกรียงไกรแด่พระองค์อย่างกึกก้อง** ﴿ ว่า พวกยิวและคริสเตียนกล่าวว่าอัลลอฮฺมีบุตร ส่วนชาวอาหรับกล่าวว่า โอ้ พระผู้ทรงไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์ยกเว้นภาคีหนึ่งสำหรับพระองค์ ซึ่งพระองค์ครอบครองมันและสิ่งที่มันครอบครอง ส่วนพวกศอบิอูนและพวกบูชาไฟกล่าวว่า หากไม่มีผู้ช่วยเหลืออัลลอฮฺแล้ว พระองค์จะต่ำต้อย อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺนี้ลงมา ﴾ **และจงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ ซึ่งไม่ทรงตั้งพระบุตรและไม่มีภาคีใดๆ ร่วมกับพระองค์ในอำนาจ และไม่มีผู้ช่วยเหลือใดๆ แก่พระองค์ให้พ้นจากความต่ำต้อย และจงให้ความเกรียงไกรแด่พระองค์อย่างกึกก้อง** ﴿[401]

จบการอรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ
มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์

400. อัฏฏอบารี 17/590
401. อัฏฏอบารี 17/590

تفسير سورة الكهف

อรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ

ซึ่งเป็นซูเราะฮฺมักกียะฮฺ

ว่าด้วยรายงานเกี่ยวกับความประเสริฐของซูเราะฮฺ และสิบอายะฮฺแรกกับสิบอายะฮฺสุดท้าย และการที่ซูเราะฮฺนี้เป็นสิ่งปกป้องจากดัจญาล

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอัลบะรออฺ ﵁ ว่า ชายคนหนึ่งได้อ่านซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ ขณะที่ในบ้านมีสัตว์เลี้ยงอยู่ตัวหนึ่ง ทันใดนั้น มันกระสับกระส่ายอยู่ไม่นิ่ง เมื่อมองไป ก็เห็นหมอกหรือเมฆปกคลุม เขาจึงนำเรื่องนี้ไปบอกแก่ท่านนบี ﷺ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า "ท่านจงอ่านเถิด โอ้ (ชื่อของชายคนนี้) แท้จริง มันคือความสงบที่ลงมาปกคลุมขณะที่อ่านอัลกุรอาน"[1] อัลบุคอรีและมุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่าน[2] ชายคนที่อ่านซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ คือ อุซัยดฺ อิบนุล ฮุฎ็อยรฺ ﵁ ดังที่ได้อธิบายแล้วในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ

อิมามอะหฺมัด ยังได้รายงานจากอบู อัดดัรฺดาอฺ ﵁ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« مَنْ حَفظ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ، عُصِمَ مِنَ الدَّجَّالِ »

"ผู้ใดท่องจำสิบอายะฮฺแรกของซูเราะฮฺอัลกะฮฺฟ จะได้รับการป้องกันจากฟิตนะฮฺของดัจญาล"[3]

บันทึกโดย มุสลิม, อบูดาวูด, อันนะซาอี และอัตติรฺมิซี โดยสำนวนของอัตติรฺมิซี คือ

« مَنْ حَفِظَ ثَلَاثَ آيَات مَنْ أَوَّلِ الْكَهْفِ »

"ผู้ใดท่องจำสามอายะฮฺแรกของซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ (จะได้รับการป้องกันจากฟิตนะฮฺของดัจญาล)" อัตติรฺมิซี กล่าวว่า เป็นฮะดีษ ฮะซันเศาะฮีฮฺ[4]

---

1. อะหฺมัด 4/281
2. ฟัตฮุลบารี 6/719 และมุสลิม 1/548
3. อะหฺมัด 5/196
4. มุสลิม 1/555, อบูดาวูด 4/497, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/236, ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 8/195

อัลฮากิม ได้รายงานในหนังสือ มุสตัดร็อก ของท่าน จากอบีสะอีด อัลคุดรี ﵁ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ، أَضَاءَ لَهُ مِنَ النُّورِ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَتَيْنِ »

"ผู้ใดอ่านซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ ในวันศุกร์ พระองค์จะทรงให้เขาได้รับความสว่างไสว จากรัศมีระหว่างสองวันศุกร์"

อัลฮากิม กล่าวว่าเป็นฮะดีษที่มีสายรายงานที่เศาะฮีฮฺ แต่อัลบุคอริและมุสลิมมิได้รายงานในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านทั้งสอง[5]

อัลบัยฮะกี ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ในหนังสือสุนันของท่านจากอัลฮากิมเช่นกัน จากนั้นก็ได้รายงานด้วยสายสืบของท่านระบุว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ كَمَا أُنْزِلَتْ كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

"ผู้ใดอ่านซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ เหมือนที่ถูกประทานลงมา มันจะเป็นรัศมีแก่เขาในวันกิยามะฮฺ"[6]

---

5. อัลฮากิม 2/368
6. อัลบัยฮะกี 3/249

سُورَةُ الْكَهْفِ

ซูเราะฮฺ อัลกะฮฟฺ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۞ قَيِّمًا لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۞ مَاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا ۞ وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۞ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ۞

1. บรรดาการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ ผู้ประทานคัมภีร์แก่บ่าวของพระองค์ และพระองค์มิได้ทรงทำให้มันมีการบิดเบือนแต่อย่างใด
2. เป็นคัมภีร์ที่เที่ยงธรรม เพื่อเตือนสำทับถึงการลงโทษอย่างสาหัสจากพระองค์ และเพื่อแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธาที่กระทำความดีทั้งหลายว่า สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับรางวัลอันดีงาม (คือสวนสวรรค์)
3. เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล
4. และเพื่อเตือนสำทับบรรดาผู้ที่กล่าวว่า “อัลลอฮฺทรงมีพระบุตร”
5. พวกเขาไม่มีความรู้ใด ๆ ในเรื่องนี้ และบรรพบุรุษของพวกเขาก็เช่นกัน เป็นคำกล่าวที่น่าเกลียดยิ่งที่ออกจากปากของพวกเขา โดยที่พวกเขามิได้กล่าวอันใดนอกจากความเท็จ

อัลกุรอานถูกประทานลงมาเพื่อการแจ้งข่าวดี และข้อตักเตือน

ได้เคยอธิบายแล้วในตอนต้นของการตัฟซีรฺอัลกุรอานนี้ว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสรรเสริญพระองค์เองอันสูงส่งในเวลาเริ่มต้นและตอนสุดท้ายของการงานต่างๆ เพราะพระองค์คือ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญในทุกสภาพ และมวลการสรรเสริญในโลกนี้และโลกหน้าล้วนเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ ดังนั้นพระองค์จึงทรงสรรเสริญพระองค์เองที่ได้ประทานคัมภีร์อันสูงส่งแก่มุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ซึ่งถือว่าเป็นความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่ที่สุดที่พระองค์ประทานแก่ชาวโลก เนื่องจากด้วยอัลกุรอานนี้เองที่พระองค์ทรงนำพวกเขาออกจากความมืดมิดสู่ความสว่างแห่งทางนำ และทรงกำหนดให้เป็นคัมภีร์ที่เที่ยงตรง ไม่มีการบิดเบือนหรือหันเหออกจากสัจธรรมแม้แต่น้อย แต่เป็นคัมภีร์ที่นำสู่ทางอันเที่ยงตรง ชัดแจ้ง และเป็นข้อตักเตือนแก่ผู้ปฏิเสธศรัธา และเป็นข่าวดีแก่ผู้ศรัทธา ดังนั้น อัลลอฮฺจึงตรัสว่า ﴾ **และพระองค์มิได้ทรงทำให้มันมีการบิดเบือนแต่อย่างใด** ﴿ กล่าวคือ พระองค์มิทรงทำให้อัลกุรอานมีการบิดเบือนหรือหันเหออกจากสัจธรรมแต่อย่างใด แต่ทรงทำให้อัลกุรอานเที่ยงธรรมและเที่ยงตรง พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **เป็นคัมภีร์ที่เที่ยงธรรม** ﴿ เที่ยงตรง ﴾ **เพื่อเตือนสำทับถึงการลงโทษอย่างสาหัสจากพระองค์** ﴿ เตือนผู้ฝ่าฝืน ปฏิเสธและไม่ศรัทธาต่ออัลกุรอานว่าจะได้รับโทษที่ทรมานแสนสาหัส ซึ่งเป็นการลงโทษทันทีในโลกนี้และในภายหลังในโลกอาคิเราะฮฺ ﴾ **จากพระองค์** ﴿ คือ จากอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่มีผู้ใดลงโทษเหมือนการลงโทษของพระองค์[7] และไม่มีผู้ใดผูกมัดเหมือนการผูกมัดของพระองค์ ﴾ **และเพื่อแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธา** ﴿ ต่ออัลกุรอานและประกอบการงานที่ดีว่า ﴾ **สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับรางวัลอันดีงาม** ﴿ ซึ่งเป็นการตอบแทนที่สวยงาม ณ อัลลอฮฺ ﷻ ﴾ **เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น** ﴿ คือ อยู่ในการตอบแทนที่พวกเขาได้รับจากอัลลอฮฺนั่นคือ สวนสวรรค์ ﴾ **ตลอดกาล** ﴿ ตลอดไป ไม่มีวันจบสิ้น

พระดำรัสของพระองค์ ﴾ **และเพื่อเตือนสำทับบรรดาผู้ที่กล่าวว่า "อัลลอฮฺทรงมีพระบุตร"** ﴿ อิบนุ อิสหาก กล่าวว่า พวกเขาคือ บรรดามุชริกีนอาหรับที่กล่าวว่า "พวกเราเคารพบูชามลาอิกะฮฺซึ่งเป็นลูกสาวของอัลลอฮฺ"[8] ﴾ **พวกเขาไม่มีความรู้ใดๆ ในเรื่องนี้** ﴿ คือ ในเรื่องที่พวกเขากล่าวหาอัลลอฮฺ ﷻ ว่ามีบุตร ﴾ **และบรรพบุรุษของพวกเขาก็เช่นกัน** ﴿ ชนรุ่นก่อนพวกเขา ﴾ **เป็นคำกล่าวที่น่าเกลียดยิ่ง** ﴿ เป็นคำกล่าวหาที่มดเท็จและน่าตำหนิยิ่ง อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **เป็นคำกล่าวที่น่าเกลียดยิ่งที่ออกจากปากของพวกเขา** ﴿ กล่าวคือ พวกเขากล่าวโดยไม่มีหลักฐาน เป็นเพียงลมปากและการกล่าวหาอันเป็นเท็จของพวกเขา ﴾ **โดยที่พวกเขามิได้กล่าวอันใดนอกจากความเท็จ** ﴿

---

7. ไม่มีผู้ใดลงโทษสาหัสเท่ากับอัลลอฮฺ ﷻ

8. อัฏฏอบารี 17/595

สาเหตุที่ซูเราะฮฺนี้ถูกประทานลงมา

มุฮัมมัด บิน อิสหาก ได้รายงานสาเหตุการประทานซูเราะฮฺอันทรงเกียรตินี้ว่า เชคคนหนึ่งที่เดินทางมาจากอียิปต์เมื่อสี่สิบปีที่แล้วได้รายงานจากอิกริมะฮฺ จากอิบนุ อับบาส ว่า ครั้งหนึ่งชาวกุเรชได้ส่งอันนัฎรฺ บิน อัลฮาริษ และอุกบะฮฺ บิน อบีมุอัยฎ ไปยังนักบวชยิวที่อาศัยในเมืองมะดีนะฮฺเพื่อถามพวกเขาเกี่ยวกับมุฮัมมัด และเพื่อบอกให้พวกเขารู้เกี่ยวกับลักษณะและคำเรียกร้องของมุฮัมมัด เพราะพวกเขาเป็นชาวคัมภีร์ที่มาก่อน และมีความรู้เกี่ยวกับบรรดานบีในสิ่งที่ชาวกุเรชไม่รู้ จากนั้นทั้งสองคนได้เดินทางไปยังเมืองมะดีนะฮฺและถามบรรดานักบวชยิวเกี่ยวกับท่านนบี ﷺ พร้อมกับเล่าลักษณะและคำพูดบางส่วนของท่านนบีให้ฟัง โดยทั้งสองได้กล่าวกับนักบวชยิวเหล่านั้นว่า "พวกท่านเป็นชาวคัมภีร์เตารอต ดังนั้น เราจึงได้มาหาพวกท่านเพื่อให้พวกท่านเล่าเกี่ยวกับชายคนนี้" พวกเขาจึงกล่าวแก่ทั้งสองว่า "พวกท่านจงถามเขาเกี่ยวกับสามสิ่ง ถ้าหากเขาสามารถตอบพวกท่านได้ แสดงว่าเขาคือนบีที่ถูกส่งมาจริง มิเช่นนั้นเขาก็เป็นแค่เพียงชายผู้อุปโลกน์คนหนึ่ง พวกท่านจะจัดการกับเขาอย่างไรก็เป็นเรื่องของพวกท่าน จงถามเขาเกี่ยวกับเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่หายตัวไปในอดีตเป็นเวลานานว่าเรื่องของพวกเขาเป็นอย่างไร? เรื่องของพวกเขาช่างแปลกประหลาดยิ่ง และถามเขาเกี่ยวกับชายที่เดินทางไปทั่วทุกสารทิศบนโลกนี้ เรื่องของเขาเป็นอย่างไร? และถามเขาเกี่ยวกับวิญญาณว่าคืออะไร? ถ้าเขาสามารถตอบเรื่องเหล่านี้ได้ เขาคือนบีจริงที่พวกท่านต้องศรัทธาต่อเขา แต่หากเขาไม่สามารถตอบพวกท่าน เขาก็เป็นเพียงผู้อุปโลกน์คนหนึ่ง พวกท่านเห็นควรจะทำอย่างไรกับเขาก็แล้วแต่พวกท่าน"

จากนั้นทั้งอันนัฎรฺ และอุกบะฮฺ ได้กลับไปมักกะฮฺและกล่าวกับบรรดาผู้นำของกุเรชว่าเรากลับมาพร้อมกับสิ่งที่จะตัดสินระหว่างพวกท่านกับมุฮัมมัด บรรดานักบวชยิวได้บอกให้เราถามเขาเกี่ยวกับเรื่องบางอย่าง และทั้งสองก็ได้เล่าเรื่องดังกล่าวแก่ผู้นำของกุเรช จากนั้นพวกเขาก็ได้ไปหาท่านนบี ﷺ และกล่าวว่า โอ้ มุฮัมมัด จงตอบเราเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ แล้วพวกเขาก็ได้ถามเรื่องต่างๆ ตามที่นักบวชยิวได้บอกไว้ ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวแก่พวกเขาว่า "ฉันจะตอบสิ่งที่พวกท่านถามในวันพรุ่งนี้" โดยมิได้กล่าว "หากอัลลอฮฺทรงประสงค์" จนท่านนบี ﷺ ต้องรอคอยสิบห้าคืนโดยที่อัลลอฮฺมิได้ประทานวะฮียฺในช่วงเวลาดังกล่าว ญิบรีลก็มิได้มาหาท่านเช่นกัน จนชาวมักกะฮฺต่างพากันโจษจันและกล่าวว่า "มุฮัมมัดสัญญากับเราว่าพรุ่งนี้จะให้คำตอบ แต่วันนี้ผ่านไปสิบห้าวันแล้ว เขายังไม่ได้ตอบสิ่งที่เราถามเลยแม้แต่น้อย" ทำให้ท่านนบีเศร้าโศกและทุกข์ร้อนเนื่องจากการขาดช่วงไปของวะฮียฺและสิ่งที่ชาวมักกะฮฺได้โจษจันจนหลังจากนั้น ญิบรีล عليه السلام ได้นำซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺจากอัลลอฮฺ ﷻ ลงมาซึ่งมีเนื้อหาส่วนหนึ่งที่อัลลอฮฺทรงตำหนิท่านนบี ﷺ ที่โศกเศร้ากับการกระทำของชาวมักกะฮฺ และมีเรื่องราวของชาวถ้ำ ชายที่เดินทางไปทั่วทุกมุมโลก ตลอดจนคำตอบเกี่ยวกับวิญญาณดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴾

"และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับวิญญาณ จงกล่าวเถิดว่า เรื่องวิญญาณนั้นเป็นเรื่องของพระเจ้าของฉัน และพวกท่านไม่ได้รับความรู้ใด ๆ เว้นแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น"[9]

﴿ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ عَلَى آثَارِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ۝٦ إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۝٧ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۝٨ ﴾

6. ดังนั้น บางทีเจ้าอาจเป็นผู้ทำลายชีวิตของเจ้าด้วยความเสียใจ เนื่องจากการผินหลังของพวกเขา หากพวกเขาไม่ศรัทธาต่ออัลกุรอานนี้
7. แท้จริง เราได้ทำให้สิ่งที่อยู่บนโลกนี้เป็นการประดับประดาสำหรับมัน เพื่อเราจะทดสอบพวกเขาว่า ผู้ใดในหมู่พวกเขามีผลงานที่ดีเยี่ยม
8. และแท้จริง แน่นอน เราเป็นผู้ทำให้สิ่งที่อยู่บนพื้นดินเป็นผุยผงแห้งแล้ง

อย่าเสียใจกับการปฏิเสธศรัทธาของพวกมุชริกีน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงปลอบใจรอซูลของพระองค์ที่โศกเศร้าเสียใจ เพราะพวกมุชริกีนมักกะฮฺปฏิเสธการศรัทธา ดังที่พระองค์ตรัสปลอบใจท่านนบี ﷺ ในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ ﴾

"ดังนั้น เจ้าอย่าทำให้จิตใจของเจ้ากลับกลายเป็นระทมทุกข์เพราะพวกเขา"[10]

9. อัฏฏอบารี 17/592 ซึ่งมีสายรายงานที่เฎาะอีฟ เนื่องจากผู้อาวุโสที่เป็นชาวอียิปต์ไม่เป็นที่รู้จัก
10. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 8

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ ﴾

"และเจ้าอย่าเศร้าโศกเพราะพวกเขา"[11]

และตรัสว่า

﴿ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴾

"บางทีเจ้า (มุฮัมมัด) เป็นผู้ทำลายชีวิตของเจ้า เพราะพวกเขาไม่เป็นผู้ศรัทธา"[12]

คำว่า بَاخِعٌ หมายถึง ทำลายตัวเองเพราะโศกเศร้าที่พวกเขาไม่ศรัทธา

เพราะฉะนั้น พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴿ **ดังนั้น บางทีเจ้าอาจเป็นผู้ทำลายชีวิตของเจ้าด้วยความเสียใจ เนื่องจากการผินหลังของพวกเขา หากพวกเขาไม่ศรัทธาต่ออัลกุรอานนี้** ﴾ กล่าวคือ อย่าทำลายตัวเจ้าเองด้วยความเสียใจ กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ทำลายชีวิตตัวเจ้าเองเพราะความโกรธและเสียใจในสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้นกระทำ[13] มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง หมดกำลังใจ[14] ทั้งหมดเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกัน นั่นคือ จงอย่าเสียใจเพราะพวกเขา แต่จงประกาศสาส์นของอัลลอฮฺแก่พวกเขา หากผู้ใดปฏิบัติตามทางนำก็จะได้แก่ตัวของเขาเอง และผู้ใดหลงทางก็จะได้รับผลของการหลงทางแก่ตัวเขาเองเช่นกัน ดังนั้น เจ้าอย่าทำให้จิตใจของเจ้าระทมทุกข์เพราะพวกเขา

ดุนยา คือ โลกแห่งการทดสอบ

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า พระองค์ได้สร้างดุนยาเป็นโลกที่สูญสลาย ถูกประดับประดาด้วยสิ่งที่สูญสลาย และพระองค์สร้างดุนยาเพื่อเป็นโลกแห่งการทดสอบ มิใช่โลกแห่งการพำนักอันถาวร พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง เราได้ทำให้สิ่งที่อยู่บนโลกนี้เป็นการประดับประดาสำหรับมัน เพื่อเราจะทดสอบพวกเขาว่า ผู้ใดในหมู่พวกเขามีผลงานที่ดีเยี่ยม** ﴾ อบูมัสละมะฮฺ รายงานจากอบูนัฎเราะฮฺ จากอบูสะอีด อัลคุดรี เล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« إِنَّ الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَضِرَةٌ، وَإِنَّ اللَّهَ مُسْتَخْلِفُكُمْ فِيهَا فَنَاظِرٌ مَاذَا تَعْمَلُونَ، فَاتَّقُوا الدُّنْيَا، وَاتَّقُوا النِّسَاءَ، فَإِنَّ أَوَّلَ فِتْنَةِ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَانَتْ فِي النِّسَاءِ »

---

11. ซูเราะฮฺ อันนะหฺลุ อายะฮฺที่ 127
12. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 3
13. อัฏฏอบารี 17/597, 598
14. อัฏฏอบารี 17/598

"แท้จริง โลกดุนยานี้ ช่างหอมหวาน และเขียวขจี[15] *และแท้จริง อัลลอฮฺได้กำหนดให้พวกท่าน เป็นตัวแทนอาศัยอยู่ในโลกนี้ เพื่อพระองค์จะดูว่า พวกท่านจะปฏิบัติอย่างไร ดังนั้น จงพึงระวัง (ความสวยงามของ) ดุนยา และพึงระวัง (บททดสอบจาก) บรรดาสตรี เพราะแท้จริง ฟิตนะฮฺแรกที่เกิดขึ้นกับเผ่าบนีอิสรออีลนั้น มาจากสตรี"*[16]

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ บอกต่อไปเกี่ยวกับการสูญสลาย ความว่างเปล่า และการจบสิ้นของดุนยา พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และแท้จริง แน่นอน เราเป็นผู้ทำให้สิ่งที่อยู่บนดุนยานี้เป็นผุยผงแห้งแล้ง** ﴿ หมายถึง หลังจากการประดับประดาแล้ว เราจะทำให้ดุนยาสูญสลายและจบสิ้นไป และทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างบนดุนยากลายเป็นผุยผงแห้งแล้งไม่ก่อประโยชน์หรืองอกเงยใดๆ ดังที่อัลเอาฟีได้รายงานคำพูดของอิบนุ อับบาส ในอายะฮฺ ﴾ **และแท้จริง แน่นอนเราเป็นผู้ทำให้สิ่งที่อยู่บนดุนยานี้เป็นผุยผงแห้งแล้ง** ﴿ ว่าทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกดุนยาจะสูญสิ้นไป[17] มุญาฮิดได้อธิบายว่า หมายถึง ผุยผงแห้งแล้งว่างเปล่า[18] ก้อตาดะฮฺ กล่าวว่า اَلصَّعِيْدُ คือ แผ่นดินที่ว่างเปล่าไม่มีต้นไม้หรือพืชพันธุ์ใดๆ[19]

﴿ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا ﴿١٢﴾ ﴾

9. เจ้าคิดหรือว่าชาวถ้ำและแผ่นจารึก เป็นส่วนหนึ่งจากสัญญาณมหัศจรรย์ของเรากระนั้นหรือ

---

15. เป็นบททดสอบที่น่ายั่วยวนให้หลงใหล – *ผู้แปล*

16. อะหฺมัด 3/22

17. อัฏฏอบารี 17/599

18. อัฏฏอบารี 17/599

19. อัฏฏอบารี 17/600

10. จงรำลึกขณะที่พวกชายหนุ่มหลบเข้าไปในถ้ำ แล้วพวกเขากล่าวว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา ขอพระองค์โปรดประทานความเมตตาจากพระองค์แก่เรา และทรงทำให้การงานของเราอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง

11. แล้วเราได้อุดหูพวกเขา (ให้นอนหลับ) ในถ้ำ เป็นเวลาหลายปี

12. แล้วเราได้ให้พวกเขาตื่นขึ้น เพื่อเราจะได้รู้ว่าผู้ใดในสองพวกนั้นนับเวลาที่พวกเขาพำนักอยู่ได้ถูกต้องกว่า

เรื่องราวของชาวถ้ำ

นี่คือ เรื่องราวของชาวถ้ำที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าโดยสังเขป จากนั้นพระองค์ทรงขยายความต่อไปว่า ﴿ **เจ้าคิดหรือ** ﴾ โอ้ มุฮัมมัด ﴿ **ว่าชาวถ้ำและแผ่นจารึก เป็นส่วนหนึ่งจากสัญญาณมหัศจรรย์ของเรากระนั้นหรือ** ﴾ เรื่องราวของพวกเขามิใช่เรื่องแปลกต่อความสามารถและอานุภาพของเรา เพราะการสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน กลางวันและกลางคืน ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาวต่างๆ และการสร้างสิ่งอื่นๆ ล้วนแล้วเป็นสัญญาณและหลักฐานอันชัดแจ้งที่ยืนยันในความปรีชาสามารถของพระองค์ พระองค์ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ ไม่มีสิ่งใดขัดขวางพระองค์ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อัศจรรย์และแปลกประหลาดมากกว่าเรื่องราวของชาวถ้ำ ดังที่ญุร็อยจญ์ ได้รายงานจากมุญาฮิด ว่าอายะฮฺ ﴿ **เจ้าคิดหรือว่าชาวถ้ำและแผ่นจารึกเป็นส่วนหนึ่งจากสัญญาณมหัศจรรย์ของเรากระนั้นหรือ** ﴾ พระองค์ตรัสว่าในบรรดาสัญญาณต่างๆ ของเรานั้นมีสิ่งที่มหัศจรรย์มากยิ่งกว่าเรื่องของชาวถ้ำ[20]

อัลเอาฟี ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่าอายะฮฺ ﴿ **เจ้าคิดหรือว่าชาวถ้ำและแผ่นจารึกเป็นส่วนหนึ่งจากสัญญาณมหัศจรรย์ของเรากระนั้นหรือ** ﴾ หมายถึง สิ่งที่เราได้มอบให้เจ้าที่เป็นความรู้ เป็นคัมภีร์ (อัลกุรอาน) และซุนนะฮฺนั้นมีความประเสริฐมากกว่าเรื่องราวของชาวถ้ำและแผ่นจารึก[21] ส่วนคำว่า الكَهْف นั้นหมายถึง ถ้ำหนึ่งที่อยู่ในเขาซึ่งชายหนุ่มกลุ่มนี้ได้เข้าไปหลบพัก ส่วนคำว่า الرَّقِيْم หมายถึง หุบเขาหนึ่งใกล้เมืองอัยละฮฺ[22] ซึ่งเป็นทัศนะของ

20. อัฏฏอบารี 17/601
21. อัฏฏอบารี 17/601
22. ปัจจุบันอยู่ทางใต้ของประเทศจอร์แดน – ผู้แปล

กอตาดะฮฺและอัลเอาฟีที่รายงานจากอิบนุ อับบาส[23] ส่วนอัฏเฏาะฮาก ได้กล่าวว่า الْكَهْفُ คือ ถ้ำในหุบเขา[24] และ الرَّقِيْمُ คือ ชื่อของหุบเขานั้น แต่มุญาฮิด ได้กล่าวว่า الرَّقِيْمُ คือ โครงสร้างของถ้ำ นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า الرَّقِيْمُ คือ หุบเขาที่ตั้งของถ้ำ[25]

อับดุรฺร็อซซาก ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส เกี่ยวกับความหมายของ الرَّقِيْمُ ว่า กะอับ อัลอะหฺบารฺ[26] อ้างว่า الرَّقِيْمُ เป็นชื่อของหมู่บ้าน ส่วนอิบนุ ญุร็อยจญ์ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า الرَّقِيْمُ คือ ภูเขาที่เป็นที่ตั้งของถ้ำนี้ สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า الرَّقِيْمُ คือ แผ่นศิลาที่บันทึกเรื่องราวของชาวถ้ำและถูกวางไว้ที่หน้าถ้ำ[27]

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **จงรำลึกขณะที่พวกชายหนุ่มหลบเข้าไปในถ้ำ แล้วพวกเขากล่าวว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา ขอพระองค์ทรงโปรดประทานความเมตตาจากพระองค์แก่เรา และทรงทำให้การงานของเราอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง** ﴾ พระองค์ทรงเล่าถึงชายหนุ่มกลุ่มดังกล่าว ซึ่งได้หลบหนีจากกลุ่มชนของพวกเขา เพื่อรักษาศาสนาและความศรัทธา พวกเขาจึงหลบหนีเข้าไปในถ้ำบนเขาเพื่อซ่อนตัว โดยกล่าววิงวอนขอความเมตตา และกรุณาปรานีต่ออัลลอฮฺ ﷻ ในขณะที่หลบหนีว่า ﴿ **ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา ขอพระองค์โปรดประทานความเมตตาจากพระองค์แก่เรา** ﴾ คือ ขอความเมตตาจากพระองค์ให้เราได้ปลอดภัยจากกลุ่มชนของเรา ﴿ **และทรงทำให้การงานของเราอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง**) คือ ขอพระองค์ทรงกำหนดให้การงานของเราในครั้งนี้ประสบความสำเร็จและอยู่บนแนวทางที่ถูกต้อง ดังที่มีฮะดีษ

« وَمَا قَضَيْتَ لَنَا مِنْ قَضَاءٍ، فَاجْعَلْ عَاقِبَتَهُ رَشَدًا »

"และสิ่งใดที่พระองค์ทรงกำหนดให้แก่เรานั้น ขอพระองค์ทรงให้ได้รับผลลัพธ์ที่ดีและอยู่บนแนวทางที่ถูกต้อง"[28]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **แล้วเราได้อุดหูพวกเขา (ให้นอนหลับ) ในถ้ำ เป็นเวลาหลายปี** ﴾ คือ เมื่อพวกเขาเข้าไปในถ้ำเราได้ทำให้พวกเขานอนหลับเป็นเวลาหลายปี ﴿ **แล้วเราได้ให้พวกเขาตื่นขึ้น** ﴾ จากการนอนหลับนั้น และหนึ่งคนในพวกเขาได้นำเงินดิรฮัมจำนวนหนึ่งออกมาเพื่อนำไปซื้ออาหารมารับประทาน ดังที่จะกล่าวถึงต่อไป พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แล้วเราได้**

---

23. อัฏฏอบารี 17/602
24. อัฏฏอบารี 17/602
25. อัฏฏอบารี 17/602
26. นักบวชยิวที่รับอิสลาม – *ผู้แปล*
27. อัฏฏอบารี 17/603
28. อะหฺมัด 6/147

ให้พวกเขาตื่นขึ้น เพื่อเราจะได้รู้ว่าผู้ใดในสองพวกนั้น ﴾ คือ สองกลุ่มในหมู่พวกเขาที่ถกเถียงกันในเรื่อง ﴿ **นับเวลาที่พวกเขาพำนักอยู่ได้ถูกต้องกว่า** ﴾ หมายถึง จำนวนหรือระยะเวลานานเท่าใด

﴿ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُوَ مِنْ دُونِهِ إِلَٰهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا ﴿١٤﴾ هَٰؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾ وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مِرْفَقًا ﴿١٦﴾ ﴾

13. เราจะเล่าเรื่องราวของพวกเขาแก่เจ้าด้วยความสัตย์จริง แท้จริงพวกเขาเป็นชายหนุ่มที่ศรัทธาต่อพระเจ้าของพวกเขา และเราได้เพิ่มพูนซึ่งทางนำให้แก่พวกเขา

14. และเราได้ให้ความเข้มแข็งแก่หัวใจของพวกเขา ขณะที่พวกเขายืนขึ้นประกาศว่า พระเจ้าของเราคือ พระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน เราจะไม่วิงวอนพระเจ้าอื่นจากพระองค์ มิเช่นนั้นเราก็กล่าวเกินความจริงอย่างแน่นอน

15. กลุ่มชนของเราเหล่านั้นได้ยึดเอาพระเจ้าอื่น ๆ นอกจากพระองค์ ทำไมพวกเขาจึงไม่นำหลักฐานอันชัดแจ้งมายืนยันเล่า ดังนั้น จะมีผู้ใดอธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่กล่าวเท็จต่ออัลลอฮฺ

16. และเมื่อพวกเจ้าปลีกตัวออกห่างจากพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺแล้ว ดังนั้น พวกเจ้าก็จงหลบเข้าไปในถ้ำ พระผู้เป็นเจ้าของพวกเจ้าจะทรงแผ่ความเมตตาของพระองค์แก่พวกเจ้า และจะทรงทำให้กิจการของพวกเจ้าดำเนินไปอย่างสะดวกสบาย

การศรัทธาของพวกเขาต่ออัลลอฮฺ ﷻ และการปลีกตัวออกจากกลุ่มชนของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเริ่มการเล่าและอธิบายเรื่องนี้ว่าพวกเขาคือ กลุ่มชายหนุ่มซึ่งเป็นช่วงอายุที่มีโอกาสตอบรับสัจธรรมและทางนำมากกว่าผู้สูงอายุ ที่มักจะดื้อดึงและถลำลึกในศาสนาแห่งความเท็จ ดังนั้น กลุ่มคนที่มักจะตอบรับคำเรียกร้องของอัลลอฮฺและรอซูล ส่วนใหญ่แล้วคือเยาวชนคนหนุ่มสาว ในขณะที่บรรดาผู้อาวุโสจากเผ่ากุเรชส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่นในศาสนาเดิมของพวกเขา มีเพียงส่วนน้อยที่รับอิสลาม อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่าชาวถ้ำคือ บรรดาเยาวชนวัยหนุ่ม

มุญาฮิด กลาวว่า มีรายงานว่าบางคนในหมู่พวกเขาแขวนต่างหูรูปห่วงทรงกลม จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ดลใจพวกเขาให้อยู่บนแนวทางที่ถูกต้อง และประทานความยำเกรงแก่พวกเขาพวกเขาจึงศรัทธาและยอมรับในความเป็นพระเจ้าของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเอกะ และยืนยันว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ ﴾ **และเราได้เพิ่มพูนซึ่งทางนำให้แก่พวกเขา** ﴿

อัลบุคอรี และนักวิชาการอีกหลายท่านได้ยกอายะฮฺนี้เป็นหลักฐานว่าความศรัทธา (อีมาน) มีโอกาสเพิ่มขึ้นและลดลง[29] อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และเราได้เพิ่มพูนซึ่งทางนำให้แก่พวกเขา** ﴿ หรือดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴾

“ส่วนบรรดาผู้ที่ได้รับทางนำนั้น พระองค์ทรงเพิ่มพูนซึ่งทางนำแก่พวกเขา และจะประทานให้แก่พวกเขาซึ่งการยำเกรงของพวกเขา”[30]

หรือดังเช่นอายะฮฺ

﴿ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴾

“สำหรับบรรดาผู้ที่ศรัทธานั้น (อายะฮฺ) บทนี้ได้ทำให้การศรัทธาเพิ่มขึ้นแก่พวกเขาแล้วพวกเขาก็มีความปีติยินดี”[31]

หรืออายะฮฺ

﴿ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ ﴾

“เพื่อพวกเขาจะได้เพิ่มพูนการศรัทธาให้กับการศรัทธาของพวกเขา”[32]

---

29. ฟัตฮุลบารี 1/60
30. ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 17
31. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 124
32. ซูเราะฮฺ อัลฟัตฮฺ อายะฮฺที่ 4

และอีกหลายๆ อายะฮฺที่มีความหมายเช่นเดียวกันนี้

มีรายงานว่า ชาวถ้ำอยู่ในศาสนาของนบีอีซา ﵇ *วัลลอฮุอะอฺลัม* (อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง) แต่ทัศนะที่มีน้ำหนักคือ พวกเขาอยู่ในยุคก่อนศาสนาคริสต์ เพราะหากพวกเขาอยู่ในยุคศาสนาคริสต์แล้ว พวกนักบวชยิวจะไม่จดจำเรื่องราวของพวกเขาอย่างแน่นอน เนื่องจากมีความขัดแย้งต่อกัน แต่เราได้อธิบายก่อนหน้านี้ว่าพวกกุเรชได้ไปหาบรรดานักบวชยิวที่เมืองมะดีนะฮฺ เพื่อขอสิ่งที่จะยืนยันในความเป็นนบีของมุฮัมมัด ซึ่งนักบวชยิวได้บอกให้ชาวกุเรชถามนบีเกี่ยวกับเรื่องราวของชาวถ้ำ, ซุลก็อรฺนัยนฺและวิญญาณ จึงเป็นหลักฐานว่าเรื่องชาวถ้ำถูกระบุในคัมภีร์ต่างๆ ของยิวและเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนศาสนาคริสต์ *วัลลอฮุอะอฺลัม* (อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง)

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **และเราได้ให้ความเข้มแข็งแก่หัวใจของพวกเขา ขณะที่พวกเขายืนขึ้นประกาศว่า พระเจ้าของเราคือ พระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน** ﴿ กล่าวคือ เราได้ให้พวกเขามีความอดทนในการปฏิเสธศาสนาของกลุ่มชนพวกเขา และผู้คนทั้งหลายในเมือง และอดทนที่จะปลีกตัวออกจากการใช้ชีวิตที่สุขสบาย ซึ่งนักวิชาการตัฟซีรฺหลายท่านในยุคก่อนและหลังได้ระบุว่าชาวถ้ำคือลูกหลานบรรดากษัตริย์และชนชั้นปกครองของอาณาจักรโรมัน โดยที่พวกเขาได้ออกไปร่วมงานหนึ่งในเทศกาลเฉลิมฉลองของเมือง ซึ่งชาวเมืองจะรวมตัวกันปีละครั้งในลานกว้างของเมือง โดยพวกเขาจะกราบไหว้และเชือดสัตว์ถวายแก่รูปปั้นและเจว็ดต่างๆ นอกจากนี้ พวกเขามีกษัตริย์ชื่อดักยานูซ ซึ่งเป็นทรราชและกดขี่ผู้คน โดยกษัตริย์จะสั่งใช้และบังคับผู้คนให้กราบไหว้และเชือดสัตว์ถวายแก่รูปปั้นและเจว็ดต่างๆ ในวันนั้นผู้คนต่างออกมารวมตัวกันรวมถึงบรรดาชายหนุ่มเหล่านั้นที่ได้ออกมาพร้อมกับพ่อแม่และกลุ่มชนของพวกเขา เมื่อพวกเขาได้พิจารณาด้วยหัวใจที่เป็นธรรมถึงสิ่งที่กลุ่มชนของพวกเขากระทำจึงตระหนักว่าการเคารพสักการะและการสุญูดนั้นเป็นสิ่งที่คู่ควรกับอัลลอฮฺผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดินเพียงพระองค์เดียว ดังนั้น ชายหนุ่มแต่ละคนจึงเริ่มปลีกตัวออกจากกลุ่มชนของเขาและออกไปนั่งใต้ต้นไม้ต้นหนึ่ง จากนั้นชายหนุ่มคนอื่นๆ ก็ได้ทยอยมารวมตัวกันใต้ต้นไม้ทีละคนโดยที่มิได้นัดหมายและไม่เคยรู้จักกันมาก่อน มีเพียงสิ่งเดียวที่นำพวกเขามารวมกันนั่นคือความศรัทธา

ดังที่มีฮะดีษรายงานโดยอัลบุคอรี ซึ่งเป็นฮะดีษมุอัลลัก จากอาอิชะฮฺ ﵂ กล่าวว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« الْأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَة، فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا ائْتَلَفَ، وَمَا تَنَاكَرَ مِنْهَا اخْتَلَفَ »

"บรรดาวิญญาณมีลักษณะที่หลากหลาย หากมันรู้จักและเห็นพ้องต้องกัน มันจะสนิทสนมกัน และหากมันแปลกหน้ากัน มันจะขัดแย้งกัน"[33]

33. ฟัตฮุลบารี 6/426

ฮะดีษนี้ยังได้รับการรายงานโดยมุสลิม ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านจากสุฮัยลฺ จากบิดาของเขา จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ[34] และดังที่มีคำกล่าวว่า "สิ่งต่างๆ มักจะอยู่กับสิ่งที่เหมือนกับมัน" ดังนั้น แต่ละคนจึงปกปิดความศรัทธาของตนมิให้คนอื่นรู้เพราะกลัวจะได้รับอันตรายโดยที่พวกเขาไม่รู้เลยว่าคนที่เหลือก็มีความเชื่อเช่นเดียวกับตน จนมีคนหนึ่งในพวกเขากล่าวว่า "ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ พวกท่านคงรู้ดีว่ามีสิ่งหนึ่งที่ทำให้พวกท่านต้องปลีกตัวออกจากกลุ่มชนของพวกท่าน ดังนั้น ขอให้แต่ละคนจงเปิดเผยเรื่องของตนเอง" คนหนึ่งจึงกล่าวว่า "สำหรับฉันนั้น ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺว่า เมื่อฉันพิจารณาสิ่งที่กลุ่มชนของฉันได้กระทำ ฉันจึงรู้ว่ามันเป็นความเท็จ และผู้ที่สมควรได้รับการเคารพสักการะเพียงพระองค์เดียวไม่มีภาคีใดๆ ก็คืออัลลอฮฺ ผู้ทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งชั้นฟ้าและแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ระหว่างนั้น" อีกคนหนึ่งก็กล่าวว่า "ฉันก็เชื่อเช่นนั้น" อีกคนหนึ่งก็กล่าวเช่นนั้น จนกระทั่งพวกเขาทุกคนก็ได้กล่าวคำพูดที่เหมือนกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นพี่น้องร่วมสัจธรรมเดียวกัน จากนั้นพวกเขาได้สร้างสถานที่หนึ่งเพื่อเคารพสักการะอัลลอฮฺ จนเป็นที่รู้กันในกลุ่มชนของพวกเขาและนำเรื่องนี้ไปบอกแก่กษัตริย์ และกษัตริย์ได้เรียกตัวพวกเขามาเพื่อถามเรื่องของพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาศรัทธา ซึ่งพวกเขาได้ตอบกษัตริย์ด้วยความสัตย์จริงพร้อมกับเชิญชวนเขาสู่อัลลอฮฺ ﷻ ดังที่พระองค์ทรงเล่าเรื่องของพวกเขาว่า ﴿ **และเราได้ให้ความเข้มแข็งแก่หัวใจของพวกเขาขณะที่พวกเขายืนขึ้นประกาศว่า พระเจ้าของเราคือ พระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน เราจะไม่วิงวอนพระเจ้าอื่นจากพระองค์** ﴾ คำว่า لن ในภาษาอาหรับมีนัยของการปฏิเสธในอนาคต หมายถึง พวกเราจะไม่มีวันวิงวอนพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ ﴿ **มิเช่นนั้นเราก็กล่าวเกินความจริงอย่างแน่นอน** ﴾ หมายถึง กล่าวสิ่งที่เป็นเท็จและอุปโลกน์อย่างแน่นอน ﴿ **กลุ่มชนของเราเหล่านั้นได้ยึดเอาพระเจ้าอื่นๆ นอกจากพระองค์ ทำไมพวกเขาจึงไม่นำหลักฐานอันชัดแจ้งมายืนยันเล่า** ﴾ กล่าวคือ ทำไมพวกเขาจึงไม่พิสูจน์สิ่งที่พวกเขาเชื่อด้วยหลักฐานที่ชัดเจนและถูกต้องเล่า ﴿ **ดังนั้น จะมีผู้ใดอธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่กล่าวเท็จต่ออัลลอฮฺ** ﴾ พวกเขากล่าวว่ากลุ่มชนเหล่านั้นเป็นผู้อธรรมและมดเท็จ มีรายงานว่า เมื่อพวกเขาเชิญชวนกษัตริย์สู่การศรัทธาต่ออัลลอฮฺ กษัตริย์ปฏิเสธและข่มขู่พวกเขา และสั่งให้ถอดเครื่องแต่งกายอันทรงเกียรติของพวกเขา และให้เวลาพวกเขาเพื่อให้เปลี่ยนใจและละทิ้งความเชื่อของตนเอง ซึ่งเรื่องนี้เป็นความกรุณาของอัลลอฮฺ เพราะทำให้พวกเขามีเวลาตัดสินใจหลบหนีจากกษัตริย์ เพื่อปกป้องความศรัทธาจากการทดสอบอันหนักหน่วงนี้ และสิ่งนี้ถือเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ฟิตนะฮฺหรือการทดสอบในหมู่ผู้คน โดยผู้ศรัทธาสามารถปลีกตัวหนีจากผู้คนได้เพื่อรักษาศาสนาของเขา ดังที่มีฮะดีษ

---

34. มุสลิม 4/2031

« يُوشِكُ أَنْ يَكُونَ خيرُ مَالِ أَحَدِكُمْ غَنَمًا يَتْبَعُ بِهَا شَغَفَ الْجِبَالِ وَمَوَاقِعَ الْقَطْرِ، يَفِرُّ بِدِينِهِ مِنَ الْفِتَنِ »

"ใกล้แล้วที่ทรัพย์สินที่ดีที่สุดของคนคนหนึ่งจะเป็นแกะที่เขานำไปเลี้ยงบนยอดเขา และตามแหล่งน้ำฝนต่าง ๆ เพราะต้องการปลีกตัวหนีออกจากฟิตนะฮฺ"[35]

ดังนั้น ในกรณีนี้เท่านั้นที่อนุญาตให้ปลีกตัวหนีออกจากผู้คน เนื่องจากศาสนาไม่อนุญาตให้ละทิ้งญะมาอะฮฺและ (การเชิญชวนและตักเตือน) ผู้คน ดังนั้น เมื่อชายหนุ่มเหล่านั้นตัดสินใจปลีกตัวหนีออกจากกลุ่มชนซึ่งอัลลอฮฺทรงเลือกสิ่งนี้แก่พวกเขา พระองค์ทรงเล่าถึงคำพูดของพวกเขาว่า ﴾ **และเมื่อพวกเจ้าปลีกตัวออกห่างจากพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺแล้ว** ﴿ ความหมายคือ เมื่อพวกเจ้าแยกตัวออกมาจากพวกเขา ปฏิเสธศาสนาและการกราบไว้เจว็ดของพวกเขา พวกเจ้าก็จงนำตัวของพวกเจ้าหลีกหนีจากพวกเขาด้วยเช่นกัน ﴾ **ดังนั้น พวกเจ้าก็จงหลบเข้าไปในถ้ำ พระผู้เป็นเจ้าของพวกเจ้าจะทรงแผ่ความเมตตาของพระองค์แก่พวกเจ้า** ﴿ กล่าวคือ พระองค์จะเมตตาให้พวกเจ้ารอดพ้นจากกลุ่มชนของพวกเจ้า ﴾ **และจะทรงทำให้กิจการของพวกเจ้า** ﴿ สิ่งที่พวกเจ้ากำลังประสบ ﴾ **ดำเนินไปอย่างสะดวกสบาย** ﴿ หลังจากนั้นพวกเขาได้หลบหนีออกไปหลบซ่อนในถ้ำทำให้ผู้คนรู้ถึงการหายตัวไปของพวกเขา กษัตริย์จึงสั่งให้ตามหาตัว มีรายงานว่า กษัตริย์ไม่สามารถจับตัวพวกเขา โดยอัลลอฮฺ ﷻ ทรงปกปิดเรื่องราวของพวกเขาไม่ให้กษัตริย์รู้เหมือนเช่นที่พระองค์ได้ช่วยเหลือนบีมุฮัมมัด ﷺ และอบูบักรฺ สหายของท่านในขณะที่หลบซ่อนอยู่ในถ้ำเษารฺ จากการตามล่าของมุชริกีนกุเรช ซึ่งไม่สามารถหาตัวท่านนบีทั้งๆ ที่พวกเขาเดินผ่านท่านไป จนกระทั่งอบูบักรฺกล่าวด้วยความกังวลใจว่า "โอ้ ท่านรอซูล หากพวกเขาสักคนหนึ่งมองลงมาใต้ขาของเขา เขาจะเห็นเราอย่างแน่นอน" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "โอ้ อบูบักรฺ ท่านคิดว่าเราอยู่กันสองคนหรือ? แท้จริงแล้ว อัลลอฮฺคือบุคคลที่สาม?"[36] ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿

35. ฟัตฮุลบารี 1/87

36. ฟัตฮุลบารี 7/11

"ถ้าหากพวกเจ้าไม่ช่วยเขา (นบีมุฮัมมัด) แท้จริง อัลลอฮฺนั้นได้ทรงช่วยเขามาแล้ว ขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาได้ขับไล่เขาออกไปในสภาพที่เขาเป็นหนึ่งในสองคน ขณะที่ทั้งสองอยู่ในถ้ำนั้น คือขณะที่เขาได้กล่าวแก่สหายของเขาว่า ท่านอย่าเสียใจ แท้จริง อัลลอฮฺทรงอยู่กับเรา แล้วอัลลอฮฺก็ประทานลงมาแก่เขาซึ่งความสงบใจจากพระองค์ และได้ทรงสนับสนุนเขาด้วยบรรดาไพร่พลซึ่งพวกเจ้าไม่เห็นพวกเขา และได้ทรงทำให้ถ้อยคำของผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาตกต่ำ และพจนารถของอัลลอฮฺนั้นสูงส่ง และอัลลอฮฺคือ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ"[37]

ดังนั้น เรื่องราวในถ้ำเขาวุ่ย่อมมีเกียรติ สูงส่ง ยิ่งใหญ่ และน่าประหลาดใจมากกว่าเรื่องราวของชาวถ้ำนัก

﴿ وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَاوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ﴿١٧﴾ ﴾

17. และเจ้าจะเห็นดวงอาทิตย์ เมื่อมันขึ้น มันจะคล้อยจากถ้ำของพวกเขาไปทางขวา และเมื่อมันตก (แสงของ) มันจะ (ค่อยๆ) ลามเลียพวกเขาโดยเบนออกไปทางซ้าย โดยพวกเขาอยู่ในที่โล่งกว้างของมัน นั่นคือส่วนหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของอัลลอฮฺ ผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแก่เขา เขาก็คือผู้ที่อยู่ในทางนำที่ถูกต้อง และผู้ใดที่พระองค์ทรงทำให้เขาหลง เขาจะไม่พบผู้ช่วยเหลือ ผู้ชี้ทางแก่เขาเลย

ที่ตั้งของถ้ำ

นี่คือหลักฐานว่าประตูของถ้ำนี้อยู่ทางทิศเหนือเนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นมันจะคล้อยจากถ้ำ ﴿ **ไปทางขวา** ﴾ กล่าวคือ แสงของมันจะค่อยๆ เล็กลงไปทางขวา ดังที่อิบนุ อับบาส, สะอีด บิน ญุเบรฺ และกอตาดะฮฺ ได้อธิบายว่า ﴿ **มันจะคล้อย** ﴾ หมายถึง

37. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 40

สแกนด้วย CamScanner

มันจะโอนเอียง[38] เพราะเมื่อดวงอาทิตย์ยิ่งขึ้นสูง แสงของมันจะยิ่งเล็กลง จนไม่เหลือเลยในช่วงเที่ยงวัน ณ ที่ตรงนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และเมื่อมันตก (แสงของ) มันจะค่อย ๆ ลามเลียพวกเขาโดยเบนออกไปทางซ้าย** ﴿ คือ เข้าไปในถ้ำทางด้านซ้ายของประตูถ้ำ[39] นี่เป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องในการตัฟซีรฺของเราสำหรับอายะฮฺนี้ และเป็นสิ่งที่ชัดเจนสำหรับผู้ที่พินิจพิจารณาและมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาวต่างๆ คำอธิบายคือ หากประตูถ้ำอยู่ทางทิศตะวันออก จะไม่มีแสงใดๆ เข้าถ้ำเลยเมื่อดวงอาทิตย์ตกดิน และหากประตูถ้ำอยู่ทางทิศกิบลัต (ใต้) ก็จะไม่มีแสงใดๆ เข้าถ้ำหรือเมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นหรือตกดิน และเงาของดวงอาทิตย์ก็จะไม่คล้อยไปทางขวาหรือทางซ้าย หรือหากประตูถ้ำอยู่ทางทิศตะวันตก แสงอาทิตย์ก็จะไม่เข้าไปในถ้ำเมื่อตะวันขึ้นแต่จะเข้าไปหลังเที่ยงวันจนกระทั่งตะวันตกดิน ดังนั้น สิ่งที่เราได้อธิบายไปนั้นถูกต้องแล้ว *อัลฮัมดุลิลลาฮฺ* ส่วนอิบนุ อับบาส, มุญาฮิด และกอตาดะฮฺ กล่าวว่า تَقْرِضُهُمْ แปลว่า มัน (ดวงอาทิตย์) จะไม่ส่องพวกเขา[40]

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าเรื่องเหล่านี้แก่เราเพื่อให้เราเข้าใจและพิจารณาโดยที่พระองค์มิได้บอกสถานที่ของถ้ำนี้ว่าอยู่ในดินแดนใด เนื่องจากไม่มีความจำเป็นหรือประโยชน์ใดๆ ทางศาสนา หากการบอกสถานที่เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ทางศาสนาแล้ว อัลลอฮฺและรอซูล จะต้องบอกเราอย่างแน่นอน ดังที่ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

« مَا تَرَكْتُ شَيْئًا يُقَرِّبُكُمْ إِلَى الْجَنَّةِ وَيُبَاعِدُكُمْ مِنَ النَّارِ، إِلَّا وَقَدْ أَعْلَمْتُكُمْ بِهِ »

"ฉันมิได้ละทิ้งสิ่งใดเลยที่จะทำให้พวกท่านเข้าใกล้สวรรค์และห่างไกลนรก เว้นแต่ฉันได้บอกให้พวกท่านรู้อย่างแน่นอน"[41]

พระองค์ทรงบอกลักษณะของถ้ำแต่มิได้บอกที่ตั้งของมันให้เรารู้ พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และเจ้าจะเห็นดวงอาทิตย์ เมื่อมันขึ้น มันจะคล้อยจากถ้ำของพวกเขา** ﴿ อิมามมาลิก รายงานจากซัยดฺ บิน อัสลัม ว่าหมายถึง เอนเอียง ﴾ **ไปทางขวา และเมื่อมันตก (แสงของ) มันจะ (ค่อย ๆ) ลามเลียพวกเขาโดยเบนออกไปทางซ้าย โดยพวกเขาอยู่ในที่โล่งกว้างของมัน** ﴿ คือ อยู่ในที่โล่งกว้างในถ้ำ โดยที่แสงอาทิตย์จะเข้าไปในถ้ำโดยมิได้ส่องร่างกายของพวกเขาโดยตรง มิเช่นนั้นแสงแดดจะเผาไหม้ร่างกายและเสื้อผ้าของพวกเขา นี่คือทัศนะของอิบนุ อับบาส[42]

---

38. อัฏฏอบารี 17/620
39. สรุปคือ แสงอาทิตย์ตอนเช้าจะไม่ปลุกพวกเขา แต่แสงอาทิตย์ตอนใกล้ตกจะเข้าไปในถ้ำ และลามเลียพวกเขาเพื่อรักษาความอบอุ่นของร่างกายและอากาศภายในถ้ำ – *ผู้แปล*
40. อัฏฏอบารี 17/621, 622
41. อับดุรร็อซซาก 11/125
42. อัฏฏอบารี 17/620

﴾ นั่นคือส่วนหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของอัลลอฮฺ ﴿ โดยที่พระองค์ทรงชี้ทางให้พวกเขาหลบหนีเข้าไปในถ้ำนี้ และทำให้พวกเขามีชีวิตในขณะนอนหลับเป็นเวลาที่ยาวนาน และพระองค์ทรงกำหนดให้ดวงอาทิตย์และลมเข้าไปยังพวกเขาในถ้ำ เพื่อทำให้ร่างกายของพวกเขาไม่สูญสลาย ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า **﴾ นั่นคือส่วนหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของอัลลอฮฺ ﴿** จากนั้นพระองค์ตรัสอีกว่า **﴾ ผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแก่เขา เขาก็คือผู้ที่อยู่ในทางนำที่ถูกต้อง และผู้ใดที่พระองค์ทรงทำให้เขาหลง เขาจะไม่พบผู้ช่วยเหลือ ผู้ชี้ทางแก่เขาเลย ﴿** กล่าวคือ พระองค์คือ ผู้ทรงชี้ทางนำให้แก่ชายหนุ่มเหล่านั้นท่ามกลางกลุ่มชนที่หลงทาง และผู้ใดที่พระองค์ชี้ทางแล้ว เขาจะอยู่ในทางนำที่ถูกต้อง และผู้ใดที่พระองค์ทำให้เขาหลงทางแล้ว จะไม่มีผู้ชี้ทางใดๆ แก่เขาเลย

﴿ وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٨﴾ ﴾

18. และเจ้าคิดว่าพวกเขาตื่นทั้งๆ ที่พวกเขาหลับ และเราพลิกพวกเขาไปทางขวาและทางซ้าย และสุนัขของพวกเขาเหยียดขาข้างหน้าทั้งสองของมันตรงปากประตูถ้ำ หากเจ้าจ้องมองพวกเขา แน่นอนเจ้าจะหันหลังเตลิดหนีจากพวกเขา และเจ้าจะเต็มไปด้วยความตกใจเพราะพวกเขา

การนอนหลับของพวกเขาในถ้ำ

นักวิชาการบางท่านได้รายงานว่า แม้ว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงอุดหูพวกเขาให้นอนหลับ แต่ดวงตาของพวกเขามิได้ปิดลง เพื่อมิให้ความสูญสลายย่างกรายสู่ดวงตาเพราะการที่ดวงตายังคงสัมผัสกับอากาศ ย่อมมีชีวิตชีวามากกว่า พระองค์จึงตรัสว่า **﴾ และเจ้าคิดว่าพวกเขาตื่นทั้งๆ ที่พวกเขาหลับ ﴿** และมีรายงานว่าหมาป่ามักจะนอนหลับปิดตาหนึ่งข้างและเปิดอีกหนึ่งข้าง และมันจะปิดเปิดดวงตาสลับกันในขณะหลับ

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า **﴾ และเราพลิกพวกเขาไปทางขวาและทางซ้าย ﴿**

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หากพวกเขาไม่ถูกพลิกตัวแล้วไซร้ แผ่นดินต้องกัดกร่อนร่างกายพวกเขาอย่างแน่นอน[43]

จากนั้นพระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴿ **และสุนัขของพวกเขาเหยียดขาข้างหน้าทั้งสองของมันตรงปากประตูถ้ำ** ﴾ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, สะอีด บิน ญุเบรฺ และกอตาดะฮฺ อธิบายว่า الْوَصِيد คือ ลานโล่ง[44] อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หมายถึง ประตู[45] มีทัศนะที่บอกว่าหมายถึง พื้นดิน ทัศนะที่ถูกต้องคือ ลานโล่งบริเวณประตู เช่นเดียวกับความหมายของอายะฮฺ

﴿ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ ﴾

"แท้จริง มัน (นรก) จะลุกไหม้คลุมบนพวกเขาอย่างมิดชิด"

หมายถึง ปกคลุมอย่างมิดชิด คำว่า وَصِيد มีความหมายเดียวกันกับ أَصِيد

กล่าวคือ สุนัขของพวกเขาหมอบอยู่บริเวณประตูตามธรรมชาติทั่วไปของสุนัข อิบนุ ญุรอยจ์ อธิบายว่า สุนัขเฝ้าประตูให้แก่พวกเขา[46] ซึ่งเป็นนิสัยและธรรมชาติของมันที่จะหมอบบริเวณประตูเหมือนเป็นการเฝ้ายามให้แก่พวกเขา โดยที่มันเฝ้าอยู่นอกประตูเนื่องจากมลาอิกะฮฺจะไม่เข้าบ้านที่มีสุนัขอยู่ในบ้าน ดังที่มีระบุในฮะดีษเศาะฮีฮฺ หรือมีรูปภาพหรือคนที่มีญะนาบะฮฺหรือผู้ปฏิเสธศรัทธา ดังที่มีระบุในฮะดีษฮะซัน

ความโปรดปรานที่พวกเขาได้รับยังครอบคลุมถึงสุนัขของพวกเขา ทำให้มันประสบกับการหลับไหลในสภาพนั้น และนี่นับเป็นคุณประโยชน์ของการอยู่ร่วมกับคนดี ทำให้สุนัขตัวนี้มีเรื่องราวและความสำคัญที่ถูกกล่าวถึง มีทัศนะว่า สุนัขตัวนี้เป็นของคนหนึ่งในหมู่พวกเขาที่เลี้ยงไว้สำหรับล่าสัตว์ ซึ่งมีความเป็นไปได้สูง แต่ก็มีทัศนะว่า มันเป็นสุนัขของพ่อครัวกษัตริย์ซึ่งเห็นด้วยกับบรรดาชาวถ้ำ สุนัขของเขาจึงติดตามเขาไปด้วย เรื่องนี้อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง

ส่วนดำรัสของพระองค์ ﴿ **หากเจ้าจ้องมองพวกเขา แน่นอน เจ้าจะหันหลังเตลิดหนีจากพวกเขา และเจ้าจะเต็มไปด้วยความตกใจเพราะพวกเขา** ﴾ กล่าวคือ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้พวกเขามีความน่าเกรงขาม โดยที่หากใครมองพวกเขาจะรู้สึกเกรงขามและกลัวพวกเขา ทั้งนี้เพื่อมิให้มีใครเข้าใกล้พวกเขาและไม่มีมือใดกล้าแตะต้องพวกเขาตราบจนการกำหนดของอัลลอฮฺจะเสร็จสมบูรณ์ และการหลับของพวกเขาจะครบกำหนดที่พระองค์ประสงค์ไว้ตามฮิกมะฮฺและความรู้อันลึกซึ้ง และความเมตตาที่กว้างขวางของพระองค์

---

43. อัฏฏอบารี 17/620
44. อัฏฏอบารี 17/624, 625
45. อัฏฏอบารี 17/625
46. อัฏฏอบารี 17/625

وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَٰذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَىٰ طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٢٠﴾

19. และในทำนองนั้น เราได้ให้พวกเขาฟื้นขึ้นเพื่อพวกเขาจะถามซึ่งกันและกัน คนหนึ่งในพวกเขากล่าวว่า พวกท่านได้หลับไปนานเท่าใด พวกเขากล่าวว่า เราหลับไปหนึ่งวันหรือส่วนหนึ่งของวัน พวกเขากล่าวว่า พระผู้เป็นเจ้าของพวกท่านทรงทราบดีว่า พวกท่านได้หลับไปนานเท่าใด ดังนั้น จงส่งคนหนึ่งในหมู่พวกท่านพร้อมด้วยเหรียญเงินนี้ของพวกท่านเข้าไปในเมืองเพื่อเลือกดูอาหารที่ดียิ่ง และให้เขาซื้ออาหารนำมาเป็นปัจจัยยังชีพให้แก่พวกท่าน และให้เขาดำเนินการอย่างสุภาพ และอย่าให้ผู้ใดรู้เรื่องของพวกท่าน

20. แท้จริง พวกเขานั้น หากพวกเขารู้เรื่องของพวกท่าน พวกเขาจะเอาก้อนหินขว้างพวกท่านหรือนำพวกท่านกลับไปนับถือศาสนาของพวกเขา และเมื่อนั้น พวกท่านจะไม่บรรลุความสำเร็จเลย

การตื่นจากหลับ และการส่งคนหนึ่งในพวกเขาไปซื้ออาหาร

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า หลังจากที่เราได้ให้พวกเขาหลับ (เป็นระยะเวลานาน) เราได้ให้พวกเขาฟื้นตื่นขึ้นในสภาพที่ร่างกาย เส้นผมและผิวหนังปกติดีทุกอย่าง โดยมิได้สูญเสียสิ่งใดเลยแม้ว่าเวลาจะผ่านไปสามร้อยเก้าปีก็ตาม พวกเขาแปลกใจจึงถามระหว่างกันว่า ﴿ **พวกท่านได้หลับไปนานเท่าใด** ﴾ พวกเขาตอบว่า ﴿ **เราหลับไปหนึ่งวันหรือส่วนหนึ่งของวัน** ﴾ ทั้งนี้ เนื่องจากพวกเขาเข้าไปในถ้ำในช่วงแรกของกลางวันและตื่นขึ้นในเวลาช่วงท้ายของวัน จึงคิดไปเองและกล่าวว่า ﴿ **หรือส่วนหนึ่งของวัน พวกเขากล่าวว่า พระผู้เป็นเจ้าของพวกท่านทรงทราบดีว่า**

พวกท่านได้หลับไปนานเท่าใด ﴾ กล่าวคือ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรู้เรื่องของพวกท่านดีที่สุด ดูเหมือนว่าพวกเขาไม่แน่ใจว่าพวกเขาหลับไปนานเท่าใด จากนั้นพวกเขาได้หันไปสนใจสิ่งที่สำคัญกว่าสำหรับพวกเขานั่นคืออาหารและเครื่องดื่ม พวกเขากล่าวว่า ﴿ **ดังนั้น จงส่งคนหนึ่งในหมู่พวกท่านพร้อมด้วยเหรียญเงินนี้ของพวกท่าน** ﴾ กล่าวคือ พวกเขาได้นำเงินมาจากบ้านเพราะมีความจำเป็นต้องใช้ (ในการดำเนินชีวิต) โดยที่พวกเขาได้บริจาคทานจำนวนหนึ่งและเก็บไว้อีกจำนวนหนึ่ง ดังนั้น พวกเขาจึงกล่าวว่า ﴿ **ดังนั้น จงส่งคนหนึ่งในหมู่พวกท่านพร้อมด้วยเหรียญเงินนี้ของพวกท่านเข้าไปในเมือง** ﴾ คือ เมืองที่พวกท่านได้หลบหนีออกมา ﴿ **เพื่อเลือกดูอาหารที่ดียิ่ง** ﴾ คือ อาหารที่ดีที่สุด ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَوْلَا فَضْلُ اللهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَىٰ مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا ﴾

"และหากมิใช่ความโปรดปรานของอัลลอฮฺแก่พวกเจ้า และความเมตตาของพระองค์แล้ว ก็จะไม่มีผู้ใดเลยในหมู่พวกเจ้าบริสุทธิ์"[47]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ ﴾

"แน่นอน ผู้ที่ขัดเกลาตนเอง ย่อมบรรลุความสำเร็จ"[48]

หรือคำว่า الزَّكَاةُ "ซะกาต" ซึ่งหมายถึง สิ่งที่ชำระทรัพย์สินให้สะอาดบริสุทธิ์

ส่วนคำว่า ﴿ **และให้เขาดำเนินการอย่างสุภาพ** ﴾ ในการออกจากถ้ำ การเดินทางไปกลับ และการซื้ออาหาร พวกเขาบอกให้เขาปกปิดทุกสิ่งอย่างสุดความสามารถ ﴿ **และอย่าให้ผู้ใดรู้เรื่อง** ﴾ คือ อย่าบอก ﴿ **ให้ผู้ใดรู้เรื่องของพวกท่าน แท้จริง พวกเขา**[49] **นั้น หากพวกเขารู้เรื่องของพวกท่าน พวกเขาจะเอาก้อนหินขว้างพวกท่าน** ﴾ หากพวกเขารู้สถานที่ของพวกท่าน ﴿ **พวกเขาจะเอาก้อนหินขว้างพวกท่านหรือนำพวกท่านกลับไปนับถือศาสนาของพวกเขา** ﴾ พวกเขากลัวว่าพรรคพวกของกษัตริย์ดักยานูซ จะรู้สถานที่หลบซ่อนของพวกเขา อาจจะจับตัวและทำร้ายพวกเขา เพื่อบังคับให้กลับไปอยู่ในศาสนาเดิมหรืออาจจะเข่นฆ่าพวกเขา พวกเขาจึงกล่าวเตือนพวกเขาด้วยกันว่า หากพวกท่านยอมกลับไปอยู่ในศาสนาของกษัตริย์แล้วไซร้ พวกท่านจะไม่ประสบความสำเร็จเลยทั้งโลกดุนยาและอาคิเราะฮฺ ﴿ **และเมื่อนั้น พวกท่านจะไม่บรรลุความสำเร็จเลย** ﴾

47. ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 21

48. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺลา อายะฮฺที่ 14

49. ชาวเมือง

﴿ وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا ﴿٢١﴾ ﴾

21. และเช่นเดียวกันนั้น เราได้เปิดเผยพวกเขา (ให้ผู้คนรู้) เพื่อพวกเขาจะได้รู้ว่าสัญญาของอัลลอฮฺนั้นเป็นจริง และวันสิ้นโลกนั้นมีจริงไม่ต้องสงสัยเลย เมื่อพวกเขาโต้เถียงกันในหมู่พวกเขาถึงเรื่องของพวกเขา (ชาวถ้ำ) แล้วพวกเขาก็กล่าวว่า จงสร้างอาคารที่ปากถ้ำให้แก่พวกเขา พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาทรงรู้ดียิ่งในเรื่องของพวกเขา ฝ่ายบรรดาผู้มีเสียงข้างมากในเรื่องของพวกเขากล่าวว่าแน่นอน เราจะสร้างมัสญิดที่ปากถ้ำให้แก่พวกเขา

ชาวเมืองค้นพบพวกเขา และสร้างสิ่งรำลึกเกี่ยวกับถ้ำ

พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และเช่นเดียวกันนั้น เราได้เปิดเผยพวกเขา** ﴾ หมายถึง เราได้ให้ผู้คนรู้เรื่องพวกเขา ﴿ **เพื่อพวกเขาจะได้รู้ว่าสัญญาของอัลลอฮฺนั้นเป็นจริง และวันสิ้นโลกนั้นมีจริง ไม่ต้องสงสัยเลย** ﴾ นักวิชาการสลัฟหลายท่านได้รายงานว่า ผู้คนในยุคนั้นต่างก็สงสัยในการฟื้นคืนชีพและวันกิยามะฮฺ ดังที่ อิกริมะฮฺ กล่าวว่า ในสมัยนั้นมีกลุ่มหนึ่งที่เชื่อว่าวิญญาณเท่านั้นที่จะฟื้นคืนชีพไม่ใช่ร่างกาย อัลลอฮฺ ﷻ จึงให้ชาวถ้ำฟื้นจากการหลับเป็นเวลานานเพื่อเป็นหลักฐาน และสัญญาณอันชัดแจ้งยืนยันเรื่องการฟื้นคืนชีพ[50]

นักวิชาการยังได้รายงานอีกว่า เมื่อคนหนึ่งจากชาวถ้ำต้องการออกจากถ้ำและเดินทางไปในเมืองเพื่อซื้ออาหารมารับประทาน เขาได้ปลอมตัวและออกเดินทางโดยมิได้ใช้เส้นทางปกติจนเข้าไปในเมือง มีรายงานว่าเขาชื่อ ดุกซูซ ซึ่งเขาคิดว่าเมืองยังอยู่ในยุคสมัยของเขา ทั้งที่ความเป็นจริงนั้นประชาชนและผู้คนได้เปลี่ยนแปลงจากยุคสู่ยุค จากศตวรรษหนึ่งสู่อีกศตวรรษหนึ่ง จากประชาชาติหนึ่งสู่อีกประชาชาติหนึ่ง บ้านเมืองและผู้คนก็ได้เปลี่ยนแปลงแล้ว ชายคนดังกล่าว

---

50. ตารีค อัฏฏอบารี 2/9

จึงไม่พบเห็นสิ่งต่างๆ ที่เคยมีในอดีต และไม่พบผู้ใดในเมืองที่เขารู้จักทั้งที่เป็นชนชั้นสูงหรือประชาชนทั่วไป เขาจึงรู้สึกแปลกใจและกล่าวกับตัวเองว่า "หรือว่าฉันเสียสติไปแล้ว หรือถูกญินเข้าสิงหรือฉันกำลังฝันไป?" แต่เขาก็ยืนยันกับตัวเองว่า "ฉันไม่ได้เป็นอะไรเช่นนั้นเลย เมืองนี้ที่ฉันรู้จักเมื่อวานไม่ใช่เช่นนี้" เขาจึงกล่าวเตือนตัวเองว่า "การรีบเร่งออกจากเมืองนี้ น่าจะดีสำหรับฉัน" เขาจึงรีบไปยังชายคนหนึ่งที่ขายอาหารและขอซื้ออาหารจากเขา โดยจ่ายค่าอาหารด้วยเงินที่เขามี เมื่อคนขายอาหารเห็นเงินของเขาก็รู้สึกแปลกใจมากต่อรูปร่างของเงินนั้นจึงได้ส่งต่อๆ กันให้คนรอบข้างดู เมื่อพวกเขาเห็นเงินนั้นต่างก็กล่าวว่า ชายคนนี้คงพบคลังสมบัติ พวกเขาจึงถามเรื่องราวของเขาว่าได้รับเงินนี้มาได้อย่างไร? และเขาคือใคร? เขาจึงตอบว่า "ฉันเป็นชาวเมืองนี้ และยุคสมัยของฉันเมื่อวานนั้นยังมีกษัตริย์ดักยานูซ ปกครองอยู่" เมื่อพวกเขาได้ยินจึงคิดว่าเขาเสียสติ จึงนำตัวเขาไปยังผู้ปกครองเมืองซึ่งได้ถามเรื่องราวของเขา และเมื่อเขาได้บอกเรื่องราวต่างๆ ของเขา กษัตริย์และชาวเมืองจึงขอให้เขานำพวกเขาไปยังถ้ำ เมื่อไปถึงถ้ำ เขากล่าวต่อพวกเขาว่า "ขอให้ฉันเข้าไปก่อน เพื่อบอกบรรดาสหายของฉัน" จากนั้นเขาจึงเข้าไปในถ้ำ

แต่มีอีกรายงานว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงปกปิดเรื่องราวของชาวถ้ำมิให้กษัตริย์และชาวเมืองรู้ว่าเขาเข้าไปในถ้ำได้อย่างไร หรืออีกรายงานหนึ่งที่ระบุว่า พวกเขาได้เข้าไปในถ้ำและพบกับชาวถ้ำ และกษัตริย์ซึ่งมีรายงานว่าชื่อยันดูซีซ และเป็นผู้ศรัทธาได้สลามและสวมกอดพวกเขาด้วยความปีติยินดี หลังจากได้พูดคุยกันแล้ว พวกเขาได้อำลาและส่งกษัตริย์กลับออกจากถ้ำ จากนั้นได้กลับเข้าไปยังที่นอนของพวกเขา และอัลลอฮฺทรงเอาชีวิตของพวกเขา *วัลลอฮุอะอฺลัม* (อัลลอฮฺคือผู้ทรงรู้ดียิ่ง) [51]

ที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และเช่นเดียวกันนั้น เราได้เปิดเผยพวกเขา** ﴾ แก่ผู้คนในสมัยนั้น ﴿ **เพื่อพวกเขาจะได้รู้ว่าสัญญาของอัลลอฮฺนั้นเป็นจริง และวันสิ้นโลกนั้นมีจริง ไม่ต้องสงสัยเลย เมื่อพวกเขาโต้เถียงกันในหมู่พวกเขาถึงเรื่องของพวกเขา (ชาวถ้ำ)** ﴾ หมายถึง วันกิยามะฮฺนั้นเป็นเรื่องจริงแม้ว่าจะมีคนที่ศรัทธาหรือไม่ศรัทธาก็ตาม อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้กำหนดให้เรื่องราวของชาวถ้ำเกิดขึ้น เพื่อเป็นหลักฐานและสัญญาณอันชัดแจ้งทั้งแก่ผู้ที่ศรัทธาและปฏิเสธศรัทธา ﴿ **แล้วพวกเขาก็กล่าวว่า จงสร้างอาคารที่ปากถ้ำให้แก่พวกเขา พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาทรงรู้ดียิ่งในเรื่องของพวกเขา** ﴾ ความหมายคือ พวกเขากล่าวว่า จงปิดประตูถ้ำและปล่อยพวกเขาตามลำพัง ﴿ **ฝ่ายบรรดาผู้มีเสียงข้างมากในเรื่องของพวกเขากล่าวว่า แน่นอน เราจะสร้างมัสญิดที่ปากถ้ำให้แก่พวกเขา** ﴾ ผู้ที่กล่าวเช่นนี้คือ ผู้ที่มีอำนาจและอิทธิพลในหมู่พวกเขา ซึ่งเรื่องการสร้างมัสญิดที่ปากถ้ำเป็นประเด็นขัดแย้งทางวิชาการว่าเป็นเรื่องที่ส่งเสริมหรือไม่ เนื่องจากท่านนบี ﷺ ได้เตือนการกระทำนี้ ท่านกล่าวว่า

---

51. ตารีค อัฏฏอบารี 2/9

« لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ وَصَالِحِيهِمْ مَسَاجِدَ »

"อัลลอฮฺทรงสาปแช่งชาวยิวและคริสเตียน พวกเขายึดเอา หลุมฝังศพ (กุบูรฺ) บรรดานบีและคนศอและฮฺของพวกเขาเป็นมัสญิด" [52]

ยังมีรายงานจาก อะมีรุลมุอฺมินีน อุมัรฺ อิบนุล คือฏฏอบ ﷺ ว่า เมื่อครั้งที่มีการค้นพบกุบูรฺของนบีดาเนียลที่เมืองอิรักในสมัยที่ท่านเป็นเคาะลีฟะฮฺ ท่านได้สั่งให้มีการปกปิดสถานที่และให้ฝังไปในดินเพื่อไม่ให้ผู้คนรู้ [53]

﴿ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِم مِّنْهُمْ أَحَدًا ﴿٢٢﴾ ﴾

22. พวกเขาจะกล่าวกันว่า ชาวถ้ำนั้นมีสามคน ที่สี่ก็คือสุนัขของพวกเขา และอีกกลุ่มจะกล่าวว่า มีห้าคน ที่หกก็คือสุนัขของพวกเขา ทั้งนี้เป็นการเดาในสิ่งที่ไม่รู้ และอีกกลุ่มหนึ่งจะกล่าวว่ามีเจ็ดคน และที่แปดก็คือสุนัขของพวกเขา จงกล่าวเถิดว่า พระผู้เป็นเจ้าของฉันทรงรู้ดียิ่งถึงจำนวนของพวกเขา ไม่มีผู้ใดรู้เรื่องของพวกเขาเว้นแต่ส่วนน้อย ดังนั้น เจ้าอย่าโต้เถียงกันในเรื่องของพวกเขา นอกจากการโต้เถียงที่ประจักษ์แจ้ง และอย่าสอบถามผู้ใดในเรื่องของพวกเขาเลย

จำนวนของชาวถ้ำ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงความขัดแย้งในเรื่องจำนวนของชาวถ้ำโดยมีสามทัศนะเท่านั้นไม่มีทัศนะที่สี่ พระองค์มิได้ให้น้ำหนักในสองทัศนะแรกโดยตรัสว่า **﴿ ทั้งนี้ เป็นการเดาในสิ่งที่ไม่รู้ ﴾** หมายถึง กล่าวโดยขาดความรู้ เหมือนคนที่ยิงธนูโดยไม่รู้เป้าหมาย เขาไม่อาจจะยิงให้ถูกเป้าหมายได้ หรือถ้ายิงถูกเป้า ก็ถูกโดยไม่เจตนา จากนั้นพระองค์ตรัสถึงทัศนะที่สามโดยมิได้ตำหนิและ

52. ฟัตฮุลบารี 1/634

53. อัลบิดายะฮฺ วันนิฮายะฮฺ 7/88

มิได้สนับสนุน นั่นคือทัศนะที่ว่า ﴿ **มีเจ็ดคน และที่แปดก็คือสุนัขของพวกเขา** ﴾ เป็นหลักฐานว่าน่าจะเป็นทัศนะที่ถูกต้อง

﴿ **จงกล่าวเถิดว่า พระผู้เป็นเจ้าของฉันทรงรู้ดียิ่งถึงจำนวนของพวกเขา** ﴾ พระองค์ทรงแนะนำว่าที่ดีที่สุดในเรื่องนี้คือการมอบให้เป็นเรื่องความรู้ของอัลลอฮฺ ﷻ เพราะไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะถกเถียงในประเด็นนี้โดยไม่มีความรู้ แต่หากว่าเราได้รับความรู้ใดๆ ก็สามารถถกเถียงได้ แต่หากไม่แล้วก็ควรปล่อยวางในสิ่งที่พระองค์มิได้ทรงกล่าวถึง

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **ไม่มีผู้ใดรู้เรื่องของพวกเขาเว้นแต่ส่วนน้อย** ﴾ จากบรรดามนุษย์ กอตาดะฮฺ ได้รายงานว่า อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า “ฉันคือส่วนน้อยที่อัลลอฮฺยกเว้น ชาวถ้ำมีจำนวนเจ็ดคน”[54] อิบนุ ญุร็อยจญ์ ได้รายงานว่า อะฏออฺ อัลคุรอซานี ได้กล่าวว่า “ฉันเป็นหนึ่งในบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺยกเว้น จำนวนของพวกเขาคือเจ็ดคน”[55] อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานว่า อิบนุ อับบาส ได้กล่าวเกี่ยวกับพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **ไม่มีผู้ใดรู้เรื่องของพวกเขาเว้นแต่ส่วนน้อย** ﴾ ว่า “ฉันคือส่วนน้อยนั้น (ที่อัลลอฮฺยกเว้น) พวกเขามีจำนวนเจ็ดคน” ดังนั้น นี่คือสายรายงานที่ถูกต้องถึงอิบนุอับบาส ว่าชาวถ้ำนั้นมีจำนวนเจ็ดคน ซึ่งสอดคล้องกับที่เราได้กล่าวไว้ข้างต้น

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น เจ้าอย่าโต้เถียงกันในเรื่องของพวกเขา นอกจากการโต้เถียงที่ประจักษ์แจ้ง** ﴾ การโต้เถียงที่ง่ายและนุ่มนวล เพราะการรู้ในเรื่องนี้มิได้มีประโยชน์มากนัก ﴿ **และอย่าสอบถามผู้ใดในเรื่องของพวกเขาเลย** ﴾ เพราะพวกเขามิได้มีความรู้ในเรื่องนี้แต่เป็นการพูดโดยคาดเดาไปเองในสิ่งที่ไม่รู้จริงและมิได้อยู่บนพื้นฐานของคำพูดที่ถูกต้อง ทั้งๆ ที่อัลลอฮฺได้ประทานสัจธรรมและความถูกต้องที่ไม่มีข้อสงสัยใดๆ ให้แก่เจ้า โอ้มุฮัมมัด และพระองค์คือ ผู้ทรงปรีชาสามารถและรอบรู้ทุกสิ่งเหนือคัมภีร์หรือคำพูดใดๆของมนุษย์

﴿ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا ﴿٢٤﴾ ﴾

54. อัฏฏอบารี 17/642
55. อัฏฏอบารี 17/642

23. และเจ้าอย่ากล่าวเกี่ยวกับสิ่งใดว่า "แท้จริง ฉันจะเป็นผู้ทำสิ่งนั้นในวันพรุ่งนี้"

24. เว้นแต่อัลลอฮฺทรงประสงค์ และจงระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเมื่อเจ้าลืม และจงกล่าวว่า บางทีพระผู้เป็นเจ้าของฉันจะทรงชี้แนะทางที่ถูกต้องที่ใกล้กว่านี้แก่ฉัน

การผูกโยงการกระทำในอนาคตให้ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของอัลลอฮฺ ﷻ

นี่คือการชี้แนะจากอัลลอฮฺ ﷻ แก่รอซูล ﷺ ในเรื่องมารยาทกรณีมีความประสงค์จะกระทำสิ่งใดในอนาคต นั่นคือให้ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของอัลลอฮฺผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตและสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต และสิ่งที่มิได้เกิดขึ้นหากเกิดขึ้นแล้วจะเกิดขึ้นอย่างไร ดังที่มีฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและเศาะฮีฮฺมุสลิม จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ رضي الله عنه เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« قَالَ سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: لَأَطُوفَنَّ اللَّيْلَةَ عَلَى سَبْعِينَ امْرَأَةً – وَفِي رِوَايَةٍ تِسْعِينَ امْرَأَةً، وَفِي رِوَايَةٍ: مِائَةِ امْرَأَةٍ – تَلِدُ كُلُّ امْرَأَةٍ مِنْهُنَّ غُلَامًا يُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَقِيلَ لَهُ – وَفِي رِوَايَةٍ: فَقَالَ لَهُ الْمَلَكُ – قُلْ: إِنْ شَاءَ اللَّهُ، فَلَمْ يَقُلْ فَطَافَ بِهِنَّ فَلَمْ يَلِدْ مِنْهُنَّ إِلَّا امْرَأَةٌ وَاحِدَةٌ نِصْفَ إِنْسَانٍ »

"(ครั้งหนึ่ง) สุลัยมาน บิน ดาวูด عليه السلام กล่าวว่า ค่ำคืนนี้ฉันจะเวียน (เพื่อร่วมหลับนอน) กับภรรยาเจ็ดสิบนาง – มีบางรายงานว่าเก้าสิบนางหรือหนึ่งร้อยนาง ภรรยาทุกคนจะให้กำเนิดบุตรชายที่จะต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ" มีผู้ (บางรายงานระบุว่าเป็นมลาอิกะฮฺ) กล่าวแก่เขาว่า "ท่านจงกล่าว อินชาอัลลอฮฺ [56] เถิด" แต่เขาไม่ได้กล่าว (อินชาอัลลอฮฺ) จากนั้นเขาได้ร่วมหลับนอนกับพวกนาง แต่ไม่มีภรรยาแม้แต่คนเดียวที่ให้กำเนิดบุตร ยกเว้นหนึ่งคนที่ให้กำเนิดบุตรออกมาครึ่งตัว"

ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวต่อจากฮะดีษนี้ว่า

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَوْ قَالَ: « إِنْ شَاءَ اللَّهُ » لَمْ يَحْنَثْ، وَكَانَ دَرَكًا لِحَاجَتِهِ»، وَفِي رِوَايَةٍ: « وَلَقَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فُرْسَانًا أَجْمَعُونَ »

56. หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ – *ผู้แปล*

"ขอสาบานด้วยผู้ซึ่งชีวิตของฉันอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ หากเขา (นบีสุลัยมาน) กล่าวว่า อินชาอัลลอฮฺ เขาจะไม่ผิดคำสาบาน[57]และความต้องการของเขาจะถูกตอบรับ บางรายงานบอกว่า (เขาจะได้) บุตรทั้งหมดที่เป็นอัศวินต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ" [58]

ในช่วงต้นของซูเราะฮฺนี้ เราได้อธิบายสาเหตุของการประทานอายะฮฺนี้ด้วยคำกล่าวของท่านนบี ﷺ เมื่อถูกถามเกี่ยวกับเรื่องราวของชาวถ้ำโดยท่านกล่าวว่า "พรุ่งนี้ ฉันจะตอบพวกท่าน" (โดยมิได้กล่าว อินชาอัลลอฮฺ) จนกระทั่งวะฮียฺได้ล่าช้าเป็นเวลาสิบห้าวัน[59] เราได้เล่าเหตุการณ์นี้อย่างละเอียดในตอนต้นของซูเราะฮฺ ไม่มีความจำเป็นที่จะกล่าวซ้ำอีกครั้ง

ส่วนดำรัสของพระองค์ ﴾ **จงระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเมื่อเจ้าลืม** ﴿ มีทัศนะที่บอกว่าหมายถึง เมื่อเจ้าลืมกล่าว อินชาอัลลอฮฺ ก็จงกล่าวเมื่อเจ้านึกขึ้นได้ ซึ่งเป็นทัศนะของ อบุลอาลิยะฮฺ และอัลฮะซัน อัลบัศรี[60] อัฏฏ๊อบรี่ได้รายงานจากอัลอะอฺมัช จากมุญาฮิด จากอิบนุ อับบาส ว่า ผู้ที่สาบานนั้น สามารถที่จะกล่าวการยกเว้น[61] ภายในเวลาถึงหนึ่งปี ซึ่งก็คือความหมายของอายะฮฺ ﴾ **จงระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเมื่อเจ้าลืม** ﴿ ส่วนความหมายทัศนะนี้ของอิบนุ อับบาส คือ เมื่อคนคนหนึ่งลืมที่จะกล่าว อินชาอัลลอฮฺ หลังการสาบานหรือหลังจากที่เขาพูดว่าจะกระทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ ส่งเสริมให้เขากล่าว อินชาอัลลอฮฺ เมื่อเขานึกขึ้นได้แม้เวลาจะผ่านไปหนึ่งปีก็ตาม เพื่อเป็นการปฏิบัติตามซุนนะฮฺแม้ในกรณีที่ผิดคำสาบาน อิบนุ ญะรีรฺ ก็มีทัศนะเช่นนี้ และระบุว่าการกล่าว อินชาอัลลอฮฺ ไม่ถือเป็นการยกเลิกการจ่ายกัฟฟาเราะฮฺหากผิดคำสาบาน ทัศนะนี้เป็นทัศนะที่มีน้ำหนักในการอธิบายคำกล่าวของอิบนุ อับบาส *วัลลอฮุอะอฺลัม*

อัฏฏอบารอนี ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ในการอธิบายอายะฮฺ ﴾ **และเจ้าอย่ากล่าวเกี่ยวกับสิ่งใดว่า แท้จริง ฉันจะเป็นผู้ทำสิ่งนั้นในวันพรุ่งนี้ เว้นแต่อัลลอฮฺทรงประสงค์ และจงระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเมื่อเจ้าลืม** ﴿ นั่นคือให้เจ้ากล่าวว่า อินชาอัลลอฮฺ (หากอัลลอฮฺทรงประสงค์) [62] และพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **และจงกล่าวว่า บางทีพระผู้เป็นเจ้าของฉันจะทรงชี้แนะทางที่ถูกต้องที่ใกล้กว่านี้แก่ฉัน** ﴿ หมายถึง เมื่อเจ้าถูกถามเกี่ยวกับเรื่องที่เจ้าไม่รู้ เจ้าจงถามอัลลอฮฺ และจงมุ่งสู่พระองค์ให้ทรงช่วยเจ้าพบกับความถูกต้องในเรื่องนั้น *วัลลอฮุอะอฺลัม*

---

57. คือ สาบานว่าจะร่วมหลับนอน และได้ให้กำเนิดบุตร – *ผู้แปล*

58. ฟัตฮุลบารี 6/41 และ มุสลิม 3/1275

59. อัฏฏ๊อบารี 17/592

60. อัฏฏ๊อบารี 17/645

61. คือ กล่าว อินชาอัลลอฮฺ (หากอัลลอฮฺทรงประสงค์) – *ผู้แปล*

62. อัฏฏอบารอนี ในหนังสือ อัลมัวะอฺญัม อัลเอาสัฏ 7/4545

﴿ وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا ۝٢٥ قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ۝٢٦ ﴾

25. และพวกเขาพำนักอยู่ในถ้ำของพวกเขาสามร้อยปี และเพิ่มอีกเก้าปี

26. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งว่าพวกเขาพำนักอยู่นานเท่าใด สำหรับพระองค์นั้นทรงรู้สิ่งพ้นญาณวิสัย ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน พระองค์ทรงเห็นชัดและทรงฟังชัดทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีผู้คุ้มครองใดสำหรับพวกเขาอื่นจากพระองค์ และพระองค์ไม่ทรงให้ผู้ใดเป็นภาคีในการปกครองของพระองค์

ระยะเวลาที่พวกเขาอยู่ในถ้ำ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งแก่รอซูลของพระองค์เกี่ยวกับระยะเวลาที่ชาวถ้ำหลับอยู่ในถ้ำตั้งแต่เริ่มนอนหลับ จนกระทั่งพระองค์ให้พวกเขาตื่นและพบผู้คน นั่นคือระยะเวลาสามร้อยเก้าปีตามปีจันทรคติ หรือสามร้อยปีตามปีสุริยคติ เพราะหนึ่งร้อยปีสุริยคติเท่ากับหนึ่งร้อยสามปีจันทรคติ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และเพิ่มอีกเก้าปี** ﴾ ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งว่าพวกเขาพำนักอยู่นานเท่าใด** ﴾ หมายถึง เมื่อเจ้าถูกถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่พวกเขานอนหลับในถ้ำแล้วเจ้าไม่รู้คำตอบในเรื่องนี้ เจ้าจงอย่าได้รีบตอบ แต่จงกล่าวว่า ﴿ **อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งว่าพวกเขาพำนักอยู่นานเท่าใด สำหรับพระองค์นั้นทรงรู้สิ่งพ้นญาณวิสัย ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน** ﴾ หมายถึง ไม่มีผู้ใดรู้ยกเว้นพระองค์และผู้ที่พระองค์ให้ความรู้ ทัศนะที่เราได้อธิบายนี้เป็นทัศนะของนักวิชาการตัฟซีรฺหลายท่าน เช่น มุญาฮิด และอีกหลายท่านในยุคสลัฟ[63] และยุคหลัง

กอตาดะฮฺ ได้อธิบายอายะฮฺ ﴿ **และพวกเขาพำนักอยู่ในถ้ำของพวกเขาสามร้อยปีและเพิ่มอีกเก้าปี** ﴾ ว่าเป็นคำพูดของชาวคัมภีร์ (ยิว) ซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบกลับว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งว่าพวกเขาพำนักอยู่นานเท่าใด** ﴾ อับดุลลอฮฺ[64]

---

63. หมายถึง นักวิชาการในยุคแรก ๆ – *ผู้แปล*

64. อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ซึ่งเป็นเศาะฮาบะฮฺ – *ผู้แปล*

ได้อ่านอายะฮฺนี้ว่า ﴾ وَقَالُوا وَلَبِثُوا **"และพวกเขากล่าวว่า และพวกเขาพำนัก"** ﴿ หมายถึง ผู้คนกล่าวว่า[65] มุฏ็อรฺริฟ บิน อับดุลลอฮฺ ก็ได้ยึดทัศนะนี้เช่นกัน[66] แต่ทัศนะที่กอตาดะฮฺอ้างมาข้างต้นมีข้อสังเกตบางประการ เพราะข้อมูลที่อยู่ในมือชาวคัมภีร์นั้นคือ ชาวถ้ำหลับอยู่ในถ้ำเป็นเวลาสามร้อยปีตามปีสุริยคติโดยไม่มีเก้าปีเพิ่มขึ้นมา หากสิ่งที่อัลลอฮฺตรัสในอายะฮฺนี้ (ระยะเวลาอยู่ในถ้ำ) เป็นคำพูดของชาวคัมภีร์แล้ว แน่นอนว่าพระองค์จะไม่ตรัสว่า ﴾ **และเพิ่มอีกเก้าปี** ﴿ ดังนั้น เป็นที่ชัดเจนจากอายะฮฺว่านี่คือสิ่งที่อัลลอฮฺประสงค์จะบอก และมิใช่คำพูดของชาวคัมภีร์แต่อย่างใด และนี่เป็นทัศนะที่อิบนุ ญะรีรฺ ได้เลือก *วัลลอฮุอะอฺลัม*

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **พระองค์ทรงเห็นชัดและทรงฟังชัดทุกสิ่งทุกอย่าง** ﴿ กล่าวคือ พระองค์คือ ผู้ทรงเห็นและได้ยินพวกเขา อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า นี่เป็นสำนวนการเน้นย้ำในการสรรเสริญพระองค์ เสมือนกล่าวว่า พระองค์ทรงเห็นทรงได้ยินอย่างดียิ่ง[67] ความหมายคือ พระองค์ทรงเห็นและได้ยินทุกสิ่งเป็นอย่างดี ไม่มีสิ่งใดถูกปกปิดจากพระองค์ ยังมีรายงานจากกอตาดะฮฺเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **พระองค์ทรงเห็นชัดและทรงฟังชัดทุกสิ่งทุกอย่าง** ﴿ ว่า ไม่มีผู้ใดที่มองเห็นและได้ยินดีกว่าอัลลอฮฺ[68]

จากนั้นพระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **ไม่มีผู้คุ้มครองใดสำหรับพวกเขาอื่นจากพระองค์ และพระองค์ไม่ทรงให้ผู้ใดเป็นภาคีในการปกครองของพระองค์** ﴿ ความหมายคือ การสร้างและกิจการทั้งหลายเป็นสิทธิของพระองค์เท่านั้น ไม่มีผู้ใดเปลี่ยนแปลงการตัดสินของพระองค์ พระองค์ไม่มีผู้ช่วย ไม่มีภาคี ไม่มีผู้ออกคำสั่ง พระองค์ทรงยิ่งใหญ่และสูงส่งยิ่ง

۞ وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٧﴾ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ

---

65. อัฏฏอบารี 17/647
66. อัฏฏอบารี 17/648
67. อัฏฏอบารี 17/650
68. อัฏฏอบารี 17/650

وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ﴿٢٨﴾

27. และจงอ่านสิ่งที่ถูกวะฮีย์แก่เจ้า จากคัมภีร์ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ไม่มีผู้ใดเปลี่ยนแปลงพระดำรัสของพระองค์ได้ และเจ้าจะไม่พบที่พึ่งใด ๆ เลยนอกจากพระองค์

28. และจงอดทนต่อตัวของเจ้า ร่วมกับบรรดาผู้วิงวอนต่อพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา ทั้งยามเช้าและยามเย็นซึ่งพวกเขาปรารถนาความโปรดปรานของพระองค์ และอย่าให้สายตาของเจ้าหันเหออกจากพวกเขา โดยที่เจ้าประสงค์ความสวยงามแห่งชีวิตของโลกนี้ และเจ้าอย่าเชื่อฟังผู้ที่เราทำให้หัวใจของเขาละเลยจากการระลึกถึงเรา และปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของเขา และกิจการของเขาพินาศสูญหาย

สั่งใช้ให้อ่านอัลกุรอาน และให้อดทนพร้อมกับบรรดาผู้ศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสั่งใช้ให้รอซูลของพระองค์อ่านและเผยแผ่คัมภีร์อันทรงเกียรติแก่ผู้คน **﴾ ไม่มีผู้ใดเปลี่ยนแปลงพระดำรัสของพระองค์ได้ ﴿** กล่าวคือ ไม่มีผู้ใดสามารถเปลี่ยนหรือเบี่ยงเบนการกำหนดของพระองค์ได้ **﴾ และเจ้าจะไม่พบที่พึ่งใด ๆ เลยนอกจากพระองค์ ﴿** มุญาฮิด ให้ทัศนะว่าหมายถึง ที่พึ่งพิง กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ผู้ช่วยเหลือ หรือ ผู้คุ้มครอง[69] อิบนุ ญะรีรฺ อธิบายว่า อายะฮฺนี้พระองค์ตรัสแก่รอซูลว่า โอ้ มุฮัมมัด หากเจ้ามิได้อ่านสิ่งที่ถูกวะฮีย์แก่เจ้า จากคัมภีร์ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าแล้วไซร้ แน่นอนเจ้าจะไม่มีที่พึ่งใด ๆ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ﴿

"รอซูลเอ๋ย จงประกาศสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่เจ้าจากพระเจ้าของเจ้า และถ้าเจ้ามิได้ปฏิบัติ เจ้าก็มิได้ประกาศสาส์นของพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นจะทรงคุ้มกันเจ้าให้พ้นจากมนุษย์"[70]

---

69. อัฏฏอบารี 17/651
70. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 67

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَى مَعَادٍ ﴾

"แท้จริง ผู้ที่ประทานอัลกุรอานให้แก่เจ้า แน่นอน ย่อมทรงนำเจ้ากลับสู่ถิ่นเดิม"[71]

กล่าวคือ พระองค์จะสอบสวนเจ้าในสิ่งที่พระองค์สั่งใช้ให้เจ้าประกาศสาส์นของพระองค์

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และจงอดทนต่อตัวของเจ้า ร่วมกับบรรดาผู้วิงวอนต่อพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา ทั้งยามเช้าและยามเย็นซึ่งพวกเขาปรารถนาความโปรดปรานของพระองค์** ﴾ หมายถึง เจ้าจงนั่งอยู่กับบรรดาบ่าวของอัลลอฮฺที่ระลึกถึงพระองค์ ให้ความยิ่งใหญ่แก่พระองค์ สรรเสริญพระองค์ ให้ความบริสุทธิ์และความเกรียงไกรแด่พระองค์ และวิงวอนต่อพระองค์ทั้งยามเช้าและยามเย็น แม้ว่าพวกเขาจะร่ำรวยหรือยากจน เข้มแข็งหรืออ่อนแอ มีทัศนะว่า อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาตอนที่บรรดาผู้นำของกุเรชขอให้ท่านนบี ﷺ นั่งอยู่กับพวกเขาเพียงคนเดียวโดยไม่มีเศาะฮาบะฮฺที่เป็นคนยากจน เช่น บิลาล, อัมมารฺ, ศุหัยบฺ, ค็อบบาบ และอิบนุ มัสอูด นั่งร่วมด้วย เพราะพวกเขาต้องการอยู่กับท่านนบี ﷺ เพียงลำพัง ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงห้ามท่านนบีมิให้นั่งกับพวกเขา พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾

"เจ้าจงอย่าขับไล่บรรดาผู้ที่วิงวอนต่อพระเจ้าของพวกเขา ทั้งในยามเช้าและยามเย็น โดยที่พวกเขาปรารถนาความโปรดปรานจากพระองค์ เจ้ามิได้มีหน้าที่สอบสวนพวกเขาแต่อย่างใด และพวกเขาก็ไม่มีหน้าที่สอบสวนเจ้าแต่อย่างใด แล้วเหตุใดเจ้าจึงจะขับไล่พวกเขา (ถ้าเจ้าทำเช่นนั้นแล้ว) เจ้าก็จะกลายเป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้อธรรม"[72]

พระองค์ทรงสั่งให้ท่านนบี ﷺ อดทนที่จะนั่งอยู่กับพวกเขาเหล่านั้นซึ่งพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และจงอดทนต่อตัวของเจ้า ร่วมกับบรรดาผู้วิงวอนต่อพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา ทั้งยามเช้าและยามเย็นซึ่งพวกเขาปรารถนาความโปรดปรานของพระองค์** ﴾

---

71. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 85

72. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 52

อิมามมุสลิม ได้รายงานฮะดีษจากสะอัด อิบนุ อบีวักกอศ[73] ได้กล่าวว่า ครั้งหนึ่ง ขณะที่เราหกคนอยู่กับท่านนบี ﷺ พวกมุชริกีนก็ได้พูดกับท่านนบีว่า "ท่านจงไล่พวกนั้น (หกคน) ไปเถิด พวกเขาจะได้ไม่ตีตัวเสมอเรา" ขณะนั้นคนที่นั่งอยู่กับท่านนบีคือ ตัวฉัน, อิบนุ มัสอูด, คนหนึ่งจากเผ่าฮุซัยลฺ, บิลาล และอีกสองคนซึ่งฉันลืมชื่อพวกเขา จากนั้นดูเหมือนท่านนบีจะครุ่นคิดอะไรบางอย่าง อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺ

﴿ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾

"เจ้าจงอย่าขับไล่บรรดาผู้ที่วิงวอนต่อพระเจ้าของพวกเขา ทั้งในยามเช้าและยามเย็น โดยที่พวกเขาปรารถนาความโปรดปรานจากพระองค์ เจ้ามิได้มีหน้าที่สอบสวนพวกเขาแต่อย่างใด และพวกเขาก็ไม่มีหน้าที่สอบสวนเจ้าแต่อย่างใด แล้วเหตุใดเจ้าจึงจะขับไล่พวกเขา (ถ้าเจ้าทำเช่นนั้นแล้ว) เจ้าก็จะกลายเป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้อธรรม"[74]

ส่วนอายะฮฺที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และอย่าให้สายตาของเจ้าหันเหออกจากพวกเขาโดยที่เจ้าประสงค์ความสวยงามแห่งชีวิตของโลกนี้** ﴾ อิบนุ อับบาส อธิบายว่า หมายถึงและเจ้าจงอย่าได้มองข้ามพวกเขาโดยไปหาผู้อื่น[75] กล่าวคือ อย่าทิ้งพวกเขาเพื่อไปหาบรรดาผู้นำกุเรช ﴿ **และเจ้าอย่าเชื่อฟังผู้ที่เราทำให้หัวใจของเขาละเลยจากการระลึกถึงเรา** ﴾ คือ อย่าเชื่อฟังผู้ที่หลงดุนยาและหันเหออกจากศาสนาและการอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ﴿ **และกิจการของเขาพินาศสูญหาย** ﴾ คือ การงานของเขาไร้ค่าและสูญเปล่า ดังนั้น อย่าได้เชื่อฟังหรือชื่นชมแนวทางของเขา และอย่าอิจฉาในสิ่งที่เขาได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับอายะฮฺ

﴿ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴾

"และเจ้าจงอย่าทอดสายตาของเจ้าไปยังสิ่งที่เราได้ให้ความเพลิดเพลินแก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ของพวกกุฟฟารฺ ซึ่งความสุขสำราญในโลกดุนยา เพื่อเราจะได้ทดสอบพวกเขาในการนี้ และการตอบแทนของพระเจ้านั้น ดียิ่งกว่าและจีรังยิ่งกว่า"[76]

---

73. มุสลิม 4/1878
74. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 52
75. อัฏฏอบารี 18/6
76. ซูเราะฮฺ ฏอฮา อายะฮฺที่ 131

﴿وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَن شَاءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَاءَ فَلْيَكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾﴾

29. และจงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) สัจธรรมนั้นมาจากพระผู้เป็นเจ้าของพวกเจ้า ดังนั้น ผู้ใดประสงค์ (จะศรัทธา) ก็จงศรัทธา และผู้ใดประสงค์ (จะปฏิเสธศรัทธา) ก็จงปฏิเสธ แท้จริง เราได้เตรียมไฟนรกไว้สำหรับพวกอธรรมซึ่งกำแพงของมันล้อมรอบพวกเขา และถ้าพวกเขาร้องขอความช่วยเหลือ ก็จะถูกช่วยเหลือด้วยน้ำเสมือนน้ำทองแดงเดือดลวกใบหน้า มันเป็นน้ำดื่มที่ชั่วช้าและเป็นที่พำนักที่เลวร้าย

สัจธรรมมาจากอัลลอฮฺ ﷻ และการลงโทษสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสแก่มุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ว่า เจ้าจงกล่าวแก่ผู้คนเถิดว่า สิ่งที่ฉันได้นำมาเรียกร้องพวกท่านให้ศรัทธานั้น เป็นสัจธรรมที่มาจากพระเจ้าของพวกท่านซึ่งไม่มีข้อเคลือบแคลงสงสัยใดๆ ﴿ **ดังนั้น ผู้ใดประสงค์ (จะศรัทธา) ก็จงศรัทธา และผู้ใดประสงค์ (จะปฏิเสธศรัทธา) ก็จงปฏิเสธ** ﴾ เป็นสำนวนการข่มขู่ที่รุนแรง พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **เราได้เตรียมไฟนรกไว้สำหรับพวกอธรรม ซึ่งกำแพงของมันล้อมรอบพวกเขา** ﴾ คือ พวกที่ปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺ รอซูลและคัมภีร์ของพระองค์

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานว่า อิบนุ อับบาส ได้อธิบายอายะฮฺ ﴿ **กำแพงของมันล้อมรอบพวกเขา** ﴾ ว่าเป็นกำแพงจากนรก[77] ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และถ้าพวกเขาร้องขอความช่วยเหลือ ก็จะถูกช่วยเหลือด้วยน้ำเสมือนน้ำทองแดงเดือดลวกใบหน้า มันเป็นน้ำดื่มที่ชั่วช้า และเป็นที่พำนักที่เลวร้าย** ﴾ อิบนุ อับบาส อธิบายว่า الْمُهْلُ คือ น้ำที่แข็งกระด้างเสมือนตะกอนข้นของน้ำมัน[78] มุญาฮิด อธิบายว่า มันคือเลือดและน้ำหนอง[79] อิกริมะฮฺ กล่าวว่า

77. อัฏฏอบารี 18/11
78. อัฏฏอบารี 18/13
79. อัฏฏอบารี 18/13

มันคือ สิ่งที่ร้อนที่สุด และมีทัศนะว่ามันคือทุกสิ่งที่หลอมละลาย[80] กอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า ครั้งหนึ่ง อิบนุ มัสอูด ﷺ ได้หลอมละลายเศษทองคำในหลุมหนึ่ง จากนั้นเมื่อมันเริ่มละลายและเกิดฟอง เขาก็กล่าวว่า มันคล้ายกับ المُهْل [81] ส่วนอัฏเฎาะฮาก ได้กล่าวว่า น้ำในนรกญะฮันนัมมีสีดำ และญะฮันนัมก็สีดำ ชาวญะฮันนัมก็มีลักษณะดำเช่นกัน[82] ทัศนะเหล่านี้ไม่ขัดกันแต่อย่างใด เพราะ المُهْل มีลักษณะต่างๆ ที่เลวร้ายนี้ มันเป็นน้ำสีดำโสโครกแข็งกระด้างและร้อน อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ลวกใบหน้า** ﴾ เนื่องจากความร้อนของมัน เมื่อพวกกาฟิรฺเอามันมาใกล้ๆ กับใบหน้า เพื่อที่จะดื่มมัน มันจะลวกใบหน้าของเขาจนกระทั่งผิวหนังบนใบหน้าหลุดออกมา

สะอีด บิน ญุเบรฺ ได้กล่าวว่า เมื่อชาวนรกหิว พวกเขาจะขอความช่วยเหลือ และจะถูกช่วยเหลือด้วยต้นอัซซักกูม ซึ่งพวกเขาจะกินมัน แล้วผิวหนังบนใบหน้าของพวกเขาก็จะหลุดออกมา และหากใครเห็นก็จะรู้ว่าพวกเขาคือชาวนรก โดยรู้จากหนังบนใบหน้าของพวกเขาที่หลุดออกมา จากนั้นเมื่อพวกเขากระหายน้ำ พวกเขาจะขอความช่วยเหลือ และจะถูกช่วยเหลือด้วยน้ำเสมือนน้ำทองแดงเดือดที่ร้อนอย่างที่สุด และเมื่อพวกเขาเอาเข้าไปใกล้ปากเพื่อดื่มมัน เนื้อหนังบนใบหน้าของพวกเขาจะสุกไหม้และหลุดออกมาอันเนื่องจากความร้อนของมัน[83] ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **มันเป็นน้ำดื่มที่ชั่วช้า** ﴾ เหมือนที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴾

"และถูกให้ดื่มน้ำร้อนจัด แล้วมันตัดลำไส้ของพวกเขา"[84]

และอายะฮฺ

﴿ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ﴾

"จะถูกให้ดื่มจากน้ำพุที่ร้อนจัด"[85]

และ

﴿ وَبَيْنَ حَمِيمٍ آنٍ ﴾

"ระหว่างมันกับน้ำร้อนที่เดือด"[86]

---

80. อัฏฏอบารี 18/13
81. อัฏฏอบารี 18/13
82. อัฏฏอบารี 18/13
83. อัฏฏอบารี 18/14
84. ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 15
85. ซูเราะฮฺ อัลฆอชิยะฮฺ อายะฮฺที่ 5
86. ซูเราะฮฺ อัรเราะหฺมาน อายะฮฺที่ 44

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ และเป็นที่พำนักที่เลวร้าย ﴾ ความหมาย คือ นรกนั้นเป็นที่พำนัก ที่รวมตัว และสถานที่ที่เลวร้ายที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับอายะฮฺที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴾

"แท้จริง มันเป็นที่อยู่และที่พำนักอันเลวร้ายยิ่ง"[87]

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ۝٣٠ أُولَٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ۝٣١ ﴾

30. แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดี เราจะไม่ให้การตอบแทนของผู้กระทำความดีสูญหายอย่างแน่นอน

31. ชนเหล่านั้นแหละ สำหรับพวกเขาจะได้รับสวนสวรรค์หลากหลายเป็นที่พำนัก มีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน ณ เบื้องล่างของพวกเขา ในสวนสวรรค์พวกเขาจะได้สวมใส่เครื่องประดับจากกำไลทอง และสวมอาภรณ์สีเขียวทำด้วยผ้าไหมละเอียดและผ้าไหมหยาบ นอนเอกเขนกบนเตียงในสวรรค์ เป็นการตอบแทนที่ดียิ่ง และเป็นพำนักที่ดีเยี่ยม

การตอบแทนสำหรับผู้ศรัทธา และประกอบการงานที่ดี

หลังจากที่พระองค์ได้ตรัสถึงบรรดาผู้ที่ถูกลงโทษแล้ว พระองค์ก็ตรัสถึงบรรดาผู้ที่มีความสุข ซึ่งพวกเขาเป็นผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเชื่อสิ่งที่บรรดารอซูลได้นำมาและประกอบการงานที่ดี โดยที่พวกเขาจะได้รับ ﴿ **สวนสวรรค์หลากหลายเป็นที่พำนัก มีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน ณ เบื้องล่างของพวกเขา** ﴾ คือ เบื้องล่างของห้องและที่พำนักของพวกเขา ดังเช่นที่ฟิรฺเอาน์ได้กล่าวว่า

---

87. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 66

﴿ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴾

"และแม่น้ำเหล่านี้ไหลผ่านเบื้องล่าง (วังของ) ฉันพวกท่านไม่เห็นดอกหรือ"[88]

﴿ พวกเขาจะได้สวมใส่เครื่องประดับจากกำไลทอง ﴾ เช่นที่พระองค์ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴾

"และไข่มุก และอาภรณ์ของพวกเขาในนั้นคือผ้าไหม"[89]

พระองค์ทรงแจกแจง ณ ตรงนี้ว่า **﴿ และสวมอาภรณ์สีเขียวทำด้วยผ้าไหมละเอียดและผ้าไหมหยาบ ﴾** คำว่า سُنْدُسٍ คือ อาภรณ์ที่ละเอียดอ่อนสวยงาม เช่น เสื้อ เป็นต้น ส่วน إِسْتَبْرَقٍ คือ ผ้าไหมที่เนื้อหยาบแต่แวววาว

พระองค์ตรัสอีกว่า **﴿ นอนเอกเขนกบนเตียงในสวรรค์ ﴾** คำว่า مُتَّكِئِينَ มีทัศนะว่าหมายถึง อยู่ในลักษณะการนอน[90] และมีทัศนะว่า หมายถึง นั่งไขว่ห้าง หรือ นั่งขัดสมาธิ ซึ่งใกล้เคียงกับความหมายตรงนี้ ท่านนบี ﷺ กล่าวในฮะดีษเศาะฮีฮฺว่า

« أَمَّا أَنَا فَلَا آكُلُ مُتَّكِئًا »

"ฉันไม่กินอาหารในขณะที่นอนตะแคงข้าง" [91]

ส่วนคำว่า الْأَرَائِكِ เป็นพหูพจน์ของคำว่า أريكة หมายถึง เตียงนอนที่มีมุ้งคลุมอย่างสวยงาม

จากนั้นพระองค์ตรัสต่อไปว่า **﴿ เป็นการตอบแทนที่ดียิ่ง และเป็นพำนักที่ดีเยี่ยม ﴾** ความหมายคือ สวรรค์เป็นการตอบแทนที่ดีที่สุดและที่พำนักที่ดียิ่งสำหรับการงานที่ดีของพวกเขา เหมือนที่พระองค์ตรัสเกี่ยวกับนรกว่า **"มันเป็นน้ำดื่มที่ชั่วช้า และเป็นที่พำนักที่เลวร้าย"** ดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสเปรียบเทียบระหว่างนรกและสวรรค์ในซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน ในอายะฮฺที่ว่า

﴿ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴾

"แท้จริง มันเป็นที่พำนัก และที่อาศัยอันเลวร้ายยิ่ง"[92]

---

88. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 51
89. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 23
90. คล้ายการนอนตะแคงข้าง – *ผู้แปล*
91. ตุหฺฟะตุล อะฮฺวะซี 5/557
92. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 66

ตามด้วยอายะฮฺที่พระองค์ตรัสเกี่ยวกับลักษณะของบรรดาผู้ศรัทธาว่า

﴿ أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٥﴾ خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ ﴾

"เขาเหล่านั้นจะได้รับการตอบแทน ในการที่พวกเขาอดทน และพวกเขาจะได้พบการกล่าวคำต้อนรับและสลาม (75) โดยพำนักอยู่ในนั้นอย่างถาวร เป็นที่พำนักและที่อาศัยที่น่าอภิรมย์แท้ ๆ (76)"

۞ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَٰذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ ۞

32. และจงเปรียบเทียบอุทาหรณ์หนึ่งแก่พวกเขา คือชายสองคนซึ่งเราได้ให้สวนองุ่นสองแห่งแก่คนหนึ่งในสองคน และเราได้ล้อมสวนทั้งสองไว้ด้วยต้นอินทผลัม และเราได้ทำให้มีพืชพันธุ์ระหว่างสวนทั้งสองด้วย

33. แต่ละสวนทั้งสองแห่งนี้ได้ออกผลิตผลของมันอย่างสมบูรณ์ ไม่เคยลดน้อยแต่อย่างใด และเราได้ให้ลำน้ำไหลท่ามกลางสวนทั้งสอง

34. และเขาได้รับผลิตผล จากนั้นเขาจึงกล่าวแก่เพื่อนของเขา ขณะที่กำลังโต้เถียงกันอยู่ว่า ฉันมีทรัพย์สินมากกว่าท่าน และมีข้าทาสบริพารมากกว่า

35. และเขาได้เข้าไปในสวนของเขาในสภาพที่เป็นผู้อธรรมต่อตนเอง เขากล่าวว่า ฉันไม่คิดว่าสวนนี้จะพินาศไปได้เลย

36. และฉันไม่คิดว่าวันอวสานของโลกจะเกิดขึ้น และหากว่าฉันจะถูกให้กลับไปยังพระผู้เป็นเจ้าของฉัน แน่นอนว่า ฉันจะพบที่กลับที่ดียิ่งขึ้นกว่านี้

อุปมามุชริกที่ร่ำรวย และมุสลิมที่ยากจน

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเกี่ยวกับมุชริกีนที่เย่อหยิ่งจองหองซึ่งไม่ยอมนั่งร่วมกับมุสลิมผู้ศรัทธาที่ยากจนขัดสน และยังอวดความร่ำรวยและเชื้อสายวงศ์ตระกูลต่อหน้าพวกเขาแล้ว พระองค์ก็ทรงให้คำอุปมาแก่พวกเขาเกี่ยวกับชายสองคน ซึ่งหนึ่งในนั้นอัลลอฮฺได้ให้สวนองุ่นสองแห่งแก่พวกเขา ล้อมรอบด้วยต้นอินทผลัมและเต็มไปด้วยพืชผลต่างๆ ทั้งต้นไม้และพืชพันธุ์ทั้งหมดนั้นก็ให้ผลผลิตที่มากมาย เข้าถึงได้ง่าย และมีคุณภาพที่ดียิ่ง ดังนั้นพระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แต่ละสวนทั้งสองแห่งนี้ได้ออกผลิตผลของมันอย่างสมบูรณ์** ﴾ คือ ให้ผลผลิตอย่างมากมาย ﴿ **ไม่เคยลดน้อยแต่อย่างใด** ﴾ คือ ไม่พร่องแม้แต่น้อย ﴿ **และเราได้ให้ลำน้ำไหลท่ามกลางสวนทั้งสอง** ﴾ กล่าวคือ ลำน้ำแตกแขนงไหลผ่านท่ามกลางสวนทั้งสอง ﴿ **และเขาได้รับผลิตผล** ﴾ มีทัศนะว่า หมายถึง ทรัพย์สิน และมีทัศนะว่า คือ พืชผลต่างๆ ซึ่งเป็นทัศนะที่ชัดเจนกว่า และเป็นทัศนะที่ได้รับการสนับสนุนจากการอ่านอีกแบบหนึ่งนั่นคืออ่านว่า ثُمُرٌ [93] ซึ่งเป็นพหูพจน์ของ ثَمَرَةٌ (ผลไม้) เช่นเดียวกับ خَشَبَةٌ เป็นเอกพจน์ของ خَشَبٌ (ไม้) แต่มีรายงานวิธีการอ่านอีกแบบหนึ่งว่า [94] ثَمَرٌ [95] ﴿ **จากนั้นเขาจึงกล่าว** ﴾ หมายถึง เจ้าของสวนสองแห่งนี้ ﴿ **แก่เพื่อนของเขา ขณะที่กำลังโต้เถียงกันอยู่** ﴾ หมายถึง ขณะโต้เถียงเพื่อนด้วยความหยิ่งยโสและการยกตน (โดยกล่าวว่า) ﴿ **ฉันมีทรัพย์สินมากกว่าท่าน และมีข้าทาสบริพารมากกว่า** ﴾ หมายถึง ฉันมีคนรับใช้ บริวาร และลูกหลานมากกว่าท่าน กอตาดะฮฺ กล่าวว่า "ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ นี่เป็นความปรารถนาของคนชั่ว ที่จะมีทรัพย์สมบัติมากมายและมีข้าทาสบริวารจำนวนมาก"[96]

---

93. อ่านว่า ษุม-รุน - *ผู้แปล*
94. อ่านว่า ษะ-มะ-รุน - *ผู้แปล*
95. อัฏฏอบารี 18/21
96. อัฏฏอบารี 18/22

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴿ **และเขาได้เข้าไปในสวนของเขาในสภาพที่เป็นผู้อธรรมต่อตนเอง** ﴾ อธรรมด้วยการปฏิเสธศรัทธา ดื้อดึง เย่อหยิ่งจองหอง และการไม่เชื่อในวันปรโลก ﴿ **เขากล่าวว่า ฉันไม่คิดว่าสวนนี้จะพินาศไปได้เลย** ﴾ เนื่องจากการที่เขาหลงตนเองเพราะเห็นเรือกสวน พืชผลต้นไม้ และลำน้ำที่ไหลผ่านส่วนต่างๆ ของสวน ทำให้เขาคิดว่ามันไม่มีวันหมดสิ้นหรือสูญสลาย หรือเสียหายหรือพินาศไป ที่เป็นเช่นนี้เพราะขาดความเข้าใจและความศรัทธาที่อ่อนแอต่ออัลลอฮฺ และการหลงในดุนยาและความเพริศแพร้วของมัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิเสธศรัทธาในวันปรโลก ดังที่เขาได้กล่าวว่า ﴿ **และฉันไม่คิดว่าวันอวสานของโลกจะเกิดขึ้น และหากว่าฉันจะถูกให้กลับไปยังพระผู้เป็นเจ้าของฉัน แน่นอนว่าฉันจะพบที่กลับที่ดียิ่งขึ้นกว่านี้** ﴾ ความหมายคือ หากมีการกลับไปหาอัลลอฮฺ แน่นอนว่าฉันจะได้รับสิ่งที่ดีกว่าสิ่งที่ฉันมีบนโลกดุนยานี้ เพราะถ้าหากฉันไม่มีเกียรติ ณ อัลลอฮฺแล้ว พระองค์ก็คงไม่ประทานสิ่งดีๆ เหล่านี้ให้แก่ฉันหรอก ดังที่พระองค์ตรัสเรื่องนี้ในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَى ﴾

"แต่ถ้าฉันถูกส่งกลับไปยังพระเจ้าของฉัน แน่นอน ฉันจะมีคุณความดี ณ ที่พระองค์" [97]

และอายะฮฺ

﴿ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴾

"เจ้าเห็นหรือไม่ว่า ผู้ที่ปฏิเสธอายะฮฺทั้งหลายของเรา แล้วเขากล่าวอ้างว่า ฉันจะได้รับทรัพย์สมบัติและลูกหลาน" [98]

หมายถึง จะได้รับสิ่งเหล่านั้นในโลกอาคิเราะฮฺ ซึ่งการกล่าวเช่นนี้เป็นการบีบบังคับอัลลอฮฺ ซึ่งถือเป็นบาปมหันต์ ส่วนสาเหตุที่อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาก็เพราะอัลอาศ อิบนุ วาอิล โดยเราจะอธิบายเรื่องนี้ในโอกาสที่เหมาะสม หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ เราขอมอบหมายทุกสิ่งทุกอย่างต่ออัลลอฮฺ ﷻ

97. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 50
98. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 77

﴿قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِن تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾﴾

37. เพื่อนของเขากล่าวแก่เขาขณะที่กำลังโต้เถียงกันอยู่ว่า ท่านจะเนรคุณต่อพระผู้สร้างท่านจากดิน แล้วจากเชื้ออสุจิ จากนั้นพระองค์ทรงทำให้ท่านเป็นคนโดยสมบูรณ์ กระนั้นหรือ?

38. แต่ฉันเชื่อว่าพระองค์คืออัลลอฮฺ พระผู้เป็นเจ้าของฉัน และฉันจะไม่ตั้งผู้ใดร่วมเป็นภาคีกับพระผู้เป็นเจ้าของฉันเลย

39. และทำไมเล่าเมื่อท่านเข้าไปในสวนของท่าน ท่านควรกล่าวว่า สิ่งที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ (ย่อมเกิดขึ้น) ไม่มีพลังใดๆ (ที่จะช่วยเราได้) นอกจากอัลลอฮฺ หากท่านเห็นว่าฉันด้อยกว่าท่านทางด้านทรัพย์สมบัติและลูกหลาน

40. ดังนั้น บางทีพระผู้เป็นเจ้าของฉันจะประทานให้ฉันซึ่งสิ่งที่ดีกว่าสวนของท่าน และจะทรงส่งสายฟ้าฟาดลงที่สวนของท่าน แล้วมันจะกลายเป็นที่ดินโล่งเตียน

41. หรือน้ำของมันกลายเป็นเหือดแห้งแล้วท่านไม่สามารถจะพบมันได้เลย

คำตอบของชายผู้ศรัทธาที่ยากจน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนของชายคนดังกล่าวซึ่งเป็นผู้ศรัทธา ได้กล่าวตอบและตักเตือนตำหนิเขาที่แสดงการปฏิเสธศรัทธาและการหลงตัวเองว่า ﴿ **ท่านจะเนรคุณต่อ**

พระผู้สร้างท่านจากดิน แล้วจากเชื้ออสุจิ จากนั้นพระองค์ทรงทำให้ท่านเป็นคนโดยสมบูรณ์ กระนั้นหรือ? ﴾ นี่คือการตำหนิอย่างรุนแรงต่อสิ่งที่ชายคนนั้นได้กระทำ นั่นคือการเนรคุณพระเจ้าผู้ทรงสร้างเขา และพระองค์ทรงเริ่มการสร้างอาดัมมนุษย์คนแรกจากดิน แล้วทรงให้มีการสืบตระกูลของมนุษย์มาจากน้ำ (อสุจิ) อันไร้ค่า ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾

"พวกเจ้าจะปฏิเสธการศรัทธาต่ออัลลอฮฺได้อย่างไร? ทั้ง ๆ ที่พวกเจ้านั้นเคยปราศจากชีวิตมาก่อน แล้วพระองค์ก็ทรงให้พวกเจ้ามีชีวิตขึ้น ภายหลังก็จะทรงให้พวกเจ้าตาย แล้วจะทรงให้พวกเจ้ามีชีวิตขึ้นอีก และพวกเจ้าก็จะถูกนำกลับไปสู่พระองค์" [99]

ความหมายคือ พวกเจ้าปฏิเสธศรัทธาและเนรคุณพระเจ้าของพวกเจ้ากระนั้นหรือ ทั้งๆ ที่หลักฐานของพระองค์เป็นที่เปิดเผยและชัดแจ้ง ทุกๆ คนล้วนรู้ดีด้วยตัวของเขาเอง เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมรู้ดีว่าเขาไม่เคยมีตัวตนมาก่อน จากนั้นเขาก็ถูกสร้างให้มีชีวิตขึ้นมา ซึ่งการมีชีวิตของเขามิได้มาจากการสร้างของตัวเขาเองและมิได้มาจากการสร้างของสิ่งถูกสร้างอื่น เพราะสิ่งอื่นก็ถูกสร้างเช่นเดียวกับเขา ดังนั้น เขาจึงรู้ว่าการสร้างตัวเขานั้นมาจากการสร้างของพระผู้ทรงสร้างนั่นคืออัลลอฮฺ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ต้องเคารพสักการะเว้นแต่พระองค์เท่านั้น พระองค์คือผู้ทรงสร้างทุกสิ่ง ดังนั้น ชายผู้ศรัทธาจึงกล่าวว่า ﴿ **แต่ฉันเชื่อว่าพระองค์คืออัลลอฮฺ พระผู้เป็นเจ้าของฉัน** ﴾ ความหมายคือ ฉันจะไม่กล่าวเหมือนสิ่งที่ท่านได้กล่าว แต่ฉันนั้นเชื่อว่าอัลลอฮฺคือพระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริง และพระองค์คือผู้ทรงเอกะ ﴿ **และฉันจะไม่ตั้งผู้ใดร่วมเป็นภาคีกับพระผู้เป็นเจ้าของฉันเลย** ﴾ กล่าวคือ พระองค์คืออัลลอฮฺ ผู้ทรงควรแก่การเคารพสักการะเพียงพระองค์เดียวไม่มีภาคีใดๆ คู่เคียงพระองค์

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และทำไมเล่าเมื่อท่านเข้าไปในสวนของท่าน ท่านควรกล่าวว่า สิ่งที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ (ย่อมเกิดขึ้น) ไม่มีพลังใด ๆ (ที่จะช่วยเราได้) นอกจากอัลลอฮฺ หากท่านเห็นว่าฉันด้อยกว่าท่านทางด้านทรัพย์สมบัติและลูกหลาน** ﴾ นี่คือการกระตุ้นเตือนและกำชับในเรื่องดังกล่าว นั่นคือเขากล่าวว่า เมื่อท่านได้เข้าไปและเห็นสวนของท่านและรู้สึกชื่นชมกับความเพริศแพร้วของมันแล้ว ท่านจงกล่าวสรรเสริญอัลลอฮฺ ﷻ ในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานแก่ท่านทั้งทรัพย์สินและลูกหลานอย่างที่ไม่เคยประทานให้ผู้ใดนอกจากท่าน และจงกล่าวเถิดว่า สิ่งที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ (ย่อมเกิดขึ้น) ไม่มีพลังใดๆ (ที่จะช่วยเราได้)

---

99. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 28

นอกจากอัลลอฮฺ ด้วยเหตุนี้ชาวสลัฟบางท่านจึงกล่าวว่า เมื่อคนคนหนึ่งรู้สึกชื่นชมยินดีกับสภาพของเขาหรือทรัพย์สินหรือลูกหลานของเขา เขาจงกล่าว مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ **﴿ สิ่งที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ (ย่อมเกิดขึ้น) ไม่มีพลังใดๆ (ที่จะช่วยเราได้) นอกจากอัลลอฮฺ ﴾** ซึ่งสำนวนนี้นำมาจากอายะฮฺข้างต้นนั่นเอง มีฮะดีษเศาะฮีฮฺซึ่งได้รับการรายงานจาก อบูมูซา อัลอัชอารี ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« أَلاَ أَدُلُّكَ عَلَى كَلِمَةٍ هِيَ كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الجَنَّةِ؟ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ »

"ฉันจะบอกท่านถึงถ้อยคำหนึ่งซึ่งเป็นขุมทรัพย์หนึ่งจากบรรดาขุมทรัพย์ของสวนสวรรค์ นั่นคือ ลาเฮาละ วะลากูวะตะ อิลลาบิลลาฮฺ (ไม่มีอำนาจ และไม่มีพลังใดๆ นอกจากด้วยพลังอำนาจของอัลลอฮฺเท่านั้น)" [100]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ **﴿ ดังนั้น บางทีพระผู้เป็นเจ้าของฉันจะประทานให้ฉันซึ่งสิ่งที่ดีกว่าสวนของท่าน ﴾** หมายถึง ในโลกอาคิเราะฮฺ **﴿ และจะทรงส่งสายฟ้าฟาดลงที่สวนของท่าน ﴾** ที่อยู่ในโลกดุนยาที่ท่านคิดว่ามันจะไม่สูญสลายหรือสิ้นสุดลง อิบนุ อับบาส, อัฎเฎาะฮาก, กอตาดะฮฺ และมาลิกได้รายงานความหมายของคำว่า حُسْبَانًا ว่า หมายถึง การลงโทษจากฟากฟ้า แต่ที่ชัดเจนกว่าคือ เป็นฝนกระหน่ำอย่างรุนแรงถอนรากถอนโคนพืชพันธุ์และต้นไม้ต่างๆ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า **﴿ แล้วมันจะกลายเป็นที่ดินโล่งเตียน ﴾** ที่ดินราบเรียบ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า เสมือนดินที่แห้งแล้งไม่สามารถเพาะปลูกได้[101] **﴿ หรือน้ำของมันกลายเป็นเหือดแห้ง ﴾** ซึมลงไปในดิน ซึ่งตรงข้ามกับตาน้ำที่มีน้ำพุ่งออกมาจากดิน ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจงบอกฉันซิว่า หากแหล่งน้ำของพวกท่านเหือดแห้งลง ดังนั้นผู้ใดเล่าจะนำน้ำที่ท่วมท้นมาให้พวกท่าน"[102]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัส ณ ตรงนี้ว่า **﴿ หรือน้ำของมันกลายเป็นเหือดแห้งแล้วท่านไม่สามารถจะพบมันได้เลย ﴾**

---

100. ฟัตฮุลบารี 11/217

101. อัฏฏอบารี 18/26

102. ซูเราะฮฺ อัลมุลกฺ อายะฮฺที่ 30

﴿ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ ﴾

42. **และผลิตผลของเขาถูกทำลายหมด แล้วเขาก็ประกบฝ่ามือทั้งสองด้วยความเสียใจต่อสิ่งที่เขาได้จับจ่ายไป และมันพังพาบลงมา และเขากล่าวว่า โอ้ หากฉันไม่เอาผู้ใดมาตั้งภาคีกับพระผู้เป็นเจ้าของฉันก็คงดี**

43. **และเขาไม่มีพรรคพวกจะช่วยเขาได้ นอกจากอัลลอฮฺ และเขาก็มิได้เป็นผู้ถูกช่วยเหลือ**

44. **ณ ตรงนั้น การคุ้มครองช่วยเหลือเป็นของอัลลอฮฺผู้ทรงสัจจะ และพระองค์ทรงดียิ่งในการตอบแทน และทรงดียิ่งในบั้นปลาย**

ผลลัพธ์ที่เลวร้ายของการปฏิเสธศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และผลิตผลของเขาถูกทำลายหมด** ﴿ หมายถึง ทรัพย์สินหรือพืชผลของเขาถูกทำลายหมด ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ชายเนรคุณดังกล่าวกลัวว่าจะเกิดขึ้นกับเขาตามที่เพื่อนผู้ยากจนของเขาได้เตือนเขาว่า อัลลอฮฺอาจจะลงโทษเขาด้วยการส่งสายฟ้าฟาดลงที่สวน ซึ่งเป็นสวนที่ทำให้เขาเย่อหยิ่งและหลงตัวเองจนเนรคุณพระองค์ ﴾ **แล้วเขาก็ประกบฝ่ามือทั้งสองด้วยความเสียใจต่อสิ่งที่เขาได้จับจ่ายไป** ﴿ กอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า หมายถึง เขาตบฝ่ามือทั้งสองด้วยความเสียใจและเสียดายในทรัพย์สินที่เขาได้จับจ่ายหมดไปกับสวนของเขา ﴾ **และเขากล่าวว่า โอ้ หากฉันไม่เอาผู้ใดมาตั้งภาคีกับพระผู้เป็นเจ้าของฉันก็คงดี และเขาไม่มีพรรคพวก** ﴿ เครือญาติหรือลูกหลานที่เขาได้โอ้อวด ﴾ **จะช่วยเขาได้ นอกจากอัลลอฮฺ และเขาก็มิได้เป็นผู้ถูกช่วยเหลือ ณ ตรงนั้น การคุ้มครองช่วยเหลือเป็นของอัลลอฮฺผู้ทรงสัจจะ** ﴿ นักวิชาการอัลกุรอานมีความเห็นต่างกันเกี่ยวกับการอ่านอายะฮฺนี้ กล่าวคือ บางส่วนอ่าน وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ และหยุดอ่านตรงนี้ ซึ่งหมายถึง ณ ตรงนั้นเองที่อัลลอฮฺทรงลงโทษเขาและไม่มีใครช่วยเขาได้เลย จากนั้น เริ่มอ่านใหม่ว่า الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ และมีบาง

ส่วนอ่านหยุดตรงที่ مَا كَانَ مُنْتَصِرًا และเริ่มอ่านใหม่จาก هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ นักวิชาการยังเห็นต่างเกี่ยวกับคำว่า الْوَلَايَةُ บางส่วนอ่านว่า الْوَلَايَةُ ด้วยสระฟัตฮะฮฺบนตัว วาว ความหมายคือ ณ ตรงนั้น คนทุกคนไม่ว่าผู้ศรัทธาหรือผู้ปฏิเสธศรัทธาจำต้องกลับสู่อัลลอฮฺและสู่การนอบน้อมยอมจำนนต่อพระองค์เมื่อการลงโทษได้เกิดขึ้น ดังพระดำรัสของพระองค์

﴿ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ ﴾

"ครั้นเมื่อพวกเขาได้เห็นการลงโทษอันหนักหน่วงของเรา พวกเขาก็กล่าวว่า เราศรัทธาต่ออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว และเราปฏิเสธศรัทธาต่อสิ่งที่เราเคยตั้งภาคีต่อพระองค์ (84)"[103]

และดังที่พระองค์ตรัสถึงฟิรฺเอาน์ว่า

﴿ حَتَّىٰ إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنتُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ آلْآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ ﴾

"จนกระทั่งเมื่อการจมน้ำมาถึงเขาแล้ว เขากล่าวว่า ฉันศรัทธาแล้วว่า แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากผู้ซึ่งบนีอิสรออีลได้ศรัทธาต่อพระองค์ และฉันคือคนหนึ่งในหมู่ผู้นอบน้อม (90) ตอนนี้หรือ (ทั้ง ๆ ที่) เจ้าเป็นผู้ทรยศก่อนหน้านี้ และเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้บ่อนทำลาย (91)"[104]

ในขณะที่บางส่วนรายงานการอ่านคำนี้ว่า الْوِلَايَةُ ด้วยสระกัซเราะฮฺใต้ตัว วาว ซึ่งหมายถึงอำนาจและการปกครอง นอกจากนี้นักวิชาการก็มีความขัดแย้งเกี่ยวกับคำว่า الْحَقِّ โดยบางส่วนอ่านว่า الْحَقُّ โดยสระฎ็อมมะฮฺอยู่บนตัว กอฟ ซึ่งในกรณีนี้คำนี้จะกลายเป็นคุณศัพท์ของคำว่า الْوَلَايَةُ [105] ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَٰنِ ۚ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٦﴾ ﴾

"ในวันนั้นอำนาจอันแท้จริงเป็นสิทธิ์ของพระผู้ทรงกรุณาปรานี และมันเป็นวันที่ลำบากแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธา (26)"[106]

---

103. ซูเราะฮฺ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 84
104. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 90-91
105. ดังนั้น จะหมายถึง การนอบน้อมหรืออำนาจอันแท้จริง – *ผู้แปล*
106. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 26

แต่นักวิชาการบางส่วนรายงานการอ่านคำนี้ว่า الْحَقُّ โดยสระกัซเราะฮฺอยู่ใต้ตัว กอฟ ซึ่งในกรณีนี้คำนี้จะกลายเป็นคุณศัพท์ของคำว่า الله [107] ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٢﴾ ﴾

"แล้วพวกเขาก็ถูกนำกลับไปยังอัลลอฮฺ ผู้เป็นนายอันแท้จริงของพวกเขา พึงรู้เถิดว่า การชี้ขาด นั้นเป็นสิทธิ์ของพระองค์เท่านั้น และพระองค์เป็นผู้รวดเร็วยิ่งในหมู่ผู้ชำระทั้งหลาย (62)"[108]

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อไปว่า ﴾ **และพระองค์ทรงดียิ่งในการตอบแทน และทรงดียิ่งในบั้นปลาย** ﴿ หมายถึง การงานที่ถูกปฏิบัติเพื่ออัลลอฮฺนั้นจะได้รับผลบุญและการตอบแทนที่ดี และประสบกับบั้นปลายที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญอย่างดีทุกประการ

﴿ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَكَانَ اللهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾ الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ ﴾

45. และจงเปรียบอุทาหรณ์ชีวิตดุนยาแก่พวกเขา ประหนึ่งน้ำที่เราหลั่งมันลงมาจากฟากฟ้า จากนั้นพืชผลในแผ่นดินก็จะคลุกเคล้าไปกับน้ำ แล้วมันก็แห้งกรังเป็นเศษเป็นชิ้นซึ่งลมจะพัดมันให้ปลิวว่อน และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง

46. ทรัพย์สมบัติและลูกหลานคือ เครื่องประดับแห่งการดำรงชีวิตในโลกนี้ และความดีทั้งหลายที่จีรังนั้น เป็นการตอบแทนที่ดียิ่ง ณ ที่พระเจ้าของเจ้า และเป็นความหวังที่ดียิ่ง

107. ดังนั้น หมายถึง อัลลอฮฺผู้ทรงสัจจะ – *ผู้แปล*

108. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 62

เปรียบอุทาหรณ์การดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้

พระองค์ตรัสว่า ﴿ **จงเปรียบอุทาหรณ์ชีวิตดุนยาแก่พวกเขา** ﴾ หมายถึง โอ้ มุฮัมมัด เจ้าจงเปรียบอุทาหรณ์แก่มนุษย์ทั้งหลายว่า ชีวิตดุนยานี้ในแง่ของการสูญสลายและการสิ้นสุดของมันนั้น ﴿ **ประหนึ่งน้ำที่เราหลั่งมันลงมาจากฟากฟ้า จากนั้นพืชผลในแผ่นดินก็จะคลุกเคล้าไปกับน้ำ** ﴾ หมายถึง เมล็ดพันธุ์ต่างๆ ในดิน จากนั้นมันจะเจริญเติบโต สวยงาม ออกดอก สว่างไสว และเขียวขจี แต่ภายหลังจากนั้นทั้งหมด ﴿ **แล้วมันก็แห้งกรังเป็นเศษเป็นชิ้นซึ่งลมจะพัดมันให้ปลิวว่อน** ﴾ ทำให้มันกระจัดกระจายไปทุกทิศ ﴿ **และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง** ﴾ กล่าวคือ พระองค์คือผู้ทรงอานุภาพในทุกสภาวะ และอัลลอฮฺ ﷻ มักจะให้อุทาหรณ์เปรียบเทียบชีวิตดุนยาเป็นเช่นนี้บ่อยครั้ง ดังที่พระองค์ตรัสในซูเราะฮฺ ยูนุส ว่า

﴿ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنَ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ ﴾

"แท้จริง อุปมาชีวิตดุนยานี้ ดั่งน้ำฝนที่เราได้หลั่งมันลงมาจากฟากฟ้า พืชของแผ่นดินได้คละเคล้ากับน้ำนั้น เป็นส่วนหนึ่งจากสิ่งที่มนุษย์และปศุสัตว์ใช้กินเป็นอาหาร จนกระทั่งเมื่อแผ่นดินได้เริ่มปรากฏความงดงามของมันและประดับประดา (ด้วยพืชผล) อย่างสวยงาม เจ้าของของมันก็คิดว่าแท้จริงพวกเขามีอำนาจเหนือมัน (แต่) คำบัญชาของเราได้มายังมันในเวลากลางคืนหรือเวลากลางวัน แล้วเราได้ทำให้มันถูกเก็บเกี่ยว เสมือนกับว่าไม่มีการหว่านมาแต่วันวาน เช่นนั้นแหละ เราได้จำแนกอายะฮฺต่าง ๆ แก่หมู่ชนผู้ใคร่ครวญ (24)"[109]

และตรัสในซูเราะฮฺ อัซซุมัร ว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾ ﴾

109. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 24

"เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺทรงหลั่งน้ำลงมาจากฟากฟ้า แล้วทรงให้มันไหลซึมลงไปในแผ่นดินเป็นตาน้ำด้วยน้ำนั้น ทรงให้พืชงอกออกมาหลายสี แล้วมันก็จะเหี่ยวแห้ง ดังนั้น เจ้าจะเห็นมันกลายเป็นสีเหลือง แล้วพระองค์ทรงทำให้มันเป็นเศษเป็นชิ้น แท้จริง ในการนั้นย่อมเป็นข้อเตือนสติแก่ผู้มีสติปัญญาทั้งหลาย ㉑"[110]

และตรัสในซูเราะฮฺ อัลฮะดีด ว่า

﴿ اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾ ﴾

"พึงทราบเถิดว่า แท้จริง การมีชีวิตอยู่ในโลกนี้มิใช่อื่นใด เว้นแต่เป็นการละเล่นและการสนุกสนานร่าเริง และเครื่องประดับประดาและความโอ้อวดระหว่างพวกเจ้า และการแข่งขันกันสะสมในทรัพย์สินและลูกหลาน เปรียบเสมือนเช่นน้ำฝนที่การงอกเงยพืชผลยังความพอใจให้แก่กสิกร แล้วมันก็เหี่ยวแห้ง เจ้าจะเห็นมันเป็นสีเหลือง แล้วมันก็กลายเป็นเศษเป็นชิ้นแห้ง ส่วนในวันปรโลกนั้นมีการลงโทษอย่างสาหัส และมีการอภัยโทษและความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ และการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ มิใช่อื่นใด นอกจากการแสวงหาผลประโยชน์แห่งการหลอกลวงเท่านั้น ⑳"[111]

และดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ กล่าวในฮะดีษเศาะฮีฮฺ ว่า

« الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَضِرَةٌ »

"ดุนยานั้นช่างหอมหวาน เขียวขจี"[112]

110. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 21

111. ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด อายะฮฺที่ 20

112. มุสลิม 4/2098

การอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ﷻ ย่อมดีกว่าทรัพย์สมบัติและลูกหลาน

ที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ทรัพย์สมบัติและลูกหลานคือ เครื่องประดับแห่งการดำรงชีวิตในโลกนี้** ﴾ ก็เช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ﴿١٤﴾ ﴾

“ได้ถูกทำให้สวยงาม (ลุ่มหลง) แก่มนุษย์ซึ่งความรักในบรรดาสิ่งที่เป็นเสน่ห์อันได้แก่ ผู้หญิงและลูกชาย, ทองและเงินอันมากมาย และม้าดีและปศุสัตว์ และไร่นา นั่นเป็นสิ่งอำนวยประโยชน์ชั่วคราวในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้เท่านั้น และอัลลอฮฺนั้น ณ พระองค์คือ ที่กลับอันสวยงาม (14)”[113]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ ﴾

“แท้จริง ทรัพย์สมบัติของพวกเจ้า และลูกหลานของพวกเจ้านั้นเป็นเครื่องทดสอบ และอัลลอฮฺนั้น ณ ที่พระองค์มีรางวัลอันยิ่งใหญ่ (15)”[114]

กล่าวคือ การเข้าหาอัลลอฮฺและการอิบาดะฮฺต่อพระองค์นั้น สำหรับพวกเจ้าแล้วย่อมดีกว่าการคลุกคลีอยู่แต่กับลูกหลานและสะสมทรัพย์สมบัติเพื่อพวกเขา ตลอดจนการห่วงหาอาทรพวกเขาจนเกินเลย ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และความดีทั้งหลายที่จีรังนั้น เป็นการตอบแทนที่ดียิ่ง ณ ที่พระเจ้าของเจ้า และเป็นความหวังที่ดียิ่ง** ﴾

อิบนุ อับบาส และ สะอีด บิน ญุเบรฺ และชาวสลัฟอีกหลายท่าน ได้กล่าวว่า ﴿ **และความดีทั้งหลายที่จีรังนั้น** ﴾ คือ ละหมาดฟัรฺฎู ห้าเวลา[115] อะฏออฺ บิน อบีรอบาฮฺ และสะอีด บิน ญุเบรฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ﴿ **และความดีทั้งหลายที่จีรังนั้น** ﴾ คือ ซุบฮานัลลอฮฺ, อัลฮัมดุลิลลาฮฺ, ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ และ อัลลอฮุอักบัรฺ[116] ดังเช่นที่ อุษมาน อิบนุ อัฟฟาน ได้ถูกถามเกี่ยวกับ ﴿ **และความดีทั้งหลายที่จีรังนั้น** ﴾ ว่าคืออะไร? เขาตอบว่า คือ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ, ซุบฮานัลลอฮฺ, อัลฮัมดุลิลลาฮฺ, อัลลอฮุอักบัรฺ, และ ลาเฮาละ วะลา กูวะตะอิลลาบิลลาฮิลอะลิ

113. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 14
114. ซูเราะฮฺ อัตตะฆอบุน อายะฮฺที่ 15
115. อัฏฏอบารี 18/32
116. อัฏฏอบารี 18/33

ยิลอะซีม บันทึกโดยอะหฺมัด[117]

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากคนรับใช้คนหนึ่งของท่านนบี ﷺ ว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« بَخٍ بَخٍ لِخَمْسٍ مَا أَثْقَلَهُنَّ فِي الْمِيزَانِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالْوَلَدُ الصَّالِحُ يُتَوَفَّى فَيَحْتَسِبُهُ وَالِدُهُ- وَقَالَ- بَخٍ بَخٍ لِخَمْسٍ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ مُسْتَيْقِنًا بِهِنَّ دَخَلَ الْجَنَّةَ: يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَبِالْجَنَّةِ وَالنَّارِ، وَبِالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ، وَبِالْحِسَابِ »

"ช่างดีเหลือเกิน ช่างดีเหลือเกิน สำหรับห้าประการซึ่งหนักยิ่งในตาชั่งความดี นั่นคือ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ, อัลลอฮุอักบัรฺ, ซุบฮานัลลอฮฺ, อัลฮัมดุลิลลาฮฺ และการเสียชีวิตของบุตรที่ศอและฮฺโดยที่บิดานั้นอดทนและหวังผลบุญจากอัลลอฮฺ" และท่านได้กล่าวอีกว่า "ช่างดีเหลือเกิน ช่างดีเหลือเกิน สำหรับห้าประการซึ่งผู้ที่กลับไปพบอัลลอฮฺในสภาพที่ศรัทธายิ่งต่อสิ่งเหล่านี้ เขาจะได้เข้าสวรรค์นั่นคือ ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ศรัทธาในวันปรโลก ศรัทธาในสวรรค์และนรก ศรัทธาในการฟื้นคืนชีพหลังจากเสียชีวิต และศรัทธาในการคิดบัญชี"[118]

อะลี บิน อบี ฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานว่า อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า ﴿ **และความดีทั้งหลายที่จีรังนั้น** ﴾ คือ ซิกรุลลอฮฺ นั่นคือ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ อัลลอฮุอักบัรฺ ซุบฮานัลลอฮฺ อัลฮัมดุลิลลาฮฺ ตะบาร่อกัลลอฮฺ ลาเฮาละ วะลากูวะตะอิลลาบิลลาฮฺ อัซตัฆฟิรุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุ อะลา รอซูลิลลาฮฺ การถือศีลอด การละหมาด ฮัจญ์ การให้ทาน การปล่อยทาส การญิฮาด การติดต่อเครือญาติ และการงานที่ดีต่างๆ สิ่งเหล่านี้คือ ความดีทั้งหลายที่จีรังซึ่งมันจะจีรังยั่งยืนสำหรับผู้ที่ปฏิบัติมันในสรวงสวรรค์ชั่วนิรันดร์[119]

อัลเอาฟี ได้รายงานว่า อับนุ อับบาส ได้กล่าวว่า ﴿ **และความดีทั้งหลายที่จีรังนั้น** ﴾ คือ คำพูดที่ดี[120]

อับดุรเราะหฺมาน บิน เซด อิบนุ อัซลัม ให้ทัศนะว่า มันคือการงานที่ดีทั้งมวล ซึ่งเป็นทัศนะที่อิบนุ ญะรีรฺ ได้เลือก

---

117. อะหฺมัด 1/71
118. อะหฺมัด 4/237
119. อัฏฏอบารี 18/35
120. อัฏฏอบารี 18/35

﴿ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ ﴾

47. และ (จงรำลึก) วันที่เราให้เทือกเขาเคลื่อนย้ายไป และเจ้าจะเห็นแผ่นดินราบเรียบ และเราจะชุมนุมพวกเขา ดังนั้น เราจะไม่ให้ผู้ใดออกไปจากพวกเขาเลย

48. และพวกเขาจะถูกนำมารวมเป็นแถวต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโดยแน่นอน พวกเจ้าจะถูกนำมายังเราดั่งที่เราให้บังเกิดพวกเจ้าในครั้งแรก แต่พวกเจ้าอ้างว่าเราไม่ได้กำหนดเวลาสำหรับพวกเจ้า

49. และบันทึกจะถูกวางไว้ ดังนั้น เจ้าจะเห็นผู้กระทำผิดทั้งหลายหวั่นกลัวสิ่งที่มีอยู่ในบันทึก และพวกเขาจะกล่าวว่า โอ้ ความวิบัติของเราเอ๋ย บันทึกอะไรกันนี่ มันมิได้ละเว้นสิ่งเล็กน้อยและสิ่งใหญ่โตเลย เว้นแต่มันได้บันทึกไว้อย่างครบถ้วน และพวกเขาได้พบสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติไว้ปรากฏอยู่ต่อหน้า และพระผู้เป็นเจ้าของเจ้ามิทรงอธรรมต่อผู้ใดเลย

ความโกลาหลในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงความโกลาหลของวันกิยามะฮฺและเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ ﴾

"วันที่ชั้นฟ้าจะสั่นสะเทือนอย่างชุลมุนวุ่นวาย (๙) และเทือกเขาจะปลิวว่อนกระจัดกระจาย (๑๐)"[121]

หมายถึง เคลื่อนออกจากที่ตั้งของมันและสูญสลายไป ดังที่พระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾ ﴾

"และเจ้าจะเห็นขุนเขาทั้งหลาย เจ้าจะคิดว่ามันติดแน่นอยู่กับที่ แต่มันล่องลอยไปเช่นการล่องลอยของเมฆ (นั่นคือ) การงานของอัลลอฮฺซึ่งพระองค์ทรงทำทุกสิ่งอย่างเรียบร้อย แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงตระหนักในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ (๘๘)"[122]

และตรัสอีกว่า

﴿ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ﴿٥﴾ ﴾

"และบรรดาภูเขาจะเป็นเช่นขนสัตว์ที่ปลิวว่อน (๕)"[123]

และดังอายะฮฺ

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ ﴾

"และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับภูเขา ดังนั้น จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พระเจ้าของฉันจะทรงทำให้มันแตกออกเป็นผุยผง (๑๐๕) แล้วจะทรงปล่อยให้มันเป็นที่ราบโล่งเตียน (๑๐๖) สูเจ้าจะไม่เห็น ณ ที่นั้น ที่ลุ่มและที่ดอน (๑๐๗)"[124]

พระองค์ตรัสว่าภูเขาต่างๆ จะสูญสลายและกลายเป็นพื้นราบ ทำให้แผ่นดินกลายเป็นที่ราบโล่งเตียน ไม่มีลุ่ม ไม่มีดอน คือ ไม่มีหุบเขาหรือภูเขา ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และเจ้าจะเห็นแผ่นดินราบเรียบ** ﴾ คือปรากฏอย่างชัดเจน ไม่มีสัญลักษณ์ใดๆ ไม่มีที่ให้หลบซ่อน มัคลูกทั้งหมดปรากฏตัวต่อพระผู้เป็นเจ้า โดยไม่มีสิ่งใดสามารถหลบซ่อนได้ มุญาฮิด และกอตาดะฮฺกล่าวว่า ﴿ **และเจ้าจะเห็นแผ่นดินราบเรียบ** ﴾ คือ ไม่มีก้อนหินและไม่มีหลุมใดๆ

---

121. ซูเราะฮฺ อัฏฏูรฺ อายะฮฺที่ 9-10
122. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 88
123. ซูเราะฮฺ อัลกอริอะฮฺ อายะฮฺที่ 5
124. ซูเราะฮฺ ฏอฮา อายะฮฺที่ 105-107

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า ไม่มีสิ่งปลูกสร้างหรือต้นไม้ใด ๆ[125]

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และเราจะชุมนุมพวกเขา** ﴾ กล่าวคือ เราจะนำพวกเขามารวมกัน ทั้งคนในยุคแรกและยุคหลัง โดยที่เราจะไม่ทิ้งใครเลยไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٥٠﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แท้จริง ชนรุ่นก่อน ๆ และรุ่นหลัง ๆ นั้น (49) จะถูกรวบรวมไว้จนกระทั่งถึงวันอันเป็นที่รู้กัน (วันกิยามะฮฺ) (50)"[126]

หรือดังเช่นอายะฮฺ

﴿ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ ﴾

"นั่นคือ วันแห่งการรวบรวมปวงมนุษย์ และนั่นคือ วันที่ยิ่งใหญ่ (ที่ทุกสรรพสิ่งถูกนำมารวมตัวกันอย่างพร้อมพรัก) (103)"[127]

จากนั้นพระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴿ **และพวกเขาจะถูกนำมารวมเป็นแถวต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า** ﴾ อาจเป็นไปได้ว่าความหมายคือ ทั้งมนุษย์และญินจะยืนต่อหน้าอัลลอฮฺ ﷻ เป็นแถวเดียว ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ﴾

"วันซึ่งอัรรูฮฺ[128] และมลาอิกะฮฺจะยืนเป็นแถวเดียวกัน พวกเขาจะไม่พูด นอกจากผู้ที่พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงอนุญาตให้แก่เขา และเขาจะกล่าวสิ่งที่ถูกต้อง (38)"[129]

และเป็นไปได้เช่นกันว่าพวกเขาจะยืนรวมตัวเป็นแถว ๆ ดังที่พระองค์ตรัสในอายะฮฺ

﴿ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾ ﴾

"และพระเจ้าของเจ้าเสด็จมาพร้อมทั้งมลาอิกะฮฺด้วยเป็นแถว ๆ (22)"[130]

---

125. อัฏฏอบารี 18/36
126. ซูเราะฮฺ อัลวากิอะฮฺ อายะฮฺที่ 49-50
127. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 103
128. อัรรูฮฺ นักวิชาการมีหลายทัศนะ หนึ่งในทัศนะเหล่านั้นคือ ญิบรีล
129. ซูเราะฮฺ อันนะบะอฺ อายะฮฺที่ 38
130. ซูเราะฮฺ อัลฟัจรฺ อายะฮฺที่ 22

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **โดยแน่นอน พวกเจ้าจะถูกนำมายังเราดั่งที่เราให้บังเกิดพวกเจ้าในครั้งแรก** ﴾ นี่เป็นการข่มขู่ผู้ที่ปฏิเสธการฟื้นคืนชีพ และเป็นการตำหนิพวกเขาอย่างรุนแรงต่อหน้ามนุษยชาติทั้งมวล ดังนั้น พระองค์จึงตรัสกับพวกเขาว่า ﴿ **แต่พวกเจ้าอ้างว่าเราไม่ได้กำหนดเวลาสำหรับพวกเจ้า** ﴾ คือ พวกเจ้าไม่คิดว่าพวกเจ้าจะประสบกับสิ่งนี้และไม่คิดว่ามันจะเกิดขึ้นด้วยซ้ำไป

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และบันทึกจะถูกวางไว้** ﴾ คือ สมุดบันทึกการงานต่างๆ ทั้งใหญ่หรือเล็ก หรือแม้เพียงขนาดร่องเมล็ดอินทผลัมหรือขนาดเยื่อบางหุ้มเมล็ดอินทผลัม และไม่ว่าจะเป็นการงานที่ยิ่งใหญ่หรือที่ดูเหมือนไร้ค่า ﴿ **ดังนั้น เจ้าจะเห็นผู้กระทำผิดทั้งหลายหวั่นกลัวสิ่งที่มีอยู่ในบันทึก** ﴾ คือ หวั่นกลัวการงานที่ชั่วช้าของพวกเขา ﴿ **และพวกเขาจะกล่าวว่า โอ้ ความวิบัติของเราเอ๋ย** ﴾ โอ้ความเสียใจของเรา ในสิ่งที่เราได้ทำให้บกพร่องในเวลาที่ผ่านมา ﴿ **บันทึกอะไรกันนี่ มันมิได้ละเว้นสิ่งเล็กน้อยและสิ่งใหญ่โตเลย เว้นแต่มันได้บันทึกไว้อย่างครบถ้วน** ﴾ กล่าวคือ มันจะไม่พลาดบันทึกบาปใดๆ ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ หรือการกระทำใด แม้ว่าจะเล็กน้อย ﴿ **เว้นแต่มันได้บันทึกไว้อย่างครบถ้วน** ﴾

พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴿ **และพวกเขาได้พบสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติไว้ปรากฏอยู่ต่อหน้า** ﴾ ไม่ว่าจะเป็นความดีหรือความชั่ว ดังที่พระองค์ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ ﴾

"วันที่แต่ละชีวิตพบความดีที่ตนได้ประกอบไว้ถูกนำมาอยู่ต่อหน้า และความชั่วที่ตนได้ประกอบไว้ด้วย แต่ละชีวิตนั้นหวังว่าถ้าหากมีระยะทางที่ห่างไกลระหว่างตนกับความชั่วนั้น (ก็คงดี) และอัลลอฮฺทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกรุณาปรานีต่อปวงบ่าวทั้งหลาย (30)"[131]

และดังที่พระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ يُنَبَّأُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ ﴾

"วันนั้น มนุษย์จะถูกแจ้งให้ทราบถึงสิ่งที่ได้กระทำไว้ล่วงหน้าและภายหลัง (13)"[132]

และอีกหนึ่งอายะฮฺว่า

---

131. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 30

132. ซูเราะฮฺ อัลกิยามะฮฺ อายะฮฺที่ 13

﴿ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝٩ ﴾

"วันที่สิ่งเร้นลับทั้งหลายจะถูกเปิดเผย ⑨"[133]

คือ วันที่สิ่งซ้อนเร้น และปกปิดจะปรากฏ

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกฮะดีษจาก อนัส บิน มาลิก ว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُعْرَفُ بِهِ »

"ผู้ทรยศทุกคนจะมีธง (เป็นสัญลักษณ์) ที่บอกให้รู้ในวันกิยามะฮฺ" [134]

ฮะดีษนี้ อิมามอัลบุคอรีและมุสลิมได้บันทึกไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง อีกหนึ่งสำนวนคือ

« يُرْفَع لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ يومَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ اسْتِهِ بِقَدْرِ غَدْرته، يُقَالُ: هَذِهِ غَدْرَة فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ »

"ในวันกิยามะฮฺผู้ทรยศทุกคนจะมีธง (เป็นสัญลักษณ์) อยู่ด้านหลังของเขาเท่ากับความหนักหนาของการทรยศของเขา จะมีการกล่าวว่า นี่คือการทรยศของเขาต่อคนนั้นคนนี้"[135]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **และพระผู้เป็นเจ้าของเจ้ามิทรงอธรรมต่อผู้ใดเลย** ﴿ พระองค์จึงตัดสินระหว่างปวงบ่าวในการงานที่พวกเขาได้ปฏิบัติและจะไม่มีผู้ใดถูกอธรรม พระองค์ทรงให้อภัย ทรงเมตตา และจะทรงลงโทษผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ด้วยฤทธานุภาพ ด้วยฮิกมะฮฺและความยุติธรรมของพระองค์ และจะทรงบรรจุบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาและผู้ฝ่าฝืน (แต่ยังเป็นผู้ศรัทธา) ไว้ในนรก จากนั้นจะทรงช่วยเหลือผู้ฝ่าฝืนให้พ้นจากนรก และจะคงการลงโทษผู้ปฏิเสธศรัทธาให้อยู่ในนรกตลอดกาล พระองค์คือ ผู้ทรงตัดสินที่ไม่อธรรมใดๆ พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ۝٤٠ ﴾

"แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอธรรมแม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี และถ้ามันเป็นสิ่งที่ดีอย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์ก็จะทรงเพิ่มพูนความดีนั้นเป็นทวีคูณ และจะประทาน

---

133. ซูเราะฮฺ อัฏฏอริก อายะฮฺที่ 9

134. อะหฺมัด 3/142

135. ฟัตฮุลบารี 12/354 และมุสลิม 3/1361

ให้จากที่พระองค์ซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวง (40)"[136]

และตรัสอีกว่า

﴿ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ (٤٧) ﴾

"และเราตั้งตราชูที่เที่ยงธรรมสำหรับวันกิยามะฮฺ ดังนั้น จะไม่มีชีวิตใดถูกอธรรมแต่อย่างใดเลย และแม้ว่ามันเป็นเพียงน้ำหนักเท่าเมล็ดพืชเล็ก เราก็จะนำมันมาแสดง และเป็นการพอเพียงแล้วสำหรับเราที่เป็นผู้ชำระสอบสวน (47)"[137]

และมีอีกหลายอายะฮฺที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อับดุลลอฮฺ บิน มุฮัมมัด บิน อะกีล ว่า เขาได้ยิน ญาบิรฺ บิน อับดิลลาฮฺ กล่าวว่า ฉันได้ยินฮะดีษบทหนึ่งซึ่งชายคนหนึ่งได้ยินมาจากท่านนบี ﷺ ฉันจึงซื้ออูฐตัวหนึ่งเพื่อใช้เดินทางไกล จากนั้นฉันได้เดินทางเป็นเวลาหนึ่งเดือนจนไปถึงเมืองชามเพื่อพบกับอับดุลลอฮฺ บิน อุนัยสฺ เมื่อไปถึงฉันบอกกับคนเฝ้าประตูว่า ท่านจงไปบอกเขาว่า ญาบิรฺ อยู่หน้าประตู เขาจึงถามว่า ญาบิรฺ อิบนุ อับดิลลาฮฺ หรือ? ฉันจึงตอบว่า "ใช่" เขาจึงออกมา (อย่างเร่งรีบ) ในสภาพที่ยังใส่เสื้อผ้าไม่เรียบร้อย เขามากอดฉันและฉันก็กอดเขา ฉันกล่าวแก่เขาว่า "ฉันได้ยินมาว่ามีฮะดีษบทหนึ่งซึ่งท่านได้ยินมาจากท่านนบี ﷺ ในเรื่องการชำระบัญชี ฉันจึงกลัวว่าท่านหรือฉันจะเสียชีวิตก่อนที่ฉันจะได้ยินฮะดีษบทนี้" เขากล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« يحشر اللَّهُ، عَزَّ وَجَلَّ النَّاسَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ –أَوْ قَالَ: العبادَ– عُرَاةً غُرْلا بُهْمًا» قُلْتُ: وَمَا بُهْمًا؟ قَالَ: «لَيْسَ مَعَهُمْ شَيْءٌ ثُمَّ يُنَادِيهِمْ بِصَوْتٍ يَسْمَعُهُ مَنْ بَعُدَ، كَمَا يَسْمَعُهُ مَنْ قَرُبَ: أَنَا الْمَلِكُ، أَنَا الدَّيَّانُ، لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ أَهْلِ النَّارِ أَنْ يَدْخُلَ النَّارَ، وَلَهُ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَقٌّ، حَتَّى أَقُصَّهُ مِنْهُ، وَلَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ، وَلَهُ عِنْدَ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ النَّارِ حَقٌّ، حَتَّى أَقُصَّهُ مِنْهُ حَتَّى اللَّطْمَةُ». قَالَ: قُلْنَا: كَيْفَ، وَإِنَّمَا نَأْتِي اللَّهَ، عَزَّ وَجَلَّ، حُفَاةً عُراة غُرْلا بُهْمًا؟ قال: بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ »

"อัลลอฮฺจะทรงรวบรวมผู้คนหรือปวงบ่าวทั้งหลายในวันกิยามะฮฺในสภาพเปลือยกาย

---

136. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 40

137. ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 47

มิได้ขลิบอวัยวะเพศ และในสภาพตัวเปล่าไม่มีสิ่งใดติดตัว จากนั้นพระองค์จะทรงเรียกพวกเขาด้วยเสียงที่ได้ยินทั้งคนที่อยู่ไกลและใกล้ว่า ข้าคือราชัน ข้าคือผู้ทรงตัดสิน ไม่สมควรที่ชาวนรกจะเข้านรกหากเขายังมีสิทธิ์ใดๆ ติดค้างอยู่กับคนหนึ่งคนใดในชาวสวรรค์ จนกว่าข้าจะชำระคดีให้แก่เขา และไม่สมควรที่ชาวสวรรค์จะเข้าสวรรค์ หากเขายังมีสิทธิ์ใดๆ ติดค้างอยู่กับคนหนึ่งคนใดในชาวนรก จนกว่าข้าจะชำระคดีให้แก่เขา แม้แต่การตบหน้า" เราจึงถามท่านนบี ﷺ ว่า การชำระความจะเกิดขึ้นในลักษณะใด ในเมื่อเราต่างกลับไปหาอัลลอฮฺในสภาพที่เท้าเปล่าเปลือยกาย มิได้ขลิบอวัยวะเพศ และตัวเปล่าไม่มีอะไรเลย? ท่านตอบว่า "ด้วยความดีและความชั่ว (ที่ได้กระทำ)"[138]

และมีรายงานจาก ชัวะอุบะฮฺ จาก อัลเอาวาม บิน มุซาฮิม จากอบีอุษมาน จากอุษมาน บิน อัฟฟาน ﷺ ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ الجَمَّاء لَتَقْتَصُّ مِنَ الْقَرْنَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

"สัตว์ที่สูญเสียเขา จะได้รับการชดใช้จากสัตว์ตัวที่มีเขาในวันกิยามะฮฺ" [139]

รายงานโดย อับดุลลอฮฺ บุตรชาย อิมามอะหฺมัด และเป็นฮะดีษที่มีหลักฐานอื่นๆ สนับสนุน

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ۝٥٠ ﴾

50. และเมื่อเราได้กล่าวแก่มลาอิกะฮฺว่า พวกเจ้าจงสุญูดต่ออาดัม พวกเขาก็สุญูดเว้นแต่อิบลิส มันอยู่ในจำพวกญิน จากนั้นมันก็ฝ่าฝืนคำสั่งของพระผู้เป็นเจ้าของมัน แล้วพวกเจ้าจะยึดเอามันและวงศ์วานของมัน เป็นผู้คุ้มครองอื่นจากข้ากระนั้นหรือ ทั้งๆ ที่พวกมันเป็นศัตรูกับพวกเจ้า มันช่างเป็นการแลกเปลี่ยนที่ชั่วช้ายิ่งสำหรับพวกอธรรม

---

138. อะหฺมัด 3/495

139. ซะวาอิด อัลมุสนัด 12/1

เรื่องราวของอาดัม عليه السلام และ อิบลีส

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเตือนลูกหลานอาดัมเกี่ยวกับความเป็นศัตรูของอิบลีสต่อพวกเขาและต่ออาดัม ทรงข่มขู่คนที่คล้อยตามอิบลีสและฝ่าฝืนพระองค์ผู้ทรงสร้างเขาจากความว่างเปล่า ทรงค้ำจุนและเลี้ยงดูพวกเขาด้วยความเมตตาของพระองค์ แต่พวกเขากลับยึดเอาอิบลีสเป็นมิตรใกล้ชิดของพวกเขาและประกาศปฏิปักษ์ต่ออัลลอฮฺ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และเมื่อเราได้กล่าวแก่มลาอิกะฮฺว่า** ﴾ คือ มลาอิกะฮฺทั้งหมด ดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ﴿ **พวกเจ้าจงสุญูดต่ออาดัม** ﴾ เป็นการสุญูดเพื่อแสดงความเคารพและการให้เกียรติ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾

"และจงระลึกเมื่อพระเจ้าของเจ้าตรัสแก่มลาอิกะฮฺว่า แท้จริง ข้าเป็นผู้สร้างมนุษย์จากดินแห้ง จากดินดำเป็นตม (28) ดังนั้น เมื่อข้าได้ทำให้เขามีรูปร่างสมส่วน และเป่าวิญญาณจากข้าเข้าไปในตัวเขา ฉะนั้น พวกเจ้าจงก้มลงสุญูดต่อเขา (29)"[140]

พระดำรัสของพระองค์ ﴿ **พวกเขาก็สุญูดเว้นแต่อิบลีส มันอยู่ในจำพวกญิน** ﴾ กล่าวคือ อิบลีสไม่ยอมสุญูด เนื่องจากมีแรงผลักดันจากธรรมชาติของมันที่ถูกสร้างจากไฟที่ไร้ควัน ในขณะที่มลาอิกะฮฺถูกสร้างขึ้นจากรัศมี ตามที่ระบุไว้ในเศาะฮีฮฺมุสลิม ซึ่งมีรายงานว่า อาอิชะฮฺ رضي الله عنها กล่าวว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« خُلِقَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ إِبْلِيسُ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ »

"มลาอิกะฮฺถูกสร้างมาจากรัศมี อิบลีสถูกสร้างจากไฟที่ไร้ควัน และอาดัมถูกสร้างจากสิ่งที่ถูกอธิบายแก่พวกท่านแล้ว"[141]

เมื่อถึงเวลาคับขันธาตุแท้จะปรากฏ กล่าวคือ อิบลิสแสร้งปฏิบัติและเลียนแบบมลาอิกะฮฺในการทำอิบาดะฮฺ มันจึงถูกรวมอยู่ด้วยเมื่อกล่าวถึงมลาอิกะฮฺ แต่มันกลับฝ่าฝืนและขัดขืนสิ่งที่ถูกสั่งใช้ให้ปฏิบัติ ดังนั้น อัลลอฮฺจึงทรงชี้ให้เห็นในที่นี้ว่ามันเป็นหนึ่งในบรรดาญิน นั่นคือ มันถูกสร้างมาจากไฟ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ในอายะฮฺอื่นว่า

---

140. ซูเราะฮฺ อัลฮิจรฺ อายะฮฺที่ 28-29

141. มุสลิม 4/2294

﴿ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴾

"มันกล่าวว่า 'ฉันดีกว่าเขา พระองค์ทรงสร้างฉันจากไฟ และทรงสร้างเขาจากดิน' "[142]

อัลฮะซัน อัลบัศรี กล่าวว่า อิบลีสไม่เคยเป็นมลาอิกะฮฺแม้แต่เสี้ยวเวลา แท้จริงธรรมชาติของมันคือญิน เหมือนกับที่ธรรมชาติของอาดัมคือมนุษย์ รายงานโดย อิบนิ ญะรีรฺ ด้วยสายรายงานที่เศาะฮีฮฺ[143]

﴿ **จากนั้นมันก็ฝ่าฝืนคำสั่งของพระผู้เป็นเจ้าของมัน** ﴾ คือ ออกจากการเชื่อฟังอัลลอฮฺ ﷻ เพราะคำว่า الفسق คือ การออกไป เช่น ในภาษาอาหรับเราจะกล่าวว่าอินทผลัมผลิดอกออกจากกลีบ กริยาที่ใช้ในภาษาอาหรับคือ فَسَقَ กริยาเดียวกันนี้ใช้เพื่ออธิบายหนูที่ออกมาจากรังเมื่อมันออกมาสร้างความเสียหาย

แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ก็ตรัสว่ากล่าวและเตือนบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามและเชื่อฟังอิบลิสว่า ﴿ **แล้วพวกเจ้าจะยึดเอามันและวงศ์วานของมัน เป็นผู้คุ้มครองอื่นจากข้ากระนั้นหรือหรือ ทั้ง ๆ ที่พวกมันเป็นศัตรูกับพวกเจ้า** ﴾ คือ เปลี่ยนจากการเชื่อฟังอัลลอฮฺเป็นการเชื่อฟังอิบลีส ฉะนั้นพระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **มันช่างเป็นการแลกเปลี่ยนที่ชั่วช้ายิ่งสำหรับพวกอธรรม** ﴾ เหมือนอายะฮฺในซูเราะฮฺ ยาซีน หลังจากกล่าวถึงการฟื้นคืนชีพและความน่าสะพรึงกลัวของวันกิยามะฮฺและจุดจบของคนดีและคนชั่วแล้ว อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۝٥٩ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۝٦٠ وَأَنِ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝٦١ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ۝٦٢ ﴾

"วันนี้ พวกเจ้าจงถอยห่างออกไปให้พ้นเถิด โอ้ อาชญากรทั้งหลาย (59) ข้ามิได้บัญชาพวกเจ้าดอกหรือโอ้ลูกหลานของอาดัม ว่า พวกเจ้าอย่าได้เคารพบูชาชัยฏอน แท้จริง มันเป็นศัตรูตัวฉกาจของพวกเจ้า (60) และพวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า นี่คือแนวทางอันเที่ยงตรง (61) และโดยแน่นอน มันได้ทำให้หมู่ชนจำนวนมากของพวกเจ้าหลงทาง ทำไมพวกเจ้าจึงไม่ใช้สติปัญญาใคร่ครวญเล่า? (62)"[144]

142. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 76
143. อัฏฏอบารี 18/506
144. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 59-62

﴿ مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ﴿٥١﴾ ﴾

51. ข้ามิได้เอาพวกมันมาเป็นพยาน ในการสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน แม้ในการสร้างตัวพวกมันเอง และข้ามิได้เอาพวกที่ทำให้ผู้อื่นหลงผิดมาเป็นผู้ช่วยเหลือ

บรรดาพระเจ้า (เจว็ดต่างๆ) ของพวกมุชริกีนมิได้เป็นสักขีพยานในการสร้างสิ่งใดแม้แต่ตัวเอง

พระองค์ตรัสว่า เจว็ดต่างๆ เหล่านั้นที่พวกเจ้ายึดถือเป็นผู้คุ้มครองอื่นจากข้า เป็นบ่าวเช่นเดียวกับพวกเจ้า ซึ่งพวกมันไม่ได้ครอบครองสิ่งใดแม้แต่น้อยและไม่ได้เห็นการสรรค์สร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน และพวกมันยังไม่มีตัวตนในขณะที่อัลลอฮฺสร้างสิ่งเหล่านั้นด้วยซ้ำไป อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ข้าเพียงผู้เดียวที่เป็นผู้สร้าง ผู้ควบคุมและผู้กำหนดทุกสิ่งอย่างอิสระ และข้าไม่มีภาคี ผู้สนับสนุน หรือผู้แนะนำในเรื่องนี้แต่อย่างใด ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (โอ้ มุฮัมมัด แก่พวกมุชริกีน) ว่า พวกท่านจงวิงวอนขอต่อบรรดาที่พวกท่านอ้าง (ว่าเป็นพระเจ้า) อื่นจากอัลลอฮฺ พวกมันมิได้ครอบครอง (แม้แต่สิ่งที่เท่ากับ) น้ำหนักของธุลีในชั้นฟ้าทั้งหลายหรือในแผ่นดิน และพวกมันมิได้มีหุ้นส่วนในทั้งสองนั้น และสำหรับพระองค์นั้นมิได้มีผู้ช่วยเหลือมาจากพวกมัน (22) การชะฟาอะฮฺ จะไม่เกิดประโยชน์อันใด ณ ที่พระองค์ ยกเว้นผู้ที่พระองค์ทรงอนุญาตแก่เขา จนกระทั่งเมื่อความหวาดกลัวได้คลายจากจิตใจของพวกเขา พวกเขากล่าวว่า พระเจ้าของพวกท่านได้ตรัสอะไรนะ พวกเขากล่าวว่า (พระองค์ตรัส) สัจธรรม และพระองค์เป็นผู้สูงส่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่ (23)"[145]

145. ซูเราะฮฺ สะบะอฺ อายะฮฺที่ 22-23

ดังนั้น พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴿ **และข้ามิได้เอาพวกที่ทำให้ผู้อื่นหลงผิดมาเป็นผู้ช่วยเหลือ** ﴾ อิมามมาลิก กล่าวว่า عَضُدًا หมายถึง ผู้ช่วยเหลือ

﴿ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾ ﴾

52. และ (จงระลึก) วันที่พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้าจงเรียกบรรดาภาคีของข้าที่พวกเจ้าอ้าง (ว่าเป็นพระเจ้า) จากนั้นพวกเขาก็ร้องขอให้พวกมันช่วยเหลือ แต่พวกมันจะไม่ตอบรับพวกเขา และเราได้กำหนดให้มีแหล่งพินาศระหว่างพวกเขา

53. และพวกกระทำผิดมองเห็นไฟนรก พวกเขาก็คิดว่า พวกเขาจะตกลงไปในนั้น และพวกเขาจะไม่พบทางรอดจากมันไปได้เลย

บรรดาภาคีไม่สามารถตอบรับคำวิงวอน และผู้กระทำผิดทั้งหลายจะตกนรก

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกสิ่งที่พระองค์จะตรัสแก่บรรดามุชริกีนในวันกิยามะฮฺต่อหน้ามนุษยชาติโดยเป็นการตำหนิและข่มขู่พวกเขาว่า ﴿ **พวกเจ้าจงเรียกบรรดาภาคีของข้าที่พวกเจ้าอ้าง (ว่าเป็นพระเจ้า)** ﴾ ในโลกดุนยาว่า วันนี้ (วันกิยามะฮฺ) พวกเจ้าจงวิงวอนขอพวกมันซิว่าจะช่วยเหลือพวกเจ้าให้รอดพ้นจากสิ่งที่พวกเจ้ากำลังประสบได้หรือไม่ ดังที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺว่า

﴿ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾ ﴾

"และแน่นอน พวกเจ้าได้มายังเราโดยลำพัง เยี่ยงที่เราได้บังเกิดพวกเจ้ามาในครั้งแรก และพวกเจ้าได้ละทิ้งสิ่งที่เราได้ให้แก่พวกเจ้าไว้เบื้องหลังของพวกเจ้า และเราไม่เห็นอยู่กับพวกเจ้าบรรดาผู้ที่จะช่วยเหลือพวกเจ้าได้อ้างไว้ว่า พวกเขาเป็นผู้มีหุ้นส่วนในพวกเจ้า แน่นอน ได้ขาดเป็นเสี่ยง ๆ แล้วในระหว่างพวกเจ้า และได้หายจากพวกเจ้าสิ่งที่พวกเจ้าได้อ้างไว้ (94)"[146]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **จากนั้นพวกเขาก็ร้องขอให้พวกมันช่วยเหลือ แต่พวกมันจะไม่ตอบรับพวกเขา** ﴾ ก็เช่นเดียวกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ ﴾

"และจะมีเสียงกล่าวว่า จงเรียกร้องภาคีของพวกเจ้า พวกเขาก็ร้องเรียกพวกมัน แต่พวกมันไม่ขานรับพวกเขา และเมื่อพวกเขาได้เห็นการลงโทษ พวกเขาก็คาดหวังว่าหากพวกเขาได้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง (64)"[147]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ﴿٥﴾ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾ ﴾

"และใครเล่าจะหลงทางมากไปกว่าผู้ที่วิงวอนขออื่นจากอัลลอฮฺที่มันจะไม่ตอบรับ (การวิงวอนของ) เขาจนถึงวันกิยามะฮฺ และพวกมันเฉยเมยต่อการวิงวอนขอของพวกเขา (5) และเมื่อมนุษย์ถูกรวมให้มาชุมนุมกัน พวกมัน (เจว็ด) จะเป็นศัตรูกับพวกเขา และจะเป็นผู้ปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา (6)"[148]

และอายะฮฺ

﴿ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ ﴾

"เปล่าเลย รูปปั้นเหล่านั้นจะปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา และพวกมันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเขา (81) เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริง เราได้ปล่อยให้ชัยฏอน

146. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 94

147. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 64

148. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 5-6

มีอำนาจเหนือพวกที่ปฏิเสธศรัทธาเพื่อมันจะได้ยุแหย่พวกเขาอย่างจริงจัง (82)"[149]

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อไปว่า ﴾ **และเราได้กำหนดให้มีแหล่งพินาศระหว่างพวกเขา** ﴿ อิบนุ อับบาส, กอตาดะฮฺ และอีกหลายท่าน กล่าวว่า مَوْبِقًا หมายถึง ความพินาศ[150]

ความหมายคือ อัลลอฮฺ ﷻ ได้อธิบายว่าพวกมุชริกีนเหล่านั้นไม่มีวันที่จะได้รับการช่วยเหลือใดๆ จากเจว็ดต่างๆ ที่พวกเขาอ้างว่าเป็นพระเจ้า อัลลอฮฺจะทรงแยกระหว่างพวกเขาในวันปรโลก และไม่มีฝ่ายใดที่จะช่วยเหลืออีกฝ่ายได้ แต่จะมีความหายนะ ความน่าสะพรึงกลัว และสิ่งเลวร้ายอื่นๆ อยู่ระหว่างพวกเขา แต่หากอธิบาย คำสรรพนาม "พวกเขา" ในวลี ﴾ **ระหว่างพวกเขา** ﴿ หมายถึง ระหว่างบรรดาผู้ศรัทธาและผู้ปฏิเสธศรัทธา ดังที่ อับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ رضي الله عنه กล่าวว่า พระองค์จะทรงแยกระหว่างผู้ได้รับทางนำและผู้หลงผิด ทัศนะนี้ก็สอดคล้องกับอายะฮฺที่ว่า

﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ ﴿

"และวันที่วาระสุดท้ายจะเกิดขึ้น วันนั้น พวกเขาจะแยกออกจากกัน (14)"[151]

และอายะฮฺ

﴾ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ ﴿

"วันนั้น พวกเขาจะแตกแยกกัน (43)"[152]

หรืออายะฮฺ

﴾ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ ﴿

"วันนี้ พวกเจ้าจงถอยห่างออกไปให้พ้นเถิด โอ้ อาชญากรทั้งหลาย (59)"[153]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ

149. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 81-82
150. อัฏฏอบารี 18/46 เฎาะอีฟเนื่องจากสายรายงานขาดตอน
151. ซูเราะฮฺ อัรรูม อายะฮฺที่ 14
152. ซูเราะฮฺ อัรรูม อายะฮฺที่ 43
153. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 59

إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ ﴾

"และวันที่เราชุมนุมพวกเขาทั้งหมด แล้วเราจะกล่าวแก่บรรดาผู้ตั้งภาคีว่า 'จงอยู่ ณ สถานที่ของพวกเจ้า พวกเจ้า และบรรดาภาคีของพวกเจ้า' แล้วเราได้แยกพวกเขาออกจากกัน และบรรดาภาคีของพวกเขากล่าวว่า 'ไม่ควรเลยที่พวกท่านจะเคารพสักการะต่อเรา! (28) ดังนั้น จึงพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นพยานระหว่างเรากับพวกท่าน แน่นอน เรา (บรรดาภาคี) ไม่รู้เกี่ยวกับการเคารพสักการะของพวกท่านต่อเราเลย' (29) ขณะนั้นทุกชีวิตจะถูกสอบถึงสิ่งที่กระทำไว้ก่อน และพวกเขาจะถูกนำกลับไปยังอัลลอฮฺพระเจ้าที่แท้จริงของพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาอุปโลกน์ขึ้นมาจะหนีไปจากพวกเขา (30)"[154]

พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴾ **และพวกกระทำผิดมองเห็นไฟนรก พวกเขาก็คิดว่า พวกเขาจะตกลงไปในนั้น และพวกเขาจะไม่พบทางรอดจากมันไปได้เลย** ﴿ กล่าวคือ เมื่อพวกเขาเห็นนรกด้วยตาของตนเอง เมื่อนรกถูกลากมาโดยมีสายบังเหียนเจ็ดหมื่นเส้น แต่ละเส้นมีมลาอิกะฮฺเจ็ดหมื่นท่าน ﴾ **และพวกกระทำผิดมองเห็นไฟนรก** ﴿ พวกเขาจะตระหนักว่าพวกเขาไม่สามารถรอดจากการถูกโยนลงไปในนรก และนั่นจะยิ่งตอกย้ำความทุกข์ยากและความโศกเศร้าเสียใจของพวกเขา เพราะการคาดหมายว่าจะถูกลงโทษก่อนการลงโทษจริงนั้นถือเป็นความทุกข์ทรมานแล้ว ﴾ **และพวกเขาจะไม่พบทางรอดจากมันไปได้เลย** ﴿ คือ พวกเขาต้องถูกลงโทษอย่างแน่นอน และไม่มีทางที่พวกเขาจะรอดจากการลงโทษไปได้

﴿ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَـٰذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ ﴾

54. และเราได้ชี้แจงแก่มนุษย์ในอัลกุรอานนี้แต่ละตัวอย่าง แต่มนุษย์นั้นชอบโต้เถียงในเรื่องต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่

154. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 28-30

ตัวอย่างที่ปรากฏในอัลกุรอาน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ในอัลกุรอานนี้ เราได้อธิบายให้มนุษย์รับรู้รายละเอียดที่ชัดเจนในเรื่องต่างๆ เพื่อพวกเขาจะได้ไม่หลงทางจากสัจธรรมหรือทางนำ แม้พระองค์จะอธิบายอย่างชัดแจ้งแล้ว มนุษย์ก็มักจะโต้เถียง โต้แย้งและใช้ความเท็จในการต่อต้านสัจธรรม เว้นแต่ผู้ที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้ทางนำและชี้ทางรอดให้ อิมามอะหมัด ได้รายงานฮะดีษ จากอะลี บิน อบีฏอลิบ กล่าวว่า ครั้งหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ มาเยี่ยมเขาและฟาฏิมะฮฺในเวลากลางคืนและกล่าวว่า "พวกท่านทั้งสองไม่ละหมาด (ยามค่ำคืน) หรือ?" ฉันตอบท่านว่า "โอ้ ท่านรอซูลุลลอฮฺ แท้จริงชีวิตของเราอยู่ที่พระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ดังนั้น หากพระองค์ประสงค์จะให้เราตื่น เราก็จะตื่น" เมื่อได้ยินดังนั้นท่านก็ได้เดินจากไปโดยมิได้กล่าวสิ่งใดแก่ฉันอีก จากนั้นฉันได้ยินท่านกล่าวขณะหันกลับไปและตบสะโพกของท่าน (เบาๆ) ว่า ﴾ **แต่มนุษย์นั้นชอบโต้เถียงในเรื่องต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่** ﴿ บันทึกโดย อัลบุคอรีและมุสลิม ในหนังสือเศาะฮีฮฺของท่านทั้งสอง[155]

﴿ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنْذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٦﴾ ﴾

55. และไม่มีสิ่งใดที่จะยับยั้งมนุษย์จากการศรัทธา เมื่อแนวทางที่ถูกต้องได้มายังพวกเขา และ (ไม่มีสิ่งใดที่จะยับยั้ง) พวกเขามิให้ขออภัยโทษต่อพระเจ้าของพวกเขา เว้นแต่จะให้แบบอย่างแต่เก่าก่อน (การลงโทษ) มายังพวกเขา หรือจะให้การลงโทษมายังพวกเขาต่อหน้าต่อตา

56. และเรามิได้ส่งบรรดารอซูลมาเพื่ออื่นใดเว้นแต่เป็นผู้แจ้งข่าวดีและเป็นผู้ตักเตือน และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะโต้แย้งด้วยความเท็จเพื่อทำลายล้างสัจธรรม และพวกเขายึดเอาอายะฮฺทั้งหลายของข้าและสิ่งที่ถูกตักเตือน มาเป็นเรื่องล้อเลียน

155. ฟัตฮุลบารี 3/13 และ มุสลิม 1/538

ความดื้อดึงของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราเกี่ยวกับความดื้อดึงของผู้ปฏิเสธศรัทธาในยุคสมัยก่อนและในยุคหลัง และวิธีที่พวกเขาปฏิเสธสัจธรรมที่ชัดแจ้ง แม้ว่าจะเห็นสัญญาณและการพิสูจน์ที่ชัดเจน ไม่มีอะไรห้ามพวกเขาจากการยอมรับสัจธรรม ยกเว้นความต้องการที่จะเห็นการลงโทษที่พวกเขาได้รับคำเตือนด้วยตาของตนเอง เช่น พวกเขากล่าวแก่นบีของพวกเขาว่า

﴿ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ ﴾

"ดังนั้น ให้ส่วนต่าง ๆ จากท้องฟ้า หล่นลงมาบนพวกเรา หากท่านเป็นผู้สัตย์จริงคนหนึ่ง (187)"[156]

หรือพวกเขาบางคนกล่าวว่า

﴿ ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾

"จงนำการลงโทษของอัลลอฮฺมาให้แก่พวกเราซิ หากท่านอยู่ในหมู่ผู้สัตย์จริง (29)"[157]

หรือเช่นที่พวกกุเรชมักกะฮฺกล่าวว่า

﴿ اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ ﴾

"ข้าแต่อัลลอฮฺ หากว่าสิ่งนี้คือความจริงที่มาจากพระองค์แล้วไซร้ ก็โปรดได้ทรงให้หินจากฟากฟ้าตกลงมาดังห่าฝนยังพวกเราเถิด หรือไม่ก็โปรดทรงนำมาแก่เราซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ (32)"[158]

และอีกหลายๆ อายะฮฺที่มีความหมายเช่นนี้

พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴾ **เว้นแต่จะให้แบบอย่างแต่เก่าก่อน (การลงโทษ) มายังพวกเขา** ﴿ นั่นคือ การลงโทษอย่างรุนแรงและถูกทำลายอย่างย่อยยับ ﴾ **หรือจะให้การลงโทษมายังพวกเขาต่อหน้าต่อตา** ﴿ ให้พวกเขาเห็นการลงโทษกับตาตนเอง เผชิญหน้ากับมันโดยตรง แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อไปว่า ﴾ **และเรามิได้ส่งบรรดารอซูลมาเพื่ออื่นใดเว้นแต่เป็นผู้แจ้งข่าวดีและเป็นผู้ตักเตือน** ﴿ ก่อนที่การลงโทษจะมาถึง นั่นคือแจ้งข่าวดีแก่ผู้ที่ศรัทธา

156. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 187

157. ซูเราะฮฺ อัลอันกะบูต อายะฮฺที่ 29

158. ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 32

และตักเตือนผู้ฝ่าฝืนและปฏิเสธศรัทธา จากนั้นพระองค์ทรงบอกว่าบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นมักจะโต้เถียงด้วย ﴾ **ความเท็จเพื่อทำลายล้างสัจธรรม** ﴿ เพื่อให้สัจธรรมที่รอซูลนำมานั้นอ่อนแอ แต่เป้าหมายของพวกเขาจะไม่มีวันสำเร็จ ﴾ **และพวกเขายึดเอาอายะฮฺทั้งหลายของข้าและสิ่งที่ถูกตักเตือน มาเป็นเรื่องล้อเลียน** ﴿ พวกเขายึดเอาหลักฐาน สัญญาณทั้งหลาย ปาฏิหาริย์ต่างๆ และข้อตักเตือนของบรรดารอซูล มาเป็น ﴾ **เรื่องล้อเลียน** ﴿ หมายถึง พวกเขาเยาะเย้ยรอซูลซึ่งเป็นรูปแบบของการปฏิเสธศรัทธาที่เลวที่สุด

﴿ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ الْقُرَى أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾ ﴾

57. และผู้ใดจะอธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่ถูกตักเตือนด้วยสัญญาณทั้งหลายของพระผู้เป็นเจ้าของเขา แต่เขากลับผินหลังให้ และลืมสิ่งที่มือทั้งสองของเขาได้กระทำไว้ แท้จริง เราได้ทำให้หัวใจของพวกเขาถูกปกปิด (มิให้) เข้าใจ และ (เราได้ทำให้) หูของพวกเขานั้นหนวก และแม้ว่าเจ้าจะเรียกร้องพวกเขาไปสู่ทางนำ พวกเขาก็จะไม่มีวันได้รับทางนำเลย

58. และพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าคือ ผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ หากพระองค์จะทรงเอาโทษพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ แน่นอนพระองค์จะทรงเร่งการลงโทษแก่พวกเขา แต่สำหรับพวกเขามีกำหนดเวลา (ที่แน่นอน) ซึ่งพวกเขาจะไม่มีทางรอดพ้นจากมันไปได้

59. และเมืองเหล่านั้น เราได้ทำลายพวกเขาเมื่อพวกเขาได้อธรรม และเราได้กำหนดเวลาสำหรับความพินาศของพวกเขาไว้แล้ว

ผู้อธรรมที่แย่ที่สุด คือ บรรดาผู้ผินหลังให้เมื่อถูกเตือน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ผู้ใดเล่าที่จะอธรรมและชั่วช้ามากกว่าผู้ที่ถูกตักเตือนด้วยหลักฐานและสัญญาณของอัลลอฮฺ แต่เขากลับผินหลัง และเมินเฉย ไม่รับฟัง ไม่สนใจ ﴿ **และลืมสิ่งที่มือทั้งสองของเขาได้กระทำไว้** ﴾ หมายถึง การงานและการกระทำที่ชั่วช้าต่ำทราม ﴿ **แท้จริงเราได้ทำให้หัวใจของพวกเขาถูกปกปิด (มิให้) เข้าใจ)** ﴾ อัลกุรอานและการชี้แจง ﴿ **และ (เราได้ทำให้) หูของพวกเขานั้นหนวก)** ﴾ หมายความว่า พวกเขาจะหูหนวก (ในทางนามธรรม) จนไม่รับฟังสัจธรรม ﴿ **และแม้ว่าเจ้าจะเรียกร้องพวกเขาไปสู่ทางนำ พวกเขาก็จะไม่มีวันได้รับทางนำเลย** ﴾

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าคือ ผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴾ หมายถึง โอ้ มุฮัมมัด พระเจ้าของเจ้าทรงอภัยโทษ และมีความเมตตาอย่างยิ่ง ﴿ **หากพระองค์จะทรงเอาโทษพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ แน่นอน พระองค์จะทรงเร่งการลงโทษแก่พวกเขา** ﴾ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾ ﴾

"และหากอัลลอฮฺจะทรงเอาโทษมนุษย์ตามที่พวกเขาได้ขวนขวายเอาไว้แล้ว พระองค์จะไม่ทรงให้เหลือไว้บนหน้าแผ่นดินซึ่งสัตว์โลกต่าง ๆ แต่ทว่าพระองค์ทรงประวิงเวลาให้พวกเขาจนถึงเวลาที่ถูกกำหนดไว้ ครั้นเมื่อวาระกำหนดของพวกเขาได้มาถึง เมื่อนั้นแหละ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นปวงบ่าวของพระองค์เสมอ (45)"[159]

และอายะฮฺ

﴿ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ ﴾

"และแท้จริง พระเจ้าของเจ้าเป็นผู้ทรงอภัยโทษแก่มนุษย์ต่อการอธรรมของพวกเขา และแท้จริง พระเจ้าของเจ้าเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ (6)"[160]

และอีกหลายอายะฮฺที่มีความหมายเช่นนี้ แล้วอัลลอฮฺก็บอกเราว่าพระองค์ทรงขันติ ทรงปกปิดความผิดและทรงอภัยบาป พระองค์อาจให้ทางนำแก่บางคนเพื่อให้เขาออกจากการหลงผิดไปสู่หนทางที่ถูกต้อง และผู้ใดที่ยังคงประพฤติชั่วต่อไป เขาจะพบกับการลงโทษในวันหนึ่งซึ่งจะ

159. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 45
160. ซูเราะฮฺ อัรเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 6

ทำให้เด็กๆ มีหงอก และสตรีมีครรภ์จะคลอดลูกก่อนกำหนด (เพราะความตกใจกลัว) พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴾ **แต่สำหรับพวกเขามีกำหนดเวลา (ที่แน่นอน) ซึ่งพวกเขาจะไม่มีทางรอดพ้นจากมันไปได้** ﴿ หมายความว่า พวกเขาจะไม่มีทางรอดพ้นหรือหลีกหนีจากกำหนดเวลานี้ได้

ส่วนอายะฮฺ ﴾ **และเมืองเหล่านั้น เราได้ทำลายพวกเขาเมื่อพวกเขาได้อธรรม** ﴿ หมายถึง ประชาชาติก่อนๆ ในอดีต เราได้ทำลายพวกเขาเพราะพวกเขาปฏิเสธศรัทธาและความดื้อรั้นของพวกเขา ﴾ **และเราได้กำหนดเวลาสำหรับความพินาศของพวกเขาไว้แล้ว** ﴿ หมายถึง เราได้กำหนดเวลาไว้สำหรับพวกเขา ไม่สามารถเพิ่มหรือลด และพวกเจ้าก็เช่นเดียวกัน โอ้ มุชริกีนทั้งหลาย ดังนั้น จงระวัง มิฉะนั้นพวกเจ้าจะประสบกับสิ่งที่ประชาชาติเหล่านั้นได้ประสบ เพราะพวกเจ้าได้ปฏิเสธรอซูลที่ประเสริฐที่สุด และนบีผู้ยิ่งใหญ่ที่สุด และพวกเจ้าก็มิได้มีเกียรติสำหรับเรามากไปกว่าประชาชาติเหล่านั้น ดังนั้น จงเกรงกลัวการลงโทษและความโกรธกริ้วของข้าเถิด

﴿ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ ﴾

60. **และจงรำลึกเมื่อมูซาได้กล่าวแก่เด็กหนุ่มผู้รับใช้ของเขาว่า ฉันจะไม่หยุดเดินทางจนกว่าจะถึงที่บรรจบกันของทะเลทั้งสองหรือฉันจะคงเดินต่อไปอีกหลายปี**

61. ดังนั้น เมื่อทั้งสองถึงที่บรรจบของ (ทะเล) ทั้งสองแล้ว ทั้งสองคนได้ลืมปลาของพวกเขา จากนั้นมันว่ายตามทางของมันในทะเลเหมือนเป็นช่องอุโมงค์

62. ครั้นเมื่อทั้งสองเดินเลยต่อไปอีก เขาได้กล่าวแก่เด็กหนุ่มผู้รับใช้ของเขาว่า จงนำอาหารกลางวันของเราออกมา แท้จริง เราได้ประสบกับความเหนื่อยยากจากการเดินทางของเรานี้

63. เขากล่าวว่า ท่านมิเห็นดอกหรือ เมื่อเราพักอยู่ที่ก้อนหิน ฉันได้ลืม (ที่จะบอกท่านเรื่อง) ปลา และไม่มีผู้ใดที่ทำให้ฉันลืมมันนอกจากชัยฏอน และมันก็ไปตามทางของมันสู่ทะเลไปอย่างน่าประหลาดแท้

64. เขากล่าวว่า นั่นแหละคือสิ่งที่เราต้องการ ดังนั้น ทั้งสองจึงหวนกลับไปตามร่องรอยเดิมของทั้งสอง

65. แล้วทั้งสองได้พบบ่าวคนหนึ่งจากปวงบ่าวของเรา ที่เราได้ประทานความเมตตาจากเราให้แก่เขา และเราได้สอนความรู้จากเราให้แก่เขา

เรื่องราวของมูซา عليه السلام และ อัลเคาะฎิรฺ عليه السلام

สาเหตุที่มูซา عليه السلام กล่าวเช่นนี้แก่ ยูชะอฺ บิน นูน เด็กหนุ่มผู้รับใช้ของท่าน เนื่องจากยูชะอฺได้เล่าเกี่ยวกับบ่าวคนหนึ่งของอัลลอฮฺซึ่งอยู่ ณ ที่ที่ทะเลทั้งสองมาบรรจบกัน ซึ่งบ่าวท่านนี้มีความรู้ที่มูซาไม่เคยได้รับ ดังนั้น มูซาจึงต้องการเดินทางไปหาเขา จึงได้กล่าวกับเด็กรับใช้ว่า ﴾ **ฉันจะไม่หยุดเดินทาง** ﴿ หมายถึง ฉันจะยังคงเดินทางต่อไป ﴾ **จนกว่าจะถึงที่บรรจบกันของทะเลทั้งสอง** ﴿ คือ สถานที่ที่ทะเลทั้งสองมาบรรจบกัน ส่วนประโยคที่ว่า ﴾ **หรือฉันจะคงเดินต่อไปอีกหลายปี** ﴿ หมายถึง แม้ว่าฉันต้องเดินทางเป็นเวลาอีกหลายปีก็ตาม อิบนุญะรีรฺ رحمه الله กล่าวว่า นักวิชาการบางท่านได้ระบุว่า ในคำพูดของชาวอาหรับนั้น คำว่า **الحقب** ในภาษาเผ่าก็อยซ์คือระยะเวลา หนึ่งปี[161] และยังได้รายงานจาก อับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ ว่า **الحقب** คือระยะเวลา 80 ปี[162] ส่วนมุญาฮิด ให้ทัศนะว่า **الحقب** คือระยะเวลา 70 ปี[163] อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ

161. อัฏฏอบารี 18/56
162. อัฏฏอบารี 18/56
163. อัฏฏอบารี 18/56

ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ﴾ **หรือฉันจะคงเดินต่อไปอีกหลายปี** ﴿ คือ ระยะเวลานาน ตลอดไป[164] กอตาดะฮฺ และอิบนุ เซด ก็ได้กล่าวเช่นนี้[165]

พระดำรัสของพระองค์ ﴾ **ดังนั้น เมื่อทั้งสองถึงที่บรรจบของ (ทะเล) ทั้งสองแล้ว ทั้งสองคนได้ลืมปลาของพวกเขา** ﴿ กล่าวคือ มูซา ﷵ ได้รับคำสั่งให้พกปลาเค็มติดตัวไปด้วย และเมื่อใดที่ปลาหายไป นั่นจะเป็นสัญญาณว่ามาถูกทางแล้ว ดังนั้น พวกเขาจึงออกเดินทางจนไปถึงที่บรรจบของทะเลทั้งสองซึ่งมีน้ำพุที่เรียกว่า عَيْنُ الحَيَاة (อัยนุล ฮะยาต หรือน้ำพุแห่งชีวิต) พวกเขาทั้งสองนอนพักที่นั่น เมื่อปลาได้สัมผัสกับหยดน้ำนั้น ก็ฟื้นคืนชีพขึ้นมา แล้วดิ้นออกจากตะกร้าของยูชะอฺ บิน นูนลงไปในทะเล เมื่อยูชะอฺตื่นขึ้นก็พบว่าปลาได้ตกลงไปในน้ำและเริ่มแหวกว่ายโดยทิ้งร่องรอยการว่ายไว้เป็นทาง ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **จากนั้นมันว่ายตามทางของมันในทะเลเหมือนเป็นช่องอุโมงค์** ﴿ ความหมายคือ เหมือนกับการลอดอุโมงค์บนบก อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า มันทิ้งร่องรอยไว้ราวกับก้อนหิน[166] มุฮัมมัด บิน อิสหาก ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส จากอุบัยยฺ บิน กะอฺบ์ ได้กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวเมื่อพูดถึงเรื่องนี้ว่า "น้ำทะเลที่ปลา (มูซา) ได้ว่ายผ่านนั้นไม่ละลาย ทำให้เกิดร่องรอยเหมือนปล่องหรือช่อง จนเมื่อมูซากลับมาหา ก็ได้เห็นร่องรอยของปลาเป็นทาง มูซาจึงกล่าวว่า ﴾ **นั่นแหละคือ สิ่งที่เราต้องการ** ﴿[167]

ประโยค ﴾ **ครั้นเมื่อทั้งสองเดินทาง (ข้าม) ผ่านไป** ﴿ คือ ผ่านที่ที่ทั้งสองลืมปลา การลืมตรงนี้ถูกระบุว่าเกิดจากทั้งสองคน ทั้งที่จริงๆ แล้วเป็นยูชะอฺคนเดียวที่ลืมเรื่องปลา ดังเช่นอายะฮฺ

﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ ﴿

"มีไข่มุกและหินปะการัง ออกมาจากมันทั้งสอง[168] (22)"[169]

ซึ่งที่จริงแล้ว มันออกมาจากน้ำเค็ม แต่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ออกมาจากมันทั้งสอง

จากนั้นเมื่อพวกเขาได้เดินทางพ้นสถานที่ที่ลืมปลาไปได้ระยะหนึ่งแล้ว มูซา ﷵ จึงกล่าว ﴾ **แก่เด็กหนุ่มผู้รับใช้ของเขาว่า จงนำอาหารกลางวันของเราออกมา แท้จริง**

---

164. อัฏฏอบารี 18/57
165. อัฏฏอบารี 18/57
166. อัฏฏอบารี 18/58
167. อัฏฏอบารี 23/95
168. น้ำจืด และ น้ำเค็ม
169. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะหฺมาน อายะฮฺที่ 22

เราได้ประสบกับความเหนื่อยยากจากการเดินทางของเรานี้ ﴾ ยูชะอฺ ก็กล่าวว่า ﴿ **ท่านมิเห็นดอกหรือ เมื่อเราพักอยู่ที่ก้อนหิน ฉันได้ลืม (ที่จะบอกท่านเรื่อง) ปลา และไม่มีผู้ใดที่ทำให้ฉันลืมมันนอกจากชัยฏอน** ﴾ เขาจึงกล่าวว่า ﴿ **และมันก็ไปตามทางของมันสู่ทะเลไปอย่างน่าประหลาดแท้ เขากล่าวว่า นั่นแหละคือ สิ่งที่เราต้องการ** ﴾ นี่คือสิ่งที่เราแสวงหา ﴿ **ดังนั้น ทั้งสองจึงหวนกลับไปตามร่องรอยเดิมของทั้งสอง** ﴾ คือ ตามร่องรอยการเดินของทั้งสอง ﴿ **แล้วทั้งสองได้พบบ่าวคนหนึ่งจากปวงบ่าวของเรา ที่เราได้ประทานความเมตตาจากเราให้แก่เขา และเราได้สอนความรู้จากเราให้แก่เขา** ﴾ เขาคือ อัลเคาะฎิรฺ عليه السلام ดังที่มีหลักฐานเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺจากท่านนบี ﷺ

อัลบุคอรี รายงานว่า สะอีด บิน ญุเบรฺ ได้กล่าวว่า "ฉันกล่าวกับ อิบนุ อับบาส ว่า เนาวฟฺ อัลบิกาลี อ้างว่ามูซา สหายของอัลเคาะฎิรฺ นั้น ไม่ใช่มูซาที่เป็นรอซูลของลูกหลานอิสรออีล" อิบนุ อับบาส จึงกล่าวว่า ศัตรูของอัลลอฮฺได้กล่าวเท็จแล้ว อุบัยย์ บิน กะอฺบ์ ได้เล่าให้เราฟังว่า เขาได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ مُوْسَى قَامَ خَطِيبًا فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَسُئِلَ أَيُّ النَّاسِ أَعْلَمُ؟ قَالَ: أَنَا، فَعَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِذْ لَمْ يَرُدَّ الْعِلْمَ إِلَيْهِ، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ إِنَّ لِي عَبْدًا بِمَجْمَعِ الْبَحْرَيْنِ، هُوَ أَعْلَمُ منك. قَالَ مُوْسَى: يَا رَبِّ كَيْفَ لِيْ بِهِ؟ قَالَ: تَأْخُذُ مَعَكَ حُوْتاً فَتَجْعَلُهُ بِمِكْتَلٍ فَحَيْثُمَا فَقَدْتَ الْحُوتَ فَهُوَ ثَمَّ، فَأَخَذَ حوتاً فَجَعَلَهُ بِمِكْتَلٍ وَانْطَلَقَ مَعَه فَتَاهُ يُوْشَع بن نُوْنٍ عَلَيْهِ السَّلَام، حَتَّى إِذَا أَتَيَا الصَّخْرَةَ وَضَعَا رُؤُوْسَهُمَا فَنَامَا، وَاضْطَرَبَ الْحُوتُ فِي الْمِكْتَلِ فَخَرَجَ مِنْهُ فَسَقَطَ فِي الْبَحْرِ، فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا، وَأَمْسَكَ اللَّهُ عَنِ الْحُوتِ جِرْيَةَ الْمَاءِ، فَصَارَ عَلَيْهِ مِثْلَ الطَّاقِ. فَلَمَّا اسْتَيْقَظَ نَسِيَ صَاحِبُهُ أَنْ يُخْبِرَهُ بِالْحُوتِ، فَانْطَلَقَا بَقِيَّةَ يَوْمِهِمَا وَلَيْلَتِهِمَا، حَتَّى إِذَا كَانَ مِنَ الْغَدِ قَالَ مُوسَى لِفَتَاهُ {آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَذَا نَصَباً} ، وَلَمْ يَجِدْ مُوْسَى النَصَبَ حَتَّى جَاوَزَ الْمَكَانَ الَّذِي أَمَرَهُ اللَّهُ بِهِ، قَالَ لَهُ فَتَاهُ: {أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَآ أَنْسَانِيهُ إِلاَّ الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَباً} ، قَالَ فَكَانَ لِلْحُوتِ سَرَبًا، وَلِمُوسَى وَفَتَاهُ عَجَبًا، فَقَالَ: {ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا

عَلَى آثَارِهِمَا قَصَصاً} قَالَ، فَرَجَعَا يَقُصَّانِ أَثَرَهُمَا حَتَّى انْتَهَيَا إِلَى الصَّخْرَةِ، فَإِذَا رَجُلٌ مُسَجًّى بِثَوْبٍ، فَسَلَّمَ عَلَيْهِ مُوسَى، فَقَالَ الْخَضِرُ: وَأَنَّى بِأَرْضِكَ السَّلَامُ؟ فقال: أنا موسى، فقال: موسى بني إسرائيل؟ قال: نعم، قال أَتَيْتُكَ لِتُعَلِّمَنِي مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا {قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْراً} يَا مُوسَى، إِنِّي عَلَى عِلْمٍ مَنْ عِلْمِ اللَّهِ عَلَّمَنِيهِ لَا تَعْلَمُهُ أَنْتَ، وَأَنْتَ عَلَى عِلْمٍ مِنَ اللَّهِ عَلَّمَكَهُ اللَّهُ لَا أَعْلَمُهُ. فَقَالَ مُوسَى: {سَتَجِدُنِي إِن شَآءَ اللَّهُ صَابِراً وَلاَ أَعْصِي لَكَ أَمْرًا} ، قَالَ لَهُ الْخَضِرُ: {فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلاَ تَسْأَلْنِي عَن شَيءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا} ، فَانْطَلَقَا يَمْشِيَانِ عَلَى سَاحِلِ الْبَحْرِ، فَمَرَّتْ سَفِيْنَةٌ فَكَلَّمُوْهُمْ أَنْ يَحْمِلُوْهُمْ فَعَرَفُوْا الْخَضِرَ، فَحَمَلُوْهُمْ بِغَيْرِ نَوْلٍ، فَلَمَّا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ لَمْ يَفْجَأْ إِلَّا وَالْخَضِرُ قَدْ قَلَعَ لَوْحًا مِنْ أَلْوَاحِ السَّفِينَةِ بِالْقَدُومِ، فَقَالَ لَهُ مُوسَى: قَدْ حَمَلُونَا بِغَيْرِ نَوْلٍ فَعَمَدْتَ إِلَى سَفِينَتِهِمْ فَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا! لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا {قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْراً؟ قَالَ: لاَ تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلاَ تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا} . قَالَ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وعلى آله – فكانت الْأُولَى مِنْ مُوسَى نِسْيَانًا، قَالَ، وَجَاءَ عُصْفُورٌ، فوقع عَلَى حَرْفِ السَّفِينَةِ فَنَقَرَ فِي الْبَحْرِ نَقْرَةً أَوْ نَقْرَتَيْنِ، فقَالَ لَهُ الْخَضِرُ: مَا عِلْمِي وَعِلْمُكَ فِي عِلْمِ اللَّهِ إِلَّا مِثْلُ مَا نَقَصَ هَذَا الْعُصْفُورُ مِنْ هَذَا الْبَحْرِ، ثُمَّ خَرَجَا مِنَ السَّفِيْنَةِ فَبَيْنَمَا هُمَا يَمْشِيَانِ عَلَى السَّاحِلِ إِذْ أَبْصَرَ الْخَضِرُ غُلَامًا يَلْعَبُ مَعَ الْغِلْمَانِ فَأَخَذَ الْخَضِرُ رَأْسَهُ، فَاقْتَلَعَهُ بِيَدِهِ فَقَتَلَهُ، فَقَالَ لَهُ مُوسَى: {أَقَتَلْتَ نَفْساً زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْئاً نُّكْراً * قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْراً} ، قَالَ وَهَذِهِ أَشَدُّ مِنَ الْأُولَى، {قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي، قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي عُذْراً * فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَآ أَتَيَا أَهْلَ

قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْاْ أَن يُضَيِّفُوهُمَا، فَوَجَدَا فِيهَا جِدَاراً يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ} أي مائلاً فقَالَ الْخَضِرُ بِيَدِهِ {فَأَقَامَهُ} فقَالَ مُوسَى: قَوْمٌ أَتَيْنَاهُمْ فَلَمْ يُطْعِمُونَا وَلَمْ يُضَيِّفُونَا {لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْراً قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع عَلَيْهِ صَبْرًا} فقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَدِدْنَا أَنَّ مُوسَى كَانَ صَبَرَ حَتَّى يَقُصَّ اللَّهُ عَلَيْنَا مِنْ خَبَرِهِمَا» . قَالَ سَعِيدُ بْنُ جُبَيْرٍ: كان ابن عباس يقرأ: {وكان وراءهم مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ صَالِحَةٍ غَصْبًا} ، وَكَانَ يَقْرَأُ: {وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ كَافِرًا وَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ} »

"มูซาได้ลุกขึ้นกล่าวคุฏบะฮฺต่อหน้าลูกหลานของอิสรออีล และเขาถูกถามว่า 'ใครคือผู้ที่มีความรู้มากที่สุดในหมู่ผู้คนทั้งหลาย' มูซาตอบว่า 'ฉันเอง' อัลลอฮฺจึงตำหนิเขาเพราะมิได้อ้างอิงความรู้ว่ามาจากพระองค์ ดังนั้น อัลลอฮฺจึงประทานวะฮียฺลงมาแก่เขาว่า 'บ่าวคนหนึ่งของข้าซึ่งอยู่ ณ ที่ทะเลทั้งสองบรรจบกัน เขามีความรู้มากกว่าเจ้า' มูซาถามว่า 'โอ้ พระเจ้าของฉัน ฉันจะพบเขาได้อย่างไร' อัลลอฮฺตรัสว่า 'เจ้าจงเอาปลามาใส่ในตะกร้า (ภาชนะ) แล้วจงออกเดินทาง ที่ที่เจ้าพบว่าปลาได้หายไป ตรงนั้นเจ้าจะพบเขา' มูซาจึงนำปลามาใส่ในตะกร้าแล้วออกเดินทางพร้อมกับเด็กรับใช้ของเขาที่ชื่อ ยูชะอฺ บิน นูน عليه السلام จนกระทั่งทั้งสองไปถึงก้อนหิน ทั้งสองได้เอนศีรษะลงและหลับไป ทันใดนั้น ปลาในตะกร้าก็ดิ้นอย่างแรงจนกระเด็นออกจากตะกร้าและตกลงไปในทะเล จากนั้นมันว่ายตามทางของมันในทะเลเหมือนเป็นช่องอุโมงค์ ทั้งนี้ อัลลอฮฺทรงหยุดการไหลของน้ำตามทางที่ปลาได้ว่ายไป และทางนั้นก็เหมือนกับอุโมงค์ เมื่อมูซาตื่นขึ้น เพื่อนร่วมทางของเขาลืมบอกเรื่องปลาแก่เขา จากนั้นพวกเขาจึงพากันเดินทางต่อไปตลอดทั้งวันทั้งคืน เช้าวันรุ่งขึ้น มูซาพูดกับเด็กหนุ่มผู้รับใช้ของเขาว่า (จงนำอาหารกลางวันของเราออกมา แท้จริง เราได้ประสบกับความเหนื่อยยากจากการเดินทางของเรานี้) มูซาไม่รู้สึกเหนื่อยจนกระทั่งเขาได้ผ่านสถานที่ที่อัลลอฮฺสั่งให้เขาไปหา[170] เด็กหนุ่มผู้รับใช้ของเขาจึงพูดกับเขาว่า (ท่านมิเห็นดอกหรือ เมื่อเราพักอยู่ที่ก้อนหิน ฉันได้ลืม (ที่จะบอกท่านเรื่อง) ปลา และไม่มีผู้ใดที่ทำให้ฉันลืมมันนอกจากชัยฏอน และมันก็ไปตามทางของมันสู่ทะเลไปอย่างน่าประหลาดแท้) ร่องรอยจากการแหวกว่ายของปลานั้นคล้ายกับอุโมงค์ ทำให้มูซาและเด็กหนุ่มผู้รับใช้ของเขาประหลาดใจมาก

170. คือ ที่ที่ทะเลทั้งสองบรรจบกัน – ผู้แปล

มูซาจึงกล่าวว่า (นั่นแหละคือสิ่งที่เราต้องการ ดังนั้น ทั้งสองจึงหวนกลับไปตามร่องรอยเดิมของทั้งสอง) จากนั้นพวกเขาจึงเดินกลับตามรอยเท้าเดิมของพวกเขาจนถึงหินก้อนเดิม พวกเขาพบชายคนหนึ่งในสภาพคลุมผ้า มูซาจึงได้ทักทายเขา อัลเคาะฎิรฺกล่าวตอบว่า 'ในแผ่นดินของท่านมีการทักทายเช่นนี้ด้วยหรือ?' มูซากล่าวว่า 'ฉันคือมูซา' เขากล่าวว่า 'ท่านเป็นมูซา (รอซูล) ของลูกหลานอิสรออีลหรือ?' มูซากล่าวว่า 'ใช่' และกล่าวอีกว่า 'ฉันมาหาท่านเพื่อที่ท่านจะได้สอนฉันบางอย่างเกี่ยวกับความรู้ที่ท่านได้รับมา' อัลเคาะฎิรฺกล่าวว่า (แท้จริงท่านจะไม่สามารถความอดทนร่วมกันฉันได้) โอ้ มูซา! ฉันมีความรู้บางอย่างจากอัลลอฮฺซึ่งพระองค์ประทานแก่ฉันแต่ท่านไม่มี และเช่นกัน ท่านก็มีความรู้บางอย่างจากอัลลอฮฺซึ่งพระองค์ประทานแก่ท่านแต่ฉันไม่มี มูซาจึงกล่าวว่า 'ท่านจะพบว่าฉันเป็นผู้อดทนหากอัลลอฮฺทรงประสงค์ และฉันจะไม่ฝ่าฝืนคำสั่งของท่าน' อัลเคาะฎิรฺพูดกับเขาว่า (ดังนั้น หากท่านจะตามฉันก็อย่าได้ถามฉันถึงสิ่งใด จนกว่าฉันจะเล่าเรื่องนั้นแก่ท่าน) จากนั้น พวกเขาจึงออกเดินทางไปตามชายฝั่ง จนมีเรือลำหนึ่งผ่านมา พวกเขาทั้งสองจึงขอลูกเรือให้พวกเขาขึ้นเรือด้วย ลูกเรือรู้จักอัลเคาะฎิรฺจึงอนุญาตให้พวกเขาขึ้นเรือ เมื่อพวกเขาขึ้นไปบนเรือ ทันใดนั้นมูซาก็เห็นว่า อัลเคาะฎิรฺถอนแผ่นกระดานเรือด้วยพลั่ว มูซาจึงพูดกับเขาว่า 'คนเหล่านี้ให้เรานั่งเรือโดยไม่มีค่าตอบแทน แต่ท่านกลับเจาะเรือของพวกเขาเพื่อให้คนอยู่ในเรือจมน้ำกระนั้นหรือ? แท้จริง ท่านได้กระทำสิ่งที่เลวร้ายยิ่ง' อัลเคาะฎิรฺ จึงกล่าวว่า 'ฉันมิได้บอกหรือว่า แท้จริง ท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้' มูซา กล่าวว่า 'โปรดอย่าเอาโทษกับฉันในสิ่งที่ฉันลืม และอย่าทำให้เรื่องของฉันต้องลำบากเลย' (เล่าถึงตรงนี้แล้ว) ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็กล่าวว่า 'นี่เป็นเหตุการณ์แรกที่มูซาผิดสัญญาเพราะความหลงลืม' และมีนกตัวหนึ่งบินมาเกาะที่ขอบเรือ และจุ่มปากของมันครั้งหนึ่งหรือสองครั้งในทะเล อัลเคาะฎิรฺจึงพูดกับมูซาว่า 'ความรู้ของฉันและความรู้ของท่าน เมื่อเทียบกับความรู้ของอัลลอฮฺแล้ว ก็เหมือนกับหยดน้ำที่นกตัวนี้ได้คาบขึ้นมาจากทะเล' จากนั้นทั้งสองก็ลงจากเรือ และขณะที่พวกเขากำลังเดินอยู่บนฝั่ง อัลเคาะฎิรฺเห็นเด็กชายคนหนึ่งกำลังเล่นอยู่กับเด็กคนอื่นๆ อัลเคาะฎิรฺได้จับศีรษะของเด็กชายและดึงมันออกด้วยมือของเขาและฆ่าเขา มูซาจึงพูดกับเขาว่า 'ท่านฆ่าชีวิตบริสุทธิ์ โดยมิได้ทำผิดต่อชีวิตอื่นกระนั้นหรือ? โดยแน่นอน ท่านทำสิ่งที่ร้ายแรงยิ่ง' เขากล่าวว่า 'ฉันมิได้บอกหรือว่าแท้จริง ท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้' (เล่ามาถึงตรงนี้) ท่านนบีมุฮัมมัดก็กล่าวว่า 'เหตุการณ์ครั้งที่สองนี้ร้ายแรงกว่าครั้งแรก' เขา (มูซา) กล่าวว่า หากฉันถามสิ่งใดจากท่านหลังจากนี้ ท่านอย่าคบฉันเป็นเพื่อนร่วมทางอีกเลย แน่นอน

ท่านมีข้อแก้ตัวจากฉันพอแล้ว ดังนั้น ทั้งสองจึงออกเดินทางต่อไป จนกระทั่งเมื่อทั้งสองพบชาวเมืองหนึ่ง ทั้งสองได้ขออาหารจากชาวเมืองนั้น แต่พวกเขาปฏิเสธที่จะต้อนรับเขาทั้งสอง ต่อมาทั้งสองได้พบว่ากำแพงแห่งหนึ่งกำลังจะพังลงมา แล้วอัลเคาะฎิรฺก็ทำให้มันตรง มูซาจึงกล่าวว่า 'เรามาหาคนเหล่านี้ แต่พวกเขาไม่ได้ให้อาหารเรา และไม่ต้อนรับเราเป็นแขก (หากเจ้าประสงค์ แน่นอน เจ้าน่าจะรับค่าจ้างสำหรับมัน!)' อัลเคาะฎิรฺกล่าวว่า 'นี่คือการแยกกันระหว่างฉันกับท่าน ฉันจะบอกท่านถึงคำอธิบายในสิ่งที่ท่านไม่สามารถอดทนกับมันได้' (มาถึงตรงนี้) ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า 'เราหวังว่า ถ้ามูซาอดทนก่อนเพื่อที่อัลลอฮฺจะทรงบอกเราเกี่ยวกับเรื่องราวของทั้งสองคนนี้มากขึ้น' "

สะอีด บิน ญุบัยรฺ กล่าวว่า อิบนุ อับบาส เคยอ่านอายะฮฺนี้ว่า

« وكان أَمَا مَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ صَالِحَةٍ غَصْبًا »

"มีกษัตริย์องค์หนึ่งอยู่ข้างหน้าพวกเขาที่จะยึดเรือที่มีสภาพดีทุกลำด้วยกำลัง"

และได้เคยอ่านอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

« وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ كَافِرًا وَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ »

"สำหรับเด็กชายคนนั้น เขาคือผู้ปฏิเสธศรัทธา แต่พ่อแม่ของเขาเป็นผู้ศรัทธา"[171]

จากนั้น (ในรายงานอื่น) อัลบุคอรี ได้บันทึกเรื่องราวที่คล้ายกันซึ่งระบุว่า : ...มูซาได้ออกเดินทางพร้อมกับเด็กหนุ่มผู้รับใช้คือ ยูชะอฺ บิน นูน โดยนำปลาไปกับพวกเขาด้วย เมื่อไปถึงบริเวณหิน พวกเขาก็หยุดพักที่นั่น และมูซาก็เอนกายหลับไป ที่ฐานของหินมีน้ำพุที่เรียกว่า "อัลฮายาต" หากน้ำของมันสัมผัสสิ่งใดแล้ว จะทำให้สิ่งนั้นมีชีวิต น้ำบางส่วนสัมผัสกับปลา มันจึงเริ่มเคลื่อนไหวและกระโดดออกจากตะกร้าและลงสู่ทะเล เมื่อเขาตื่นขึ้น มูซาพูดกับเด็กหนุ่มผู้รับใช้ของเขาว่า ﴾ **จงนำอาหารกลางวันของเราออกมาให้เรา** ﴿ จากนั้นนักรายงานก็ได้เล่าส่วนที่เหลือของฮะดีษ และมีนกตัวหนึ่งมาเกาะที่ขอบเรือและจุ่มปากของมันลงในทะเล อัลเคาะฎิรฺจึงพูดกับมูซาว่า "ความรู้ของฉัน ความรู้ของท่าน และความรู้ของสรรพสิ่งทั้งมวล เมื่อเทียบกับความรู้ของอัลลอฮฺแล้ว ก็เหมือนหยดน้ำที่นกตัวนี้นำขึ้นมาจากทะเล" จากนั้นเขาก็เล่าฮะดีษส่วนที่เหลือจนจบ[172]

171: ฟัตฮุลบารี 8/262

172. ฟัตฮุลบารี 8/276

﴿قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَن شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾﴾

66. มูซาได้กล่าวแก่เขาว่า ขอให้ฉันติดตามท่านได้หรือไม่เพื่อที่ท่านจะได้สอนฉันจากความรู้ที่ท่านได้รับมาเพื่อเป็นทางนำ

67. เขากล่าวว่า แท้จริง ท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้

68 แล้วท่านจะอดทนกับสิ่งที่ท่านไม่มีความรอบรู้ได้อย่างไร

69. เขา (มูซา) กล่าวว่า หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ ท่านจะพบว่าฉันเป็นผู้อดทน และฉันจะไม่ฝ่าฝืนคำสั่งของท่าน

70. เขากล่าวว่า ดังนั้น หากท่านจะตามฉันก็อย่าได้ถามฉันถึงสิ่งใดจนกว่าฉันจะเล่าเรื่องนั้นแก่ท่าน

มูซา عليه السلام พบกับ อัลเคาะฎิรฺ عليه السلام และติดตามเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราถึงสิ่งที่มูซาพูดกับชายผู้มีความรู้คนนั้นซึ่งก็คืออัลเคาะฎิรฺ ซึ่งเป็นบุคคลที่อัลลอฮฺทรงให้ความรู้ในสิ่งที่พระองค์ไม่ได้ให้แก่มูซา เช่นเดียวกับที่พระองค์ทรงให้ความรู้แก่มูซาในสิ่งที่พระองค์ไม่ได้ให้แก่อัลเคาะฎิรฺ ﴿ **มูซาได้กล่าวแก่เขาว่า ขอให้ฉันติดตามท่านได้หรือไม่** ﴾ นี่เป็นคำถามที่สุภาพโดยไม่ให้ความรู้สึกว่าเป็นการบังคับ และนี่คือลักษณะคำถามที่ผู้แสวงหาความรู้ควรใช้ถามผู้รู้ أَتَّبِعُكَ หมายถึง ฉันขอเดินทางร่วมกับท่านและติดตามท่าน ﴿ **เพื่อที่ท่านจะได้สอนฉันจากความรู้ที่ท่านได้รับมาเพื่อเป็นทางนำ** ﴾ ความหมายคือ โปรดสอนบางสิ่งแก่ฉันจากสิ่งที่อัลลอฮฺได้ให้ความรู้แก่ท่าน เพื่อที่ฉันจะได้รับคำแนะนำและเรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์และการงานที่ดี ดังนั้น ณ ตรงนี้ อัลเคาะฎิรฺ ก็ได้กล่าวแก่มูซาว่า ﴿ **แท้จริง ท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้** ﴾ หมายถึง ท่านจะไม่สามารถติดตามฉันได้ เมื่อท่านเห็นฉันทำสิ่งที่ผิดบทบัญญัติของท่าน

เพราะฉันมีความรู้จากอัลลอฮฺที่พระองค์ไม่ได้สอนท่าน และท่านก็มีความรู้จากอัลลอฮฺที่พระองค์ไม่ได้สอนฉัน เราแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบต่ออัลลอฮฺในเรื่องซึ่งอีกฝ่ายไม่ต้องรับผิดชอบ และท่านจะไม่สามารถติดตามฉันได้ ﴾ **แล้วท่านจะอดทนกับสิ่งที่ท่านไม่มีความรอบรู้ได้อย่างไร** ﴿ เพราะฉันรู้ว่าท่านจะคัดค้านฉันอย่างมีเหตุผล แต่ท่านไม่มีความรู้ในฮิกมะฮฺและประโยชน์ที่ซ่อนเร้น ซึ่งฉันรู้ดีแต่ท่านไม่รู้ ﴾ **เขา (มูซา) กล่าวว่า หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ท่านจะพบว่าฉันเป็นผู้อดทน** ﴿ ต่อการกระทำของท่านที่ฉันจะได้เห็น ﴾ **และฉันจะไม่ฝ่าฝืนคำสั่งของท่าน** ﴿ หมายความว่า ฉันจะไม่ต่อต้านท่านในเรื่องใด ดังนั้น อัลเคาะฎิรฺ عليه السلام ได้กำหนดเงื่อนไขแก่มูซา ﴾ **เขากล่าวว่า ดังนั้น หากท่านจะตามฉันก็อย่าได้ถามฉันถึงสิ่งใด** ﴿ หมายถึง เริ่มถามก่อน ﴾ **จนกว่าฉันจะเล่าเรื่องนั้นแก่ท่าน** ﴿ หมายถึง จนกว่าฉันจะบอกท่านก่อนที่ท่านจะถามฉัน

﴿ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾ ﴾

71. ดังนั้น ทั้งสองจึงออกเดินทาง จนกระทั่งเมื่อทั้งสองลงเรือ เขา (อัลเคาะฎิรฺ) ได้เจาะรูมัน เขา (มูซา) จึงกล่าวว่า "ท่านเจาะรูมันเพื่อให้ผู้ที่อยู่ในเรือจมน้ำกระนั้นหรือ แท้จริง ท่านได้กระทำสิ่งที่เลวร้ายยิ่ง"

72. เขากล่าวว่า "ฉันมิได้บอกท่านแล้วหรือว่า ท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้"

73. เขา (มูซา) กล่าวว่า "โปรดอย่าเอาโทษกับฉันในสิ่งที่ฉันลืม และอย่าทำให้เรื่องของฉันต้องลำบากเลย"

การเจาะเรือ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า มูซาและอัลเคาะฎิรฺ สหายของเขา ได้ตกลงกันโดยที่อัลเคาะฎิรฺได้กำหนดเงื่อนไขว่ามูซาต้องไม่ถามเขาเกี่ยวกับสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วยจนกว่าอัลเคาะฎิรฺจะเป็นฝ่ายบอกก่อนด้วยตนเอง จากนั้นพวกเขาได้ลงเรือลำหนึ่งดังที่ได้เคยอธิบายไว้ในฮะดีษที่ยกมา

ข้างต้นว่า ลูกเรือจำอัลเคาะฎิรฺได้และอนุญาตให้พวกเขาขึ้นเรือโดยไม่เสียค่าจ้าง เพื่อให้เกียรติอัลเคาะฎิรฺ เมื่อเรือพาพวกเขาออกไปในทะเลและแล่นอยู่ไกลจากฝั่ง อัลเคาะฎิรฺก็ลุกขึ้นและทำให้เรือเป็นรูโดยดึงแผ่นไม้แผ่นหนึ่งออกมาแล้วซ่อมใหม่อีกครั้ง มูซา ﵇ ไม่สามารถยับยั้งตนเองมิให้คัดค้านเขา จึงกล่าวว่า ﴾ **ท่านเจาะรูมันเพื่อให้ผู้ที่อยู่ในเรือจมน้ำกระนั้นหรือ** ﴿ ตัวลาม (ที่แปลว่าเพื่อ) ในที่นี้ (لِتُغْرِقَ) เป็นการบอกผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (لَامُ الْعَاقِبَةِ) มิใช่ลามที่บอกถึงจุดประสงค์ของการกระทำ (لَامُ التَّعْلِيْلِ)

﴾ **แท้จริง ท่านได้กระทำสิ่งที่เลวร้ายยิ่ง** ﴿ เกี่ยวกับคำว่า إِمْرًا มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง สิ่งชั่วร้าย[173] กอตาดะฮฺ กล่าวว่าหมายถึง สิ่งที่แปลกประหลาด[174] จากนั้น อัลเคาะฎิรฺได้เตือนความจำมูซาถึงเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ก่อนหน้านี้ เขากล่าวว่า ﴾ **ฉันมิได้บอกท่านแล้วหรือว่าท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้** ﴿ หมายถึง สิ่งนี้ที่ฉันจงใจกระทำเป็นหนึ่งในสิ่งที่ฉันบอกท่านว่าอย่าคัดค้านฉันเพราะท่านไม่รู้เรื่องราวทั้งหมด และมีเหตุผลและจุดประสงค์ที่ท่านไม่รู้ มูซาจึงกล่าวว่า ﴾ **โปรดอย่าเอาโทษกับฉันในสิ่งที่ฉันลืม และอย่าทำให้เรื่องของฉันต้องลำบากเลย** ﴿ หมายถึง อย่าเข้มงวดกับฉันเลย ดังนั้น ในฮะดีษที่อ้างถึงข้างต้นที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า "ในเหตุการณ์แรกนั้น มูซาเผลอถามอัลเคาะฎิรฺเพราะเขาลืมสัญญา"[175]

﴿ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمًا فَقَتَلَهُۥ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ۝٧٤ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا ۝٧٥ قَالَ إِن سَأَلْتُكَ عَن شَىْءٍۭ بَعْدَهَا فَلَا تُصَٰحِبْنِى قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّى عُذْرًا ۝٧٦ ﴾

74. **จากนั้นเขาทั้งสองจึงออกเดินทางต่อไปจนกระทั่งเมื่อทั้งสองพบเด็กคนหนึ่ง เขา (เคาะฎิรฺ) จึงฆ่าเด็กคนนั้น เขา (มูซา) กล่าวว่า "ท่านฆ่าชีวิตบริสุทธิ์ซึ่งมิได้ละเมิดชีวิตอื่นกระนั้นหรือ? แท้จริง ท่านได้ทำสิ่งที่เลวร้ายยิ่ง"**

173. อัฏฏอบารี 18/72
174. อัฏฏอบารี 18/72
175. ฟัตฮุลบารี 8/262

75. เขา (อัลเคาะฎิรฺ) กล่าวว่า "ฉันมิได้บอกท่านหรือว่าท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้"

76. เขา (มูซา) กล่าวว่า "หากฉันถามท่านถึงสิ่งใด ๆ หลังจากนี้ ท่านก็อย่าได้ให้ฉันร่วมทางอีกเลย แท้จริง ท่านมีข้อแก้ตัวจากฉันพอแล้ว"

เหตุการณ์ที่อัลเคาะฎิรฺคร่าชีวิตเด็ก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **จากนั้นเขาทั้งสองจึงออกเดินทางต่อไป** ﴿ หลังจากเหตุการณ์เจาะเรือ ﴾ **จนกระทั่งเมื่อทั้งสองพบเด็กคนหนึ่ง เขา (เคาะฎิรฺ) จึงฆ่าเด็กคนนั้น** ﴿ ได้เคยอธิบายก่อนหน้านี้ว่าเด็กคนนี้กำลังเล่นกับเด็กคนอื่นๆ ในเมืองหนึ่ง และอัลเคาะฎิรฺจงใจแยกเขาออกมาจากเด็กคนอื่น เขาเป็นเด็กที่หน้าตาดีที่สุด หล่อเหลาและสง่างามที่สุดในบรรดาพวกเขาทั้งหมด และอัลเคาะฎิรฺก็ฆ่าเขา ครั้นมูซาเห็นเหตุการณ์นี้ เขาก็คัดค้านอย่างรุนแรงกว่ากรณีแรก และรีบกล่าวอย่างร้อนรนว่า ﴾ **ท่านฆ่าชีวิตบริสุทธิ์** ﴿ หมายถึง เด็กที่ยังไม่ได้ทำบาปหรือทำความผิดใดๆ แต่ท่านกลับฆ่าเขา ﴾ **ซึ่งมิได้ละเมิดชีวิตอื่น** ﴿ คือ โดยไม่มีเหตุผลในการฆ่าเขา ﴾ **แท้จริง ท่านได้ทำสิ่งที่เลวร้ายยิ่ง** ﴿ แปลว่า สิ่งที่ชั่วร้ายอย่างชัดเจน ﴾ **เขา (อัลเคาะฎิรฺ) กล่าวว่า "ฉันมิได้บอกท่านหรือว่า ท่านจะไม่สามารถอดทนร่วมกับฉันได้"** ﴿ เขาได้เน้นย้ำให้นึกถึงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรก ดังนั้น มูซาจึงพูดกับเขาว่า ﴾ **"หากฉันถามท่านถึงสิ่งใด ๆ หลังจากนี้** ﴿ หมายความว่า ถ้าฉันคัดค้านสิ่งใดที่ท่านทำหลังจากนี้ ﴾ **ท่านก็อย่าได้ให้ฉันร่วมทางอีกเลย แท้จริง ท่านมีข้อแก้ตัวจากฉันพอแล้ว"** ﴿ ความหมายคือ ท่านยอมรับคำขอโทษครั้งแล้วครั้งเล่า อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส จากอุบัยยฺ บิน กะอบฺ ว่า "เมื่อใดก็ตามที่ท่านรอซูลุลลอฮฺกล่าวถึงคนหนึ่งคนใด" แล้วขอดุอาอฺให้แก่เขา ท่านจะเริ่มด้วยการขอให้ตัวเองก่อน วันหนึ่งท่านได้กล่าวว่า "ขอความเมตตาของอัลลอฮฺจงมีแด่เราและมูซา ถ้าเขาอดทนอยู่กับสหายของเขา (อัลเคาะฎิรฺ) เขาจะได้เห็นสิ่งอัศจรรย์มากมาย แต่เขากลับกล่าวแก่สหายเขาว่า **'หากฉันถามท่านถึงสิ่งใด ๆ หลังจากนี้ ท่านก็อย่าได้ให้ฉันร่วมทางอีกเลย แท้จริง ท่านมีข้อแก้ตัวจากฉันพอแล้ว'** "[176]

176. อัฏฏอบารี 18/77

﴿ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَّ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ ﴾

77. จากนั้นทั้งสองจึงออกเดินทางต่อไป จนกระทั่งเมื่อทั้งสองมายังชาวเมืองหนึ่ง ทั้งสองได้ขออาหารจากชาวเมืองนั้น แต่พวกเขาปฏิเสธที่จะต้อนรับเขาทั้งสอง ต่อมาเขาทั้งสองได้พบกำแพงแห่งหนึ่งกำลังจะพังลงมา แล้วเขา (อัลเคาะฎิรฺ) ก็ซ่อมมันให้ตรง เขา (มูซา) กล่าวว่า "ถ้าท่านประสงค์ แน่นอน ท่านน่าจะเอาค่าแรงเป็นการตอบแทนสำหรับมัน"

78. เขากล่าวว่า "นี่คือ การแยกกันระหว่างฉันกับท่าน ฉันจะบอกท่านเกี่ยวกับคำอธิบายสิ่งที่ท่านไม่สามารถอดทนกับมันได้"

เหตุการณ์การซ่อมกำแพง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **จากนั้นทั้งสองจึงออกเดินทางต่อไป** ﴿ หลังจากเกิดสองเหตุการณ์ที่ผ่านมา ﴾ **จนกระทั่งเมื่อทั้งสองมายังชาวเมืองหนึ่ง** ﴿ อิบนุ ญะรีรฺ รายงานจาก อิบนุ ซีรีน ว่า คือเมืองอัลอัยละฮฺ[177] ดังที่มีระบุในฮะดีษว่า "จนกระทั่งพวกเขามาถึงเมืองหนึ่งซึ่งชาวเมืองมีลักษณะตระหนี่"[178] ﴾ **ทั้งสองได้ขออาหารจากชาวเมืองนั้น แต่พวกเขาปฏิเสธที่จะต้อนรับเขาทั้งสอง ต่อมาเขาทั้งสองได้พบกำแพงแห่งหนึ่งกำลังจะพังลงมา แล้วเขา (อัลเคาะฎิรฺ) ก็ซ่อมมันให้ตรง** ﴿ หมายความว่าเขาซ่อมมันให้ตั้งตรงตามเดิม ดังที่มีระบุในฮะดีษว่า เขาดันกำแพงให้ตรงด้วยมือของเขาเอง และค้ำมันจนตั้งตรงอีกครั้งซึ่งเป็นเรื่องที่มหัศจรรย์อย่างหนึ่งเมื่อถึงตอนนี้ ﴾ **เขา (มูซา)** ﴿ กล่าวว่า ﴾ **ถ้าท่านประสงค์ แน่นอน ท่านน่าจะเอาค่าแรงเป็นการตอบแทนสำหรับมัน** ﴿ หมายความว่า เพราะพวกเขาไม่ให้การต้อนรับเราในฐานะแขก ท่านไม่ควรทำงานให้พวกเขาโดยไม่มีค่าตอบแทนใดๆ อัลเคาะฎิรฺ จึงกล่าวว่า

177. อัฏฏอบารี 18/78

178. อะหฺมัด 5/119

﴿ **นี่คือ การแยกกันระหว่างฉันกับท่าน** ﴾ กล่าวคือ เนื่องจากท่านเองที่สัญญาหลังจากที่เด็กคนนั้นถูกฆ่าตายว่าถ้าท่านถามอะไรฉันหลังจากนั้น ท่านจะไม่ร่วมเดินทางกับฉันอีกต่อไป ดังนั้น นี่คือการแยกทางระหว่างฉันและท่าน ﴿ **ฉันจะบอกท่านเกี่ยวกับคำอธิบายสิ่งที่ท่านไม่สามารถอดทนกับมันได้** ﴾

﴿ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ ﴾

79. ส่วนเรือลำนั้นมันเป็นของบรรดาผู้ยากจนที่ทำงานอยู่ในทะเล ฉันตั้งใจจะทำให้มันมีตำหนิ เพราะเบื้องหลังพวกเขานั้นมีกษัตริย์องค์หนึ่งซึ่งคอยยึดเรือทุกลำโดยใช้กำลัง

อธิบายสาเหตุของการเจาะเรือ

นี่คือคำอธิบายสิ่งที่มูซาไม่เข้าใจจนทำให้เขาคัดค้านการกระทำดังกล่าว โดยที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเปิดเผยฮิกมะฮฺหรือเหตุผลที่ซ่อนอยู่ให้อัลเคาะฎิรฺได้รู้ เขาจึงกล่าวว่า ﴿ **ฉันตั้งใจจะทำให้มันมีตำหนิ** ﴾ เพราะพวกเขาต้องเดินเรือผ่านกษัตริย์องค์หนึ่งซึ่งเป็นผู้กดขี่ และ ﴿ **คอยยึดเรือทุกลำ** ﴾ คือ เรือที่มีสภาพดี ﴿ **โดยใช้กำลัง** ﴾ ดังนั้น ฉันจึงสร้างรอยตำหนิที่เรือเพื่อป้องกันไม่ให้กษัตริย์ยึดเรือลำนี้ โดยทำให้ดูเหมือนมีข้อบกพร่อง เพื่อให้เจ้าของเรือที่ยากจนได้ใช้ประโยชน์จากเรือลำนั้น เนื่องจากพวกเขาไม่มีทรัพย์สินอื่นใดอีก และมีรายงานว่าเจ้าของเรือเป็นเด็กกำพร้า

﴿ وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ ﴾

80. "และส่วนเรื่องของเด็กนั้น พ่อแม่ของเขาเป็นผู้ศรัทธา เราจึงกลัวว่าเขาจะเคี่ยวเข็ญให้ทั้งสองตกอยู่ในการละเมิดและปฏิเสธศรัทธา"

81. "ดังนั้น เราจึงปรารถนาว่าพระผู้เป็นเจ้าของทั้งสองจะทรงเปลี่ยนลูกที่ดีกว่าให้แก่ทั้งสอง มีความบริสุทธิ์กว่าและใกล้ชิดต่อความเมตตา (แก่ทั้งสอง)"

อธิบายเหตุผลที่คร่าชีวิตเด็ก

อิบนุ อับบาส ได้รายงานจาก อุบัยยฺ บิน กะอบฺ ว่าท่านนบีกล่าวว่า "เด็กชายที่อัลเคาะฎิรฺสังหารนั้นถูกกำหนดให้เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาตั้งแต่แรก" รายงานโดย อิบนุ ญะรีรฺ จากอิบนุ อับบาส[179] ดังนั้น เขา (อัลเคาะฎิรฺ) จึงกล่าวว่า ﴿ **พ่อแม่ของเขาเป็นผู้ศรัทธา เราจึงกลัวว่าเขาจะเคี่ยวเข็ญให้ทั้งสองตกอยู่ในการละเมิดและปฏิเสธศรัทธา** ﴾ กล่าวคือ ความรักที่พวกเขามีต่อเด็กอาจทำให้พวกเขายอมเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาตามลูกชาย กอตาดะฮฺได้กล่าวว่า "พ่อแม่ของเขาดีใจอย่างยิ่งเมื่อเขาเกิดมาและเสียใจเมื่อเขาถูกฆ่าตาย ถ้าเขายังมีชีวิตอยู่เขาจะเป็นสาเหตุของความหายนะของทั้งสอง ดังนั้น ขอเราจงพอใจกับพระกำหนดของอัลลอฮฺ เพราะการกำหนดของอัลลอฮฺสำหรับผู้ศรัทธาในสิ่งที่เขาไม่ชอบ นั้นดีสำหรับเขามากกว่าการกำหนดของพระองค์ในสิ่งที่เขาชอบ"[180] ดังที่มีฮะดีษเศาะฮีฮฺ

« لَا يَقْضِي اللَّهُ لِلْمُؤْمِنِ قَضَاءً إِلَّا كَانَ خَيْرًا لَهُ »

"อัลลอฮฺจะไม่กำหนดสิ่งใดสำหรับผู้ศรัทธา เว้นแต่จะเป็นสิ่งดีสำหรับเขา"[181]

หรือดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ﴾

"และอาจเป็นไปได้ว่า พวกเจ้าเกลียดสิ่งหนึ่งทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นเป็นสิ่งดีแก่พวกเจ้า"[182]

﴿ **ดังนั้น เราจึงปรารถนาว่าพระผู้เป็นเจ้าของทั้งสองจะทรงเปลี่ยนลูกที่ดีกว่าให้แก่ทั้งสอง มีความบริสุทธิ์กว่าและใกล้ชิดเมตตากว่า** ﴾ หมายถึง เด็กที่ดีกว่าคนนี้ และใกล้ชิดเมตตาต่อทั้งสองมากกว่าเด็กคนนี้ นี่คือทัศนะของอิบนุ ญุร็อยจญ์[183]

---

179. อัฏฏอบารี 18/85
180. อัฏฏอบารี 18/86
181. อะหฺมัด 3/117
182. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 216
183. อัฏฏอบารี 18/86, 87

﴿ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾ ﴾

82. "และส่วนกำแพงนั้น เป็นของเด็กกำพร้าสองคนที่อยู่ในเมืองนี้ และใต้กำแพงนั้นมีขุมทรัพย์ของเขาทั้งสอง และบิดาของเด็กทั้งสองก็เป็นคนดี ดังนั้น พระผู้เป็นเจ้าของท่านทรงประสงค์ให้เด็กทั้งสองบรรลุความเป็นผู้ใหญ่ และให้ทั้งสองเอาขุมทรัพย์ของทั้งสองออกมา อันเป็นความเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้าของท่าน และฉันมิได้ทำสิ่งนั้นตามความพอใจของฉัน นั่นคือคำอธิบายสิ่งที่ท่านไม่สามารถอดทนต่อมันได้"

อธิบายเหตุผลที่ซ่อมกำแพงให้ตรง โดยไม่มีค่าตอบแทน

อายะฮฺนี้เป็นหลักฐานว่าคำว่า القرية "หมู่บ้าน" อาจใช้เพื่ออ้างถึงเมือง เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสก่อนหน้าอายะฮฺนี้ว่า ﴿ حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ **"จนกระทั่งเมื่อทั้งสองมายังชาวเมืองหนึ่ง"** ﴾ แต่ในอายะฮฺนี้ พระองค์ตรัสว่า ﴿ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ **"มันเป็นของเด็กกำพร้าสองคนที่อยู่ในเมืองนี้"** ﴾ เช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴾

"และกี่เมืองมาแล้วที่มันมีพลังเข้มแข็งกว่าเมืองของเจ้า ซึ่งมันขับไสเจ้าออกไป (โอ้มุฮัมมัด) เราได้ทำลายล้างพวกเขา ดังนั้น สำหรับพวกเขาจึงไม่มีผู้ช่วยเหลือ"[184]

และอายะฮฺ

184. ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 13

﴿ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴾

"และพวกเขากล่าวว่า ทำไมอัลกุรอานนี้จึงไม่ถูกประทานลงมาให้แก่ชายผู้มีความสำคัญแห่งสองเมืองนี้"[185]

หมายถึง เมืองมักกะฮฺ และเมืองฏออิฟ

ส่วนความหมายของอายะฮฺข้างต้นคือ "ฉันซ่อมแซมกำแพงนี้เพราะมันเป็นของเด็กกำพร้าสองคนในเมืองนี้ และใต้นั้นมีสมบัติบางอย่างที่เป็นของพวกเขา" อิกริมะฮฺ, กอตาดะฮฺและอีกหลายท่านได้กล่าวว่า "ใต้นั้นมีทรัพย์สมบัติฝังไว้สำหรับเด็กทั้งสอง"[186] ซึ่งเป็นความหมายที่ชัดเจนจากบริบทของอายะฮฺ และเป็นทัศนะที่อิบนุ ญะรีรฺ เลือกเช่นกัน

﴾ **และบิดาของเด็กทั้งสองก็เป็นคนดี** ﴿ เป็นหลักฐานว่าลูกหลานของคนดีจะได้รับการปกป้องรักษา ความบารอกัตของอิบาดะฮฺของเขาจะครอบคลุมไปถึงลูกหลานในโลกนี้และในปรโลก ซึ่งจะเกิดขึ้นด้วยชะฟาอะฮฺให้แก่พวกเขา และการยกสถานะของพวกเขาขึ้นสู่ระดับสูงสุดในสวรรค์ เพื่อที่เขาจะได้มีความสุขกับลูกหลาน นี่คือสิ่งที่ถูกระบุไว้ในอัลกุรอานและได้รับการรายงานในซุนนะฮฺ สะอีด บิน ญุเบรฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า "เด็กกำพร้าทั้งสองได้รับการปกป้องคุ้มครองเนื่องจากบิดาของพวกเขาเป็นคนดี แม้ว่าไม่มีรายงานว่าเด็กทั้งสองเป็นคนดีก็ตาม"[187] ﴾ **ดังนั้น พระผู้เป็นเจ้าของท่านทรงประสงค์ให้เด็กทั้งสองบรรลุความเป็นผู้ใหญ่ และให้ทั้งสองเอาขุมทรัพย์ของทั้งสองออกมา** ﴿ การที่อ้างพระประสงค์ของอัลลอฮฺ ณ ตรงนี้ เนื่องจากไม่มีใครสามารถทำให้เด็กทั้งสองเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้ยกเว้นอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว และได้กล่าวในกรณีของเด็กที่ถูกฆ่าว่า ﴾ **ดังนั้น เราจึงปรารถนาว่าพระผู้เป็นเจ้าของทั้งสองจะทรงเปลี่ยนลูกที่ดีกว่าให้แก่ทั้งสอง** ﴿ และกล่าวในกรณีเรือที่ถูกเจาะว่า ﴾ **ฉันตั้งใจจะทำให้มันมีตำหนิ** ﴿ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรู้ดียิ่ง

อัลเคาะฎิรฺ คือนบีหรือไม่?

คำพูดของอัลเคาะฎิรฺ ﴾ **อันเป็นความเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้าของท่าน และฉันมิได้ทำสิ่งนั้นตามความพอใจของฉัน** ﴿ สามสิ่งนี้ที่ฉันได้กระทำนั้น มาจากความเมตตาของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มีต่อผู้ที่เราได้กล่าวถึงนั่นคือ เจ้าของเรือ พ่อแม่ของเด็กชาย และเด็กชายกำพร้าสองคนซึ่งเป็นลูกคนดี โดยที่ฉันมิได้ทำสิ่งเหล่านี้ตามความพอใจของฉัน แต่ฉันได้รับบัญชาให้

---

185. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 31
186. อัฏฏอบารี 18/90
187. อัฏฏอบารี 18/90

ทำตามที่กำหนดไว้เท่านั้น นี่เป็นหลักฐานของบรรดาผู้ที่กล่าวว่า อัลเคาะฎิรฺ ﷺ นั้นเป็นนบี เช่นเดียวกับอายะฮฺก่อนหน้านี้ที่ว่า ﴾ **แล้วทั้งสองได้พบบ่าวคนหนึ่งจากปวงบ่าวของเรา ที่เราได้ประทานความเมตตาจากเราให้แก่เขา และเราได้สอนความรู้จากเราให้แก่เขา** ﴿

เหตุใดเขาจึงถูกเรียกว่า อัลเคาะฎิรฺ

อิมามอะหมัด บันทึกรายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวเกี่ยวกับอัลเคาะฎิรฺ ว่า

« إِنَّمَا سُمِّيَ خَضِرًا لأَنَّهُ جَلَسَ عَلَى فَرْوَةٍ بَيْضَاءَ، فَإِذَا هِيَ تَهْتَزُّ مِنْ تَحْتِهِ خَضْرَاءَ »

"เขาถูกขนานนามว่า اَلْخَضِرُ (อัลเคาะฎิรฺ)[188] เพราะเขานั่งบนฟัรฺวะฮฺ (สนามหญ้า) ที่ขาวโพลน (เหี่ยวแห้ง) ทันใดนั้นมันก็สั่นไหวและเปลี่ยนเป็นเขียวขจีอยู่ใต้ตัวเขา"[189]

อิมามอะหมัด ยังได้บันทึกฮะดีษนี้จากอับดุรร็อซซาก[190] นอกจากนี้มีฮะดีษที่ได้รับการบันทึกไว้ในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี ซึ่งเป็นรายงานจากฮัมมาม จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

« إِنَّمَا سُمِّيَ الخَضِرَ لأَنَّهُ جَلَسَ عَلَى فَرْوَةٍ، فَإِذَا هِيَ تَهْتَزُّ مِنْ تَحْتِهِ خَضْرَاءَ »

"เขาถูกขนานนาม الخضر (อัลเคาะฎิรฺ) เพราะเมื่อเขานั่งบนฟัรฺวะฮฺ (สนามหญ้า) ทันใดนั้นมันจะสั่นไหวและเปลี่ยนเป็นเขียวขจีใต้ตัวเขา"[191]

ความหมายของ ฟัรฺวะฮฺ ในที่นี้คือ สนามหญ้าหรือต้นพืชที่เหี่ยวแห้ง นี่คือทัศนะของอับดุรร็อซซาก[192] อีกหนึ่งทัศนะกล่าวว่า หมายถึง บนพื้นดิน

อัลเคาะฎิรฺ กล่าวอีกว่า ﴾ **นั่นคือคำอธิบายสิ่งที่ท่านไม่สามารถอดทนต่อมันได้** ﴿ หมายถึง นี่คือคำอธิบายสิ่งที่ทำให้ท่านหนักใจและไม่สามารถอดทนรอให้ฉันอธิบายให้ฟัง และเมื่อเขาได้อธิบาย ชี้แจงให้กระจ่างและแก้ความสับสนแล้ว เขาจึงกล่าวว่า مَا لَمْ تَسْطِعْ กล่าวคือ ในแง่ของการใช้ภาษาเขาได้ใช้กริยาในรูปแบบที่อ่อนโยนกว่า เพราะเรื่องต่างๆ ได้รับการอธิบายแล้ว

---

188. แปลว่า เขียวขจี – *ผู้แปล*
189. อะหฺมัด 2/312
190. อะหฺมัด 2/318
191. ฟัตฮุลบารี 6/499
192. อะหฺมัด 2/318

แต่ก่อนหน้าที่อัลเคาะฎิรฺจะอธิบายเหตุผล เขากล่าวว่า سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا **﴿ ฉันจะบอกท่านเกี่ยวกับคำอธิบายสิ่งที่ท่านไม่สามารถอดทนกับมันได้ ﴾** เนื่องจากขณะนั้นเรื่องดังกล่าวยังสับสนและยากที่จะเข้าใจ คำที่ใช้จึงเป็นรูปแบบที่เข้มข้นกว่า ความรุนแรงของรูปแบบวาจาที่ใช้สะท้อนถึงความรุนแรงของความรู้สึกสับสน การใช้ภาษาตรงนี้เหมือนอายะฮฺ

﴿ فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ ﴾

"ดังนั้น พวกเขา (ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์) ไม่สามารถจะข้ามมันได้ (คือไม่สามารถขึ้นมาบนหน้าแผ่นดินได้)"[193]

﴿ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴾

"และไม่สามารถจะขุดโพรงผ่านมาได้ (ซึ่งยากยิ่งกว่าการขึ้นมาบนหน้าแผ่นดิน)"[194]

ดังนั้น ความเข้มข้นของรูปแบบภาษาที่ใช้สะท้อนถึงความยากลำบากของการกระทำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายละเอียดปลีกย่อยของความหมาย *วัลลอฮุอะอฺลัม (และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง)*

หากจะถามว่าเกิดอะไรขึ้นกับเด็กหนุ่มผู้รับใช้มูซาที่ปรากฏตัวในตอนต้นของเรื่องแต่ไม่ได้รับการเอ่ยถึงในภายหลัง? คำตอบคือวัตถุประสงค์ของเรื่องราวคือต้องการสื่อถึงสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างมูซาและอัลเคาะฎิรฺ ส่วนเด็กหนุ่มผู้รับใช้ของมูซานั้นก็ไปด้วยกันกับเขาโดยปริยาย โดยฮะดีษเศาะฮีฮฺและฮะดีษอื่นๆ ก่อนหน้านี้ก็ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเขาคือ ยูชะอฺ บิน นูน ผู้ซึ่งเป็นผู้นำของกลุ่มชนบนีอิสรออีล หลังจากมูซา عليه السلام ได้เสียชีวิตลง

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾ إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ ﴾

83. และพวกเขาถามเจ้าเกี่ยวกับซุลก็อรฺนัยน์ จงกล่าวเถิด "ฉันจะเล่าเรื่องของเขาแก่พวกท่าน"

84. แท้จริง เราได้ทำให้เขามีอำนาจในแผ่นดิน และเราได้ให้ปัจจัยแก่เขาจากทุกๆ สิ่ง

193. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ อายะที่ 97
194. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ อายะที่ 97

เรื่องราวของ ซุลก็อรฺนัยน์

อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวแก่นบีของพระองค์ว่า ﴾ **และพวกเขาถามเจ้า** ﴿ โอ้ มุฮัมมัด ﴾ **เกี่ยวกับซุลก็อรฺนัยน์** ﴿ เกี่ยวกับเรื่องราวของเขา ซึ่งเราได้อธิบายแล้วว่าบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในมักกะฮฺได้ส่งคนไปถามชาวคัมภีร์ เกี่ยวกับข้อมูลที่พวกเขาจะนำไปทดสอบท่านนบี ﷺ ชาวคัมภีร์บอกว่า "จงถามเขาเกี่ยวกับชายคนหนึ่งที่เดินทางไปทั่วโลก และเกี่ยวกับชายหนุ่มกลุ่มหนึ่งที่ไม่มีใครรู้ว่าพวกเขาทำอะไร และเกี่ยวกับวิญญาณ" จากนั้นซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ จึงถูกประทานลงมา

ซุลก็อรฺนัยน์ คือ ผู้ที่มีอำนาจยิ่งใหญ่

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง เราได้ทำให้เขามีอำนาจในแผ่นดิน** ﴿ หมายถึงเราได้ให้อำนาจอันยิ่งใหญ่แก่เขาเพื่อที่เขาจะได้มีทุกสิ่งที่กษัตริย์พึงมีได้ ทั้งกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และอารยธรรมความเจริญ จึงทำให้เขามีอำนาจเหนือดินแดนต่างๆ ทางตะวันออกและตะวันตก เมืองต่างๆ และบรรดากษัตริย์ทั้งหลายต้องยอมจำนนต่อเขา ทุกประชาชาติทั้งอาหรับและไม่ใช่อาหรับต่างต้องรับใช้เขา จึงมีทัศนะของนักวิชาการบางท่านระบุสาเหตุที่เขาถูกขนานนามว่า ذُو الْقَرْنَيْنِ (ผู้มีเขาสองเขา) เนื่องจากอำนาจของเขาแผ่ขยายไปถึงทิศทั้งสองของดวงอาทิตย์คือทิศตะวันออกและทิศตะวันตก

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **และเราได้ให้ปัจจัยแก่เขาจากทุก ๆ สิ่ง** ﴿ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, สะอีด บิน ญุเบรฺ, อิกริมะฮฺ, อัสสุดดีย์, กอตาดะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก และท่านอื่นๆ ได้กล่าวว่าหมายถึง "ความรู้"[195] กอตาดะฮฺ ได้กล่าวอธิบายอายะฮฺ ﴾ **และเราได้ให้ปัจจัยแก่เขาจากทุก ๆ สิ่ง** ﴿ ว่าหมายถึง "สถานที่และลักษณะต่างๆ ของโลก"[196]

ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึง บัลกีส ว่า

﴾ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ﴿

"และนางได้รับทุกสิ่ง"[197]

หมายถึง ทุกสิ่งที่กษัตริย์เช่นนางต้องได้รับ และซุลก็อรฺนัยน์ก็เช่นเดียวกัน โดยที่อัลลอฮฺทรงอำนวยความสะดวกแก่เขาให้มีความง่ายดายในทุกสิ่ง ซึ่งหมายถึง แนวทาง วิธีการและ

---

195. อัลบิดายะฮฺ วันนิฮายะฮฺ 2/106 และ อัฏฏอบารี 18/94, 95

196. อัลบิดายะฮฺ วันนิฮายะฮฺ 2/106 และ อัฏฏอบารี 18/94, 95

197. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 23

อำนาจที่จะพิชิตทุกพื้นที่ ภูมิภาค เมืองและดินแดนต่างๆ เพื่อเอาชนะศัตรู ปราบปรามบรรดาทรราชที่อยู่ในแผ่นดินตลอดจนผู้ตั้งภาคีทั้งหลาย เขาได้รับทุกสิ่งที่กษัตริย์อย่างเขาต้องการ *วัลลอฮุอะอฺลัม* (และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง)

﴿ فَأَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِندَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ﴾

85. จากนั้นเขาได้มุ่งหน้าต่อไป

86. จนกระทั่งเมื่อเขาไปถึงดินแดนที่ดวงอาทิตย์ตก เขาพบว่ามัน (ดวงอาทิตย์) ตกลงในน้ำขุ่นดำ และพบชนกลุ่มหนึ่ง ณ ที่นั้น เรากล่าวว่า[198] “โอ้ ซุลก็อรฺนัยน์ เจ้าจะลงโทษพวกเขาหรือทำดีต่อพวกเขา”

87. เขากล่าวว่า “ส่วนผู้ที่อธรรมนั้นเราจะลงโทษเขา แล้วเขาจะถูกนำกลับไปยังพระผู้เป็นเจ้าของเขา แล้วพระองค์จะทรงลงโทษเขาซึ่งการลงโทษอย่างรุนแรง”

88. “และส่วนผู้ศรัทธาและประกอบความดีนั้น สำหรับเขาคือ การตอบแทนที่ดี และเราจะพูดกับเขาในกิจการงานของเราอย่างง่าย ๆ”

การเดินทางถึงที่ซึ่งดวงอาทิตย์ตก (ทิศตะวันตก)

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ﴿ **ดังนั้น เขาจึงปฏิบัติตามปัจจัย** ﴾ หมายถึง ด้วยปัจจัยที่ถูกประทานให้[199] มุญาฮิด กล่าวว่า ﴿ **ดังนั้น เขาจึงปฏิบัติตามปัจจัย** ﴾ คือ ปัจจัยที่ถูกประทานให้

198. อัลลอฮฺ ﷻ ทรงดลใจเขา

199. อัฏฏอบารี 18/99

และทางที่อยู่ระหว่างทิศตะวันออกและทิศตะวันตก[200] และตามรายงานหนึ่งจากมุญาฮิด ท่านกล่าวว่า หมายถึง ทางหนึ่งในแผ่นดิน[201] กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง เขาไปตามทางและสถานที่ต่างๆ บนแผ่นดิน[202]

﴿ **จนกระทั่งเมื่อเขาไปถึงดินแดนที่ดวงอาทิตย์ตก** ﴾ ความหมายคือ เขาเดินทางไปตามเส้นทางจนกระทั่งถึงจุดที่ไกลที่สุดทางทิศตะวันตกของโลกที่สามารถไปถึงได้ ส่วนการเดินทางบนท้องฟ้าถึงที่ดวงอาทิตย์ตกนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ และเรื่องเล่าต่างๆ ที่นักเล่าเรื่องเล่าว่า ซุลก็อรฺนัยน์ได้เดินทางบนหน้าแผ่นดินเป็นระยะเวลาหนึ่งไปทางทิศตะวันตกไกลจนดวงอาทิตย์ตกด้านหลังเขานั้นไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด เรื่องราวเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากตำนานของชาวคัมภีร์ การอุปโลกน์และการโกหกของพวกนอกรีต ﴿ **เขาพบว่ามัน (ดวงอาทิตย์) ตกลงในน้ำขุ่นดำ** ﴾ ความหมายคือ เขาเห็นดวงอาทิตย์ราวกับว่ามันกำลังตกในมหาสมุทร นี่คือสิ่งที่ทุกคนที่อยู่ชายฝั่งสามารถมองเห็นได้ว่าดวงอาทิตย์จะตกลงไปในทะเล แต่ในความเป็นจริงมันไม่เคยออกจากเส้นทางที่ถูกกำหนดไว้เลย ส่วนคำว่า حَمِئَةٍ [203] มีรากศัพท์มาจากการอ่านสองแบบที่ได้มาจากคำว่า الْحَمْأَةِ [204] ซึ่งหมายถึง ดินโคลน ดังเช่นอายะฮฺ

﴿ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴾

"แท้จริง ข้าเป็นผู้สร้างมนุษย์จากดินแห้งที่จากดินโคลนที่ละเอียด"

﴿ **และพบชนกลุ่มหนึ่ง ณ ที่นั้น** ﴾ คือ มนุษย์เผ่าพันธุ์หนึ่งซึ่งมีรายงานว่าเป็นประชาชาติที่ยิ่งใหญ่ประชาชาติหนึ่ง ﴿ **เรากล่าวว่า "โอ้ ซุลก็อรฺนัยน์ เจ้าจะลงโทษพวกเขาหรือทำดีต่อพวกเขา"** ﴾ หมายถึง อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้ซุลก็อรฺนัยน์มีอำนาจเหนือพวกเขาและปกครองพวกเขา และทรงให้ทางเลือกแก่เขาว่า สามารถฆ่าหรือจับพวกเขาเป็นเชลย หรือหากเขาต้องการก็สามารถปล่อยพวกเขาให้เป็นอิสระโดยมีหรือไม่มีค่าไถ่ก็ได้ ซึ่งความยุติธรรมและความศรัทธาของเขาปรากฏชัดในการตัดสินของเขาซึ่งเขาประกาศว่า ﴿ **ส่วนผู้ที่อธรรมนั้น** ﴾ หมายถึง ผู้ที่ยังคงดื้อดึงอยู่ในการปฏิเสธศรัทธาและการตั้งภาคีคู่เคียงอัลลอฮฺนั้น ﴿ **เราจะลงโทษเขา** ﴾ ด้วยการประหารชีวิตเขา ซึ่งเป็นทัศนะของกอตาดะฮฺ[205] ﴿ **แล้วเขาจะถูกนำกลับไปยังพระผู้เป็นเจ้าของเขา แล้วพระองค์จะทรงลงโทษเขาซึ่งการลงโทษอย่างรุนแรง** ﴾ หมายถึง การ

200. อัฏฏอบารี 18/95
201. อัฏฏอบารี 18/95
202. อัฏฏอบารี 18/99
203. อ่านว่า ฮะมิอะฮฺ
204. อ่านว่า ฮัมอะฮฺ
205. อัฏฏอบารี 18/98

ลงโทษที่รุนแรง หนักหน่วง และเจ็บปวด นี่ยังเป็นหลักฐานยืนยันว่าวันปรโลกและการคิดบัญชีความดีความชั่วนั้นมีอยู่จริง ﴾ **และส่วนผู้ศรัทธา** ﴿ หมายถึง ผู้ที่เชื่อฟังเรา (ซุลก็อรฺนัยน์) ในสิ่งที่เราเรียกร้องให้เคารพภักดีอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคีใดๆ ﴾ **และประกอบความดีนั้น สำหรับเขาคือ การตอบแทนที่ดี** ﴿ ในโลกอาคิเราะฮฺ ณ อัลลอฮฺ ﷻ ﴾ **และเราจะพูดกับเขาในกิจการงานของเราอย่างง่ายๆ** ﴿ มุญาฮิด กล่าวว่า คือ คำพูดที่ดีงาม[206]

﴿ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ۝٨٩ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَل لَّهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ۝٩٠ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ۝٩١ ﴾

89. หลังจากนั้นเขาได้มุ่งหน้าต่อไป

90. จนกระทั่งเมื่อเขาไปถึงดินแดนที่ตะวันขึ้น เขาพบว่ามัน (ดวงอาทิตย์) ขึ้นเหนือกลุ่มชนหนึ่ง ซึ่งเรา (อัลลอฮฺ) มิได้ให้ที่กำบังพวกเขาจากดวงอาทิตย์

91. เช่นนั้นแหละ เราหยั่งรู้ข่าวคราวที่เกี่ยวกับเขา

การเดินทางของเขาไปยังทิศตะวันออก

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราว่า จากนั้นซุลก็อรฺนัยน์ได้เดินทางจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก ทุกครั้งที่เขาผ่านกลุ่มชนหนึ่งกลุ่มชนใด เขาจะพิชิตและเอาชนะพวกเขา พร้อมทั้งเชิญชวนพวกเขาสู่การเคารพสักการะอัลลอฮฺ ﷻ เพียงพระองค์เดียว หากพวกเขาเชื่อฟังเขาก็จะได้รับสิ่งดีกลับไป มิเช่นนั้นเขาจะปราบปรามและทำให้พวกเขาต่ำต้อย และยึดเอาทรัพย์สินของพวกเขา นอกจากนี้ เขาใช้ประโยชน์จากเมืองต่างๆ เพื่อนำไปสนับสนุนกองทัพของเขาในการต่อสู้กับกลุ่มชนที่อยู่ในเมืองถัดไป จนกระทั่งเมื่อเขาไปถึงที่ซึ่งดวงอาทิตย์ขึ้นดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **เขาพบว่ามัน (ดวงอาทิตย์) ขึ้นเหนือกลุ่มชนหนึ่ง** ﴿ ซึ่ง ﴾ **เรา (อัลลอฮฺ) มิได้ให้ที่กำบังพวกเขาจากดวงอาทิตย์** ﴿ หมายถึง ไม่มีอาคารหรือต้นไม้คลุมและบังแดดจากความร้อนของดวงอาทิตย์ กอตาดะฮฺ กล่าวว่า มีรายงานว่าพวกเขาอยู่ในดินแดนที่ไม่มีพืชพันธุ์ใดๆ

206. อัฏฏอบารี 18/99

สามารถเจริญเติบโตได้ เมื่อใดที่ดวงอาทิตย์ขึ้นพวกเขาจะเข้าไปหลบในอุโมงค์จนกว่าจะผ่านเวลาที่ร้อนที่สุด พวกเขาจึงจะออกมาดำเนินชีวิตประจำวันและหาเลี้ยงชีพ[207] พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴿ **เช่นนั้นแหละ เราหยั่งรู้ข่าวคราวที่เกี่ยวกับเขา** ﴾ มุญาฮิด และ อัสสุดดีย์ กล่าวว่า หมายถึง อัลลอฮฺทรงรู้ทุกอย่างเกี่ยวกับเขาและกองทัพของเขา ไม่มีสิ่งใดถูกปิดบังจากพระองค์แม้ว่าพวกเขาจะกระจัดกระจายอยู่ในดินแดนแห่งหนใดก็ตาม[208] เพราะพระองค์นั้น

﴿ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴾

"ไม่มีสิ่งใดถูกซ่อนจากพระองค์ทั้งในแผ่นดินหรือบนชั้นฟ้า"[209]

﴿ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَى أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّى إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾ ﴾

92. หลังจากนั้นเขาได้มุ่งหน้าต่อไป

93. จนกระทั่งเมื่อเขาไปถึงบริเวณหว่างภูผาทั้งสอง เขาได้พบชนกลุ่มหนึ่งที่เชิงภูผาทั้งสองนั้น ซึ่งพวกเขาเกือบจะไม่เข้าใจคำพูดกันเลย

94. พวกเขากล่าวว่า "โอ้ ซุลก็อรฺนัยน์ แท้จริง ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ นั้นเป็นผู้บ่อนทำลายในแผ่นดิน ดังนั้น เราขอมอบบรรณาการแก่ท่าน เพื่อท่านจะได้สร้างกำแพงกั้นระหว่างพวกเรากับพวกเขา"

207. อัฏฏอบารี 18/100

208. อัฏฏอบารี 18/101

209. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 5

95. เขากล่าวว่า "สิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของฉันได้ให้อำนาจแก่ฉันดียิ่งกว่า ดังนั้น พวกท่านจงช่วยฉันด้วยกำลัง ฉันจะสร้างกำแพงแน่นหนา กั้นระหว่างพวกท่านกับพวกเขา"

96. "พวกท่านจงเอาเหล็กท่อนโต ๆ มาให้ฉัน" จนกระทั่งเมื่อเขาได้ อุดช่องว่างระหว่างภูผาทั้งสองแล้ว เขาก็กล่าวว่า "พวกท่านจงเป่า" จนกระทั่งเมื่อเขาทำให้มันเป็นไฟ เขากล่าวว่า "จงนำทองแดงมาให้ ฉันเทลงไปบนมัน"

ซุลก็อรฺนัยน์ เดินทางสู่ดินแดนยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ และสร้างกำแพงกั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าต่อไปเกี่ยวกับซุลก็อรฺนัยน์ ว่า ﴿ **หลังจากนั้น เขาได้มุ่งหน้าต่อไป** ﴾ โดยเขาได้เดินทางต่อไปจากทิศตะวันออกของแผ่นดิน จนกระทั่งถึงสถานที่ระหว่างภูเขาสองลูกที่อยู่ติดกัน มีหุบเขาอยู่ระหว่างนั้น ซึ่งยะอฺญูจญ์และมะอฺญูจญ์จะโผล่ออกมาในดินแดนของพวกเติร์ก และจะสร้างความเสียหาย ทำลายทั้งพืชผลและผู้คน ยะอฺญูจญ์และมะอฺญูจญ์ เป็นลูกหลานของอาดัม عليه السلام ดังที่มีฮะดีษบันทึกไว้ในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมว่า

« إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: يَا آدَمُ. فَيَقُولُ: لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ. فَيَقُولُ: ابْعَثْ بَعْثَ النَّارِ. فَيَقُولُ: وَمَا بَعْثُ النَّارِ؟ فَيَقُولُ: مِنْ كُلِّ أَلْفٍ تِسْعُمِائَةٍ وَتِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ إِلَى النَّارِ، وَوَاحِدٌ إِلَى الْجَنَّةِ فَحِينَئِذٍ يَشِيبُ الصَّغِيْرُ، وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا، فَقَالَ: إِنَّ فِيكُمْ أُمَّتَيْنِ، مَا كَانَتَا فِي شَيْءٍ إِلَّا كَثَّرَتَاهُ: يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ »

"อัลลอฮฺตรัสว่า 'โอ้ อาดัม' อาดัมตอบว่า 'ข้าพระองค์อยู่นี่แล้ว ข้าพระองค์ขอรับใช้พระองค์' อัลลอฮฺตรัสว่า 'จงเอากลุ่มชาวนรกออกไป (ลงนรก) เถิด' อาดัมกล่าวว่า 'กลุ่มชาวนรกคือใคร? อัลลอฮฺตรัสว่า 'จากทุก ๆ หนึ่งพันคน เก้าร้อยเก้าสิบเก้าจะตกนรก และอีกหนึ่งคนจะเข้าสวรรค์' เมื่อถึงเวลานั้น เส้นผมของเด็กจะเปลี่ยนเป็นหงอก (เพราะความน่าสะพรึงกลัว) สตรีมีครรภ์จะคลอดก่อนกำหนด และในบรรดาพวกท่านมีสองประชาชาติที่ไม่ว่าพวกเขาจะไปที่ใด พวกเขา

ก็จะทำให้ที่ตรงนั้นท่วมท้นไปด้วยจำนวนอันมหาศาลของพวกเขา นั่นคือ พวกยะอฺญูจญ์และมะอฺญูจญ์" [210]

พระองค์ทรงเล่าต่อไปว่า ﴿ **เขาได้พบชนกลุ่มหนึ่งที่เชิงภูผาทั้งสองนั้น ซึ่งพวกเขาเกือบจะไม่เข้าใจคำพูดกันเลย** ﴾ เขาแทบไม่เข้าใจคำพูดของพวกเขา เนื่องจากพวกเขาแปลกแยกและห่างไกลจากผู้คน ﴿ **พวกเขากล่าวว่า "โอ้ ซุลก็อรฺนัยน์ แท้จริง ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ นั้นเป็นผู้บ่อนทำลายในแผ่นดิน ดังนั้น เราขอมอบบรรณาการแก่ท่าน** ﴾ อิบนุ ญุร็อยจฺ ได้รายงานจาก อะฏออฺ จากอิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง ค่าตอบแทนจำนวนมาก กล่าวคือ พวกเขาต้องการรวบรวมทรัพย์สินของพวกเขาเพื่อมอบให้ซุลก็อรฺนัยน์ เพื่อที่เขาจะได้สร้างกำแพงกั้นระหว่างพวกเขากับยะอฺญูจญ์และมะอฺญูจญ์ ซุลก็อรฺนัยน์กล่าวด้วยศักดิ์ศรีด้วยหลักการความเป็นธรรมและความปรารถนาดีว่า ﴿ **สิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของฉันได้ให้อำนาจแก่ฉันดียิ่งกว่า** ﴾ ความหมายคือ อำนาจและการสนับสนุนที่อัลลอฮฺประทานแก่ฉันนั้นดีสำหรับฉันมากกว่าสิ่งที่พวกท่านรวบรวม (เพื่อจะมอบให้ฉัน) ดังเช่นที่นบีสุลัยมาน ﷺ ได้กล่าวว่า

﴿ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴾

"พวกท่านจะนำทรัพย์สินมากำนัลแก่เราหรือ? สิ่งที่อัลลอฮฺประทานให้แก่ฉันนั้นดียิ่งกว่าสิ่งที่พระองค์ประทานให้แก่พวกท่าน แต่พวกท่านกลับดีใจต่อของกำนัลของพวกท่าน"[211]

ในทำนองเดียวกัน ซุลก็อรฺนัยน์กล่าวว่า "สิ่งที่ฉันครอบครองนั้นดีกว่าสิ่งที่พวกท่านต้องการมอบให้ฉัน ดังนั้น พวกท่านจงช่วยหฉันด้วยความแข็งขันนั่นคือด้วยกำลังแรงและปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการก่อสร้าง ﴿ **ฉันจะสร้างกำแพงแน่นหนากั้นระหว่างพวกท่านกับพวกเขา พวกท่านจงเอาเหล็กท่อนโต ๆ มาให้ฉัน** ﴾ คำว่า زُبَرَ เป็นพหูพจน์ของ زُبْرَةٌ ซึ่งหมายถึงชิ้นหรือท่อนของบางสิ่งบางอย่าง นี่คือทัศนะของอิบนุ อับบาส, มุญาฮิด และกอตาดะฮฺ[212] ชิ้นส่วนเหล่านี้เหมือนก้อนอิฐ และว่ากันว่าแต่ละก้อนมีน้ำหนักหนึ่งกินฏอรดามัสกัส[213] หรือมากกว่า ﴿ **จนกระทั่งเมื่อเขาได้อุดช่องว่างระหว่างภูผาทั้งสองแล้ว** ﴾ ความหมายคือ เขาได้วางก้อนเหล็กทับกันโดยเริ่มที่ด้านล่างจนถึงยอดภูเขา เต็มความกว้างและความสูงของช่องว่าง นักวิชาการมีความขัดแย้งเกี่ยวกับความกว้างและความสูงที่แน่นอน ﴿ **เขาก็กล่าวว่า "พวกท่าน**

210. ฟัตฮุลบารี 8/295 และ มุสลิม 1/201
211. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 36
212. อัฏฏอบารี 18/114
213. หนึ่งกินฏอรดามัสกัส เท่ากับ 256 กิโลกรัม – *ผู้แปล*

จงเป่า" ﴾ หมายความว่า เขาจุดไฟ ﴿ **จนกระทั่งเมื่อเขาทำให้มันเป็นไฟ** ﴾ คือ จุดไฟเผาจนทุกอย่างกลายเป็นไฟแล้ว ﴿ **เขากล่าวว่า "จงนำทองแดงมาให้ฉันเทลงไปบนมัน"** ﴾ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก, กอตาดะฮฺ และอัสสุดดีย์ ได้อธิบายว่า قِطْرًا คือ ทองแดง บางท่านอธิบายเพิ่มเติมว่าคือ ทองแดงที่หลอมเหลว โดยได้นำอายะฮฺต่อไปนี้มาเป็นหลักฐาน

﴿ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ ﴾

"และเราได้ให้ตาน้ำทองแดงไหลมาเพื่อเขา"[214]

ดังนั้น กำแพงที่ถูกสร้างขึ้นนี้จึงคล้ายเสื้อคลุมลายทาง

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾ ﴾

97. **ดังนั้น พวกเขา (ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์) จึงไม่สามารถจะข้ามมันได้ และ (ยิ่ง) ไม่สามารถจะขุดโพรงผ่านมาได้**

98. **เขากล่าวว่า "นี่คือความเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้าของฉัน ดังนั้น เมื่อสัญญาของพระผู้เป็นเจ้าของฉันมาถึง พระองค์จะทรงทำให้มันพังทลาย และสัญญาของพระผู้เป็นเจ้าของฉันนั้นเป็นจริงเสมอ"**

99. **และวันนั้น เราจะปล่อยให้บางส่วนของพวกเขาปะทะกับอีกบางส่วน และสังข์จะถูกเป่าขึ้น แล้วเราจะรวมพวกเขาทั้งหมด**

214. ซูเราะฮฺ สะบะอฺ อายะฮฺที่ 12

กำแพงได้กั้นพวกเขาจาก ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ แต่มันจะแหลกสลายเมื่อใกล้ถึงวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าเกี่ยวกับ ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ ว่า พวกเขาไม่สามารถปีนข้ามกำแพงหรือเจาะทะลุส่วนล่างของมันได้ ซึ่งในด้านภาษาแล้วกริยารูปแบบต่างๆ ถูกนำมาใช้ในข้อความภาษาอาหรับ เพื่อสะท้อนความยากของการกระทำของยะอฺญูจญ์และมะอฺญูจญ์ ﴾ **ดังนั้นพวกเขา (ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์) จึงไม่สามารถจะข้ามมันได้ และ (ยิ่ง) ไม่สามารถจะขุดโพรงผ่านมาได้** ﴿ และนี่คือหลักฐานว่าพวกเขาไม่สามารถเจาะกำแพงหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของมัน อิมามอะหฺมัด ได้รายงานว่า ซัยหนับ บินติ ญะหชฺ ภริยาของท่านนบี ﷺ กล่าวว่า (ครั้งหนึ่ง) ท่านนบี ﷺ ตื่นจากการนอนหลับในสภาพที่ใบหน้าแดง และกล่าวว่า

« لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ! وَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرٍّ قَدِ اقْتَرَبَ! فُتِحَ الْيَوْمَ مِنْ رَدْمِ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مِثْلُ هَذَا». وحَلَّق. قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَنَهْلِكُ وَفِينَا الصَّالِحُونَ؟ قَالَ: «نَعَمْ إِذَا كَثُرَ الْخَبَثُ »

" 'ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ) ความวิบัติจะประสบแก่ชาวอาหรับจากความชั่วร้ายที่ใกล้เข้ามา วันนี้รูในกำแพง (กั้น) ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ ได้ถูก (เจาะ) เปิดแล้วขนาดเท่านี้' แล้วท่านก็ทำวงกลมด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ ฉัน (ซัยหนับ) กล่าวว่า 'โอ้ ท่านรอซูลุลลอฮฺ เราจะหายนะทั้งๆ ที่ยังมีคนดีอยู่ในหมู่พวกเรากระนั้นหรือ' ท่านตอบว่า "ใช่ หากความชั่วนั้นมีมาก' " [215]

ฮะดีษนี้เศาะฮีฮฺ ซึ่งอัลบุคอรีและมุสลิม ได้บันทึกไว้ [216]

﴾ **เขากล่าวว่า นี่คือความเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้าของฉัน** ﴿ กล่าวคือ หลังจากที่ซุลก็อรฺนัยน์สร้างกำแพงเสร็จแล้ว เขากล่าวว่า ﴾ **นี่คือความเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้าของฉัน** ﴿ ที่มีต่อมนุษย์ โดยที่พระองค์ได้ให้มีกำแพงกั้นยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ เพื่อขัดขวางพวกเขามิให้บ่อนทำลายและสร้างความเสียหายบนหน้าแผ่นดิน ﴾ **ดังนั้น เมื่อสัญญาของพระผู้เป็นเจ้าของฉันมาถึง** ﴿ หมายถึง เมื่อสัญญาแห่งความจริงได้ใกล้เข้ามา ﴾ **พระองค์จะทรงทำให้มันพังทลาย** ﴿ คือ ทำให้มันพังทลายลงมาราบเรียบเสมอหน้าแผ่นดิน ชาวอาหรับใช้คำว่า دَكَّاءُ เพื่ออธิบายอูฐตัวเมียที่มีหลังแบนและไม่มีโหนก ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

---

215. อะหฺมัด 6/428

216. ฟัตฮุลบารี 6/440 และ มุสลิม 4/2208

﴿ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا ﴾

"ครั้นเมื่อพระเจ้าของเขาได้ประจักษ์ที่ภูเขานั้น ก็ทำให้มันพังทลายลง"[217]

คือ พังทลายลงอย่างราบเรียบเสมอหน้าแผ่นดิน

﴿ **และสัญญาของพระผู้เป็นเจ้าของฉันนั้นเป็นจริงเสมอ** ﴾ หมายถึง จะเกิดขึ้นอย่างไม่ต้องสงสัย ﴿ **และวันนั้น เราจะปล่อยให้บางส่วนของพวกเขาปะทะกับอีกบางส่วน** ﴾ หมายถึง มนุษยชาติในวันนั้น วันที่กำแพงกั้นนี้จะถูกทำลาย ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ จะหลั่งไหลออกมาดั่งคลื่นที่ถาโถมเข้าทำลายชีวิตและทรัพย์สินของผู้คน อัสสุดดีย์ได้อธิบายอายะฮฺนี้ว่า เป็นเหตุการณ์เมื่อยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ หลั่งไหลออกมาทำลายผู้คน[218] ทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นก่อนวันแห่งการฟื้นคืนชีพและหลังการปรากฏตัวของดัจญาล ดังที่เราจะอธิบายในโอกาสต่อไปเกี่ยวกับอายะฮฺ

﴿ حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٍ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ ﴾

"จนกระทั่งเมื่อ ยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์ ถูกปล่อยออกมาจากกำแพง และพวกเขาจะหลั่งไหลกันลงมาจากทุกทิศทาง (96) และเมื่อสัญญาแห่งความจริงได้ใกล้เข้ามา ขณะนั้นสายตาของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะจ้องเขม็ง[219] (ซึ่งพวกเขาจะกล่าวว่า) 'โอ้ ความหายนะของเรา แท้จริง เราอยู่ในความหลงลืมจากสิ่งนี้ ยิ่งกว่านั้น เรายังเป็นผู้อธรรมอีกด้วย' (97) "[220]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และสังข์จะถูกเป่าขึ้น** ﴾ คำว่า الصُّور ได้รับการกล่าวถึงในฮะดีษว่าคือ สังข์ที่เหมือนเขาสัตว์ที่ไว้เป่า และผู้ที่จะเป่าสังข์คือ อิสรอฟีล ﷺ ดังที่ได้อธิบายไว้ในฮะดีษก่อนหน้านี้ซึ่งมีฮะดีษมากมายเกี่ยวกับเรื่องนี้[221] และมีฮะดีษที่รายงานจากอะฏิยะฮฺจากอิบนุ อับบาส และอบูสะอีด อัลคุดรีไปถึงท่านนบี ﷺ ว่า

«كَيْفَ أَنْعَمُ وَصَاحِبُ الْقَرْنِ قَدِ الْتَقَمَ الْقَرْنَ وَحَنَى جَبْهَتَهُ، يَسْمَعُ مَتَى

---

217. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 143

218. อัดดุรรุล มันษูร 4/454

219. เพราะความหวาดกลัวอย่างสุดขีด

220. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 96-97

221. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 9/116

يُؤْمَرُ فَيَنْفُخُ ». فَقَالَ أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَمَا نَقُولُ؟ قَالَ: « قُولُوا: حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا »

" 'ฉันจะสนุกสนานได้อย่างไรในเมื่อผู้ถือสังข์ (อิสรอฟีล) เตรียมสังข์ไว้แนบปากและเอนศีรษะ รอรับคำสั่งที่จะให้เป่า' เศาะฮาบะฮฺถามว่า 'แล้วเราจะกล่าว (วิงวอน) อย่างไร?' ท่านนบีตอบว่า 'พวกท่านจงกล่าวว่า حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا *(อัลลอฮฺเป็นที่พอเพียงสำหรับเรา และเป็นผู้รับมอบหมายที่ดียิ่ง ต่ออัลลอฮฺเท่านั้นที่เรามอบหมาย)' "* [222]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **แล้วเราจะรวมพวกเขาทั้งหมด** ﴾ หมายความว่า "เราจะนำพวกเขาทั้งหมดมารวมกันเพื่อคิดบัญชี" ดังเช่นอายะฮฺ

﴿ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٥٠﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แท้จริง ชนรุ่นก่อนๆ และรุ่นหลังๆ นั้น (49) จะถูกรวบรวมไว้จนกระทั่งถึงวันอันเป็นที่รู้กัน (วันกิยามะฮฺ) (50)"[223]

หรือเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ ﴾

"และเราจะรวบรวมพวกเขาไว้ทั้งหมด และเราจะไม่ให้เหลือแม้เพียงสักคนเดียว(47)" [224]

﴿ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ ﴾

---

222. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 7/117

223. ซูเราะฮฺ อัลวากิอะฮฺ อายะฮฺที่ 49-50

224. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ อายะฮฺที่ 47

100. และวันนั้น เราจะนำนรกญะฮันนัม มาเปิดเผยแก่พวกปฏิเสธศรัทธา

101. คือบรรดาผู้ที่ดวงตาของพวกเขาถูกปกปิดจากการระลึกถึงข้า และพวกเขาไม่สามารถจะได้ยิน

102. บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาคิดหรือว่า พวกเขาจะยึดเอาปวงบ่าวของข้าอื่นจากข้าเป็นผู้คุ้มครองได้ แท้จริง เราได้เตรียมนรกญะฮันนัมไว้เป็นที่พำนักสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาแล้ว

นรกจะปรากฏต่อหน้าบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราถึงสิ่งที่พระองค์จะทรงกระทำแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาในวันกิยามะฮฺ กล่าวคือ พระองค์จะทรงนำนรกมาเผยให้พวกเขาได้เห็นการลงโทษและการทรมานก่อนที่พวกเขาจะเข้าไปในนรก สิ่งนี้จะยิ่งทำให้พวกเขาทุกข์ทรมานและโศกเศร้าเร็วขึ้นและมากขึ้น ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม มีบันทึกว่า อิบนุ มัสอูด กล่าวว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« يُؤْتَى بِجَهَنَّمَ تُقَادُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِسَبْعِينَ أَلْفَ زِمام، مَعَ كُلِّ زِمَامٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ »

"นรกญะฮันนัมจะถูกนำออกมาในวันกิยามะฮฺ โดยมีสายบังเหียนเจ็ดหมื่นเส้น แต่ละเส้นมีมลาอิกะฮฺเจ็ดหมื่นท่าน" [225]

จากนั้นพระองค์ทรงบอกเกี่ยวกับพวกเขาว่า ﴿ **คือบรรดาผู้ที่ดวงตาของพวกเขาถูกปกปิดจากการระลึกถึงข้า** ﴾ ความหมายคือ พวกเขาละเลย เมินเฉย ทำเป็นมองไม่เห็นและไม่ได้ยิน และปฏิเสธที่จะยอมรับทางนำและปฏิบัติตามสัจธรรม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ ﴾

"และผู้ใดผินหลังออกจากการระลึกถึงพระผู้ทรงกรุณาปรานี เราจะกำหนดให้ชัยฏอนเป็นสหายสำหรับเขา (36)" [226]

225. มุสลิม 4/2184

226. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 36

และพระองค์ได้ตรัสในซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ นี้ว่า ﴾ **และพวกเขาไม่สามารถจะได้ยิน** ﴿ หมายความว่า พวกเขาไม่เข้าใจคำสั่งใช้และข้อห้ามของอัลลอฮฺ ﷻ จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาคิดหรือว่า พวกเขาจะยึดเอาปวงบ่าวของข้าอื่นจากข้าเป็นผู้คุ้มครองได้** ﴿ หมายความว่า พวกเขาคิดว่ามันถูกต้องและเป็นประโยชน์สำหรับพวกเขากระนั้นหรือ?

﴿ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴾

"เปล่าเลย (มิหนำซ้ำ) พวกเขาจะปฏิเสธการเคารพสักการะของพวกเขา และกลายเป็นศัตรูต่อพวกเขา"[227]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แท้จริง เราได้เตรียมนรกญะฮันนัมไว้เป็นที่พำนักสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาแล้ว** ﴿ ในวันกิยามะฮฺ

﴿ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ ﴾

103. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "เราจะบอกพวกท่านเกี่ยวกับผู้ที่ขาดทุนยิ่งในการงาน"

104. "คือบรรดาผู้ที่การขวนขวายของพวกเขาในชีวิตดุนยาได้สูญเปล่า แต่พวกเขากลับคิดว่าพวกเขาทำดีแล้ว"

105. พวกเขาเหล่านั้นคือ บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่ออายะฮฺทั้งหลายของพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา และการพบปะกับพระองค์ ดังนั้นการงานของพวกเขาจึงไร้ผล และในวันกิยามะฮฺ เราจะไม่ให้มันมีค่าแก่พวกเขาเลย

227. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 82

106. นั่นแหละ การตอบแทนของพวกเขาคือ นรกญะฮันนัม เนื่องจากพวกเขาปฏิเสธศรัทธา และยึดเอาอายะฮฺทั้งหลายของข้าและบรรดารอซูลของข้าเป็นที่ล้อเลียน

ผู้ที่ขาดทุนที่สุดในการงาน และการลงโทษที่พวกเขาจะได้รับ

อัลบุคอรี ได้รายงานจากอัมรฺ จากมุศอับ ซึ่งได้กล่าวว่า ฉันถามพ่อของฉัน หมายถึง สะอัด บิน อบีวักกอศ เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "เราจะบอกพวกท่านเกี่ยวกับผู้ที่ขาดทุนยิ่งในการงาน"** ﴾ ว่า หมายถึง พวก الحَرُوْرِيَّة (อัลฮะรูรียะฮฺ)[228] หรือไม่? เขาตอบว่า ไม่ใช่ (พวกนั้น) แต่พวกเขาคือยิวและคริสเตียน สำหรับชาวยิวนั้น พวกเขาไม่ศรัทธาต่อนบีมุฮัมมัด ﷺ ส่วนคริสเตียนนั้น พวกเขาไม่เชื่อในสวรรค์ และกล่าวว่าที่นั่นไม่มีอาหารและเครื่องดื่มใดๆ ส่วนพวกอัลฮะรูรียะฮฺ คือ ผู้ที่ทำลายพันธสัญญาของอัลลอฮฺหลังจากให้สัตยาบันแล้ว สะอัด ؓ มักจะเรียกพวกเขาว่า พวกฟาซิกีน[229]

อะลี บิน อบีฏอลิบ,[230] อัฎเฎาะฮาก และท่านอื่นๆ ให้ทัศนะว่า พวกเขาคือ อัลฮะรูรียะฮฺ ดังนั้น จากทัศนะของอะลี หมายความว่าอายะฮฺนี้หมายรวมถึงพวกอัลฮุรูรียะฮฺ, ชาวยิว, คริสเตียน และคนอื่นๆ และไม่ได้หมายความว่าอายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาเจาะจงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นอายะฮฺที่กว้างกว่านั้น เพราะอายะฮฺนี้เป็นอายะฮฺมักกียะฮฺก่อนที่อัลกุรอานจะพูดถึงชาวยิวและชาวคริสต์ และก่อนที่จะเกิดกลุ่มเคาะวาริจญ์ด้วยซ้ำไป ดังนั้น อายะฮฺนี้จึงครอบคลุมทุกคนที่อิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺในรูปแบบที่ไม่ถูกต้องโดยคิดว่าตนเองทำถูกต้องแล้ว และคิดว่าการกระทำของเขาจะถูกตอบรับ แต่ในความเป็นจริงแล้วเขาเข้าใจผิดและการกระทำของเขาจะถูกปฏิเสธ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ۝٢ عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ۝٣ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ۝٤ ﴾

"ในวันนั้นมีหลายใบหน้าที่ต่ำต้อย ② ใบหน้าที่ทำงานหนักกระกำใจ ③ เข้าไปเผาไหม้ในไฟอันร้อนแรง ④"[231]

---

228. กลุ่มหนึ่งจากพวกอัลเคาะวาริจญ์ – *ผู้แปล*

229. ฟัตฮุลบารี 8/278 ส่วนคำว่า ฟาซิกีน เป็นพหูพจน์ของฟาซิก หมายถึง ผู้กระทำบาปใหญ่หรือความผิดที่ใหญ่หลวง – *ผู้แปล*

230. อัฏฏอบารี 18/127

231. ซูเราะฮฺ อัลฆอชิยะฮฺ อายะฮฺที่ 2-4

และตรัสว่า

﴿ وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٢٣﴾ ﴾

"และเรามุ่งสู่ส่วนหนึ่งของการงานที่พวกเขาได้ปฏิบัติไป แล้วเราจะทำให้มันสูญเปล่ากลายเป็นละอองฝุ่นที่ปลิวว่อน (23)"[232]

และอายะฮฺ

﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ ﴾

"และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น การงานของพวกเขาเปรียบเสมือนภาพลวงตาในที่ราบโล่งเตียน คนกระหายน้ำคิดว่ามันเป็นแอ่งน้ำ เมื่อเขามาถึงมัน เขาจะไม่พบสิ่งใดเลย แต่เขาได้พบอัลลอฮฺทรงอยู่ประจันหน้าเขา แล้วพระองค์ทรงตอบแทนบัญชีการงานของเขาอย่างครบครัน และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้รีบเร่งในการตอบแทน (39)"[233]

และในซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ พระองค์ตรัสในอายะฮฺนี้ว่า ﴿ **เราจะบอกพวกท่านเกี่ยวกับผู้ที่ขาดทุนยิ่งในการงาน** ﴾ จากนั้นพระองค์ได้อธิบายว่าพวกเขาคือใคร พระองค์ตรัสว่า ﴿ **คือบรรดาผู้ที่การขวนขวายของพวกเขาในชีวิตดุนยาได้สูญเปล่า** ﴾ หมายความว่า พวกเขาได้กระทำการงานที่โมฆะและไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติ ไม่ถูกตอบรับและไม่เป็นที่พอพระทัยของอัลลอฮฺ ﷻ ﴿ **แต่พวกเขากลับคิดว่าพวกเขาทำดีแล้ว** ﴾ พวกเขาคิดว่าการกระทำของพวกเขานั้นถูกต้องและถูกตอบรับ

﴿ **พวกเขาเหล่านั้นคือ บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่ออายะฮฺทั้งหลายของพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา** ﴾ พวกเขาปฏิเสธสัญญาณของอัลลอฮฺในโลกนี้ และหลักฐานต่างๆ ที่ยืนยันว่าพระองค์คือผู้ทรงเอกะ และสิ่งที่บรรดารอซูลนำมานั้นเป็นความจริง และพวกเขายังปฏิเสธโลกอาคิเราะฮฺ ﴿ **ดังนั้น การงานของพวกเขาจึงไร้ผล และในวันกิยามะฮฺ เราจะไม่ให้มันมีค่าแก่พวกเขาเลย** ﴾ หมายถึง เราจะไม่ให้ตาชั่งการงานของพวกเขามีน้ำหนัก เพราะมันปราศจากความดีใดๆ อัลบุคอรี ได้รายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

232. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 23

233. ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 39

« إِنَّهُ لَيَأْتِي الرَّجُلُ الْعَظِيمُ السَّمِينُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَزِنُ عِنْدَ اللهِ جَنَاحَ بَعُوْضَةٍ » وقال: « اقرؤوا إنْ شِئْتُمْ: { فَلا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا } »

"ชายอ้วนตัวใหญ่จะมาในวันกิยามะฮฺ แต่ ณ อัลลอฮฺแล้ว เขาจะหนักไม่เท่าแม้แต่ปีกของยุง จงอ่านเถิดถ้าพวกท่านต้องการ {فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا} (และในวันกิยามะฮฺ เราจะไม่ให้มันมีค่าแก่พวกเขาเลย)" มุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกัน[234]

﴾ **นั่นแหละ การตอบแทนของพวกเขาคือ นรกญะฮันนัม เนื่องจากพวกเขาปฏิเสธศรัทธา** ﴿ หมายความว่า เราจะลงโทษพวกเขาด้วยการลงโทษเช่นนี้ เนื่องจากการปฏิเสธศรัทธาของพวกเขา และเพราะพวกเขาเอาสัญญาณต่างๆ ของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นเรื่องตลก พวกเขาล้อเลียนรอซูลของพระองค์และปฏิเสธศรัทธาต่อรอซูลอย่างรุนแรง

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ ﴾

107. แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาและปฏิบัติความดีนั้น สำหรับพวกเขานั้นคือ สวนสวรรค์ชั้นฟิรฺเดาส์ เป็นที่พำนัก

108. พวกเขาพำนักอย่างถาวรอยู่ในนั้น พวกเขาไม่ประสงค์จะเปลี่ยนที่จากมัน

การตอบแทนสำหรับผู้ศรัทธาที่เป็นคนดี

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าเกี่ยวกับปวงบ่าวที่มีความสุขนั่นคือ บรรดาผู้ที่ศรัทธาในอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ เชื่อในสิ่งที่รอซูลนำมาบอกว่าพวกเขาจะได้รับสวรรค์อัลฟิรฺเดาส์ อบูอุมามะฮฺกล่าวว่า อัลฟิรฺเดาส์ เป็นศูนย์กลางของสวรรค์[235] กอตาดะฮฺ ก็ได้กล่าวว่า อัลฟิรฺเดาส์ อยู่ในที่สูงของสวรรค์ อยู่ตรงกลาง และดีที่สุดในสวรรค์[236] นอกจากนี้ ยังมีรายงานจากสะมุเราะฮฺจากท่านนบี ﷺ ว่า

234. ฟัตฮุลบารี 8/279 และมุสลิม 4/2147

235. อัฏฏอบารี 18/130

236. อัฏฏอบารี 18/130

« الْفِرْدَوْسُ: رَبْوَةُ الْجَنَّةِ، أَوْسَطُهَا وَأَحسَنُهَا »

"อัลฟิรฺเดาส์ อยู่ในที่สูงในสวรรค์ อยู่ตรงกลางของสวรรค์ และดีที่สุดในสวรรค์"

และมีรายงานที่คล้ายกันจาก กอตาดะฮฺ จาก อนัส บิน มาลิก อ้างถึงท่านนบี ﷺ เช่นกัน เรื่องดังกล่าวทั้งหมดได้รับการรายงานโดย อิบนุ ญะรีรฺ ﵀ [237]

ในฮะดีษเศาะฮีฮฺบทหนึ่ง ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِذَا سَأَلْتُمُ اللَّهَ الْجَنَّةَ فَاسْأَلُوهُ الْفِرْدَوْسَ، فَإِنَّهُ أَعْلَى الْجَنَّةِ وَأَوْسَطُ الْجَنَّةِ، وَمِنْهُ تَفَجَّرُ أَنْهَارُ الْجَنَّةِ »

"หากพวกท่านขอสวรรค์จากอัลลอฮฺ ก็จงขออัลฟิรฺเดาส์จากพระองค์ เพราะมันเป็นส่วนที่สูงที่สุดของสวรรค์ และอยู่ใจกลางของสวรรค์ และแม่น้ำต่างๆ ในสรวงสวรรค์ไหลมาจากอัลฟิรฺเดาส์นี้" [238]

ส่วนคำว่า ﴿ **เป็นที่พำนัก** ﴾ ที่พักและการต้อนรับดูแล ﴿ **พวกเขาพำนักอย่างถาวรอยู่ในนั้น** ﴾ หมายถึง พวกเขาจะอยู่ที่นั่นตลอดไปและไม่มีวันออกไป ﴿ **พวกเขาไม่ประสงค์จะเปลี่ยนที่จากมัน** ﴾ หมายความว่า พวกเขาจะไม่มีวันเลือกหรือต้องการสิ่งอื่นใด ประโยคนี้เป็นการเน้นย้ำว่าชาวสวรรค์รักและปรารถนาสวรรค์อัลฟิรฺเดาส์มากเพียงใด เพราะอาจมีข้อสงสัยว่าผู้ที่อยู่ในสถานที่แห่งเดียวตลอดไปจะรู้สึกเบื่อหน่าย ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงบอกว่าแม้จะอยู่ในสวรรค์ชั่วนิจนิรันดร์ แต่พวกเขาจะไม่มีวันเลือกที่อื่น และไม่มีวันเปลี่ยนใจหรือต้องการที่จะย้ายออกจากที่ที่พวกเขาอยู่

﴿ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ ﴾

109. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "หากว่าทะเลเป็นน้ำหมึกสำหรับบันทึกพจนารถของพระผู้เป็นเจ้าของฉัน แน่นอนว่า ทะเลจะเหือดแห้งก่อนที่คำกล่าวของพระผู้เป็นเจ้าของฉันหมดสิ้นไป และแม้ว่าเราจะนำมันเยี่ยงนั้นมาเป็นน้ำหมึกอีกก็ตาม"

237. อัฏฏอบารี 18/134

238. ฟัตฮุลบารี 13/415

พระวจนะของพระผู้เป็นเจ้าไม่มีวันหมดสิ้น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า จงกล่าวเถิด มุฮัมมัด หากน้ำทะเลเป็นหมึกปากกาเพื่อเขียนถ้อยคำพระวจนะ ฮิกมะฮฺ และสัญญาณต่างๆ ของพระองค์นั้น ทะเลก็จะแห้งเหือดก่อนที่จะเขียนได้ทั้งหมด ﴿ **แม้ว่าเราจะนำมันเยี่ยงนั้นมาเป็นน้ำหมึกอีกก็ตาม** ﴾ หมายถึง นำทะเลอื่นอีกทะเลหนึ่ง แล้วอีกทะเลหนึ่งเพิ่มเติมเช่นนี้ไปเรื่อยๆ เพื่อใช้ในการเขียน แน่นอนว่า พระวจนะของอัลลอฮฺก็จะไม่มีวันหมด ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ ﴾

“และหากว่าต้นไม้ทั้งหมดที่มีอยู่ในแผ่นดินเป็นปากกาหลายๆ ด้าม และมหาสมุทร (เป็นน้ำหมึก) มีสำรองไว้อีกเจ็ดมหาสมุทร แต่พระวจนะของอัลลอฮฺก็จะไม่หมดไป แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ (27)”[239]

อัรฺเราะเบียะอฺ บิน อนัส กล่าวว่า อุปมาเรื่องความรู้ของมนุษย์ทั้งมวล เมื่อเทียบกับความรู้ของอัลลอฮฺแล้ว ก็เปรียบดังหยดน้ำหนึ่งในมหาสมุทรทั้งหมด ดังที่พระองค์ประทานอายะฮฺลงมาเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) “หากว่าทะเลเป็นน้ำหมึกสำหรับบันทึกพจนารถของพระผู้เป็นเจ้าของฉัน แน่นอนว่า ทะเลจะเหือดแห้งก่อนที่คำกล่าวของพระผู้เป็นเจ้าของฉันหมดสิ้นไป”** ﴾ กล่าวคือ แม้ว่ามหาสมุทรเหล่านั้นจะเป็นหมึกสำหรับเขียนพระวจนะของอัลลอฮฺ และต้นไม้ทั้งหมดเป็นปากกา แน่นอนว่าปากกาจะหักและน้ำทะเลจะแห้งในขณะที่พระวจนะของอัลลอฮฺจะคงอยู่ตลอดไป ไม่มีสิ่งใดสามารถทำให้พระวจนะของพระองค์สูญหาย เพราะไม่มีผู้ใดสามารถเข้าใจความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺหรือสรรเสริญพระองค์อย่างที่สมควรได้รับคำสรรเสริญ เว้นแต่ผู้ทรงสรรเสริญพระองค์เอง พระเจ้าของเราเป็นดังที่พระองค์ตรัสว่าพระองค์ทรงเป็น และพระองค์ทรงอยู่เหนือสิ่งที่เรากล่าว แท้จริงความสุขของโลกนี้ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของโลก เมื่อเทียบกับความสุขในวันปรโลกแล้ว เปรียบได้กับเมล็ดพืชเมื่อเทียบกับโลกทั้งใบ

---

239. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 27

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١٠﴾ ﴾

110. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "แท้จริง ฉันเป็นเพียงสามัญชนคนหนึ่งเยี่ยงพวกท่าน มีวะฮีย์แก่ฉันว่า แท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้น ผู้ใดหวังที่จะพบพระผู้เป็นเจ้าของเขา ก็ให้เขาประกอบการงานที่ดี และอย่าตั้งผู้ใดเป็นภาคีในการเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้าของเขาเลย"

มุฮัมมัดเป็นเพียงมนุษย์และเป็นรอซูล และพระผู้เป็นเจ้ามีเพียงพระองค์เดียว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับมุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด** ﴿ แก่บรรดามุชริกีนที่ปฏิเสธศรัทธาต่อเจ้า ว่า ﴾ **แท้จริง ฉันเป็นเพียงสามัญชนคนหนึ่งเยี่ยงพวกท่าน** ﴿ ดังนั้น ผู้ใดอ้างว่าฉันพูดเท็จ เขาจงนำมาซึ่งสิ่งที่เหมือนกับสาส์นที่ฉันได้นำมานี้ เพราะฉันไม่สามารถล่วงรู้เรื่องเร้นลับต่างๆ ที่ฉันได้บอกพวกท่านไปซึ่งเป็นเรื่องราวในอดีตที่พวกท่านถามฉัน ทั้งเรื่องของชาวถ้ำ และเรื่องซุลก็อรฺนัยน์ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์จริง ฉันมิอาจล่วงรู้เรื่องเหล่านี้เลย เว้นแต่สิ่งที่อัลลอฮฺทรงแจ้งให้ฉันรู้ และฉันขอบอกพวกท่านว่า ﴾ **แท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้น** ﴿ ผู้ทรงเรียกร้องพวกท่านให้เคารพภักดีต่อพระองค์ ﴾ **คือพระเจ้าองค์เดียว** ﴿ ซึ่งไม่มีหุ้นส่วนหรือภาคีใดๆ คู่เคียงพระองค์ ﴾ **ดังนั้น ผู้ใดหวังที่จะพบพระผู้เป็นเจ้าของเขา** ﴿ คือหวังผลบุญและการตอบแทนที่ดี ﴾ **ก็ให้เขาประกอบการงานที่ดี** ﴿ คือ การงานที่สอดคล้องกับสิ่งที่อัลลอฮฺทรงบัญญัติไว้ ﴾ **และอย่าตั้งผู้ใดเป็นภาคีในการเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้าของเขาเลย** ﴿ กล่าวคือ จงเคารพสักการะอัลลอฮฺเพื่อแสวงหาความพอพระทัยของอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคีหรือหุ้นส่วนใดๆ สองประการนี้[240] เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การงานได้รับการตอบรับจากอัลลอฮฺ นั่นคือต้องเป็นการงานที่มีเจตนาเพื่ออัลลอฮฺเท่านั้น และเป็นการงานที่สอดคล้องกับแนวทางของรอซูล ﷺ

240. สองประการนี้ หมายถึง การงานที่สอดคล้องกับบทบัญญัติ และการงานที่ปฏิบัติด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว – *ผู้แปล*

อิมามอะหมัด ได้รายงานจากมะหฺมูด บิน ลาบิด ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمُ الشِّرْكُ الْأَصْغَرُ». قَالُوا: وَمَا الشِّرْكُ الْأَصْغَرُ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قال: «الرِّيَاءُ، يَقُوْلُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِذَا جَزَى النَّاسَ بِأَعْمَالِهِمْ: اذْهَبُوْا إِلَى الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تُرَاؤُوْنَ فِي الدُّنْيَا، فَانْظُرُوا هَلْ تَجِدُونَ عِنْدَهُمْ جَزَاءً »

"สิ่งที่ฉันกลัวที่สุดสำหรับพวกท่านคือ ชิริกเล็ก เศาะฮาบะฮฺถามว่า 'ชิริกเล็กคืออะไร? โอ้ ท่านรอซูลุลลอฮฺ!' ท่านกล่าวตอบว่า 'คือการโอ้อวด' (อัรฺริยาอฺ) ในวันกิยามะฮฺ เมื่อผู้คนได้รับการตัดสินและได้รับการตอบแทนหรือลงโทษสำหรับการกระทำของพวกเขา อัลลอฮฺจะตรัสว่า 'จงไปหาผู้ที่พวกเจ้าได้เคยโอ้อวดในโลกนี้และดูซิว่าพวกเจ้าได้รับการตอบแทนใด ๆ จากเขาหรือไม่' " [241]

อิมามอะหมัด ยังได้รายงานจากอบูสะอีด บิน อบีฟะฎอละฮฺ อัลอันศอรี ซึ่งเป็นเศาะฮาบะฮฺท่านหนึ่งว่า เขากล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِذَا جَمَعَ اللَّهُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ، نَادَى مُنَادٍ: مَنْ كَانَ أَشْرَكَ فِي عَمَلٍ عَمِلَهُ لِلَّهِ أَحَدًا، فَلْيَطْلُبْ ثَوَابَهُ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ، فَإِنَّ اللَّهَ أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ »

"เมื่ออัลลอฮฺทรงรวบรวมผู้คนยุคแรกและยุคหลังทั้งมวลในวันกิยามะฮฺซึ่งเป็นวันที่ไม่มีข้อสงสัยใด ๆ จะมีผู้ประกาศขึ้นว่า 'ผู้ใดเคยตั้งภาคีกับอัลลอฮฺในการงานใด ๆ ที่เขาได้กระทำ เขาจงแสวงหาการตอบแทนของเขาจากคนอื่นที่ไม่ใช่อัลลอฮฺเพราะพระองค์ไม่ทรงต้องการผู้ใดเป็นภาคีคู่เคียงพระองค์' " [242]

อัตติรฺมิซี และ อิบนุ มาญะฮฺ ได้รายงานฮะดีษนี้เช่นกัน[243]

สิ้นสุดการอรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ

มวลการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ พระเจ้าแห่งสากลโลก

---

241. อะหฺมัด 5/428

242. อะหฺมัด 4/215

243. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 8/599 และ อิบนุ มาญะฮฺ 2/1406

تفسير سورة مريم

อรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ มัรฺยัม

ซึ่งเป็นซูเราะฮฺมักกียะฮฺ

มุฮัมมัด บิน อิสหาก ได้บันทึกฮะดีษจากอุมมุ ซะละมะฮฺ[1] ในหนังสือซีเราะฮฺของเขา และอิมามอะหฺมัด บิน ฮัมบัลได้รายงานฮะดีษจากอิบนุ มัสอูด เกี่ยวกับเรื่องราวการอพยพจากมักกะฮฺไปยังดินแดนอบิสซิเนีย ว่า ญะอฺฟัรฺ บิน อบีฏอลิบ ﷺ ได้อ่านตอนต้นของซูเราะฮฺ มัรฺยัม ให้กษัตริย์อันนะญาชี และพรรคพวกของเขาฟัง[2]

سُورَةُ مَرْيَمَ

ซูเราะฮฺ มัรฺยัม

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

﴿ كٓهيعٓصٓ ۝١ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۝٢ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۝٣ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝٤ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۝٥ يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝٦ ﴾

---

1. อิบนุ ฮิซาม 1/357
2. อะหฺมัด 1/201, 461

1. กาฟ ฮา ยา อัยน์ ศอด
2. (นี่คือ) การกล่าวถึงความเมตตาของพระเจ้าของเจ้าที่มีต่อซะกะรียาบ่าวของพระองค์
3. เมื่อเขาวิงวอนต่อพระเจ้าของเขา ด้วยการวิงวอนอย่างลับ ๆ
4. เขากล่าวว่า "ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริง กระดูกของข้าพระองค์ได้อ่อนแอแล้ว และศีรษะก็มีประกายหงอกแล้ว และข้าพระองค์มิเคยผิดหวังกับการวิงวอนต่อพระองค์ โอ้ ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์
5. และแท้จริง ข้าพระองค์กลัวลูกหลานของข้าพระองค์ ภายหลัง (การตายของ) ข้าพระองค์ และภริยาของข้าพระองค์ก็เป็นหมันด้วย ดังนั้น ขอพระองค์โปรดประทานทายาทที่ดีจากพระองค์แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด
6. ผู้ซึ่งจะสืบทอดแทนข้าพระองค์ และสืบทอดจากตระกูลของยะอฺกูบ และขอพระองค์ทรงโปรดให้เขาเป็นที่โปรดปรานด้วยเถิด ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์"

เรื่องราวของซะกะรียา ﷺ และดุอาอฺของเขาต่ออัลลอฮฺ ﷻ ให้ได้บุตรชาย

เกี่ยวกับตัวอักษรเดี่ยวนั้นได้มีการอธิบายแล้วในตอนต้นของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **การกล่าวถึงความเมตตาของพระเจ้าของเจ้า** ﴾ หมายถึง นี่คือการกล่าวถึงความเมตตาของอัลลอฮฺที่มีต่อซะกะรียาบ่าวของพระองค์[3] คำว่า زَكَرِيَّا สามารถอ่านได้แบบยาว[4] และแบบสั้น[5] ซึ่งเป็นการอ่านที่แพร่หลายทั้งสองแบบ ซะกะรียา ﷺ เป็นหนึ่งในศาสนทูตที่ยิ่งใหญ่จากเผ่าพันธุ์อิสราเอล ในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี มีบันทึกว่าท่านเป็นช่างไม้ที่เลี้ยงชีพด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองด้วยการเป็นช่างไม้[6] ﴿ **เมื่อเขาวิงวอนต่อพระเจ้าของเขา**

3. อัลกุรฺฏุบี 11/75
4. ซะกะรียาอ์ (زكرياء)
5. ซะกะรียา (زكريا)
6. มุสลิม 4/1847

ด้วยการวิงวอนอย่างลับ ๆ ﴾ การที่เขาดุอาอฺต่ออัลลอฮฺอย่างลับ ๆ นั้นเป็นการวิงวอนที่อัลลอฮฺรักยิ่ง ดังที่กอตาดะฮฺได้อธิบายเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **เมื่อเขาวิงวอนต่อพระเจ้าของเขาด้วยการวิงวอนอย่างลับ ๆ** ﴾ ว่า อัลลอฮฺทรงรู้ดีถึงหัวใจที่บริสุทธิ์และทรงได้ยินเสียงที่แผ่วเบา[7] ﴿ **เขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริง กระดูกของข้าพระองค์ได้อ่อนแอแล้ว** ﴾ หมายถึง ฉันอ่อนแอลงและกำลังของฉันก็เหลือน้อย ﴿ **และศีรษะก็มีประกายหงอกแล้ว** ﴾ หมายถึง ผมหงอกเป็นประกายท่ามกลางผมสีดำ เป็นการอธิบายความอ่อนแอและความชราภาพตลอดจนร่องรอยของความอ่อนแอทั้งภายนอกและภายใน ﴿ **และข้าพระองค์มิเคยผิดหวังกับการวิงวอนต่อพระองค์** ﴾ หมายถึง ข้าพระองค์ไม่เคยประสบกับความผิดหวังในการวิงวอนขอจากพระองค์และพระองค์ไม่เคยปฏิเสธสิ่งที่ข้าพระองค์วิงวอนขอเลยแม้แต่น้อย ﴿ **และแท้จริง ข้าพระองค์กลัวลูกหลานของข้าพระองค์ ภายหลัง (การตายของ) ข้าพระองค์** ﴾ มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และ อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า คำว่า الْمَوَالِيَ หมายถึง ทายาทผู้สืบทอด[8] ส่วนเหตุผลที่เขากลัวคือ กลัวว่ารุ่นที่จะสืบทอดต่อจากเขาจะประพฤติชั่ว ดังนั้นเขาจึงวิงวอนขออัลลอฮฺโปรดประทานบุตรชายคนหนึ่งที่จะเป็นศาสนทูตหลังจากเขา ซึ่งจะเป็นผู้นำและปกครองพวกเขาด้วยความเป็นนบีและด้วยวะฮีย์ที่ถูกประทานลงมาแก่เขา และอัลลอฮฺก็ทรงตอบรับการวิงวอนของเขาในครั้งนี้ นี่คือสิ่งที่ซะกะรียากลัว มิใช่กลัวว่าจะไม่มีทายาทสืบทอดทรัพย์สินมรดกของเขา เพราะนบีเป็นตำแหน่งที่สูงส่งและมีเกียรติเกินกว่าจะกังวลต่อทรัพย์สินหรือกลัวว่าจะไม่มีทายาทสืบทอดมรดกจนต้องวิงวอนขออัลลอฮฺ ﷻ ให้ประทานบุตรเพื่อจะได้สืบทอดมรดกนั้น นี่คือหนึ่งในคำอธิบาย

(คำอธิบายที่สอง) คือ อัลลอฮฺมิได้ตรัสว่าซะกะรียาเป็นผู้ร่ำรวย ตรงกันข้าม เขาเป็นเพียงช่างไม้ที่หาเลี้ยงชีพจากน้ำพักน้ำแรงของตนเอง คนประเภทนี้มักไม่มีทรัพย์สมบัติมากมายยิ่งสำหรับบรรดานบีแล้ว พวกเขาคือผู้ที่สมถะมากที่สุดในเรื่องของชีวิตดุนยานี้

(คำอธิบายที่สาม) ได้มีระบุในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมด้วยหลายสายรายงานว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

« لَا نُورَثُ، مَا تَرَكْنَا فَهُوَ صَدَقَةٌ »

"เรา (บรรดานบี) จะไม่ทิ้งมรดกไว้เบื้องหลัง สิ่งใดที่เราทิ้งไว้จะถูกบริจาคเป็นทาน (เศาะดะเกาะฮฺ)" [9]

---

7. อัฏฏอบารี 18/142
8. อัฏฏอบารี 18/144
9. ฟัตฮุลบารี

และในรายงานที่บันทึกโดยอัตติรฺมิซี ด้วยสายรายงานที่เศาะฮีฮฺ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« نَحْنُ مَعْشَرَ الْأَنْبِيَاءِ لَا نُورَثُ »

"เราบรรดานบีจะไม่ทิ้งมรดกไว้เบื้องหลัง"[10]

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงต้องอธิบายอายะฮฺ ﴾ **ดังนั้น ขอพระองค์โปรดประทานทายาทที่ดีจากพระองค์แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด ผู้ซึ่งจะสืบทอดแทนข้าพระองค์** ﴿ ว่า คือ การสืบทอดการเป็นนบี ดังนั้น จึงกล่าวต่อไปว่า ﴾ **และสืบทอดจากตระกูลของยะอฺกูบ** ﴿ ดังที่พระองค์ตรัสว่า وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ **"และสุลัยมานได้สืบทอดแทนดาวูด"**[11] คือ สืบทอดการเป็นนบี เพราะหากหมายถึงการรับมรดกที่เป็นทรัพย์สินแล้ว แน่นอนว่า สุลัยมานจะไม่ถูกเจาะจงต่างจากพี่น้องคนอื่นๆ ของเขา และไม่มีประโยชน์ที่จะบอกว่าสุลัยมานรับมรดกทรัพย์สินจากดาวูด เพราะเป็นที่รู้กันดีและเป็นที่ยอมรับในทุกๆ ศาสนาและทุกๆ หลักคำสอนว่าบุตรนั้นจะได้รับมรดกทรัพย์สินจากบิดาของเขา ดังนั้น หากสิ่งนี้ไม่ได้หมายถึงมรดกที่เฉพาะเจาะจง (นั่นคือ มรดกของการเป็นนบี) อัลลอฮฺก็คงไม่ตรัสถึงเรื่องนี้ ทั้งหมดนี้ได้รับการสนับสนุนและยืนยันโดยฮะดีษ

« نَحْنُ مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا فَهُوَ صَدَقَةٌ »

"เราบรรดานบีจะไม่ทิ้งมรดกไว้เบื้องหลัง สิ่งใดที่เราทิ้งไว้จะถูกบริจาคเป็นทาน (เศาะดะเกาะฮฺ)"[12]

มุญาฮิด ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **ผู้ซึ่งจะสืบทอดแทนข้าพระองค์และสืบทอดจากตระกูลของยะอฺกูบ** ﴿ ว่า คือการรับมรดกที่เป็นความรู้ และซะกะรียาเป็นหนึ่งในลูกหลานของยะอฺกูบ[13] ฮุเชมได้เล่าว่า อิสมาอีล บิน อบีคอลิด ได้เล่าจากอบูศอลิหฺ เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **ผู้ซึ่งจะสืบทอดแทนข้าพระองค์และสืบทอดจากตระกูลของยะอฺกูบ** ﴿ ว่า เขาจะสืบทอดการเป็นนบีดังเช่นที่บิดาและบรรพบุรุษของเขาก็เป็นนบีเช่นกัน[14] ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และขอพระองค์ทรงโปรดให้เขาเป็นที่โปรดปรานด้วยเถิด ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์** ﴿ หมายถึง ขอพระองค์ทรงทำให้เขาเป็นที่พอใจของพระองค์และมัคลูกทั้งหลาย โดยที่พระองค์ทรงรักเขาและทำให้เขาเป็นที่รักของสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งในเรื่องศาสนาและมารยาทของเขา

---

10. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 5/234
11. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 16
12. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 5/234
13. อัฏฏอบารี 18/146
14. อัฏฏอบารี 18/146

﴿ يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَل لَّهُ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٧﴾ ﴾

7. โอ้ ซะกะรียา แท้จริง เราจะแจ้งข่าวดีแก่เจ้าว่า (เจ้าจะได้) ลูกคนหนึ่ง ชื่อของเขาคือ ยะฮฺยา เรามิเคยตั้งชื่อนี้แก่ผู้ใดมาก่อนเลย

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบรับการวิงวอนของเขา

ประโยคนี้บอกเป็นนัยถึงสิ่งที่ไม่ได้ถูกกล่าวถึงนั่นคือ ดุอาอฺของซะกะรียาได้ถูกตอบรับแล้ว ดังนั้น จึงมีการกล่าวแก่เขาว่า ﴾ **โอ้ ซะกะรียา แท้จริง เราจะแจ้งข่าวดีแก่เจ้าว่า (เจ้าจะได้) ลูกคนหนึ่ง ชื่อของเขาคือ ยะฮฺยา** ﴿ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ ﴾

"ณ ที่นั่น ซะกะรียาได้วิงวอนต่อพระเจ้าของเขาโดยกล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ โปรดประทานแก่ข้าพระองค์ซึ่งทายาทที่ดีจากพระองค์ แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงได้ยินคำวิงวอน (38) จากนั้นมลาอิกะฮฺได้เรียกเขาในขณะที่เขากำลังยืนละหมาดอยู่ในอัลมิฮฺรอบว่า แท้จริง อัลลอฮฺทรงแจ้งข่าวดีแก่ท่านด้วยยะฮฺยา ซึ่งจะเป็นผู้ยืนยันพระดำรัสหนึ่งจากอัลลอฮฺ และจะเป็นผู้นำและผู้รักษาไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ และเป็นนบีคนหนึ่งจากหมู่ชนที่เป็นคนดี (39)"[15]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เรามิเคยตั้งชื่อนี้แก่ผู้ใดมาก่อนเลย** ﴿ กอตาดะฮฺ, อิบนุ ญุร็อยจญ์ และอิบนุ เซด ได้กล่าวว่า ไม่เคยมีใครถูกตั้งชื่อนี้มาก่อนหน้าเขาแม้แต่คนเดียว[16] อิบนุ ญะรีรฺ ﷺ ได้เลือกทัศนะนี้เช่นกัน

---

15. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 38-39

16. อัฏฏอบารี 18/148

﴿ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿٩﴾ ﴾

8. เขากล่าวว่า "ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ข้าพระองค์จะมีลูกได้อย่างไร ในเมื่อภริยาของข้าพระองค์ก็เป็นหมัน และข้าพระองค์ได้บรรลุสู่ความแก่ชราแล้ว!"

9. เขากล่าวว่า "เช่นนั้นแหละที่พระเจ้าของเจ้าตรัสว่า มันง่ายสำหรับข้า และแท้จริงแล้ว ข้าได้สร้างเจ้ามาก่อน และ (ตอนนั้น) เจ้ายังมิได้เป็นสิ่งใดเลย"

ซะกะรียา ﷺ แปลกใจหลังดุอาอฺของเขาถูกตอบรับ

นี่คือความประหลาดใจของซะกะรียา ﷺ เมื่อคำวิงวอนขอของเขาได้รับการตอบรับและเขาได้รับข่าวดีเรื่องบุตรชาย เขาจึงมีความยินดีอย่างยิ่งและถามว่าเด็กคนนี้จะเกิดมาได้อย่างไร และจะมาในลักษณะใดในเมื่อภรรยาของเขาเป็นหญิงชราและเป็นหมันและไม่เคยให้กำเนิดลูกเลยตลอดชีวิตของเธอ แม้แต่ซะกะรียาเองก็แก่เฒ่าและชราภาพมากแล้ว กระดูกของเขาก็อ่อนแอลง และคงไม่มีความสามารถในการสืบพันธุ์และร่วมหลับนอน

คำตอบของมลาอิกะฮฺ

﴾ **เขากล่าวว่า** ﴿ เขา คือมลาอิกะฮฺท่านหนึ่งได้กล่าวตอบแก่ซะกะรียาในสิ่งที่เขารู้สึกแปลกประหลาดใจว่า ﴾ **"เช่นนั้นแหละที่พระเจ้าของเจ้าตรัสว่า มันง่ายสำหรับข้า** ﴿ หมายถึงการเกิดของบุตรชายจากตัวเจ้าและภริยาของเจ้าที่ไม่ใช่จากผู้หญิงคนอื่นนั้นเป็นเรื่อง (ง่าย) สำหรับอัลลอฮฺ หลังจากนั้นพระองค์ได้บอกเขาเกี่ยวกับสิ่งที่อัศจรรย์กว่าสิ่งที่เขาถาม ว่า ﴾ **และแท้จริงแล้ว ข้าได้สร้างเจ้ามาก่อน และ (ตอนนั้น) เจ้ายังมิได้เป็นสิ่งใดเลย"** ﴿ เช่นเดียวกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا ﴿١﴾ ﴾

"แน่นอน กาลเวลาที่ยาวนานได้เกิดขึ้นแก่มนุษย์ เมื่อเขามิได้เป็นสิ่งที่ถูกกล่าวถึงเลย ①"[17]

﴿ قَالَ رَبِّ اجْعَل لِّي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾ ﴾

10. เขากล่าวว่า "ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดทำให้มีสัญญาณแก่ข้าพระองค์ด้วย" พระองค์ตรัสว่า "สัญญาณของเจ้าคือ เจ้าจะไม่ (สามารถ) พูดกับผู้คนเป็นเวลาสามคืน ทั้ง ๆ ที่เจ้าอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์"

11. เขาจึงออกจากแท่นสวดไปยังหมู่ชนของเขา และเขาได้ให้สัญญาณแก่พวกเขาเหล่านั้นว่า พวกท่านจงกล่าวสดุดีในยามเช้าและยามเย็น

สัญญาณของการตั้งครรภ์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าเกี่ยวกับซะกะรียา عليه السلام ว่า ﴾ **เขากล่าวว่า "ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดทำให้มีสัญญาณแก่ข้าพระองค์ด้วย"** ﴿ กล่าวคือ โปรดให้สัญญาณและข้อพิสูจน์ถึงการมีอยู่ของสิ่งที่พระองค์ทรงสัญญากับข้าพระองค์ เพื่อที่จิตใจของข้าพระองค์จะมั่นคงและสงบกับสิ่งที่พระองค์ได้สัญญาไว้ ดังที่ อิบรอฮีม عليه السلام ได้กล่าวในทำนองเดียวกันนี้ว่า

﴿ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾ ﴾

17. ซูเราะฮฺ อัลอินซาน อายะฮฺที่ 1

"โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ โปรดทรงแสดงให้ข้าพระองค์เห็นด้วยเถิดว่า พระองค์จะทรงให้บรรดาผู้ที่ตายแล้ว ฟื้นคืนชีพได้อย่างไร? พระองค์ตรัสว่า เจ้ามิได้ศรัทธากระนั้นหรือ? อิบรอฮีมกล่าวว่า หามิได้ แต่ทว่าเพื่อหัวใจของข้าพระองค์จะได้สงบ พระองค์ตรัสว่า เจ้าจงเอานกมาสี่ตัว แล้วจงเลี้ยงมันให้คุ้นแก่เจ้าและตัดมันออกเป็นท่อน ๆ หลังจากนั้นเจ้าจงวางไว้บนภูเขาทุกลูก ซึ่งส่วนหนึ่งจากนกเหล่านั้น แล้วจงเรียกมัน มันจะมายังเจ้าโดยรีบเร่ง และพึงรู้ไว้เถิดว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้น เป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ (260)"[18]

﴿ **พระองค์ตรัสว่า "สัญญาณของเจ้าคือเจ้าจะไม่ (สามารถ) พูดกับผู้คนเป็นเวลาสามคืน ทั้ง ๆ ที่เจ้าอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์"** ﴾ หมายความว่า ลิ้นของเจ้าจะถูกห้ามมิให้พูดเป็นเวลาสามคืนในขณะที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, วะหบฺ, อัสสุดดีย์, กอตาดะฮฺ และท่านอื่นๆ กล่าวว่า "เขาพูดไม่ได้ทั้งที่ไม่มีอาการเจ็บป่วยใด ๆ"[19] อับดุรฺเราะฮฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม กล่าวว่า "ซะกะรียา อ่าน[20] และสรรเสริญอัลลอฮฺได้ แต่ไม่สามารถพูดกับกลุ่มชนของเขาโดยทำได้แต่เพียงแสดงท่าทาง"[21]

อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴿ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴾ หมายถึง สามคืนติดต่อกัน อย่างไรก็ตาม ทัศนะแรกที่มีรายงานจาก อิบนุ อับบาส และจากนักวิชาการส่วนใหญ่เป็นทัศนะที่ถูกต้องกว่า ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน ว่า

﴿ قَالَ رَبِّ اجْعَل لِّي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا وَاذْكُر رَّبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٤١﴾ ﴾

"เขากล่าวว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์! โปรดได้ทรงให้มีสัญญาณหนึ่งแก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด พระองค์ตรัสว่า สัญญาณของเจ้านั้นคือ เจ้าจะไม่สามารถพูดแก่ผู้คนเป็นเวลาสามวัน นอกจากด้วยการแสดงท่าทางเท่านั้น และจงระลึกถึงพระเจ้าของเจ้ามาก ๆ และจงกล่าวสดุดีในความบริสุทธิ์ของพระองค์ ทั้งในเวลาค่ำและเวลาเช้า (41)" [22]

นี่เป็นหลักฐานว่าเขาไม่ได้พูดคุยกับผู้คนตลอดสามวันสามคืน ﴿ **นอกจากด้วยการแสดงท่าทาง** ﴾ ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสในอายะฮฺอันทรงเกียรตินี้ว่า ﴿ **เขาจึงออกจาก**

---

18. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 260
19. อัฏฏอบารี 18/152
20. คัมภีร์ หรือบทสรรเสริญอัลลอฮฺ – *ผู้แปล*
21. อัฏฏอบารี 18/152
22. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 41

แท่นสวดไปยังหมู่ชนของเขา ﴾ คือ ซะกะรียา ﴿ **และเขาได้ให้สัญญาณแก่พวกเขาเหล่านั้น** ﴾ คือ เขาแสดงท่าทางการบอกใบ้แบบเร็วๆ ﴿ **ว่า พวกท่านจงกล่าวสดุดีในยามเช้าและยามเย็น** ﴾ เป็นการแสดงความสอดคล้องกับสิ่งที่เขาได้รับบัญชาให้ทำในช่วงสามวันนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่เพิ่มเติมจากการงานที่เขาปฏิบัติเป็นประจำ เพื่อแสดงการขอบคุณและความกตัญญูต่ออัลลอฮฺสำหรับสิ่งที่พระองค์ได้ประทานให้กับเขา

มุญาฮิด กล่าวว่า ﴿ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ ﴾ หมายถึง เขาทำท่าทาง[23] วะฮับและกอตาดะฮฺก็ได้กล่าวเช่นเดียวกันนี้[24]

يَا يَحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٢﴾ وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٣﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾

12. **โอ้ ยะฮฺยา! เจ้าจงยึดมั่นในคัมภีร์อย่างมั่นคงเถิด และเราได้ประทานวิทยปัญญาให้เขา ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก**
13. **และความเมตตาจากเรา และความบริสุทธิ์แก่เขา และเขานั้นคือผู้ยำเกรง**
14. **และเป็นผู้กตัญญูต่อบิดามารดาของเขา และเขามิได้เป็นผู้หยิ่งยโสผู้ฝ่าฝืน**
15. **และความศานติจงมีแด่เขา วันที่เขาถูกให้กำเนิด และวันที่เขาเสียชีวิต และวันที่เขาถูกฟื้นคืนชีพ (ในวันกิยามะฮฺ)**

การเกิดของเด็กชาย และลักษณะของเขา

ประโยคนี้บอกเป็นนัยถึงสิ่งที่ไม่ได้ถูกกล่าวถึงนั่นคือ เด็กคนนี้ถูกให้กำเนิดตามที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสัญญาและเด็กคนนี้คือยะฮฺยา عليه السلام และประโยคนี้ยังให้นัยว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงสอนคัมภีร์ให้แก่เขานั่นคือเตารอตที่พวกเขาใช้ศึกษาระหว่างกัน และเป็นคัมภีร์ที่บรรดาศาสนทูต

23. อัฏฏอบารี 18/153
24. อัฏฏอบารี 18/154

ที่ถูกส่งไปยังชาวยิวเคยใช้ในการปกครอง ตลอดจนบรรดานักวิชาการและนักบวชยิว โดยที่ยะฮฺยายังเป็นผู้เยาว์วัยขณะที่อัลลอฮฺให้ความรู้นี้แก่เขา ดังนั้น พระองค์จึงกล่าวถึงเรื่องนี้และกล่าวถึงความโปรดปรานที่พระองค์ได้ประทานแก่เขาและพ่อแม่ของเขา พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **โอ้ ยะฮฺยา! เจ้าจงยึดมั่นในคัมภีร์อย่างมั่นคงเถิด** ﴿ หมายถึง จงศึกษาคัมภีร์นี้เถิด ﴾ **อย่างมั่นคง** ﴿ ด้วยความเอาจริง อุตสาหะและขยันหมั่นเพียร ﴾ **และเราได้ประทานวิทยปัญญาให้เขา ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก** ﴿ คือ ประทานความเข้าใจ ความรู้ ความอดทน ความพากเพียรและความกระตือรือร้นในการทำความดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เขาได้รับตั้งแต่วัยเยาว์

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴾ وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا ﴿ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ﴾ وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا ﴿ หมายถึง ความเมตตาจากเรา[25] ซึ่งเป็นทัศนะเดียวกับอิกริมะฮฺ, กอตาดะฮฺ และอัฎเฎาะฮาก โดยอิกริมะฮฺอธิบายเพิ่มเติมว่า ไม่มีผู้ใดสามารถประทานให้ได้นอกจากเรา กอตาดะฮฺยังได้กล่าวว่า เป็นความเมตตาเดียวกับที่อัลลอฮฺประทานให้แก่ซะกะรียา[26] ส่วนมุญาฮิดได้กล่าวว่า ﴾ وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا ﴿ หมายถึง ความอ่อนโยนจากพระเจ้าที่มีต่อเขา[27] ความหมายอันชัดเจนตามที่ปรากฏในสำนวนอายะฮฺนี้คือ คำว่า ﴾ وَحَنَانًا **"และความเมตตา"** ﴿ เกี่ยวข้องโดยตรงกับคำกล่าวของพระองค์ ﴾ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا **"และเราได้ประทานวิทยปัญญาให้เขา ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก"** ﴿ หมายความว่า "เราได้ให้วิทยปัญญาและความเมตตา และความบริสุทธิ์แก่เขา" หมายถึง เราได้ทำให้เขาเป็นผู้มีเมตตากรุณาและความบริสุทธิ์ เพราะคำว่า ﴾ حَنَانًا ﴿ หมายถึง ความรักที่มาพร้อมกับความเมตตาสงสารและความใกล้ชิด

اَلزَّكَاةُ หมายถึง ความบริสุทธิ์จากสิ่งสกปรก ความชั่วร้ายและบาป คำว่า وَزَكَاةً ด้านไวยากรณ์มีสถานะในประโยคเหมือนสถานะของคำว่า ﴾ وَحَنَانًا **"และความเมตตา"** ﴿ กล่าวคือ อัลลอฮฺ ﷻ ประทานแก่ยะฮฺยา عليه السلام ซึ่งความเมตตาและความบริสุทธิ์ กอตาดะฮฺกล่าวว่า الزَّكَاة คือ การงานที่ดี[28] อัฎเฎาะฮฺฮาก และ อิบนุ ญุร็อยจญ์ กล่าวว่า หมายถึง การงานที่ดีและบริสุทธิ์[29] อัลเอาฟี ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า وَزَكَاةً หมายถึง บารอกัต (ความจำเริญ) ﴾ وَكَانَ تَقِيًّا **"และเขานั้นคือผู้ยำเกรง"** ﴿ หมายความว่า เขาบริสุทธิ์และไม่มีความโน้มเอียงที่จะทำบาป[30]

25. อัฏฏอบารี 18/156
26. อัฏฏอบารี 18/156
27. อัฏฏอบารี 18/156
28. อัฏฏอบารี 18/159
29. อัฏฏอบารี 18/159
30. อัฏฏอบารี 18/159

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **และเป็นผู้กตัญญูต่อบิดามารดาของเขา และเขามิได้เป็นผู้หยิ่งยโส ผู้ฝ่าฝืน** ﴿ หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงการเชื่อฟังของยะฮฺยาต่อพระเจ้าของเขา และระบุว่า พระองค์ทรงสร้างเขาให้เป็นผู้ที่มีเมตตา มีความบริสุทธิ์และความยำเกรง พระองค์ก็ทรงเล่าต่อถึงการเชื่อฟังและความกตัญญูของเขาต่อพ่อแม่ และไม่ฝ่าฝืนพวกเขาทั้งด้านคำพูดและการกระทำ ทั้งที่เป็นคำสั่งใช้และข้อห้าม ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และเขามิได้เป็นผู้หยิ่งยโส ผู้ฝ่าฝืน** ﴿ หลังจากที่กล่าวถึงลักษณะที่งดงามเหล่านี้แล้ว อัลลอฮฺ ﷻ ก็กล่าวถึงการตอบแทนสำหรับเขาว่า ﴾ **และความศานติจงมีแด่เขา วันที่เขาถูกให้กำเนิด และวันที่เขาเสียชีวิต และวันที่เขาถูกฟื้นคืนชีพ** ﴿ หมายถึง เขาจะได้รับความปลอดภัยในสามสถานการณ์นี้ ซุฟยาน บิน อุยัยนะฮฺ กล่าวว่า ความโดดเดี่ยวที่สุดที่คนคนหนึ่งจะประสบนั้นมีอยู่สามสถานการณ์ คือวันที่เขาเกิด เมื่อเขาเห็นตัวเองออกมาจากสิ่งที่เป็นอยู่ จากนั้นคือวันที่เขาเสียชีวิต เมื่อเขาได้เห็นผู้คนที่เขาไม่เคยเห็น และวันที่เขาฟื้นคืนชีพเมื่อเขาเห็นตัวเองอยู่ในที่ชุมนุมอันยิ่งใหญ่ อัลลอฮฺจึงให้เกียรติยะฮฺยา บุตรของซะกะรียาและประทานแก่เขาซึ่งความสงบสุขศานติ พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และความศานติจงมีแด่เขา วันที่เขาถูกให้กำเนิด และวันที่เขาเสียชีวิต และวันที่เขาถูกฟื้นคืนชีพ** ﴿ รายงานโดย อิบนุ ญะรีรฺ จากอะหฺมัด บิน มันศูรฺ อัลมัรฺวะซี จากเศาะดะเกาะฮฺ บิน อัลฟัฎลฺ จากซุฟยาน บิน อุยัยนะฮฺ

۞ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَاتَّخَذَتْ مِن دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾

16. และจงกล่าวถึง (เรื่องของ) มัรฺยัมที่อยู่ในคัมภีร์ เมื่อนางได้ปลีกตัวออกจากหมู่ญาติของนาง ไปยังมุมหนึ่งทางตะวันออก (ของบัยตุลมักดิส)

17. แล้วนางได้ใช้ม่านกั้นให้ห่างพ้นจากพวกเขา แล้วเราได้ส่งรูฮฺของเรา (ญิบรีล) ไปยังนาง แล้วเขาได้จำแลงตนแก่นาง ให้เป็นชายอย่างสมบูรณ์

18. นางกล่าวว่า "แท้จริง ฉันขอความคุ้มครองต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีให้พ้นจากท่าน หากท่านเป็นผู้ยำเกรง"

19. เขา (ญิบรีล) กล่าวว่า "แท้จริง ฉันเป็นทูตแห่งพระเจ้าของเธอ เพื่อฉันจะให้บุตรชายผู้บริสุทธิ์แก่เธอ"

20. นางกล่าวว่า "ฉันจะมีลูกได้อย่างไร ในเมื่อไม่มีชายใดมาแตะต้องฉันเลย และฉันก็มิได้เป็นหญิงชั่ว"

21. เขา (ญิบรีล) กล่าวว่า "เช่นนั้นแหละ พระเจ้าของเธอตรัสว่า มันง่ายสำหรับข้า และเพื่อเราจะทำให้เขาเป็นสัญญาณหนึ่งสำหรับมนุษย์ทั้งหลาย และเป็นความเมตตาจากเรา และนั่นเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดไว้แล้ว"

เรื่องราวของมัรฺยัม และ อัลมะซีฮฺ (อีซา) عليه السلام

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงเรื่องราวของซะกะรียา عليه السلام ที่พระองค์ประทานบุตรผู้บริสุทธิ์ สะอาดและจำเริญให้แก่เขาแม้ว่าเขาจะแก่ชราและภรรยาของเขาก็เป็นหมัน พระองค์ก็ได้เล่าต่อไปถึงเรื่องราวของมัรฺยัมผู้ซึ่งอัลลอฮฺประทานบุตรที่ชื่ออีซาแก่นางโดยไม่มีบิดา เพราะระหว่างสองเรื่องนี้มีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมและคล้ายคลึงกัน พระองค์จึงทรงเล่าเรื่องนี้ในซูเราะฮฺนี้และซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน นอกจากนี้พระองค์ยังทรงเล่าสองเรื่องนี้พร้อมกันในซูเราะฮฺอัลอันบิยาอฺ เนื่องจากทั้งสองเรื่องนี้มีความหมายที่ใกล้เคียงกัน อัลลอฮฺได้กล่าวถึงเรื่องราวเหล่านี้เพื่อแสดงถึงพระปรีชาสามารถและพลังอำนาจของพระองค์ และพระองค์คือผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และจงกล่าวถึง (เรื่องของ) มัรฺยัมที่อยู่ในคัมภีร์** ﴾ นางคือ มัรฺยัม บินติ อิมรอน ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากลูกหลานของนบีดาวูด عليه السلام นางมาจากครอบครัวที่ดีและบริสุทธิ์ในเผ่าพันธุ์อิสรออีล อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงเรื่องราวการตั้งครรภ์ของมารดาของนางในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน ว่า มารดาของนางได้บนบานถวายนางเพื่อรับใช้บัยตุลมักดิสอันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งในสมัยนั้นพวกเขามักจะปฏิบัติเช่นนี้เพื่อการเคารพสักการะอัลลอฮฺ

﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ﴾

"แล้วพระเจ้าของนางก็ทรงรับ (การอุทิศตัวของ) มัรฺยัมไว้อย่างดี และทรงทำให้นางเติบโตในทางที่ดี"[31]

ดังนั้น มัรฺยัมจึงถูกเลี้ยงดูมาท่ามกลางลูกหลานของอิสรออีลอย่างมีเกียรติ นางเป็นหนึ่งในบรรดาสตรีที่เคารพสักการะต่ออัลลอฮฺอย่างมากมายและขึ้นชื่อในเรื่องความขยันหมั่นเพียรในการทำอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ โดยอาศัยอยู่ภายใต้การดูแลของซะกะรียาผู้เป็นพี่เขย (อีกทัศนะระบุว่าเป็นสามีของน้าสาว) ซึ่งเป็นนบีของลูกหลานอิสรออีลในเวลานั้นและเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ที่พวกเขาต้องขอคำปรึกษาในเรื่องศาสนา และซะกะรียาก็ได้เห็นความมหัศจรรย์ที่ยิ่งใหญ่เกิดขึ้นกับนางซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เขาอัศจรรย์ใจ

﴿ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللهِ إِنَّ اللهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴾

"คราใดที่ซะกะรียาเข้าไปหานางที่อัลมิฮฺรอบ เขาก็พบปัจจัยยังชีพอยู่ ณ ที่นาง เขากล่าวว่า มัรฺยัมเอ๋ย! เธอได้สิ่งนี้มาอย่างไร? นางกล่าวว่า มันมาจากอัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺนั้นจะประทานปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์โดยปราศจากการคิดคำนวณ"[32]

มีรายงานว่า ซะกะรียาพบว่านางได้รับผลไม้ฤดูหนาวในฤดูร้อนและผลไม้ฤดูร้อนในฤดูหนาว สิ่งนี้ได้รับการอธิบายไว้แล้วในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน ดังนั้น เมื่ออัลลอฮฺทรงประสงค์จะให้นางได้คลอดบุตรนั่นคืออีซา ซึ่งเป็นบ่าวและรอซูลของพระองค์ และเป็นหนึ่งในห้ารอซูลผู้ยิ่งใหญ่[33] ﴿ **นางได้ปลีกตัวออกจากหมู่ญาติของนาง ไปยังมุมหนึ่งทางตะวันออก** ﴾ ซึ่งหมายความว่านางแยกตัวออกจากพวกเขาและมุ่งหน้าไปทางด้านตะวันออกของบัยตุลมักดิส

มีรายงานจาก อิบนุ อับบาส ซึ่งเขากล่าวว่า แท้จริง ฉันเป็นผู้รอบรู้มากที่สุดในหมู่มนุษย์เกี่ยวกับสาเหตุที่คริสเตียนใช้ทิศตะวันออกเป็นกิบลัต นั่นก็เป็นเพราะพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ

﴿ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴾

"นางได้ปลีกตัวออกจากหมู่ญาติของนาง ไปยังมุมหนึ่งทางตะวันออก"[34]

---

31. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 37
32. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 37
33. อุลุลอัซมฺ
34. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 16

ทำให้พวกคริสเตียนถือการกำเนิดของอีซา เป็นกิบลัต[35]

และพระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **แล้วนางได้ใช้ม่านกั้นให้ห่างพ้นจากพวกเขา** ﴾ หมายถึง นางซ่อนตัวและปกปิดตนเองจากพวกเขา ﴿ **แล้วเราได้ส่งรูฮฺของเราไปยังนาง** ﴾ หมายถึง อัลลอฮฺ ﷻ ส่งญิบรีลไปยังนาง ﴿ **แล้วเขาได้จำแลงตนแก่นาง ให้เป็นชายอย่างสมบูรณ์** ﴾ ซึ่งหมายความว่าญิบรีลไปหานางในรูปของมนุษย์ผู้ชายที่สมบูรณ์ มุญาฮิด, อัฏเฏาะฮาก, กอตาดะฮฺ, อิบนุ ญุรอยจญ์, วะฮับ บิน มุนับบิฮฺ และอัสสุดดีย์ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﴿ **แล้วเราได้ส่งรูฮฺของเราไปยังนาง** ﴾ ว่า หมายถึง ญิบรีล ؑ [36] ﴿ **นางกล่าวว่า "แท้จริง ฉันขอความคุ้มครองต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีให้พ้นจากท่าน หากท่านเป็นผู้ยำเกรง"** ﴾ หมายความว่าเมื่อญิบรีลมาปรากฏแก่นางในร่างของชายคนหนึ่ง ขณะที่นางอยู่ในที่เปลี่ยวเพียงลำพังและซ่อนตัวจากกลุ่มชนของนาง นางจึงรู้สึกกลัวและคิดว่าเขาประสงค์ร้าย ดังนั้น นางจึงกล่าวว่า ﴿ **"แท้จริง ฉันขอความคุ้มครองต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีให้พ้นจากท่าน หากท่านเป็นผู้ยำเกรง"** ﴾ หมายถึง หากท่านเกรงกลัวอัลลอฮฺ เพื่อเป็นการเตือนเขาให้นึกถึงอัลลอฮฺ และนี่คือสิ่งที่สมควรปฏิบัติเมื่อต้องการป้องกันตนเองนั่นคือการเริ่มจากสิ่งที่ง่ายก่อน ดังนั้น สิ่งแรกที่นางทำคือพยายามทำให้เขาเกรงกลัวอัลลอฮฺ ผู้ทรงอำนาจ

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอาศิม จากอบูวาอิล เมื่อกล่าวถึงเรื่องราวของมัรฺยัม เขากล่าวว่า นางรู้ว่าผู้ยำเกรง (ต่ออัลลอฮฺ) นั้น จะละเว้นจากการทำความชั่วทันทีเมื่อนางได้กล่าวว่า ﴿ **"แท้จริง ฉันขอความคุ้มครองต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีให้พ้นจากท่าน หากท่านเป็นผู้ยำเกรง" เขา (ญิบรีล) กล่าวว่า "แท้จริง ฉันเป็นทูตแห่งพระเจ้าของเธอ** ﴾ ญิบรีลกล่าวตอบแก่นางเพื่อขจัดความกลัวที่นางรู้สึกว่าตัวเองกำลังตกอยู่ในอันตรายว่า ฉันไม่ใช่อย่างที่เธอคิด แต่ฉันเป็นทูตของพระเจ้าของเธอ กล่าวคือ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงส่งฉันมายังเธอ[37] และมีรายงานว่าเมื่อนางกล่าวถึงอัรฺเราะฮฺมาน (พระผู้ทรงกรุณาปรานี) ญิบรีลก็แตกสลายและกลับคืนสู่สภาพที่แท้จริง และกล่าวแก่นางว่า ﴿ **"แท้จริง ฉันเป็นทูตแห่งพระเจ้าของเธอ เพื่อฉันจะให้บุตรชายผู้บริสุทธิ์แก่เธอ" นางกล่าวว่า "ฉันจะมีลูกได้อย่างไร** ﴾ กล่าวคือ มัรฺยัมรู้สึกแปลกใจกับสิ่งนี้ เธอกล่าวว่า ฉันจะมีบุตรชายได้อย่างไร! หมายความว่า บุตรชายจะเกิดมาจากฉันได้อย่างไรในเมื่อฉันไม่มีสามีและฉันไม่ได้ทำสิ่งชั่วร้าย (การผิดประเวณี) ด้วยเหตุนี้เธอจึงกล่าวว่า ﴿ **ในเมื่อไม่มีชายใดมาแตะต้องฉันเลย และฉันก็มิได้เป็นหญิงชั่ว"** ﴾ หมายถึง ฉันมิได้เป็นหญิงที่ผิดประเวณี ด้วยเหตุผลนี้ มีการรายงานฮะดีษที่ระบุว่า ค่าจ้างจากการทำ

35. อัฏฏอบารี 18/162

36. อัฏฏอบารี 18/163

37. อัฏฏอบารี 18/164

อาชีพโสเภณีนั้นเป็นที่ต้องห้าม[38] ﴾ **เขา (ญิบรีล) กล่าวว่า "เช่นนั้นแหละ พระเจ้าของเธอตรัสว่า มันง่ายสำหรับข้า** ﴿ มลาอิกะฮฺกล่าวตอบแก่นางว่า แท้จริง อัลลอฮฺได้ตรัสว่าเธอจะได้บุตรชาย แม้ว่าเธอไม่มีสามีและมิได้ทำผิดประเวณี แท้จริง พระองค์ทรงสามารถทำสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และเพื่อเราจะทำให้เขาเป็นสัญญาณหนึ่งสำหรับมนุษย์ทั้งหลาย** ﴿ คือ เป็นหลักฐานและสัญญาณสำหรับมนุษยชาติถึงพลังอำนาจของพระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงสร้างพวกเขาด้วยความหลากหลาย พระองค์ทรงสร้างอาดัมบิดาของมนุษยชาติโดยไม่มีชาย (บิดา) หรือหญิง (มารดา) จากนั้นพระองค์ทรงสร้างพระนางเฮาวาจากผู้ชาย (นั่นคืออาดัม) โดยไม่มีผู้หญิง (แม่) แล้วพระองค์ทรงสร้างลูกหลานที่เหลือจากบิดาและมารดา ยกเว้นอีซา ซึ่งพระองค์ทรงทำให้อีซาเกิดมาจากหญิง (มารดา) โดยไม่มีชาย (บิดา) ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงสร้างมนุษย์สี่ประเภท ซึ่งเป็นหลักฐานและข้อพิสูจน์ความสมบูรณ์และความยิ่งใหญ่ของพระอำนาจของพระองค์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากพระองค์ และไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากพระองค์

เกี่ยวกับคำกล่าวของอัลลอฮฺ ﴾ **และเป็นความเมตตาจากเรา** ﴿ หมายความว่า เราจะให้เด็กคนนี้เป็นความเมตตาจากอัลลอฮฺและเป็นหนึ่งในบรรดานบี ซึ่งเขาจะเรียกร้องสู่การเคารพและศรัทธาต่ออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴾ إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾ ﴿

"จงระลึกถึงขณะที่มลาอิกะฮฺกล่าวว่า มัรฺยัมเอ๋ย! แท้จริง อัลลอฮฺทรงแจ้งข่าวดีแก่เธอซึ่งถ้อยคำหนึ่งจากพระองค์ ชื่อของเขาคือ อัลมะซีฮฺ อีซา บุตรของมัรฺยัม โดยที่เขาจะเป็นผู้มีเกียรติในโลกนี้และปรโลก และจะอยู่ในหมู่ผู้ใกล้ชิด (45) และเขาจะพูดแก่ผู้คนขณะอยู่ในเปลและในวัยกลางคน และจะอยู่ในหมู่คนดี (46)"[39]

กล่าวคือ อีซา عليه السلام จะเรียกร้องสู่การเคารพสักการะพระเจ้าของเขา ตั้งแต่เขายังอยู่ในเปลและขณะอยู่ในวัยกลางคน

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **และนั่นเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดไว้แล้ว"** ﴿ นี่คือการเสร็จสิ้นการสนทนาของญิบรีลกับมัรฺยัม โดยเขาแจ้งเธอว่าเรื่องนี้ถูกกำหนดโดยอำนาจและพระประสงค์

38. อะหฺมัด 1/235

39. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 45-46

ของอัลลอฮฺ มุฮัมมัด บิน อิสหาก กล่าวว่า ﴾ และนั่นเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดไว้แล้ว ﴿ หมายความว่า เรื่องนี้เป็นสิ่งที่อัลลอฮฺประสงค์จะให้เกิดขึ้น ดังนั้น จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยง[40]

﴿ فَحَمَلَتْهُ فَانتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾ ﴾

22. **แล้วนางได้ตั้งครรภ์ และนางได้ปลีกตัวออกไปพร้อมกับบุตรในครรภ์ ยังสถานที่ไกลแห่งหนึ่ง**

23. **จากนั้นความเจ็บปวดใกล้คลอดทำให้นางหลบไปที่ลำต้นอินทผลัม นางได้กล่าวว่า "โอ้! หากฉันได้ตายไปเสียก่อนหน้านี้ และฉันเป็นคนที่ถูกลืมเสียก็จะดี"**

การตั้งครรภ์ และการคลอด

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงมัรฺยัมว่า เมื่อญิบรีลบอกนางเกี่ยวกับสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัส นางน้อมรับคำสั่งและการกำหนดของอัลลอฮฺในทันที นักวิชาการสลัฟหลายท่านได้กล่าวไว้ว่า เมื่อนั้นมลาอิกะฮฺซึ่งก็คือญิบรีลได้เป่าเข้าไปในช่องของเสื้อผ้าที่นางสวมอยู่แล้วลมปราณก็ไหลลงสู่ช่องคลอดของนาง และนางได้ตั้งครรภ์โดยพระประสงค์ของอัลลอฮฺ

มุฮัมมัด บิน อิสหาก กล่าวว่า เมื่อนางตั้งครรภ์และท้องโตเต็มที่แล้ว นางก็กลับไปหาครอบครัว หลังจากนั้น เลือดประจำเดือนของนางก็หยุด และนางก็ประสบกับสิ่งที่สตรีมีครรภ์ประสบ ไม่ว่าจะเป็นความเจ็บปวด หิวโหย หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกาย จนกระทั่งลิ้นของนางแตก ทั้งนี้ ไม่มีครอบครัวใดประสบกับสิ่งที่วงศ์วานของซะกะรียาประสบ เรื่องราวนี้ก็ได้ถูกโจษจันในหมู่ลูกหลานของอิสรออีลจนผู้คนต่างพูดว่า ชายที่ยุ่งเกี่ยวกับนางก็คือยูซุฟ[41] เพราะไม่มีผู้ใดอยู่กับนางในโบสถ์นอกจากเขา จากนั้นนางได้แยกตัวออกมาจากผู้คนและซ่อนตัวจนไม่มีใครเห็นนาง และนางก็ไม่เห็นใคร ﴾ **จากนั้นความเจ็บปวดใกล้คลอดทำให้นางหลบ**

---

40. อัฏฏอบารี 18/165

41. ยูซุฟ อันนัจญาร ซึ่งเป็นญาติของนาง มิใช่นบียูซุฟ – *ผู้แปล*

ไปที่ลำต้นอินทผลัม ﴾ ความว่า อาการเจ็บปวดใกล้คลอดได้นำพานางไปยังลำต้นอินทผลัม ซึ่งอยู่ในที่ซึ่งนางได้แยกตัวออกมา ซึ่งนักวิชาการมีความขัดแย้งกันว่าอยู่ที่ใด อัสสุดดีย์ กล่าวว่า สถานที่ที่นางแยกตัวออกมาอยู่ทางทิศตะวันออกของมิหฺรอบที่นางใช้ละหมาดซึ่งอยู่ในบัยตุล มักดิส วะฮับ บิน มุนับบิฮฺ กล่าวว่า "นางหนีออกไปและเมื่อไปถึงชายแดนระหว่างชามกับอียิปต์ นางก็เผชิญกับความเจ็บปวดเนื่องจากใกล้คลอด"[42] ในรายงานอื่นจากวะฮับก็เช่นกัน เขา กล่าวว่า "เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นห่างจากบัยตุลมักดิสเป็นระยะทางแปดไมล์ ในหมู่บ้านที่รู้จักกันใน ชื่อ بَيْتُ لَحْمٍ (เบธเลเฮม)"[43]

ฉัน[44] กล่าวว่า มีระบุในหลายฮะดีษที่เกี่ยวกับอิสรออฺที่ได้รับการบันทึกโดยอันนะซาอี จากอนัส ﷺ[45] และบันทึกโดยอัลบัยฮากี จากชัดดาด บิน เอาส์ ﷺ ว่า เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น ที่เบธเลเฮม[46] และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง

และเรื่องนี้เป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วจากรุ่นสู่รุ่น และชาวคริสต์เองก็มิได้สงสัยเลยว่าสถานที่ ของเหตุการณ์นี้คือเบธเลเฮม และนี่คือสิ่งที่ผู้คนรับรู้กันมา ทั้งนี้ได้มีฮะดีษเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เช่นกัน ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ยืนยันข้อมูลนี้ หากเป็นฮะดีษที่เศาะฮีฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวเกี่ยวกับตัวนางว่า ﴿ **นางได้กล่าวว่า "โอ้! หากฉันได้ตายไปเสีย ก่อนหน้านี้ และฉันเป็นคนที่ถูกลืมเสียก็จะดี"** ﴾ นี่เป็นหลักฐานว่าอนุญาตให้ปรารถนา ความตายเมื่อเกิดฟิตนะฮฺ (การทดสอบหนัก) เพราะนางรู้ว่ากำลังจะถูกทดสอบด้วยการคลอด เด็กคนนี้และผู้คนจะไม่ช่วยเหลือและไม่เชื่อในเรื่องราวของนาง เพราะก่อนหน้านี้นางเป็นที่รู้จัก ในฐานะสตรีนักปฏิบัติธรรม ผู้เคร่งครัดในศาสนา แต่กลับกลายเป็นโสเภณีที่ผิดประเวณีใน สายตาของพวกเขา นางจึงกล่าวว่า ﴿ **โอ้! หากฉันได้ตายไปเสียก่อนหน้านี้** ﴾ คือ ก่อนหน้า สถานการณ์นี้ ﴿ **และฉันเป็นคนที่ถูกลืมเสียก็จะดี"** ﴾ ความหมายคือ หากฉันไม่ถูกบังเกิด มาและไม่เคยมีตัวตนเสียคงจะดี นี่คือคำอธิบายของ อิบนุ อับบาส[47] กอตาดะฮฺกล่าวว่า ﴿ **และ ฉันเป็นคนที่ถูกลืมเสียก็จะดี"** ﴾ หมายถึง ไม่เป็นที่รู้จัก ไม่ถูกกล่าวถึงและไม่มีใครรู้ว่าฉัน เป็นใคร

---

42. อัฏฏอบารี 18/170
43. อัฏฏอบารี 18/170
44. อิบนุ กะษีรฺ ผู้แต่ง
45. อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 1/221
46. หนังสือ ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ 2/355
47. อัฏฏอบารี 18/170

﴿ فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنسِيًّا ﴿٢٦﴾ ﴾

24. **เขาจึงเรียกนางจากทางเบื้องล่างว่า "เธออย่าได้เศร้าเสียใจไปเลย พระเจ้าของเธอทรงทำให้มีลำธารไว้เบื้องล่างเธอแล้ว"**

25. **"และจงเขย่าต้นอินทผลัม ให้มันเอนมาทางตัวเธอ มันจะหล่นลงมาที่ตัวเธอเป็นอินทผลัมที่สุกน่ากิน"**

26. **"ฉะนั้น จงกิน จงดื่ม และจงทำจิตใจให้สงบเถิด หากเธอเห็นมนุษย์คนใด ก็จงกล่าวว่า ฉันได้บนบานต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีว่าจะระงับการพูด ดังนั้น ฉันจะไม่พูดกับผู้ใดเลยวันนี้"**

สิ่งที่ถูกกล่าวแก่นางหลังจากคลอดบุตร

นักวิชาการบางท่านรายงานวิธีการอ่านอายะฮฺนี้ว่า مَنْ تَحْتَهَا หมายถึง ผู้ที่อยู่ด้านล่างของนางได้เรียกนาง แต่บางท่านรายงานว่า ﴿ مِن تَحْتِهَا **จากด้านล่างของนาง** ﴾ และนักวิชาการตัฟซีรฺมีความเห็นแตกต่างกันว่าใครเป็นคนเรียกนาง

เรื่องนี้อัลเอาฟีและคนอื่นๆ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ﴿ فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا **เขาจึงเรียกนางจากทางเบื้องล่างว่า** ﴾ หมายถึง ญิบรีล عليه السلام [48] เพราะอีซายังไม่ได้พูดจนกระทั่งมัรฺยัมนำเขาไปยังกลุ่มชนของนาง ในทำนองเดียวกัน สะอีด บิน ญุเบรฺ, อัฎเฎาะฮาก, อัมรฺ บิน มัยมูน, อัสสุดดีย์ และกอตาดะฮฺ ต่างก็กล่าวว่า หมายถึง มลาอิกะฮฺ ญิบรีล[49] ซึ่งเรียกเธอจากด้านล่างของหุบเขา

48. อัฏฏอบารี 18/173
49. อัฏฏอบารี 18/173

มุญาฮิด กล่าวว่า อายะฮฺ ﴾ **เขาจึงเรียกนางจากทางเบื้องล่าง** ﴿ "เขา" ในที่นี้หมายถึง "อีซา บิน มัรฺยัม" เช่นเดียวกับอับดุรฺร็อซซาก ที่รายงานจากมะอฺมัรฺ ว่า กอตาดะฮฺ กล่าวว่า อัลฮะซัน ได้กล่าวว่า "เขา" ในที่นี้หมายถึงบุตรชายของนาง และนี่เป็นหนึ่งในสองทัศนะที่มีรายงานจากสะอีด บิน ญุเบรฺ ว่า "เขา" คือ บุตรชายของนาง สะอีด กล่าวว่า ท่านไม่เคยได้ยินหรือที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ﴿

"แล้วนางชี้ไปที่เขา"[50]

อิบนุ เซด และ อิบนุ ญะรีรฺ ได้เลือกทัศนะนี้ในตัฟซีรฺของเขา

﴾ **เธออย่าได้เศร้าเสียใจไปเลย** ﴿ เขาได้เรียกนางโดยกล่าวว่า เธออย่าได้เศร้าใจไปเลย ﴾ **พระเจ้าของเธอทรงทำให้มีลำธารไว้เบื้องล่างเธอแล้ว** ﴿ ซุฟยาน อัษเษารี และ ชัวะอฺบะฮฺ ได้รายงานจาก อบูอิสหาก ว่า อัลบะรออฺ บิน อาซิบ ได้อธิบายอายะฮฺ ﴾ **พระเจ้าของเธอทรงทำให้มีลำธารไว้เบื้องล่างเธอแล้ว** ﴿ ว่าหมายถึง ลำธารเล็กๆ[51] เช่นเดียวกับ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴾ سَرِيًّا ﴿ หมายถึงแม่น้ำ[52] และอัมรฺ บิน มัยมูน ก็มีทัศนะเช่นเดียวกันว่า หมายถึงแม่น้ำสำหรับเธอที่จะดื่ม[53] ส่วนมุญาฮิดได้กล่าวว่า มันหมายถึงแม่น้ำในภาษาซีรีแอก[54] สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า ﴾ سَرِيًّا ﴿ เป็นแม่น้ำสายเล็ก ๆ ในภาษานาบาฏี[55] แต่มีนักวิชาการบางท่านกล่าวว่า ﴾ سَرِيًّا ﴿ หมายถึง อีซา ﷺ ซึ่งเป็นทัศนะของอัลฮะซัน, อัรฺเราะเบียะอฺ บิน อนัส, มุฮัมมัด บิน อับบาส บิน ญะอฺฟัรฺ และเป็นหนึ่งในสองทัศนะที่มีรายงานจากกอตาดะฮฺ นอกจากนี้ยังเป็นทัศนะของอับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม อย่างไรก็ตาม ทัศนะแรกดูเหมือนจะเป็นความหมายที่ถูกต้องมากกว่า ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสภายหลังว่า ﴾ **และจงเขย่าต้นอินทผลัม ให้มันเอนมาทางตัวเธอ** ﴿ หมายถึง "คว้าลำต้นของต้นอินทผลัมแล้วเขย่าเข้าหาตัว" อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงเมตตานางด้วยการประทานอาหารและเครื่องดื่มแก่นาง พระองค์ตรัสว่า ﴾ **มันจะหล่นลงมาที่ตัวเธอเป็นอินทผลัมที่สุกน่ากิน ฉะนั้น จงกิน จงดื่ม และจงทำจิตใจให้สงบเถิด** ﴿ คือ จงมีความสุขใจเถิด นี่คือเหตุผลที่ อัมรฺ บิน มัยมูน กล่าวว่า "ไม่มีสิ่งใดดียิ่งสำหรับสตรีหลังคลอดบุตร

50. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 29
51. อัฏฏอบารี 18/175
52. อัฏฏอบารี 18/176
53. อัฏฏอบารี 18/176
54. อัฏฏอบารี 18/176
55. แขนงหนึ่งของภาษาอาหรับโบราณ – *ผู้แปล*

มากไปกว่าอินทผลัมทั้งแห้งและสด" จากนั้นเขาก็อ่านอายะฮฺอันทรงเกียรตินี้[56] ﴿ **หากเธอเห็นมนุษย์คนใด** ﴾ หากเธอเห็นใครก็ตาม ﴿ **ก็จงกล่าวว่า ฉันได้บนบานต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีว่าจะระงับการพูด ดังนั้น ฉันจะไม่พูดกับผู้ใดเลยวันนี้"** ﴾ ความหมายของอายะฮฺนี้คือ ให้นางเพียงส่งสัญญาณด้วยท่าทาง ไม่ใช่คำพูด เพื่อที่นางจะได้ไม่ผิดคำบนบานของนางเองว่า ﴿ **ดังนั้น ฉันจะไม่พูดกับผู้ใดเลยวันนี้"** ﴾ อนัส บิน มาลิก ได้อธิบาย ﴿ **ฉันได้บนบานต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีว่าจะระงับการพูด** ﴾ หมายถึง จะนิ่งเงียบ[57] อิบนุ อับบาส และอัฎเฎาะฮากก็ได้กล่าวเช่นเดียวกันนี้[58] ความหมายในที่นี้คือในธรรมบัญญัติของพวกเขานั้นห้ามมิให้รับประทานอาหารหรือพูดขณะถือศีลอด อัสสุดดีย์, กอตาดะฮฺ และอับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด ได้บันทึกทัศนะต่างๆ เหล่านี้[59] อับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด กล่าวว่า เมื่ออีซา عليه السلام พูดกับมัรฺยัมว่า ﴿ **อย่าได้เศร้าเสียใจไปเลย** ﴾ นางก็กล่าวว่า ฉันจะไม่เสียใจอย่างไร เมื่อเจ้าอยู่กับฉัน ทั้งที่ฉันไม่มีสามีและฉันก็ไม่ใช่ทาสหญิงที่มีเจ้าของ! ฉันจะมีข้อแก้ตัวอะไรให้กับผู้คน? **"โอ้! หากฉันได้ตายไปเสียก่อนหน้านี้ และฉันเป็นคนที่ถูกลืมเสียก็จะดี"** อีซาจึงพูดกับนางว่า "ลูกจะอธิบายแทนเอง" ﴿ **หากเธอเห็นมนุษย์คนใด ก็จงกล่าวว่า ฉันได้บนบานต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีว่าจะระงับการพูด ดังนั้น ฉันจะไม่พูดกับผู้ใดเลยวันนี้** ﴾ ทั้งหมดนี้คือคำกล่าวของอีซาต่อมารดาของเขา และนี่คือทัศนะของ วะฮับ บิน มุนับบิหฺเช่นกัน

فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا

56. อัฏฏอบารี 18/179
57. อัฏฏอบารี 18/182, 183
58. อัฏฏอบารี 18/182, 183
59. อัฏฏอบารี 18/183

أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾

27. แล้วนางได้พาเขามายังหมู่ชนของนางโดยอุ้มเขาไว้ พวกเขากล่าวว่า "โอ้ มัรฺยัม แท้จริง เธอได้กระทำเรื่อง (เสียหาย) ที่ใหญ่หลวงแล้ว

28. โอ้ น้องสาวของฮารูน บิดาของเธอมิได้เป็นคนชั่ว และมารดาของเธอก็มิได้เป็นหญิงเลว

29. นางชี้ไปทางเขา พวกเขากล่าวว่า "เราจะพูดกับคนที่เป็นเด็กในเปลได้อย่างไร?"

30. เขา (อีซา) กล่าวว่า "แท้จริง ฉันเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ พระองค์ประทานคัมภีร์แก่ฉันและทรงให้ฉันเป็นนบี

31. และพระองค์ทรงให้ฉันได้รับความจำเริญ ไม่ว่าฉันจะอยู่ ณ ที่ใด และทรงสั่งเสียให้ฉันทำการละหมาดและจ่ายซะกาตตราบที่ฉันมีชีวิตอยู่

32. และทรงให้ฉันทำดีต่อมารดาของฉัน และจะไม่ทรงทำให้ฉันเป็นผู้หยิ่งยโส ผู้เลวทรามต่ำช้า

33. และความศานติจงมีแด่ฉัน วันที่ฉันถูกคลอด และวันที่ฉันตาย และวันที่ฉันถูกฟื้นขึ้นให้มีชีวิตใหม่"

มัรฺยัม พร้อมกับ อีซา อัลมะซีฮฺ عليه السلام เผชิญหน้าผู้คน นางถูกต่อว่าจากพวกเขา และการตอบโต้ของอีซาต่อพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสบอกเกี่ยวกับมัรฺยัมเมื่อนางได้รับคำสั่งให้ถือศีลอดในวันนั้นและห้ามมิให้พูดกับมนุษย์คนใด เพราะเรื่องของนางจะได้รับการอธิบายและความบริสุทธิ์ของนางก็จะได้รับการพิสูจน์ด้วยหลักฐานเช่นกัน ดังนั้น นางจึงน้อมรับคำสั่งและการกำหนดของอัลลอฮฺ นางได้พาบุตรชายไปหากลุ่มชนของนางโดยอุ้มเขาไว้ เมื่อพวกเขาเห็นนางในสภาพดังกล่าวก็พากัน

ต่อว่านางและต่อต้านอย่างรุนแรง และ ﴾ **พวกเขากล่าวว่า "โอ้ มัรฺยัม แท้จริง เธอได้กระทำเรื่อง (เสียหาย) ที่ใหญ่หลวงแล้ว"** ﴿ มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์ และอีกหลายท่านได้กล่าวว่า ﴾ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿ คือ เรื่องที่ใหญ่หลวง[60] อิบนุ อบีฮาติม รายงานจาก เนาวฟฺ อัลบิกาลี ว่า กลุ่มชนของนางออกไปตามหานางซึ่งนางนั้นมาจากครอบครัวที่มีผู้เป็นนบีและมีเกียรติยิ่ง อย่างไรก็ตาม พวกเขาไม่พบร่องรอยของนางเลย พวกเขาพบคนเลี้ยงวัวคนหนึ่ง จึงถามเขาว่า "ท่านเคยเห็นผู้หญิงที่มีลักษณะเช่นนี้หรือไม่" เขาตอบว่า "ไม่เลย แต่เมื่อคืนนี้ฉันเห็นวัวมีพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เคยเห็นมาก่อน" พวกเขาถามว่า "ท่านเห็นอะไร" เขากล่าวว่า "เมื่อคืนฉันเห็นพวกมันสุญูดไปทางหุบเขานั้น" มีรายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน ซิยาด จากซัยยารฺ ว่า คนเลี้ยงวัวได้กล่าวว่า "ฉันเห็นแสงสว่างจ้า" ดังนั้น พวกเขาจึงมุ่งหน้าไปทางที่เขาบอก จากนั้นมัรฺยัมก็พบกับพวกเขา เมื่อนางเห็นพวกเขา นางนั่งลงและอุ้มลูกไว้บนตัก พวกเขาเข้ามาหาและยืนต่อหน้านาง ﴾ **พวกเขากล่าวว่า "โอ้ มัรฺยัม แท้จริง เธอได้กระทำเรื่อง (เสียหาย) ที่ใหญ่หลวงแล้ว โอ้ น้องสาวของฮารูน** ﴿ หมายถึง โอ้ เธอผู้ที่เหมือนฮารูนในเรื่องการอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ﴾ **บิดาของเธอมิได้เป็นคนชั่ว และมารดาของเธอก็มิได้เป็นหญิงเลว** ﴿ พวกเขาหมายถึง เธอมาจากครอบครัวที่ดีและบริสุทธิ์ เป็นที่รู้จักกันดีในเรื่องความเคร่งครัดในศาสนา การอิบาดะฮฺ และความสมถะ แต่เธอกลับทำเช่นนี้ได้อย่างไร อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า พวกเขาเรียกนางว่า ﴾ **โอ้ น้องสาวของฮารูน** ﴿ หมายถึง ฮารูนพี่ชายของมูซา عليه السلام เพราะนางเป็นเชื้อสายของเขา เรื่องนี้เหมือนกับที่เราเรียกคนที่อยู่ในเผ่าตะมีมว่า โอ้ พี่น้องของตะมีม หรือเรียกคนที่อยู่ในเผ่ามุฎ็อรฺว่า โอ้ พี่น้องของมุฎ็อรฺ[61] แต่มีทัศนะหนึ่งที่บอกว่า มัรฺยัมมีเชื้อสายของชายที่เป็นคนศอลิหฺคนหนึ่งในหมู่พวกเขาที่ชื่อฮารูน และเธอมักจะถูกเปรียบกับเขาในเรื่องความสมถะและในเรื่องการอิบาดะฮฺ ﴾ **นางชี้ไปทางเขา พวกเขากล่าวว่า "เราจะพูดกับคนที่เป็นเด็กในเปลได้อย่างไร?"** ﴿ นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อพวกเขาสงสัยในเรื่องของนาง ต่อว่านางต่างๆ นานา ประณาม ใส่ร้ายและกล่าวหานางว่ากระทำเรื่องที่เสื่อมเสียอันใหญ่หลวง แต่นางมิได้ตอบโต้ โดยในวันนั้นนางถูกสั่งให้ถือศีลอดและระงับการพูด ดังนั้น นางจึงส่งสัญญาณให้อีซา เป็นผู้พูดและอธิบายแทน พวกเขาจึงเยาะเย้ยนางเพราะคิดว่านางกำลังดูถูกและล้อเล่นกับพวกเขา พวกเขาจึงกล่าวว่า ﴾ **"เราจะพูดกับคนที่เป็นเด็กในเปลได้อย่างไร?"** ﴿ มัยมูน บิน มิหฺรอน ได้กล่าวว่า ﴾ **นางชี้ไปทางเขา** ﴿ หมายถึง นางบอกพวกเขาว่า "พวกท่านจงพูดกับเขาเถิด" พวกเขาจึงกล่าวว่า "นอกจากจะทำเรื่องที่ผิดใหญ่หลวงแล้วยังมาสั่งให้เราพูดกับเด็กที่อยู่ในเปลกระนั้นหรือ"?[62]

---

60. อัฏฏอบารี 18/185
61. อัฏฏอบารี 18/187
62. หนังสือ อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ

อัสสุดดีย์ กล่าวว่า เมื่อนางชี้ไปที่อีซา พวกเขาก็โกรธและพูดว่า "เธอประชดเรา ถึงขนาดบอกให้เราพูดกับเด็กคนนี้กระนั้นหรือ นี่เป็นสิ่งที่แย่ยิ่งกว่าการผิดประเวณีเสียอีก" **﴿ พวกเขากล่าวว่า เราจะพูดกับคนที่เป็นเด็กในเปลได้อย่างไร? ﴾**[63] ซึ่งหมายความว่า เด็กทารกที่อยู่ในเปล จะสามารถพูดได้อย่างไร? อีซาจึงกล่าวว่า **﴿ แท้จริง ฉันเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ ﴾** สิ่งแรกที่เขาพูดคือการประกาศความบริสุทธิ์ของพระเจ้าว่าพระองค์ไม่มีบุตรและยืนยันว่าตนเองนั้นเป็นเพียงบ่าวคนหนึ่งของพระองค์ เขากล่าวต่อไปอีกว่า **﴿ พระองค์ประทานคัมภีร์แก่ฉันและทรงให้ฉันเป็นนบี ﴾** นี่คือ การประกาศว่ามารดาของเขาบริสุทธิ์จากการผิดศีลธรรมที่พวกเขาเหล่านั้นได้กล่าวหา เนาวฟฺ อัลบิกาลี กล่าวว่า พวกเขากล่าวหามารดาของอีซาต่างๆ นานา ในขณะที่เขากำลังดูดนมจากเต้านมของนาง ทันใดนั้นเขาก็ปล่อยเต้านมออกจากปากและเอนกายไปทางซ้าย แล้วกล่าวว่า **﴿ แท้จริง ฉันเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ พระองค์ประทานคัมภีร์แก่ฉันและทรงให้ฉันเป็นนบี ﴾** จนถึง **﴿ ตราบที่ฉันมีชีวิตอยู่ ﴾**

ส่วนคำพูดของเขาที่ว่า **﴿ และพระองค์ทรงให้ฉันได้รับความจำเริญ ไม่ว่าฉันจะอยู่ ณ ที่ใด ﴾** มุญาฮิด, อัมรฺ บิน ก็อยสฺ และ อัษเษารี กล่าวว่า หมายถึง "และพระองค์ทรงทำให้ฉันเป็นผู้สอนสิ่งที่ดีงาม"[64] ในรายงานอีกสายหนึ่งจากมุญาฮิด ระบุว่า หมายถึง พระองค์ทรงทำให้ฉันเป็นผู้ที่สร้างประโยชน์อย่างมากมาย[65] อิบนุ ญะรีรฺ รายงานจาก วุเฮบ บิน อัลวัรดฺ ทาสที่เป็นอิสระจากเผ่าบนูมัคซูม ว่า นักปราชญ์รายหนึ่งได้พบกับนักปราชญ์อีกคนหนึ่งที่มีความรู้มากกว่า นักปราชญ์คนแรกกล่าวกับนักปราชญ์คนที่สองว่า "ขออัลลอฮฺทรงเมตตาท่าน ฉันควรกระทำสิ่งใดอย่างเปิดเผย?" เขาตอบว่า "คือการสั่งใช้ให้ทำความดีและห้ามปรามความชั่ว เพราะแนวทางดังกล่าวคือศาสนาของอัลลอฮฺซึ่งเป็นเป้าหมายที่พระองค์ส่งบรรดานบีมายังปวงบ่าวทั้งหลาย" ทั้งนี้ บรรดาปราชญ์ได้มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า พระดำรัสของพระองค์ **﴿ และพระองค์ทรงให้ฉันได้รับความจำเริญ ไม่ว่าฉันจะอยู่ ณ ที่ใด ﴾** ความจำเริญนี้คือการสั่งใช้ให้ทำความดีและห้ามปรามความชั่วไม่ว่าจะอยู่ที่ใด[66] และกล่าวต่อไปว่า **﴿ และทรงสั่งเสียให้ฉันทำการละหมาดและจ่ายซะกาตตราบที่ฉันมีชีวิตอยู่ ﴾** คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มีต่อนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า

﴿ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾ ﴾

"และจงเคารพภักดีพระเจ้าของเจ้า จนกว่าความแน่นอน (ความตาย) จะมาหาเจ้า ⑨⑨"[67]

---

63. อัฏฏอบารี 18/189
64. อัฏฏอบารี 18/191
65. อัฏฏอบารี 18/191
66. อัฏฏอบารี 18/191
67. ซูเราะฮฺ อัลฮิจญ์รฺ อายะฮฺที่ 99

อับดุรเราะหฺมาน บิน อัลกอซิม ได้รายงานจากมาลิก บิน อนัส เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **และทรงสั่งเสียให้ฉันทำการละหมาดและจ่ายซะกาตตราบที่ฉันมีชีวิตอยู่** ﴾ ว่า อัลลอฮฺ ﷻ ได้แจ้งให้เขาทราบถึงสิ่งที่จะเป็นภารกิจของเขาไปจนกระทั่งเขาเสียชีวิต นี่คือหลักฐานอันแน่ชัดที่สุดสำหรับกลุ่มชนที่ปฏิเสธการกำหนดของอัลลอฮฺ[68]

﴿ **และทรงให้ฉันทำดีต่อมารดาของฉัน** ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงสั่งให้ฉันกตัญญูต่อมารดาของฉัน เขากล่าวถึงเรื่องนี้หลังจากกล่าวถึงการเชื่อฟังพระองค์ เนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ มักจะตรัสถึงการอิบาดะฮฺต่อพระองค์คู่กันกับการเชื่อฟังบิดามารดา คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ﴾

"และพระเจ้าของเจ้าบัญชาว่า พวกเจ้าอย่าเคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น และจงทำดีต่อบิดามารดา"[69]

และ

﴿ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴾

"เจ้าจงขอบคุณข้า และบิดามารดาของเจ้า ยังเรานั้น คือการกลับไป"[70]

﴿ **และจะไม่ทรงทำให้ฉันเป็นผู้หยิ่งยโส ผู้เลวทรามต่ำช้า** ﴾ หมายความว่า พระองค์มิได้ทำให้ฉันหยิ่งผยองหรือหยิ่งยโสจนไม่เคารพภักดีและไม่เชื่อฟังพระองค์ หรือไม่กตัญญูต่อมารดาของฉัน จนทำให้ฉันเป็นคนเลวทรามต่ำช้า ﴿ **และความศานติจงมีแด่ฉัน วันที่ฉันถูกคลอด และวันที่ฉันตาย และวันที่ฉันถูกฟื้นขึ้นให้มีชีวิตใหม่"** ﴾ นี่คือ คำยืนยันของอีซา ﷺ ว่า เขานั้นคือบ่าวของอัลลอฮฺ และเป็นผู้ถูกพระองค์สร้าง เขาเกิดและตาย และฟื้นคืนชีพ เช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ แต่เขาจะได้รับความสงบสุขศานติในทุกสภาพทั้งตอนมีชีวิต เสียชีวิตและฟื้นคืนชีพ ซึ่งเป็นสภาพการณ์ที่ยากที่สุดสำหรับสรรพสิ่งทั้งหลาย ขอความสันติและความจำเริญจากอัลลอฮฺ ﷻ จงมีแด่เขา

---

68. อัลกุรฏุบี 11/103
69. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 23
70. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 14

﴿ ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ ﴾

34. นั่นคือ อีซา บุตรของมัรฺยัม มันเป็นคำบอกเล่าที่จริง ซึ่งพวกเขายังมีความสงสัยกันอยู่

35. ไม่เป็นการบังควรสำหรับอัลลอฮฺ ที่พระองค์จะทรงมีบุตร มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ เมื่อพระองค์ทรงกำหนดกิจการใด พระองค์จะตรัสแก่มันว่า "จงเป็น" แล้วมันก็จะเป็นขึ้นมา

36. และแท้จริง อัลลอฮฺคือพระเจ้าของฉันและพระเจ้าของพวกท่าน ดังนั้น พวกท่านจงเคารพภักดีพระองค์เถิด นี่คือทางอันเที่ยงตรง

37. กลุ่มต่าง ๆ ได้ขัดแย้งระหว่างกันเอง ดังนั้น ความหายนะจงประสบแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา เมื่อมีการชุมนุมแห่งวันอันยิ่งใหญ่

อีซา عليه السلام คือบ่าวของอัลลอฮฺ سبحانه وتعالى มิใช่บุตรของพระองค์

อัลลอฮฺ سبحانه وتعالى ตรัสแก่มุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ ว่า ﴿ **นั่นคือ** ﴾ เรื่องราวที่เราได้เล่าให้แก่เจ้าเกี่ยวกับอีซา عليه السلام ﴿ **มันเป็นคำบอกเล่าที่จริง ซึ่งพวกเขายังมีความสงสัยกันอยู่** ﴾ กล่าวคือ พวกที่มดเท็จและพวกที่สัตย์จริงมีความขัดแย้งกัน ในบรรดาผู้ที่ศรัทธาต่ออีซาและผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาต่อเขา ด้วยเหตุผลนี้ นักวิชาการส่วนใหญ่จึงรายงานวิธีการอ่านส่วนนี้ว่า ﴿ قَوْلُ الْحَقِّ ﴾[71] แต่ อาศิม และ อับดุลลอฮฺ บิน อามิรฺ รายงานว่า ﴿ قَوْلَ الْحَقِّ ﴾[72] มีรายงานจากอิบนุ มัสอูด ว่า เขาอ่าน ﴿ ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَالَ الْحَقَّ ﴾[73] ตามหลักไวยากรณ์นั้น การอ่าน

71. อ่านว่า เกาลุล ฮักกิ (สระฎ็อมมะฮฺ บนอักษรลาม)

72. อ่านว่า เกาลัล ฮักกิ (สระฟัตฮะฮฺ บนอักษรลาม)

73. อ่านว่า กอลัล ฮักก่อ หมายถึง เขาได้กล่าวสัตย์จริง

قَوْلُ الْحَقِّ เกาลุล ฮักกิ ชัดเจนกว่า โดยอ้างอิงอายะฮฺ

﴿ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝٦٠ ﴾

"ความจริงนั้นมาจากพระเจ้าของเจ้า (มุฮัมมัด) ดังนั้น เจ้าจงอย่าเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้สงสัยเป็นอันขาด (60)"[74]

เมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่าพระองค์ทรงสร้างเขาให้เป็นบ่าวและนบี พระองค์ก็ทรงยืนยันว่าพระองค์สูงส่งและบริสุทธิ์จากการกล่าวหาว่า พระองค์ทรงมีบุตร โดยตรัสว่า ﴿ **ไม่เป็นการบังควรสำหรับอัลลอฮฺ ที่พระองค์จะทรงมีบุตร มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์** ﴾ พระองค์ทรงสูงส่งยิ่งเหนือคำกล่าวหาของพวกโง่เขลา ผู้อธรรมและผู้ละเมิดเหล่านั้น ﴿ **เมื่อพระองค์ทรงกำหนดกิจการใด พระองค์จะตรัสแก่มันว่า "จงเป็น" แล้วมันก็จะเป็นขึ้นมา** ﴾ กล่าวคือ เมื่อพระองค์ต้องการสิ่งใด พระองค์เพียงรับสั่งแล้วมันก็จะเกิดขึ้นตามที่พระองค์ประสงค์ เรื่องนี้สอดคล้องกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝٥٩ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝٦٠ ﴾

"แท้จริง อุปมาอีซานั้น ดั่งอาดัม พระองค์ทรงบังเกิดเขาจากดิน จากนั้นพระองค์ตรัสแก่เขาว่า จงเป็นเถิด แล้วเขาก็เป็น (59) สัจธรรมนั้นมาจากพระเจ้าของเจ้า (มุฮัมมัด) ดังนั้น เจ้าจงอย่าเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้สงสัยเป็นอันขาด (60)"

อีซา ﷺ สั่งให้เคารพภักดีอัลลอฮฺ ﷻ เพียงพระองค์เดียว แต่ในภายหลังผู้คนก็แตกแยก

﴿ **และแท้จริง อัลลอฮฺคือพระเจ้าของฉันและพระเจ้าของพวกท่าน ดังนั้น พวกท่านจงเคารพภักดีพระองค์เถิด นี่คือทางอันเที่ยงตรง** ﴾ กล่าวคือ ในบรรดาสิ่งที่อีซาได้สั่งใช้หมู่ชนของเขาในขณะที่เขาอยู่ในเปลนั้น คือ อัลลอฮฺ ﷻ เป็นพระเจ้าของเขาและพระเจ้าของมนุษย์ทั้งหลาย และเขายังสั่งใช้ให้พวกเขาเคารพภักดีต่อพระองค์เพียงองค์เดียว เขากล่าวว่า ﴿ **พวกท่านจงเคารพภักดีพระองค์เถิด นี่คือทางอันเที่ยงตรง** ﴾ หมายถึง สิ่งที่ฉันได้นำมายังพวกท่านจากอัลลอฮฺนั้น คือ แนวทางอันเที่ยงตรง ถูกต้อง ผู้ใดปฏิบัติตามเขาจะได้รับทางนำ และผู้ใดที่ฝ่าฝืน เขาจะหลงทาง ﴿ **กลุ่มต่าง ๆ ได้ขัดแย้งระหว่างกันเอง** ﴾ กล่าวคือ ชาวคัมภีร์ต่างก็ขัดแย้งกันเกี่ยวกับอีซา แม้ว่าจะมีการอธิบายสถานะของเขาอย่างชัดเจนแล้วว่าเขาคือบ่าวและรอซูลของอัลลอฮฺ และเป็นเพียงดำรัสของพระองค์ที่ได้ทรงกล่าวแก่มัรฺยัมและเป็นวิญญาณ

---

74. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 60

จากพระองค์ แต่กลุ่มของพวกเขาซึ่งเป็นชาวยิวส่วนใหญ่ (ขออัลลอฮฺสาปแช่งพวกเขา) ยังคงยืนยันว่า อีซาเป็นลูกที่เกิดจากการผิดประเวณี และกล่าวหาว่า การพูดของอีซา (ในเปล) นั้นเป็นเพียงไสยศาสตร์ และอีกกลุ่มหนึ่งกล่าวว่า อัลลอฮฺเป็นผู้พูด (ไม่ใช่อีซา) อีกกลุ่มหนึ่งกล่าวว่า เขาเป็นบุตรของอัลลอฮฺ บางกลุ่มกล่าวว่าเขาเป็นส่วนที่สามของตรีเอกานุภาพ[75] และบางส่วนก็เชื่อว่าเขาเป็นบ่าวของอัลลอฮฺและเป็นรอซูลของพระองค์ ซึ่งทัศนะสุดท้ายนี้เป็นสัจธรรมที่แท้จริงซึ่งอัลลอฮฺได้ทรงชี้แนะแก่บรรดาผู้ศรัทธา การอธิบายทำนองเดียวกับข้างต้นนี้มีรายงานจากอัมรฺ บิน มัยมูน, อิบนุ ญุรอยจญ์, กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆ จากยุคก่อน (สลัฟ) และยุคถัดมา (คอลัฟ)

﴿ **ดังนั้น ความหายนะจงประสบแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา เมื่อมีการชุมนุมแห่งวันอันยิ่งใหญ่** ﴾ นี่เป็นการข่มขู่และคำตักเตือนที่รุนแรงสำหรับผู้ที่โกหกเกี่ยวกับอัลลอฮฺ อุปโลกน์ความเท็จและแอบอ้างว่าอัลลอฮฺมีบุตร อย่างไรก็ตามอัลลอฮฺทรงประวิงเวลาให้พวกเขาจนถึงวันกิยามะฮฺ และทรงเลื่อนเวลาการลงโทษต่อพวกเขาซึ่งเป็นความกรุณาปรานีต่อพวกเขา และทรงยืนยันว่าพระองค์ทรงมีอำนาจที่จะลงโทษพวกเขาเมื่อพระองค์ประสงค์ แต่ทว่าพระองค์ไม่ประสงค์เร่งรีบการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนพระองค์ ดังที่มีฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมว่า

« إِنَّ اللهَ لَيُمْلِي لِلظَّالِمِ حَتَّى إِذَا أَخَذَهُ لَمْ يُفْلِتْهُ »

"แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงประวิงเวลาแก่ผู้อธรรมไปก่อนจนกระทั่งเมื่อพระองค์จะจัดการเขาแล้ว พระองค์จะไม่ปล่อยเขาอย่างแน่นอน"

จากนั้นท่านรอซูล ﷺ อ่าน[76]

﴿ وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴾

"และเช่นนี้แหละคือ การลงโทษของพระเจ้าของเจ้า เมื่อพระองค์ทรงลงโทษหมู่บ้านซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อธรรม แท้จริง การลงโทษของพระองค์นั้นเจ็บแสบสาหัส"[77]

ในหนังสือ เศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และมุสลิม ยังมีรายงานอีกว่า ท่านรอซูลกล่าวว่า

« لَا أَحَدَ أَصْبَرُ عَلَى أَذًى سَمِعَهُ مِنَ اللَّهِ؛ إِنَّهُمْ يَجْعَلُونَ لَهُ وَلَدًا، وَهُوَ يَرْزُقُهُمْ وَيُعَافِيهِمْ »

---

75. คือ ภาวะที่พระผู้เป็นเจ้าพระองค์เดียวเป็นเอกภาพ แต่ปรากฏเป็นสามพระบุคคล คือ พระบิดา พระบุตร (เชื่อว่ามาเกิดเป็นพระเยซู) และพระวิญญาณบริสุทธิ์ – *วิกิพีเดีย*

76. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 102

77. ฟัตฮุลบารี 8/205 มุสลิม 4/199

"ไม่มีผู้ใดอดทนต่อการถูกใส่ร้ายมากกว่าอัลลอฮฺ พวกเขากล่าวหาว่า พระองค์มีบุตร ทั้งๆ ที่พระองค์เป็นผู้ประทานปัจจัยยังชีพ และสุขภาพที่ดีแก่พวกเขา" [78]

และพระองค์ยังตรัสว่า

﴿ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ ﴾

"และกี่เมืองมาแล้ว ข้าได้ประวิงเวลาการลงโทษมัน โดยที่ชาวเมืองนั้นอธรรม แล้วข้าได้ลงโทษทำลายมัน และยังข้านั้นคือทางกลับ (48)" [79]

และตรัสอีกว่า

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ ﴾

"และเจ้าอย่าคิดว่าอัลลอฮฺทรงละเลยต่อสิ่งที่พวกอธรรมปฏิบัติ แท้จริง พระองค์ทรงประวิงเวลาให้พวกเขาจนถึงวันที่สายตาเงยจ้องไม่กระพริบ (42)" [80]

ดังนั้น พระองค์จึงตรัส ณ ตรงนี้ว่า ﴾ **ดังนั้น ความหายนะจงประสบแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา เมื่อมีการชุมนุมแห่งวันอันยิ่งใหญ่** ﴿ คือ วันกิยามะฮฺ

ฮะดีษเศาะฮีฮฺที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ได้รับการบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จาก อุบาดะฮฺ บิน อัศศอมิต ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَنَّ عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ، وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ، أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَى مَا كَانَ مِنَ الْعَمَلِ »

"ผู้ใดปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวไม่มีภาคีใดๆ และมุฮัมมัดเป็นบ่าวและรอซูลของพระองค์ และอีซาเป็นบ่าวและรอซูลของอัลลอฮฺ และเป็นพระดำรัสของพระองค์ที่ประทานแก่มัรฺยัม และเป็นวิญญาณจากพระองค์ และปฏิญาณว่า สวรรค์และนรกเป็นเรื่องจริง อัลลอฮฺจะทรงให้เขาเข้าสวรรค์บนพื้นฐานของการงานที่เขาได้กระทำ" [81]

---

78. ฟัตฮุลบารี 10/527 และ มุสลิม 4/2160
79. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 48
80. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 42
81. ฟัตฮุลบารี 6/546 และ มุสลิม 1/57

﴿ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَٰكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ ﴾

38. พวกเขาจะได้ฟังและได้เห็นอย่างชัดเจนยิ่ง ในวันที่พวกเขาจะมาหาเรา แต่วันนี้บรรดาผู้อธรรมอยู่ในการหลงผิดที่ชัดแจ้ง

39. และเจ้าจงเตือนสำทับพวกเขาถึงวันแห่งความเสียใจ เมื่อการงานนั้นถูกตัดสิน และพวกเขาอยู่ในการหลงลืมและพวกเขาไม่ศรัทธา

40. แท้จริง เราเป็นผู้สืบสาน (ครอบครอง) แผ่นดินและทุกคนที่อยู่บนหน้าแผ่นดิน และพวกเขาจะถูกนำกลับมายังเรา

คำเตือนสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธาเกี่ยวกับวันแห่งความทุกข์ยาก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสบอกเกี่ยวกับสภาพของผู้ปฏิเสธศรัทธาในวันฟื้นคืนชีพว่าพวกเขาจะได้ยินและได้เห็นอย่างชัดเจนที่สุด ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ ﴾

"และถ้าเจ้าได้เห็น เมื่อผู้กระทำผิดทั้งหลายก้มศีรษะของพวกเขาลง ณ ที่พระเจ้าของพวกเขา (พลางกล่าวว่า) ข้าแต่พระเจ้าของเรา เราได้เห็นแล้ว เราได้ยินแล้ว ขอได้ทรงโปรดส่งเรากลับไป (ยังโลกดุนยา) เพื่อเราจะได้กระทำความดี แท้จริงเราคือผู้ที่เชื่ออย่างสนิทใจแล้ว (12)"[82]

พวกเขาจะกล่าวเช่นนี้เมื่อมันไม่มีประโยชน์และไม่สามารถช่วยเหลือพวกเขา หากพวกเขากล่าวก่อนที่จะเห็นการลงโทษ คำกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์แก่พวกเขาและช่วยให้พวกเขาพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮฺได้ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **พวกเขาจะได้ฟังและได้เห็น**

82. ซูเราะฮฺ อัสสัจญดะฮฺ อายะฮฺที่ 12

อย่างชัดเจนยิ่ง ในวันที่พวกเขาจะมาหาเรา ﴾ คือ วันกิยามะฮฺ ﴿ **แต่วันนี้บรรดาผู้อธรรม** ﴾ หมายถึง ในโลกดุนยา ﴿ **อยู่ในการหลงผิดที่ชัดแจ้ง** ﴾ กล่าวคือ พวกเขาไม่ได้ยิน ไม่เห็น และไม่ได้ตรึกตรอง เมื่อได้รับการร้องขอให้ปฏิบัติตามคำตักเตือน พวกเขาก็ไม่เชื่อฟัง แต่พวกเขายอมจำนนเมื่อมันไม่เกิดประโยชน์ใดๆ สำหรับพวกเขาแล้ว จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเจ้าจงเตือนสำทับพวกเขาถึงวันแห่งความเสียใจ** ﴾ คือ เตือนมนุษย์และญินเกี่ยวกับวันกิยามะฮฺ ﴿ **เมื่อการงานนั้นถูกตัดสิน** ﴾ เมื่อชาวสวรรค์และชาวนรกจะถูกแยกออกจากกัน และทุกคนจะถึงที่พำนักสุดท้ายซึ่งเขาถูกกำหนดให้คงอยู่ตลอดไป ﴿ **และพวกเขา** ﴾ ในวันนี้ ﴿ **อยู่ในการหลงลืม** ﴾ ลืมสิ่งที่ถูกตักเตือนเกี่ยวกับวันแห่งความเศร้าโศกและความเสียใจ ﴿ **และพวกเขาไม่ศรัทธา** ﴾ คือ ไม่เชื่อในวันกิยามะฮฺ

อิมามอะหมัด บันทึกว่า อบูสะอีด กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِذَا دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ وَأَهْلُ النَّارِ النَّارَ، يُجَاءُ بِالْمَوْتِ كَأَنَّهُ كَبْشٌ أَمْلَحُ فَيُوقَفُ بَيْنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، فَيُقَالُ: يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ هَلْ تَعْرِفُونَ هَذَا، قَالَ: فَيَشْرَئِبُّونَ وينظرون وَيَقُولُونَ: نَعَمْ هَذَا الْمَوْتُ– قَالَ– فَيُقَالُ: يَا أَهْلَ النَّارِ هَلْ تَعْرِفُونَ هَذَا؟ قَالَ: فَيَشْرَئِبُّونَ وينظرون وَيَقُولُونَ: نَعَمْ هَذَا الْمَوْتُ– قَالَ– فَيُؤْمَرُ بِهِ فَيُذْبَحُ، قَالَ: وَيُقَالُ يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ خُلُودٌ وَلَا مَوْتَ، وَيَا أَهْلَ النَّارِ خُلُودٌ وَلَا موت» ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ﴿ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾ وَأَشَارَ بِيَدِهِ ثُمَّ قَالَ «أَهْلُ الدُّنْيَا فِي غَفْلَةِ الدُّنْيَا »

“เมื่อชาวสวรรค์เข้าสู่สวรรค์และชาวนรกเข้าสู่นรกแล้ว ความตายจะถูกนำมาในรูปของแพะที่สมบูรณ์ และจะถูกวางไว้ระหว่างสวรรค์และนรก แล้วจะมีเสียงกล่าวว่า ‘โอ้ ชาวสวรรค์ พวกเจ้ารู้หรือไม่ว่านี่คืออะไร?’ พวกเขาจะหันมามองและพูดว่า ‘ใช่ นี่คือความตาย’ แล้วจะมีเสียงกล่าวว่า ‘โอ้ ชาวนรก พวกเจ้ารู้หรือไม่ว่านี่คืออะไร?’ พวกเขาจะหันมามองและพูดว่า ‘ใช่ นี่คือความตาย’ จากนั้นจะมีคำสั่งให้เชือดมัน และจะมีเสียงกล่าวว่า ‘โอ้ ชาวสวรรค์ (จงอยู่ใน) ความเป็นนิรันดร์และไม่มีความตายอีกต่อไป โอ้ ชาวนรก (จงอยู่ใน) ความเป็นนิรันดร์และไม่มีความตายอีกต่อไป’ จากนั้นท่านรอซูล ﷺ อ่าน ﴿ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ

وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾ แล้วท่านก็ทำสัญลักษณ์มือและกล่าวว่า 'ชาวดุนยาอยู่ในความหลงลืมแห่งโลกดุนยา' " [83]

อะดีษนี้บันทึกโดยอิมามอะหมัด และยังได้รับการบันทึกโดย อัลบุคอรีและมุสลิม ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง[84] ด้วยสำนวนที่คล้ายคลึงกันนี้

มีรายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ว่า ท่านได้เล่าถึงเรื่องหนึ่งว่า วิญญาณทุกดวงจะได้เห็นที่พำนักในสวรรค์ และที่พำนักในไฟนรก และนั่นคือวันแห่งความเศร้าโศกเสียใจ โดยชาวนรกจะเห็นที่พำนักที่อัลลอฮฺเตรียมไว้สำหรับพวกเขาหากพวกเขาเป็นผู้ศรัทธา (ต่ออัลลอฮฺบนโลกดุนยา) แล้วจะมีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า "หากพวกเจ้าได้ศรัทธาและทำความดี พวกเจ้าก็จะได้รับสิ่งนี้ที่พวกเจ้าเห็นในสวรรค์" ดังนั้น พวกเขาจึงยิ่งรู้สึกทุกข์โศก ในทำนองเดียวกัน ชาวสวรรค์จะได้เห็นที่พำนักในไฟนรก และจะมีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า "หากอัลลอฮฺไม่ประทานความโปรดปรานแก่พวกเจ้า ที่พำนัก (ในนรก) แห่งนี้จะเป็นที่ของเจ้า"[85]

ส่วนอายะฮฺ ﴿ **แท้จริง เราเป็นผู้สืบสาน (ครอบครอง) แผ่นดินและทุกคนที่อยู่บนหน้าแผ่นดิน และพวกเขาจะถูกนำกลับมายังเรา** ﴾ หมายถึง อัลลอฮฺแจ้งว่าพระองค์ทรงเป็นผู้สร้าง เป็นเจ้าของ และผู้ควบคุมทุกสิ่งทุกอย่าง และสรรพสิ่งทั้งมวลจะสูญสลายและมีเพียงพระองค์ผู้ทรงอำนาจผู้ทรงสูงส่งเท่านั้นที่จะยังคงอยู่ ไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่ามีอำนาจการควบคุมสรรพสิ่งต่างๆ ได้นอกจากพระองค์ พระองค์ทรงเป็นเจ้าของการสร้างทั้งหมดของพระองค์ พระองค์ทรงเป็นนิรันดร์ ผู้ทรงคงอยู่หลังจากที่พวกเขาจากไป และพระองค์ทรงเป็นผู้พิพากษาการงานของพวกเขา ดังนั้น ไม่มีชีวิตใดจะถูกอธรรมแม้แต่น้อยแม้กระทั่งเท่ากับน้ำหนักของปีกยุงหรือแม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก ฮัซมฺ บิน อบีฮัซมฺ อัลกุฏอี ว่า อุมัรฺ บิน อับดุลอะซีซ ได้เขียนจดหมายถึง อับดุลฮะมีด บิน อับดุรเราะหฺมาน ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองกูฟะฮฺว่า "แท้จริงอัลลอฮฺกำหนดความตายสำหรับสิ่งมีชีวิต ตั้งแต่พระองค์ทรงสร้างพวกเขา และทรงกำหนดจุดหมายปลายทางสุดท้ายของพวกเขา และพระองค์ยังได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานที่พระองค์ทรงรักษาและให้มลาอิกะฮฺเป็นพยานว่า พระองค์จะทรงสืบสาน (ครอบครอง) โลกนี้และทุกชีวิตที่อยู่ในนั้น และพวกเขาทั้งหมดจะกลับไปยังพระองค์" [86]

---

83. อะหฺมัด 3/9
84. ฟัตฮุลบารี 8/282 และ มุสลิม 4/2188
85. อัฏฏอบารี 8/344
86. อิบนุ อบีฮาติม 7/2410

۞ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ ۞

41. และจงกล่าวถึง (เรื่องของ) อิบรอฮีมที่อยู่ในคัมภีร์ แท้จริง เขาเป็นผู้ซื่อสัตย์ เป็นนบี

42. และจงระลึกถึงเมื่อเขากล่าวแก่บิดาของเขาว่า “โอ้ พ่อจ๋า ทำไมท่านจึงเคารพบูชาสิ่งที่ไม่ได้ยินและไม่เห็น และไม่ให้ประโยชน์อันใดแก่ท่านเลย?

43. โอ้ พ่อจ๋า แท้จริง ความรู้ได้มีมายังฉันแล้วซึ่งมิได้มีมายังท่าน ดังนั้น ท่านจงปฏิบัติตามฉันเถิด ฉันจะชี้แนะท่านสู่ทางที่เที่ยงตรง

44. โอ้ พ่อจ๋า อย่าเคารพบูชาชัยฏอนเป็นอันขาด แท้จริง ชัยฏอนนั้นมันดื้อดึงต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี

45. โอ้ พ่อจ๋า แท้จริง ฉันกลัวว่าการลงโทษจากพระผู้ทรงกรุณาปรานีจะประสบแก่ท่านแล้วท่านก็จะเป็นสหายของชัยฏอน”

อิบรอฮีม عليه السلام ตักเตือนบิดา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกนบีมุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ว่า ﴾ **และจงกล่าวถึง (เรื่องของ) อิบรอฮีมที่อยู่ในคัมภีร์** ﴿ หมายถึง จงอ่านสิ่งนี้แก่กลุ่มชนของเจ้าที่กำลังบูชาเจว็ดต่างๆ และจงเล่าแก่พวกเขาว่าเกิดอะไรขึ้นกับอิบรอฮีม คอลีลุรฺเราะหฺมาน[87] ซึ่งพวกเขาเองก็เป็น

87. ผู้ที่สนิทสนมกับพระผู้ทรงกรุณาปรานี – *ผู้แปล*

ลูกหลานของอิบรอฮีมและยังอ้างว่าปฏิบัติตามศาสนาของเขาด้วย จงบอกพวกเขาว่าอิบรอฮีมนั้นคือนบีผู้สัตย์จริง และจงเล่าเหตุการณ์ที่เขาห้ามบิดามิให้บูชาเจว็ด เขากล่าวว่า ﴾ **โอ้ พ่อจ๋า ทำไมท่านจึงเคารพบูชาสิ่งที่ไม่ได้ยินและไม่เห็น และไม่ให้ประโยชน์อันใดแก่ท่านเลย** ﴿ คือ สิ่งที่ไม่ให้คุณให้โทษใดๆ ต่อท่านเลยและไม่สามารถปกป้องท่านจากอันตรายใดๆ ﴾ **โอ้ พ่อจ๋า แท้จริง ความรู้ได้มีมายังฉันแล้วซึ่งมิได้มีมายังท่าน** ﴿ กล่าวคือ แม้ว่าฉันจะเป็นทายาทของท่าน และท่านมองว่าฉันเด็กกว่าท่านเพราะว่าฉันเป็นบุตรของท่าน แต่ท่านโปรดรู้ไว้เถิดว่า ฉันได้รับความรู้จากอัลลอฮฺที่ท่านไม่รู้และไม่ได้มายังท่าน ﴾ **ดังนั้น ท่านจงปฏิบัติตามฉันเถิด ฉันจะชี้แนะท่านสู่ทางที่เที่ยงตรง** ﴿ คือ ทางที่เที่ยงตรงที่จะนำท่านไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (สวรรค์) และช่วยท่านให้พ้นจากสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว (นรก) ﴾ **โอ้ พ่อจ๋า อย่าเคารพบูชาชัยฏอนเป็นอันขาด** ﴿ หมายความว่า อย่าเชื่อฟังชัยฏอนด้วยการเคารพบูชาเจว็ดเหล่านี้ เพราะมันคือผู้ที่เชิญชวนและพอใจกับการบูชาเจว็ด สอดคล้องกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ ﴿

"โอ้ ลูกหลานอาดัม ฉันมิได้สั่งพวกเจ้าหรือว่าอย่าเคารพบูชาชัยฏอน แท้จริงมันเป็นศัตรูที่ชัดแจ้ง (60)"[88]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴾ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا ﴿١١٧﴾ ﴿

"พวกเขาจะไม่วิงวอนขออื่นจากพระองค์นอกจากเจว็ดหญิง และพวกเขาจะไม่วิงวอนนอกจากชัยฏอนที่ดื้อดันเท่านั้น (117)"[89]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง ชัยฏอนนั้นมันดื้อดึงต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴿ กล่าวคือ มันฝ่าฝืนและหยิ่งยโสเกินกว่าจะเชื่อฟังพระเจ้าของมัน ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงขับไล่มันและทำให้มันห่างไกลจากความเมตตา เพราะฉะนั้นจงอย่าตามมัน มิเช่นนั้นท่านจะกลายเป็นเหมือนมัน ﴾ **โอ้ พ่อจ๋า แท้จริง ฉันกลัวว่าการลงโทษจากพระผู้ทรงกรุณาปรานีจะประสบแก่ท่านแล้วท่านก็จะเป็นสหายของชัยฏอน"** ﴿ ซึ่งหมายความว่า จะไม่มีผู้ใดปกป้องสนับสนุนหรือช่วยเหลือท่านยกเว้นอิบลิส ซึ่งตัวมันเองมิได้มีอำนาจในเรื่องใดๆ เลย ดังนั้น การที่ท่านเชื่อฟังและปฏิบัติตามมันจะทำให้ท่านถูกอัลลอฮฺลงโทษ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

---

88. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 60

89. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 117

﴿ تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ ﴾

"ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ โดยแน่นอน เราได้ส่ง (บรรดารอซูล) ไปยังประชาชาติต่าง ๆ ก่อนเจ้า แล้วชัยฏอนได้ทำให้การงานของพวกเขาเพริศแพร้วแก่พวกเขาซึ่งมันเป็นผู้นำพวกเขาในวันนี้ และสำหรับพวกเขาคือ การลงโทษอันเจ็บปวด (63)"[90]

﴿ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنْتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾ وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ ﴾

46. เขา (บิดา) กล่าวว่า "เจ้ารังเกียจพระเจ้าทั้งหลายของฉันกระนั้นหรือ โอ้ อิบรอฮีม! หากเจ้ายังไม่หยุด (จากการตำหนิ) แน่นอน ฉันจะขว้างเจ้า และเจ้าจงไปให้พ้นจากฉันตลอดไป"

47. เขา (อิบรอฮีม) กล่าวว่า "ขอความศานติจงมีแด่ท่าน ฉันจะขออภัยโทษจากพระเจ้าของฉันให้แก่ท่าน แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงเมตตากรุณาแก่ฉันมาก"

48. "และฉันจะปลีกตัวออกจากพวกท่าน และจากสิ่งที่พวกท่านวิงวอนขออื่นจากอัลลอฮฺ และฉันจะวิงวอนขอพระเจ้าของฉัน หวังว่าด้วยการวิงวอนขอต่อพระเจ้าของฉัน จะไม่ทำให้ฉันได้รับความทุกข์"

การตอบโต้ของบิดาอิบรอฮีม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสบอกเกี่ยวกับคำตอบของบิดาต่ออิบรอฮีมในสิ่งที่ลูกเรียกร้องเชิญชวน โดยเขาตอบว่า ﴾ **"เจ้ารังเกียจพระเจ้าทั้งหลายของฉันกระนั้นหรือ โอ้ อิบรอฮีม!** ﴿ หมายความว่า

90. ซูเราะฮฺ อันนะหฺล์ อายะฮฺที่ 63

ถ้าเจ้าไม่ต้องการเคารพบูชาเจว็ดเหล่านั้น และเจ้าไม่พอใจพวกมัน อย่างน้อยก็หยุดต่อว่าหรือตำหนิพวกมัน เพราะแท้จริงถ้าเจ้าไม่หยุด เราจะลงโทษเจ้า สาปแช่งและประณามเจ้า นี่คือความหมายคำพูดของบิดาว่า ﴿ **แน่นอน ฉันจะขว้างเจ้า** ﴾ ซึ่งเป็นทัศนะของอิบนุ อับบาส, อัสสุดดีย์, อิบนุ ญุรอยจญ์, อัฎเฎาะฮาก และท่านอื่นๆ[91] ส่วนคำพูดที่ว่า ﴿ **และเจ้าจงไปให้พ้นจากฉันตลอดไป** ﴾ มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, สะอีด บิน ญุเบรฺ และมุฮัมมัด บิน อิสหาก อธิบายว่า ﴿ مَلِيًّا ﴾ แปลว่า دهرا หมายถึง ตลอดกาล[92] อัลฮะซัน อัลบัศรี กล่าวว่า หมายถึง ระยะเวลานาน[93] ส่วนอัสสุดดีย์กล่าวว่า หมายถึง أبدا หมายถึง ตลอดไป [94] อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ และ อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴿ **และเจ้าจงไปให้พ้นจากฉันตลอดไป** ﴾ หมายถึง ไปให้พ้นจากฉันอย่างสงบและปลอดภัย ก่อนที่เจ้าจะถูกฉันลงโทษ อัฎเฎาะฮาก, กอตาดะฮฺ, อะฏิยะฮฺ อัลญะดะลี, มาลิก และท่านอื่นๆ ก็กล่าวเช่นนี้ และนี่เป็นทัศนะที่ อิบนุ ญะรีรฺ เลือกเช่นกัน

คำตอบของอิบรอฮีม คอลีลุลลอฮฺ

อิบรอฮีม ﷺ จึงพูดกับบิดาว่า ﴿ **"ขอความศานติจงมีแด่ท่าน** ﴾ เช่นเดียวกับที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงคุณลักษณะของบรรดาผู้ศรัทธาว่า

﴿ وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴾

"และเมื่อพวกโง่เขลากล่าวทักทายพวกเขา พวกเขาจะกล่าวว่า ศานติ"[95]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ ﴾

"และเมื่อพวกเขาได้ยินเรื่องไร้สาระ พวกเขาก็ผินหลังออกห่างไปจากมัน และกล่าวว่า การงานของเราก็จะได้แก่เรา และการงานของพวกท่านก็จะได้แก่พวกท่าน ศานติแด่พวกท่าน เราจะไม่ขอร่วมกับพวกงมงาย (55)"[96]

---

91. อัฏฏอบารี 18/205
92. อัฏฏอบารี 18/205, 206
93. อัฏฏอบารี 18/205
94. อัฏฏอบารี 18/206
95. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 63
96. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 55

ความหมายของคำกล่าวอิบรอฮีมต่อบิดา ﴿ **"ขอความศานติจงมีแด่ท่าน** ﴾ คือ ท่านจะไม่ได้รับความเดือดร้อนหรืออันตรายใดๆ จากฉัน เนื่องด้วยความเคารพและให้เกียรติบิดา ﴿ **ฉันจะขออภัยโทษจากพระเจ้าของฉันให้แก่ท่าน** ﴾ ความหมายคือ แต่ฉันจะวิงวอนขอให้อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแก่ท่านและให้อภัยต่อความผิดของท่าน ﴿ **แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงเมตตากรุณาแก่ฉันมาก** ﴾ อิบนุ อับบาส และคนอื่นๆ กล่าวว่า ﴿ حَفِيًّا ﴾ แปลว่า "ใจดี" โดยที่พระองค์ทรงให้ทางนำแก่ฉันได้เคารพภักดีต่อพระองค์และซื่อสัตย์ต่อพระองค์เพียงผู้เดียว

อัสสุดดีย์ กล่าวว่า ﴿ حَفِيًّا ﴾ คือ พระองค์ผู้ทรงเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับอิบรอฮีมซึ่งเขาเองได้วิงวอนขออัลลอฮฺเป็นเวลานานให้พระองค์ทรงอภัยโทษบิดาของเขา แม้หลังจากที่เขาได้อพยพไปยังเมืองชาม เขายังคงแสวงหาการอภัยโทษให้กับบิดา และแม้กระทั่งหลังจากสร้างมัสญิดอัลฮะรอม และแม้หลังจากการกำเนิดของบุตรชายสองคนของเขา อิสมาอีลและอิสหาก

โดยเห็นได้จากคำกล่าวของเขาที่ว่า

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ ﴾

"โอ้ พระเจ้าของเรา ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่ข้าพระองค์ และแก่บิดามารดาของข้าพระองค์ และแก่บรรดามุอฺมิน ในวันที่การสอบสวนจะมีขึ้น (41)"[97]

จากการปฏิบัติของอิบรอฮีม ทำให้ในช่วงเริ่มต้นของศาสนาอิสลาม บรรดามุสลิมมักจะวิงวอนขอการอภัยโทษแก่ญาติพี่น้องและสมาชิกในครอบครัวของพวกเขาที่เป็นมุชริกีนเพื่อเป็นการปฏิบัติตามแนวทางของอิบรอฮีม คอลีลุลลอฮฺ จนกระทั่งอัลลอฮฺ ﷻ ได้ประทานอายะฮฺ

﴿ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللهِ مِنْ شَيْءٍ... ﴿٤﴾ ﴾

"แท้จริง ได้มีแบบอย่างอันดีงามสำหรับพวกเจ้าแล้วใน (ตัว) อิบรอฮีม และบรรดา (ผู้ศรัทธา) ผู้ที่อยู่ร่วมกับเขา เมื่อพวกเขากล่าวแก่หมู่ชนของพวกเขาว่า แท้จริงพวกเราตัดความเกี่ยวข้องกับพวกท่านและสิ่งที่พวกท่านเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺ เราขอปฏิเสธศรัทธาต่อ (ศาสนาของ) พวกท่าน และการเป็นศัตรูและการ

97. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 41

เกลียดชังระหว่างพวกเรากับพวกท่านได้ปรากฏขึ้นแล้ว (และจะคงอยู่) ตลอดไป จนกว่าพวกท่านจะศรัทธาต่ออัลลอฮฺองค์เดียว ยกเว้นคำกล่าวของอิบรอฮีมแก่บิดาของเขา (ที่ว่า) แน่นอน ฉันจะขออภัยโทษให้แก่ท่านทั้ง ๆ ที่ฉันไม่มีอำนาจอันใดจะช่วยท่าน (ให้พ้นจากการลงโทษ) จากอัลลอฮฺได้....."[98]

หมายถึง ยกเว้นคำกล่าว (ของอิบรอฮีม) นี้ ดังนั้น อย่าปฏิบัติตามเขา (ในส่วนนี้) จากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็อธิบายว่าอิบรอฮีมได้หยุดและเลิกการกระทำนี้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ ﴾

"ไม่บังควรแก่นบีและบรรดาผู้ศรัทธาที่จะขออภัยโทษให้แก่พวกตั้งภาคี แม้ว่าพวกเขาจะเป็นญาติใกล้ชิดกันก็ตาม ทั้งนี้ หลังจากเป็นที่ประจักษ์แก่พวกเขาแล้วว่า พวกเขาเหล่านั้นเป็นชาวนรก (113) และการขออภัยโทษของอิบรอฮีมให้แก่บิดาของเขามิได้ปรากฏขึ้น นอกจากเป็นสัญญาที่เขาได้ให้ไว้แก่บิดาของเขาเท่านั้น แต่เมื่อได้เป็นที่ประจักษ์แก่เขาแล้วว่า บิดาของเขาเป็นศัตรูของอัลลอฮฺ เขาก็ปลีกตัวออกจากบิดาของเขา แท้จริง อิบรอฮีมนั้นเป็นผู้อ่อนโยน และเป็นผู้มีขันติธรรม (114)"[99]

ส่วนคำกล่าวของเขา ﴿ **และฉันจะปลีกตัวออกจากพวกท่าน และจากสิ่งที่พวกท่านวิงวอนขออื่นจากอัลลอฮฺ** ﴾ หมายความว่า ฉันจะออกห่างจากพวกท่านและตัดความเกี่ยวข้องกับพวกท่านและกับเจว็ดต่าง ๆ ที่พวกท่านเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺ ﴿ **และฉันจะวิงวอนขอพระเจ้าของฉัน** ﴾ หมายถึง ฉันจะเคารพบูชาพระเจ้าของฉันเพียงพระองค์เดียวไม่มีภาคีใด ๆ คู่เคียงพระองค์ ﴿ **หวังว่าด้วยการวิงวอนขอต่อพระเจ้าของฉัน จะไม่ทำให้ฉันได้รับความทุกข์** ﴾ คำว่า عَسَى **"หวังว่า"** ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เพราะเขา (อิบรอฮีม) คือ ผู้นำของบรรดานบีถัดจาก นบีมุฮัมมัด ﷺ

98. ซูเราะฮฺ อัลมุมตะฮินะฮฺ อายะฮฺที่ 4

99. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 113-114

﴿ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ ﴾

49. ครั้นเมื่อเขา (อิบรอฮีม) ปลีกตัวออกไปจากพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺแล้ว เราก็ได้ประทานให้แก่เขาซึ่งอิสหากและยะอฺกูบ และแต่ละคนเราได้แต่งตั้งให้เป็นนบี

50. และเราได้ให้ความเมตตาของเราแก่พวกเขา และเราได้ทำให้พวกเขาได้รับการสรรเสริญอันสูงส่ง

อัลลอฮฺ ﷻ ประทาน อิสหาก และ ยะอฺกูบ ให้แก่อิบรอฮีม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า เมื่ออิบรอฮีมปลีกตัวจากบิดาและกลุ่มชนของเขาเพื่อดำรงไว้ซึ่งศาสนาของอัลลอฮฺแล้ว พระองค์ก็ได้มอบผู้ที่ดีกว่าพวกเขานั่นคือ อิสหากและยะอฺกูบ ซึ่งอิสหากคือบุตรชายของอิบรอฮีม และยะอฺกูบคือบุตรชายของอิสหาก ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ﴾

"และเราได้ให้บุตรชื่ออิสหากแก่เขา และยะอฺกูบ (หลาน) เป็นการเพิ่มพูน"[100]

และอายะฮฺ

﴿ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾ ﴾

"และหลังจากอิสหาก คือยะอฺกูบ (71)"[101]

และไม่มีความขัดแย้งระหว่างนักวิชาการว่า อิสหาก عليه السلام คือบิดาของยะอฺกูบ عليه السلام นี่คือสิ่งที่ถูกระบุไว้ในอัลกุรอานในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ

100. ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 72

101. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 71

﴿ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ... ﴿١٣٣﴾ ﴾

"หรือว่าพวกเจ้าอยู่ด้วย เมื่อความตายได้เยี่ยมกรายยะอฺกูบ ขณะที่เขากล่าวแก่ลูก ๆ ของเขาว่า พวกเจ้าจะเคารพสักการะอะไร หลังจากฉัน พวกเขากล่าวว่า พวกเราจะเคารพสักการะพระเจ้าของท่าน และพระเจ้าแห่งบรรดาบิดาของท่าน คือ อิบรอฮีม, อิสมาอีล และอิสหาก...(133)"[102]

การที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึง อิสหากและยะอฺกูบ ณ ตรงนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระองค์ประทานความเป็นนบีแก่ลูกหลานของอิบรอฮีม เพื่อสร้างความสุขใจแก่เขาในช่วงที่เขามีชีวิตอยู่

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และแต่ละคนเราได้แต่งตั้งให้เป็นนบี** ﴾ หากยะอฺกูบมิได้เป็นนบีในช่วงอายุของอิบรอฮีม อายะฮฺนี้ก็คงจะไม่กล่าวถึงยะอฺกูบเพียงคนเดียว แต่จะกล่าวถึงยูซุฟบุตรชายของเขาด้วย เพราะยูซุฟ عليه السلام เป็นนบีเช่นเดียวกัน ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวไว้ในฮะดีษที่เป็นเอกฉันท์ว่าเศาะฮีฮฺ เมื่อท่านนบี ﷺ ถูกถามว่า ใครคือคนที่ประเสริฐที่สุด ท่านตอบว่า

« يُوسُفُ نَبِيُّ اللَّهِ ابْنُ يَعْقُوبَ نَبِيِّ اللَّهِ ابْنِ إِسْحَاقَ نَبِيِّ اللَّهِ ابْنِ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ »

"คือ ยูซุฟ นบีของอัลลอฮฺ บุตร ยะอฺกูบ นบีของอัลลอฮฺ บุตร อิสหาก นบีของอัลลอฮฺ บุตร อิบรอฮีม คอลีลุลลอฮฺ"[103]

อีกหนึ่งสำนวน ท่านนบี ﷺ กล่าวตอบว่า

« إِنَّ الْكَرِيمَ ابْنَ الْكَرِيمِ ابْنِ الْكَرِيمِ ابْنِ الْكَرِيمِ يُوسُفُ بْنُ يَعْقُوبَ بْنِ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ »

"ผู้มีเกียรติ บุตร ผู้มีเกียรติ บุตร ผู้มีเกียรติ บุตร ผู้มีเกียรติ คือ ยูซุฟ บุตร ยะอฺกูบ บุตร อิสหาก บุตร อิบรอฮีม"[104]

102. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 133

103. ฟัตฮุลบารี 8/212

104. ฟัตฮุลบารี 8/212

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และเราได้ให้ความเมตตาของเราแก่พวกเขา และเราได้ทำให้พวกเขาได้รับการสรรเสริญอันสูงส่ง** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง การสรรเสริญ[105] อัสสุดดีย์ และ มาลิก บิน อนัส มีทัศนะเช่นเดียวกัน อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า การที่อัลลอฮฺตรัสว่า ﴿ عَلِيًّا **"ความสูงส่ง"** ﴾ เพราะทุกศาสนาต่างยกย่องและสรรเสริญพวกเขา ขอความสันติและความจำเริญจากอัลลอฮฺ ﷻ จงมีแด่พวกเขาทุกคน[106]

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾ وَنَادَيْنَاهُ مِن جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ مِن رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾

51. และจงกล่าวถึงเรื่องมูซาที่อยู่ในคัมภีร์ แท้จริง เขาเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก และเขาเป็นรอซูล เป็นนบี

52. และเราได้ร้องเรียกเขาจากทางด้านขวาของภูเขาฏูรฺ และเราได้ให้เขาเข้ามาใกล้ชิดเพื่อสนทนากับเขาโดยลำพัง

53. และเราได้ให้ความเมตตาของเราแก่เขาคือฮารูน พี่ชายของเขาซึ่งเป็นนบี

กล่าวถึงมูซา ﷺ และฮารูน ﷺ

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงอิบรอฮีม อัลคอลีล[107] และยกย่องเขาแล้ว พระองค์ก็ตรัสถึงอัลกะลีม[108] ﴿ **และจงกล่าวถึงเรื่องมูซาที่อยู่ในคัมภีร์ แท้จริง เขาเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก และเขาเป็นรอซูล เป็นนบี** ﴾ อัษเษารี ได้รายงานจากอับดุลอะซีซ บิน รอเฟียะอฺ จาก อบูลุบาบะฮฺ ว่า บรรดาฮะวาริยูน[109] กล่าวว่า "โอ้ ผู้เป็นวิญญาณจากอัลลอฮฺ ได้โปรด

105. อัฏฏอบารี 18/208
106. อัฏฏอบารี 18/208
107. อัลคอลีล หมายถึง ผู้ใกล้ชิด – *ผู้แปล*
108. ผู้ที่อัลลอฮฺสนทนาด้วยโดยตรง – *ผู้แปล*
109. บรรดาสาวกใกล้ชิดของอีซา – *ผู้แปล*

บอกเราเกี่ยวกับ "มุคลิศ" (ผู้ที่มีความบริสุทธิ์ใจ) ต่ออัลลอฮฺ" เขากล่าวว่า "นั่นคือผู้ที่ทำเพื่ออัลลอฮฺเท่านั้น และไม่ชอบให้ผู้คนสรรเสริญ" นักวิชาการบางคนรายงานวิธีอ่านคำนี้ว่า مُخْلَصًا (อ่านว่า มุคละศ็อน สระฟัตฮะฮฺบนตัว ลาม) ซึ่งมีความหมายว่า ผู้ได้รับการคัดเลือก (مُصْطَفًى)[110] ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ ﴾

"พระองค์ตรัสว่า โอ้มูซา แท้จริง ข้าได้เลือกเจ้าให้เหนือกว่ามนุษย์ทั้งหลาย"[111]

﴿ และเขาเป็นรอซูล เป็นนบี ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรวมสองลักษณะนี้สำหรับมูซาเพราะเขาเป็นหนึ่งในห้าบรรดารอซูลที่ยิ่งใหญ่ที่สุด (อุลุลอัซมฺ) นั่นคือ นูฮฺ, อิบรอฮีม, มูซา, อีซา, มุฮัมมัด (ขอความศานติและพรอันประเสริฐจากอัลลอฮฺ ﷻ จงมีแด่พวกเขาและนบีทุกท่าน)

พระองค์ตรัสอีกว่า **﴿ และเราได้ร้องเรียกเขาจากทางด้านขวาของภูเขาฏูรฺ ﴾** คือ ด้านขวาของมูซา เมื่อเขาไปเสาะหาดุ้นฟืนจากกองไฟ เขาเห็นแสงเรืองอยู่แต่ไกล จึงออกเดินทางไปและพบมันอยู่ข้างภูเขาฏูรฺด้านขวาของตัวเขา ที่ขอบหุบเขาทางทิศตะวันตก จากนั้นอัลลอฮฺทรงเรียกเขาให้เข้ามาใกล้ และสนทนากับเขาโดยลำพัง

﴿ และเราได้ให้ความเมตตาของเราแก่เขาคือฮารูน พี่ชายของเขาซึ่งเป็นนบี ﴾ ซึ่งหมายความว่า เราตอบรับคำขอและคำวิงวอนของมูซาให้ประทานความเมตตาแก่พี่ชายของเขา เราจึงแต่งตั้งให้เขาเป็นนบีด้วยเช่นกัน เช่นเดียวกับที่พระองค์ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ ﴾

"และพี่ชายของข้าพระองค์คือ ฮารูน เขาพูดจาคล่องแคล่วกว่าข้าพระองค์ ดังนั้น ขอได้โปรดส่งเขาเป็นผู้ช่วยร่วมกับข้าพระองค์ด้วยเถิดเพื่อเขาจะได้ยืนยันให้แก่ข้าพระองค์ แท้จริง ข้าพระองค์กลัวว่าพวกเขาจะปฏิเสธข้าพระองค์ (34)"[112]

และเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى ﴾

"แท้จริง เจ้าได้รับสิ่งที่เจ้าขอแล้ว โอ้ มูซา"[113]

---

110. อ่านว่า มุศเฏาะฟา

111. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 144

112. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 34

113. ซูเราะฮฺ ฏอฮา อายะฮฺที่ 36

และตรัสอีกว่า

﴿ فَأَرْسِلْ إِلَى هَارُونَ ۝١٣ وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۝١٤ ﴾

"ดังนั้น พระองค์ทรงโปรดส่งฮารูนมาช่วยฉันด้วยเถิด ⑬ และพวกเขามีข้อกล่าวหาต่อฉัน ดังนั้น ฉันกลัวว่าพวกเขาจะฆ่าฉัน ⑭"[114]

ด้วยเหตุนี้ ชาวสลัฟบางท่านจึงกล่าวว่า ไม่มีใครในดุนยานี้ที่วิงวอนขอแก่ผู้อื่นมากไปกว่ามูซาที่ขอให้พี่ชายของเขาเป็นนบี อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า **﴿ และเราได้ให้ความเมตตาของเราแก่เขาคือฮารูน พี่ชายของเขาซึ่งเป็นนบี ﴾**

﴿ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝٥٤ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۝٥٥ ﴾

54. และจงกล่าวถึงเรื่องของอิสมาอีลที่อยู่ในคัมภีร์ แท้จริง เขาเป็นผู้ซื่อสัตย์ต่อสัญญา และเขาเป็นรอซูล เป็นนบี

55. และเขาสั่งใช้ครอบครัวของเขาให้ละหมาดและจ่ายซะกาต และเขาเป็นที่โปรดปราน ณ ที่พระเจ้าของเขา

เรื่องราวของอิสมาอีล عليه السلام

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงยกย่องอิสมาอีล عليه السلام บุตรของอิบรอฮีม عليه السلام ซึ่งเป็นบิดาของชาวอาหรับทั้งหมดแห่งดินแดนฮิญาซ[115] พระองค์สรรเสริญอิสมาอีลเพราะเขาเป็นผู้ที่ซื่อตรงต่อคำสัญญา อิบนุ ญุรอยจญ์ กล่าวว่า อิสมาอีลจะไม่ให้สัญญาใดๆ กับพระเจ้าของเขา เว้นแต่เขาจะรักษาสัญญานั้นทุกครั้ง[116] กล่าวคือ จะไม่บนบานทำอิบาดะฮฺใดๆ เว้นแต่เขาจะปฏิบัติตามคำบนบานนั้นอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนทุกครั้ง

114. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 13-14

115. ดินแดนฮิญาซ คือ ดินแดนบริเวณมักกะฮฺและมะดีนะฮฺ – *ผู้แปล*

116. อัฏฏอบารี 18/211

นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า การที่อิสมาอีลมีลักษณะ ﴿ **เป็นผู้ซื่อสัตย์ต่อสัญญา** ﴾ เนื่องจากเขาได้กล่าวแก่บิดาของเขาว่า

﴿ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴾

"โอ้ พ่อจ๋า! ท่านจงปฏิบัติตามที่ท่านได้ถูกบัญชามาเถิด ท่านจะพบว่าฉันอยู่ในหมู่ผู้มีความอดทน หากอัลลอฮฺทรงประสงค์"[117]

และเขาก็ซื่อตรงในคำสัญญา ซึ่งการรักษาสัญญานั้นเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่น่ายกย่อง เช่นเดียวกับการผิดสัญญาก็เป็นลักษณะที่น่ารังเกียจอย่างยิ่งเช่นกัน อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ۝٢ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ۝٣

"โอ้ บรรดาผู้ศรัทธา ทำไมพวกเจ้าจึงกล้าพูดในสิ่งที่พวกเจ้าไม่ปฏิบัติ ② เป็นที่น่าเกลียดยิ่ง ณ ที่อัลลอฮฺ การที่พวกเจ้าพูดในสิ่งที่พวกเจ้าไม่ปฏิบัติ ③"[118]

ท่านนบี ﷺ ก็ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

« آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ »

"เครื่องหมายของมุนาฟิก (ผู้กลับกลอก) มีสามสิ่ง (คือ) เมื่อเขาพูด เขาจะโกหก และเมื่อเขาสัญญา เขาจะผิดสัญญา และเมื่อเขาได้รับการไว้วางใจ[119] เขาจะทรยศ"[120]

ดังนั้น เมื่อสิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะของพวกมุนาฟิกแล้ว ทำนองเดียวกัน พฤติกรรมที่ตรงข้ามกับสิ่งเหล่านี้ก็ถือเป็นลักษณะของผู้ศรัทธา ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงยกย่องอิสมาอีล عليه السلام บ่าวและรอซูลของพระองค์เพราะเขายึดมั่นซื่อตรงในคำสัญญาของเขา และเช่นเดียวกัน ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็เป็นผู้ซื่อสัตย์ต่อคำสัญญาเช่นกัน ซึ่งท่านจะไม่สัญญาอะไรกับใครนอกจากจะรักษาและทำตามสัญญาที่ให้ไว้ทุกครั้ง นอกจากนี้ ท่านนบี ﷺ ยังชมเชยอบูอัลอาศ บิน อัรฺเราะเบียะอฺ สามีของซัยนับ บุตรสาวของท่าน โดยกล่าวว่า

---

117. ซูเราะฮฺ อัศศอฟฟาต อายะฮฺที่ 102

118. ซูเราะฮฺ อัศศ็อฟ อายะฮฺที่ 2-3

119. หรือได้รับมอบหมายสิ่งใดสิ่งหนึ่ง – *ผู้แปล*

120. อัลบุคอรี 33, 2682, 2749, 6095

« حَدَّثَنِي فَصَدَقَنِي، وَوَعَدَنِي فَوَفَى لِي »

"เขา (อบูอัลอาศ) พูดกับฉัน แล้วเขาก็ทำตามที่พูด และเขาสัญญากับฉัน แล้วเขาก็รักษาสัญญาที่มีต่อฉัน" [121]

เมื่อท่านนบี ﷺ เสียชีวิต เคาะลีฟะฮฺอบูบักรฺ อัศศิดดีก กล่าวว่า ผู้ใดได้รับสัญญาใดๆ หรือมีหนี้กับท่านรอซูล ﷺ ก็ให้เขามาหาฉัน แล้วฉันจะดำเนินการให้เขา ญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ ؓ จึงมาหาและกล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า "หากมีทรัพย์สินจากบาฮฺเรนมาถึง ฉันจะให้สิ่งนั้น สิ่งนี้แก่ท่าน" เขาหมายถึงจำนวนเท่ากับอุ้งมือทั้งสอง เมื่อทรัพย์สินจากบาฮฺเรนมาถึง อบูบักรฺจึงสั่งให้ญาบิรฺใช้อุ้งมือทั้งสองตักทรัพย์สินนั้นและสั่งให้เขานับซึ่งนับได้ห้าร้อยดิรฺฮัม อบูบักรฺจึงได้มอบอีกสองเท่าของจำนวนทรัพย์สินนั้นแก่ญาบิรฺ" [122]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และเขาเป็นรอซูล เป็นนบี** ﴾ นี่เป็นหลักฐานว่าอิสมาอีล ؑ มีความประเสริฐกว่าน้องชายคือ อิสหาก ؑ เนื่องจากอิสหากถูกระบุว่าเป็นนบีเท่านั้น แต่อิสมาอีลได้รับลักษณะการเป็นนบีและรอซูล ดังที่มีฮะดีษยืนยันในเศาะฮีฮฺมุสลิมว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى مِنْ وَلَدِ إِبْرَاهِيمَ إِسْمَاعِيلَ... »

"แท้จริง อัลลอฮฺทรงเลือกอิสมาอีลจากลูกหลานของอิบรอฮีม..." [123]

จากนั้น อิมามมุสลิม ก็รายงานฮะดีษส่วนที่เหลือ ดังนั้น นี่เป็นหลักฐานที่ยืนยันความถูกต้องของสิ่งที่เราได้อธิบายไป

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **และเขาสั่งใช้ครอบครัวของเขาให้ละหมาดและจ่ายซะกาต และเขาเป็นที่โปรดปราน ณ ที่พระเจ้าของเขา** ﴾ นี่เป็นการสรรเสริญชื่นชมและเป็นคุณลักษณะที่น่ายกย่อง และเครื่องหมายแห่งความเที่ยงตรงของอิสมาอีลซึ่งมีความมั่นคงสม่ำเสมอในการเชื่อฟังพระเจ้า และสั่งสอนครอบครัวของเขาให้ทำเช่นนั้น ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับมุฮัมมัด ﷺ รอซูลของพระองค์ว่า

﴿ وأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَّحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى ﴿١٣٢﴾ ﴾

---

121. ฟัตฮุลบารี 5/380

122. ฟัตฮุลบารี 4/554

123. มุสลิม 4/1782

"และเจ้าจงสั่งใช้ครอบครัวของเจ้าให้ละหมาด และจงอดทนในการปฏิบัติ (ละหมาด) เรามิได้ขอปัจจัยยังชีพใด ๆ จากเจ้า เราต่างหากเป็นผู้ให้ปัจจัยยังชีพแก่เจ้า และบั้นปลายนั้นสำหรับผู้ที่มีความยำเกรง ⑬②"[124]

และตรัสอีกว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۝٦ ﴾

"โอ้ บรรดาผู้ศรัทธา จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้พ้นจากไฟนรก ซึ่งเชื้อเพลิงของมันคือ มนุษย์และก้อนหิน มีมลาอิกะฮฺผู้แข็งกร้าวห้าวหาญคอยเฝ้ารักษามันอยู่ พวกเขาจะไม่ฝ่าฝืนอัลลอฮฺในสิ่งที่พระองค์ทรงบัญชาแก่พวกเขา และพวกเขาจะปฏิบัติตามที่ถูกบัญชา ⑥"[125]

หมายถึง พวกเจ้าจงสั่งใช้ครอบครัวของพวกเจ้าให้ทำความดี และห้ามพวกเขามิให้ทำความชั่ว และอย่าละเลยพวกเขา มิเช่นนั้น ไฟนรกจะเผาผลาญพวกเขาในวันกิยามะฮฺ ดังที่มีฮะดีษจาก อบูฮูร็อยเราะฮฺ ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى وَأَيْقَظَ امْرَأَتَهُ، فَإِنْ أَبَتْ نَضَحَ فِي وَجْهِهَا الْمَاءَ. رَحِمَ اللَّهُ امْرَأَةً قَامَتْ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّتْ وَأَيْقَظَتْ زَوْجَهَا، فَإِنْ أَبَى نَضَحَتْ فِي وَجْهِهِ الْمَاءَ »

"ขออัลลอฮฺทรงเมตตาชายคนหนึ่งที่ตื่นขึ้นมาในตอนกลางคืนเพื่อละหมาดและปลุกภรรยาของเขา หากนางไม่ยอมตื่น เขาจะพรมน้ำใส่หน้าเธอ ขออัลลอฮฺทรงเมตตาผู้หญิงคนหนึ่งที่ตื่นขึ้นมาในตอนกลางคืนเพื่อละหมาดและปลุกสามีของนาง หากเขาไม่ยอมตื่น นางจะพรมน้ำใส่หน้าเขา"

ฮะดีษนี้บันทึกโดย อบูดาวูด และ อิบนุ มาญะฮฺ[126]

124. ซูเราะฮฺ ฏอฮา อายะฮฺที่ 132

125. ซูเราะฮฺ อัตตะฮฺรีม อายะฮฺที่ 6

126. อบูดาวูด 2/73 และอิบนุมาญะฮฺ 1/424

﴿ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ ﴾

56. และจงกล่าวถึงเรื่องของอิดรีสที่อยู่ในคัมภีร์ แท้จริง เขาเป็นผู้สัตย์จริง เป็นนบี

57. และเราได้ยกเขาสู่ตำแหน่งอันสูงส่ง

การกล่าวถึงอิดรีส عليه السلام

นี่คือการยกย่องสรรเสริญอิดรีส عليه السلام ว่าเขาคือผู้สัตย์จริงและเป็นนบี อีกทั้งอัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงยกเขาสู่ตำแหน่งอันสูงส่ง ก่อนหน้านี้ได้มีการอธิบายในฮะดีษเศาะฮีฮฺว่าในค่ำคืนของการอิสรออฺเมียะอฺรอจญ์นั้น ท่านนบี ﷺ ได้พบกับนบีอิดรีสบริเวณชั้นฟ้าที่สี่ ซุฟยานได้รายงานจากมันศูรฺ จากมุญาฮิด ว่า ﴿ **และเราได้ยกเขาสู่ตำแหน่งอันสูงส่ง** ﴾ หมายถึงชั้นฟ้าที่สี่[127]

อัลฮะซัน อัลบัศรี และนักวิชาการอีกหลายท่านได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **และเราได้ยกเขาสู่ตำแหน่งอันสูงส่ง** ﴾ ว่า หมายถึง สวรรค์

﴿ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ﴿٥٨﴾ ﴾

58. ชนเหล่านั้นคือ บรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงโปรดปรานพวกเขาจากบรรดานบีที่มีเชื้อสายจากอาดัม และจากเชื้อสายผู้ที่เราบรรทุกไว้ในเรือ

127. อัฏฏอบารี 18/213

กับนูหฺ และจากเชื้อสายของอิบรอฮีม และอิสรออีล และจากเชื้อสายผู้ที่เราได้ให้ทางนำและได้คัดเลือกไว้ เมื่อบรรดาอายะฮฺของพระผู้ทรงกรุณาปรานีถูกอ่านแก่พวกเขา พวกเขาจะก้มลงสุญูดและร้องไห้

นบีทั้งหลาย คือ ผู้ถูกคัดเลือก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า บรรดานบีนั้น ﴾ **คือ บรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงโปรดปรานพวกเขาจากบรรดานบีที่มีเชื้อสายจากอาดัม** ﴿ ซึ่งหมายถึงทุกคนที่เป็นนบีมิได้เจาะจงเพราะบรรดานบีที่ได้รับการกล่าวถึงในซูเราะฮฺนี้

อัสสุดดีย์ และ อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า ผู้ที่ถูกหมายถึงว่าสืบเชื้อสายจากอาดัมคือ อิดรีส และผู้ที่ถูกหมายถึงว่ามาจากเชื้อสายของผู้ที่อัลลอฮฺทรงบรรทุกไว้ในเรือพร้อมกับนูหฺคือ อิบรอฮีม และผู้ที่ถูกหมายถึงว่าสืบเชื้อสายจากอิบรอฮีมคืออิสหาก, ยะอฺกูบ และอิสมาอีล และผู้ที่ถูกหมายถึงว่าสืบเชื้อสายจากอิสรออีลคือ มูซา, ฮารูน, ซะกะรียา, ยะหฺยา และอีซา บุตรมัรฺยัม

อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺจึงทรงแยกลำดับวงศ์ตระกูลของพวกเขา แม้ว่าพวกเขาทั้งหมดจะสืบเชื้อสายมาจากอาดัม นั่นเป็นเพราะในหมู่พวกเขามีผู้ที่มิได้สืบเชื้อสายจากผู้ที่อยู่บนเรือกับนูหฺ นั่นคืออิดรีส ซึ่งแท้จริงแล้วเขาเป็นปู่ของนูหฺ[128] ฉัน (อิบนุ กะษีรฺ) เห็นว่านี่คือสิ่งที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดกล่าวคือ อิดรีสเป็นหนึ่งในบรรพบุรุษของนูหฺ عليه السلام และนบีที่อายะฮฺนี้กล่าวถึงคือบรรดานบีทั้งมวล มิได้เจาะจงเฉพาะผู้ที่ถูกระบุในซูเราะฮฺนี้เท่านั้น อายะฮฺที่เป็นหลักฐานในเรื่องนี้คือ อายะฮฺต่างๆ ที่อยู่ในซูเราะฮฺ อัลอันอาม ซึ่งพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝٨٣ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝٨٤ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝٨٥ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ۝٨٦ وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ

128. อัฏฏอบารี 18/214

وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَٰؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾ ﴾

“และนั่นคือหลักฐานของเราที่ได้มอบให้แก่อิบรอฮีมเหนือกลุ่มชนของเขา เราจะยกระดับหลายขั้นแก่ผู้ที่เราประสงค์ แท้จริง พระเจ้าของเจ้านั้น เป็นผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้ (83) และเราได้ให้ (บุตร) แก่เขาคือ อิสหากและยะอฺกูบ ซึ่งเราได้ให้ทางนำแก่ทั้งสอง และนูหฺ เราก็ให้ทางนำเช่นกันแต่ก่อนโน้น และจากลูกหลานของเขาคือดาวูด และสุลัยมาน และอัยยูบ และยูซุฟ และมูซา และฮารูน และในทำนองนั้นแหละ เราจะตอบแทนแก่ผู้กระทำดีทั้งหลาย (84) และซะกะรียา และยะฮฺยา และอีซา และอิลยาส ทุกคนนั้นอยู่ในหมู่คนดี (85)

และอิสมาอีล และอัลยะสะอฺ และยูนุส และลูฏ แต่ละคนนั้นเราให้พวกเขามีความประเสริฐเหนือกว่ามนุษย์ทั้งหลาย (86) และ (เราได้ให้ความประเสริฐ) แก่บางส่วนจากบรรพบุรุษของพวกเขา และลูกหลานของพวกเขา และพี่น้องของพวกเขา และเราได้เลือกพวกเขา และได้ให้ทางนำแก่พวกเขาไปสู่ทางอันเที่ยงตรง (87) นั่นแหละคือทางนำของอัลลอฮฺซึ่งพระองค์จะทรงให้ทางนำแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ในหมู่ปวงบ่าวทั้งหลายของพระองค์ และหากพวกเขาได้ตั้งภาคี (ต่ออัลลอฮฺ) แล้วแน่นอนการงานที่พวกเขาได้ปฏิบัติมา ก็สูญสิ้นไปจากพวกเขา (88)

ชนเหล่านี้คือ ผู้ที่เราได้ให้คัมภีร์ และให้อำนาจ และให้การเป็นนบีแก่พวกเขา แต่ถ้าพวกเขาปฏิเสธศรัทธาต่อสิ่งเหล่านี้ แน่นอน เราจะมอบสิ่งเหล่านี้แก่กลุ่มชนหนึ่งซึ่งพวกเขาจะไม่ปฏิเสธศรัทธาต่อมัน (89) ชนเหล่านี้ คือผู้ที่อัลลอฮฺได้ทรงให้ทางนำดังนั้น เจ้า (โอ้ มุฮัมมัด) จงเจริญรอยตามทางนำของพวกเขาเถิด จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ฉันจะไม่ขอค่าจ้างใด ๆ จากพวกท่าน นี่มิใช่อะไรอื่นนอกจากคำตักเตือนสำหรับมนุษย์ทั้งหลาย (90)” [129]

129. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 83-90

อีกอายะฮฺที่เป็นหลักฐานคือ

﴿ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ﴾

"บางคนในหมู่พวกเขา เราได้เล่าให้เจ้ารู้ และบางคนในหมู่พวกเขา เรามิได้เล่าให้เจ้า"[130]

ในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี มีรายงานจากมุญาฮิด ว่า เขาได้ถาม อิบนุ อับบาส ว่า มีการสุญูดซัจญ์ดะฮฺในซูเราะฮฺ ศอด[131] หรือไม่? อิบนุ อับบาส ตอบว่า มี แล้วเขาก็อ่านอายะฮฺ

﴿ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ ﴾

"ชนเหล่านี้ คือผู้ที่อัลลอฮฺได้ทรงให้ทางนำ ดังนั้น เจ้า (โอ้ มุฮัมมัด) จงเจริญรอยตามทางนำของพวกเขาเถิด"[132]

แล้ว อิบนุ อับบาส ก็กล่าวว่า "นบีของพวกท่านก็เป็นหนึ่งในบรรดาผู้ที่ถูกสั่งใช้ให้ปฏิบัติตามพวกเขา (บรรดานบีทั้งหลาย) และเขา (นบีดาวูด) ก็เป็นหนึ่งในบรรดา (นบี) ที่ควรปฏิบัติตาม"[133]

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอายะฮฺอันทรงเกียรตินี้ว่า ﴿ **เมื่อบรรดาอายะฮฺของพระผู้ทรงกรุณาปรานีถูกอ่านแก่พวกเขา พวกเขาจะก้มลงสุญูดและร้องไห้** ﴾ หมายความว่าเมื่อพวกเขาได้ยินพระดำรัสของอัลลอฮฺที่กล่าวถึงสัญญาณอันชัดแจ้งและหลักฐานต่างๆ ของพระองค์ พวกเขาจะสุญูดต่อพระเจ้าของพวกเขาด้วยความนอบน้อมถ่อมตน สงบเสงี่ยม สรรเสริญและขอบคุณพระองค์สำหรับความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่ที่พวกเขาได้รับ ส่วนคำว่า بُكِيًّا เป็นพหูพจน์ของ بَاكٍ หมายถึง ผู้ที่กำลังร้องไห้ ด้วยเหตุนี้นักวิชาการจึงเห็นพ้องต้องกันว่า ส่งเสริมให้มีการสุญูดเมื่ออ่านอายะฮฺนี้เพื่อเป็นการปฏิบัติตามแบบฉบับของบรรดานบี

---

130. ซูเราะฮฺ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 78

131. หมายถึงอายะฮฺที่ 24 ﴿ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴾ **"และดาวูดคิดว่าเรา (อัลลอฮฺ) ได้ทดสอบเขา ดังนั้น เขาจึงได้ขออภัยต่อพระเจ้าของเขา และเขาได้ก้มลงรูกัวะและทบทวนความผิด ด้วยความเสียใจ"** – *ผู้แปล*

132. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 90

133. ฟัตฮุลบารี 8/144

﴿ فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۝٥٩ إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۝٦٠ ﴾

59. ภายหลังจากพวกเขา ชนรุ่นหลังได้สืบต่อมาซึ่งพวกเขาได้ละเลยการละหมาด และปฏิบัติตามความใคร่ ดังนั้น พวกเขาจะประสบกับความหายนะ

60. เว้นแต่ผู้ขอลุแก่โทษและศรัทธา และกระทำความดี ชนเหล่านั้นจะได้เข้าสวนสวรรค์ และพวกเขาจะไม่ได้รับความอธรรมแต่อย่างใด

ชนรุ่นหลังจากพวกเขากระทำความชั่ว และคนดีในหมู่พวกเขา

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวถึงกลุ่มชนที่มีความสุขนั่นคือ บรรดานบีและผู้ที่ปฏิบัติตามพวกเขา ซึ่งได้รักษาหลักการและบทบัญญัติของอัลลอฮฺและผู้ที่ปฏิบัติตามสิ่งที่อัลลอฮฺสั่งใช้และหลีกเลี่ยงข้อห้ามของพระองค์ พระองค์ก็ตรัสต่อไปว่า ﴿ **ภายหลังจากพวกเขา ชนรุ่นหลังได้สืบต่อมา** ﴾ ชนรุ่นหลังหลายรุ่นต่อมา ﴿ **พวกเขาได้ละเลยการละหมาด** ﴾ เมื่อพวกเขาละเลยการละหมาดแล้ว แน่นอน พวกเขาจะละเลยหลักการอื่นๆ ด้วยเช่นกัน เนื่องจากการละหมาดเป็นเสาหลักและรากฐานของศาสนา และเป็นการงานที่ประเสริฐที่สุด จากนั้นคนเหล่านี้จะถูกครอบงำด้วยกิเลสตัณหา อารมณ์ใฝ่ต่ำและความสุขชั่วคราวในโลกดุนยาและหลงใหลพอใจกับชีวิตในโลกนี้ ดังนั้น คนเหล่านี้จะพบกับความหายนะซึ่งหมายถึงการขาดทุนในวันฟื้นคืนชีพ

อัลเอาซาอี ได้รายงานจากมูซา บิน สุลัยมาน จากอัลกอซิม บิน มุค็อยมิเราะฮฺ เกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﴿ **ภายหลังจากพวกเขา ชนรุ่นหลังได้สืบต่อมาซึ่งพวกเขาได้ละเลยการละหมาด** ﴾ ว่า หมายถึง พวกเขาไม่รักษาเวลาละหมาด เพราะถ้าหมายถึงการละทิ้งละหมาดโดยสิ้นเชิงนั้นพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็น “กุฟรฺ” (การปฏิเสธศรัทธา)[134] มีรายงานจาก อิบนุ มัสอูด ؓ เมื่อเขาถูกถามว่า อัลลอฮฺ ﷻ มักจะตรัสถึงการละหมาดบ่อยครั้งในอัลกุรอาน เช่น พระองค์ตรัสว่า

134. อัฏฏอบารี 18/215

﴿ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝٥ ﴾

"บรรดาผู้ละเลยการละหมาดของพวกเขา (5)"[135]

และตรัสอีกว่า

﴿ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۝٢٣ ﴾

"บรรดาผู้ที่ดำรงมั่นอยู่ในการละหมาดของพวกเขา (23)"[136]

และ

﴿ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝٣٤ ﴾

"และบรรดาผู้ที่รักษาการละหมาดของพวกเขา (34)"[137]

อิบนุ มัสอูด จึงกล่าวว่า "หมายถึงละหมาดตามเวลาที่กำหนด" มีคนกล่าวถามต่อไปว่า "แต่เราคิดว่า มันหมายถึงการละทิ้งละหมาด" เขาตอบว่า "(มิได้หมายถึงเช่นนั้น) เพราะการทิ้งละหมาดคือ การปฏิเสธศรัทธา"[138]

มัสรูก กล่าวว่า "ไม่มีผู้ใดที่รักษาละหมาดห้าเวลาทุกวัน จะถูกบันทึกอยู่ในหมู่ผู้ละเลย เพราะการละเลยละหมาดนั้นคือความพินาศ และการละเลยละหมาดนั้นคือการล่าช้าในการละหมาดจนเลยเวลาที่กำหนด"[139]

อัลเอาซาอี ได้รายงานจากอิบรอฮีม บิน เซด ว่า อุมัรฺ บิน อับดุลอะซีซ อ่านอายะฮฺ

﴿ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۝٥٩ ﴾

"ภายหลังจากพวกเขา ชนรุ่นหลังได้สืบต่อมาซึ่งพวกเขาได้ละเลยการละหมาด และปฏิบัติตามความใคร่ ดังนั้น พวกเขาจะประสบกับความหายนะ (59)"[140]

แล้วเขาก็พูดว่า "การละเลยของพวกเขาไม่ใช่การละทิ้งละหมาด แต่เป็นการละเลยเวลาละหมาด (ที่ถูกกำหนด)"[141]

---

135. ซูเราะฮฺ อัลมาอูน อายะฮฺที่ 5
136. ซูเราะฮฺ อัลมะอาริจญ์ อายะฮฺที่ 23
137. ซูเราะฮฺ อัลมะอาริจญ์ อายะฮฺที่ 34
138. อัฏฏอบารี 18/215
139. อัฏฏอบารี 18/216
140. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 59
141. อัฏฏอบารี 18/216

ส่วนประโยคที่ว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเขาจะประสบกับความหายนะ** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเขาจะประสบกับความหายนะ** ﴾ หมายถึง (ประสบกับ) การขาดทุน[142] กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง (ประสบกับ) ความเลวร้าย[143]

ซุฟยาน อัษเษารี, ชัวะอุบะฮฺ และมุฮัมมัด บิน อิสหาก ได้รายงานจากอบูอิสหาก อัสสะบีอี จาก อบูอุบัยดะฮฺ จากอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ﷺ ว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเขาจะประสบกับความหายนะ** ﴾ คือ หุบเหวในนรกญะฮันนัมที่ลึกมาก และอาหารของมันก็สกปรก[144] อัลอะอฺมัช ได้รายงานจากซิยาด จาก อบูอิยาฎ เกี่ยวกับ ﴿ **ดังนั้น พวกเขาจะประสบกับความหายนะ** ﴾ ว่าคือ หุบเหวในนรกที่เต็มไปด้วยหนองและเลือด

จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴿ **เว้นแต่ผู้ขอลุแก่โทษและศรัทธา และกระทำความดี** ﴾ หมายความว่า เว้นแต่ผู้ที่กลับตัว หยุดละเลยการละหมาด ไม่หลงในกิเลสตัณหาและอารมณ์ใฝ่ต่ำ อัลลอฮฺจึงจะทรงตอบรับการกลับใจของเขาและประทานจุดจบที่ดีแก่เขา และให้เขากลายเป็นผู้สืบทอดสวนสวรรค์ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ชนเหล่านั้นจะได้เข้าสวนสวรรค์ และพวกเขาจะไม่ได้รับความอธรรมแต่อย่างใด** ﴾ เพราะการเตาบัตนั้นจะลบล้างความผิดที่ได้กระทำมาจนหมดสิ้น อีกฮะดีษหนึ่งท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ، كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ »

"ผู้เตาบัตตัวจาก (การกระทำ) บาปก็เหมือนผู้ไม่มีบาป"[145]

ด้วยเหตุนี้ บรรดาผู้เตาบัตตัวจะไม่สูญเสียการงานที่ดีที่พวกเขาได้ทำมา พวกเขาจะไม่ถูกคิดบัญชีในสิ่งที่พวกเขาทำก่อนการเตาบัตตัว และการตอบแทนที่พวกเขาจะได้รับสำหรับการงานที่ปฏิบัติหลังการเตาบัตก็มิได้ลดลงแต่อย่างใด นั่นก็เพราะว่าสิ่งที่พวกเขาได้กระทำก่อนที่จะเตาบัตนั้นได้ถูกลบไปและไม่ถูกคิดบัญชี นี่คือความเมตตา และความใจบุญของพระผู้ทรงกรุณาปรานี ข้อยกเว้น[146] นี้ คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ในซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน ที่ว่า

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۝٦٨ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ

142. อัฏฏอบารี 18/219
143. อัฏฏอบารี 18/218
144. อัฏฏอบารี 18/218
145. อิบนุ มาญะหฺ 2/1420
146. คือ การยกเว้นการลงโทษต่อผู้ละเลยการละหมาด – *ผู้แปล*

فِيهِ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٠﴾ ﴾

"และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดคู่เคียงกับอัลลอฮฺ และพวกเขาไม่ฆ่าชีวิตซึ่งอัลลอฮฺทรงห้ามไว้เว้นแต่เพื่อสิทธิอันชอบธรรม และพวกเขาไม่ผิดประเวณี และผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาจะประสบกับความผิดมหันต์ (68) การลงโทษในวันกิยามะฮฺจะถูกเพิ่มขึ้นหลายเท่าทวีคูณสำหรับเขา และเขาจะอยู่ในนั้นอย่างอัปยศ (69) เว้นแต่ผู้ที่กลับเนื้อกลับตัว และศรัทธาและประกอบการงานที่ดี เขาเหล่านั้นแหละอัลลอฮฺจะทรงเปลี่ยนความชั่วของพวกเขาเป็นความดี และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ (70)"[147]

﴿ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾ ﴾

61. สวนสวรรค์หลากหลายอันสถาพรซึ่งพระผู้ทรงกรุณาปรานีได้สัญญาแก่ปวงบ่าวของพระองค์ด้วยความเร้นลับ แท้จริง สัญญาของพระองค์นั้นจะมีมาอย่างแน่นอน

62. พวกเขาจะไม่ได้ยินสิ่งไร้สาระในนั้น นอกจากคำทักทายที่เป็นศานติ และสำหรับพวกเขาจะได้รับเครื่องยังชีพของพวกเขาในนั้น ทั้งในยามเช้าและยามเย็น

63. นั่นคือสวนสวรรค์ ซึ่งเราให้เป็นมรดกแก่ปวงบ่าวของเรา ผู้ที่มีความยำเกรง

147. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 68-70

ลักษณะสวนสวรรค์ของผู้เตาบัตตัวที่แท้จริง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า สวรรค์ที่ผู้เตาบัตตัวสำนึกผิดต่อบาป จะได้เข้าไปนั้นคือสวรรค์ عَدْن หมายถึง ที่พำนักอันถาวร ซึ่งพระผู้ทรงกรุณาปรานีได้สัญญาแก่บ่าวของพระองค์เป็นเรื่องเร้นลับที่พวกเขาศรัทธาแม้ไม่เคยเห็นมาก่อนก็ตาม พวกเขาเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็นเนื่องจากความมั่นใจอันแรงกล้าและความเข้มแข็งแห่งศรัทธาของพวกเขา ﴿ **แท้จริง สัญญาของพระองค์นั้นจะมีมาอย่างแน่นอน** ﴾ เป็นการยืนยันว่าจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ไม่มีข้อสงสัยใดๆ เพราะพระองค์จะไม่ทรงบิดพลิ้วหรือเปลี่ยนแปลงสัญญา ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ﴾

"และสัญญาของพระองค์จะต้องเกิดขึ้น"[148]

คือ เกิดขึ้นอย่างแน่นอน ไม่มีทางเป็นอื่น

คำว่า ﴿ مَأْتِيًّا **"จะมีมา"** ﴾ หมายความว่า เป็นสิ่งที่ปวงบ่าวจะต้องประสบอย่างแน่นอน นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า مَأْتِيًّا หมายถึง آتِيًا ความหมายคือ "กำลังมา" เพราะทุกสิ่งที่มาถึงเราเราก็ไปถึงมันเช่นกัน อย่างที่ชาวอาหรับกล่าวว่า "ห้าสิบปีมาถึงฉันแล้ว และฉันมาถึงห้าสิบปีแล้ว" ทั้งสองประโยคมีความหมายเหมือนกัน[149]

ส่วนที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **พวกเขาจะไม่ได้ยินสิ่งไร้สาระในนั้น** ﴾ หมายความว่า ในสวนสวรรค์ไม่มีคำพูดที่โง่เขลาไร้สาระ และไร้ประโยชน์เหมือนในชีวิตดุนยา ﴿ **นอกจากคำทักทายที่เป็นศานติ** ﴾ นี่เป็นข้อยกเว้นที่แตกต่างจากประโยคก่อนหน้า คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ۝٢٥ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ۝٢٦ ﴾

"ในนั้น (สวรรค์) พวกเขาจะไม่ได้ยินคำพูดที่ไร้สาระและเป็นบาป (25) เว้นแต่คำกล่าวที่ว่า ศานติ ศานติ (26)"[150]

﴿ **และสำหรับพวกเขาจะได้รับเครื่องยังชีพของพวกเขาในนั้น ทั้งในยามเช้าและยามเย็น** ﴾ หมายถึง สิ่งที่คล้ายกับตอนเช้าและตอนเย็น ไม่ได้หมายความว่ามีกลางคืนและกลางวันในสวรรค์ แต่พวกเขาจะมีชีวิตอยู่ในเวลาที่เปลี่ยนไป พวกเขาจะรู้เวลาสว่างจากแสงสว่างของสวรรค์ ดังที่ อิมามอะหมัด ได้รายงานฮะดีษ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ซึ่งกล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

---

148. ซูเราะฮฺ อัลมุซซัมมิล อายะฮฺที่ 18

149. คือ ฉันมีอายุห้าสิบปีแล้ว – *ผู้แปล*

150. ซูเราะฮฺ อัลวากิอะฮฺ อายะฮฺที่ 25-26

« أَوَّلُ زُمْرَةٍ تَلِجُ الْجَنَّةَ صُوَرُهُمْ عَلَى صُورَةِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ لَا يَبْصُقُونَ فِيهَا، وَلَا يَتَمَخَّطُونَ فِيهَا. وَلَا يَتَغَوَّطُونَ، آنِيَتُهُمْ وَأَمْشَاطُهُمُ الذَّهَبُ وَالْفِضَّةُ وَمُجَامِرُهُمُ الْأَلُوَّةُ ورَشْحُهُمُ الْمِسْكُ وَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ زَوْجَتَانِ، يَرَى مُخَّ ساقها مِنْ وَرَاءِ اللَّحْمِ مِنَ الْحُسْنِ، لَا اخْتِلَافَ بَيْنَهُمْ وَلَا تَبَاغُضَ، قُلُوبُهُمْ عَلَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ، يُسَبِّحُونَ اللَّهَ بُكْرَةً وَعَشِيًّا»

"คนกลุ่มแรกที่เข้าสู่สวรรค์ จะมีลักษณะเหมือนดวงจันทร์ในคืนเต็มดวง พวกเขาจะไม่ถ่มน้ำลาย ไม่สั่งน้ำมูก และจะไม่ถ่ายอุจจาระ (หรือปัสสาวะ) ภาชนะและหวีของพวกเขาจะทำด้วยทองคำและเงิน กระถางเผาไม้หอมของพวกเขาคือ อะลุวะฮฺ[151] *เหงื่อของพวกเขาจะเป็นกลิ่นหอมของชะมดเชียง และ (ชายชาวสวรรค์) แต่ละคนจะมีภรรยาสองคน ไขกระดูกหน้าแข้งจะมองเห็นได้จากใต้ผิวหนังเนื่องจากความสวยงาม จะไม่มีความขัดแย้งหรือความเกลียดชังใดๆ ระหว่างพวกเขา จิตใจของพวกเขาจะรวมกันเป็นหนึ่งเดียว พวกเขาจะสรรเสริญอัลลอฮฺในเวลาเช้าและเย็น"*[152]

อัลบุคอรี และมุสลิม ได้บันทึกฮะดีษนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง[153]

อิมามอะหมัด ยังได้รายงานจากอิบนุ อับบาส กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« الشُّهَدَاءُ عَلَى بَارِقِ نَهْرٍ بِبَابِ الْجَنَّةِ فِي قُبَّةٍ خَضْرَاءَ، يَخْرُجُ عَلَيْهِمْ رِزْقُهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ بُكْرَةً وَعَشِيًّا »

"บรรดาชะฮีดนั้นจะอยู่บนฝั่งแม่น้ำข้างประตูสวรรค์เหนือโดมสีเขียว ริสกี (ปัจจัยยังชีพ) ของพวกเขาจะถูกนำออกมา (ให้พวกเขา) จากสวรรค์ทั้งเช้าและเย็น"[154]

อิมามอะหฺมัด ท่านเดียวที่รายงานฮะดีษนี้

อัฏเฏาะฮาก ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴿ **และสำหรับพวกเขาจะได้รับเครื่องยังชีพของพวกเขาในนั้น ทั้งในยามเช้าและยามเย็น** ﴾ หมายถึง เทียบเท่าเวลากลางวันและกลางคืน

---

151. أَلُوَّة อัลอะลุวะฮฺ เป็นไม้หอมจากอินเดีย ซึ่งเป็นไม้หอมที่ดีที่สุด – *ผู้แปล*

152. อะหฺมัด 2/316

153. ฟัตฮุลบารี 6/367

154. อะหฺมัด 2/316

ส่วนอายะฮฺ ﴾ **นั่นคือสวนสวรรค์ ซึ่งเราให้เป็นมรดกแก่ปวงบ่าวของเรา ผู้ที่มีความยำเกรง** ﴿ หมายถึง สวรรค์ที่เราได้บรรยายคุณลักษณะอันวิจิตรงดงามนี้ คือสิ่งที่เรา (อัลลอฮฺ) จะเตรียมไว้ให้แก่บ่าวผู้ยำเกรงนั่นคือผู้ที่เชื่อฟังอัลลอฮฺในยามสุขและยามยากลำบาก ผู้ที่ระงับความโกรธ และผู้ให้อภัยแก่ผู้คน ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในตอนต้นของซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน ว่า

﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝١ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۝٢ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝٣ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ۝٤ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۝٥ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۝٦ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۝٧ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ۝٨ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝٩ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۝١٠ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝١١ ﴾

"แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาได้ประสบความสำเร็จแล้ว ① คือบรรดาผู้ที่คุชัวะอฺ[155] ในเวลาละหมาดของพวกเขา ② และบรรดาผู้ที่หันหลังให้กับเรื่องไร้สาระต่าง ๆ ③ และบรรดาผู้ที่บริจาคซะกาต ④ และบรรดาผู้ที่รักษา (ไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ของ) อวัยวะเพศของพวกเขา ⑤ เว้นแต่แก่บรรดาภรรยาของพวกเขา หรือที่มือขวาของพวกเขาครอบครอง (คือทาสหญิง) ในกรณีเช่นนั้นพวกเขาจะไม่ถูกตำหนิ ⑥ ฉะนั้นผู้ใดแสวงหาอื่นจากนั้น ชนเหล่านั้นก็เป็นผู้ละเมิด ⑦ และบรรดาผู้เอาใจใส่ต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมายและสัญญาของพวกเขา ⑧ และบรรดาผู้รักษาการละหมาดของพวกเขา ⑨ ชนเหล่านี้แหละ พวกเขาคือ ผู้รับมรดก ⑩ ซึ่งพวกเขาจะได้รับมรดกคือสวนสวรรค์ชั้นฟิรฺเดาสฺ พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล ⑪"[156]

۞ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۝٦٤ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا

---

155. คุชัวะอฺในละหมาด คือ ความตั้งใจ มีสมาธิ นอบน้อม มีความบริสุทธิ์ใจในการละหมาด – *ผู้แปล*

156. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 1-11

فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾

64. และเรามิได้ลงมา เว้นแต่ด้วยพระบัญชาของพระเจ้าของท่าน พระองค์คือเจ้าของสิ่งที่อยู่ระหว่างเบื้องหน้าของเราและสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของเรา และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง และพระเจ้าของท่านนั้นมิใช่ผู้ทรงหลงลืม

65. พระเจ้าแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินและสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง ดังนั้น จงเคารพภักดีต่อพระองค์ และจงอดทนในการเคารพภักดีพระองค์ สูเจ้ารู้หรือว่ามีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์

มลาอิกะฮฺจะไม่ลงมา เว้นแต่โดยพระบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ

อิมามอะหมัด ได้รายงาน จาก อิบนุ อับบาส เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวกับญิบรีลว่า "อะไรที่ห้ามท่านไม่ให้มาหาเรามากกว่านี้?" จากนั้นอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมา

﴿ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴾

"และเรามิได้ลงมา เว้นแต่ด้วยพระบัญชาของพระเจ้าของท่าน พระองค์คือเจ้าของสิ่งที่อยู่ระหว่างเบื้องหน้าของเราและสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของเรา และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง และพระเจ้าของท่านนั้นมิทรงหลงลืม"[157]

อัลบุคอรี ท่านเดียวที่ได้บันทึกฮะดีษนี้ ซึ่งได้รายงานเมื่อมีการอรรถาธิบายอายะฮฺนี้[158] อัลเอาฟีได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า "ญิบรีลมิได้มาพบกับท่านรอซูล ﷺ (เป็นระยะเวลานานพอสมควร) ทำให้ท่านรู้สึกไม่สบายใจและเศร้าใจ จากนั้นญิบรีลก็มาหาท่าน และกล่าวว่า "โอ้ มุฮัมมัด ﴿ **และเรามิได้ลงมา เว้นแต่ด้วยพระบัญชาของพระเจ้าของท่าน** ﴾" จนจบอายะฮฺ[159]

ส่วนประโยค ﴿ **พระองค์คือ เจ้าของสิ่งที่อยู่ระหว่างเบื้องหน้าของเราและสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของเรา** ﴾ ทัศนะหนึ่งกล่าวว่า ความหมายของ ﴿ **สิ่งที่อยู่ระหว่างเบื้องหน้าของเรา** ﴾

157. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 64

158. ฟัตฮุลบารี 8/282

159. อัฏฏอบารี 18/222

หมายถึง โลกนี้ และ ﴿ **สิ่งที่อยู่เบื้องหลังของเรา** ﴾ หมายถึง โลกอาคิเราะฮฺ ﴿ **และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง** ﴾ หมายถึง สิ่งที่อยู่ระหว่างการเป่าสังข์ทั้งสองครั้ง นี่คือทัศนะของ อบูอาลิยะฮฺ, อิกริมะฮฺ, มุญาฮิด, สะอีด บิน ญุเบรฺ และ กอตาดะฮฺ ในสายรายงานหนึ่งจากทั้งสอง, อัสสุดดีย์ และอัรฺรอเบียะอฺ บิน อนัส ก็มีความเห็นนี้เช่นกัน[160]

มีทัศนะหนึ่งกล่าวว่า ﴿ **สิ่งที่อยู่ระหว่างเบื้องหน้าของเรา** ﴾ หมายถึง สิ่งที่จะเกิดขึ้นในโลกอาคิเราะฮฺ ﴿ **สิ่งที่อยู่เบื้องหลังของเรา** ﴾ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในโลกดุนยา ﴿ **และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง** ﴾ หมายถึง สิ่งที่อยู่ระหว่างโลกดุนยาและโลกอาคิเราะฮฺ ทัศนะนี้มีรายงานเช่นกันจาก อิบนุ อับบาส, สะอีด บิน ญุเบรฺ, อัฏเฎาะฮาก, กอตาดะฮฺ, อิบนุ ญุรอยจฺญ์ และอัษเษารี[161] อิบนุ ญะรีรฺได้เลือกทัศนะนี้เช่นกัน *วัลลอฮุอะอฺลัม* (อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง)

ส่วนดำรัสของพระองค์ ﴿ **และพระเจ้าของท่านนั้นมิใช่ผู้ทรงหลงลืม** ﴾ มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง พระเจ้าของท่านมิทรงหลงลืมท่าน[162] ﴿ **พระเจ้าแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินและสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง** ﴾ คือ พระองค์ทรงสร้าง ควบคุม และบริหารจัดการสิ่งเหล่านี้อย่างสมบูรณ์ ไม่มีผู้ใดสามารถคัดค้านการงานของพระองค์ ﴿ **ดังนั้น จงเคารพภักดีต่อพระองค์ และจงอดทนในการเคารพภักดีพระองค์ สูเจ้ารู้หรือว่ามีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ความหมายคือ เจ้าเห็นว่ามีสิ่งใดที่เหมือนหรือคล้ายกับพระเจ้าของเจ้าบ้างไหม?[163] มุญาฮิด, สะอีด บิน ญุเบรฺ, กอตาดะฮฺ, อิบนุ ญุรอยจฺญ์ และคนอื่นๆ ต่างก็ได้กล่าวไว้เช่นนี้บ้างไหม? อิกริมะฮฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ความหมายของสำนวนนี้คือ ไม่มีผู้ใดที่ชื่อ อัรฺเราะหฺมาน (ผู้ทรงกรุณาปรานี) นอกจากพระองค์ พระองค์มีนามอันจำเริญ สูงส่ง และบริสุทธิ์ยิ่ง[164]

۞ وَيَقُولُ الْإِنسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ

---

160. อัฏฏอบารี 18/224
161. อัฏฏอบารี 18/224
162. อัฏฏอบารี 18/225
163. หมายถึง สูเจ้ารู้ดีว่าไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดที่เสมอเหมือน หรือคล้ายพระเจ้าของเจ้า – *ผู้แปล*
164. อัลกุรฺฏุบี 11/130

وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾

66. และมนุษย์ (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) กล่าวว่า "เมื่อฉันตายไปแล้ว ฉันจะถูกให้ (ฟื้นคืนชีพ) ออกมาในสภาพมีชีวิตกระนั้นหรือ "

67. มนุษย์ไม่คิดบ้างหรือว่า แท้จริง เราได้บังเกิดเขามาแต่กาลก่อน โดยที่เขามิได้มีตัวตนมาก่อนเลย

68. ดังนั้น ด้วยพระนามของพระเจ้าของเจ้า แน่นอน เราจะชุมนุมพวกเขาพร้อมด้วยบรรดาชัยฏอน แล้วเราจะนำพวกเขาให้มาคุกเข่าอยู่รอบๆ นรก

69. แล้วแน่นอนที่สุด เราจะดึงออกจากทุก ๆ หมู่คณะ ซึ่งผู้ที่ดื้อรั้นที่สุดต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี

70. จากนั้นแน่นอนที่สุด เรารู้ดียิ่งถึงบรรดาผู้ที่เหมาะสมยิ่งที่จะเข้าไปอยู่ในนรก

มนุษย์ฉงนใจเกี่ยวกับชีวิตหลังความตาย และการหักล้างต่อความฉงนใจนี้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งว่ามนุษย์ (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) มักจะฉงนใจว่าเขาจะสามารถฟื้นคืนชีวิตหลังความตายได้กระนั้นหรือ? และคิดว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴾

"และหากเจ้า (มุฮัมมัด) รู้สึกฉงน ดังนั้น คำกล่าวของพวกเขาก็น่าฉงน (ที่ว่า) เมื่อเรากลายเป็นฝุ่นผงไปแล้ว เราจะเกิดใหม่ได้กระนั้นหรือ"[165]

165. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 5

หรือที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ ﴾

"มนุษย์มิได้พิจารณาดูดอกหรือว่า เราได้บังเกิดเขามาจากน้ำอสุจิ แล้วปรากฏว่าเขาได้กลายเป็นคู่ปรปักษ์ตัวฉกาจ (77) และเขาได้ยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบแก่เรา แต่กลับลืมต้นกำเนิดของเขา เขากล่าวว่า ใครเล่าจะให้กระดูกมีชีวิตขึ้นมาอีกในเมื่อมันเป็นผุยผงไปแล้ว (78) จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พระผู้ทรงให้กำเนิดมันครั้งแรกนั้น ย่อมสามารถทำให้มันมีชีวิตขึ้นมาอีก และพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้การบังเกิดของทุกสิ่ง (79)"[166]

และในซูเราะฮฺ มัรฺยัม นี้พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และมนุษย์ (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) กล่าวว่า "เมื่อฉันตายไปแล้ว ฉันจะถูกให้ (ฟื้นคืนชีพ) ออกมาในสภาพมีชีวิตกระนั้นหรือ" มนุษย์ไม่คิดบ้างหรือว่า แท้จริง เราได้บังเกิดเขามาแต่กาลก่อน โดยที่เขามิได้มีตัวตนมาก่อนเลย** ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้หลักของการสร้างครั้งแรกเพื่อเป็นข้อพิสูจน์ว่าทรงสามารถทำให้สิ่งที่มีอยู่แล้วกลับคืนมาได้ กล่าวคือ พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ในตอนต้นขณะที่เขาไม่มีตัวตนใดๆ เลย ดังนั้นพระองค์จะให้เขาฟื้นคืนชีพ (จากความตาย) ขึ้นมาใหม่หลังจากที่เขาได้มีตัวตนแล้วมิได้กระนั้นหรือ? ในทำนองเดียวกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ﴾

"และพระองค์คือ ผู้ทรงเริ่มแรกในการสร้าง แล้วทรงสร้างกลับขึ้นมาอีกครั้ง และสำหรับพระองค์นั้น มันเป็นการง่ายยิ่งกว่า (ครั้งแรก)"[167]

ในฮะดีษเศาะฮีฮฺ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: كَذَّبَنِي ابْنُ آدَمَ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ أَنْ يُكَذِّبَنِي، وَآذَانِي ابْنُ آدَمَ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ أَنْ يُؤْذِيَنِي، أَمَّا تَكْذِيبُهُ إِيَّايَ فَقَوْلُهُ لَنْ يُعِيدَنِي كَمَا بَدَأَنِي، وَلَيْسَ أَوَّلُ الْخَلْقِ بِأَهْوَنَ عَلَيَّ مِنْ آخِرِهِ، وَأَمَّا أَذَاهُ إِيَّايَ فَقَوْلُهُ إِنَّ لِي وَلَدًا وَأَنَا

---

166. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 77-79

167. ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 27

الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ »

"อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ลูกหลานอาดัมปฏิเสธข้า ทั้งที่เขาไม่สมควรปฏิเสธข้า ลูกหลานอาดัมใส่ร้ายข้า ทั้งที่เขาไม่สมควรใส่ร้ายข้า การปฏิเสธของเขาต่อข้าคือการที่เขากล่าวว่า ข้าไม่สามารถสร้างเขาขึ้นมาใหม่เหมือนที่ได้สร้างเขาในครั้งแรก ทั้งๆ ที่การสร้างครั้งที่สองไม่ได้ยากสำหรับข้ามากไปกว่าครั้งแรก ส่วนการใส่ร้ายของเขาต่อข้า คือการที่เขากล่าวว่า ข้ามีบุตร ทั้งที่ข้าคือผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง[168] ซึ่งไม่มีบุตรและมิได้ถูกให้กำเนิด และไม่มีผู้ใดเทียบเทียม"[169]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น ด้วยพระนามของพระเจ้าของเจ้า แน่นอน** เรา**จะชุมนุมพวกเขาพร้อมด้วยบรรดาชัยฏอน** ﴾ พระองค์ทรงสาบานด้วยพระองค์เองว่า พระองค์จะทรงรวบรวมบรรดาผู้ที่เคารพสักการะอื่นจากอัลลอฮฺพร้อมด้วยบรรดาชัยฏอนของพวกเขาอย่างแน่นอน ﴿ **แล้วเราจะนำพวกเขาให้มาคุกเข่าอยู่รอบ ๆ นรก** ﴾ อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง ในสภาพที่พวกเขานั่ง[170] และคล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً ﴾

"และเจ้าจะเห็นทุกประชาชาติในสภาพคุกเข่า"[171]

อัสสุดดีย์ ให้ทัศนะว่า جِثِيًّا หมายถึง ในสภาพที่พวกเขายืน มีรายงานจาก มุรฺเราะฮฺ จาก อิบนุ มัสอูด ว่า มีทัศนะเช่นเดียวกันนี้

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แล้วแน่นอนที่สุด เราจะดึงออกจากทุก ๆ หมู่คณะ** ﴾ คือ ดึงออกจากทุกประชาชาติ ซึ่งเป็นทัศนะของมุญาฮิด[172] ﴿ **ซึ่งผู้ที่ดื้อรั้นที่สุดต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴾ อัษเษารี ได้รายงานจาก อะลี บิน อัลอักมัรฺ จาก อบีอัลอะหฺวัศ จาก อิบนุ มัสอูด ว่า หมายถึง คนแรกของพวกเขาจะถูกประวิงไว้เพื่อรอคนสุดท้ายจนกว่าจะครบจำนวน จากนั้นพวกเขาทั้งหมดจะถูกรวบรวม โดยอัลลอฮฺจะเริ่มต้นการคิดบัญชีด้วยผู้ที่ชั่วร้ายที่สุด ตามด้วยผู้ที่ชั่วร้ายรองลงมา และนี่คือพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แล้วแน่นอนที่สุด เราจะดึงออกจากทุก ๆ หมู่คณะ ซึ่งผู้ที่ดื้อรั้นที่สุดต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴾[173] และความหมายนี้สอดคล้องกับอายะฮฺ

---

168. พระองค์อยู่ได้ด้วยพระองค์เอง ซึ่งสรรพสิ่งทั้งมวลต้องพึ่งพระองค์ – *ผู้แปล*

169. อะหฺมัด 2/350

170. อัฏฏอบารี 18/227

171. ซูเราะฮฺ อัลญาษิยะฮฺ อายะฮฺที่ 28

172. อัฏฏอบารี 18/228

173. อัดดุรฺรุล มันษูรฺ 5/533

﴿ حَتَّىٰٓ إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا فَـَٔاتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ ﴾

"จนกระทั่งเมื่อพวกเขาได้ไปเจอกันในไฟนรกนั้นทั้งหมด กลุ่มหลังสุดก็กล่าวแก่กลุ่มแรกของพวกเขาว่า โอ้ พระเจ้าของเรา กลุ่มนี้แหละที่ทำให้พวกข้าพระองค์หลงผิด ดังนั้น โปรดได้ทรงลงโทษพวกเขาด้วยไฟนรกเป็นสองเท่าด้วยเถิด พระองค์ตรัสว่า แต่ละกลุ่มนั้นจะได้รับสองเท่า แต่ทว่าพวกเจ้าไม่รู้ (38) และกลุ่มแรกของพวกเขา ได้กล่าวแก่กลุ่มหลังว่า พวกเจ้าไม่มีบุญคุณใด ๆ ต่อพวกเรา ดังนั้น พวกเจ้าจงลิ้มรสการลงโทษเนื่องด้วยสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้เถิด (39)"[174]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **จากนั้นแน่นอนที่สุด เรารู้ดียิ่งถึงบรรดาผู้ที่เหมาะสมยิ่งที่จะเข้าไปอยู่ในนรก** ﴿ คำว่า "จากนั้น" ตรงนี้ อัลลอฮฺต้องการผูกเรื่องหนึ่งกับอีกเรื่องหนึ่ง ความหมายในที่นี้คือ อัลลอฮฺทรงรู้ดีที่สุดว่าผู้ใดสมควรที่จะถูกเผาในไฟนรกและคงอยู่ที่นั่นตลอดกาล และผู้ใดสมควรที่จะได้รับการลงโทษเพิ่มเป็นสองเท่า ดังที่พระองค์ได้ตรัสไว้ในอายะฮฺที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่า

﴿ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ ﴾

"พระองค์ตรัสว่า แต่ละกลุ่มนั้นจะได้รับสองเท่า แต่ทว่าพวกเจ้าไม่รู้"

﴿ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوا وَّنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ ﴾

71. และไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเจ้า นอกจากจะเป็นผู้ผ่านเข้าไปในมัน นั่นเป็นสิ่งที่กำหนดไว้แน่นอนแล้วสำหรับพระเจ้าของเจ้า

72. แล้วเราจะให้บรรดาผู้ยำเกรงรอดพ้น แล้วเราจะปล่อยให้บรรดาผู้อธรรมคุกเข่าอยู่ในนั้น

---

174. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 38-39

ทุกคนจะถูกพาไปสู่นรก แล้วบรรดาผู้ผดุงคุณธรรมจะรอดพ้น

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ ว่า ﴿ **และไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเจ้า นอกจากจะเป็นผู้ผ่านเข้าไปในมัน** ﴾ คือ อัศศิรอฏ (สะพาน) ข้ามนรก เปรียบเหมือนคมดาบ กลุ่มแรกที่ข้ามก็จะผ่านไปเหมือนฟ้าแลบ กลุ่มที่สองจะผ่านไปอย่างลม กลุ่มที่สามจะผ่านไปอย่างม้าที่เร็วที่สุด กลุ่มที่สี่ จะผ่านไปอย่างวัวที่เร็วที่สุด จากนั้น ส่วนที่เหลือก็จะผ่านไปในขณะนั้น มลาอิกะฮฺจะกล่าวว่า "โอ้ อัลลอฮฺ ขอให้พวกเขาปลอดภัย ขอให้พวกเขาปลอดภัย"[175] การอธิบายเช่นนี้มีหลักฐานฮะดีษยืนยันในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมและอื่นๆ จากรายงานของอนัส, อบูสะอีด, อบูฮุร็อยเราะฮฺ, ญาบิรฺ และเศาะฮาบะฮฺท่านอื่นๆ ﷺ อิมามอะหฺมัด ยังได้รายงานจาก อุมมุ มุบัชชิรฺ ซึ่งเป็นภรรยาของเซด บิน ฮาริษะฮฺ นางได้กล่าวว่า ครั้งหนึ่งขณะที่ท่านรอซูล ﷺ อยู่ในบ้านของฮัฟเศาะฮฺ ท่านได้กล่าวว่า

« لَا يَدْخُلُ النَّارَ أَحَدٌ شَهِدَ بَدْرًا وَالْحُدَيْبِيَةَ »

"ผู้ใดที่เข้าร่วมสงครามบะดัรฺและอัลฮุดัยบิยะฮฺ จะไม่เข้านรก"

ฮัฟเศาะฮฺ กล่าวว่า "อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้มิใช่หรือว่า ﴿ **และไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเจ้า นอกจากจะเป็นผู้ผ่านเข้าไปในมัน** ﴾" ท่านนบี ﷺ จึงอ่านอายะฮฺ ﴿ **แล้วเราจะให้บรรดาผู้ยำเกรงรอดพ้น** ﴾ จนจบอายะฮฺ[176] และมีรายงานฮะดีษในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิมจากอัซซุฮฺรี จากสะอีด จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لَا يَمُوتُ لِأَحَدٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْوَلَدِ تَمَسُّهُ النَّارُ إِلَّا تَحِلَّةَ الْقَسَمِ »

"คนหนึ่งคนใดในหมู่มุสลิมที่มีลูกเสียชีวิตสามคน จะไม่ถูกไฟนรกแตะต้อง เว้นแต่คำสาบานที่ต้องปฏิบัติตาม"[177]

อับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **และไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเจ้า นอกจากจะเป็นผู้ผ่านเข้าไปในมัน** ﴾ ว่า การผ่านของมุสลิม หมายถึง การที่พวกเขาข้ามสะพานที่อยู่เหนือมัน แต่การผ่านไปของบรรดามุชริกีน หมายถึง การเข้าไปสู่ไฟนรก อัสสุดดีย์ ได้รายงานจากมุรฺเราะฮฺ จาก อิบนุ มัสอูด เกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ﴿ **นั่นเป็นสิ่งที่กำหนดไว้แน่นอนแล้วสำหรับพระเจ้าของเจ้า** ﴾ ว่า หมายถึง คำสาบานที่ต้อง

175. อัฏฏอบารี 18/232

176. อะหฺมัด 6/362

177. ฟัตฮุลบารี 3/142

เกิดขึ้นอย่างแน่นอน[178] มุญาฮิด กล่าวว่า حَتْمًا หมายถึง การกำหนด[179] อิบนุ ญุรอยจญ์ ก็ได้กล่าวเช่นนี้[180] ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แล้วเราจะให้บรรดาผู้ยำเกรงรอดพ้น** ﴾ กล่าวคือ เมื่อผู้คนทั้งหลายผ่านไฟนรก ทั้งผู้ปฏิเสธศรัทธาและผู้ฝ่าฝืนที่มีบาปก็ตกลงไปในนรกเนื่องจากการงานของพวกเขา และอัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือบรรดาผู้ศรัทธาที่ยำเกรงให้รอดพ้นจากนรกอันเนื่องด้วยการงานของพวกเขาโดยการข้ามสะพาน และความเร็วของพวกเขาจะขึ้นอยู่กับการกระทำในชีวิตดุนยา จากนั้นผู้ศรัทธาที่ทำบาปใหญ่จะได้รับอนุญาตให้ขอชะฟาอะฮฺ (ร้องขอความช่วยเหลือ) ซึ่งบรรดามลาอิกะฮฺ บรรดานบี และผู้ศรัทธาจะวิงวอนขอให้อัลลอฮฺช่วยเหลือพวกเขา จากนั้นชาวนรกจำนวนมากจะได้รับการชะฟาอะฮฺ และอนุญาตให้ออกจากนรกซึ่งพวกเขาได้ถูกไฟนรกเผาไหม้ยกเว้นบริเวณหน้าผากที่ใช้สุญูด การออกจากนรกนั้นก็จะขึ้นอยู่กับความศรัทธาที่มีอยู่ในหัวใจ กล่าวคือ กลุ่มคนแรกที่ออกมาคือผู้ที่มีศรัทธาในหัวใจ เท่าน้ำหนักหนึ่งดีนาร์ จากนั้นกลุ่มคนที่เหลือจะทยอยออกจากนรก ตามน้ำหนักของความศรัทธา ตามลำดับต่อไปเช่นนี้จนกว่าผู้ที่มีศรัทธาน้อยที่สุดเท่ากับน้ำหนักของเม็ดธุลี จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จะทรงอนุญาตให้ผู้ที่กล่าวว่า ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ แม้เพียงครั้งเดียวในชีวิตออกจากไฟนรก แม้เขาจะไม่เคยทำความดีใดๆ เลยก็ตาม หลังจากนั้น จะไม่มีผู้ใดอยู่ในไฟนรกยกเว้นผู้ที่สมควรต้องอยู่ในนั้นตลอดกาล เรื่องนี้ได้มีฮะดีษยืนยันหลายบทจากท่านรอซูล ﷺ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แล้วเราจะให้บรรดาผู้ยำเกรงรอดพ้น แล้วเราจะปล่อยให้บรรดาผู้อธรรมคุกเข่าอยู่ในนั้น** ﴾[181]

﴿ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَاثًا وَرِئْيًا ﴿٧٤﴾ ﴾

73. และเมื่ออายะฮฺทั้งหลายอันชัดแจ้งของเรา ถูกอ่านขึ้นแก่พวกเขา บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธากล่าวแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า "ฝ่ายใดในสองฝ่ายนี้มีตำแหน่งที่ดีกว่า และมีเกียรติทางสังคมมากกว่า"

178. อัฏฏอบารี 18/237
179. อัฏฏอบารี 18/237
180. อัฏฏอบารี 18/237
181. ฟัตฮุลบารี 13/48

74. และเราได้ทำลายประชาชาติก่อนพวกเขากี่มากน้อยแล้ว โดยที่พวกเขามีสิ่งของเครื่องใช้และรูปร่างลักษณะดีกว่า

บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาภูมิใจกับสิ่งที่พวกเขาได้รับในดุนยา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งว่าเมื่อมีการอ่านอายะฮฺต่างๆ ที่เป็นหลักฐานอันชัดแจ้งแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาแล้ว พวกเขาจะปฏิเสธและผินหลังให้แก่สิ่งนั้นโดยจะกล่าวถึงผู้ศรัทธาด้วยความโอ้อวดทนงตนและอ้างว่าศาสนาจอมปลอมของพวกเขานั้นคือศาสนาที่ถูกต้องแล้ว และพวกเขานั้น ﴿ **มีตำแหน่งที่ดีกว่า และมีเกียรติทางสังคมมากกว่า** ﴾ หมายถึง มีที่อยู่อาศัยที่ดีและสูงส่งกว่า และมีสถานที่ประชุมหรือพบปะพูดคุย ซึ่งมีสมาชิกและผู้คนเข้าร่วมมากกว่า พวกเขาจึงกล่าวว่า "แล้วอย่างนี้ เราจะเป็นฝ่ายเท็จได้อย่างไร ในเมื่อเรามีการดำรงชีวิตที่ประสบความสำเร็จเยี่ยงนี้ ในขณะที่พวกเหล่านั้น (บรรดาผู้ศรัทธา) ซึ่งหลบๆ ซ่อนๆ อยู่ในบ้านของอัลอัรฺกอม บิน อบีอัลอัรฺกอม หรือบ้านอื่นๆ จะเป็นฝ่ายถูกต้องกระนั้นหรือ?" ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ ﴾

"และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาได้กล่าวแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า หากอัลกุรอานเป็นสิ่งที่ดีจริง พวกเขา (ผู้ศรัทธาที่ยากจน) จะไม่นำหน้าเราไปสู่สิ่งนั้นอย่างแน่นอน"[182]

และดังที่กลุ่มชนของนบีนูหฺ عليه السلام กล่าวว่า

﴿ أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴾

"จะให้พวกเราศรัทธาต่อท่านกระนั้นหรือ? ในเมื่อพวกต่ำต้อยเท่านั้นที่ตามท่าน"[183]

และดังที่พระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَٰؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴾

"และในทำนองนั้น เราได้ทดสอบบางส่วนจากพวกเขาด้วยอีกบางส่วน เพื่อพวกเขา

182. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 11

183. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 111

จะได้กล่าวว่า ชนเหล่านี้กระนั้นหรือ ที่อัลลอฮฺทรงโปรดปรานพวกเขา ในระหว่างพวกเรา อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรู้ดีมิใช่หรือว่าใครคือผู้ที่ขอบคุณ?[184]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตอบโต้ข้อสงสัยของพวกเขาว่า ﴿ **และเราได้ทำลายประชาชาติก่อนพวกเขากี่มากน้อยแล้ว** ﴾ ความหมายคือ ประชาชาติและกลุ่มชนผู้ปฏิเสธศรัทธามากมายที่เราได้ทำลายมันอันเนื่องจากความดื้อดึงของพวกเขา ทั้งๆ ที่พวกเขา ﴿ **มีสิ่งของเครื่องใช้และรูปร่างลักษณะดีกว่า** ﴾ ซึ่งหมายความว่า ประชาชาติเหล่านั้นมีความมั่งคั่ง ข้าวของเครื่องใช้ ทรัพย์สมบัติ และรูปร่างลักษณะที่ดีกว่า อัลอะอุฟี ได้รายงานจาก อบู ซิบยาน จาก อิบนุ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **มีตำแหน่งที่ดีกว่า และมีเกียรติทางสังคมมากกว่า** ﴾ ว่า مَقَامًا หมายถึง ที่อยู่อาศัย ส่วน نَدِيًّا หมายถึง สถานที่พบปะชุมนุม และ أَثَاثًا หมายถึง ทรัพย์สมบัติและสิ่งของเครื่องใช้ และ رِئْيًا หมายถึง รูปร่างลักษณะ[185] อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า مَقَامًا หมายถึง ที่อยู่อาศัย ส่วน نَدِيًّا หมายถึง สถานที่พบปะชุมนุม ความเจริญรุ่งเรืองและความสุขเพริศแพร้วที่พวกเขาใช้ชีวิต ซึ่งเรื่องนี้คล้ายกับอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเกี่ยวกับกลุ่มชนของฟิรฺเอาน์เมื่อตอนที่พระองค์ทรงทำลายพวกเขาและทรงเล่าเรื่องราวของพวกเขาในอัลกุรอานว่า

﴿ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝٢٥ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۝٢٦ ﴾

"พวกเขาได้ทิ้งสวนต่าง ๆ และตาน้ำหลากหลาย (25) และเรือกสวนไร่นา และอาคารรโหฐานอันมีเกียรติ (26)"[186]

مَقَامٍ หมายถึงที่อยู่อาศัยและความสุขสบายของตน ส่วน نَدِيًّا คือสถานที่พวกเขาใช้พบปะชุมนุม

และเช่นเดียวกับอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าเรื่องกลุ่มชนลูฏให้แก่รอซูลของพระองค์ว่า

﴿ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ ﴾

"แท้จริง พวกเจ้าสมสู่พวกผู้ชายด้วยกัน และปล้นตามถนนหนทางกระนั้นหรือ และพวกเจ้ากระทำอนาจารในที่ชุมนุมของพวกเจ้า"[187]

ชาวอาหรับจะเรียกสถานที่ชุมนุมว่า نَادِي [188]

---

184. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 53
185. อัฏฏอบารี 18/239, 241
186. ซูเราะฮฺ อัดดุคอน อายะฮฺที่ 25-26
187. ซูเราะฮฺ อัลอันกะบูต อายะฮฺที่ 29
188. อัฏฏอบารี 18/239

﴿ قُلْ مَن كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَٰنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾ ﴾

75. จงกล่าวเถิด ผู้ที่อยู่ในความหลงผิด พระผู้ทรงกรุณาปรานีจะทรงผ่อนผันให้เขาระยะหนึ่ง จนกระทั่งเมื่อพวกเขาได้เห็นสิ่งที่พวกเขาถูกสัญญาไว้ว่า จะเป็นการลงโทษในโลกนี้หรือจะเป็นการลงโทษในปรโลก แล้วพวกเขาก็จะรู้ว่าใครจะมีฐานะชั่วร้ายกว่าและมีกำลังพลน้อยกว่า

คนทรยศอาจจะได้รับการประวิงเวลา แต่ไม่ถูกลืม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า จงกล่าวเถิด (โอ้ มุฮัมมัด) แก่บรรดามุชริกีนที่อ้างว่าอยู่บนความถูกต้องส่วนผู้ศรัทธาอยู่บนความเท็จ ว่า ﴾ **ผู้ที่อยู่ในความหลงผิด** ﴿ คือ ผู้ใดก็ตามจากพวกเราหรือพวกท่าน ﴾ **พระผู้ทรงกรุณาปรานีจะทรงผ่อนผันให้เขาระยะหนึ่ง** ﴿ หมายถึง พระองค์จะทรงประวิงเวลา จนกว่าเขาจะพบพระเจ้าของเขานั่นคือ เมื่อกำหนดเวลาของเขามาถึง (เสียชีวิต) ﴾ **จนกระทั่งเมื่อพวกเขาได้เห็นสิ่งที่พวกเขาถูกสัญญาไว้ว่า จะเป็นการลงโทษในโลกนี้** ﴿ ที่จะประสบแก่เขา ﴾ **หรือจะเป็นการลงโทษในปรโลก** ﴿ โดยมาอย่างทันทีทันใด ﴾ **แล้วพวกเขาก็จะรู้** ﴿ เมื่อถึงเวลานั้น ﴾ **ว่าใครจะมีฐานะชั่วร้ายกว่าและมีกำลังพลน้อยกว่า** ﴿ นี่เป็นการหักล้างข้อโต้แย้งของพวกเขาเกี่ยวกับบ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สวยงามและสถานที่ชุมนุมอันวิจิตรงดงามของพวกเขา และนี่เป็นการท้าทายสำหรับเหล่ามุชริกีนที่อ้างว่าพวกเขาอยู่ในทางนำที่ถูกต้อง เรื่องนี้คล้ายกับการท้าทายที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงชาวยิวในอายะฮฺ

﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) โอ้ บรรดายิว หากพวกท่านอ้างว่าพวกท่านเท่านั้นเป็นผู้ใกล้ชิดอัลลอฮฺมิใช่มนุษย์อื่นแล้วไซร้ ดังนั้น พวกท่านก็จงมุ่งหวังความตายกันเถิด หากพวกท่านเป็นผู้สัตย์จริง"[189]

---

189. ซูเราะฮฺ อัลญุมอะฮฺ อายะฮฺที่ 6

ความหมายคือ พวกท่านจงวิงวอนขอให้ความตายมาหาบรรดาผู้ที่หลงผิดในหมู่พวกเราหรือพวกท่าน หากพวกท่านอ้างว่าพวกท่านอยู่บนความถูกต้องเพราะคำวิงวอนนี้จะไม่เป็นอันตรายต่อพวกท่าน[190] แต่พวกเขาปฏิเสธที่จะทำขอให้เสียชีวิต ผู้เขียนได้อธิบายเรื่องนี้อย่างละเอียดแล้วในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อัลฮัมดุลิลลาฮฺ และเช่นเดียวกันที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน เกี่ยวกับการท้าทายชาวคริสต์ตอนที่พวกเขายืนกรานปฏิเสธศรัทธาดื้อดึงและละเมิดอัลลอฮฺอย่างรุนแรงที่อ้างว่า "อีซาเป็นบุตรของอัลลอฮฺ" ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสถึงข้อโต้แย้งและข้อพิสูจน์ของพระองค์ว่า อีซานั้นเป็นบ่าวของพระองค์และเป็นเพียงสิ่งถูกสร้างเช่นอาดัม عليه السلام

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴾

"ดังนั้น ผู้ใดที่โต้เถียงเจ้าในเรื่องของเขา (อีซา) ภายหลังจากที่ได้มีความรู้มายังเจ้าแล้ว เจ้าก็จงกล่าวเถิดว่า ท่านทั้งหลายจงมาเถิด เราก็จะเรียกลูก ๆ ของเราและลูก ๆ ของพวกท่าน และเรียกบรรดาผู้หญิงของเรา และบรรดาผู้หญิงของพวกท่าน และตัวของพวกเรา และตัวของพวกท่านและเราก็จะวิงวอนกัน (ต่ออัลลอฮฺ) ด้วยความนอบน้อม โดยที่เราจะขอให้การสาปแช่งของอัลลอฮฺจงประสบแก่บรรดาผู้มดเท็จ"[191]

อย่างไรก็ตาม พวกคริสต์ก็ปฏิเสธคำท้าทายนี้เช่นกัน

﴿ وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧٦﴾ ﴾

190. หากพวกท่านอยู่ในความถูกต้องจริง

191. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 61

76. และอัลลอฮฺจะทรงเพิ่มฮิดายะฮฺให้แก่ผู้ที่อยู่ในทางนำ และส่วนการงานที่ดีที่ยั่งยืนนั้น ย่อมดียิ่ง ณ ที่พระเจ้าของเจ้า ในการตอบแทนรางวัล และดียิ่งในการกลับ (ไปสู่พระองค์)

การเพิ่มฮิดายะฮฺแก่ผู้ได้รับทางนำ

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสถึงการประวิงเวลาและผัดผ่อนให้แก่บรรดาผู้หลงผิด และเพิ่มความหลงผิดแก่พวกเขาแล้ว พระองค์ก็ได้ตรัสถึงการเพิ่มฮิดายะฮฺแก่บรรดาผู้ได้รับทางนำ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ ﴾

"และเมื่อมีซูเราะฮฺใดของอัลกุรอานประทานลงมาแล้ว ในหมู่พวกเขาจะมีผู้กล่าวขึ้นว่า มีใครบ้างในพวกท่านที่ซูเราะฮฺนี้เพิ่มความศรัทธาแก่เขา แต่สำหรับบรรดาผู้ศรัทธานั้น ซูเราะฮฺนี้ได้เพิ่มความศรัทธาแก่พวกเขา และพวกเขาก็มีความปีติยินดี (124) ส่วนบรรดาผู้ที่มีโรคอยู่ในจิตใจนั้น ซูเราะฮฺนี้จะยิ่งเพิ่มความโสมมให้แก่พวกเขามากยิ่งขึ้นไป และพวกเขาจะตายไปในสภาพที่เป็นพวกปฏิเสธศรัทธา (125)"[192]

﴾ **และส่วนการงานที่ดีที่ยั่งยืนนั้น** ﴿ ได้มีการอธิบายส่วนนี้แล้วในซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ พร้อมกับการแจกแจงฮะดีษที่เกี่ยวข้อง ﴾ **ย่อมดียิ่ง ณ ที่พระเจ้าของเจ้า ในการตอบแทนรางวัล และดียิ่งในการกลับ** ﴿ หมายถึง บั้นปลายและผลลัพธ์สุดท้ายที่ดียิ่งสำหรับผู้กระทำความดี

192. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 124-125

﴿أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِندَ الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾﴾

77. เจ้าเห็นหรือไม่ว่า ผู้ที่ปฏิเสธอายะฮฺทั้งหลายของเราและกล่าวอ้างว่า ฉันจะได้รับทรัพย์สมบัติและลูกหลาน (มากมาย)

78. เขาล่วงรู้ในสิ่งเร้นลับหรือว่าเขาได้รับคำมั่นสัญญาจากพระผู้ทรงกรุณาปรานี

79. เปล่าเลย เราจะบันทึกสิ่งที่เขากล่าวและเราจะเพิ่มการลงโทษแก่เขาอีกระยะหนึ่ง

80. และเราจะตอบแทน (ความชั่ว) แก่เขาเนื่องจากสิ่งที่เขากล่าวไว้ และเขาจะมาหาเราอย่างโดดเดี่ยว

การตอบโต้บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาที่อ้างว่า พวกเขาจะได้รับทรัพย์สมบัติและลูกหลานในโลกอาคิเราะฮฺ

อิมามอะหมัด รายงานจาก ค็อบบาบ บิน อัลอะร็อต ว่า เขากล่าวว่า "ฉันเป็นช่างตีเหล็กและฉันเป็นเจ้าหนี้อัลอาศ บิน วาอิล อยู่ก้อนหนึ่ง ฉันจึงไปหาเขาเพื่อทวงหนี้จากเขา เขากล่าวกับฉันว่า 'ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ฉันจะไม่จ่ายหนี้ท่าน จนกว่าท่านจะปฏิเสธศรัทธาต่อมุฮัมมัด ﷺ' ฉันตอบเขาว่า 'ไม่เด็ดขาด ฉันขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ฉันจะไม่ปฏิเสธศรัทธาต่อมุฮัมมัดจนกว่าท่านจะตายและฟื้นคืนชีพอีกครั้ง' อัลอาศ กล่าวตอบว่า 'แน่นอนว่า หากฉันตายและฟื้นคืนชีพจากนั้นหากท่านมาหาฉันโดยที่ฉันมีทรัพย์สมบัติและลูกหลาน (มากมาย) ในตอนนั้น แน่นอนว่าฉันจะชดใช้ให้ท่าน' อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺ ﴾ **เจ้าเห็นหรือไม่ว่า ผู้ที่ปฏิเสธอายะฮฺทั้งหลายของเราและกล่าวอ้างว่า ฉันจะได้รับทรัพย์สมบัติและลูกหลาน** ﴿ จนถึง ﴾ **และเขาจะมาหาเราอย่างโดดเดี่ยว** ﴿"[193] ฮะดีษนี้บันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม และผู้บันทึกอื่นๆ เช่นกัน โดยในสำนวนที่บันทึกโดยอัลบุคอรี ระบุว่า ค็อบบาบ กล่าวว่า "ฉันเคยเป็นช่างตีเหล็ก

193. อะหฺมัด 5/111

ในมักกะฮฺ และฉันได้ทำดาบให้ อัลอาศ บิน วาอิล จากนั้นฉันไปหาเขาเพื่อรับค่าจ้างจากเขา...” จากนั้นเขาก็รายงานอะดีษส่วนที่เหลือ แล้วก็กล่าวว่า ﴿ أَمِ اتَّخَذَ عِندَ الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴾ **หรือว่าเขาได้รับคำมั่นสัญญาจากพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴾ หมายถึง ข้อตกลง[194]

﴿ **เขาล่วงรู้ในสิ่งเร้นลับหรือ** ﴾ นี่คือการตอบโต้บุคคลที่กล่าวว่า ﴿ **ฉันจะได้รับทรัพย์สมบัติและลูกหลาน (มากมาย)** ﴾ ในวันกิยามะฮฺ กล่าวคือ เขารู้ได้อย่างไรว่าเขาจะได้รับสิ่งใดในวันกิยามะฮฺ เขาถึงกล้าที่จะกล่าวอ้างและสาบานว่าเขาจะได้รับสิ่งเหล่านี้ ﴿ **หรือว่าเขาได้รับคำมั่นสัญญาจากพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴾ หรือเขาได้รับสัญญาจากอัลลอฮฺว่าเขาจะได้รับสิ่งเหล่านี้ มีรายงานในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี ว่า หมายถึง คำสัญญา[195]

ส่วนคำว่า ﴿ **เปล่าเลย** ﴾ คือ คำที่แสดงถึงการปฏิเสธสิ่งที่ถูกกล่าวก่อนหน้าและยืนยันสิ่งที่ถูกกล่าวทีหลัง ﴿ **เราจะบันทึกสิ่งที่เขากล่าว** ﴾ คือ สิ่งที่เขาร้องขอและคิดไปเองว่าจะได้รับในเรื่องสิ่งที่ตนเองต้องการ และบันทึกการปฏิเสธศรัทธาของเขาต่ออัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่ ﴿ **และเราจะเพิ่มการลงโทษแก่เขาอีกระยะหนึ่ง** ﴾ ในโลกอาคิเราะฮฺเนื่องจากการที่เขาได้กล่าวอ้างและเนื่องจากการปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺในโลกดุนยา ﴿ **และเราจะตอบแทน (ความชั่ว) แก่เขาเนื่องจากสิ่งที่เขากล่าวไว้** ﴾ เราจะลงโทษเขาในเรื่องลูกหลานและทรัพย์สินด้วยการจะเอาทั้งหมดคืนมาจากเขา ตรงข้ามกับสิ่งที่เขาอ้างว่าเขาจะได้รับทรัพย์สินและลูกหลานในอาคิเราะฮฺจำนวนมากกว่าที่เขามีในดุนยานี้ ดังนั้น อัลลอฮ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และเขาจะมาหาเราอย่างโดดเดี่ยว** ﴾ โดยปราศจากทรัพย์สินและลูกหลาน

﴿ وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾ ﴾

81. และพวกเขาได้ยึดเอา (เจว็ดต่าง ๆ เป็น) พระเจ้าอื่นนอกจากอัลลอฮฺ เพื่อที่จะเป็นพลังอำนาจแก่พวกเขา

194. ฟัตฮุลบารี 4/372 และ มุสลิม 4/2153

195. ฟัตฮุลบารี 4/372

82. เปล่าเลย พวกมัน (เจว็ดเหล่านั้น) จะปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา และพวกมันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเขา

83. เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริง เราได้ปล่อยให้ชัยฏอนมีอำนาจเหนือพวกปฏิเสธศรัทธาเพื่อมันจะได้ยุแหย่พวกเขาอย่างจริงจัง

84. ดังนั้น เจ้าอย่าได้เร่งร้อนต่อพวกเขา แท้จริง เรานับวันที่เหลือสำหรับพวกเขาไว้แล้วด้วยการนับที่แน่นอน

บรรดาพระเจ้าจอมปลอมของมุชริกีนจะปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงบรรดามุชริกีนผู้ปฏิเสธศรัทธาว่า พวกเขาได้ยึดถือสิ่งอื่นๆ นอกจากอัลลอฮฺเป็นพระเจ้าและเป็นสิ่งยึดมั่น และเป็นแหล่งที่พวกเขาจะขอความช่วยเหลือโดยคิดไปเองว่าสิ่งเหล่านี้จะให้พลังอำนาจและช่วยเหลือพวกเขาได้ จากนั้นพระองค์ตรัสบอกต่อไปว่าความจริงแล้วมิได้เป็นไปตามที่พวกเขาอ้างหรือหวังอยากให้เป็นแต่อย่างใด พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **เปล่าเลย พวกมัน (เจว็ดเหล่านั้น) จะปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา** ﴿ ในวันกิยามะฮฺ ﴾ **และพวกมันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเขา** ﴿ หมายความว่า พวกมันจะเป็นศัตรูต่อพวกเขาและมิได้เป็นไปตามที่พวกเขาคาดหวัง เรื่องนี้คล้ายกับอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ۝٥ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۝٦ ﴾

"และใครเล่าจะหลงทางมากไปกว่าผู้ที่วิงวอนขอต่อสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺซึ่งมันจะไม่ตอบรับ (การวิงวอนของ) เขาจนถึงวันกิยามะฮฺ และพวกมันจะเพิกเฉยต่อการวิงวอนของพวกเขา ⑤ และเมื่อมนุษย์ถูกรวมให้มาชุมนุมกัน พวกมัน (เจว็ด) จะเป็นศัตรูกับพวกเขา และจะปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา ⑥"[196]

อัสสุดดีย์ กล่าวอธิบายว่า อายะฮฺ ﴾ **เปล่าเลย พวกมัน (เจว็ดเหล่านั้น) จะปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา** ﴿ หมายถึง พวกมุชริกีนจะปฏิเสธการเคารพบูชาเจว็ดเหล่านั้น[197] ﴾ **และพวกมันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเขา** ﴿ คือ จะตรงกันข้ามกับสิ่งที่พวกเขาคาดหวังจากเจว็ดเหล่านั้น

196. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 5-6

197. อัฏฏอบารี 18/251

อัสสุดดีย์ อธิบายว่า ﴾ **และพวกมันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเขา** ﴿ หมายถึง เป็นคู่กรณีที่โต้เถียงอย่างรุนแรง อัฎเฎาะฮาก กล่าวว่า ﴾ **และพวกมันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเขา** ﴿ หมายถึง ศัตรู[198]

ชัยฏอนครอบงำผู้ปฏิเสธศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾ **เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริง เราได้ปล่อยให้ชัยฏอนมีอำนาจเหนือพวกปฏิเสธศรัทธาเพื่อมันจะได้ยุแหย่พวกเขาอย่างจริงจัง** ﴿ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง มันจะล่อลวงพวกเขา[199]

อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนิ อับบาส เช่นกันว่า อายะฮฺนี้หมายถึง มันจะยุแหย่พวกเขาให้ต่อต้านนบีมุฮัมมัดและเศาะฮาบะฮฺของท่าน[200]

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า ชัยฏอนจะก่อกวนพวกเขาเพื่อให้ฝ่าฝืนอัลลอฮฺ[201]

อับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด กล่าวว่า[202] เรื่องนี้คล้ายกับอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ ﴿

"และผู้ใดผินหลังจากการระลึกถึงพระผู้ทรงกรุณาปรานี เราจะให้ชัยฏอนตัวหนึ่งแก่เขา แล้วมันก็จะเป็นสหายของเขา (36)"[203]

﴾ **ดังนั้น เจ้าอย่าได้เร่งร้อนต่อพวกเขา แท้จริง เรานับวันที่เหลือสำหรับพวกเขาไว้แล้วด้วยการนับที่แน่นอน** ﴿ หมายถึง โอ้ มุฮัมมัด อย่ารีบร้อนที่จะให้การลงโทษเกิดขึ้นกับพวกเขา ﴾ **แท้จริง เรานับวันที่เหลือสำหรับพวกเขาไว้แล้วด้วยการนับที่แน่นอน** ﴿ ซึ่งหมายความว่า เราเพียงแต่ประวิงเวลาการลงโทษพวกเขาไปยังเวลาที่ได้รับการกำหนดแล้ว ซึ่งพวกเขาไม่สามารถหลบหนีจากการลงโทษของอัลลอฮฺ ﷻ ดังที่พระองค์ตรัสในอายะฮฺต่อไปนี้

﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ ﴿

198. อัฏฏอบารี 18/250
199. อัฏฏอบารี 18/251
200. อัดดุรฺรุลมันษูรฺ 5/538
201. อัฏฏอบารี 18/252
202. อัฏฏอบารี 18/252
203. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 36

"และเจ้าอย่าคิดว่า อัลลอฮฺทรงละเลยต่อสิ่งที่พวกอธรรมปฏิบัติ แท้จริง พระองค์ทรงประวิงเวลาให้พวกเขาจนถึงวันที่สายตาเงยจ้องไม่กระพริบ (วันกิยามะฮฺ) (42)"[204]

﴿ فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾ ﴾

"ดังนั้น เจ้า (โอ้ มุฮัมมัด) จงประวิงเวลาแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเถิด และจงผัดผ่อนเวลาแก่พวกเขาเล็กน้อย (17)"[205]

﴿ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٧٨﴾ ﴾

"แท้จริง ที่เราประวิงให้แก่พวกเขานั้น เพื่อพวกเขาจะได้เพิ่มพูนซึ่งบาปความผิดเท่านั้น และสำหรับพวกเขานั้น คือ การลงโทษอันต่ำช้า (178)"[206]

﴿ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَى عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ ﴾

"เราจะให้เวลาพวกเขาสนุกสนานกันเพียงเล็กน้อย แล้วเราจะไล่ต้อนพวกเขาสู่การลงโทษที่รุนแรง (24)"[207]

﴿ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "พวกท่านจงร่าเริงกันเถิด เพราะแท้จริง ทางกลับของพวกท่านย่อมไปสู่ไฟนรก (30)"[208]

อัสสุดดีย์ กล่าวว่า ﴿ **แท้จริง เรานับวันที่เหลือสำหรับพวกเขาไว้แล้วด้วยการนับที่แน่นอน** ﴾ หมายถึง ปี, เดือน, วัน และชั่วโมง

﴿ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِندَ الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ ﴾

204. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 42
205. ซูเราะฮฺ อัฏฏอริก อายะฮฺที่ 17
206. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 178
207. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 24
208. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 30

85. วันที่เราจะรวมบรรดาผู้ยำเกรง ให้มาชุมนุมต่อหน้าพระผู้ทรงกรุณาปรานีเป็นหมู่คณะ

86. และเราจะลากต้อนบรรดาอาชญากรไปยังนรก ในสภาพที่กระหายน้ำ

87. พวกเขาไม่มีอำนาจในการชะฟาอะฮฺ ยกเว้นผู้ที่ได้ทำสัญญาไว้กับพระผู้ทรงกรุณาปรานี

สภาพของบรรดาผู้ยำเกรง และบรรดาอาชญากรในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงบ่าวผู้ศรัทธาที่ยำเกรงพระองค์ในโลกดุนยา ศรัทธาและปฏิบัติตามรอซูลของพระองค์ กระทำสิ่งที่รอซูลสั่งและงดเว้นจากสิ่งที่ห้าม พระองค์จะทรงรวบรวมคนเหล่านี้ในวันกิยามะฮฺเป็นหมู่คณะ คำว่า وَفْدًا หมายถึง หมู่คณะที่เดินทางมาจากต่างถิ่นด้วยพาหนะ ซึ่งพวกเขาจะมาในสภาพที่ขี่พาหนะ (ม้า) อันสูงศักดิ์แห่งปรโลก พวกเขาจะไปหาอัลลอฮฺผู้ทรงให้การต้อนรับที่ดียิ่ง ณ ที่พำนักแห่งเกียรติยศซึ่งมีแต่ความผาสุกและความพอพระทัยจากพระองค์

ส่วนบรรดาอาชญากรที่ปฏิเสธศรัทธาและต่อต้านรอซูลนั้น จะถูกลากต้อนอย่างรุนแรงไปยังไฟนรกในสภาพที่ وِرْدًا หมายถึง สภาพกระหายน้ำ ซึ่งเป็นทัศนะของ อะฏออฺ, อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆ[209] เมื่อถึงเวลานั้น จะมีการกล่าวว่า

﴿ أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ ﴾

"ฝ่ายใดในสองฝ่ายนี้มีตำแหน่งที่ดีกว่า และมีเกียรติทางสังคมมากกว่า (73)"[210]

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก อัมรฺ บิน ก็อยซฺ อัลมุลาอี จาก อิบนุ มัรฺซูก เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **วันที่เราจะรวมบรรดาผู้ยำเกรง ให้มาชุมนุมต่อหน้าพระผู้ทรงกรุณาปรานีเป็นหมู่คณะ** ﴾ ว่า เมื่อผู้ศรัทธาออกมาจากหลุมศพของเขา เขาจะได้พบกับสิ่งหนึ่งที่มีลักษณะงดงามที่สุดเท่าที่เขาเคยเห็นมาและมีกลิ่นหอมที่สุด เขาจึงถามสิ่งนั้นว่า "เจ้าเป็นใคร?" สิ่งนั้นจะตอบว่า "ท่านไม่รู้จักฉันหรือ?" ผู้ศรัทธาจะกล่าวว่า "ไม่รู้จัก แต่อัลลอฮฺทรงทำให้เจ้ามีกลิ่นหอมและมีใบหน้าที่งดงาม"

---

209. อัฏฏอบารี 18/253 และอัดดุรฺ อัลมันษูรฺ

210. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 73

สิ่งนั้นจะกล่าวว่า "ฉันคือการงานที่ดีของท่าน และนี่คือสิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติในโลกดุนยา ท่านได้ทำดี และเนื่องด้วยฉันได้ขี่ท่านตลอดช่วงชีวิตของท่านบนดุนยา ในวันนี้ท่านก็จงขี่ฉันเถิด" เขาจึงขี่มัน และนี่คือพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **วันที่เราจะรวมบรรดาผู้ยำเกรง ให้มาชุมนุมต่อหน้าพระผู้ทรงกรุณาปรานีเป็นหมู่คณะ** ﴿ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴾ **วันที่เราจะรวมบรรดาผู้ยำเกรง ให้มาชุมนุมต่อหน้าพระผู้ทรงกรุณาปรานีเป็นหมู่คณะ** ﴿ หมายถึง สภาพขี่พาหนะ[211]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และเราจะลากต้อนบรรดาอาชญากรไปยังนรก ในสภาพที่กระหายน้ำ** ﴿ وِرْدًا หมายถึง สภาพกระหายน้ำ ﴾ **พวกเขาไม่มีอำนาจในการชะฟาอะฮฺ** ﴿ คือ จะไม่มีผู้ใดสามารถชะฟาอะฮฺแก่พวกเขา ต่างกับบรรดาผู้ศรัทธาที่จะชะฟาอะฮฺให้แก่บรรดาผู้ศรัทธาด้วยกันได้ ดังอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ فَمَا لَنَا مِن شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ ﴿

"ดังนั้น จึงไม่มีผู้ให้ชะฟาอะฮฺแก่เรา (100) และไม่มีมิตรผู้รักใคร่ด้วย (101)"[212]

﴾ **ยกเว้นผู้ที่ได้ทำสัญญาไว้กับพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴿ นี่เป็นการยกเว้น หมายถึง เว้นแต่บรรดาผู้ที่มีพันธสัญญากับพระผู้ทรงกรุณาปรานี พันธสัญญานี้คือ ชะฮาดะฮฺ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللهُ คือการปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และปฏิบัติตามคำปฏิญาณนี้ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส เกี่ยวกับ อายะฮฺ ﴾ **ยกเว้นผู้ที่ได้ทำสัญญาไว้กับพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴿ ว่า พันธสัญญานั้นคือ การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และยอมรับว่าพลังอำนาจทั้งหมดเป็นของอัลลอฮฺ และไม่หวังต่อผู้ใดยกเว้นอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว[213]

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ أَن دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنبَغِي لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

211. อัฏฏ็อบารี 8/380
212. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 100-101
213. อัฏฏ็อบารี 18/257

إِن كُلُّ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَّقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

88. และพวกเขากล่าวว่า "พระผู้ทรงกรุณาปรานีนั้น ทรงมีบุตร"

89. แท้จริง พวกเจ้าได้นำมาซึ่งสิ่งร้ายแรงยิ่ง

90. ชั้นฟ้าทั้งหลายแทบจะพังทลายลงมาและแผ่นดินก็แทบจะแยก และขุนเขาทั้งหลายก็แทบจะยุบทลายลงมาเป็นเสี่ยง ๆ

91. อันเนื่องจากพวกเขาอ้างว่า พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงมีบุตร

92. และไม่เป็นการบังควรแก่พระผู้ทรงกรุณาปรานี ที่พระองค์จะมีบุตร

93. ไม่มีผู้ใดในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเว้นแต่เขาจะมายังพระผู้ทรงกรุณาปรานีในฐานะบ่าวคนหนึ่ง

94. แท้จริง พระองค์ทรงรู้จักพวกเขาแต่ละคน และทรงนับพวกเขาอย่างครบถ้วน

95. และทุกคนในพวกเขาจะมายังพระองค์ในวันกิยามะฮฺอย่างโดดเดี่ยว

การตอบโต้อย่างรุนแรงต่อคำอ้างว่า อัลลอฮฺทรงมีบุตร

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงยืนยันในซูเราะฮฺอันทรงเกียรตินี้ว่า อีซาเป็นบ่าวของพระองค์และเกิดจากมัรฺยัมโดยไม่มีบิดา พระองค์ก็ทรงตอบโต้ผู้ที่อ้างว่า พระองค์ทรงมีบุตรชาย ทั้งๆ ที่พระองค์ทรงบริสุทธิ์และสูงส่งยิ่งเหนือคำกล่าวหานั้น ﴾ **และพวกเขากล่าวว่า "พระผู้ทรงกรุณาปรานีนั้น ทรงมีบุตร" แท้จริง พวกเจ้าได้นำมา** ﴿ จากคำพูดของพวกเจ้า ﴾ **ซึ่งสิ่งร้ายแรงยิ่ง** ﴿ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และ มาลิก ได้กล่าวว่า إِدًّا หมายถึง เรื่องใหญ่ (ที่ร้ายแรง) ซึ่งสามารถอ่านได้ว่า "อิดดา" หรือ "อัดดา" แต่ที่นิยมอ่านคือ แบบแรก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾ **ชั้นฟ้าทั้งหลายแทบจะพังทลายลงมาและแผ่นดินก็แทบจะแยก และขุนเขาทั้งหลายก็แทบจะยุบทลายลงมาเป็นเสี่ยง ๆ อันเนื่องจากพวกเขาอ้างว่า พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงมีบุตร** ﴿ คือ เหตุการณ์เหล่านี้แทบจะเกิดขึ้นจริง เมื่อสรรพสิ่งได้ยินคำพูดอันชั่วช้านี้จากลูกหลานอาดัม เนื่องจากสรรพสิ่งทั้งมวลล้วนเคารพภักดี

และให้เกียรติต่ออัลลอฮฺ เพราะพวกมันเป็นสิ่งที่พระองค์สร้างขึ้นมาบนหลักการให้เอกภาพว่า แท้จริงแล้วไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากพระองค์ พระองค์ไม่มีภาคี หรือคู่เคียงใดๆ ไม่มีบุตร ไม่มีคู่ครอง ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือน แต่พระองค์คือ ผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงเป็นที่พึ่งของทุกสรรพสิ่ง

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส เกี่ยวกับ อายะฮฺ ﴿ **ชั้นฟ้าทั้งหลายแทบจะพังทลายลงมาและแผ่นดินก็แทบจะแยก และขุนเขาทั้งหลายก็แทบจะยุบทลายลงมาเป็นเสี่ยงๆ อันเนื่องจากพวกเขาอ้างว่าพระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงมีบุตร** ﴾ ว่า แท้จริง บรรดาชั้นฟ้า, แผ่นดิน, ภูเขา และสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย ยกเว้นมนุษย์และญิน ต่างหวาดกลัวต่อการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ และเกือบที่จะแตกสลายเนื่องจากความยิ่งใหญ่ของพระองค์ และเช่นเดียวกับที่ผู้ตั้งภาคีจะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ จากการทำความดีของเขา เราก็หวังเช่นกันว่าอัลลอฮฺ ﷻ จะทรงอภัยโทษของบรรดาผู้ศรัทธาที่เชื่อว่า พระองค์คือผู้ทรงเอกะไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์ ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

«لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ شَهَادَةَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، فَمَنْ قَالَهَا عِنْدَ مَوْتِهِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ » ، فَقَالُوْا: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَنْ قَالَهَا فِي صِحَّتِهِ؟ قَالَ «تِلْكَ أَوْجَبُ وَأَوْجَبُ» . ثُمَّ قَالَ «وَالَّذِيْ نَفْسِيْ بِيَدِهِ لَوْ جِيْءَ بِالسَّمَوَاتِ وَالْأَرَضِينَ وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ وَمَا تَحْتَهُنَّ، فَوُضِعْنَ فِي كِفَّةِ الْمِيزَانِ، وَوُضِعَتْ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فِي الْكِفَّةِ الْأُخْرَى لَرَجَحَتْ بِهِنَّ »

"จงสอนผู้ที่ใกล้เสียชีวิตให้กล่าวชะฮาดะฮฺ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ – ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ) เพราะผู้ใดก็ตามที่กล่าวคำนี้ขณะกำลังจะเสียชีวิต เขาจะได้รับสวนสวรรค์อย่างแน่นอน" เศาะฮาบะฮฺจึงถามว่า "โอ้ ท่านรอซูลุลลอฮฺ แล้วถ้าผู้ใดกล่าวในขณะที่มีสุขภาพดีล่ะ?" ท่านตอบว่า "นั่นก็จะยิ่งทำให้เขาได้รับสวนสวรรค์มากขึ้นไปอีก" จากนั้น ท่านกล่าวต่อไปว่า "ฉันขอสาบานด้วยผู้ที่วิญญาณของฉันอยู่ในเงื้อมพระหัตถ์ของพระองค์ ถ้าชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินและสิ่งที่อยู่ในนั้น ระหว่างนั้นและใต้นั้น ถูกนำมาวางบนตราชั่ง และชะฮาดะฮฺ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ ถูกวางไว้อีกด้านหนึ่งของตาชั่ง แน่นอนว่า ชะฮาดะฮฺจะมีน้ำหนักมากกว่า"

รายงานโดย อิบนุ ญะรีรฺ[214] และได้รับการสนับสนุนโดยฮะดีษที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของ

214. อัฏฏอบารี 258

(ชายที่ไม่มีความดีใดๆ มีแต่เพียง) บัตรที่ระบุชะฮาดะฮฺ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ[215] *วัลลอฮุอะอฺลัม*

อัฏเฏาะฮาก ได้กล่าวว่า ﴿ **ชั้นฟ้าทั้งหลายแทบจะพังทลายลงมา** ﴾ หมายถึง แตกออกเป็นเสี่ยงๆ เนื่องจากเกรงกลัวต่อความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ﷻ อับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม ได้กล่าวว่า ﴿ **และแผ่นดินก็แทบจะแยก** ﴾ เนื่องจากความโกรธของมัน ﴿ **และขุนเขาทั้งหลายก็แทบจะยุบทลายลงมาเป็นเสี่ยงๆ** ﴾ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หมายถึง พังทลาย สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า คำว่า هَدًّا หมายถึง บางส่วนของมันพังทลายลงบนอีกบางส่วนตามลำดับ

อิมามอะหมัด รายงานจาก อบูมูซา ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لَا أَحَدَ أَصْبَرُ عَلَى أَذًى سَمِعَهُ مِنَ اللَّهِ، إِنَّهُ يُشْرَكُ بِهِ وَيُجْعَلُ لَهُ وَلَدًا، وَهُوَ يُعَافِيهِمْ وَيَدْفَعُ عَنْهُمْ وَيَرْزُقُهُمْ »

"ไม่มีผู้ใดอดทนต่อการถูกใส่ร้ายมากกว่าอัลลอฮฺ พระองค์ถูกตั้งภาคี และถูกกล่าวหาว่ามีบุตร ในขณะที่พระองค์ยังคงให้พวกเขามีสุขภาพที่ดี ปกป้องพวกเขา และประทานปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา"[216]

ฮะดีษนี้ยังได้รับการบันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง อีกหนึ่งสำนวนคือ

« إِنَّهُمْ يَجْعَلُونَ لَهُ وَلَدًا، وَهُوَ يَرْزُقُهُمْ وَيُعَافِيهِمْ »

"ในขณะที่พระองค์ยังคงประทานปัจจัยยังชีพ และสุขภาพที่ดีแก่พวกเขา"[217]

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และไม่เป็นการบังควรแก่พระผู้ทรงกรุณาปรานี ที่พระองค์จะมีบุตร** ﴾ หมายความว่า เป็นไปไม่ได้สำหรับพระองค์ และไม่เหมาะสมกับความสูงส่งและยิ่งใหญ่ของพระองค์ เนื่องจากไม่มีสิ่งใดที่เสมอเหมือนพระองค์เพราะสรรพสิ่งทั้งมวลล้วนแล้วเป็นบ่าวของพระองค์ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **ไม่มีผู้ใดในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเว้นแต่เขาจะมายังพระผู้ทรงกรุณาปรานีในฐานะบ่าวคนหนึ่ง แท้จริง พระองค์ทรงรู้จักพวกเขาแต่ละคน และทรงนับพวกเขาอย่างครบถ้วน** ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงรู้จำนวนของพวกเขาทั้งมวล ตั้งแต่การสร้างครั้งแรกจนถึงวันกิยามะฮฺ ทั้งชายและหญิง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ﴿ **และทุกคนในพวกเขาจะมายังพระองค์ในวันกิยามะฮฺอย่างโดดเดี่ยว** ﴾ ความหมายคือ จะไม่มี

215. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 7/395

216. อะหฺมัด 4/405

217. ฟัตฮุลบารี 10/527 และ มุสลิม 4/2160

ผู้ช่วยเหลือสำหรับเขาและไม่มีผู้ใดสามารถช่วยเขานอกจากอัลลอฮฺ ﷻ เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น ไม่มีภาคีใดๆ พระองค์ทรงตัดสินเรื่องราวของสรรพสิ่งต่างๆ ตามที่พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์คือ ผู้ทรงยุติธรรมที่สุด ไม่ทรงลำเอียงหรืออธรรมใดๆ แม้แต่น้ำหนักของธุลี

﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُّدًّا ﴿٩٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُم مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾﴾

96. แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบคุณงามความดีนั้น พระผู้ทรงกรุณาปรานีจะทรงโปรดปรานความรักใคร่แก่พวกเขา

97. แท้จริง เราได้ทำให้อัลกุรอานนั้นง่ายด้วยลิ้น (ภาษา) ของเจ้าเอง เพื่อว่าเจ้าจะได้นำมันไปแจ้งเป็นข่าวดีแก่บรรดาผู้ยำเกรง และเจ้าจะได้นำมันไปตักเตือนหมู่ชนที่ดื้อรั้น

98. และกี่มากน้อยแล้วจากประชาชาติในอดีตที่เราได้ทำลายพวกเขา เจ้าได้เห็นผู้ใดในหมู่พวกเขาหรือได้ยินเสียงกระซิบของพวกเขาบ้างไหม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงทำให้คนดีเป็นที่รักในหัวใจของผู้คน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงบ่าวผู้ศรัทธาของพระองค์ที่ทำความดี ประกอบการงานที่พระองค์ทรงพอพระทัย ซึ่งเป็นการงานที่สอดคล้องกับแนวทางและแบบฉบับท่านนบีมุฮัมมัด ว่าพระองค์จะทรงทำให้พวกเขาเป็นที่รักในหัวใจของคนที่เป็นคนดีเช่นพวกเขา ซึ่งสิ่งนี้เป็นสัจธรรมและข้อเท็จจริงที่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ในเรื่องนี้มีรายงานฮะดีษเศาะฮีฮฺหลายบทจากท่านรอซูล ﷺ เช่น อิมามอะหมัดได้รายงาน จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ، فَقَالَ: يَا جِبْرِيلُ، إِنِّي أُحِبُّ فُلَانًا فَأَحِبَّهُ قَالَ فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ، قَالَ: ثُمَّ يُنَادِي فِي أَهْلِ السَّمَاءِ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا

فَأَحِبُّوْهُ، قَالَ: فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ، ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ، وَإِنَّ اللَّهَ إِذَا أَبْغَضَ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَقَالَ: يَا جِبْرِيلُ إِنِّي أُبْغِضُ فُلَانًا فَأَبْغِضْهُ، قَالَ: فَيُبْغِضُهُ جِبْرِيلُ، ثُمَّ يُنَادِي فِي أَهْلِ السَّمَاءِ: إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ فُلَانًا فَأَبْغِضُوهُ، قَالَ: فَيُبْغِضُهُ أَهْلُ السَّمَاءِ، ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْبَغْضَاءُ فِي الْأَرْضِ »

"แท้จริง เมื่อใดที่อัลลอฮฺทรงรักบ่าวคนหนึ่ง พระองค์จะทรงเรียกญิบรีล และตรัสว่า 'โอ้ ญิบรีล แท้จริง ข้ารักคนนั้น ดังนั้น เจ้าจงรักเขา' ดังนั้น ญิบรีลก็จะรักเขา จากนั้นท่าน (ญิบรีล) จะร้องเรียกชาวสวรรค์ว่า 'แท้จริง อัลลอฮฺทรงรักคนคนนั้น ดังนั้น พวกเจ้าจงรักเขาเถิด' แล้วชาวชั้นฟ้าก็รักเขา หลังจากนั้นเขาจะได้รับการยอมรับในแผ่นดิน แต่เมื่อใดที่อัลลอฮฺรังเกียจบ่าวคนหนึ่ง พระองค์จะเรียกญิบรีล และกล่าวว่า 'โอ้ ญิบรีล แท้จริง ข้ารังเกียจคนคนนั้น ดังนั้น จงรังเกียจเขาเถิด' ดังนั้น ญิบรีลจะรังเกียจเขา จากนั้นท่าน (ญิบรีล) จะเรียกร้องชาวชั้นฟ้าว่า 'แท้จริง อัลลอฮฺทรงรังเกียจคนคนนั้น ดังนั้น พวกเจ้าจงรังเกียจเขาเถิด' แล้วชาวชั้นฟ้าก็รังเกียจเขา จากนั้นเขาจะถูกรังเกียจจากผู้คนในแผ่นดิน" [218]

อัลบุคอรีและมุสลิม ได้รายงานฮะดีษที่คล้ายกันนี้[219]

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا نَادَى جِبْرِيلَ: إِنِّي قَدْ أَحْبَبْتُ فُلَانًا فَأَحِبَّهُ، فَيُنَادِي فِي السَّمَاءِ، ثُمَّ يُنَزِّلُ لَهُ الْمَحَبَّةَ فِي أَهْلِ الْأَرْضِ، فَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وجل ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا﴾ »

"เมื่อใดที่อัลลอฮฺรักบ่าวคนหนึ่ง พระองค์จะเรียกญิบรีล และตรัสว่า 'แท้จริง ข้ารักคนนั้น ดังนั้น เจ้าจงรักเขาเถิด' จากนั้นญิบรีลก็ป่าวประกาศในชั้นฟ้า (ให้ชาวชั้นฟ้ารักเขา) จากนั้นท่าน(ญิบรีล) จะนำความรักต่อเขาลงมายังชาวโลก และนั่นคือความหมายของพระดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า (แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบคุณงามความดีทั้งหลายนั้น พระผู้ทรงกรุณาปรานีจะทรงโปรดปรานความรักใคร่แก่พวกเขา)"

รายงานโดยมุสลิม และอัตติรฺมิซี และอัตติรฺมิซี กล่าวว่าเป็นฮะดีษ ฮะซันเศาะฮีฮฺ[220]

---

218. อะหฺมัด 2/413, 514

219. ฟัตฮุลบารี1/476

220. มุสลิม 4/1031, ตุหฺฟะตุล อะหฺวะซี 8/608

อัลกุรอาน ประทานลงมาเพื่อแจ้งข่าวดีและตักเตือน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง เราได้ทำให้อัลกุรอานนั้นง่ายด้วยลิ้น (ภาษา) ของเจ้าเอง** ﴿ โอ้ มุฮัมมัด นั่นคือ ด้วยภาษาอาหรับที่ชัดเจน บริสุทธิ์สมบูรณ์ ﴾ **เพื่อว่าเจ้าจะได้นำมันไปแจ้งเป็นข่าวดีแก่บรรดาผู้ยำเกรง** ﴿ คือ บรรดาผู้ที่ตอบรับอัลลอฮฺและศรัทธาในรอซูลของพระองค์ ﴾ **และเจ้าจะได้นำมันไปตักเตือนหมู่ชนที่ดื้อรั้น** ﴿ หมายถึง หมู่ชนที่หันเหไปจากความจริงและโน้มเอียงไปทางความเท็จ

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **และกี่มากน้อยแล้วจากประชาชาติในอดีตที่เราได้ทำลายพวกเขา** ﴿ หมายถึง ประชาชาติที่ปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺและไม่เชื่อรอซูลของพระองค์ ﴾ **เจ้าได้เห็นผู้ใดในหมู่พวกเขาหรือได้ยินเสียง (แม้เพียงแผ่วเบา) พวกเขาบ้างไหม** ﴿ ความหมายคือ เจ้าเคยเห็นพวกเขาสักคนไหมหรือเคยได้ยินเสียงของพวกเขาบ้างไหม? อิบนุ อับบาส, อบุลอาลิยะฮฺ, อิกริมะฮฺ, อัลฮะซัน อัลบัศรี, สะอีด บิน ญุเบรฺ, อัฎเฎาะฮาก และ อิบนุ เซด ได้กล่าวว่า رِكْزًا หมายถึง เสียง[221] อัลฮะซัน และ กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ท่านเห็นด้วยตาหรือได้ยินเสียงใดๆ บ้างไหม?[222] คำว่า الرِّكْزُ ในภาษาอาหรับหมายถึง เสียงที่แผ่วเบา

จบการอรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ มัรฺยัม

มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ

221. อัฏฏอบารี18/265

222. อัฏฏอบารี 18/265

تفسير سورة طه

อรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ ฏอฮา

ซึ่งเป็นซูเราะฮฺมักกียะฮฺ

سورة طه

ซูเราะฮฺ ฏอฮา

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ ﴿٢﴾ إِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٣﴾ تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى ﴿٤﴾ الرَّحْمَٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ ﴿٦﴾ وَإِن تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ﴿٨﴾

1. ฏอฮา
2. เรามิได้ให้อัลกุรอานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้าลำบาก
3. เว้นแต่เป็นการตักเตือนแก่ผู้ที่ยำเกรง
4. เป็นการประทานลงมาจากพระผู้สร้างแผ่นดินและชั้นฟ้าทั้งหลายอันสูงส่ง

5. ผู้ทรงกรุณาปรานี ทรงอยู่เหนือบัลลังก์

6. กรรมสิทธิ์ของพระองค์นั้นคือ สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ในระหว่างทั้งสอง และสิ่งที่อยู่ใต้พื้นดิน

7. และหากว่าเจ้ากล่าวเสียงดัง แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ และสิ่งซ่อนเร้น

8. อัลลอฮฺ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากพระองค์ พระองค์นั้นทรงมีพระนามอันสวยงาม

อัลกุรอานเป็นคำตักเตือน และประทานโดยอัลลอฮฺ ﷻ

ได้อธิบายเกี่ยวกับ ฮุรูฟอัลมุก็อฏเฏาะอะฮฺ[1] ไปแล้วในตอนต้นซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ จะไม่อธิบายซ้ำอีก

เกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เรามิได้ให้อัลกุรอานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้าลำบาก** ﴾ นั้น ญุวัยบิร ได้รายงานคำอธิบายจากอัฎเฎาะฮากว่า หลังจากที่อัลลอฮฺประทานอัลกุรอานลงมายังท่านรอซูล ﷺ ท่านและบรรดาเศาะฮาบะฮฺก็ได้ยืนหยัดปฏิบัติตามอัลกุรอาน บรรดามุชริกีนชาวกุเรชจึงกล่าวเชิงเย้ยหยันว่า อัลกุรอานนี้ถูกส่งลงมาแก่มุฮัมมัดเพื่อให้เขาลำบาก อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺ ﴿ **ฏอฮา เรามิได้ให้อัลกุรอานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้าลำบาก เว้นแต่เป็นการตักเตือนแก่ผู้ที่ยำเกรง** ﴾ ลงมา[2]

กล่าวคือ ข้อเท็จจริงมิได้เป็นดังที่ผู้คนเหล่านั้นกล่าวอ้างโดยปราศจากความถูกต้อง เพราะแท้ที่จริงแล้วบุคคลที่อัลลอฮฺประทานความรู้ให้แก่เขา พระองค์ย่อมประสงค์ที่จะให้เขาได้รับสิ่งดีๆ ดังที่มีรายงานบันทึกในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จากมุอาวิยะฮฺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ »

"บุคคลใดที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ให้เขาได้รับสิ่งที่ดี พระองค์จะให้เขามีความเข้าใจในเรื่องศาสนา"[3]

---

1. ในซูเราะฮฺนี้ คือ คำว่า طه ดูคำอธิบายเพิ่มในตอนต้นซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ และอัลฮิจญ์รฺ - *ผู้แปล*
2. อัลกุรฏุบี 11/127
3. ฟัตฮุลบารี 1/197 และมุสลิม 2/719

มุญาฮิด กล่าวว่า พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เรามิได้ให้อัลกุรอานลงมาแก่เจ้าเพื่อให้เจ้าลำบาก** ﴿ นั้น คล้ายกับอายะฮฺ

﴾ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ﴿

"ดังนั้น พวกเจ้าจงอ่านตามสะดวกจากอัลกุรอานเถิด"[4]

ทั้งนี้ บรรดาเศาะฮาบะฮฺเคยใช้เชือกรั้งอกของพวกเขาไว้ขณะละหมาด[5]

กอตาดะฮฺ กล่าวถึงอายะฮฺ ﴾ **เรามิได้ให้อัลกุรอานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้าลำบาก** ﴿ ว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พระองค์มิได้ทรงทำให้อัลกุรอานเป็นความยากลำบาก แต่พระองค์ทรงให้อัลกุรอานเป็นความเมตตา แสงรัศมี และทางนำไปสู่สวรรค์ต่างหาก[6]

﴾ **เว้นแต่เป็นการตักเตือนแก่ผู้ที่ยำเกรง** ﴿ กล่าวคือ อัลลอฮฺ ﷻ ประทานคัมภีร์ และแต่งตั้งศาสนทูต ด้วยความเมตตาของพระองค์ที่มีต่อบ่าว เพื่อให้ผู้คนได้รับการตักเตือนและได้ประโยชน์จากสิ่งที่ได้รับฟังจากอัลกุรอาน ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่แจกแจงอธิบายสิ่งที่อัลลอฮฺทรงอนุมัติและสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม

﴾ **เป็นการประทานลงมาจากพระผู้สร้างแผ่นดินและชั้นฟ้าทั้งหลายอันสูงส่ง** ﴿ หมายถึง โอ้ มุฮัมมัด อัลกุรอานที่เจ้าได้รับนี้มาจากพระผู้อภิบาลของเจ้า ผู้ซึ่งเป็นพระเจ้าของสรรพสิ่งทั้งหลาย ผู้ทรงมีอำนาจที่จะทำสิ่งใดก็ได้ที่พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์เป็นผู้สร้างแผ่นดินซึ่งอยู่ในที่ต่ำและประกอบไปด้วยสิ่งต่างๆ ที่หนาแน่น และเป็นผู้สร้างชั้นฟ้าอันยิ่งใหญ่ซึ่งอยู่ในที่สูงและมีความเบาบาง

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ผู้ทรงกรุณาปรานี ทรงอยู่เหนือบัลลังก์** ﴿ ได้อธิบายอย่างละเอียดไปแล้วในซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ จึงไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวซ้ำอีก ทั้งนี้ แนวทางที่ปลอดภัยที่สุดเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือแนวทางของสะลัฟ[7] นั่นคือ การเชื่อตามสิ่งที่ปรากฏในอัลกุรอานและซุนนะฮฺ โดยไม่ระบุเจาะจงว่า (คุณลักษณะของพระองค์) มีรายละเอียดเป็นอย่างไร ไม่ปฏิเสธความหมายของตัวบทหรือบิดเบือนความหมายเป็นอื่น และไม่เปรียบเทียบว่าคุณลักษณะของพระองค์เหมือนหรือคล้ายสิ่งใด

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **กรรมสิทธิ์ของพระองค์นั้นคือ สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ในระหว่างทั้งสอง และสิ่งที่อยู่ใต้พื้นดิน** ﴿ กล่าวคือ

---

4. ซูเราะฮฺ อัลมุซซัมมิล อายะฮฺที่ 20
5. อัฏฏอบารี 18/269
6. อัฏฏอบารี 18/269
7. บรรพชนยุคแรกของอิสลาม - *ผู้แปล*

ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ และอยู่ในการควบคุมบริหารตามพระประสงค์และการตัดสินของพระองค์ พระองค์คือผู้สร้างสรรพสิ่ง พระองค์ทรงมีอำนาจปกครอง และเป็นพระผู้เป็นเจ้า ไม่มีพระเจ้าหรือพระผู้อภิบาลอื่นใดนอกจากพระองค์

มุฮัมมัด บิน กะอับ กล่าวว่า พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และสิ่งที่อยู่ใต้พื้นดิน** ﴾ นั้น หมายถึง สิ่งที่อยู่ใต้พื้นดินชั้นที่เจ็ด[8]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และหากว่าเจ้ากล่าวเสียงดัง แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ และสิ่งซ่อนเร้น** ﴾ หมายถึง ผู้ที่ประทานอัลกุรอานนี้ลงมานั้น คือผู้ที่สร้างแผ่นดินและชั้นฟ้าอันสูงตระหง่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ และสิ่งซ่อนเร้น คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ผู้ที่ประทานอัลกุรอานลงมานั้น คือผู้ที่ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับในชั้นฟ้าและแผ่นดิน แท้จริง พระองค์ทรงเป็นผู้ที่อภัยและเมตตาเสมอ"[9]

อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ เล่าจากอิบนุ อับบาส ว่า พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **อัลลอฮฺทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ และสิ่งซ่อนเร้น** ﴾ นั้น السِّرُّ (สิ่งเร้นลับ) ในที่นี้ หมายถึง สิ่งที่ลูกหลานอาดัมปกปิดไว้ในใจ ส่วน أَخْفَى (สิ่งซ่อนเร้น) หมายถึง สิ่งที่ลูกหลานอาดัมไม่รู้ว่าตนเองได้กระทำไป โดยอัลลอฮฺทรงรู้ถึงสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด ทั้งนี้ความรู้ของพระองค์เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วและสิ่งที่ยังไม่เกิดนั้นไม่แตกต่างกัน และทรงรู้รายละเอียดดังกล่าวเกี่ยวกับสรรพสิ่งทั้งมวลในเวลาเดียวกัน ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ مَّا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ ﴾

"การสร้างพวกเจ้า และการทำให้พวกเจ้าฟื้นคืนชีพนั้น มิใช่อื่นใดนอกจากเสมือนชีวิตเดียว"[10]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **อัลลอฮฺ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากพระองค์ พระองค์นั้นทรงมีพระนามอันสวยงาม** ﴾ หมายถึง ผู้ที่ประทานอัลกุรอานลงมายังเจ้านั้น คือ อัลลอฮฺ ﷻ ผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากพระองค์ พระองค์ทรงมีพระนามอันวิจิตร และคุณลักษณะที่สูงส่ง

8. อัฏฏอบารี 18/271
9. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 6
10. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 28, อัฏฏอบารี 18/272

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿٩﴾ إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾

9. และเรื่องราวของมูซาได้มีมาถึงเจ้าบ้างไหม

10. เมื่อเขาเห็นไฟ เขาจึงกล่าวแก่ครอบครัวของเขาว่า พวกท่านจงหยุดอยู่ที่นี่ เพราะฉันเห็นไฟ บางทีฉันจะนำคบเพลิงจากที่นั่นมาให้พวกท่าน หรือฉันอาจจะพบผู้นำทางที่กองไฟนั้น

เรื่องราวเกี่ยวกับการแต่งตั้งมูซา ﷺ เป็นศาสนทูต

ณ จุดนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเริ่มกล่าวถึงเรื่องราวของมูซา และเล่าว่าการประทานวะฮีย์แก่เขานั้นมีจุดเริ่มต้นอย่างไร รวมถึงการที่พระองค์ทรงสนทนากับเขา เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากสิ้นสุดกำหนดเวลาที่มูซาได้ตกลงไว้กับผู้เป็นพ่อตาว่าจะอยู่ช่วยเลี้ยงแกะ โดยมูซาได้ออกเดินทางพร้อมกับภรรยาและครอบครัว กล่าวกันว่าเป็นการเดินทางไปอียิปต์ซึ่งมูซาได้จากมานานร่วมสิบปี

ระหว่างการเดินทางในค่ำคืนของฤดูหนาว มูซาหลงทาง เขาจึงหยุดพัก ณ สถานที่แห่งหนึ่งซึ่งอยู่ท่ามกลางภูเขา ในขณะที่อากาศหนาวเหน็บ เมฆปกคลุมมืดมิดบดบังทัศนวิสัย มูซาจึงพยายามจุดไม้ฟืนที่นำมาด้วยเพื่อก่อไฟอย่างที่เคยทำ แต่ทำอย่างไรก็จุดไฟไม่ติด ในระหว่างนั้นเอง มูซาก็สังเกตเห็นแสงไฟปรากฏขึ้นทางด้านหนึ่งของภูเขาฏูรฺ ซึ่งอยู่ทางขวามือ เขาจึงบอกข่าวดีแก่ครอบครัวของเขาว่า ﴾ **ฉันเห็นไฟ บางทีฉันจะนำคบเพลิงจากที่นั่นมาให้พวกท่าน** ﴿ คำว่า قبس ในที่นี้ หมายถึง คบเพลิง ในอีกอายะฮฺหนึ่งระบุว่า

﴾ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿

"หรือเอาดุ้นไฟมา เพื่อที่พวกท่านจะได้อบอุ่นขึ้น"[11]

คำว่า جَذْوَةٍ หมายถึง ท่อนฟืนที่มีไฟติดอยู่ ซึ่งการที่อายะฮฺนี้ระบุว่า "เพื่อที่พวกท่านจะได้อบอุ่นขึ้น" นั้น แสดงว่าขณะนั้นอากาศหนาวเย็น

11. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 29

คำพูดของมูซา ﷺ ที่ว่า ﴾ บางทีฉันจะนำคบเพลิงจากที่นั่นมาให้พวกท่าน ﴿ แสดงให้เห็นว่า พวกเขาอยู่ในความมืด ส่วนคำพูดที่ว่า ﴾ หรือฉันอาจจะพบผู้นำทางที่กองไฟนั้น ﴿ ทำให้เข้าใจได้ว่าเขากำลังหลงทาง ดังที่อัษเษารี รายงานจากอบูสะอีด อัลอะอุวัร ซึ่งรายงานจากอิกริมะฮฺ เล่าว่า อิบนุ อับบาส ได้อธิบายอายะฮฺส่วนนี้ว่า หมายถึง ฉันอาจจะพบกับผู้ที่สามารถนำทางแก่ฉันได้ ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นฤดูหนาว และพวกเขาก็กำลังหลงทาง เมื่อมูซาเห็นไฟ จึงกล่าวว่า หากฉันไม่พบผู้ที่สามารถนำทางได้ อย่างน้อยก็ยังได้นำไฟมาก่อฟืน[12]

﴿ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَىٰ ﴿١١﴾ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾ وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَن لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾ ﴾

11. ครั้นเมื่อเขามาถึงกองไฟนั้น มีเสียงเรียกขึ้นว่า มูซาเอ๋ย
12. แท้จริง ข้าคือพระเจ้าของเจ้า จงถอดรองเท้าทั้งสองข้างของเจ้าออก แท้จริง เจ้ากำลังอยู่ ณ หุบเขาอันศักดิ์สิทธิ์ (มีชื่อว่า) ฏุวา
13. และข้าได้เลือกเจ้า ฉะนั้น จงตั้งใจฟังสิ่งที่ถูกวะฮีย์
14. แท้จริง ข้าคืออัลลอฮฺ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากข้า ดังนั้น เจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า และจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาด เพื่อระลึกถึงข้า
15. แท้จริง วันอวสานของโลกนั้นกำลังมาถึง ข้าแทบจะปกปิดมันไว้เพื่อทุกชีวิตจะถูกตอบแทนตามที่มันได้แสวงหาไว้
16. ดังนั้น ผู้ที่ไม่ศรัทธาต่อมัน จะต้องไม่ทำให้เจ้าเหินห่างจากมัน และปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของเขา แล้วเจ้าจะพินาศ

12. อัฏฏอบารี 18/277

วะฮีย์แรกที่มูซา ﷺ ได้รับ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ครั้นเมื่อเขามาถึงกองไฟนั้น มีเสียงเรียกขึ้นว่า มูซาเอ๋ย** ﴾ ในอีกอายะฮฺหนึ่ง พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِن شَاطِئِ الْوَادِي الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ ﴾

"เมื่อเขามาที่ไฟ ได้มีเสียงเรียกจากริมที่ลุ่มทางด้านขวา ในสถานที่ที่มีความจำเริญ ณ ต้นไม้ ว่า มูซาเอ๋ย แท้จริง ข้าคืออัลลอฮฺ"[13]

แต่ในจุดนี้ พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง ข้าคือพระเจ้าของเจ้า** ﴾ หมายถึง ผู้ที่กำลังสนทนาพูดคุยกับเจ้าอยู่นี้ คือ พระเจ้าของเจ้า ﴿ **จงถอดรองเท้าทั้งสองข้างของเจ้าออก** ﴾ อะลี บิน อบีฏอลิบ, อบูซัรฺ, อบูอัยยูบ และชาวสลัฟจำนวนหนึ่งระบุว่า รองเท้าคู่นั้นทำมาจากหนังลาที่มิได้ผ่านการเชือดตามบทบัญญัติ บางทัศนะระบุว่า ที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาให้มูซาถอดรองเท้านั้นก็เพื่อให้เกียรติสถานที่[14]

เกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า طُوًى นั้น อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ เล่าว่า อิบนุ อับบาส อธิบายว่าคำดังกล่าวเป็นชื่อของหุบเขาแห่งนั้น[15] และมีรายงานคำอธิบายเดียวกันนี้จากคนอื่น ๆ เช่นเดียวกัน ซึ่งหากเข้าใจตามนี้ คำว่า طُوًى จะอยู่ในตำแหน่งของคำที่มาขยายความคำก่อนหน้า (عَطف بيان)

บางทัศนะระบุว่า طُوًى เป็นคำสั่งใช้ให้มูซาเข้าสู่สถานที่ดังกล่าวด้วยเท้าเปล่า

บางท่านอธิบายว่า คำว่า طُوًى เป็นการสื่อว่าหุบเขาแห่งนั้นได้รับเกียรติสองครั้ง และได้รับความจำเริญซ้ำแล้วซ้ำเล่า

ที่ถูกต้องมากกว่า คือ ทัศนะแรก ซึ่งอายะฮฺนี้คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴾

"ขณะที่พระเจ้าของเขาทรงเรียกเขาที่หุบเขาฏุวาอันบริสุทธิ์"[16]

---

13. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 30
14. อัฏฏอบารี 18/278
15. อัฏฏอบารี 18/281
16. ซูเราะฮฺ อันนาซิอาต อายะฮฺที่ 16

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ และข้าได้เลือกเจ้า ﴿ นั้น คล้ายกับอายะฮฺที่ว่า

﴾ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلَامِي ﴿

"แท้จริง ข้าได้เลือกเจ้าให้เหนือกว่ามนุษย์ทั้งหลาย เนื่องด้วยบรรดาสาส์นของข้า และด้วยถ้อยคำของข้า"[17]

หมายถึง พระองค์ทรงเลือกมูซาให้มีเกียรติเหนือมนุษย์ทุกคนที่มีชีวิตอยู่ในยุคของเขา ทั้งนี้ กล่าวกันว่า อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสกับมูซาว่า โอ้ มูซา เจ้ารู้หรือไม่ว่า เหตุใดจึงมีเพียงเจ้าที่ได้รับโอกาสให้สนทนากับข้า? มูซาตอบว่า ไม่ทราบ พระองค์จึงตรัสว่า เป็นเพราะไม่มีผู้ใดนอบน้อมถ่อมตนต่อข้าเท่าเจ้า

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ฉะนั้น จงตั้งใจฟังสิ่งที่ถูกวะฮีย์** ﴿ หมายถึง เวลานี้ จงฟังสิ่งที่ข้าจะพูดและให้วะฮีย์แก่เจ้า ﴾ **แท้จริง ข้าคืออัลลอฮฺ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากข้า** ﴿ นี่เป็นหน้าที่ (วาญิบ) สำคัญที่สุดของมนุษย์ นั่นคือการที่พวกเขาต้องรู้ว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด ﴾ **ที่คู่ควรแก่การเคารพ** ﴿ นอกจากอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีๆ ใด เคียงคู่พระองค์

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น เจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า** ﴿ หมายถึง จงเชื่อว่าผู้เป็นพระเจ้ามีเพียงข้าเท่านั้น และจงปฏิบัติสิ่งที่เป็นการเคารพภักดีต่อข้า โดยไม่นำสิ่งใดมาเป็นภาคี

﴾ **และจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาด เพื่อระลึกถึงข้า** ﴿ บางทัศนะระบุว่า หมายถึง จงละหมาดเพื่อที่เจ้าจะได้ระลึกถึงข้า บางทัศนะอธิบายว่า หมายถึง จงละหมาด เมื่อเจ้าระลึกถึงข้า ซึ่งทัศนะที่สองนี้ มีหลักฐานที่มาสนับสนุนคือ ฮะดีษที่บันทึกโดยอิมามอะหฺมัด จากอนัส เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِذَا رَقَدَ أَحَدُكُمْ عَنِ الصَّلَاةِ، أَوْ غَفَلَ عَنْهَا، فَلْيُصَلِّهَا إِذَا ذَكَرَهَا، فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي »

"หากคนหนึ่งคนใดในหมู่ท่านเผลอหลับไปโดยมิได้ละหมาด หรือลืมละหมาด ก็ให้เขาละหมาดทันทีที่นึกขึ้นได้ เพราะแท้จริงแล้วอัลลอฮฺตรัสว่า 'และจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาด เมื่อระลึกถึงข้า' "[18]

---

17. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 144

18. อะหฺมัด 3/84

นอกจากนี้ก็ยังมีฮะดีษที่มีบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จากอนัส เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ نَامَ عَنْ صَلَاةٍ أَوْ نَسِيَهَا فَكَفَّارَتُهَا أَنْ يُصَلِّيَهَا إِذَا ذَكَرَهَا، لَا كَفَّارَةَ لَهَا إِلَّا ذلكَ »

"ผู้ใดหลับไปโดยมิได้ละหมาด หรือลืมละหมาด ข้อชดใช้สำหรับความผิดดังกล่าว คือ ให้เขาละหมาดทันทีที่นึกขึ้นได้ ไม่มีข้อชดใช้อื่นใดสำหรับความผิดดังกล่าวนอกเหนือจากนั้น"[19]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง วันอวสานของโลกนั้นกำลังมาถึง** ﴾ หมายถึง จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ أَكَادُ أُخفِيهَا **"ข้าแทบจะปกปิดมันไว้"** ﴾ อัฎเฎาะฮาก รายงานว่า อิบนุ อับบาส อ่านอายะฮฺส่วนนี้ว่า ﴿ أَكَادُ أُخْفِيهَا مِنْ نَفْسِي **"ข้าแทบจะปกปิดมันไว้แม้แต่สำหรับตัวข้าเอง"** ﴾[20] พร้อมอธิบายว่า เนื่องจากกำหนดวันกิยามะฮฺนั้น ไม่เคยเป็นสิ่งที่เร้นลับสำหรับอัลลอฮฺ[21]

อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า **أَكَادُ أُخْفِيهَا** หมายถึง ข้าจะไม่ให้ผู้ใดนอกจากข้าล่วงรู้กำหนดวันกิยามะฮฺ[22]

ในอีกอายะฮฺหนึ่ง อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لاَ تَأْتِيكُمْ إِلاَّ بَغْتَةً ﴾

"มันหนักอึ้งอยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน มันจะไม่มายังพวกเจ้านอกจากโดยกะทันหัน"[23]

กล่าวคือ ความรู้เกี่ยวกับกำหนดวันกิยามะฮฺนั้น เป็นสิ่งที่เกินกว่าผู้ซึ่งอยู่ในชั้นฟ้าและแผ่นดินจะรับรู้ได้

---

19. ฟัตฮุลบารี 2/84 และมุสลิม 1/477
20. ฟัตฮุลเกาะดีรฺ 3/361 อัฎเฎาะฮาก มิได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส โดยตรง
21. อัดดุรรุลมันษูรฺ 5/563
22. อัฏฏอบารี 18/285
23. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 187

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เพื่อทุกชีวิตจะถูกตอบแทนตามที่มันได้แสวงหาไว้** ﴾ หมายถึง ข้าจะให้วันกิยามะฮฺเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เพื่อที่ข้าจะได้ตอบแทนทุกๆ การงาน โดยพระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝٧ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝٨ ﴾

"ดังนั้น ผู้ใดกระทำความดีหนักเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน ⑦ และผู้ใดกระทำความชั่วหนักเท่าละอองธุลีเขาก็จะเห็นมัน ⑧"[24]

และตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾

"แท้จริง พวกเจ้านั้นจะถูกตอบแทนตามที่พวกเจ้าได้กระทำไว้เท่านั้น"[25]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังนั้น ผู้ที่ไม่ศรัทธาต่อมัน จะต้องไม่ทำให้เจ้าเหินห่างจากมัน และปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของเขา แล้วเจ้าจะพินาศ** ﴾ คำชี้แนะนี้ครอบคลุมผู้ศรัทธาทุกคน ความหมายคือ พวกเจ้าอย่าตามแนวทางของผู้ที่ปฏิเสธวันสิ้นโลก หลงใหลไปกับความสุขในโลกดุนยา ฝ่าฝืนพระผู้อภิบาล และจมปลักอยู่กับอารมณ์ใฝ่ต่ำ ซึ่งหากผู้ใดเป็นเช่นคนเหล่านั้น ก็ถือว่าเป็นผู้ที่ล้มเหลวและขาดทุนโดยแน่แท้ พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า فَتَرْدَىٰ หมายถึง แล้วเจ้าจะพินาศและประสบกับหายนะ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ ﴾

"และทรัพย์สมบัติของเขาจะไม่อำนวยประโยชน์แก่เขา เมื่อเขาตกลงไป (ในเหวนรก)"[26]

﴿ وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَىٰ ۝١٧ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ۝١٨ قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَىٰ ۝١٩

24. ซูเราะฮฺ อัซซัลซะละฮฺ อายะฮฺที่ 7-8

25. ซูเราะฮฺ อัฏฏูร อายะฮฺที่ 52

26. ซูเราะฮฺ อัลลัยลฺ อายะฮฺที่ 11

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾

17. และอะไรที่อยู่ในมือขวาของเจ้าเล่า โอ้ มูซา

18. เขากล่าวว่า มันคือไม้เท้าของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ใช้มันสำหรับยัน และข้าพระองค์ใช้มันตีบนพุ่มไม้เพื่อเป็นอาหารสำหรับแกะของข้าพระองค์ และข้าพระองค์ใช้มันในประโยชน์อื่น ๆ อีก

19. พระองค์ตรัสว่า จงโยนมันไปสิ มูซาเอ๋ย

20. เขาจึงโยนมันลงไป แล้วมันก็ได้กลายเป็นงูเลื้อย

21. พระองค์ตรัสว่า จงจับมันขึ้นมาและอย่ากลัว เราจะให้มันกลับมาเป็นไม้เท้าตามสภาพก่อนของมัน

ไม้เท้าของมูซา ﷺ กลายเป็นงู

นี่เป็นสัญญาณหนึ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานแก่มูซา ﷺ เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์มาก และต่างจากกฏธรรมชาติทั่วไป อันเป็นการบ่งบอกว่าไม่มีผู้ใดบันดาลให้สิ่งนี้เกิดขึ้นได้เว้นแต่อัลลอฮฺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่เกรียงไกร และผู้ที่นำมาแสดงให้เห็นก็ต้องเป็นศาสนทูตที่ได้รับการส่งมาจากพระองค์อย่างแน่นอน

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และอะไรที่อยู่ในมือขวาของเจ้าเล่า โอ้ มูซา** ﴾ นักอรรถาธิบายอัลกุรอานบางคนกล่าวว่า พระองค์ตรัสเช่นนั้นก็เพื่อทักทายให้มูซารู้สึกผ่อนคลาย ในขณะที่บางคนอธิบายว่า พระองค์ตรัสถามเช่นนั้น เพื่อนำไปสู่สิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ กล่าวคือ ไม้เท้าอันนี้ที่อยู่ในมือขวาของเจ้า และเจ้าก็รู้จักมันดี ขณะนี้เจ้าจะได้เห็นว่า เราจะทำอย่างไรกับมัน ทั้งนี้ ประโยคคำถามในอายะฮฺนี้ เป็นคำถามที่ประสงค์ให้ผู้ถูกถามยอมรับในสิ่งที่ถาม

﴿ **เขากล่าวว่า มันคือไม้เท้าของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ใช้มันสำหรับยัน** ﴾ หมายถึง ข้าพระองค์ใช้ไม้เท้าอันนี้ยันขณะเดิน ﴿ **และข้าพระองค์ใช้มันตีบนพุ่มไม้เพื่อเป็นอาหารสำหรับแกะของข้าพระองค์** ﴾ หมายถึง ข้าพระองค์ใช้มันตีต้นไม้ เพื่อให้ใบมันร่วง แล้วนำไปเป็นอาหารสำหรับแกะของข้าพระองค์

อับดุรเราะหฺมาน บิน อัลกอซิม รายงานจากอิมามมาลิก ว่า คำว่า الهَشُّ หมายถึง การนำไม้เท้าวางพาดกิ่งบนต้นไม้ แล้วกระตุกไปมาเพื่อให้ใบหรือผลของมันร่วงหล่นลงมา โดยที่ไม่ทำให้กิ่งไม้หัก และไม่ตัดมันเสียทีเดียว นี่คือความหมายของคำคำนี้[27] มัยมูน บิน มิฮฺรอน ก็อธิบายไว้เช่นนี้

﴾ **และข้าพระองค์ใช้มันในประโยชน์อื่น ๆ อีก** ﴿ หมายถึง ยังมีประโยชน์และการใช้งานอื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาเกี่ยวกับเรื่องนี้ บางคนพยายามยกตัวอย่างประโยชน์ที่ไม่ได้รับการกล่าวถึงเหล่านั้น

﴾ **พระองค์ตรัสว่า จงโยนมันไปสิ มูซาเอ๋ย** ﴿ หมายถึง ไม้เท้าอันนี้ที่อยู่ในมือเจ้าจงโยนมันไป ﴾ **เขาจึงโยนมันลงไป แล้วมันก็ได้กลายเป็นงูเลื้อย** ﴿ กล่าวคือ ไม้เท้าดังกล่าวได้กลายเป็นงูใหญ่ยาวในบัดดล มันเคลื่อนไหวรวดเร็วราวกับงูเล็กที่เลื้อยไปมาด้วยความคล่องแคล่ว อันเป็นการบ่งบอกว่างูตัวดังกล่าวทั้งขนาดใหญ่มหึมา และเคลื่อนไหวรวดเร็ว

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เราจะให้มันกลับมาเป็นไม้เท้าตามสภาพก่อนของมัน** ﴿ หมายถึง เราจะให้มันกลับไปสภาพเดิมที่เจ้าเคยรู้จักก่อนหน้านี้

وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ﴿٢٣﴾ اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَل لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾ اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

22. และจงเอามือของเจ้าซุกเข้าไปใต้รักแร้ แล้วเอามันออกมา มันจะมีสภาพขาวประกาย ปราศจากอันตรายใด ๆ มันเป็นอีกสัญญาณหนึ่ง

27. อัดดุรรุลมันษูรฺ 5/564

23. เพื่อเราจะให้เจ้าได้เห็นบางส่วนจากสัญญาณทั้งหลายอันยิ่งใหญ่ของเรา

24. จงไปหาฟิรฺเอาน์ เพราะเขาได้ละเมิดฝ่าฝืน

25. เขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดเปิดอกของข้าพระองค์ ให้แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด

26. และทรงโปรดทำให้การงานของข้าพระองค์ ง่ายดายแก่ข้าพระองค์ด้วย

27. และทรงโปรดแก้ปมจากลิ้นของข้าพระองค์ด้วย

28. เพื่อให้พวกเขาเข้าใจคำพูดของข้าพระองค์

29. และทรงโปรดให้คนในครอบครัวของข้าพระองค์ เป็นผู้ช่วยเหลือข้าพระองค์ด้วย

30. ฮารูนพี่ชายของข้าพระองค์

31. ได้โปรดให้เขาเพิ่มความเข้มแข็งแก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด

32. และให้เขามีส่วนร่วมในกิจการของข้าพระองค์ด้วย

33. เพื่อเราจักได้ถวายการแซ่ซ้องสดุดีต่อพระองค์อย่างมากมาย

34. และเราจักได้ระลึกถึงพระองค์อย่างมากมาย

35. แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงเห็นเรา

มือของมูซา ﷺ ขาวประกายโดยปราศจากอันตราย

นี่เป็นสัญญาณข้อที่สองสำหรับมูซา ﷺ ซึ่งก็คือการที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาให้เขาเอามือซุกเข้าไปในคอเสื้อ ดังที่พระองค์ตรัสอย่างชัดเจนในอีกอายะฮฺหนึ่ง ส่วนในอายะฮฺนี้พระองค์ทรงบรรยายว่า

﴿ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ ﴾

"และจงเอามือของเจ้าซุกเข้าไปใต้รักแร้"

และในอีกจุดหนึ่ง พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ﴾

"และจงเอามือแนบตัวเจ้าไว้เพื่อให้คลายความตกใจ ดังนั้น นั่นคือหลักฐานทั้งสองจากพระเจ้าของเจ้าไปยังฟิรฺเอาน์และบุคคลชั้นหัวหน้าของเขา"[28]

มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง จงเอาฝ่ามือของเจ้าสอดเข้าใต้ต้นแขน[29]

ทั้งนี้ หลังจากที่มูซา عليه السلام นำมือซุกเข้าในคอเสื้อแล้วชักออก ปรากฏว่ามือนั้นเป็นประกายประดุจแสงสว่างของดวงจันทร์

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แล้วเอามันออกมา มันจะมีสภาพขาวประกายปราศจากอันตรายใด ๆ** ﴾ หมายถึง โดยมิได้เป็นโรคเรื้อน หรืออันตรายใดๆ และมิใช่สิ่งที่น่ารังเกียจ ดังคำอธิบายของอิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, เกาะตาดะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก, อัสสุดดีย์ และคนอื่นๆ[30]

อัลฮะซัน อัลบัศรี กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ มูซานำมือออกมาในสภาพที่ประหนึ่งเป็นโคมไฟส่องสว่าง เขาจึงรู้ในทันทีว่าตนเองได้พบกับพระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่เกรียงไกร[31] ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **เพื่อเราจะให้เจ้าได้เห็นบางส่วนจากสัญญาณทั้งหลายอันยิ่งใหญ่ของเรา** ﴾

คำบัญชาให้มูซาไปเชิญชวนฟิรฺเอาน์

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **จงไปหาฟิรฺเอาน์ เพราะเขาได้ละเมิดฝ่าฝืน** ﴾ หมายถึง จงไปหาฟิรฺเอาน์กษัตริย์อียิปต์ ผู้ซึ่งเจ้าเคยหนีเขาออกมา แล้วก็จงเชิญชวนให้เขาเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ เทียบเท่าพระองค์ อีกทั้งจงกำชับให้เขาทำดีต่อลูกหลานอิสรออีล ไม่กระทำทารุณกรรมต่อพวกเขา เพราะแท้จริงแล้วฟิรฺเอาน์นั้นหยิ่งยโสและอธรรมยิ่งนัก และยังเป็นผู้ที่หลงใหลไปกับชีวิตในดุนยา จนลืมพระเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่เหนือสิ่งใดๆ ทั้งปวง

28. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 32
29. อัฏฏอบารี 18/297
30. อัฏฏอบารี 18/297-298
31. อัฏฏอบารี 18/298

ดุอาอฺของมูซา ﷺ

﴾ เขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดเปิดอกของข้าพระองค์ ให้แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด และทรงโปรดทำให้การงานของข้าพระองค์ ง่ายดายแก่ข้าพระองค์ด้วย ﴿ นี่เป็นคำวิงวอนจากมูซา ﷺ ที่ขอให้พระผู้อภิบาลเปิดอกเขาให้รับสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการที่พระองค์ทรงแต่งตั้งเขา ทั้งนี้ เนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาให้มูซาปฏิบัติภารกิจที่ยากแสนสาหัส ด้วยการให้เขาไปหากษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดบนหน้าแผ่นดินในขณะนั้น และยังเป็นกษัตริย์ที่โอหังและแสดงการปฏิเสธศรัทธามากที่สุด มีเหล่าทหารจำนวนมากที่สุด ปกครองมายาวนานที่สุด อีกทั้งยังอธรรมโหดร้ายไม่มีผู้ใดเกิน ฟิรฺเอาน์ผู้นี้ถึงขนาดกล่าวอ้างว่าตนเองไม่รู้จักอัลลอฮฺ และไม่รู้ว่าประชาชนของเขามีพระเจ้าอื่นใดนอกจากตัวเขาเอง

ทั้งนี้ มูซาเคยพำนักอยู่ในวังของฟิรฺเอาน์ช่วงเวลาหนึ่งตั้งแต่ยังเป็นทารก เคยนอนบนเตียงในห้องนอนของฟิรฺเอาน์เสียด้วยซ้ำ ในภายหลัง เกิดเหตุการณ์ที่มูซาทำให้ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นประชาชนใต้ปกครองของฟิรฺเอาน์ตาย มูซาจึงกลัวว่าพวกเขาจะฆ่าตน จึงได้หลบหนีไปตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา แต่แม้เรื่องราวจะเป็นดังที่กล่าวมา อัลลอฮฺกลับทรงแต่งตั้งมูซาเป็นศาสนทูตไปเชิญชวนกลุ่มคนเหล่านั้นสู่พระองค์ และขอให้พวกเขาเคารพภักดีต่อพระองค์เพียงผู้เดียว ด้วยเหตุนี้ มูซา ﷺ จึงกล่าวว่า **﴾ ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดเปิดอกของข้าพระองค์ ให้แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด และทรงโปรดทำให้การงานของข้าพระองค์ ง่ายดายแก่ข้าพระองค์ด้วย ﴿** กล่าวคือ หากพระองค์ไม่ทรงเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนข้าพระองค์แล้วไซร้ ข้าพระองค์ก็คงไม่มีพลังอำนาจใด ๆ ที่จะปฏิบัติภารกิจดังกล่าวอย่างแน่นอน

﴾ และทรงโปรดแก้ปมจากลิ้นของข้าพระองค์ด้วย เพื่อให้พวกเขาเข้าใจคำพูดของข้าพระองค์ ﴿ ทั้งนี้ มูซามีปัญหาการพูดไม่ชัด เนื่องจากครั้งหนึ่งมีผู้นำอินทผลัมมาให้พร้อมกับถ่านไฟที่กำลังคุ แล้วมูซาก็หยิบถ่านนั้นขึ้นมาวางบนลิ้น ในที่นี้มูซามิได้ขอให้อัลลอฮฺทรงรักษาให้เขาหายจากอาการดังกล่าวโดยสิ้นเชิง เขาเพียงแต่ขอให้สามารถสื่อสารรู้เรื่อง และให้พวกเขาเข้าใจสิ่งที่ตนต้องการ ทั้งนี้ หากมูซาขอให้อัลลอฮฺรักษาอาการของเขาให้หายเป็นปลิดทิ้ง พระองค์ก็ย่อมทำได้ แต่บรรดานบีนั้น จะวิงวอนขออัลลอฮฺเฉพาะเท่าที่จำเป็น ด้วยเหตุนี้ จึงยังคงมีร่องรอยของการพูดไม่ชัดให้เห็น ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเล่าถึงคำพูดของฟิรฺเอาน์ว่า

﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿

"ยิ่งกว่านั้น ฉันยังดีกว่าคนนี้ ซึ่งเขาต่ำต้อย และแทบจะพูดจาไม่ชัดถ้อยชัดคำ"[32]

---

32. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 52

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และทรงโปรดให้คนในครอบครัวของข้าพระองค์เป็นผู้ช่วยเหลือข้าพระองค์ด้วย ฮารูนพี่ชายของข้าพระองค์** ﴿ นี่ก็เป็นคำวิงวอนขอของมูซาเช่นกัน เป็นเรื่องของปัจจัยภายนอก นั่นคือ การช่วยเหลือของฮารูนผู้เป็นพี่ชาย อัษเษารี เล่าจากอบูสะอีด เล่าจากอิกริมะฮฺ ระบุว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ในเวลานั้น ฮารูนก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นนบีพร้อมๆ กับมูซา ﷺ [33]

อิบนุ อบีฮาติม รายงานว่า ครั้งหนึ่ง ขณะที่อาอิชะฮฺเดินทางกลับจากอุมเราะฮฺ ระหว่างทางนางได้แวะพัก ณ หมู่บ้านอาหรับชนบท แล้วนางก็ได้ยินชายคนหนึ่งพูดขึ้นมาว่า "รู้ไหมว่าใครเป็นผู้ที่ทำประโยชน์แก่ผู้ที่เป็นพี่น้องของเขามากที่สุดในโลกนี้?" ผู้คนพากันตอบว่าไม่รู้ ชายคนนั้นจึงพูดว่า "ขอสาบานต่ออัลลอฮฺว่าฉันรู้" อาอิชะฮฺจึงคิดในใจว่า "ชายผู้นี้สาบานโดยไม่กล่าวอิสติษนาอ์[34] เขารู้จริงๆ หรือว่าผู้ใดมีประโยชน์ต่อพี่น้องของเขามากที่สุดในโลก?!" แล้วชายคนดังกล่าวก็เฉลยว่า "มูซา เมื่อครั้งที่เขาขอให้พี่ชายของเขาได้เป็นนบีด้วย" อาอิชะฮฺจึงคิดในใจว่า "ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เขาพูดถูกจริงๆ"

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสชื่นชมมูซา ﷺ ว่า

﴿ وَكَانَ عِندَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴾

"และเขาเป็นผู้ควรแก่การคารวะ ณ อัลลอฮฺ"[35]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ได้โปรดให้เขาเพิ่มความเข้มแข็งแก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด** ﴿ มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง เป็นผู้ที่ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งแก่ข้าพระองค์ ﴾ **และให้เขามีส่วนร่วมในกิจการของข้าพระองค์ด้วย** ﴿ ในการให้คำปรึกษา ﴾ **เพื่อเราจักได้ถวายการแซ่ซ้องสดุดีต่อพระองค์อย่างมากมาย และเราจักได้ระลึกถึงพระองค์อย่างมากมาย** ﴿ มุญาฮิด กล่าวว่า บ่าวคนหนึ่งจะยังไม่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ระลึกถึงอัลลอฮฺ อย่างมากมาย จนกว่าเขาจะระลึกถึงพระองค์ตลอด ทั้งในขณะยืน นั่ง หรือเอนตัวนอน[36]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงเห็นเรา** ﴿ หมายถึง ในการที่พระองค์ทรงเลือกและแต่งตั้งให้พวกเราเป็นนบี และมอบภารกิจให้ไปหาฟิรฺเอาน์ผู้เป็นศัตรูของพระองค์ ดังนั้น พวกเราจึงขอสรรเสริญพระองค์สำหรับสิ่งเหล่านั้น

---

33. อัดดุรรุลมันษูร 5/567
34. คือ ไม่กล่าว อินชาอัลลอฮฺ - *ผู้แปล*
35. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺซาบ อายะฮฺที่ 69
36. อัลกุรฏุบี 14/186

﴿ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ ۝٣٦ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ۝٣٧ إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ۝٣٨ أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ۝٣٩ إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ ۝٤٠ ﴾

36. พระองค์ตรัสว่า แน่นอน เราได้ให้ตามคำขอของเจ้าแล้ว โอ้ มูซา

37. และโดยแน่นอน เราได้ให้ความโปรดปรานแก่เจ้ามาครั้งหนึ่งก่อนนี้แล้ว

38. โดยที่เราได้ดลใจให้มารดาของเจ้า ถึงสิ่งที่ถูกดลใจ

39. โดยให้นางวางเขาลงในหีบ แล้วเอาไปปล่อยในแม่น้ำ แล้วแม่น้ำก็ซัดเขาไปติดที่ชายฝั่ง จากนั้น ศัตรูของข้าและศัตรูของเขาก็เก็บเอาเขาไป และข้าก็ได้ให้ความรักจากข้าแก่เจ้า เพื่อเจ้าจะได้รับการเลี้ยงดูภายใต้การดูแลของข้า

40. เมื่อพี่สาวของเจ้าเดินไป เธอได้พูด (กับพวกนั้น) ว่า ฉันจะชี้แนะผู้ที่เลี้ยงดูเขาแก่พวกท่านดีไหม แล้วเราให้เจ้ากลับไปหามารดาของเจ้าเพื่อที่จะได้เป็นที่รื่นรมย์แก่สายตาของนางและไม่เศร้าโศก และเจ้าได้ฆ่าชายคนหนึ่ง แล้วเราได้ช่วยเจ้าให้พ้นจากความหนักใจ และเราได้ทดสอบเจ้าด้วยการทดสอบนานาชนิด แล้วเจ้าได้พำนักอยู่กับชาวมัดยันเป็นเวลาหลายปี ภายหลังเจ้าได้กลับมาตามกำหนด โอ้ มูซา

ข่าวดีเกี่ยวกับการตอบรับดุอาอฺ และการเตือนให้นึกถึงความโปรดปรานครั้งก่อน ๆ

ส่วนนี้เป็นสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบมูซาผู้เป็นรอซูลของพระองค์ ในสิ่งที่เขาวิงวอนขอ และยังเป็นการเตือนให้มูซาระลึกถึงความโปรดปรานอื่นๆ ที่พระองค์ประทานให้ในอดีต นับตั้งแต่เมื่อครั้งที่มารดาของเขายังให้นมเขา ในสภาพที่หวาดระแวงด้วยเกรงว่าฟิรฺเอาน์และบริวารจะฆ่าเขา เนื่องจากมูซาเกิดในปีที่มีบัญชาจากฟิรฺเอาน์ให้สังหารทารกเพศชายทุกคน มารดาของมูซาจึงหาลังมาใบหนึ่ง แล้วอุ้มมูซาซึ่งกำลังดื่มนมจากอกของนางวางลงในลัง และปล่อยให้ลอยไปในแม่น้ำไนล์ โดยนางใช้เชือกผูกติดลังไว้และดึงปลายเชือกไปที่บ้านของนาง ปรากฏว่าอยู่มาวันหนึ่งเชือกดังกล่าวได้หลุดมือไปขณะที่นางกำลังพยายามผูกไว้กับเสา แล้วกระแสน้ำก็พาลังลอยไป นางจึงรู้สึกโศกเศร้าเสียใจและกังวลเป็นอย่างมาก ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงเล่าถึงสภาพของนางไว้ว่า

﴿ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا ﴾

"และจิตใจของมารดาของมูซาได้ว่างเปล่า (เพราะคิดถึงแต่มูซา) นางเกือบจะเปิดเผยเกี่ยวกับเขา หากเรามิได้ทำให้จิตใจของนางมั่นคง"[37]

ลังใบนั้นพามูซาลอยไปในแม่น้ำ แล้วไปหยุดอยู่ที่วังของฟิรฺเอาน์ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ﴾

"ดังนั้น บริวารของฟิรฺเอาน์ได้เก็บเขาขึ้นมา เพื่อให้เขากลายเป็นศัตรู และความเศร้าโศกแก่พวกเขา"[38]

กล่าวคือ สิ่งนี้เกิดขึ้นด้วยการกำหนดของอัลลอฮฺ ﷻ โดยในขณะนั้นพวกเขาฆ่าเด็กทารกเพศชายที่เป็นลูกหลานบนีอิสรออีลทั้งหมด เพราะกลัวว่ามูซาจะถือกำเนิดขึ้นมา แต่ด้วยอำนาจและเดชานุภาพอันเปี่ยมล้นของอัลลอฮฺ พระองค์ทรงประสงค์ให้มูซาได้รับการเลี้ยงดูบนที่นอนของฟิรฺเอาน์ กินดื่มด้วยอาหารของเขา และในขณะเดียวกัน ฟิรฺเอาน์และภรรยาก็ให้ความรักความเอ็นดูแก่มูซา ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **จากนั้น ศัตรูของข้าและศัตรูของเขาก็เก็บเอาเขาไป และข้าก็ได้ให้ความรักจากข้าแก่เจ้า** ﴾ หมายถึง ขณะที่เจ้าอยู่กับศัตรู โดยข้าทำให้เขารักและเอ็นดูเจ้า

---

37. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 10

38. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 8

ในขณะที่ สะละมะฮฺ บิน กุฮัยลฺ อธิบายว่า ﴿ **และข้าก็ได้ให้ความรักจากข้าแก่เจ้า** ﴾ หมายถึง ข้าทำให้ปวงปาวของข้ารักเจ้า[39]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **เพื่อเจ้าจะได้รับการเลี้ยงดูภายใต้การดูแลของข้า** ﴾ อบู อิมรอน อัลเญานี อธิบายว่า หมายถึง เพื่อเจ้าจะได้รับการเลี้ยงดูภายใต้การดูแลของอัลลอฮฺ[40]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เมื่อพี่สาวของเจ้าเดินไป เธอได้พูด (กับพวกนั้น) ว่า ฉันจะชี้แนะผู้ที่เลี้ยงดูเขาแก่พวกท่านดีไหม แล้วเราให้เจ้ากลับไปหามารดาของเจ้า เพื่อที่จะได้เป็นที่รื่นรมย์แก่สายตาของนาง** ﴾ ทั้งนี้ หลังจากที่มูซาได้อยู่ภายใต้การเลี้ยงดูของครอบครัวฟิรฺเอาน์ พวกเขาก็พยายามหาแม่นมมาให้ แต่คนแล้วคนเล่ามูซาก็ไม่ยอมดื่มนม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ ﴾

"และเราได้ให้แม่นมเป็นที่ต้องห้ามแก่เขาก่อน"[41]

เมื่อพี่สาวของมูซารู้ข่าว จึงเข้าไปเสนอว่า

﴿ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰٓ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴾

"(พี่สาวของมูซา) กล่าวว่า ให้ฉันแนะนำครอบครัวหนึ่งแก่พวกท่าน ซึ่งพวกเขาสามารถเลี้ยงดูเขาแทนพวกท่าน และเป็นผู้ให้คำแนะนำอย่างดี"[42]

กล่าวคือ พี่สาวของมูซากล่าวกับพวกเขาว่า ฉันจะแนะนำให้พวกท่านรู้จักแม่นมคนหนึ่งที่รับจ้างให้นม แล้วเธอก็พามูซาไปหาแม่ของเขา โดยมีเหล่าบริวารของฟิรฺเอาน์ติดตามไปด้วย เมื่อผู้เป็นแม่อุ้มมูซาเข้าอก เขาก็ยอมดื่มนมแต่โดยดี พวกฟิรฺเอาน์ดีใจมาก ตกลงจ้างนางเป็นแม่นม ทำให้มารดาของมูซามีความปีติยินดี และสุขสบายในดุนยา และแน่นอนว่าผลตอบแทนในอาคิเราะฮฺนั้นยิ่งใหญ่และมากกว่า

ส่วนในซูเราะฮฺนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แล้วเราให้เจ้ากลับไปหามารดาของเจ้า เพื่อที่จะได้เป็นที่รื่นรมย์แก่สายตาของนางและไม่เศร้าโศก** ﴾ หมายถึง ไม่ให้นางต้องเศร้าโศกเรื่องเจ้า

---

39. อัฏฏอบารี 18/303
40. ฟัตฮุลเกาะดีรฺ 3/367
41. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 12
42. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 12

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเจ้าได้ฆ่าชายคนหนึ่ง** ﴿ ซึ่งเป็นชาวคอปติก ﴾ **แล้วเราได้ช่วยเจ้าให้พ้นจากความหนักใจ** ﴿ จากการที่พรรคพวกของฟิรฺเอาน์มุ่งหมายจะสังหารมูซา ทำให้เขาต้องหลบหนี กระทั่งเดินทางไปถึงแหล่งน้ำของเมืองมัดยัน และได้พบกับชายผู้มีคุณธรรม[43] ซึ่งกล่าวกับเขาว่า

﴿ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾

"ท่านไม่ต้องกลัว ท่านได้หนีพ้นจากหมู่ชนผู้อธรรมแล้ว"[44]

﴿ وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ اذْهَبْ أَنتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ اذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ ﴾

41. และข้าได้เลือกเจ้า สำหรับตัวข้า

42. เจ้าจงไปพร้อมกับพี่ชายของเจ้า พร้อมด้วยสัญญาณทั้งหลายของข้า และเจ้าทั้งสองอย่าเฉื่อยชาในการระลึกถึงข้า

43. เจ้าทั้งสองจงไปหาฟิรฺเอาน์ แท้จริง เขาขยโสโอหังมาก

44. แล้วเจ้าทั้งสองจงพูดกับเขาด้วยคำพูดที่อ่อนโยน บางทีเขาอาจจะระลึกขึ้นมา หรือเกิดความยำเกรงขึ้น

การเลือกมูซา ﷺ และคำบัญชาให้ไปหาฟิรฺเอาน์ เพื่อเชิญชวนเขาด้วยความอ่อนโยนนุ่มนวล

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับมูซา ﷺ ว่า เขาเคยหลบหนีฟิรฺเอาน์และบริวารไปอาศัยอยู่กับชาวมัดยัน ช่วยพ่อตาเลี้ยงแกะ จนกระทั่งสิ้นสุดระยะเวลาที่ทั้งสองได้เคยตกลงกันไว้ หลังจากนั้นมูซาก็ออกเดินทาง ซึ่งเป็นไปตามกำหนดและพระประสงค์ของอัลลอฮฺ โดยมิได้นัดหมายล่วงหน้า

---

43. ผู้ซึ่งต่อมาได้ยกลูกสาวคนหนึ่งให้แต่งงานกับมูซา - *ผู้แปล*

44. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 25

ทั้งนี้ กิจการทั้งมวลดำเนินไปตามพระประสงค์ของอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่เกรียงไกร พระองค์คือผู้อำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ แก่ปวงบ่าวของพระองค์ตามที่ทรงประสงค์ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า **"ภายหลังเจ้าได้กลับมาตามกำหนด โอ้ มูซา"** มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง ในเวลาที่ได้รับการกำหนดแล้ว[45] ในขณะที่อับดุรร็อซซาก เล่าจาก มะอฺมัร ว่า กอตาดะฮฺ อธิบายอายะฮฺ **"ภายหลังเจ้าได้กลับมาตามกำหนด โอ้ มูซา"** ว่า หมายถึง ตามกำหนดของการแต่งตั้งเป็นรอซูลและนบี[46]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และข้าได้เลือกเจ้า สำหรับตัวข้า** ﴿ หมายถึง ข้าได้เลือกเจ้า และแต่งตั้งเจ้าเป็นศาสนทูต ดังที่ข้าประสงค์

อัลบุคอรี บันทึกรายงานเกี่ยวกับการอธิบายอายะฮฺนี้ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« **التَقَى آدَمُ ومُوسَى، فَقَالَ مُوسَى لِآدَمَ: أنْتَ الَّذِي أَشْقَيْتَ النَّاسَ وأَخْرَجْتَهُمْ مِنَ الجَنَّةِ؟ فَقَالَ آدَمُ: وَأَنْتَ الَّذِي اصْطَفَاكَ اللَّهُ بِرِسالَتِهِ، واصْطَفاكَ لِنَفْسِهِ، وأَنْزَلَ عَلَيْكَ التَّوْرَاةَ؟ قَالَ: نَعَمْ، قالَ: فَوَجَدْتَهُ مَكْتُوبًا عَلَيَّ قَبْلَ أنْ يَخْلُقَنِي؟، قَالَ: نَعَمْ، فَحَجَّ آدَمُ مُوسَى** »

"อาดัมและมูซาได้พบกัน แล้วมูซาก็กล่าวกับอาดัมว่า 'ท่านใช่ไหมที่ทำให้มนุษย์เดือดร้อน และทำให้พวกเขาต้องออกจากสวรรค์?' อาดัมจึงถามกลับไปว่า 'ส่วนท่านนั้นเป็นผู้ที่อัลลอฮฺทรงคัดเลือกให้เผยแผ่สาส์นของพระองค์ เป็นผู้ที่ทรงคัดเลือกให้ใกล้ชิดพระองค์ และประทานเตารอตลงมาให้ใช่ไหม?' มูซาตอบว่า 'ใช่' อาดัมจึงกล่าวว่า 'แล้วท่านก็เห็นมิใช่หรือว่า (คัมภีร์เตารอตได้บอกไว้ว่า) เรื่องดังกล่าว (ความผิดของอาดัม) ได้รับการกำหนดไว้แล้ว ตั้งแต่ก่อนที่พระองค์จะทรงสร้างฉันเสียอีก?' มูซาตอบว่า 'ใช่' อาดัมจึงเถียงชนะมูซาด้วยหลักฐาน"[47]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เจ้าจงไปพร้อมกับพี่ชายของเจ้า พร้อมด้วยสัญญาณทั้งหลายของข้า** ﴿ หมายถึง ด้วยหลักฐาน สัญญาณ และสิ่งมหัศจรรย์ต่างๆ ที่ข้าประทานให้ ﴾ **และเจ้าทั้งสองอย่าเฉื่อยชาในการระลึกถึงข้า** ﴿ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ รายงานว่า อิบนุ

---

45. อัฏฏอบารี 8/311

46. อับดุรร็อซซาก 3/17

47. ฟัตฮุลบารี 8/288 และมุสลิม 4/2043, 2044

อับบาส อธิบายว่า เจ้าทั้งสองอย่าเฉื่อยชา[48] ในขณะที่มุญาฮิด รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง เจ้าทั้งสองอย่าหมดแรง กล่าวคือ อย่ารู้สึกอ่อนล้าที่จะระลึกถึงอัลลอฮฺ และจำเป็นจะต้องระลึกถึงพระองค์ขณะเผชิญหน้ากับฟิรฺเอาน์ เพื่อให้การระลึกนั้นเป็นพลังและแรงสนับสนุนช่วยเขาทั้งสองในภารกิจที่ต้องปฏิบัติ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เจ้าทั้งสองจงไปหาฟิรฺเอาน์ แท้จริง เขายโสโอหังมาก** ﴿ หมายถึง ไม่เชื่อฟัง โอหัง อวดดี ท้าทาย และฝ่าฝืนอัลลอฮฺ

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **แล้วเจ้าทั้งสองจงพูดกับเขาด้วยคำพูดที่อ่อนโยน บางทีเขาอาจจะระลึกขึ้นมา หรือเกิดความยำเกรงขึ้น** ﴿ อายะฮฺนี้ให้ข้อคิดที่สำคัญ กล่าวคือ ฟิรฺเอาน์นั้นเป็นผู้ที่ยโสโอหังและอวดดีเป็นที่สุด ในขณะที่มูซาเป็นถึงผู้ที่ได้รับการเลือกเฟ้นโดยอัลลอฮฺ จากบรรดาบ่าวของพระองค์ในเวลานั้น แต่ถึงกระนั้นก็ตาม พระองค์ก็ทรงบัญชาให้เขาสนทนาและเชิญชวนฟิรฺเอาน์ด้วยคำพูดที่อ่อนโยนนุ่มนวล และฟังเข้าใจง่าย ซึ่งจะส่งผลให้สิ่งที่พูดออกมาเข้าถึงความรู้สึกของผู้รับสารได้ดีกว่า ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُم بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴿

"จงเรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าของเจ้าโดยสุขุม และการตักเตือนที่ดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า"[49]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **บางทีเขาอาจจะระลึกขึ้นมา** ﴿ หมายถึง เผื่อว่าเขาจะกลับตัวกลับใจจากความหลงผิดและความหายนะ ﴾ **หรือเกิดความยำเกรงขึ้น** ﴿ หมายถึง เขาอาจจะยำเกรงเพราะความกลัวต่อพระผู้เป็นเจ้าของเขา คล้ายกับที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ لِّمَنْ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿

"สำหรับผู้ที่ปรารถนาจะใคร่ครวญ หรือปรารถนาจะขอบคุณ"[50]

ทั้งนี้ การระลึกถึง คือ การกลับตัวกลับใจจากสิ่งต้องห้าม ส่วนความยำเกรง คือ การได้มาซึ่งการเคารพภักดี

---

48. อัฏฏอบารี 18/312
49. ซูเราะฮฺ อันนะหลฺ อายะฮฺที่ 125
50. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 62

﴿ قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَن يَطْغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾ فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ ﴾

45. เขาทั้งสองได้กล่าวว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา แท้จริง เรากลัวว่าเขาจะล่วงเกินเรา หรือ เขาจะแสดงความโอหังแก่เรา

46. พระองค์ตรัสว่า เจ้าทั้งสองจงอย่ากลัว แท้จริง ข้าอยู่กับเจ้าทั้งสอง ข้าได้ยินและมองเห็น

47. ดังนั้น เจ้าทั้งสองจงไปหาเขาแล้วกล่าวว่า แท้จริง เราเป็นรอซูลของพระเจ้าของท่าน ฉะนั้นท่านจงปล่อยวงศ์วานอิสรออีลมากับเราเถิด และอย่าได้ทรมานพวกเขาเลย แน่นอน เราได้นำสัญญาณจากพระเจ้าของท่านมายังท่านแล้ว และความปลอดภัยจงมีแด่ผู้ปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง

48. แท้จริง ได้มีวะฮีย์มายังเราว่า แท้จริง การลงโทษจะประสบแก่ผู้ที่ปฏิเสธและหันหลัง

มูซากลัวฟิรฺเอาน์ แต่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงทำให้เขาหนักแน่น

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงมูซาและฮารูน ว่าทั้งสองได้กล่าวขอความคุ้มครองจากอัลลอฮฺ และร้องเรียนต่อพระองค์ว่า ﴾ **ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา แท้จริง เรากลัวว่าเขาจะล่วงเกินเรา หรือ เขาจะแสดงความโอหังแก่เรา** ﴿ ทั้งสองกลัวว่าฟิรฺเอาน์จะเป็นฝ่ายเริ่มทำร้ายหรือลงโทษพวกเขา ในสิ่งที่พวกเขาไม่ควรได้รับ

อัฏเฏาะฮาก รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า คำว่า يطغى หมายถึง ล่วงเกินทำร้าย[51]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พระองค์ตรัสว่า เจ้าทั้งสองจงอย่ากลัว แท้จริง ข้าอยู่กับเจ้าทั้งสอง ข้าได้ยินและมองเห็น** ﴿ หมายถึง เจ้าทั้งสองอย่ากลัวฟิรฺเอาน์ เพราะแท้จริงแล้วข้าอยู่กับเจ้าทั้งสอง ได้ยินสิ่งที่เจ้าทั้งสองและฟิรฺเอาน์พูด และข้าก็เห็นว่าเจ้าทั้งสองและเขาอยู่ที่ใด ไม่มีสิ่งใดเกี่ยวกับพวกเจ้าที่ข้าไม่รู้ และเจ้าทั้งสองจงรู้ไว้เถิด ว่าชีวิตของฟิรฺเอาน์นั้นอยู่ในเงื้อมมือข้า เขาไม่สามารถจะพูด หายใจ หรือกระทำสิ่งใด เว้นแต่ด้วยการอนุมัติของข้า และข้าจะอยู่กับเจ้าทั้งสองด้วยการช่วยเหลือและสนับสนุน

คำตักเตือนของมูซา عليه السلام ต่อหน้าฟิรฺเอาน์

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แน่นอน เราได้นำสัญญาณจากพระเจ้าของท่านมายังท่านแล้ว** ﴿ หมายถึง ด้วยหลักฐานและสิ่งมหัศจรรย์จากพระผู้เป็นเจ้าของท่าน ﴾ **และความปลอดภัยจงมีแด่ผู้ปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง** ﴿ หมายถึง ความปลอดภัยจงมีแด่ท่านหากท่านปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ เมื่อท่านรอซูล ﷺ ส่งสาส์นไปยังฮิร็อกลฺ (เฮราคลิอุส) แห่งโรม จึงมีข้อความว่า

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مِن مُحَمَّدٍ رَسولِ اللهِ، إلى هِرَقْلَ عَظِيمِ الرُّومِ، سَلَامٌ على مَنِ اتَّبَعَ الهُدَى، أَمَّا بَعْدُ، فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدعَايَةِ الإِسْلَامِ، فَأَسْلِمْ تَسْلَمْ، يُؤْتِكَ اللهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ »

“ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงกรุณายิ่ง จากมุฮัมมัด ศาสนทูตของอัลลอฮฺ ถึงฮิร็อกลฺผู้ยิ่งใหญ่แห่งโรม ขอความสันติจงประสบแด่ผู้ที่ตามทางนำ ฉันขอเชิญชวนท่านไปสู่อิสลาม ดังนั้น ท่านจงเข้ารับอิสลามเถิด แล้วท่านจะปลอดภัย และอัลลอฮฺจะทรงให้ผลบุญแก่ท่านสองเท่า”[52]

ดังนั้น มูซาและฮารูน จึงกล่าวกับฟิรฺเอาน์ว่า ﴾ **และความปลอดภัยจงมีแด่ผู้ปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง แท้จริง ได้มีวะฮีย์มายังเราว่า แท้จริง การลงโทษจะประสบแก่ผู้ที่ปฏิเสธและหันหลัง** ﴿ กล่าวคือ อัลลอฮฺได้ทรงบอกเราผ่านวะฮีย์ที่ไม่มีข้อผิดพลาดว่า การลงโทษจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน แก่ผู้ที่ปฏิเสธสัญญาณต่างๆ ของอัลลอฮฺ และหันหลังให้กับการเคารพภักดีต่อพระองค์ คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

---

51. อัดดุรรุลมันษูร 5/580

52. ฟัตฮุลบารี 1/42

﴿ فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٣٧﴾ وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٩﴾ ﴾

"ส่วนผู้ที่ละเมิดฝ่าฝืน (37) และเลือกการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ (38) ดังนั้น นรก (หรือเปลวไฟ) คือที่พำนักของเขา (39)"[53]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَاراً تَلَظَّى ﴿١٤﴾ لا يَصْلاهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿١٥﴾ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿١٦﴾ ﴾

"ดังนั้น ข้าขอเตือนพวกเจ้าถึงไฟที่ลุกโชน (14) ไม่มีผู้ใดจะเข้าไปให้เผาไหม้ในมัน นอกจากคนเลวทรามที่สุด (15) คือ ผู้ที่ปฏิเสธและหันหลังให้ (16)"[54]

และพระองค์ยังตรัสว่า

﴿ فَلا صَدَّقَ وَلا صَلَّى ﴿٣١﴾ وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿٣٢﴾ ﴾

"เพราะว่าเขาไม่เชื่อมั่น และไม่ละหมาด (31) แต่เขาปฏิเสธและหันหลังกลับ (32)"[55]

กล่าวคือ ปฏิเสธด้วยหัวใจ และหันหลังให้ด้วยการกระทำ

﴿ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾ قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٢﴾ ﴾

49. เขากล่าวว่า ดังนั้น ใครเล่าคือพระเจ้าของเจ้าทั้งสอง โอ้มูซา

50. มูซากล่าวว่า พระเจ้าของเราคือ ผู้ประทานทุกอย่างแก่สิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง แล้วพระองค์ก็ทรงชี้แนะแนวทางให้

51. เขากล่าวว่า แล้วสภาพของคนรุ่นก่อน ๆ นั้นเป็นเช่นไร

---

53. ซูเราะฮฺ อันนาซิอาต อายะฮฺที่ 37-39

54. ซูเราะฮฺ อัลลัยลฺ อายะฮฺที่ 14-16

55. ซูเราะฮฺ อัลกิยามะฮฺ อายะฮฺที่ 31-32

52. มูซากล่าวว่า ความรู้ในเรื่องนั้นอยู่ที่พระเจ้าของฉัน ในบันทึกของพระองค์ พระเจ้าของฉันจะไม่ทรงผิดพลาด และไม่ทรงหลงลืม

บทสนทนาระหว่างมูซา عليه السلام กับ ฟิรฺเอาน์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า ฟิรฺเอาน์กล่าวแก่มูซาว่า เขาไม่เชื่อเกี่ยวกับการมีอยู่ของพระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงอำนาจการปกครอง และเป็นเจ้าเหนือทุกสรรพสิ่ง โดยเขากล่าวว่า ﴿ **ดังนั้นใครเล่าคือพระเจ้าของเจ้าทั้งสอง โอ้มูซา** ﴾ กล่าวคือ ผู้ที่แต่งตั้งและส่งเจ้ามานั้นคือผู้ใดหรือ? ข้าไม่รู้จัก และข้าก็ไม่รู้ว่ามีพระเจ้าอื่นใดสำหรับพวกเจ้านอกจากข้า

﴿ **มูซากล่าวว่า พระเจ้าของเราคือ ผู้ประทานทุกอย่างแก่สิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง แล้วพระองค์ก็ทรงชี้แนะแนวทางให้** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ รายงานว่า อิบนุ อับบาส อธิบายว่า มูซาหมายถึง อัลลอฮฺทรงสร้างทุกสิ่งให้มีคู่[56]

อัฎเฎาะฮาก รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง อัลลอฮฺทรงสร้างให้มนุษย์เป็นมนุษย์ ให้ลาเป็นลา และให้แกะเป็นแกะ

ลัยษฺ บิน อบีสุลัยมฺ รายงานจากมุญาฮิด ว่า หมายถึง พระองค์ทรงทำให้ทุกสิ่งมีรูปร่างของมัน

อิบนุ อบีนะญีหฺ รายงานจากมุญาฮิด ว่า หมายถึง พระองค์ทรงสร้างสัตว์ทุกตัวด้วยความประณีต

สะอีด บิน ญุบัยรฺ กล่าวว่า ﴿ **ผู้ประทานทุกอย่างแก่สิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง แล้วพระองค์ก็ทรงชี้แนะแนวทางให้** ﴾ หมายถึง พระองค์ประทานสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของทุกสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง[57]

กล่าวคือ อัลลอฮฺ ﷻ มิได้ทรงสร้างมนุษย์ให้มีรูปร่างอย่างสัตว์พาหนะ มิได้ทรงสร้างสัตว์พาหนะให้มีรูปร่างอย่างสุนัข และมิได้ทรงสร้างสุนัขให้มีรูปร่างอย่างแกะ นอกจากนี้พระองค์ยังทรงให้สิ่งมีชีวิตแต่ละประเภทมีการสืบพันธุ์ที่เหมาะสม และทรงจัดเตรียมปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็น

---

56. อัฏฏอบารี 18/316
57. อัลกุรฏุบี 11/204

โดยสิ่งมีชีวิตแต่ละประเภทก็มีลักษณะต่างจากประเภทอื่น ในแง่ของรูปร่าง การหาปัจจัยยังชีพและการสืบพันธุ์

นักอรรถาธิบายอัลกุรอานบางคนกล่าวว่า อายะฮฺนี้คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَىٰ ﴾

"และผู้ทรงกำหนดสภาวะ แล้วทรงชี้แนะทาง"[58]

หมายถึง พระองค์ทรงกำหนด แล้วสิ่งมีชีวิตทั้งหมดก็แสวงหาไปตามนั้น กล่าวคือ ทรงกำหนดการงาน อายุขัย และปัจจัยยังชีพที่จะได้รับ แล้วแต่ละชีวิตก็เดินไปตามที่พระองค์ได้ทรงกำหนด ไม่ผิดไปจากนั้น และไม่มีผู้ใดเฉไฉออกจากกำหนดดังกล่าว โดยสรุปคือ มูซากล่าวว่า พระเจ้าของเราเป็นผู้สร้าง และพระองค์กำหนดสิ่งต่างๆ และทรงให้แต่ละชีวิตมีลักษณะเฉพาะตามที่ทรงประสงค์

﴿ เขากล่าวว่า แล้วสภาพของคนรุ่นก่อนๆ นั้นเป็นเช่นไร ﴾ ทัศนะที่ถูกต้องที่สุดในการอธิบายอายะฮฺนี้ คือ เมื่อมูซาบอกฟิรฺเอาน์ว่า พระเจ้าที่ส่งเขามาคือผู้สร้าง ผู้กำหนดและนำทางสิ่งต่างๆ ฟิรฺเอาน์ก็อ้างถึงคนในยุคก่อนๆ ที่มิได้กราบไหว้อัลลอฮฺ ว่าหากเป็นเช่นนั้นแล้ว สภาพของพวกเขาจะเป็นอย่างไร ในเมื่อพวกเขามิได้กราบไหว้พระเจ้าของเจ้า แต่กราบไหว้สิ่งอื่น มูซาจึงตอบว่า พวกเขาเหล่านั้น แม้จะมิได้กราบไหว้อัลลอฮฺ แต่อัลลอฮฺทรงรู้เกี่ยวกับพวกเขา และจะตอบแทนการงานของพวกเขา ดังที่มีบันทึกไว้ ณ พระองค์ ในอัลเลาฮุลมะห์ฟูซ และบันทึกการงาน **﴿ พระเจ้าของฉันจะไม่ทรงผิดพลาด และไม่ทรงหลงลืม ﴾** ไม่มีสิ่งใดตกหล่นหรือพลาดไป ไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ พระองค์ไม่ทรงลืมสิ่งใด มูซาบรรยายถึงความรู้ของอัลลอฮฺว่าครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างโดยสมบูรณ์แบบ ในขณะที่ความรู้ของมนุษย์นั้นมีข้อบกพร่องอยู่สองประการ ประการแรกคือ ความรู้ของมนุษย์มิได้ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง และอีกประการหนึ่งคือ มนุษย์มีโอกาสลืมสิ่งที่เคยรู้ มูซาจึงเน้นย้ำว่าความรู้ของพระองค์นั้นปราศจากข้อบกพร่องเหล่านี้

﴿ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾ كُلُوا وَارْعَوْا

58. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺลา อายะฮฺที่ 3

أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ ﴿٥٤﴾ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾ وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾

53. พระผู้ทรงทำให้แผ่นดินเป็นพื้นราบเรียบสำหรับพวกท่าน และทรงทำให้เป็นถนนหนทางสำหรับพวกท่าน และทรงหลั่งน้ำฝนมาจากฟากฟ้า และเราได้ให้พืชผลนานาชนิดออกมาเป็นคู่ๆ

54. พวกเจ้าจงกิน และจงเลี้ยงปศุสัตว์ของพวกเจ้า แท้จริงในการนั้นแน่นอน ย่อมเป็นสัญญาณมากมายสำหรับปัญญาชน

55. จากแผ่นดินเราได้บังเกิดพวกเจ้า และ ณ แผ่นดินนั้นเราจะให้พวกเจ้ากลับคืนไป และจากแผ่นดินนั้น เราจะให้พวกเจ้ากลับออกมาอีกครั้งหนึ่ง

56. และแน่นอน เราได้ให้เขาเห็นสัญญาณทั้งหมดของเรา แต่เขาได้ปฏิเสธและดื้อดึง

มูซา عليه السلام ขยายความคำตอบของตน

ส่วนนี้เป็นการขยายความคำตอบของมูซา ที่อธิบายลักษณะของพระผู้เป็นเจ้า เพื่อตอบคำถามของฟิรฺเอานฺที่ถามถึงพระเจ้า โดยหลังจากที่มูซาตอบไปว่าพระเจ้านั้น คือ **"ผู้ประทานทุกอย่างแก่สิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง แล้วพระองค์ก็ทรงชี้แนะแนวทางให้"** ก็มีบทสนทนาแทรกเข้ามา มาถึงจุดนี้มูซาจึงอธิบายต่อว่า ﴾ **พระผู้ทรงทำให้แผ่นดินเป็นพื้นราบเรียบ** ﴿ ในอายะฮฺนี้ มีรายงานการอ่านสองแบบคือ مِهادًا และ مَهْدًا หมายถึง มีลักษณะที่มั่นคง ให้พวกเจ้าได้อยู่อาศัย ใช้ชีวิต เป็นที่นอน และเดินทางไปมาบนหน้าแผ่นดิน ﴾ **และทรงทำให้เป็นถนนหนทางสำหรับพวกท่าน** ﴿ หมายถึง ทรงทำให้แผ่นดินนี้มีถนนหนทางให้พวกเจ้าใช้สัญจร ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴾

"และเราได้ทำให้หุบเขาเป็นทางกว้างในแผ่นดินนั้น เพื่อว่าพวกเขาได้ใช้เป็นทางเดินอย่างถูกต้อง"[59]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และทรงหลั่งน้ำฝนมาจากฟากฟ้า และเราได้ให้พืชผลนานาชนิดออกมาเป็นคู่ ๆ** ﴾ หมายถึง ทรงให้มีพืชผลหลากหลายชนิด ซึ่งมีทั้งรสเปรี้ยว หวาน ขม และประเภทอื่นๆ อีกมากมาย ﴿ **พวกเจ้าจงกิน และจงเลี้ยงปศุสัตว์ของพวกเจ้า** ﴾ หมายถึง บางอย่างเป็นอาหารและผลไม้สำหรับพวกเจ้า และบางอย่างก็เป็นอาหารสำหรับปศุสัตว์ของพวกเจ้า ทั้งที่สดและแห้ง ﴿ **แท้จริงในการนั้น แน่นอน ย่อมเป็นสัญญาณมากมาย** ﴾ เป็นหลักฐาน และสิ่งที่ชี้ชัด ﴿ **สำหรับปัญญาชน** ﴾ หมายถึง เป็นหลักฐานสำหรับผู้ที่มีสติปัญญาปกติ ว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใด และไม่มีผู้ใดมีอำนาจจัดการทุกสิ่งทุกอย่าง นอกจากอัลลอฮฺ ﷻ

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **จากแผ่นดินเราได้บังเกิดพวกเจ้า และ ณ แผ่นดินนั้นเราจะให้พวกเจ้ากลับคืนไป และจากแผ่นดินนั้น เราจะให้พวกเจ้ากลับออกมาอีกครั้งหนึ่ง** ﴾ หมายถึง พวกเจ้าถือกำเนิดขึ้นแต่แรกจากดิน เนื่องจากอาดัมผู้เป็นบิดาของพวกเจ้าถูกสร้างขึ้นจากดิน และพวกเจ้าก็จะกลับไปสู่ดิน หลังจากที่พวกเจ้าตายและร่างของพวกเจ้าย่อยสลาย และเราก็จะให้พวกเจ้าฟื้นคืนชีพอีกครั้งจากดิน ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ يَوْمَ يَدْعُوكُم فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلاَّ قَلِيلاً ﴾

"วันที่พระองค์จะทรงเรียกพวกเจ้า และพวกเจ้าจะตอบสนองด้วยการสรรเสริญพระองค์ และพวกเจ้าจะนึกว่ามิได้อยู่ (ในโลกนี้) เว้นแต่เพียงชั่วครู่เท่านั้น"[60]

อายะฮฺนี้ยังคล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴾

"พระองค์ตรัสว่า ในแผ่นดินนั้นแหละพวกเจ้าจะมีชีวิตอยู่ และในแผ่นดินนั้นแหละพวกเจ้าจะตาย และจากแผ่นดินนั้นแหละพวกเจ้าจะถูกออกมาอีก"[61]

ฟิรฺเอาน์ได้เห็นสัญญาณทั้งหมด แต่เขาก็ไม่ศรัทธา

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และแน่นอน เราได้ให้เขาเห็นสัญญาณทั้งหมดของเรา แต่เขาได้ปฏิเสธและดื้อดึง** ﴾ หมายถึง ฟิรฺเอาน์นั้น ได้มีสัญญาณ หลักฐาน และ

59. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 31

60. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 52

61. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 25

ข้อชี้ชัดต่างๆ มากมายปรากฏให้เขาเห็น ซึ่งเขาได้เห็นมันด้วยตาของตัวเอง แต่เขากลับปฏิเสธดื้อดึง ยโสโอหัง และอธรรม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ﴾

"และพวกเขาได้ปฏิเสธมันอย่างอยุติธรรมและเย่อหยิ่ง ทั้งๆ ที่จิตใจของพวกเขาเชื่อมั่นมัน"[62]

﴿ قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَن يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿٥٩﴾ ﴾

57. เขากล่าวว่า เจ้ามาหาเราเพื่อที่จะเอาเราออกจากแผ่นดินของเรา ด้วยเล่ห์กลของเจ้ากระนั้นหรือ โอ้ มูซา

58. ดังนั้น เราก็จะนำมาซึ่งเล่ห์กลนั้นแก่เจ้าเช่นเดียวกัน ฉะนั้น เจ้าจงกำหนดวันขึ้นระหว่างเรากับเจ้า ณ สถานที่ที่แน่นอน โดยที่เราจะไม่ผิดสัญญาและตัวเจ้าด้วย

59. มูซากล่าวว่า กำหนดวันของพวกท่านคือวันรื่นเริง โดยให้ประชาชนมาร่วมชุมนุมกันในตอนสาย

ฟิรฺเอาน์กล่าวว่า สัญญาณต่างๆ ที่มูซานำมาแสดงนั้นเป็นเวทมนตร์ และวางแผนที่จะโต้ตอบ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเล่าว่า หลังจากที่ฟิรฺเอาน์ได้เห็นสัญญาณที่ใหญ่ที่สุด นั่นก็คือการที่มูซาโยนไม้เท้าแล้วมันเปลี่ยนสภาพกลายเป็นงูตัวใหญ่ และเมื่อชักมือออกจากใต้รักแร้ก็ปรากฏเป็น

62. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 14

สีขาวสว่างไสวโดยมิได้มีโรคใดๆ ฟิรฺเอาน์จึงกล่าวกับมูซาว่า ที่เห็นทั้งหมดนี้ เป็นเวทมนตร์คาถาที่เจ้านำมาใช้ลวงตาเรา เพื่อที่จะโน้มน้าวให้ผู้คนเชื่อเจ้า และนำพวกเขามาเป็นเครื่องมือในการต่อกรกับเรา แต่มันจะไม่เป็นไปตามที่เจ้าหวัง เพราะเราเองก็มีผู้เชี่ยวชาญด้านเวทมนตร์ในลักษณะเดียวกับที่เจ้านำมาแสดง เจ้าจึงอย่าได้ทะนงตัวในสิ่งที่ตัวเองทำ ﴿ **ฉะนั้น เจ้าจงกำหนดวันขึ้นระหว่างเรากับเจ้า** ﴾ หมายถึง วันที่เราและเจ้าจะมารวมตัวกัน ในสถานที่และเวลาที่กำหนด เพื่อที่เราจะได้ตอบโต้เวทมนตร์คาถาที่เจ้านำมาแสดง

มูซาจึงกล่าวกับพวกฟิรฺเอาน์ว่า ﴿ **กำหนดวันของพวกท่านคือวันรื่นเริง** ﴾ หมายถึง วันที่พวกเขารื่นเริงเฉลิมฉลอง และเป็นวันที่พวกเขาหยุดงานมารวมตัวกันทั้งหมด ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ผู้คนเห็นเดชานุภาพของอัลลอฮฺ ที่จะทรงทำสิ่งใดก็ได้ที่พระองค์ประสงค์ ตลอดจนมุอฺญิซาต สิ่งมหัศจรรย์ที่ศาสนทูตนำมาแสดง และให้ประจักษ์ว่าเวทมนตร์กลคาถาที่พวกฟิรฺเอาน์นำมาตอบโต้นั้น มิอาจสู้กับสิ่งมหัศจรรย์ที่ศาสนทูตนำมาแสดงได้ ด้วยเหตุนี้มูซาจึงกล่าวว่า ﴿ **โดยให้ประชาชนมาร่วมชุมนุมกัน** ﴾ ให้ออกมาทุกคน ﴿ **ในตอนสาย** ﴾ เพื่อที่จะได้เห็นเหตุการณ์ต่างๆ อย่างชัดเจนที่สุด นี่เป็นแนวทางของนบีทุกคน ทุกการกระทำของนบีล้วนมีความชัดเจน ไม่มีลับลมคมใน ด้วยเหตุนี้ มูซาจึงไม่กำหนดให้พบกันในเวลากลางคืน แต่ขอให้เป็นเวลากลางวันในช่วงสาย

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า วันรื่นเริงที่ว่านี้ คือ วันอาชูรออฺ[63]

อัสสุดดีย์, กอตาดะฮฺ และอิบนุ เซด กล่าวว่า วันดังกล่าวเป็นวันรื่นเริงประจำของพวกเขา

สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า เป็นวันที่มีตลาดค้าขาย

ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ก็ไม่ค้านกันแต่อย่างใด และในวันเช่นนี้เอง ที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงทำลายฟิรฺเอาน์และบริวารของเขา ดังที่ปรากฏในฮะดีษเศาะฮีฮฺ[64]

อับดุรเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม กล่าวว่า مَكَانًا سُوًى หมายถึง สถานที่ราบโล่งกว้างที่ทำให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ไม่มีสิ่งกีดขวางมาบดบังมุมหนึ่งมุมใด[65]

---

63. อัดดุรรุลมันษูรฺ 4/540
64. ฟัตฮุลบารี 8/288
65. อัฏฏอบารี 18/323

﴿ فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُم بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ ﴿٦١﴾ فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ ﴿٦٢﴾ قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ ﴿٦٣﴾ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ ﴿٦٤﴾ ﴾

60. ฟิรฺเอาน์ได้กลับออกไป เพื่อไปร่วมมือกันวางแผนการของเขา แล้วได้มายังที่นัดหมาย

61. มูซาได้กล่าวแก่พวกเขา ความหายนะจงประสบแก่พวกท่าน พวกท่านอย่าได้เสกสรรปั้นแต่งการมุสาต่ออัลลอฮฺ มิฉะนั้น พระองค์จะทรงทำลายพวกท่านด้วยการลงโทษ และแน่นอน ผู้ปั้นแต่งการมุสานั้น ได้ประสบความผิดหวังมาแล้ว

62. พวกเขาได้โต้แย้งกันเองในเรื่องของพวกเขา และได้มีการพูดกันอย่างลับ ๆ

63. พวกเขากล่าวว่า สองคนนี้มิได้เป็นอื่นใด นอกจากเป็นนักเวทมนตร์อย่างแน่นอน ต้องการที่จะเอาพวกท่านออกจากแผ่นดินของพวกท่านด้วยเล่ห์กลของเขาทั้งสอง และต้องการจะลบล้างขนบธรรมเนียมอันดีงามของพวกท่าน

64. ดังนั้น พวกท่านจงรวบรวมแผนการของพวกท่าน แล้วเดินออกมาเป็นแถว และวันนี้ผู้ใดเหนือกว่า ก็จะได้รับชัยชนะอย่างแน่นอน

สองฝ่ายเผชิญหน้ากัน และมูซา ﷺ เชิญชวนเหล่านักเวทมนตร์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงฟิรฺเอาน์ว่า หลังจากที่เขาได้ตกลงนัดหมายกับมูซา ﷺ จนได้

วันเวลาและสถานที่ชัดเจนแล้ว เขาก็หันหลังกลับไป และเริ่มรวบรวมบรรดานักเวทมนตร์จากทั่วทุกมุมอาณาจักรของเขา ทุกคนที่ได้ชื่อว่าเกี่ยวข้องกับเวทมนตร์คาถาต่างถูกเรียกตัวมา โดยในยุคนั้นเวทมนตร์เป็นที่แพร่หลายอย่างมากในหมู่ผู้คน ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴾

"และฟิรฺเอานฺได้กล่าวว่า พวกเจ้าจงนำมาให้ฉัน ซึ่งนักวิทยากลผู้เชี่ยวชาญทุกคน"[66]

﴾ **แล้วได้มายังที่นัดหมาย** ﴿ หมายถึง ผู้คนต่างมาชุมนุมรวมตัวกัน ในวันที่ได้รับการกำหนดไว้ นั่นคือวันแห่งการรื่นเริง ฟิรฺเอานฺนั่งอยู่บนบัลลังก์ โดยมีขุนนางและบริวารผู้ใกล้ชิดห้อมล้อม ในขณะที่ประชาชนทั่วไปก็ยืนอยู่ทางด้านขวาและด้านซ้าย แล้วมูซาก็เดินเข้ามาถือไม้เท้ายันพื้น โดยมีฮารูนผู้เป็นพี่ชายมาด้วย เหล่านักเวทมนตร์ยืนตั้งแถวต่อหน้าฟิรฺเอานฺ ในขณะที่ฟิรฺเอานฺก็พูดปลุกใจให้พวกเขาแสดงความสามารถออกมาอย่างเต็มที่ในวันนั้น โดยที่พวกเขาหวังว่าจะได้รับการตอบแทนที่ดีงามจากฟิรฺเอานฺ ตามที่เขาให้คำมั่นสัญญาและความหวัง พวกเขากล่าวกับฟิรฺเอานฺ ว่า

﴿ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ ﴾

"พวกเราจะได้รางวัลแน่นอนหรือ ถ้าพวกเราเป็นผู้ชนะ (41) เขากล่าวว่า ถูกแล้ว และเมื่อนั้นพวกเจ้าจะอยู่ในหมู่ผู้ใกล้ชิดอย่างแน่นอน (42)"[67]

มูซา ﷺ จึงกล่าวกับเหล่านักเวทมนตร์ว่า ﴾ **ความหายนะจงประสบแก่พวกท่าน พวกท่านอย่าได้เสกสรรปั้นแต่งการมุสาต่ออัลลอฮฺ** ﴿ หมายถึง พวกท่านอย่าลวงตาผู้คนด้วยการปั้นแต่งสิ่งใดๆ ที่ไม่มีอยู่จริง เพื่อแอบอ้างว่ามันเป็นสิ่งที่อัลลอฮฺสร้างขึ้น ทั้งที่พระองค์มิได้สร้างสิ่งนั้น หากพวกท่านกระทำเช่นนั้น ก็เท่ากับว่าพวกท่านมุสาต่ออัลลอฮฺ ﴾ **มิฉะนั้น พระองค์จะทรงทำลายพวกท่านด้วยการลงโทษ** ﴿ เป็นการลงโทษให้พินาศ โดยไม่มีสิ่งใดหลงเหลืออยู่ ﴾ **และแน่นอน ผู้ปั้นแต่งการมุสานั้น ได้ประสบความผิดหวังมาแล้ว** ﴿

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเขาได้โต้แย้งกันเองในเรื่องของพวกเขา** ﴿ มีคำอธิบายระบุว่า หมายถึง พวกเขาโต้เถียงทะเลาะกันเอง โดยบางคนกล่าวว่า นี่ไม่ใช่คำพูดของนักเวทมนตร์ แต่เป็นคำพูดของนบี ในขณะที่บางคนกล่าวว่า คำพูดของมูซา เป็นคำพูดของนักเวทมนตร์ และยังมีความคิดเห็นอื่นๆ ในหมู่นักเวทมนตร์ *วัลลอฮุอะลัม*

---

66. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 79

67. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 41-42

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และได้มีการพูดกันอย่างลับ ๆ** ﴿ หมายถึง พวกเขาแอบกระซิบพูดคุยกัน ﴾ **พวกเขากล่าวว่า สองคนนี้มิได้เป็นอื่นใด นอกจากเป็นนักเวทมนตร์อย่างแน่นอน** ﴿ อายะฮฺนี้มีรายงานวิธีการอ่านสองลักษณะคือ ﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّ هَٰذَانِ لَسَٰحِرَٰنِ ﴿ นี่เป็นลักษณะการใช้ภาษาของอาหรับบางส่วน ซึ่งวิธีการอ่านแบบนี้สอดคล้องกับภาษาดังกล่าว ในขณะที่รายงานอีกส่วนหนึ่งระบุว่า ﴾ إِنْ هَٰذَانِ لَسَٰحِرَٰنِ ﴿ ซึ่งนี่เป็นลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ทั้งนี้ นักวิชาการด้านภาษาอาหรับได้อธิบายเกี่ยวกับวิธีอ่านแบบแรกไว้อย่างละเอียด ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงในที่นี้

อายะฮฺข้างต้นนี้ บรรยายภาพบรรดานักเวทมนตร์ที่พูดคุยกันว่า พวกท่านก็รู้ว่าชายคนนี้และพี่ชายของเขา หมายถึงมูซาและฮารูน เป็นนักเวทมนตร์ที่วิชาแกร่งกล้า มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์แห่งเวทมนตร์คาถา โดยทั้งสองมีเป้าหมายที่จะเอาชนะพวกท่านและกลุ่มชนของพวกท่านในวันนี้ เพื่อที่เขาทั้งสองจะได้ควบคุมประชาชน แล้วชาวบ้านทั่วไปก็จะหลงตามพวกเขา หลังจากนั้นเขาทั้งสองก็จะต่อสู้กับฟิรฺเอาน์และพลพรรคของเขา เมื่อได้รับชัยชนะ พวกเขาก็จะขับไล่พวกท่านออกไปจากบ้านเมืองนี้

﴾ **และต้องการจะลบล้างขนบธรรมเนียมอันดีงามของพวกท่าน** ﴿ หมายถึง มูซาและฮารูนก็จะมีอำนาจในแนวทางนี้ นั่นคือเวทมนตร์ไสยศาสตร์ ทั้งนี้ นักเวทมนตร์ในยุคนั้นได้รับการเคารพนับถือ มีทรัพย์สินเงินทองและปัจจัยยังชีพมากมายจากการเชี่ยวชาญศาสตร์ด้านนี้ พวกเขาจึงพูดคุยกันว่า หากทั้งสองคนนี้ได้รับชัยชนะ พวกเขาก็จะปราบปราม และขับไล่พวกท่านออกไปจากบ้านเมือง เพื่อที่ตนเองจะได้เป็นใหญ่ไร้คู่ต่อกร

อับดุรเราะหฺมาน บิน เซด กล่าวว่า ﴾ **ขนบธรรมเนียมอันดีงามของพวกท่าน** ﴿ หมายถึงสถานะของพวกท่านในตอนนี้

﴾ **ดังนั้น พวกท่านจงรวบรวมแผนการของพวกท่าน แล้วเดินออกมาเป็นแถว** ﴿ หมายถึง พวกท่านทั้งหมดจงยืนเรียงกันเป็นแถวเดียว แล้วโยนสิ่งที่อยู่ในมือลงมาพร้อม ๆ กันในคราวเดียว เพื่อให้สายตาที่จับจ้องอยู่ตกตะลึง แล้วพวกท่านก็จะมีชัยชนะเหนือชายผู้นี้และพี่ชายของเขา ﴾ **และวันนี้ผู้ใดเหนือกว่า ก็จะได้รับชัยชนะอย่างแน่นอน** ﴿ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายเรา หรือฝ่ายเขา ถ้าหากเราชนะ กษัตริย์พระองค์นี้ก็ให้คำมั่นสัญญาแล้วว่าจะมอบรางวัลให้มากมาย และหากมูซาเป็นฝ่ายชนะ เขาก็จะได้ขึ้นเป็นใหญ่

﴿ قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ ﴾

65. พวกเขากล่าวว่า โอ้ มูซา ท่านจะเป็นผู้โยนก่อน หรือว่าพวกเราจะเป็นผู้โยนก่อน

66. มูซากล่าวว่า พวกท่านจงโยนก่อนเถิด ณ บัดนั้น เชือกและไม้เท้าของพวกเขาดูประหนึ่งว่ามันเลื้อยคลานไปมาเพราะเล่ห์กลของพวกเขา

67. มูซาจึงรู้สึกกลัวขึ้นในตัวของเขา

68. เรากล่าวว่า เจ้าอย่ากลัว แท้จริง เจ้าอยู่ในสภาพที่เหนือกว่า

69. และเจ้าจงโยนสิ่งที่อยู่ในมือขวาของเจ้า มันจะกลืนสิ่งที่พวกเขาทำขึ้น แท้จริง สิ่งที่พวกเขาทำขึ้นนั้นเป็นแผนของนักมายากล และนักมายากลนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าเขาจะมาจากทางไหนก็ตาม

70. ดังนั้น พวกนักมายากลได้ก้มลงสุญูด โดยกล่าวว่า เราขอศรัทธาต่อพระเจ้าของฮารูนและมูซา

การต่อสู้ซึ่งมูซา عليه السلام เป็นฝ่ายชนะ และนักเวทมนตร์ยอมศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า เมื่อเหล่านักเวทมนตร์มาเผชิญหน้ากับมูซา พวกเขาก็กล่าวกับมูซาว่า ﴾ **ท่านจะเป็นผู้โยนก่อน หรือว่าพวกเราจะเป็นผู้โยนก่อน** ﴿ มูซาจึงตอบว่า ﴾ **พวกท่านจงโยนก่อนเถิด** ﴿ เพื่อที่เราจะได้เห็นว่าพวกท่านใช้เวทมนตร์กลลวงทำสิ่งใด

และเพื่อที่ผู้คนจะได้ประจักษ์ว่าความจริงเป็นเช่นไร ﴿ **ณ บัดนั้น เชือกและไม้เท้าของพวกเขาดูประหนึ่งว่ามันเลื้อยคลานไปมาเพราะเล่ห์กลของพวกเขา** ﴾ ในอีกอายะฮฺหนึ่งระบุว่าขณะโยน พวกเขากล่าวว่า

﴿ بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴾

"ด้วยเกียรติยศของฟิรฺเอาน์ แท้จริง เราเป็นผู้ชนะอย่างแน่นอน"[68]

และอัลลอฮฺ ﷻ ยังตรัสว่า

﴿ سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴾

"พวกเขาก็ลวงตาประชาชน และทำให้พวกเขากลัว และพวกเขานั้นได้นำมาซึ่งมายากลอันใหญ่หลวง"[69]

ในซูเราะฮฺนี้ พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ณ บัดนั้น เชือกและไม้เท้าของพวกเขาดูประหนึ่งว่ามันเลื้อยคลานไปมาเพราะเล่ห์กลของพวกเขา** ﴾ พวกนักเวทมนตร์ที่มารวมตัวกันในวันนั้นมีจำนวนมาก ต่างคนต่างก็โยนไม้เท้าและเชือก จนทั้งหุบเขาเต็มไปด้วยงูที่ซ้อนทับกัน

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **มูซาจึงรู้สึกกลัวขึ้นในตัวของเขา** ﴾ หมายถึง กลัวว่าผู้คนจะคล้อยตามหลงเชื่อเวทมนตร์ลวงตาที่คนเหล่านั้นแสดงให้เห็น ก่อนที่เขาจะโยนสิ่งที่อยู่ในมือขวา ในจังหวะนั้น อัลลอฮฺก็ประทานวะฮีย์ดลใจมูซาว่า ﴿ **เจ้าจงโยนสิ่งที่อยู่ในมือขวาของเจ้า** ﴾ หมายถึง ไม้เท้า แล้วมันก็จะ ﴿ **กลืนสิ่งที่พวกเขาทำขึ้น** ﴾ โดยมันได้กลายร่างเป็นงูยักษ์ขนาดมหึมา มีขา คอ หัว และเขี้ยว มันตามกวาดต้อนกลืนกินเชือกและไม้เท้าเหล่านั้นจนหมดเกลี้ยง ในขณะที่บรรดานักเวทมนตร์และผู้คนต่างจ้องมองเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งปรากฏให้เห็นชัดเจนต่อหน้าต่อตา เพราะเกิดขึ้นในช่วงสายของวัน สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นความมหัศจรรย์และหลักฐานที่ชัดแจ้ง สัจธรรมจึงปรากฏและเวทมนตร์กลลวงก็ถูกทำลายลง ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง สิ่งที่พวกเขาทำขึ้นนั้นเป็นแผนของนักมายากล และนักมายากลนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าเขาจะมาจากทางไหนก็ตาม** ﴾

และด้วยประสบการณ์ความชำนาญด้านเวทมนตร์และกลลวงในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อเหล่านักเวทมนตร์เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นต่อหน้า จึงมั่นใจทันทีว่าสิ่งที่มูซาแสดงออกมานั้น ไม่ใช่ลักษณะของเวทมนตร์หรือมายากล แต่เป็นความจริงอย่างไม่ต้องสงสัย และไม่มีผู้ใดสามารถทำเช่นนั้นนอกจากผู้ที่เพียงพระองค์สั่งให้สิ่งใดบังเกิด มันก็บังเกิดขึ้นทันที พวกเขาจึงหมอบสุญูดต่ออัลลอฮฺ

---

68. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 44

69. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 116

ในบัดดล พร้อมกับกล่าวว่า **﴾ เราขอศรัทธาต่อพระเจ้าของฮารูนและมูซา ﴿** ด้วยเหตุนี้ อิบนุ อับบาส และอุบัยดฺ บิน อุมัยรฺ จึงกล่าวว่า ในช่วงเช้าพวกเขาเหล่านั้นเป็นนักเวทมนตร์ แต่ในช่วงเย็นกลับกลายเป็นชะฮีดผู้มีเกียรติ[70]

จำนวนนักเวทมนตร์

อิบนุ อบีฮาติม รายงานว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า เหล่านักเวทมนตร์มีจำนวนเจ็ดสิบคน ในตอนเช้าพวกเขาเป็นนักเวทมนตร์ แต่เมื่อตกเย็น พวกเขากลายเป็นชะฮีด[71]

อิบนุ อบีฮาติม รายงานว่า อัลเอาซาอี กล่าวว่า หลังจากที่บรรดานักเวทมนตร์ก้มสุญูด ได้มีภาพของสวรรค์ปรากฏขึ้นให้พวกเขาเห็น[72]

และมีรายงานจาก สะอีด บิน ญุเบรฺ ระบุว่า พวกเขาเห็นที่พำนักของตนเอง (ในสวรรค์) ขณะก้มสุญูด

อิกริมะฮฺ และอัลกอซิม บิน อบีบัซซะฮฺ ก็กล่าวในทำนองเดียวกัน[73]

﴿ قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ
السِّحْرَ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي
جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا لَن نُّؤْثِرَكَ
عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنتَ قَاضٍ إِنَّمَا
تَقْضِي هَٰذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا
أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿٧٣﴾ ﴾

---

70. อัฏฏอบารี 18/340, 13/36

71. อิบนุ อบีฮาติม 7/2428

72. อิบนุ อบีฮาติม 7/2428

73. อัฏฏอบารี 18/334

71. เขา (ฟิรฺเอาน์) กล่าวว่า พวกเจ้าศรัทธาต่อเขา ก่อนที่ข้าจะอนุญาตให้แก่พวกเจ้ากระนั้นหรือ แท้จริง เขาต้องเป็นหัวหน้าของพวกเจ้าซึ่งได้สอนวิชามายากลแก่พวกเจ้า ฉะนั้น ข้าจะตัดมือและเท้าของพวกเจ้าสลับข้างกัน และจะเอาพวกเจ้าไปตรึงไว้ที่ต้นอินทผลัม และพวกเจ้าก็จะรู้อย่างแน่ชัดว่า ผู้ใดในหมู่พวกเราที่จะให้การลงโทษที่สาหัสกว่า และยาวนานยิ่งกว่า

72. พวกเขากล่าวว่า เราจะไม่ฝักใฝ่ท่านมากกว่าหลักฐานที่ชัดแจ้งที่ได้มายังเรา ขอสาบานต่อพระผู้ให้บังเกิดเรา ท่านจงกระทำสิ่งที่ท่านต้องการจะกระทำเถิด แท้จริง ท่านจะกระทำได้ในชีวิตแห่งโลกนี้เท่านั้น

73. แท้จริง เราได้ศรัทธาต่อพระเจ้าของเรา เพื่อพระองค์จะทรงอภัยความผิดต่าง ๆ ของเราให้แก่เรา และทรงอภัยสิ่งที่ท่านได้บังคับให้เรากระทำเกี่ยวกับเรื่องมายากล และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้ดีเลิศยิ่ง และทรงยั่งยืนตลอดไป

ฟิรฺเอาน์หันไปข่มขู่บรรดานักเวทมนตร์ และคำตอบของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงการปฏิเสธศรัทธา และความดื้อดึงโอหังของฟิรฺเอาน์ ซึ่งยืนกรานที่จะใช้ความเท็จตอบโต้สัจธรรม กล่าวคือ เมื่อฟิรฺเอาน์เห็นสัญญาณที่ยิ่งใหญ่และความมหัศจรรย์อันน่าตกตะลึง และเห็นว่ากลุ่มคนที่เขาเคยขอความช่วยเหลือประกาศศรัทธาต่อหน้าผู้คนทั้งหมดในขณะที่ตนเองตกอยู่ในสภาพของผู้แพ้อย่างราบคาบ เขาก็เริ่มแสดงความจองหองอวดดี และหันไปใช้อำนาจที่มีข่มขู่บรรดานักเวทมนตร์ โดยเขากล่าวว่า ﴾ **พวกเจ้าศรัทธาต่อเขา ก่อนที่ข้าจะอนุญาตให้แก่พวกเจ้ากระนั้นหรือ** ﴿ พวกเจ้าเชื่อและศรัทธาต่อเขา ทั้งที่ข้ามิได้สั่ง พวกเจ้าช่างบังอาจที่กระทำเกินคำสั่งเช่นนี้

แล้วฟิรฺเอาน์ก็กล่าวคำพูด ซึ่งตัวเขาเอง รวมถึงบรรดานักเวทมนตร์และผู้คนทั้งหมดต่างรู้ดีว่าเป็นเท็จ นั่นคือ ﴾ **แท้จริง เขาต้องเป็นหัวหน้าของพวกเจ้า ซึ่งได้สอนวิชามายากลแก่พวกเจ้า** ﴿ หมายถึง พวกเจ้าทั้งหลายคงได้รับการถ่ายทอดวิชาเวทมนตร์เหล่านี้จากมูซาเป็นแน่แท้ พวกเจ้าคงจะทำข้อตกลงร่วมมือกับเขา เพื่อที่จะล้มล้างข้า และประชาชนของข้า เพราะหวังจะยกให้เขาขึ้นมาเป็นใหญ่แทนที่ข้า ซึ่งคำพูดนี้คล้ายกับที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴾

"แท้จริง นี่คืออุบายหนึ่ง ที่พวกเจ้าได้วางแผนมันไว้ในเมือง เพื่อที่จะขับไล่ชาวเมืองให้ออกไปจากเมืองเสีย แล้วพวกเจ้าจะได้รู้"[74]

หลังจากนั้น ฟิรฺเอาน์ก็เริ่มข่มขู่นักเวทมนตร์ โดยกล่าวว่า ﴾ **ฉะนั้น ข้าจะตัดมือและเท้าของพวกเจ้าสลับข้างกัน และจะเอาพวกเจ้าไปตรึงไว้ที่ต้นอินทผลัม** ﴿ กล่าวคือ ข้าจะฆ่าพวกเจ้าอย่างโหดเหี้ยม และจะนำศพไปแขวนประจาน อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ฟิรฺเอาน์เป็นคนแรกที่ทำเช่นนั้น รายงานโดยอิบนุ อบีฮาติม[75] ﴾ **และพวกเจ้าก็จะรู้อย่างแน่ชัดว่า ผู้ใดในหมู่พวกเราที่จะให้การลงโทษที่สาหัสกว่า และยาวนานยิ่งกว่า** ﴿ กล่าวคือ พวกเจ้าบอกว่าข้าและกลุ่มชนของข้าอยู่ในความหลงผิด ส่วนพวกเจ้าพร้อมด้วยมูซาและกลุ่มชนของเขาอยู่บนทางนำ หากเป็นเช่นนั้นแล้ว พวกเจ้าก็จะได้รู้ว่าในความเป็นจริงแล้ว ผู้ใดกันแน่ที่จะได้รับการลงโทษและต้องทนทุกข์ทรมาน

เมื่อเหล่านักเวทมนตร์ได้ยินคำข่มขู่ของฟิรฺเอาน์ กลับรู้สึกว่าชีวิตของพวกตนไม่มีค่าอันใดหากต้องแลกกับการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﴾ **พวกเขากล่าวว่า เราจะไม่ฝักใฝ่ท่านมากกว่าหลักฐานที่ชัดแจ้งที่ได้มายังเรา** ﴿ หมายถึง ไม่มีทางที่เราจะเลือกตามท่าน ทั้งๆ ที่เราได้รับทางนำและความมั่นใจแล้ว ﴾ **ขอสาบานต่อพระผู้ให้บังเกิดเรา** ﴿ ประโยค ﴾ وَالَّذِي فَطَرَنَا ﴿ ในที่นี้ อาจเป็นการสาบาน หรืออาจจะเป็นคำที่ต่อเนื่องจากคำว่า الْبَيِّنَاتِ หมายถึง พวกเขากล่าวว่า เราจะไม่เลือกตามท่าน แต่จะตามพระเจ้าผู้ที่สร้างเรามา และให้เราบังเกิดขึ้นจากความว่างเปล่า ผู้ทรงเริ่มสร้างเราจากดิน ฉะนั้น พระองค์จึงเป็นผู้ที่คู่ควรแก่การเคารพอิบาดะฮฺและการศิโรราบ ไม่ใช่ท่าน ﴾ **ท่านจงกระทำสิ่งที่ท่านต้องการจะกระทำเถิด** ﴿ ท่านจะทำอย่างไรก็ทำไปตามที่ต้องการ และเท่าที่ท่านสามารถทำได้ ﴾ **แท้จริง ท่านจะกระทำได้ในชีวิตแห่งโลกนี้เท่านั้น** ﴿ ท่านมีอำนาจเฉพาะในโลกนี้เท่านั้น ซึ่งเป็นโลกที่มีวันสิ้นสุด ในขณะที่พวกเราหวังในการมีชีวิตในโลกหน้าอันสถาพร

﴾ **แท้จริง เราได้ศรัทธาต่อพระเจ้าของเรา เพื่อพระองค์จะทรงอภัยความผิดต่าง ๆ ของเราให้แก่เรา** ﴿ ในบาปความผิดที่เราเคยกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ﴾ **สิ่งที่ท่านได้บังคับให้เรากระทำเกี่ยวกับเรื่องมายากล** ﴿ เพื่อที่ท่านจะตอบโต้สัญญาณของอัลลอฮฺ และสิ่งมหัศจรรย์ที่นบีของพระองค์นำมาแสดง

---

74. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 123

75. อัฏฏอบารี 13/34

อิบนุ อบีฮาติม รายงานจากอิบนุ อับบาส ระบุว่า พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **สิ่งที่ท่านได้บังคับให้เรากระทำเกี่ยวกับเรื่องมายากล** ﴾ นั้น เดิมทีฟิรฺเอานได้เคยใช้ให้เด็กหนุ่มชาวอิสรออีลจำนวนสี่สิบคน ทำการสอนวิชาเวทมนตร์คาถา ณ เมืองฟาเราะมา[76] โดยมีบัญชาให้พวกเขาสอนวิชาที่ไม่มีผู้ใดบนโลกนี้ล่วงรู้ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า นักเวทมนตร์กลุ่มนี้เองที่ศรัทธาต่อมูซา และเป็นผู้ที่กล่าวว่า ﴿ **แท้จริง เราได้ศรัทธาต่อพระเจ้าของเรา เพื่อพระองค์จะทรงอภัยความผิดต่าง ๆ ของเราให้แก่เรา และทรงอภัยสิ่งที่ท่านได้บังคับให้เรากระทำเกี่ยวกับเรื่องมายากล** ﴾[77] อับดุรเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม ก็กล่าวเช่นเดียวกัน[78]

﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้ดีเลิศยิ่ง และทรงยั่งยืนตลอดไป** ﴾ หมายถึง สำหรับพวกเราแล้ว อัลลอฮฺทรงดีกว่าท่าน และพระองค์ก็จะประทานผลบุญตอบแทนที่ยั่งยืน มากกว่าสิ่งที่ท่านสัญญาและให้ความหวังว่าจะตอบแทนพวกเรา

ทั้งนี้ จากที่ปรากฏ เข้าใจได้ว่าฟิรฺเอานเตรียมที่จะลงโทษพวกเขาตามที่ประกาศออกมา ซึ่งสิ่งที่เขากระทำกับผู้ศรัทธาเหล่านั้น ถือเป็นความเมตตาของอัลลอฮฺ ด้วยเหตุนี้ อิบนุ อับบาส และชาวสลัฟคนอื่นๆ จึงกล่าวว่า ในช่วงเช้าพวกเขายังเป็นนักเวทมนตร์ แต่เมื่อตกเย็น ก็กลับกลายเป็นผู้ที่ตายชะฮีด

﴿ إِنَّهُ مَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾ ﴾

74. ความจริงนั้น ผู้ใดมาหาพระเจ้าของเขาในสภาพของผู้กระทำความผิด แน่นอน เขาจะได้รับนรกเป็นการตอบแทน โดยที่ในนั้น เขาจะไม่ตาย และไม่เป็น

---

76. เมืองพีลูเซียม (Pelusium) ตั้งอยู่ทางตะวันออกของประเทศอียิปต์ในปัจจุบัน - *ผู้แปล*

77. อัดดุรรุลมันษูรฺ 5/587

78. อัฏฏอบารี 18/341

75. และผู้ใดมาหาพระองค์โดยเป็นผู้ศรัทธา เขาได้กระทำความดีต่าง ๆ ไว้ ชนเหล่านี้ สำหรับพวกเขานั้นจะมีสถานะอันสูงส่ง

76. สวนสวรรค์หลากหลายอันสถาพร เบื้องล่างของมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล และนั่นคือการตอบแทนสำหรับผู้ขัดเกลาตนเอง

นักเวทมนตร์ตักเตือนฟิรฺเอาน์

จากบริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนนี้เป็นคำตักเตือนของนักเวทมนตร์ที่มีต่อฟิรฺเอาน์ต่อเนื่องจากก่อนหน้านี้ โดยพวกเขาเตือนฟิรฺเอาน์ให้เกรงกลัวการกริ้วโกรธของอัลลอฮฺ ﷻ และการลงโทษของพระองค์ที่จะมีอย่างต่อเนื่องชั่วกาลนาน และชักชวนโน้มน้าวให้เขาหวังในผลบุญของพระองค์ที่ประทานให้ชั่วนิรันดร์ โดยพวกเขากล่าวว่า ﴿ **ความจริงนั้น ผู้ใดมาหาพระเจ้าของเขาในสภาพของผู้กระทำความผิด** ﴾ หมายถึง กลับไปพบอัลลอฮฺในวันกิยามะฮฺในสภาพที่เป็นผู้กระทำความผิด ﴿ **แน่นอน เขาจะได้รับนรกเป็นการตอบแทน โดยที่ในนั้น เขาจะไม่ตายและไม่เป็น** ﴾ คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ لا يُقْضَى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴾

"จะไม่ถูกตัดสินลงโทษให้พวกเขาตาย เพื่อที่พวกเขาจะได้ตาย และการลงโทษของมันก็จะไม่ถูกลดหย่อนแก่พวกเขา เช่นนั้นแหละ เราจะตอบแทนแก่ผู้เนรคุณทุกคน"[79]

และดังพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ۝١١ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ۝١٢ ثُمَّ لا يَمُوتُ فِيهَا وَلا يَحْيَى ۝١٣ ﴾

"และผู้ที่ชั่วช้ายิ่งจะหลีกเลี่ยงการตักเตือนนั้น ⑪ ซึ่งเขาจะเข้าไปเผาไหม้ในไฟกองใหญ่ ⑫ แล้วเขาจะไม่ตายในนั้น และจะไม่เป็นด้วย ⑬"[80]

---

79. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 36

80. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺลา อายะฮฺที่ 11-13

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَاكِثُونَ ﴾

"และพวกเขาจะร้องเรียกขึ้นว่า โอ้ มาลิก (ยามเฝ้าประตูนรก) โปรดให้พระเจ้าของท่านจัดการให้เราตายเสียเถิด เขา (มาลิก) จะกล่าวว่า แท้จริง พวกเจ้าเป็นผู้พำนักอยู่ตลอดไป"[81]

อิมามอะหฺมัด บิน ฮันบัล บันทึกรายงานจากอบูสะอีด อัลคุดรี เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« أَمَّا أَهْلُ النَّارِ الَّذِينَ هُمْ أَهْلُها، فَإِنَّهُمْ لَا يَمُوتُونَ فِيْهَا وَلَا يَحْيَوْنَ، وَلَكِنْ أُنَاسٌ تُصِيْبُهُمُ النَّارُ بِذُنُوبِهِمْ، فَتُمِيْتُهُمْ إِمَاتَةً، حَتَّى إِذَا صَارُوا فَحْمًا، أُذِنَ فِي الشَّفاعَةِ، فَجِيءَ بِهِمْ ضَبائِرَ ضَبائِرَ، فَبُثُّوا عَلَى أَنْهارِ الجَنَّةِ، فَيُقَالُ: يَا أَهْلَ الجَنَّةِ، أَفِيْضُوا عَلَيْهِمْ، فَيَنْبُتُونَ نَبَاتَ الحِبَّةِ تَكُونُ فِي حَمِيلِ السَّيْلِ، فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ القَوْمِ: كَأَنَّ رَسولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ قَدْ كَانَ بِالْبَادِيَةِ »

"ส่วนชาวนรกที่เป็นชาวนรกอย่างแท้จริง (บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา) นั้น ในนรกพวกเขาจะไม่มีวันตาย และจะไม่มีชีวิต (ที่เป็นสุข) ในขณะที่บางส่วน (ซึ่งเป็นผู้ศรัทธา) จะถูกไฟนรกเผาไหม้ตามระดับบาปความผิด หลังจากนั้นพวกเขาจะถูกทำให้ตาย จนกระทั่งเมื่อกลายเป็นเถ้าถ่าน ก็จะมีการอนุญาต (จากอัลลอฮฺ) ให้ได้รับชะฟาอะฮฺ (ความช่วยเหลือ) เมื่อนั้นพวกเขาจะถูกนำออกมาเป็นกลุ่ม ๆ กระจายตามแม่น้ำสายต่าง ๆ ในสวรรค์ แล้วจะมีเสียงกล่าวขึ้นว่า โอ้ ชาวสวรรค์ พวกท่านจงนำน้ำแห่งสรวงสวรรค์รดพวกเขา (ที่อยู่ในสภาพเถ้าถ่าน) เถิด ทันใดนั้น พวกเขาก็งอกออกมาประหนึ่งพืชที่งอกออกมาจากเศษดินที่มากับน้ำท่วม" เศาะฮาบะฮฺคนหนึ่งกล่าวว่า ราวกับว่าท่านรอซูลเคยอาศัยอยู่ในทะเลทราย[82]

มุสลิมก็บันทึกไว้เช่นนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา[83]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ใดมาหาพระองค์โดยเป็นผู้ศรัทธา เขาได้กระทำความดีต่าง ๆ ไว้** ﴾ หมายถึง ผู้ใดกลับไปพบพระเจ้าของเขาในวันแห่งการฟื้นคืนชีพ

---

81. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 77

82. เนื่องจากท่านสามารถบรรยายสภาพของพืชที่งอกเงยขณะที่มีน้ำท่วมได้อย่างละเอียด - *ผู้แปล*

83. มุสลิม 1/172,173

ในสภาพที่หัวใจของเขาศรัทธา และแสดงออกถึงการศรัทธาด้วยคำพูดและการกระทำ ﴿ **ชนเหล่านี้ สำหรับพวกเขานั้นจะมีสถานะอันสูงส่ง** ﴾ หมายถึง สรวงสวรรค์ที่มีหลากหลายชั้น และมีความสูงส่ง มีห้องหับที่ปลอดภัย และเป็นที่พำนักที่ดี

อิมามอะหุมัด บันทึกรายงานจากอุบาดะฮฺ บิน อัศศอมิต เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« الْجَنَّةُ مِائَةُ دَرَجَةٍ، مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ، وَالْفِرْدَوْسُ أَعْلاَهَا دَرَجَةً، وَمِنْهَا تَخْرُجُ الأَنْهَارُ الأَرْبَعَةُ، وَالْعَرْشُ فَوْقَهَا، فَإِذَا سَأَلْتُمُ اللَّهَ فَاسْأَلُوهُ الْفِرْدَوْسَ »

"สวรรค์นั้นมีหนึ่งร้อยขั้น ระยะห่างระหว่างแต่ละขั้นเหมือนระยะห่างระหว่างชั้นฟ้าและแผ่นดิน โดยสวรรค์ชั้นฟิรฺเดาส์เป็นสวรรค์ขั้นสูงที่สุด และสวรรค์ฟิรฺเดาส์นี่เองที่เป็นจุดเริ่มต้นของแม่น้ำทั้งสี่สาย และบัลลังก์ของอัลลอฮฺอยู่เหนือขึ้นไป ดังนั้นหากพวกท่านวิงวอนขออัลลอฮฺ ก็จงขอให้พระองค์ประทานสวรรค์ชั้นฟิรฺเดาส์"[84]

รายงานนี้บันทึกโดย อัตติรฺมิซี ด้วยเช่นกัน[85]

มีรายงานบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และเศาะฮีฮฺมุสลิม ระบุว่า

« إِنَّ أَهْلَ عِلِّيِّينَ لَيَرَوْنَ مَنْ فَوْقَهُمْ، كَمَا تَرَوْنَ الْكَوْكَبَ الْغَابِرَ فِي أُفُقِ السَّمَاءِ، لِتَفَاضُلِ مَا بَيْنَهُمْ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، تِلْكَ مَنَازِلُ الأَنْبِيَاءِ، قَالَ: بَلَى وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، رِجَالٌ آمَنُوا بِاللَّهِ وَصَدَّقُوا الْمُرْسَلِينَ »

"ชาวสวรรค์จะมองเห็นผู้ที่อยู่เหนือพวกเขาขึ้นไป เหมือนกับที่พวกท่านมองเห็นดวงดาวบนท้องฟ้าอันไกลโพ้น ที่แสงของมันค่อย ๆ หายลับตาไป เนื่องจากพวกเขาอยู่ในระดับขั้นที่ต่างกัน พวกเขา (เศาะฮาบะฮฺ) จึงกล่าวว่า ที่เห็นนั้นคงจะเป็นที่พำนักเฉพาะสำหรับบรรดานบี? ท่านนบี ﷺ ตอบว่า เปล่าเลย ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ บางส่วนจากผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและเชื่อบรรดารอซูลก็ได้รับที่พำนักดังกล่าว"[86]

และมีบันทึกในหนังสือสุนัน ระบุเพิ่มเติมว่า

---

84. อะหุมัด 5/316

85. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/238

86. ฟัตฮุลบารี 6/368 และมุสลิม 4/2177

« وَإِنَّ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ لَمِنْهُمْ وَأَنْعَمَا »

"และแท้จริง อบูบักรฺและอุมัรฺก็เป็นส่วนหนึ่งจากพวกเขา และได้รับสถานะที่สูงยิ่งกว่า"[87]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **สวนสวรรค์หลากหลายอันสถาพร** ﴾ เป็นส่วนขยายความต่อเนื่องจากข้อความที่ว่า ﴿ **สถานะอันสูงส่ง** ﴾ โดยสวนสวรรค์ดังกล่าว ﴿ **เบื้องล่างของมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล** ﴾ พวกเขาจะได้พำนักอยู่ในสวนสวรรค์ชั่วกาลนาน ﴿ **และนั่นคือการตอบแทนสำหรับผู้ขัดเกลาตนเอง** ﴾ ขัดเกลาตนเองให้ปราศจากบาปความผิด ความชั่วช้า และการตั้งภาคี และเคารพภักดีอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่นำสิ่งใดมาเป็นภาคีเคียงคู่พระองค์ ยึดถือแนวทางอันดีงามของบรรดารอซูล และเชื่อฟังปฏิบัติตามหลักคำสอน

﴿ وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَّا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ ﴿٧٧﴾ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُم مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ ﴾

77. และโดยแน่นอน เราได้วะฮีย์แก่มูซาว่า จงเดินทางในเวลากลางคืนพร้อมด้วยปวงบ่าวของข้า แล้วฟาดลงในทะเลให้เป็นทางเดินแห้งแก่พวกเขา โดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตามทัน และไม่ต้องกลัว (จมน้ำ)

78. ฟิรฺเอานฺพร้อมด้วยไพร่พลของเขาได้ตามมาทันพวกเขา แล้วน้ำจากทะเลได้ท่วม ทำให้พวกเขาจมน้ำ

79. และฟิรฺเอานฺได้ทำให้กลุ่มชนของเขาหลงผิด และมิได้แนะทางที่ถูกต้องให้

---

87. อบูดาวุด 4/287, ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 10/141 และ อิบนุ มาญะฮฺ 1/37

บนีอิสรออีลออกจากอียิปต์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า หลังจากที่ฟิรฺเอานฺปฏิเสธที่จะให้บนีอิสรออีลเดินทางออกไปพร้อมกับมูซา พระองค์ก็ทรงมีบัญชาให้มูซาพาพวกเขาเดินทางออกไปในเวลากลางคืน เพื่อหนีจากเงื้อมมือของฟิรฺเอานฺ ทั้งนี้ อัลลอฮฺได้ทรงเล่ารายละเอียดเรื่องนี้ไว้ในซูเราะฮฺอื่น[88]

เมื่อมูซาพาพวกเขาหนีออกไป เช้าวันรุ่งขึ้นในอียิปต์จึงไม่มีผู้คนที่เป็นวงศ์วานของอิสรออีลหลงเหลืออยู่ เป็นเหตุให้ฟิรฺเอานฺโมโหมาก และมีบัญชาให้รวบรวมไพร่พลจากทุกแว่นแคว้นที่อยู่ใต้ปกครองของเขา พร้อมกับกล่าวว่า

﴿ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ ﴾

"แท้จริง เขาเหล่านั้นเป็นหมู่ชนส่วนน้อย (54) และแท้จริง พวกเขาทำให้เราเกิดโทสะ (55)"[89]

หลังจากที่เหล่าทหารมารวมตัวกันและตั้งแถวเป็นระเบียบแล้ว ฟิรฺเอานฺก็นำทัพออกติดตามมูซาและบนีอิสรออีลในช่วงรุ่งสาง ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ ﴾

"แล้วพวกเขา (ฟิรฺเอานฺ) ได้ติดตามพวกเขา (วงศ์วานอิสรออีล) เมื่อเวลาตะวันขึ้น"[90]

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า เมื่อทั้งสองฝ่ายเจอกัน ต่างฝ่ายต่างก็มองอีกฝ่าย

﴿ فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّآ إِنَّ مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ ﴾

"ครั้นเมื่อแต่ละฝ่ายได้มองเห็นกัน พวกพ้องของมูซาได้กล่าวว่า แท้จริง เราถูกตามทันแล้ว (61) เขา (มูซา) ได้กล่าวว่า ไม่หรอก แท้จริง พระเจ้าของฉันทรงอยู่กับฉัน พระองค์ทรงชี้แนะทางแก่ฉัน (62)"[91]

มูซาและบนีอิสรออีลยืนชะงัก ข้างหน้าพวกเขาเป็นทะเล ส่วนข้างหลังก็มีฟิรฺเอานฺติดตามมา ในขณะนั้นเอง อัลลอฮฺ ﷻ ก็ประทานวะฮียฺให้แก่มูซาว่า จงฟาด ﴿ **ลงในทะเลให้**

---

88. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ - *ผู้แปล*
89. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 54-55
90. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 60
91. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 61-62

เป็นทางเดินแห้งแก่พวกเขา ﴾ มูซาจึงใช้ไม้เท้าฟาดทะเล พร้อมกับกล่าวว่า จงแยกออกด้วยการอนุมัติของอัลลอฮฺเถิด ทันใดนั้น น้ำทะเลก็แยกออก แต่ละส่วนมีสภาพเหมือนภูเขาใหญ่ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴾

"แล้วมัน (ทะเล) ก็ได้แยกออก แต่ละข้างมีสภาพเหมือนภูเขาใหญ่"[92]

จากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงส่งลมพัดผิวน้ำทะเล ทำให้กลายเป็นทางเดินที่แห้งเหมือนบนพื้นดิน ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แล้วฟาดลงในทะเลให้เป็นทางเดินแห้งแก่พวกเขา โดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกตามทัน** ﴾ ถูกฟิรฺเอาน์ตามทัน และ ﴿ **ไม่ต้องกลัว** ﴾ ว่ากลุ่มชนของเจ้าจะจมทะเล

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ฟิรฺเอาน์พร้อมด้วยไพร่พลของเขาได้ตามมาทันพวกเขา แล้วน้ำจากทะเลได้ท่วม ทำให้พวกเขาจมน้ำ** ﴾ ดังที่เป็นที่ทราบกันดี ทั้งนี้ วลี ﴿ مَا غَشِيَهُمْ ﴾ เป็นลักษณะการใช้คำในกรณีที่กล่าวถึงสิ่งที่เป็นที่ทราบกันดีอย่างแพร่หลายอยู่แล้ว ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ ﴾

"และเมืองที่พลิกคว่ำลง พระองค์ทรงให้มันถล่มลง (53) ฉะนั้น สิ่งที่ครอบคลุมมัน (การลงโทษ) ก็ได้ครอบคลุมมัน (54)"[93]

ฟิรฺเอาน์นำกลุ่มชนของเขาตามลงไปในทะเล ทำให้พวกเขาหลงผิด และมิได้นำทางที่ถูกต้องให้ และในทำนองเดียวกัน เขาก็จะนำกลุ่มชนของเขาลงนรก

﴿ يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ﴾

"เขาจะนำหน้ากลุ่มชนของเขาในวันกิยามะฮฺ และนำพวกเขาลงในไฟนรก และมันเป็นทางลงที่ชั่วช้าที่พวกเขาได้ลงไป"[94]

---

92. ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 63
93. ซูเราะฮฺ อันนัจญ์มฺ อายะฮฺที่ 53-54
94. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 98

﴿ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ ﴾

80. โอ้ วงศ์วานของอิสรออีล แน่นอน เราได้ช่วยพวกเจ้าให้พ้นจากศัตรูของพวกเจ้า และเราได้สัญญาพวกเจ้าทางด้านขวาของภูเขาฏูรฺ และเราได้ให้อาหารหวานและนกคุ่มแก่พวกเจ้า

81. พวกเจ้าจงกินจากสิ่งที่ดีทั้งหลาย ที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า และพวกเจ้าอย่าได้ฝ่าฝืน มิฉะนั้น ความกริ้วของข้าจะเกิดขึ้นแก่พวกเจ้า และผู้ใดที่ความกริ้วของข้าเกิดขึ้นแก่เขาแน่นอน เขาจะประสบความพินาศ

82. และแท้จริง ข้าเป็นผู้อภัยอย่างมากหลายแก่ผู้ลุแก่โทษ และศรัทธา และประกอบความดีแล้วยึดมั่นอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง

เตือนสติบนีอิสรออีลให้ระลึกถึงความโปรดปรานที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานให้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงความโปรดปรานอันมากมายและบุญคุณอันใหญ่หลวง ที่พระองค์มีต่อบนีอิสรออีล ด้วยการที่พระองค์ทรงช่วยให้พวกเขารอดพ้นจากฟิรฺเอาน์ผู้เป็นศัตรู และให้พวกเขาหมดกังวล จากการที่ได้เห็นฟิรฺเอาน์และพลพรรคของเขาจมน้ำตายภายในช่วงเวลาเช้าของวัน โดยไม่มีผู้ใดรอดชีวิตแม้แต่คนเดียว ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴾

"และเราได้ให้พวกฟิรฺเอาน์จมน้ำตาย ขณะที่พวกเจ้ามองดูอยู่"[95]

95. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 50

อัลบุคอรี บันทึกรายงานจากอิบนุ อับบาส กล่าวว่า เมื่อท่านรอซูล ﷺ มายังมะดีนะฮฺ ท่านพบว่าพวกยะฮูดีถือศีลอดในวันอาชูรออ์ ท่านจึงถามพวกเขา พวกเขาตอบว่า วันนี้ เป็นวันที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้มูซามีชัยชนะเหนือฟิรฺเอาน์ ท่านนบี ﷺ จึงกล่าว (กับเศาะฮาบะฮฺ) ว่า

« نَحْنُ أَوْلَى بِمُوسَى فَصُوْمُوْهُ »

"พวกเราเป็นผู้ที่ยกย่องให้เกียรติมูซายิ่งกว่า ดังนั้น พวกท่านจงถือศีลอดในวันนี้เถิด"[96]

มุสลิมก็ได้บันทึกรายงานเดียวกันนี้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา[97]

หลังจากที่ฟิรฺเอาน์ตาย อัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงกำหนดให้มูซาและบนีอิสรออีลเดินทางไปที่จุดนัดพบบริเวณด้านขวาของภูเขาฏูรฺ ซึ่งเป็นสถานที่ที่อัลลอฮฺทรงสนทนากับมูซา และมูซาขอให้เขามองเห็นพระองค์ และเป็นสถานที่ที่อัลลอฮฺประทานคัมภีร์เตารอตแก่มูซา โดยในระหว่างนั้นบนีอิสรออีลก็หันไปบูชาลูกวัว ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงเล่าต่อจากนี้ไป

ความหมายของคำว่า ﴾ الْمَنَّ ﴿ และ ﴾ السَّلْوَى ﴿ นั้น ได้อธิบายไปแล้วในซูเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ และซูเราะฮฺอื่นๆ กล่าวคือ الْمَنّ หมายถึง ขนมหวานที่ได้รับการประทานลงมาจากฟากฟ้า ส่วน السَّلْوَى นั้น คือ นกชนิดหนึ่งที่ร่วงหล่นไปหาพวกเขา โดยพวกเขาสามารถเก็บตุนอาหารทั้งสองชนิดนี้ได้เท่าที่จำเป็นจนถึงวันรุ่งขึ้น นับเป็นความเมตตากรุณาของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มีต่อพวกเขา และเป็นการทำดีกับพวกเขา

ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **พวกเจ้าจงกินจากสิ่งที่ดีทั้งหลาย ที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า และพวกเจ้าอย่าได้ฝ่าฝืน มิฉะนั้น ความกริ้วของข้าจะเกิดขึ้นแก่พวกเจ้า** ﴿ หมายถึง จงกินจากปัจจัยยังชีพนี้ที่ข้าประทานให้แก่พวกเจ้า และพวกเจ้าอย่าได้ล่วงล้ำขอบเขต ด้วยการกักตุนอาหารที่เกินความจำเป็น และอย่าฝ่าฝืนสิ่งที่ข้าสั่งใช้พวกเจ้า ﴾ **มิฉะนั้น ความกริ้วของข้าจะเกิดขึ้นแก่พวกเจ้า** ﴿ หมายถึง การกระทำดังกล่าวจะทำให้ข้ากริ้ว ﴾ **และผู้ใดที่ความกริ้วของข้าเกิดขึ้นแก่เขา แน่นอน เขาจะประสบความพินาศ** ﴿ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง เขาจะเป็นผู้ที่ได้รับความทุกข์แสนสาหัส[98]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และแท้จริง ข้าเป็นผู้อภัยอย่างมากหลายแก่ผู้ลุแก่โทษและศรัทธา และประกอบความดี** ﴿ หมายถึง ทุกคนที่ลุแก่โทษ ข้าก็จะอภัยให้เขา ไม่ว่าจะเป็นบาปใดก็ตาม แม้กระทั่งบนีอิสรออีลที่ไปกราบไหว้ลูกวัว พระองค์ก็ยังทรงอภัยให้พวกเขา ทั้งนี้

---

96. ฟัตฮุลบารี 8/288
97. มุสลิม 1/795
98. อัฏฏอบารี 18/347

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ تَابَ ﴾ นั้น หมายถึง กลับเนื้อกลับตัวจากสิ่งที่เคยกระทำ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิเสธศรัทธา การตั้งภาคี การฝ่าฝืน หรือ การกลับกลอก ส่วนคำว่า وَءَامَنَ นั้นหมายถึงศรัทธาด้วยหัวใจ ส่วนคำว่า وَعَمِلَ صَالِحًا หมายถึง ประกอบความดีด้วยการกระทำ

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แล้วยึดมั่นอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง ไม่มีความสงสัยใด ๆ อีก[99]

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า ﴿ **แล้วยึดมั่นอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง** ﴾ หมายถึง ยึดมั่นในอิสลามจนวันตาย

คำว่า ﴿ ثُمَّ ﴾ ในที่นี้ เป็นการเรียงลำดับการเล่าเรื่อง[100] (ترتيب الخبر على الخبر) คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴾

"แล้วเขาได้อยู่ในหมู่ผู้ศรัทธา และตักเตือนกันให้มีความอดทน และตักเตือนกันให้มีความเมตตา"[101]

﴿ وَمَا أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي ﴿٨٦﴾ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

99. อัฏฏอบารี 18/347
100. มิได้เป็นการเรียงลำดับการกระทำที่กล่าวมาก่อนหน้า - *ผู้แปล*
101. ซูเราะฮฺ อัลบะลัด อายะฮฺที่ 17

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ فَقَالُوا هَٰذَا إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾

83. และอะไรเล่าที่ทำให้เจ้ารีบเร่งออกจากกลุ่มชนของเจ้า โอ้ มูซา

84. เขากล่าวว่า พวกเขาเหล่านั้นตามหลังข้าพระองค์มาอยู่แล้ว และข้าพระองค์ได้รีบเร่งมายังพระองค์นั้น โอ้ พระเจ้าของข้าพระองค์ ก็เพื่อให้พระองค์ทรงพอพระทัยเท่านั้น

85. พระองค์ตรัสว่า แท้จริง เราได้ทดสอบกลุ่มชนของเจ้า หลังจากที่เจ้าได้จากมา และซามิรีย์ก็ได้ทำให้พวกเขาหลงทาง

86. มูซาได้กลับมายังกลุ่มชนของเขาด้วยความกริ้วโกรธเสียใจ เขากล่าวว่า โอ้ กลุ่มชนของฉัน พระเจ้าของพวกท่านมิได้ทรงสัญญากับพวท่านด้วยสัญญาที่ดีดอกหรือ คำมั่นสัญญานั้นนานเกินไปสำหรับพวกท่านกระนั้นหรือ แต่พวกท่านประสงค์ที่จะให้ความกริ้วจากพระเจ้าของพวกท่านเกิดขึ้นแก่พวกท่าน พวกท่านจึงได้บิดพลิ้วสัญญาของฉัน

87. พวกเขากล่าวว่า เรามิได้บิดพลิ้วสัญญาของท่านตามความสมัครใจของเราดอก แต่ว่าเราต้องแบกน้ำหนักเครื่องประดับของพรรคพวกอย่างมากมาย เราจึงโยนมันไป เช่นเดียวกัน ซามิรีย์ก็ได้โยนมันไปด้วย

88. แล้วซามิรีย์ก็ได้ทำลูกวัวออกมาเป็นรูปร่างมีเสียงร้อง พวกเขาจึงกล่าวว่า นี่คือพระเจ้าของพวกท่าน และพระเจ้าของมูซา แต่เขาลืมเสีย

89. พวกเขาไม่รู้ดอกหรือว่า มันไม่อาจจะให้คำตอบแก่พวกเขา และมันไม่สามารถจะให้โทษและให้คุณแก่พวกเขาเลย

มูซา ﷺ ไปตามนัดหมายของอัลลอฮฺ ﷻ และบนีอิสรออีลหันไปกราบไหว้ลูกวัว

ระหว่างที่มูซาพาบนีอิสรออีลเดินทางหลังจากที่ฟิรฺเอานฺสิ้นชีวิต พวกเขาก็พบคนกลุ่มหนึ่งกำลังกราบไหว้รูปปั้น ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَبَّرٌ مَا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ ﴾

"แล้วพวกเขาก็มายังกลุ่มชนหนึ่ง ซึ่งกำลังประจำอยู่ที่บรรดาเจว็ดของพวกเขา พวกเขาได้กล่าวขึ้นว่า โอ้มูซา! จงให้มีขึ้นแก่พวกเราซึ่งสิ่งที่เป็นที่เคารพสักการะสักองค์หนึ่ง เช่นเดียวกับที่พวกเขามีสิ่งที่เป็นที่เคารพสักการะหลายองค์ เขากล่าวว่า แท้จริงพวกท่านเป็นพวกที่โฉดเขลา (138) แท้จริงชนเหล่านี้ สิ่งที่พวกเขาเคารพสักการะกันอยู่นั้นจะถูกทำลาย และสิ่งที่พวกเขาเคยกระทำกันมาก็ไร้ผล (139) "[102]

แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงกำหนดให้มูซาปลีกตัวเป็นเวลาสามสิบคืน ก่อนจะทรงเพิ่มอีกสิบรวมเป็นระยะเวลาสี่สิบคืนถ้วน โดยตลอดระยะเวลาดังกล่าวมูซาถือศีลอดทั้งกลางวันและกลางคืน หลังจากนั้น มูซาก็รีบเดินทางไปที่ภูเขาฏูรฺ โดยมอบหมายให้ฮารูนผู้เป็นพี่ชายทำหน้าที่ปกครองบนีอิสรออีลแทน ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และอะไรเล่าที่ทำให้เจ้ารีบเร่งออกจากกลุ่มชนของเจ้า โอ้ มูซา เขากล่าวว่า พวกเขาเหล่านั้นตามหลังข้าพระองค์มาอยู่แล้ว** ﴿ พวกเขากำลังตามมา และหยุดพักใกล้กับภูเขาฏูรฺ ﴾ **และข้าพระองค์ได้รีบเร่งมายังพระองค์นั้น โอ้ พระเจ้าของข้าพระองค์ ก็เพื่อให้พระองค์ทรงพอพระทัยเท่านั้น** ﴿ หมายถึง เพื่อที่พระองค์จะได้พอพระทัยในตัวข้าพระองค์มากยิ่งขึ้น

﴾ **พระองค์ตรัสว่า แท้จริง เราได้ทดสอบกลุ่มชนของเจ้า หลังจากที่เจ้าได้จากมา และซามิรีย์ก็ได้ทำให้พวกเขาหลงทาง** ﴿ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งให้มูซาผู้เป็นศาสนทูตของพระองค์รู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในหมู่บนีอิสรออีลหลังจากที่มูซาจากมา นั่นคือการที่พวกเขากราบไหว้เคารพรูปปั้นลูกวัวที่ชายชาวซามิรีย์ประดิษฐ์ขึ้น

ในระหว่างนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมอบแผ่นบันทึกซึ่งประกอบไปด้วยคัมภีร์เตารอตแก่มูซา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ

102. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 138-139

قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴾

"และเราได้บันทึกคำตักเตือนจากทุกสิ่ง และการแจกแจงในทุกอย่างไว้ให้แก่เขาในบรรดาแผ่นจารึก ดังนั้น เจ้าจงยึดถือมันไว้ด้วยความเข้มแข็ง และจงกำชับใช้พวกพ้องของเจ้า ให้พวกเขายึดถือสิ่งที่ดีที่สุดของมัน ข้าจะให้พวกเจ้าได้เห็นที่อยู่ของผู้ละเมิดทั้งหลาย"[103]

หมายถึง เราจะให้พวกเจ้าเห็นจุดจบของผู้ที่หันเหออกจากการเคารพภักดีต่อข้า และฝ่าฝืนคำสั่งข้า

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **มูซาได้กลับมายังกลุ่มชนของเขาด้วยความกริ้วโกรธเสียใจ** ﴾ หมายถึง หลังจากที่อัลลอฮฺทรงบอกเขาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น โดยมูซาโกรธและไม่พอใจพวกเขาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจากมูซาดูแลเอาใจใส่พวกเขา และอยู่ระหว่างการเดินทางไปรับคัมภีร์เตารอตที่เป็นบทบัญญัติศาสนาของพวกเขา ซึ่งนับว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่พวกเขาได้รับคัมภีร์ดังกล่าว แต่พวกเขากลับหันไปกราบไหว้เคารพสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ โดยผู้มีสติปัญญาครบสมบูรณ์ทุกคนย่อมรู้ว่า สิ่งที่พวกเขากำลังกระทำอยู่นั้นเป็นสิ่งที่มดเท็จ และเป็นเรื่องโง่เขลาเบาปัญญาไร้ซึ่งสาระ ฉะนั้น อายะฮฺนี้จึงระบุว่ามูซากลับไปด้วยความ ﴿ **กริ้วโกรธเสียใจ** ﴾ โดยคำว่า **الأَسَفُ** นั้น หมายถึง โกรธมาก

มุญาฮิด กล่าวว่า ﴿ غَضْبَانَ أَسِفًا ﴾ หมายถึง โกรธและตระหนกตกใจ[104]

กอตาดะฮฺ และอัสสุดดีย์ กล่าวว่า หมายถึง มูซาเสียใจในสิ่งที่กลุ่มชนของเขากระทำในช่วงที่เขาไม่อยู่[105] พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เขากล่าวว่า โอ้ กลุ่มชนของฉัน พระเจ้าของพวกท่านมิได้ทรงสัญญากับพวกท่านด้วยสัญญาที่ดีดอกหรือ** ﴾ พระองค์ทรงสัญญากับพวกท่านผ่านคำพูดของฉันแล้วมิใช่หรือ ว่าจะประทานความดีงามในดุนยาและอาคิเราะฮฺ และจุดจบที่ดีให้แก่พวกท่าน ดังที่พวกท่านได้เห็นมาแล้ว ว่าพระองค์ทรงช่วยเหลือให้พวกท่านรอดพ้นจากศัตรู และให้พวกท่านมีชัยชนะเหนือเขา รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เป็นการช่วยเหลือจากพระองค์ ﴿ **คำมั่นสัญญานั้นนานเกินไปสำหรับพวกท่านกระนั้นหรือ** ﴾ สิ่งที่อัลลอฮฺทรงสัญญาไว้นั้นเกิดขึ้นช้าจนพวกท่านรอไม่ได้แล้วอย่างนั้นหรือ หรือว่าเวลาผ่านไปนานจนทำให้พวกท่านหลงลืมความโปรดปรานต่างๆ ที่พระองค์เคยประทานให้ในอดีต ﴿ **แต่พวกท่านประสงค์ที่จะให้ความกริ้วจากพระเจ้าของพวกท่านเกิดขึ้นแก่พวกท่าน** ﴾ คำว่า أَمْ ในที่นี้

103. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 145

104. อัฏฏอบารี 18/350

105. อัฏฏอบารี 18/350

หมายถึง "แต่" โดยจุดประสงค์คือ การลดค่าข้อความก่อนหน้า เพื่อเน้นย้ำข้อความที่ตามมา ประหนึ่งมูซากล่าวว่า แต่แท้ที่จริงแล้ว สิ่งที่พวกท่านกระทำไปนั้น ก็เพราะประสงค์จะให้ความกริ้วจากพระเจ้าประสบแก่พวกท่าน ﴿ **พวกท่านจึงได้บิดพลิ้วสัญญาของฉัน** ﴾

﴿ **พวกเขากล่าวว่า** ﴾ หมายถึง บนีอิสรออีลกล่าวตอบมูซา ซึ่งได้ตำหนิพวกเขาอย่างรุนแรง ﴿ **เรามิได้บิดพลิ้วสัญญาของท่านตามความสมัครใจของเราดอก** ﴾ หมายถึง ที่เรากระทำไป มิได้เกิดขึ้นด้วยความต้องการหรือความสมัครใจของเรา แล้วพวกเขาก็เริ่มแก้ตัวด้วยคำแก้ตัวที่ฟังไม่ขึ้น โดยอ้างกับมูซาว่ารู้สึกไม่ดีที่ยังเก็บเครื่องประดับที่ยืมมาจากพวกคอปติกอียิปต์ไว้ ﴿ **เราจึงโยนมันไป** ﴾ หมายถึง โยนมันทิ้ง

อัสสุดดีย์ รายงานจากอบูมาลิก เล่าว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ฮารูนตั้งใจจะรวบรวมเครื่องประดับเหล่านั้นทั้งหมดไว้ในหลุมดังกล่าว เพื่อหลอมรวมเป็นทองก้อนเดียว เมื่อมูซากลับมาจะได้ตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรกับมันต่อไป แต่แล้วซามิรีย์ก็นำดินหนึ่งอุ้งมือที่ได้จากร่องรอยของญิบรีล[106] โยนลงไปในทองก้อนดังกล่าว โดยเขาได้ขอให้ฮารูนวิงวอนอัลลอฮฺให้ทรงตอบรับดุอาอฺของเขา ฮารูนจึงขอให้โดยที่ไม่รู้ว่าซามิรีย์คิดจะทำอะไร แล้วคำวิงวอนขอของฮารูนก็ได้รับการตอบรับจากอัลลอฮฺ ซามิรีย์จึงกล่าวว่า ขอให้อัลลอฮฺทรงอนุมัติให้สิ่งนี้กลายเป็นลูกวัวด้วยเถิด แล้วมันก็กลายเป็นลูกวัวที่มีเสียงร้อง ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการทดสอบและลองใจ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ซามิรีย์ก็ได้โยนมันไปด้วย แล้วซามิรีย์ก็ได้ทำลูกวัวออกมาเป็นรูปร่างมีเสียงร้อง** ﴾[107]

มุฮัมมัด บิน อิสฮาก รายงานว่า อิบนุ อับบาส อธิบายอายะฮฺ ﴿ **นี่คือพระเจ้าของพวกท่าน และพระเจ้าของมูซา** ﴾ ว่า แล้วบนีอิสรออีลก็กราบไหว้รูปปั้นลูกวัวดังกล่าว พวกเขารักมันอย่างที่ไม่เคยรักสิ่งใดมาก่อน ﴿ **แต่เขาลืมเสีย** ﴾ หมายถึง ซามิรีย์ได้ละทิ้งหลักคำสอนอิสลามที่เคยปฏิบัติมา[108]

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบโต้พร้อมกับตำหนิอย่างรุนแรง และชี้แจงถึงความโง่เขลาไร้ปัญญาของพวกเขาในสิ่งที่กระทำอยู่ว่า ﴿ **พวกเขาไม่รู้ดอกหรือว่า มันไม่อาจจะให้คำตอบแก่พวกเขา และมันไม่สามารถจะให้โทษและให้คุณแก่พวกเขาเลย** ﴾ หมายถึง พวกเขาไม่เห็นหรอกหรือว่า รูปปั้นลูกวัวนั้นไม่สามารถสนองคำขอของพวกเขา และไม่แม้แต่จะสนทนาโต้ตอบกับพวกเขา ﴿ **และมันไม่สามารถจะให้โทษและให้คุณแก่พวกเขาเลย** ﴾ ทั้งในดุนยาและในอาคิเราะฮฺ

---

106. ดู คำอธิบายอายะฮฺที่ 96

107. อันนะซาอี ใน อัลกุบรอ 6/396

108. ตารีค อัฏฏอบารี 1/422 และตัฟซีรฺ อัฏฏอบารี 18/355 ด้วยสายรายงานที่อ่อน

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ﷻ แท้ที่จริงแล้ว เสียงของมันนั้นเป็นเพียงลมพัดเข้าทางทวาร แล้วออกทางปากของมัน ทำให้เกิดเสียงขึ้น[109]

ในฮะดีษบทหนึ่งที่รายงานจาก อัลฮะซัน อัลบัศรี เกี่ยวกับบททดสอบที่มูซาได้รับ ระบุว่ารูปปั้นลูกวัวตัวนี้มีชื่อเรียกว่า บุฮฺมูต[110]

บทสรุปข้ออ้างของคนโง่เขลาเหล่านั้นก็คือ พวกเขารู้สึกผิดที่เก็บเครื่องประดับของพวกคอปติกเอาไว้ จึงโยนมันทิ้ง เมื่อมันกลายเป็นรูปปั้นลูกวัว พวกเขาก็กราบไหว้บูชามัน เท่ากับว่าพวกเขารู้สึกผิดกับสิ่งที่เป็นเรื่องเล็กกว่า แต่กลับกระทำผิดในสิ่งที่เป็นเรื่องใหญ่กว่ามาก คล้ายกับที่มีรายงานบันทึกในฮะดีษเศาะฮีฮฺ จากอับดุลลอฮฺ บิน อุมัรฺ ว่า มีชายคนหนึ่งซึ่งเป็นชาวอิรักถามเขาเกี่ยวกับหุก่มของเสื้อผ้าที่เปื้อนเลือดยุง จะสามารถสวมใส่ในการละหมาดได้หรือไม่? อิบนุ อุมัรฺ จึงกล่าวว่า พวกท่านดูชาวอิรักสิ พวกเขาเคยสังหารลูกของลูกสาวท่านรอซูล (หมายถึงฮุเซน) แต่กลับมาถามถึงหุก่มของเลือดยุง[111]

﴿ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِن قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَٰنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾ ﴾

90. และโดยแน่นอน ฮารูนเคยกล่าวกับพวกเขาว่า โอ้ กลุ่มชนของฉัน แท้จริง พวกท่านถูกทดสอบให้หลงเสียแล้ว และแท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือ พระผู้ทรงกรุณาปรานี ดังนั้น พวกท่านจงปฏิบัติตามฉัน และจงเชื่อฟังคำสั่งของฉัน

91. พวกเขากล่าวว่า เรายังคงจะบูชามันโดยจะจงรักภักดีต่อมัน จนกว่ามูซาจะกลับมาหาพวกเรา

---

109. ตารีค อัฏฏอบารี 1/424-425
110. อันนะซาอี ใน อัลกุบรอ 6/396
111. ฟัตฮุลบารี 10/440

นบีฮารูน ﷺ ห้ามบนีอิสรออีลมิให้กราบไหว้รูปปั้นลูกวัว

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า ฮารูนได้เคยห้ามบนีอิสรออีลมิให้กราบไหว้บูชารูปปั้นลูกวัว โดยเขาเตือนสติพวกเขาว่า สิ่งนี้เป็นบททดสอบสำหรับพวกท่าน และพระเจ้าที่แท้จริงของพวกท่าน คือ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้สร้างและกำหนดทุกสรรพสิ่ง พระองค์ทรงมีบัลลังก์ที่ยิ่งใหญ่ และทรงกระทำสิ่งใดก็ได้ที่ทรงประสงค์ ﴾ **ดังนั้นพวกท่านจงปฏิบัติตามฉัน และจงเชื่อฟังคำสั่งของฉัน** ﴿ ในสิ่งที่ฉันสั่งใช้พวกท่าน และจงงดเว้นสิ่งที่ฉันห้าม

﴾ **พวกเขากล่าวว่า เรายังคงจะบูชามันโดยจะจงรักภักดีต่อมัน จนกว่ามูซาจะกลับมาหาพวกเรา** ﴿ หมายถึง เราจะไม่หยุดบูชามัน จนกว่าเราจะได้ฟังความคิดเห็นของมูซาเกี่ยวกับมัน ทั้งนี้ พวกเขาฝ่าฝืนคำสั่งและต่อต้านฮารูน และเกือบจะฆ่าเขาด้วยซ้ำ

﴿ قَالَ يَا هَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ۝٩٢ أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ۝٩٣ قَالَ يَا ابْنَ أُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ۝٩٤ ﴾

92. (เมื่อมูซากลับมาแล้ว) เขากล่าวว่า ฮารูนเอ๋ย อันใดเล่าที่ยับยั้งท่าน เมื่อท่านเห็นพวกเขาหลงผิด

93. เหตุใดท่านจึงไม่ปฏิบัติตามฉัน ท่านฝ่าฝืนคำสั่งของฉันกระนั้นหรือ

94. ฮารูน กล่าวว่า โอ้ ลูกของแม่ฉัน โปรดอย่าดึงเคราและศีรษะของฉัน แท้จริง ฉันกลัวว่า ท่านจะกล่าว (แก่ฉัน) ว่า ท่านได้ก่อการแตกแยกขึ้นในหมู่วงศ์วานอิสรออีล และท่านไม่คอยฟังคำสั่งของฉัน

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างมูซา และฮารูน ﷺ หลังจากที่มูซากลับมา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงเหตุการณ์หลังจากที่มูซา ﷺ กลับไปหากลุ่มชนของเขา แล้วเห็ว่ามีเรื่องใหญ่มากเกิดขึ้นในหมู่พวกเขา มูซาจึงโมโห แล้วโยนแผ่นบันทึกจากพระผู้เป็นเจ้าที่อยู่ในมือทิ้ง พร้อมกับฉุดดึงศีรษะของพี่ชาย เราได้อธิบายเรื่องนี้ไปอย่างละเอียดแล้วในซูเราะฮฺอัลอะอฺรอฟ พร้อมกับได้กล่าวถึงฮะดีษที่ว่า

« لَيْسَ الْخَبَرُ كَالْمُعَايَنَةِ »

"การเห็นด้วยตา ย่อมต่างจากการฟังคำบอกเล่า"[112]

แล้วมูซา ﷺ ก็ตำหนิฮารูน ﷺ ผู้เป็นพี่ชาย โดยกล่าวว่า ﴾ **อันใดเล่าที่ยับยั้งท่านเมื่อท่านเห็นพวกเขาหลงผิด เหตุใดท่านจึงไม่ปฏิบัติตามฉัน** ﴿ และบอกเรื่องนี้ให้ฉันรู้ตั้งแต่เริ่มเกิด ﴾ **ท่านฝ่าฝืนคำสั่งของฉันกระนั้นหรือ** ﴿ หมายถึง สิ่งที่ฉันได้เคยกำชับท่าน นั่นคือคำพูดที่ว่า

﴾ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿

"จงทำหน้าที่แทนฉันในหมู่ชนของฉัน และจงปรับปรุงแก้ไข และจงอย่าปฏิบัติตามทางของผู้ก่อความเสียหาย"[113]

ฮารูน ﷺ จึงกล่าวว่า ﴾ **โอ้ ลูกของแม่ฉัน** ﴿ เขากล่าวถึงแม่ ทั้งๆ ที่ทั้งสองเป็นพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน เพื่อขอความเห็นใจ ซึ่งการกล่าวถึงแม่ในสถานการณ์เช่นนี้ ให้ความรู้สึกที่อ่อนโยนและผูกพันใกล้ชิดมากกว่า ﴾ **โปรดอย่าดึงเคราและศีรษะของฉัน** ﴿ ฮารูนชี้แจงสาเหตุที่เขาไม่รีบตามมูซาไปเพื่อแจ้งให้ทราบถึงความผิดอันใหญ่หลวงที่เกิดขึ้น โดยเขากล่าวว่า ﴾ **แท้จริง ฉันกลัวว่า ท่านจะกล่าว (แก่ฉัน) ว่า ท่านได้ก่อการแตกแยกขึ้นในหมู่วงศ์วานอิสรออีล และท่านไม่คอยฟังคำสั่งของฉัน** ﴿ หมายถึง ฉันกลัวว่า หากฉันตามท่านไปเพื่อแจ้งเรื่องนี้ ท่านจะตำหนิฉันได้ว่า เหตุใดฉันจึงทิ้งพวกเขาไว้ตามลำพัง และทำให้พวกเขาแตกแยก และท่านก็อาจจะกล่าวว่า ฉันไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของท่าน ที่ให้ฉันดูแลพวกเขาแทนท่าน

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ฮารูนเกรงใจและเชื่อฟังมูซา[114]

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِي

---

112. อะหฺมัด 1/271

113. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 142

114. อัฏฏอบารี 18/359

نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّن تُخْلَفَهُ وَانظُرْ إِلَىٰ إِلَٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا إِلَٰهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

95. มูซากล่าวว่า ท่านต้องการอะไร โอ้ ซามิรีย์

96. เขากล่าวว่า ฉันเห็นในสิ่งที่พวกเขามองไม่เห็น ดังนั้น ฉันจึงกำเอากอบหนึ่งจากรอยของรอซูล (หมายถึง ญิบรีล) แล้วฉันได้โยนมันลงไป และเช่นนั้นแหละ จิตใจของฉันได้เห็นดีเห็นงาม

97. มูซากล่าวว่า ท่านจงออกไป แท้จริง สำหรับท่านในชีวิตนี้จะได้รับการลงโทษ โดยท่านกล่าวว่า อย่ามาแตะต้องฉัน และแท้จริง สำหรับท่านนั้นมีสัญญาหนึ่ง ท่านจะไม่ถูกทำให้ผิดสัญญา และจงดูพระเจ้าของท่านซึ่งท่านยึดถือบูชามัน แน่นอน เราจะเผามัน แล้วเราจะโปรยมันลงในทะเลให้กระจาย

98. แท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือ อัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากพระองค์ พระองค์ทรงแผ่ความรอบรู้ไปยังทุกสิ่ง

ซามิรีย์สร้างรูปปั้นลูกวัวอย่างไร?

มูซา ถามซามิรีย์ ว่า สิ่งใดเป็นแรงจูงใจให้ท่านกระทำเช่นนั้น? และเกิดอะไรขึ้นกับท่านถึงได้กระทำสิ่งเหล่านี้ลงไป?

มุฮัมมัด บิน อิสฮาก รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ซามิรีย์ผู้นี้เดิมทีเป็นชาวบาญัรฺมา ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่บูชาวัว ทำให้เขามีความผูกพันกับการกราบไหว้บูชาวัว โดยชายผู้นี้ได้ประกาศเข้ารับอิสลามพร้อมๆ กับบนีอิสรออีล ชื่อของเขาคือ มูซา บิน เซาะฟัรฺ[115]

115. ตารีค อัฏฏอบารี 1/424

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า ซามิรีย์ มาจากหมู่บ้านซามัรฺรอ[116]

ซามิรีย์ตอบว่า ﴿ **ฉันเห็นในสิ่งที่พวกเขามองไม่เห็น** ﴾ หมายถึง ฉันเห็นญิบรีล ซึ่งมาขณะที่ฟิรฺเอาน์กำลังจะตาย ﴿ **ดังนั้น ฉันจึงกำเอากอบหนึ่งจากรอยของรอซูล (หมายถึงญิบรีล)** ﴾ หมายถึง จากร่องรอยม้าของญิบรีล นี่เป็นคำอธิบายที่แพร่หลายในหมู่นักอรรถาธิบายอัลกุรอาน หรืออาจกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่อธิบายไว้เช่นนี้

มุญาฮิด กล่าวว่า ﴿ **ดังนั้น ฉันจึงกำเอากอบหนึ่งจากรอยของรอซูล (หมายถึงญิบรีล)** ﴾ หมายถึง ใต้กีบม้าของญิบรีล[117] โดยคำว่า القَبْضَة นั้น หมายถึง เต็มกอบมือ และหมายถึงการกำนิ้วมือเข้า

มุญาฮิด กล่าวว่า ซามิรีย์ โยนสิ่งที่อยู่ในมือลงไปบนกองเครื่องประดับที่บนีอิสรออีลนำมารวบรวมไว้ แล้วมันก็มีรูปร่างขึ้นมา กลายเป็นลูกวัวที่มีเสียงร้อง ซึ่งก็คือเสียงลมที่พัดผ่านเข้าไปในตัวมัน[118] ด้วยเหตุนี้ซามิรีย์จึงกล่าวว่า ﴿ **แล้วฉันได้โยนมันลงไป** ﴾ หมายถึง ฉันโยนมันลงไปพร้อมๆ กับคนอื่นที่โยนเครื่องประดับลงไป ﴿ **และเช่นนั้นแหละ จิตใจของฉันได้เห็นดีเห็นงาม** ﴾ ขณะที่กระทำนั้น ฉันคิดว่ามันเป็นเรื่องที่ดี

บทลงโทษสำหรับซามิรีย์ และการเผาทำลายรูปปั้นลูกวัว

มูซา ﷺ กล่าวแก่ซามิรีย์ ว่า ﴿ **ท่านจงออกไป แท้จริง สำหรับท่านในชีวิตนี้จะได้รับการลงโทษ โดยท่านกล่าวว่า อย่ามาแตะต้องฉัน** ﴾ หมายถึง เนื่องจากท่านได้แตะต้องและเก็บสิ่งที่ไม่ควรจะเก็บไว้กับตัว นั่นคือร่องรอยของญิบรีล ดังนั้น บทลงโทษในโลกนี้สำหรับท่านก็คือ การที่ท่านจะไม่ได้รับอนุญาตให้สัมผัสคลุกคลีกับผู้คนอีก และคนอื่นก็ไม่สามารถมาใกล้ชิดปฏิสัมพันธ์กับท่าน ﴿ **และแท้จริง สำหรับท่านนั้นมีสัญญาหนึ่ง** ﴾ ในวันกิยามะฮฺ ﴿ **ท่านจะไม่ถูกทำให้ผิดสัญญา** ﴾ คือ ไม่มีทางที่ท่านจะหลีกหนีจากวันดังกล่าว

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า นี่เป็นบทลงโทษสำหรับพวกเขา และร่องรอยที่ยังเหลืออยู่จากคนกลุ่มดังกล่าวทุกวันนี้ ก็ยังมีลักษณะเช่นนี้

อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และอบูนะฮีก อธิบายว่า ﴿ **และแท้จริง สำหรับท่านนั้นมีสัญญาหนึ่ง ท่านจะไม่ถูกทำให้ผิดสัญญา** ﴾ หมายถึง ไม่มีทางที่ท่านจะหลบซ่อนจากวันดังกล่าว[119]

---

116. อัฏฏอบารี 18/363
117. อัฏฏอบารี 18/362
118. อัฏฏอบารี 18/362
119. อัฏฏอบารี 18/364

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจงดูพระเจ้าของท่าน** ﴿ หมายถึง สิ่งที่ท่านเคารพบูชา ﴾ **ซึ่งท่านยึดถือบูชามัน** ﴿ หมายถึง รูปปั้นลูกวัวที่ท่านเคารพ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือ อัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากพระองค์ พระองค์ทรงแผ่ความรอบรู้ไปยังทุกสิ่ง** ﴿ มูซากล่าวแก่พวกเขาว่า สิ่งนี้ไม่ใช่พระเจ้าของพวกท่าน พระเจ้าที่แท้จริงของพวกท่านนั้น คือ อัลลอฮฺ ผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ ไม่มีสิ่งใดคู่ควรได้รับการเคารพอิบาดะฮฺเว้นแต่พระองค์ ทุกสรรพสิ่งล้วนต้องพึ่งพาอัลลอฮฺ และเป็นบ่าวของพระองค์

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **พระองค์ทรงแผ่ความรอบรู้ไปยังทุกสิ่ง** ﴿ คำว่า عِلْمًا อยู่ในตำแหน่งมันศูบ เนื่องจากเป็นตัมยีซ[120] กล่าวคือ พระองค์ทรงรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْماً ﴿

"อัลลอฮฺนั้นทรงห้อมล้อมทุกสิ่งอย่างไว้ด้วยความรอบรู้ (ของพระองค์)"[121]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَداً ﴿

"และพระองค์ทรงนับจำนวนทุก ๆ สิ่งไว้อย่างครบถ้วน"[122]

และพระองค์ตรัสว่า

﴾ لا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ ﴿

"ไม่มีแม้แต่น้ำหนักเพียงเท่าธุลีจะรอดพ้นจากพระองค์"[123]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلا حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلا رَطْبٍ وَلا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿

---

120. นามไม่เจาะจงที่ทำหน้าที่อธิบายจุดประสงค์ของคำนามก่อนหน้า - *ผู้แปล*

121. ซูเราะฮฺ อัฏเฏาะลาก อายะฮฺที่ 12

122. ซูเราะฮฺ อัลญิน อายะฮฺที่ 28

123. ซูเราะฮฺ สะบะอฺ อายะฮฺที่ 3

"และไม่มีใบไม้ใดร่วงหล่นลง นอกจากพระองค์จะทรงรู้มัน และไม่มีเมล็ดพืชใด ซึ่งอยู่ในบรรดาความมืดของแผ่นดิน และไม่มีสิ่งที่อ่อนนุ่มใด และสิ่งที่แห้งใด นอกจากจะอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง"[124]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴾

"และไม่ว่าสัตว์ตัวใดที่เหยียบย่ำอยู่ในแผ่นดิน เว้นแต่เครื่องยังชีพของมันเป็นหน้าที่ของอัลลอฮฺ และพระองค์ทรงรู้ที่พำนักของมันและที่พักชั่วคราวของมัน ทุกสิ่งอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง"[125]

และยังมีอายะฮฺอื่นๆ อีกมากมาย ที่กล่าวถึงเรื่องนี้

﴿ كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِن لَّدُنَّا ذِكْرًا ۝٩٩ مَّنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ۝١٠٠ خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا ۝١٠١ ﴾

99. เช่นนี้แหละ เราได้บอกเล่าข่าวคราวที่ได้เกิดขึ้นแต่กาลก่อนแก่เจ้า และแน่นอน เราได้ให้ข้อเตือนสติ จากเราแก่เจ้า

100. ผู้ใดหันหลังให้อัลกุรอาน แท้จริง เขาจะแบกโทษหนักในวันกิยามะฮฺ

101. พวกเขาจะพำนักอย่างถาวรอยู่ในนั้น และโทษหนักนั้น เป็นความชั่วช้าสำหรับพวกเขาในวันกิยามะฮฺเสียนี่กระไร

---

124. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 59

125. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 6

อัลกุรอานเป็นข้อเตือนสติที่ครอบคลุมจากอัลลอฮฺ ﷻ และโทษของผู้ที่หันหลังให้อัลกุรอาน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวกับนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า เราได้บอกเล่าเรื่องราวในอดีตให้เจ้าได้รับรู้ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่มีขาดไม่มีเกิน ในลักษณะเดียวกันกับที่เราเล่าเรื่องราวของมูซาตลอดจนสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างมูซากับฟิรฺเอาน์และไพร่พลของเขา ให้เจ้าฟังอย่างชัดเจนตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ ﴾ **เราได้ให้ข้อเตือนสติ จากเราแก่เจ้า** ﴿ นั่นคือ อัลกุรอานอันทรงเกียรติที่มีลักษณะดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ لا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلا مِنْ خَلْفِهِ ﴿

"ความเท็จจากข้างหน้า และจากข้างหลังจะไม่คืบคลานเข้าไปสู่อัลกุรอาน"[126]

ทั้งนี้ นบีที่ผ่านมาทุกคน นับตั้งแต่คนแรกจวบจนมุฮัมมัดผู้เป็นนบีคนสุดท้าย ไม่เคยมีผู้ใดได้รับคัมภีร์เหมือนหรือสมบูรณ์แบบกว่าอัลกุรอาน และไม่มีคัมภีร์ใดรวบรวมเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต และที่ดำเนินเป็นไป หรือข้อตัดสินระหว่างผู้คนมากไปกว่าอัลกุรอาน

ฉะนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ผู้ใดหันหลังให้อัลกุรอาน** ﴿ หมายถึง ปฏิเสธอัลกุรอานและไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งใช้และข้อบัญญัติของอัลกุรอาน แล้วหันไปหาทางนำอื่นนอกจากอัลกุรอาน คนประเภทนี้ อัลลอฮฺจะทรงทำให้เขาหลงผิด และนำทางเขาไปสู่ไฟนรก ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **ผู้ใดหันหลังให้อัลกุรอาน แท้จริง เขาจะแบกโทษหนักในวันกิยามะฮฺ** ﴿ หมายถึง บาปความผิด ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ ﴿

"และผู้ใดจากพรรคต่าง ๆ ปฏิเสธศรัทธาต่อมัน ไฟนรกคือ สัญญาของเขา"[127]

บทลงโทษนี้ ครอบคลุมมนุษย์ทุกคนที่ได้รับรู้เกี่ยวกับอัลกุรอาน ไม่ว่าจะเป็นชาวอาหรับ ผู้ที่มิใช่ชาวอาหรับ ชาวคัมภีร์ และคนอื่นๆ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ ﴿

"เพื่อที่ฉันจะได้ใช้อัลกุรอานนี้ตักเตือนพวกท่าน และผู้ที่อัลกุรอานนี้ไปถึง"[128]

---

126. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 42
127. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 17
128. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 19

ดังนั้น ทุกคนที่เคยได้ยินเกี่ยวกับอัลกุรอาน ก็ถือว่าอัลกุรอานได้เตือนและเชิญชวนเขาแล้ว หากเขาปฏิบัติตาม ก็จะได้รับทางนำที่ถูกต้อง แต่ถ้าหากเขาต่อต้านและหันหลังให้อัลกุรอาน เขาก็จะหลงผิดและเป็นทุกข์ในโลกดุนยา และวันกิยามะฮฺ นรกก็รอเขาอยู่ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ผู้ใดหันหลังให้อัลกุรอาน แท้จริง เขาจะแบกโทษหนักในวันกิยามะฮฺ พวกเขาจะพำนักอย่างถาวรอยู่ในนั้น** ﴿ จะไม่มีทางหนีรอดหรือหลุดพ้น ﴾ **และโทษหนักนั้น เป็นความชั่วช้าสำหรับพวกเขาในวันกิยามะฮฺเสียนี่กระไร** ﴿ หมายถึง โทษที่พวกเขาต้องแบกรับนั้น ช่างเป็นสิ่งที่เลวร้ายยิ่งนัก

﴿ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ ﴾

102. วันซึ่งสังข์จะถูกเป่า และในวันนั้นเราจะรวมนักโทษทั้งหลายที่มีตาสีฟ้าไว้ด้วยกัน

103. พวกเขาจะกระซิบกระซาบระหว่างกันว่า พวกท่านมิได้มีชีวิตอยู่นอกจากเพียงสิบวันเท่านั้น

104. เรารู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเขากล่าวกัน เมื่อผู้มีความคิดที่ดียิ่งกล่าวว่า พวกท่านมิได้มีชีวิตอยู่ นอกจากเพียงวันเดียวเท่านั้น

การเป่าสังข์ และวันกิยามะฮฺ

มีฮะดีษบันทึกไว้ว่า ท่านรอซูล ﷺ ถูกถามถึงเรื่องแตรสังข์ แล้วท่านตอบว่า

« قَرْنٌ يُنْفَخُ فِيْهِ »

"มันมีลักษณะเป็นเขาที่ใช้เป่า"[129]

และมีระบุในฮะดีษที่เกี่ยวกับแตร ซึ่งรายงานโดย อบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า แตรดังกล่าวมีลักษณะ

129. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/116

เป็นเขาขนาดใหญ่ ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางเป็นระยะเท่าชั้นฟ้าและแผ่นดิน โดยอิสรอฟีล เป็นผู้ทำหน้าที่เป่า[130]

และในฮะดีษบทหนึ่งระบุว่า

«كَيْفَ أَنْعَمُ وَصَاحِبُ القَرْنِ قَدِ الْتَقَمَ القَرْنَ، وَحَنَى جَبْهَتَهُ، وَانْتَظَرَ أَنْ يُؤْذَنَ لَهُ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، كَيْفَ نَقُولُ؟، قَالَ: قُولُوا: حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الوكيلُ، عَلَى اللهِ تَوَكَّلْنَا »

"ฉันจะอยู่อย่างสุขสบายได้อย่างไร ในเมื่อ (มลาอิกะฮฺ) ผู้ทำหน้าที่เป่าสังข์ได้นำสังข์มาแนบปากแล้ว และก้มหน้าลงรอคำบัญชา เศาะฮาบะฮฺจึงถามว่า โอ้ ท่านรอซูล แล้วเราควรกล่าวอย่างไร? ท่านตอบว่า พวกท่านจงกล่าวว่า 'ฮัสบุนัลลอฮุ วะนิอฺมัลวะกีล อะลัลลอฮิตะวักกัลนา' (อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ที่เพียงพอแก่เราแล้ว และเป็นผู้รับมอบหมายที่ดีเยี่ยม เราขอมอบหมายต่อพระองค์)"[131]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และในวันนั้นเราจะรวมนักโทษทั้งหลายที่มีตาสีฟ้าไว้ด้วยกัน** ﴾ มีคำอธิบายว่า หมายถึง ดวงตาของพวกเขามีลักษณะเป็นสีฟ้า เนื่องจากความกลัวและตื่นตระหนก ﴿ **พวกเขาจะกระซิบกระซาบระหว่างกัน** ﴾ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หมายถึงพวกเขาแอบกระซิบกันเบาๆ[132] โดยบางคนในหมู่พวกเขาพูดว่า ﴿ **พวกท่านมิได้มีชีวิตอยู่นอกจากเพียงสิบวันเท่านั้น** ﴾ หมายถึง พวกท่านเคยมีชีวิตอยู่ในโลกดุนยาแค่เพียงสิบวันหรือจำนวนวันที่ใกล้เคียงกับสิบวัน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **เรารู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเขากล่าวกัน** ﴾ ขณะที่พวกเขาแอบกระซิบคุยกัน ﴿ **เมื่อผู้มีความคิดที่ดียิ่ง** ﴾ หมายถึง คนที่มีสติปัญญาดีในหมู่พวกเขา ﴿ **กล่าวว่าพวกท่านมิได้มีชีวิตอยู่ นอกจากเพียงวันเดียวเท่านั้น** ﴾ พวกเขารู้สึกว่า ระยะเวลาที่อยู่ในดุนยานั้นสั้นมาก เมื่อเทียบกับสภาพของวันแห่งการฟื้นคืนชีพ เนื่องจากระยะเวลาในดุนยานั้นแม้วันคืนและช่วงเวลาจะหมุนเวียนนานเพียงใด แต่เวลาที่ผ่านไปทั้งหมดนั้นประหนึ่งเพียงวันเดียว ด้วยเหตุนี้ ในวันกิยามะฮฺ บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจึงรู้สึกว่าเคยใช้ชีวิตในดุนยาเพียงช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น ทั้งนี้ ที่พวกเขากล่าวเช่นนั้น เพราะมีเจตนาจะอ้างว่ายังไม่ได้รับการชี้แจงหลักฐานที่เพียงพอ เนื่องจากระยะเวลาสั้นมาก ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า

---

130. อัฏเฏาะบะรอนี ในหนังสือ อัฏฏิวาล 36

131. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/117

132. อัฏฏอบารี 18/371

﴿ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَٰلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ۝٥٥ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝٥٦ ﴾

"และเมื่อวันอวสานเกิดขึ้น ผู้กระทำผิดทั้งหลายจะสาบานว่า พวกเขามิได้พำนักอยู่ (ในโลกดุนยา) นอกจากเพียงชั่วครู่ชั่วยามเท่านั้น เช่นนั้นแหละ พวกเขาถูกให้หันออก (จากความจริงสู่ความเท็จ) (55) และบรรดาผู้มีความรู้และศรัทธา กล่าว (ตอบโต้พวกเขา) ว่า 'โดยแน่นอน พวกท่านได้พำนักอยู่ตามกำหนดของอัลลอฮฺ จนกระทั่งวันฟื้นคืนชีพ ดังนั้น นี่คือวันฟื้นคืนชีพ แต่พวกท่านไม่ยอมเชื่อ (56)' "[133]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ﴾

"และเรามิได้ให้อายุของพวกเจ้ายืนนานพอเพื่อผู้ที่ใคร่ครวญจะได้ระลึกถึงข้อตักเตือนดอกหรือ และ (ยิ่งกว่านั้น) ได้มีผู้ตักเตือนมายังพวกเจ้าแล้ว"[134]

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ۝١١٢ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ ۝١١٣ قَالَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝١١٤ ﴾

"พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้าพำนักอยู่ในแผ่นดินเป็นจำนวนกี่ปี? (112) พวกเขากล่าวตอบว่า เราพำนักอยู่วันหนึ่งหรือส่วนหนึ่งของวัน ขอพระองค์โปรดถามนักคำนวณที่เชี่ยวชาญเถิด (113) พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้ามิได้พำนักอยู่เว้นแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น หากพวกเจ้ารู้ (114)"[135]

กล่าวคือ ที่จริงแล้วพวกเจ้ามีชีวิตอยู่ในดุนยาเพียงช่วงเวลาสั้นๆ ซึ่งหากพวกเจ้ามีความคิด ก็คงจะหวังชีวิตที่จีรังในโลกหน้า มากกว่าชีวิตโลกดุนยาที่มีวันสิ้นสุด แต่เมื่อยังมีโอกาสพวกเจ้ากลับกระทำสิ่งที่ไม่ดี และเลือกชีวิตชั่วคราว มากกว่าชีวิตอันยืนยงสถาพร

---

133. ซูเราะฮฺ อัรรูม อายะฮฺที่ 55-56

134. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 37

135. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 112-114

﴿ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّى نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَآ أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِىَ لَا عِوَجَ لَهُۥ وَخَشَعَتِ ٱلْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ ﴾

105. และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับภูเขา จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พระเจ้าของฉันจะทรงทำให้มันแตกออกเป็นผุยผง

106. แล้วจะทรงปล่อยให้มันเป็นที่ราบโล่งเตียน

107. ณ ที่นั้น เจ้าจะไม่เห็นที่ลุ่มและที่ดอน

108. ในวันดังกล่าว พวกเขาจะติดตามผู้ร้องเรียกไปโดยไม่มีการอิดเอื้อนแต่ประการใด เสียงทั้งหลายก็จะลดค่อยลงต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี เจ้าจะไม่ได้ยินเสียงใด นอกจากเสียงแผ่วเบา

ภูเขาจะแตกสลาย และแผ่นดินจะถูกทำให้ราบเตียน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับภูเขา** ﴾ ว่าในกิยามะฮฺ มันจะยังคงอยู่ หรือจะสูญสลายไป? ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พระเจ้าของฉันจะทรงทำให้มันแตกออกเป็นผุยผง** ﴾ พระองค์จะทรงให้มันเคลื่อนออกจากตำแหน่งที่ตั้งของมัน และจะทรงทำให้มันแตกกลายเป็นผุยผงล่องลอย ﴿ **แล้วจะทรงปล่อยให้มันเป็นที่ราบโล่งเตียน** ﴾ แผ่นดินกลายเป็นที่ราบโล่งเป็นผืนเดียว คำว่า القَاع หมายถึง แผ่นดินที่เรียบเสมอกัน ส่วนคำว่า الصَّفْصَف เป็นการเน้นย้ำความหมายก่อนหน้า บางทัศนะอธิบายว่า หมายถึง ไม่มีต้นไม้อยู่เลย แต่คำอธิบายแรกน่าจะเหมาะสมกว่า แม้ว่าอีกความหมายหนึ่งก็ถูกต้องและเข้าใจได้จากความหมายแรกเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ณ ที่นั้น เจ้าจะไม่เห็นที่ลุ่มและที่ดอน** ﴾ ในวันนั้น เจ้าจะไม่เห็นหุบเขา เนิน ที่ลุ่ม หรือที่ดอนใด ๆ บนแผ่นดินนี้ นี่เป็นคำอธิบายของอิบนุ อับบาส, อิกริมะฮฺ, มุญาฮิด, อัลฮะซัน อัลบัศรี, อัฎเฎาะฮาก, กอตาดะฮฺ และชาวสลัฟอีกหลายคน[136]

136. อัฏฏอบารี 18/372 และ อัดดุรรุลมันษูรฺ 5/598-599

ผู้คนจะขานรับเสียงร้องเรียก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ในวันดังกล่าว พวกเขาจะติดตามผู้ร้องเรียกไปโดยไม่มีการอิดเอื้อนแต่ประการใด** ﴿ กล่าวคือ ในวันที่พวกเขาได้เห็นสภาพความวุ่นวายและความน่าสะพรึงกลัวนี้ พวกเขาจะรีบขานรับผู้ร้องเรียก ไม่ว่าพวกเขาถูกใช้ให้ทำอะไร ก็จะรีบปฏิบัติตามโดยทันที หากเมื่อครั้งที่ยังมีชีวิตอยู่ในดุนยาพวกเขาเป็นเช่นนี้ ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับพวกเขา มากกว่าที่จะมาเชื่อฟังในวันนี้ซึ่งสายไปแล้ว ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا ﴿

“พวกเขาจะได้ฟังอย่างชัดแจ้งและเห็นอย่างชัดอะไรอย่างนั้น! ในวันที่พวกเขาจะมาหาเรา”[137]

และพระองค์ตรัสว่า

﴾ مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ ﴿

“พวกเขา (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) รีบวิ่งไปยังผู้ร้องเรียก”[138]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เสียงทั้งหลายก็จะลดค่อยลงต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี** ﴿ อิบนุ อับบาส อธิบายว่า หมายถึง เงียบสงัด[139] อัสสุดดีย์ ก็อธิบายเช่นนั้น

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เจ้าจะไม่ได้ยินเสียงใด นอกจากเสียงแผ่วเบา** ﴿ สะอีด บิน ญุเบรฺ รายงานว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หมายถึง เสียงฝีเท้า[140] และมีรายงานคำอธิบายเดียวกันนี้ จากอิกริมะฮฺ, มุญาฮิด, อัฎเฎาะฮาก, อัรเราะบีอฺ บิน อนัส, กอตาดะฮฺ, อิบนุเซด และคนอื่นๆ ด้วยเช่นกัน[141]

อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴾ **เจ้าจะไม่ได้ยินเสียงใด นอกจากเสียงแผ่วเบา** ﴿ หมายถึง เสียงแผ่วเบา[142] ซึ่งเป็นอีกรายงานหนึ่งจากอิกริมะฮฺ และอัฎเฎาะฮาก ด้วยเช่นกัน

สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า ﴾ **เจ้าจะไม่ได้ยินเสียงใด นอกจากเสียงแผ่วเบา** ﴿ หมายถึง คำพูด แม้จะแผ่วเพียงใด และเสียงฝีเท้า

---

137. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 38
138. ซูเราะฮฺ อัลเกาะมัรฺ อายะฮฺที่ 8
139. อัฏฏอบารี 18/374
140. อัฏฏอบารี 18/374
141. อัฏฏอบารี 18/375
142. อัฏฏอบารี 18/375

﴿ يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾ ﴾

109. วันนั้น การชะฟาอะฮฺจะไม่เกิดประโยชน์อันใด นอกจากผู้ที่พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงอนุญาตแก่เขา และพระองค์ทรงพอพระทัยในคำพูดของเขาเท่านั้น

110. พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ข้างหน้าพวกเขา และสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ลับหลังพวกเขา และความรู้ของพวกเขาไม่อาจจะเท่าเทียมความรู้ของพระองค์

111. และใบหน้าทั้งหลายได้สยบลงต่อพระผู้ทรงเป็นอยู่เสมอ พระผู้ทรงอมตะ และผู้ที่แบกเอาความอธรรมไว้ ต้องประสบกับการขาดทุนอย่างแน่นอน

112. และผู้ใดปฏิบัติคุณงามความดีทั้งหลายโดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา เขาจะไม่กลัวความอธรรมและการบั่นทอนใด ๆ

ชะฟาอะฮฺ และการตอบแทน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **วันนั้น** ﴿ หมายถึง วันกิยามะฮฺ ﴾ **การชะฟาอะฮฺจะไม่เกิดประโยชน์อันใด** ﴿ ณ พระองค์ ﴾ **นอกจากผู้ที่พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงอนุญาตแก่เขา และพระองค์ทรงพอพระทัยในคำพูดของเขาเท่านั้น** ﴿ คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ﴾

"ใครเล่าคือผู้ที่จะขอความช่วยเหลือให้แก่ผู้อื่น ณ ที่พระองค์ได้ นอกจากด้วยอนุมัติของพระองค์เท่านั้น"[143]

143. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 255

และพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئاً إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى ﴾

"และมลัก (มลาอิกะฮฺ) กี่มากน้อยในชั้นฟ้าทั้งหลายนั้น การชะฟาอะฮฺของพวกเขาจะไม่อำนวยประโยชน์อันใด เว้นแต่หลังจากอัลลอฮฺทรงอนุมัติแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์และทรงพอพระทัย"[144]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴾

"และพวกเขา (มลาอิกะฮฺ) จะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใด นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงพอพระทัย และเนื่องจากความยำเกรงต่อพระองค์ พวกเขาอยู่ในสภาพของผู้ที่เกรงกลัว (การฝ่าฝืน)"[145]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ﴾

"การชะฟาอะฮฺจะไม่เกิดประโยชน์อันใด ณ ที่พระองค์ นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงอนุญาตแก่เขา"[146]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلائِكَةُ صَفّاً لا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَاباً ﴾

"วันซึ่งญิบรีลและมลาอิกะฮฺจะยืนเป็นแถวเดียวกัน พวกเขาจะไม่พูด นอกจากผู้ที่พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงอนุญาตให้แก่เขา และเขาจะพูดแต่สิ่งที่ถูกต้องเท่านั้น"[147]

ในฮะดีษเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และมุสลิม ซึ่งได้รับการบันทึกผ่านหลายสายรายงาน จากท่านรอซูล ﷺ ผู้เป็นนายของลูกหลานอาดัมทั้งหมด และเป็นผู้ที่ประเสริฐที่สุด ณ อัลลอฮฺ ﷻ

144. ซูเราะฮฺ อันนัจญมุ อายะฮฺที่ 26
145. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 28
146. ซูเราะฮฺ สะบะอฺ อายะฮฺที่ 23
147. ซูเราะฮฺ อันนะบะอฺ อายะฮฺที่ 38

ระบุว่า ท่านกล่าวว่า

« آتِي تَحْتَ الْعَرْشِ، وَأَخِرُّ لِلَّهِ سَاجِدًا، وَيَفْتَحُ عَلَيَّ بِمَحَامِدَ لَا أُحْصِيهَا الْآنَ، فَيَدَعُنِي مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَدَعَنِي، ثُمَّ يَقُولُ: يَا مُحَمَّدُ، ارْفَعْ رَأْسَكَ، وَقُلْ يُسْمَعْ، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ، فَيَحِدُّ لِي حَدًّا، فَأُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ، ثُمَّ أَعُودُ »

"ฉันจะไป ณ ใต้บัลลังก์ และก้มลงสุญูดต่ออัลลอฮฺ และพระองค์ก็จะทรงดลใจให้ฉันสรรเสริญพระองค์ ด้วยถ้อยคำสรรเสริญที่ฉันมิอาจจดจำได้หมดในขณะนี้ แล้วพระองค์ก็จะทรงปล่อยให้ฉันอยู่ในสภาพดังกล่าวตามแต่ที่พระองค์ทรงประสงค์ หลังจากนั้นพระองค์ก็จะตรัสว่า โอ้ มุฮัมมัด เงยหน้าขึ้นเถิด และจงพูดมา คำพูดของเจ้าจะถูกรับฟัง และจงขอชะฟาอะฮฺ มันจะได้รับการตอบสนอง แล้วพระองค์ก็ทรงกำหนดจำนวน (ของชาวนรก) มาให้ ซึ่งฉันสามารถช่วยให้พวกเขาได้เข้าสวรรค์ หลังจากนั้นฉันก็กลับไปทำเช่นเดิมอีก"[148]

แล้วท่านก็บอกว่าท่านทำเช่นนั้นสี่ครั้ง ขออัลลอฮฺ ﷻ ทรงเศาะละวาตและสลามแก่ท่านและนบีทุกท่านด้วยเถิด

และในฮะดีษอีกบทหนึ่ง ระบุว่า

« يَقُولُ تَعَالَى: أَخْرِجُوا مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ إِيمَانٍ، فَيُخْرِجُون خَلْقًا كَثِيرًا، ثُمَّ يَقُولُ: أَخْرِجُوا مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ نِصْفُ مِثْقَالٍ مِنْ إِيمَانٍ، أَخْرِجُوا مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مَا يَزِنُ ذَرَّةً، مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ أَدْنَى أَدْنَى أَدْنَى مِثْقَالِ ذَرَّةٍ مِنْ إِيمَانٍ »

"อัลลอฮฺ ﷻ จะตรัส (แก่มลาอิกะฮฺ) ว่า 'พวกเจ้าจงนำผู้ที่ในหัวใจของเขามีศรัทธาเพียงเท่าเมล็ดพืชออกมาจากนรก' แล้วมลาอิกะฮฺก็นำคนจำนวนมากออกมา หลังจากนั้นพระองค์ก็ตรัสว่า 'พวกเจ้าจงนำผู้ที่ในหัวใจของเขามีศรัทธาเท่าครึ่งหนึ่งของเมล็ดพืชออกมาจากนรก พวกเจ้าจงนำผู้ที่ในหัวใจของเขามีศรัทธาหนักเท่าผงธุลีออกมาจากนรก พวกเจ้าจงนำผู้ที่ในหัวใจของเขามีศรัทธาเท่าผงธุลีที่มีขนาดเล็กที่สุดและที่สุดของที่สุดออกมาจากนรก' "[149]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ข้างหน้าพวกเขา

---

148. ฟัตฮุลบารี 8/247 และมุสลิม 1/184

149. ฟัตฮุลบารี 13/481

และสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ลับหลังพวกเขา ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงรอบรู้เกี่ยวกับสิ่งถูกสร้างทั้งหมด ﴿ **และความรู้ของพวกเขาไม่อาจจะเท่าเทียมความรู้ของพระองค์** ﴾ ส่วนนี้ คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ﴾

"และพวกเขาจะไม่ล้อมสิ่งใดจากความรู้ของพระองค์ไว้ได้ นอกจากสิ่งที่พระองค์ประสงค์เท่านั้น"[150]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และใบหน้าทั้งหลายได้สยบลงต่อพระผู้ทรงเป็นอยู่เสมอ พระผู้ทรงอมตะ** ﴾ อิบนุ อับบาส และอีกหลายคนอธิบายว่า หมายถึง ทุกสรรพสิ่งต่างนอบน้อม ยอมสยบ ศิโรราบต่อผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงมีชีวิตที่สมบูรณ์แบบ ไม่ต้องพึ่งพาผู้ใด และไม่นอน[151] และพระองค์คือผู้มีอำนาจ บริหารจัดการ ปกป้องคุ้มครองทุกสรรพสิ่ง พระองค์ทรงสมบูรณ์แบบในตัวของพระองค์เอง ในขณะที่ทุกสิ่งล้วนต้องพึ่งพาพระองค์ และไม่อาจจะดำรงอยู่ได้หากปราศจากพระองค์

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ที่แบกเอาความอธรรมไว้ ต้องประสบกับการขาดทุนอย่างแน่นอน** ﴾ หมายถึง ในวันกิยามะฮฺ เนื่องจากอัลลอฮฺจะทรงทวงคืนสิทธิให้แก่ทุกชีวิต แม้กระทั่งแกะมีเขาที่เคยทำร้ายแกะเขากุด ก็ยังต้องถูกกระทำกลับในลักษณะเดียวกันด้วยความเป็นธรรม

ฮะดีษบทหนึ่งระบุว่า

« يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: وَعِزَّتِي وَجَلَالِي، لَا يُجَاوِزُنِي الْيَوْمَ ظُلْمُ ظَالِمٍ »

"อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ขอสาบานด้วยเกียรติและความยิ่งใหญ่ของข้า ในวันนี้ไม่มีความอธรรมของผู้อธรรมใด ๆ ที่จะรอดพ้นจากข้าได้"[152]

และฮะดีษเศาะฮีฮฺอีกบทหนึ่งระบุว่า

« إِيَّاكُمْ وَالظُّلْمَ؛ فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

"พวกท่านจงระวังการอธรรม เพราะแท้จริงแล้ว การอธรรมนั้นจะนำมาซึ่งความมืดมิดในวันกิยามะฮฺ"[153]

---

150. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 255
151. อัฏฏอบารี 18/377, 378
152. บันทึกโดย อัฏฏอบารอนี
153. มุสลิม 4/1996

และเป็นความหายนะอย่างแท้จริง สำหรับผู้ที่กลับไปพบอัลลอฮฺในสภาพที่ตั้งภาคีต่อพระองค์ เนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴾

"เพราะแท้จริง การตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์โดยแน่นอน"[154]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ใดปฏิบัติคุณงามความดีทั้งหลายโดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา เขาจะไม่กลัวความอธรรมและการบั่นทอนใด ๆ** ﴾ หลังจากที่อัลลอฮฺตรัสถึงบรรดาผู้อธรรม และการลงโทษที่พวกเขาจะได้รับ พระองค์ก็ทรงกล่าวถึงผู้ที่มีความยำเกรง และผลตอบแทนที่พวกเขาจะได้รับ นั่นก็คือการที่พวกเขาจะไม่ถูกอธรรมหรือบั่นทอน หมายถึงความชั่วของพวกเขาจะไม่ถูกเพิ่ม และความดีของพวกเขาก็จะไม่ถูกปรับให้ลดน้อยลง นี่เป็นคำอธิบายของอิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัฎเฎาะฮาก, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆ[155]

ทั้งนี้ การอธรรม الظُّلْم คือ การเพิ่มให้มากขึ้น ด้วยการให้แบกรับบาปของผู้อื่น ส่วนการบั่นทอน الهَضْمُ นั้น คือ การทำให้ลดน้อยลง

﴿ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِن قَبْلِ أَن يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾ ﴾

113. และเช่นนั้นแหละ เราได้ให้อัลกุรอานลงมาเป็นภาษาอาหรับ และเราได้กล่าวซ้ำในนั้นซึ่งข้อตักเตือน หวังว่าพวกเขาจะมีความยำเกรง หรือเกิดข้อเตือนใจแก่พวกเขา

114. ดังนั้น อัลลอฮฺคือพระผู้ทรงสูงส่งยิ่ง พระผู้ทรงอำนาจอันแท้จริง และเจ้าอย่ารีบเร่งในการอ่านอัลกุรอาน ก่อนที่วะฮีย์ของพระองค์จะจบลง และจงกล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าพระองค์ด้วย

---

154. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 13

155. อัฏฏอบารี 18/379, 380

อัลกุรอานประทานลงมาเพื่อให้มนุษย์ยำเกรง และได้ข้อเตือนใจ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ในเมื่อวันแห่งการฟื้นคืนชีพและการตอบแทนความดีความชั่ว ต้องเกิดขึ้นอย่างไม่มีทางเลี่ยง เราจึงได้ประทานอัลกุรอานลงมา เพื่อแจ้งข่าวดี และเตือนสำทับด้วยภาษาอาหรับที่ถูกต้องชัดเจน ไม่มีความคลุมเครือใดๆ และไม่มีสิ่งที่เข้าใจยาก ﴿ **และเราได้กล่าวซ้ำในนั้นซึ่งข้อตักเตือน หวังว่าพวกเขาจะมีความยำเกรง** ﴾ งดเว้นสิ่งที่เป็นบาป ความผิด สิ่งต้องห้าม และสิ่งชั่วช้าต่างๆ ﴿ **หรือเกิดข้อเตือนใจแก่พวกเขา** ﴾ อันเป็นผลให้กระทำสิ่งที่เป็นการเคารพภักดีและความดีงามที่ทำให้ใกล้ชิดพระองค์

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังนั้น อัลลอฮฺคือพระผู้ทรงสูงส่งยิ่ง พระผู้ทรงอำนาจอันแท้จริง** ﴾ หมายถึง พระองค์คือผู้ทรงบริสุทธิ์ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ พระองค์คือพระผู้ทรงอำนาจที่แท้จริง สัญญาของพระองค์เป็นความจริง คำขู่เตือนของพระองค์ก็เป็นความจริง บรรดาศาสนทูตของพระองค์เป็นความจริง สวรรค์เป็นความจริง นรกเป็นความจริง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มาจากพระองค์ล้วนเป็นความจริง และด้วยความยุติธรรมของพระองค์ พระองค์จะไม่ทรงลงโทษผู้ใดก่อนที่จะมีคำเตือนและการแต่งตั้งศาสนทูต พร้อมหลักฐานที่ชัดแจ้ง เพื่อปิดโอกาสที่ผู้ใดจะอ้างว่าไม่มีผู้ตักเตือน หรือมีความเคลือบแคลงคลุมเครือ

ท่านนบี ﷺ ได้รับคำบัญชาให้ฟังอัลกุรอานขณะประทานลงมา และไม่รีบเร่งอ่านตาม

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเจ้าอย่ารีบเร่งในการอ่านอัลกุรอาน ก่อนที่วะฮีย์ของพระองค์จะจบลง** ﴾ คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ในซูเราะฮฺ ลาอุกซิมุบิเยามิลกิยามะฮฺ ที่ว่า

﴿ لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾ ﴾

"เจ้าอย่ากระดิกลิ้นของเจ้าเนื่องด้วยอัลกุรอานเพื่อเจ้าจะรีบเร่งจดจำ (16) แท้จริงหน้าที่ของเราคือการรวบรวมอัลกุรอาน (ให้อยู่ในทรวงอกของเจ้า) และการอ่านเพื่อให้จดจำ (17) ดังนั้น เมื่อเราอ่านอัลกุรอาน เจ้าก็จงติดตามการอ่านนั้น (18) แล้วแท้จริงหน้าที่ของเราคือการอธิบายอัลกุรอาน (19)"[156]

และมีรายงานฮะดีษเศาะฮีฮฺ จากอิบนุ อับบาส ระบุว่า ท่านรอซูล ﷺ นั้น เคยกดดันตัวเองอย่างมากขณะรับวะฮีย์ โดยท่านจะขยับลิ้นตามไปด้วย อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺนี้ลงมา[157]

156. ซูเราะฮฺ อัลกิยามะฮฺ อายะฮฺที่ 16-19

157. ฟัตฮุลบารี 1/39

กล่าวคือ ท่านนบี ﷺ นั้น เมื่อญิบรีลนำวะฮีย์ลงมายังท่าน และเริ่มอ่านหนึ่งอายะฮฺ ท่านก็จะรีบอ่านไปพร้อมกันทันที ด้วยความตั้งใจอย่างมุ่งมั่นที่จะท่องจำอัลกุรอาน อัลลอฮฺ ﷻ จึงชี้แนะให้ท่านกระทำสิ่งที่ง่ายและเบากว่าสำหรับท่าน เพื่อไม่ให้รู้สึกยากจนเกินไป พระองค์จึงตรัสว่า

﴿ لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ﴿١٧﴾ ﴾

"เจ้าอย่ากระดิกลิ้นของเจ้าเนื่องด้วยอัลกุรอานเพื่อเจ้าจะรีบเร่งจดจำ (16) แท้จริง หน้าที่ของเราคือการรวบรวมอัลกุรอาน (ให้อยู่ในทรวงอกของเจ้า) และการอ่านเพื่อให้จดจำ (17)"[158]

หมายถึง เราจะรวบรวมอัลกุรอานไว้ในอกของเจ้า แล้วเจ้าก็จะสามารถอ่านให้ผู้คนฟัง โดยไม่ลืมส่วนหนึ่งส่วนใด และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾ ﴾

"ดังนั้น เมื่อเราอ่านอัลกุรอาน เจ้าก็จงติดตามการอ่านนั้น (18) แล้วแท้จริง หน้าที่ของเรา คือการอธิบายอัลกุรอาน (19)"[159]

ส่วนอายะฮฺนี้ พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และเจ้าอย่ารีบเร่งในการอ่านอัลกุรอาน ก่อนที่วะฮีย์ของพระองค์จะจบลง** ﴾ แต่จงตั้งใจฟัง เมื่อมะลัก (ญิบรีล) อ่านจบแล้ว เจ้าค่อยอ่านตามเขา ﴿ **และจงกล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าพระองค์ด้วย** ﴾ หมายถึง ขอพระองค์โปรดเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าพระองค์ จากความรู้ของพระองค์ด้วยเถิด อิบนุ อุยัยนะฮฺ ﵀ กล่าวว่า ความรู้ของท่านรอซูล ﷺ เพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งอัลลอฮฺ ﷻ ทรงนำชีวิตของท่านไป

۞ وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِن قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾
فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ

158. ซูเราะฮฺ อัลกิยามะฮฺ อายะฮฺที่ 16-17
159. ซูเราะฮฺ อัลกิยามะฮฺ อายะฮฺที่ 18-19

فَتَشْقَىٰ ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ
فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ
عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا
سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ
فَغَوَىٰ ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾

115. และโดยแน่นอน เราได้ให้คำมั่นสัญญาแก่อาดัมแต่กาลก่อนแต่เขาลืม และเราไม่พบความมั่นใจอดทนในตัวเขา

116. และเมื่อเรากล่าวแก่บรรดามลาอิกะฮฺว่า จงสุญูดคารวะแก่อาดัม และพวกเขาได้สุญูด นอกจากอิบลีส มันดื้อดึง

117. แล้วเราได้กล่าวว่า อาดัมเอ๋ย แท้จริง นี่คือศัตรูของเจ้าและของภริยาของเจ้า ดังนั้น อย่าให้มันทำให้เจ้าทั้งสองออกจากสวนสวรรค์ แล้วเจ้าจะได้รับความลำบาก

118. แท้จริง ในสวนสวรรค์นั้น เจ้าจะไม่หิว และจะไม่ต้องเปลือยกาย

119. และแท้จริง ในสวนสวรรค์นั้นเจ้าจะไม่กระหายน้ำ และจะไม่ตากแดด

120. ต่อมาชัยฏอนมารร้ายได้กระซิบกระซาบเขา มันกล่าวว่า อาดัมเอ๋ย ฉันจะชี้แนะท่านไปยังต้นไม้ที่อยู่เป็นนิจตลอดกาล และการมีอำนาจที่ไม่สูญสลายเอาไหม

121. ดังนั้น เขาทั้งสองจึงกินจากต้นไม้นั้น สิ่งพึงสงวนของทั้งสองจึงถูกเผยแก่เขาทั้งสอง เขาทั้งสองจึงเริ่มเอาใบไม้ของสวนนั้นมาปกปิดบนตัวของเขาทั้งสอง และอาดัมได้ฝ่าฝืนพระเจ้าของเขา เขาจึงหลงผิด

122. ภายหลัง พระเจ้าของเขาทรงคัดเลือกเขา แล้วทรงอภัยโทษให้แก่เขา และทรงแนะทางที่ถูกต้องให้เขา

เรื่องราวของ อาดัม عليه السلام และอิบลีส

อิบนุ อบีฮาติม บันทึกรายงานจาก อิบนุ อับบาส ระบุว่า ที่มนุษย์ได้ชื่อว่า الإِنْسَان นั้น ก็เนื่องจากเคยให้คำมั่นสัญญาไว้ แต่กลับหลงลืม (نَسِيَ)[160] อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ก็รายงานคำอธิบายนี้จากอิบนุ อับบาส เช่นเดียวกัน[161]

มุญาฮิด และ อัลฮะซัน อธิบายว่า نَسِيَ ในที่นี้ หมายถึง تَرَكَ (ละทิ้ง)[162]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเมื่อเรากล่าวแก่บรรดามลาอิกะฮฺว่า จงสุญูดคารวะแก่อาดัม** ﴿ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงการให้เกียรติและยกย่องอาดัม และการที่พระองค์ทรงให้อาดัมมีความประเสริฐเหนือคนอื่นๆ อีกมากมาย ทั้งนี้ ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องราวดังกล่าวนี้ไปแล้วในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ, อัลอะอฺรอฟ, อัลฮิจญ์รฺ และอัลกะฮฺฟ และในตอนท้ายของซูเราะฮฺ ศอดที่จะมาถึง อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ตรัสถึงการสร้างอาดัม และคำบัญชาให้มลาอิกะฮฺสุญูดให้เกียรติเขา และทรงเล่าถึงความเป็นศัตรูของอิบลีส ที่มีต่อมนุษย์ลูกหลานอาดัม และต่ออาดัมเองเมื่อครั้งอดีต

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และพวกเขาได้สุญูด นอกจากอิบลีส มันดื้อดึง** ﴿ ไม่ยอมสุญูด และยโสโอหัง ﴾ **แล้วเราได้กล่าวว่า อาดัมเอ๋ย แท้จริง นี่คือศัตรูของเจ้าและของภริยาของเจ้า** ﴿ หมายถึง เฮาวาอ์ عليها السلام ﴾ **ดังนั้น อย่าให้มันทำให้เจ้าทั้งสองออกจากสวนสวรรค์ แล้วเจ้าจะได้รับความลำบาก** ﴿ หมายถึง ระวังอย่าให้มันทำให้เจ้าต้องออกจากสวรรค์ แล้วเจ้าจะเหนื่อย เดือดร้อน และได้รับความลำบาก ในการแสวงหาริซกีปัจจัยยังชีพ หากเจ้าอยู่ที่นี่ เจ้าจะมีชีวิตที่สบาย และสุขสำราญ โดยไม่ต้องเหน็ดเหนื่อย และไม่ต้องลำบาก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾ **แท้จริง ในสวนสวรรค์นั้น เจ้าจะไม่หิว และจะไม่ต้องเปลือยกาย** ﴿ พระองค์ทรงกล่าวถึงความหิวคู่กับการเปลือยกาย เนื่องจากความหิวนั้น เป็นความต่ำต้อยภายใน ส่วนการเปลือยกายนั้น เป็นความต่ำต้อยภายนอก ﴾ **และแท้จริง ในสวนสวรรค์นั้น เจ้าจะไม่กระหายน้ำ และจะไม่ตากแดด** ﴿ สองคำนี้ก็มีลักษณะคู่กันเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ความกระหายนั้นเป็นความร้อนภายใน ส่วนการตากแดดนั้น เป็นความร้อนภายนอก

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ต่อมาชัยฏอนมารร้ายได้กระซิบกระซาบเขา มันกล่าวว่า อาดัมเอ๋ย ฉันจะชี้แนะท่านไปยังต้นไม้ที่อยู่เป็นนิจตลอดกาล และการมีอำนาจที่ไม่สูญสลายเอาไหม** ﴿ ได้อธิบายไปแล้วว่า ชัยฏอนได้หลอกล่อทั้งสองให้หลงเชื่อ ดังที่

160. อัฏฏอบารี 18/383

161. อัฏฏอบารี 18/383

162. อัฏฏอบารี 18/383

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ﴾

"และมันได้สาบานแก่ทั้งสองนั้นว่า แท้จริง ฉันอยู่ในพวกที่แนะนำท่านทั้งสอง"[163]

ได้เคยอธิบายไปแล้วว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงอนุญาตให้อาดัมและภริยา กินผลไม้ทุกชนิดในสวรรค์ แต่ทรงห้ามมิให้เข้าใกล้ต้นไม้ต้นนี้ อิบลีสจึงพยายามหลอกล่อโน้มน้าวทั้งสองจนหลวมตัวกินผลไม้ต้นดังกล่าว โดยต้นไม้ที่ได้ชื่อว่า شَجَرَةُ الخُلْدِ นี้ ผู้ใดได้กินผลของมันจะได้อยู่อย่างถาวรตลอดกาล มีฮะดีษบทหนึ่งที่กล่าวถึงต้นไม้ต้นนี้ บันทึกโดย อบูดาวูด อัฏเฏาะยาลิซี จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ فِي الْجَنَّةِ شَجَرَةً يَسِيرُ الرَّاكِبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ، مَا يَقْطَعُهَا، وَهِيَ شَجَرَةُ الْخُلْدِ »

"แท้จริง ในสวรรค์นั้นมีต้นไม้ต้นหนึ่ง ซึ่งผู้เดินทางด้วยสัตว์พาหนะใช้เวลาเดินทางใต้ร่มเงาของมันหนึ่งร้อยปี ก็ยังอยู่ในร่มเงาของมัน นั่นก็คือ ต้นอัลคุลด์ (ต้นไม้แห่งความนิรันดร์)"[164]

ฮะดีษบทนี้ ได้รับการบันทึกโดยอิมามอะหฺมัด ด้วยเช่นกัน[165]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น เขาทั้งสองจึงกินจากต้นไม้นั้น สิ่งพึงสงวนของทั้งสองจึงถูกเผยแก่เขาทั้งสอง** ﴿ อิบนุ อบีฮาติม บันทึกรายงานจากอุบัยยฺ บิน กะอับ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ رَجُلًا طِوَالًا كَثِيرَ شَعْرِ الرَّأْسِ، كَأَنَّهُ نَخْلَةٌ سَحُوقٌ، فَلَمَّا ذَاقَ الشَّجَرَةَ سَقَطَ عَنْهُ لِبَاسُهُ، فَأَوَّلُ مَا بَدَا مِنْهُ عَوْرَتُهُ، فَلَمَّا نَظَرَ إِلَى عَوْرَتِهِ جَعَلَ يَشْتَدُّ فِي الْجَنَّةِ، فَأَخَذَتْ شَعْرَهُ شَجَرَةٌ، فَنَازَعَهَا، فَنَادَى الرَّحْمَنُ: يَا آدَمُ، مِنِّي تَفِرُّ؟ فَلَمَّا سَمِعَ كَلَامَ الرَّحْمَنِ قَالَ: يَا رَبِّ، لَا وَلَكِنِ اسْتِحْيَاءً، أَرَأَيْتَ إِنْ تُبْتُ وَرَجَعْتُ، أَعَائِدِي إِلَى الْجَنَّةِ؟ قَالَ: نَعَمْ »

163. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 21

164. มุสนัด อัฏเฏาะยาลิซี 332

165. อะหฺมัด 2/455

"อัลลอฮฺทรงสร้างอาดัมในรูปของชายตัวสูง ผมดกหนา รูปร่างของเขาราวกับต้นอินทผลัมที่สูงใหญ่ เมื่ออาดัมได้ลิ้มรสต้นไม้ (ต้องห้าม) เสื้อผ้าที่เขาสวมใส่ก็หลุดร่วง โดยสิ่งแรกที่ถูกเผยออกมาคือ อวัยวะพึงสงวนของเขา เมื่ออาดัมมองไปที่อวัยวะส่วนนั้น เขาก็เข้าไปหลบในสวนอย่างร้อนรน จนผมของเขาไปเกี่ยวเข้ากับต้นไม้ต้นหนึ่ง พระผู้ทรงกรุณาจึงทรงกล่าวว่า โอ้ อาดัม เจ้าหนีจากข้าหรือ? เมื่อได้ยินพระดำรัสของพระผู้ทรงกรุณา อาดัมก็กล่าวว่า โอ้ พระผู้เป็นเจ้า ข้าพระองค์ซ่อนตัวเพราะรู้สึกละอาย หากข้าพระองค์กลับเนื้อกลับตัวกลับไปหาพระองค์ พระองค์จะทรงให้ข้าพระองค์ได้กลับเข้าสู่สวรรค์อีกครั้งไหม? อัลลอฮฺตอบว่า ใช่"[166]

นั่นคือความหมายของพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ﴾

"ภายหลังอาดัมได้เรียนรู้คำวิงวอนจากพระเจ้าของเขา แล้วพระองค์อภัยโทษแก่เขา"[167]

แต่รายงานข้างต้นนี้ขาดตอน ระหว่างอัลฮะซัน และอุบัยยฺ บิน กะอับ โดยอัลฮะซัน มิได้ฟังรายงานดังกล่าวจากอุบัยยฺ และการอ้างรายงานถึงท่านรอซูล ﷺ ก็ขาดความชัดเจน

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เขาทั้งสองจึงเริ่มเอาใบไม้ของสวนนั้นมาปกปิดบนตัวของเขาทั้งสอง** ﴾ มุญาฮิด กล่าวว่า ทั้งสองนำใบไม้มาปกปิดในลักษณะคล้ายเสื้อผ้า กอตาดะฮฺ และอัสสุดดีย์ ก็กล่าวเช่นนี้[168]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และอาดัมได้ฝ่าฝืนพระเจ้าของเขา เขาจึงหลงผิด** ﴾ อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« حَاجَّ مُوسَى آدَمَ، فَقَالَ لَهُ: أَنْتَ الَّذِي أَخْرَجْتَ النَّاسَ مِنَ الْجَنَّةِ بِذَنْبِكَ وَأَشْقَيْتَهُمْ؟، قَالَ آدَمُ: يَا مُوسَى، أَنْتَ الَّذِي اصْطَفَاكَ اللَّهُ بِرِسَالَاتِهِ وَبِكَلَامِهِ، أَتَلُومُنِي عَلَى أَمْرٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيَّ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَنِي -أَوْ: قَدَّرَهُ اللَّهُ عَلَيَّ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَنِي -، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: «فَحَجَّ آدَمُ مُوسَى »

"มูซากับอาดัมได้โต้เถียงกัน แล้วมูซาก็กล่าวกับอาดัมว่า 'ท่านใช่ไหมที่ทำให้มนุษย์ต้องออกจากสวรรค์ และทำให้พวกเขาเดือดร้อน?' อาดัมจึงกล่าวว่า 'โอ้ มูซา ส่วนท่านนั้นเป็นผู้ที่อัลลอฮฺทรงคัดเลือกให้เผยแผ่สาส์นของพระองค์ และได้สนทนากับ

166. อัฏฏอบารี 12/354

167. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 37

168. อัฏฏอบารี 18/388

พระองค์ แล้วท่านจะมาตำหนิฉันในเรื่องที่อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดไว้แล้ว ตั้งแต่ก่อนที่พระองค์จะทรงสร้างฉันเสียอีกอย่างนั้นหรือ?' แล้วอาดัมก็เถียงชนะมูซา"[169]

ฮะดีษบทนี้ มีรายงานหลายสาย ทั้งในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และมุสลิม และตำรามุสนัดเล่มอื่นๆ[170]

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَٰلِكَ الْيَوْمَ تُنسَىٰ ﴿١٢٦﴾

123. พระองค์ตรัสว่า เจ้าทั้งสองจงออกไปจากสวนสวรรค์ทั้งหมด โดยบางคนในหมู่พวกเจ้าเป็นศัตรูกับอีกบางคน และเมื่อมีทางนำจากข้ามายังพวกเจ้า แล้วผู้ใดปฏิบัติตามทางนำของข้า เขาก็จะไม่หลงผิดและจะไม่ได้รับความลำบาก

124. และผู้ใดหันหลังให้การระลึกถึงข้า แท้จริง สำหรับเขาคือ การมีชีวิตอยู่อย่างคับแค้น และเราจะให้เขาฟื้นคืนชีพในวันกิยามะฮฺ ในสภาพของคนตาบอด

125. เขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ เหตุใดพระองค์จึงทรงให้ข้าพระองค์ฟื้นคืนชีพขึ้นมาในสภาพของคนตาบอดเล่า ทั้งๆ ที่ข้าพระองค์เคยมองเห็น

126. พระองค์ตรัสว่า เช่นนั้นแหละ เมื่ออายะฮฺทั้งหลายของเราได้มีมายังเจ้า เจ้าก็ทำเป็นลืมมัน และในทำนองเดียวกัน วันนี้เจ้าก็จะถูกลืม

---

169. ฟัตฮุลบารี 8/288

170. ฟัตฮุลบารี 6/508, 11/513, มุสลิม 4/2042, 2043, อะหฺมัด 2/287, 314

อาดัม ﷺ ถูกนำตัวลงสู่โลก และสัญญาจากอัลลอฮฺ ﷻ ว่าจะตอบแทนความดีแก่ผู้ที่ตามทางนำ และจะลงโทษผู้ที่หลงผิด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับอาดัม, เฮาวาอ์ และอิบลีส ว่า พวกเจ้าทั้งหมดจงออกไปจากสวนสวรรค์ทั้งนี้ เราได้อธิบายเรื่องนี้โดยละเอียดแล้วในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ﴾ **โดยบางคนในหมู่พวกเจ้าเป็นศัตรูกับอีกบางคน** ﴿ หมายถึง ระหว่างอาดัมและลูกหลานของเขา กับอิบลีสและวงศ์วานของมัน

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเมื่อมีทางนำจากข้ามายังพวกเจ้า** ﴿ อบุลอาลิยะฮฺกล่าวว่า หมายถึง บรรดานบีและรอซูล และบทบัญญัติต่างๆ[171] ﴾ **แล้วผู้ใดปฏิบัติตามทางนำของข้า เขาก็จะไม่หลงผิด และจะไม่ได้รับความลำบาก** ﴿ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า เขาจะไม่หลงผิดในโลกดุนยา และจะไม่ได้รับความลำบากในอาคิเราะฮฺ[172]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และผู้ใดหันหลังให้การระลึกถึงข้า** ﴿ ฝ่าฝืนคำสั่งและบัญญัติที่ข้าประทานผ่านรอซูลของข้า หันหลังให้ไม่ใส่ใจ แล้วหันไปคว้าสิ่งอื่นมาเป็นทางนำแทนที่ ﴾ **แท้จริง สำหรับเขาคือ การมีชีวิตอยู่อย่างคับแค้น** ﴿ มีความเป็นอยู่ที่คับแค้นในดุนยา ไม่มีความรู้สึกสงบหรือสบายใจ ในหัวอกของเขาจะเต็มไปด้วยความอึดอัดกลัดกลุ้มเนื่องจากความหลงผิดของเขา แม้ว่าภายนอกจะดูเหมือนมีความสุข ได้สวมใส่อาภรณ์ที่ต้องการได้กินสิ่งที่ชอบ และอยู่อาศัยในสถานที่ใดก็ได้ตามใจอยาก แต่ถึงกระนั้น ตราบใดที่หัวใจไม่มีความเชื่อมั่นศรัทธา และไม่ได้รับทางนำ เขาก็จะมีชีวิตอยู่อย่างกระวนกระวาย เคลือบแคลงสงสัย และลังเลไม่มั่นใจ นี่คือส่วนหนึ่งของชีวิตที่คับแค้นในดุนยา

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเราจะให้เขาฟื้นคืนชีพในวันกิยามะฮฺ ในสภาพของคนตาบอด** ﴿ มุญาฮิด, อบูศอลิหฺ และอัสสุดดีย์ กล่าวว่า หมายถึง ในสภาพที่ไม่มีข้อต่อสู้ใดๆ[173]

อิกริมะฮฺ กล่าวว่า เขาจะมองไม่เห็นสิ่งใดเลย นอกจากนรกญะฮันนัม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَّأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴾

---

171. อัฏฏอบารี 1/549

172. อัฏฏอบารี 18/389

173. อัฏฏอบารี 18/394, 395

"และเราจะนำพวกเขามาชุมนุมในวันกิยามะฮ โดยถูกลากคว่ำหน้า มีสภาพเป็นคนตาบอด เป็นใบ้และหูหนวก ที่พำนักของพวกเขาคือนรกญะฮันนัม ทุกครั้งที่มันมอดเราได้เพิ่มการเผาไหม้ลุกโชนแก่พวกเขา"[174]

ด้วยเหตุนี้ เขาจึงกล่าวว่า ﴿ **ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ เหตุใดพระองค์จึงทรงให้ข้าพระองค์ฟื้นคืนชีพขึ้นมาในสภาพของคนตาบอดเล่า ทั้ง ๆ ที่ข้าพระองค์เคยมองเห็น** ﴾ ในดุนยา ﴿ **พระองค์ตรัสว่า เช่นนั้นแหละ เมื่ออายะฮฺทั้งหลายของเราได้มีมายังเจ้า เจ้าก็ทำเป็นลืมมัน และในทำนองเดียวกัน วันนี้เจ้าก็จะถูกลืม** ﴾ กล่าวคือ เช่นเดียวกับที่เจ้าเคยหันหลังให้กับอายะฮฺของอัลลอฮฺ และปฏิบัติต่ออายะฮฺเหล่านั้นประหนึ่งผู้ที่จำไม่ได้ว่าอายะฮฺเหล่านั้นได้รับการถ่ายทอดแก่เจ้าแล้ว เจ้าแสร้งทำเป็นลืม ไม่สนใจและแยแส ในวันนี้เราก็จะปฏิบัติต่อเจ้าอย่างผู้ที่ถูกลืม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَالْيَوْمَ نَنْسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا ﴾

"ดังนั้น วันนี้เราจะลืมพวกเขาบ้าง ดังที่พวกเขาได้ลืมการพบกับวันของพวกเขานี้"[175]

ทั้งนี้ ผลตอบแทนย่อมสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของการกระทำ

ส่วนการลืมตัวบทอัลกุรอาน แต่เข้าใจความหมาย และยังปฏิบัติตามบัญญัติอัลกุรอานนั้น ไม่เข้าข่ายที่จะต้องได้รับบทลงโทษดังที่กล่าวมา แม้ว่าผู้ที่ลืมอัลกุรอานในลักษณะนี้อาจจะยังมีความผิดในแง่อื่น ดังที่มีตัวบทซุนนะฮฺเตือนไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

﴿ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِن بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰ ﴿١٢٧﴾ ﴾

127. และเช่นเดียวกัน เราจะตอบแทนผู้ที่ล่วงละเมิดขอบเขต และไม่ศรัทธาต่ออายะฮฺทั้งหลายของพระเจ้าของเขา และแน่นอน การลงโทษในปรโลกนั้นสาหัสและยาวนานยิ่ง

---

174. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 97

175. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 51

การลงโทษอันสาหัสสำหรับผู้ที่ละเมิด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า เราจะลงโทษบรรดาผู้ที่ล่วงละเมิด และปฏิเสธอายะฮฺต่างๆ ของอัลลอฮฺในดุนยาและอาคิเราะฮฺเช่นนี้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللهِ مِنْ وَاقٍ ﴾

"สำหรับพวกเขาจะได้รับการลงโทษในชีวิตของโลกนี้ และแน่นอน การลงโทษในปรโลกนั้นร้ายแรงกว่า และสำหรับพวกเขาไม่มีผู้คุ้มกันจาก (การลงโทษของ) อัลลอฮฺ"[176]

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และแน่นอน การลงโทษในปรโลกนั้นสาหัสและยาวนานยิ่ง** ﴾ หมายถึง สาหัสยิ่งกว่าการลงโทษในดุนยา และพวกเขาจะถูกลงโทษอย่างต่อเนื่องชั่วกาลนาน ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวกับคู่สามีภรรยาที่สาปแช่งกัน[177] ว่า

« إِنَّ عَذَابَ الدُّنْيَا أَهْوَنُ مِنْ عَذَابِ الآخِرَةِ »

"แท้จริง การลงโทษในดุนยานั้นเบากว่าการลงโทษในอาคิเราะฮฺ"[178]

﴿ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾ ﴾

176. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 34

177. หมายถึง การสาปแช่ง สาบาน ระหว่างสามีภรรยา (اَللِّعَانُ) ในกรณีที่สามีกล่าวหาภรรยาว่าทำซินา โดยไม่มีพยานตามเงื่อนไขศาสนา หรือกล่าวหาว่าลูกที่เกิดมาไม่ใช่ลูกของตน ดังที่มีบัญญัติไว้ในซูเราะฮฺอันนูร อายะฮฺที่ 6-9 - *ผู้แปล*

178. มุสลิม 2/1131

128. ยังมิเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่พวกเขาดอกหรือว่า กี่มากน้อยแล้ว เราได้ทำลายประชาชาติก่อนหน้าพวกเขาหลายต่อหลายรุ่น โดยที่พวกเขาได้ไปพบเห็นมาในที่พำนักอาศัยของประชาชาติเหล่านั้น แท้จริง ในการลงโทษเช่นนั้นแหละเป็นนิทัศน์อุทาหรณ์สำหรับบรรดาผู้มีสติปัญญา

129. และหากมิใช่ลิขิตจากพระเจ้าของเจ้าถูกบันทึกไว้ล่วงหน้าก่อนแล้วแน่นอน การลงโทษจะเกิดขึ้นทันทีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

130. ดังนั้น เจ้าจงอดทนต่อสิ่งที่พวกเขากล่าวร้าย และจงแซ่ซ้องสดุดีด้วยการสรรเสริญพระเจ้าของเจ้า ก่อนตะวันขึ้นและก่อนตะวันลับ และส่วนหนึ่งจากเวลากลางคืน ก็จงแซ่ซ้องสดุดี และช่วงปลายของเวลากลางวัน เพื่อเจ้าจะได้พออกพอใจ

การทำลายล้างประชาชาติต่าง ๆ ในอดีต เป็นบทเรียนสำหรับผู้ที่ใคร่ครวญ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ยังมิเป็นที่ประจักษ์ชัด** ﴾ แก่บรรดาผู้ที่ปฏิเสธสิ่งที่เจ้านำมาประกาศดอกหรือ โอ้ มุฮัมมัด ว่าเราได้ทำลายประชาชาติต่างๆ ในอดีตที่ต่อต้านบรรดารอซูลมามากน้อยเพียงใดแล้ว? ประชาชาติเหล่านั้นพินาศย่อยยับ จนไม่เหลือร่องรอยให้ดูต่างหน้า ดังที่เหล่าผู้ปฏิเสธศรัทธาได้พบเห็นสิ่งเหล่านั้น ในสถานที่ซึ่งเคยเป็นถิ่นฐานของประชาชาติในอดีตซึ่งตอนนี้กลายเป็นที่พำนักของผู้ปฏิเสธศรัทธา และพวกเขาก็เดินผ่านสถานที่เหล่านั้น ﴿ **แท้จริงในการลงโทษเช่นนั้นแหละเป็นนิทัศน์อุทาหรณ์สำหรับบรรดาผู้มีสติปัญญา** ﴾ หมายถึงบรรดาผู้ที่มีสติปัญญาที่สมบูรณ์ และความคิดความอ่านที่ปกติ คล้ายกับที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴾

“พวกเขามิได้ออกเดินทางไปในแผ่นดินดอกหรือ เพื่อหัวใจจะได้พิจารณาเพื่อพวกเขาเอง หรือมีหูเพื่อสดับฟัง เพราะแท้จริง การมองด้วยดวงตานั้นมิได้บอดดอก แต่ว่าหัวใจที่อยู่ในทรวงอกต่างหากที่บอด”[179]

179. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 46

และพระองค์ตรัสในซูเราะฮฺ อะลิฟ ลาม มีม อัสสัจญ์ดะฮฺ ว่า

﴿ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴾

"ยังมิเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่พวกเขาดอกหรือว่า กี่มากน้อยแล้วที่เราได้ทำลายประชาชาติก่อนหน้าพวกเขา โดยที่พวกเขา (กุฟฟารฺมักกะฮฺ) ได้ไปพบเห็นมาในที่พำนักอาศัยของพวกเขา แท้จริง ในการนี้ย่อมเป็นสัญญาณอย่างมากหลาย แล้วพวกเขายังไม่ยอมฟัง (ใคร่ครวญ) อีกหรือ"[180]

หลังจากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และหากมิใช่ลิขิตจากพระเจ้าของเจ้าถูกบันทึกไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว แน่นอน การลงโทษจะเกิดขึ้นทันทีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้** ﴿ หมายถึง หากมิใช่เพราะลิขิตของอัลลอฮฺที่บันทึกไว้แต่เดิมแล้วว่า พระองค์จะไม่ทรงลงโทษผู้ใด เว้นแต่จะได้นำเสนอหลักฐานต่างๆ แก่เขาแล้ว และหากมิใช่เพราะพระองค์ทรงมีกำหนดเวลาที่ชัดเจนสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธเหล่านั้นแล้ว การลงโทษย่อมประสบแก่พวกเขาทันทีมิให้ได้ตั้งตัว

คำสั่งใช้ให้อดทน และดำรงไว้ซึ่งการละหมาดห้าเวลา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสปลอบใจท่านนบี ﷺ ว่า ﴾ **ดังนั้น เจ้าจงอดทนต่อสิ่งที่พวกเขากล่าวร้าย** ﴿ ด้วยการปฏิเสธเจ้า ﴾ **และจงแซ่ซ้องสดุดีด้วยการสรรเสริญพระเจ้าของเจ้าก่อนตะวันขึ้น** ﴿ ในละหมาดฟัจญรฺ ﴾ **และก่อนตะวันลับ** ﴿ ในละหมาดอัศรฺ ดังที่มีรายงานบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและเศาะฮีฮฺมุสลิม จากญะรีรฺ บิน อับดิลลาฮฺ อัลบะญะลี ﷺ เล่าว่า

« كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ فَنَظَرَ إِلَى الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ، فَقَالَ: إِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرَوْنَ هَذَا الْقَمَرَ، لَا تُضَامُّون فِي رُؤْيَتِهِ، فَإِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَلَّا تُغْلَبُوا عَلَى صَلَاةٍ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا، فَافْعَلُوا »

"ครั้งหนึ่ง ขณะที่เรานั่งอยู่กับท่านรอซูล ﷺ ท่านก็มองไปยังดวงจันทร์ซึ่งเป็นคืนจันทร์เต็มดวง แล้วท่านก็กล่าวว่า 'แน่นอนว่า พวกท่านจะได้เห็นพระผู้เป็นเจ้าของพวกท่าน เฉกเช่นกับที่พวกท่านมองเห็นดวงจันทร์นี้ โดยที่พวกท่านจะไม่ประสบปัญหาหรือความยากลำบากใดๆ ในการมองเห็นพระองค์ ดังนั้น หากว่าพวกท่านสามารถที่จะไม่พลาดการละหมาดใดๆ ก่อนตะวันขึ้น และก่อนตะวันตกดิน ก็จงอย่าพลาดเถิด' "[181]

---

180. ซูเราะฮฺ อัสสัจญ์ดะฮฺ อายะฮฺที่ 26

181. ฟัตฮุลบารี 2/40 และมุสลิม 1/439

และอิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อุมาเราะฮฺ บิน รุวัยบะฮฺ เล่าว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لَنْ يَلِجَ النَّارَ أَحَدٌ صَلَّى قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا »

"ผู้ที่ละหมาดในช่วงเวลาก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น และก่อนดวงอาทิตย์ตก จะไม่มีทางเข้านรก"[182]

บันทึกโดย มุสลิม[183]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และส่วนหนึ่งจากเวลากลางคืน ก็จงแซ่ซ้องสดุดี** ﴾ หมายถึง ในช่วงเวลากลางคืน ก็จงละหมาดตะฮัจญุด บางทัศนะอธิบายว่า หมายถึง ละหมาดมัฆริบ และอิชาอฺ ﴿ **และช่วงปลายของเวลากลางวัน** ﴾ ควบคู่กับเวลากลางคืน ﴿ **เพื่อเจ้าจะได้พออกพอใจ** ﴾ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ﴾

"และแน่นอน พระเจ้าของเจ้าจะให้แก่เจ้าจนกว่าเจ้าจะพอใจ"[184]

และมีรายงานบันทึกในฮะดีษเศาะฮีฮฺ ว่า

« يَقُولُ اللَّهُ: يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ، فَيَقُولُونَ: لَبَّيْكَ رَبَّنَا وَسَعْدَيْكَ، فَيَقُولُ: هَلْ رَضِيتُمْ؟ فَيَقُولُونَ: وَمَا لَنَا لَا نَرْضَى، وَقَدْ أَعْطَيْتَنَا مَا لَمْ تُعْطِ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ؟، فَيَقُولُ: إِنِّي أُعْطِيكُمْ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ، فَيَقُولُونَ: وَأَيُّ شَيْءٍ أَفْضَلُ مِنْ ذَلِكَ؟ فَيَقُولُ: أُحِلُّ عَلَيْكُمْ رِضْوَانِي، فَلَا أَسْخَطُ عَلَيْكُمْ بَعْدَهُ أَبَدًا »

"อัลลอฮฺตรัสเรียกว่า 'โอ้ ชาวสวรรค์' พวกเขาตอบว่า 'พระผู้อภิบาลของเรา เราขอตอบรับการร้องเรียกและน้อมรับคำบัญชาของพระองค์อย่างสม่ำเสมอ' แล้วพระองค์ก็ตรัสว่า 'พวกเจ้าพอใจหรือยัง?' พวกเขาตอบว่า 'เราจะไม่พอใจได้อย่างไร? ในเมื่อพระองค์ประทานให้แก่เราซึ่งสิ่งที่มิได้ประทานให้แก่ผู้ใดในหมู่สิ่งถูกสร้าง' อัลลอฮฺจึงตรัสว่า 'แท้จริง ข้ามีสิ่งที่ดีกว่านั้นจะให้พวกเจ้า' ชาวสวรรค์จึงถามว่า 'แล้วมีสิ่งใดที่ดีกว่าสิ่งเหล่านั้นอีกหรือ?' พระองค์จึงตรัสว่า 'ข้าจะ

182. ฟัตฮุลบารี 2/40 และมุสลิม 1/439

183. มุสลิม 1/440

184. ซูเราะฮฺ อัฎฎุฮา อายะฮฺที่ 5

มอบความพึงพอใจให้แก่พวกเจ้าอย่างถาวร และจะไม่โกรธพวกเจ้าอีกต่อไปตลอดกาล' "[185]

ในอะดีษอีกบทหนึ่งระบุว่า

« يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ، إِنَّ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ مَوْعِدًا يُرِيدُ أَنْ يُنْجِزَكُمُوهُ، فَيَقُولُونَ: وَمَا هُوَ؟ أَلَمْ يُبَيِّضْ وُجُوهَنَا، وَيُثَقِّلْ مَوَازِينَنَا، وَيُزَحْزِحْنَا عَنِ النَّارِ، وَيُدْخِلْنَا الْجَنَّةَ؟ فَيَكْشِفُ الْحِجَابَ، فَيَنْظُرُونَ إِلَيْهِ، فَوَاللَّهِ مَا أَعْطَاهُمْ خَيْرًا مِنَ النَّظَرِ إِلَيْهِ، وَهِيَ الزِّيَادَةُ »

"(มีเสียงกล่าวขึ้นว่า) 'โอ้ ชาวสวรรค์ แท้จริง พวกท่านมีนัดหมายกับอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์ประสงค์จะให้พวกท่านตามสัญญา' บรรดาชาวสวรรค์จึงกล่าวว่า 'ยังมีสิ่งใดอีกหรือ? ในเมื่อพระองค์ก็ได้ทรงทำให้ใบหน้าของพวกเราผ่องใส ทรงให้ตาชั่งการงานของเรามีน้ำหนัก ให้เราปลอดภัยจากไฟนรก และได้เข้าสวรรค์ (ซึ่งเป็นความฝันอันสูงสุด) แล้ว' อัลลอฮฺจึงทรงปลดม่านกั้น แล้วพวกเขาก็ได้มองไปยังพระองค์ ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ไม่มีสิ่งใดจากบรรดาสิ่งที่พระองค์ทรงให้พวกเขาจะดีไปกว่าการได้มองเห็นพระองค์ และนั่นคือสิ่งที่ได้รับเพิ่ม"[186][187]

﴿ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾ ﴾

---

185. ฟัตฮุลบารี 11/423

186. เป็นการขยายความอายะฮฺที่ 26 ในซูเราะฮฺ ยูนุส ที่ว่า **"สำหรับบรรดาผู้กระทำความดี จะได้รับความดี และได้เพิ่มขึ้นอีก"** ความดีที่ได้รับคือสวรรค์ ส่วนที่เพิ่มขึ้นอีกคือ การได้เห็นอัลลอฮฺ - *ผู้แปล*

187. อะหฺมัด 4/332

131. และเจ้าจงอย่าทอดสายตาของเจ้าไปยังสิ่งที่เราได้ให้ความเพลิดเพลินแก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ของพวกกุฟฟารฺซึ่งความสุขสำราญในโลกดุนยา เพื่อเราจะได้ทดสอบพวกเขาในการนี้ และการตอบแทนของพระเจ้านั้นดียิ่งกว่าและจีรังยิ่งกว่า

132. และเจ้าจงใช้ครอบครัวของเจ้าให้ทำละหมาด และจงอดทนในการปฏิบัติ เรามิได้ขอเครื่องยังชีพจากเจ้า เราต่างหากเป็นผู้ให้เครื่องยังชีพแก่เจ้า และบั้นปลายนั้นสำหรับผู้ที่มีความยำเกรง

อย่าสนใจความสุขสบายของผู้ที่ร่ำรวย และจงอดทนในการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า เจ้าอย่าได้ใส่ใจมองชีวิตที่สุขสำราญของบรรดาผู้ที่ร่ำรวยและมีทรัพย์สินเงินทองมากมาย ทั้งหมดทั้งปวงนั้นเป็นเพียงความสุขชั่วครู่ที่มีวันสิ้นสุดและเป็นความโปรดปรานที่รอวันสูญสลาย ทั้งนี้ ที่เราให้สิ่งเหล่านั้นแก่พวกเขาก็เพื่อทดสอบ และมีบ่าวเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น ที่สำนึกและขอบคุณเราอยู่เสมอ มุญาฮิด กล่าวว่า ﴾ **บุคคลประเภทต่าง ๆ ของพวกกุฟฟารฺ** ﴿ หมายถึง บรรดาคนรวย[188]

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับท่านนบี ﷺ อีกว่า สิ่งที่พระองค์ประทานให้เจ้านั้น ดียิ่งกว่าสิ่งที่พระองค์ประทานให้แก่พวกเขา ดังที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ۝٨٧ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ ﴾

"และโดยแน่นอน เราได้ให้แก่เจ้าซึ่งเจ็ดอายะฮฺที่ถูกอ่านซ้ำ (อัลฟาติหะฮฺ) และอัลกุรอานที่ยิ่งใหญ่ (87) อย่าทอดสายตาทั้งสองของเจ้าไปยังความสะดวกสบายที่เราให้แก่กลุ่มต่าง ๆ ของพวกเขา (ผู้ปฏิเสธศรัทธา)"[189]

188. อัฏฏอบารี 17/141

189. ซูเราะฮฺ อัลฮิจญรฺ อายะฮฺที่ 87-88

และสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเตรียมไว้ให้ท่านรอซูล ﷺ ในอาคิเราะฮฺ ก็ยิ่งใหญ่เกินกว่าที่จะจำกัดความหรือบรรยายได้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ﴾

"และแน่นอน พระเจ้าของเจ้าจะให้แก่เจ้าจนกว่าเจ้าจะพอใจ"[190]

ด้วยเหตุดังกล่าว อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และการตอบแทนของพระเจ้านั้นดียิ่งกว่าและจีรังยิ่งกว่า** ﴿

มีรายงานบันทึกในฮะดีษเศาะฮีฮฺ ระบุว่า

« أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ لَمَّا دَخَلَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وسلم فِي تِلْكَ الْمَشْرُبَةِ الَّتِي كَانَ قَدِ اعْتَزَلَ فِيهَا نِسَاءَهُ، حِينَ آلَى مِنْهُمْ، فَرَآهُ مُتَوَسِّدًا مُضْطَجِعًا عَلَى رِمَالِ حَصِيرٍ، وَلَيْسَ فِي الْبَيْتِ إِلَّا صُبْرَة مِنْ قَرَظ، وأَهَبَةٌ مُعَلَّقَةٌ، فَابْتَدَرَتْ عَيْنَا عُمَرَ بِالْبُكَاءِ، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ: مَا يُبْكِيْكَ يَا عُمَرُ؟، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ كِسْرَى وَقَيْصَرَ فِيمَا هُمَا فِيهِ، وَأَنْتَ صَفْوَةُ اللَّهِ مِنْ خَلْقِهِ؟ فَقَالَ: «أَوَ فِي شَكٍّ أَنْتَ يَا ابْنَ الْخَطَّابِ؟ أُولَئِكَ قَوْمٌ عُجِّلتْ لَهُمْ طَيِّبَاتُهُمْ فِي حَيَاتِهِمُ الدُّنْيَا »

"เมื่ออุมัรฺขึ้นไปหาท่านรอซูล ﷺ ในห้องชั้นบนซึ่งเป็นสถานที่ที่ท่านปลีกตัวออกห่างจากบรรดาภริยาของท่านระยะหนึ่ง แล้วเห็นท่านนอนเอนตัวอยู่บนเสื่อสาน โดยที่ในบ้านมีเพียงใบอะคาเซีย[191] หนึ่งมัด และหนังสัตว์แขวนอยู่ อุมัรฺร้องไห้น้ำตาซึม ท่านรอซูล ﷺ จึงถามว่า 'ท่านร้องไห้ทำไมหรืออุมัรฺ?' เขาตอบว่า 'โอ้ท่านรอซูล ในขณะที่กิสรอ (คุสโร) และก็อยศ็อรฺ กำลังเสวยสุขอย่างเต็มที่ แต่ท่านซึ่งเป็นผู้ที่อัลลอฮฺทรงคัดเลือกจากบรรดาบ่าวของพระองค์กลับมีสภาพความเป็นอยู่เช่นนี้' ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า 'ท่านกำลังเคลือบแคลงสงสัยอยู่อย่างนั้นหรือ โอ้บุตรอัลค็อฏฏอบ? คนเหล่านั้นเป็นกลุ่มชนที่ความสุขสบายต่าง ๆ ถูกประเคนให้พวกเขาขณะมีชีวิตอยู่ในโลกดุนยานี้เท่านั้น' "[192]

---

190. ซูเราะฮฺ อัฎฎุฮา อายะฮฺที่ 5

191. ใช้สำหรับฟอกหนัง - *ผู้แปล*

192. ฟัตฮุลบารี 5/137

ท่านรอซูล ﷺ เป็นผู้ที่มักน้อยในดุนยาอย่างไม่มีผู้ใดเทียบได้ ทั้งๆ ที่ท่านมีความสามารถที่จะได้มาซึ่งความสุขในดุนยา เมื่อได้รับสิ่งใดที่เป็นความสุขทางดุนยา ท่านก็จะแจกจ่ายให้ผู้อื่นจนหมด ไม่เหลือสิ่งใดเก็บไว้กับตัวสำหรับวันพรุ่งนี้

อิบนุ อบีฮาติม บันทึกรายงานจากอบูสะอีด เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُم مَا يَفْتَحُ اللَّهُ مِنْ زَهْرَةِ الدُّنْيَا، قَالُوا: وَمَا زَهْرَةُ الدُّنْيَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟، قَالَ: بَرَكَاتُ الْأَرْضِ »

“แท้จริง สิ่งที่ฉันกลัวมากที่สุดในบรรดาสิ่งที่ฉันกลัวว่าจะเกิดกับพวกท่านคือ ความรื่นรมย์แห่งชีวิตดุนยาที่อัลลอฮฺประทานให้ เศาะฮาบะฮฺจึงถามว่า ความรื่นรมย์แห่งชีวิตดุนยานั้นคืออะไรหรือ โอ้ ท่านรอซูล? ท่านตอบว่าคือ ความอุดมสมบูรณ์ในแผ่นดินนี้”[193]

กอตาดะฮฺ และอัสสุดดีย์ กล่าวว่า ﴿ زَهۡرَةَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا ﴾ หมายถึง زِينَةُ الحَيَاةِ الدُّنْيَا (ความรื่นรมย์แห่งชีวิตดุนยา)[194]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เพื่อเราจะได้ทดสอบพวกเขาในการนี้** ﴾ เพื่อที่เราจะทดสอบพวกเขา لِنَبۡتَلِيَهُمۡ [195]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเจ้าจงใช้ครอบครัวของเจ้าให้ทำละหมาด และจงอดทนในการปฏิบัติ** ﴾ หมายถึง จงช่วยให้พวกเขารอดพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮฺ ด้วยการละหมาด และตัวเจ้าเองก็จงอดทนในการดำรงไว้ซึ่งการละหมาด ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا ﴾

“โอ้ บรรดาผู้ศรัทธา จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้พ้นจากไฟนรก”[196]

อิบนุ อบีฮาติม บันทึกรายงานจากเซด บิน อัสลัม จากบิดาของเขา เล่าว่า ฉันและยัรฺฟะอ์เป็นคนรับใช้ที่นอนกับ อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ โดยในทุกๆ คืน จะมีช่วงเวลาหนึ่งที่เขายืนละหมาด แต่ก็มีบางคืนที่เขาไม่ได้ลุก ซึ่งเราก็จะสังเกตได้และรู้ว่าคืนนี้เขาไม่ได้ละหมาดกลางคืนเหมือน

---

193. อิบนุ อบีฮาติม 7/2442
194. อัฏฏอบารี 18/404
195. อัฏฏอบารี 18/405
196. ซูเราะฮฺ อัตตะหฺรีม อายะฮฺที่ 6

อย่างที่เคยปฏิบัติเป็นประจำ ทั้งนี้ ทุกครั้งที่ตื่น เขาก็จะปลุกคนในครอบครัวด้วย โดยเขามักกล่าวว่า ﴿ **และเจ้าจงใช้ครอบครัวของเจ้าให้ทำละหมาด และจงอดทนในการปฏิบัติ** ﴾[197]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เรามิได้ขอเครื่องยังชีพจากเจ้า เราต่างหากเป็นผู้ให้เครื่องยังชีพแก่เจ้า** ﴾ หมายถึง หากเจ้าดำรงไว้ซึ่งการละหมาด เจ้าจะได้รับริซกีโดยที่เจ้าไม่คาดคิด ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۝٢ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ﴾

"และผู้ใดยำเกรงอัลลอฮฺ พระองค์ก็จะทรงให้ทางออกแก่เขา ② และจะประทานปัจจัยยังชีพแก่เขาโดยที่เขาไม่คาดคิด"[198]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلا لِيَعْبُدُونِ ۝٥٦ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ ۝٥٧ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝٥٨ ﴾

"และข้ามิได้สร้างญินและมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า ㊻ ข้าไม่ต้องการปัจจัยยังชีพจากพวกเขา และข้าก็ไม่ต้องการให้พวกเขาให้อาหารแก่ข้า ㊼ แท้จริง อัลลอฮฺคือผู้ประทานปัจจัยยังชีพอันมากหลาย ผู้ทรงพลัง ผู้ทรงมั่นคง ㊽"[199]

อัตติรฺมิซี และอิบนุ มาญะฮฺ บันทึกรายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: يَا ابْنَ آدَمَ، تَفَرَّغْ لِعِبَادَتِي أَمْلأْ صَدْرَكَ غِنًى، وَأَسُدَّ فَقْرَكَ، وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ مَلأْتُ صَدْرَكَ شُغْلًا وَلَمْ أَسُدَّ فَقْرَكَ »

"อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า โอ้ ลูกหลานอาดัม (มนุษย์) จงหาเวลาปลีกตัวทำสิ่งที่เป็นการเคารพภักดีต่อข้าเถิด แล้วข้าจะให้หัวอกของเจ้าเต็มไปด้วยความร่ำรวย (พึงพอใจในสิ่งที่มี) และข้าจะทำให้เจ้าไม่กระวนกระวายกับความยากจนของตนเอง หาไม่แล้ว ข้าจะทำให้หัวอกของเจ้าเต็มไปด้วยความวุ่นวายใจ และจะไม่ช่วยให้เจ้าหายกระวนกระวายกับความยากจนของตนเอง"[200]

---

197. อัฏฏอบารี 18/406 สายรายงานเฎาะอีฟ

198. ซูเราะฮฺ อัฏเฏาะลาก อายะฮฺที่ 2-3

199. ซูเราะฮฺ อัซซาริยาต อายะฮฺที่ 56-58

200. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/166 และอิบนุ มาญะฮฺ 2/1376

และมีรายงานอีกเช่นกัน จากเซด บินษาบิต เล่าว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ كَانَتِ الدُّنْيَا هَمَّهُ فَرَّقَ اللَّهُ عَلَيْهِ أَمْرَهُ، وَجَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ، وَلَمْ يَأْتِهِ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا مَا كُتِبَ لَهُ، وَمَنْ كَانَتِ الْآخِرَةُ نِيَّتَهُ، جَمَعَ لَهُ أَمْرَهُ، وَجَعَلَ غِنَاهُ فِي قَلْبِهِ، وَأَتَتْهُ الدُّنْيَا وَهِيَ رَاغِمَةٌ »

"ผู้ใดที่ดุนยาเป็นเป้าหมายสูงสุดของเขา อัลลอฮฺจะทรงทำให้ชีวิตเขาวุ่นวาย และทำให้มีความต้องการแสวงหาอย่างไม่จบสิ้น แต่ถึงกระนั้นเขาก็จะได้เพียงสิ่งที่ได้รับการกำหนดไว้สำหรับเขา และผู้ใดที่อาคิเราะฮฺเป็นความตั้งใจของเขา อัลลอฮฺจะทรงช่วยให้ชีวิตของเขาราบรื่น ให้เขาพึงพอใจในสิ่งที่มี และดุนยาก็จะมาหาเขาเอง" [201]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และบั้นปลายนั้นสำหรับผู้ที่มีความยำเกรง** ﴿ หมายถึง จุดจบที่ดีในดุนยาและอาคิเราะฮฺ นั่นก็คือสวรรค์ สำหรับผู้ที่ยำเกรงอัลลอฮฺ ในฮะดีษเศาะฮีฮฺบทหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ كَأَنَّا فِي دَارِ عُقْبَةَ بْنِ رَافِعٍ، وَأَنَّا أُتِينَا بِرُطَبٍ مِنْ رُطَبِ ابْنِ طَابَ، فَأَوَّلْتُ ذَلِكَ أَنَّ الْعَاقِبَةَ لَنَا فِي الدُّنْيَا وَالرِّفْعَةَ، وَأَنَّ دِينَنَا قَدْ طَابَ »

"เมื่อคืนนี้ฉันฝันเห็นคล้ายกับว่าเราอยู่ในบ้านของอุกบะฮฺ บิน รอฟิอฺ แล้วก็มีคนนำอินทผลัมสดจากไร่ของอิบนุ ฏอบ มาให้ ซึ่งฉันก็ตีความฝันดังกล่าวว่า เรา (ชาวมุสลิม) จะได้รับชัยชนะและความสูงส่งในดุนยา และศาสนาของเราได้สมบูรณ์แล้ว[202]*"* [203]

﴿ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُم بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا

201. อิบนุ มาญะฮฺ 2/1375

202. ท่านนบี ﷺ อธิบายความฝันนี้ จากชื่อ "รอฟิอฺ" ซึ่งหมายถึง สูงเด่น และชื่อ "ฏอบ" ที่หมายถึง สมบูรณ์ - *ผู้แปล*

203. มุสลิม 4/1779

أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

133. และพวกเขากล่าวว่า เหตุใดเขาจึงไม่นำสัญญาณหนึ่งจากพระเจ้าของเขามาให้เรา หลักฐานอันชัดแจ้งที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ต่าง ๆ ในอดีตมิได้มีมายังพวกเขาดอกหรือ

134. และหากเราทำลายพวกเขาด้วยการลงโทษก่อนการให้อัลกุรอานลงมา แน่นอน พวกเขาก็กล่าวว่า โอ้ พระเจ้าของเรา เหตุใดพระองค์จึงไม่ส่งรอซูลมายังพวกเรา เพื่อเราจะได้ปฏิบัติตามอายะฮฺของพระองค์ ก่อนที่เราจะได้รับความต่ำต้อยและความอัปยศ

135. จงกล่าวเถิด ทุกคนเป็นผู้คอย ดังนั้น พวกท่านจงคอยเถิด แล้วพวกท่านจะได้รู้ว่าใครคือพวกที่อยู่ในแนวทางอันเที่ยงตรง และใครคือผู้ที่อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง

บรรดาผู้ตั้งภาคีขอให้แสดงสัญญาณจากพระเจ้า ทั้งๆ ที่อัลกุรอานก็เป็นสัญญาณหนึ่ง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาซึ่งพูดว่า ﴿ **เหตุใดเขาจึงไม่นำสัญญาณหนึ่งจากพระเจ้าของเขามาให้เรา** ﴾ หมายถึง เหตุใดเล่ามุฮัมมัดจึงไม่นำสัญญาณจากพระเจ้าของเขามาแสดงแก่เรา เพื่อเป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกว่าเขาเป็นรอซูลของอัลลอฮฺอย่างแท้จริง? อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **หลักฐานอันชัดแจ้งที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ต่าง ๆ ในอดีตมิได้มีมายังพวกเขาดอกหรือ** ﴾ หมายถึง อัลกุรอานอันยิ่งใหญ่ ที่อัลลอฮฺประทานให้แก่มุฮัมมัด โดยที่เขานั้นอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และไม่เคยศึกษาเรียนรู้จากชาวคัมภีร์ ในขณะที่อัลกุรอานกล่าวถึงเรื่องราวต่างๆ ของผู้คนในยุคแรก และสิ่งที่พวกเขากระทำในอดีตอันไกลโพ้น อันเป็นเรื่องราวที่คัมภีร์ต่างๆ ที่ถูกต้อง ซึ่งถูกประทานมาก่อนหน้า ระบุไว้สอดคล้องกัน อัลกุรอานจึงเป็นคัมภีร์ที่มีศักดิ์เหนือคัมภีร์เหล่านั้น เรื่องใดในคัมภีร์เหล่านั้นถูกต้อง อัลกุรอานก็ยืนยันความถูกต้อง

ส่วนใดผ่านการดัดแปลงแก้ไขหรือบิดเบือน อัลกุรอานก็ชี้แจงข้อผิดพลาด อายะฮฺนี้คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ในซูเราะฮฺ อัลอันกะบูต ที่ว่า

﴿ وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الآيَاتُ عِنْدَ اللهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝٥٠ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَى عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝٥١ ﴾

"และพวกเขากล่าวว่า เหตุใดสัญญาณต่าง ๆ จากพระเจ้าของเขาจึงมิถูกประทานมายังเขา จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แท้จริง สัญญาณเหล่านั้นอยู่ที่อัลลอฮฺ และฉันเป็นผู้ตักเตือนอันกระจ่างแจ้งเท่านั้น (50) มิเพียงพอแก่พวกเขาดอกหรือที่เราได้ประทานคัมภีร์ให้แก่เจ้าซึ่งได้ถูกอ่านให้แก่พวกเขาฟัง แท้จริงในการนั้น แน่นอนย่อมเป็นความเมตตา และเป็นการตักเตือนแก่หมู่ชนผู้ศรัทธา (51)"[204]

และมีรายงานบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี และเศาะฮีฮฺมุสลิม เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَا مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَقَدْ أُوتِيَ مِنَ الْآيَاتِ مَا آمَنَ عَلَى مِثْلِهِ الْبَشَرُ، وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيتُهُ وَحْيًا أَوْحَاهُ اللَّهُ إِلَيَّ، وَإِنِّي لَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَكْثَرَهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

"นบีทุกคนจะได้รับสัญญาณพิเศษ ที่มีผลทำให้มนุษย์ (ที่เห็นและใคร่ครวญ) ศรัทธาได้ ซึ่งสิ่งที่ฉันได้รับ (อัลกุรอาน) นั้นคือ วะฮีย์ที่อัลลอฮฺประทานลงมาให้แก่ฉัน และฉันก็หวังว่า ในวันกิยามะฮฺฉันจะเป็นนบีที่มีผู้ตามมากที่สุด" [205]

ในที่นี้ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงเฉพาะสัญญาณที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ที่ท่านนบี ﷺ ได้รับ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว สิ่งมหัศจรรย์ที่พระองค์ประทานแก่ท่านนบี ﷺ นั้น มีมากเกินกว่าที่จะนับหรือรวบรวมได้หมด ดังที่ปรากฏในคัมภีร์ต่างๆ ของพระองค์ และได้รับการกล่าวถึงในแหล่งอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และหากเราทำลายพวกเขาด้วยการลงโทษก่อนการให้อัลกุรอานลงมา แน่นอน พวกเขาก็กล่าวว่า โอ้ พระเจ้าของเรา เหตุใดพระองค์จึงไม่ส่งรอซูลมายังพวกเรา** ﴿ กล่าวคือ หากเราทำลายผู้ปฏิเสธเหล่านั้น ก่อนที่เราจะส่งรอซูล

---

204. ซูเราะฮฺ อัลอันกะบูต อายะฮฺที่ 50-51

205. ฟัตฮุลบารี 8/619 และมุสลิม 1/134

ผู้มีเกียรติท่านนี้ไปยังพวกเขา และก่อนที่เราจะให้คัมภีร์อันยิ่งใหญ่นี้ลงมาแก่พวกเขา แน่นอนว่าพวกเขาก็คงจะพูดว่า ﴿ **โอ้ พระเจ้าของเรา เหตุใดพระองค์จึงไม่ส่งรอซูลมายังพวกเรา** ﴾ ก่อนที่พระองค์จะทรงทำลายพวกเรา เราจะได้ศรัทธาและเชื่อฟังเขา ﴿ **เพื่อเราจะได้ปฏิบัติตามอายะฮฺของพระองค์ ก่อนที่เราจะได้รับความต่ำต้อยและความอัปยศ** ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า ผู้ปฏิเสธเหล่านั้นดื้อรั้นดื้อดึง ไม่ยอมศรัทธา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الأَلِيمَ ﴾

"และแม้ว่าทุกสัญญาณได้มายังพวกเขา จนกว่าพวกเขาจะเห็นการลงโทษอย่างเจ็บปวด"[206]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝١٥٥ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ۝١٥٦ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ اللهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ۝١٥٧ ﴾

"และนี่แหละคือ คัมภีร์ที่มีความจำเริญซึ่งเราได้ให้ลงมายังเจ้า จงปฏิบัติตามคัมภีร์นั้นเถิด และจงยำเกรง เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความกรุณาเมตตา (155) (มิเช่นนั้น) พวกเจ้าจะกล่าวว่า แท้จริง คัมภีร์ได้ถูกประทานลงมาให้แก่สองพวกเท่านั้นก่อนหน้าพวกข้าพระองค์ และแท้จริง พวกข้าพระองค์ไม่รู้เรื่องในการอ่านของพวกเขา (156) หรือไม่พวกเจ้าก็จะกล่าวว่า แท้จริง พวกข้าพระองค์นั้น หากได้มีคัมภีร์ถูกประทานลงมาแก่พวกข้าพระองค์แล้วไซร้ แน่นอน พวกข้าพระองค์ก็เป็นผู้ที่อยู่ในคำแนะนำดียิ่งกว่าพวกเขา แท้จริงนั้น ได้มายังพวกเจ้าแล้วจากพระเจ้าของพวกเจ้าซึ่งหลักฐานอันชัดแจ้ง และคำแนะนำและการเอ็นดูเมตตา ดังนั้น ใครเล่าคือผู้อธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่ปฏิเสธบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ และหันหลังให้แก่อายะฮฺเหล่านั้น เราจะตอบแทนแก่บรรดาผู้ที่หันหลังให้แก่อายะฮฺทั้งหลายของเราซึ่งการลงโทษอันชั่วช้า เนื่องจากการที่พวกเขาหันหลังให้ (157)"[207]

---

206. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 97

207. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 155-157

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ إِحْدَى الأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَا زَادَهُمْ إِلا نُفُورًا ﴾

"และพวกเขาได้สาบานต่ออัลลอฮฺด้วยการสาบานอย่างแข็งขันของพวกเขาว่า หากมีผู้ตักเตือนมายังพวกเขา แน่นอน พวกเขาก็จะอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องยิ่งกว่าประชาชาติอื่น ๆ ครั้นเมื่อได้มีผู้ตักเตือนมายังพวกเขา กลับมิได้เพิ่มสิ่งใดแก่พวกเขานอกจากการเตลิดหนี"[208]

และที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾ ﴾

"และพวกเขาได้สาบานต่ออัลลอฮฺด้วยการสาบานอย่างแข็งขันของพวกเขาว่า หากมีสัญญาณหนึ่งมายังพวกเขา แน่นอน พวกเขาจะศรัทธาเนื่องด้วยสัญญาณนั้น จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริงสัญญาณทั้งหลายนั้นอยู่ที่อัลลอฮฺเท่านั้น พวกเจ้า (โอ้ บรรดาผู้ศรัทธา) รู้ไหมว่าหากมีสัญญาณมาจริง ๆ พวกเขาก็อาจจะยังไม่ศรัทธา (109) และเราจะพลิกหัวใจของพวกเขา และตาของพวกเขา เช่นเดียวกับที่พวกเขามิได้ศรัทธาต่อสิ่งนั้นในครั้งแรก และเราจะปล่อยพวกเขาให้หลงอยู่ในความละเมิดของพวกเขาต่อไป (110)"[209]

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด** ﴾ หมายถึง โอ้ มุฮัมมัด จงกล่าวแก่ผู้ที่ปฏิเสธและฝ่าฝืนเจ้า และยังคงใช้ชีวิตอยู่กับการปฏิเสธและต่อต้าน ﴿ **ทุกคนเป็นผู้คอย** ﴾ ทั้งพวกเรา และพวกท่าน ﴿ **ดังนั้น พวกท่านจงคอยเถิด** ﴾ พวกท่านจงรอต่อไป ﴿ **แล้วพวกท่านจะได้รู้ว่าใครคือพวกที่อยู่ในแนวทางอันเที่ยงตรง และใครคือผู้ที่อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง** ﴾ อันจะนำไปสู่สัจธรรมความถูกต้อง และหนทางแห่งสติปัญญา อายะฮฺนี้คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

208. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 42

209. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 109-110

﴿ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلا ﴾

"และพวกเขาจะรู้เมื่อพวกเขาได้พบเห็นการลงโทษว่าผู้ใดกันแน่ที่หลงทาง"[210]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الأَشِرُ ﴾

"พรุ่งนี้พวกเขาจะได้รู้ว่าผู้ใดเป็นคนพูดเท็จ อวดดีไร้มารยาท"[211]

จบการอรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ ฎอฮา
ขอสรรเสริญและขอบคุณอัลลอฮฺ สำหรับความโปรดปรานของพระองค์
ถัดจากนี้ไปจะเป็นการอรรถาธิบายซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อินชาอัลลอฮฺ

---

210. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 42
211. ซูเราะฮฺ อัลเกาะมัรฺ อายะฮฺที่ 26

تفسير سورة الأنبياء

อรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ

ซึ่งเป็นซูเราะฮฺมักกียะฮฺ

ความประเสริฐของ ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ

อัลบุคอรี บันทึกรายงานจาก อับดุรฺเราะหฺมาน บิน ยะซีด จากอับดุลลอฮฺ กล่าวว่า ซูเราะฮฺบนีอิสรออีล[1], อัลกะฮฺฟฺ, มัรฺยัม, ฏอฮา และอัลอันบิยาอฺ เป็นซูเราะฮฺแรกๆ ที่ได้รับการประทานลงมา[2] และเป็นซูเราะฮฺที่ฉันท่องได้ตั้งแต่เมื่อนานมาแล้ว

سُورَةُ الأَنبِيَاءِ

ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ① مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ② لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَأَنتُمْ تُبْصِرُونَ ③ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ

1. อีกชื่อหนึ่งของซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ - *ผู้แปล*
2. หรืออาจจะหมายถึง ซูเราะฮฺที่มีความประเสริฐและสำคัญเป็นพิเศษ - *ผู้แปล*

وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

1. เวลาแห่งการคิดบัญชีของมนุษย์ได้ใกล้เข้ามาแล้ว โดยที่พวกเขาอยู่ในสภาพหลงลืม เป็นผู้หันหลังให้
2. ไม่มีข้อตักเตือนใหม่ ๆ จากพระเจ้าของเขามายังพวกเขา เว้นแต่ว่าพวกเขารับฟังมันและล้อเล่นไปด้วย
3. จิตใจของพวกเขาเผอเรอ และบรรดาผู้อธรรมต่างกระซิบกระซาบระหว่างกันว่า เขาผู้นี้มิใช่ใครอื่น นอกจากเป็นสามัญชนเยี่ยงพวกท่าน พวกท่านจะยอมรับเวทมนตร์ไสยศาสตร์ ทั้ง ๆ ที่พวกท่านรู้เห็นอยู่แก่ใจกระนั้นหรือ
4. เขา (มุฮัมมัด) กล่าวว่า พระเจ้าของฉันทรงรอบรู้ทุกคำพูด ทั้งในชั้นฟ้าและแผ่นดิน และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน เป็นผู้ทรงรอบรู้
5. แต่ทว่าพวกเขากล่าวว่า มันเป็นความฝันที่สับสน หากแต่ว่าเขาได้เสกสรรปั้นแต่งมันขึ้น หากแต่ว่าเขาเป็นกวี ถ้าเช่นนั้น ให้เขานำหลักฐานหนึ่งมาแสดงแก่เรา เช่นเดียวกับบุคคลในยุคก่อน ๆ ได้ถูกส่งมา
6. ไม่มีชาวเมืองใดก่อนหน้าพวกเขาซึ่งเราได้ทำลายมัน ได้ศรัทธา แล้วพวกเขาจะศรัทธากระนั้นหรือ

วันสิ้นโลกใกล้เข้ามาแล้ว แต่มนุษย์ก็ยังไม่ใส่ใจ

นี่เป็นคำเตือนจากอัลลอฮฺ ﷻ ว่า วันสิ้นโลกนั้นใกล้เข้ามาแล้ว แต่ผู้คนกลับไม่ใส่ใจ และยังไม่ปฏิบัติหรือเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับวันดังกล่าว

อันนะซาอี บันทึกรายงานจาก อบูสะอีด เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า ﴿ **อยู่ในสภาพหลงลืม เป็นผู้หันหลังให้** ﴾ หมายถึง ในโลกดุนยา[3]

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ﴾

"พระบัญชาของอัลลอฮฺได้มาแล้ว ดังนั้นเจ้าอย่าได้เร่งมัน"[4]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۝١ وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا... ﴾

"วันกิยามะฮฺได้ใกล้เข้ามาแล้ว และดวงจันทร์ได้แยกออก ① และหากพวกเขาเห็นสัญญาณ พวกเขาก็หันหลังให้..."[5]

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า พวกเขาไม่สนใจรับฟังวะฮีย์ที่อัลลอฮฺประทานแก่รอซูลของพระองค์ ความในส่วนนี้ครอบคลุมชาวกุเรชและผู้ปฏิเสธศรัทธาคนอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับพวกเขา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **ไม่มีข้อตักเตือนใหม่ๆ จากพระเจ้าของเขามายังพวกเขา** ﴾ หมายถึง ข้อตักเตือนที่ได้รับการประทานลงมาใหม่ๆ ﴿ **เว้นแต่ว่าพวกเขารับฟังมันและล้อเล่นไปด้วย** ﴾

ดังที่ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า พวกท่านจะถามชาวคัมภีร์เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ในมือของพวกเขา ซึ่งพวกเขาบิดเบือน เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม และตัดทอนแล้ว ไปเพื่อการใด ในเมื่อคัมภีร์ของพวกท่าน เป็นคัมภีร์ที่ใหม่ที่สุดจากอัลลอฮฺ ซึ่งพวกท่านอ่านได้ในสภาพที่บริสุทธิ์สมบูรณ์ ปราศจากการแก้ไขใดๆ อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานนี้ ด้วยสำนวนที่ใกล้เคียงกับที่กล่าวมา[6]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และบรรดาผู้อธรรมต่างกระซิบกระซาบระหว่างกันว่า เขาผู้นี้มิใช่ใครอื่น** ﴾ พวกเขาหมายถึง ท่านรอซูล ﷺ โดยพวกเขาไม่เชื่อว่าท่านเป็นนบี เนื่องจากท่านเป็นมนุษย์ธรรมดาเหมือนกับพวกเขา แล้วเป็นไปได้อย่างไร ที่ท่านได้รับการประทานวะฮีย์แต่เพียงผู้เดียว

ด้วยเหตุนี้ พวกเขาจึงกล่าวว่า ﴿ **พวกท่านจะยอมรับเวทมนตร์ไสยศาสตร์ ทั้งๆ ที่พวกท่านรู้เห็นอยู่แก่ใจกระนั้นหรือ** ﴾ หมายถึง พวกท่านจะเชื่อตามเขา แล้วเป็นดั่งผู้ที่เชื่อ

---

3. อันนะซาอี ใน อัลกุบรอ 6/407
4. ซูเราะฮฺ อันนะหฺล อายะฮฺที่ 1
5. ซูเราะฮฺ อัลเกาะมัรฺ อายะฮฺที่ 1-2
6. ฟัตฮุลบารี 13/505

กลลวงของเวทมนตร์ไสยศาสตร์ ทั้งๆ ที่รู้อยู่แก่ใจว่า เป็นเพียงสิ่งที่เกิดจากเวทมนตร์ไสยศาสตร์อย่างนั้นหรือ?

อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงตอบโต้ข้อบิดเบือนและคำโกหกที่พวกเขาอ้าง ด้วยพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เขา (มุฮัมมัด) กล่าวว่า พระเจ้าของฉันทรงรอบรู้ทุกคำพูด ทั้งในชั้นฟ้าและแผ่นดิน** ﴿ กล่าวคือ ผู้ที่รอบรู้ในเรื่องดังกล่าว ย่อมไม่มีสิ่งใดซ่อนเร้นสำหรับพระองค์ และพระองค์คือผู้ประทานอัลกุรอานนี้ ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องราวของชนยุคแรกและยุคหลัง ไม่มีผู้ใดสามารถนำเสนอคัมภีร์อย่างอัลกุรอานได้ นอกจากผู้ที่รอบรู้สิ่งเร้นลับทั้งในชั้นฟ้าและแผ่นดิน

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน เป็นผู้ทรงรอบรู้** ﴿ หมายถึง ทรงได้ยินคำพูดทั้งหมดของพวกเขา และทรงรอบรู้เกี่ยวกับการกระทำของพวกเขาในทุกขณะ นี่เป็นการเตือนและขู่สำทับเหล่าผู้ปฏิเสธศรัทธา

คำพูดของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเกี่ยวกับอัลกุรอานและรอซูล ข้อเรียกร้องของพวกเขาให้แสดงสัญญาณ และข้อตอบโต้ในประเด็นเหล่านั้น

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แต่ทว่าพวกเขากล่าวว่า มันเป็นความฝันที่สับสน หากแต่ว่าเขาได้เสกสรรปั้นแต่งมันขึ้น** ﴿ เป็นการกล่าวถึงความดื้อรั้นและหลงผิดของผู้ปฏิเสธศรัทธา และบ่งบอกว่าพวกเขามีความเห็นที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับอัลกุรอาน โดยพวกเขามีความสับสนในจุดยืนที่มีต่ออัลกุรอาน และหันเหออกจากแนวทางของอัลกุรอาน บางครั้งพวกเขากล่าวหาว่าอัลกุรอานเป็นเพียงเวทมนตร์ไสยศาสตร์ บางครั้งอ้างว่าเป็นบทกวี บ้างก็ว่าเป็นความฝันที่สับสน และบางครั้งก็อ้างว่าอัลกุรอานเป็นสิ่งที่ถูกแอบอ้างขึ้นมา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ انْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿

"จงดูเถิด พวกเขายกอุทาหรณ์แก่เจ้าอย่างไร ดังนั้น พวกเขาได้หลงแล้ว พวกเขาไม่สามารถหาทางใด ๆ"[7]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ถ้าเช่นนั้น ให้เขานำหลักฐานหนึ่งมาแสดงแก่เราเช่นเดียวกับบุคคลในยุคก่อน ๆ ได้ถูกส่งมา** ﴿ พวกเขาหมายถึง สัญญาณในลักษณะเดียวกันกับอูฐในยุคศอลิหฺ[8] และความมหัศจรรย์ต่างๆ ที่มูซาและอีซาเคยนำมาแสดง ทั้งนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

7. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 48

8. อ่านคำอธิบาย ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 73-78 (ตัฟซีรฺฯ เล่ม 3) ประกอบ - *ผู้แปล*

﴿ وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ ﴾

"ไม่มีสิ่งใดยับยั้งเราโดยที่เราจะส่งสัญญาณต่าง ๆ เว้นแต่ว่าพวกสมัยก่อน ๆ ได้ปฏิเสธมัน"[9]

ด้วยเหตุดังกล่าว อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ไม่มีชาวเมืองใดก่อนหน้าพวกเขาซึ่งเราได้ทำลายมัน ได้ศรัทธา แล้วพวกเขาจะศรัทธากระนั้นหรือ** ﴾ หมายถึง ไม่มีชาวเมืองใดในบรรดาเมืองที่มีรอซูลประกาศเชิญชวนพร้อมแสดงสัญญาณพิเศษ แล้วพวกเขาศรัทธาเนื่องจากสัญญาณเหล่านั้น สิ่งที่เกิดขึ้น คือ พวกเขาต่างปฏิเสธศรัทธา เราจึงทำลายพวกเขาด้วยเหตุผลดังกล่าว เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว เหล่าผู้ปฏิเสธศรัทธาในยุคนี้ หากได้เห็นสัญญาณที่อัลลอฮฺประทานให้ พวกเขาจะศรัทธา ทั้งๆ ที่ผู้ปฏิเสธในยุคก่อนไม่ศรัทธา อย่างนั้นหรือ? แน่นอนว่าไม่ แต่ข้อเท็จจริงจะเป็นดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾ ﴾

"แท้จริง บรรดาผู้ที่พระดำรัส (การลงโทษ) ของพระเจ้าของเจ้า ได้บัญญัติแก่พวกเขาแล้ว พวกเขาจะไม่ศรัทธา (96) และแม้ว่าทุกสัญญาณได้มายังพวกเขาจนกว่าพวกเขาจะแลเห็นการลงโทษอย่างเจ็บปวด (97)"[10]

ทั้งนี้และทั้งนั้น ผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้นก็เคยเห็นสัญญาณและความมหัศจรรย์ต่าง ๆ ตลอดจนหลักฐานที่ชัดเจนมากมาย จากท่านรอซูล ﷺ ซึ่งชัดเจนเด่นชัด และบ่งบอกถึงความเป็นศาสนทูตโดยปราศจากข้อสงสัย ยิ่งกว่าสิ่งที่เคยเกิดขึ้นกับนบีท่านก่อนๆ เสียด้วยซ้ำ ขออัลลอฮฺทรงเศาะละวาตและสลามแก่พวกท่านด้วยเถิด

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ

9. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 59
10. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 96-97

وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنجَيْنَاهُمْ وَمَن نَّشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾

7. และเรามิได้ส่งผู้ใดก่อนหน้าเจ้า นอกจากมนุษย์เพศชายซึ่งเราวะฮีย์แก่พวกเขา ดังนั้น พวกเจ้าจงถามบรรดาผู้รู้เถิดหากพวกเจ้าไม่รู้

8. และเรามิได้ทำให้พวกเขามีร่างกายที่ไม่ต้องการอาหาร และพวกเขามิได้เป็นผู้มีชีวิตยั่งยืน

9. และเราได้ทำให้สัญญาเป็นที่ประจักษ์จริงแก่พวกเขา และเราได้ให้พวกเขาและผู้ที่เราประสงค์รอดพ้น และเราได้ทำลายบรรดาผู้ละเมิดฝ่าฝืน

บรรดารอซูลในอดีตต่างเป็นมนุษย์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบโต้ผู้ที่ปฏิเสธการแต่งตั้งมนุษย์เป็นรอซูลว่า ﴿ **และเรามิได้ส่งผู้ใดก่อนหน้าเจ้า นอกจากมนุษย์เพศชายซึ่งเราวะฮีย์แก่พวกเขา** ﴾ กล่าวคือ รอซูลทุกคนที่ผ่านมาในอดีต ต่างเป็นมนุษย์ และเป็นเพศชาย ไม่มีรอซูลคนใดเป็นมลาอิกะฮฺ ดังที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالاً نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى ﴾

"และเรามิได้ส่งผู้ใดมาก่อนเจ้า นอกจากบรรพบุรุษจากชาวเมืองที่เราให้วะฮีย์แก่พวกเขา"[11]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعاً مِنَ الرُّسُلِ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ฉันมิได้เป็นคนแรกในบรรดารอซูล"[12]

11. ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 109

12. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 9

และดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงประชาชาติยุคก่อน ซึ่งไม่ยอมรับการแต่งตั้งมนุษย์เป็นรอซูล โดยพวกเขากล่าวว่า

﴿ أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا ﴾

“สามัญชนเช่นนี้นะหรือจะชี้แนะทางให้แก่เรา”[13]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงถามบรรดาผู้รู้เถิดหากพวกเจ้าไม่รู้** ﴾ หมายถึง พวกเจ้าจงไปถามผู้ที่มีความรู้ ในหมู่ชาวยะฮูดและนะศอรอ ตลอดจนกลุ่มอื่นๆ ว่า บรรดารอซูลที่เคยได้รับการแต่งตั้งมายังพวกเขานั้น เป็นมนุษย์หรือมลาอิกะฮฺ? แน่นอนว่าคำตอบคือ พวกเขาเหล่านั้นเป็นมนุษย์ ซึ่งเรื่องนี้นับเป็นความโปรดปรานของอัลลอฮฺที่มีต่อมนุษย์ ด้วยการที่พระองค์ทรงส่งรอซูลที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน เพื่อให้พวกเขาสามารถรับสาส์นและบัญญัติศาสนาจากรอซูลเหล่านั้น

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเรามิได้ทำให้พวกเขามีร่างกายที่ไม่ต้องการอาหาร** ﴾ กล่าวคือ ในความเป็นจริงแล้ว พวกเขามีร่างกายที่ต้องการอาหาร คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ﴾

“และเรามิได้ส่งคนใดจากบรรดารอซูลก่อนหน้าเจ้า นอกจากพวกเขาจะรับประทานอาหาร (อย่างสามัญชน) และเดินท่องไปในตลาด”[14]

กล่าวคือ บรรดารอซูลในอดีตนั้น ต่างเป็นมนุษย์ที่ต้องกินและดื่มเหมือนมนุษย์ทั่วไป มีความจำเป็นต้องไปตลาดเพื่อประกอบอาชีพหรือค้าขาย ซึ่งสิ่งเหล่านั้นมิได้ส่งผลเสียหรือเป็นข้อตำหนิดังที่พวกมุชริกีนแสดงความเคลือบแคลงสงสัยผ่านคำพูดของพวกเขาที่ว่า

﴿ وَقَالُوا مَالِ هَٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا ۞ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا... ﴾

“และพวกเขากล่าวว่า อะไรกันกับรอซูลคนนี้! เขากินอาหารและเดินในตลาด ทำไมจึงไม่มีมะลักถูกส่งมากับเขา เพื่อจะได้เป็นผู้ตักเตือนร่วมกับเขา ⑦ หรือมีคลังสมบัติถูกโยนลงมาให้เขา หรือให้เขามีสวนแห่งหนึ่ง เพื่อเขาจะได้กินสิ่งที่มีอยู่ในนั้นจากมัน...”[15]

---

13. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 9
14. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 20
15. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 7-8

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพวกเขามิได้เป็นผู้มีชีวิตยั่งยืน** ﴿ หมายถึง ในโลกดุนยา โดยพวกเขามีชีวิต แล้วก็ตาย ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ﴾

"และเรามิได้ทำให้บุคคลใดก่อนหน้าเจ้าอยู่ยั่งยืนนาน"[16]

สิ่งที่รอซูลเหล่านั้นแตกต่างจากมนุษย์ทั่วไป คือ พวกเขาได้รับวะฮีย์จากอัลลอฮฺ ﷻ โดยมีมลาอิกะฮฺนำสาส์นที่เป็นบัญชาข้อใช้ข้อห้ามจากอัลลอฮฺลงมายังพวกเขา

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเราได้ทำให้สัญญาเป็นที่ประจักษ์จริงแก่พวกเขา** ﴿ หมายถึง คำสัญญาของพระผู้เป็นเจ้าที่มีต่อบรรดารอซูลว่าจะทรงทำลายบรรดาผู้อธรรม ซึ่งพระองค์ก็ทรงทำตามสัญญาจนเป็นที่ประจักษ์แก่พวกเขา ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และเราได้ให้พวกเขาและผู้ที่เราประสงค์รอดพ้น** ﴿ หมายถึง ผู้ศรัทธาที่เชื่อฟังพวกเขา ﴾ **และเราได้ทำลายบรรดาผู้ละเมิดฝ่าฝืน** ﴿ ผู้ที่ปฏิเสธต่อต้านสิ่งที่บรรดารอซูลประกาศเชิญชวน

﴿ لَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾ وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٥﴾ ﴾

10. เราขอสาบานว่า แท้จริง เราได้ให้คัมภีร์อัลกุรอานมายังพวกเจ้า ในนั้นมีข้อเตือนสติแก่พวกเจ้า พวกเจ้าไม่ใช้สติปัญญาคิดบ้างดอกหรือ

11. และกี่มากน้อยแล้วที่เราได้ทำลายหมู่บ้านที่อธรรม และเราได้ให้หมู่ชนอื่นเกิดขึ้นมาแทนที่หลังจากนั้น

16. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 34

12. เมื่อพวกเขารู้สึกว่า การลงโทษของเราเกิดขึ้นแล้ว พวกเขาจึงวิ่งหนีออกไป

13. พวกเจ้าอย่าวิ่งหนีสิ และจงกลับไปยังสิ่งที่พวกเจ้าได้รับความสำราญและยังที่พักของพวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ถูกสอบถามสิ่งที่เกิดขึ้นแก่พวกเจ้า

14. พวกเขากล่าวว่า โอ้ ความหายนะที่เกิดขึ้นแก่เรา แท้จริง เรานั้นเป็นผู้อธรรม

15. คำพูดดังกล่าวยังคงเป็นข้อเรียกร้องของพวกเขา กระทั่งเราได้ทำลายพวกเขา เสมือนพืชที่ถูกเก็บเกี่ยวมอดไหม้ไป

ความประเสริฐของอัลกุรอาน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงความประเสริฐของอัลกุรอาน และทรงส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญของอัลกุรอาน โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **เราขอสาบานว่า แท้จริง เราได้ให้คัมภีร์อัลกุรอานมายังพวกเจ้า ในนั้นมีข้อเตือนสติแก่พวกเจ้า** ﴿ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ﴾ ذِكْرُكُم ﴿ หมายถึง **شَرَفُكُم** (ความมีเกียรติของพวกเจ้า)[17]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเจ้าไม่ใช้สติปัญญาคิดบ้างดอกหรือ** ﴿ หมายถึงพวกเจ้าไม่ใช้สติปัญญาใคร่ครวญถึงความโปรดปรานนี้และยอมรับแต่โดยดีหรือ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿

"และแท้จริง อัลกุรอานคือข้อตักเตือนแก่เจ้าและแก่หมู่ชนของเจ้า และพวกเจ้าจะถูกสอบสวน"[18]

17. อัฏฏอบารี 21/611

18. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 44

บรรดาผู้อธรรมถูกทำลายอย่างไร?

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และกี่มากน้อยแล้วที่เราได้ทำลายหมู่บ้านที่อธรรม** ﴿ ประโยคนี้เป็นการบอกว่าเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำแล้วหลายครั้ง คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ﴿

"และ (ประชาชาติ) กี่ยุคสมัยแล้วหลังจากนูหฺที่เราได้ทำลาย"[19]

และพระองค์ตรัสว่า

﴾ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا ﴿

"ฉะนั้นกี่เมืองมาแล้ว ที่เราได้ทำลายมันโดยที่ชาวเมืองนั้นอธรรม และมันได้พังพาบลงมา"[20]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเราได้ให้หมู่ชนอื่นเกิดขึ้นมาแทนที่หลังจากนั้น** ﴿ หมายถึง ประชาชาติอื่น หลังจากพวกเขา

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เมื่อพวกเขารู้สึกว่า การลงโทษของเราเกิดขึ้นแล้ว** ﴿ หมายถึง เมื่อพวกเขามั่นใจแล้วว่า การลงโทษจะเกิดขึ้นกับพวกเขาดังเช่นที่ศาสนทูตได้สัญญาไว้โดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง ﴾ **พวกเขาจึงวิ่งหนีออกไป** ﴿ หมายถึง พวกเขาพยายามที่จะหนีไปให้พ้น ﴾ **พวกเจ้าอย่าวิ่งหนีสิ และจงกลับไปยังสิ่งที่พวกเจ้าได้รับความสำราญ และยังที่พักของพวกเจ้า** ﴿ นี่เป็นการเยาะเย้ยพวกเขา กล่าวคือ มีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า พวกเจ้าอย่าวิ่งหนีจากการลงโทษไปเลย และจงกลับไปยังสภาพเดิมของพวกเจ้า ที่เคยได้รับความโปรดปราน ความปีติยินดี การมีชีวิตที่ดี และที่พักอาศัยที่สุขสบาย กอตาดะฮฺ กล่าวว่า เป็นการพูดเย้ยหยันพวกเขา ﴾ **เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ถูกสอบถามสิ่งที่เกิดขึ้นแก่พวกเจ้า** ﴿ ว่าพวกเจ้าได้ขอบคุณในความโปรดปรานที่ได้รับหรือไม่

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **พวกเขากล่าวว่า โอ้ ความหายนะที่เกิดขึ้นแก่เรา แท้จริง เรานั้นเป็นผู้อธรรม** ﴿ พวกเขารับสารภาพเกี่ยวกับบาปความผิดที่เคยกระทำ แต่ก็ไม่มีประโยชน์อีกต่อไป ﴾ **คำพูดดังกล่าวยังคงเป็นข้อเรียกร้องของพวกเขา กระทั่งเราได้ทำลายพวกเขาเสมือนพืชที่ถูกเก็บเกี่ยวมอดไหม้ไป** ﴿ หมายถึง คำพูดดังกล่าว ซึ่งก็คือการรับผิดสำหรับการอธรรม เป็นคำรำพึงรำพันของพวกเขา จนกระทั่งเราเด็ดทำลายพวกเขา หลังจากนั้นพวกเขาก็ไม่มีความเคลื่อนไหวหรือเสียงใดๆ อีก

---

19. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 17
20. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 45

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَن نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنَاهُ مِن لَّدُنَّا إِن كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِندَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

16. และเรามิได้สร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ในระหว่างทั้งสองเพื่อการสนุกสนานอย่างไร้ประโยชน์

17. หากเราปรารถนาที่จะเอาเป็นเครื่องเล่นสนุกสนาน เราก็จะเอามันจากที่มีอยู่ที่เรา หากเราปรารถนาจะกระทำเช่นนั้น

18. แต่ว่าเราได้ให้ความจริงทำลายความเท็จ แล้วเราก็ให้มันเสียหาย แล้วมันก็จะมลายสิ้นไป และความหายนะจะประสบแก่พวกเจ้า ในสิ่งที่พวกเจ้ากล่าวเสกสรรปั้นแต่ง

19. และผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และผู้ที่อยู่ ณ ที่พระองค์เป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ พวกเขาจะไม่ลำพองตนในการเคารพภักดีพระองค์ และพวกเขาจะไม่เหนื่อยหน่าย

20. พวกเขาจะแซ่ซ้องสดุดีพระองค์ ในเวลากลางคืนและกลางวัน โดยไม่ขาดระยะ

การสร้างทุกสรรพสิ่งด้วยความยุติธรรมและด้วยเหตุผล

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า พระองค์ทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดินทั้งหลาย ด้วยความยุติธรรมและความเหมาะสม ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ﴾

"เพื่อพระองค์จะทรงตอบแทนบรรดาผู้กระทำความชั่วตามที่พวกเขาประพฤติ และจะทรงตอบแทนบรรดาผู้กระทำความดีด้วยความดี"[21]

และพระองค์ยังทรงเน้นย้ำว่า พระองค์มิได้สร้างสิ่งใดขึ้นมาเล่นๆ โดยเปล่าประโยชน์ คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلاً ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴾

"และเรามิได้สร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน ตลอดจนสิ่งที่อยู่ในระหว่างมันทั้งสอง โดยเปล่าประโยชน์ นั่นเป็นเพียงการคิดไปเองของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ดังนั้น ความหายนะคือไฟนรกจงประสบแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา"[22]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **หากเราปรารถนาที่จะเอาเป็นเครื่องเล่นสนุกสนาน เราก็จะเอามันจากที่มีอยู่ที่เรา** ﴾ อิบนุ อบีนุญัยหฺ รายงานว่า มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง เราก็สามารถทำเช่นนั้นได้ และก็คงไม่สร้างสวรรค์ นรก และไม่ต้องให้มีการตาย การฟื้นคืนชีพ และการสอบสวนชำระความ[23]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **หากเราปรารถนาจะกระทำเช่นนั้น** ﴾ กอตาดะฮฺ[24], อัสสุดดีย์, อิบรอฮีม อันนะเคาะอี และอัลมุฆีเราะฮฺ บิน มิกซัม กล่าวว่า หมายถึง เรามิได้ทำเช่นนั้น

มุญาฮิด กล่าวว่า ทุกประโยคในอัลกุรอาน ที่มีคำว่า (إِنْ) นำหน้า จะหมายถึงการปฏิเสธ[25]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แต่ว่าเราได้ให้ความจริงทำลายความเท็จ** ﴾ หมายถึง เราชี้แจงสิ่งที่เป็นความจริง ซึ่งจะทำให้ความเท็จมลายหายไป ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แล้วเราก็ให้มันเสียหาย แล้วมันก็จะมลายสิ้นไป** ﴾ คำว่า زَاهِقٌ หมายถึง มลายสิ้นไป ﴿ **และความหายนะจะประสบแก่พวกเจ้า** ﴾ โอ้ บรรดาผู้ที่กล่าวว่า อัลลอฮฺทรงมีบุตร ﴿ **ในสิ่งที่พวกเจ้ากล่าวเสกสรรปั้นแต่ง** ﴾ และกล่าวอ้างโดยปราศจากความจริง

---

21. ซูเราะฮฺ อันนัจญ์มฺ อายะฮฺที่ 31
22. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 27
23. อัฏฏอบารี 18/421
24. อัฏฏอบารี 18/420
25. อัดดุรรุลมันษูรฺ 5/620

ทุกสรรพสิ่งเป็นกรรมสิทธิ์และเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ ﷻ

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงมลาอิกะฮฺในฐานะที่เป็นบ่าวของพระองค์ และทรงบอกว่าพวกเขาเคารพอิบาดะฮฺต่อพระองค์ตลอดเวลา ทั้งกลางคืนและกลางวัน โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และผู้ที่อยู่ ณ ที่พระองค์ เป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์** ﴿ หมายถึง บรรดามลาอิกะฮฺ ﴾ **พวกเขาจะไม่ลำพองตนในการเคารพภักดีพระองค์** ﴿ หมายถึง พวกเขาจะไม่หยิ่งที่จะทำอิบาดะฮฺต่อพระองค์ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ لَّن يَسْتَنكِفَ الْمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْدًا لِّلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَن يَسْتَنكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴾

"อัลมะซีฮฺ (อีซา) นั้นจะไม่หยิ่งเป็นอันขาดที่จะเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺผู้ใกล้ชิด (พระองค์) ก็ไม่หยิ่งด้วย และผู้ใดหยิ่งต่อการที่จะอิบาดะฮฺต่อพระองค์และยโสแล้ว พระองค์ก็จะทรงชุมนุมพวกเขาไว้ยังพระองค์ทั้งหมด"[26]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพวกเขาจะไม่เหนื่อยหน่าย** ﴿ พวกเขาจะไม่รู้สึกเหนื่อย หรือเบื่อหน่าย ﴾ **พวกเขาจะแซ่ซ้องสดุดีพระองค์ ในเวลากลางคืน และกลางวันโดยไม่ขาดระยะ** ﴿ บรรดามลาอิกะฮฺจะปฏิบัติอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ตลอดเวลาทั้งกลางคืนและกลางวัน จะเคารพภักดีต่อพระองค์ด้วยความนอบน้อมจากภายในและด้วยการกระทำ โดยพวกเขาสามารถปฏิบัติเช่นนั้นได้อย่างไม่บกพร่อง ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴾

"พวกเขาจะไม่ฝ่าฝืนอัลลอฮฺในสิ่งที่พระองค์ทรงบัญชาแก่พวกเขา และพวกเขาจะปฏิบัติตามที่ถูกบัญชา"[27]

أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ

---

26. ซูเราะฮฺ อันนิสาอฺ อายะฮฺที่ 172
27. ซูเราะฮฺ อัตตะหฺรีม อายะฮฺที่ 6

عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾

21. แต่ทว่าพวกเขาได้ยึดถือบรรดาพระเจ้าจากพื้นดิน โดยคิดว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถจะให้คนตายฟื้นคืนชีพมาได้กระนั้นหรือ

22. หากในชั้นฟ้าและแผ่นดินมีพระเจ้าหลายองค์ นอกจากอัลลอฮฺแล้ว ก็จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างแน่นอน อัลลอฮฺพระเจ้าแห่งบัลลังก์ทรงบริสุทธิ์จากสิ่งที่พวกเขาเสกสรรปั้นแต่งขึ้น

23. พระองค์จะไม่ทรงถูกสอบถามในสิ่งที่พระองค์ทรงปฏิบัติ และพวกเขาต่างหากที่จะถูกสอบถาม

การตอบโต้บรรดาพระเจ้าจอมปลอม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิผู้ที่ยึดถือสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์เป็นพระเจ้า โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **แต่ทว่าพวกเขาได้ยึดถือบรรดาพระเจ้าจากพื้นดิน โดยคิดว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถจะให้คนตายฟื้นคืนชีพมาได้กระนั้นหรือ** ﴿ หมายถึง สิ่งเหล่านั้นสามารถทำให้ผู้ที่ตายไปแล้วฟื้นคืนชีพขึ้นมาใหม่ได้อย่างนั้นหรือ แน่นอนว่าพวกมันไม่สามารถทำเช่นนั้น แล้วไฉนเล่าพวกเขาจึงยึดถือสิ่งเหล่านั้นเป็นภาคี และเคารพกราบไหว้พวกมันเคียงคู่อัลลอฮฺ?

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า หากมีพระเจ้าหลายองค์นอกจากอัลลอฮฺ ชั้นฟ้าและแผ่นดินย่อมประสบความเสียหาย โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **หากในชั้นฟ้าและแผ่นดินมีพระเจ้าหลายองค์ นอกจากอัลลอฮฺแล้ว ก็จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างแน่นอน** ﴿ อายะฮฺนี้คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿

"อัลลอฮฺมิได้ทรงตั้งผู้ใดเป็นบุตร และไม่มีพระเจ้าอื่นใดคู่เคียงกับพระองค์ ถ้าเช่นนั้นพระเจ้าแต่ละองค์ก็จะเอาสิ่งที่ตนสร้างไปเสียหมด และแน่นอน พระเจ้าบางองค์ในหมู่พวกเขาก็จะมีอำนาจเหนือกว่าอีกบางองค์ มหาบริสุทธิ์ยิ่งแห่งอัลลอฮฺ ให้พ้นจากที่พวกเขากล่าวหา"[28]

28. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 91

ในซูเราะฮฺนี้ พระองค์ตรัสว่า ﴾ فَسُبْحَانَ اللهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿ **"อัลลอฮฺพระเจ้าแห่งบัลลังก์ทรงบริสุทธิ์จากสิ่งที่พวกเขาเสกสรรปั้นแต่งขึ้น"** ﴾ หมายถึง ทรงบริสุทธิ์จากคำกล่าวอ้างของพวกเขาว่า พระองค์ทรงมีบุตร หรือทรงมีภาคีเคียงคู่ แท้จริงแล้วพระองค์ทรงยิ่งใหญ่และสูงส่ง เกินกว่าที่จะเป็นอย่างที่พวกเขาเสกสรรปั้นแต่งและโกหกมดเท็จ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พระองค์จะไม่ทรงถูกสอบถามในสิ่งที่พระองค์ทรงปฏิบัติ และพวกเขาต่างหากที่จะถูกสอบถาม** ﴾ กล่าวคือ พระองค์คือผู้ทรงตัดสิน ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถเปลี่ยนแปลงคำตัดสินของพระองค์ และไม่มีผู้ใดสามารถโต้แย้งพระองค์ เนื่องจากความยิ่งใหญ่เกรียงไกร ความรอบรู้ เหตุผล ความยุติธรรม และความเมตตาของพระองค์ ﴿ **และพวกเขาต่างหากที่จะถูกสอบถาม** ﴾ หมายถึง อัลลอฮฺคือผู้ที่จะสอบสวนมนุษย์เกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขากระทำ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ ﴿

"ดังนั้น ขอสาบานด้วยพระเจ้าของเจ้า แน่นอน เราจะถามพวกเขาทั้งหมด (92) ถึงสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ (93)"[29]

ซึ่งคล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ ﴿

"และพระองค์เป็นผู้ทรงปกป้องคุ้มครอง และจะไม่มีผู้ใดปกป้องคุ้มครองพระองค์"[30]

﴿ أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ وَذِكْرُ مَن قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ ﴾

24. พวกเขาได้ยึดถือบรรดาพระเจ้า นอกจากพระองค์กระนั้นหรือ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ขอให้พวกท่านนำหลักฐานของพวกท่านมา นี่คือ

29. ซูเราะฮฺ อัลฮิจญ์รฺ อายะฮฺที่ 92-93

30. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 88

คัมภีร์ที่อยู่กับฉัน และคัมภีร์ที่มีอยู่ก่อนหน้าฉัน แต่ว่าส่วนใหญ่ของพวกเขาไม่รู้ความจริง พวกเขาจึงหันหลังเมินห่าง

25. และเรามิได้ส่งรอซูลคนใดก่อนหน้าเจ้า นอกจากเราได้วะฮีย์แก่เขาว่า แท้จริง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากข้า ดังนั้น พวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **พวกเขาได้ยึดถือบรรดาพระเจ้า นอกจากพระองค์กระนั้นหรือ จงกล่าวเถิด** ﴾ โอ้ มุฮัมมัด ﴿ **ขอให้พวกท่านนำหลักฐานของพวกท่านมา** ﴾ หมายถึง หลักฐานสำหรับคำกล่าวอ้างของพวกท่าน ﴿ **นี่คือคัมภีร์ที่อยู่กับฉัน** ﴾ หมายถึง อัลกุรอาน ﴿ **และคัมภีร์ที่มีอยู่ก่อนหน้าฉัน** ﴾ หมายถึง คัมภีร์ที่มีมาในอดีตทั้งหมด ล้วนต่างจากที่พวกท่านกล่าวอ้าง โดยทุกคัมภีร์ที่ได้รับการประทานแก่นบีที่อัลลอฮฺแต่งตั้ง ระบุชัดเจนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮฺ แต่พวกท่าน โอ้ บรรดาผู้ตั้งภาคี ไม่รู้สิ่งที่เป็นสัจธรรม และหันหลังให้กับความถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และเรามิได้ส่งรอซูลคนใดก่อนหน้าเจ้า นอกจากเราได้วะฮีย์แก่เขาว่า แท้จริง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากข้า ดังนั้น พวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า** ﴾ ซึ่งคล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَٰنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ﴾

"และเจ้าจงถามผู้ที่เราได้ส่งมาก่อนเจ้าจากบรรดารอซูลของเราว่า เราได้ตั้งพระเจ้าหลายองค์อื่นจากพระผู้ทรงกรุณาปรานี เพื่อเคารพบูชากระนั้นหรือ?"[31]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾

"และโดยแน่นอน เราได้ส่งรอซูลมาในทุกประชาชาติ (โดยบัญชาว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮฺ และจงหลีกหนีให้ห่างจากพวกเจว็ด"[32]

---

31. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 45

32. ซูเราะฮฺ อันนะหลฺ อายะฮฺที่ 36

กล่าวคือ นบีทุกคนที่อัลลอฮฺทรงแต่งตั้ง ล้วนเชิญชวนผู้คนไปสู่การเคารพอิบาดะฮฺอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว โดยไม่นำสิ่งใดมาเป็นภาคีเทียบเคียงพระองค์ ซึ่งธรรมชาติอันบริสุทธิ์ของมนุษย์เองก็ยอมรับในเรื่องดังกล่าว ในขณะที่บรรดาผู้ตั้งภาคีไม่มีหลักฐานใดๆ ข้อกล่าวอ้างของพวกเขา ณ อัลลอฮฺ เป็นเพียงความเท็จที่ไร้ค่า และสิ่งที่พวกเขาจะได้รับ คือ ความกริ้วโกรธจากอัลลอฮฺ และการลงโทษที่แสนสาหัส

﴿ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُم بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُم مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ وَمَن يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِّن دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾

26. และพวกเขากล่าวว่า พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงยึดมลาอิกะฮฺเป็นบุตร มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แต่ว่าพวกเขา (มลาอิกะฮฺ) เป็นบ่าวผู้มีเกียรติ

27. พวกเขาจะไม่ชิงกล่าวคำพูดก่อนพระองค์ และพวกเขาปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์

28. พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่เบื้องหน้าพวกเขา และสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพวกเขา และพวกเขาจะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใด นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงพอพระทัย และเนื่องจากความยำเกรงต่อพระองค์ พวกเขาอยู่ในสภาพของผู้ที่เกรงกลัว

29. และผู้ใดในหมู่พวกเขาที่กล่าวว่า แท้จริง ฉันคือพระเจ้าอื่นจากพระองค์ เขาผู้นั้น เราจะลงโทษด้วยนรก เช่นนั้นแหละ เราตอบแทนบรรดาผู้อธรรม

ข้อตอบโต้ผู้ที่อ้างว่ามลาอิกะฮฺเป็นบุตรสาวของอัลลอฮฺ และกล่าวถึงการงานและความประเสริฐของมลาอิกะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบโต้ผู้ที่อ้างว่าพระองค์ผู้ทรงยิ่งใหญ่และบริสุทธิ์ มีบุตรเป็นมลาอิกะฮฺ ดังที่ชาวอาหรับบางกลุ่มเชื่อว่ามลาอิกะฮฺเป็นบุตรสาวของอัลลอฮฺ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แต่ว่าพวกเขา (มลาอิกะฮฺ) เป็นบ่าวผู้มีเกียรติ** ﴾ หมายถึง มลาอิกะฮฺเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ ซึ่งได้รับเกียรติและมีสถานะอันสูงส่ง ณ พระองค์ พวกเขาเคารพเชื่อฟังอัลลอฮฺเป็นที่สุด ทั้งด้วยคำพูดและการกระทำ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พวกเขาจะไม่ชิงกล่าวคำพูดก่อนพระองค์ และพวกเขาปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์** ﴾ หมายถึง พวกเขาจะไม่ทำสิ่งใดที่พระองค์มิได้บัญชา และจะไม่ฝ่าฝืนสิ่งที่พระองค์สั่งใช้ แต่พวกเขาจะรีบปฏิบัติตามโดยทันที ทั้งนี้ ความรู้ของอัลลอฮฺ ﷻ ครอบคลุมทุกความเคลื่อนไหวของมลาอิกะฮฺ ไม่มีสิ่งใดที่พวกเขากระทำโดยที่พระองค์ไม่รู้ ﴿ **พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่เบื้องหน้าพวกเขา และสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพวกเขา** ﴾

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเขาจะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใด นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงพอพระทัย** ﴾ คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ ﴾

"ใครเล่าคือผู้ที่จะขอความช่วยเหลือให้แก่ผู้อื่น ณ พระองค์ได้ นอกจากด้วยอนุมัติของพระองค์เท่านั้น"[33]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ﴾

"การชะฟาอะฮฺจะไม่เกิดประโยชน์อันใด ณ พระองค์ นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงอนุญาตแก่เขา"[34]

และยังมีอายะฮฺอื่นๆ อีกมากมาย ที่กล่าวถึงเรื่องดังกล่าว

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเนื่องจากความยำเกรงต่อพระองค์ พวกเขาอยู่ในสภาพของผู้ที่เกรงกลัว** ﴾ หมายถึง พวกเขาเกรงกลัวพระองค์เป็นอย่างมาก

---

33. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 255

34. ซูเราะฮฺ สะบะอฺ อายะฮฺที่ 23

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และผู้ใดในหมู่พวกเขาที่กล่าวว่า แท้จริง ฉันคือพระเจ้าอื่นจากพระองค์ เขาผู้นั้น** ﴾ หมายถึง ผู้ใดในหมู่พวกเขา[35] แอบอ้างว่าตนเองเป็นพระเจ้าเคียงคู่อัลลอฮฺ ﴿ **เราจะลงโทษด้วยนรก เช่นนั้นแหละ เราตอบแทนบรรดาผู้อธรรม** ﴾ หมายถึง ทุกคนที่กล่าวเช่นนั้นจะได้รับการลงโทษ ประโยคนี้เป็นการระบุเงื่อนไข ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะมีการกระทำตามเงื่อนไขเกิดขึ้นจริงๆ คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ถ้าหากพระผู้ทรงกรุณาปรานี ทรงมีบุตร ดังนั้น ฉันจะเป็นคนแรกในหมู่ผู้เคารพภักดี"[36]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

"หากเจ้าตั้งภาคี (กับอัลลอฮฺ) แน่นอน การงานของเจ้าก็จะไร้ผล และแน่นอนเจ้าจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน"[37]

﴿ أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ ﴾

35. เป็นการกล่าวเชิงสมมติว่า แม้มลาอิกะฮฺจะมีความประเสริฐเพียงใด แต่หากพวกเขาอ้างตัวเป็นพระเจ้า ก็จะถูกลงโทษด้วยไฟนรก อีกทัศนะหนึ่งอธิบายว่า อายะฮฺนี้หมายถึง อิบลีส เนื่องจากมลาอิกะฮฺมิได้มีพฤติกรรมดังกล่าว - *ผู้แปล*

36. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 81

37. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 65

30. และผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้นไม่เห็นดอกหรือว่า แท้จริง ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้นแต่ก่อนนี้รวมติดเป็นอันเดียวกัน แล้วเราได้แยกมันทั้งสองออกจากกัน และเราได้ทำให้ทุกสิ่งมีชีวิตมาจากน้ำ ดังนั้น พวกเขาจะยังไม่ศรัทธาอีกหรือ

31. และเราได้ทำให้เทือกเขามั่นคงในแผ่นดิน เพื่อมันจะไม่สั่นไหวไปกับพวกเขา และเราได้ทำให้หุบเขาเป็นทางกว้างในแผ่นดินนั้น เพื่อว่าพวกเขาจะได้ใช้เป็นทางเดินอย่างถูกต้อง

32. และเราได้ทำให้ชั้นฟ้าเป็นหลังคา ซึ่งได้รับการรักษา และพวกเขาก็ยังหันหลังให้สัญญาณต่าง ๆ ของมัน

33. และพระองค์ผู้ทรงสร้างกลางคืนและกลางวัน และดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ แต่ละหน่วยโคจรตามวงโคจรของมัน

สัญญาณของอัลลอฮฺในชั้นฟ้า บนแผ่นดิน กลางคืน และกลางวัน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงเดชานุภาพอันสมบูรณ์แบบ และอำนาจที่ยิ่งใหญ่ของพระองค์ในการสร้างสิ่งต่างๆ และควบคุมดูแลสิ่งที่พระองค์สร้างทั้งหมด โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้นไม่เห็นดอกหรือว่า** ﴾ หมายถึง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธการเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวของอัลลอฮฺ และเคารพกราบไหว้สิ่งอื่นเคียงคู่พระองค์ พวกเขาไม่รู้หรอกหรือว่าอัลลอฮฺคือผู้เดียวที่มีอำนาจในการสร้าง และบริหารจัดการสิ่งต่างๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว สมควรหรือที่จะมีการเคารพกราบไหว้สิ่งอื่นหรือแสวงหาสิ่งใดมาเป็นภาคีคู่พระองค์? พวกเขาไม่รู้หรือว่า ﴿ **แท้จริง ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้นแต่ก่อนนี้รวมติดเป็นอันเดียวกัน แล้วเราได้แยกมันทั้งสองออกจากกัน** ﴾ หมายถึง ทั้งหมดเคยรวมติดซ้อนเป็นส่วนเดียวกันในช่วงแรกของการสร้าง แล้วพระองค์ก็ทรงแยกทั้งสองส่วนออกจากกัน โดยทรงให้ฟ้ามีเจ็ดชั้น และให้แผ่นดินมีเจ็ดชั้น และทรงให้มีอากาศคั่นระหว่างชั้นฟ้าและแผ่นดิน แล้วก็มีฝนตกจากท้องฟ้า พืชพรรณก็งอกเงยในแผ่นดิน ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และเราได้ทำให้ทุกสิ่งมีชีวิตมาจากน้ำ ดังนั้น พวกเขาจะยังไม่ศรัทธาอีกหรือ** ﴾ ทั้งๆ ที่พวกเขาเห็นด้วยตาตนเองว่าสิ่งมีชีวิตมากมายค่อยๆ เกิดขึ้น ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นหลักฐานถึงการมีอยู่ของผู้ทรงสร้าง ซึ่งมีอำนาจ มีสิทธิ์เลือกที่จะทำสิ่งใดก็ได้ที่พระองค์ทรงประสงค์

فَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ آيَةٌ   تَدُلُّ عَلى أَنَّهُ وَاحِدٌ

ทุกสิ่งคือสัญญาณ   ว่าพระองค์มีหนึ่งเดียว

ซุฟยาน อัษเษารี เล่าจากบิดาของเขา ซึ่งเล่าว่า อิกริมะฮฺ กล่าวว่า มีผู้ถาม อิบนุ อับบาส ว่า **ระหว่างกลางคืนกับกลางวัน** เวลาใดเริ่มก่อน? อิบนุ อับบาส ตอบว่า พวกท่านไม่รู้หรือว่า **เมื่อครั้งที่ชั้นฟ้าและแผ่นดินรวมติดอยู่ด้วยกัน ระหว่างทั้งสองนั้นมีเพียงความมืด? นั่นหมายความว่า เวลากลางคืนมีมาก่อนเวลากลางวัน**[38]

ในรายงานที่บันทึกโดย อิบนุ อบีฮาติม ระบุว่า มีชายคนหนึ่งไปหา อิบนุ อุมัรฺ แล้วถามเขาเกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ كَانَتَا رَتْقاً فَفَتَقْنَاهُمَا ﴾ อิบนุ อุมัรฺ จึงกล่าวกับเขาว่า ท่านจงไปหาผู้อาวุโสคนนั้น (หมายถึง อิบนุ อับบาส) เพื่อถามเขา แล้วกลับมาบอกฉันด้วยว่า เขาตอบว่าอย่างไร? ชายคนดังกล่าวจึงไปหา อิบนุ อับบาส แล้วถามเขาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว อิบนุ อับบาส ตอบว่า ใช่แล้ว ชั้นฟ้าเคยไม่มีฝน แผ่นดินก็ไม่มีพืชพรรณงอกเงย จนเมื่ออัลลอฮฺทรงสร้างให้สิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่บนแผ่นดิน พระองค์ก็ให้มีฝนลงมาจากท้องฟ้า และให้มีพืชพรรณงอกเงยบนแผ่นดิน ชายคนดังกล่าวจึงกลับไปหา อิบนุ อุมัรฺ แล้วเล่าให้เขาฟัง อิบนุ อุมัรฺ จึงกล่าวว่า ตอนนี้ฉันมั่นใจแล้วว่า อิบนุ อับบาส เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานอย่างแท้จริง เขาพูดถูกแล้ว ชั้นฟ้าและแผ่นดินเคยเป็นเช่นนั้นจริงๆ อิบนุ อุมัรฺ ยังกล่าวอีกว่า ฉันเคยพูดว่าฉันไม่ค่อยชอบใจนัก ที่ อิบนุ อับบาส อรรถาธิบายอัลกุรอานด้วยความมั่นใจ แต่ตอนนี้ฉันรู้แล้วว่าเขามีความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานจริงๆ[39]

สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า ชั้นฟ้าและแผ่นดินเคยอยู่ติดกัน ต่อมาชั้นฟ้าก็ถูกยกขึ้น และแผ่นดินถูกเผยให้เห็น และนั่นคือความหมายของการแยกทั้งสองส่วนออกจากกัน ที่อัลลอฮฺทรงกล่าวถึงในคัมภีร์ของพระองค์ อัลฮะซัน และ อัลกอตาดะฮฺ กล่าวว่า ทั้งสองเคยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต่อมาจึงมีอากาศมาคั่นกลาง

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเราได้ทำให้ทุกสิ่งมีชีวิตมาจากน้ำ** ﴾ หมายถึงต้นกำเนิดของทุกสิ่งมีชีวิตมาจากน้ำ ในบันทึกของ อิมามอะหฺมัด ระบุว่า อบูฮุร็อยเราะฮฺ กล่าวว่า

« قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي إِذَا رَأَيْتُكَ طَابَتْ نَفْسِي وَقَرَّتْ عَيْنِي، فَأَنْبِئْنِي عَنْ كُلِّ شَيْءٍ، قال: كُلُّ شَيْءٍ خُلِقَ مِنْ مَاءٍ، قال: قُلْتُ أَنْبِئْنِي عَنْ أَمرٍ إِذَا عَمِلْتُ بِهِ دَخَلْتُ الجَنَّةَ قال: أَفْشِ السَّلامَ، وَأَطْعِمِ الطَّعَامَ، وَصِلِ الأَرْحَامَ،

38. อัฏฏอบารี 18/433

39. อิบนุ อบีฮาติม 8/2450

وَقُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ، ثُمَّ ادْخُلِ الجَنَّةَ بِسَلَامٍ »

"ฉันกล่าวว่า โอ้ ท่านรอซูล เวลาที่เห็นท่าน ฉันจะรู้สึกสบายใจและมีความสุข ท่านช่วยบอกฉันเกี่ยวกับทุกๆ สิ่งหน่อยเถิด ท่านรอซูล ﷺ ตอบว่า 'ทุกๆ สิ่งถูกสร้างขึ้นมาจากน้ำ' ฉันจึงกล่าวว่า ท่านช่วยบอกฉันหน่อยว่า การงานใดที่หากฉันทำแล้ว ฉันจะได้เข้าสวรรค์ ท่านรอซูล ﷺ ตอบว่า 'จงให้สลามกันให้มาก ให้อาหารแก่ผู้อื่น เชื่อมสัมพันธ์เครือญาติ ละหมาดยามกลางคืนขณะที่ผู้คนหลับใหล แล้วจะเข้าสวรรค์ด้วยความปลอดภัย'" [40]

สายรายงานนี้ตรงตามเงื่อนไขของเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและเศาะฮีฮฺมุสลิม ยกเว้น อบูมัยมูนะฮฺ ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้รายงานตำราสุนัน ชื่อจริงของเขาคือ สุลัยมฺ โดยอัตติรฺมิซี มีความเห็นว่าการรายงานของเขาถูกต้อง

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเราได้ทำให้เทือกเขามั่นคงในแผ่นดิน** ﴿ หมายถึง ทรงสร้างภูเขาเพื่อให้แผ่นดินมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เคลื่อนตัวหรือสั่นไหวจนผู้คนมิอาจใช้ชีวิตอยู่อย่างสงบ เนื่องจากโลกนี้ถูกปกคลุมด้วยพื้นน้ำ ยกเว้นพื้นที่ประมาณหนึ่งในสี่ที่ปรากฏให้เห็นเป็นพื้นดินรับอากาศและแสงอาทิตย์ เพื่อให้ผู้ที่มีชีวิตอยู่บนแผ่นดินนี้ได้เห็นท้องฟ้า ซึ่งเต็มไปด้วยสัญญาณที่น่าอัศจรรย์ และหลักฐานที่ชัดแจ้ง ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **เพื่อมันจะไม่สั่นไหวไปกับพวกเขา** ﴿

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และเราได้ทำให้หุบเขาเป็นทางกว้างในแผ่นดินนั้น** ﴿ หมายถึง ช่องว่างระหว่างเทือกเขาต่างๆ เพื่อที่พวกเขาจะได้ใช้เป็นทางสัญจรจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง และจากเขตหนึ่งไปอีกเขตหนึ่ง ดังที่เราจะเห็นในหลายที่ว่ามีภูเขาเป็นแนวกั้นระหว่างดินแดนหนึ่งกับอีกดินแดนหนึ่ง โดยอัลลอฮฺทรงให้มีช่องระหว่างภูเขา เพื่อให้ผู้คนเดินทางสัญจรไปมาได้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **เพื่อว่าพวกเขาจะได้ใช้เป็นทางเดินอย่างถูกต้อง** ﴿

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเราได้ทำให้ชั้นฟ้าเป็นหลังคา ซึ่งได้รับการรักษา** ﴿ หมายถึง เหนือแผ่นดิน คล้ายกับโดมคลุมไว้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿

"และชั้นฟ้า เราได้สร้างมันด้วยอำนาจอันยิ่งใหญ่ของเรา และแท้จริง เราได้แผ่ให้กว้างไพศาล"[41]

---

40. อะหฺมัด 2/295, 333, 324

41. ซูเราะฮฺ อัซซาริยาต อายะฮฺที่ 47

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ۝ ﴾

"และ (ขอสาบาน) ด้วยชั้นฟ้า และที่พระองค์ทรงสร้างมัน ⑤"[42]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ۝ ﴾

"พวกเขามิได้มองไปยังฟากฟ้าเหนือพวกเขาดอกหรือ ว่าเราได้สร้างมันและประดับมันไว้อย่างไร และมันไม่มีรอยร้าวหรือช่องโหว่เลย ⑥"[43]

ทั้งนี้การสร้าง (البِنَاء) นั้น หมายถึง การทำให้ท้องฟ้าเป็นประหนึ่งโดม ดังที่ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« بُنِيَ الإِسْلَامُ عَلى خَمْسٍ »

"อิสลามวางอยู่บนพื้นฐานห้าประการ"[44]

กล่าวคือ อิสลามอยู่บนฐานหลักห้าส่วน ประหนึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับลักษณะของกระโจมที่ชาวอาหรับคุ้นเคยกันดี

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ซึ่งได้รับการรักษา** ﴿ หมายถึง สูงตระหง่าน และได้รับการปกป้องดูแล มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง อยู่สูงขึ้นไป[45]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพวกเขาก็ยังหันหลังให้สัญญาณต่าง ๆ ของมัน** ﴿ คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ۝ ﴾

"และกี่มากน้อยแล้วจากสัญญาณในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ที่พวกเขาผ่านมันไปโดยที่พวกเขาหันหลังให้ ⑩⑤"[46]

---

42. ซูเราะฮฺ อัชชัมสฺ อายะฮฺที่ 5
43. ซูเราะฮฺ กอฟ อายะฮฺที่ 6
44. ฟัตฮุลบารี 1/64
45. อัฏฏอบารี 18/436
46. ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 105

หมายถึง พวกเขาไม่ใช้ความคิดพิจารณาดูหรือว่า อัลลอฮฺทรงสร้างท้องฟ้าให้มีความกว้างขวางยิ่งใหญ่ และสูงตระหง่านน่าตราตรึงเพียงใด ตลอดจนบรรดาดวงดาวที่ประดับประดาท้องฟ้าในเวลากลางคืน ซึ่งมีทั้งที่อยู่ในตำแหน่งเดิม และที่เปลี่ยนตำแหน่งไปเรื่อยๆ ในขณะที่กลางวันก็มีดวงอาทิตย์ ซึ่งโคจรในทิศทางที่ถูกกำหนด ไม่มีผู้ใดรู้รายละเอียดการโคจรของมันอย่างแท้จริง นอกจากอัลลอฮฺผู้ทรงสร้างมันขึ้นมาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ และกำหนดทิศทางการเคลื่อนที่ของมัน

หลังจากนั้น อัลลอฮฺก็ทรงกล่าวถึงสัญญาณบางประการของพระองค์ ﴿ **และพระองค์ผู้ทรงสร้างกลางคืนและกลางวัน** ﴾ หมายถึง ทรงสร้างกลางคืนให้มีความมืดและเงียบสงัด และสร้างกลางวันให้มีแสงสว่างและมีชีวิตชีวา บางช่วงเวลากลางคืนยาว กลางวันสั้น และบางช่วงเวลาก็ตรงกันข้าม ﴿ **และดวงอาทิตย์และดวงจันทร์** ﴾ โดยทรงให้ดวงอาทิตย์มีแสงสว่างในตัว มีวงโคจร กำหนดเวลา และลักษณะการเคลื่อนที่เฉพาะของมันเอง ส่วนดวงจันทร์ก็มีแสงอีกลักษณะหนึ่ง มีทางโคจร การเคลื่อนไหว และกำหนดเวลาของมันโดยเฉพาะ ﴿ **แต่ละหน่วยโคจรตามวงโคจรของมัน** ﴾ หมายถึง เคลื่อนที่หมุนไป อิบนุ อับบาส กล่าวว่า มันหมุนเหมือนกับการหมุนของเส้นด้ายรอบแกนหมุน[47] ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَناً وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَاناً ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ ﴾

"ผู้ทรงเผยอรุโณทัย และทรงให้กลางคืนเป็นเวลาพักผ่อน และทรงให้ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นการคำนวณ นั่นคือการกำหนดให้มีขึ้นของผู้ทรงเดชานุภาพผู้ทรงปรีชาญาณ ⁽⁹⁶⁾"[48]

﴿ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِن مِّتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾ ﴾

47. อัฏฏอบารี 20/520, 521

48. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 96

34. และเรามิได้ทำให้บุคคลใดก่อนหน้าเจ้าอยู่ยั่งยืนนาน หากเจ้าตายไป พวกเขาจะมีชีวิตอยู่ยืนยงต่อไปกระนั้นหรือ

35. ทุกชีวิตย่อมลิ้มรสความตาย และเราจะทดสอบพวกเจ้าด้วยความชั่ว และความดี และพวกเจ้าจะต้องกลับไปหาเราอย่างแน่นอน

ไม่มีผู้ใดจะอยู่ยืนยงในโลกดุนยา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเรามิได้ทำให้บุคคลใดก่อนหน้าเจ้า** ﴾ โอ้ มุฮัมมัด ﴿ **อยู่ยั่งยืนนาน** ﴾ ในโลกดุนยา แต่ทว่า

﴿ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فانٍ ۝٢٦ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝٢٧ ﴾

"ทุก ๆ สิ่งที่อยู่บนแผ่นดินย่อมแตกดับ ㉖ และพระพักตร์ของพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรดปรานเท่านั้นที่จะยังคงเหลืออยู่ ㉗"[49]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **หากเจ้าตายไป** ﴾ โอ้ มุฮัมมัด ﴿ **พวกเขาจะมีชีวิตอยู่ยืนยงคงต่อไปกระนั้นหรือ** ﴾ หมายถึง พวกเขาคิดว่าจะมีชีวิตยืนยงหลังจากที่เจ้าตายไปแล้วอย่างนั้นหรือ? เป็นไปไม่ได้ เพราะทุกคนจะมุ่งไปสู่จุดจบของชีวิต ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **ทุกชีวิตย่อมลิ้มรสความตาย** ﴾

มีรายงานว่า อัชชาฟิอี เคยกล่าวและอ้างถึงกลอนนี้

تَمَنَّى رِجَالٌ أَنْ أَمُوتَ وَإِنْ أَمُتْ   فَتِلْكَ سَبِيلٌ لَسْتُ فِيهَا بِأَوْحَدِ

فَقُلْ لِلَّذِي يَبْغِي خِلَافَ الَّذِي   مَضَى تَهَيَّأْ لِأُخْرَى مِثْلِهَا فَكَأَنْ قدِ

บางคนอยากให้ฉันตายซึ่งหากฉันตาย ก็หาใช่เรื่องแปลกเพราะทุกคนต้องตาย

ช่วยบอกคนที่ทำราวกับตนจะไม่ตาย ให้เตรียมตัวไว้เพราะอาจใกล้ถึงเวลาแล้ว

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเราจะทดสอบพวกเจ้าด้วยความชั่วและความดี** ﴾ หมายถึง เราจะทดสอบพวกเจ้า ด้วยความลำบากบ้าง และด้วยความสุขสบายบ้าง เพื่อที่เรา

49. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะหฺมาน อายะฮฺที่ 26-27

จะดูว่าผู้ใดขอบคุณ และผู้ใดไม่รู้บุญคุณ และดูว่าผู้ใดอดทน และผู้ใดหมดหวัง ดังที่ อะลี บิน อบี ฏ็อลฮะฮฺ รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴿ وَنَبْلُوكُم ﴾ หมายถึง เราจะทดสอบพวกเจ้า ส่วนพระดำรัสที่ว่า ﴿ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ﴾ หมายถึง ด้วยความลำบากและความสุขสบาย การมีสุขภาพที่ดีและการเจ็บป่วย ความร่ำรวยและความยากจน สิ่งที่ฮะลาลและสิ่งที่ฮะรอม การเชื่อฟังและการฝ่าฝืน และทางนำและการหลงผิด

ส่วนพระดำรัสที่ว่า ﴿ **และพวกเจ้าจะต้องกลับไปหาเราอย่างแน่นอน** ﴾ หมายถึง เพื่อที่เราจะพิพากษาตอบแทนในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป[50]

﴿ وَإِذَا رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُم بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُرِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ ﴾

36. และเมื่อบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาพบเห็นเจ้า พวกเขาก็ถือเอาเจ้าเป็นที่ล้อเลียน "คนนี้นะหรือที่กล่าวตำหนิพระเจ้าของพวกท่าน" ทั้ง ๆ ที่พวกเขาก็กล่าวตำหนิพระผู้ทรงกรุณาปรานี โดยพวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา

37. มนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาด้วยความรีบร้อน ข้าจะแสดงสัญญาณต่าง ๆ ของข้าให้พวกเจ้าเห็น ฉะนั้น พวกเจ้าอย่าได้เร่งข้าเลย

บรรดาผู้ตั้งภาคีเยาะเย้ยท่านนบี ﷺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวกับนบีของพระองค์ ﷺ ว่า ﴿ **และเมื่อบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาพบเห็นเจ้า** ﴾ หมายถึง ผู้ปฏิเสธศรัทธาชาวกุเรช เช่น อบูญะฮัล และพรรคพวก ﴿ **พวกเขาก็ถือเอาเจ้าเป็นที่ล้อเลียน** ﴾ หมายถึง พวกเขาเยาะเย้ยหมิ่นเกียรติเจ้า โดยกล่าวว่า ﴿ **"คนนี้นะหรือที่กล่าวตำหนิพระเจ้าของพวกท่าน"** ﴾ หมายถึง คนนี้นะหรือที่ด่าทอพระเจ้าของพวกท่านและตำหนิพวกท่าน อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ทั้ง ๆ ที่พวกเขาก็กล่าวตำหนิพระผู้ทรงกรุณาปรานี**

50. อัฏฏอบารี 18/440

โดยพวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา ﴾ กล่าวคือ ทั้งๆ ที่พวกเขาเองปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺ แต่กลับเยาะเย้ยรอซูลของพระองค์ คล้ายกับที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ ﴾

"และเมื่อพวกเขาเห็นเจ้า (มุฮัมมัด) พวกเขาก็จะไม่ถือเอาเจ้าเป็นอย่างอื่นนอกจากเพื่อเป็นที่ล้อเลียน 'นี่หรือที่อัลลอฮฺทรงส่งมาให้เป็นรอซูล? (41) เขาเกือบจะทำให้พวกเราหลงทางไปจาก (การสักการะบูชา) บรรดาพระเจ้าของเรา หากว่าเราไม่อดทนยึดมั่นต่อพระเจ้าเหล่านั้น' และพวกเขาจะรู้เมื่อพวกเขาได้พบเห็นการลงโทษว่าผู้ใดกันแน่ที่หลงทาง (42)"[51]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **มนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาด้วยความรีบร้อน** ﴿ นั้น คล้ายกับที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ وَكَانَ الإِنسَانُ عَجُولا ﴾

"และมนุษย์นั้นเป็นผู้รีบร้อนเสมอ"[52]

กล่าวคือ เป็นผู้รีบร้อนในกิจการต่างๆ

สาเหตุของการกล่าวถึงความรีบร้อนของมนุษย์ในที่นี้ คือ เมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงการที่พวกผู้ปฏิเสธศรัทธาเยาะเย้ยถากถางท่านรอซูล ﷺ ผู้ที่ได้รับฟังก็อาจเกิดความรู้สึกว่าอยากให้พวกเขาได้รับโทษเร็วๆ และรีบร้อนที่จะให้การลงโทษเกิดขึ้นโดยไม่รอช้า อัลลอฮฺจึงตรัสว่า ﴾ **มนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาด้วยความรีบร้อน** ﴿ เนื่องจากพระองค์นั้นทรงประวิงเวลาให้แก่ผู้อธรรม จนเมื่อพระองค์ประสงค์จะลงโทษเขา ก็จะไม่ทรงปล่อยให้หลุดรอดไป พระองค์ทรงยืดเวลาให้ แต่เมื่อถึงกำหนดพระองค์ก็ทรงจัดการอย่างรวดเร็วทันทีทันใดไม่ชักช้า ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **ข้าจะแสดงสัญญาณต่าง ๆ ของข้าให้พวกเจ้าเห็น** ﴿ หมายถึงการลงโทษ การตัดสิน และอำนาจของข้า ในการที่จะจัดการกับผู้ที่ฝ่าฝืน ﴾ **ฉะนั้น พวกเจ้าอย่าได้เร่งข้าเลย** ﴿

51. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 41-42

52. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 11

﴿ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ ﴾

38. และพวกเขากล่าวว่า "เมื่อใดเล่าสัญญานี้จะเกิดขึ้น หากพวกท่านเป็นผู้สัตย์จริง"

39. หากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธารู้ว่า พวกเขาไม่สามารถที่จะป้องกันไฟจากทางด้านหน้าของพวกเขาและทางด้านหลังของพวกเขา และพวกเขาจะไม่ได้รับความช่วยเหลือ

40. แต่ว่ามันจะมาถึงพวกเขาโดยฉับพลันไม่รู้ตัว แล้วจะทำให้พวกเขาตกใจ ดังนั้น พวกเขาจึงไม่สามารถที่จะผลักดันให้พ้นไป และพวกเขาก็ไม่ได้รับการประวิงเวลาต่อไป

บรรดาผู้ตั้งภาคีรีบร้อนให้มีการลงโทษ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงพวกผู้ตั้งภาคีว่า พวกเขารีบร้อนขอให้มีการลงโทษเกิดขึ้นกับพวกเขา ที่พวกเขาพูดเช่นนั้น ก็เพราะต้องการแสดงการปฏิเสธ ไม่เชื่อ ไม่ยอมรับ ดื้อดึง และไม่คิดว่าการลงโทษดังกล่าวจะเกิดขึ้นจริง โดยพวกเขากล่าวว่า ﴿ **"เมื่อใดเล่าสัญญานี้จะเกิดขึ้น หากพวกท่าน เป็นผู้สัตย์จริง"** ﴾

อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **หากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธารู้ว่า พวกเขาไม่สามารถที่จะป้องกันไฟจากทางด้านหน้าของพวกเขาและทางด้านหลังของพวกเขา** ﴾ กล่าวคือ หากพวกเขามั่นใจว่าการลงโทษในนรกจะเกิดขึ้นจริงกับพวกเขา ก็คงไม่รีบร้อนขอให้เกิดขึ้นเร็วๆ อย่างแน่นอน และหากพวกเขารู้ว่าในวันนั้นพวกเขาจะถูกลงโทษจากทางด้านบนและทางด้านล่าง ก็คงไม่อยากให้มาถึง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ﴾

"สำหรับพวกเขานั้นมีชั้นของเปลวไฟนรกปกคลุมเหนือพวกเขา และเบื้องล่างของพวกเขาก็มีชั้นของเปลวไฟนรกอยู่ด้วย"[53]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ﴾

"สำหรับพวกเขานั้น คือ ที่นอนจากนรกญะฮันนัม และจากเบื้องบนของพวกเขานั้นมีสิ่งคลุมครอบอยู่"[54]

ส่วนในอายะฮฺนี้พระองค์ตรัสว่า ﴿ **พวกเขาไม่สามารถที่จะป้องกันไฟจากทางด้านหน้าของพวกเขาและทางด้านหลังของพวกเขา** ﴾

พระองค์ยังตรัสว่า

﴿ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ النَّارُ ﴿٥٠﴾ ﴾

"เครื่องนุ่งห่มของพวกเขาทำด้วยวัสดุไหม้ไฟ และไฟจะลุกคลุมใบหน้าของพวกเขา (50)"[55]

ดังนั้น จะเห็นว่าการลงโทษนั้นครอบคลุมพวกเขาในทุกๆ ด้าน ﴿ **และพวกเขาจะไม่ได้รับความช่วยเหลือ** ﴾ กล่าวคือ จะไม่มีผู้ใดช่วยพวกเขา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ ﴾

"และสำหรับพวกเขาไม่มีผู้คุ้มกันจาก (การลงโทษของ) อัลลอฮฺ"[56]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แต่ว่ามันจะมาถึงพวกเขาโดยฉับพลันไม่รู้ตัว** ﴾ หมายถึง ไฟนรกจะมาถึงพวกเขาโดยที่ไม่ทันตั้งตัว ﴿ **แล้วจะทำให้พวกเขาตกใจ** ﴾ หวาดกลัวและยอมแพ้ โดยที่พวกเขาอยู่ในสภาพของผู้ที่สับสน ไม่รู้จะทำอย่างไรต่อไป ﴿ **ดังนั้น พวกเขาจึงไม่สามารถที่จะผลักดันให้พ้นไป** ﴾ พวกเขาไม่มีความสามารถที่จะทำเช่นนั้น ﴿ **และพวกเขาก็ไม่ได้รับการประวิงเวลาต่อไป** ﴾ การลงโทษจะไม่ล่าช้าออกไปแม้เพียงชั่วครู่เดียว

---

53. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 16
54. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 41
55. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 50
56. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 34

﴿ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَن يَكْلَؤُكُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَٰنِ بَلْ هُمْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُم مِّنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾

41. และโดยแน่นอน บรรดารอซูลก่อนหน้าเจ้าได้ถูกเย้ยหยันมาแล้ว แล้วการลงโทษได้ประสบแก่บรรดาผู้ที่เย้ยหยันต่อบรรดารอซูล ในสิ่งที่พวกเขาได้เย้ยหยัน

42. จงกล่าวเถิด มุฮัมมัด "ใครเล่าจะคุ้มกันรักษาพวกท่าน ในเวลากลางคืนและกลางวัน จากพระผู้ทรงกรุณาปรานี" แต่ทว่าพวกเขาเป็นผู้หันหลังให้การระลึกถึงพระเจ้าของพวกเขา

43. หรือว่าพวกเขามีพระเจ้าหลายองค์นอกจากเรา คอยป้องกันพวกเขาทั้ง ๆ ที่พระเจ้าเหล่านั้นไม่สามารถที่จะช่วยเหลือตัวเอง และไม่สามารถป้องกันตัวเองให้พ้นจากการลงโทษของเรา

บทเรียนจากผู้เย้ยหยันในอดีต

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงปลอบท่านรอซูล ﷺ หลังจากที่ท่านต้องเผชิญกับการเย้ยหยันและปฏิเสธของพวกมุชริกีน โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และโดยแน่นอน บรรดารอซูลก่อนหน้าเจ้าได้ถูกเย้ยหยันมาแล้ว แล้วการลงโทษได้ประสบแก่บรรดาผู้ที่เย้ยหยันต่อบรรดารอซูล ในสิ่งที่พวกเขาได้เย้ยหยัน** ﴿ กล่าวคือ พวกเขาประสบกับการลงโทษที่เคยไม่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นจริง คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُواْ عَلَىٰ مَا كُذِّبُواْ وَأُوذُواْ حَتَّىٰٓ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِن نَّبَإِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾ ﴾

"และแน่นอน บรรดารอซูลก่อนเจ้านั้นได้ถูกปฏิเสธมาแล้ว แล้วพวกเขาอดทนต่อสิ่งที่พวกเขาถูกปฏิเสธ และถูกทำร้าย จนกระทั่งความช่วยเหลือของเราได้มายัง

พวกเขา และไม่มีผู้ใดเปลี่ยนแปลงพจนารถของอัลลอฮฺได้ และแท้จริงนั้นได้มายังเจ้าแล้วจากข่าวคราวของบรรดาผู้ที่ถูกส่งมา (34)”[57]

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงกล่าวถึงความโปรดปรานที่พระองค์ทรงมีต่อบ่าวของพระองค์ ด้วยการปกป้องรักษาพวกเขาในเวลากลางคืนและกลางวัน และทรงคุ้มครองพวกเขาด้วยพระเนตรของพระองค์ที่ไม่เคยหลับใหล โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด มุฮัมมัด “ใครเล่าจะคุ้มกันรักษาพวกท่าน ในเวลากลางคืนและกลางวัน จากพระผู้ทรงกรุณาปรานี”** ﴿

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แต่ทว่าพวกเขาเป็นผู้หันหลังให้การระลึกถึงพระเจ้าของพวกเขา** ﴿ หมายถึง พวกเขาไม่ยอมรับในความโปรดปรานและความดีต่างๆ ที่อัลลอฮฺประทานให้แก่พวกเขา แต่กลับหันหลังให้กับสัญญาณต่างๆ ของพระองค์

หลังจากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **หรือว่าพวกเขามีพระเจ้าหลายองค์นอกจากเรา คอยป้องกันพวกเขา** ﴿ เป็นคำถามเชิงปฏิเสธและตำหนิ กล่าวคือ พวกเขามีพระเจ้าอื่นใดคอยปกป้องคุ้มกันพวกเขานอกจากเราอย่างนั้นหรือ? ข้อเท็จจริงมิได้เป็นอย่างที่พวกเขาคิดไปเอง หรือกล่าวอ้าง ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **ทั้งๆ ที่พระเจ้าเหล่านั้นไม่สามารถที่จะช่วยเหลือตัวเอง** ﴿ หมายถึง พระเจ้าเหล่านี้ที่พวกเขาพึ่งพานอกจากอัลลอฮฺ ไม่สามารถแม้กระทั่งช่วยเหลือตัวเอง ﴾ **และไม่สามารถป้องกันตัวเองให้พ้นจากการลงโทษของเรา** ﴿ อัลเอาฟี รายงานว่า อิบนุ อับบาส อธิบายว่า หมายถึง พวกเขาไม่อาจรอดพ้น ﴾ **จากการลงโทษของเรา** ﴿[58]

بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا

57. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 34

58. อัฏฏอบารี 18/448 ด้วยสายรายงานที่อ่อน

وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾

44. แต่ทว่า เราได้ให้ความสุขสำราญแก่พวกเขาและบรรพบุรุษของพวกเขา จนกระทั่งพวกเขามีอายุยั่งยืน พวกเขาไม่เห็นดอกหรือว่า แท้จริงเราได้มายังแผ่นดินเพื่อทำให้มันคับแคบลงจากขอบเขตของมัน แล้วพวกเขาจะเป็นผู้ชนะอีกหรือ?

45. จงกล่าวเถิด มุฮัมมัด "แท้จริง ฉันเพียงตักเตือนพวกท่านด้วยวะฮีย์เท่านั้น" แต่คนหูหนวกไม่ได้ยินเสียงเรียกร้อง เมื่อพวกเขาถูกตักเตือน

46. และหากการลงโทษเพียงเล็กน้อยจากพระเจ้าของเจ้าประสบกับพวกเขา แน่นอน พวกเขาก็จะกล่าวว่า "โอ้ ความหายนะแก่เรา แท้จริงเราเป็นผู้อธรรม"

47. และเราตั้งตราชูที่เที่ยงธรรมสำหรับวันกิยามะฮฺ ดังนั้น จะไม่มีชีวิตใดถูกอธรรมแต่อย่างใดเลย และแม้ว่ามันเป็นเพียงน้ำหนักเท่าเมล็ดพืชเล็ก เราก็จะนำมันมาแสดง และเป็นการพอเพียงแล้วสำหรับเราที่เป็นผู้ชำระสอบสวน

บรรดาผู้ตั้งภาคีหลงใหลไปกับความสุขอันยาวนานในโลกดุนยา - ชี้แจงข้อเท็จจริงแก่พวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงพวกผู้ตั้งภาคีว่า สาเหตุที่พวกเขาจมปลักอยู่ในความหลงผิดนั้นก็เนื่องจากพวกเขาหลงระเริงไปกับความสำราญและความสุขสบายที่ได้รับในโลกดุนยา และมีชีวิตอยู่เช่นนั้นอย่างยาวนาน จนทำให้พวกเขาสำคัญตนผิด หลังจากนั้นพระองค์ก็ทรงเตือนสติพวกเขาว่า ﴿ **พวกเขาไม่เห็นดอกหรือว่า แท้จริง เราได้มายังแผ่นดินเพื่อทำให้มันคับแคบลงจากขอบเขตของมัน** ﴾ พระดำรัสนี้คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُم مِّنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾ ﴾

"และโดยแน่นอน เราได้ทำลายหมู่บ้านต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ พวกเจ้า และเราได้แจกแจง

สัญญาณต่าง ๆ หลายต่อหลายครั้ง หวังว่าพวกเขาจะกลับมาสำนึกผิด ㉗”[59]

อัลฮะซัน อัลบัศรี อธิบายว่า หมายถึง การที่อิสลามได้รับชัยชนะเหนือฝ่ายปฏิเสธศรัทธา[60]

ความหมายของอายะฮฺนี้คือ พวกเขามิได้ใคร่ครวญดอกหรือว่า อัลลอฮฺทรงช่วยเหลือผู้ที่ภักดีต่อพระองค์เหนือเหล่าศัตรูของพระองค์ และทรงทำลายประชาชาติต่าง ๆ ที่ปฏิเสธศรัทธาตลอดจนเมืองต่าง ๆ ที่ผู้คนอธรรม ในทางกลับกัน พระองค์ทรงให้บ่าวผู้ศรัทธารอดพ้นปลอดภัย ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แล้วพวกเขาจะเป็นผู้ชนะอีกหรือ?** ﴾ หมายถึง ในความเป็นจริงแล้ว เหล่าผู้ปฏิเสธนั้นเป็นผู้ที่จะได้รับความพ่ายแพ้ ตกต่ำ ขาดทุน และไร้เกียรติอย่างที่สุดต่างหาก

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด มุฮัมมัด “แท้จริง ฉันเพียงตักเตือนพวกท่านด้วยวะฮีย์เท่านั้น”** ﴾ หมายถึง แท้จริง การที่ฉันเตือนพวกท่านเกี่ยวกับการลงโทษนั้น ฉันเป็นเพียงผู้นำสาส์นของอัลลอฮฺมาประกาศ ข้อตักเตือนเหล่านั้นเป็นวะฮีย์ที่พระองค์ประทานลงมาผ่านฉัน แต่สิ่งเหล่านี้คงไม่มีประโยชน์สำหรับผู้ที่อัลลอฮฺทรงทำให้ความคิดสติปัญญาของเขามืดบอด และทรงปิดผนึกการได้ยินและหัวใจของเขา ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แต่คนหูหนวกไม่ได้ยินเสียงเรียกร้อง เมื่อพวกเขาถูกตักเตือน** ﴾

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และหากการลงโทษเพียงเล็กน้อยจากพระเจ้าของเจ้าประสบกับพวกเขา แน่นอน พวกเขาก็จะกล่าวว่า “โอ้ ความหายนะแก่เรา แท้จริงเราเป็นผู้อธรรม”** ﴾ กล่าวคือ ผู้ปฏิเสธเหล่านั้น หากพวกเขาได้ประสบกับการลงโทษขั้นต่ำสุดจากอัลลอฮฺ พวกเขาจะยอมรับในบาปความผิดของพวกเขาในทันที และจะสารภาพว่าในโลกดุนยาพวกเขาเคยเป็นผู้ที่อธรรมต่อตนเอง

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และเราตั้งตราชูที่เที่ยงธรรมสำหรับวันกิยามะฮฺ ดังนั้น จะไม่มีชีวิตใดถูกอธรรมแต่อย่างใดเลย** ﴾ คำว่า القِسْط หมายถึง ความเที่ยงธรรม العَدْلُ ทั้งนี้ อุละมาอ์ส่วนมากอธิบายว่า ที่จริงแล้วมีเพียงตราชูเดียว แต่ที่ใช้รูปพหูพจน์ المَوَازِيْنُ[61] นั้น เนื่องจากคำนึงถึงการงานอันมากมายหลากหลายที่จะได้รับการชั่ง

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังนั้น จะไม่มีชีวิตใดถูกอธรรมแต่อย่างใดเลย และแม้ว่ามันเป็นเพียงน้ำหนักเท่าเมล็ดพืชเล็ก เราก็จะนำมันมาแสดง และเป็นการพอเพียงแล้วสำหรับเราที่เป็นผู้ชำระสอบสวน** ﴾ นั้น คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

---

59. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 27

60. อัฏฏอบารี 1/494

61. เป็นรูปพหูพจน์ของคำว่า الميزان - *ผู้แปล*

﴿ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴾

"และพระผู้เป็นเจ้าของเจ้ามิทรงอธรรมต่อผู้ใดเลย"[62]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ ﴾

"แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอธรรมแม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี และถ้ามันเป็นสิ่งที่ดีอย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์ก็จะทรงเพิ่มพูนความดีนั้นเป็นทวีคูณ และประทานให้จากที่พระองค์ซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวง (40)"[63]

และดังที่ ลุกมาน กล่าวว่า

﴿ يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ ﴾

"ลูกเอ๋ย แท้จริง หากว่าความผิดนั้นหนักเท่าเมล็ดผักสักเมล็ดหนึ่ง และซ่อนอยู่ในหิน หรืออยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย หรืออยู่ในแผ่นดิน อัลลอฮฺก็จะทรงนำมันออกมา แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง (16)"[64]

และมีรายงานบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« كَلِمَتانِ خَفِيفَتانِ علَى اللِّسانِ، ثَقِيلَتانِ في المِيزانِ، حَبِيبَتانِ إلى الرَّحْمَنِ، سُبْحانَ اللَّهِ وبِحَمْدِهِ، سُبْحانَ اللَّهِ العَظِيمِ »

"มีคำอยู่สองคำซึ่งเบาลิ้น แต่มีน้ำหนักบนตาชั่ง และเป็นที่รักของผู้ทรงปรานี คือ 'ซุบฮานัลลอฮิ วะบิฮัมดิฮฺ ซุบฮานัลลอฮิลอะซีม' "[65]

และ อิมามอะหฺมัด บันทึกรายงานจากอาอิชะฮฺ ว่า ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นเศาะฮาบะฮฺนั่งอยู่ต่อหน้าท่านรอซูล ﷺ แล้วกล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล ทาสในครอบครองของฉันบางคนพูดโกหก

---

62. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟ อายะฮฺที่ 49

63. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 40

64. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 16

65. ฟัตฮุลบารี 13/547 และมุสลิม 4/2072

ทรยศ และฝ่าฝืนคำสั่งฉัน ซึ่งบางครั้งฉันก็ทุบตี และด่าว่าพวกเขา ฉันจะมีความผิดอะไรต่อพวกเขาไหม" ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« يُحسَبُ مَا خَانُوكَ وعَصَوْكَ وكَذَبُوكَ وعِقابُكَ إيَّاهُم، فَإِنْ كَانَ عِقَابُكَ إيَّاهُم بِقَدْرِ ذُنوبِهم، كَانَ كَفافًا لا لكَ ولا عليكَ، وَإِنْ كَانَ عِقَابُكَ إيَّاهُم دُونَ ذُنوبِهم، كَانَ فَضلًا لك، وَإِنْ كان عِقابُكَ إيَّاهم فوقَ ذُنوبِهم، اقْتُصَّ لهم مِنْكَ الفَضلُ الذي بَقِيَ قِبَلَكَ »

"สิ่งที่พวกเขาทรยศ ฝ่าฝืน และโกหกท่าน จะได้รับการคำนวณเทียบกับการที่ท่านทำโทษพวกเขา หากการทำโทษของท่านเหมาะสมกับความผิดของพวกเขา ก็ถือว่าเสมอตัว ท่านจะไม่ได้บุญและไม่บาป หากการทำโทษเบากว่าความผิดของพวกเขา ท่านก็จะได้ผลบุญความดีเพิ่มเติม แต่หากการทำโทษของท่านเกินกว่าความผิดที่พวกเขากระทำ ความดีของท่านก็จะถูกนำไปหักลบเพื่อกลบส่วนที่ท่านได้กระทำเกินควรนั้น"

ชายคนดังกล่าวจึงร้องไห้สะอื้นต่อหน้าท่านรอซูล ﷺ ท่านจึงกล่าวว่า

« مَا لَه لا يَقرأُ كِتابَ اللهِ: {وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ} »

"เขาไม่ได้อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮฺหรอกหรือที่พระองค์ตรัสว่า **'และเราตั้งตราชูที่เที่ยงธรรมสำหรับวันกิยามะฮฺ ดังนั้น จะไม่มีชีวิตใดถูกอธรรมแต่อย่างใดเลย' "**

ชายคนนั้นจึงกล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล ไม่มีสิ่งใดที่ฉันจะทำได้ดีไปกว่าการปล่อยพวกเขาเหล่านั้น (ทาสของเขา) ให้เป็นอิสระ ฉันขอให้ท่านเป็นพยานว่า พวกเขาทั้งหมดเป็นไทแล้ว"[66]

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾

66. อะหฺมัด 6/280 และอัตติรฺมิซี 3165 สายรายงานนี้อ่อน

وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنتُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾

48. และแท้จริง เราได้ให้แก่มูซาและฮารูน ซึ่งสิ่งที่แยกระหว่างความจริงกับความเท็จ และเป็นแสงสว่าง และข้อตักเตือนสำหรับบรรดาผู้ยำเกรง

49. บรรดาผู้เกรงกลัวพระเจ้าของพวกเขาโดยที่พวกเขาไม่เห็น และพวกเขายังหวั่นกลัวต่อวันอวสานด้วย

50. และนี่ (อัลกุรอาน) เป็นการตักเตือนที่จำเริญซึ่งเราได้ให้ลงมา แล้วพวกเจ้ายังจะปฏิเสธมันอีกหรือ

การประทานคัมภีร์เตารอตและอัลกุรอาน

ได้อธิบายไปก่อนหน้านี้แล้วว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงมูซาและมุฮัมมัด ﷺ และกล่าวถึงคัมภีร์ที่พระองค์ประทานให้แก่นบีทั้งสองท่านควบคู่กันในหลายจุด โดยในที่นี้พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และแท้จริง เราได้ให้แก่มูซาและฮารูน ซึ่งสิ่งที่แยกระหว่างความจริงกับความเท็จ** ﴿

มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง คัมภีร์ [67]

อบูศอลิหฺ กล่าวว่า หมายถึง คัมภีร์เตารอต

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง คัมภีร์เตารอตซึ่งบัญญัติสิ่งที่เป็นที่อนุมัติและสิ่งต้องห้าม และสิ่งที่เป็นความถูกต้องและสิ่งที่เป็นความเท็จ[68]

ทั้งนี้ คัมภีร์ที่มาจากฟากฟ้านั้น ล้วนประกอบไปด้วยการแยกระหว่างความจริงและความเท็จ การชี้แจงหนทางที่เที่ยงตรงและการหลงผิด ความโง่เขลาและความมีสติปัญญา ฮะลาลและฮะรอม ตลอดจนสิ่งที่จะนำมาซึ่งแสงสว่าง ทางนำ ความกลัว ความนอบน้อม และความยำเกรงในหัวใจ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **สิ่งที่แยกระหว่างความจริงกับความเท็จ และเป็นแสงสว่าง และข้อตักเตือนสำหรับบรรดาผู้ยำเกรง** ﴿ กล่าวคือ เป็นข้อเตือนใจและให้พวกเขาคิดใคร่ครวญ

---

67. อัฏฏอบารี 18/453
68. อัฏฏอบารี 18/453

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงกล่าวถึงลักษณะของผู้ยำเกรงว่า คือ ﴾ **บรรดาผู้เกรงกลัวพระเจ้าของพวกเขาโดยที่พวกเขาไม่เห็น** ﴿[69] อายะฮฺนี้เหมือนกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَن بِالْغَيْبِ وَجَاء بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ﴿

"ผู้ที่เกรงกลัวพระผู้ทรงกรุณาปรานีโดยทางลับ และมาหา (พระองค์) ด้วยจิตใจที่สำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัว ⑶⑶"[70]

และพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾ ﴿

"แท้จริง บรรดาผู้ยำเกรงต่อพระเจ้าของพวกเขาโดยทางลับ สำหรับพวกเขาจะได้รับการอภัยโทษและรางวัลอันใหญ่หลวง ⑿"[71]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพวกเขายังหวั่นกลัวต่อวันอวสานด้วย** ﴿ หมายถึง พวกเขาเกรงกลัวและหวั่นวิตก

หลังจากนั้น พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และนี่ (อัลกุรอาน) เป็นการตักเตือนที่จำเริญซึ่งเราได้ให้ลงมา** ﴿ หมายถึง อัลกุรอาน ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถเพิ่มเติมเสริมแต่ง หรือปรับเปลี่ยนแก้ไขให้เป็นความเท็จ และเป็นคัมภีร์ที่ลงมาจากพระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงรอบรู้ และคู่ควรแก่การสรรเสริญขอบคุณ ﴾ **แล้วพวกเจ้ายังจะปฏิเสธมันอีกหรือ** ﴿ หมายถึง พวกเจ้ายังจะปฏิเสธอัลกุรอานอีกหรือ ทั้งที่อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ถูกต้องชัดเจนยิ่ง

۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمْ

---

69. อีกคำอธิบายหนึ่งระบุว่า หมายถึง บรรดาผู้ที่ยำเกรงต่ออัลลอฮฺขณะที่พวกเขาอยู่เพียงลำพัง เหมือนกับขณะอยู่ต่อหน้าผู้คน - *ผู้แปล*

70. ซูเราะฮฺ กอฟ อายะฮฺที่ 33

71. ซูเราะฮฺ อัลมุลกฺ อายะฮฺที่ 12

فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾

51. และโดยแน่นอน เราได้ให้ความเฉลียวฉลาดแก่อิบรอฮีม แต่ครั้งก่อน โดยที่เรารู้จักเขาดี

52. ขณะที่เขากล่าวแก่บิดาและกลุ่มชนของเขาว่า "รูปปั้นอะไรกันนี่ ที่พวกท่านเฝ้าบูชากัน"

53. พวกเขากล่าวว่า "เราได้พบเห็นบรรพบุรุษของเรา เป็นผู้สักการะบูชามันก่อน"

54. เขากล่าวว่า "โดยแน่นอน พวกท่านและบรรพบุรุษของพวกท่าน อยู่ในการหลงผิดอย่างชัดแจ้ง"

55. พวกเขากล่าวว่า "ท่านได้นำความจริงมาเสนอแก่เรา หรือท่านเป็นแต่เพียงคนหนึ่งในบรรดาผู้ที่ล้อเล่น"

56. เขากล่าวว่า "แต่ที่แท้จริง พระเจ้าของพวกท่าน คือพระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ซึ่งพระองค์ทรงเนรมิตมัน และฉันเป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้เป็นพยานต่อการณ์นี้"

เรื่องราวของอิบรอฮีม عليه السلام และกลุ่มชนของเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงอิบรอฮีม عليه السلام ผู้ซึ่งใกล้ชิดกับพระองค์ โดยทรงบอกว่าพระองค์ประทานความเฉลียวฉลาดแก่เขา ﴾ **แต่ครั้งก่อน** ﴿ หมายถึง ตั้งแต่เมื่อครั้งที่เขายังเยาว์วัย ด้วยการดลใจให้เขาค้นพบสัจธรรม และมีความสามารถในการตอบโต้กลุ่มชนของเขาด้วยหลักฐาน ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ ﴿

"และนั่นคือหลักฐานของเราที่ได้ให้มันแก่อิบรอฮีม โดยมีฐานะเหนือกลุ่มชนของเขา"[72]

ความหมายในซูเราะฮฺนี้คือ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่าพระองค์ได้ประทานสติปัญญาและความเฉลียวฉลาดแก่อิบรอฮีม มาตั้งแต่ก่อนหน้านี้

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **โดยที่เรารู้จักเขาดี** ﴿ หมายถึง อิบรอฮีมมีความเหมาะสมที่จะได้รับสถานะดังกล่าว

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ขณะที่เขากล่าวแก่บิดาและกลุ่มชนของเขาว่า "รูปปั้นอะไรกันนี่ที่พวกท่านเฝ้าบูชากัน"** ﴿ นี่คือ ความเฉลียวฉลาดที่อิบรอฮีมได้รับตั้งแต่เมื่อครั้งยังเยาว์วัย โดยเขาตำหนิกลุ่มชนของเขาที่กราบไหว้รูปปั้น แทนที่จะเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ อิบรอฮีม ﷺ กล่าวว่า ﴾ **"รูปปั้นอะไรกันนี่ที่พวกท่านเฝ้าบูชากัน"** ﴿ หมายถึง ที่พวกท่านตั้งหน้าตั้งตาเคารพกราบไหว้ ﴾ **พวกเขากล่าวว่า "เราได้พบเห็นบรรพบุรุษของเราเป็นผู้สักการะบูชามันก่อน"** ﴿ พวกเขาไม่มีเหตุผลหรือหลักฐานอื่นใด นอกจากการยึดถือการปฏิบัติของบรรพบุรุษที่หลงผิด ดังนั้น อิบรอฮีม จึงกล่าวว่า ﴾ **"โดยแน่นอน พวกท่าน และบรรพบุรุษของพวกท่าน อยู่ในการหลงผิดอย่างชัดแจ้ง"** ﴿ กล่าวคือ สถานะของบรรพบุรุษที่พวกท่านนำวิถีปฏิบัติของพวกเขามาอ้างนั้น ก็ไม่ต่างอะไรไปจากพวกท่าน ทั้งพวกท่านและพวกเขาล้วนอยู่ในความหลงผิด และหันเหออกจากแนวทางที่เที่ยงตรง

หลังจากที่อิบรอฮีมตำหนิการกระทำของพวกเขา พร้อมกับระบุว่าบรรพบุรุษของพวกเขาหลงผิด และดูถูกบรรดาสิ่งที่พวกเขากราบไหว้นับถือเป็นพระเจ้า พวกเขาก็กล่าวว่า ﴾ **"ท่านได้นำความจริงมาเสนอแก่เรา หรือท่านเป็นแต่เพียงคนหนึ่งในบรรดาผู้ที่ล้อเล่น"** ﴿ หมายถึง คำพูดที่ท่านกล่าวมานี้ ท่านพูดเล่น หรือจริงจัง เพราะเราไม่เคยได้ยินคำพูดเช่นนี้มาก่อน ﴾ **เขากล่าวว่า "แต่ที่แท้จริง พระเจ้าของพวกท่าน คือพระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ซึ่งพระองค์ทรงเนรมิตมัน** ﴿ กล่าวคือ พระผู้เป็นเจ้าของพวกท่านซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากพระองค์นั้น คือผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ตลอดจนสิ่งถูกสร้างต่างๆ ที่อยู่ในชั้นฟ้าและแผ่นดิน ซึ่งพระองค์ทรงสร้างมันขึ้นมาจากความว่างเปล่าและพระองค์ก็เป็นผู้ที่สร้างทุกสรรพสิ่ง ﴾ **และฉันเป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้เป็นพยานต่อการณ์นี้** ﴿ กล่าวคือ ฉันขอเป็นพยานว่า ไม่มีพระเจ้าหรือผู้ที่ควรได้รับการเคารพภักดี นอกจากพระองค์

---

72. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 83

﴿ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾ قَالُوا مَن فَعَلَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا أَأَنتَ فَعَلْتَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِن كَانُوا يَنطِقُونَ ﴿٦٣﴾ ﴾

57. “และขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮฺ แท้จริง ฉันจะวางแผนต่อต้านรูปปั้นทั้งหลายของพวกท่าน หลังจากที่พวกท่านหันหลังกลับออกไป”

58. ดังนั้น เขาได้ทำให้มันแหลกลาญ เหลือไว้เพียงรูปปั้นตัวใหญ่สำหรับพวกเขา หวังว่าพวกเขาจะได้กลับไปสอบถามมัน

59. พวกเขากล่าวว่า “ใครกระทำเช่นนี้กับพระเจ้าของเรา แท้จริง เขาผู้นั้นอยู่ในหมู่ผู้อธรรมอย่างแน่นอน”

60. พวกเขากล่าวว่า “เราได้ยินเด็กหนุ่มคนหนึ่งกล่าวตำหนิรูปปั้นเหล่านี้ เขามีชื่อว่าอิบรอฮีม”

61. พวกเขากล่าวว่า “พวกท่านจงนำเขามาท่ามกลางสายตาของประชาชน หวังว่าเขาทั้งหลายจะได้เป็นพยาน”

62. พวกเขากล่าวว่า “เจ้าเป็นผู้กระทำเช่นนี้ต่อพระเจ้าเหล่านั้นของเรากระนั้นหรือ อิบรอฮีมเอ๋ย!”

63. เขากล่าวว่า “พระเจ้าตัวใหญ่ของพวกมันนี้ต่างหากเป็นผู้กระทำ พวกท่านจงถามพระเจ้าเหล่านั้นสิ หากพวกมันพูดได้”

อิบรอฮีม ﷺ ทำลายรูปเคารพ

หลังจากนั้น อิบรอฮีมก็กล่าวสาบานให้บางคนในกลุ่มชนของเขาได้ยินว่า เขาจะวางแผนต่อต้านบรรดารูปปั้นของพวกเขา กล่าวคือ เขาจะพยายามสร้างความเสียหายและทำลายรูปปั้นเหล่านั้นหลังจากที่พวกเขาหันหลังกลับไป หมายถึง กลับไปที่งานรื่นเริงของพวกเขา

อบูอิสฮาก เล่าจาก อบุลอะหฺวัศ ว่า อับดุลลอฮฺ กล่าวว่า เมื่อกลุ่มชนของอิบรอฮีมออกไปงานรื่นเริง พวกเขาเดินผ่านอิบรอฮีม จึงถามเขาว่า "โอ้ อิบรอฮีม ไม่ออกไปกับเราหรือ?" อิบรอฮีมตอบว่า "ฉันไม่สบาย" โดยวันก่อนหน้านั้นเขาเคยพูดว่า ﴿ **"และขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮฺ แท้จริง ฉันจะวางแผนต่อต้านรูปปั้นทั้งหลายของพวกท่าน หลังจากที่พวกท่านหันหลังกลับออกไป"** ﴾ แล้วมีบางคนได้ยิน

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังนั้น เขาได้ทำให้มันแหลกลาญ** ﴾ หมายถึง แตกออกเป็นชิ้นๆ อิบรอฮีมทำลายรูปปั้นทั้งหมด ﴿ **เหลือไว้เพียงรูปปั้นตัวใหญ่สำหรับพวกเขา** ﴾ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ ﴾

"แล้วเขาก็หันไปตีพวกมันด้วยมือขวา (ซึ่งถือขวานอยู่) (93)"[73]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **หวังว่าพวกเขาจะได้กลับไปสอบถามมัน** ﴾ กล่าวกันว่า อิบรอฮีมวางขวานไว้ในมือรูปปั้นตัวที่ใหญ่สุด เพื่อให้พวกเขาคิดว่ามันไม่พอใจที่รูปปั้นตัวเล็กๆ เหล่านั้น ได้รับการกราบไหว้บูชาด้วย มันจึงทุบทำลายทิ้งเสีย

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **พวกเขากล่าวว่า "ใครกระทำเช่นนี้กับพระเจ้าของเรา แท้จริง เขาผู้นั้นอยู่ในหมู่ผู้อธรรมอย่างแน่นอน"** ﴾ กล่าวคือ หลังจากที่พวกเขากลับมาและเห็นสิ่งที่อิบรอฮีมทำกับบรรดารูปปั้นของพวกเขา ซึ่งเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม ตอกย้ำว่าพวกมันมิได้เป็นพระเจ้า และบ่งบอกถึงความไร้สติปัญญาของผู้ที่เคารพกราบไหว้พวกมัน ﴿ **พวกเขากล่าวว่า "ใครกระทำเช่นนี้กับพระเจ้าของเรา แท้จริง เขาผู้นั้นอยู่ในหมู่ผู้อธรรมอย่างแน่นอน"** ﴾ หมายถึง ด้วยสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป ﴿ **พวกเขากล่าวว่า "เราได้ยินเด็กหนุ่มคนหนึ่งกล่าวตำหนิรูปปั้นเหล่านี้ เขามีชื่อว่าอิบรอฮีม"** ﴾ หมายถึง ผู้คนที่ได้ยินอิบรอฮีมสาบานว่าจะทำลายรูปปั้นเหล่านั้น กล่าวว่า ﴿ **"เราได้ยินเด็กหนุ่มคนหนึ่งกล่าวตำหนิรูปปั้นเหล่านี้ เขามีชื่อว่าอิบรอฮีม"** ﴾

---

73. ซูเราะฮฺ อัศศอฟฟาต อายะฮฺที่ 93

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเขากล่าวว่า "พวกท่านจงนำเขามาท่ามกลางสายตาของประชาชน** ﴿ กล่าวคือ นำเขามาต่อหน้าผู้คนทั้งหมด ซึ่งนี่ก็เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของอิบรอฮีม ﵇ นั่นคือการประกาศต่อที่ชุมนุมใหญ่ ให้เห็นถึงความโง่เขลาเบาปัญญาของพวกเขาที่เคารพกราบไหว้รูปปั้นเหล่านั้น ซึ่งไม่สามารถปกป้องตัวเองจากภยันตราย และไม่สามารถช่วยเหลือตัวเอง แล้วผู้อื่นจะวิงวอนขออะไรจากพวกมันได้?

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเขากล่าวว่า "เจ้าเป็นผู้กระทำเช่นนี้ต่อพระเจ้าเหล่านั้นของเรากระนั้นหรือ อิบรอฮีมเอ๋ย!" เขากล่าวว่า "พระเจ้าตัวใหญ่ของพวกมันนี้ต่างหากเป็นผู้กระทำ"** ﴿ หมายถึง รูปปั้นตัวใหญ่ที่อิบรอฮีมไม่ทำลาย ﴾ **"พวกท่านจงถามพระเจ้าเหล่านั้นสิ หากพวกมันพูดได้"** ﴿ อิบรอฮีมกล่าวเช่นนั้น เพื่อบีบให้พวกเขาเป็นฝ่ายยอมรับเองว่าพวกมันพูดไม่ได้ และสิ่งที่เกิดขึ้นมิได้เป็นฝีมือของรูปปั้น เพราะมันเป็นเพียงวัตถุไร้ชีวิต

มีฮะดีษบทหนึ่งบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและเศาะฮีฮฺมุสลิม จาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمْ يَكْذِبْ غَيْرَ ثَلَاثٍ: ثِنْتَيْنِ فِي ذَاتِ اللَّهِ، قَوْلُهُ: (بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا)، وَقَوْلُهُ: (إِنِّي سَقِيمٌ)، قَالَ: وَبَيْنَا هُوَ يَسِيرُ فِي أَرْضِ جَبَّارٍ مِنَ الْجَبَابِرَةِ وَمَعَهُ سَارَةُ، إِذْ نَزَلَ مَنْزِلًا فَأَتَى الْجَبَّارَ رَجُلٌ، فَقَالَ: إِنَّهُ قَدْ نَزَلَ بِأَرْضِكَ رَجُلٌ مَعَهُ امْرَأَةٌ أَحْسَنُ النَّاسِ، فَأَرْسَلَ إِلَيْهِ فَجَاءَ، فَقَالَ: مَا هَذِهِ الْمَرْأَةُ مِنْكَ؟ قَالَ: هِيَ أُخْتِي. قَالَ: فَاذْهَبْ فَأَرْسِلْ بِهَا إِلَيَّ، فَانْطَلَقَ إِلَى سَارَةَ فَقَالَ: إِنَّ هَذَا الْجَبَّارَ سَأَلَنِي عَنْكِ فَأَخْبَرْتُهُ أَنَّكِ أُخْتِي فَلَا تُكَذِّبِينِي عِنْدَهُ، فَإِنَّكِ أُخْتِي فِي كِتَابِ اللَّهِ، وَأَنَّهُ لَيْسَ فِي الْأَرْضِ مُسْلِمٌ غَيْرِي وَغَيْرُكِ، فَانْطَلَقَ بِهَا إِبْرَاهِيمُ ثُمَّ قَامَ يُصَلِّي. فَلَمَّا أَنْ دَخَلَتْ عَلَيْهِ فَرَآهَا أَهْوَى إِلَيْهَا، فَتَنَاوَلَهَا، فَأُخِذَ أَخْذًا شَدِيدًا، فَقَالَ: ادْعِي اللَّهَ لِي وَلَا أَضُرُّكِ، فَدَعَتْ لَهُ فَأُرْسِلَ، فَأَهْوَى إِلَيْهَا، فَتَنَاوَلَهَا فَأُخِذَ بِمِثْلِهَا أَوْ أَشَدَّ. فَفَعَلَ ذَلِكَ الثَّالِثَةَ فَأُخِذَ، [فَذَكَرَ] مِثْلَ الْمَرَّتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ فَقَالَ ادْعِي اللَّهَ فَلَا أَضُرُّكِ. فَدَعَتْ لَهُ فَأُرْسِلَ، ثُمَّ دَعَا أَدْنَى حُجَّابِهِ، فَقَالَ: إِنَّكَ لَمْ تَأْتِنِي بِإِنْسَانٍ، وَإِنَّمَا أَتَيْتَنِي بِشَيْطَانٍ،

أَخْرِجْهَا وَأَعْطِهَا هَاجَرَ، فَأُخْرِجَتْ وَأُعْطِيَتْ هَاجَرَ، فَأَقْبَلَتْ، فَلَمَّا أَحَسَّ إِبْرَاهِيمُ بِمَجِيئِهَا انْفَتَلَ مِنْ صَلَاتِهِ، قَالَ: مَهْيَمْ؟ قَالَتْ: كَفَى اللّٰهُ كَيْدَ الْكَافِرِ الْفَاجِرِ، وَأَخْدَمَنِي هَاجَرَ ».

"อิบรอฮีมไม่เคยโกหกเว้นแต่สามครั้ง โดยสองครั้งเพื่อปกป้องอัลลอฮฺ นั่นคือ เมื่อเขากล่าวว่า 'รูปปั้นตัวใหญ่นี้ต่างหากที่ทำ'[74] และเมื่อเขากล่าวว่า 'ฉันป่วย'[75] และ (ครั้งที่สาม) ระหว่างที่อิบรอฮีมและซาเราะฮฺ (ภรรยาของเขา) เดินทางผ่านดินแดนใต้ปกครองของกษัตริย์ทรราชคนหนึ่งและแวะพัก มีคนไปแจ้งกษัตริย์ว่า ชายคนนี้ (อิบรอฮีม) มาพร้อมกับผู้หญิงที่รูปโฉมงามเป็นที่สุด กษัตริย์จึงส่งคนไปตามอิบรอฮีม เมื่อเขามาถึง กษัตริย์ก็ถามว่า 'ผู้หญิงคนนี้เกี่ยวข้องอย่างไรกับเจ้า?' อิบรอฮีมตอบว่า 'เธอเป็นน้องสาวของฉัน' กษัตริย์จึงกล่าวว่า 'หากเป็นเช่นนั้นจงกลับไปแล้วให้น้องสาวของเจ้ามาหาข้าหน่อย' อิบรอฮีมกลับไปหาซาเราะฮฺและกล่าวว่า 'โอ้ ซาเราะฮฺ กษัตริย์ทรราชผู้นี้ถามฉันเกี่ยวกับเธอ ซึ่งฉันได้บอกไปว่าเธอเป็นน้องสาวของฉัน ดังนั้น ต่อหน้าเขาเธออย่าได้พูดสิ่งที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ฉันได้บอกไป เพราะแท้จริงแล้ว เธอเป็นน้องสาวฉันร่วมศาสนาของอัลลอฮฺ และบนแผ่นดินนี้ก็ไม่มีมุสลิมคนใดนอกจากฉันและเธอ' แล้วอิบรอฮีมก็พาซาเราะฮฺไปหากษัตริย์ ส่วนเขาก็กลับไปและยืนละหมาด เมื่อกษัตริย์เห็นซาเราะฮฺก็พยายามจะเข้าหา แต่แล้วมือของเขาก็ชะงักแข็งอย่างรุนแรง เขาจึงพูดกับนางว่า 'จงวิงวอนขออัลลอฮฺให้ข้าหน่อย ข้าจะไม่ทำอันตรายแก่เจ้า' ซาเราะฮฺจึงวิงวอนขออัลลอฮฺ แล้วเขาก็หาย เขาพยายามจะเข้าหานางอีกครั้ง แต่มือของเขาก็ชะงักแข็งเหมือนครั้งก่อนหรืออาจจะรุนแรงกว่า เขาจึงขอให้ซาเราะฮฺวิงวอนขออัลลอฮฺอีกครั้ง และยืนยันว่าจะไม่ทำอันตรายแก่นาง ซาเราะฮฺจึงขออัลลอฮฺอีกครั้งและเขาก็หายดี จากนั้นกษัตริย์พยายามจะเข้าหานางอีกเป็นครั้งที่สาม แล้วก็เกิดเหตุการณ์เช่นเดิมเหมือนสองครั้งที่ผ่านมา เขาจึงขอให้ซาเราะฮฺวิงวอนขออัลลอฮฺ และสัญญาว่าจะไม่ทำอันตรายแก่นาง ซาเราะฮฺวิงวอนขออัลลอฮฺ แล้วเขาก็หายเป็นปกติ หลังจากนั้นกษัตริย์ก็เรียกทหารองครักษ์คนหนึ่ง (ซึ่งพาเธอมา) และกล่าวว่า 'เจ้าไม่ได้พามนุษย์มาหาข้า แต่เจ้าพาชัยฏอนมา' ทรราชจึงมอบฮาญัรฺให้เป็นสาวใช้แก่ซาเราะฮฺ ซาเราะฮฺกลับไปหาอิบรอฮีม ขณะที่เขากำลังละหมาด เมื่ออิบรอฮีมเห็นนางกลับมาก็ถามว่าเกิดอะไรขึ้น? นางตอบว่า 'อัลลอฮฺทรงทำลายแผนการชั่วของผู้ปฏิเสธศรัทธาผู้เลวทรามคนนั้น และมอบฮาญัรฺให้แก่ฉัน' " มุฮัมมัด บิน ซีรีน กล่าวว่า

74. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 63

75. ซูเราะฮฺ ศอฟฟาต อายะฮฺที่ 89

ทุกครั้งที่ อบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าฮะดีษบทนี้ เขาจะกล่าวว่า "นั่น (ฮาญัรฺ) คือมารดาของพวกท่าน โอ้ ลูกหลานของ มาอิสสะมาอ์ (หมายถึงชาวอาหรับ)"[76]

﴿ فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نُكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰؤُلَاءِ يَنطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ ﴾

64. ดังนั้น พวกเขาก็กลับมาคิดถึงตัวของพวกเขาเอง แล้วกล่าวขึ้นว่า "แท้จริง พวกท่านนั่นแหละเป็นผู้อธรรม"

65. ครั้นแล้วศีรษะของพวกเขาก็ก้มลงมา (อยู่ในสภาพคอตก) แล้วกล่าวว่า "เจ้าก็รู้ดีอยู่แล้วว่ารูปปั้นเหล่านั้นพูดไม่ได้"

66. เขากล่าวว่า "พวกท่านเคารพภักดีสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ที่มันไม่ให้คุณแก่พวกท่านและไม่ให้โทษแก่พวกท่านแต่อย่างใดเลย กระนั้นหรือ?

67. เป็นที่น่ารังเกียจแก่พวกท่าน และสิ่งที่พวกท่านเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺ พวกท่านไม่มีสติปัญญาหรือ?"

กลุ่มชนของอิบรอฮีม ยอมรับว่าเจว็ดของพวกเขาไร้ความสามารถ และคำตักเตือนของอิบรอฮีม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงกลุ่มชนของอิบรอฮีม ขณะที่อิบรอฮีมสนทนากับพวกเขา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเขาก็กลับมาคิดถึงตัวของพวกเขาเอง** ﴾ กล่าวคือ นึกตำหนิตัวเองที่ไม่ปกป้องดูแลเจว็ดรูปปั้นเหล่านั้นให้ดี ﴿ **แล้วกล่าวขึ้นว่า "แท้จริง พวกท่านนั่นแหละเป็นผู้อธรรม"** ﴾ หมายถึง พวกท่านเป็นผู้อธรรมที่ปล่อยให้รูปปั้นเหล่านั้นอยู่ตามลำพังโดยไม่มี

---

76. ฟัตฮุลบารี 6/447

ผู้ใดคอยรักษาความปลอดภัย ﴿ **ครั้นแล้วศีรษะของพวกเขาก็ก้มลงมา** ﴾ กล่าวคือ อยู่ในสภาพคอตก พลางกล่าวว่า ﴿ **"เจ้าก็รู้ดีอยู่แล้วว่ารูปปั้นเหล่านั้นพูดไม่ได้"** ﴾

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า พวกเขาสับสนและเกิดความลังเล จึงกล่าวว่า ﴿ **"เจ้าก็รู้ดีอยู่แล้วว่ารูปปั้นเหล่านั้นพูดไม่ได้"** ﴾

อัสสุดดีย์ กล่าวว่า ﴿ **ครั้นแล้วศีรษะของพวกเขาก็ก้มลงมา** ﴾ หมายถึง พวกเขาหันกลับไปหลงผิด

อิบนุ เซด กล่าวว่า หมายถึง พวกเขากลับไปยึดความเข้าใจแบบเดิม

ทั้งนี้ คำอธิบายของกอตาดะฮฺ ชัดเจนกว่าในแง่ของความหมาย เพราะการที่พวกเขาแสดงออกเช่นนั้น ก็เนื่องจากอยู่ในสภาวะสับสนและไม่มีความสามารถที่จะตอบโต้ ด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงกล่าวกับอิบรอฮีม ว่า ﴿ **"เจ้าก็รู้ดีอยู่แล้วว่ารูปปั้นเหล่านั้นพูดไม่ได้"** ﴾ แล้วเจ้าจะยังมาขอให้เราถามพวกมัน หากว่าพวกมันพูดได้ ทั้งที่เจ้าเองก็รู้ดีว่าพวกมันพูดไม่ได้อย่างนั้นหรือ?

เมื่อพวกเขายอมรับออกมาเองว่ารูปปั้นเหล่านั้นพูดไม่ได้ อิบรอฮีมจึงกล่าวกับพวกเขาว่า ﴿ **"พวกท่านเคารพภักดีสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ที่มันไม่ให้คุณแก่พวกท่านและไม่ให้โทษแก่พวกท่านแต่อย่างใดเลย กระนั้นหรือ?** ﴾ กล่าวคือ ในเมื่อพวกมันพูดไม่ได้ มิหนำซ้ำยังไม่ให้คุณให้โทษ แล้วเหตุใดพวกท่านยังจะเคารพกราบไหว้พวกมันนอกจากอัลลอฮฺเล่า? ﴿ **เป็นที่น่ารังเกียจแก่พวกท่าน และสิ่งที่พวกท่านเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺ พวกท่านไม่มีสติปัญญาหรือ?"** ﴾ หมายถึง พวกท่านไม่คิดพิจารณาบ้างหรือว่าพวกท่านกำลังอยู่ในความหลงผิด และการปฏิเสธศรัทธาอย่างร้ายแรง ซึ่งมีเพียงคนโง่เขลาและผู้อธรรมที่ชั่วร้ายเท่านั้นที่จะยอมรับได้ ในเหตุการณ์ดังกล่าวอิบรอฮีมได้แสดงหลักฐานอันชัดแจ้งที่พวกเขาไม่อาจปฏิเสธ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า

﴿ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ ﴾

"และนั่นคือหลักฐานของเรา ที่ได้ให้มันแก่อิบรอฮีม โดยมีฐานะเหนือกลุ่มชนของเขา เราจะยกผู้ที่เราประสงค์ขึ้นหลายขั้น แท้จริง พระเจ้าของเจ้านั้น เป็นผู้ทรงปรีชาญาณผู้ทรงรอบรู้ (83)"[77]

77. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 83

﴿ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ ﴾

68. พวกเขากล่าวว่า "จงเผาเขาเสีย และจงช่วยเหลือพระเจ้าทั้งหลายของพวกท่าน หากพวกท่านจะกระทำเช่นนั้น"

69. เรา (อัลลอฮฺ) กล่าวว่า "ไฟเอ๋ย จงเย็นลง และให้ความปลอดภัยแก่อิบรอฮีมเถิด"

70. และพวกเขาปรารถนาที่จะวางแผนร้ายแก่เขา แต่เราได้ทำให้พวกเขาประสบกับความสูญเสียมากยิ่งกว่า

อิบรอฮีม ﷵ ถูกจับโยนลงในกองเพลิง และคำบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มีต่อไฟ

หลังจากที่กลุ่มชนของอิบรอฮีมหมดหนทางตอบโต้ด้วยหลักการหรือเหตุผล และสัจธรรมความถูกต้องได้ปรากฏขึ้นพร้อมๆ กับการมลายไปของความเท็จ พวกเขาก็หันไปพึ่งอำนาจของผู้ปกครอง โดยกล่าวว่า ﴿ **"จงเผาเขาเสีย และจงช่วยเหลือพระเจ้าทั้งหลายของพวกท่านหากพวกท่านจะกระทำเช่นนั้น"** ﴾ แล้วพวกเขาก็รวบรวมไม้ฟืนจำนวนมากเพื่อการดังกล่าว

อัสสุดดีย์ กล่าวว่า แม้กระทั่งสตรีที่กำลังนอนป่วยก็ยังลั่นคำสาบานว่า หากตนเองหายป่วยจะช่วยขนฟืนไปร่วมเผาอิบรอฮีม ทั้งนี้ พวกเขานำตัวอิบรอฮีมไปไว้ในหลุมขนาดใหญ่ แล้วก่อไฟขึ้นในหลุม เปลวไฟพวยพุ่งลุกโชนอย่างรุนแรงชนิดที่ไม่เคยมีผู้ใดเห็นมาก่อน แล้วพวกเขาก็จับอิบรอฮีมวางไว้บนเครื่องเหวี่ยงตามคำแนะนำของชาวเคิร์ดคนหนึ่งซึ่งมาจากชนบทของดินแดนเปอร์เซีย[78] ชุอัยบฺ อัลญะบะอี กล่าวว่า ชายคนดังกล่าวชื่อ ฮัยซัน ซึ่งในภายหลังอัลลอฮฺทรงบัญชาให้ธรณีสูบเขา และถูกทรมานตราบจนวันกิยามะฮฺ

78. อัลกุรฺฏุบี 11/303

ขณะที่พวกเขาเหวี่ยงอิบรอฮีมเข้ากองไฟ เขากล่าวว่า حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ "อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ที่เพียงพอแก่ฉันแล้ว และเป็นผู้รับมอบหมายที่ดีเยี่ยม"[79]

ดังที่มีรายงานบันทึกโดยอัลบุคอรี จากอิบนุ อับบาส กล่าวว่า حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ นี้เป็นประโยคที่อิบรอฮีมกล่าวขณะถูกจับโยนเข้ากองไฟ และเป็นประโยคที่มุฮัมมัด ﷺ กล่าวขณะที่พวกเขา (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) พูดว่า **"แท้จริง มีผู้คนได้ชุมนุมเพื่อ (จัดการ) พวกท่าน ดังนั้น พวกท่านจงกลัวพวกเขาเถิด"**[80]

สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า เมื่ออิบรอฮีมถูกโยนลงไป มลาอิกะฮฺผู้ดูแลฝนก็กล่าวว่า "เมื่อไรข้าจะได้รับบัญชาให้ส่งฝนลงไป?" ซึ่งปรากฏว่า การจัดการของอัลลอฮฺนั้นรวดเร็วยิ่งกว่า โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **"ไฟเอ๋ย จงเย็นลง และให้ความปลอดภัยแก่อิบรอฮีมเถิด"** ﴾ สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า ทันใดนั้น ไฟทุกหนแห่งบนแผ่นดินก็ดับลง[81] รายงานนี้ได้รับการบันทึกจากอิบนุ อับบาส ด้วยเช่นกัน

อิบนุ อับบาส และ อบุลอาลิยะฮฺ กล่าวว่า หากอัลลอฮฺมิทรงกล่าวว่า ﴿ **และให้ความปลอดภัย** ﴾ ความเย็นของกองเพลิงดังกล่าวก็จะทำอันตรายแก่อิบรอฮีม[82]

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า ในวันดังกล่าว สัตว์ทุกตัวต่างช่วยกันดับไฟ ยกเว้นจิ้งจก[83]

อัซซุฮฺรี กล่าวว่า ท่านนบี ﷺ สั่งให้ฆ่าจิ้งจก โดยท่านเรียกมันว่า فُوَيْسِق "สัตว์ชั่วร้ายตัวน้อย"[84]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเขาปรารถนาที่จะวางแผนร้ายแก่เขา แต่เราได้ทำให้พวกเขาประสบกับความสูญเสียมากยิ่งกว่า** ﴾ หมายถึง เป็นผู้ที่พ่ายแพ้และต่ำต้อยเป็นที่สุด เนื่องจากพวกเขาประสงค์ร้ายต่อศาสนทูตของอัลลอฮฺ พระองค์จึงทรงจัดการพวกเขา และทรงช่วยเหลืออิบรอฮีมให้รอดพ้นจากกองไฟ พวกเขาจึงเป็นฝ่ายพ่ายแพ้

---

79. อัฏฏอบารี 18/465
80. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 173, ฟัตฮุลบารี 8/77
81. อัฏฏอบารี 18/466
82. อัฏฏอบารี 18/466
83. อัฏฏอบารี 18/467
84. อัฏฏอบารี 18/467

﴿ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَت تَّعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسِقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ ﴾

71. และเราได้ให้เขา (อิบรอฮีม) และลูฏ รอดพ้นไปสู่แผ่นดินซึ่งเราได้ให้มีความจำเริญอุดมสมบูรณ์ในแผ่นดินนั้นแก่บรรดาชาติต่าง ๆ

72. และเราได้ให้บุตรชื่ออิสฮากแก่เขา และยะอฺกูบ (หลาน) เป็นการเพิ่มพูน และทั้งหมดนั้นเราได้ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม

73. และเราได้แต่งตั้งพวกเขาให้เป็นผู้นำ เพื่อชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องโดยคำสั่งของเรา และเราได้วะฮีย์แก่พวกเขาให้ปฏิบัติความดี และธำรงการละหมาด แล้วบริจาคทานซะกาต และพวกเขาก็เป็นผู้เคารพภักดีต่อเราเท่านั้น

74. และลูฏนั้นเราได้ให้การเป็นนบี และวิชาความรู้แก่เขา และเราได้ให้เขารอดพ้นจากหมู่บ้านนั้น ซึ่งชาวบ้านได้กระทำความชั่ว แท้จริงพวกเขาเป็นหมู่ชนที่ชั่วช้าและฝ่าฝืน

75. และเราได้ให้เขาเข้าอยู่ในความเมตตาของเรา แท้จริง เขาเป็นคนหนึ่งในหมู่คนดี

อิบรอฮีม عليه السلام อพยพไปยังดินแดนชามพร้อมกับลูฏ عليه السلام

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า พระองค์ทรงช่วยให้อิบรอฮีมรอดพ้นจากกองเพลิงที่ก่อโดยกลุ่มชนของเขา และทรงนำเขาออกมาจากคนเหล่านั้น โดยให้เขาอพยพไปยังแผ่นดินอันทรงเกียรติ ณ ดินแดนชาม

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และเราได้ให้บุตรชื่ออิสฮากแก่เขา และยะอฺกูบ (หลาน) เป็นการเพิ่มพูน** ﴿ อะฏออฺ และมุญาฮิด อธิบายว่า ﴾ نَافِلَة ﴿ หมายถึง عَطِيَّة (ของขวัญ)[85]

ส่วน อิบนุ อับบาส, กอตาดะฮฺ[86] และอัลฮะกัม บิน อุตัยบะฮฺ[87] กล่าวว่า หมายถึง ลูกของลูก ซึ่งหมายถึง ยะอฺกูบที่เป็นลูกของอิสฮาก ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾ ﴿

"เราจึงแจ้งข่าวดีแก่นางด้วย (การได้บุตรชื่อ) อิสฮาก และหลังจากอิสฮากคือยะอฺกูบ (71)"[88]

อับดุรเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม กล่าวว่า อิบรอฮีมวิงวอนขอลูกหนึ่งคน โดยกล่าวว่า

﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾ ﴿

"ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ประทานบุตรที่มาจากหมู่คนดีให้แก่ข้าพระองค์ด้วย (100)"[89]

แต่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานอิสฮากให้แก่เขา และทรงเพิ่มให้ด้วยการประทานยะอฺกูบ (เป็นหลาน)

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และทั้งหมดนั้นเราได้ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม** ﴿ หมายถึง เราได้ให้ทุกคนที่กล่าวมานั้นเป็นคนดีและมีคุณธรรม ﴾ **และเราได้แต่งตั้งพวกเขาให้เป็นผู้นำ** ﴿ ที่เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม ﴾ **เพื่อชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องโดยคำสั่งของเรา** ﴿ หมายถึง เชิญชวนไปสู่อัลลอฮฺ ด้วยพระประสงค์ของพระองค์ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และเราได้วะฮีย์แก่พวกเขาให้ปฏิบัติความดี และธำรงการละหมาด แล้วบริจาคทานซะกาต** ﴿ ซึ่งส่วนนี้เป็นการขยายความประโยคก่อนหน้าด้วยการลงรายละเอียดเพิ่มเติม ﴾ **และพวกเขาก็เป็นผู้เคารพภักดีต่อเราเท่านั้น** ﴿ หมายถึง เป็นผู้ที่ปฏิบัติในสิ่งที่พวกเขาเชิญชวนสั่งใช้ผู้อื่น

85. อัฏฏอบารี 18/471
86. อัฏฏอบารี 18/471
87. อัดดุรฺรุลมันษูรฺ 5/643
88. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 71
89. ซูเราะฮฺ อัศศอฟฟาต อายะฮฺที่ 100

กล่าวถึงลูฏ عليه السلام

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงลูฏ ซึ่งก็คือ ลูฏ บิน ฮารอน บิน อาซัรฺ[90] ลูฏเชื่อและศรัทธาต่ออิบรอฮีม عليه السلام และอพยพพร้อมกับเขา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَآمَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي ﴾

"ดังนั้น ลูฏได้ศรัทธาต่อเขา (อิบรอฮีม) และเขา (อิบรอฮีม) กล่าวว่า แท้จริง ฉันอพยพไปหาพระเจ้าของฉัน"[91]

อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงให้เขามีวิชาความรู้ และประทานวะฮีย์แก่เขา แต่งตั้งเขาเป็นนบี เพื่อทำหน้าที่เรียกร้องเชิญชวนชาวเมืองสะดูม (โซดอม) และเมืองโดยรอบ แต่พวกเขาปฏิเสธและฝ่าฝืนลูฏ อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงลงโทษพวกเขาให้ประสบกับความพินาศ ดังที่พระองค์ทรงเล่าถึงกลุ่มชนดังกล่าวไว้หลายจุดในคัมภีร์อันทรงเกียรติของพระองค์ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และเราได้ให้เขารอดพ้นจากหมู่บ้านนั้น ซึ่งชาวบ้านได้กระทำความชั่ว แท้จริง พวกเขาเป็นหมู่ชนที่ชั่วช้าและฝ่าฝืน และเราได้ให้เขาเข้าอยู่ในความเมตตาของเรา แท้จริง เขาเป็นคนหนึ่งในหมู่คนดี** ﴾

﴿ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ ﴾

76. และ (จงระลึกถึง) เรื่องราวของนูหฺ เมื่อเขาได้ร้องเรียน (ต่ออัลลอฮฺ) ก่อนหน้านี้ แล้วเราได้ตอบรับการร้องเรียกแก่เขา และเราได้ช่วยให้เขาและพรรคพวกของเขารอดพ้นจากความทุกข์ระทมอันใหญ่หลวง

77. และเราได้ช่วยเหลือเขาให้รอดพ้นจากหมู่ชนที่ปฏิเสธต่ออายะฮฺของเรา แท้จริง พวกเขาเป็นหมู่ชนที่ชั่วช้า แล้วเราได้ให้พวกเขาทั้งหมดจมน้ำตาย

---

90. ลูฏ มีศักดิ์เป็นลูกพี่ลูกน้องของอิบรอฮีม - *ผู้แปล*

91. ซูเราะฮฺ อัลอันกะบูต อายะฮฺที่ 26

กล่าวถึงนูหฺ عليه السلام และกลุ่มชนของเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าถึงการที่พระองค์ทรงตอบรับนูหฺ ผู้เป็นบ่าวและรอซูลของพระองค์ เมื่อครั้งที่เขาวิงวอนขอให้พระองค์ทรงจัดการกลุ่มชนของเขาซึ่งปฏิเสธคำเชิญชวน ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ﴿١٠﴾ ﴾

"เขาจึงวิงวอนขอต่อพระเจ้าของเขาว่า แท้จริง ข้าพระองค์ถูกพิชิตเสียแล้ว ได้โปรดช่วยเหลือด้วย ⑩"[92]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ ﴾

"และนูหฺได้กล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงอย่าปล่อยให้พวกปฏิเสธศรัทธาหลงเหลืออยู่ในแผ่นดินนี้เลย ㉖ เพราะแท้จริง หากพระองค์ทรงปล่อยให้พวกเขาหลงเหลืออยู่ พวกเขาก็จะทำให้ปวงบ่าวของพระองค์หลงผิด และพวกเขาจะให้กำเนิดแต่พวกเลวทราม พวกปฏิเสธศรัทธาเท่านั้น ㉗"[93]

ในซูเราะฮฺนี้พระองค์ตรัสว่า **﴾ เมื่อเขาได้ร้องเรียน (ต่ออัลลอฮฺ) ก่อนหน้านี้ แล้วเราได้ตอบรับการร้องเรียกแก่เขา และเราได้ช่วยให้เขาและพรรคพวกของเขารอดพ้น ﴿** หมายถึง ผู้ที่ศรัทธาต่อนูหฺ ซึ่งคล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَأَهْلَكَ إِلاَّ مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلاَّ قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ ﴾

"และ (จงบรรทุก) ครอบครัวของเจ้า (ไว้ในเรือ) ด้วย เว้นแต่ผู้ที่พระดำรัสได้กำหนดแก่เขาไว้ก่อน และ (จงบรรทุก) ผู้ศรัทธา (ไว้ในเรือด้วย) แต่ไม่มีผู้ศรัทธาร่วมกับเขานอกจากจำนวนเล็กน้อย ㊵"[94]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า **﴾ จากความทุกข์ระทมอันใหญ่หลวง ﴿** หมายถึง ความยากลำบาก การปฏิเสธ และการรังแก ทั้งนี้ นูหฺใช้เวลาเก้าร้อยห้าสิบปีเรียกร้องเชิญชวน

---

92. ซูเราะฮฺ อัลเกาะมัรฺ อายะฮฺที่ 10

93. ซูเราะฮฺ นูหฺ อายะฮฺที่ 26-27

94. ซูเราะฮฺ ฮูด อายะฮฺที่ 40

กลุ่มชนของเขาไปสู่อัลลอฮฺ แต่มีคนเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่ศรัทธาต่อเขา ส่วนคนที่เหลือต่างกลั่นแกล้งรังแกเขา และสั่งเสียกันรุ่นแล้วรุ่นเล่าให้ต่อต้านนูหฺ

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และเราได้ช่วยเหลือเขาให้รอดพ้นจากหมู่ชน** ﴾ หมายถึง เราให้ความช่วยเหลือ และให้เขาออกมาในสภาพที่ได้รับชัยชนะเหนือหมู่ชน ﴿ **ที่ปฏิเสธต่ออายะฮฺของเรา แท้จริง พวกเขาเป็นหมู่ชนที่ชั่วช้า แล้วเราได้ให้พวกเขาทั้งหมดจมน้ำตาย** ﴾ หมายถึง อัลลอฮฺทรงลงโทษให้พวกเขาทั้งหมดประสบกับความพินาศ จนไม่มีผู้ใดหลงเหลืออยู่บนหน้าแผ่นดิน ดังที่นบีของพวกเขาวิงวอนขอ

﴿ وَدَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُودَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّن بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ﴿٨١﴾ وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَٰلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾ ﴾

78. **และจงระลึกถึงเรื่องราวของดาวูดและสุลัยมาน เมื่อเขาทั้งสองได้ตัดสินเรื่องไร่นา เมื่อฝูงแกะของชนหมู่หนึ่งได้หลบเข้าไปกินพืชในเวลากลางคืน และเราเป็นพยานต่อการตัดสินของพวกเขา**

79. **ดังนั้น เราได้ดลใจให้สุลัยมานเข้าใจการตัดสินนั้น และเราได้ให้ความเฉลียวฉลาดและวิชาความรู้ที่หลักแหลมแก่แต่ละคน และเราได้ทำให้ภูเขาและนกแซ่ซ้องสดุดีร่วมกับดาวูด และเราเป็นผู้กระทำสิ่งเหล่านี้**

80. และเราได้สอนเขาให้รู้วิธีทำเสื้อเกราะแก่พวกเจ้า เพื่อป้องกันเจ้าขณะรบพุ่งกัน แล้วพวกเจ้าจะเป็นผู้กตัญญูขอบคุณบ้างไหม ?

81. และสำหรับสุลัยมาน เราได้ทำให้ลมกลายเป็นพายุ ตามคำบัญชาของเขา ไปยังดินแดนซึ่งเราได้ให้ความจำเริญ และเราเป็นผู้รอบรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง

82. และเราได้ให้ชัยฏอนบางตัวดำน้ำให้สุลัยมาน และพวกเขาทำงานอื่นจากนั้น และเราเป็นผู้คุ้มกันรักษาพวกเขาเหล่านั้น

กล่าวถึงดาวูดและสุลัยมาน عليهما السلام และสัญญาณต่างๆ ที่ทั้งสองได้รับ และกล่าวถึงเรื่องราวของฝูงแกะที่เข้าไปกินสิ่งเพาะปลูกในไร่

อบูอิสฮาก กล่าวว่า มุรฺเราะฮฺ เล่าจาก อิบนุ มัสอูด ว่า สิ่งเพาะปลูกในไร่ดังกล่าวเป็นองุ่นที่พวงของมันห้อยระย้าเต็มไปหมด[95] ชุร็อยหฺ ก็กล่าวเช่นนั้น[96]

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า النَّفْشُ หมายถึง الرَّعْيُ "เล็มพืชกิน"[97]

ชุร็อยหฺ, อัซซุฮฺรี และกอตาดะฮฺ กล่าวว่า النَّفْشُ จะหมายถึงกรณีที่เกิดขึ้นในเวลากลางคืนเท่านั้น[98] กอตาดะฮฺ อธิบายเพิ่มเติมว่า คำว่า الهَمَل จะใช้กับกรณีที่สัตว์เข้าไปกินพืชในเวลากลางวัน[99]

อิบนุ ญะรีรฺ รายงานจาก อิบนุ มัสอูด ว่า เขาได้อธิบายพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และจงระลึกถึงเรื่องราวของดาวูดและสุลัยมาน เมื่อเขาทั้งสองได้ตัดสินเรื่องไร่นา เมื่อฝูงแกะของชนหมู่หนึ่งได้หลบเข้าไปกินพืชในเวลากลางคืน** ﴾ ว่าเป็นไร่องุ่นที่ออกลูกแล้ว ทำให้ต้นองุ่นเหล่านั้นเสียหาย ดาวูดจึงตัดสินให้แกะตกเป็นของเจ้าของไร่ สุลัยมานจึงกล่าวว่า "ควรตัดสินเป็นอย่างอื่น โอ้ นบีของอัลลอฮฺ" ดาวูดจึงถามว่าควรตัดสินอย่างไร? สุลัยมานจึงตอบว่า "ให้เจ้าของแกะเป็นผู้ดูแลฟื้นฟูไร่องุ่นที่เสียหายจนกลับมาเป็นดังเดิม ระหว่างนั้นก็ให้

95. อัฏฏอบารี 18/474 สายรายงานนี้อ่อน
96. อัฏฏอบารี 18/475
97. อัฏฏอบารี 18/477, 478
98. อัฏฏอบารี 18/477, 478
99. อัฏฏอบารี 18/477

เจ้าของไร่นำแกะไปเลี้ยงชั่วคราว โดยสามารถใช้ประโยชน์จากแกะเหล่านั้น จนเมื่อไร่องุ่นกลับมาเป็นเหมือนเดิม ท่านก็คืนไร่องุ่น และฝูงแกะให้เจ้าของ" และนั่นคือความหมายของพระดำรัสอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น เราได้ดลใจให้สุลัยมานเข้าใจการตัดสินนั้น** ﴿[100] อัลเอาฟี ก็รายงานคำอธิบายนี้จาก อิบนุ อับบาส เช่นเดียวกัน[101]

เกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น เราได้ดลใจให้สุลัยมานเข้าใจการตัดสินนั้น และเราได้ให้ความเฉลียวฉลาดและวิชาความรู้ที่หลักแหลมแก่แต่ละคน** ﴿ อิบนุ อบีฮาติม รายงาน[102] ว่า เมื่อ อิยาส บิน มุอาวิยะฮฺ ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษา อัลฮะซันได้มาหา แล้วอิยาสก็ร้องไห้ อัลฮะซันจึงถามว่า "เหตุใดท่านจึงร้องไห้?" อิยาสตอบว่า "โอ้ อบูสะอีด (อัลฮะซัน) ฉันเคยรู้มาว่า ผู้พิพากษานั้นมีสามประเภท หนึ่ง คนที่ใช้ความพยายามในการพิจารณา แล้วตัดสินผิด ต้องตกนรก สอง คนที่ตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ ก็ตกนรก และสาม คนที่ใช้ความพยายาม แล้วตัดสินถูกต้อง จึงจะได้เข้าสวรรค์"

อัลฮะซัน อัลบัศรี จึงกล่าวว่า "ในบรรดาเรื่องราวของดาวูดและสุลัยมาน عليهما السلام และนบีต่างๆ ที่อัลลอฮฺทรงกล่าวถึงนั้น มีการตัดสินครั้งหนึ่งที่เป็นการยืนยันว่าสิ่งที่ท่านเข้าใจนั้นไม่ถูกต้อง นั่นคือ พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจงระลึกถึงเรื่องราวของดาวูดและสุลัยมาน เมื่อเขาทั้งสองได้ตัดสินเรื่องไร่นา เมื่อฝูงแกะของชนหมู่หนึ่งได้หลบเข้าไปกินพืชในเวลากลางคืน และเราเป็นพยานต่อการตัดสินของพวกเขา** ﴿ ซึ่งจะเห็นว่า อัลลอฮฺทรงชื่นชมสุลัยมาน ในขณะเดียวกันก็มิได้ทรงตำหนิดาวูด ทั้งนี้ สิ่งที่อัลลอฮฺทรงกำหนดแก่บรรดาผู้พิพากษานั้น มีอยู่สามประการ คือ พวกเขาจะต้องไม่ตัดสินโดยแลกกับอามิสสินจ้างอันน้อยนิด ต้องไม่ตัดสินตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ และในการตัดสินต้องไม่กลัวหรือเกรงใจผู้ใด"

แล้ว อัลฮะซัน ก็อ่านพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ﴾

"โอ้ ดาวูด เราได้แต่งตั้งเจ้าให้เป็นตัวแทนในแผ่นดินนี้ ดังนั้น เจ้าจงตัดสินคดีต่าง ๆ ระหว่างมนุษย์ด้วยความยุติธรรม และอย่าปฏิบัติตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ มันจะทำให้เจ้าหลงไปจากทางของอัลลอฮฺ"[103]

---

100. อัฏฏอบารี 18/475
101. อัฏฏอบารี 18/478 ด้วยสายรายงานที่อ่อน
102. ตะฮฺซีบ ตารีค ดิมัชก 3/184 และอิบนุ อบีฮาติม 8/2458
103. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 26

และพระดำรัสที่ว่า

﴿ فَلا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَناً قَلِيلاً ﴾

"ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่ากลัวมนุษย์ แต่จงกลัวข้าเถิด และจงอย่าแลกเปลี่ยนบรรดาอายะฮฺของข้ากับราคาอันเล็กน้อย"[104]

ฉัน (อิบนุ กะษีรฺ) มีความเห็นว่า บรรดานบี ﷺ ล้วนเป็นผู้ที่มะอฺศูม (ปราศจากความผิด) และได้รับการช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ ﷻ ส่วนกรณีของคนทั่วไปนั้น มีรายงานบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี จากอัมรฺ บิน อัลอาศ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِذَا اجْتَهَدَ الحَاكِمُ فَأَصَابَ فَلَهُ أَجْرَانِ، وَإِذَا اجْتَهَدَ فَأَخْطَأَ فَلَهُ أَجْرٌ »

"หากผู้พิพากษาใช้ความพยายามถึงที่สุดแล้วตัดสินถูกต้อง เขาจะได้รับสองผลบุญ แต่ถ้าหากเขาใช้ความพยายามถึงที่สุดแล้ว แต่ตัดสินผิด เขาจะได้รับหนึ่งผลบุญ"[105]

ฮะดีษข้างต้นนี้เป็นตัวบทยืนยันว่า ที่ อิยาส เข้าใจว่าผู้พิพากษาที่ใช้ความพยายามในการพิจารณาแล้วแต่ตัดสินผิด จะต้องตกนรกนั้นไม่ถูกต้อง *วัลลอฮุอะอฺลัม*

และมีฮะดีษบันทึกในหนังสือสุนัน ระบุว่า

« القُضَاةُ ثَلاثَةٌ: قَاضٍ فِي الجَنَّةِ، وَقَاضِيَانِ فِي النَّارِ: رَجُلٌ عَلِمَ الحَقَّ وَقَضى بِهِ فَهُوَ فِي الجَنَّةِ؛ ورَجُلٌ حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ على جهْلٍ فَهُوَ فِي النَّارِ؛ ورَجُلٌ عَلِمَ الحقَّ وَقَضَى بِخِلافِهِ فَهُوَ فِي النَّارِ »

"ผู้พิพากษานั้นมีสามประเภท ผู้พิพากษาประเภทหนึ่งจะได้เข้าสวรรค์ และผู้พิพากษาอีกสองประเภทจะตกนรก ผู้ที่รู้ว่าสิ่งใดถูกต้อง และตัดสินไปตามนั้น เขาจะได้เข้าสวรรค์ ส่วนผู้ที่ตัดสินระหว่างผู้คน โดยที่ไม่มีความรู้ เขาจะตกนรก และผู้ที่รู้ว่าสิ่งใดถูกต้อง แต่ตัดสินในทางตรงกันข้าม เขาจะตกนรก"[106]

มีรายงานหนึ่งที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงในอัลกุรอานนี้ นั่นคือฮะดีษที่บันทึกโดยอิมามอะหฺมัด ในหนังสือมุสนัดของท่าน จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« بَيْنَمَا امْرَأَتَانِ مَعَهُمَا ابْنَانِ لَهُمَا، إِذْ جَاءَ الذِّئْبُ فَأَخَذَ أَحَدَ الابْنَيْنِ

104. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 44

105. อัลบุคอรี 7352 (ฟัตฮุลบารี 13/318)

106. อบูดาวูด 3573 หมวดการพิพากษา โดย อัลบานี ระบุว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ

فَتَحَاكَمَتَا إِلى دَاوُدَ، فَقَضَى بِهِ لِلْكُبْرَى، فَخَرَجَتَا فَدَعَاهُمَا سُلَيْمانَ فقالَ: هَاتُوا السِّكِّينَ أَشُقُّهُ بَيْنَكُمَا، فَقالتِ الصُّغْرَى: يَرْحَمُكَ اللَّهُ، هُوَ ابْنُهَا لَا تَشُقَّهُ، فَقَضَى بِهِ لِلصُّغْرَى »

"มีสตรีอยู่สองคนพี่น้อง ต่างคนต่างมีลูกชายหนึ่งคน แล้ววันหนึ่งหมาป่าก็คาบลูกของคนหนึ่งไป ทั้งสองจึงขอให้ดาวูดตัดสิน ซึ่งดาวูดก็ตัดสินให้อีกคนที่เหลือเป็นลูกของคนพี่ เมื่อทั้งสองเดินออกไป สุลัยมานก็เรียกและกล่าวว่า นำมีดมาให้หน่อย ฉันจะหั่นเด็กคนนี้แบ่งเป็นสองส่วนให้เธอสองคน ทันใดนั้น คนน้องก็รีบพูดขึ้นว่า ขออัลลอฮฺเมตตาท่านเถิด เด็กคนนี้เป็นลูกของนาง (คนพี่) อย่าหั่นเขาเลย สุลัยมานจึงตัดสินให้เด็กคนดังกล่าวเป็นลูกของคนน้อง"[107]

ฮะดีษบทนี้ได้รับการบันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม ในหนังสือเศาะฮีฮฺของทั้งสองเช่นเดียวกัน[108] และอันนะซาอีได้จัดฮะดีษบทนี้ในหมวดของการพิพากษา[109] ภายใต้หัวข้อ "บทว่าด้วยการที่ผู้พิพากษาเจตนาแสดงออกในทางตรงกันข้ามกับคำพิพากษา เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง"

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเราได้ทำให้ภูเขาและนกแซ่ซ้องสดุดีร่วมกับดาวูด...** ﴾ ที่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากดาวูดมีน้ำเสียงที่ไพเราะ เมื่อใดที่เขาอ่านคัมภีร์ซะบูรฺ บรรดานกที่อยู่บนท้องฟ้าจะหยุดฟังและส่งเสียงร้องตาม เช่นเดียวกับภูเขาที่ร่วมสดุดีพร้อมกับเขา ด้วยเหตุนี้ ครั้งหนึ่งเมื่อท่านนบี ﷺ เดินผ่านอบูมูซา อัลอัชอะรี ขณะที่เขากำลังอ่านอัลกุรอานในเวลากลางคืน ซึ่งอบูมูซานั้นมีน้ำเสียงที่ไพเราะมาก ท่านนบี ﷺ จึงยืนฟังเขาอ่าน แล้วกล่าวว่า

« لَقَدَ أُوتِيَ هَذَا مِزْمَارًا مِن مَزَامِيْرِ آلِ دَاوُدَ »

"แท้จริง ชายคนนี้มีน้ำเสียงที่ไพเราะเหมือนน้ำเสียงของดาวูด"

อบูมูซา จึงกล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล หากฉันรู้ว่าท่านฟังอยู่ ฉันจะอ่านให้ไพเราะยิ่งกว่านี้อย่างแน่นอน"[110]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเราได้สอนเขาให้รู้วิธีทำเสื้อเกราะแก่พวกเจ้าเพื่อป้องกันเจ้าขณะรบพุ่งกัน** ﴾ กอตาดะฮฺ กล่าวว่า เกราะในยุคก่อนหน้านั้นมีลักษณะเป็นแผ่น ดาวูดเป็นคนแรกที่ประดิษฐ์เสื้อเกราะที่ติดกันเป็นชุด[111] ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

107. อะหฺมัด 2/322

108. อัลบุคอรี 6769 และมุสลิม 1720

109. อันนะซาอี ในหนังสือ อัสสุนัน อัลกุบรอ 5958

110. ฟัตฮุลบารี 8/711

111. อัฏฏอบารี 18/480

﴿ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ۝١٠ أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ ﴾

"และเราได้ทำให้เหล็กอ่อนสำหรับเขา (ดาวูด) ⑩ เจ้าจงทำเสื้อเกราะ และทำห่วงของมันให้ได้สัดส่วน"[112]

หมายถึง จงทำชุดเกราะให้มีขนาดพอดีได้สัดส่วน ไม่บางเบาหรือหนักจนเกินไป ดังนั้นพระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **เพื่อป้องกันเจ้าขณะรบพุ่งกัน** ﴿ ในศึกสงคราม ﴾ **แล้วพวกเจ้าจะเป็นผู้กตัญญูขอบคุณบ้างไหม?** ﴿ หมายถึง ขอบคุณในความโปรดปรานที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานให้ด้วยการที่ทรงดลใจและสอนดาวูดผู้เป็นบ่าวของพระองค์ ให้รู้จักวิธีการประดิษฐ์สิ่งเหล่านั้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อพวกเจ้า

อาณาจักรของสุลัยมาน

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และสำหรับสุลัยมาน เราได้ทำให้ลมกลายเป็นพายุ** ﴿ หมายถึง เราได้ให้ลมพายุเป็นประโยชน์สำหรับสุลัยมาน ﴾ **ตามคำบัญชาของเขา ไปยังดินแดนซึ่งเราได้ให้ความจำเริญ** ﴿ หมายถึง ดินแดนชาม ﴾ **และเราเป็นผู้รอบรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง** ﴿ กล่าวคือ สุลัยมานมีแผ่นไม้ขนาดใหญ่แผ่นหนึ่ง ซึ่งสามารถนำสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นในการบริหารแผ่นดินมาวางไว้ รวมถึงม้า อูฐ กระโจม หรือทหาร แล้วเขาก็สั่งให้ลมพัดพาแผ่นไม้ดังกล่าว ลมจึงพัดเข้าทางด้านล่าง แล้วยกกระดานขึ้นล่องลอยไปทุกหนทุกแห่งบนหน้าแผ่นดินตามที่สุลัยมานต้องการ โดยมีนกคอยบินปกคลุมอยู่เบื้องบนเพื่อบังแดดให้ เมื่อถึงจุดหมายที่ต้องการ ลมก็พาเขาลงพร้อมกับบริวารและสิ่งของเหล่านั้น[113]

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ۝٣٦ ﴾

"และเราได้ทำให้ลมพัดเฉื่อย ๆ ตามบัญชาของเขาไปยังทิศทางที่เขาต้องการ ㊱"[114]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ﴾

"ซึ่งมันจะพัดไปในยามเช้า (เท่ากับการเดินทางปกติ) เป็นเวลาหนึ่งเดือน และมันจะพัดกลับในยามเย็น (เท่ากับการเดินทางปกติ) เป็นเวลาหนึ่งเดือน"[115]

112. ซูเราะฮฺ สะบะอฺ อายะฮฺที่ 10-11

113. รายละเอียดเกี่ยวกับแผ่นไม้ที่กล่าวมาข้างต้น น่าจะเป็นการรายงานจาก อิสรออีลิยาต *วัลลอฮุอะอฺลัม* - *ผู้แปล*

114. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 36

115. ซูเราะฮฺ สะบะอฺ อายะฮฺที่ 12

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ และเราได้ให้ชัยฏอนบางตัวดำน้ำให้สุลัยมาน ﴿ หมายถึง ดำน้ำเพื่องมหาไข่มุก อัญมณี และสิ่งอื่นๆ ﴾ และพวกเขาทำงานอื่นจากนั้น ﴿ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ ﴾

"และ (เราได้ทำให้) บรรดาชัยฏอน (อยู่ใต้คำสั่งของเขา) พวกนั้นทั้งหมดเป็นช่างก่อสร้าง และนักประดาน้ำ (37) และยังมีพวกอื่น ๆ ที่ถูกพันธนาการด้วยโซ่ติดกัน (38)"[116]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ และเราเป็นผู้คุ้มกันรักษาพวกเขาเหล่านั้น ﴿ หมายถึง อัลลอฮฺทรงปกป้องคุ้มครองสุลัยมาน มิให้ชัยฏอนตนใดทำอันตรายแก่เขาได้ โดยพวกมันทั้งหมดอยู่ภายใต้อำนาจและการปกครองของสุลัยมาน ไม่มีชัยฏอนตนใดกล้าแม้แต่จะเข้าใกล้เขา สุลัยมานเป็นผู้ควบคุมพวกมัน จะปล่อยออกมาเมื่อไร หรือจะขังตนใดไว้ก็ได้ตามที่เขาต้องการ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า

﴿ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ ﴾

"และยังมีพวกอื่น ๆ ที่ถูกพันธนาการด้วยโซ่ติดกัน (38)"[117]

﴿ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِن ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٤﴾ ﴾

83. และจงระลึกถึงเรื่องราวของอัยยูบ เมื่อเขาได้ร้องเรียนต่อพระเจ้าของเขาว่า "แท้จริง ข้าพระองค์นั้น ความทุกข์ยากได้ประสบแก่ข้าพระองค์ และพระองค์เท่านั้นเป็นผู้ทรงเมตตายิ่งในหมู่ผู้เมตตา"

84. ดังนั้น เราได้ตอบรับการร้องเรียนของเขา แล้วเราได้ปลดเปลื้องสิ่งที่เป็นความทุกข์ยากแก่เขา และเราได้ให้ครอบครัวของเขาแก่เขา และเช่นเดียวกับที่เขาได้เคยมีมาก่อน เป็นความเมตตาจากเรา และเป็นข้อตักเตือนแก่บรรดาผู้ที่เคารพภักดี

116. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 37-38

117. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 38

กล่าวถึงอัยยูบ ﷺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงบททดสอบที่อัยยูบ ﷺ ประสบ ซึ่งเกี่ยวกับทรัพย์สิน ลูกหลาน และร่างกาย กล่าวคือ อัยยูบนั้นเคยมีสัตว์เลี้ยง ปศุสัตว์ และเรือกสวนสิ่งเพาะปลูกมากมาย อีกทั้งยังมีลูกหลานจำนวนมาก ตลอดจนที่อยู่อาศัยสุขสบาย แต่แล้วเขาก็ได้รับการทดสอบโดยต้องสูญเสียสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด หลังจากนั้นเขาก็ได้รับการทดสอบในเรื่องสุขภาพร่างกาย และต้องปลีกตัวอยู่ตามลำพังบริเวณชานเมือง ไม่มีผู้ใดเห็นใจนอกจากภรรยาซึ่งคอยช่วยเหลือดูแลเขา ว่ากันว่าความลำบากแร้นแค้นทำให้นางถึงกับต้องทำงานรับใช้ผู้คน เพื่อมาช่วยเหลือจุนเจือครอบครัว

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« أَشَدُّ النَّاسِ بَلَاءً الْأَنْبِيَاءُ، ثُمَّ الصَّالِحُونَ، ثُمَّ الْأَمْثَلُ فَالْأَمْثَلُ »

"ผู้ที่ได้รับบททดสอบหนักที่สุดคือ บรรดานบี รองลงมาคือ บรรดาผู้มีคุณธรรม และลดหย่อนลงไปตามระดับความประเสริฐ"[118]

ในฮะดีษอีกบทหนึ่งระบุว่า

« يُبْتَلَى الرَّجُلُ عَلَى قَدْرِ دِينِهِ، فَإِنْ كَانَ فِي دِينِهِ صَلَابَةٌ زِيدَ فِي بَلَائِهِ »

"คนคนหนึ่งจะได้รับการทดสอบตามระดับความมีศาสนาของเขา ผู้ใดที่ศาสนาของเขามั่นคงหนักแน่น เขาจะยิ่งได้รับการทดสอบที่หนักมากขึ้น"[119]

นบีอัยยูบ ﷺ เป็นผู้ที่มีความอดทนสูงมาก และเป็นแบบอย่างที่ดีของการอดทน

ยะซีด บิน มัยซะเราะฮฺ กล่าวว่า เมื่ออัลลอฮฺทรงทดสอบอัยยูบ ﷺ ด้วยการให้เขาสูญเสียสมาชิกในครอบครัว ทรัพย์สินเงินทอง และลูกหลาน จนไม่มีสิ่งใดหลงเหลืออยู่ อัยยูบได้ระลึกถึงอัลลอฮฺ พร้อมกับกล่าวว่า "โอ้ พระผู้อภิบาล ฉันขอสรรเสริญขอบคุณพระองค์ ที่พระองค์ทรงกรุณาต่อฉัน ด้วยการประทานทรัพย์สินเงินทอง และลูกหลานมากมาย กระทั่งสิ่งเหล่านั้นเข้าไปอยู่ในทุกอณูของหัวใจฉัน แล้วพระองค์ก็ทรงริบสิ่งที่พระองค์ประทานมาคืนกลับไปจากฉัน ทำให้หัวใจของฉันว่าง และไม่มีสิ่งใดมาขวางกั้นระหว่างฉันกับพระองค์ หากว่าอิบลีสศัตรูของฉันรู้ถึงความโปรดปรานนี้ที่พระองค์ประทานให้ฉัน มันจะต้องอิจฉาฉันอย่างแน่นอน" ยะซีด กล่าวว่า อิบลีสไม่พอใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น

---

118. อัฏเฏาะบะรอนี 24/245, 246
119. อะหฺมัด 1/180

ยะซีด กล่าวอีกว่า อัยยูบ ﷺ ยังเคยกล่าวว่า "โอ้ พระผู้เป็นเจ้า พระองค์ประทานทรัพย์สินและลูกหลานให้แก่ฉัน ซึ่งพระองค์ก็ทรงรู้ดีว่าฉันไม่เคยอธรรมผู้ใดแม้แต่น้อย และฉันเคยมีเบาะไว้รองนอน แต่ฉันก็เลิกใช้ และกล่าวกับตัวเองว่า โอ้ ตัวฉัน เจ้ามิได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อการนอนอย่างสุขสบาย ทั้งนี้ ฉันละเว้นสิ่งดังกล่าวก็เพื่อแสวงหาความพึงพอพระทัยของพระองค์" [120] บันทึกโดย อิบนุ อบีฮาติม

อิบนุ อบีฮาติม บันทึกรายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« لَمَّا عَافَى اللَّهُ أَيُّوبَ، أَمْطَرَ عَلَيْهِ جَرَادًا مِنْ ذَهَبٍ، فَجَعَلَ يَأْخُذُ بِيَدِهِ وَيَجْعَلُهُ فِي ثَوْبِهِ. قَالَ: فَقِيلَ لَهُ: يَا أَيُّوبُ، أَمَا تَشْبَعُ؟ قَالَ: يَا رَبِّ، وَمَنْ يَشْبَعُ مِنْ رَحْمَتِكَ »

"หลังจากที่อัลลอฮฺทรงให้อัยยูบพ้นจากบททดสอบ พระองค์ก็ทรงส่งตั๊กแตนทองคำจำนวนมากลงมา แล้วอัยยูบก็หยิบตั๊กแตนเหล่านั้นมาเก็บไว้ในเสื้อผ้าของเขา จึงมีเสียงกล่าวกับเขาว่า 'โอ้ อัยยูบ เจ้ายังไม่อิ่มอีกหรือ?' อัยยูบตอบว่า 'โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของฉัน มีผู้ใดอิ่มจากความเมตตาของพระองค์ด้วยหรือ?' "[121]

ฮะดีษบทนี้มีบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและเศาะฮีฮฺมุสลิม ด้วยเช่นกัน ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเราได้ให้ครอบครัวของเขาแก่เขา และเช่นเดียวกับที่เขาได้เคยมีมาก่อน** ﴾ อิบนุ อับบาส อธิบายว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาว่า "จงคืนครอบครัวของเขาให้ครบทุกคน" อัลเอาฟี ก็รายงานจากอิบนุ อับบาส เช่นเดียวกัน[122]

และมีรายงานจาก อิบนุ มัสอูด และมุญาฮิด ในลักษณะเดียวกัน และคำอธิบายนี้เป็นทัศนะของอัลฮะซัน และกอตาดะฮฺด้วย[123]

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับอัยยูบ ว่า "โอ้ อัยยูบ ครอบครัวของเจ้าได้ถูกเตรียมไว้รอเจ้าในสวรรค์ หากเจ้าต้องการเราจะคืนพวกเขาให้เจ้าตอนนี้ หรือหากเจ้าเลือกที่จะให้พวกเขารอพบเจ้าในสวรรค์ เราก็จะมอบครอบครัวที่เหมือนกันเป็นการทดแทนแก่เจ้า" อัยยูบตอบว่า "ไม่ ฉันขอเลือกให้พวกเขารอพบฉันในสวรรค์" ครอบครัวของอัยยูบจึงถูกจัดเตรียมไว้รอเขาในสวรรค์ และเขาก็ได้รับครอบครัวใหม่ที่เหมือนกันเป็นการทดแทนในโลกดุนยา

---

120. ฮิลยะตุลเอาลิยาอฺ 5/239
121. อิบนุ อบีฮาติม 8/2461
122. อัฏฏอบารี 18/506, 507
123. อัฏฏอบารี 18/506, 507

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เป็นความเมตตาจากเรา** ﴿ หมายถึง ที่ทำกับเขาเช่นนั้น ก็เป็นความเมตตาจากอัลลอฮฺที่มีต่อเขา ﴾ **และเป็นข้อตักเตือนแก่บรรดาผู้ที่เคารพภักดี** ﴿ หมายถึง เราให้เขาเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น เพื่อไม่ให้ผู้ที่กำลังเผชิญบททดสอบเข้าใจว่าที่เราทดสอบพวกเขานั้นเป็นเพราะพวกเขาไร้เกียรติในสายตาของเรา และเพื่อให้พวกเขายึดอัยยูบเป็นแบบอย่างของการอดทนต่อสิ่งที่อัลลอฮฺทรงกำหนด และการทดสอบของพระองค์ที่มีต่อบ่าวตามพระประสงค์ของพระองค์ ซึ่งแน่นอนว่า พระองค์ทรงมีเหตุผลอันล้ำลึกในทุกการกระทำ

﴿ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُم مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾ ﴾

85. และจงระลึกถึงเรื่องราวของอิสมาอีลและอิดรีส และซุลกิฟลิ แต่ละคนอยู่ในหมู่ผู้อดทนขันติ

86. และเราได้ให้พวกเขาเข้าอยู่ในความเมตตาของเรา แท้จริง พวกเขาอยู่ในหมู่คนดีมีคุณธรรม

กล่าวถึงอิสมาอีล อิดรีส และซุลกิฟลิ عليهم السلام

อิสมาอีล คือ ลูกของอิบรอฮีม อัลเคาะลีล ซึ่งได้รับการกล่าวถึงในซูเราะฮฺ มัรฺยัม เช่นเดียวกับอิดรีสที่ได้รับการกล่าวถึงไปแล้ว ส่วนซุลกิฟลินั้น จากที่ปรากฏตามบริบทแล้ว ผู้ที่ได้รับการกล่าวถึงพร้อมกับบรรดานบี ก็ย่อมเป็นนบีด้วย แต่บางทัศนะระบุว่าซุลกิฟลิไม่ใช่นบี แต่เป็นผู้มีคุณธรรม และเป็นกษัตริย์และผู้พิพากษาที่ยุติธรรม ในขณะที่ อิบนุ ญะรีรฺ เลือกที่จะไม่ชี้ชัดในประเด็นนี้[124] *วัลลอฮุอะอฺลัม*

124. อัฏฏอบารี 18/507

﴿ وَذَا النُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَٰهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَٰلِكَ نُنجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ ﴾

87. และจงระลึกถึงเรื่องราวของซันนูน (ยูนุส) เมื่อเขาจากไปด้วยความโกรธ แล้วเขาคิดว่าเราจะไม่ทำให้เขาได้รับความลำบาก แล้วเขาก็ร้องเรียนท่ามกลางความมืดทึบทะมึนว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แท้จริง ข้าพระองค์เป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้อธรรม"

88. ดังนั้น เราได้ตอบรับการร้องเรียนของเขา และเราได้ช่วยให้เขารอดพ้นจากความทุกข์ระทม และเช่นเดียวกันนี้ เราช่วยบรรดาผู้ศรัทธา

กล่าวถึงยูนุส عليه السلام

เรื่องราวนี้ได้รับการกล่าวถึงในซูเราะฮฺนี้ และในซูเราะฮฺ อัศศอฟฟาต และซูเราะฮฺ นูน เรื่องมีอยู่ว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแต่งตั้ง ยูนุส บิน มัตตา عليه السلام เป็นนบี ทำหน้าที่เชิญชวนชาวนีนะวา ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในดินแดนอัลเมาศิล ยูนุสเชิญชวนพวกเขาไปสู่อัลลอฮฺ แต่พวกเขาไม่รับฟัง และยืนกรานที่จะปฏิเสธศรัทธา ยูนุสจึงออกมาจากเมืองดังกล่าวด้วยความโกรธ พร้อมกับเตือนว่าในอีกสามวันพวกเขาจะถูกลงโทษ เมื่อผู้คนในเมืองตรวจสอบจนเชื่อแล้วว่ายูนุสเป็นนบี และนบีย่อมไม่พูดโกหก พวกเขาก็พากันออกไปที่ทะเลทราย พร้อมกับหอบลูกหอบหลานและปศุสัตว์ไปด้วย แล้วจัดแจงให้มารดากับลูกๆ อยู่แยกจากกัน หลังจากนั้นก็วิงวอนขออัลลอฮฺ ﷻ ด้วยความนอบน้อมเกรงกลัว บรรดาอูฐ วัว แกะ และลูกๆ ของพวกมันต่างก็ร้องอื้ออึง จนในที่สุดอัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงให้พวกเขารอดพ้นจากการลงโทษ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾ ﴾

"เหตุใดถึงไม่มีหมู่บ้านสักแห่งหนึ่งศรัทธา โดยที่การศรัทธาของพวกเขาจะอำนวยประโยชน์แก่พวกเขา นอกจากกลุ่มชนของยูนุสเมื่อพวกเขาศรัทธา เราได้ปลดเปลื้อง

การลงโทษอันอัปยศจากพวกเขา ในการมีชีวิตในโลกนี้และเราได้ยืดเวลาระยะหนึ่งแก่พวกเขา ๙๘"[125]

ส่วนยูนุส ﷺ นั้น ได้ขึ้นเรือไปกับคนกลุ่มหนึ่ง แล้วปรากฏว่าเรือสั่นคลอนโคลงเคลง จนพวกเขากลัวว่ามันจะจม จึงตกลงกันว่าจะจับสลากเลือกคนที่จะถูกจับโยนน้ำ เพื่อให้เรือเบาลง ซึ่งผู้ที่หยิบสลากได้คือยูนุส แต่พวกเขาไม่อยากโยนเขาลงน้ำ จึงจับสลากใหม่ แต่ผู้ที่หยิบได้ก็เป็นยูนุสอีกครั้ง พวกเขายังไม่ยอม จึงหยิบใหม่เป็นครั้งที่สาม ผลออกมาก็เป็นยูนุสเหมือนเดิม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ ﴾

"ดังนั้น ยูนุสได้เข้าร่วมจับสลาก แล้วเขาจึงอยู่ในหมู่ผู้ถูกพิชิต ๑๔๑"[126]

หมายถึง ยูนุสจับสลากได้ เมื่อผลเป็นเช่นนั้น ยูนุสก็จัดแจงถอดเสื้อผ้าและโยนตัวลงสู่ทะเล อิบนุ มัสอูด กล่าวว่า ขณะนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ส่งปลาตัวใหญ่จากทะเลเขียวแหวกว่ายมาแล้วกลืนยูนุสที่กระโดดลงมาจากเรือ โดยอัลลอฮฺทรงบัญชาไม่ให้ปลาตัวนั้นกินเนื้อหรือกัดแทะกระดูกเขา เพราะยูนุสไม่ใช่อาหารของมัน แต่ท้องของมันจะเป็นสถานที่สำหรับกักตัวเขา

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจงระลึกถึงเรื่องราวของซันนูน** ﴿ อันนูน หมายถึง ปลาตัวใหญ่ ซันนูนเป็นฉายาของยูนุส[127]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เมื่อเขาจากไปด้วยความโกรธ** ﴿ อัฎเฎาะฮาก กล่าวว่า หมายถึง โกรธกลุ่มชนของเขา[128] ﴾ **แล้วเขาคิดว่าเราจะไม่ทำให้เขาได้รับความลำบาก** ﴿ หมายถึง คิดว่าเราจะไม่ทำให้เขาลำบากขณะอยู่ในท้องปลาใหญ่ มีรายงานในทำนองเดียวกันนี้จากอิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัฎเฎาะฮาก และคนอื่นๆ[129] และเป็นทัศนะที่อิบนุ ญะรีรฺ เลือก โดยเขายกพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ต่อไปนี้เป็นหลักฐานสนับสนุน

﴿ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ ﴾

"ส่วนผู้ที่การยังชีพของเขาเป็นที่คับแค้นแก่เขา ก็ให้เขาจ่ายตามที่อัลลอฮฺประทาน

---

125. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 98

126. ซูเราะฮฺ อัศศอฟฟาต อายะฮฺที่ 141

127. คำว่า "ซู" (ذُوْ) หมายถึง เจ้าของ, ผู้เกี่ยวข้อง ส่วน "อันนูน" (اَلنُّوْنُ) คือ ปลาตัวใหญ่ที่กลืนยูนุส - *ผู้แปล*

128. อัฏฏอบารี 18/511

129. อัฏฏอบารี 18/514, 515

ให้แก่เขา อัลลอฮฺมิได้ทรงให้เป็นที่ลำบากแก่ชีวิตใด เว้นแต่ตามที่พระองค์ประทานมาแก่ชีวิตนั้น หลังจากความยากลำบาก อัลลอฮฺจะทรงทำให้เกิดความสะดวกสบาย ⑦"[130]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แล้วเขาก็ร้องเรียนท่ามกลางความมืดทึบทะมึนว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แท้จริง ข้าพระองค์เป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้อธรรม"** ﴿ อิบนุ มัสอูด กล่าวว่า หมายถึง ความมืดทะมึนในท้องปลาใหญ่กลางท้องทะเล และในเวลากลางคืน[131] มีรายงานคำอธิบายเดียวกันนี้จากอิบนุ อับบาส, อัมรฺ บิน มัยมูน, สะอีด บิน ญุเบรฺ, มุฮัมมัด บิน กะอับ, อัฎเฎาะฮาก, อัลฮะซัน และกอตาดะฮฺ[132]

ซาลิม บิน อบิลญะอฺด กล่าวว่า หมายถึง ความมืดมิดในท้องปลา ซึ่งอยู่ในท้องปลาใหญ่อีกตัวหนึ่ง ที่แหวกว่ายท่ามกลางความมืดของท้องทะเล[133]

อิบนุ มัสอูด, อิบนุ อับบาส และคนอื่นๆ อธิบายว่า ที่เป็นเช่นนั้น ก็เนื่องจากว่าปลาใหญ่ได้ว่ายพายูนุสไปจนถึงก้นบึ้งของทะเลลึก ณ ที่แห่งนั้น เขาได้ยินเสียงก้อนหินที่กำลังสรรเสริญสดุดีอัลลอฮฺ ยูนุสจึงกล่าวว่า ﴾ **"ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แท้จริง ข้าพระองค์เป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้อธรรม"** ﴿[134]

เอาฟฺ อัลอะอฺรอบี กล่าวว่า เมื่อยูนุสเข้าไปอยู่ในท้องปลาใหญ่ เขาคิดว่าตัวเองตายแล้ว แต่เมื่อลองขยับเท้าก็พบว่าเท้ายังขยับได้ ยูนุสจึงก้มลงสุญูดทันที พร้อมกับวิงวอนขอว่า โอ้ พระผู้เป็นเจ้า ฉันสุญูดต่อพระองค์ ณ สถานที่ซึ่งไม่มีผู้ใดเคยมาเยือน[135]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น เราได้ตอบรับการร้องเรียนของเขา และเราได้ช่วยให้เขารอดพ้นจากความทุกข์ระทม** ﴿ หมายถึง เราได้นำเขาออกมาจากปลาใหญ่และความมืดมิดเหล่านั้น ﴾ **และเช่นเดียวกันนี้ เราช่วยบรรดาผู้ศรัทธา** ﴿ เมื่อพวกเขาวิงวอนขอและนอบน้อมต่อเรา ในขณะที่มีความทุกข์ความลำบาก โดยเฉพาะหากพวกเขาวิงวอนขอด้วยดุอาอฺบทนี้ขณะประสบทุกข์ภัย

ทั้งนี้ มีรายงานจากท่านนบี ﷺ ผู้เป็นผู้นำของบรรดานบี ส่งเสริมให้วิงวอนขอด้วยดุอาอฺบทนี้ ดังที่ อิมามอะหฺมัด บันทึกจาก สะอัด บิน อบีวักกอศ เล่าว่า ฉันเดินผ่านอุษมาน บิน

130. ซูเราะฮฺ อัฏเฏาะลาก อายะฮฺที่ 7
131. อัลกุรฏุบี 11/333
132. อัฏฏอบารี 18/516, 517
133. อัฏฏอบารี 18/517
134. อิบนุ อบีชัยบะฮฺ 11/541, 13/578
135. อัฏฏอบารี 18/518

อัฟฟาน ในมัสญิด แล้วฉันก็ให้สลามแก่เขา แต่เขากลับมองฉันเต็มสองตาโดยที่ไม่ตอบรับสลาม ฉันจึงไปหาอุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ แล้วกล่าวกับเขาว่า "โอ้ ผู้นำแห่งศรัทธาชน มีสิ่งใหม่เกิดขึ้นในอิสลามหรือเปล่า?" สองครั้ง อุมัรฺตอบว่า "ไม่มีนี่ เกิดอะไรขึ้นหรือ?" ฉันจึงตอบว่า "ไม่มีอะไรหรอก เพียงแต่เมื่อสักครู่นี้ ฉันเดินผ่านอุษมานในมัสญิด แล้วฉันก็ให้สลามแก่เขา แต่เขาหันมองฉันเต็มสองตาโดยไม่รับสลาม" อุมัรฺจึงส่งคนไปตามอุษมาน แล้วถามว่า "เหตุใดท่านจึงไม่รับสลามพี่น้องของท่าน?" อุษมานตอบว่า "ฉันไม่ได้ทำเช่นนั้น" แต่ฉันก็ยืนยันว่าเขาไม่ได้รับสลามจริงๆ ทั้งเขาและฉันจึงสาบานเกี่ยวกับการกระทำของตน จนสักพักอุษมานก็จำได้และกล่าวว่า "จริงด้วย ฉันขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺในความผิดนี้ เมื่อสักครู่นี้ท่านเดินผ่านฉัน ขณะที่ฉันกำลังคิดถึงคำพูดหนึ่งที่ฉันได้ฟังจากท่านรอซูล ﷺ ซึ่งขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ทุกครั้งที่ฉันนึกถึงคำพูดดังกล่าว สายตาและจิตใจของฉันจะตกอยู่ในภวังค์"

สะอัดจึงกล่าวว่า "ฉันรู้ว่าคำพูดดังกล่าวคือคำพูดใด ครั้งหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ กำลังจะบอกเราเกี่ยวกับดุอาอฺ บทหนึ่ง...แต่ในจังหวะนั้นมีชายชาวชนบทคนหนึ่งเข้ามาแทรก ท่านรอซูล ﷺ จึงยุ่งอยู่กับเขาจนท่านลุกไป ฉันจึงเดินตาม ฉันกลัวว่าท่านจะถึงบ้านก่อน จึงแสร้งใช้เท้ากระทืบพื้น ท่านรอซูล ﷺ จึงหันมาทางฉัน แล้วถามว่า 'นั่นใคร? อบูอิสฮากใช่ไหม?' ฉันตอบว่า 'ใช่แล้ว โอ้ ท่านรอซูล' ท่านจึงถามว่า 'มีอะไรหรือ?' ฉันตอบว่า 'ไม่มีอะไร เพียงแต่เมื่อสักครู่นี้ ท่านกำลังจะบอกเราเกี่ยวกับดุอาอฺ บทหนึ่ง แต่แล้วชายชาวชนบทคนนั้นก็เข้ามา แล้วท่านก็ยุ่งอยู่กับเขา' ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า 'ใช่แล้ว ดุอาอฺของซุนนูนขณะที่เขาอยู่ในท้องปลาใหญ่ นั่นคือดุอาอฺที่ว่า لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ 'ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แท้จริง ข้าพระองค์เป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้อธรรม' มุสลิมคนใดวิงวอนขอพระผู้เป็นเจ้าของเขาด้วยดุอาอฺบทนี้ พระองค์จะทรงตอบรับอย่างแน่นอน'"[136]

ฮะดีษบทนี้ได้รับการบันทึกโดยอัตติรฺมิซี และอันนะซาอี ในหนังสือ อัลเยามฺวัลลัยละฮฺ ด้วยเช่นกัน[137]

และอิบนุ อบีฮาติม ได้บันทึกรายงานจากสะอัด ระบุว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ دَعَا بِدُعَاءِ يُونُسَ، اسْتُجِيبَ لَهُ »

"ผู้ใดวิงวอนขอด้วยดุอาอฺของยูนุส ดุอาอฺของเขาจะได้รับการตอบรับ"

อบูสะอีด กล่าวว่าที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเช่นเดียวกันนี้เราช่วยบรรดาผู้ศรัทธา** ﴿[138]

---

136. อะหฺมัด 1/170

137. ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 9/479 และอันนะซาอี ในอัลกุบรอ 6/168 โดยย่อ

138. อัลฮากิม 2/584

﴿ وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ۝٨٩ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ۝٩٠ ﴾

89. และจงระลึกถึงเรื่องราวของซะกะรียา เมื่อเขาได้ร้องเรียนต่อพระเจ้าของเขาว่า "ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงอย่าปล่อยให้ข้าพระองค์อยู่อย่างเดียวดาย และพระองค์นั้นเป็นผู้สืบมรดกที่ดียิ่ง"

90. ดังนั้น เราได้ตอบรับการร้องเรียนแก่เขา และเราได้ประทานบุตรแก่เขาคือยะหฺยา และเราได้ปรับปรุงแก้ไขภริยาของเขาให้เป็นปกติแก่เขา แท้จริง พวกเขาแข่งขันกันในการทำความดี และวิงวอนเราด้วยความหวังและความกลัว และพวกเขาเป็นผู้ถ่อมตัวต่อเรา

กล่าวถึงซะกะรียา และยะหฺยา عليهما السلام

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงซะกะรียา บ่าวของพระองค์ เมื่อเขาวิงวอนขอให้พระองค์ประทานลูกเพื่อทำหน้าที่นบีต่อจากเขา เรื่องราวนี้ได้รับการกล่าวถึงอย่างละเอียดแล้วในต้นซูเราะฮฺมัรฺยัม และในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอนเช่นกัน ส่วนในซูเราะฮฺนี้เป็นการกล่าวถึงในลักษณะที่กระชับกว่า ﴿ **เมื่อเขาได้ร้องเรียนต่อพระเจ้าของเขา** ﴾ โดยที่ไม่มีผู้ใดได้ยิน ﴿ **ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงอย่าปล่อยให้ข้าพระองค์อยู่อย่างเดียวดาย** ﴾ โดยที่ไม่มีลูกหลานที่จะมาสืบสกุลต่อจากข้าพระองค์ ﴿ **และพระองค์นั้นเป็นผู้สืบมรดกที่ดียิ่ง** ﴾ เป็นคำวิงวอนขอ และเป็นการสรรเสริญสดุดีที่เหมาะสมกับบริบทของการขอ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น เราได้ตอบรับการร้องเรียนแก่เขา และเราได้ประทานบุตรแก่เขาคือยะหฺยา และเราได้ปรับปรุงแก้ไขภริยาของเขาให้เป็นปกติแก่เขา** ﴾ อิบนุอับบาส, มุญาฮิด และสะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า ภรรยาของเขาเป็นหมัน ไม่สามารถตั้งครรภ์ แต่สุดท้ายนางก็มีลูก[139]

---

139. อัฏฏอบารี 18/520

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง พวกเขาแข่งขันกันในการทำความดี** ﴿ ด้วยการปฏิบัติการงานที่ทำให้เข้าใกล้อัลลอฮฺและเป็นการเคารพภักดีต่อพระองค์ ﴾ **และวิงวอนเราด้วยความหวังและความกลัว** ﴿ อัฏเฏาะบารี กล่าวว่า หมายถึง หวังในผลบุญและการตอบแทนที่เราเตรียมไว้ และกลัวการลงโทษของเรา[140]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และพวกเขาเป็นผู้ถ่อมตัวต่อเรา** ﴿ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ เล่าจากอิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง เชื่อในสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานลงมา[141]

มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง ผู้ที่ศรัทธามั่นอย่างแท้จริง[142] อบุลอาลิยะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ในสภาพที่พวกเขาเกรงกลัว[143] อบูสินาน กล่าวว่า คำว่า الخُشوع หมายถึง ความกลัวที่มีอยู่ในใจตลอดเวลา

และมีรายงานจากมุญาฮิดเช่นกันว่าเขาอธิบาย خَاشِعِينَ ว่า หมายถึง ในสภาพของผู้ที่ถ่อมตน ส่วนอัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และอัฎเฎาะฮาก อธิบายว่า คำว่า خَاشِعِينَ หมายถึง ในสภาพของผู้ที่นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ[144] ทั้งนี้ ทัศนะต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นใกล้เคียงกัน

﴿ وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ ﴾

91. และจงระลึกถึงสตรีที่รักษาความบริสุทธิ์ของนางเอาไว้ แล้วเราได้เป่าวิญญาณของเราเข้าไปในนาง[145] และเราได้ทำให้นางและบุตรของนางเป็นสัญญาณหนึ่งแก่มวลมนุษย์

กล่าวถึงอีซา عليه السلام และมัรฺยัมผู้สัตย์จริง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงเรื่องราวของมัรฺยัมและอีซา บุตรของนาง عليهما السلام ควบคู่กับเรื่องราว

140. ตัฟซีรฺ อัฏเฏาะบารี 204
141. อัฏฏอบารี 2/16
142. อัฏฏอบารี 2/16
143. อัฏฏอบารี 2/16
144. อัลกัชชาฟ 3/133, อัลบะเฆาะวี 3/267 และอิบนุ อบีชัยบะฮฺ 13/580
145. คือ เราบัญชาให้ญิบรีล เป่าวิญญาณเข้าไปในตัวนาง แล้วนางก็ตั้งครรภ์ - *ผู้แปล*

ของซะกะรียาและยะหฺยา บุตรของเขา ﷺ โดยทรงกล่าวถึงเรื่องของซะกะรียาก่อน แล้วจึงตามด้วยเรื่องของมัรฺยัม เนื่องจากทั้งสองเรื่องมีความเกี่ยวข้องกัน โดยกรณีแรกเป็นเรื่องของการให้กำเนิดบุตรของชายชราสูงอายุ และหญิงชราที่เป็นหมันซึ่งไม่สามารถให้กำเนิดบุตรแม้แต่เมื่อครั้งที่ยังอยู่ในวัยสาว หลังจากนั้นก็ทรงกล่าวถึงเรื่องราวของมัรฺยัมซึ่งประหลาดยิ่งกว่า เพราะเป็นการให้กำเนิดบุตรของสตรีโดยปราศจากบุรุษ โดยในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน และซูเราะฮฺ มัรฺยัม ก็ได้รับการกล่าวถึงในลักษณะเดียวกัน

ในซูเราะฮฺนี้ พระองค์ทรงกล่าวถึงเรื่องราวของซะกะรียา และตามด้วยเรื่องราวของมัรฺยัม ด้วยพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และจงระลึกถึงสตรีที่รักษาความบริสุทธิ์ของนางเอาไว้** ﴿ หมายถึง มัรฺยัม ดังที่พระองค์ตรัสในซูเราะฮฺ อัตตะหฺรีม ว่า

﴾ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا ﴿

"และมัรฺยัม บุตรีของอิมรอน ผู้ซึ่งรักษาพรหมจารีของนาง แล้วเราได้เป่าวิญญาณของเราเข้าไปในนาง[146] และนางได้ศรัทธาต่อบัญญัติต่าง ๆ แห่งพระเจ้าของนาง"[147]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แล้วเราได้เป่าวิญญาณของเราเข้าไปในนาง และเราได้ทำให้นางและบุตรของนางเป็นสัญญาณหนึ่งแก่มวลมนุษย์** ﴿ หมายถึง เป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่าอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง และสามารถสร้างสิ่งใดก็ได้ที่ทรงประสงค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ٨٢ ﴿

"แท้จริง พระบัญชาของพระองค์ เมื่อทรงประสงค์สิ่งใด พระองค์ก็จะตรัสแก่มันว่า "จงเป็น" แล้วมันก็จะเป็นขึ้นมา (82)"[148]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ ﴿

"และเพื่อเราจะทำให้เขาเป็นสัญญาณหนึ่งสำหรับมนุษย์"[149]

---

146. คือ เราบัญชาให้ญิบรีล เป่าวิญญาณเข้าไปในตัวนาง แล้วนางก็ตั้งครรภ์ - *ผู้แปล*
147. ซูเราะฮฺ อัตตะหฺรีม อายะฮฺที่ 12
148. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 82
149. ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 21

إِنَّ هَـٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ ۖ كُلٌّ إِلَيْنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَن يَعْمَلْ مِنَ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَـٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾

92. แท้จริง นี่คือประชาชาติของพวกเจ้า ซึ่งเป็นประชาชาติเดียวกัน และข้าเป็นพระเจ้าของพวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงเคารพภักดีข้าเถิด

93. และพวกเขาได้แตกแยกกันระหว่างเขากันเอง พวกเขาทั้งหมดจะเป็นผู้กลับไปหาเรา

94. ดังนั้น ผู้ใดประกอบกรรมดีทั้งหลาย โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา สำหรับการอุตสาหะวิริยะของเขาจะไม่ถูกปฏิเสธ และแท้จริง เราเป็นผู้บันทึกความดีสำหรับเขา

มนุษย์ทั้งหมดเป็นประชาชาติเดียวกัน

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, สะอีด บิน ญุเบรฺ, กอตาดะฮฺ และอับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม อธิบายอายะฮฺ ﴿ **แท้จริง นี่คือประชาชาติของพวกเจ้า ซึ่งเป็นประชาชาติเดียวกัน** ﴾ ว่า หมายถึง ศาสนาของพวกเจ้าคือศาสนาเดียวกัน[150]

อัลฮะซัน อัลบัศรี กล่าวอธิบายอายะฮฺนี้ว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจกแจงให้พวกเขารู้ว่า สิ่งใดที่ควรออกห่าง และสิ่งใดที่ควรปฏิบัติ หลังจากนั้นพระองค์ก็ทรงบอกว่า ﴿ **แท้จริง นี่คือประชาชาติของพวกเจ้า ซึ่งเป็นประชาชาติเดียวกัน** ﴾ ซึ่งหมายถึง แนวทางของพวกเจ้าเป็นแนวทางเดียวกัน

ทั้งนี้ พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ إِنَّ هَٰذِهِ **"แท้จริง นี่คือ"** ﴾ นั้นเป็นรูปของ إِنَّ และคำนามของมัน[151] ส่วน ﴿ أُمَّتُكُمْ **"ประชาชาติของเจ้า"** ﴾ เป็นภาคแสดง[152] ของ إِنَّ ความหมายคือ นี่คือบทบัญญัติของพวกเจ้า ที่ข้าได้อธิบายแจกแจงแก่พวกเจ้าอย่างชัดแจ้ง ส่วน

---

150. อัฏฏอบารี 18/523

151. เป็นภาคประธาน (إِنَّ واسمها) ของประโยค - *ผู้แปล*

152. อยู่ในตำแหน่งภาคแสดง (خبر إِنَّ) ของประโยค - *ผู้แปล*

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ أُمَّةً وَاحِدَةً **"ซึ่งเป็นประชาชาติเดียวกัน"** ﴾ เป็นคำนามที่เป็นนัศบฺ (النَّصْب)[153] โดยมีสถานะเป็นฮาล (الحَال)[154] ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และข้าเป็นพระเจ้าของพวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้า จงเคารพภักดีข้าเถิด** ﴾ ซึ่งคล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝٥١ وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ۝٥٢﴾

"โอ้ บรรดารอซูล พวกเจ้าจงบริโภคส่วนที่ดี และกระทำความดีเถิด เพราะแท้จริงข้ารอบรู้สิ่งที่พวกเจ้ากระทำ (51) แท้จริง นี่คือประชาชาติของพวกเจ้า เป็นประชาชาติเดียวกัน และข้าคือพระเจ้าของพวกเจ้า ฉะนั้น พวกเจ้าจงยำเกรงต่อข้า (52)"[155]

และท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« نَحْنُ مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَوْلَادُ عَلَّاتٍ دِينُنَا وَاحِدٌ »

"พวกเราบรรดานบีเปรียบดังพี่น้องต่างมารดา[156] ศาสนาของเรามีเพียงหนึ่งเดียว"[157]

กล่าวคือ เป้าหมายหลักคือการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว โดยไม่ตั้งสิ่งใดเป็นภาคี ผ่านบทบัญญัติอันหลากหลายที่พระองค์ประทานแก่บรรดารอซูล ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ﴾

"สำหรับแต่ละประชาชาติในหมู่เจ้านั้น เราได้ให้มีบทบัญญัติและแนวทางไว้"[158]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเขาได้แตกแยกกันระหว่างเขากันเอง** ﴾ หมายถึง ประชาชาติต่างๆ แตกแยกกันเกี่ยวกับจุดยืนต่อบรรดารอซูล บางส่วนเชื่อและศรัทธาในขณะที่บางส่วนไม่เชื่อ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **พวกเขาทั้งหมดจะเป็นผู้กลับไปหาเรา** ﴾ ในวันกิยามะฮฺ แล้วแต่ละคนก็จะได้รับการพิพากษาตอบแทนตามการงานของเขา หากทำดีก็ได้ผลตอบแทนที่ดี และหากทำชั่วก็จะได้รับโทษ

---

153. ลงท้ายด้วยฟัตฮะฮฺ - *ผู้แปล*

154. เป็นการขยายความที่บ่งบอกถึงสถานะของสิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงก่อนหน้า - *ผู้แปล*

155. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 51-52

156. กล่าวคือ บรรดานบีได้รับบทบัญญัติที่เหมือนกันในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักยึดมั่นศรัทธาที่เป็นพื้นฐานสำคัญ แต่ในด้านหลักปฏิบัติปลีกย่อยอาจแตกต่างกัน ซึ่งเปรียบได้กับพี่น้องต่างมารดาที่มีบิดาคนเดียวกัน - *ผู้แปล*

157. ฟัตฮุลบารี 6/550

158. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 48

เพราะฉะนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น ผู้ใดประกอบกรรมดีทั้งหลาย โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา** ﴾ กล่าวคือหัวใจของเขาศรัทธามั่น และเขาปฏิบัติการงานที่ดี ﴿ **สำหรับการอุตสาหะวิริยะของเขาจะไม่ถูกปฏิเสธ** ﴾ คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴾

"เราจะไม่ให้การตอบแทนของผู้กระทำความดีสูญหายอย่างแน่นอน"[159]

กล่าวคือ การขวนขวายอุตสาหะของเขาในการประกอบคุณความดี จะไม่ถูกปฏิเสธ แต่จะได้รับการขอบคุณ โดยที่เขาจะไม่ถูกอธรรมแม้เพียงผงธุลี ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และแท้จริง เราเป็นผู้บันทึกความดีสำหรับเขา** ﴾ หมายถึง การงานทั้งหมดของเขาจะได้รับการจดบันทึก โดยไม่มีสิ่งใดตกหล่นแม้แต่น้อย

﴿ وَحَـرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَـةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُـمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَـتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُـوجُ وَمَأْجُـوجُ وَهُـم مِّـن كُلِّ حَـدَبٍ يَنسِـلُونَ ﴿٩٦﴾ وَاقْـتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَـقُّ فَـإِذَا هِيَ شَـاخِصَةٌ أَبْصَـارُ الَّذِيـنَ كَفَرُوا يَـا وَيْلَنَا قَـدْ كُنَّا فِي غَفْلَـةٍ مِّـنْ هَٰذَا بَـلْ كُنَّـا ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ ﴾

95. และเป็นที่ห้ามแก่ชาวเมืองที่เราได้ทำลายเมืองนั้นแล้วว่า แน่นอน พวกเขาจะไม่กลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีก

96. จนกระทั่งเมื่อยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์ถูกปล่อยออกมาจากกำแพง และพวกเขาจะหลั่งไหลกันลงมาจากทุกทิศทาง

97. และเมื่อสัญญาแห่งความจริงได้ใกล้เข้ามา ขณะนั้นสายตาของบรรดาผู้ปฏิเสธจะจ้องเขม็ง แล้วกล่าวว่า "โอ้ ความหายนะของเรา! แน่นอน ยิ่งเราเคยหลงลืมเกี่ยวกับวันนี้ ยิ่งกว่านั้นเรายังเป็นผู้อธรรมอีกด้วย"

---

159. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ อายะฮฺที่ 30

ผู้ที่ตายแล้ว จะไม่ได้กลับไปโลกดุนยาอีก

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเป็นที่ห้ามแก่ชาวเมือง...** ﴾ อิบนุ อับบาส อธิบายว่า หมายถึง เป็นสิ่งที่ได้รับการกำหนดแล้ว กล่าวคือ อัลลอฮฺทรงกำหนดไว้แล้วว่า ผู้อยู่อาศัยในทุกๆ เมืองที่พินาศไปแล้วนั้น จะไม่ได้กลับไปยังโลกดุนยาอีกกระทั่งวันกิยามะฮฺ นี่เป็นคำอธิบายของอิบนุ อับบาส, อบูญะอฺฟัรฺ อัลบากิรฺ, กอตาดะฮฺ และอีกหลายคน[160]

กล่าวถึงยะอฺญูจญ์ และ มะอฺญูจญ์

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **จนกระทั่งเมื่อยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์ถูกปล่อยออกมาจากกำแพง** ﴾ ได้อธิบายไปแล้วว่ายะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์สืบเชื้อสายมาจากอาดัม และยังสืบเชื้อสายมาจากนูหฺด้วยเช่นกัน โดยเป็นลูกหลานของยาฟิษ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของพวกเติร์ก โดยเติร์กกลุ่มหนึ่งถูกกักหลังกำแพงที่สร้างโดยซุลก็อรฺนัยน์ ซึ่งเขาได้กล่าวว่า

﴿قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾﴾

"เขากล่าวว่า 'นี่คือความเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้าของฉัน ดังนั้น เมื่อสัญญาของพระผู้เป็นเจ้าของฉันมาถึง พระองค์จะทรงทำให้มันพังทลาย และสัญญาของพระผู้เป็นเจ้าของฉันนั้นเป็นจริงเสมอ' (98) และวันนั้น เราได้ปล่อยให้บางส่วนของพวกเขาปะทะกับอีกบางส่วน และสังข์จะถูกเป่าขึ้น แล้วเราจะรวมพวกเขาทั้งหมด (99)"[161]

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอายะฮฺนี้ว่า ﴿ **จนกระทั่งเมื่อยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์ถูกปล่อยออกมาจากกำแพง และพวกเขาจะหลั่งไหลกันลงมาจากทุกทิศทาง** ﴾ หมายถึง พวกเขาเดินอย่างรวดเร็วเพื่อสร้างความเสียหาย คำว่า الحَدَب หมายถึง แผ่นดินซึ่งเป็นที่สูง คำอธิบายนี้มีรายงานจากอิบนุ อับบาส, อิกริมะฮฺ, อบูศอลิหฺ, อัษเษารี และคนอื่นๆ[162] ที่กล่าวมานี้เป็นลักษณะของพวกเขาขณะที่หลั่งไหลออกมา ซึ่งผู้ฟังได้ความรู้สึกประหนึ่งมองเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเอง อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ ﴾

"และไม่มีผู้ใดแจ้งแก่เจ้าได้ นอกจากพระผู้ทรงรอบรู้ ตระหนักยิ่ง (14)"[163]

---

160. อัลบะเฆาะวี 3/268, อัฏฏอบารี 18/525 และอัรฺรอซี 22/191
161. ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟฺ อายะฮฺที่ 98-99
162. อัฏฏอบารี 15/532
163. ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 14

นี่เป็นการแจ้งข่าวของผู้ที่ทรงรอบรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว และสิ่งที่ยังไม่เกิด และทรงรู้สิ่งเร้นลับที่อยู่ในชั้นฟ้าและแผ่นดิน ไม่มีผู้ใดคู่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากพระองค์

อิบนุ ญะรีรฺ บันทึกรายงานจากอุบัยดุลลอฮฺ บิน อบียะซีด ระบุว่า อิบนุ อับบาส เห็นเด็กๆ วิ่งเล่นไล่จับเบียดเสียดกัน เขาจึงกล่าวว่า ยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์จะออกมาในลักษณะนี้นี่แหละ[164] ทั้งนี้ มีรายงานอะดีษจำนวนมากในซุนนะฮฺของท่านนบี ﷺ ที่กล่าวถึงการออกมาของพวกเขา

อะดีษบทแรก อิบนุ ญะรีรฺ บันทึกจากอบูสะอีด อัลคุดรี เล่าว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« يُفْتَحُ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ، فَيَخْرُجُونَ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ « : (وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ)، فَيَغْشَوْنَ النَّاسَ، وَيَنْحَازُ الْمُسْلِمُونَ عَنْهُمْ إِلَى مَدَائِنِهِمْ وَحُصُونِهِمْ، وَيَضُمُّونَ إِلَيْهِمْ مَوَاشِيَهُمْ، وَيَشْرَبُونَ مِيَاهَ الْأَرْضِ، حَتَّى أَنَّ بَعْضَهُمْ لَيَمُرُّ بِالنَّهْرِ، فَيَشْرَبُونَ مَا فِيهِ حَتَّى يَتْرُكُوهُ يَبَسًا، حَتَّى أَنَّ مَنْ بَعْدَهُمْ لَيَمُرُّ بِذَلِكَ النَّهْرِ فَيَقُولُ: قَدْ كَانَ هَاهُنَا مَاءٌ مَرَّةً حَتَّى إِذَا لَمْ يَبْقَ مِنَ النَّاسِ أَحَدٌ إِلَّا أَحَدٌ فِي حِصْنٍ أَوْ مَدِينَةٍ قَالَ قَائِلُهُمْ: هَؤُلَاءِ أَهْلُ الْأَرْضِ، قَدْ فَرَغْنَا مِنْهُمْ، بَقِيَ أَهْلُ السَّمَاءِ. قَالَ: « ثُمَّ يَهُزُّ أَحَدُهُمْ حَرْبَتَهُ، ثُمَّ يَرْمِي بِهَا إِلَى السَّمَاءِ، فَتَرْجِعُ إِلَيْهِ مُخْتَضِبَةً دَمًا؛ لِلْبَلَاءِ وَالْفِتْنَةِ. فَبَيْنَمَا هُمْ عَلَى ذَلِكَ إِذْ بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ دُودًا فِي أَعْنَاقِهِمْ كَنَغَفِ الْجَرَادِ الَّذِي يَخْرُجُ فِي أَعْنَاقِهِ، فَيُصْبِحُونَ مَوْتَى لَا يُسْمَعُ لَهُمْ حِسٌّ، فَيَقُولُ الْمُسْلِمُونَ: أَلَا رَجُلٌ يَشْرِي لَنَا نَفْسَهُ، فَيَنْظُرُ مَا فَعَلَ هَذَا الْعَدُوُّ؟» قَالَ: « فَيَتَجَرَّدُ رَجُلٌ مِنْهُمْ مُحْتَسِبًا نَفْسَهُ، قَدْ أَوْطَنَهَا عَلَى أَنَّهُ مَقْتُولٌ، فَيَنْزِلُ فَيَجِدُهُمْ مَوْتَى، بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ، فَيُنَادِي: يَا مَعْشَرَ الْمُسْلِمِينَ، أَلَا أَبْشِرُوا، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ كَفَاكُمْ عَدُوَّكُمْ، فَيَخْرُجُونَ مِنْ مَدَائِنِهِمْ وَحُصُونِهِمْ وَيُسَرِّحُونَ مَوَاشِيَهُمْ، فَمَا يَكُونُ لَهَا رَعْيٌ إِلَّا لُحُومَهُمْ، فَتَشْكُرُ عَنْهُمْ كَأَحْسَنِ مَا شَكَرَتْ عَنْ شَيْءٍ مِنَ النَّبَاتِ أَصَابَتْهُ قَطُّ »

164. อัฏฏอบารี 18/528

“ยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์จะถูกปล่อยตัว แล้วพวกเขาจะออกมาดังที่อัลลอฮฺตรัสไว้ว่า : ‘และพวกเขาจะหลั่งไหลกันลงมาจากทุกทิศทาง’ พวกเขามุ่งหน้าหาผู้คน และชาวมุสลิมจะล่าถอยไปยังบรรดาเมืองและที่มั่นของพวกเขา โดยต้อนปศุสัตว์ของพวกเขาไปด้วย พวกยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์จะดื่มน้ำในแผ่นดินจนหมด โดยบางส่วนของพวกเขาเดินผ่านแม่น้ำแล้วดื่มน้ำจนแห้งเหือด กระทั่งเมื่อบรรดาผู้ที่ตามมาภายหลังเดินผ่านแม่น้ำดังกล่าวก็จะพูดกันว่า ‘แต่ก่อนที่นี่เคยมีน้ำ’ จนเมื่อไม่เหลือผู้ใดนอกจากผู้ที่อยู่ในที่มั่นและในเมืองต่าง ๆ คนหนึ่งจากพวกยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์ก็กล่าวว่า ‘พวกคนเหล่านั้นที่เป็นชาวโลก เราเอาชนะมาหมดแล้ว บัดนี้ก็เหลือเพียงผู้ที่อยู่บนฟ้า’ แล้วคนหนึ่งจากพวกเขาก็จับหอกของเขาเหวี่ยงขึ้นฟ้า แล้วมันตกกลับมาเปื้อนเลือด เพื่อเป็นการทดสอบพวกเขา ทันใดนั้น อัลลอฮฺก็ส่งหนอนมาเจาะไชคอพวกเขา เช่นเดียวกับหนอนที่พบในรูจมูกของอูฐ จนพวกเขาตายกลายเป็นศพไร้ความเคลื่อนไหวใด ๆ แล้วชาวมุสลิมก็ถามกันว่า ‘มีใครอาสาไปสืบข่าวว่าศัตรูกำลังทำอะไรไหม?’ ซึ่งก็มีมุสลิมคนหนึ่งก้าวออกมาข้างหน้าและรับอาสา โดยเขาเตรียมตัวเตรียมใจแล้วว่าอาจจะไม่มีชีวิตรอดกลับมา เมื่อเขาลงไปดูก็พบว่าพวกยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์นอนตายทับกัน เขาจึงตะโกนร้องว่า ‘โอ้ มุสลิมทั้งหลาย มีข่าวดี อัลลอฮฺทรงช่วยจัดการศัตรูของพวกท่านแล้ว’ จากนั้นบรรดามุสลิมก็ออกมาจากเมืองและที่มั่นของพวกเขา และปล่อยให้ฝูงปศุสัตว์ของพวกเขาออกไปหากิน แต่พวกมันไม่มีอะไรจะกินนอกจากเนื้อศพของยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์ ทำให้พวกมันอ้วนท้วนสมบูรณ์ยิ่งกว่าการที่ได้กินพืชใด ๆ ที่เคยกินมาก่อน”[165]

อิบนุ มาญะฮฺ ก็บันทึกรายงานนี้ด้วย[166]

ฮะดีษบทที่สอง อิมามอะหฺมัด บันทึกจาก อันเนาวาส อิบนุ ซัมอาน อัลกิลาบี เล่าว่า เช้าวันหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ กล่าวถึงดัจญาล โดยบางช่วงท่านพูดถึงเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับมัน แต่บางช่วงท่านพูดถึงรายละเอียดที่สำคัญ จนเรารู้สึกราวกับว่าดัจญาลแอบอยู่ในกลุ่มต้นอินทผลัม เมื่อเราไปหาท่านในช่วงเย็น ท่านก็สังเกตเห็นจากใบหน้าของเราว่าเรากำลังสงสัยอะไรบางอย่าง เราจึงกล่าวกับท่านว่า โอ้ ท่านรอซูล เมื่อเช้านี้ท่านกล่าวถึงดัจญาล โดยบางช่วงท่านพูดถึงเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับมัน และบางช่วงท่านพูดถึงรายละเอียดที่สำคัญ จนเรารู้สึกราวกับว่าดัจญาลแอบอยู่ในกลุ่มต้นอินทผลัม ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

165. อะหฺมัด 3/77

166. อิบนุ มาญะฮฺ 2/1363

« غَيْرُ الدَّجَّالِ أَخْوَفُنِي عَلَيْكُمْ، فَإِنْ يَخْرُجْ وَأَنَا فِيكُمْ فَأَنَا حَجِيجُهُ دُونَكُمْ، وَإِنْ يَخْرُجْ وَلَسْتُ فِيكُمْ فَامْرُؤٌ حَجِيجُ نَفْسِهِ، وَاللَّهُ خَلِيفَتِي عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ: إِنَّهُ شَابٌّ جَعْدٌ قَطَطٌ عَيْنُهُ طَافِيَةٌ، وَإِنَّهُ يَخْرُجُ خَلَّةً بَيْنَ الشَّامِ وَالْعِرَاقِ، فَعَاثَ يَمِينًا وَشِمَالًا يَا عِبَادَ اللَّهِ اثْبُتُوا »

"ยังมีสิ่งอื่นนอกจากดัจญาลที่ทำให้ฉันกังวลเกี่ยวกับพวกท่านมากกว่า เพราะดัจญาลนั้นหากมันปรากฏตัวในขณะที่ฉันอยู่ท่ามกลางพวกท่าน ฉันก็สามารถตอบโต้มันแทนพวกท่านได้ และหากมันปรากฏตัวขึ้นหลังจากที่ฉันไม่ได้อยู่กับพวกท่านแล้ว แต่ละคนก็จะต้องเผชิญกับมันด้วยตัวเขาเอง และอัลลอฮฺจะทรงดูแลมุสลิมแต่ละคนแทนฉัน ดัจญาลเป็นชายหนุ่มผมสั้นหยิกและตาโปน มันจะปรากฏตัวในสถานที่ระหว่างดินแดนชามและอิรัก และจะเผยแพร่ความชั่วร้ายไปทั่วทางขวาและซ้าย โอ้ ปวงบ่าวของอัลลอฮฺ พวกท่านจงยืนหยัด"

พวกเราจึงถามว่า โอ้ ท่านรอซูล มันจะอยู่บนโลกนานเท่าใด? ท่านตอบว่า

« أَرْبَعِينَ يَوْمًا، يَوْمٌ كَسَنَةٍ، وَيَوْمٌ كَشَهْرٍ، وَيَوْمٌ كَجُمُعَةٍ، وَسَائِرُ أَيَّامِهِ كَأَيَّامِكُمْ »

"สี่สิบวัน หนึ่งวันเหมือนหนึ่งปี หนึ่งวันเหมือนหนึ่งเดือน หนึ่งวันเหมือนหนึ่งสัปดาห์ และวันที่เหลือเหมือนวันปกติของพวกท่าน"

เรากล่าวว่า โอ้ ท่านรอซูล ในวันนั้นซึ่งเหมือนหนึ่งปี การละหมาดหนึ่งวันและหนึ่งคืน[167] จะเพียงพอหรือไม่? ท่านตอบว่า

« لَا اقْدُرُوا لَهُ قَدْرَهُ »

"ไม่ พวกท่านต้องคำนวณตามสัดส่วนที่เหมาะสม (และละหมาดตามนั้น)"

เราถามว่า โอ้ ท่านรอซูล มันเคลื่อนไหวรวดเร็วเพียงใด? ท่านตอบว่า

« كَالْغَيْثِ اسْتَدْبَرَتْهُ الرِّيحُ »

"เหมือนฝนที่ตกลงมา แล้วมีลมพัดผ่าน (ทำให้ฝนแห้ง)"

ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

---

167. หมายถึง ละหมาดเพียงห้าเวลา เหมือนช่วงเวลาปกติ - *ผู้แปล*

« فَيَمُرُّ بِالْحَيِّ فَيَدْعُوهُمْ فَيَسْتَجِيبُونَ لَهُ، فَيَأْمُرُ السَّمَاءَ فَتُمْطِرُ، وَالأَرْضَ فَتُنْبِتُ، وَتَرُوحُ عَلَيْهِمْ سَارِحَتُهُمْ وَهِيَ أَطْوَلُ مَا كَانَتْ ذُرًى، وَأَمَدُّهُ خَوَاصِرَ، وَأَسْبَغُهُ ضُرُوعًا. وَيَمُرُّ بِالْحَيِّ فَيَدْعُوهُمْ فَيَرُدُّونَ عَلَيْهِ قَوْلَهُ، فَتَتْبَعُهُ أَمْوَالُهُمْ، فَيُصْبِحُونَ مُمْحِلِينَ، لَيْسَ لَهُمْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ. وَيَمُرُّ بِالْخَرِبَةِ فَيَقُولُ لَهَا: أَخْرِجِي كُنُوزَكِ، فَتَتْبَعُهُ كُنُوزُهَا كَيَعَاسِيبِ النَّحْلِ »

"แล้วดัจญาลจะผ่านไปที่เมืองหนึ่งและเชิญชวนพวกเขา (ให้ตามแนวทางของมัน) แล้วพวกเขาก็ตอบรับคำเชิญชวน มันจึงสั่งฟ้าแล้วฝนก็ตก และสั่งแผ่นดินให้มีพืชพันธุ์งอกเงย แล้วฝูงปศุสัตว์ก็จะกลับมาหาพวกเขาในตอนเย็น โดยมีโหนกสูงเด่นอ้วนท้วนสมบูรณ์ และมีน้ำนมเต็มท้อง อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน แล้วดัจญาลก็ผ่านไปที่อีกเมืองหนึ่งและเชิญชวนพวกเขา (ให้ตามแนวทางของมัน) แต่พวกเขาปฏิเสธ ทรัพย์สมบัติของพวกเขาจึงตกเป็นของมัน และพวกเขาก็ประสบกับความแห้งแล้ง และไม่มีทรัพย์สมบัติหลงเหลืออยู่เลย จากนั้นมันก็ผ่านไปที่แผ่นดินรกร้าง แล้วมันก็พูดขึ้นว่า 'นำสมบัติของเจ้าออกมา' แล้วสมบัติของมันจะออกมาราวกับฝูงผึ้ง"

และท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« وَيَأْمُرُ بِرَجُلٍ فَيُقْتَلُ، فَيَضْرِبُهُ بِالسَّيْفِ فَيَقْطَعُهُ جَزْلَتَيْنِ رَمْيَةَ الْغَرَضِ، ثُمَّ يَدْعُوهُ فَيُقْبِلُ إِلَيْهِ يَتَهَلَّلُ وَجْهُهُ. فَبَيْنَمَا هُمْ عَلَى ذَلِكَ، إِذْ بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ، فَيَنْزِلُ عِنْدَ الْمَنَارَةِ الْبَيْضَاءِ، شَرْقِيَّ دِمَشْقَ، بَيْنَ مَهْرُودَتَيْنِ وَاضِعًا يَدَهُ عَلَى أَجْنِحَةِ مَلَكَيْنِ، فَيَتْبَعُهُ فَيُدْرِكُهُ، فَيَقْتُلُهُ عِنْدَ بَابِ لُدٍّ الشَّرْقِيِّ »

"จากนั้น ดัจญาลจะออกคำสั่งให้ฆ่าชายคนหนึ่ง โดยมันจะฟันเขาด้วยดาบ แล้วหั่นร่างเขาออกเป็นสองส่วน และแยกชิ้นส่วนเหล่านั้นออกไปไกลเท่าระยะห่างระหว่างนักธนูกับเป้าของเขา แล้วมันก็เรียกเขา ซึ่งปรากฏว่าชายคนนั้นก็มาหาเขาด้วยใบหน้าเป็นประกาย เมื่อถึงจุดนั้น อัลลอฮฺจะทรงส่งอัลมะซีฮฺ อีซาบุตรมัรฺยัม ลงมายังหอคอยสีขาวทางด้านตะวันออกของดามัสกัส สวมเสื้อผ้าสองชิ้นที่ย้อมด้วยหญ้าฝรั่น และมือวางอยู่บนปีกของมลาอิกะฮฺสองท่าน อีซาตามหาดัจญาลจนพบตัว แล้วอีซาก็ฆ่ามันที่ประตูลุดด์ ฝั่งตะวันออก"

ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« فَبَيْنَمَا هُمْ كَذَلِكَ، إِذْ أَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ: أَنِّي قَدْ أَخْرَجْتُ عِبَادًا مِنْ عِبَادِي لَا يَدَانِ لَكَ بِقِتَالِهِمْ، فَحَوِّزْ عِبَادِي إِلَى الطُّورِ، فَيَبْعَثُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ، وَهُمْ كَمَا قَالَ اللَّهُ: (مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ) فَيَرْغَبُ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَيُرْسِلُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ نَغَفًا فِي رِقَابِهِمْ، فَيُصْبِحُونَ فَرْسَى، كَمَوْتِ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ، فَيَهْبِطُ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ، فَلَا يَجِدُونَ فِي الْأَرْضِ بَيْتًا إِلَّا قَدْ مَلَأَهُ زَهَمُهُمْ وَنَتْنُهُمْ، فَيَرْغَبُ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ إِلَى اللَّهِ، فَيُرْسِلُ عَلَيْهِمْ طَيْرًا كَأَعْنَاقِ الْبُخْتِ، فَتَحْمِلُهُمْ فَتَطْرَحُهُمْ حَيْثُ شَاءَ اللَّهُ »

"จากนั้น อัลลอฮฺจะประทานวะฮีย์แก่ อีซา บุตรมัรฺยัม ว่า 'ข้าได้นำบ่าวกลุ่มหนึ่งของข้าออกมา ซึ่งเจ้าไม่สามารถต่อสู้กับพวกเขาได้ ดังนั้น จงพาบ่าวของข้าไปที่ภูเขาฏูรฺเถิด' แล้วอัลลอฮฺก็ทรงอนุญาตให้ยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์ออกมา ดังที่พระองค์ตรัสว่า (และพวกเขาจะหลั่งไหลกันลงมาจากทุกทิศทาง) อีซาและผู้ติดตามเขาจึงวิงวอนต่ออัลลอฮฺ แล้วอัลลอฮฺก็ทรงส่งแมลงมาโจมตีพวกยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์โดยเจาะไชที่คอของพวกเขา แล้วพวกเขาก็ตายเรียบไปในคราวเดียว เมื่ออีซาและผู้ติดตามของเขาลงมา (จากภูเขา) ก็พบว่า ไม่มีบ้านใดในแผ่นดินที่ปลอดจากการเน่าเปื่อยและกลิ่นเหม็นของยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์ อีซาและผู้ติดตามของเขาจึงวิงวอนขออัลลอฮฺอีกครั้ง พระองค์จึงส่งนกที่มีคอยาวใหญ่เหมือนอูฐพันธุ์ผสมเพื่อขนศพพวกเขาไปโยนทิ้งในที่ที่อัลลอฮฺทรงประสงค์"

อิบนุ ญาบิรฺ กล่าวว่า อะฏออฺ บิน ยะซีด อัสสักซะกี เล่าให้ฉันฟังจากกะอับ หรือคนอื่นนอกจากเขาว่า พวกมันจะโยนศพเหล่านั้นที่อัลมะฮฺบิล อิบนุ ญาบิรฺ กล่าวว่า ฉันจึงถามว่า "โอ้ อบูยะซีด (อะฏออฺ) แล้วอัลมะฮฺบิลที่ว่านี้อยู่ที่ไหน?" เขาตอบว่า "ทางทิศที่ดวงอาทิตย์ขึ้น"

และท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« وَيُرْسِلُ اللَّهُ مَطَرًا لَا يَكُنْ مِنْهُ بَيْتُ مَدَرٍ وَلَا وَبَرٍ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، فَيَغْسِلُ الْأَرْضَ حَتَّى يَتْرُكَهَا كَالزَّلَقَةِ، وَيُقَالُ لِلْأَرْضِ: أَنْبِتِي ثَمَرَتَكِ، وَرُدِّي بَرَكَتَكِ. قَالَ: فَيَوْمَئِذٍ يَأْكُلُ النَّفَرُ مِنَ الرُّمَّانَةِ وَيَسْتَظِلُّونَ بِقِحْفِهَا، وَيُبَارَكُ فِي الرِّسْلِ،

حَتَّى إِنَّ اللَّقْحَةَ مِنَ الْإِبِلِ لَتَكْفِي الْفِئَامَ مِنَ النَّاسِ، وَاللَّقْحَةَ مِنَ الْبَقَرِ تَكْفِي الْفَخِذَ، وَالشَّاةَ مِنَ الْغَنَمِ تَكْفِي أَهْلَ الْبَيْتِ. فَبَيْنَمَا هُمْ عَلَى ذَلِكَ، إِذْ بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ رِيحًا طَيِّبَةً تَحْتَ آبَاطِهِمْ، فَتَقْبِضُ رُوحَ كُلِّ مُسْلِمٍ - أَوْ قَالَ: كُلِّ مُؤْمِنٍ - وَيَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ يَتَهَارَجُونَ تَهَارُجَ الْحَمِيرِ، وَعَلَيْهِمْ تَقُومُ السَّاعَةُ ».

"แล้วอัลลอฮฺจะทรงให้ฝนตก ซึ่งบ้านที่สร้างจากดินหรือขนอูฐไม่สามารถกันไว้ได้เป็นเวลาสี่สิบวัน โดยแผ่นดินจะถูกชะล้างจนดูเหมือนกระจกเงา แล้วจะมีเสียงกล่าวแก่แผ่นดินว่า จงนำผลไม้ของเจ้าและความจำเริญของเจ้ากลับคืนมา ในวันนั้นทับทิมหนึ่งลูกสามารถแบ่งให้คนทั้งกลุ่มกินได้ และพวกเขาก็ใช้เปลือกของมันบังแดด ทุกสิ่งจะได้รับความจำเริญ นมอูฐจะให้น้ำนมมากจนเพียงพอสำหรับคนกลุ่มใหญ่ และโคนมจะให้น้ำนมมากจนเพียงพอสำหรับทั้งเผ่า และแกะหนึ่งตัวจะเพียงพอสำหรับคนทั้งบ้าน เมื่อถึงเวลานั้น อัลลอฮฺจะทรงส่งลมอันน่ารื่นรมย์ซึ่งพัดผ่านใต้รักแร้ แล้วปลิดวิญญาณของชาวมุสลิมทุกคน หรือผู้ศรัทธาทุกคน และจะเหลือเพียงมนุษย์ที่ชั่วร้ายที่สุด ซึ่งร่วมประเวณีกันเหมือนลา (ในที่สาธารณะ) และวันอวสานก็จะเกิดขึ้นกับพวกเขา"[168]

รายงานนี้ได้รับการบันทึกโดยมุสลิม[169] โดยอัลบุคอรี มิได้บันทึกไว้ และมุสลิมยังบันทึกผ่านสายรายงานที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผู้เรียบเรียงสุนันเล่มอื่นๆ โดยอัตติรฺมิซี ระบุสถานะว่าเป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ[170]

ฮะดีษบทที่สาม อิมามอะหฺมัด บันทึกจากอิบนุ ฮัรมะละฮฺ จากน้าสาวของเขาเล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ เคยคุฏบะฮฺโดยมีผ้าพันแผลบนนิ้ว เนื่องจากถูกแมงป่องต่อย โดยท่านกล่าวว่า

« إِنَّكُمْ تَقُولُونَ: لَا عَدُوَّ، وَإِنَّكُمْ لَا تَزَالُونَ تُقَاتِلُونَ عَدُوًّا، حَتَّى يَأْتِيَ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ عِرَاضُ الْوُجُوهِ، صِغَارُ الْعُيُونِ، صُهْبُ الشِّعَافِ، مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ، كَأَنَّ وُجُوهَهُمُ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ »

"พวกท่านกล่าวว่า พวกท่านไม่มีศัตรู แต่พวกท่านจะต่อสู้กับศัตรูของพวกท่านต่อไปจนกว่า ยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์จะมาพร้อมกับใบหน้าที่เบิกกว้าง ดวงตาเล็ก

---

168. อะหฺมัด 4/181

169. มุสลิม 4/2250

170. อบูดาวูด 4/496, ตุฮฺฟะตุล อะฮฺวะซี 6/499, อันนะซาอี ในอัลกุบรอ 6/325 และ อิบนุ มาญะฮฺ 2/1356

และผมสีแดง โดยพวกเขาจะหลั่งไหลลงมาจากเนินดินทุกหนแห่ง ด้วยใบหน้าที่ดูเหมือนโล่ที่ซ้อนทับกัน"[171]

อิบนุ อบีฮาติม บันทึกอะดีษบทหนึ่ง จากมุฮัมมัด บิน อัมรฺ และคอลิด บิน อับดุลลอฮฺ บิน อัรมะละฮฺ อัลมุดละญี จากน้าสาวคนหนึ่งของเขา จากท่านนบี ﷺ... ซึ่งเหมือนกับฮะดีษข้างต้นนี้[172]

และมีฮะดีษยืนยันว่า อีซา บุตรมัรฺยัม จะประกอบพิธีฮัจญ์ ณ อัลบัยตุลอะตีก (กะอฺบะฮฺ) ดังที่อิมามอะหฺมัดบันทึกว่า อบูสะอีดกล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لَيُحَجَّنَّ هَذَا الْبَيْتُ، وَلَيُعْتَمَرَنَّ بَعْدَ خُرُوجِ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ »

"แน่นอนว่าจะยังคงมีการประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮฺ ณ บ้านหลังนี้ (กะอฺบะฮฺ) หลังจากการออกมาของยะอฺญูจญ์ และมะอฺญูจญ์" รายงานนี้ บันทึกโดยอัลบุคอรี[173]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเมื่อสัญญาแห่งความจริงได้ใกล้เข้ามา** ﴾ หมายถึง วันกิยามะฮฺ เมื่อความน่าสะพรึงกลัว แผ่นดินไหว และความโกลาหลเหล่านี้เกิดขึ้น วันอวสานก็ใกล้เข้ามาแล้ว และเมื่อมันเกิดขึ้น บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะกล่าวว่า วันนี้เป็นวันที่ยากลำบาก ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ขณะนั้นสายตาของบรรดาผู้ปฏิเสธจะจ้องเขม็ง** ﴾ เพราะความน่าสะพรึงกลัวของเหตุการณ์อันยิ่งใหญ่ที่พวกเขาได้เห็น ﴿ **แล้วกล่าวว่า "โอ้ ความหายนะของเรา! แน่นอนยิ่ง เราเคยหลงลืมเกี่ยวกับวันนี้** ﴾ ในโลกดุนยา ﴿ **ยิ่งกว่านั้น เรายังเป็นผู้อธรรมอีกด้วย"** ﴾ พวกเขายอมรับว่าได้กระทำสิ่งที่เป็นการอธรรมต่อตนเอง ในเวลาซึ่งไม่มีประโยชน์ใดๆ สำหรับพวกเขา

﴿ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَ هَٰؤُلَاءِ آلِهَةً مَّا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيهَا

171. อะหฺมัด 5/271

172. อิบนุ อบีฮาติม 8/2467

173. อะหฺมัด 3/27 และอัลบุคอรี 1593

زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُم مِّنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾

98. แท้จริง พวกเจ้า (มุชริกีน) และสิ่งที่พวกเจ้าเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺนั้น ทั้งหมดเป็นเชื้อเพลิงของนรก โดยพวกเจ้าจะเข้าไปอยู่ในนั้น

99. หากมันเหล่านั้นเป็นพระเจ้าจริงแล้ว มันจะไม่เข้าไปอยู่ในนั้น และทั้งหมดจะเข้าอยู่ในนั้นอย่างถาวร

100. สำหรับพวกเขาในนรกนั้นมีแต่เสียงครวญคราง และพวกเขาในนรกนั้นจะไม่ได้ยิน

101. แท้จริง บรรดาผู้ที่ความดีจากเราได้ประสบแก่พวกเขามาก่อนนั้น ชนเหล่านั้นเป็นผู้ที่อยู่ห่างไกลจากมัน (นรก)

102. พวกเขาจะไม่ได้ยินแม้แต่เสียงแผ่วเบาของมัน และพวกเขาจะอยู่ในสวนสวรรค์อย่างถาวรตามที่จิตใจของพวกเขาปรารถนา

103. ความตื่นตระหนกอันยิ่งใหญ่จะไม่ทำให้พวกเขาเศร้าโศก และมลาอิกะฮฺจะพบพวกเขา แล้วกล่าวว่า "นี่คือวันของพวกท่าน ซึ่งพวกท่านได้ถูกสัญญาไว้"

มุชริกีนและรูปเคารพของพวกเขา คือ เชื้อเพลิงสำหรับนรก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับชาวมักกะฮฺ ซึ่งเป็นชาวกุเรชที่เป็นมุชริกีน ตลอดจนบรรดาผู้ที่นับถือศาสนาเดียวกับพวกเขา ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่กราบไหว้รูปปั้นรูปเคารพว่า ﴾ **แท้จริง พวกเจ้า (มุชริกีน) และสิ่งที่พวกเจ้าเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺนั้น ทั้งหมดเป็นเชื้อเพลิงของนรก** ﴿ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หมายความว่า เป็นเชื้อเพลิงของนรก[174] กล่าวคือ เหมือนกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

174. อัลกุรฏุบี 11/343

﴿ وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ﴾

"เชื้อเพลิงของมัน คือ มนุษย์ และก้อนหิน"[175]

อีกรายงานจาก อิบนุ อับบาส ระบุว่า ﴿ حَصَبُ جهنّم ﴾ หมายถึง حَطَبُ جهنّم (ฟืนนรกญะฮันนัม) เป็นคำในภาษาถิ่นของชาวซันญิยะฮฺ

มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ และกอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ฟืนนรก

อัฏเฎาะฮาก กล่าวว่า ﴿ **เชื้อเพลิงของนรก** ﴾ หมายถึง สิ่งที่ถูกโยนลงไปในนรก และนี่เป็นทัศนะของคนอื่นๆ ด้วย[176]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **โดยพวกเจ้าจะเข้าไปอยู่ในนั้น** ﴾ หมายถึง จะเข้าไปอยู่ในนั้น

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **หากมันเหล่านั้นเป็นพระเจ้าจริงแล้ว มันจะไม่เข้าไปอยู่ในนั้น** ﴾ หมายความว่า หากรูปเคารพและภาคีเหล่านี้ที่พวกเจ้าเคารพกราบไหว้แทนที่อัลลอฮฺเป็นพระเจ้าจริงๆ พวกมันย่อมไม่เข้าไปอยู่ในไฟนรก ﴿ **และทั้งหมดจะเข้าอยู่ในนั้นอย่างถาวร** ﴾ หมายถึง ผู้เคารพกราบไหว้ และวัตถุที่พวกเขาเคารพ ทั้งหมดจะคงอยู่ในนรกตลอดไป

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **สำหรับพวกเขาในนรกนั้นมีแต่เสียงครวญคราง** ﴾ คำว่า الزَّفِيْرُ หมายถึง การหายใจออก ส่วน الشَّهِيْقُ หมายถึง การหายใจเข้า ﴿ **และพวกเขาในนรกนั้นจะไม่ได้ยิน** ﴾

สภาพของผู้ที่มีความสุข

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่ความดีจากเราได้ประสบแก่พวกเขามาก่อนนั้น** ﴾ อิกริมะฮฺ กล่าวว่า ﴿ الحُسْنَى ﴾ หมายถึง اَلرَّحْمَةُ (ความเมตตา) ส่วนคนอื่นๆ อธิบายว่า หมายถึง السَعَادَةُ (ความสุข) ﴿ **ชนเหล่านั้นเป็นผู้ที่อยู่ห่างไกลจากมัน (นรก)** ﴾ หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงชาวนรกและการลงโทษที่พวกเขาจะได้รับ จากการที่พวกเขาตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ พระองค์ก็ทรงบรรยายสภาพของผู้ที่ศรัทธาในอัลลอฮฺและบรรดาศาสนทูตของพระองค์ เหล่านี้คือผู้ที่ได้รับความดีและความเมตตาจากอัลลอฮฺมาก่อนแล้ว และพวกเขาได้กระทำความดีขณะมีชีวิตในโลกดุนยา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

---

175. ซูเราะฮฺ อัตตะหฺรีม อายะฮฺที่ 6

176. อัฏฏอบารี 18/536

﴿ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ﴾

"สำหรับบรรดาผู้กระทำความดี จะได้รับความดี และได้เพิ่มขึ้นอีก"[177]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ ﴾

"จะมีการตอบแทนความดีอันใดเล่านอกจากความดี (60)"[178]

เนื่องจากพวกเขาทำดีในโลกนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงมอบสิ่งที่ดีงามและผลบุญเป็นการตอบแทนในบั้นปลายของพวกเขา และพระองค์จะทรงช่วยพวกเขาให้พ้นจากการลงโทษ และประทานรางวัลอันยิ่งใหญ่แก่พวกเขา พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ชนเหล่านั้นเป็นผู้ที่อยู่ห่างไกลจากมัน (นรก) พวกเขาจะไม่ได้ยินแม้แต่เสียงแผ่วเบาของมัน** ﴾ หมายความว่า พวกเขาจะไม่รู้สึกว่ามีความร้อนใดๆ มากระทบร่างกายของพวกเขา

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเขาจะอยู่ในสวนสวรรค์อย่างถาวรตามที่จิตใจของพวกเขาปรารถนา** ﴾ หมายถึง อัลลอฮฺจะทรงให้พวกเขาปลอดภัยจากภยันตรายและสิ่งที่พวกเขากลัว และจะทรงให้พวกเขาได้รับสิ่งที่ชอบและปรารถนา

อุละมาอฺบางท่านกล่าวว่า อายะฮฺกลุ่มนี้ลงมาเพื่อเป็นข้อยกเว้นกรณีของผู้ที่ได้รับการเคารพสักการะแทนอัลลอฮฺ โดยจะไม่นับรวมอุซัยรฺและอัลมะซีฮฺเข้าไปอยู่ในกลุ่มดังกล่าว ดังที่ฮัจญาจญ์ บิน มุฮัมมัด อัลอะอฺวัรฺ รายงานจากอิบนุ ญุร็อยจญ์ และอุษมาน บิน อะฏออฺ จากอะฏออฺ จากอิบนุ อับบาส ว่า อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริงพวกเจ้า (มุชริกีน) และสิ่งที่พวกเจ้าเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺนั้น ทั้งหมดเป็นเชื้อเพลิงของนรก** ﴾ จากนั้นก็ทรงยกเว้นบุคคลบางกลุ่ม ด้วยพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่ความดีจากเราได้ประสบแก่พวกเขามาก่อนนั้น...** ﴾ ซึ่งกล่าวกันว่า หมายถึง มลาอิกะฮฺและนบีอีซา ตลอดจนคนอื่นๆ ที่ได้รับการเคารพแทนที่อัลลอฮฺในลักษณะเดียวกัน อิกริมะฮฺ, อัลฮะซัน และอิบนุ ญุร็อยจญ์ ก็อธิบายเช่นนี้

มุฮัมมัด บิน อิสฮาก บิน ยะซารฺ ﵀ กล่าวไว้ในหนังสือ อัซซีเราะฮฺ ของเขาว่า ตามที่ฉันได้รับรายงานมา วันหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ นั่งอยู่กับ อัลวะลีด บิน อัลมุฆีเราะฮฺ ในมัสญิด แล้วอันนัฎรฺ บิน อัลฮาริษ ก็มานั่งกับพวกเขา โดยยังมีชาวกุเรชคนอื่นๆ อยู่ในมัสญิดด้วย ขณะที่ท่านรอซูล ﷺ กำลังพูดอยู่นั้น อันนัฎรฺ บิน อัลฮาริษ ก็เข้ามาหาท่าน แล้วท่านรอซูล ﷺ

177. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 26
178. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะหฺมาน อายะฮฺที่ 60

ก็สนทนากับเขา และสามารถเอาชนะเขาได้ แล้วท่านก็อ่านอายะฮฺต่อไปนี้ให้เขาและคนอื่นๆ ฟัง **﴾ แท้จริง พวกเจ้า (มุชริกีน) และสิ่งที่พวกเจ้าเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺนั้น ทั้งหมดเป็นเชื้อเพลิงของนรก... ﴿** จนถึงพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า **﴾ และพวกเขาในนรกนั้นจะไม่ได้ยิน ﴿**

จากนั้น ท่านรอซูล ﷺ ก็ลุกไป แล้วอับดุลลอฮฺ บิน อัซซิบะอฺรอ อัสสะฮฺมี ก็เข้ามานั่งกับพวกเขา อัลวะลีด บิน อัลมุฆีเราะฮฺ จึงกล่าวกับ อับดุลลอฮฺ บิน อัซซิบะอฺรอ ว่า "ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ อันนัฎรฺ บิน อัลฮาริษ ไม่สามารถต่อกรกับลูกชาย (หลาน) ของอับดุลมุฏฏอลิบในการโต้เถียง และมุฮัมมัดก็อ้างว่าเราและพระเจ้า (รูปเคารพ) เหล่านี้ที่เราเคารพกราบไหว้ จะเป็นเชื้อเพลิงสำหรับนรก" อับดุลลอฮฺ บิน อัซซิบะอฺรอ จึงกล่าวว่า "ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ถ้าฉันพบกับเขา ฉันจะเอาชนะในการโต้เถียงอย่างแน่นอน พวกท่านลองถามมุฮัมมัดดูเถิดว่า ทุกสิ่งที่ได้รับการเคารพสักการะแทนอัลลอฮฺจะอยู่ในนรกพร้อมกับบรรดาผู้ที่เคารพภักดีเขาใช่หรือไม่? หากเป็นเช่นนั้น พวกเราเคารพกราบไหว้มลาอิกะฮฺ พวกยิวบูชาอุซัยรฺ ส่วนชาวคริสต์ก็บูชาอัลมะซีฮฺ อีซา บุตรมัรฺยัม" อัลวะลีด และบรรดาผู้ที่นั่งอยู่กับเขาต่างประหลาดใจกับสิ่งที่อับดุลลอฮฺ บิน อัซซิบะอฺรอ กล่าว และคิดว่าเขาได้นำเสนอสิ่งที่จะสามารถโต้แย้งหักล้างมุฮัมมัดได้อย่างดี พวกเขาจึงนำคำพูดดังกล่าวไปบอกท่านรอซูล ﷺ ท่านจึงกล่าวว่า

« كُلُّ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُعْبَدَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَهُوَ مَعَ مَنْ عَبَدَهُ، إِنَّهُمْ إِنَّمَا يَعْبُدُونَ الشَّيَاطِينَ وَمَنْ أَمَرَتْهُمْ بِعِبَادَتِهِ »

"ทุกคนที่ชอบให้ผู้อื่นสักการะแทนที่อัลลอฮฺ จะอยู่กับบรรดาผู้ที่เคารพบูชาเขา แท้จริง พวกเขาเคารพบูชาชัยฏอน และผู้ที่มันบอกให้พวกเขาเคารพบูชา"[179]

แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ก็ประทานพระดำรัสที่ว่า **﴾ แท้จริง บรรดาผู้ที่ความดีจากเราได้ประสบแก่พวกเขามาก่อนนั้น ชนเหล่านั้นเป็นผู้ที่อยู่ห่างไกลจากมัน (นรก) พวกเขาจะไม่ได้ยินแม้แต่เสียงแผ่วเบาของมัน และพวกเขาจะอยู่ในสวนสวรรค์อย่างถาวรตามที่จิตใจของพวกเขาปรารถนา ﴿** หมายถึง อีซา, อุซัยรฺ ตลอดจนบรรดานักบวชและบาทหลวงที่ใช้ชีวิตอุทิศตนเพื่ออัลลอฮฺ แต่พวกเขาได้รับการเคารพกราบไหว้จากกลุ่มคนที่หลงผิด ซึ่งยึดถือพวกเขาเป็นพระเจ้าแทนที่อัลลอฮฺ

ในส่วนของคำกล่าวอ้างของมุชริกีนที่ว่า พวกเขาเคารพบูชามลาอิกะฮฺในฐานะบุตรีของอัลลอฮฺนั้น ก็ได้มีพระดำรัสต่อไปนี้ลงมา

﴿ وَقَالُواْ اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَداً سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴾

179. บันทึกโดย อัฏฏอบารี

"และพวกเขากล่าวว่า พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงยึดมลาอิกะฮฺเป็นบุตร มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แต่ว่าพวกเขา (มลาอิกะฮฺ) เป็นบ่าวผู้มีเกียรติ"[180]

จนถึงพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَمَن يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِّن دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾

"และผู้ใดในหมู่พวกเขาที่กล่าวว่า แท้จริง ฉันคือพระเจ้าอื่นจากพระองค์ เขาผู้นั้นเราจะลงโทษด้วยนรก เช่นนั้นแหละ เราตอบแทนบรรดาผู้อธรรม (29)"[181]

ในส่วนเรื่องราวของ อีซา บุตรมัรฺยัม และเรื่องที่กล่าวกันว่าเขาได้รับการเคารพสักการะเคียงคู่อัลลอฮฺ ตลอดจนความประหลาดใจของอัลวะลีด และคนอื่นๆ เกี่ยวกับข้อโต้แย้งของอับดุลลอฮฺ บิน อัซซิบะอฺรอ นั้น ได้มีอายะฮฺต่อไปนี้ลงมา

﴿ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾ وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ ﴾

"และเมื่อ อีซา บุตรมัรฺยัม ถูกยกมาเป็นอุทาหรณ์ ดูสิหมู่ชนของเจ้าก็โห่ร้องด้วยความขบขัน (57) และพวกเขากล่าวว่า พระเจ้าทั้งหลายของเราดีกว่าหรือว่าเขา (อีซา) พวกเขามิได้เปรียบเทียบเรื่องนี้แก่เจ้าเพื่ออื่นใดนอกจากการโต้เถียง ยิ่งกว่านั้นพวกเขาเป็นหมู่ชนที่ชอบการโต้เถียงอีกด้วย (58) เขา (อีซา) มิใช่ใครคนอื่นนอกจากเป็นบ่าวคนหนึ่ง ซึ่งเรา (อัลลอฮฺ) ได้ให้ความโปรดปรานแก่เขา และเราได้ทำให้เขาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่วงศ์วานของอิสรออีล (59) และหากเราประสงค์เราจะตั้งให้มีมลาอิกะฮฺปรากฏขึ้นจากในหมู่พวกเจ้าเป็นผู้สืบช่วงในแผ่นดินนี้ (60) และแท้จริง เขา (อีซา) เป็นเครื่องหมายแห่งยามอวสาน ดังนั้น พวกท่านอย่าได้สงสัยในเรื่องนี้ แต่จงปฏิบัติตามฉัน นี่คือแนวทางอันเที่ยงตรง (61)"[182]

กล่าวคือ มีปาฏิหาริย์มากมายที่อีซา ﷺ นำมาแสดง ไม่ว่าจะเป็นการที่เขาทำให้คนตายฟื้นคืนชีพ หรือการรักษาอาการเจ็บป่วย ซึ่งก็เพียงพอแล้วที่จะเป็นสัญญาณบ่งบอกว่าวันอวสานใกล้จะมาถึงแล้ว[183]

180. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 26
181. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 29
182. ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 57-61
183. อิบนุ ฮิชาม 1/384

ทั้งนี้สิ่งที่ อิบนุซซิบะอฺรอ กล่าวนั้นเป็นความผิดพลาดอย่างร้ายแรง เพราะอายะฮฺที่อ้างถึงนั้นพูดถึงชาวมักกะฮฺ เกี่ยวกับการบูชารูปเคารพของพวกเขาซึ่งไม่มีชีวิตและไม่มีสติปัญญา เป็นการตำหนิและประณามผู้ที่กราบไหว้ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แท้จริง พวกเจ้า (มุชริกีน) และสิ่งที่พวกเจ้าเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺนั้น ทั้งหมดเป็นเชื้อเพลิงของนรก...** ﴿ เช่นนี้แล้ว จะนำอัลมะซีฮฺ, อุซัยรฺ หรือคนอื่นๆ ที่เป็นผู้กระทำความดีและไม่ยอมรับการที่ผู้อื่นเคารพบูชาพวกเขามาเชื่อมโยงกับเรื่องนี้ได้อย่างไร?

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ความตื่นตระหนกอันยิ่งใหญ่จะไม่ทำให้พวกเขาเศร้าโศก** ﴿ มีคำอธิบายว่า หมายถึง ความตาย ดังที่อับดุลร็อซซาก รายงานจากยะหฺยา บิน เราะบีอะฮฺ จาก อะฏออฺ อีกทัศนะระบุว่า ความตื่นตระหนกที่ยิ่งใหญ่ที่สุด หมายถึง การเป่าแตร ดังที่ อัลเอาฟี รายงานจากอิบนุ อับบาส และอบูสินาน สะอีด บิน สินาน อัชชัยบานี และเป็นทัศนะที่อิบนุ ญะรีรฺ ให้น้ำหนัก ในหนังสือตัฟซีรฺของเขา[184]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และมลาอิกะฮฺจะพบพวกเขา แล้วกล่าวว่า "นี่คือวันของพวกท่าน ซึ่งพวกท่านได้ถูกสัญญาไว้"** ﴿ หมายถึง มลาอิกะฮฺจะทักทายพวกเขาในวันกิยามะฮฺ เมื่อพวกเขาฟื้นคืนชีพออกมาจากหลุมศพด้วยคำพูดที่ว่า ﴾ **"นี่คือวันของพวกท่านซึ่งพวกท่านได้ถูกสัญญาไว้"** ﴿ หมายถึง จงหวังสิ่งใดก็ได้ที่พวกท่านจะพึงพอใจ

﴿ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ ﴾

104. วันซึ่งเราจะม้วนชั้นฟ้า ประหนึ่งการม้วนแผ่นกระดาษสำหรับการบันทึก ดังเช่นที่เราได้เริ่มให้มีการบังเกิดครั้งแรก เราจะให้มันกลับเป็นขึ้นมาอีก เป็นสัญญาผูกพันกับเรา แท้จริง เราเป็นผู้กระทำอย่างแน่นอน

ชั้นฟ้าจะถูกม้วนในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้นในวันกิยามะฮฺ ﴾ **วันซึ่งเราจะม้วนชั้นฟ้า ประหนึ่งการม้วนแผ่นกระดาษสำหรับการบันทึก** ﴿ คล้ายกับที่พระองค์ตรัสว่า

184. อัฏฏอบารี 18/542

﴿ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾ ﴾

"และพวกเขามิได้ให้ความยิ่งใหญ่แด่อัลลอฮฺอันพึงมีต่อพระองค์อย่างแท้จริง และแผ่นดินนี้ทั้งหมดเป็นเพียงกำพระหัตถ์หนึ่งของพระองค์ในวันกิยามะฮฺ และชั้นฟ้าทั้งหลายจะม้วนกลิ้งด้วยพระหัตถ์ขวาของพระองค์ มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์ และพระองค์ทรงสูงส่งเหนือสิ่งที่พวกเขาตั้งภาคี (67)"[185]

อัลบุคอรี บันทึกว่า นาฟิอฺ รายงานจากอิบนุ อุมัรฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ يَقْبِضُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْأَرَضِينَ، وَتَكُونُ السَّمَاوَاتُ بِيَمِينِهِ »

"ในวันกิยามะฮฺ อัลลอฮฺจะทรงกำแผ่นดินทั้งหมด และชั้นฟ้าทั้งหลายจะอยู่ในพระหัตถ์ขวาของพระองค์"

รายงานนี้ได้รับการบันทึกโดยอัลบุคอรี ﷺ[186]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ประหนึ่งการม้วนแผ่นกระดาษสำหรับการบันทึก** ﴾ คำว่า السِّجِلّ หมายถึง บันทึก ในขณะที่อัสสุดดีย์ กล่าวอธิบายอายะฮฺนี้ว่า السِّجِلّ หมายถึง มลาอิกะฮฺที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลบันทึก เมื่อมีคนตาย บันทึกการงานของเขาจะถูกนำไปเก็บไว้ที่มลาอิกะฮฺท่านนี้ และเขาก็จะม้วนมันขึ้นและวางมันไว้ จนถึงวันกิยามะฮฺ

ส่วนรายงานที่ถูกต้องจาก อิบนุ อับบาส ระบุว่า السِّجِلّ หมายถึง บันทึกการงาน ทัศนะนี้ได้รับการรายงานจาก อิบนุ อับบาส โดย อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ และอัลเอาฟี[187] และยังเป็นคำอธิบายของมุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆ[188] และเป็นทัศนะที่ อิบนุ ญะรีรฺ เลือก เพราะเป็นความหมายที่รู้จักกันดีในทางภาษา ดังนั้นความหมายของอายะฮฺข้างต้นคือ วันที่เราจะม้วนท้องฟ้าเหมือนม้วนบันทึก คล้ายกับอายะฮฺที่ว่า

﴿ فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ ﴾

"ครั้นเมื่อทั้งสองได้ยอมมอบตน (แด่อัลลอฮฺ) อิบรอฮีมได้ให้อิสมาอีลคว่ำหน้าลงกับพื้น (103)"[189]

---

185. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 67
186. ฟัตฮุลบารี 13/404
187. อัฏฏอบารี 18/543
188. อัฏฏอบารี 18/543
189. ซูเราะฮฺ อัศศอฟฟาต อายะฮฺที่ 103

โดยคำว่า لِلْجَبِينِ หมายถึง عَلَى الْجَبِيْنِ มีตัวอย่างทางภาษาอีกจำนวนมากสำหรับการใช้คำในลักษณะนี้ *วัลลอฮุอะอฺลัม*

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังเช่นที่เราได้เริ่มให้มีการบังเกิดครั้งแรก เราจะให้มันกลับเป็นขึ้นมาอีก เป็นสัญญาผูกพันกับเรา แท้จริง เราเป็นผู้กระทำอย่างแน่นอน** ﴾ หมายถึง สิ่งนี้จะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในวันที่อัลลอฮฺทรงให้สรรพสิ่งบังเกิดขึ้นใหม่ และดังที่พระองค์ทรงสร้างพวกเขาตั้งแต่แรก พระองค์ก็ย่อมมีความสามารถที่จะให้พวกเขาฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกครั้งได้อย่างแน่นอน สิ่งนี้จะต้องเกิดขึ้น เพราะเป็นหนึ่งในสิ่งที่อัลลอฮฺสัญญาไว้ และพระองค์จะไม่ผิดสัญญา พระองค์ทรงเดชานุภาพและสามารถทำสิ่งนั้นได้ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง เราเป็นผู้กระทำอย่างแน่นอน** ﴾

อิมามอะหฺมัด บันทึกว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ครั้งหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ ยืนขึ้นตักเตือนพวกเราและกล่าวว่า

« إِنَّكُمْ مَحْشُورُونَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حُفَاةً عُرَاةً غُرْلًا، كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ، وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ.. »

"พวกเจ้าจะถูกนำตัวไปชุมนุมต่อหน้าอัลลอฮฺในสภาพเท้าเปล่า เปลือยกาย และไม่ได้ขลิบปลายอวัยวะเพศ (ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า) **'ดังเช่นที่เราได้เริ่มให้มีการบังเกิดครั้งแรก เราจะให้มันกลับเป็นขึ้นมาอีก เป็นสัญญาผูกพันกับเรา แท้จริง เราเป็นผู้กระทำอย่างแน่นอน...' "** [190] จนจบฮะดีษ

ฮะดีษบทนี้ยังได้รับการบันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองด้วยเช่นกัน โดยอัลบุคอรีระบุถึงฮะดีษนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอธิบายอายะฮฺข้างต้น[191]

﴿ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ ﴾

190. อะหฺมัด 1/235

191. ฟัตฮุลบารี 8/292 และมุสลิม 4/2194

105. และแท้จริง เราได้บันทึกไว้ในอัซซะบูรฺ หลังจากที่เราได้บันทึกไว้ในอัซซิกรฺ ว่า แผ่นดินนั้นปวงบ่าวของเราที่ดีมีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน

106. แท้จริง ในการกล่าวไว้เช่นนี้ เป็นการเพียงพอสำหรับหมู่ชนที่เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ

107. และเรามิได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อเป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งหลาย

โลกจะได้รับการสืบทอดโดยผู้มีคุณธรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกถึงสิ่งที่พระองค์ทรงกำหนดและเตรียมไว้แก่ปวงบ่าวของพระองค์ที่มีคุณธรรม ซึ่งครอบคลุมความสุข และการได้เป็นผู้สืบทอดแผ่นดินทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ ﴾

"แท้จริง แผ่นดินนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะทรงให้มันสืบทอดแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ จากปวงบ่าวของพระองค์ และบั้นปลายนั้นย่อมเป็นของผู้ยำเกรงทั้งหลาย (128)"[192]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿٥١﴾ ﴾

"แท้จริง เราจะช่วยเหลือบรรดารอซูลของเรา และบรรดาผู้ศรัทธาอย่างแน่นอน ทั้งในชีวิตของโลกนี้ และวันที่ซึ่งปวงพยานจะยืนขึ้นเป็นพยาน (51)"[193]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا

192. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 128

193. ซูเราะฮฺ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 51

﴿ اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ ﴾

"อัลลอฮฺทรงสัญญากับบรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และผู้กระทำความดีทั้งหลาย ว่า แน่นอน พระองค์จะทรงให้พวกเขาเป็นตัวแทนสืบช่วงในแผ่นดิน เสมือนดังที่พระองค์ทรงให้บรรดาชนก่อนพวกเขาเป็นตัวแทนสืบช่วงมาแล้ว และพระองค์จะทรงทำให้ศาสนาของพวกเขาซึ่งพระองค์ทรงโปรดปราน เป็นที่มั่นคงเป็นเกียรติแก่พวกเขา"[194]

และอัลลอฮฺทรงบอกว่าสิ่งนี้ได้รับการบันทึกไว้แล้ว ในคัมภีร์และบันทึกต่างๆ ของพระองค์ และจะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และแท้จริง เราได้บันทึกไว้ในอัซซะบูรฺ หลังจากที่เราได้บันทึกไว้ในอัซซิกรฺ** ﴾

อัลอะอฺมัช กล่าวว่า ฉันถามสะอีด บิน ญุเบรฺ เกี่ยวกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และแท้จริง เราได้บันทึกไว้ในอัซซะบูรฺ หลังจากที่เราได้บันทึกไว้ในอัซซิกรฺ** ﴾ เขากล่าวว่า อัซซะบูรฺ ในที่นี้หมายถึง คัมภีร์เตารอต, อินญีล และอัลกุรอาน[195]

มุญาฮิด กล่าวว่า อัซซะบูรฺ หมายถึง คัมภีร์ [196]

อิบนุ อับบาส, อัชชะอฺบี, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆ กล่าวว่า อัซซะบูรฺ หมายถึง คัมภีร์ที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานลงมาแก่ดาวูด ส่วนอัซซิกรฺ คือ คัมภีร์เตารอต

มุญาฮิด กล่าวว่า อัซซะบูรฺ หมายถึง คัมภีร์ต่างๆ ที่ได้รับการประทานลงมาหลังจาก อัซซิกรฺ ซึ่งอัซซิกรฺ เป็นอุมมุลกิตาบ (บันทึกหลัก) ที่อยู่ ณ อัลลอฮฺ[197] นี่คือมุมมองของ เซด บิน อัสลัม ด้วยเช่นกัน โดยเขากล่าวว่า อัซซิกรฺ คือ บันทึกเล่มแรก ส่วนอัษเษารี กล่าวว่า อัซซิกรฺ คือ อัลเลาฮุลมะหฺฟูซ

มุญาฮิด รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แผ่นดินนั้น ปวงบ่าวของเราที่ดีมีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน** ﴾ นั้น หมายถึง แผ่นดินแห่งสรวงสวรรค์[198] และนี่ก็เป็นทัศนะของอบุลอาลิยะฮฺ, มุญาฮิด, สะอีด บิน ญุเบรฺ, อัชชะอฺบี, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์, อบูศอลิหฺ, อัรฺเราะบีอฺ บิน อนัส และอัษเษารี *เราะหิมะฮุมุลลอฮฺ* ด้วยเช่นกัน[199]

---

194. ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 55
195. อัฏฏอบารี 18/547
196. อัฏฏอบารี 18/547
197. อัฏฏอบารี 18/547
198. อัฏฏอบารี 18/549
199. อัฏฏอบารี 18/549, 550

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง ในการกล่าวไว้เช่นนี้ เป็นการเพียงพอสำหรับหมู่ชนที่เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ** ﴿ หมายถึง ในคัมภีร์กุรอานนี้ที่เราได้ประทานแก่มุฮัมมัด ﷺ ผู้เป็นบ่าวของเรา มีข้อความที่เป็นประโยชน์และเพียงพอ ﴾ **สำหรับหมู่ชนที่เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ** ﴿ หมายถึง บรรดาผู้ที่เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺตามแนวทางที่พระองค์ทรงกำหนดไว้ และพระองค์ทรงชอบและพอพระทัย โดยพวกเขาเลือกที่จะเชื่อฟังอัลลอฮฺ มากกว่าที่จะปฏิบัติตามชัยฏอน หรืออารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขาเอง

มุฮัมมัด ﷺ เป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งหลาย

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเรามิได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อเป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งหลาย** ﴿ อัลลอฮฺทรงบอกว่า พระองค์ทรงทำให้มุฮัมมัด ﷺ เป็นความเมตตาต่อประชาชาติทั้งหลาย กล่าวคือ พระองค์ทรงส่งเขามาเป็นความเมตตาสำหรับประชาชาติเหล่านั้นทั้งหมด ดังนั้น ผู้ใดก็ตามที่ยอมรับความเมตตานี้ และขอบคุณสำหรับความโปรดปรานนี้ ก็จะมีความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และผู้ใดปฏิเสธและไม่ยอมรับ ก็จะเป็นผู้ที่ขาดทุนทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾ ﴾

"เจ้าไม่เห็นดอกหรือ บรรดาผู้เปลี่ยนความโปรดปรานของอัลลอฮฺ เป็นการปฏิเสธศรัทธา และได้นำกลุ่มชนของพวกเขาลงสู่ที่พำนักอันหายนะ (28) (นั่นคือ) นรกญะฮันนัมที่พวกเขาจะได้สัมผัสกับเปลวไฟอันร้อนจัดของมัน และมันเป็นที่พำนักอันชั่วช้า (29)"[200]

และพระองค์ทรงกล่าวถึงลักษณะของอัลกุรอาน ว่า

﴿ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อัลกุรอานนั้นเป็นแนวทางที่เที่ยงธรรม และเป็นการบำบัดแก่บรรดาผู้ศรัทธา ส่วนบรรดาผู้ไม่ศรัทธานั้น อัลกุรอานจะทำให้หูของพวกเขาหนวก และตาของพวกเขาบอด ชนเหล่านี้จะถูกร้องเรียกจากสถานที่อันไกล (44)"[201]

---

200. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 28-29

201. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 44

และมุสลิม กล่าวในหนังสือ เศาะฮีฮฺ ของเขาว่า อิบนุ อบีอุมัรฺ เล่าว่า มัรฺวาน อัลฟะซารี เล่าจากยะซีด บิน กัยซาน ซึ่งเล่าจากอิบนุ อบีฮาซิม จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า มีผู้กล่าวว่า "โอ้ท่านรอซูล ช่วยขอดุอาอฺให้บรรดาผู้ตั้งภาคีพินาศด้วยเถิด" ท่านรอซูล ﷺ ตอบว่า

« إِنِّي لَمْ أُبْعَثْ لَعَّانًا، وَإِنَّمَا بُعِثْتُ رَحْمَةً »

"แท้จริง ฉันมิได้ถูกส่งมาให้เป็นผู้ที่ชอบสาปแช่ง แต่ฉันถูกส่งมาเป็นความเมตตา" บันทึกโดยมุสลิม[202]

อิมามอะหฺมัด บันทึกรายงานจาก อัมรฺ บิน อบีกุรฺเราะฮฺ อัลกินดี เล่าว่า ฮุซัยฟะฮฺเคยอยู่ที่อัลมะดาอิน และเขามักจะพูดถึงสิ่งที่ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวไว้ มีครั้งหนึ่ง ฮุซัยฟะฮฺไปหาซัลมาน แล้วซัลมานก็กล่าวว่า โอ้ ฮุซัยฟะฮฺ ท่านรอซูล ﷺ นั้นบางครั้งท่านโกรธ และท่านก็พูดออกไปตามนั้น และบางครั้งท่านยินดีและก็พูดตามนั้น และฉันรู้ว่าท่านรอซูล ﷺ เคยกล่าวคุฏบะฮฺ และพูดว่า

« أَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي سَبَبْتُهُ [سَبَّةً] فِي غَضَبِي أَوْ لَعَنْتُهُ لَعْنَةً، فَإِنَّمَا أَنَا رَجُلٌ مِنْ وَلَدِ آدَمَ، أَغْضَبُ كَمَا يَغْضَبُونَ، وَإِنَّمَا بَعَثَنِي رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ، فَاجْعَلْهَا صَلَاةً عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

"ผู้ใดในหมู่ประชาชาติของฉันที่ฉันดูหมิ่นหรือสาปแช่งเขาขณะที่ฉันโกรธ ซึ่งฉันก็เป็นคนหนึ่งจากลูกหลานอาดัม ฉันก็โกรธเหมือนที่พวกเขาโกรธ แต่อัลลอฮฺทรงส่งฉันมาเป็นความเมตตาต่อชาวโลก ดังนั้น (โอ้ อัลลอฮฺ) โปรดให้สิ่งที่ฉันกล่าวไม่ดี (ขณะที่โกรธ) เป็นดุอาอฺและความเมตตาแก่เขาผู้นั้นในวันกิยามะฮฺด้วยเถิด"[203]

ฮะดีษบทนี้ได้รับการบันทึกโดยอบูดาวูด จากอะหฺมัด บิน ยูนุส จากซาอิดะฮฺ ด้วยเช่นกัน[204]

อาจมีคำถามว่า บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺจะได้รับความเมตตาเช่นไร? คำตอบอยู่ในรายงานที่บันทึกโดยอบูญะอฺฟัร จากอิบนุ อับบาส เกี่ยวกับคำอธิบายอายะฮฺ ﴿ **และเรามิได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อเป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งหลาย** ﴾ โดยอิบนุ อับบาส กล่าวว่า ผู้ใดที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก เขาจะได้รับความเมตตาทั้งในโลกนี้และ

202. มุสลิม 4/2006

203. อะหฺมัด 5/437

204. อบูดาวูด 5/45

ในปรโลก ส่วนผู้ที่ไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ เขาจะได้รับการยกเว้นจากการลงโทษในลักษณะที่เกิดขึ้นกับประชาชาติอื่นๆ ก่อนหน้า ไม่ว่าจะเป็นธรณีสูบหรือการถูกทำลายล้างด้วยก้อนหิน[205]

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾ قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

108. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "แท้จริง ฉันได้รับวะฮีย์มา ให้ประกาศว่า แท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้น พวกท่านยังมิยอมนอบน้อมอีกหรือ?"

109. หากพวกเขาหันหลังให้ ก็จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า "ฉันได้ประกาศแจ้งให้พวกท่านทราบแล้วโดยถ้วนหน้า และฉันไม่รู้ว่าสิ่งที่พวกท่านถูกสัญญาไว้นั้น จะอยู่ใกล้หรือไกล"

110. "แท้จริง พระองค์ทรงรอบรู้คำพูดที่เปิดเผย และทรงรอบรู้สิ่งที่พวกท่านปิดบังไว้"

111. "และฉันก็ไม่รู้ หวังว่าการประวิงเวลา อาจจะเป็นการทดสอบแก่พวกท่าน และอาจจะเป็นการร่าเริงชั่วขณะหนึ่ง"

112. เขา (มุฮัมมัด) กล่าวว่า "ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงชี้ขาดตัดสินแก่เราด้วยความจริง และพระเจ้าของเรา คือ พระผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงถูกขอความช่วยเหลือต่อสิ่งที่พวกท่านกล่าวหา"

205. อัฏฏอบารี 18/552 ด้วยสายรายงานที่อ่อน

เป้าหมายหลักของวะฮีย์ คือการเชิญชวนให้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาให้ท่านรอซูล ﷺ กล่าวกับบรรดาผู้ตั้งภาคีว่า ﴾ **แท้จริง ฉันได้รับวะฮีย์มา ให้ประกาศว่า แท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้นพวกท่านยังมิยอมนอบน้อมอีกหรือ?** ﴿ หมายถึง พวกท่านจะทำตามนั้นและยอมจำนนต่ออัลลอฮฺหรือไม่? ﴾ **หากพวกเขาหันหลังให้** ﴿ หมายถึง ถ้าพวกเขาละเลยไม่สนใจสิ่งที่เจ้าเชิญชวนพวกเขา ﴾ **ก็จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ฉันได้ประกาศแจ้งให้พวกท่านทราบแล้วโดยถ้วนหน้า** ﴿ หมายถึง ฉันขอประกาศว่าฉันจะต่อสู้กับพวกท่าน เฉกเช่นที่พวกท่านต่อสู้กับฉัน และฉันก็จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับพวกท่าน เหมือนกับที่พวกท่านไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับฉัน อายะฮฺนี้เหมือนกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ ﴾

"และถ้าพวกเขาปฏิเสธ (ไม่ยอมศรัทธา) จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) 'การงานของฉันก็เป็นของฉัน และการงานของพวกท่านก็เป็นของพวกท่าน พวกท่านไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับสิ่งที่ฉันกระทำ และฉันก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับสิ่งที่พวกท่านกระทำ (41)"[206]

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ ﴾

"และถ้าหากเจ้าเกรงว่าจะมีการทุจริต จากพวกหนึ่งพวกใด ก็จงโอน (สัญญา) กลับคืนแก่พวกเขาไปโดยตั้งอยู่บนความเท่าเทียมกัน"[207]

หมายถึง ให้ทั้งเจ้าและพวกเขารู้ว่าสนธิสัญญาตกเป็นโมฆะ

ในทำนองเดียวกัน อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในซูเราะฮฺนี้ว่า ﴾ **หากพวกเขาหันหลังให้ ก็จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ฉันได้ประกาศแจ้งให้พวกท่านทราบแล้วโดยถ้วนหน้า** ﴿ หมายถึง ฉันได้แจ้งให้พวกท่านทราบแล้วว่า ฉันไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพวกท่าน และพวกท่านก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับฉัน

---

206. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 41
207. ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 58

ไม่มีผู้ใดรู้กำหนดวันสิ้นโลกนอกจากอัลลอฮฺ ﷻ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และฉันไม่รู้ว่าสิ่งที่พวกท่านถูกสัญญาไว้นั้น จะอยู่ใกล้หรือไกล** ﴿ หมายถึง มันจะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพียงแต่ฉันไม่รู้ว่ามันใกล้เข้ามาแล้ว หรือยังอีกนาน ﴾ **แท้จริง พระองค์ทรงรอบรู้คำพูดที่เปิดเผย และทรงรอบรู้สิ่งที่พวกท่านปิดบังไว้** ﴿ หมายถึง อัลลอฮฺทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับอย่างครบถ้วน พระองค์ทรงรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ปวงบ่าวเผยออกมา และสิ่งที่พวกเขาเก็บไว้ภายในใจ พระองค์ทรงรู้สิ่งที่มองเห็นได้และสิ่งที่มองไม่เห็น ทรงรู้สิ่งที่เป็นความลับและซ่อนเร้น ทรงรู้สิ่งที่บ่าวของพระองค์กระทำอย่างเปิดเผย และสิ่งที่พวกเขากระทำในที่ลับตาคน และพระองค์จะทรงตอบแทนพวกเขาสำหรับสิ่งเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่เล็กน้อยหรือการกระทำที่สำคัญ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และฉันก็ไม่รู้ หวังว่าการประวิงเวลาอาจจะเป็นการทดสอบแก่พวกท่าน และอาจจะเป็นการร่ำเริงชั่วขณะหนึ่ง** ﴿ หมายถึง ฉันไม่รู้ บางทีสิ่งนี้อาจจะเป็นบททดสอบสำหรับพวกท่าน และเป็นความเพลิดเพลินเพียงชั่วขณะ อิบนุ ญะรีรฺ อธิบายว่า หมายถึง บางทีการประวิงเวลาให้ล่าช้าออกไปนั้น อาจจะเป็นการทดสอบพวกท่าน และเป็นความเพลิดเพลินชั่วคราวจนกว่าจะถึงเวลาที่กำหนด[208] ทัศนะนี้ได้รับการรายงานโดยเอานฺจากอิบนุ อับบาส ด้วยเช่นกัน *วัลลอฮุอะอฺลัม*

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เขา (มุฮัมมัด) กล่าวว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงชี้ขาดตัดสินแก่เราด้วยความจริง** ﴿ หมายถึง โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงตัดสินชี้ขาดระหว่างเราและกลุ่มชนของเราผู้ปฏิเสธ ด้วยสัจธรรมความถูกต้องด้วยเถิด

กอตาดะฮฺ กล่าวว่า บรรดานบีเคยกล่าวกันว่า

﴾ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾ ﴿

"โอ้ พระเจ้าของเรา โปรดชี้ขาดระหว่างพวกเราและประชาชาติของเราด้วยความจริงเถิด และพระองค์นั้นคือ ผู้ที่ดีเยี่ยมในหมู่ผู้ชี้ขาด (89)"[209]

และท่านรอซูล ﷺ ก็เคยสั่งใช้ให้กล่าวคำวิงวอนขอนี้ [210]

---

208. อัฏฏอบารี 18/554

209. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 89

210. อิบนุ อบีฮาติม 13766 ด้วยสายรายงานที่อ่อน

มีรายงานจากมาลิก จากเซด บิน อัสลัม เล่าว่า เมื่อท่านรอซูล ﷺ เห็นการต่อสู้ใดๆ ท่านจะกล่าวว่า ﴾ **ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงชี้ขาดตัดสินแก่เราด้วยความจริง** ﴿

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพระเจ้าของเรา คือ พระผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงถูกขอความช่วยเหลือต่อสิ่งที่พวกท่านกล่าวหา** ﴿ หมายถึง คำโกหกและการบิดเบือนต่างๆ ที่พวกเขาพูดมามีมากมายหลากหลายรูปแบบและสารพัดวิธี ซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ จะเป็นผู้ทรงช่วยเหลือเราในการต่อสู้กับสิ่งเหล่านั้น

จบการอรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ

ขอสรรเสริญและขอบคุณอัลลอฮฺ

نَفْسِيرُ سُورَةِ الْحَجِّ

อรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์

ซึ่งเป็นซูเราะฮฺมะดะนียะฮฺ

سُورَةُ الْحَجِّ

ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝١ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُم بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ۝٢ ﴾

1. มนุษย์ทั้งหลาย พวกเจ้าจงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้าเถิด เพราะแท้จริง การสั่นสะเทือนของวันอวสานนั้น เป็นสิ่งที่ร้ายแรงยิ่งนัก
2. วันที่พวกเจ้าจะเห็นมันคือ แม่นมทุกคนจะตกตะลึงลืมสิ่งที่นางกำลังให้นมแก่ลูกอ่อน และหญิงตั้งครรภ์ทุกคนจะคลอดลูกที่อยู่ในครรภ์ของนางออกมา และเจ้าจะเห็นมนุษย์อยู่ในสภาพมึนเมา ทั้ง ๆ ที่พวกเขามิได้เมา แต่ว่าการลงโทษของอัลลอฮฺนั้นรุนแรงยิ่งนัก

ความน่าสะพรึงกลัวของวันอวสาน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาบ่าวของพระองค์ให้มีความตักวายำเกรงพระองค์ และพระองค์ได้ทรงแจ้งให้พวกเขารู้ถึงความน่าสะพรึงกลัวของวันกิยามะฮฺ ซึ่งจะมาถึงพวกเขาด้วยแผ่นดินไหวตลอดจนความน่าสะพรึงกลัวอื่นๆ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ ﴾

"เมื่อแผ่นดินถูกให้ไหวอย่างสั่นสะท้าน (1) และเมื่อแผ่นดินได้ระบายของหนักของมันออกมา (2)"[1]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ ﴾

"แผ่นดินและเทือกเขาจะถูกยกขึ้น แล้วมันทั้งสองจะถูกกระแทกกันแตกกระจายเป็นผุยผง (14) ในวันนั้น วันกิยามะฮฺก็จะเกิดขึ้น (15)"[2]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ هَبَاءً مُّنبَثًّا ﴿٦﴾ ﴾

"เมื่อแผ่นดินถูกสั่นสะเทือนอย่างรุนแรง (4) และบรรดาภูเขาได้แตกสลาย (5) และมันกลายเป็นผุยผงปลิวว่อน (6)"[3]

มีทัศนะระบุว่า แผ่นดินไหวนี้จะเกิดขึ้นในช่วงสิ้นอายุขัยของโลกนี้ อันเป็นจุดเริ่มต้นของวันสิ้นโลก

อิบนุ ญะรีรฺ บันทึกจาก อัลเกาะมะฮฺ ว่า พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง การสั่นสะเทือนของวันอวสานนั้น เป็นสิ่งที่ร้ายแรงยิ่งนัก** ﴾ นั้น เป็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นก่อนวันสิ้นโลก[4]

แต่มีทัศนะอื่นระบุว่า เหตุการณ์ความน่าสะพรึงกลัว ความหวาดหวั่น แผ่นดินไหว และความโกลาหลเหล่านั้น จะเกิดขึ้นวันกิยามะฮฺในแดนพิพากษา หลังจากที่ทุกชีวิตฟื้นคืนชีพจากหลุมศพ และนี่คือทัศนะที่ อิบนุ ญะรีรฺ เลือก โดยผู้ที่ยึดทัศนะนี้อ้างฮะดีษต่อไปนี้เป็นหลักฐาน

1. ซูเราะฮฺ อัซซัลซะละฮฺ อายะฮฺที่ 1-2
2. ซูเราะฮฺ อัลฮากเกาะฮฺ อายะฮฺที่ 14-15
3. ซูเราะฮฺ อัลวากิอะฮฺ อายะฮฺที่ 4-6
4. อัฏฏอบารี 18/557

อิมามอะหฺมัด บันทึกว่า อิมรอน บิน ฮุศ็อยน์ กล่าวว่า ครั้งหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ อยู่ระหว่างการเดินทาง โดยเศาะฮาบะฮฺบางส่วนล่วงหน้าไปแล้ว และบางส่วนก็ตามมาข้างหลัง เร็วบ้างช้าบ้าง แล้วท่านรอซูล ﷺ ก็เปล่งเสียงอ่านสองอายะฮฺต่อไปนี้

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝١ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ۝٢ ﴾

"มนุษย์ทั้งหลาย พวกเจ้าจงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้าเถิด เพราะแท้จริง การสั่นสะเทือนของวันอวสานนั้น เป็นสิ่งที่ร้ายแรงยิ่งนัก ① วันที่พวกเจ้าจะเห็นมันคือแม่นมทุกคนจะตกตะลึงลืมสิ่งที่นางกำลังให้นมแก่ลูกอ่อน และหญิงตั้งครรภ์ทุกคนจะคลอดลูกที่อยู่ในครรภ์ของนางออกมา และเจ้าจะเห็นมนุษย์อยู่ในสภาพมึนเมา ทั้ง ๆ ที่พวกเขามิได้เมา แต่ว่าการลงโทษของอัลลอฮฺนั้นรุนแรงยิ่งนัก ②"

เมื่อเศาะฮาบะฮฺได้ยินเช่นนั้นก็รีบตามท่านรอซูล ﷺ ไป เพราะรู้ว่าท่านน่าจะต้องการพูดอะไรบางอย่าง เมื่อพวกเขาเข้าใกล้ท่าน ท่านก็กล่าวว่า

« أَتَدْرُونَ أَيَّ يَوْمٍ ذَاكَ؟ يَوْمَ يُنَادَى آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَيُنَادِيهِ رَبُّهُ عَزَّ وَجَلَّ، فَيَقُولُ: يَا آدَمُ، ابْعَثْ بَعْثَكَ إِلَى النَّارِ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ، وَمَا بَعْثُ النَّارِ؟ فَيَقُولُ: مِنْ كُلِّ أَلْفٍ تِسْعُمِائَةٍ وَتِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ فِي النَّارِ، وَوَاحِدٌ فِي الْجَنَّةِ »

"พวกท่านรู้ไหมว่าวันนั้นคือวันอะไร? นั่นคือวันที่อาดัมจะถูกเรียก พระเจ้าของเขาจะเรียกเขา และจะตรัสว่า 'โอ้ อาดัม จงนำผู้ที่จะถูกส่งลงนรกออกไป' เขากล่าวว่า 'ข้าแต่พระเจ้า ผู้ที่จะถูกส่งไปนรกมีจำนวนเท่าไรหรือ' อัลลอฮฺทรงตอบว่า 'จากทุก ๆ หนึ่งพัน เก้าร้อยเก้าสิบเก้าจะอยู่ในนรก และอีกหนึ่งจะเข้าสวรรค์'"

สีหน้าของบรรดาเศาะฮาบะฮฺจึงเต็มไปด้วยความสิ้นหวัง ไม่มีผู้ใดยิ้มแม้แต่น้อย เมื่อท่านรอซูล ﷺ เห็นเช่นนั้นก็กล่าวว่า

« أَبْشِرُوا وَاعْمَلُوا، فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، إِنَّكُمْ لَمَعَ خَلِيقَتَيْنِ مَا كَانَتَا مَعَ شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا كَثَّرَتَاهُ: يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ، وَمَنْ هَلَكَ مِنْ بَنِي آدَمَ وَبَنِي إِبْلِيسَ »

"พวกท่านอย่างกังวลนักเลย และจงปฏิบัติตัวให้ดีที่สุด ขอสาบานด้วยผู้ที่ชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ พวกท่านจะถูกนับรวมกับคนสองกลุ่มที่มีจำนวนมหาศาล คือ ยะอ์ญูจญ์ และ มะอ์ญูจญ์ รวมถึงบรรดาผู้ที่ตายไปแล้ว และลูกหลานของอิบลีส"

เศาะฮาบะฮฺได้ยินเช่นนั้นก็รู้สึกมีกำลังใจมากขึ้น แล้วท่านรอซูล ﷺ ก็กล่าวว่า

« اعْمَلُوا وَأَبْشِرُوا، فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، مَا أَنْتُمْ فِي النَّاسِ إِلَّا كَالشَّامَةِ فِي جَنْبِ الْبَعِيرِ، أَوِ الرَّقْمَةِ فِي ذِرَاعِ الدَّابَّةِ »

"พวกท่านจงพยายามอย่างเต็มที่ และจงมีกำลังใจเถิด ขอสาบานด้วยผู้ที่ชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ เมื่อเทียบกับมนุษย์ทั้งหมดแล้ว พวกท่านเป็นเหมือนไฝที่สีข้างอูฐ หรือรอยที่ขาหน้าของสัตว์" [5]

นี่เป็นสำนวนที่บันทึกโดยอัตติรฺมิซี และอันนะซาอี ในหมวดตัฟซีรฺ ในหนังสุนันของทั้งสอง โดยอัตติรฺมิซีกล่าวว่า ฮะดีษนี้อยู่ในระดับฮะซันเศาะฮีฮฺ [6]

มีอีกสายรายงานหนึ่งของฮะดีษบทนี้ บันทึกโดยอัตติรฺมิซี จากอิมรอน บิน ฮุศ็อยน์ เล่าว่า อายะฮฺ ﴿ **มนุษย์ทั้งหลาย พวกเจ้าจงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้าเถิด...** ﴾ จนถึงพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แต่ว่าการลงโทษของอัลลอฮฺนั้นรุนแรงยิ่งนัก** ﴾ นี้ ลงมาขณะที่ท่านรอซูล ﷺ อยู่ระหว่างการเดินทาง แล้วท่านก็กล่าวว่า

« أَتَدْرُونَ أَيَّ يَوْمٍ ذَلِكَ؟ »

"พวกท่านรู้หรือไม่ว่า นั่นคือวันอะไร?"

บรรดาเศาะฮาบะฮฺกล่าวว่า อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์เท่านั้นที่รู้ดี ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

« ذَلِكَ يَوْمٌ يَقُولُ اللَّهُ لِآدَمَ: ابْعَثْ بَعْثَ النَّارِ. قَالَ: يَا رَبِّ، وَمَا بَعْثُ النَّارِ؟ قَالَ: تِسْعُمِائَةٍ وَتِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ إِلَى النَّارِ، وَوَاحِدٌ إِلَى الْجَنَّةِ »

"นั่นคือวันที่อัลลอฮฺจะตรัสกับอาดัมว่า 'จงนำผู้ที่จะถูกส่งไปยังนรกออกมา' เขาจะกล่าวว่า 'ข้าแต่พระเจ้า ผู้ที่จะถูกส่งไปนรกมีจำนวนเท่าไรหรือ' อัลลอฮฺทรงตอบว่า '(จากทุก ๆ หนึ่งพัน) เก้าร้อยเก้าสิบเก้าจะอยู่ในนรก และอีกหนึ่งจะเข้าสวรรค์'"

---

5. อะหฺมัด 4/435
6. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/12 และอันนะซาอี ใน อัลกุบรอ 6/410

บรรดามุสลิมจึงพากันร้องไห้ ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

« قَارِبُوا وَسَدِّدُوا، فَإِنَّهَا لَمْ تَكُنْ نُبُوَّةٌ قَطُّ إِلَّا كَانَ بَيْنَ يَدَيْهَا جَاهِلِيَّةٌ، فَيُؤْخَذُ الْعَدَدُ مِنَ الْجَاهِلِيَّةِ، فَإِنْ تَمَّتْ وَإِلَّا كُمِّلَتْ مِنَ الْمُنَافِقِينَ، وَمَا مَثَلُكُمْ وَالْأُمَمُ إِلَّا كَمَثَلِ الرَّقْمَةِ فِي ذِرَاعِ الدَّابَّةِ، أَوْ كَالشَّامَةِ فِي جَنْبِ الْبَعِيرِ »

"พวกท่านจงมุ่งกระทำความดีเท่าที่จะทำได้ แท้ที่จริงแล้ว นบีทุกคนจะถูกส่งมาหลังจากช่วงเวลาของญาฮิลิยะฮฺ (อวิชชา) ดังนั้น จำนวนดังกล่าวจะถูกนับจากช่วงยุคญาฮิลิยะฮฺ และหากยังไม่เพียงพอก็จะนับพวกกลับกลอก (มุนาฟิก) รวมไปด้วยจนเต็มจำนวน เมื่อเทียบกับประชาชาติอื่นๆ พวกท่านก็เหมือนรอยหนึ่งที่บริเวณขาหน้าของสัตว์ หรือไฝที่สีข้างอูฐเท่านั้น"

หลังจากนั้นท่านกล่าวว่า

« إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ تَكُونُوا رُبُعَ أَهْلِ الْجَنَّةِ »

"ฉันหวังว่า พวกท่านจะเป็นหนึ่งในสี่ของชาวสวรรค์"

บรรดาเศาะฮาบะฮฺจึงพากันตักบีรฺ (กล่าว อัลลอฮุอักบัรฺ) แล้วท่านรอซูล ﷺ ก็กล่าวว่า

« إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ تَكُونُوا ثُلُثَ أَهْلِ الْجَنَّةِ »

"ฉันหวังว่า พวกท่านจะเป็นหนึ่งในสามของชาวสวรรค์"

บรรดาเศาะฮาบะฮฺจึงพากันตักบีรฺ จากนั้นท่านรอซูล ﷺ ก็กล่าวว่า

« إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ تَكُونُوا نِصْفَ أَهْلِ الْجَنَّةِ »

"ฉันหวังว่า พวกท่านจะเป็นครึ่งหนึ่งของชาวสวรรค์"

บรรดาเศาะฮาบะฮฺจึงพากันตักบีรฺ

อิมรอน กล่าวว่า ฉันไม่แน่ใจว่าท่านรอซูล ﷺ กล่าวถึงสองในสาม (ของชาวสวรรค์) ด้วยหรือไม่?[7]

อิมามอะหฺมัด ก็บันทึกไว้ด้วยสำนวนเดียวกันนี้[8] และอัตติรฺมิซี ยังกล่าวว่าฮะดีษบทนี้อยู่ในระดับฮะซันเศาะฮีฮฺ

7. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/9
8. อะหฺมัด 4/432

ในการอรรถาธิบายอายะฮฺนี้ อัลบุคอรีได้บันทึกรายงานจากอบูสะอีด เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ: يَا آدَمُ، فَيَقُولُ: لَبَّيْكَ رَبَّنَا وَسَعْدَيْكَ. فَيُنَادَى بِصَوْتٍ: إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكَ أَنْ تُخْرِجَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ بَعْثًا إِلَى النَّارِ. قَالَ: يَا رَبِّ، وَمَا بَعْثُ النَّارِ؟ قَالَ: مِنْ كُلِّ أَلْفٍ – أُرَاهُ قَالَ – تِسْعَمِائَةٍ وَتِسْعَةً وَتِسْعِينَ. فَحِينَئِذٍ تَضَعُ الْحَامِلُ حَمْلَهَا، وَيَشِيبُ الْوَلِيدُ، ﴿ وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللهِ شَدِيدٌ ﴾ »

"ในวันกิยามะฮฺอัลลอฮฺจะตรัสว่า 'โอ้ อาดัม' เขาจะกล่าวว่า 'โอ้ พระผู้อภิบาลของเรา ฉันขอน้อมรับและปฏิบัติตามบัญชาของพระองค์' จากนั้นจะมีเสียงกล่าวว่า 'อัลลอฮฺทรงบัญชาให้เจ้าส่งลูกหลานของเจ้าส่วนหนึ่งไปนรก' อาดัมกล่าวว่า 'โอ้ พระผู้อภิบาล ผู้ที่จะถูกส่งไปนรกนั้นมีจำนวนเท่าไรหรือ?' อัลลอฮฺตรัสว่า 'เก้าร้อยเก้าสิบเก้า จากทุกๆ หนึ่งพัน' ในเวลานั้นหญิงตั้งครรภ์ทุกคนจะคลอดลูกที่อยู่ในครรภ์ออกมา และเด็กเล็กจะผมหงอกด้วยความกลัว **﴿ และเจ้าจะเห็นมนุษย์อยู่ในสภาพมึนเมา ทั้ง ๆ ที่พวกเขามิได้เมา แต่ว่าการลงโทษของอัลลอฮฺนั้นรุนแรงยิ่งนัก ﴾**"

คำพูดดังกล่าวทำให้บรรดาเศาะฮาบะฮฺเป็นกังวลจนสีหน้าของพวกเขาเปลี่ยนไป ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า

« مِنْ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ تِسْعُمِائَةٍ وَتِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ، وَمِنْكُمْ وَاحِدٌ، ثُمَّ أَنْتُمْ فِي النَّاسِ كَالشَّعْرَةِ السَّوْدَاءِ فِي جَنْبِ الثَّوْرِ الْأَبْيَضِ، أَوْ كَالشَّعْرَةِ الْبَيْضَاءِ فِي جَنْبِ الثَّوْرِ الْأَسْوَدِ، وَإِنِّي لَأَرْجُو أَنْ تَكُونُوا رُبُعَ أَهْلِ الْجَنَّةِ »

"เก้าร้อยเก้าสิบเก้าที่ว่านั้น จากยะอ์ญูจญ์และมะอ์ญูจญ์ และอีกหนึ่งจากพวกท่าน เมื่อเทียบกับมนุษย์ทั้งหมดแล้ว พวกท่านเป็นเหมือนเส้นขนสีดำบนสีข้างของวัวสีขาว หรือเหมือนเส้นขนสีขาวบนสีข้างของวัวสีดำ และฉันก็หวังว่าพวกท่านจะเป็นหนึ่งในสี่ของชาวสวรรค์"

พวกเราจึงพากันตักบีรฺ (กล่าว อัลลอฮุอักบัรฺ) หลังจากนั้นท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« ثُلُثُ أَهْلِ الْجَنَّةِ »

"หนึ่งในสามของชาวสวรรค์"

พวกเราจึงพากันตักบีรฺ หลังจากนั้นท่านกล่าวว่า

« شَطْرُ أَهْلِ الْجَنَّةِ »

"ครึ่งหนึ่งของชาวสวรรค์"

พวกเราจึงพากันตักบีรฺ[9]

ฮะดีษบทนี้อัลบุคอรีได้บันทึกไว้ที่อื่นด้วย[10] อีกทั้งยังได้รับการบันทึกโดยมุสลิม และอันนะซาอีในหมวดตัฟซีรฺ[11] ทั้งนี้ ฮะดีษและรายงานเกี่ยวกับความน่าสะพรึงกลัวของวันกิยามะฮฺนั้นมีมากมาย ซึ่งได้รับการกล่าวถึงในจุดอื่นๆ

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง การสั่นสะเทือนของวันอวสานนั้น เป็นสิ่งที่ร้ายแรงยิ่งนัก** ﴾ หมายถึง เรื่องที่ใหญ่มาก วิกฤตที่น่าสะพรึงกลัว ปรากฏการณ์ที่น่าสยดสยองและแปลกประหลาด คำว่า الزَّلْزَال นั้น หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวและตื่นตระหนก ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴾

"ณ ขณะนั้น บรรดาผู้ศรัทธาได้ถูกสอบ และพวกเขาถูกทำให้สั่นสะเทือนอย่างรุนแรง"[12]

แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **วันที่พวกเจ้าจะเห็นมันคือ แม่นมทุกคนจะตกตะลึงลืมสิ่งที่นางกำลังให้นมแก่ลูกอ่อน** ﴾ หมายความว่า นางจะตกตะลึงกับความน่าสะพรึงกลัวที่เห็นจนทำให้ลืมคนที่ตนเองรักและเอ็นดูมากที่สุด ซึ่งความตกใจจนละเลยลูกอ่อนนั้นเกิดขึ้นขณะที่นางกำลังให้นม ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ كُلُّ مُرْضِعَة **แม่ทุกคนที่กำลังให้นม** ﴾ และไม่ได้ตรัสว่า مُرْضِع (แม่ที่มีลูกอยู่ในวัยที่เลี้ยงด้วยนม) โดยลูกอ่อน หมายถึง ทารกที่ยังไม่หย่านม

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และหญิงตั้งครรภ์ทุกคนจะคลอดลูกที่อยู่ในครรภ์ของนางออกมา** ﴾ หมายถึง ก่อนที่การตั้งครรภ์จะครบกำหนดเพราะความน่าสะพรึงกลัวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และเจ้าจะเห็นมนุษย์อยู่ในสภาพมึนเมา** ﴾ คำว่า سُكَارَىٰ

9. ฟัตฮุลบารี 8/295
10. ฟัตฮุลบารี 6/440
11. มุสลิม 1/201 และ อันนะซาอี ใน อัลกุบรอ 6/409
12. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺซาบ อายะฮฺที่ 11

มีรายงานวิธีการอ่านอีกแบบคือ سَكْرَى พวกเขาตกอยู่ในสภาพดังกล่าวเนื่องจากความรุนแรงน่าหวาดกลัวของเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญจนแทบเสียสติ หากผู้ใดพบเห็นก็จะคิดว่าพวกเขาเมา **《 ทั้ง ๆ ที่พวกเขามิได้เมา แต่ว่าการลงโทษของอัลลอฮฺนั้นรุนแรงยิ่งนัก 》**

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ۝٣ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ۝٤ ﴾

3. และในหมู่มนุษย์ มีผู้โต้เถียงในเรื่องของอัลลอฮฺโดยปราศจากความรู้ และเขาจะปฏิบัติตามชัยฏอนทุกตัวที่ดื้อรั้น

4. ได้มีกำหนดไว้สำหรับมันว่า แท้จริง ผู้ใดยึดมันเป็นมิตรสหายแล้ว มันจะทำให้เขาหลงทางและจะนำเขาไปสู่การลงโทษที่มีเปลวลุกโชน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประณามผู้ที่ตามชัยฏอน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประณามบรรดาผู้ที่ปฏิเสธการฟื้นคืนชีพ ไม่เชื่อว่าพระองค์ทรงสามารถทำให้คนตายกลับมามีชีวิตอีกครั้งได้ และหันหลังให้กับสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมาแก่บรรดานบีของพระองค์ โดยการปฏิเสธและการไม่เชื่อของพวกเขานั้นเกิดจากการปฏิบัติตามชัยฏอนมารร้ายที่อยู่ในรูปของมนุษย์และญิน และนี่เป็นสภาพของชาวบิดอะฮฺผู้หลงผิดที่หันหลังให้กับสัจธรรมความถูกต้อง และเชื่อตามสิ่งที่เป็นความเท็จ พวกเขาละทิ้งความถูกต้องอันชัดแจ้งที่อัลลอฮฺประทานลงมาแก่ศาสนทูตของพระองค์ แล้วหันไปตามคำพูดของเหล่าผู้ที่เชิญชวนไปสู่ความหลงผิดและบิดอะฮฺ ซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานของอารมณ์และความคิดเห็นของตนเอง ดังนั้นอัลลอฮฺจึงตรัสเกี่ยวกับคนเหล่านั้นและผู้ที่มีลักษณะคล้ายกับพวกเขาว่า **《 และในหมู่มนุษย์มีผู้โต้เถียงในเรื่องของอัลลอฮฺโดยปราศจากความรู้ 》** หมายถึง ความรู้ที่ถูกต้อง **《 และเขาจะปฏิบัติตามชัยฏอนทุกตัวที่ดื้อรั้น 》**

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า **《 ได้มีกำหนดไว้สำหรับมัน 》** มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง ชัยฏอน[13] เป็นการกำหนดจากอัลลอฮฺว่า **《 แท้จริง ผู้ใดยึดมันเป็นมิตรสหาย 》** ด้วยการเชื่อ

---

13. อัลมุฮัรร็อรฺ อัลวะญีซ 4/107

ฟังและปฏิบัติตามมัน ﴿ **มันจะทำให้เขาหลงทางและจะนำเขาไปสู่การลงโทษที่มีเปลวลุกโชน** ﴾ หมายความว่า มันจะหลอกลวงเขาในโลกนี้ และในอาคิเราะฮฺมันจะนำทางเขาไปสู่การลงโทษในไฟนรก ซึ่งร้อนจัดและสร้างความเจ็บปวดอย่างรุนแรง อัสสุดดีย์ รายงานจากอบูมาลิกว่า อายะฮฺนี้ลงมาเกี่ยวกับ อันนัฎรฺ บิน อัลฮาริษ[14] อิบนุ ญุร็อยจญ์ ก็กล่าวเช่นเดียวกัน[15]

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾ ﴾

5. มนุษย์เอ๋ย! หากพวกเจ้ายังอยู่ในการสงสัยแคลงใจ เกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพแล้วไซร้ แท้จริง เราได้บังเกิดพวกเจ้าจากดิน แล้วจากเชื้ออสุจิ แล้วจากก้อนเลือด แล้วจากก้อนเนื้อ ทั้งที่เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์ และไม่เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์ เพื่อเราจะได้ชี้แจงเคล็ดลับแห่งเดชานุภาพแก่พวกเจ้า และเราให้การตั้งครรภ์เป็นที่แน่นอนอยู่ในมดลูกตามที่เราประสงค์จนถึงเวลาที่กำหนดไว้ แล้วเราให้พวกเจ้าคลอดออกมาเป็นทารก แล้วเพื่อพวกเจ้าจะได้บรรลุสู่วัยฉกรรจ์ของพวกเจ้า และในหมู่พวกเจ้ามีผู้เสียชีวิตในวัยหนุ่ม และในหมู่พวกเจ้ามีผู้ถูกนำกลับสู่วัย

14. อัดดุรรุลมันษูรฺ 6/8
15. อัฏฏอบารี 18/566

ต่ำต้อย วัยชรา เพื่อเขาจะไม่รู้อะไรเลยหลังจากที่เคยมีความรู้ และเจ้าจะเห็นแผ่นดินแห้งแล้ง ครั้นเมื่อเราได้ส่งน้ำลงมาบนมัน มันก็จะเคลื่อนไหวขยายตัว และพองตัว และงอกเงยออกมาเป็นพืช ทุกอย่างเป็นคู่ ๆ ดูสวยงาม

6. นั่นก็เพราะว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้น พระองค์คือผู้ทรงสัจจะ และแท้จริงพระองค์ทรงให้ผู้ตายมีชีวิตขึ้น และแท้จริง พระองค์ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง

7. และแท้จริง วันอวสานจะมาถึงอย่างแน่นอน ปราศจากข้อสงสัยเกี่ยวกับวันดังกล่าว และแท้จริง อัลลอฮฺจะทรงให้ผู้ที่อยู่ในสุสานฟื้นคืนชีพขึ้นมา

การสร้างมนุษย์ และพืชพรรณเป็นข้อยืนยันเกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพ

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงผู้ที่ปฏิเสธและไม่เชื่อว่าทุกชีวิตจะฟื้นคืนชีพขึ้นอีกครั้งในเวลาที่ได้รับการกำหนด พระองค์ก็ทรงกล่าวถึงหลักฐานที่แสดงถึงเดชานุภาพของพระองค์ในเรื่องดังกล่าว ด้วยการยกตัวอย่างจากสิ่งที่มนุษย์มองเห็น นั่นคือการที่พระองค์ทรงสร้างสรรพสิ่งขึ้นมาแต่แรก โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **มนุษย์เอ๋ย ! หากพวกเจ้ายังอยู่ในการสงสัยแคลงใจ** ﴿ หมายถึง เคลือบแคลงสงสัย ﴾ **เกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพแล้วไซร้** ﴿ หมายถึง วันแห่งการรวมตัว วันที่วิญญาณและร่างกายจะกลับมามีชีวิตอีกครั้ง นั่นคือวันกิยามะฮฺ ﴾ **แท้จริง เราได้บังเกิดพวกเจ้าจากดิน** ﴿ หมายถึง ทรงสร้างพวกเจ้าในขั้นตอนเริ่มแรกจากดิน นั่นคือการสร้างอาดัม عليه السلام ﴾ **แล้วจากเชื้ออสุจิ** ﴿ หมายถึง หลังจากนั้น พระองค์ก็ทรงให้ลูกหลานของเขาถือกำเนิดขึ้นและมีทายาทสืบสกุลจากน้ำอันต่ำต้อย

พัฒนาการของเชื้ออสุจิและทารกในครรภ์

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แล้วจากก้อนเลือด แล้วจากก้อนเนื้อ** ﴿ กล่าวคือ เมื่อเชื้ออสุจิ (نُطْفَة) เข้าไปในมดลูกของสตรีแล้ว มันก็จะคงอยู่อย่างนั้นเป็นเวลาสี่สิบวัน จากนั้นก็จะมีสิ่งอื่นๆ มารวมตัว และกลายเป็นก้อนเลือดสีแดง (عَلَقَة) ด้วยพระประสงค์ของอัลลอฮฺ และมันจะเป็นอย่างนั้นเป็นเวลาสี่สิบวัน ก่อนจะแปรเปลี่ยนเป็นก้อนเนื้อ (مُضْغَة) ซึ่งยังไม่มีรูปร่างเป็นสัดส่วน

ชัดเจน หลังจากนั้นจึงเริ่มมีรูปร่างและสัดส่วน พัฒนาเป็นศีรษะ แขน หน้าอก ท้อง ต้นขา เท้า และอวัยวะอื่นๆ บางครั้งผู้หญิงอาจแท้งก่อนที่ทารกในครรภ์จะมีรูปร่างเป็นตัว และบางครั้งเธอก็แท้งหลังจากที่ทารกมีรูปร่างขึ้นแล้ว ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แล้วจากก้อนเนื้อ ทั้งที่เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์ และไม่เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์** ﴿ ดังที่พวกเจ้าเห็นกัน ﴾ **เพื่อเราจะได้ชี้แจงเคล็ดลับแห่งเดชานุภาพแก่พวกเจ้า และเราให้การตั้งครรภ์เป็นที่แน่นอนอยู่ในมดลูกตามที่เราประสงค์จนถึงเวลาที่กำหนดไว้** ﴿ กล่าวคือ บางครั้งทารกยังคงอยู่ในครรภ์และไม่ได้แท้ง ดังที่ มุญาฮิด กล่าวว่า ﴾ **ทั้งที่เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์ และไม่เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์** ﴿ หมายถึง ทารกในครรภ์แท้ง มีรูปร่างแล้วบ้าง และยังไม่มีรูปร่างบ้าง

เมื่อเวลาผ่านไปสี่สิบวันหลังจากที่เป็นก้อนเนื้อแล้ว อัลลอฮฺก็จะส่งมลาอิกะฮฺมาเป่าวิญญาณเข้าไปในก้อนเนื้อ และสร้างมันขึ้นมาตามที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ ว่าจะมีรูปร่างหน้าตาดีหรือไม่ดี เพศชายหรือเพศหญิง และทรงกำหนดริซกีที่จะได้รับ ตลอดจนอายุขัยของเขา และบันทึกจุดจบของเขาว่าจะอยู่ในหมู่ผู้ที่ได้รับความสุขหรือผู้ที่จะถูกลงโทษ ดังที่มีรายงานบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและเศาะฮีฮฺมุสลิม จากอิบนุ มัสอูด กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ ซึ่งเป็นผู้ที่สัตย์จริงและได้รับการเชื่อถือเล่าให้พวกเราฟังว่า

« إِنَّ خَلْقَ أَحَدِكُمْ يُجْمَعُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ إِلَيْهِ الْمَلَكَ فَيُؤْمَرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: بِكَتْبِ عَمَلِهِ وَأَجَلِهِ وَرِزْقِهِ، وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ، ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ الرُّوحُ »

"พวกท่านทุกคนถูกรวบรวมในครรภ์มารดาของตนเป็นเวลาสี่สิบวัน หลังจากนั้นเขาจะกลายเป็นก้อนเลือดต่อไปอีกสี่สิบวัน และต่อมาก็เป็นก้อนเนื้ออีกสี่สิบวัน แล้วอัลลอฮฺก็ทรงส่งมลาอิกะฮฺมาบันทึกคำสี่คำ คือ การกระทำของเขา อายุขัยของเขา ริซกีที่เขาจะได้รับ และจุดจบของเขาว่าจะเป็นผู้ที่ถูกลงโทษหรือได้รับความสุข จากนั้นวิญญาณก็ถูกเป่าเข้าไปในตัวเขา" [16]

พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยชรา

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แล้วเราให้พวกเจ้าคลอดออกมาเป็นทารก** ﴿ หมายถึง มีร่างกาย การได้ยิน การมองเห็น ประสาทสัมผัส การเคลื่อนไหว และสติปัญญายังไม่สมบูรณ์ จากนั้นอัลลอฮฺก็ทรงให้เขาค่อยๆ มีกำลังตามลำดับ และทรงทำให้พ่อแม่ของเขาปฏิบัติต่อเขาด้วยความเมตตาอ่อนโยนและความรัก ทั้งกลางวันและกลางคืน ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า

16. ฟัตฮุลบารี 6/418 และมุสลิม 4/2036

﴾ **แล้วเพื่อพวกเจ้าจะได้บรรลุสู่วัยฉกรรจ์ของพวกเจ้า** ﴿ หมายถึง ความแข็งแกร่งของเขาเพิ่มขึ้น จนเข้าสู่วัยหนุ่มสาวที่ดูดี ﴾ **และในหมู่พวกเจ้ามีผู้เสียชีวิตในวัยหนุ่ม** ﴿ ขณะที่ยังแข็งแรงและมีพละกำลัง ﴾ **และในหมู่พวกเจ้ามีผู้ถูกนำกลับสู่วัยต่ำต้อย วัยชรา** ﴿ หมายถึง วัยชราที่มีความอ่อนแอทั้งด้านสภาพร่างกาย สติปัญญา และความรู้สึกนึกคิด ความสามารถด้านต่างๆ ก็ถดถอยลงอย่างต่อเนื่อง และมีความหลงลืมไม่ปกติ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **เพื่อเขาจะไม่รู้อะไรเลยหลังจากที่เคยมีความรู้** ﴿ ซึ่งคล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ ﴾

"อัลลอฮฺทรงเป็นผู้สร้างพวกเจ้าในสภาพอ่อนแอ แล้วหลังจากความอ่อนแอพระองค์ก็ทรงทำให้มีความแข็งแรง แล้วหลังจากความแข็งแรงทรงทำให้อ่อนแอและชราภาพ พระองค์ทรงสร้างสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงอานุภาพ ⑸④"[17]

ชีวิตพืชเป็นอุปมาอีกเรื่องหนึ่งสำหรับการฟื้นคืนชีพ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเจ้าจะเห็นแผ่นดินแห้งแล้ง** ﴿ นี่เป็นอีกสัญญาณหนึ่งที่แสดงถึงเดชานุภาพของอัลลอฮฺในการทำให้คนตายกลับคืนชีพ เช่นเดียวกับที่พระองค์ทรงทำให้แผ่นดินที่แห้งแล้งซึ่งไม่มีพืชใดๆ กลับมามีชีวิต กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ดินที่สึกกร่อนและเต็มไปด้วยฝุ่น อัสสุดดีย์ กล่าวว่า หมายถึง ดินที่หมดสภาพแล้ว ﴾ **ครั้นเมื่อเราได้ส่งน้ำลงมาบนมัน** ﴿ หมายถึง เมื่ออัลลอฮฺทรงส่งน้ำฝนลงมา ﴾ **มันก็จะเคลื่อนไหวขยายตัว** ﴿ ด้วยการเติบโตของพืช และดินก็เริ่มกลับมีชีวิตขึ้นมาหลังจากที่เคยแห้งแล้ง ﴾ **และพองตัว** ﴿ ดินงอกงามขึ้น ทำให้พืชผลและพรรณไม้ซึ่งมีสี รส กลิ่น รูปทรง และประโยชน์อันหลากหลายเติบโต ดังนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และงอกเงยออกมาเป็นพืชทุกอย่างเป็นคู่ ๆ ดูสวยงาม** ﴿ รูปร่างสวยงาม และกลิ่นหอมโชย

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นั่นก็เพราะว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้น พระองค์คือผู้ทรงสัจจะ** ﴿ หมายถึง พระองค์คือผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงบริหารจัดการทุกสิ่ง และทรงมีความสามารถที่จะทำสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ ﴾ **และแท้จริง พระองค์ทรงให้ผู้ตายมีชีวิตขึ้น** ﴿ ดังเช่นที่พระองค์ทรงทำให้ดินที่เสื่อมโทรมกับมามีชีวิตและทำให้พืชพรรณเหล่านั้นเติบโตขึ้นมาได้ คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

---

17. ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 54

﴿ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ ﴾

"แท้จริง ผู้ซึ่งให้มันมีชีวิตขึ้นมานั้น ก็จะทรงให้ชีวิตแก่คนตายได้อย่างแน่นอน แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอนุภาพเหนือทุกสิ่ง ⑶⑼"[18]

และพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ ﴾

"แท้จริง พระบัญชาของพระองค์ เมื่อทรงประสงค์สิ่งใด พระองค์ก็จะตรัสแก่มันว่า จงเป็น แล้วมันก็จะเป็นขึ้นมา (82)"[19]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และแท้จริง วันอวสานจะมาถึงอย่างแน่นอน** ﴿ หมายถึง จะเกิดขึ้นแน่นอนโดยไม่มีข้อสงสัยใดๆ ﴾ **และแท้จริง อัลลอฮฺจะทรงให้ผู้ที่อยู่ในสุสานฟื้นคืนชีพขึ้นมา** ﴿ กล่าวคือ พระองค์จะทรงทำให้พวกเขาฟื้นกลับขึ้นมาอีกครั้ง ภายหลังจากที่ได้กลายเป็นผุยผงไปในหลุมศพ และทรงทำให้พวกเขามีชีวิตหลังจากที่สูญสลายไปแล้ว ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ ﴾

"และเขาได้ยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบแก่เรา และเขาได้ลืมต้นกำเนิดของเขา เขากล่าวว่า ใครเล่าจะให้กระดูกมีชีวิตขึ้นมาอีกในเมื่อมันเป็นผุยผงไปแล้ว (78) จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พระผู้ทรงให้กำเนิดมันครั้งแรกนั้น ย่อมจะทรงให้มันมีชีวิตขึ้นมาอีก และพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้การบังเกิดทุกสิ่ง (79) ผู้ทรงทำให้มีไฟสำหรับพวกเจ้าจากต้นไม้เขียวสด (แล้วจงดูสิ) พวกเจ้าก็ได้จุดมันจากเชื้อไฟนั้น (80)"[20]

---

18. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 39
19. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 82
20. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 78-80

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٨﴾ ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾ ﴾

8. **และในหมู่มนุษย์บางคนมีผู้โต้เถียงในเรื่องของอัลลอฮฺ โดยปราศจากความรู้และโดยปราศจากแนวทางที่ถูกต้อง และปราศจากคัมภีร์ที่มีหลักฐานชัดแจ้ง**

9. **เขาจะเอี้ยวตัวของเขาไปอย่างหยิ่งยโสเพื่อให้ผู้คนหลงจากทางของอัลลอฮฺ สำหรับเขาจะได้รับความอัปยศในโลกนี้ และเราจะให้เขาลิ้มรสการลงโทษที่มีไฟลุกไหม้ในวันกิยามะฮฺ**

10. **นั่นเพราะว่า มือทั้งสองของเจ้าได้ก่อกรรมทำไว้ และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงอธรรมต่อปวงบ่าว**

สภาพของบรรดาแกนนำบิดอะฮฺ และ ผู้หลงผิด

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงบอกเกี่ยวกับบรรดาผู้หลงผิดที่โง่เขลาและปฏิบัติตามผู้อื่นอย่างหูหนวกตาบอด ด้วยพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า “**และในหมู่มนุษย์ มีผู้โต้เถียงในเรื่องของอัลลอฮฺโดยปราศจากความรู้ และเขาจะปฏิบัติตามชัยฏอนทุกตัวที่ดื้อรั้น**”[21] ไปแล้วนั้น ในอายะฮฺนี้ทรงกล่าวถึงบรรดาผู้ที่ชักจูงผู้อื่นให้หลงผิด ซึ่งเป็นแกนนำในการเชิญชวนสู่การปฏิเสธศรัทธาและกระทำบิดอะฮฺ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และในหมู่มนุษย์บางคนมีผู้โต้เถียงในเรื่องของอัลลอฮฺ โดยปราศจากความรู้และโดยปราศจากแนวทางที่ถูกต้อง และปราศจากคัมภีร์ที่มีหลักฐานชัดแจ้ง** ﴾ กล่าวคือ โดยปราศจากเหตุผลที่ถูกต้อง และไม่มีตัวบทหลักฐานที่ถูกต้องชัดเจนมารองรับ แต่เป็นเพียงความคิดเห็นและอารมณ์ใฝ่ต่ำเท่านั้น

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เขาจะเอี้ยวตัวของเขาไป** ﴾ อิบนุ อับบาสและคนอื่นๆ กล่าวว่า หมายถึง แสดงความหยิ่งยโสไม่ยอมปฏิบัติตามความถูกต้อง เมื่อมีผู้ร้องเรียก

21. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 3

เชิญชวน[22] มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และมาลิก รายงานจาก เซด บิน อัสลัม ว่า ﴿ **เขาจะเอี้ยวตัวของเขาไป** ﴾ หมายถึง เขาเบือนหน้าหนีไปทางอื่นด้วยความยโสโอหัง และไม่แยแสต่อคำเชิญชวนไปสู่สัจธรรม คล้ายกับพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَفِي مُوسَىٰٓ إِذْ أَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِۦ ... ﴾

"และในเรื่องของมูซา เมื่อเราส่งเขาไปยังฟิรฺเอาน์ พร้อมด้วยหลักฐานอันชัดแจ้ง (38) แต่ฟิรฺเอาน์ได้ผินหลังออกไปพร้อมกับบริวารของเขา..."[23]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ ﴾

"และเมื่อถูกกล่าวแก่พวกเขาว่า ท่านทั้งหลายจงมายังสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมา และยังรอซูลเถิด เจ้าก็ได้เห็นพวกมุนาฟิกเหล่านั้นผินหลังให้แก่เจ้าจริง ๆ (61)"[24]

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ لَوَّوْا۟ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ ﴾

"และเมื่อได้มีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า จงมาเถิด รอซูลของอัลลอฮฺจะขออภัยโทษให้แก่พวกท่าน พวกเขาก็หันศีรษะของพวกเขาไปอีกทางหนึ่ง และเจ้าเห็นพวกเขาผินหลังออกไปโดยที่พวกเขาเป็นผู้หยิ่งผยอง (5)"[25]

และดังที่ ลุกมาน กล่าวกับลูกชายของเขาว่า

﴿ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ ﴾

"และเจ้าอย่าหันแก้ม (ใบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้คน"[26]

หมายถึง อย่าเมินเฉยจากพวกเขาด้วยท่าทีเย่อหยิ่ง

22. อัฏฏอบารี 18/573
23. ซูเราะฮฺ อัซซาริยาต อายะฮฺที่ 38-39
24. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 61
25. ซูเราะฮฺ อัลมุนาฟิกูน อายะฮฺที่ 5
26. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 18

และอัลลอฮฺ ﷻ ยังตรัสว่า

﴿ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا ﴾

"และเมื่ออายาตทั้งหลายของเราถูกอ่านให้แก่เขา เขาก็ผินหลังให้อย่างจองหอง"[27]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เพื่อให้ผู้คนหลงจากทางของอัลลอฮฺ** ﴿ อายะฮฺนี้หมายถึงผู้ที่ดื้อรั้น หรืออาจจะหมายความว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมดังกล่าวเป็นผู้ที่มีมารยาทต่ำช้าแต่เดิมแล้ว โดยเราปล่อยให้เขาประพฤติตัวเช่นนั้น เพื่อให้เขาตกอยู่ในกลุ่มของผู้ที่หลงออกจากแนวทางของอัลลอฮฺ หลังจากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **สำหรับเขาจะได้รับความอัปยศในโลกนี้** ﴿ หมายถึง ความอัปยศและความต่ำต้อย ทั้งนี้ เมื่อเขาหยิ่งจองหองไม่ยอมรับในสัญญาณของอัลลอฮฺ พระองค์ก็ทรงให้เขาประสบกับความอัปยศในดุนยา โดยจะทรงลงโทษเขาในโลกนี้ ก่อนที่จะได้รับโทษในอาคิเราะฮฺ เพราะโลกนี้เป็นเป้าหมายสูงสุดของเขา และเป็นสิ่งเดียวที่เขาเอาใจใส่ ﴾ **และเราจะให้เขาลิ้มรสการลงโทษที่มีไฟลุกไหม้ในวันกิยามะฮฺ** ﴿

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นั่นเพราะว่า มือทั้งสองของเจ้าได้ก่อกรรมทำไว้** ﴿ เป็นคำพูดที่ตำหนิและซ้ำเติมผู้จองหอง ﴾ **และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงอธรรมต่อปวงบ่าว** ﴿ อายะฮฺนี้คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ ﴾

"(มีเสียงกล่าวแก่ยามเฝ้านรกว่า) จงจับเขาไปและลากเขาไปสู่กลางไฟที่ลุกโชน (47) แล้วจงราดลงบนหัวของเขาเป็นการลงโทษแห่งน้ำเดือด (48) จงลิ้มรสการลงโทษสิ แท้จริง เจ้า (เคยพูดว่า) เป็นผู้มีอำนาจ ผู้มีเกียรติ (49) แท้จริง นี่คือสิ่งที่พวกเจ้าเคยสงสัยไว้ (50)"[28]

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ

27. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 7
28. ซูเราะฮฺ อัดดุคอน อายะฮฺที่ 47-50

هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنفَعُهُ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُو لَمَن ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

11. และในหมู่มนุษย์ มีผู้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺบนขอบทาง หากความดีประสบแก่เขา เขาก็พออกพอใจต่อสิ่งนั้น หากความทุกข์ยากประสบแก่เขา เขาก็จะผินหน้าของเขา (กลับสู่การปฏิเสธ) เขาขาดทุนทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า นั่นคือการขาดทุนอย่างชัดแจ้ง

12. เขาวิงวอนสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ซึ่งมันไม่ให้โทษแก่เขาและมันก็ไม่ให้คุณแก่เขา นั่นคือการหลงผิดที่ไกลลิบ

13. เขาวิงวอนต่อผู้ที่โทษของมันจะมีขึ้นเร็วกว่าคุณประโยชน์ของมันแน่นอน มันเป็นผู้คุ้มครองที่ชั่วช้าแท้ ๆ และมันเป็นสหายที่ชั่วช้าจริง ๆ

ความหมายของการเคารพภักดีอัลลอฮฺบนขอบทาง

มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆ กล่าวว่า (عَلَىٰ حَرْفٍ) หมายถึง ด้วยความสงสัย [29] บางท่านอธิบายว่าหมายถึง บนขอบ เช่น บนขอบหรือด้านข้างของภูเขา กล่าวคือ เป็นผู้ที่เข้าอิสลามโดยอยู่เพียงขอบๆ หากพบสิ่งที่ชอบก็จะอยู่ต่อ หาไม่แล้วเขาก็พร้อมจะออกจากศาสนาทุกเมื่อ

อัลบุคอรี บันทึกว่า อิบนุ อับบาส อธิบายอายะฮฺ ﴾ **และในหมู่มนุษย์ มีผู้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺบนขอบทาง** ﴿ ว่า ในอดีตนั้น บางคนเมื่ออพยพไปยังมะดีนะฮฺแล้วพบว่าภรรยาของเขาให้กำเนิดบุตรชาย หรือม้าของเขาคลอดลูก เขาก็จะคิดว่าศาสนานี้ (อิสลาม) เป็นศาสนาที่ดี แต่ถ้าภรรยาไม่ให้กำเนิดบุตร หรือม้าไม่มีลูก เขาก็จะกล่าวว่า ศาสนานี้ไม่ดี[30]

อัลเอาฟี รายงานว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า บางคนเมื่ออพยพไปยังมะดีนะฮฺ ซึ่งเป็นเมืองที่มีโรคระบาด แล้วพบว่าตนเองยังคงมีสุขภาพที่แข็งแรง ม้าก็คลอดลูกปกติ ส่วนภรรยาก็ให้กำเนิดทารกเพศชาย เขาก็จะรู้สึกพอใจและพูดว่า "ตั้งแต่เริ่มนับถือศาสนานี้ ฉันพบแต่

29. อัฏฏอบารี 18/576
30. ฟัตฮุลบารี 8/296

เรื่องดีๆ" ﴾ **หากความทุกข์ยากประสบแก่เขา** ﴿ คำว่า الفِتْنَة ในที่นี้หมายถึง บททดสอบ กล่าวคือ หากเขาติดโรคที่ระบาดในเมืองมะดีนะฮฺ หรือภรรยาให้กำเนิดทารกเพศหญิง หรือเขาได้รับส่วนแบ่งจากซะกาตล่าช้า ชัยฏอนก็จะมาหาเขาและกล่าวว่า "ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ ตั้งแต่เจ้าเข้ารับศาสนานี้ ก็ประสบแต่เรื่องที่เลวร้าย" และนั่นคือบททดสอบ[31] กอตาดะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก, อิบนุ ญุร็อยจญ์ และชาวสลัฟอีกหลายคนก็อธิบายในทำนองเดียวกันนี้[32] พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เขาก็จะผินหน้าของเขา** ﴿ มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง ตกมุรตัด กลับไปเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา[33]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เขาขาดทุนทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า** ﴿ หมายถึง เขาไม่ได้รับสิ่งใดในโลกนี้ ส่วนในอาคิเราะฮฺเขาก็จะได้รับโทษอันเจ็บปวดและอยู่ในสภาพที่ไร้ซึ่งเกียรติ เนื่องจากเขาปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺผู้ทรงอำนาจ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **นั่นคือการขาดทุนอย่างชัดแจ้ง** ﴿ กล่าวคือ สิ่งที่เขาได้รับนั้นเป็นการขาดทุนที่ยิ่งใหญ่ และเป็นความสูญเสียอย่างชัดแจ้ง

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เขาวิงวอนสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ซึ่งมันไม่ให้โทษแก่เขาและมันก็ไม่ให้คุณแก่เขา** ﴿ หมายถึง รูปเคารพและสิ่งต่างๆ ที่เขายึดถือเป็นภาคีเทียบเคียงอัลลอฮฺ โดยเขาร้องขอความช่วยเหลือ การสนับสนุน และขอปัจจัยยังชีพจากสิ่งเหล่านั้น ทั้งที่มันไม่สามารถให้คุณให้โทษแก่เขา ﴾ **นั่นคือการหลงผิดที่ไกลลิบ** ﴿

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เขาวิงวอนต่อผู้ที่โทษของมันจะมีขึ้นเร็วกว่าคุณประโยชน์ของมัน** ﴿ หมายถึง มีแนวโน้มที่มันจะเป็นโทษมากกว่าเป็นประโยชน์ต่อเขาในโลกนี้ ส่วนในโลกหน้านั้น มันจะเป็นโทษแก่เขาอย่างแน่นอน พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **แน่นอนมันเป็นผู้คุ้มครองที่ชั่วช้าแท้ๆ และมันเป็นสหายที่ชั่วช้าจริงๆ** ﴿ มุญาฮิด อธิบายว่า หมายถึง รูปเคารพ[34] กล่าวคือ สิ่งที่เขาวิงวอนขอนอกจากอัลลอฮฺนั้นช่างเป็นผู้คุ้มครองและให้ความช่วยเหลือที่ชั่วช้ายิ่งนัก ﴾ **และมันเป็นสหายที่ชั่วช้าจริงๆ** ﴿ หมายถึง ผู้ที่คลุกคลีและอยู่ร่วมกับมัน

---

31. อัฏฏอบารี 18/575
32. อัฏฏอบารี 18/576
33. อัฏฏอบารี 18/576
34. อัฏฏอบารี 18/579

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ ﴾

14. แท้จริง อัลลอฮฺทรงให้บรรดาผู้ศรัทธาและผู้กระทำความดีทั้งหลายเข้าสวนสวรรค์หลากหลาย ณ เบื้องล่างของมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน แท้จริง อัลลอฮฺทรงกระทำสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์

ผลตอบแทนสำหรับผู้ที่ประกอบความดี

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวถึงบรรดาผู้หลงผิดที่ต้องได้รับโทษอันเจ็บแสบแล้ว พระองค์ก็ทรงกล่าวถึงผู้ที่ประกอบความดีซึ่งจะได้รับความสุข โดยพวกเขาคือผู้ที่ศรัทธามั่นด้วยหัวใจ และยืนยันการศรัทธาด้วยการกระทำ พวกเขาปฏิบัติความดีทุกประเภทที่เป็นการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ และหลีกเลี่ยงการกระทำที่ชั่วร้าย ด้วยเหตุนี้ พวกเขาจะได้รับที่พำนักในชั้นสูงของสวนสวรรค์เป็นการตอบแทน และหลังจากที่อัลลอฮฺทรงบอกว่าพระองค์ทรงให้กลุ่มหนึ่งหลงผิด และทรงชี้นำทางที่ถูกต้องให้อีกกลุ่มหนึ่ง พระองค์ก็ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงกระทำสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾

﴿ مَن كَانَ يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾ ﴾

15. ผู้ใดคิดว่าอัลลอฮฺจะไม่ทรงช่วยเหลือเขา (มุฮัมมัด) ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ก็จงให้เขาผู้นั้นต่อเชือกขึ้นสู่ท้องฟ้า แล้วให้เขาตัดมันออก แล้วให้เขาเฝ้าดูว่าแผนการของเขา จะทำให้สิ่งที่เขาเคียดแค้นหมดสิ้นไปไหม ?

16. และเช่นนั้นแหละ เราได้ให้อัลกุรอานลงมาเป็นอายาตที่ชัดแจ้ง และอัลลอฮฺนั้นทรงชี้แนะทางให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์

อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงช่วยเหลือรอซูลของพระองค์อย่างแน่นอน ไม่ว่าศัตรูของเขาจะเคียดแค้นเพียงใด

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ผู้ใดคิดว่าอัลลอฮฺจะไม่ช่วยเหลือมุฮัมมัด ﷺ ในโลกนี้และโลกหน้า ﴿ **จงให้เขาผู้นั้นต่อเชือกขึ้นสู่ท้องฟ้า** ﴾ หมายถึง เพดานบ้านของเขา ﴿ **แล้วให้เขาตัดมันออก** ﴾ หมายถึง ให้ผูกคอตายเสีย[35] มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อะฏออฺ, อบุลเญาซาอฺ, กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆ ก็อธิบายเช่นนี้[36] ความหมายคือ ผู้ใดก็ตามที่คิดว่าอัลลอฮฺจะไม่สนับสนุนมุฮัมมัด ﷺ หรือไม่ช่วยเหลือคัมภีร์และศาสนาของพระองค์ ก็ให้เขาไปฆ่าตัวตายเสีย ถ้าสิ่งนั้นทำให้เขาเคียดแค้นมาก เพราะอย่างไรแล้ว อัลลอฮฺก็จะทรงช่วยเหลือและสนับสนุนมุฮัมมัด ﷺ อย่างแน่นอนที่สุด ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿٥١﴾ ﴾

"แท้จริง เราจะช่วยเหลือบรรดารอซูลของเรา และบรรดาผู้ศรัทธาอย่างแน่นอน ทั้งในชีวิตของโลกนี้ และวันที่ปวงพยานจะยืนขึ้นเป็นพยาน (51)"[37]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แล้วให้เขาเฝ้าดูว่าแผนการของเขา จะทำให้สิ่งที่เขาเคียดแค้นหมดสิ้นไปไหม?** ﴾ อัสสุดดีย์ กล่าวว่า หมายถึง ในเรื่องที่เกี่ยวกับมุฮัมมัด ﷺ [38] อะฏออฺ อัลคุรอซานี กล่าวว่า หมายถึง ให้เขาดูว่าการกระทำดังกล่าวจะช่วยเยียวยาความโกรธแค้นที่สุมอกได้หรือไม่?

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเช่นนั้นแหละ เราได้ให้อัลกุรอานลงมาเป็นอายาตที่ชัดแจ้ง** ﴾ หมายถึง มีความชัดเจนทั้งถ้อยคำและความหมาย โดยมีสถานะเป็นหลักฐานและข้อยืนยันจากอัลลอฮฺแก่มวลมนุษย์ ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงชี้แนะทางให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾ กล่าวคือ พระองค์จะทรงให้ผู้ใดหลงทางก็ได้ตามที่พระองค์ทรงประสงค์ และ

35. อัฏฏอบารี 18/581
36. อัฏฏอบารี 18/580-583
37. ซูเราะฮฺ฿ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 51
38. อัรรอซี 13/15

ทรงชี้แนะทางนำแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ โดยพระองค์ทรงมีพระปรีชาญาณที่สมบูรณ์และข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนในการทำเช่นนั้น ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾ ﴾

"พระองค์จะไม่ทรงถูกสอบถามในสิ่งที่พระองค์ทรงปฏิบัติ และพวกเขาต่างหากที่จะถูกสอบถาม (23)"[39]

และเนื่องด้วยพระปรีชาญาณ ความเมตตา ความยุติธรรม ความรอบรู้ เดชานุภาพ และความยิ่งใหญ่ของพระองค์ จึงไม่มีผู้ใดสามารถโต้แย้งเปลี่ยนแปลงคำตัดสินของพระองค์ และพระองค์ทรงคิดบัญชีอย่างรวดเร็ว

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَىٰ وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ ﴾

17. แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธา และบรรดาชาวยิว และพวกศอบิอีน และพวกนะศอรอ และพวกบูชาไฟ และบรรดาผู้ตั้งภาคี แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างพวกเขาในวันกิยามะฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺทรงเป็นพยานต่อทุกสิ่ง

อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงตัดสินระหว่างกลุ่มต่างๆ ในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราเกี่ยวกับเหล่าสาวกของศาสนาต่างๆ ทั้งที่เป็นผู้ศรัทธา และกลุ่มอื่นๆ นอกเหนือจากพวกเขา เช่น ชาวยิวและพวกศอบิอีน[40] ซึ่งเราได้กล่าวถึงพวกเขาแล้วในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ รวมถึงความเห็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับพวกเขา นอกจากนี้ พระองค์ยังตรัสถึงชาวคริสต์ พวกบูชาไฟ และกลุ่มอื่นๆ ที่เคารพบูชาสิ่งอื่นเคียงคู่อัลลอฮฺ ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างพวกเขาในวันกิยามะฮฺ** ﴾ พระองค์จะทรงตัดสินระหว่างพวกเขาด้วยความยุติธรรม โดยจะทรงให้ผู้ที่ศรัทธาในพระองค์เข้าสวรรค์ และทรงให้บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาตกนรก

39. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 23

40. ศอบิอีน (ซาเบียน) คือ กลุ่มคนที่บูชาดวงดาว - *ผู้แปล*

ทั้งนี้ พระองค์ทรงเป็นพยานในการกระทำของพวกเขา ทรงบันทึกทุกสิ่งที่พวกเขาพูด และทรงรู้ทุกสิ่งที่พวกเขากระทำในที่ลับ และสิ่งที่ซ่อนเร้นภายในใจของพวกเขา

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾ ﴾

18. เจ้ามิได้เห็นหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺเท่านั้น ซึ่งผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และผู้ที่อยู่ในแผ่นดิน ต่างก็สุญูดนอบน้อมต่อพระองค์ ตลอดจนดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์และดวงดาวทั้งหลาย และภูเขาทั้งหลาย และต้นไม้ และสัตว์ทั้งหลาย และส่วนมากของมนุษย์ แต่ส่วนมากการลงโทษจะเหมาะสมคู่ควรแก่เขา และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงทำให้อัปยศก็จะไม่มีผู้ใดให้เกียรติเขา แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงกระทำสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์

ทุกสิ่งสุญูดต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า พระองค์เพียงผู้เดียวที่สมควรได้รับการเคารพอิบาดะฮฺ ไม่มีภาคีใดๆ เคียงคู่พระองค์ ทุกสิ่งล้วนสุญูดและสยบต่อความยิ่งใหญ่ของพระองค์ทั้งโดยเต็มใจและไม่เต็มใจ เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่คู่ควรได้รับการสุญูดจากทุกสิ่ง ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ يَتَفَيَّأُ ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِّلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾ ﴾

"และพวกเขามิได้มองไปยังสิ่งที่อัลลอฮฺทรงสร้างบ้างดอกหรือว่า เงาของมันจะทอดไปทางขวาและทางซ้าย เพื่อสุญูดต่ออัลลอฮฺ โดยที่พวกมันนอบน้อม (48)"[41]

41. ซูเราะฮฺ อันนะหฺลฺ อายะฮฺที่ 48

ส่วนในซูเราะฮฺนี้พระองค์ตรัสว่า ﴿ **เจ้ามิได้เห็นหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺเท่านั้น ซึ่งผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและผู้ที่อยู่ในแผ่นดิน ต่างก็สุญูดนอบน้อมต่อพระองค์** ﴾ หมายถึง มลาอิกะฮฺที่อยู่ในส่วนต่างๆ ของชั้นฟ้า และสิ่งมีชีวิตที่อยู่ทุกแห่งหน ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์, ญิน, สัตว์ หรือนก ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدَهِ ﴾

"และไม่มีสิ่งใด เว้นแต่จะสดุดีด้วยการสรรเสริญพระองค์"[42]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ตลอดจนดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์และดวงดาวทั้งหลาย** ﴾ พระองค์ทรงกล่าวถึงสิ่งเหล่านี้โดยเจาะจง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ได้รับการเคารพบูชาแทนอัลลอฮฺ ดังนั้น พระองค์จึงทรงอธิบายว่าทั้งดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาว ต่างก็สุญูดต่อพระผู้สร้าง และพวกมันอยู่ภายใต้การบริหารของพระองค์ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ ﴾

"พวกเจ้าอย่าได้สุญูดแก่ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ แต่จงสุญูดแก่อัลลอฮฺพระผู้ทรงสร้างพวกมัน"[43]

ในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม มีบันทึกว่า อบุดดัรฺดารอ์ กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวกับฉันว่า "ท่านรู้ไหมว่าดวงอาทิตย์นี้ไปที่ใด?" ฉันตอบว่า อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์เท่านั้นที่รู้ดีที่สุด ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า "มันไปสุญูดใต้บัลลังก์ แล้วรอคำสั่ง[44] แต่อีกไม่นาน มันจะได้รับคำสั่งว่า จงกลับไปตามทิศที่เจ้ามา[45]" [46]

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ชายคนหนึ่งมาหาท่านรอซูล ﷺ และกล่าวว่า โอ้ ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ ฉันเห็นตัวเองในความฝันเมื่อคืนนี้ ราวกับว่าฉันกำลังละหมาดอยู่หลังต้นไม้ต้นหนึ่ง เมื่อฉันสุญูด ต้นไม้ก็สุญูดตามฉัน แล้วฉันก็ได้ยินมันกล่าวว่า

« اللَّهمَّ اكتُبْ لي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا ، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وِزرًا ، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا ، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ »

---

42. ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 44
43. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 37
44. หมายถึง ดวงอาทิตย์ขออนุญาตจากอัลลอฮฺ เพื่อที่จะกลับมาขึ้นทางทิศตะวันออกอีกครั้ง ซึ่งพระองค์ก็ทรงอนุญาต - *ผู้แปล*
45. หมายถึง มันไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทางทิศตะวันออกอีกต่อไป จึงต้องขึ้นทางทิศตะวันตก อันเป็นหนึ่งในสัญญาณหลักของวันกิยามะฮฺ - *ผู้แปล*
46. ฟัตฮุลบารี 6/342 และมุสลิม 1/138

"โอ้ อัลลอฮฺ โปรดให้การสุญูดนี้เป็นผลบุญแก่ฉัน ณ พระองค์ ขอพระองค์ทรงลบบาปให้แก่ฉันเนื่องด้วยการสุญูดนี้ ขอพระองค์ทรงบันทึกรางวัลให้ฉันสำหรับการสุญูดนี้ และขอพระองค์ทรงตอบรับการสุญูดนี้จากฉันเหมือนเช่นที่พระองค์ทรงตอบรับจากดาวูดบ่าวของพระองค์"

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ จึงอ่านอายะฮฺที่มีการกล่าวถึงการสุญูด (สัจญ์ดะฮฺ) แล้วท่านก็สุญูดโดยฉันได้ยินท่านกล่าวเช่นเดียวกับที่ชายคนนั้นบอกว่าเขาได้ยินต้นไม้กล่าว รายงานนี้บันทึกโดยอัตติรฺมิซี, อิบนุ มาญะฮฺ และอิบนุ ฮิบบาน ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา[47]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และสัตว์ทั้งหลาย** ﴾ หมายถึง สัตว์ทั้งหมด มีรายงานฮะดีษที่บันทึกโดยอิมามอะหมัด ระบุว่า ท่านรอซูล ﷺ ห้ามมิให้ใช้หลังสัตว์เป็นมินบัรฺ โดยท่านกล่าวว่า

« فَرُبَّ مَرْكُوبَةٍ خَيْرٌ وَأَكْثَرُ ذِكْرًا للهِ تَعَالى مِنْ رَاكِبِهَا »

"เพราะเป็นไปได้ว่า สัตว์ที่ถูกขี่นั้น อาจจะดีกว่าและระลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ มากกว่าผู้ที่ขี่มัน" [48]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และส่วนมากของมนุษย์** ﴾ หมายถึง พวกเขาสุญูดต่ออัลลอฮฺด้วยความเต็มใจและยอมจำนนต่อพระองค์ด้วยเจตจำนงเสรีของพวกเขาเอง ﴿ **แต่ส่วนมากการลงโทษจะเหมาะสมคู่ควรแก่เขา** ﴾ หมายถึง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธการสุญูด และดื้อรั้นจองหอง ﴿ **และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงทำให้อัปยศก็จะไม่มีผู้ใดให้เกียรติเขา แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงกระทำสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾

มีรายงานจาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« إِذَا قَرَأَ ابنُ آدَمَ السَّجْدَةَ فَسَجَدَ اعْتَزَلَ الشَّيْطَانُ يَبْكِي، يقولُ: يَا وَيْلَهُ، أُمِرَ ابنُ آدَمَ بالسُّجُودِ فَسَجَدَ فَلَهُ الجَنَّةُ، وأُمِرْتُ بالسُّجُودِ فأَبَيْتُ فَلِيَ النَّارُ »

---

47. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 3/181, อิบนุ มาญะฮฺ 1/334 และอิบนุ ฮิบบาน 4/191

48. อะหฺมัด 3/441

"เมื่อลูกหลานอาดัมอ่านอายะฮฺที่กล่าวถึงการสุญูด (สัจญดะฮฺ) แล้วเขาสุญูด ชัยฏอนจะปลีกตัวออกไปร้องไห้ พร้อมกับกล่าวว่า 'ความวิบัติประสบแก่ข้าแล้ว! ลูกหลานอาดัมได้รับคำสั่งให้สุญูด แล้วเขาก็สุญูด ดังนั้น เขาจึงได้สวรรค์เป็นสิ่งตอบแทน ในขณะที่ข้านั้นได้รับคำสั่งให้สุญูด แต่ข้าปฏิเสธ ดังนั้น ข้าจึงต้องตกนรก' "[49]

และอิมามอะหมัด ได้บันทึกรายงานจาก อุกบะฮฺ บิน อามิรฺ เล่าว่า ฉันกล่าวแก่ท่านรอซูล ﷺ ว่า "โอ้ ท่านรอซูล ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ นั้นมีความพิเศษเหนือซูเราะฮฺอื่นๆ ในอัลกุรอาน ด้วยการมีจุดที่ให้สุญูดสองอายะฮฺใช่หรือไม่?" ท่านตอบว่า

« نَعَمْ، فَمَنْ لَمْ يَسْجُدْهُمَا فَلَا يَقْرَأْهُمَا »

"ใช่ ดังนั้น ผู้ใดไม่อยากสุญูดขณะอ่านอายะฮฺทั้งสอง ก็ไม่ควรอ่านอายะฮฺทั้งสอง"[50]

อบูดาวูด ได้บันทึกในหนังสือ อัลมะรอซีล จากคอลิด บิน มะอฺดาน ระบุว่าท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« فُضِّلَتْ سُورَةُ الْحَجِّ عَلَى سَائِرِ الْقُرْآنِ بِسَجْدَتَيْنِ »

"ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ มีความพิเศษเหนือซูเราะฮฺอื่นๆ ในอัลกุรอาน ด้วยการมีจุดให้สุญูดสองที่" [51]

อัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อัลอิสมาอีลี บันทึกรายงานจากอบุลญะฮฺม์ ว่า อุมัรฺได้สุญูดสองครั้ง เมื่อเขาอ่านซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ ขณะอยู่ที่อัลญาบิยะฮฺ และเขากล่าวว่า "ซูเราะฮฺนี้พิเศษกว่าซูเราะฮฺอื่นด้วยการมีสุญูดสองครั้ง" [52]

อบูดาวูด และ อิบนุ มาญะฮฺ บันทึกรายงานจาก อัมรฺ บิน อัลอาศ กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ สอนให้เขาอ่านอัลกุรอานสิบห้าจุดที่มีสุญูด (สัจญ์ดะฮฺ) โดยในซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ มีสุญูดสองจุด[53] รายงานเหล่านี้สนับสนุนซึ่งกันและกัน และช่วยเพิ่มน้ำหนักของหลักฐาน

---

49. มุสลิม 1/87
50. อบูดาวูด และอัตติรฺมิซี 578
51. อบูดาวูด ในหนังสือ อัลมะรอซีล 78
52. อัลบัยฮะกี 2/317
53. อบูดาวูด 1401 และ อิบนุ มาญะฮฺ 1075

﴿ هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُم مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ ﴾

19. ผู้โต้เถียงทั้งสองฝ่ายนี้ต่างก็โต้เถียงกันเกี่ยวกับพระเจ้าของพวกเขา สำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น มีอาภรณ์ที่ทำด้วยไฟถูกตัดไว้สำหรับพวกเขา น้ำร้อนเดือดจะถูกเทราดลงบนศีรษะของพวกเขา

20. สิ่งที่อยู่ในท้องของพวกเขา และหนังจะถูกละลายด้วยน้ำร้อนเดือด

21. และสำหรับพวกเขา จะถูกทุบด้วยค้อนเหล็ก

22. ทุกครั้งที่พวกเขาต้องการจะออกไปจากนรกเนื่องจากความทุกข์ยาก พวกเขาก็ถูกให้กลับไปในนั้นอีก (มีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า) "พวกเจ้าจงลิ้มรสการลงโทษที่มีไฟคุไหม้"

สาเหตุของการประทานอายะฮฺ

มีรายงานบันทึกในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม ระบุว่า อบูซัรฺ ได้สาบานว่าอายะฮฺ ﴿ **ผู้โต้เถียงทั้งสองฝ่ายนี้ต่างก็โต้เถียงกันเกี่ยวกับพระเจ้าของพวกเขา** ﴾ นั้นลงมาเกี่ยวกับเรื่องราวระหว่างฮัมซะฮฺและสหายทั้งสองของเขา[54] กับอุตบะฮฺและสหายทั้งสองของเขา[55] ในวันที่พวกเขาต่อสู้กันแบบตัวต่อตัวในสงครามบะดัรฺ[56] สำนวนนี้บันทึกโดยอัลบุคอรี ในส่วนที่เป็นการอรรถาธิบายอายะฮฺดังกล่าว[57] อัลบุคอรียังได้บันทึกรายงานจาก อะลี บิน อบีฏอลิบ กล่าวว่า

54. ฝ่ายมุสลิมประกอบไปด้วย ฮัมซะฮฺ บิน อับดิลมุฏเฏาะลิบ, อะลี บิน อบีฏอลิบ และอุบัยดะฮฺ บิน อัลฮัรษฺ บิน อับดิลมุฏเฏาะลิบ - *ผู้แปล*

55. ฝ่ายมุชริกีนประกอบไปด้วย อุตบะฮฺ บิน เราะบีอะฮฺ, อัลวะลีด บิน อุตบะฮฺ และชัยบะฮฺ บิน เราะบีอะฮฺ - *ผู้แปล*

56. ผลการต่อสู้ คือ ฝ่ายมุชริกีนถูกฆ่าตายหมดทั้งสามคน ในขณะที่ฝ่ายมุสลิม อุบัยดะฮฺได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตในที่สุด - *ผู้แปล*

57. ฟัตฮุลบารี 8/297 และมุสลิม 4/2323

"ฉันจะเป็นคนแรกที่คุกเข่าลงต่อหน้าพระผู้ทรงกรุณาปรานี เพื่อรับการตัดสินข้อพิพาทในวันกิยามะฮฺ"[58] ก็อยส (หนึ่งในผู้รายงาน) กล่าวว่า อายะฮฺ ﴾ **ผู้โต้เถียงทั้งสองฝ่ายนี้ต่างก็โต้เถียงกันเกี่ยวกับพระเจ้าของพวกเขา** ﴿ นี้ ลงมาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่ต่อสู้กันตัวต่อตัวในสงครามบะดัรฺ ซึ่งประกอบไปด้วย อะลี, ฮัมซะฮฺ, อุบัยดะฮฺ, ชัยบะฮฺ บิน เราะบีอะฮฺ, อุตบะฮฺ บิน เราะบีอะฮฺ และอัลวะลีด บุตรชายของอุตบะฮฺ เป็นรายงานที่บันทึกโดยอัลบุคอรีเท่านั้น[59]

อิบนุ อบีนะญีหฺ รายงานว่า มุญาฮิด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่า เป็นการกล่าวถึงผู้ปฏิเสธศรัทธาและผู้ศรัทธาที่โต้เถียงกันเกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพ ในอีกรายงานหนึ่ง มุญาฮิด และอะฏออฺ กล่าวว่า อายะฮฺนี้หมายถึงบรรดาผู้ศรัทธาและผู้ปฏิเสธศรัทธา

ทั้งนี้ทัศนะของมุญาฮิดและอะฏออฺ ที่ระบุว่าอายะฮฺดังกล่าวหมายถึง ผู้ปฏิเสธศรัทธาและผู้ศรัทธานั้น ครอบคลุมทุกความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ รวมไปถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสงครามบะดัรฺ และเหตุการณ์อื่นๆ เนื่องจากผู้ศรัทธานั้นเป้าหมายของพวกเขาคือการสนับสนุนศาสนาของอัลลอฮฺ ในขณะที่ผู้ปฏิเสธศรัทธาต้องการดับแสงแห่งศรัทธา และเอาชนะสิ่งที่เป็นสัจธรรมความถูกต้อง เพื่อเชิดชูความเท็จ นี่เป็นทัศนะที่ อิบนุ ญะรีรฺ เลือกให้น้ำหนัก ซึ่งก็เป็นความเห็นที่ดี

โทษทัณฑ์ของผู้ปฏิเสธศรัทธา

ด้วยเหตุดังกล่าว อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **สำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น มีอาภรณ์ที่ทำด้วยไฟถูกตัดไว้สำหรับพวกเขา** ﴿ หมายความว่า จะมีชิ้นส่วนของไฟถูกเตรียมไว้สำหรับพวกเขา สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า หมายถึงทองแดง เพราะมันเป็นวัตถุที่ร้อนที่สุดเมื่อถูกเผาไฟ[60] ﴾ **น้ำร้อนเดือดจะถูกเทราดลงบนศีรษะของพวกเขา สิ่งที่อยู่ในท้องของพวกเขาและหนังจะถูกละลายด้วยน้ำร้อนเดือด** ﴿ หมายถึง เมื่อน้ำเดือดที่มีความร้อนระดับสูงสุดถูกเทลงบนหัวของพวกเขา

อิบนุ ญะรีรฺ บันทึกรายงานจาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ الحَمِيْمَ لَيُصَبُّ عَلى رُؤُوْسِهِمْ، فَيَنْفُذُ الجُمْجُمَةَ حَتَّى يَخلُصَ إلى جَوفِه، فَيَسْلُتُ مَا فِي جَوْفِهِ حَتَّى يَبْلُغَ قَدَمَيْهِ، وَهُوَ الصَّهْرُ، ثُمَّ يُعَادُ كَمَا كَانَ »

---

58. หมายถึง ข้อพิพาทระหว่างเขากับมุชริกีนเหล่านั้น อุละมาอฺอธิบายว่า คำพูดดังกล่าวของอะลี มาจากสิ่งที่เขาได้รับรู้จากท่านนบี ﷺ - *ผู้แปล*

59. ฟัตฮุลบารี 8/297

60. อัฏฏอบารี 15/590

"น้ำเดือดจะถูกเทราดบนหัวของพวกเขา และจะเจาะกะโหลกไปถึงภายใน และสิ่งที่อยู่ภายในจะหลอมละลายไปถึงเท้า นั่นคือการหลอมเหลว แล้วทุกอย่างก็จะกลายสภาพกลับเป็นเหมือนเดิม (และถูกลงโทษซ้ำ ๆ เช่นนั้น)" [61]

รายงานนี้ได้รับการบันทึกโดยอัตติรฺมิซีด้วยเช่นกัน โดยเขากล่าวว่า อยู่ในระดับฮะซัน เศาะฮีฮฺ[62] อิบนุ อบีฮาติม ก็บันทึกรายงานด้วยสำนวนเดียวกันนี้

นอกจากนี้ อิบนุ อบีฮาติม ยังได้บันทึกรายงานจาก อับดุลลอฮฺ บิน อัซซะรี ระบุว่า "มลาอิกะฮฺจะมาหาเขา (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) โดยถือภาชนะด้วยคีมคีบเนื่องจากความร้อนของมัน เมื่อมลาอิกะฮฺนำมันเข้ามาใกล้ใบหน้าของเขา เขาก็พยายามจะเบือนหน้าหนีด้วยความกลัว มลาอิกะฮฺจึงยกค้อนที่ถืออยู่และทุบหัวของเขา ทำให้สมองทะลักออกมา แล้วมลาอิกะฮฺก็จะเทไฟที่อยู่ในภาชนะลงไปจนหมดผ่านทางหัวของเขา ความร้อนทะลุทะลวงจากสมองไปจนถึงท้อง นั่นคือความหมายของสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในอายะฮฺที่ว่า ﴾ **สิ่งที่อยู่ในท้องของพวกเขาและหนังจะถูกละลายด้วยน้ำร้อนเดือด** ﴿[63]

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และสำหรับพวกเขา จะถูกทุบด้วยค้อนเหล็ก** ﴿ หมายถึง พวกเขาจะโดนทุบตี ด้วยค้อนเหล็ก โดยทุกครั้งที่ถูกฟาด แขนขาจะหลุดออก แล้วพวกเขาก็จะร้องขอความพินาศ (เพราะทนรับโทษไม่ไหว)[64]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ทุกครั้งที่พวกเขาต้องการจะออกไปจากนรกเนื่องจากความทุกข์ยาก พวกเขาก็ถูกให้กลับไปในนั้นอีก** ﴿ อัลอะอฺมัช รายงานจาก อบูซ็อบยาน เล่าว่า ซัลมานกล่าวว่า "ไฟนรกนั้นมีสีดำและมืดสนิท เปลวเพลิงและถ่านของมันไม่ส่องแสง" แล้วเขาอ่านอายะฮฺ ﴾ **ทุกครั้งที่พวกเขาต้องการจะออกไปจากนรกเนื่องจากความทุกข์ยาก พวกเขาก็ถูกให้กลับไปในนั้นอีก** ﴿

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเจ้าจงลิ้มรสการลงโทษที่มีไฟคุไหม้** ﴿ นั้นคล้ายกับอายะฮฺที่ว่า

﴾ وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾ ﴿

"และจะมีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า 'จงลิ้มรสการลงโทษของไฟนรกซึ่งพวกเจ้าเคยปฏิเสธ ไม่เชื่อมัน' (20)"[65]

---

61. อัฏฏอบารี 15/591
62. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/301
63. อัดดุรรุลมันษูรฺ 6/21
64. อัฏฏอบารี 18/593
65. ซูเราะฮฺ อัสสัจญ์ดะฮฺ อายะฮฺที่ 20

ความหมายก็คือ พวกเขาจะถูกลงโทษอย่างต่ำต้อย ด้วยคำพูดและการกระทำ

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ ﴾

23. แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงให้บรรดาผู้ศรัทธาและทำความดีเข้าสวนสวรรค์อันหลากหลาย ณ เบื้องล่างของมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน พวกเขาจะได้สวมใส่กำไลมือที่ทำจากทองคำและไข่มุก และเสื้อผ้าของพวกเขาที่สวมใส่ในนั้นเป็นผ้าไหม

24. และพวกเขาจะถูกนำสู่คำพูดที่ดีมีประโยชน์ และจะถูกนำสู่ทางที่ได้รับการสรรเสริญ

รางวัลของผู้ศรัทธา

หลังจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราเกี่ยวกับสภาพของชาวนรก (ขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺให้เราพ้นจากการเป็นชาวนรก) โดยทรงบรรยายถึงการลงโทษ ความเจ็บปวด การเผาไหม้ การพันธนาการ ตลอดจนอาภรณ์แห่งไฟนรกที่ทรงเตรียมไว้สำหรับพวกเขา พระองค์ก็ทรงกล่าวถึงสภาพของชาวสวรรค์ (ขออัลลอฮฺทรงให้เราได้เข้าสวรรค์ด้วยความเมตตาและความกรุณาของพระองค์) โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงให้บรรดาผู้ศรัทธาและทำความดีเข้าสวนสวรรค์อันหลากหลาย ณ เบื้องล่างของมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน** ﴾ หมายถึง มีแม่น้ำไหลไปทั่วทุกพื้นที่ รวมถึงใต้ต้นไม้ และที่พำนักต่างๆ โดยที่ชาวสวรรค์สามารถบังคับให้มันไหลไปทิศทางใดก็ได้ตามที่พวกเขาต้องการ

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พวกเขาจะได้สวมใส่กำไลมือที่ทำจากทองคำและไข่มุก** ﴾ หมายถึง พวกเขาจะได้สวมใส่เครื่องประดับดังกล่าวที่แขน ดังที่ท่านนบี ﷺ กล่าวในฮะดีษที่อัลบุคอรีและมุสลิม บันทึกตรงกันว่า

« تَبْلُغُ الحِلْيَةُ مِنَ المُؤْمِنِ حَيْثُ يَبْلُغُ الوَضُوءُ »

"เครื่องประดับของผู้ศรัทธา (ในสวรรค์) จะครอบคลุมบริเวณที่น้ำละหมาดไปถึง" [66]

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และเสื้อผ้าของพวกเขาที่สวมใส่ในนั้นเป็นผ้าไหม** ﴾ กล่าวคือ ตรงกันข้ามกับเสื้อผ้าที่ชาวนรกสวมใส่ซึ่งทำจากไฟ ชาวสวรรค์จะมีอาภรณ์ที่ทำจากผ้าไหมชั้นดี ทั้งชนิดที่เนื้อละเอียดนุ่ม (ซุนดุส) และชนิดที่เนื้อหยาบ (อิสตับร็อก) ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾ ﴾

"บนพวกเขามีอาภรณ์สีเขียวทำด้วยผ้าไหมละเอียด และผ้าไหมหยาบ และถูกประดับด้วยกำไลเงิน และพระเจ้าของพวกเขาจะทรงให้พวกเขาได้ดื่มเครื่องดื่มอันบริสุทธิ์ยิ่ง ㉑ แท้จริง นี่คือการตอบแทนแก่พวกเจ้า และการบากบั่นของพวกเจ้านั้นเป็นที่ยอมรับด้วยความยินดี ㉒" [67]

และมีรายงานในฮะดีษเศาะฮีฮฺระบุว่า

« لَا تَلْبَسُوا الحَرِيرَ وَلَا الدِّيبَاجَ في الدُّنْيَا، فَإِنَّهُ مَنْ لَبِسَهُ فِي الدُّنْيَا لَمْ يَلْبَسْهُ فِي الآخِرَةِ »

"พวกท่านอย่าสวมใส่ผ้าไหมหรือผ้าไหมหยาบในโลกนี้ เพราะผู้ใดสวมใส่มันในโลกนี้ จะไม่ได้สวมใส่มันในอาคิเราะฮฺ" [68]

อับดุลลอฮฺ บิน อัซซุเบรฺ กล่าวว่า ผู้ที่ไม่ได้สวมใส่ผ้าไหมในอาคิเราะฮฺ ก็คือผู้ที่ไม่ได้เข้าสวรรค์ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเสื้อผ้าของพวกเขาที่สวมใส่ในนั้นเป็นผ้าไหม** ﴾ [69]

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเขาจะถูกนำสู่คำพูดที่ดีมีประโยชน์** ﴾ คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

66. มุสลิม 1/219
67. ซูเราะฮฺ อัลอินซาน อายะฮฺที่ 21-22
68. มุสลิม 3/1642, 1638
69. อันนะซาอี ในอัลกุบรอ 5/465

﴿ وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلاَمٌ ﴿٢٣﴾ ﴾

"และบรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีถูกนำให้เข้าสวนสวรรค์มากหลาย มีลำน้ำหลายสายไหลผ่านเบื้องล่าง โดยพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาลด้วยอนุมัติของพระเจ้าของพวกเขา การกล่าวคำทักทายของพวกเขาในนั้นคือ สลาม (ศานติ) (23)"[70]

และพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَالمَلاَئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلاَمٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٤﴾ ﴾

"และมลาอิกะฮฺจะเข้ามาหาพวกเขาจากทุกประตู (23) (พร้อมกับกล่าวว่า) 'ความศานติจงมีแด่พวกท่าน เนื่องด้วยพวกท่านได้อดทน ที่พำนักบั้นปลายนี้ช่างดีเสียนี่กระไร' (24)"[71]

และพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾ ﴾

"ในสวนสวรรค์นั้นพวกเขาจะไม่ได้ยินคำพูดที่ไร้สาระและเป็นบาป (25) เว้นแต่คำกล่าวที่ว่า ศานติ ศานติ (26)"[72]

หมายถึง พวกเขาจะถูกนำทางไปยังที่ซึ่งพวกเขาจะได้ยินแต่คำพูดที่ดี

และพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٥﴾ ﴾

"และพวกเขาจะได้พบการกล่าวคำต้อนรับและสลาม (75)"[73]

ซึ่งแตกต่างจากชาวนรก ที่จะได้รับคำพูดดูหมิ่นทับถม เมื่อพวกเขาได้รับแจ้งว่า **"พวกเจ้าจงลิ้มรสการลงโทษที่มีไฟคุไหม้"**

---

70. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 23
71. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 23-24
72. ซูเราะฮฺ อัลวากิอะฮฺ อายะฮฺที่ 25-26
73. ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 75

พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจะถูกนำสู่ทางที่ได้รับการสรรเสริญ** ﴿ ไปยังสถานที่ที่พวกเขาสรรเสริญพระเจ้าของพวกเขา สำหรับความเมตตากรุณาและความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อพวกเขา ดังที่มีระบุไว้ในอะดีษเศาะฮีฮฺ ว่า

« إِنَّهُمْ يُلْهَمُونَ التَّسْبِيحَ وَالتَّحْمِيدَ كَمَا يُلْهَمُونَ النَّفَسَ »

"พวกเขาจะได้รับการดลใจให้กล่าวถ้อยคำสรรเสริญและขอบคุณอัลลอฮฺ เหมือนกับที่พวกเขาหายใจ"[74]

อุละมาอฺ ตัฟซีรฺบางคนกล่าวว่าอายะฮฺ ﴾ **และพวกเขาจะถูกนำสู่คำพูดที่ดีมีประโยชน์** ﴿ หมายถึง อัลกุรอาน บางทัศนะอธิบายว่า หมายถึง คำกล่าว ลาอิลาฮะอิลัลลอฮฺ บ้างก็ว่าหมายถึง คำกล่าวระลึกถึงอัลลอฮฺที่มีรายงานถูกต้อง ﴾ **และจะถูกนำสู่ทางที่ได้รับการสรรเสริญ** ﴿ หมายถึง หนทางอันเที่ยงตรงในโลกนี้ ซึ่งคำอธิบายเหล่านี้มิได้ขัดแย้งกับที่กล่าวไปข้างต้น และอัลลอฮฺทรงรู้ดีที่สุด

﴿ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾ ﴾

25. แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และขัดขวางทางของอัลลอฮฺ และมัสญิดอัลหะรอม ซึ่งเราได้ทำมันไว้สำหรับมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่พำนักอยู่ในนั้นและที่มาจากภายนอก และถ้าผู้ใดปรารถนาที่จะกระทำความชั่วด้วยการอธรรมใด ๆ ในนั้น เราจะให้เขาลิ้มรสการลงโทษอย่างเจ็บปวด

คำเตือนสำหรับผู้ที่ขัดขวางผู้อื่นจากหนทางของอัลลอฮฺ และจากมัสญิดอัลฮะรอม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิผู้ปฏิเสธศรัทธาที่ขัดขวางไม่ให้ผู้ศรัทธามาที่มัสญิดอัลฮะรอมและประกอบศาสนกิจที่นั่น โดยอ้างว่าพวกเขาเป็นผู้พิทักษ์มัสญิด

74. มุสลิม 4/2180, 2181

﴿ وَمَا كَانُوٓاْ أَوْلِيَآءَهُۥٓ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ ﴾

"และพวกเขาไม่ใช่ผู้พิทักษ์มัสญิดอัลฮะรอม บรรดาผู้พิทักษ์มัสญิดนั้นใช่ใครอื่นไม่นอกจากบรรดาผู้ยำเกรงเท่านั้น"[75]

อายะฮฺนี้เป็นหลักฐานว่าเป็นอายะฮฺมะดะนิยะฮฺ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ว่า

﴿ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۖ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَكُفْرٌۢ بِهِۦ وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِۦ مِنْهُ أَكْبَرُ عِندَ ٱللَّهِ ﴾

"พวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับเดือนต้องห้ามซึ่ง (ห้าม) การสู้รบในเดือนนั้น จงกล่าวเถิดว่า การสู้รบในเดือนนั้นเป็นเรื่องใหญ่และเป็นการขัดขวาง (ผู้อื่น) จากหนทางของอัลลอฮฺ และเป็นการปฏิเสธศรัทธาต่อพระองค์ และ (เป็นการขัดขวางผู้คน) จากมัสญิดอัลฮะรอม และการขับไล่ชาวมัสญิดอัลฮะรอมออกไปนั้นเป็นเรื่อง (ความชั่ว) ใหญ่ยิ่ง ณ ที่อัลลอฮฺ"

ดังนั้น พระองค์จึงตรัส ณ ตรงนี้ว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และขัดขวางทางของอัลลอฮฺ และมัสญิดอัลหะรอม** ﴾ หมายถึง ไม่เพียงแต่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเท่านั้น แต่ยังขัดขวางผู้คนจากหนทางของอัลลอฮฺและจากมัสญิดอัลฮะรอมด้วย กล่าวคือ พวกเขากีดกันไม่ให้ผู้ศรัทธามายังมัสญิด ทั้งๆ ที่ผู้ศรัทธานั้นมีสิทธิ์มากกว่าคนอื่นที่จะไปที่นั่น โครงสร้างของสำนวนอายะฮฺนี้เหมือนกับที่พบในอายะฮฺ

﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ ٱللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾ ﴾

"บรรดาผู้ศรัทธา และจิตใจของพวกเขาสงบด้วยการระลึกถึงอัลลอฮฺ พึงทราบเถิดว่าด้วยการระลึกถึงอัลลอฮฺเท่านั้นที่ทำให้จิตใจสงบ (28)"[76]

หมายถึง หนึ่งในคุณลักษณะของบรรดาผู้ศรัทธาคือ พวกเขามีหัวใจที่สงบเพราะการระลึกถึงอัลลอฮฺ

ประเด็นการเช่าบ้านในมักกะฮฺ

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **ซึ่งเราได้ทำมันไว้สำหรับมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่พำนักอยู่ในนั้นและที่มาจากภายนอก** ﴾ หมายความว่า พวกเขาขัดขวางผู้คนไม่ให้เข้าถึง

75. ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 34
76. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 28

มัสญิดอัลฮะรอม ทั้งๆ ที่อัลลอฮฺได้บัญญัติในศาสนาว่าทุกๆ คนมีสิทธิ์เข้าถึงมัสญิดได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีความแตกต่างระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ที่นั่นหรือผู้ที่อาศัยอยู่ห่างไกลออกไป **﴾ ทั้งผู้ที่พำนักอยู่ในนั้นและที่มาจากภายนอก ﴿** ส่วนหนึ่งของความเท่าเทียมกันนี้ คือ ทุกคนสามารถเข้าถึงทุกส่วนของเมืองมักกะฮฺและอาศัยอยู่ที่นั่นได้อย่างเท่าเทียมกัน ดังที่ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้รายงานทัศนะของ อิบนุ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺ **﴾ ทั้งผู้ที่พำนักอยู่ในนั้นและที่มาจากภายนอก ﴿** ว่า หมายถึง ทั้งชาวมักกะฮฺและคนอื่นๆ นั้นสามารถเข้าถึงมัสญิดอัลฮะรอมได้[77] มุญาฮิด ได้อธิบายเกี่ยวกับอายะฮฺ **﴾ ทั้งผู้ที่พำนักอยู่ในนั้นและที่มาจากภายนอก ﴿** ว่า ชาวมักกะฮฺและคนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชาวมักกะฮฺได้รับอนุญาตให้อยู่ที่นั่นอย่างเท่าเทียมกัน และนี่เป็นมุมมองของอบูศอลิหฺ และอับดุรเราะฮฺมาน บิน ซาบิต และอับดุรเราะฮฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม

อับดุรร็อซซาก ได้รายงานจากมะอฺมัรฺ จากกอตาดะฮฺ ว่า ชาวมักกะฮฺและคนที่ไม่ใช่ชาวมักกะฮฺมีความเท่าเทียมกันในนั้น และนี่เป็นประเด็นที่อิมามชาฟิอี และอิสหาก บิน รอฮาวัยฮฺ มีทัศนะที่แตกต่างกันขณะที่พวกเขาอยู่ที่มัสญิดอัลค็อยฟฺ ซึ่งอิมามอะหฺมัด บิน ฮันบัล ก็อยู่ที่นั่นด้วย โดยที่อิมามชาฟิอี มีความเห็นว่าส่วนต่างๆ ของมักกะฮฺสามารถเป็นเจ้าของ สืบทอดมรดก และให้เช่าได้ อิมามชาฟิอี ได้อ้างหลักฐานจากฮะดีษของอุซามะฮฺ บิน เซด ซึ่งรายงานว่า ฉันได้กล่าวแก่ท่านรอซูล ﷺ ว่า “โอ้ ท่านรอซูลุลลอฮฺ พรุ่งนี้ท่านจะไปพักที่บ้านของท่านในมักกะฮฺหรือ?” ท่านได้กล่าวตอบว่า “อะกีล ได้ทิ้งทรัพย์สินอะไรไว้ให้เรา กระนั้นหรือ?”[78] จากนั้นท่านได้กล่าวอีกว่า “ผู้ปฏิเสธศรัทธาจะไม่มีสิทธิ์รับมรดกจากมุสลิม และมุสลิมจะไม่ได้รับมรดกจากผู้ปฏิเสธศรัทธา” ฮะดีษนี้ได้รับการบันทึกไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม[79] และอิมามชาฟิอี ยังอ้างหลักฐานที่มีรายงานว่า เคาะลีฟะฮฺ อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ ได้ซื้อบ้านหลังหนึ่งในมักกะฮฺจาก ศ็อฟวาน บิน อุมัยยะฮฺ เป็นเงินสี่พันดิรฺฮัม และเปลี่ยนมันเป็นเรือนจำ และนี่เป็นทัศนะของฏอวูซ และ อัมรฺ บิน ดีนารฺ เช่นเดียวกัน

อิสหาก บิน รอฮาวัยฮฺ มีทัศนะว่าบ้านเรือนในมักกะฮฺไม่สามารถสืบทอดมรดกหรือให้เช่าได้ ซึ่งเป็นทัศนะของชาวสะลัฟจำนวนหนึ่ง มุญาฮิดและอะฏออฺ ก็กล่าวเช่นเดียวกัน อิสหาก บิน รอฮาวัยฮฺ ได้อ้างหลักฐานรายงานที่บันทึกโดย อิบนุ มาญะฮฺ จากอัลกอมะฮฺ บิน นัฎละฮฺ ซึ่งกล่าวว่า เมื่อสมัยท่านรอซูล อบูบักรฺ และอุมัรฺ ได้เสียชีวิต ไม่มีใครอ้างสิทธิในทรัพย์สินใดๆ ในมักกะฮฺ ยกเว้นสัตว์กินหญ้า ใครก็ตามที่ต้องการจะอาศัยอยู่ที่นั่นก็จะพำนักอยู่ที่นั่น

---

77. อัฏฏอบารี 18/596
78. อะกีล เป็นบุตรชายของอบูฏอลิบผู้เป็นลุงของท่านนบี เมื่ออบูฏอลิบเสียชีวิต ทรัพย์สินต่างๆ รวมถึงบ้านของท่านนบีจึงตกเป็นของอะกีล ซึ่งไม่ได้เข้ารับอิสลาม - *ผู้แปล*
79. อัลบุคอรี 6764 และ มุสลิม 1614

และใครก็ตามที่ไม่ต้องการอาศัยอยู่ที่นั่นก็จะปล่อยให้ผู้อื่นอาศัยอยู่ที่นั่น[80] อับดุรฺร็อซซาก ได้บันทึกว่า อับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ ﵄ กล่าวว่า "ไม่อนุญาตให้ขายหรือเช่าบ้านในมักกะฮฺ" นอกจากนี้ เขายังกล่าวโดยรายงานจากอิบนุ ญุร็อยจญ์ ว่า "อะฏออฺห้ามให้ผู้คนเก็บค่าเช่าในเขตอัลฮะรอม และเขาบอกฉันว่า อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ ไม่อนุญาตให้ผู้คนสร้างประตูบ้านในมักกะฮฺ เพราะผู้แสวงบุญอาจจะไปอยู่อาศัยในลานบ้านของพวกเขา คนแรกที่สร้างประตูบ้านคือ ซุเฮล บิน อัมรฺ อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ จึงส่งคนไปเตือนเขา เขาจึงบอกแก่อุมัรฺว่า "ให้เวลาฉันหน่อย โอ้ อะมีรุลมุอฺมินีน ฉันเป็นพ่อค้าและฉันจำเป็นต้องสร้างประตูสองบานเพื่อปกป้องทรัพย์สินในบ้านของฉัน" อุมัรฺจึงกล่าวแก่เขาว่า "ถ้าเช่นนั้น ท่านก็ทำได้" อับดุรร็อซซากได้รายงานจากมุญาฮิด ว่า อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ กล่าวว่า "โอ้ ชาวมักกะฮฺ อย่าได้สร้างประตูบ้านของพวกท่านเลย ให้ชาวต่างถิ่นได้เข้ามาพักอาศัยตามที่ต้องการเถิด"[81]

ยังมีรายงานว่า มะอฺมัรฺ ได้เล่าจากคนที่ได้ยิน อะฏออฺ กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **ทั้งผู้ที่พำนักอยู่ในนั้นและที่มาจากภายนอก** ﴾ ว่า พวกเขาอาจอยู่อาศัยที่ใดก็ได้ที่พวกเขาต้องการ อิมามอัดดารอกุฏนี ได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ ว่า "ใครก็ตามที่เรียกเก็บค่าเช่าบ้านในมักกะฮฺ เขาจะกินไฟนรก"[82] ในขณะที่อิมามอะหมัด มีทัศนะสายกลางตามที่ ศอลิหฺ บุตรชายของเขารายงานจากเขาว่า บ้านเรือนในมักกะฮฺนั้นสามารถเป็นเจ้าของและสืบทอดมรดกได้ แต่ไม่อนุญาตให้เช่า ซึ่งเป็นการประสานระหว่างหลักฐานต่าง ๆ ในเรื่องนี้ *วัลลอฮุอะอฺลัม* และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง

คำเตือนสำหรับผู้ที่ปรารถนาทำความชั่วในฮะรอม

พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และถ้าผู้ใดปรารถนาที่จะกระทำความชั่วด้วยการอธรรมใด ๆ ในนั้น เราจะให้เขาลิ้มรสการลงโทษอย่างเจ็บปวด** ﴾ นักวิชาการตัฟซีรฺบางส่วนที่เชี่ยวชาญภาษาอาหรับกล่าวว่า พยัญชนะ "บาอฺ" ที่อยู่หน้าคำ بِإِلْحَادٍ เป็นพยัญชนะที่เพิ่มโดยไม่ส่งผลด้านความหมาย ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า تَنبُتُ بِالدُّهْنِ **"มันได้ผลิตออกมาเป็นน้ำมัน"**[83] ดังนั้น พระดำรัสที่ว่า ﴿ **และถ้าผู้ใดปรารถนาที่จะกระทำความชั่วด้วยการอธรรมใด ๆ ในนั้น** ﴾ หมายถึง เจตนาจงใจทำความชั่วและการอธรรมโดยไม่ใช่เรื่องของการเข้าใจผิด ดังที่อิบนุ ญุร็อยจญ์ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง ผู้ที่กระทำชั่วโดยเจตนา[84]

---

80. อิบนุ มาญะฮฺ 3107
81. อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ 4/633
82. อัดดารอกุฏนี 2/300
83. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 20
84. อัฏฏอบารี 18/601

อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ﴾ **ด้วยการอธรรม** ﴿ หมายถึง ด้วยการตั้งภาคี[85] อัลเอาฟี ได้รายงานว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ﴾ **ด้วยการอธรรม** ﴿ หมายถึง การกระทำที่ชั่วร้ายในเขตอัลฮะรอม (เขตต้องห้าม) ในสิ่งที่อัลลอฮฺห้ามไว้ เช่น การที่ท่านทำร้ายหรือคร่าชีวิตโดยที่ท่านอธรรมต่อผู้ที่ไม่ได้อธรรมใดๆ ต่อท่าน และท่านคร่าชีวิตผู้ที่ไม่ได้ต่อสู้กับท่าน และหากบุคคลใดกระทำเช่นนี้ เขาก็สมควรที่จะได้รับการลงโทษอันเจ็บปวด[86] มุญาฮิด กล่าวว่า ﴾ **ด้วยการอธรรม** ﴿ หมายถึง การทำชั่วบางอย่างในนั้น ซึ่งนี่เป็นหนึ่งในคุณลักษณะเฉพาะของเขตต้องห้าม นั่นคือบุคคลที่กำลังจะทำชั่วต้องถูกลงโทษหากเจตนาอย่างแน่วแน่ที่จะทำความชั่วนั้น แม้ว่าเขายังไม่ได้เริ่มกระทำก็ตาม ดังที่ อิบนุ อบีฮาติม ได้บันทึกไว้ในหนังสือตัฟซีรฺของท่านว่า อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด ﷺ ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **และถ้าผู้ใดปรารถนาที่จะกระทำความชั่วด้วยการอธรรมใด ๆ ในนั้น** ﴿ ว่า หมายถึง ถ้าคนคนหนึ่งปรารถนาจะทำชั่วในเขตต้องห้ามของมักกะฮฺ อัลลอฮฺจะทรงให้เขาลิ้มรสการลงโทษอันเจ็บปวดแม้ว่าในขณะนั้นเขายังอยู่ในเมืองเอเดนอับยันก็ตาม[87] รายงานนี้ยังได้รับการบันทึกโดยอิมามอะหฺมัดด้วยเช่นกัน[88] ข้าพเจ้า (อิบนุ กะษีรฺ) เห็นว่า รายงานนี้มีสายสืบที่เศาะฮีฮฺตามเงื่อนไขของอัลบุคอรี และมีแนวโน้มว่าจะเป็นฮะดีษเมากูฟมากกว่ามัรฺฟูอฺ และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง สะอีด บิน ญุเบรฺ กล่าวว่า "การด่าทอคนรับใช้ก็ถือเป็นการอธรรมแล้วและสิ่งที่ร้ายแรงกว่านั้น" ฮะบีบ บิน อบีษาบิต กล่าวว่า ﴾ **และถ้าผู้ใดปรารถนาที่จะกระทำความชั่วด้วยการอธรรมใด ๆ ในนั้น** ﴿ หมายถึง ผู้ที่กักตุนสินค้าในมักกะฮฺ ความเห็นนี้เป็นทัศนะของนักวิชาการอีกหลายท่าน อิบนุ อับบาส มีทัศนะเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **และถ้าผู้ใดปรารถนาที่จะกระทำความชั่วด้วยการอธรรมใด ๆ ในนั้น** ﴿ ว่า เป็นอายะฮฺที่ประทานลงมาในเรื่องที่ อับดุลลอฮฺ บิน อุนัยสฺ ซึ่งได้รับมอบหมายจากท่านนบี ﷺ ไปทำภารกิจหนึ่งพร้อมกับชายอีกสองคน คนหนึ่งเป็นมุฮาญิรีน (ผู้อพยพจากมักกะฮฺ) และอีกคนหนึ่งเป็นชาวอัลอันศอรฺ (ชาวมะดีนะฮฺ) ซึ่งพวกเขาเริ่มโอ้อวดเกี่ยวกับเชื้อสายของพวกเขา และอับดุลลอฮฺ บิน อุนัยสฺ ก็โกรธจนกระทั่งฆ่าชาวมะดีนะฮฺคนนั้น จากนั้นก็ออกจากศาสนาอิสลามและหนีไปมักกะฮฺ อายะฮฺ ﴾ **และถ้าผู้ใดปรารถนาที่จะกระทำความชั่วด้วยการอธรรมใด ๆ ในนั้น** ﴿ จึงถูกประทานลงมาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งหมายถึงใครก็ตามที่หนีไปยังเขตต้องห้าม (อัลฮะรอม) หลังจากละทิ้งศาสนาอิสลาม และแม้ว่ารายงานเหล่านี้ระบุว่าการอธรรมหมายถึงการละทิ้งศาสนา แต่มันมีความหมายกว้างกว่านั้นและหมายรวมถึงสิ่งที่ร้ายแรงกว่า ดังเช่นในตอนที่กองทัพช้างวางแผนที่จะทำลายกะอฺบะฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ส่งฝูงนกอะบาบีล

---

85. อัฏฏอบารี 18/600
86. อัฏฏอบารี 18/600
87. อัฏฏอบารี 18/601
88. อะหฺมัด 1/428

﴿ تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ﴿٥﴾ ﴾

"มันได้ขว้างพวกเขาด้วยหินที่ทำด้วยดินแข็ง ④ แล้วพระองค์ทรงทำให้พวกเขาเป็นเช่นใบไม้ที่ถูก (สัตว์) กิน ⑤"[89]

หมายถึง พระองค์ทรงทำลายพวกเขาและทรงทำให้พวกเขาเป็นบทเรียนและเป็นคำเตือนสำหรับทุกคนที่ตั้งใจจะกระทำความชั่วที่นั่น ดังนั้น จึงมีรายงานในฮะดีษหนึ่งว่า ท่านรอซูลกล่าวว่า

« يَغْزُو هَذَا الْبَيْتَ جَيْشٌ حَتَّى إِذَا كَانُوا بِبَيْدَاءَ مِنَ الْأَرْضِ خُسِفَ بِأَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ »

"จะมีกองทัพหนึ่งโจมตีบ้านหลังนี้ (อัลกะอฺบะฮฺ) จากนั้น ในขณะที่พวกเขาอยู่ในที่โล่งกว้าง คนแรกจนถึงคนสุดท้ายของพวกเขา จะถูกธรณีสูบ" [90]

﴿ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّن فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ ﴾

26. และจงระลึกเมื่อเราได้ชี้แนะแก่อิบรอฮีมเกี่ยวกับที่ตั้งของบ้าน (กะอฺบะฮฺ) ว่า "เจ้าอย่าตั้งภาคีใด ๆ ต่อข้า และจงทำบ้านของข้าให้สะอาดสำหรับผู้เฏาะวาฟ ผู้ยืนละหมาด ผู้รุกัวะ และผู้สุญูด"

27. และจงประกาศให้มนุษย์ประกอบพิธีฮัจญ์ แล้วพวกเขาจะมาหาเจ้าด้วยการเดินเท้า และด้วยการขี่อูฐเพรียวมาจากที่ต่าง ๆ ที่ห่างไกลทุกสารทิศ

89. ซูเราะฮฺ อัลฟีล อายะฮฺที่ 4-5

90. ฟัตฮุลบารี 4/397

การสร้างกะอฺบะฮฺ และการประกาศฮัจญ์

นี่เป็นการตักเตือนและขมขู่แก่บรรดาชาวกุเรชที่เคารพสักการะสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺและตั้งภาคีต่อพระองค์ ทั้งๆ ที่พวกเขาอาศัยอยู่ในดินแดนที่ถูกก่อตั้งบนพื้นฐานของเตาฮีดโดยไม่มีภาคีใดๆ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสเตือนพวกเขาว่า ﴿ **และจงระลึกเมื่อเราได้ชี้แนะแก่อิบรอฮีมเกี่ยวกับที่ตั้งของบ้าน (กะอฺบะฮฺ)** ﴾ กล่าวคือ พระองค์ทรงแนะนำอิบรอฮีมไปสู่การสร้างกะอฺบะฮฺและมอบหมายและอนุญาตให้เขาสร้างกะอฺบะฮฺขึ้นมา นักวิชาการหลายคนอ้างสิ่งนี้เป็นหลักฐานเพื่อสนับสนุนทัศนะของพวกเขาที่ว่า อิบรอฮีมเป็นคนแรกที่สร้างบ้านอันศักดิ์สิทธิ์ (กะอฺบะฮฺ) และมันไม่ได้ถูกสร้างก่อนสมัยของเขา ดังที่มีบันทึกในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จาก อบูซัรฺ อัลฆิฟารี ؓ ได้กล่าวแก่ท่านรอซูล ﷺ ว่า โอ้ ท่านรอซูล มัสญิดใดที่ถูกสร้างเป็นหลังแรก? ท่านตอบว่า "มัสญิดอัลฮะรอม" เขาถามต่อว่า "ถัดจากนั้นคือมัสญิดใด? ท่านรอซูล ﷺ ตอบว่า "บัยตุลมักดิส" เขาถามต่อว่า "ระหว่างทั้งสองมัสญิดมีระยะเวลาเท่าใด?" ท่านกล่าวตอบว่า "สี่สิบปี"[91] ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾ ﴾

"แท้จริง บ้านหลังแรกที่ถูกตั้งขึ้นสำหรับมนุษย์ (เพื่อการอิบาดะฮฺ) นั่นคือบ้านที่มักกะฮฺ อันมีความจำเริญและเป็นทางนำแก่ประชาชาติทั้งหลาย (96) ในบ้านนั้น มีหลายสัญญาณที่ชัดแจ้ง (ส่วนหนึ่งนั้น) คือ มะกอมอิบรอฮีม และผู้ใดได้เข้าไปในบ้านนั้น เขาก็เป็นผู้ปลอดภัย และสิทธิของอัลลอฮฺที่มนุษย์ต้องปฏิบัตินั้นคือฮัจญ์ ณ บ้านหลังนั้น สำหรับผู้ที่สามารถหาทางไปยังบ้านหลังนั้นได้ และหากผู้ใดปฏิเสธศรัทธา แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงไม่ต้องการ (สิ่งใดจาก) ประชาชาติทั้งหลาย (97)"[92]

และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ وَعَهِدْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ ﴾

91. ฟัตฮุลบารี 6/469 และมุสลิม 1/370

92. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 96-97

"และเราได้สั่งเสียแก่อิบรอฮีมและอิสมาอีล ว่า เจ้าทั้งสองจงทำความสะอาดบ้านของข้าให้แก่บรรดาผู้ทำการเฏาะวาฟและผู้ทำเอียะอฺติกาฟทั้งหลาย และบรรดาผู้ที่ทำรุกัวะและสุญูด ⑫⑤"[93]

และพระองค์ตรัสในอายะฮฺนี้ว่า ﴾ **เจ้าอย่าตั้งภาคีใด ๆ ต่อข้า** ﴿ หมายถึง เจ้าจงสร้างมันในนามของข้าเท่านั้น ﴾ **และจงทำบ้านของข้าให้สะอาด** ﴿ กอตาดะฮฺ และ มุญาฮิด อธิบายว่า สะอาดบริสุทธิ์จากการตั้งภาคี[94] ﴾ **สำหรับผู้เฏาะวาฟ ผู้ยืนละหมาด ผู้รุกัวะ และผู้สุญูด** ﴿ หมายถึง ทำให้มันบริสุทธิ์สำหรับบรรดาผู้ที่เคารพภักดีอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคีใดๆ ซึ่งคำว่า ผู้เฏาะวาฟ มีความหมายที่รู้กันว่าเป็นอิบาดะฮฺที่กระทำ ณ บ้าน (กะอฺบะฮฺ) ของพระองค์เท่านั้น และไม่อนุญาตให้กระทำอิบาดะฮฺเฏาะวาฟที่อื่นใดในโลก การกล่าวถึงเฏาะวาฟคู่กันกับการละหมาดนั้นก็เนื่องจากทั้งสองอิบาดะฮฺถูกบัญญัติให้ปฏิบัติโดยเกี่ยวข้องกับกะอฺบะฮฺ กล่าวคือ การเฏาะวาฟต้องกระทำ ณ ที่กะอฺบะฮฺเท่านั้น และการละหมาดนั้นต้องกระทำโดยหันหน้าไปทางกะอฺบะฮฺเท่านั้น ยกเว้นในบางกรณี เช่น เมื่อไม่มั่นใจในทิศทางของกิบลัต ละหมาดในสงครามหรือละหมาดสุนัตในระหว่างเดินทาง และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และจงประกาศให้มนุษย์ประกอบพิธีฮัจญ์** ﴿ หมายถึง จงเรียกร้องมนุษย์ให้ประกอบพิธีฮัจญ์ไปยังบ้านนี้ (กะอฺบะฮฺ) ซึ่งเราได้บัญชาให้เจ้าสร้าง และมีรายงานว่า อิบรอฮีมได้กล่าวว่า "ข้าแต่พระเจ้าของฉัน ฉันจะประกาศสิ่งนี้ให้ผู้คนฟังได้อย่างไร ในเมื่อเสียงของฉันไปไม่ถึงพวกเขา?" อัลลอฮฺตรัสตอบว่า "เจ้าจงเรียกพวกเขาเถิด แล้วเราจะให้สาส์นของเจ้านั้นถึงพวกเขา" ดังนั้น อิบรอฮีมจึงยืนขึ้นและกล่าวว่า "มนุษย์เอ๋ย พระเจ้าของพวกท่านทรงสถาปนาบ้านขึ้นแล้ว ดังนั้น จงมุ่งหน้าไปที่นั่น (เพื่อทำฮัจญ์เถิด)" และมีรายงานว่าภูเขาทั้งหลายต่างนอบน้อม (ลดระดับลง) เพื่อให้เสียงของอิบรอฮีมไปถึงทั่วทุกมุมโลกจนบรรดาผู้ที่ยังอยู่ในครรภ์มารดาและ (แม้กระทั่งที่ยังเป็นอสุจิ) อยู่ในบั้นเอวของบิดาก็จะได้ยินเสียงเรียก จนกระทั่งทุกสรรพสิ่งที่ได้ยินแม้กระทั่งก้อนหินหรือก้อนกรวดดินหรือต้นไม้รวมถึงบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺได้กำหนดว่าเขาจะเป็นผู้แสวงบุญ ต่างก็ตอบรับคำเรียกร้องนี้ด้วยคำกล่าวว่า لَبَّيْكَ اللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ "ลับบัยกัลลอฮุมมะ ลับบัยกะ" (โอ้ อัลลอฮฺ ฉันได้ตอบรับคำเชิญชวนของพระองค์ท่านแล้ว) และนี่คือบทสรุปของรายงานจาก อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, สะอีด บิน ญุเบรฺ และคนอื่นๆ จากสะลัฟ *วัลลอฮุ อะอฺลัม* (และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง)[95] รายงานเหล่านี้ได้รับการบันทึกอย่างละเอียดโดย อิบนุ ญะรีรฺ และ อิบนุ อบีฮาติม

93. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 125

94. อัฏฏอบารี 18/604

95. อัฏฏอบารี 18/605

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴾ **แล้วพวกเขาจะมาหาเจ้าด้วยการเดินเท้า และด้วยการขี่อูฐเพรียวมาจากที่ต่าง ๆ ที่ห่างไกลทุกสารทิศ** ﴿ อายะฮฺนี้ถูกใช้เป็นหลักฐานโดยนักวิชาการที่มีความเห็นว่าการทำฮัจญ์ด้วยการเดินเท้าสำหรับผู้ที่มีความสามารถนั้น ย่อมดีกว่าฮัจญ์ด้วยการขี่พาหนะ เพราะอัลลอฮฺตรัสถึงวลี "เดินเท้า" ก่อน ดังนั้น จึงเป็นหลักฐานว่าพระองค์ให้ความสำคัญกับผู้ที่เดินเท้าก่อนคนอื่นๆ อันแสดงถึงความมุ่งมั่นและความตั้งใจอันสูงส่งของพวกเขา วะเกียะอฺ ได้รายงานจากอบูอัลอุเมซ จากอบูฮัลฮะละฮฺ จากมุฮัมมัด บิน กะอบฺ ว่า อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า "ฉันไม่เสียใจอะไรเลยนอกจากว่า ถ้าฉันได้ทำฮัจญ์ด้วยการเดินเท้าก็คงดี เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ يَأْتُوكَ رِجَالًا **"แล้วพวกเขาจะมาหาเจ้าด้วยการเดินเท้า"** ﴿[96] อย่างไรก็ตาม นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการทำฮัจญ์ด้วยการขี่พาหนะนั้นดีกว่า ตามแบบอย่างของท่านรอซูล ﷺ เพราะท่านได้ประกอบพิธีฮัจญ์โดยการขี่สัตว์พาหนะแม้ว่าร่างกายของท่านในตอนนั้นจะแข็งแรง ส่วนประโยคที่ว่า ﴾ يَأْتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ **"มาจากที่ต่าง ๆ ที่ห่างไกลทุกสารทิศ"** ﴿ คำว่า فَجٍّ หมายถึง "ทาง" ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا ﴿

"และเราได้ทำให้มีทางมากมายในแผ่นดิน"[97]

ส่วนคำว่า عَمِيقٍ แปลว่า "ห่างไกล" นี่คือทัศนะของมุญาฮิด, อะฏออฺ, อัสสุดดีย์, กอตาดะฮฺ, มุกอติล บิน ฮัยยาน, อัษเษารี และคนอื่นๆ[98] และอายะฮฺนี้คล้ายกับอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสถึงดุอาอฺที่นบีอิบรอฮีม กล่าวว่า

﴾ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ ﴿

"ขอพระองค์ทรงทำให้จิตใจบางส่วนจากปวงมนุษย์รักพวกเขา"[99]

ดังนั้น ชาวมุสลิมทุกคนจะคิดถึงและปรารถนาจะเห็นกะอฺบะฮฺและทำการเฏาะวาฟ จนมีผู้คนมากมายจากทั่วทุกมุมโลกต่างมุ่งหน้ามายังบัยตุลลอฮฺ

---

96. อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ 6/35
97. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 31
98. อัฏฏอบารี 18/608
99. ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 37

﴿ لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ۞ ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۞ ﴾

28. เพื่อพวกเขาจะได้มาร่วมเป็นพยานในผลประโยชน์ของพวกเขา และ (เพื่อพวกเขาจะได้) กล่าวพระนามอัลลอฮฺในวันที่ถูกกำหนด อันเนื่องจากสิ่งที่พระองค์ประทานเป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาจากปศุสัตว์ต่าง ๆ ดังนั้น พวกเจ้าจงกินมัน และจงให้อาหารแก่ผู้ยากจนขัดสน

29. แล้วให้พวกเขาชำระทำความสะอาดด้วยการโกนหรือตัด และให้พวกเขาทำให้ครบถ้วนในเรื่องบนบานของพวกเขา (เป็นการจงรักภักดีต่ออัลลอฮฺ) และพวกเขาจงเฏาะวาฟ รอบบ้านอันเก่าแก่

ประโยชน์ของฮัจญ์ในดุนยาและอาคิเราะฮฺ

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ﴿ **เพื่อพวกเขาจะได้มาร่วมเป็นพยานในผลประโยชน์ของพวกเขา** ﴾ หมายถึง ประโยชน์ในดุนยาและอาคิเราะฮฺ กล่าวคือ ประโยชน์ของอาคิเราะฮฺ คือความพอพระทัยของอัลลอฮฺ ส่วนประโยชน์ในโลกนี้ คือการได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกเชือดในพิธีฮัจญ์และประโยชน์จากการค้าขายในช่วงเวลาการแสวงบุญ[100] มุญาฮิดและคนอื่นๆ มีทัศนะเช่นเดียวกันนี้ว่า ผลประโยชน์จะเกิดในโลกนี้และในโลกหน้า[101] ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ ﴾

"ไม่มีโทษใด ๆ แก่พวกเจ้า สำหรับการที่พวกเจ้าจะแสวงหาความโปรดปรานใด ๆ จากพระเจ้าของพวกเจ้า"[102]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และ (เพื่อพวกเขาจะได้) กล่าวพระนามอัลลอฮฺในวันที่ถูกกำหนด อันเนื่องจากสิ่งที่พระองค์ประทานเป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาจากปศุสัตว์ต่าง ๆ** ﴾

100. อัฏฏอบารี 18/609

101. อัฏฏอบารี 18/609

102. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 198

ชัวะอฺบะฮฺ และฮุเชม ได้รายงานจากอบูบิชรฺ จากสะอีด จากอิบนุ อับบาส ว่า วันที่กำหนดคือ สิบวันแรกของเดือนซุลฮิจญะฮฺ[103] อัลบุคอรีบันทึกคำกล่าวนี้โดยมิได้ระบุสายรายงาน แต่เป็นสำนวนที่ยืนยันว่า อิบนุ อับบาสได้กล่าวไว้[104] ยังมีรายงานที่คล้ายกันนี้จากอบูมูซา อัลอัชอะรี, มุญาฮิด, กอตาดะฮฺ, อะฏออฺ, สะอีด บิน ญุเบรฺ, อัลฮะซัน, อัฏเฏาะฮาก, อะฏออฺ อัลคุเราะซานี และ อิบรอฮีม อันนะเคาะอี[105]

อัลบุคอรี รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« مَا الْعَمَلُ فِي أَيَّامٍ أَفْضَلَ مِنْهَا فِي هَذِهِ » قَالُوا: وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ قَالَ: « وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا رَجُلٌ يَخْرُجُ يُخَاطِرُ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ بِشَيْءٍ »

"ไม่มีการงานใดๆ ดีไปกว่าการงานในวันเวลาเหล่านี้ พวกเขากล่าวถามว่า 'แม้แต่ญิฮาดในหนทางของอัลลอฮฺหรือ?' ท่านนบีกล่าวตอบว่า 'แม้แต่การญิฮาดในหนทางของอัลลอฮฺ ยกเว้นชายคนหนึ่งจะออกไปเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของเขา (เพื่ออัลลอฮฺ) และไม่กลับมาพร้อมกับสิ่งใดเลย' "[106]

อิมามอะหมัด ยังได้รายงานจาก อิบนุ อุมัรฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَا مِنْ أَيَّامٍ أَعْظَمَ عِنْدَ اللَّهِ وَلَا أَحَبَّ إِلَيْهِ الْعَمَلُ فِيهِنَّ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ فَأَكْثِرُوْا فِيْهِن مِنَ التَّهْلِيلِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّحْمِيدِ »

"ไม่มีวันใดที่จะยิ่งใหญ่ ณ อัลลอฮฺ และเป็นช่วงเวลาที่การทำความดีจะเป็นที่รักยิ่งสำหรับพระองค์มากไปกว่าสิบวันนี้ ดังนั้น พวกท่านจงกล่าวตะฮฺลีล (ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ), ตักบีรฺ (อัลลอฮุอักบัรฺ) และตะฮฺมีด (อัลฮัมดุลิลลาฮฺ) ให้มากเถิดในระหว่างวันเหล่านี้" [107]

อัลบุคอรี ได้รายงานว่า อิบนุ อุมัรฺ และ อบูฮุร็อยเราะฮฺ มักจะออกไปยังตลาดในช่วงสิบวันนี้ และกล่าวตักบีรฺ และผู้คนก็กล่าวตักบีรฺตามเขาทั้งสอง[108]

---

103. ฟัตฮุลบารี 2/531 และ อัฏฏอบารี 4/208
104. ฟัตฮุลบารี 2/531
105. อัฏฏอบารี 18/610 และ อัรรอซี 23/26
106. ฟัตฮุลบารี 2/530
107. อะหฺมัด 2/75
108. อัลบุคอรี หมวดว่าด้วยเรื่องวันอีดทั้งสอง หัวข้อความประเสริฐของการงานในวันตัชรีก

สิบวันเหล่านี้รวมวันอารอฟะฮฺ ซึ่งมีบันทึกในเศาะฮีฮฺมุสลิมว่า อบูกอตาดะฮฺ กล่าวว่า

« سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ صِيَامِ يَوْمِ عَرَفَةَ، فَقَالَ: أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ به السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ وَالآتِيَةَ »

"ท่านรอซูลถูกถามเกี่ยวกับ (ความประเสริฐของ) การถือศีลอดในวันอารอฟะฮฺ ท่านกล่าวว่า 'ฉันหวังว่าอัลลอฮฺจะลบล้างบาปสำหรับปีที่แล้วและปีที่จะถึง' "[109]

สิบวันเหล่านี้รวมถึงวันเชือด ซึ่งเป็นวันที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของฮัจญ์ และมีบันทึกไว้ในฮะดีษว่า **เป็นวันที่ประเสริฐที่สุด ณ อัลลอฮฺ** ﷻ

ส่วนพระดำรัสที่ว่า ﴿ **อันเนื่องจากสิ่งที่พระองค์ประทานเป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาจากปศุสัตว์ต่าง ๆ** ﴾ หมายถึง อูฐ วัว ควาย แพะ และแกะ ตามที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงอธิบายไว้ในซูเราะฮฺ อัลอันอาม ว่า

﴿ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾ ﴾

"และ (ได้ทรงให้มี) สัตว์แปดตัวเป็นคู่ ๆ คือ จากแกะสองตัว และจากแพะสองตัว จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ตัวผู้สองตัวนั้นหรือที่พระองค์ทรงห้าม หรือว่าตัวเมียสองตัวนั้น หรือว่าที่มดลูกของตัวเมียทั้งสองนั้นได้คุ้มครองรักษาไว้ พวกท่านจงแจ้งให้ฉันทราบด้วยความรู้อันใดอันหนึ่ง หากพวกท่านพูดจริง (143)" [110]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงกินมัน และจงให้อาหารแก่ผู้ยากจนขัดสน** ﴾ ดังที่มีบันทึกว่า เมื่อท่านรอซูล ﷺ ได้เชือดสัตว์ฮัดย์[111] ท่านสั่งให้นำเนื้อส่วนหนึ่งจากอูฐแต่ละตัวมาปรุงเป็นอาหาร แล้วท่านก็กินเนื้อและซดน้ำแกง[112] ฮุเชม ได้รายงานจากฮุศอยนฺ จากมุญาฮิด เกี่ยวกับสำนวน ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงกินมัน และจงให้อาหารแก่ผู้ยากจนขัดสน** ﴾ ว่า คล้ายกับอายะฮฺที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا ﴾

"และเมื่อพวกเจ้าเปลื้องเอียะฮฺรอมแล้ว ก็จงล่าสัตว์ได้"[113]

---

109. มุสลิม 2/819
110. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 143
111. สัตว์ฮัดย์ คือ สัตว์ที่ผู้ทำฮัจญ์ตะมัตตัวะอฺ และ ฮัจญ์กิรอน ใช้เชือดในวันที่สิบและวันตัชรีก - *ผู้แปล*
112. อะหฺมัด 1/314
113. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 2

หรืออายะฮฺ

﴿ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ ﴾

"ครั้นเมื่อการละหมาดได้สิ้นสุดลงแล้ว พวกเจ้าก็จงแยกย้ายกันไปตามแผ่นดิน"[114]

และนี่คือทัศนะที่ อิบนุ ญะรีรฺ ได้เลือกในหนังสือตัฟซีรฺของท่าน

ส่วนคำว่า ﴿ الْبَائِسَ الْفَقِيرَ **"ผู้ยากจนขัดสน"** ﴾ อิกริมะฮฺ กล่าวว่า หมายถึงคนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างมากซึ่งความทุกข์ยากของเขาปรากฏอย่างชัดเจน และคนจนที่ไม่ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น[115] มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง ผู้ที่ไม่ยื่นมือออกไป (เพื่อขอความช่วยเหลือ)[116] จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **แล้วให้พวกเขาชำระทำความสะอาดด้วยการโกนหรือตัด** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่าหมายถึง การปลดเอียะหฺรอมด้วยการโกนหัว สวมเสื้อผ้าธรรมดา ตัดเล็บ และอื่นๆ [117] อะฏออฺ และ มุญาฮิด ได้รายงานคำอธิบายนี้จาก อิบนุ อับบาส เช่นกัน และนี่เป็นทัศนะของ อิกริมะฮฺ และ มุฮัมมัด บิน กะอบฺ อัลกุรอซี[118] ส่วนพระดำรัสที่ว่า ﴿ **และให้พวกเขาทำให้ครบถ้วนในเรื่องบนบานของพวกเขา** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานทัศนะของ อิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง การเชือดสัตว์ตามที่ได้บนบานไว้[119] ﴿ **และพวกเขาจงเฏาะวาฟ รอบบ้านอันเก่าแก่** ﴾ มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึงการเฏาะวาฟที่วาญิบในวันแห่งการเชือดสัตว์พลี[120] อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานว่า อบูฮัมซะฮฺ กล่าวว่า อิบนุ อับบาส กล่าวแก่ฉันว่า ท่านได้อ่านในซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ ไหม ที่อัลลอฮฺตรัสว่า ﴿ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ **"และพวกเขา จงเฏาะวาฟ รอบบ้านอันเก่าแก่"** ﴾ เพราะจุดสิ้นสุดของพิธีฮัจญ์ คือการเฏาะวาฟรอบๆ บ้าน (กะอฺบะฮฺ) อันเก่าแก่" ฉัน (อิบนุ กะษีรฺ) กล่าวว่า นี่คือสิ่งที่ท่านรอซูลได้ปฏิบัติ (ในพิธีฮัจญ์) เมื่อท่านกลับมาจากมีนาในวันแห่งการเชือดสัตว์ โดยที่ท่านเริ่มต้นด้วยการขว้างก้อนหินเจ็ดก้อนที่ญัมเราะฮฺ จากนั้นท่านก็เชือดสัตว์และโกนศีรษะแล้วก็เดินทางไปเฏาะวาฟรอบบัยตุลลอฮฺ[121]

---

114. ซูเราะฮฺ อัลญุมอะฮฺ อายะฮฺที่ 10
115. อัฏฏอบารี 18/612
116. อัฏฏอบารี 18/612
117. อัฏฏอบารี 18/613
118. อัฏฏอบารี 18/610
119. อัฏฏอบารี 18/614
120. อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ
121. อิบนุ อบีฮาติม 8/2490

ในหนังสือ เศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม มีบันทึกว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า "ผู้คนถูกสั่งใช้ให้ปฏิบัติสิ่งสุดท้าย ณ ที่บัยตุลลอฮฺด้วยการเฏาะวาฟ แต่สตรีที่มีประจำเดือนจะได้รับการยกเว้นจากคำสั่งใช้นี้ ส่วน بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿ **บ้านอันเก่าแก่** ﴾ หมายถึงให้ทำการเฏาะวาฟนอกฮิจรฺอิสมาอีล เนื่องจากแต่เดิมฮิจรฺอิสมาอีลเป็นส่วนหนึ่งของกะอฺบะฮฺที่สร้างโดยนบีอิบรอฮีม แต่ชาวกุเรชได้กันมันออกจากกะอฺบะฮฺ เมื่อครั้งที่พวกเขาต้องการบูรณะขึ้นมาใหม่และไม่มีเงินเพียงพอ และเนื่องจากฮิจรฺอิสมาอีลเป็นส่วนหนึ่งของกะอฺบะฮฺ ท่านรอซูลจึงเฏาะวาฟรอบนอกของมัน และท่านกล่าวว่ามันเป็นส่วนหนึ่งของบัยตุลลอฮฺ และท่านมิได้ลูบมุมชามีทั้งสองของกะอฺบะฮฺ เพราะมิได้ถูกสร้างขึ้นบนรากฐานดั้งเดิมที่นบีอิบรอฮีมสร้าง

กอตาดะฮฺ รายงานว่า อัลฮะซัน ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ **"และพวกเขาจงเฏาะวาฟ รอบบ้านอันเก่าแก่"** ﴾ ว่า เก่าแก่เพราะเป็นบ้านหลังแรกที่ถูกสถาปนาขึ้นสำหรับมนุษยชาติ [122] และนี่เป็นทัศนะของอับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม เช่นกัน [123]

และมีรายงานว่า อิกริมะฮฺ ได้กล่าวว่า "กะอฺบะฮฺได้ชื่อว่า บ้านอันเก่าแก่ เพราะรอดจากน้ำท่วมใหญ่ในสมัยนบีนูหฺ" ส่วน คุเศฟ ได้กล่าวว่า "กะอฺบะฮฺถูกเรียกว่าบ้านอันเก่าแก่ เพราะมันไม่เคยถูกทรราชคนใดยึดครอง"

﴿ ذَٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ عِندَ رَبِّهِ ۗ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ۖ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾ ﴾

122. อัลกุรฺฎุบี 12/52
123. อัฏฏอบารี 18/615

30. เช่นนั้นแหละ และผู้ใดให้เกียรติต่อข้อห้ามทั้งหลายของอัลลอฮฺ มันก็เป็นการดีแก่เขา ณ ที่พระเจ้าของเขา และปศุสัตว์ทั้งหลายได้เป็นที่อนุมัติแก่พวกเจ้า เว้นแต่บางสิ่งที่ถูกบอกกล่าวไว้แก่พวกเจ้า ดังนั้นพวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากความโสมม ซึ่งหมายถึงเจว็ดทั้งหลาย และจงออกห่างจากการพูดเท็จ

31. โดยเป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงต่ออัลลอฮฺ โดยไม่เป็นผู้ตั้งภาคีใด ๆ ต่อพระองค์ และผู้ใดตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ เสมือนว่าเขาร่วงลงมาจากชั้นฟ้า แล้วนกก็บินเฉี่ยวเอาเขาไป หรือลมได้พัดพาเขาไปยังดินแดนอันไกลโพ้น

รางวัลสำหรับการหลีกเลี่ยงบาป

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า นี่คือสิ่งที่เราได้สั่งใช้ให้ปฏิบัติในการประกอบพิธีฮัจญ์ และนี่คือรางวัลอันยิ่งใหญ่ที่ผู้ปฏิบัติจะได้รับ ﴾ **และผู้ใดให้เกียรติต่อข้อห้ามทั้งหลายของอัลลอฮฺ** ﴿ หมายถึง ผู้ใดละเว้นการฝ่าฝืนและข้อห้ามทั้งหลายของพระองค์ และเชื่อว่าการทำบาปเป็นเรื่องร้ายแรงแล้วไซร้ ﴾ **มันก็เป็นการดีแก่เขา ณ ที่พระเจ้าของเขา** ﴿ หมายถึง เขาจะได้รับความดีงามและการตอบแทนมากมายในสิ่งที่เขาได้กระทำ และเฉกเช่นผู้ที่กระทำความดีจะได้รับการตอบแทนอันมากมายฉันใด ผู้ที่หลีกเลี่ยงบาปก็จะได้รับรางวัลอันมากมายฉันนั้น

ปศุสัตว์เป็นสิ่งฮะลาล

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และปศุสัตว์ทั้งหลายได้เป็นที่อนุมัติแก่พวกเจ้า** ﴿ ความหมายคือ เราได้อนุมัติให้ปศุสัตว์ทั้งหลายเป็นที่อนุมัติแก่พวกเจ้าแล้ว และ

﴿ مَا جَعَلَ اللهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ ﴾

"อัลลอฮฺ มิได้ทรงอุปโลกน์ บะฮีเราะฮฺ, ซาอิบะฮฺ, วะศีละฮฺ และ ฮาม[124]

---

124. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 103 บะฮีเราะฮฺ เป็นอูฐตัวเมียที่มุชริกีนกำหนดว่า น้ำนมของมันมีไว้สำหรับเจว็ด และไม่มีใครได้รับอนุญาตให้รีดนม ซาอิบะฮฺ เป็นอูฐตัวเมียที่มุชริกีนเลี้ยงปล่อยในทุ่งหญ้าถูกกำหนดให้สำหรับเจว็ดและไม่อนุญาตให้บรรทุกสิ่งใด ส่วน วะศีละฮฺ เป็นอูฐตัวเมียที่บริสุทธิ์ และมุชริกีนกำหนดไว้สำหรับเจว็ด ส่วน ฮาม นั้นเป็นอูฐตัวผู้ เมื่อเสร็จจากการใช้งานแล้วจะถูกกำหนดให้เป็นของเจว็ด (ดูความหมายเพิ่มเติมในคำอธิบายซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 103 และอันนะหฺลุ อายะฮฺที่ 35)

ส่วนสำนวนที่ว่า ﴾ **เว้นแต่บางสิ่งที่ถูกบอกกล่าวไว้แก่พวกเจ้า** ﴿ คือ บอกกล่าวว่าเป็นสิ่งต้องห้ามนั่นคือ ซากศพ, เลือด และเนื้อสุกร

﴾ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ ﴿

"และสัตว์ที่ถูกเปล่งนามอื่นจากอัลลอฮฺ (ขณะเชือด) และสัตว์ที่ถูกรัดคอตาย และสัตว์ที่ถูกตีตาย และสัตว์ที่ตกเหวตาย และสัตว์ที่ถูกขวิดตาย และสัตว์ที่สัตว์ร้ายกัดกิน นอกจากที่พวกเจ้าเชือดกัน และสัตว์ที่ถูกเชือดบนแท่นหินบูชา" [125]

นี่คือทัศนะของ อิบนุ ญะรีรฺ ซึ่งได้รายงานจาก กอตาดะฮฺ [126]

คำสั่งใช้ให้หลีกเลี่ยงการตั้งภาคี และการพูดเท็จ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากความโสมม ซึ่งหมายถึงเจว็ดทั้งหลาย และจงออกห่างจากการพูดเท็จ** ﴿ การตั้งภาคีถูกกล่าวถึงร่วมกับการพูดเท็จเช่นในอายะฮฺ

﴾ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝٣٣ ﴿

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง สิ่งที่พระเจ้าของฉันทรงห้ามนั้น คือบรรดาสิ่งที่ชั่วช้าน่ารังเกียจ ทั้งที่เปิดเผยและไม่เปิดเผย และสิ่งที่เป็นบาป และการข่มเหงรังแกโดยไม่เป็นธรรม และการที่พวกเจ้าตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ซึ่งสิ่งที่พระองค์มิได้ประทานหลักฐานใด ๆ ลงมาแก่สิ่งนั้น และการที่พวกเจ้ากล่าวเกี่ยวกับอัลลอฮฺในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้ (33)"[127]

ซึ่งรวมถึงการเป็นพยานเท็จ ดังที่มีรายงานบันทึกในหนังสือ เศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จาก อบูบักเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ »

"จะให้ฉันบอกพวกท่านเกี่ยวกับบาปที่ใหญ่ที่สุดไหม?"

---

125. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 3
126. อัฏฏอบารี 18/618
127. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 33

เรากล่าวตอบว่า "ได้ โอ้ ท่านรอซูล" ท่านกล่าวว่า

« الْإِشْرَاكُ بِاللهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ »

"การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ และ การเนรคุณบิดามารดา"

ขณะนั้นท่านนอนตะแคงอยู่ แล้วท่านก็ลุกขึ้นนั่ง และกล่าวว่า

« أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ، أَلَا وَشَهَادَةُ الزُّورِ »

"และการพูดเท็จ และการเป็นพยานเท็จ"

จากนั้น ท่านได้พูดคำนี้ซ้ำๆ จนกระทั่งเราอยากให้ท่านหยุดพูด [128]

อิมามอะหมัด ได้รายงานจาก คุเรม บิน ฟาติก อัลอะซะดี ว่า ครั้งหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ ละหมาดศุบฮี เมื่อท่านละหมาดเสร็จ ท่านยืนขึ้นและกล่าวว่า

« عَدَلَتْ شَهَادَةُ الزُّورِ الْإِشْرَاكَ بِاللهِ عَزَّ وَجَل »

"การเป็นพยานเท็จนั้น เทียบเท่ากับการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ"[129]

จากนั้นท่านก็อ่านอายะฮฺ

﴿ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ۝٣٠ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ﴾

"ดังนั้น พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากความโสมม ซึ่งหมายถึงเจว็ดทั้งหลาย และจงออกห่างจากการพูดเท็จ ㉚ โดยเป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงต่ออัลลอฮฺ โดยไม่เป็นผู้ตั้งภาคีใด ๆ ต่อพระองค์"[130]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **โดยเป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงต่ออัลลอฮฺ** ﴿ หมายถึง ยอมจำนนต่อพระองค์เพียงพระองค์เดียวอย่างบริสุทธิ์ใจ ออกห่างจากความเท็จและแสวงหาความจริง ดังนั้นพระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **โดยไม่เป็นผู้ตั้งภาคีใด ๆ ต่อพระองค์** ﴿ แล้วอัลลอฮฺก็ทรงอุปมาเปรียบเทียบผู้ที่ตั้งภาคีในเรื่องความหลงผิดของเขา และความหายนะและการห่างไกลจากทางนำที่แท้จริง พระองค์ตรัสเปรียบเทียบว่า ﴾ **และผู้ใดตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ เสมือนว่าเขาร่วงลงมาจากชั้นฟ้า แล้วนกก็บินเฉี่ยวเอาเขาไป** ﴿ กลางอากาศ ﴾ **หรือลมได้พัดพาเขา**

128. ฟัตฮุลบารี 10/419 และมุสลิม 1/91
129. อะหฺมัด 4/321
130. อะหฺมัด 4/321

ไปยังดินแดนอันไกลโพ้น ﴾ หมายถึง ห่างไกลและอันตรายสำหรับผู้ที่ไปที่นั่น ดังนั้น ในอะดีษของ อัลบะรออฺ จึงระบุว่า "เมื่อมลาอิกะฮฺแห่งความตายปลิดวิญญาณของผู้ปฏิเสธศรัทธาไปแล้ว มลาอิกะฮฺก็จะนำวิญญาณขึ้นสู่ฟากฟ้า แต่ประตูชั้นฟ้าไม่เปิดสำหรับเขา ตรงกันข้าม วิญญาณของเขากลับถูกโยนลงมาจากที่นั่น" จากนั้น อัลบะรออฺ ก็ได้อ่านอายะฮฺนี้[131] เราได้อธิบายอะดีษบทนี้แล้วในการตัฟซีรฺ ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม นอกจากนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ยังได้อุปมาเปรียบเทียบบรรดามุชริกีนในซูเราะฮฺ อัลอันอาม ว่า

﴿ قُلْ أَنَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า เราจะวิงวอนขอต่อสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ซึ่งมันมิได้ให้คุณหรือให้โทษแก่เราเลยกระนั้นหรือ และเราจะหันหลังกลับหลังจากที่อัลลอฮฺได้ทรงให้ทางนำแก่เราแล้ว ดั่งผู้ที่ถูกชัยฏอนทำให้เขาหลงไปในแผ่นดินในสภาพที่งงงวย ซึ่งเขามีเพื่อน ๆ เรียกร้องเขาให้ไปสู่คำแนะนำที่ถูกต้องว่า จงมาหาพวกเราเถิด จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง ทางนำของอัลลอฮฺเท่านั้น คือทางนำ (ที่แท้จริง) และพวกเราได้รับบัญชาให้เราสวามิภักดิ์แด่พระผู้เป็นเจ้าแห่งสากลโลกเท่านั้น ⑦①"

﴿ ذَٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾ ﴾

32. ฉะนั้น ผู้ใดที่ให้เกียรติแก่พระบัญญัติของอัลลอฮฺ แท้จริงแล้ว มันเป็นส่วนหนึ่งแห่งการยำเกรงของจิตใจ

33. ในปศุสัตว์เหล่านั้นมีคุณประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับพวกเจ้า จนถึงเวลาที่ถูกกำหนดไว้ แล้วหลังจากนั้นสถานที่เชือดของมัน คือบริเวณบ้านอันเก่าแก่

131. อะหฺมัด 4/287

อธิบายการเชือดสัตว์พลี (อุฎฮิยะฮฺ) และพระบัญญัติต่างๆ ของอัลลอฮฺ ﷻ

พระองค์ตรัสว่า ﴾ **ผู้ใดที่ให้เกียรติแก่พระบัญญัติของอัลลอฮฺ** ﴿ หมายถึง คำสั่งใช้ต่างๆ ของพระองค์ ﴾ **แท้จริงแล้ว มันเป็นส่วนหนึ่งแห่งการยำเกรงของจิตใจ** ﴿ ซึ่งรวมถึงการให้เกียรติและให้ความสำคัญกับสัตว์พลีต่างๆ ดังที่ อัลฮะกัม ได้รายงานจากมิกซัม ว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า "การให้เกียรติสิ่งเหล่านี้หมายถึงการเลือกสัตว์พลีที่ดี นำมาขุนให้อ้วนท้วนสมบูรณ์"[132] อบูอุมามะฮฺ บิน ซะฮัล กล่าวว่า "ที่มะดีนะฮฺเรามักจะขุนสัตว์พลี และบรรดามุสลิมก็ขุน (สัตว์พลี) เช่นกัน" บันทึกโดย อัลบุคอรี[133] ในหนังสือสุนันอิบนุ มาญะฮฺ มีบันทึกจาก อบูรอเฟียะอฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้เชือดแกะสองตัวเป็นสัตว์พลี โดยเป็นแกะที่รูปร่างใหญ่ อ้วนท้วน สีขาวแซมดำ มีเขา และถูกตอน[134] ในทำนองเดียวกันอบูดาวูด และ อิบนุ มาญะฮฺ ได้รายงานจากญาเบรฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้เชือดแกะสองตัวเป็นสัตว์พลี โดยเป็นแกะสีขาวแซมดำ มีเขา และถูกตอน[135] และมีรายงานจากอะลี رضي الله عنه กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ สั่งให้เราตรวจตาและหูของสัตว์พลี และห้ามเราเชือดสัตว์ที่เป็น مقابلة (มุกอบะละฮฺ), مدابرة (มุดาบะเราะฮฺ), شرقاء (ชัรกออฺ) หรือ خرقاء (ค็อรกออฺ) รายงานนี้บันทึกโดยอะหฺมัด และเจ้าของหนังสือสุนันต่างๆ อัตติรฺมิซี ให้ทัศนะว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ[136] คำว่า มุกอบะละฮฺ คือสัตว์ที่หูถูกฟันที่ด้านหน้า ส่วน มุดาบะเราะฮฺ คือสัตว์ที่หูของมันถูกตัดที่ด้านหลัง ส่วน ชัรกออฺ คือสัตว์ที่หูถูกตัดด้านยาว ดังที่อิมามอัชชาฟิอี และอัลอัศมะอี ได้กล่าวไว้ ส่วน ค็อรกออฺ คือสัตว์ที่หูถูกเจาะเป็นรูกลม *วัลลอฮุอะอัม* (อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง) และมีรายงานจากอัลบะรออฺ เขากล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« أَرْبَعٌ لَا تَجُوزُ فِي الْأَضَاحِي الْعَوْرَاءُ الْبَيِّنُ عَوَرُهَا، وَالْمَرِيضَةُ الْبَيِّنُ مَرَضُهَا، وَالْعَرْجَاءُ الْبَيِّنُ ظَلَعُهَا، وَالْكَسِيرَةُ الَّتِي لَاتُنْقِي »

"สัตว์สี่ชนิด ที่ไม่อนุญาตให้เชือดเป็นสัตว์พลี คือ สัตว์ที่ตาบอดอย่างชัดเจน, สัตว์ที่ป่วยอย่างชัดเจน, สัตว์ขาเป๋อย่างเห็นได้ชัด และสัตว์ที่ผอมแห้งจนไม่มีไขกระดูก"

บันทึกโดย อะหฺมัด และเจ้าของหนังสือสุนันต่างๆ และ อัตติรฺมิซี ให้ทัศนะว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ[137]

---

132. อัฏฏอบารี 18/621
133. ฟัตฮุลบารี 10/11
134. อะหฺมัด 6/8
135. อบูดาวูด 3/231 และ อิบนุ มาญะฮฺ 2/1043
136. อะหฺมัด 1/108, อบูดาวูด 3/237, ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/82, อันนะซาอี 7/217, อิบนุ มาญะฮฺ 2/1050
137. อะหฺมัด 4/284, อบูดาวูด 2804, อัตติรมิซี 1447, อันนะซาอี 1/215 และอิบนุ มาญะฮฺ 3144

ประโยชน์ของสัตว์พลี

﴿ ในปศุสัตว์เหล่านั้นมีคุณประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับพวกเจ้า ﴾ หมายถึง ในสัตว์พลีนั้นมีคุณประโยชน์ต่างๆ เช่น น้ำนม ขน และผม ตลอดจนใช้เป็นพาหนะ **﴿ จนถึงเวลาที่ถูกกำหนดไว้ ﴾** มิกซัม ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺ **﴿ ในปศุสัตว์เหล่านั้นมีคุณประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับพวกเจ้า จนถึงเวลาที่ถูกกำหนดไว้ ﴾** ว่า ตราบใดที่พวกเจ้ามิได้ตัดสินใจว่าจะเชือดเป็นสัตว์พลี[138] อีกหนึ่งทัศนะระบุว่า หมายถึง อนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากสัตว์ได้แม้ว่าจะกำหนดให้เป็นสัตว์ที่จะเชือดพลีเพื่ออัลลอฮฺแล้วก็ตามถ้ามีความจำเป็น ดังที่มีรายงานไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จากอนัส ว่า ท่านรอซูล ﷺ เห็นชายคนหนึ่งจูงอูฐตัวหนึ่ง (ที่ถูกกำหนดให้เป็นสัตว์พลี) ท่านจึงกล่าวแก่เขาว่า "ท่านจงขี่มันเถิด" ชายคนนั้นกล่าวว่า "มันคืออูฐที่กำหนดให้เป็นสัตว์พลี" ท่านกล่าวว่า "จงขี่มัน ท่านเป็นอะไรไป" (สองหรือสามครั้ง)[139] ตามรายงานของมุสลิม จากญาบิรฺ ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« ارْكَبْهَا بِالْمَعْرُوفِ إِذَا أُلْجِئْتَ إِلَيْهَا »

"จงขี่มันด้วยดี ถ้าท่านมีความจำเป็น" [140]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า **﴿ แล้วหลังจากนั้นสถานที่เชือดของมัน คือบริเวณบ้านอันเก่าแก่ ﴾** คือ สถานที่เชือดสัตว์อัลฮัดย์ และสถานที่สิ้นสุดของมันนั้นคือจะถูกนำไปที่บ้านอันเก่าแก่ซึ่งก็คือกะอฺบะฮฺ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ ﴾

"ในฐานะเป็นสัตว์พลีที่ไปถึง อัลกะอฺบะฮฺ"[141]

และตรัสอีกว่า

﴿ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ ﴾

"และการเชือดสัตว์พลีที่ถูกกักกันไว้มิให้บรรลุสู่ที่เชือดของมัน"[142]

---

138. อัฏฏอบารี 18/623
139. ฟัตฮุลบารี 5/450 และ มุสลิม 2/960
140. มุสลิม 2/961
141. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 95
142. ซูเราะฮฺ อัลฟัตฮฺ อายะฮฺที่ 25

﴿ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾ ﴾

34. และสำหรับทุก ๆ ประชาชาติเราได้กำหนดพิธีกรรม เพื่อพวกเขาจักได้กล่าวพระนามของอัลลอฮฺ ต่อสิ่งที่พระองค์ประทานให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา คือ ปศุสัตว์ (เช่น อูฐ, วัว, แพะ, แกะ) ฉะนั้นพระเจ้าของพวกเจ้าคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้น สำหรับพระองค์เท่านั้น พวกเจ้าจงนอบน้อม และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้จงรักภักดีนอบน้อมถ่อมตนเถิด

35. คือบรรดาผู้ที่เมื่อพระนามของอัลลอฮฺถูกกล่าวขึ้น หัวใจของพวกเขาก็หวั่นเกรง และบรรดาผู้อดทนต่อสิ่งที่ประสบกับพวกเขา และบรรดาผู้ดำรงการละหมาด และจากสิ่งที่เราได้ให้เป็นเครื่องยังชีพแก่พวกเขาพวกเขาก็บริจาค

การเชือดสัตว์พลีนั้นมีในทุกศาสนาในโลก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสบอกเราว่าการเชือดสัตว์พลีและหลั่งเลือดในนามของอัลลอฮฺได้ถูกบัญญัติไว้ในทุกศาสนา อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า ﴿ **และสำหรับทุก ๆ ประชาชาติเราได้กำหนดพิธีกรรม** ﴾ หมายถึง “วันรื่นเริง” อิกริมะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง “การเชือดสัตว์พลี” เซด บิน อัสลัม ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ﴿ **และสำหรับทุก ๆ ประชาชาติเราได้กำหนดพิธีกรรม** ﴾ ว่า منسكا หมายถึง มักกะฮฺ และอัลลอฮฺไม่ได้กำหนดพิธีทางศาสนาที่อื่นใดสำหรับประชาชาติใดนอกจากมักกะฮฺ[143] ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **เพื่อพวกเขาจักได้กล่าวพระนามของอัลลอฮฺ ต่อสิ่งที่พระองค์ประทานให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา คือ ปศุสัตว์** ﴾ ดังที่มีรายงานในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม จากอนัส บิน มาลิก ؓ ว่า “ท่านรอซูล ﷺ

143. อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ 6/48

ได้นำแกะสีขาวปนดำและมีเขามาสองตัว จากนั้นกล่าวว่า บิสมิลลาฮฺ (ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ) และกล่าว "อัลลอฮุอักบัรฺ" (อัลลอฮฺทรงเกรียงไกร) แล้วท่านก็วางเท้าไว้ที่คอของแกะ"[144]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **ฉะนั้น พระเจ้าของพวกเจ้าคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้น สำหรับพระองค์เท่านั้น พวกเจ้าจงนอบน้อม** ﴾ หมายถึง พระเจ้าของพวกเจ้ามีเพียงพระองค์เดียว แม้ว่าบทบัญญัติของบรรดานบีและรอซูลอาจจะแตกต่างกันไปและอาจยกเลิกซึ่งกันและกัน เพราะนบีทั้งหลายต่างก็เชิญชวนมนุษยชาติให้เคารพสักการะอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ ﴾

"และเรามิได้ส่งรอซูลคนใดก่อนหน้าเจ้านอกจากเราได้วะฮีย์แก่เขาว่า 'แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้นอกจากข้า ดังนั้น พวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า' "[145]

ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น สำหรับพระองค์เท่านั้น พวกเจ้าจงนอบน้อม** ﴾ หมายถึง ยอมจำนนต่อพระบัญชาของพระองค์และเชื่อฟังพระองค์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ﴿ **และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้จงรักภักดีนอบน้อมถ่อมตนเถิด** ﴾ มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง บรรดาผู้มั่นคงในความศรัทธาของตน[146] อัษเษารี กล่าวว่า คือ บรรดาผู้ที่มั่นคงในศรัทธาของพวกเขา ยอมรับการกำหนดของอัลลอฮฺและยอมจำนนต่อพระองค์[147] และคำอธิบายที่ดีที่สุดในเรื่องนี้คือพระดำรัสถัดไปที่ว่า ﴿ **คือบรรดาผู้ที่เมื่อพระนามของอัลลอฮฺถูกกล่าวขึ้น หัวใจของพวกเขาก็หวั่นเกรง** ﴾ หมายความว่า หัวใจของพวกเขาเกรงกลัวพระองค์ ﴿ **และบรรดาผู้อดทนต่อสิ่งที่ประสบกับพวกเขา** ﴾ ในเรื่องความทุกข์ยากต่างๆ ﴿ **และบรรดาผู้ดำรงการละหมาด** ﴾ พวกเขาปฏิบัติตามหน้าที่ที่อัลลอฮฺทรงบัญชา นั่นคือการละหมาดตามบทบัญญัติ ﴿ **และจากสิ่งที่เราได้ให้เป็นเครื่องยังชีพแก่พวกเขา พวกเขาก็บริจาค** ﴾ หมายถึง การบริจาคและใช้จ่ายสิ่งที่อัลลอฮฺประทานให้เพื่อช่วยเหลือครอบครัว เครือญาติ คนยากจนขัดสน และปฏิบัติต่อผู้คนด้วยดีพร้อมกับรักษาขอบเขตที่อัลลอฮฺกำหนด คุณลักษณะที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับพฤติกรรมของพวกมุนาฟิก ดังที่เราได้อรรถาธิบายไว้แล้วในซูเราะฮฺบะรออะฮฺ

---

144. ฟัตฮุลบารี 10/25 และ มุสลิม 3/1556
145. ซูเราะฮฺ อัลอันบิยาอฺ อายะฮฺที่ 25
146. อัฏฏอบารี 18/628
147. ตัฟซีรฺ อัษเษารี 213

﴿ وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُم مِّن شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ ﴾

36. และอูฐที่อ้วนพี เราได้กำหนดมันให้มีขึ้นสำหรับพวกเจ้า ถือเป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาเครื่องหมายของอัลลอฮฺ เพราะในตัวมันมีสิ่งดีสำหรับพวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ (เมื่อเวลาเชือด) ขณะที่มันยืน ฉะนั้น เมื่อมันล้มลงตะแคงข้างแล้ว ดังนั้น พวกเจ้าจงบริโภคมัน และจงแจกจ่ายเป็นอาหารแก่คนที่ไม่เอ่ยขอ และคนที่เอ่ยขอ เช่นนั้นแหละ เราได้ทำให้มันยอมจำนนแก่พวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจักได้ขอบคุณ

คำสั่งใช้ให้เชือดสัตว์พลีที่เป็นอูฐ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสเตือนบ่าวของพระองค์ให้สำนึกในบุญคุณของพระองค์ที่ทรงสร้างอูฐและบัญญัติให้มีการเชือดอูฐเป็นสัตว์พลี และกำหนดให้เป็นหนึ่งในสัญลักษณ์สำคัญของศาสนาโดยพระองค์ได้ทรงบัญชาให้พาสัตว์พลีไปยังบ้านอันศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ และถือว่าเป็นสัตว์พลีที่ดีที่สุดที่จะนำไปเชือดที่บ้านของพระองค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾ ﴾

"พวกเจ้าจงอย่าละเมิด (บทบัญญัติที่เป็น) สัญลักษณ์สำคัญของ (ศาสนา) อัลลอฮฺ และเดือนที่ต้องห้าม และสัตว์พลี และสัตว์ที่ถูกสวมเครื่องหมายไว้ที่คอเพื่อเป็นสัตว์พลี และบรรดาผู้ที่มุ่งสู่บ้านอันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งพวกเขาแสวงหาความโปรดปรานและความพอพระทัยจากพระเจ้าของพวกเขา แต่เมื่อใดที่พวกเจ้าเปลื้องเอียะฮฺรอมแล้ว ก็จงล่าสัตว์ได้ และจงอย่าให้การเกลียดชังต่อกลุ่มหนึ่งที่ขัดขวางพวกเจ้ามิให้

เข้ามัสญิดฮะรอม ทำให้พวกเจ้าละเมิด และพวกเจ้าจงช่วยเหลือกันในสิ่งที่เป็นคุณธรรม และความยำเกรง และจงอย่าช่วยกันในสิ่งที่เป็นบาปและการละเมิดกัน และพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรุนแรงในการลงโทษ ②”[148]

อิบนุ ญุร็อยจญ์ กล่าวว่า อะฏออฺ มีทัศนะเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่า หมายถึง วัวและอูฐ[149] ซึ่งมีรายงานเช่นเดียวกันนี้จากอิบนุ อุมัรฺ, สะอีด บิน อัลมุซัยยิบ และอัลฮะซัน อัลบัศรี

มุญาฮิด กล่าวว่า ٱلْبُدْنَ (อ่านว่า อัลบุดนฺ) หมายถึง อูฐ[150] และมีทัศนะหนึ่งระบุว่า เป็นคำที่ใช้เรียกวัวด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ทัศนะนักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า วัวหรืออูฐพลีหนึ่งตัวเพียงพอต่อคนเจ็ดคน ดังที่มีรายงานฮะดีษบันทึกโดยมุสลิม จากรายงานของญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ และท่านอื่นๆ ซึ่งระบุว่า “ท่านรอซูล ﷺ สั่งให้เราร่วมกันเชือด อัลบุดนฺ (สัตว์พลีที่เป็นอูฐ) สำหรับเจ็ดคน และวัวหนึ่งตัวสำหรับเจ็ดคน” [151]

ส่วนพระดำรัสที่ว่า ﴿ **เพราะในตัวมันมีสิ่งดีสำหรับพวกเจ้า** ﴾ หมายถึง การตอบแทนในโลกอาคิเราะฮฺ ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ (เมื่อเวลาเชือด) ขณะที่มันยืน** ﴾ มีรายงานจาก อัลมุฏฏอลิบ บิน อับดุลลอฮฺ บิน ฮันฏ็อบ จาก ญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า ฉันเคยละหมาดอีดอัลอัฎฮากับท่านรอซูล ﷺ จนเมื่อละหมาดเสร็จ ก็ได้มีการนำแกะหนึ่งตัวมาให้ท่าน จากนั้นท่านเชือดมันเป็นสัตว์พลี โดยท่านกล่าวก่อนเชือดว่า

« باسم اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ هَذَا عَنِّي وَعَمَّنْ لَمْ يُضَحِّ مِنْ أُمَّتِي »

“บิสมิลลาฮฺ (ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ) วัลลอฮุอักบัรฺ (และอัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร) โอ้ อัลลอฮฺ การเชือดสัตว์พลีนี้ในนามของฉันและผู้ใดก็ตามในประชาชาติของฉันที่ไม่ (สามารถ) เชือดสัตว์พลี” บันทึกโดย อะหฺมัด, อบูดาวูด และอัตติรฺมิซี [152]

มุฮัมมัด บิน อิสหาก ได้รายงานจาก ยะซีด บิน อบีฮะบีบ จากอบูอัยยาช จากญาบิรฺ ว่า “ครั้งหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ เชือดแกะสองตัวเป็นสัตว์พลีในวันอีด และเมื่อท่านได้หันมันทั้งสองเพื่อเชือด ท่านกล่าวว่า

---

148. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 2
149. อัฏฏอบารี 18/630
150. อิบนุ อบีชัยบะฮฺ อัลญุซ อัลมัฟกูด / 367
151. มุสลิม 2/882
152. อะหฺมัด 3/356, อบูดาวูด 3/230 และ ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/113

« وَجَّهْتُ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ السموات وَالْأَرْضَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ عَنْ مُحَمَّدٍ وَأُمَّتِهِ »

'ฉันหันไปหาพระองค์ผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน ในสภาพที่เป็นผู้ซื่อสัตย์ และมุสลิม (ผู้ยอมจำนนต่อพระเจ้าองค์เดียว) และฉันมิใช่ผู้ที่ตั้งภาคี แท้จริง การละหมาดของฉัน การเสียสละ (เชือดสัตว์พลี) ของฉัน การมีชีวิตของฉัน และการตายของฉันนั้น ล้วนแล้วเพื่ออัลลอฮฺ พระเจ้าแห่งสากลโลก ไม่มีหุ้นส่วนหรือภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ และเช่นนั้นแหละที่ฉันได้รับบัญชา และฉันเป็นคนแรกที่ยอมจำนนต่อพระองค์ โอ้ อัลลอฮฺ (สัตว์พลีนี้) มาจากพระองค์ และเชือดในนามของมุฮัมมัดและประชาชาติของมุฮัมมัด'

จากนั้น ท่านกล่าวบิสมิลลาฮฺ และตักบีรฺ แล้วจึงลงมือเชือด[153] และมีรายงานจาก อะลี บิน อัลฮุเซน จาก อบูรอเฟียะอฺ ว่า เมื่อท่านรอซูล ﷺ ต้องการเชือดสัตว์พลี ท่านจะซื้อแกะอ้วนท้วนสองตัวที่มีเขาและสีขาวแซมดำ เมื่อท่านละหมาดและกล่าวคุตบะฮฺแล้วแกะหนึ่งในสองตัวจะถูกนำออกมาโดยที่ท่านยังยืนอยู่ในสถานที่ละหมาด จากนั้นท่านจะเชือดด้วยตัวเองโดยใช้มีดและกล่าวว่า

« اللَّهُمَّ هَذَا عَنْ أُمَّتِي جَمِيعِهَا: مَنْ شَهِدَ لَكَ بِالتَّوْحِيدِ وَشَهِدَ لِي بِالْبَلَاغِ »

"โอ้ อัลลอฮฺ สัตว์พลีนี้เชือดในนามของประชาชาติทั้งหมดของข้าพระองค์ นั่นคือทุกคนที่ปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ และยืนยันว่า ข้าพระองค์ได้ประกาศสัจธรรมแล้ว"

จากนั้นท่านจะนำแกะอีกตัวหนึ่งมาเชือดด้วยตัวเองเช่นกัน และกล่าวว่า

« هَذَا عَنْ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّد »

"(สัตว์พลี) นี้เชือดในนามของมุฮัมมัด และครอบครัวของมุฮัมมัด"

จากนั้น ท่านมอบเนื้อแกะทั้งสองตัวเป็นอาหารให้คนยากจน โดยตัวท่านและครอบครัวของท่านก็จะทานอาหารจากสัตว์พลีนี้เช่นกัน รายงานนี้บันทึกโดยอะหฺมัด และ อิบนุ มาญะฮฺ[154]

---

153. อบูดาวูด 3/230, 231

154. อะหฺมัด 6/8 และ อิบนุ มาญะฮฺ 2/1043, 1044

อัลอะอุมัช ได้รายงานจาก อบูซ็อบยาน ว่า อิบนุ อับบาส ได้อธิบาย ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ (เมื่อเวลาเชือด) ขณะที่มันยืน** ﴾ ว่า หมายถึง เมื่อสัตว์พลียืนอยู่บนสามขาพร้อมกับ ขาหน้าซ้ายถูกผูกไว้ และกล่าวว่า

« بِسْمِ اللهِ وَاللهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، اَللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ »

คำอ่าน : ***บิสมิลลาฮฺ วัลลอฮุอักบัรฺ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ อัลลอฮุมมะ มินกะ วะละกะ***
ความหมาย : ***ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ โอ้ อัลลอฮฺ สัตว์พลีนี้มาจากพระองค์ และเพื่อพระองค์***

ในหนังสือ เศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม มีบันทึกว่า อิบนุ อุมัรฺ ได้ไปหาชายคนหนึ่งที่กำลังบังคับอูฐของเขาให้คุกเข่าเพื่อเชือดเป็นสัตว์พลี อิบนุ อุมัรฺกล่าวแก่เขาว่า "ท่านจงเชือดมันในขณะที่มันยืนเถิด (นี่คือ) ซุนนะฮฺของ อบูอัลกอซิม ﷺ " [155]

ส่วนสำนวนอายะฮฺ ﴿ **ฉะนั้น เมื่อมันล้มลงตะแคงข้างแล้ว** ﴾ อิบนุ อบีนะญีฮฺ ได้รายงานจากมุญาฮิด ว่า หมายถึง เมื่อมันล้มลงบนพื้นดิน[156] ซึ่งเป็นรายงานหนึ่งจากอิบนุ อับบาส โดย มุกอติล บิน ฮัยยาน ก็อธิบายเช่นนี้ อับดุรฺเราะหฺมาน บิน เซด บิน อัสลัม กล่าวว่า ﴿ **ฉะนั้น เมื่อมันล้มลงตะแคงข้างแล้ว** ﴾ หมายถึง เมื่อมันตายแล้ว[157] และทัศนะนี้เป็นสิ่งที่ อิบนุ อับบาส และ มุญาฮิด ต้องการสื่อ เพราะไม่อนุญาตให้กินเนื้อสัตว์พลีจนกว่ามันจะตายและไม่เคลื่อนไหว ดังที่มีรายงานในฮะดีษมัรฺฟูอฺ ว่า "อย่ารีบร้อนจนกว่าจะแน่ใจว่าสัตว์นั้นตายแล้ว"[158] อัษเษารี ได้รายงานในหนังสือของท่านว่า อุมัรฺ บิน อัลค็อฏฏอบ ได้กล่าวคำพูดนี้ และมีรายงานฮะดีษสนับสนุนจากชัดดาด บิน เอาสฺ ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิมระบุว่าท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ اللهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ، وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذِّبْحَةَ، وَلْيُحِدَّ أَحَدُكُمْ شَفْرَتَهُ، وَلْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ »

"แท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงบัญญัติการทำดีในทุกเรื่อง ดังนั้น หากพวกท่านจะคร่าชีวิต ก็จงคร่าให้ดี และหากพวกท่านจะเชือดสัตว์ ก็จงเชือดให้ดี และคนคนหนึ่งจงลับคมมีดของเขา และจงปลดปล่อยสัตว์ที่ถูกเชือดจากความทรมาน"[159]

155. อัลบุคอรี 1713
156. อัฏฏอบารี 18/635
157. อัฏฏอบารี 18/635
158. อัลบัยฮะกี 9/278
159. มุสลิม 3/1548

และมีรายงานจาก อบูวากิด อัลลัยษี ได้กล่าวว่า ท่านรอซูลกล่าวว่า

« مَا قُطِعَ مِنَ الْبَهِيمَةِ وَهِيَ حَيَّةٌ فَهُوَ مَيْتَةٌ »

"สิ่งใดที่ถูกตัดออกจากสัตว์ในขณะที่มันยังมีชีวิตอยู่ก็คือ ซากศพ (ที่ฮะรอม)"

บันทึกโดย อะหฺมัด, อบูดาวูด และอัตติรฺมิซี ซึ่งให้ทัศนะว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ[160]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงบริโภคมัน และจงแจกจ่ายเป็นอาหารแก่คนที่ไม่เอ่ยขอ และคนที่เอ่ยขอ** ﴾ เป็นประโยคคำสั่งที่สื่อความหมายว่า สิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องที่อนุญาตให้กระทำได้ อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า คำว่า **الْقَانِع** คือ ผู้ที่พอใจกับสิ่งที่เขาได้รับโดยที่เขาอยู่ในบ้าน (มิได้ออกไปขอทาน) ส่วน **الْمُعْتَرّ** คือ ผู้ที่มาหาและเลียบเคียงเรา โดยหวังให้เรามอบเนื้อให้แต่มิได้เอ่ยขอ[161] และนี่เป็นทัศนะของมุญาฮิด และมุฮัมมัด บิน กะอับ อัลกุรอซี เช่นกัน[162] อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า **الْقَانِع** คือ คนที่รักษาเกียรติของตนเองโดยไม่เอ่ยขอทาน ส่วน **الْمُعْتَرّ** คือ ผู้ที่เอ่ยขอ[163]

และนี่เป็นทัศนะของ กอตาดะฮฺ, อิบรอฮีม อันนะเคาะอี และรายงานหนึ่งจากมุญาฮิด[164]

และมีทัศนะหนึ่งระบุว่า ทั้งสองคำมีความหมายที่สลับกัน นักวิชาการบางท่านได้อ้างอายะฮฺนี้เป็นหลักฐานว่าเนื้อสัตว์พลีนั้นควรแบ่งเป็นสามส่วน กล่าวคือ ส่วนหนึ่งเจ้าของเก็บไว้บริโภคเอง ส่วนที่สองแบ่งให้มิตรสหาย และอีกส่วนหนึ่งสำหรับบริจาคแจกจ่ายแก่คนยากจน ทั้งนี้ เนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ﴾

"ดังนั้น พวกท่านจงบริโภคมัน และจงแจกจ่ายเป็นอาหารแก่คนที่ไม่เอ่ยขอ และคนที่เอ่ยขอ"

และในฮะดีษเศาะฮีฮฺ ท่านรอซูล ﷺ กล่าวแก่ผู้คนว่า

« إِنِّي كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنِ ادِّخَارِ لُحُومِ الْأَضَاحِي فَوْقَ ثَلَاثٍ، فَكُلُوا وَادَّخِرُوا مَا بَدَا لَكُم »

160. อะหฺมัด 5/518, อบูดาวูด 3/277 และ ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/55
161. อัฏฏอบารี 18/636
162. อัฏฏอบารี 18/636
163. อัฏฏอบารี 18/636, 637
164. อัฏฏอบารี 18/636, 637

"ฉันเคยห้ามพวกท่านไม่ให้เก็บเนื้อสัตว์พลีไว้เกินสามวัน แต่บัดนี้จงกินเนื้อนั้นแล้วเก็บไว้ตามที่เห็นสมควร"[165]

อีกสายรายงาน ระบุว่า

« فَكُلُوا وَادَّخِرُوا وَتَصَدَّقُوا »

"ดังนั้น พวกท่านจงกินบางส่วน เก็บไว้บางส่วน และบริจาคบางส่วน"[166]

อีกหนึ่งสายรายงาน

« فَكُلُوا وَأَطْعِمُوا وَتَصَدَّقُوا »

"ดังนั้น พวกท่านจงกินบางส่วน เลี้ยงอาหารบางส่วน และบริจาคบางส่วน"[167]

สำหรับหนังสัตว์พลีนั้น มีบันทึกไว้ในมุสนัดอะหฺมัด จาก กอตาดะฮฺ บิน อันนัวะอฺมาน ในฮะดีษเกี่ยวกับการเชือดสัตว์พลี ว่า

« فَكُلُوا وَتَصَدَّقُوا، وَاسْتَمْتِعُوا بِجُلُودِهَا وَلَا تَبِيعُوهَا »

"ดังนั้น พวกท่านจงกินบางส่วน บริจาคบางส่วน และใช้ประโยชน์จากหนังของมัน แต่อย่าขายมัน"[168]

ประเด็นพิจารณา

อัลบะรออฺ บิน อาซิบ กล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

« إِنَّ أَوَّلَ مَا نَبْدَأُ بِهِ فِي يَوْمِنَا هَذَا أَنْ نُصَلِّيَ، ثُمَّ نَرْجِعَ فَنَنْحَرَ، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدْ أَصَابَ سُنَّتَنَا، وَمَنْ ذَبَحَ قَبْلَ الصَّلَاةِ فَإِنَّمَا هُوَ لَحْمٌ قَدَّمَهُ لِأَهْلِهِ لَيْسَ مِنَ النُّسُكِ فِي شَيْءٍ »

"สิ่งแรกที่เราควรทำในวันของเรานี้ (วันอีด) คือ การละหมาด จากนั้นเรากลับไปเชือดสัตว์พลี ใครก็ตามที่ปฏิบัติเช่นนั้น ถือว่าได้ปฏิบัติตามซุนนะฮฺ (แนวทาง) ของเรา ผู้ใดเชือดสัตว์พลีก่อนละหมาด จะถือก็เป็นเพียงเนื้อสัตว์ทั่วไปที่เขาให้แก่ครอบครัวของเขา มิใช่อิบาดะฮฺเชือดสัตว์พลีแต่อย่างใด" บันทึกโดย อัลบุคอรีและมุสลิม[169]

---

165. อันนะซาอี 7/234
166. อันนะซาอี 7/170
167. ฟัตฮุลบารี 11/29
168. อะหฺมัด 4/15
169. ฟัตฮุลบารี 2/526 และมุสลิม 3/1553

ตามการรายงานของมุสลิม มีระบุว่า

« وَأَن لا تَذْبَحُوا حَتَّى يَذْبَحَ الإِمَامُ »

"และพวกท่านจงอย่าเชือดสัตว์พลี จนกว่าอิมาม (ผู้นำ) จะเชือด"

มีบทบัญญัติให้เชือดสัตว์พลีในวันอันนะหฺร (วันเชือด) และวันตัชรีกอีกสามวัน, ดังที่มีฮะดีษของญุเบรฺ บิน มุฏอิม ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« أَيَّامُ التَّشْرِيقِ كُلها ذَبْح »

"วันตัชรีกทั้งหมดเป็นวันเชือด"

รายงานโดย อะหฺมัด และ อิบนุ ฮิบบาน[170]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **เช่นนั้นแหละ เราได้ทำให้มันยอมจำนนแก่พวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจักได้ขอบคุณ** ﴾ หมายถึง ด้วยเหตุนี้ ﴿ **เราได้ทำให้มันยอมจำนนแก่พวกเจ้า** ﴾ หมายถึง เราได้ทำให้มันเชื่องต่อพวกเจ้า เพื่อว่าถ้าพวกเจ้าประสงค์ก็สามารถขี่มัน หรือรีดนม หรือถ้าพวกเจ้าประสงค์ก็เชือดมันได้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ ﴾

"และพวกเขามิได้พิจารณาดูดอกหรือว่า เราได้สร้างปศุสัตว์ขึ้นมาเพื่อพวกเขาจากสิ่งที่มือของเราได้ทำขึ้น แล้วพวกเขาก็ได้ครอบครองมัน (71) และเราได้ทำให้มันยอมจำนนแก่พวกเขา ดังนั้น บางชนิดมันก็เป็นพาหนะแก่พวกเขา และบางชนิดพวกเขาก็ใช้กินเป็นอาหาร (72) และในตัวมันนั้นมีประโยชน์มากหลายและเป็นเครื่องดื่มสำหรับพวกเขา แล้วพวกเขาจะยังไม่ขอบคุณอีกหรือ (73)"[171]

และพระองค์ได้ตรัสในอายะฮฺนี้ว่า ﴿ **เช่นนั้นแหละ เราได้ทำให้มันยอมจำนนแก่พวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจักได้ขอบคุณ** ﴾

170. อะหฺมัด 4/82
171. ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 71-73

﴿ لَن يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾ ﴾

37. เนื้อของมันและเลือดของมันจะไม่ถึงอัลลอฮฺแต่อย่างใด แต่การยำเกรงของพวกเจ้าจะถึงพระองค์ เช่นนั้นแหละ เราได้ทำให้มันยอมจำนนต่อพวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจักได้แซ่ซ้องอัลลอฮฺอย่างเกรียงไกรต่อการที่พระองค์ทรงให้ทางนำแก่พวกเจ้า และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ทำความดีเถิด

เป้าหมายของการเชือดสัตว์พลี ณ อัลลอฮฺ ﷻ คือความบริสุทธิ์ใจ และความยำเกรงของบ่าว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า การที่พระองค์บัญญัติการเชือดสัตว์พลีนั้นก็เพื่อที่พวกเจ้าจะได้ระลึกถึงพระองค์ขณะเชือด เพราะพระองค์คือผู้ทรงสร้างผู้ประทานปัจจัยยังชีพ พระองค์ไม่ได้ประโยชน์ใดๆ จากเนื้อหรือเลือดของมัน เนื่องจากพระองค์ทรงมั่งคั่งและไม่ต้องพึ่งพาสิ่งอื่นใด ทั้งนี้ในยุคญาฮิลิยะฮฺนั้น เมื่อพวกมุชริกีนเชือดสัตว์พลีถวายแก่รูปเคารพ พวกเขาจะนำเนื้อสัตว์วางลงบนรูปปั้นเหล่านั้น และพรมเลือดลงบนพวกมัน อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **เนื้อของมันและเลือดของมันจะไม่ถึงอัลลอฮฺแต่อย่างใด** ﴿

อิบนุ อบีฮาติม รายงานจาก อิบนุ ญุร็อยจญ์ ว่า ชาวญาฮิลิยะฮฺมักจะพรมบัยตุลลอฮฺด้วยเนื้อและเลือดของอูฐที่พวกเขาเชือด บรรดาเศาะฮาบะฮฺจึงกล่าวว่า “เรามีสิทธิ์มากกว่าที่จะทำอย่างนั้น” อัลลอฮฺจึงประทานอายะฮฺ ﴾ **เนื้อของมันและเลือดของมันจะไม่ถึงอัลลอฮฺแต่อย่างใด แต่การยำเกรงของพวกเจ้าจะถึงพระองค์** ﴿ หมายถึง พระองค์จะทรงตอบรับและตอบแทนความยำเกรงของพวกเขา ดังที่มีรายงานฮะดีษในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิมว่า

« إِنَّ اللهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَلَا إِلَى أَلْوَانِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ »

"แท้จริง อัลลอฮฺมิได้มองที่รูปร่างหน้าตาหรือสีผิวของพวกท่าน แต่พระองค์ทรงมองที่หัวใจและการกระทำของพวกท่าน" [172]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **เช่นนั้นแหละ เราได้ทำให้มันยอมจำนนต่อพวกเจ้า** ﴾ หมายถึง เพื่อการนี้แหละ พระองค์ได้ทำให้สัตว์พลียอมจำนนต่อพวกเจ้า ﴿ **เพื่อพวกเจ้าจักได้แซ่ซ้องอัลลอฮฺอย่างเกรียงไกรต่อการที่พระองค์ทรงให้ทางนำแก่พวกเจ้า** ﴾ หมายถึง เพื่อพวกเจ้าจะได้แซ่ซ้องสรรเสริญพระองค์ ต่อสิ่งที่พระองค์ได้ให้ทางนำพวกเจ้าสู่ศาสนาและบทบัญญัติของพระองค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่พระองค์ทรงโปรดและพอพระทัย และพระองค์ยังห้ามพวกเจ้าจากสิ่งที่พระองค์โกรธกริ้ว

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ทำความดีเถิด** ﴾ หมายถึง จงแจ้งข่าวดีเถิด โอ้ มุฮัมมัด แก่บรรดาผู้ทำความดีในการงานของพวกเขา รักษาขอบเขตที่อัลลอฮฺกำหนด ปฏิบัติตามสิ่งที่พระองค์บัญญัติ และเชื่อตามสิ่งที่รอซูลแจ้งต่อพวกเขา

ประเด็นว่าด้วยการเชือดสัตว์พลีเป็นซุนนะฮฺอาสาที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ และการเชือดสัตว์พลีหนึ่งตัวนั้นเพียงพอสำหรับสมาชิกครอบครัวทั้งหมด อิบนุ อุมัรฺ ﵄ กล่าวว่า "ท่านรอซูล ﷺ ได้ดำรงการเชือดสัตว์พลีเป็นเวลาสิบปี" รายงานโดยอัตติรฺมิซี[173]

อบูอัยยูบ กล่าวว่า "ในสมัยท่านรอซูลนั้น คนคนหนึ่งจะเชือดสัตว์พลีในนามของตนเองและทุกคนในครอบครัวของเขา โดยพวกเขาจะกินเนื้อสัตว์ที่เชือดและเลี้ยงอาหารผู้อื่น จนกระทั่งในยุคหลังผู้คนจะเริ่มโอ้อวด (ด้วยการเชือดสัตว์พลีมากกว่าหนึ่งตัว) และเกิดสิ่งต่างๆ ตามที่ท่านเห็นตอนนี้" บันทึกโดย อิบนุ มาญะฮฺ และ อัตติรฺมิซี ซึ่งให้ทัศนะว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ [174]

อับดุลลอฮฺ บิน ฮิชาม มักจะเชือดสัตว์พลีด้วยแกะหนึ่งตัวสำหรับครอบครัวทั้งหมดของเขา รายงานโดยอัลบุคอรี[175]

เกี่ยวกับอายุของสัตว์พลีนั้น อิมามมุสลิม ได้รายงานฮะดีษจากญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« لَا تَذْبَحُوا إِلَّا مُسِنَّةً، إِلَّا أَنْ تَعْسُرَ عَلَيْكُمْ فَتَذْبَحُوا جَذَعَةً مِنَ الضَّأْنِ »

"พวกท่านอย่าได้เชือดสัตว์พลีใดๆ นอกจากสัตว์ที่ได้อายุแล้ว ยกเว้นจะเป็นความยากลำบากสำหรับพวกท่าน (ที่จะแสวงหามัน) ก็จงเชือดแกะหนุ่ม"[176]

---

172. มุสลิม 4/1987
173. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/96
174. อบูดาวูด 5/90 และ อิบนุ มาญะฮฺ 2/1051
175. ฟัตฮุลบารี 13/213
176. มุสลิม 3/1555

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾ ﴾

38. แท้จริง อัลลอฮฺทรงปกป้องบรรดาผู้ศรัทธาให้พ้นจากศัตรู แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงโปรดทุกคนที่ทรยศเนรคุณ

ข่าวดีที่อัลลอฮฺ ﷻ จะปกป้องผู้ศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสบอกเราว่าพระองค์จะทรงปกป้องบ่าวที่ตะวักกัลและกลับเนื้อกลับตัวไปสู่พระองค์ให้พ้นจากความชั่วร้ายของคนชั่วและอุบายของผู้อธรรมทั้งหลาย และจะทรงคุ้มครองสนับสนุนและช่วยเหลือพวกเขา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ﴾

"อัลลอฮฺจะมิทรงเป็นผู้พอเพียงแก่บ่าวของพระองค์ดอกหรือ"[177]

และตรัสอีกว่า

﴿ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ ﴾

"และผู้ใดมอบหมายแด่อัลลอฮฺ พระองค์ก็จะทรงเป็นผู้เพียงพอแก่เขา แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงบรรลุในกิจการของพระองค์โดยแน่นอน สำหรับทุกสิ่งอย่างนั้น อัลลอฮฺทรงกำหนดกฎสภาวะไว้แล้ว ③"[178]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงโปรดทุกคนที่ทรยศเนรคุณ** ﴾ หมายถึงพระองค์ไม่ทรงโปรดบ่าวที่มีลักษณะเหล่านี้ นั่นคือ อการทรยศในพันธสัญญาและคำมั่นสัญญาโดยที่เขาไม่ทำตามที่ได้สัญญาไว้ ส่วนเนรคุณนั้นคือการเนรคุณและไม่สำนึกในความโปรดปรานต่างๆ ที่พระองค์ได้ประทานให้

177. ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 36

178. ซูเราะฮฺ อัฏเฏาะลาก อายะฮฺที่ 3

﴿أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَن يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾﴾

39. สำหรับบรรดาผู้ที่ถูกโจมตีนั้น ได้รับอนุญาตให้ต่อสู้ได้ เพราะพวกเขาถูกข่มเหง และแท้จริง อัลลอฮฺทรงสามารถที่จะช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างแน่นอน

40. (พวกเขาคือ) บรรดาผู้ที่ถูกขับไล่ออกจากบ้านเรือนของพวกเขา โดยปราศจากความยุติธรรม นอกจาก (เพียงเพราะ) พวกเขากล่าวว่า "อัลลอฮฺคือพระเจ้าของเรา" และหากว่าอัลลอฮฺไม่ปล่อยให้มนุษย์ต่อสู้ซึ่งกันและกันแล้ว บรรดาหอสวด และโบสถ์ (ของชาวคริสต์) และสถานที่สวด (ของพวกยิว) และมัสญิดทั้งหลายที่มีการกล่าวถึงพระนามของอัลลอฮฺอย่างมากมายนั้น ต้องถูกทำลายอย่างแน่นอน และแน่นอน อัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือผู้ที่ช่วยเหลือ (ศาสนาของ) พระองค์ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงเดชานุภาพอย่างแท้จริง

อนุญาตให้ต่อสู้ นี่คืออายะฮฺแรกในเรื่องการญิฮาด

อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า อายะฮฺนี้ประทานลงมายังท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเศาะฮาบะฮฺของท่านในขณะที่พวกเขาถูกขับไล่ออกจากมักกะฮฺ

มุญาฮิด, อัฏเฎาะฮาก และสลัฟท่านอื่นๆ เช่น อิบนุ อับบาส, อุรฺวะฮฺ บิน อัซซุเบรฺ, เซด บิน อัสลัม, มุกอติล บิน ฮัยยาน, กอตาดะฮฺ และอีกหลายท่าน ได้กล่าวว่า นี่คืออายะฮฺแรกที่ประทานลงมาในเรื่องการญิฮาด[179]

179. อัฏฏอบารี 18/650

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า เมื่อท่านนบี ﷺ ถูกขับไล่ออกจากมักกะฮฺ อบูบักรฺได้กล่าวว่า "พวกเขา (ชาวมักกะฮฺ) ได้ขับไล่นบีของพวกเขา *อินนาลิลลาฮฺ วะอินนา **อิลัยฮิรอญิอูน*** (แท้จริง เราเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และแท้จริงแล้ว เราจะกลับไปหาพระองค์) พวกเขาจะประสบกับความหายนะอย่างแน่นอน" อิบนุ อับบาส กล่าวอีกว่า อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺนี้ลงมา ﴿ **สำหรับบรรดาผู้ที่ถูกโจมตีนั้น ได้รับอนุญาตให้ต่อสู้ได้ เพราะพวกเขาถูกข่มเหง และแท้จริง อัลลอฮฺทรงสามารถที่จะช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างแน่นอน** ﴾ อบูบักรฺ ﷺ กล่าวว่า "ฉันจึงรู้ว่าจะเกิดการสู้รบกัน" อิมามอะหมัด กล่าวเสริมว่า "อิบนุ อับบาส กล่าวว่า นี่เป็นอายะฮฺแรกที่จะประทานลงมาในเรื่องการญิฮาด"[180] เรื่องนี้ยังได้รับการรายงานโดย อัตติรฺมิซีและอันนะซาอี ในหมวดว่าด้วยการตัฟซีรฺในหนังสือสุนันของท่านทั้งสอง[181] อัตติรฺมิซีให้ทัศนะว่า ฮะดีษนี้ ฮะซัน

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และแท้จริง อัลลอฮฺทรงสามารถที่จะช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างแน่นอน** ﴾ หมายถึง พระองค์สามารถให้ชัยชนะแก่บ่าวผู้ศรัทธาโดยไม่ต้องมีการต่อสู้ แต่พระองค์ทรงต้องการให้บ่าวพยายามและขวนขวายอย่างเต็มที่ในการเชื่อฟังพระองค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ ﴾

"และเมื่อพวกเจ้าพบบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาก็จงฟันที่คอ (จงฆ่าเสีย) จนกระทั่งเมื่อพวกเจ้าปราบพวกเขาจนแพ้แล้ว ก็จงจับพวกเขาเป็นเชลย หลังจากนั้นจะปล่อยเป็นไทหรือจะเรียกเอาค่าไถ่ก็ได้ จนกระทั่งการทำสงครามได้สิ้นสุดลงด้วยการวางอาวุธ เช่นนั้นแหละ หากอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว พระองค์ย่อมประทานชัยชนะ (ให้แก่พวกเจ้า) เหนือพวกเขา แต่ทั้งนี้ เพื่อพระองค์จะทรงทดสอบบางส่วนจากพวกเจ้ากับอีกบางส่วน ส่วนบรรดาผู้ที่ถูกฆ่าตายในหนทางของอัลลอฮฺ พระองค์จะไม่ทรงทำให้การงานของพวกเขาสูญหายไป ④ พระองค์จะทรงชี้ทางนำแก่พวกเขาและจะทรงปรับปรุงสภาพของพวกเขาให้ดีขึ้น ⑤ และจะทรงให้พวกเขาเข้าสวนสวรรค์ที่พระองค์ทรงแจ้งให้พวกเขารู้แล้ว ⑥"[182]

180. อะหฺมัด 1/216

181. ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/15 และ อันนะซาอี ในอัสสุนัน อัลกุบรอ 6/411

182. ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 4-6

และดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾ وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ ﴾

"พวกเจ้าจงต่อสู้พวกเขาเถิด อัลลอฮฺจะได้ทรงลงโทษพวกเขาด้วยมือของพวกเจ้า และจะได้ทรงหยามพวกเขา และจะได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าให้ได้รับชัยชนะเหนือพวกเขา และจะได้ทรงบำบัดหัวอกของกลุ่มชนที่ศรัทธาทั้งหลาย ⑭ และจะได้ทรงให้หมดไปซึ่งความกริ้วโกรธแห่งหัวใจของพวกเขา และอัลลอฮฺนั้นจะทรงอภัยโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮฺ คือผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ ⑮"[183]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ ﴾

"และแน่นอน เราจะทดสอบพวกเจ้า จนกระทั่งเราจะได้รู้ถึงบรรดาผู้ต่อสู้ดิ้นรน และผู้อดทนในหมู่พวกเจ้า และเพื่อเราจะทดสอบการงานของพวกเจ้า ㉛"[184]

และยังมีอีกหลายอายะฮฺที่มีความหมายคล้ายคลึงกันนี้

อิบนุ อับบาส ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **และแท้จริง อัลลอฮฺทรงสามารถที่จะช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างแน่นอน** ﴾ ว่า และพระองค์ได้กระทำเรื่องนี้ให้เกิดขึ้นแล้ว[185]

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญญัติการญิฮาดในเวลาที่เหมาะสมแล้ว เพราะเมื่อตอนที่พวกเขาอยู่ในมักกะฮฺนั้น พวกมุชริกีนมีจำนวนมากกว่ามุสลิมีนสิบต่อหนึ่ง หากพวกเขาถูกใช้ให้สู้รบในเวลานั้นย่อมเป็นสิ่งที่ยากลำบากสำหรับพวกเขา ดังนั้น เมื่อชาวมะดีนะฮฺกลุ่มหนึ่งจำนวนแปดสิบกว่าคนได้ให้สัตยาบันต่อท่านนบีในคืนแห่งอัลอะกอบะฮฺ ซึ่งพวกเขากล่าวว่า "โอ้ ท่านรอซูล ﷺ เราจู่โจมพวกมุชริกีนขณะที่พวกเขาพักค้างแรมที่ตำบลมินา แล้วสังหารพวกเขาดีไหม?" ท่านตอบว่า "ฉันมิได้ถูกใช้ให้กระทำสิ่งนี้"[186] จนกระทั่งพวกมุชริกีนได้ละเมิดขอบเขต และขับไล่ท่านนบีออกไปจากมักกะฮฺ ถึงขั้นวางแผนสังหารท่าน และยังข่มเหงรังแกขับไล่เศาะฮาบะฮฺจนต้องหลบหนีพลัดถิ่นกระจัดกระจาย บางคนต้องอพยพหนีไปอบิสซิเนีย บางคนไปมะดีนะฮฺ

---

183. ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 14-15
184. ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 31
185. อัฏฏอบารี 18/643
186. ดะลาอิล อันนุบุวะฮฺ โดยอัศบะฮานี 265

จนกระทั่งเมื่อพวกเขาตั้งรกรากในมะดีนะฮฺ และรอซูลของอัลลอฮฺได้อพยพไปสมทบกับพวกเขาที่นั่น และได้อยู่พร้อมหน้ากันกับท่านรอซูล และร่วมกันก่อตั้งรัฐอิสลามเป็นฐานที่มั่นที่พวกเขาสามารถพึ่งพาพักพิงได้แล้ว อัลลอฮฺจึงได้บัญญัติการญิฮาดต่อสู้กับศัตรู และนี่คืออายะฮฺแรกที่จะประทานลงมาในเรื่องนี้ พระองค์ตรัสว่า ﴾ **สำหรับบรรดาผู้ที่ถูกโจมตีนั้น ได้รับอนุญาตให้ต่อสู้ได้ เพราะพวกเขาถูกข่มเหง และแท้จริง อัลลอฮฺทรงสามารถที่จะช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างแน่นอน (พวกเขาคือ) บรรดาผู้ที่ถูกขับไล่ออกจากบ้านเรือนของพวกเขา โดยปราศจากความยุติธรรม** ﴿ อัลเอาฟี ได้รายงานจากอิบนุ อับบาส ว่า อายะฮฺนี้หมายถึง พวกเขาทั้งท่านนบีและเศาะฮาบะฮฺถูกขับไล่ออกจากมักกะฮฺไปยังเมืองมะดีนะฮฺโดยไม่เป็นธรรม[187] ﴾ **นอกจาก (เพียงเพราะ) พวกเขากล่าวว่า "อัลลอฮฺคือพระเจ้าของเรา"** ﴿ หมายถึง พวกเขาไม่ได้สร้างความเดือดร้อนหรือทำผิดใดๆ ต่อชาวมักกะฮฺ นอกจากเพียงพวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคีใดๆ แต่สำหรับพวกมุชริกีน การศรัทธานี้เป็นบาปที่ร้ายแรงที่สุด ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ ﴿

"พวกเขาขับไล่รอซูลและพวกเจ้า เนื่องเพราะพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺพระเจ้าของพวกเจ้า"[188]

พระองค์ตรัสต่อไปอีกว่า ﴾ **และหากว่าอัลลอฮฺไม่ปล่อยให้มนุษย์ต่อสู้ซึ่งกันและกันแล้ว** ﴿ หมายถึง หากพระองค์ไม่ทรงปล่อยให้ชนกลุ่มหนึ่งต่อสู้กับอีกกลุ่มหนึ่ง หรือทรงยับยั้งความชั่วของชนกลุ่มหนึ่งมิให้ทำร้ายชนกลุ่มอื่นด้วยปัจจัยต่างๆ ที่พระองค์กำหนดแล้วไซร้ แน่นอนว่า แผ่นดินจะเกิดความเสียหายและผู้แข็งแกร่งก็จะข่มเหงผู้อ่อนแออยู่ร่ำไป ﴾ **บรรดาหอสวด และโบสถ์ (ของชาวคริสต์) และสถานที่สวด (ของพวกยิว) และมัสญิดทั้งหลายที่มีการกล่าวถึงพระนามของอัลลอฮฺอย่างมากมายนั้น ต้องถูกทำลายอย่างแน่นอน** ﴿ صَوَامِعُ (อ่านว่า เศาะวาเมียะอฺ) หมายถึง โบสถ์เล็กๆ ที่เป็นสถานที่ของนักบวช ซึ่งเป็นทัศนะของอิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อบูอัลอาลียะฮฺ, อิกริมะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก และอีกหลายท่าน[189] กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง ศาสนสถานของชาวซาเบียน อีกหนึ่งสายรายงานจากกอตาดะฮฺกล่าวว่า หมายถึง ศาสนสถานของชาวโซโรอัสเตอร์[190] มุกอติล บิน ฮัยยาน กล่าวว่า หมายถึงบ้านเรือนริมถนน และ بِيَعٌ (อ่านว่า บิยะอฺ) คือ ศาสนสถานที่มีขนาดใหญ่กว่า صَوَامِعُ และรองรับผู้มาสักการะได้มากกว่า และใช้เรียกศาสนสถานของชาวคริสต์เช่นกัน นี่คือทัศนะของ

187. อัฏฏอบารี 18/643

188. ซูเราะฮฺ อัลมุมตะฮินะฮฺ อายะฮฺที่ 1

189. อัฏฏอบารี 18/647, อัดดุรฺ อัลมันษูร 6/59, 60 และ อัรฺรอซี 3/36

190. พวกบูชาไฟ

อบูอัลอาลียะฮฺ, กอตาดะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก, อิบนุ ศ็อครฺ, มุกอติล บิน ฮัยยาน, คุศ็อยฟฺ และท่านอื่นๆ[191] อิบนุ ญุเบรฺ ได้รายงานจากมุญาฮิดและท่านอื่นๆ ว่า หมายถึงโบสถ์ของชาวยิว และอัลลอฮฺทรงรู้ดีที่สุด ส่วนคำว่า صَلَوَاتٌ (อ่านว่า เศาะลาวาต) อัลเอาฟี ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส ว่า หมายถึง โบสถ์คริสต์[192] อิกริมะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก และ กอตาดะฮฺ กล่าวว่า หมายถึง โบสถ์ยิว ส่วน อบูอัลอาลิยะฮฺ และท่านอื่นๆ กล่าวว่า หมายถึงสถานที่สักการะของชาวซาเบียน อิบนุ อบีนาญีฮฺ ได้รายงานจากมุญาฮิด ว่า หมายถึง ศาสนสถานของชาวคัมภีร์ และของชาวมุสลิมตามข้างทาง[193] ส่วน وَمَسَاجِدُ คือ มัสญิดของชาวมุสลิม ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللهِ كَثِيرًا **“ที่มีการกล่าวถึงพระนามของอัลลอฮฺอย่างมากมาย”** ﴾ หมายถึง มัสญิดของชาวมุสลิมเพราะ وَمَسَاجِدُ (มัสญิด) เป็นคำที่ใกล้เคียงที่สุดจากศาสนสถานที่ถูกกล่าวมา แต่อัฎเฎาะฮาก กล่าวว่า ศาสนสถานที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นมีการกล่าวถึงพระนามของอัลลอฮฺอย่างมากมาย ส่วน อิบนุ ญะรีรฺ ได้กล่าวว่า ทัศนะที่ถูกต้องคือ เศาะวาเมียะอฺของนักบวช, บิยะอฺ (โบสถ์) ชาวคริสต์, เศาะลาวาต (โบสถ์) ของชาวยิว และมัสญิดของชาวมุสลิม ซึ่งมีการกล่าวถึงพระนามของอัลลอฮฺอย่างมากมาย ศาสนสถานทั้งหมดจะถูกทำลายเสียสิ้น และนี่คือสำนวนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในภาษาอาหรับ[194] นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า นี่คือลำดับศาสนสถานตั้งแต่ขนาดเล็กที่สุดไปหาศาสนสถานที่ใหญ่ที่สุดนั่นคือมัสญิด เนื่องจากมีผู้มาปฏิบัติศาสนกิจมากที่สุด และพวกเขาคือผู้ที่อยู่บนความถูกต้อง

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และแน่นอน อัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือผู้ที่ช่วยเหลือ (ศาสนาของ) พระองค์** ﴾ มีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَنْصُرُوا اللهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۝٧ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝٨ ﴾

“โอ้ บรรดาผู้ศรัทธา หากพวกเจ้าช่วยเหลือ (ศาสนาของ) อัลลอฮฺ พระองค์ก็จะทรงช่วยเหลือพวกเจ้า และจะทรงตรึงเท้าของพวกเจ้าให้มั่นคง ⑦ ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ความพินาศหายนะจะประสบแก่พวกเขา และพระองค์ได้ทรงทำให้การงานของพวกเขาไร้ผล ⑧”[195]

จากนั้น พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงเดชานุภาพอย่างแท้จริง** ﴾ กล่าวคือ พระองค์ทรงอธิบายคุณลักษณะของพระองค์เองว่า พระองค์คือ ผู้ทรงพลัง

191. อัฏฏอบารี 18/648
192. อัฏฏอบารี 18/649
193. อัฏฏอบารี 18/650
194. อัฏฏอบารี 18/650
195. ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 7-8

และผู้ทรงเดชานุภาพ และด้วยพลังอำนาจของพระองค์นั้น พระองค์ทรงสร้างและกำหนดทุกสิ่งทุกอย่าง และด้วยเดชานุภาพของพระองค์นั้น ไม่มีสิ่งใดสามารถเอาชนะหรือครอบงำพระองค์ได้ แต่ทุกสรรพสิ่งจะศิโรราบต่อพระองค์และพึ่งพิงพระองค์ ผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงช่วยเหลือ เขาจะได้รับชัยชนะ และศัตรูของเขาจะพ่ายแพ้อย่างแน่นอน ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٣﴾ ﴾

"และโดยแน่นอน ลิขิตของเราได้บันทึกไว้ก่อนแล้ว แก่ปวงบ่าวของเราที่เป็นรอซูล (171) ว่าแน่นอน พวกเขาจะได้รับความช่วยเหลือ (172) และแท้จริง ไพร่พลของเรานั้นสำหรับพวกเขาจะเป็นผู้มีชัยชนะ (173)"[196]

และตรัสว่า

﴿ كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾ ﴾

"อัลลอฮฺทรงกำหนดไว้ว่า แน่นอน ข้าและรอซูลของข้าจะมีชัยชนะเหนือกว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงอำนาจเหนือ (21)"[197]

﴿ الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ ﴾

41. บรรดาผู้ที่เราให้พวกเขามีอำนาจในแผ่นดิน คือบรรดาผู้ที่ดำรงการละหมาด และบริจาคซะกาต และใช้กันให้กระทำความดี และห้ามปรามกันให้ละเว้นความชั่ว และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ

หน้าที่ของมุสลิมเมื่อบรรลุอำนาจ

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก อุสมาน บิน อัฟฟาน ว่า อายะฮฺ ﴿ **บรรดาผู้ที่เราให้พวกเขา**

196. ซูเราะฮฺ อัศศอฟฟาต อายะฮฺที่ 171-173

197. ซูเราะฮฺ มุญาดะละฮฺ อายะฮฺที่ 21

มีอำนาจในแผ่นดิน คือบรรดาผู้ที่ดำรงการละหมาด และบริจาคซะกาต และใช้กันให้กระทำความดี และห้ามปรามกันให้ละเว้นความชั่ว และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ ﴾ ประทานลงมาเกี่ยวกับเรา เนื่องจากเราถูกขับไล่ออกจากบ้านเมืองอย่างไม่เป็นธรรมเพียงเพราะเรากล่าวว่า พระเจ้าของเราคืออัลลอฮฺ แต่หลังจากนั้นเราได้มีอำนาจในแผ่นดิน ได้ดำรงการละหมาด จ่ายซะกาต เราสั่งใช้ผู้คนให้ทำความดีและห้ามปรามกันให้ละเว้นความชั่ว และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ ดังนั้น นี่เป็นอายะฮฺที่กล่าวถึงฉันและมิตรสหายของฉัน[198] อบูอัลอาลิยะฮฺได้กล่าวว่า "พวกเขา (ที่อายะฮฺนี้หมายถึง) คือเศาะฮาบะฮฺของนบีมุฮัมมัด" อัศศ็อบบาหฺ บิน สะวาดะฮฺ อัลกินดี กล่าวว่า ครั้งหนึ่ง ฉันได้ยินอุมัรฺ บิน อับดุลอะซีซ คุฏบะฮฺโดยเขาได้อ่านอายะฮฺ ﴿ **บรรดาผู้ที่เราให้พวกเขามีอำนาจในแผ่นดิน** ﴾ จนจบอายะฮฺ จากนั้นกล่าวว่า อายะฮฺนี้ไม่บังคับเฉพาะผู้ปกครองเท่านั้น แต่ยังใช้กับผู้อยู่ใต้ปกครองด้วยเช่นกัน ให้เราบอกพวกท่านไหมว่าอะไรคือหน้าที่ของผู้ปกครองที่มีต่อพวกท่าน และหน้าที่ของพวกท่านต่อผู้ปกครอง? หน้าที่ของผู้ปกครองที่มีต่อพวกท่าน คือการที่เขาต้องตรวจสอบพวกท่านเกี่ยวกับหน้าที่ของพวกท่านที่มีต่ออัลลอฮฺ ฟื้นฟูสิทธิพวกท่านที่มีต่อกันและกัน และแนะนำพวกท่านสู่เส้นทางที่ถูกต้องอย่างสุดความสามารถ ส่วนหน้าที่ของพวกท่านที่มีต่อผู้ปกครองคือ ต้องเชื่อฟังโดยไม่คดโกงและไม่ขุ่นเคือง ทั้งอย่างลับ ๆ และเปิดเผย อะฏิยะฮฺ อัลเอาฟี ได้กล่าวว่า อายะฮฺนี้เหมือนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ ﴾

"อัลลอฮฺทรงสัญญากับบรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้กระทำความดีทั้งหลายว่า แน่นอน พระองค์จะทรงให้พวกเขาเป็นตัวแทนสืบช่วงในแผ่นดิน"[199]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ** ﴾ มีความหมายเช่นเดียวกับ

﴿ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴾

"และบั้นปลายนั้น ย่อมเป็นของผู้ยำเกรงทั้งหลาย"[200]

เซด บิน อัสลัม ได้อธิบาย ﴿ **และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ** ﴾ ว่า หมายถึง "และ ณ ที่อัลลอฮฺจะมีการตอบแทนในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้"[201]

---

198. อิบนุ อบีฮาติม 8/2496, 2497
199. ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 55
200. ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 128
201. อิบนุ อบีฮาติม 8/2498

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَٰكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

42. และหากพวกเขา (มุชริกีนมักกะฮฺ) ปฏิเสธศรัทธาต่อเจ้า แท้จริง กลุ่มชนของนูหฺ และอ๊าดและษะมูด ได้ปฏิเสธศรัทธามาก่อนหน้าพวกเขาแล้วเช่นกัน

43. และกลุ่มชนของอิบรอฮีม และกลุ่มชนของลูฏ (ก็เช่นกัน)

44. และชาวมัดยัน (ก็เช่นกัน) และมูซาก็ได้ถูกปฏิเสธศรัทธาเช่นกัน แต่ข้า (อัลลอฮฺ) ได้ประวิงเวลาให้แก่พวกปฏิเสธศรัทธา หลังจากนั้นข้าก็ได้ลงโทษพวกเขา ดังนั้น (จงดูเถิด) ว่า การลงโทษของข้าเป็นเช่นไร

45. ฉะนั้นกี่เมืองมาแล้ว เราได้ทำลายมัน โดยที่ (ชาว) เมืองนั้นเป็นผู้อธรรม และมันได้กลายเป็นซากปรักหักพัง และกี่บ่อน้ำที่รกร้าง และกี่ปราสาทอันสูงตระหง่าน (ที่เราได้ทำลาย)

46. พวกเขามิได้ออกเดินทางไปในแผ่นดินดอกหรือ เพื่อพวกเขาจะได้มีหัวใจที่ไตร่ตรอง หรือมีหูเพื่อสดับฟังมัน เพราะแท้จริง การมองเห็นของนัยน์ตานั้นมิได้บอดดอก แต่ทว่าหัวใจที่อยู่ในทรวงอกต่างหากที่บอด

จุดจบของผู้ปฏิเสธศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสปลอบประโลมนบีมุฮัมมัด ﷺ ไม่ให้เสียใจกับการปฏิเสธศรัทธาของผู้คนที่ต่อต้านท่าน ว่า ﴾ **และหากพวกเขา (มุชริกีนมักกะฮฺ) ปฏิเสธศรัทธาต่อเจ้า แท้จริง กลุ่มชนของนูหฺ และอ๊าด และษะมูด ได้ปฏิเสธศรัทธามาก่อนหน้าพวกเขาแล้วเช่นกัน ㊷ และกลุ่มชนของอิบรอฮีม และกลุ่มชนของลูฏ (ก็เช่นกัน) ㊸ และชาวมัดยัน (ก็เช่นกัน) และมูซาก็ได้ถูกปฏิเสธศรัทธาเช่นกัน ㊹** ﴿ แม้ว่าท่านจะนำมาซึ่งสัญญาณและหลักฐานอันชัดแจ้งก็ตาม ﴾ **แต่ข้า (อัลลอฮฺ) ได้ประวิงเวลาให้แก่พวกปฏิเสธศรัทธา** ﴿ คือ เลื่อนเวลา (การลงโทษ) ﴾ **หลังจากนั้นข้าก็ได้ลงโทษพวกเขา ดังนั้น (จงดูเถิด) ว่า การลงโทษของข้าเป็นเช่นไร** ﴿ หมายถึง จงดูเถิดว่าการลงโทษของเราต่อพวกเขานั้นรุนแรงเพียงใด! ในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม มีรายงานจาก อบูมูซา ว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ لَيُمْلِي لِلظَّالِمِ حَتَّى إِذَا أَخَذَهُ لَمْ يُفْلِتْهُ »

"แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงประวิงเวลาแก่ผู้อธรรมจนกระทั่งเมื่อพระองค์จะจัดการเขา พระองค์ก็จะไม่ปล่อยให้เขาหลุดรอดไป"[202]

จากนั้นท่านรอซูล ﷺ ได้อ่านอายะฮฺ

﴾ وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿

"และเช่นนี้แหละ คือการลงโทษของพระเจ้า เมื่อพระองค์ทรงลงโทษเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป็นเมืองที่อธรรม แท้จริง การลงโทษของพระองค์นั้นเจ็บแสบสาหัส"[203]

ส่วนอายะฮฺ ﴾ **ฉะนั้นกี่เมืองมาแล้ว เราได้ทำลายมัน** ﴿ มากมายหลายเมืองแล้ว ﴾ **โดยที่ (ชาว) เมืองนั้นเป็นผู้อธรรม** ﴿ หมายถึง พวกเขาปฏิเสธศรัทธาต่อรอซูลของพวกเขา ﴾ **และมันได้กลายเป็นซากปรักหักพัง** ﴿ อัฎเฎาะฮาก กล่าวว่า "(พังทลายถึงระดับ) หลังคาของมัน" กล่าวคือ บ้านเรือนและเมืองของพวกเขาถูกทำลายอย่างย่อยยับ ﴾ **และกี่บ่อน้ำที่รกร้าง** ﴿ บ่อน้ำต่างๆ กลายเป็นบ่อร้างที่ไม่มีผู้ใดใช้ประโยชน์หลังจากที่เคยมีผู้คนจำนวนมากแวะเวียนมาใช้ ﴾ **และกี่ปราสาทอันสูงตระหง่าน** ﴿ อิกริมะฮฺ กล่าวว่า "หมายถึงปราสาทที่ฉาบด้วยปูนสีขาว"[204] การอธิบายนี้คล้ายกับสิ่งที่ได้รับรายงานจาก อะลี บิน อบีฏอลิบ, มุญาฮิด, อะฏออฺ, สะอีด บิน ญุเบรฺ, อบุลมะลีฮฺ และอัฎเฎาะฮาก[205] นักวิชาการ

202. จนกว่าจะลงโทษอย่างสาสม - *ผู้แปล*
203. ฟัตฮุลบารี 8/205 และ มุสลิม 4/1997
204. อัฏฏอบารี 18/654, 655
205. อัฏฏอบารี 18/655 และ อัลบะฆอวี 3/291

บางส่วนกล่าวว่าหมายถึง ปราสาทที่สูงเด่นกว่าสิ่งก่อสร้างใด ๆ บางท่านกล่าวว่า หมายถึง ปราสาทที่แข็งแรงและมีความปลอดภัย ทัศนะเหล่านี้มีความหมายใกล้เคียงกันและไม่ขัดแย้งกัน เพราะทั้งโครงสร้างที่แข็งแรงและความสูงของปราสาทไม่ได้ช่วยคุ้มครองป้องกันผู้อยู่อาศัยแต่อย่างใด เมื่อการลงโทษของอัลลอฮฺมาถึงพวกเขา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ ﴾

"ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเจ้าปรากฏอยู่ ความตายก็ย่อมมาถึงพวกเจ้า และแม้ว่าพวกเจ้าจะอยู่ในป้อมปราการอันสูงตระหง่านก็ตาม"[206]

พระองค์ตรัสว่า ﴿ **พวกเขามิได้ออกเดินทางไปในแผ่นดินดอกหรือ** ﴾ ทั้งด้วยร่างกายหรือด้วยจิตใจไตร่ตรองก็ตามซึ่งนั่นก็เพียงพอแล้ว ดังที่ อิบนุ อบีอัดดุนยา กล่าวไว้ในหนังสือ อัตตะฟักกุรฺ วัลอิอฺติบารฺ ของเขาว่า นักปราชญ์บางคนกล่าวว่า "จงทำให้หัวใจมีชีวิตชีวาด้วยบทเรียน ส่องสว่างด้วยความคิด ข่มมันด้วยความสมถะ และจงทำให้หัวใจแข็งแรงด้วยความมั่นใจในศรัทธา ให้มันนอบน้อมด้วยการระลึกถึงความตาย และตระหนักว่าทุกชีวิตล้วนมีจุดจบ จงให้มันเห็นแจ้งถึงความทุกข์ยากของดุนยา และเตือนว่าสิ่งต่าง ๆ อาจเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วตามกาลเวลา ให้หัวใจได้ซึมซับเรื่องราวของผู้คนในอดีตและคิดใคร่ครวญสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขา ลองใช้หัวใจพิจารณาซากปรักหักพังและร่องรอยของผู้คนในยุคก่อนดูเถิดว่า พวกเขาได้กระทำสิ่งใดลงไป และจุดจบของพวกเขาเป็นอย่างไร" หมายถึง จงดูการลงโทษและความโกรธกริ้วของอัลลอฮฺที่ชนชาติที่ปฏิเสธศรัทธาในอดีตได้ประสบ ﴿ **เพื่อพวกเขาจะได้มีหัวใจที่ไตร่ตรองหรือมีหูเพื่อสดับฟังมัน** ﴾ เพื่อเป็นบทเรียน ﴿ **เพราะแท้จริง การมองเห็นของนัยน์ตานั้นมิได้บอดดอก แต่ทว่าหัวใจที่อยู่ในทรวงอกต่างหากที่บอด** ﴾ กล่าวคือ คนตาบอดที่แท้จริงไม่ใช่คนที่ตามองไม่เห็น แต่เป็นคนที่ใจบอด แม้ว่าดวงตาจะปกติ แต่ไม่เข้าถึงบทเรียนต่าง ๆ และไม่รู้ในสิ่งที่ควรรู้

﴿ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ ﴾

206. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 78

47. และพวกเขาเร่งเร้าเจ้า ให้มีการลงโทษ แต่ทว่าอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงผิดสัญญาของพระองค์เป็นอันขาด และแท้จริง วันหนึ่ง ณ ที่พระเจ้าของเจ้านั้นเท่ากับหนึ่งพันปี ตามที่พวกเจ้าคำนวณนับ

48. และกี่เมืองมาแล้วที่ข้าได้ประวิงเวลาการลงโทษมัน โดยที่ (ชาว) เมืองนั้นอธรรม แล้วข้าได้ลงโทษทำลายมัน และยังข้าเท่านั้น คือทางกลับ

บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเร่งเร้าให้มีการลงโทษ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสแก่ท่านนบี ﷺ ว่า ﴾ **และพวกเขาเร่งเร้าเจ้า ให้มีการลงโทษ** ﴿ หมายถึง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาที่ปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ต่อคัมภีร์และรอซูลของพระองค์ และวันกิยามะฮฺ ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴾٣٢

"และจงระลึกขณะที่พวกเขากล่าวว่า ข้าแต่อัลลอฮฺ หากปรากฏว่าสิ่งนี้ คือความจริงที่มาจากพระองค์แล้วไซร้ ก็โปรดได้ทรงให้หินจากฟากฟ้าตกลงมาดังฝนแก่พวกเราเถิด หรือไม่ก็โปรดทรงนำมาแก่เราซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ (32)"[207]

และอายะฮฺ

﴿ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴾١٦

"และพวกเขากล่าวว่า "ข้าแต่พระเจ้าของเรา ขอทรงโปรดเร่งส่วนของเราให้แก่เราโดยเร็วเถิด ก่อนที่จะถึงวันแห่งการชำระบัญชี (16)"[208]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **แต่ว่าอัลลอฮฺ นั้นจะไม่ทรงผิดสัญญาของพระองค์เป็นอันขาด** ﴿ หมายถึง ที่พระองค์สัญญาว่าจะทำให้เกิดวันสิ้นโลกตลอดจนการลงโทษศัตรูของพระองค์ และการตอบแทนต่อบรรดาผู้เคารพภักดีพระองค์

207. ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 32

208. ซูเราะฮฺ ศอด อายะฮฺที่ 16

พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴿ **และแท้จริง วันหนึ่ง ณ ที่พระเจ้าของเจ้านั้นเท่ากับหนึ่งพันปีตามที่พวกเจ้าคำนวณนับ** ﴾ หมายถึง พระองค์ไม่ทรงเร่งรีบเนื่องจากระยะเวลาหนึ่งพันปีสำหรับมัคลูกนั้นก็เหมือนกับหนึ่งวัน ณ ที่พระองค์ หากเทียบกับอำนาจและการปกครองของพระองค์ และเนื่องจากพระองค์รู้ดีว่าพระองค์ทรงมีเดชานุภาพที่จะลงโทษได้อย่างแน่นอนและไม่มีสิ่งใดเล็ดลอดพระองค์ได้ แม้พระองค์จะประวิงเวลาและเลื่อนการลงโทษออกไปก็ตาม ดังนั้นพระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และกี่เมืองมาแล้วที่ข้าได้ประวิงเวลาการลงโทษมัน โดยที่ (ชาว) เมืองนั้นอธรรม แล้วข้าได้ลงโทษทำลายมัน และยังข้าเท่านั้น คือทางกลับ** ﴾ อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« يَدْخُلُ فُقَرَاءُ الْمُسْلِمِينَ الْجَنَّةَ قَبْلَ الأَغْنِيَاءِ بِنِصْفِ يَوْمٍ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ »

"คนจนชาวมุสลิม จะเข้าสู่สวรรค์ก่อนคนรวยครึ่งวันนั่นคือ ห้าร้อยปี"

ฮะดีษนี้ยังได้รับการบันทึกโดย อัตติรฺมิซี และอันนะซาอี จาก (ซุฟยาน) อัษเษารี จาก มุฮัมมัด บิน อัมรฺ ด้วยสายรายงานเดียวกัน โดย อัตติรฺมิซี กล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซัน เศาะฮีฮฺ[209]

อบูดาวูด ได้บันทึกในตอนท้ายของหมวดว่าด้วยสงครามในยุคสุดท้าย ในหนังสือ สุนัน อบูดาวูด จาก สะอัด บิน อบีวักกอศ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« إني لأرجو أن لا تَعْجَزَ أُمَّتِي عِنْدَ رَبِّهَا أَنْ يُؤَخِّرَهُمْ نِصْفَ يَوْمٍ » قِيلَ لِسَعْدٍ: وَمَا نِصْفُ يَوْمٍ؟ قَالَ: خَمْسُمِائَةِ سَنَةٍ. »

"ฉันหวังว่ามันจะไม่มากเกินไปสำหรับประชาชาติของฉัน หากอัลลอฮฺทรงปล่อยให้พวกเขาล่าช้าไปครึ่งวัน"

มีผู้กล่าวถาม สะอัด ว่า "ครึ่งวันหมายความว่าอย่างไร?"

เขากล่าวว่า "ห้าร้อยปี"[210]

﴿ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي

---

209. อัตติรฺมิซี 2354 และ อันนะซาอี ในหนังสือ สุนันอัลกุบรอ 6/412

210. อบูดาวูด 4/517

آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾

49. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "มนุษย์เอ๋ย! แท้จริง ฉันคือผู้ตักเตือนอันชัดแจ้งแก่พวกท่าน"

50. ดังนั้น บรรดาผู้ศรัทธาและทำความดี สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการอภัยโทษและปัจจัยยังชีพอันมีเกียรติ

51. และบรรดาผู้ที่เพียรพยายามต่อต้านอายะฮฺต่าง ๆ ของเรานั้น ชนเหล่านั้น คือชาวนรก

การตอบแทนสำหรับคนดี และ คนชั่ว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับนบีของพระองค์ เมื่อผู้ปฏิเสธศรัทธาท้าทายให้มีการลงโทษสำหรับพวกเขา ว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "มนุษย์เอ๋ย! แท้จริง ฉันคือผู้ตักเตือนอันชัดแจ้งแก่พวกท่าน"** ﴿ หมายถึง อัลลอฮฺได้ส่งฉันมาเพื่อเตือนพวกท่านก่อนการลงโทษอันแสนสาหัส และฉันไม่มีหน้าที่คิดบัญชีพวกท่านแต่อย่างใด เนื่องจากเรื่องของพวกท่านขึ้นอยู่กับอัลลอฮฺเท่านั้น หากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์จะทรงเร่งการลงโทษ และหากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทรงประวิงเวลาไว้ หากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทรงยอมรับการเตาบัตของบรรดาผู้ที่สำนึกผิดต่อพระองค์ และหากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์จะทรงปล่อยให้คนชั่วหลงทาง พระองค์คือผู้ที่ทำทุกสิ่งตามที่พระองค์ทรงประสงค์ ต้องการและเลือก

﴾ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾ ﴿

"ไม่มีผู้ใดเปลี่ยนแปลงการตัดสินของพระองค์ และพระองค์คือผู้ทรงรวดเร็วในการคิดบัญชี (41)"[211]

﴾ **แท้จริง ฉันคือผู้ตักเตือนอันชัดแจ้งแก่พวกท่าน ดังนั้น บรรดาผู้ศรัทธาและทำความดี** ﴿ หมายถึง ผู้ที่ศรัทธาด้วยหัวใจและยืนยันการศรัทธาด้วยการกระทำ ﴾ **สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการอภัยโทษและปัจจัยยังชีพอันมีเกียรติ** ﴿ หมายถึง การให้อภัยในความชั่วที่เคยทำมา และการตอบแทนที่ดีสำหรับการทำความดีแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม มุฮัมมัด

211. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 41

บิน กะอบฺ อัลกุเราะซี ได้กล่าวว่า เมื่อท่านได้ยินอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ปัจจัยยังชีพอันมีเกียรติ** ﴿ นั้น หมายถึง สวรรค์ [212]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่เพียรพยายามต่อต้านอายะฮฺต่าง ๆ ของเรานั้น** ﴿ มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง พวกเขากีดกันผู้คนมิให้เชื่อฟังนบี ﷺ [213] และนี่คือทัศนะของอับดุลลอฮฺ บิน อัซซุเบรฺ ซึ่งกล่าวว่า หมายถึง ผู้กีดกัน[214] อิบนุ อับบาส กล่าวว่า مُعَاجِزِينَ หมายถึง مراغمين คือ ผู้ที่บังคับขู่เข็ญ[215] ﴾ **ชนเหล่านั้น คือชาวนรก** ﴿ หมายถึง ไฟที่ร้อนระอุด้วยการลงโทษที่รุนแรง ขออัลลอฮฺ ﷻ ทรงช่วยเราให้พ้นจากไฟนรกด้วยเทอญ ในอายะฮฺหนึ่งพระองค์ตรัสว่า

﴿ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَـٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ ﴾

"บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาและกีดกัน (ผู้อื่น) จากทางของอัลลอฮฺ เราได้เพิ่มการลงโทษแก่พวกเขาให้มากขึ้นไป เนื่องจากสิ่งที่พวกเขาได้ก่อความเสียหาย (88)"[216]

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّىٰ أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ ﴾

212. อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ 6/63
213. อัฏฏอบารี 18/662
214. อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ 6/64
215. อัดดุรฺ อัลมันษูรฺ 6/64
216. ซูเราะฮฺ อันนะหฺลฺ อายะฮฺที่ 88

52. และเรามิได้ส่งรอซูลและนบีคนใดก่อนหน้าเจ้า เว้นแต่ว่าเมื่อเขาหวังตั้งใจ ชัยฏอนก็จะเข้ามายุแหย่ในความหวังตั้งใจของเขา แต่อัลลอฮฺก็ทรงลบล้างสิ่งที่ชัยฏอนโยนเข้ามา แล้วอัลลอฮฺ ก็ทรงทำให้อายะฮฺทั้งหลายของพระองค์มั่นคง และอัลลอฮฺ คือ ผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ

53. เพื่อพระองค์จะทรงทำให้สิ่งที่ชัยฏอนโยนเข้ามานั้น เป็นการทดสอบสำหรับบรรดาผู้ที่ในจิตใจของพวกเขามีโรคและบรรดาผู้ที่จิตใจของพวกเขาแข็งกระด้าง และแท้จริง บรรดาผู้อธรรมนั้นอยู่ในการแตกแยกที่ห่างไกล

54. และเพื่อบรรดาผู้รู้จะตระหนักรู้ว่า อัลกุรอานนั้นคือสัจธรรมจากพระเจ้าของเจ้า เพื่อพวกเขาจะได้ศรัทธาต่อมัน (อัลกุรอาน) แล้วจิตใจของพวกเขาจะได้นอบน้อมต่อมัน (อัลกุรอาน) และแท้จริงอัลลอฮฺทรงเป็นผู้ชี้แนะบรรดาผู้ศรัทธาสู่แนวทางอันเที่ยงตรง

ชัยฏอนโยนเข้ามาในความตั้งใจของบรรดารอซูล และอัลลอฮฺทรงทำลายการยุแหย่นั้น

นักวิชาการตัฟซีรฺหลายท่านได้กล่าวถึงเรื่องราวของ อัลเฆาะรอนีก และการที่เศาะฮาบะฮฺผู้อพยพไปยังอบิสซิเนีย ตัดสินใจกลับมายังมักกะฮฺเพราะคิดว่าชาวมุชริกีนกุเรชเข้ารับอิสลามแล้ว อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้เป็นเพียงรายงานมุรฺซัล และข้าพเจ้า (อิบนุ กะษีรฺ) ไม่พบว่าเรื่องนี้มีที่ไปที่มาที่เศาะฮีฮฺแต่อย่างใด *วัลลอฮุอะอฺลัม* (และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง)

อิมามอัลบุคอรี กล่าวว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ﴿ فِيٓ أُمۡنِيَّتِهِۦ **“ในความหวังตั้งใจของเขา”**﴾ หมายถึง เมื่อท่านนบี ﷺ พูด ชัยฏอนจะโยน (ความเท็จบางอย่าง) เข้าไปในคำพูดของท่าน แต่อัลลอฮฺทรงทำลายสิ่งที่ชัยฏอนโยนเข้าไป[217] ﴿ **แล้วอัลลอฮฺ ก็ทรงทำให้อายะฮฺทั้งหลายของพระองค์มั่นคง** ﴾ อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานจาก อิบนุ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴿ **เมื่อเขาหวังตั้งใจ ชัยฏอนก็จะเข้ามายุแหย่ในความหวังตั้งใจของเขา** ﴾ ว่า เมื่อท่านนบี ﷺ พูด ชัยฏอนจะโยน (ความเท็จบางอย่าง) เข้าไปในคำพูดของท่าน[218] ส่วนมุญาฮิด

217. ฟัตฮุลบารี 8/292
218. อัฏฏอบารี 18/667

ได้อธิบายว่า ﴿ إِذَا تَمَنَّىٰ "เมื่อเขาหวังตั้งใจ" ﴾ หมายถึง เมื่อเขากล่าว (คำสอน)[219] บางทัศนะบอกว่า ﴿ أُمْنِيَّتِهِ "ความหวังตั้งใจของเขา" ﴾ หมายถึง การอ่านของเขา[220] เช่น คำว่า إِلَّا أَمَانِيَّ (นอกจากความหวัง) ซึ่งหมายถึง พวกเขากล่าว แต่ไม่ได้เขียน อัลบะเฆาะวี และนักวิชาการตัฟซีรฺส่วนใหญ่กล่าวว่า ความหมายของ تَمَنَّىٰ คือ เขาท่องและอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้น สำนวน ﴿ أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ ﴾ จะหมายถึง ชัยฏอนจะโยน (ความเท็จบางอย่าง) ในการอ่าน (อัลกุรอาน) ของเขา[221] อัฎเฎาะฮาก กล่าวว่า إِذَا تَمَنَّىٰ หมายถึง เมื่อเขาอ่าน[222] อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า "ทัศนะนี้น่าจะเป็นคำอธิบายที่สอดคล้องกับบริบทมากที่สุด"[223]

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อไปว่า ﴿ **แต่อัลลอฮฺก็ทรงลบล้างสิ่งที่ชัยฏอนโยนเข้ามา** ﴾ ความหมายของคำว่า النَّسْخُ ในทางภาษา คือการขจัดและยกออกไป อะลี บิน อบีฏ็อลฮะหฺ ได้รายงานว่า อิบนุ อับบาส กล่าวว่า หมายถึง อัลลอฮฺจะทำลายสิ่งที่ชัยฏอนโยนเข้ามา[224] ส่วนคำว่า ﴿ **และอัลลอฮฺ คือ ผู้ทรงรอบรู้** ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงรอบรู้ในเรื่องราวและเหตุการณ์ทั้งปวงที่เกิดขึ้นและจะเกิดขึ้น ไม่มีสิ่งใดซ่อนเร้นจากพระองค์ ﴿ **ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾ ในการสร้าง ในการกำหนด และในสิ่งที่พระองค์บัญญัติ พระองค์ทรงมีพระปรีชาญาณและเหตุผลอันสมบูรณ์ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **เพื่อพระองค์จะทรงทำให้สิ่งที่ชัยฏอนโยนเข้ามานั้น เป็นการทดสอบสำหรับบรรดาผู้ที่ในจิตใจของพวกเขามีโรค** ﴾ คือ มีข้อสงสัย, การตั้งภาคี, การปฏิเสธศรัทธา และความกลับกลอก อิบนุ ญุร็อยจญ์ กล่าวว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่ในจิตใจของพวกเขามีโรค** ﴾ หมายถึง พวกมุนาฟิก ﴿ **และบรรดาผู้ที่จิตใจของพวกเขาแข็งกระด้าง** ﴾ หมายถึง พวกมุชริกีน[225]

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴿ **และแท้จริง บรรดาผู้อธรรมนั้นอยู่ในการแตกแยกที่ห่างไกล** ﴾ หมายถึง อยู่ในความหลงผิด, ฝ่าฝืน และการดื้อรั้นที่ห่างไกลจากความจริงและแนวทางที่ถูกต้อง ﴿ **และเพื่อบรรดาผู้รู้จะตระหนักรู้ว่า อัลกุรอานนั้นคือสัจธรรมจากพระเจ้าของเจ้า เพื่อพวกเขาจะได้ศรัทธาต่อมัน** ﴾ หมายความว่า เพื่อให้บรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและรอซูลที่มีความรู้อันเป็นประโยชน์ซึ่งพวกเขาใช้แยกแยะระหว่างความจริงและความเท็จจะได้รู้ว่าวะฮีย์ที่เราประทานแก่เจ้านั้นคือสัจธรรมจากพระเจ้า ซึ่งลงมาด้วยความรู้และการปกป้องของพระองค์ และพระองค์จะทรงคุ้มครองอัลกุรอานมิให้ปะปนกับสิ่งอื่นใด เพราะอัลกุรอานคือคัมภีร์แห่งวิทยปัญญา

---

219. อัฏฏอบารี 667
220. อ่านอัลกุรอาน – *ผู้แปล*
221. ตัฟซีรฺ อัลบะเฆาะวี
222. อัฏฏอบารี 18/668
223. อัฏฏอบารี 18/668
224. อัฏฏอบารี 18/668
225. อัฏฏอบารี 18/669

﴿ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ ﴾

"ความเท็จจากข้างหน้าและจากข้างหลัง จะไม่คืบคลานเข้าไปสู่อัลกุรอาน (เพราะ) เป็นการประทานจากพระผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ (42)"[226]

ส่วนพระดำรัสที่ว่า ﴾ **เพื่อพวกเขาจะได้ศรัทธาต่อมัน (อัลกุรอาน)** ﴿ นั่นหมายถึง เชื่อและปฏิบัติตามอัลกุรอาน ﴾ **แล้วจิตใจของพวกเขาจะได้นอบน้อมต่อมัน (อัลกุรอาน)** ﴿ และจิตใจของพวกเขาจะยอมจำนนและสยบต่ออัลกุรอาน ﴾ **และแท้จริง อัลลอฮฺทรงเป็นผู้ชี้แนะบรรดาผู้ศรัทธาสู่แนวทางอันเที่ยงตรง** ﴿ หมายถึง ในดุนยาและอาคิเราะฮฺ ในดุนยานี้ พระองค์ทรงชี้ทางพวกเขาไปสู่สัจธรรม และทรงช่วยเหลือพวกเขาให้ห่างไกลจากความเท็จ ส่วนในโลกอาคิเราะฮฺ พระองค์จะทรงชี้นำพวกเขาไปสู่ อัศศิรอฏ อัลมุสตะกีม (ทางอันเที่ยงตรง) ซึ่งนำไปสู่สรวงสวรรค์ชั้นต่างๆ และพระองค์จะทรงช่วยพวกเขาให้พ้นจากการทรมานอันเจ็บปวดและทุกข์แสนสาหัสในนรก

﴿ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾ الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾ ﴾

55. และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นยังคงอยู่ในการสงสัยต่ออัลกุรอานจนกระทั่งวันอวสานเกิดขึ้นแก่พวกเขาโดยฉับพลัน หรือการลงโทษแห่งวันกิยามะฮฺ จะเกิดขึ้นแก่พวกเขา

56. อำนาจในวันนั้นเป็นของอัลลอฮฺ พระองค์ทรงตัดสินระหว่างพวกเขา ดังนั้น บรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีจะอยู่ในสวนสวรรค์แห่งความโปรดปราน

57. ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และไม่เชื่อฟังอายะฮฺทั้งหลายของเรานั้น ชนเหล่านั้น พวกเขาจะได้รับการลงโทษอย่างอัปยศ

226. ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 42

บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ยังคงอยู่ในความสงสัยและความลังเล

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเล่าว่า บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะยังคงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับอัลกุรอานนี้ นี่คือทัศนะของ อิบนุ ญุร็อยจญ์ และเป็นทัศนะที่ อิบนุ ญะรีรฺ เลือก[227] ﴾ **จนกระทั่งวันอวสานเกิดขึ้นแก่พวกเขาโดยฉับพลัน** ﴿ มุญาฮิด กล่าวว่า หมายถึง กะทันหัน[228] กอตาดะฮฺ กล่าวว่า ﴾ بَغْتَةً **"โดยฉับพลัน"** ﴿ หมายถึง คำบัญชาของอัลลอฮฺจะเกิดขึ้นกับผู้คนโดยที่พวกเขาไม่ทันตั้งตัว ทั้งนี้พระองค์ไม่ทรงลงโทษกลุ่มชนใดเว้นแต่ในขณะที่พวกเขามัวเมาอยู่กับความเย่อหยิ่ง เพลิดเพลินกับชีวิตที่สุขสำราญ ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่าหลงคิดว่าการลงโทษของอัลลอฮฺจะไม่ประสบกับพวกเจ้า เพราะมีแต่คนชั่วช้าเท่านั้นที่หลงคิดไปเองว่าอัลลอฮฺจะปล่อยให้คนชั่วรอดพ้น ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **หรือการลงโทษแห่งวันกิยามะฮฺ จะเกิดขึ้นแก่พวกเขา** ﴿ มุญาฮิด กล่าวว่าอุบัยยฺ บิน กะอบฺ กล่าวว่า หมายถึง วันสงครามบะดัรฺ ส่วนอิกริมะฮฺและมุญาฮิดเองมีทัศนะว่าหมายถึง วันกิยามะฮฺซึ่งจะไม่มีกลางคืน[229] นี่เป็นทัศนะของ อัฎเฎาะฮาก และอัลหะซัน อัลบัศรี[230] ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **อำนาจในวันนั้นเป็นของอัลลอฮฺ พระองค์ทรงตัดสินระหว่างพวกเขา** ﴿ ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝٤ ﴿

"ผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งวันตอบแทน ④"[231]

และอายะฮฺ

﴾ الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَـٰنِ وَكَانَ يَوْماً عَلَى الْكَـٰفِرِينَ عَسِيراً ۝٢٦ ﴿

"ในวันนั้น อำนาจอันแท้จริงเป็นสิทธิ์ของพระผู้ทรงกรุณาปรานี และมันเป็นวันที่ลำบากแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธา ㉖"[232]

﴾ **ดังนั้น บรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดี** ﴿ หมายถึง บรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺและรอซูล และปฏิบัติในสิ่งที่พวกเขารู้ ทั้งหัวใจ คำพูด และการกระทำของพวกเขาสอดคล้องกัน ﴾ **จะอยู่ในสวนสวรรค์แห่งความโปรดปราน** ﴿ หมายถึง ย่อมได้รับความสุขนิรันดร ไม่สิ้นสุดหรือดับสลายไป ﴾ **ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และไม่เชื่อฟังอายะฮฺทั้งหลายของเรานั้น** ﴿ หมายถึง บรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาปฏิเสธและดื้อดึง

---

227. อัฏฏอบารี 18/670
228. อัฏฏอบารี 11/360
229. อัลบะเฆาะวี 3/295
230. อัลบะเฆาะวี 3/295
231. ซูเราะฮฺ อัลฟาติฮะฮฺ อายะฮฺที่ 4
232. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 26

ต่อสัจธรรม ต่อต้าน และไม่ปฏิบัติตามรอซูล ﴿ **ชนเหล่านั้น พวกเขาจะได้รับการลงโทษอย่างอัปยศ** ﴾ อันเนื่องจากพวกเขาดื้อดึงและเย่อหยิ่งโอหังต่อสัจธรรม ดังเช่นอายะฮฺที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ ﴾

"ส่วนบรรดาผู้โอหังต่อการเคารพภักดีแก่ข้านั้น จะเข้าไปอยู่ในนรกอย่างต่ำต้อย (60)"[233]

﴿ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ﴾

58. และบรรดาผู้อพยพในทางของอัลลอฮฺ แล้วพวกเขาถูกสังหารหรือเสียชีวิต แน่นอน อัลลอฮฺจะประทานแก่พวกเขาซึ่งปัจจัยยังชีพที่ดี และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ดีเลิศแห่งบรรดาผู้ประทานปัจจัยยังชีพ

59. พระองค์จะทรงให้พวกเขาเข้าไปในสถานที่ที่พวกเขาพอใจ และแท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงขันติ

60. เช่นนั้นแหละ และผู้ใดตอบโต้เยี่ยงที่เขาถูกรังแก แล้วเขาก็ยังถูกข่มเหงอีก อัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือเขาอย่างแน่นอน แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยยิ่ง ผู้ทรงยกโทษ

รางวัลอันยิ่งใหญ่สำหรับผู้ที่อพยพในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า บรรดาผู้ที่อพยพ ละทิ้งบ้านเกิดเมืองนอน ครอบครัว และเพื่อนฝูง เพื่อแสวงหาความพอพระทัยของพระองค์และเพื่อช่วยเหลือศาสนาของพระองค์ ﴿ **แล้วพวกเขา**

233. ซูเราะฮฺ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 60

ถูกสังหาร ﴾ ในขณะทำการญิฮาด ﴿ **หรือเสียชีวิต** ﴾ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้ กล่าวคือ เสียชีวิตปกติ แน่นอนว่า พวกเขาจะได้รับรางวัลอันใหญ่หลวงและการสรรเสริญที่สวยงาม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٠﴾ ﴾

"และผู้ที่ออกจากบ้านของเขาไป ในฐานะผู้อพยพไปยังอัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์ แล้วความตายก็มาถึงเขา แน่นอน รางวัลของเขานั้นย่อมปรากฏอยู่แล้ว ณ อัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ (100)"[234]

และพระองค์ตรัสว่า ﴿ **แน่นอน อัลลอฮฺจะประทานแก่พวกเขาซึ่งปัจจัยยังชีพที่ดี** ﴾ คือ พระองค์จะทรงตอบแทนพวกเขาด้วยความโปรดปรานและริซกีของพระองค์ในสวรรค์ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้พวกเขามีความสุขสถาพร ﴿ **และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ดีเลิศแห่งบรรดาผู้ประทานปัจจัยยังชีพ พระองค์จะทรงให้พวกเขาเข้าไปในสถานที่ที่พวกเขาพอใจ** ﴾ นั่นคือ สวนสวรรค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ ﴾

"สำหรับผู้ที่หากว่าเขา (ผู้ตาย) เป็นผู้ใกล้ชิดกับอัลลอฮฺ (88) ดังนั้น ความอิ่มเอิบสดชื่น และสวรรค์อันเป็นที่โปรดปรานจะได้แก่เขา (89)"[235]

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ผู้ที่ใกล้ชิดพระองค์จะได้รับความสุขสบาย ริซกี และสวนสวรรค์อันสถาพร ดังที่พระองค์ตรัสในซูเราะฮฺนี้ว่า ﴿ **แน่นอน อัลลอฮฺจะประทานแก่พวกเขาซึ่งปัจจัยยังชีพที่ดี** ﴾ จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **พระองค์จะทรงให้พวกเขาเข้าไปในสถานที่ที่พวกเขาพอใจ และแท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้** ﴾ พระองค์ทรงรอบรู้เกี่ยวกับบรรดาผู้ที่อพยพและต่อสู้ดิ้นรนในหนทางของพระองค์และผู้ที่สมควรได้รับรางวัลการตอบแทนนั้น ﴿ **ผู้ทรงขันติ** ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงกรุณาปรานี ให้อภัยและลบล้างบาปแก่พวกเขา เนื่องจากการอพยพและการตะวักกัล (มอบหมาย) ของพวกเขาต่อพระองค์

ส่วนผู้ที่ถูกสังหารในหนทางของอัลลอฮฺ ไม่ว่าพวกเขาจะเป็นมุฮาญิรฺ (ผู้อพยพ) หรือไม่ก็ตาม แท้จริงแล้ว เขายังมีชีวิตอยู่ ณ ที่พระเจ้าของเขาโดยได้รับริซกีอย่างสมบูรณ์ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

---

234. ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 100
235. ซูเราะฮฺ อัลวากิอะฮฺ อายะฮฺที่ 88-89

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ١٦٩ ﴾

"และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺนั้นตายมิได้ พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของพวกเขาในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ (169)"[236]

มีรายงานฮะดีษมากมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังที่เคยได้อธิบายแล้วก่อนหน้านี้ ส่วนผู้ที่เสียชีวิตในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ ไม่ว่าพวกเขาจะเป็นผู้อพยพหรือไม่ก็ตาม เขาจะได้รับริซกีและการตอบแทนที่ดีจากพระองค์ ดังที่มีระบุในอายะฮฺนี้และในฮะดีษเศาะฮีฮฺเกี่ยวกับเรื่องนี้

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก ชุเราะหฺบีล บิน อัซซิมฏ กล่าวว่า เราเคยตั้งทัพปิดล้อมป้อมปราการแห่งหนึ่งในดินแดนของชาวโรมันเป็นระยะเวลานาน และอยู่มาวันหนึ่ง ซัลมาน อัลฟาริซีเดินผ่านมาแล้วกล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ مَاتَ مُرَابِطًا أَجْرَى اللَّهُ عَلَيْهِ مِثْلَ ذَلِكَ الأَجْرِ، وَأَجْرَى عَلَيْهِ الرِّزْقَ، وَأَمِنَ مِنَ الْفَتَّانَيْنِ »

"ผู้ใดเสียชีวิตขณะทำหน้าที่ปกป้องพรมแดนในหนทางของศาสนา อัลลอฮฺจะประทานรางวัลแก่เขาเช่นเดียวกับรางวัลนั้น (ของชะฮีด) และจะทรงจัดหาริซกีให้แก่เขา และปกป้องเขาให้ปลอดภัยจากผู้ทดสอบทั้งสอง"[237] **จงอ่านเถิด**

﴿ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ٥٨ لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ٥٩ ﴾

"และบรรดาผู้อพยพในทางของอัลลอฮฺ แล้วพวกเขาถูกสังหารหรือเสียชีวิต แน่นอน อัลลอฮฺจะประทานแก่พวกเขาซึ่งปัจจัยยังชีพที่ดี และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ดีเลิศแห่งบรรดาผู้ประทานปัจจัยยังชีพ (58) พระองค์จะทรงให้พวกเขาเข้าไปในสถานที่ที่พวกเขาพอใจ และแท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงขันติ (59)"

อิบนุ อบีฮาติม ยังรายงานอีกว่า อับดุรฺเราะหฺมาน บิน ญะหฺดัม อัลเคาลานี เคยเข้าร่วมสงครามทางทะเลภายใต้การนำของฟะฎอละฮฺ บิน อุเบด แล้วมีอยู่วันหนึ่งมีผู้เสียชีวิตสองศพหนึ่งในนั้นเสียชีวิตจากการถูกยิงด้วยเครื่องเหวี่ยงขนาดใหญ่ และอีกคนหนึ่งเสียชีวิตปกติ ฟะฎอละฮฺ บิน อุเบด เลือกนั่งข้างหลุมศพของชายที่เสียชีวิตปกติ จึงมีคนพูดกับเขาว่า "เหตุใดท่าน

---

236. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 169

237. หมายถึง มุนกัรฺ และ นะกีรฺ ผู้ทำการทดสอบในหลุมศพ - *ผู้แปล*

ถึงไม่นั่งที่หลุมศพของผู้ที่ตายชะฮีด?" เขาจึงกล่าวตอบว่า "ฉันจะไม่สนว่า (หากเป็นตัวฉันเองที่ตาย) หลุมฝังศพใดในสองหลุมนี้ที่อัลลอฮฺจะทรงชุบฉันให้ฟื้นคืนชีพ เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۝٥٨ لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ۝٥٩ ﴾

"และบรรดาผู้อพยพในทางของอัลลอฮฺ แล้วพวกเขาถูกสังหารหรือเสียชีวิต แน่นอน อัลลอฮฺจะประทานแก่พวกเขาซึ่งปัจจัยยังชีพที่ดี และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ดีเลิศแห่งบรรดาผู้ประทานปัจจัยยังชีพ (58) พระองค์จะทรงให้พวกเขาเข้าไปในสถานที่ที่พวกเขาพอใจ และแท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงขันติ (59)"

เขาอ่านอายะฮฺทั้งสองนี้แล้วกล่าวว่า "โอ้ บ่าวเอ๋ย ท่านต้องการสิ่งใดอีกเล่า ถ้าท่านได้เข้าไปในประตูแห่งความพอพระทัยของพระองค์ และได้รับริซกีที่ดี ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺว่า ฉันไม่กังวลเลยว่าฉันจะถูกฟื้นคืนชีพจากหลุมใดจากหลุมศพสองหลุมนี้"[238]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **เช่นนั้นแหละ และผู้ใดตอบโต้เยี่ยงที่เขาถูกรังแก แล้วเขาก็ยังถูกข่มเหงอีก อัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือเขาอย่างแน่นอน แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยยิ่ง ผู้ทรงยกโทษ** ﴾ มุกอติล บิน ฮัยยาน และ อิบนุ ญุร็อยจญ์ ระบุว่า อายะฮฺนี้ประทานลงมาเกี่ยวกับเศาะฮาบะฮฺกลุ่มหนึ่งซึ่งได้ประจันหน้ากับมุชริกีนกลุ่มหนึ่งในช่วงเดือนต้องห้าม เศาะฮาบะฮฺจึงเรียกร้องให้หลีกเลี่ยงการปะทะกันในเดือนต้องห้ามนี้ แต่กลุ่มมุชริกีนยืนกรานที่จะสู้รบและเริ่มโจมตีพวกเขา ดังนั้น เศาะฮาบะฮฺจึงต่อสู้กับพวกเขา จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ประทานชัยชนะให้พวกเขา และ ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยยิ่ง ผู้ทรงยกโทษ** ﴾[239]

﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝٦١ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝٦٢ ﴾

238. อัฏฏอบารี 9/182
239. อัฏฏอบารี 18/675

61. เช่นนั้นแหละ เพราะว่าอัลลอฮฺ ทรงให้กลางคืนคาบเกี่ยวเข้าไปในกลางวัน และพระองค์ทรงให้กลางวันคาบเกี่ยวไปในกลางคืน และแท้จริง อัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น

62. เช่นนั้นแหละ เพราะว่าอัลลอฮฺ คือผู้ทรงสัจจะ และแท้จริง สิ่งที่พวกเขาวิงวอนขออื่นจากพระองค์นั้นมันเป็นเท็จ และแท้จริง อัลลอฮฺ พระองค์เป็นผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่

ผู้สร้าง และผู้ควบคุมโลกนี้คือ อัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสบอกเราว่า พระองค์คือ ผู้สร้างผู้ควบคุมดูแลสรรพสิ่งต่างๆ ตามที่พระองค์ประสงค์ ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ข้าแต่อัลลอฮฺผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งอำนาจทั้งปวง พระองค์นั้นจะประทานอำนาจแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงถอดถอนอำนาจจากผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงให้เกียรติแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงยังความต่ำต้อยแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ ความดีทั้งหลายนั้นอยู่ที่พระหัตถ์ของพระองค์ แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง (26) พระองค์ทรงให้กลางคืนคาบเกี่ยวเข้าไปในกลางวัน และทรงให้กลางวันคาบเกี่ยวเข้าไปในกลางคืน และทรงให้สิ่งที่มีชีวิต ออกจากสิ่งที่ไม่มีชีวิต และทรงให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตออกจากสิ่งที่มีชีวิต และทรงให้ปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์โดยปราศจากการคำนวณ (27)" [240]

240. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 26-27

ความหมายของการทำให้กลางวันคาบเกี่ยวเข้าไปในกลางคืนและกลางคืนคาบเกี่ยวเข้าไปในกลางวันคือ พระองค์ทรงทำให้กลางวันเข้าไปอยู่ในกลางคืนและกลางคืนเข้าไปอยู่ในกลางวัน ดังนั้น บางครั้งกลางคืนจะยาวนานกว่ากลางวัน เช่น ในฤดูหนาว และบางครั้งกลางวันจะยาวนานกว่ากลางคืน เช่น ในฤดูร้อน

พระองค์ตรัสอีกว่า ﴾ **และแท้จริง อัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น** ﴿ พระองค์ทรงได้ยินคำพูดของปวงบ่าวทั้งหลายและทรงเห็นพวกเขา ไม่มีสิ่งใดเกี่ยวกับพวกเขาหรือการเคลื่อนไหวหรือการหยุดนิ่งของพวกเขาถูกซ่อนเร้นจากพระองค์ และเมื่อพระองค์บอกเราว่า พระองค์คือ ผู้ควบคุมกิจการของสรรพสิ่งทั้งมวล และพระองค์คือ ผู้ทรงอำนาจปกครองและตัดสิน ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถเปลี่ยนการตัดสินของพระองค์ พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴾ **เช่นนั้นแหละ เพราะว่า อัลลอฮฺ คือผู้ทรงสัจจะ** ﴿ หมายถึง พระเจ้าที่แท้จริงซึ่งไม่มีผู้ใดคู่ควรที่จะถูกเคารพสักการะยกเว้นพระองค์เพียงพระองค์เดียว พระองค์คือเจ้าของอำนาจการปกครองที่ยิ่งใหญ่ที่สุด สิ่งที่พระองค์ประสงค์จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน และสิ่งที่ไม่ทรงประสงค์จะไม่มีทางเกิดขึ้น ทุกสรรพสิ่งต้องพึ่งพาและยอมจำนนต่อพระองค์ ﴾ **และแท้จริง สิ่งที่พวกเขาวิงวอนขออื่นจากพระองค์นั้นมันเป็นเท็จ** ﴿ หมายถึง บรรดารูปปั้นและเจว็ด รวมถึงทุกสิ่งที่ถูกเคารพสักการะนอกจากพระองค์ ล้วนแล้วเป็นสิ่งจอมปลอมเพราะมันไม่สามารถให้คุณหรือโทษใดๆ ﴾ **และแท้จริง อัลลอฮฺพระองค์เป็นผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่** ﴿ เช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٤﴾ ﴿

"และพระองค์คือผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่ (4)"[241]

และตรัสอีกว่า

﴾ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ ﴿

"ผู้ทรงเกรียงไกร ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง (9)"[242]

ดังนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ภายใต้อำนาจ เดชานุภาพและความยิ่งใหญ่ของพระองค์ ไม่มีพระเจ้าหรือพระผู้อภิบาลอื่นใดที่แท้จริงนอกจากพระองค์ เพราะพระองค์คือผู้ทรงยิ่งใหญ่ที่สุด ไม่มีผู้ใดจะยิ่งใหญ่ไปกว่าพระองค์ พระองค์คือผู้ทรงสูงส่งที่สุด ไม่มีผู้ใดสูงส่งกว่า พระองค์ คือผู้ทรงเกรียงไกรที่สุด ไม่มีผู้ใดเกรียงไกรมากกว่าพระองค์ พระองค์ทรงสูงส่ง ทรงบริสุทธิ์ยิ่งเหนือทุกสิ่งที่คนชั่วกล่าวหา

---

241. ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 4

242. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 9

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَن تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾﴾

63. เจ้ามิได้พิจารณาดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงให้น้ำหลั่งลงมาจากฟากฟ้า แล้วแผ่นดินก็กลายเป็นเขียวขจี แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง

64. พระองค์เป็นเจ้าของสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นคือผู้ทรงมั่งคั่ง ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ

65. เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงอำนวยให้แก่พวกเจ้าซึ่งสิ่งที่มีอยู่ในแผ่นดิน และเรือที่แล่นไปตามท้องทะเลด้วยบัญชาของพระองค์ และทรงยึดชั้นฟ้ามิให้มันตกลงมาบนแผ่นดิน เว้นแต่โดยอนุมัติของพระองค์ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอ่อนโยน ผู้ทรงเมตตาต่อมนุษย์เสมอ

66. และพระองค์คือ ผู้ให้พวกเจ้ามีชีวิต แล้วทรงให้พวกเจ้าตาย หลังจากนั้นทรงให้พวกเจ้ามีชีวิตขึ้นอีก แท้จริง มนุษย์นั้นช่างเนรคุณยิ่ง

สัญญาณแห่งเดชานุภาพของอัลลอฮฺ ﷻ

นี่คืออีกสัญญาณหนึ่งซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงพระปรีชาสามารถและพระอำนาจของพระองค์ นั่นคือ พระองค์ทรงส่งลมพัดเมฆฝนมาสู่ดินแดนแห้งแล้ง ซึ่งไม่มีพืชพันธุ์ใดเติบโต และเป็นแผ่นดินที่แห้งผากและเต็มไปด้วยฝุ่น

﴿ فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ﴾

"เมื่อพระองค์ทรงหลั่งน้ำฝนลงมาบนมัน มันก็จะสั่นไหว (มีชีวิตชีวา) และเติบโต"[243]

﴿ **แล้วแผ่นดินก็กลายเป็นเขียวขจี** ﴾ พยัญชนะ فَ (แล้ว) ในที่นี้บ่งบอกถึงลำดับของเหตุการณ์ว่าเกิดขึ้นภายในระยะเวลาไม่นาน ซึ่งลำดับเหตุการณ์ของแต่ละสิ่งก็เป็นไปตามธรรมชาติที่อัลลอฮฺ ﷻ กำหนด ดังเช่นอายะฮฺ

﴿ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ﴾

"แล้วเราได้ทำให้เชื้ออสุจิกลายเป็นก้อนเลือด แล้วเราได้ทำให้ก้อนเลือดกลายเป็นก้อนเนื้อ แล้วเราได้ทำให้ก้อนเนื้อกลายเป็นกระดูก แล้วเราหุ้มกระดูกนั้นด้วยเนื้อ แล้วเราได้เป่าวิญญาณให้เขากลายเป็นอีกรูปร่างหนึ่ง ดังนั้น อัลลอฮฺทรงจำเริญยิ่ง ผู้ทรงเลิศแห่งปวงผู้สร้าง (14)"[244]

ในเศาะฮีฮฺอัลบุคอรีและมุสลิม มีระบุว่า ระหว่างแต่ละขั้นตอนของการสร้างทารกในครรภ์มีระยะเวลาสี่สิบวัน[245] แต่ถึงกระนั้นอัลลอฮฺก็ทรงใช้คำว่า فَ (แล้ว) และเช่นเดียวกับในอายะฮฺนี้อัลลอฮฺตรัสเช่นกันว่า ﴿ **แล้วแผ่นดินก็กลายเป็นเขียวขจี** ﴾ หมายความว่า มันจะกลายเป็นเขียวขจีหลังจากที่แห้งแล้งและไม่มีความชุ่มชื้น มีรายงานจากชาวอัลฮิญาซบางคนว่า แผ่นดินจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวหลังฝนตก *วัลลอฮุอะอฺลัม* อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง** ﴾ หมายถึงพระองค์ทรงรอบรู้เกี่ยวกับเมล็ดพืชต่างๆ ในภูมิภาคต่างๆ และทั่วทุกมุมโลก ไม่ว่าเมล็ดจะเล็กเพียงใด ไม่มีสิ่งใดซ่อนเร้นจากพระองค์ เมล็ดพืชแต่ละชนิดได้รับส่วนแบ่งของน้ำและเจริญเติบโต ดังที่พระองค์ตรัสถึงคำกล่าวของลุกมาน ว่า

﴿ يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللهُ إِنَّ اللهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ ﴾

243. ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 5

244. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 14

245. ฟัตฮุลบารี 6/350 และ มุสลิม 4/2036

"โอ้ ลูกเอ๋ย แท้จริง (หากว่าความผิดนั้น) มันจะหนักเท่าเมล็ดผักสักเมล็ดหนึ่ง มันจะซ่อนอยู่ในหิน หรืออยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย หรืออยู่ในแผ่นดิน อัลลอฮฺก็จะทรงนำมันออกมา แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง ⑯"[246]

และอายะฮฺ

﴿ أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ ﴾

"เหตุใดพวกเขาไม่สุญูดต่ออัลลอฮฺ ผู้ทรงนำสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินออกมา (ให้ปรากฏ) และทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้าปิดบัง และสิ่งที่พวกเจ้าเปิดเผย ㉕"[247]

และที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾ ﴾

"และไม่มีใบไม้ใดร่วงหล่นลง นอกจากพระองค์จะทรงรู้มัน และไม่มีเมล็ดพืชใด ซึ่งอยู่ในบรรดาความมืดของแผ่นดิน และไม่มีสิ่งที่อ่อนนุ่มใดและสิ่งที่แห้งใด นอกจากจะอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง (59)"[248]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾ ﴾

"และจะไม่มีสิ่งใดซ่อนเร้นจากพระเจ้าของเจ้า แม้จะเป็นสิ่งที่มีน้ำหนักเท่าธุลีทั้งในแผ่นดินและในชั้นฟ้า หรือที่เล็กกว่านั้นและที่ใหญ่กว่านั้น เว้นแต่อยู่ในบันทึกอันชัดแจ้งทั้งสิ้น (61)"[249]

---

246. ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 16
247. ซูเราะฮฺ อันนัมลฺ อายะฮฺที่ 25
248. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 59
249. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 61

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ ﴿ **พระองค์เป็นเจ้าของสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน** ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงเป็นเจ้าของทุกสิ่ง และไม่ทรงพึ่งพิงผู้ใดหรือสิ่งใดเลย แต่ทุกสรรพสิ่งจำต้องพึ่งพิงพระองค์และเป็นบ่าวของพระองค์

ส่วนอายะฮฺ ﴿ **เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงอำนวยให้แก่พวกเจ้าซึ่งสิ่งที่มีอยู่ในแผ่นดิน** ﴾ หมายถึง สิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ต้นไม้ และพืชผลต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾ ﴾

"และพระองค์ทรงทำให้สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินทั้งหมดเป็นประโยชน์แก่พวกเจ้าซึ่งทั้งหมดนี้มาจากพระองค์ แท้จริง ในการนั้นย่อมเป็นสัญญาณสำหรับหมู่ชนผู้ใคร่ครวญ ⑬"[250]

หมายถึง ทั้งหมดล้วนมาจากความใจบุญ ความโปรดปราน และความเมตตาของพระองค์ ﴿ **และเรือที่แล่นไปตามท้องทะเลด้วยบัญชาของพระองค์** ﴾ คือ ด้วยการจัดการและการควบคุมของพระองค์ หมายถึง ในทะเลที่ถาโถมและมีคลื่นโหมกระหน่ำ แต่เรือสามารถแล่นไปด้วยความสงบนิ่งและนุ่มนวลต่อผู้โดยสารด้วยคลื่นลมที่เหมาะสม และพาพวกเขาไปทุกที่ที่พวกเขาต้องการไป บรรทุกสินค้า เพื่อทำการค้า และวัตถุประสงค์อื่น ๆ จากดินแดนหนึ่งไปยังอีกดินแดนหนึ่ง เพื่อที่พวกเขาจะนำสินค้าจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง และนำสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นหรือสิ่งที่ผู้คนต้องการกลับมา ﴿ **และทรงยึดชั้นฟ้ามิให้มันตกลงมาบนแผ่นดิน เว้นแต่โดยอนุมัติของพระองค์** ﴾ หากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์จะอนุญาตให้ท้องฟ้าตกลงมาบนแผ่นดินโลกและทุกคนจะเสียชีวิต แต่ด้วยความเมตตา กรุณาปรานี และเดชานุภาพของพระองค์ พระองค์ทรงยับยั้งไม่ให้ชั้นฟ้าตกลงบนแผ่นดิน เว้นแต่โดยพระประสงค์ของพระองค์ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอ่อนโยน ผู้ทรงเมตตาต่อมนุษย์เสมอ** ﴾ แม้ว่าพวกเขาจะละเมิดหรืออธรรมใด ๆ ดังที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮฺว่า

﴿ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ ﴾

"และแท้จริง พระเจ้าของเจ้าเป็นผู้ทรงอภัยโทษแก่มนุษย์ต่อการอธรรมของพวกเขา และแท้จริงพระเจ้าของเจ้าเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ ⑥"[251]

---

250. ซูเราะฮฺ อัลญาษิยะฮฺ อายะฮฺที่ 13

251. ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺด์ อายะฮฺที่ 6

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และพระองค์คือ ผู้ให้พวกเจ้ามีชีวิต แล้วทรงให้พวกเจ้าตาย หลังจากนั้นทรงให้พวกเจ้ามีชีวิตขึ้นอีก แท้จริง มนุษย์นั้นช่างเนรคุณยิ่ง** ﴾ ก็มีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ ﴾

"พวกเจ้าจะปฏิเสธการศรัทธาต่ออัลลอฮฺได้อย่างไร? ทั้ง ๆ ที่พวกเจ้านั้นเคยปราศจากชีวิตมาก่อน แล้วพระองค์ก็ทรงให้เจ้ามีชีวิตขึ้น ภายหลังก็จะทรงให้พวกเจ้าตาย แล้วก็จะทรงให้พวกเจ้ามีชีวิตขึ้นอีก และพวกเจ้าก็จะถูกนำกลับไปสู่พระองค์ (28)"[252]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อัลลอฮฺทรงให้พวกท่านมีชีวิตขึ้นมา และทรงให้พวกท่านตายไป แล้วพระองค์จะทรงรวบรวมพวกท่านในวันกิยามะฮฺ อย่างไม่มีข้อสงสัยใด ๆ ในเรื่องนั้น แต่ส่วนมากของมนุษย์ไม่รู้ (26)"[253]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ﴾

"พวกเขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของเรา พระองค์ได้ทรงทำให้เราตายสองครั้ง และพระองค์ได้ทรงทำให้เรามีชีวิตสองครั้ง ดังนั้น เราขอสารภาพต่อความผิดทั้งหลายของเรา ดังนั้น จะมีทางออก (แก่เรา) ไหม (11)"[254]

สรุปความหมายคือ พวกเจ้าตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺและเคารพสักการะสิ่งอื่นคู่เคียงพระองค์ได้อย่างไร ทั้งที่พระองค์คือ ผู้ทรงเอกเทศผู้ทรงสร้าง ประทานริซกีปัจจัยในการมีชีวิต และควบคุมบริหารทุกสิ่งเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น ﴿ **และพระองค์คือ ผู้ให้พวกเจ้ามีชีวิต** ﴾ คือ สร้าง

---

252. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 28
253. ซูเราะฮฺ อัลญาษิยะฮฺ อายะฮฺที่ 26
254. ซูเราะฮฺ฿ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 11

พวกเจ้าจากที่ไม่มีตัวตนใดๆ มาก่อน พระองค์ทำให้พวกเจ้ามีตัวตนขึ้นมา ﴾ **แล้วทรงให้พวกเจ้าตาย หลังจากนั้นทรงให้พวกเจ้ามีชีวิตขึ้นอีก** ﴿ ในวันกิยามะฮฺ ﴾ **แท้จริง มนุษย์นั้นช่างเนรคุณยิ่ง** ﴿

﴿ لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾ وَإِن جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ ﴾

67. สำหรับทุกๆ ประชาชาติเราได้กำหนดพิธีกรรม (หรือแนวทาง) ไว้ โดยที่พวกเขาปฏิบัติตามแนวทางนั้น ดังนั้น คนหนึ่งคนใดอย่าได้โต้แย้งเจ้าในกิจการนั้น และจงเรียกร้องเชิญชวนไปสู่พระเจ้าของเจ้า แท้จริง เจ้านั้นอยู่บนแนวทางที่เที่ยงตรง

68. และหากพวกเขาโต้แย้งเจ้า ก็จงกล่าวเถิดว่า "อัลลอฮฺทรงรอบรู้ยิ่งในสิ่งที่พวกท่านกระทำอยู่"

69. "อัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างพวกท่านในวันกิยามะฮฺ ในสิ่งที่พวกท่านได้ขัดแย้งกันในเรื่องนั้น"

ทุกๆ กลุ่มชนจะมีแนวทางของตนเอง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราว่า พระองค์ได้ทำให้ทุกประชาชาติมีแนวทางเป็นของตนเอง อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า หมายถึง สำหรับทุกๆ ประชาชาติที่มีนบีนั้น จะมีแนวทางเป็นของตนเอง และที่มาของคำว่า مَنسَكًا ในภาษาอาหรับ หมายถึงสถานที่ที่คนไปซ้ำๆ เป็นประจำทั้งเพื่อจุดประสงค์ที่ดีหรือไม่ดีก็ตาม ดังนั้น ฮัจญ์จึงถูกเรียกว่า مَنَاسِكُ الْحَجِّ (พิธีกรรมต่างๆ ของฮัจญ์) เพราะผู้คนจะกลับไปยังที่เดิมและพำนัก ณ สถานที่เดิมๆ เพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ทุกปี[255] ถ้าความหมายของสำนวนนี้คือ "สำหรับทุกประชาชาติที่มีนบี เราได้ทำให้มีพิธีกรรมเฉพาะ" ดังนั้น ความหมาย

255. อัฏฏอบารี 18/678, 679

ของสำนวน ﴿ **ดังนั้น คนหนึ่งคนใดอย่าได้โต้แย้งเจ้าในกิจการนั้น** ﴾ หมายถึง พวกมุชริกีนเหล่านั้นก็อย่าได้โต้แย้งเจ้า โอ้ มุฮัมมัด ในเรื่องศาสนานี้ แต่หากความหมายของสำนวนนี้คือ "สำหรับทุกประชาชาติใด ๆ (จะมีหรือไม่มีนบี) เราได้ทำให้มีพิธีกรรมเฉพาะซึ่งเป็นเรื่องการกำหนดสภาวะของพระองค์" เช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا ﴾

"และสำหรับแต่ละประชาชาตินั้น ต่างก็มีทิศทางหนึ่ง ซึ่งประชาชาตินั้นผินไปสู่"[256]

อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสตรงนี้ว่า ﴿ هُمْ نَاسِكُوهُ **"โดยที่พวกเขาปฏิบัติตามแนวทางนั้น"** ﴾ หมายถึง ซึ่งพวกเขาต้องปฏิบัติตามพิธีกรรมหรือแนวทางนั้นโดยพระประสงค์และการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ ดังนั้น เจ้า (โอ้ มุฮัมมัด) ก็อย่าได้อ่อนแอหากพวกเขาฝ่าฝืนหรือต่อต้านเจ้า และอย่าปล่อยให้พวกเขาทำให้เจ้าไขว้เขวออกจากสัจธรรมที่ยึดถืออยู่ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และจงเรียกร้องเชิญชวนไปสู่พระเจ้าของเจ้า แท้จริง เจ้านั้นอยู่บนแนวทางที่เที่ยงตรง** ﴾ คือ แนวทางที่ชัดเจน ถูกต้องและนำไปสู่เป้าหมาย ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ ﴾

"และอย่าให้พวกเขาหันเหเจ้าจากอายะฮฺทั้งหลายของอัลลอฮฺ หลังจากที่มันได้ถูกประทานลงมาแก่เจ้า และจงเชิญชวนไปสู่พระเจ้าของเจ้า และอย่าอยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี (87)"[257]

จากนั้น พระองค์ตรัสต่อไปว่า ﴿ **และหากพวกเขาโต้แย้งเจ้า ก็จงกล่าวเถิดว่า "อัลลอฮฺทรงรอบรู้ยิ่งในสิ่งที่พวกท่านกระทำอยู่"** ﴾ ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ ﴾

"และถ้าพวกเขาปฏิเสธ (ไม่ยอมศรัทธา) จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) 'การงานของฉันก็เป็นของฉัน และการงานของพวกท่านก็เป็นของพวกท่าน พวกท่านจงปลีกตัวออกจากสิ่งที่ฉันกระทำ และฉันก็จะปลีกตัวออกจากสิ่งที่พวกท่านกระทำ' (41)"[258]

---

256. ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 148
257. ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 87
258. ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺที่ 41

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ อัลลอฮฺทรงรอบรู้ยิ่งในสิ่งที่พวกท่านกระทำอยู่ ﴿ เป็นการเตือนและข่มขู่ที่รุนแรง ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝٨ ﴾

"พระองค์ทรงรู้ดียิ่งถึงสิ่งที่พวกท่านกำลังง่วนอยู่ในเรื่องนี้ พอเพียงแล้วที่พระองค์ทรงเป็นพยานระหว่างฉันกับพวกท่าน และพระองค์เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ ⑧"[259]

ดังนั้น พระองค์จึงตรัสต่อไปว่า ﴾ **อัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างพวกท่านในวันกิยามะฮฺในสิ่งที่พวกท่านได้ขัดแย้งกันในเรื่องนั้น"** ﴿ ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ

﴿ فَلِذَٰلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝١٥ ﴾

"ดังนั้น เพื่อการนี้แหละ เจ้าจงเรียกร้องเชิญชวนและดำรงมั่นอยู่ในแนวทางที่เที่ยงธรรมดังที่เจ้าได้รับบัญชา และอย่าได้ปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของพวกเขา และจงกล่าวว่า ฉันได้ศรัทธาในสิ่งที่มีอยู่ในคัมภีร์ตามที่อัลลอฮฺประทานลงมา และฉันรับบัญชาให้ตัดสินระหว่างพวกท่านด้วยความเที่ยงธรรม อัลลอฮฺ คือพระเจ้าของฉันและพระเจ้าของพวกท่าน (การตอบแทน) การงานของฉันก็จะได้แก่ฉัน และ (การตอบแทน) การงานของพวกท่านก็จะได้แก่พวกท่าน ไม่มีการโต้แย้งใด ๆ ระหว่างพวกเรากับพวกท่าน อัลลอฮฺจะทรงรวบรวมพวกเราทั้งหมด และยังพระองค์คือ การกลับไป ⑮"[260]

﴿ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝٧٠ ﴾

259. ซูเราะฮฺ อัลอะหฺกอฟ อายะฮฺที่ 8

260. ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 15

70. เจ้ามิรู้ดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าและแผ่นดิน แท้จริง สิ่งนั้นอยู่ในบันทึกแล้ว แท้จริง ในการนั้นเป็นการง่ายดายสำหรับอัลลอฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราว่า พระองค์ทรงรอบรู้อย่างสมบูรณ์ในเรื่องราวของสรรพสิ่งต่างๆ ที่พระองค์สร้าง และพระองค์ยังรอบรู้ในสิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ แต่พระองค์ทรงรอบรู้ในทุกสิ่งก่อนที่มันจะเกิดขึ้น และได้ทรงบันทึกไว้แล้วใน อัลเลาฮุลมะหฺฟูซ[261] ดังที่มีรายงานในเศาะฮีฮฺมุสลิม จากอับดุลลอฮฺ บิน อุมัรฺ رضي الله عنهما เล่าว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

« إِنَّ اللَّهَ قَدَّرَ مَقَادِيرَ الْخَلَائِقِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِخَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ »

"อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดเรื่องราวต่างๆ ของสรรพสิ่งทั้งหลายก่อนที่พระองค์จะทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดินห้าหมื่นปี และบัลลังก์ของพระองค์อยู่เหนือน้ำ"[262]

ในหนังสือ สุนันต่างๆ มีรายงานจากเศาะฮาบะฮฺกลุ่มหนึ่งว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ، قَالَ لَهُ: اكْتُبْ، قَالَ وَمَا أَكْتُبُ؟ قَالَ: اكْتُبْ مَا هُوَ كَائِنٌ، فَجَرَى الْقَلَمُ بِمَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ »

"สิ่งแรกที่อัลลอฮฺทรงสร้างคือ ปากกา พระองค์พูดกับมันว่า 'จงเขียน' มันกล่าวว่า 'ให้ฉันเขียนอะไร?' พระองค์ตอบว่า 'เขียนสิ่งที่จะเกิดขึ้นทั้งมวล' ปากกาจึงเขียนทุกอย่างที่จะเกิดขึ้นจนถึงวันกิยามะฮฺ"[263]

ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง สิ่งนั้นอยู่ในบันทึกแล้ว แท้จริง ในการนั้นเป็นการง่ายดายสำหรับอัลลอฮฺ** ﴾

261. แผ่นจารึกที่ถูกเก็บรักษาไว้ - *ผู้แปล*

262. มุสลิม 4/2044

263. อบูดาวูด 5/76 และ ตุฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/232

﴿ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكُمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾ ﴾

71. และพวกเขาสักการะบูชาสิ่งอื่นจากอัลลอฮฺ ซึ่งสิ่งนั้นพระองค์มิได้ประทานหลักฐานลงมาแต่อย่างใด และเป็นสิ่งที่พวกเขาไม่มีความรู้ใด ๆ และสำหรับพวกอธรรมนั้น ไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆ

72. และเมื่ออายะฮฺทั้งหลายอันชัดแจ้งของเราได้ถูกนำมาอ่านแก่พวกเขา เจ้าจะสังเกตเห็นอาการบอกปัดไม่ยอมรับบนใบหน้าของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา พวกเขาเกือบจะเข้าไปทำร้ายบรรดาผู้อ่านอายะฮฺทั้งหลายของเราให้พวกเขาฟัง จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) "ฉันจะแจ้งให้พวกท่านทราบถึงสิ่งที่เลวร้ายยิ่งกว่านี้ไหม มันคือ ไฟนรก อัลลอฮฺทรงสัญญามันไว้แก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และมันเป็นปลายทางที่เลวร้ายยิ่ง"

พวกมุชริกีนเคารพสักการะสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ และพวกเขาปฏิเสธอย่างรุนแรงต่ออายะฮฺและสัญญาณต่างๆ ของอัลลอฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราเกี่ยวกับพวกมุชริกีนที่ดื้อดึงปฏิเสธและเคารพสักการะสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺด้วยความโฉดเขลา โดยที่พระองค์มิได้ประทานหลักฐานหรือเหตุผลใดๆ ที่เป็นข้อสนับสนุนพฤติกรรมดังกล่าว เรื่องนี้มีความหมายเช่นเดียวกับอายะฮฺ ที่ว่า

﴿ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾ ﴾

"และผู้ใดวิงวอนขอพระเจ้าอื่นคู่เคียงกับอัลลอฮฺ โดยไม่มีหลักฐานพิสูจน์แก่เขา

ในการนี้ แท้จริง การคิดบัญชีของเขาอยู่ที่พระเจ้าของเขา แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะไม่ประสบความสำเร็จ ⑪⑦"[264]

ดังนั้น พระองค์จึงตรัส ณ ตรงนี้ว่า ﴾ **ซึ่งสิ่งนั้นพระองค์มิได้ประทานหลักฐานลงมาแต่อย่างใด และเป็นสิ่งที่พวกเขาไม่มีความรู้ใด ๆ** ﴿ ความหมายคือ พวกเขาไม่มีความรู้ในสิ่งที่พวกเขาอุปโลกน์ (ให้เป็นพระเจ้า) แต่เป็นเพียงสิ่งที่สืบทอดทำตามบรรพบุรุษโดยไม่มีหลักฐานหรือข้อพิสูจน์แต่อย่างใด ซึ่งต้นกำเนิดของมันมาจากสิ่งที่ชัยฏอนได้กระซิบกระซาบและหลอกลวงพวกเขา ดังนั้น พระองค์จึงเตือนพวกเขาว่า ﴾ **และสำหรับพวกอธรรมนั้น ไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆ** ﴿ คือ ไม่มีผู้ใดสามารถช่วยเหลือพวกเขาเมื่อการลงโทษและการทรมานได้ประสบแก่พวกเขา จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และเมื่ออายะฮฺทั้งหลายอันชัดแจ้งของเราได้ถูกนำมาอ่านแก่พวกเขา** ﴿ หมายถึง เมื่อมีการบอกหรืออ่านให้พวกเขาฟังเกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอาน หลักฐานและข้อพิสูจน์ต่าง ๆ ที่ชัดเจนซึ่งยืนยันความเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวของอัลลอฮฺ และไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ และบรรดารอซูลทั้งหลายเป็นผู้สัตย์จริง ﴾ **พวกเขาเกือบจะเข้าไปทำร้ายบรรดาผู้อ่านอายะฮฺทั้งหลายของเราให้พวกเขาฟัง** ﴿ คือ พวกเขาเกือบจะทำร้ายผู้ที่นำหลักฐานจากอัลกุรอานมายังพวกเขาด้วยมือและลิ้นของพวกเขา ﴾ **จงกล่าวเถิด (โอ้ มุฮัมมัด) แก่พวกเขาเหล่านั้น "ฉันจะแจ้งให้พวกท่านทราบถึงสิ่งที่เลวร้ายยิ่งกว่านี้ไหม มันคือ ไฟนรก อัลลอฮฺทรงสัญญามันไว้แก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา"** ﴿ คือ ไฟนรกและการทรมานที่รุนแรงยิ่งกว่าสิ่งที่พวกเจ้าข่มขู่บรรดาผู้ศรัทธา ซึ่งเป็นผู้ที่อัลลอฮฺรักในโลกดุนยา การลงโทษในปรโลกสำหรับการกระทำของพวกเจ้านั้นเจ็บปวดและรุนแรงยิ่งกว่าสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำต่อผู้ศรัทธาเหล่านั้น ﴾ **และมันเป็นปลายทางที่เลวร้ายยิ่ง** ﴿ หมายถึง นรกนั้นเป็นจุดหมายปลายทาง และที่พำนักที่เลวร้ายที่สุด

﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ ﴿

"แท้จริง มันเป็นที่อยู่ และที่พำนักอันเลวร้ายยิ่ง ⑥⑥"[265]

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِن يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا

264. ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 117

265. ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 66

لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾

73. มนุษย์เอ๋ย! อุทาหรณ์หนึ่งถูกยกมากล่าวไว้แล้ว ดังนั้น พวกเจ้าจงฟังมันให้ดี แท้จริง บรรดาที่พวกเจ้าวิงวอนขอความช่วยเหลืออื่นจากอัลลอฮฺนั้น พวกมันไม่สามารถจะให้บังเกิดแม้แต่แมลงวันสักตัวหนึ่ง หากว่าพวกมันจะรวมหัวกันเพื่อการนั้นก็ตาม และถ้าแมลงวันพาสิ่งใดหนีไปจากพวกมัน พวกมันก็ไม่สามารถจะเอาสิ่งนั้นกลับคืนมาจากแมลงวัน ทั้งผู้ขอและผู้ถูกขอ อ่อนแอแท้ ๆ

74. พวกเขามิได้ให้เกียรติอัลลอฮฺ ตามที่ควรจะให้เกียรติต่อพระองค์ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงเดชานุภาพโดยแท้จริง

ความต่ำต้อยของเจว็ด และความโง่เขลาของผู้ที่บูชามัน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสชี้ให้เห็นถึงความต่ำต้อยไร้ค่าของเจว็ดและความโง่เขลาของบรรดาผู้ที่เคารพบูชามัน ว่า ﴿ **มนุษย์เอ๋ย! อุทาหรณ์หนึ่งถูกยกมากล่าวไว้แล้ว** ﴾ เกี่ยวกับสิ่งที่ถูกบูชาโดยบรรดาผู้โง่เขลาผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงฟังมันให้ดี** ﴾ ดังนั้น จงสดับฟังให้เข้าใจ ﴿ **แท้จริง บรรดาที่พวกเจ้าวิงวอนขอความช่วยเหลืออื่นจากอัลลอฮฺนั้น พวกมันไม่สามารถจะให้บังเกิดแม้แต่แมลงวันสักตัวหนึ่ง หากว่าพวกมันจะรวมหัวกันเพื่อการนั้นก็ตาม** ﴾ แม้ว่าเจว็ด รูปปั้นและรูปเคารพต่างๆ ที่พวกเจ้าบูชาจะมารวมตัวกันเพื่อสร้างแมลงวันสักตัว พวกมันก็ไม่สามารถสร้างขึ้นมา ดังที่ อิมามอะหมัด ได้รายงานจาก อบูฮุร็อยเราะฮฺ (ซึ่งพาดพิงไปยังท่านนบี) ว่า "อายะฮฺนี้ อัลลอฮฺตรัสว่า ไม่มีผู้ใดอธรรมมากไปกว่าผู้ที่พยายามสร้างสิ่งที่เหมือนการสร้างของข้า! ดังนั้น ลองให้พวกเขาสร้างมดสักตัวหนึ่งหรือแมลงวันตัวหนึ่งหรือเมล็ดพันธุ์เม็ดหนึ่งเหมือนที่ข้าสร้างสิ!"[266] สิ่งนี้ยังได้รับการบันทึกโดย อัลบุคอรีและมุสลิม ด้วยสายรายงานจากอุมาเราะฮฺ จากอบูซุรอะฮฺ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ซึ่งกล่าวว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ كَخَلْقِي، فَلْيَخْلُقُوا ذَرَّةً، فَلْيَخْلُقُوا شَعِيرَةً »

266. อะหฺมัด 2/391

"อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า 'ไม่มีผู้ใดที่อธรรมมากไปกว่าผู้ที่พยายามสร้างเช่นเดียวกับการสร้างของข้า! ดังนั้น พวกเขาจงสร้างมดสักตัวหนึ่ง หรือจงสร้างเมล็ดข้าวบาร์เลย์สักเม็ดหนึ่ง' "[267]

พระองค์ยังตรัสต่อไปอีกว่า ﴿ **และถ้าแมลงวันพาสิ่งใดหนีไปจากพวกมัน พวกมันก็ไม่สามารถจะเอาสิ่งนั้นกลับคืนมาจากแมลงวันได้** ﴾ หมายถึง พวกมันไม่มีความสามารถใดๆ ที่จะสร้างแมลงวันแม้เพียงตัวเดียว มิหนำซ้ำพวกมันไม่สามารถแม้จะต่อต้านหรือช่วยเหลือตัวเองในกรณีที่แมลงวันยึดเอาสิ่งใดไปจากพวกมัน ทั้งๆ ที่แมลงวันนั้นถือเป็นสิ่งมีชีวิตที่อ่อนแอและต่ำต้อยที่สุดแล้ว ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ทั้งผู้ขอและผู้ถูกขอ อ่อนแอแท้ๆ** ﴾ อิบนุ อับบาส กล่าวว่า ﴿ **ผู้ขอ** ﴾ คือ รูปปั้น ส่วน ﴿ **ผู้ถูกขอ** ﴾ คือ แมลงวัน[268] อิบนุ ญะรีรฺได้เลือกทัศนะนี้เช่นกัน และนี่คือสิ่งที่ชัดเจนจากบริบทของสำนวนอายะฮฺ อัสสุดดีย์และคนอื่นๆ กล่าวว่า "ผู้ขอคือผู้บูชา และผู้ที่ถูกขอคือรูปปั้น"[269] แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสต่อไปว่า ﴿ **พวกเขามิได้ให้เกียรติอัลลอฮฺ ตามที่ควรจะให้เกียรติต่อพระองค์** ﴾ หมายความว่า พวกเขาไม่รู้จักพระอำนาจและเดชานุภาพของอัลลอฮฺ ในขณะที่พวกเขาเคารพสักการะเจว็ดหรือรูปปั้นที่ไม่สามารถแม้แต่จะขับไล่แมลงวันเพราะความอ่อนแอและไร้ซึ่งอำนาจใดๆ ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงเดชานุภาพโดยแท้จริง** ﴾ หมายถึง พระองค์คือ ผู้ทรงพลัง ผู้ทรงสร้างทุกสิ่งด้วยกำลังและอำนาจของพระองค์เอง ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ﴾

"และพระองค์คือ ผู้ทรงเริ่มแรกในการสร้าง แล้วทรงให้มันกลับขึ้นมาอีก และมันเป็นการง่ายยิ่งแก่พระองค์"[270]

และอายะฮฺ

﴿ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝١٢ إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ۝١٣ ﴾

"แท้จริง การลงโทษอย่างรุนแรงแห่งพระเจ้านั้นแข็งกร้าวยิ่งนัก (12) แท้จริง พระองค์คือ ผู้ทรงให้บังเกิดครั้งแรก และทรงให้กลับฟื้นคืนชีพขึ้นอีก (13)"[271]

และเช่นเดียวกับอายะฮฺ

---

267. ฟัตฮุลบารี 13/537 และมุสลิม 3/1671
268. อัฏฏอบารี 18/685
269. อัลบะเฆาะวี 3/298
270. ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 27
271. ซูเราะฮฺ อัลบุรูจญ์ อายะฮฺที่ 12-13

﴿ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝٥٨ ﴾

"แท้จริง อัลลอฮฺ คือ ผู้ประทานปัจจัยยังชีพอันมากหลาย ผู้ทรงพลัง ผู้ทรงมั่นคง (58)"[272]

ส่วนคำว่า ﴾ **ผู้ทรงเดชานุภาพ** ﴿ หมายถึง พระองค์ทรงปราบปรามและมีอำนาจเหนือทุกสิ่ง ไม่มีผู้ใดสามารถต้านทานหรือเอาชนะพลังและฤทธิ์อำนาจของพระองค์ และพระองค์ คือ ผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงมีอำนาจและสั่งการเหนือบ่าวของพระองค์ทั้งปวง

﴿ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝٧٥ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝٧٦ ﴾

75. อัลลอฮฺทรงคัดเลือกบรรดาทูตจากหมู่มลาอิกะฮฺและจากหมู่มนุษย์ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น

76. พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่เบื้องหน้าพวกเขา และสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพวกเขา และกิจการทั้งหลายจะถูกนำกลับไปยังอัลลอฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเลือกผู้ส่งสารทั้งจากมลาอิกะฮฺ และจากมนุษย์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเราว่า พระองค์เลือกผู้ส่งสาร (รอซูล) จากมลาอิกะฮฺตามที่พระองค์ประสงค์ในการประทานบทบัญญัติและการกำหนดสภาวะ (กอฎออฺ และ กอดัรฺ) ของพระองค์ และพระองค์ทรงเลือกผู้ส่งสารจากมนุษย์เพื่อเผยแผ่สาส์นของพระองค์ ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น** ﴿ หมายถึง พระองค์ทรงได้ยินทุกสิ่งที่บ่าวของพระองค์พูด และทรงเห็นพวกเขา และรู้ว่าผู้ใดสมควรได้รับหน้าที่เผยแผ่สาส์นนั้น ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ﴾

"อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งว่า ผู้ใดสมควรที่พระองค์จะทรงแต่งตั้งเป็นผู้ส่งสาส์นของพระองค์"[273]

272. ซูเราะฮฺ อัซซาริยาต อายะฮฺที่ 58

273. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 124

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่เบื้องหน้าพวกเขา และสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพวกเขา และกิจการทั้งหลายจะถูกนำกลับไปยังอัลลอฮฺ** ﴾ หมายถึง พระองค์ทรงรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับบรรดารอซูลของพระองค์ในสาส์นและบทบัญญัติที่พระองค์ประทานลงมายังพวกเขา เนื่องจากไม่มีสิ่งใดที่จะถูกซ่อนเร้นจากพระองค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ارْتَضَى مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾ ﴾

"พระผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ ดังนั้น พระองค์จะไม่ทรงเปิดเผยสิ่งเร้นลับของพระองค์แก่ผู้ใด (26) นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงยินดี เช่น รอซูล ดังนั้น พระองค์จะทรงส่งผู้พิทักษ์เฝ้าดูแลข้างหน้าและข้างหลังเขา (27) เพื่อพระองค์จะทรงรู้ว่า แน่นอน พวกเขาได้เผยแผ่สาส์นของพระเจ้าของพวกเขาแล้ว และพระองค์ได้ทรงห้อมล้อม (รอบรู้) ทุกสิ่งที่อยู่ ณ ที่พวกเขา และพระองค์ทรงนับจำนวนทุก ๆ สิ่งไว้อย่างครบถ้วน (28)"[274]

ดังนั้น พระองค์ทรงควบคุมเฝ้ามองพวกเขา ทรงเป็นสักขีพยานในสิ่งที่พวกเขาถูกกล่าวหา และทรงปกป้องและช่วยเหลือพวกเขา ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾ ﴾

"รอซูลเอ๋ย จงประกาศสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่เจ้าจากพระเจ้าของเจ้า และถ้าเจ้ามิได้ปฏิบัติ เจ้าก็มิได้ประกาศสาส์นของพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นจะทรงคุ้มกันเจ้าให้พ้นจากมนุษย์ แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงแนะนำพวกที่ปฏิเสธศรัทธา (67)"[275]

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

274. ซูเราะฮฺ อัลญิน อายะฮฺที่ 26-28

275. ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 67

هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِي هَٰذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

77. บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย! พวกเจ้าจงรูกั๊วะ จงสุญูด และจงเคารพภักดีต่อพระเจ้าของพวกเจ้าเถิด และจงประกอบความดี หวังว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ

78. และจงต่อสู้เพื่ออัลลอฮฺ ด้วยการต่อสู้ที่แท้จริง พระองค์ทรงคัดเลือกพวกเจ้า และพระองค์มิได้ทรงทำให้เป็นการลำบากแก่พวกเจ้าในเรื่องของศาสนา ซึ่งเป็นแนวทาง (ศาสนา) ของอิบรอฮีม บรรพบุรุษของพวกเจ้า พระองค์ทรงเรียกชื่อพวกเจ้าว่า มุสลิมีน ก่อนหน้านี้ และในนี้ (อัลกุรอาน) เพื่อรอซูลจะได้เป็นพยานต่อพวกเจ้า และพวกเจ้าจะได้เป็นพยานต่อมนุษย์ทั้งหลาย ดังนั้น พวกเจ้าจงดำรงการละหมาดและบริจาคซะกาต และจงยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ พระองค์คือ ผู้คุ้มครองของพวกเจ้า ดังนั้น พระองค์คือ ผู้คุ้มครองที่ดีเลิศ และคือ ผู้ทรงช่วยเหลือที่ดีเยี่ยม

คำสั่งใช้ให้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ และ ทำญิฮาด

อุกบะฮฺ บิน อามิรฺ เล่าว่า ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

« فُضِّلَتْ سُورَةُ الْحَجِّ بِسَجْدَتَيْنِ، فَمَنْ لَمْ يَسْجُدْهُمَا فَلَا يَقْرَأْهُمَا »

"ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ มีความประเสริฐเพราะมีสองสัจญ์ดะฮฺ ดังนั้น ผู้ใดก็ตามที่ไม่ต้องการสุญูด ก็ไม่ควรอ่านมันทั้งสอง"[276]

276. อัลฮากิม 1/221

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และจงต่อสู้เพื่ออัลลอฮฺ ด้วยการต่อสู้ที่แท้จริง** ﴿ ด้วยทรัพย์สิน คำพูดและชีวิตของพวกเจ้า ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴾ اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ ﴿

"จงยำเกรงอัลลอฮฺอย่างแท้จริงเถิด"[277]

﴾ **พระองค์ทรงคัดเลือกพวกเจ้า** ﴿ โอ้ ประชาชาติมุฮัมมัด อัลลอฮฺทรงเลือกพวกเจ้าเหนือประชาชาติอื่นๆ ทรงโปรดปราน ยกย่องและให้เกียรติพวกเจ้าด้วยการส่งรอซูลที่ประเสริฐที่สุดและบทบัญญัติที่สมบูรณ์ที่สุด ﴾ **และพระองค์มิได้ทรงทำให้เป็นการลำบากแก่พวกเจ้าในเรื่องของศาสนา** ﴿ กล่าวคือ พระองค์มิได้สั่งใช้ในสิ่งที่เกินความสามารถของพวกเจ้า และพระองค์มิได้บังคับพวกเจ้าให้ทำสิ่งที่สร้างความลำบาก เว้นแต่ว่าพระองค์จะให้ทางออกแก่พวกเจ้า ดังจะเห็นว่าการละหมาดซึ่งเป็นเสาหลักที่สำคัญที่สุดของศาสนาอิสลามถัดจากคำกล่าวชะฮาดะฮฺ จำเป็นต้องปฏิบัติสี่ร็อกอัตในภาวะปกติ และจะถูกย่อให้เหลือสองร็อกอัตในภาวะเดินทางไกล และจะเหลือเพียงหนึ่งร็อกอัตในภาวะศึกสงคราม ตามทัศนะของนักวิชาการบางท่าน ดังที่มีบันทึกไว้ในฮะดีษ[278] และการละหมาดยังสามารถปฏิบัติโดยขณะเดินเท้าหรือขี่พาหนะ หันหน้าไปทางกิบลัตหรือหันไปทางอื่น ส่วนการละหมาดสุนัตขณะเดินทาง ในบางกรณีเราอาจละหมาดโดยไม่ต้องหันไปทางกิบลัต นอกจากนี้ ในกรณีที่ป่วยไม่สามารถยืนได้ ก็อนุญาตให้นั่งละหมาด หากนั่งไม่ได้ ก็ให้ละหมาดตะแคงข้าง และยังมีข้ออนุโลมผ่อนผันต่างๆ มากมายในอิบาดะฮฺและบทบัญญัติอื่นๆ ดังนั้น ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า

« بُعِثْتُ بِالْحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ »

"ฉันถูกส่งมาด้วยศาสนาอันบริสุทธิ์ง่ายดาย"[279]

และท่านได้กล่าวกับ มุอาซ บิน ญะบัล และ อบูมูซา อัลอัชอารี เมื่อตอนที่ท่านส่งเขาทั้งสองไปเป็นผู้ปกครอง ณ เมืองเยเมน ว่า

« بَشِّرَا وَلَا تُنَفِّرَا وَيَسِّرَا وَلَا تُعَسِّرَا »

"ท่านทั้งสองจง (สอนคนอื่นโดย) แจ้งข่าวดี และอย่าให้ (พวกเขา) เตลิดหนี และจงทำทุกอย่างให้เป็นเรื่องง่าย (สำหรับผู้คน) และอย่าให้เป็นเรื่องยาก"[280]

---

277. ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 102
278. อบูดาวูด 2/38
279. อะหฺมัด 5/266
280. ฟัตฮุลบารี 7/657

และมีอีกหลายฮะดีษที่มีความหมายคล้ายคลึงกันนี้ ดังนั้น อิบนุ อับบาส จึงได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **และพระองค์มิได้ทรงทำให้เป็นการลำบากแก่พวกเจ้าในเรื่องของศาสนา** ﴿ ว่าหมายถึง ความเดือดร้อน[281]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **ซึ่งเป็นแนวทาง (ศาสนา) ของอิบรอฮีม)** อิบนุ ญะรีรฺ กล่าวว่า ประโยคนี้มีสถานะทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับ ﴾ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ **"และพระองค์มิได้ทรงทำให้เป็นการลำบากแก่พวกเจ้าในเรื่องของศาสนา"** ﴿ กล่าวคือ พระองค์ทรงทำให้ศาสนานี้เป็นเรื่องง่ายแก่พวกเจ้า เช่นเดียวกับศาสนาของอิบรอฮีมบิดาของเจ้า อย่างไรก็ตาม อิบนุ ญะรีรฺ ยังได้กล่าวว่า "ประโยคนี้อาจจะหมายความว่า จงยึดมั่นในศาสนาของอิบรอฮีม บิดาของพวกเจ้า"[282]

ข้าพเจ้า (ผู้ประพันธ์) กล่าวว่า ความหมายของอายะฮฺนี้ คล้ายกับพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ قُلْ إِنَّنِي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝١٦١ ﴿

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง ฉันนั้น พระเจ้าของฉันได้แนะนำฉันไปสู่ทางอันเที่ยงตรง คือศาสนาที่เที่ยงแท้อันเป็นแนวทางของอิบรอฮีมผู้ใฝ่หาความจริง และเขา (อิบรอฮีม) ไม่เป็นผู้อยู่ในหมู่ผู้ให้มีภาคีขึ้น ⑯"[283]

ส่วนที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **พระองค์ทรงเรียกชื่อพวกเจ้าว่า มุสลิมีน ก่อนหน้านี้ และในนี้ (อัลกุรอาน)** ﴿ อิมามอับดุลลอฮฺ บิน อัลมุบาร็อก ได้รายงานจาก อิบนุ ญุร็อยจญ์ จาก อะฏออฺ จากอิบนุ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺ ﴾ **พระองค์ทรงเรียกชื่อพวกเจ้าว่า มุสลิมีน ก่อนหน้านี้** ﴿ ว่า อัลลอฮฺเป็นผู้เรียก[284] ซึ่งเป็นทัศนะเดียวกับ มุญาฮิด, อะฏออฺ, อัฎเฎาะฮาก, อัสสุดดีย์, มุกอติล บิน ฮัยยาน และ กอตาดะฮฺ[285]

มุญาฮิด กล่าวว่า อัลลอฮฺทรงเรียกชื่อพวกเจ้าว่า มุสลิมีน ก่อนหน้านี้ในคัมภีร์ต่างๆ ที่ผ่านมา และในอัซซิกรฺ ﴾ **และในนี้** ﴿ หมายถึง ในอัลกุรอานนี้[286] ซึ่งเป็นทัศนะของนักวิชาการ

281. อัฏฏอบารี 18/689
282. อัฏฏอบารี 18/691
283. ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 161
284. อัฏฏอบารี 18/691
285. อัฏฏอบารี 18/691, 692
286. อัลกุรฺฏุบี 12/101

อีกหลายท่าน เนื่องจากอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **พระองค์ทรงคัดเลือกพวกเจ้า และพระองค์มิได้ทรงทำให้เป็นการลำบากแก่พวกเจ้าในเรื่องของศาสนา** ﴾ จากนั้นพระองค์ทรงเรียกร้องและกระตุ้นพวกเขาให้ปฏิบัติตามสิ่งที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้นำมา ซึ่งเป็นแนวทางและศาสนาเดียวกับศาสนาของ อิบรอฮีม อัลคอลีล จากนั้นพระองค์ได้บอกถึงความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อประชาชาตินี้ ดังที่พระองค์ได้ยกย่องสรรเสริญประชาชาตินี้ตั้งแต่ยุคสมัยต่างๆ ของประชาชาติอื่นๆ ก่อนหน้านี้ในคัมภีร์ของนบีต่างๆ ที่ถูกอ่านแก่บรรดานักศาสนาและนักบวช พระองค์ตรัสว่า ﴿ **พระองค์ทรงเรียกชื่อพวกเจ้าว่า มุสลิมีน ก่อนหน้านี้** ﴾ หมายถึง ในคัมภีร์อื่นก่อนหน้าอัลกุรอาน ﴿ **และในนี้** ﴾ คือ ในอัลกุรอานนี้ อันนะซาอีได้รายงานเกี่ยวกับการตัฟซีรฺอายะฮฺนี้ จาก อัลฮาริษ อัลอัชอะรี ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

« مَنْ دَعَا بِدَعْوَى الْجَاهِلِيَّةِ فَإِنَّهُ مِنْ جِثِيِّ جَهَنَّمَ » قَالَ رجل: يا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى؟ قَالَ « نَعَمْ وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى » فَادْعُوا بِدَعْوَةِ اللَّهِ الَّتِي سَمَّاكُمْ بِهَا الْمُسْلِمِينَ الْمُؤْمِنِينَ عِبَادَ اللَّهِ »

“ผู้ใดเรียกร้องสู่ความเป็นญาฮิลียะฮฺ (ความอวิชชา) เขาจะเป็นหนึ่งในบรรดาผู้ที่จะคุกเข่าในนรก” ชายคนหนึ่งกล่าวว่า “โอ้ ท่านรอซูล แม้ว่าเขาจะถือศีลอดและละหมาดก็ตามกระนั้นหรือ?” ท่านนบีกล่าวว่า “ใช่ แม้ว่าเขาจะถือศีลอดและละหมาดก็ตาม ดังนั้น พวกท่านจงเรียกด้วยการเรียกของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์ทรงเรียกพวกท่านว่ามุสลิมีน ผู้ศรัทธาบ่าวของอัลลอฮฺ”[287]

ส่วนพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **เพื่อรอซูลจะได้เป็นพยานต่อพวกเจ้า และพวกเจ้าจะได้เป็นพยานต่อมนุษย์ทั้งหลาย** ﴾ หมายความว่า การที่เราได้ทำให้เจ้าเป็นประชาชาติสายกลางที่ยุติธรรม ถูกเลือก เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชาติอื่นๆ ในเรื่องความยุติธรรม ก็เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็น ﴿ **พยานต่อมนุษย์ทั้งหลาย** ﴾ ในวันกิยามะฮฺ เพราะในวันนั้นประชาชาติต่างๆ จะยอมรับในความเป็นผู้นำและความประเสริฐของประชาชาตินี้เหนือประชาชาติอื่นๆ ดังนั้น ในวันกิยามะฮฺการเป็นพยานของประชาชาตินี้จะได้รับการยอมรับและเป็นข้อพิสูจน์ว่าบรรดารอซูลล้วนแล้วได้ทำหน้าที่ส่งสาส์นแห่งพระเจ้าไปยังพวกเขาแล้ว และนบีมุฮัมมัดจะเป็นพยานว่าท่านได้ถ่ายทอดสาส์นนี้ไปยังประชาชาติของท่านแล้ว

จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงดำรงการละหมาด และบริจาคซะกาต** ﴾ หมายถึง พวกเจ้าจงน้อมรับความโปรดปรานที่ยิ่งใหญ่นี้ด้วยการขอบคุณเจ้าของความโปรดปรานนี้

287. อันนะซาอี ในหนังสือ สุนันอัลกุบรอ 6/412 และ อะหฺมัด 4/130

และจงปฏิบัติหน้าที่ของพวกเจ้าที่มีต่ออัลลอฮฺด้วยการปฏิบัติสิ่งที่พระองค์บัญญัติใช้และเชื่อฟังสิ่งที่พระองค์สั่งให้ปฏิบัติ และหลีกเลี่ยงสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม โดยเฉพาะการละหมาดและการออกซะกาต ซึ่งเป็นรูปแบบของการทำดีต่อผู้อื่นโดยที่พระองค์ได้ทรงบัญชาให้คนร่ำรวยมอบบางส่วนจากความมั่งมีของเขาให้แก่คนยากจนขัดสนในแต่ละปี เราได้อธิบายรายละเอียดเรื่องนี้แล้วในอายะฮฺเกี่ยวกับซะกาตในซูเราะฮฺ เตาบะฮฺ จากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾ **และจงยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ** ﴿ และจงขอความช่วยเหลือจากพระองค์ มอบหมายและขอการสนับสนุนจากพระองค์ ﴾ **พระองค์คือ ผู้คุ้มครองของพวกเจ้า** ﴿ คือ ผู้ปกป้องคุ้มครอง ช่วยเหลือและให้ชัยชนะแก่พวกเจ้าเหนือศัตรูของพวกเจ้า ﴾ **ดังนั้น พระองค์คือ ผู้คุ้มครองที่ดีเลิศ และคือ ผู้ทรงช่วยเหลือที่ดีเยี่ยม** ﴿ คือ คุ้มครองและช่วยเหลือเหนือศัตรูทั้งหลาย

และนี่คือ ตอนสุดท้ายของการอรรถาธิบาย ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์

وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم
وشرف وكرم ورضي الله تعالى عن الصحابة التابعين
لهم بإحسان إلى يوم الدين

ISLAMIC BOOK CENTER

ศูนย์หนังสืออิสลาม

مركز الكتب الإسلامية

المصباح المنير في تهذيب
تفسير ابن كثير

TAFSIR IBN KATHIR

(ABRIDGED)

Volume 6

ISBN 978-616-7480-85-5

9 786167 480855

ISLAMIC BOOK CENTER

ศูนย์หนังสืออิสลาม

ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ
87/2 อาคารมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย
ถ.รามคำแหง ซอย 2 แขวง/เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
089-005-3393, 086-360-0357 @IBC2502
www.THAIislamicbook.com